Čisło 1. 6. januara. 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěšćki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. póšće 8½ nsl.

Wopschijecje: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. S Wyßokeje. S Dżiwocziż. — Pschilopk. — Nawěschtnik.

Daj Bóh ßboże k nowemu lětu,

haj, Bóh żohnuj dźěło kóždeho cżitarja Serbßkich Nowinow a ßpożcż jemu ßtrowocż a cżiłoßcż cżěła a ducha, ßo by kóżdy w ßwojim powołanju — njech je wyßoke abo niske — ßwoju pschißłuschnoßcż dopjelnicż a wot ßwojeje prózy te płody żnjecż móhł, kotrež ßwěrne ßkutkowanje ßaßłuži. Cżi, kotßiż ßo ßa naßche duchowne ßboże ßtaraja a naß na tón pucż dowjeßcż abo na tym pucżu ßdżerżecż pytaja, kiż do wěcżneho żiwjenja wjedże, tucżi njech maju ßtajnje hódnych poßłucharjow Bożeho ßłowa a pilnych dopjelnjerjow Bożeje wole. Tym, kiż maja naßchej ßerbßkej młodoßcżi te wědomnoßcże nawucżicż, kotrež ßebi żiwjenje żada, pschejemy ſ wutroby, ßo bychu ßwoje dźěło pschezo ße ßpodobanjom cżinicż móhli a pschi tym tola też wopomnili, ßo ßu to ßerbßke dźěcżi, kotrež wucża. Naßchim lěkarjam w měßtach a na wßach njech Bóh ßpożcżi, ßo bychu dobre ßboże w ßwojim, huſto ßtraßchnym powołanju měli a ßebi ßa ßwoje ßwěrne wothładanje dżakowne duſche doczakali. Naßchim ßerbßkim rycżnikam — hacż runje mamy jich jara mało — cżim bóle pschejemy, ßo bychu pschi ßwojich prawißnißkich wobßtaranjach też ßtajnje prawo nanajlěpje wutrjechili. Naßchim ßtudentam, gymnaßiaßtam a ßeminariſtam pschejemy, ßo by jim Bóh dobreho, wěßteho ducha dał a ßo bychu hižom ßahe doßcż ßpoßnali, ßo dyrbi a móże Serb wjazy nawuknycż a wjedżecż, dyžli Němz; pschetoż Sserb dyrbi a móże Sserbam a Němzam ſ dobom ßłużicż. Jeho wuknjenje pak ßo jemu jenoż tehdy w prawej měrje radżi, hdyż jeho pschi tym luboßcż k ßerbßkemu ludej pschewodża. Pschekupzam a khlamarjam njech ßo zyłe lěto doßtawa, dobru tworu nakupicż, ßo bychu wotkupowarjam ßprawnje a tunjo poßłużicż a pschi tym tola dobru ßaßłużbu měcż mohli. Sserbßkim rjemjeßnikam pschejemy, ßo bychu ße ßwojim dźěłom wßchudże wobßtali a wot njeho dobru warbu měli. A naßchim lubym ratarjam njech Bóh daj dobre wjedro a płódny cżaß, ßo bychu kraj ſ żyrobu napjelnili a ſ tym ßwoje ßamóżenje pschiſporili. Dźěławym ludżom — njech dźěłaja, pola kohoż chżedża — pschejemy, ßo bychu pschi pilnym dźěle tak wjele ßaßłużili, ßo bychu też ßpokojnje żiwi bycż móhli. A ßchtóż je wojak, daj ßebi ßwoju ßłużbu ßa wótżny kraj lubicż a wopomń, ßo ßu Sserbja ßtajnje dobri wojazy byli a ßo ma wón też ßa tajkej khwalbu ßtejecż. Cżeledźi pak pschejemy, ßo by dobre knjejßtwo měła a ſ nim w pschejenoßcżi żiwa była, na to ßpominajo, ßo budże tón něhdy dobry a widżeny hoßpodaŕ, kiż je dobry a khwalobny cżeladnik był.

A wßchitkim — a to też tym, kotrychż ßnadż tudy mjenowali njejßmy — pschejemy ßkónczńje Boži měr, Božu hnadu a Boże żohnowanje.

Redakzia.

Najnowsche.

London, 2. januara. Kralowa je dżenża ſ hrodu Sandringhama wotjěła. (To je dobre ßnamjo w naßtupanju khoroßcże jendżelßkeho krónprynza, kiż w tutym hrodźi pschebywa.)

Bukareßt, 2. januara. Ssejm drje najßkerje wujednanje ſ dołżnikami rumunßkich żeleßnizow pschißwoli.

Rom, 1. januar. Po poruczńoßczi krala Viktora Emanuela poda ßo adjutant, general Pralormo, do vatikana, ßo by bamżej w mjenje krala k nowemu lětu ßboże pschał. Kardinal Antonelli generala witaßche, prajiży, ßo wón pßched bamża pschińcż njemóże, dokelż je tón trochu khorowaty, ßo pak budże wón bamżej kralowe pschecżelniwe poßelßtwo k wjedżenju dacż.

Swětne podawki.

Sakska. W Draždžanach je 1. januara khěžorska wyschscha póstska direkzia wotewrjena, do kotrejež wschitke pósty w draždžanskej a budyskej krajskej direkziji zkuscheja. — (Hacj dotal běsche w Sakskej jenož jena tajka wyschscha póstska direkzia, ale dokelž zu zo džěla na póstach psche wschu měru pschisporike, dha dyrbjesche zo hischcze druha sakožicz.)

Póst s Biskopiz do Kamjenza nětko w 9 hodzinach rano wotjědze a s Kamjenza do Biskopiz ½8 hodzinow wjeczor.

W Žitawje zu w nowschim czasu wschelake paduchstwa byke, ale paduchow njejzu wuzlědzicz móhli. Ale jako bě jedyn paduch 31. decembra wjeczor do wobydlenja ryczníka Stremela salězł a se sanknjeneho pulta, jako bě sanki s mozu wotewrił, hižom tójschto pjenjes wsak, pytny jeho Stremelez zkužobna holza a wokasche wo pomoz. Paduch drje czěkasche, ale nětkotsi wojazy jeho doßahnychu a jeho na polizajsku straž (wachu) dowjedžechu, hdjež jemu něhdže 950 toler we wschelakich papjerach wotewsachu Paduch běsche pak — dziwnje dosez — schußejowy běrka Töpfer s Herwigsdorfa pola Žitawy, 46 lět stary a nan 8 hischcze njewotrzehnjenych dzěcži. Wón zo s tym samolwjesche, so je do wulkeje nuzy sapanył a wysche teho se schußejoweje kaßy něhdže 50 toler wsak. Jako běchu jeho potom do jastwa wotwjedli, bu wón tam nasajtra rano morwy namakany. Wón bě zo zam wobwěßnył.

W Großröhrsdorfje mějesche 50létny kubler Boden 27. decembra s. l. to njesboże, so pschi czmiczzy s pschatrow na huno padze a zo saraz.

Póndzelu 1. januara běsche na kralowskim hrodze nowolětne zbožopschecze a běchu k temu woßebni zivilni kralowszy sastojnizy, generalojo a wyschzy, sapoßłanzy wobeju komorow a wschelake woßebne kujenje pschischli.

W Struppenje zu nětkotrych czlowjekow doßahnyli, kiž zu wopaczne dzeßaczschěßnakske awstriski papjerjane pjenjesy a wopaczne dzeßaczitolerske weimarske banknoty dzěkali. Wot prěnschich běsche hižom wjele bjes ludzimi rosschěrjenych.

W Oberskunnersdorfje zebi 26. decembra s. l. dwaj hólzaj czaß s tym pschecziniechtaj, so na dzěczazych zankach (kanßlach) po wßy dele jězdzeschtaj, hdjež je dróha khětro nahła. Pschi zwojim wjeßelu njeběschtaj pytnyłoj, so jimaj jene zanje, do kotrychž zu kanje sapschehnjene, napschecziwo jědu. Duž wobaj we wschej njekedzbnosczi do tutych zanjow sajědzeschtaj, pschi czimž zo tón jedyn hólz tak wobschkodzi, so drje budze wumrjecz dyrbjecz.

W Bretnigu pola Poczniziy je zo 20létny wojak G. A. Heinrich, kiž pschi regimencze No. 103 w Budyschinje stejesche, zam wobwěßnył. Czoho dla, to znate njeje.

Pruzy. Wjerch Bismark, kiž běsche nětkotre dny sapuczowak, je zo sandženy tydzeń sazo do Barlina wrócził.

Nowe skote pjenjesy zo hižom tak bija, kaž je to poßleni němski rajchstag postajił, mjenujzy w kruchach po 3 tl. 10 nßl. (10 markow abo hriwnow) a po 6 tl. 20 nßl. (20 hriwnow). Sa wschědne zywjenje a wikowanje zu pak mjeńsche kruchi trjeba a je teho dla nětko hižom w tajkim nastupanju sakon wuradzeny, kiž ma zo bliżschemu rajchsrathej przjódkpokazicz, so by jón sa dobry spóznał. Po tutym sakonu bychu zo te mjeńsche pjenjesy se zlěbora bicz měke. Najwjetschi tajki zlěborny pjenjes by marka abo hriwna po 100 nowych pjenjezkach (10 nßl.) była, hewak bychu zo pokhriwny (50 np. = 5 nßl.) a běrtlikhriwny (25 np. = 2½ nßl.) se zlěbora bike. Hacj budza zo 3hriwnate kruchi (300 np. = 1 tl.) bicz, to hischcze zyle wěste njeje. Hewak maja zo bicz zlěborne dzeßaczinowarje (10 np. = 1 nßl.), 5nowarje (5 np. = ½ nßl.) se zlěbora a skota, a dwajnowarje (2 np.) a nowe pjenjezki s kopora. Tak ma to byez, jeli rajchstag wscho sa dobre sposnaje. — Schtož dotalne zlěborne a koprowe pjenjesy nastupa, dha budze wot nich kózde léto tejko nutssczehnjenych, hacj zo nowych nabije.

Prěnje 1000 20markskich skotych, kotrez zu w Barlinje bite, je khěžor-kral dostał. — Redaktor a znadz tez czitarjo Serbskich Nowinow tez sa sto wsali njebychu, hdy bychu jich bórzy tez wobradzenych dostali, hyrnje ta hromadka tez wjele mjeńscha była. —

Awstria. Na winskim rajchsracze je tak derje prěnja, kaž tez druha komora ministerstwu dawki na bliżsche tsi měßazy pschiswolika.

Psches to, so zu galizizy polszy sapoßłanzy do rajchsratha pschischli, je nětko mózno, so móza tam sapoßłanzy wo krajne nalezności jednacz. Ale hacj Polazy w rajchsracze wostann, to wot teho wotwißuje, hacj zo tam jich wola stanje abo niz. Woni zu mjenujzy pißmo, tak mjenowanu resoluziju, zobu pschinjeßli, w kotrymž zebi sa Galiziju nimale tu zamu zamostatnosez zadaja, kaž Czechojo sa czěski kraj. Tutu resoluziju zu rajchsrathej hnydom przjódkpokazili, s tym pozadanjom, so by zo tam wujednaka, tak so bychu woni wjedzeli, na czim zu, to je: hacz maja w rajchsracze wostacz abo domoj hicz.

Němszy rajchsrathszy sapoßłanzy na polsku resoluziju jara kschiwje hladaja a budza zebi wěsche wschu prózu dawacz, so bychu jeje wujednanje tak dołho wotstorczili, hacj Polakow wjazy na rajchsracze trjebacz njebudza. Pschetoż woni derje wjedza, so zo potom, hdyž zu Polakam wotu srjimli, Czecham tez zamostatnosez wjazy sapowjedzicz njehodzi. Duž je na winskim rajchsracze wschona tym léżane, hacj budza zo Polazy wot Němzow dale sa nóz wobjezz dacz abo niz.

Franzowska. Na franzowskim zejmje zo s nowa wo to jednasche, so by zo wón s Versailless do Pariza

pscheßydlił, ale wjetschina sapoßłanzow niczo w tym wjedźecź nochze a teho dla niz, dokelž móhła w Parisu nowa revoluzia wudyricź a ßejm rosehnacź. Pschetož w tajkim wulkim měscze, kaž Paris je, móhł wuhnaty Napoleon abo ßnadź tež někajki prynz lohko tejko ludźi hromadu swjescź, kiž bychu tam wscho powróczili a noweho khěžora abo krala wuwołali.

Rußowska. Hrabja Orlow je sa ruskeho poßłanza w Parisu pomjenowany.

W akmalinskej runinje je ßo na wulkim kruchu krajá ßucha trawa a keŕczisna wotpaliła. Pschi tym je woheń tež tójschto wßow sapopanył a je sahubił, tak so je na 140 cźlowjekow pódla žiwjenje shubiło, dokelž njewjedźachu hdźe cźěkacź, hdyž zyła wokolnoscź w płomjenjach stejesche. Wonka na pastwischczach je wjele tawsynt schtuk howjadow, koni a wowzow w płomjenjach kónz wsało.

So prynza (wulkoknjasa) Alexěja w połnóznej Amerizy tak pscheczelniwje witaja, ßo na khěžorskim ruskim dworje derje spodoba. Ruske nowiny měnja, so Rußowska to wěscze njesabudźe a so je to sa měr zyłeho ßwěta wulzy wažne, hdyž ruske khěžorstwo a amerikanska unia bjes ßobu dobre pscheczelstwo dźeržitej.

Jendźelska. S jendźelskim krónprynzom ßo dale a bole polěpschuje. Kralowa Viktoria je list wosjewiła, w kotrymž ßo sa to wulke dźělbranje na krónprynzowej khoroscźi dźakuje.

Italia. Kral je do Roma pschijěł a ßu ßo tam tež wschitzy poßłanzy s Florenza pscheßydlili.

Pschi cźežkich podeńdźenjach.

Žane cźaßne njesboże
Njeßmě naß psches měru srudźicź,
Ale wjazy luboscze
K njesachodnym kubłam sbudźicź,
K kubłam, kotrež — kaž nětk mi —
Njemža kranycz paduschi.

Wschitko, schtož my mamy tu,
To wschak tola njeje nasche,
To nam jenož na khwilu
Bóh na tutym ßwěcze dasche;
Duž se ßwojim samóže
Cźinicź wscho, kaž jenož chze.

Niz na kubła sachodne,
Niz na cźaßne samóženje,
Kiž nam paduch pokranje,
Nochzu ßo ja spuschczecź ženje;
Ně, schtóž jenož Boha ma,
W nusy tradacź njetrjeba.

Bóh, kiž chze naß pokhostacź,
Wón mi móže bórsy saßy
Sto krócź wschitko sarunacź
A mi poßłacź tajke cźaßy,
Hdźež mi troscht a wjeßele
S nowa saßo sakcźěje.

Ty pak, wbohi cźlowjecźe,
Kiž tak hłuboko ßy panył,
So ßy mi bjes ßmilnoscźe
Dowěrjene kubło kranył,
Junu budźesch sawěscźe
Na ßo płakacź žałoßnje.

Njemyßl pschi tym tola ßej,
Dokelž ßy nětk wnschoł derje,
So cźe nichtón widźał njej',
Wopomń, wopomń wjele skerje:
Bože woko sawěscźe
Je cźe tola widźiłe.

Pań nětk, — ja to proschu cźe —
Pań nětk Bohu k noham dele,
Hewak dyrbisch sawěscźe
K temu cźertej do tej' hele,
Kiž nětk tebje słóstnika
Zyle w ßwojej mozy ma.

Ty pak, Božo na njebju,
Hdyž wón pokutnje cźe proßy,
Ssmil ßo na tym słóstniku,
Kiž ßo s cźežkim hrěchom noßy,
Wubudź jemu ßwědomnje,
So wón ßwój hrěch sposnaje.

Mi pak, luby Božo, ty
Zohnuj — swarnuj wschitko rjenje,
Schtož mi dał a sdźeržał ßy,
So ja njeby trjebał ženje,
Hacź mje budźesch k ßebi wsacź,
Tu we wulkej nusy stacź.

Pětr Młónk.

Ze Serbow.

S Budyschina. Lužičan pische (cźo. 12): „W Khoczebusu wumrje na jětra njedźelu 22. oktobra 1871 k. tajny a krajny radźiczel s Werdeck, knjes nad Skjarboschczom w Delnej Lužizy, 66 lět stary. Njebocźižki bě bjes delnjołužiskimi semjanami nimale jeniczki, kiž Sserbow tež pschi prózowanju wo jich narodnoscź podpjerasche. Na jeho wabjenje sapocza ßo 1852 delnjołužiski „Serbski bramborski Zaßnik" s nowa wudawacź a prjedy w lěcźe 1850 skutkowasche wón hižom sa sałoženje „ßerbskego towarischstwa sa dołojznu Lužizu", kiž chzysche po pschikładźe nascheje Maczizy dobre ßerbske knihi sa delnjołužiskich Sserbow wudawacź, je pak Bohu žel po wudaczu někotrych małych broschurkow a po krótkim wobstaczu saßo saschło. Werdeck bě ßam ßobustaw tuteho towarstwa a ßo hacź do ßwojeje ßmjercźe pscheczіwo Sserbam pscheczelniwje smyßleny wopokasowasche. Delnjołužiszy Sserbja teho dla tež jeho ßmjercź jara wobžaruja a jich „Serbski Zaßnik" je w ßwojich poßlenich cźißłach k jeho cźestnemu wopomnjenju wobschěrny žiwjenjaběh teho njebocźiczkeho w hromadu sestajał.

S Wyßokeje pola Woßlinka. Ssrjedu 27. decem-

bra ſ. l. je pola kněžerja Mateja Jurka tudy woheń wudyrił a je ßo hižom kožo, wo jſtwje ſtejaze, tak jara paliło, ſo ßu wſchě woknowe ſchkleńzy wot horzoty roskoczíke. Tola pſches to, ſo ßo czaßa doſcz dohladachu, bu woheń tak ſahe poduſcheny, ſo ßo wjetſcha ſchkoda ſtacz njemóżeſche.

S Dżiwoczíz ßmy ſrudnu powjeſcz doſtali, ſo je tam ſańdżenu tydżeń w nozy paduch do wobydlenja gmejnſkeho prjodkſtejerja a dawkoweho běrki Pětra Mtónka ſaléſł a tam pſches 50 toleŕ nawdateje renty kranył. Sa Pětra Mtónka, kiż je w tu khwilu wumjeńkaŕ, je to jara wulka ſchkoda, a to czim wjetſcha, dokelż dyrbi te kranjene pjenjeſy ſarunacz, dokelż ßu zuſe.

My ßebi teho dla myßlimy, ſo wopak njeczinimy, hdyż ſa njeho dobre ßkowo ſapokożimy, ſ tej wutrobnej próſtwu, lubi Sserbjo chżyli Pětrej Mtónkej jeho ſchkodu po możnoſezi ſarunacz pytacz. Wón je wjele ßerbſkich duſchow ſ rjanymi khěrluſchemi a ſpěwami wokſchewił, njech ßo po tajkim tez ſerbſke ruki wotewrja a jeho ſwjeßela, hdyż je jeho czeżke podeńdżenje potrjechiło.

Redakzia Serbſkich Nowinow chze lubjerad wſcho na k. Pětra Mtónka wobſtaracz. Redaktor.

Přilopk.

* Towarſtwo liferantow we Wrotßkawje, kotſiż ßu w czaßu poßlenjeje wójny ſa němſke wójſko wjele zyroby a druhich wězow do Franzowſkeje wobſtarali, ßu na tym 7 millionow toleŕ cziſteho dobytka měli.

* W Dürenje je ßo něhdże pſched ſcheſczimi njedżelemi Schoellerez ßukelnſka fabrika wotpaliła a bě wot njeje jena wulka a wyßoka murja ſtejo woſtała. Pſchi wulkim wětru, kiż tam 23. decembra dujeſche, tuta murja na jene dobo padże a to na dwě pódla ſtejazej małej khěži a jimaj tſěchu a ſ dżěla tez horni poſkhod pſcheraſy. Pſchi tym někotſi ludżo żiwjenje ſhubichu. Dwaj mandżelſkaj ſe ßwojim dżěſczom na měſcze morwaj woſtaſchtaj. Wot jeneje druheje ßwójbje buſchtej tez dwě dżěſczi ſarażenej. Jene dżěczo bu na to waſchnje pſchi żiwjenju ſdżerżane, ſo ßo jena hrjada prěki wyſche kolebki położi. Hewak woſtaſchtaj dwaj ſtarej mandżelſkaj pſchi żiwjenju, hacz runje běſchtaj ßo ſ hornjeho poſkhoda dele pſchekamałoj.

* S Czerwjeneje Wody ſady Shorjelza pißaja, ſo ßu tam dlěſchi czaß ſa brunizu pytali a ju tez ſkónczńje dowjerczeli. Wona pjecza tolſcze leži a je tez dobra.

* W někotrych wßach pſchi wotnoſy tak mjenowaneho czěſkeho lěßa je hižom někotre lěta woßebje w ſażnym naléczu a w léczu mór bjes pjerinu knjeżik. Nětko je tam tón bjes hußnymi wudyrił, tak ſo ßu we wſchelakich hoſpodarſtwach wſchě hußy ſeßlakaſe. Wſcho, ſchtoż ßu ludżo hacz dotal pſche tutu khoroſcz czinili, niczo pomhako njeje.

* Semjerżenje, kotreż pſched někotrym czaßom w południſchej Amerizy běſche, je tam wjeß Oran do cziſta wutupiło. Pſchi tym je tójſchto ludżi wo żiwjenje pſchiſchko.

* We wokolnoſczi twjerdżiſny Metza ßu hiſchcze w poßleńſchim czaß utójſchto czěkow panjenych wojakow w keŕkach a wußaknjenych hrjebjach namakali. Wyſche teho nadeńdżechu tam tez hiſchcze wjele brónje.

* Se Schneeberga pißaja wot 30. decembra: „Gratdżěkaczeŕ Jan Wjeńk ſ Mjeſchiz, kotrehoż běchu hary a pukow dla do jaſtwa wotwjedli, je dżenßa rano w 7 hodżinach ſ druheho poſkhoda tudomneje radneje khěże dele ſkocził a ßo tak wobſchkodżił, ſo ßu jeho hnydom do měſcheżańſkeje hojernje dowjeſcz dyrbjeli.“

* W Auſtraliji je krajjna bliſko Sandhurſta na ſkotu jara bohata. Wjele ſtow ludżi, kiż tam ſkoto pytachu, je ſa krótki czaß wulke bohatſtwo nahromadżiło. W prěnich 10 měßazach ſańdżeneho lěta je ßo wot tam pſches 1 million unzow ſkota do Europy pſchedało.

* S Albaniſkeje pißaja, ſo ßu tam po ßylnych deſchczach wſchě rěki wuſtupiłe a je wulka woda na polach, meſtach, dróhach a twarjenjach wjele ſchkody naczinika. Tójſchto wßow je zyle ſkażenych.

* Parokódż „Bosporus“ je ßo na puczu ſ Liverpoola do Trieſta rosraſyła a ßo ſe wſchěm, ſchtoż na njej běſche, do morja podnuriła.

* Prjedawſchi budyſki krajſki direktaŕ a nětcziſchi němſki präfekt w Metzu, knjes baron ſ Gutſchmidt, ſa dwórſkeho marſchala pola prynza Jurja pſchińdże.

* Khěżor-kral je miniſterſtwo mórſkich naležnoſczow generalej Stoſchej porucził. Hacz dotal mějeſche je miniſter Roon ßobu wobſtaracz.

* Pomnik, kotryż je khěżorka-kralowa 4. gardygrenadierregimentej bliſko Saint-Privata ſtajicz daka, bu 28. decembra ßwjedżeńſzn poßwjeczeny. S Koblenza bě ßo tam pod nawjedowanjom generala Locadou ßylna deputazia tuteho regimenta podała a ſ Metza bě ßo tam gouverneur, generalojo, wjetſchi dżěl offizierow a wjele wojakow pruſkeje, bajerſkeje a ſakſkeje garniſowy na ßwjedżenju wobdżělili. Präfekt a tójſchto ſaſtojnikow bě tez pſchitomnych.

* W Franzowſkej hewak Polazy, kiż běchu tam ſe ßwojeho wótzneho kraja czekli, pjenjeżnu podpjeru doſtawachu, ale nětko je jim woſſjewjene, ſo jim Franzowſka niczo wjazy dawacz njemóże, dokelż pjenjeſy ßama trjeba.

* W Uſertez tkalſkej fabrizy w Chemnitzu bu jenej 15lětnej dżěkaczerzy prawa ruka, kotruż bě jedyn rjemjeń doßahnył, hacz do kohcza wottorhnjena.

* W jenej ſtuttgartſkej zokorowej fabrizy, kiż ma woßom parnych kótkow, ßo 27. decembra jedyn tajki kótoł puknu. Kotoł, kiż leżo woſta, mějeſche, jako bě ßo para roscżahnyła, poſchtwórta kohcza dołhu ſchmaru.

Kotoł ßam po tajkim ßanu ſchkodu naczinił njeje, ale para murju powali a pjeczoch dżełaczerjow wopali. Dwaj wot nich ſtaj hižom wumrjekoj, cżi tſjo druſy ßu pak lohko wopaleni.

* Blisko Osnabrücka roslecża 20. decembra Barnholtez dżełarnja a to pſches to, dokelż bě ßo dynamit ſapalił. Tſjo dżełaczerjo na měſcże morwi woſtachu a ſchtwórty bu tak wobſchkodżeny, ſo ſa někotre dny wumrje. Dżełarnja ßama bě każ wotmjeczena a ſczeny, tſěcha atd. běchu daloko a ſchěroko rosmjetane. Někotre ſchtomy, kiż njedaloko ſtejachu, ßu każ ſ kanonowymi kulkami rostſělane a na jich wjerſchkach ſmahowachu ßo kruchi wot draſty, kótrež běchu ſ dżełaczerjow ſebrjene a tam horje cżißnjene.

* Thiers, pſchedßyda franzowſkeje republiki, je wobſanknył, ſo ma ßo Paris hiſchcże wjele bóle wobtwjerdżicż, hacż je dotal wobtwjerdżeny był. Thiers też ſe wſchej mozu na to dżěła, ſo by ßo franzowſke wójſko ſkerje a lěpje do rjadu ſtajiło. — (Hdżeż Franzowſojo ßwoje wójſko do dobreho rjadu ſtajeja, dha Němzy też hinak cżinicż njemóża, hacż ſo ſtajnje wulke wójſko na nohomaj dżerża; pſchetoż hewak móhli Franzowſojo jich nadpanycż, hdyż bychu ßnadż njepſchihotowani byli. — Bismark je pjecża pſched ſapoczatkom poßlenjeje němſko-franzowſkeje wójny prajił, ſo drje 50 lět żadyn prawy měr njebudże, hdyż wójna bjes Franzowſami a Němzami wudyri — a wón móże lohko doſcż prawje měcż.)

* S wuherſkeje krajiny Baczka pißaja, ſo tam wulke wody ſlč ſakhadżeja. W Towariczu je ßo hižom 20 khěżow ſaßypnyło a ßo jich hiſchcże wjazy roswali, jeli ßo woda bórſy njeſhubi. W Lobiczu zyrkej ſe ſaßypnjenjom hroſy a druhdże je też hižom wjele ludżi bjes wobydlenja. Na polach je pak wſcho żito ſhniło, kotrež je tam ſeſkhadżało.

* W Neuwiedu je ßo 26. decembra tamniſcha wulka herrnhutarſka piwarnja wotpaliła. Wona bě pola aacheuſkeho a minchowſkeho wohenſawěſczazeho towarſtwa ſa 116,000 tolerow ſawěſczena.

* Nowiny „Katholſki Poſoł" wot noweho lěta kapłan budyſkeje ßerbſkeje katholſkeje zyrkwje k. Jurij Luſczanſki rediguje, dokelż dotalny redaktor k. farař Hórnik wſchelakich druhich dżełow dla redakziju dale wobſtaracż njemóże.

* W budyſkej wokolnoſczi mamy hižom druhu njedżelu ſtajnje ßylny połodniſchi wětr, kiż je nam woßebje ſandżeny tydżeń w měſcże ßamym doſcż wobcżežnoſcże cżinił, dokelż běſche jemu lohko někoho powalicż, pſchetoż haßy a ſcżežki běchu wot lodu jara ßmykke. Srjedu w nozy je ßnežk panył a ßo nětko lěpje jěſdżi a khodżi.

* Katholſki Poſoł piſche, ſo katholſka bjeßada ralbiczanſkeje woßady pſchibjera. Wona ma nětko 62 ßobuſtawow. Powuczaze pſchednoſchki mějachu w njej kk. kapłan Róla, kooperator Tadej a wucżeŕ Hizka.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje

30. decembra 1871.

Dowoz: 6444 kórcow.	Płaćizna w přerěžku											
	na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniža.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pſcheńza . .	7	—	—	6	15	—	7	10	—	6	27	5
Rožka . .	4	24	—	4	18	—	4	25	—	4	20	—
Jeczmjeń . .	3	20	—	3	15	—	3	22	5	3	17	5
Wowß . .	2	7	5	2	—	—	2	7	5	2	2	5
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	20	—	7	15	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka .	6	20	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	21	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczeſche wczera w Barlinje.

22 tl. 15 nßl. a 22 tl. — nßl.
pſcheńza 66—84 tl., rožka 40—58 tl.,

(toje: ſa 25 pruſkich kórzow.)

rěpikowy wolij (njecziſczeny) 14 tl. 5 nßl.
(Cziſczeny, każ ßo w Budyſchinje pſcheda ſtajnje nětdże 1 1/8 tl. drožſchi.)

Pjenjezna płaczišna.

W Lipſku, 2. januara. 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 9½ np., 1 połnowažazy czerwjeny ſtoty abo dukat 3 tl. 5 nßl. 8⅝ np.; winſke bankowki 86⅛ (17 nßl. 2¼ np.)

Czahi ſakſkoſchleſynſkeje żeleſnizy ſ Budyſchina.

Do Draždżan: Rano 7 hodżinow — minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pſchipołnju 1 h. — m.*; popołnju 4 h. 10 m.*; wjeczor 8 h. 20 m.*; w nozy 2 h. 40 m.; ** w nozy 4 h.

Do Shorjelza: rano 7 h. 50 m.*; dopołnja 10 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 20 m.†; wjeczor 6 h. 50 m.*; wjeczor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m*, 1 h. 45 m.**

*) Pſchiſanknjenje wot a ſe Zitawy a Liberza (Reichenberga.

†) Pſchiſanknjenje do Zitawy.

Pſchiſpomnjenje. Czahaj ſe ſnamjeſchkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenož w Budyſchinje a Lubiju ſaſtawataj. Wonaj mataj jenož woſy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo ſa billet ¼ wjazy płaczicż; dżeńſte billety pſchi nimaj njepłacża.

Cyrkwnske powjesće.*)

Wěrowani:

Michalska cyrkej: Jan Ernst Kschižank se Židowa s Hanu Strehliz s Tšelan. — Jan Khrystof Adolf Kschižank, budyšći měšćan a rěsnik na Židowje, s Klarn Mariju Marxez tam. — Hermann Rudolf Anders, murjeŕ w Budyschinje, s Madlenu Schokcžiz se Židowa.

Pětroska cyrkej: Gustav Adolf Gebhardt, tyscheŕ na Židowje, s Hanu Halkaschez.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Korla Bohuwěr, Handrija Huschmana, pohoncza, ß. — Helena Augusta, Jana Augusta Wudewiza, pohoncza, dź. — Korla August, Handrija Kschižanka, pohoncža, ß. — Bertha Antonia Margaretha, Ludwiga Antona Donerhaka, měšćeana a wobßedžerja knihicžišćežernje dź.

Michalska cyrkej: Ernst Ota, Pětra Kulki, khěžerja na Židowje, ß. — Korla August, Jana Kalicha, khěžerja na Židowje, ß. — Jurij Ernst, Jana Kokra, cžeßle w Delnej Kinje, ß. — Korla Hendrich, Jana Bjedricha Jähny, khěžerja w Makym Wjelkowje, ß. — Hana Khristiana a Helena Hańža, n. dwójniskej dżowży na Židowje. — Handrij Pawoł, Michaka Měta, wobydlerja w Jeńkezach, ß. — Hana Marja, Jana Hołbjana, khěžerja a cjeßle na Židowje, dź. — Hana Bertha Bohumika Kerna, wobydlerja w Libochowje dź. — Khristian Hendrich Ota Moritz, Jana Korle Hendricha Fiedlerja, kublerja we Wurizach, ß. — Marja Augusta, Josefa Krawza, wobydlerja w Dobruschi, dź. — Ernst Gustav Hermann, Ernsta Gustava Moritza Zimmermanna, wobydlerja w Dobruschi, ß. — Marja, Wylema Fähuricha, wobydlerja na Židowje, dź. — Jan August, n. ß. w Delnej Kinje.

Zemrjeći:

Dżeń 23. novembra: Ernst August Albert, Jana Bohuwěra Baltena, schewza, ß., 1 tl. 4 m. — 25., Jurij August Schramo, wobydleŕ na Židowje, 30 l. 6 m. 14 dn. — 10. decembra: Ernst Handrij, Jurja Wicžasa, khěžerja na Židowje, ß., 1 l. 4 m. 24 d. — 11., Hana Amalia, Handrija Bosche, wobydlerja, dź, 4 l. 3 m. 17 d. = Hańža rodż. Njekez, Jana Heiny, wóski, mandželska, 40 l. 10 m. 23 d. — 7., Hańža, rodż. Nenczez, njebo Handrija Wicžasa, wumjeńkarja w Němßezach, sawostajena wudowa, 85 l. 9 m. 15 d. — 15., Hana Hilžbjeta, Jana Bohuwěra Gudy, druheho wucžerja na Židowje, dź., 8 m. 16 d. — 16., Pětr Wicžas, měšćan w khěžeŕ w Budyschinje, 36 l.

*) Dokelž někotre njedžele so ßobu s zyrkwinskich powjesczow niczo wosjewicz njemóžachmy, dha je tudy dżenża na jene bobo damy.

K wobkedžbowanju!

S tutym cześcženych Sserbow Budyschina a wokolnoscže na to kedžbnych czinju, so ja w mojim bohacže wuhotowanym

ßuknowym a bukskinowym składže

nětko tež po lohczu pschedawam a stajnje najtunischu płaczisnu stajam.

Adolph Weiß

s napschecza noweje měschczanskeje schule.

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop psche sażwanje.

Zyku nasymn czerpjach na **jara wulke sażwanje a kaschel**, so w nozy skoro ženje spacz njemóžach a běsche tuta njespodobnosez hižom poczała straschna bycz. Psches nakoženje někotrych bleschew ßławneho **G. A. W. Mayerowho bróstsyropa** ßym pak saßo zyle sahojeny, schtož prawdosczże dla wobßwědczam w poruczam pschi podobnych khorosczach kóždemu **G. A. W. Marowy bróstsyrop.**

Coßebaude p. Draždżan.

Christian Friedrich Traugott Schütze.

Jenoż prawdźiwy maja jón w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. napschedan.

Heinr. Jul. Kincka w Budyschinje,
W. Retha w Lubiju,
F. Kinne, haptykaŕ w Heruhucže,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykaŕ **Gerischer** w Ostritzu,
Schakta we Wotrowje a
Lehmann w Budeschezach.

Cżeschczenym Sserbam budyskeje wokolnoscże tak derje lutherskim, kaž tež katholskim — pschetoż waschnje katholskich kwaßow je mi tež znate — ßo ja s tutym najpodwolnischo jako **braschka** poruczam. Woni chz[illegible] ßo teho dla pschi potrjebje listnje abo ertnje na mnje doma wobroczicz, hewak ßym ja pak tež kóždu ßobotu w Hätaschez korczmje na kamjentei haßy k ryczam.

W Lutobiczu pola Makeho Wjelkowa.

Ernst Freiberg, ßerbski braschka.

Dickowa konceßionirowana dalolo wuwolana spodźiwnje hojaa żalba,

kotraž je ßo najbóle kóżdy ras jako dobra wopokasaka porucża ßo w żerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschinje.

Jena dójka

strowa a cżerstwa, kotraž może hórsy fastupicz, ßo so wyßoku sdu pyta. Wscho dalsche je schonicz na smutskomnej lawskej haßy cżo. 120 po 2 schodomaj.

Powschitkomna aßekuranza w Trieſcze

(Aßikurazioni Generali) ſakoženа w l.1831.

Wobſanknjenje ſliczbowanja ſa lěto 1870 dopokaſuje, ſo **Powſchitkomna Aßekuranza ſ rukowazym kapitalom** wot

32 millionow 128,481 ſchěßnakow 11 krajzarjow awſtr. w.

ſkutkuje. Tutón kapital wobſteji w

ſchěßnakach: 4,200,000 ſakkadneho kapitala,
19,046,126. 11 wſchelkich reſervow,
8,882,355. — prämijow a kapitaloweje danje.

Schěßnakow: 32,128,481. 11. Summa kaž horka.

S napſchecza horka ſpomnjenych brutto-dokhodow na prämijach a kapitaloweje danje bu w lěcze 1870 12,228 ſchkodowanjow ſe ſnamjenitej ſummu wot

4 millionow 929 tyßaz 316 ſchěßnakow a 20 kr.

ſarunanych. Pola kóždeho agenta leži cźiſchcźany ſapiß wſchitkich ſchkodowanjow k nawjedženju. Wot wobſtacza towarſtwa bu ſ zyka enormſka ſumma wot 81 millionow 991,846 ſchěßnakow a 15 kr. ſa ſchkodowanja wupkacźena.

Powſchitkomna aßekuranza ſawěſcźuje:

a) **twory, mobilije, žnjeńſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch družinow pſche wohnjowu ſchkodu;**

b) poſkicźuje ſawěſcźenja na **žiwjenje cźłowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja police po **pruſkim kouranсze.**

Towarſtwo wupkacźi w lěcze 1868 ſa 14,129 ſchkodowanjow ſummu wot 4 millionow 781 tyßaz 265 ſchěßnakow a 38 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſcźenjow porucźeja ßo jako agentojo:

Ernſt Walther w Budyſchinje.
Korla Auguſt Berger w Ketlizach.
Jan Noack w Drjecźinje.

Wot najwjetſcheje ważnoſcze ſa

na woczomaj běbnych pſches ßwoju wubjernu hojazu móz njedoßahomna, wot lěta 1822 we wſchěch dźělach ßwěta ſnata a ßkawna prawdźiwa Dr. **Whitowu wodźicźku ſa wocži** wot Tragotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej (na cźož ma ßo pſchi kupjenju **woßebje** kedźbowacź) je hižom wjele **tyßaz** wot **najwſchelakich wokowych khoroſczow** ſahojenych, **poßylnjenych a ſ wěſtoſczu pſched woßlepjenju wobarnowanych;** wona ma teho dla **powſchitkomnu ßwětowu ßkawu,** ſchtož tež wſchědnje pſchikhadźaze **khwalby a wopißma** dopokaſuja. Wona je koneeßionirowana, wot **wyßokich** lěkarſkich měſtoa pruhowana a pſchipoſnata, jako **najlěpſchi hojazy** w **poßylnjazy ßrědk ſa wacži** porucźena a ma w bleſchach po 10 nßl. na pſchedań knjes **Emil Menzner** w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Knjeſej Dr. Ehrhardtej! Njedawno wote mnje trjebana **Dr. Whitowa wodźicźka ſa wocži** je mojimaj **ßkabymaj woczomaj tak dobru ßkužbu wopokaſaka,** ſo móžu a dyrbju ju kóždemu **nanajlěpje** porucźicź. **Pirna** w decembra 70. **Sidonia ßwud. Hackerowa.** Wopißmo. Moja žonu měješche dołhi cźaß **ßylne woczibolenje.** Po radze nakoži wona bleſchu Dr. Whitoweje wodźicźki a je wot teho cźaßa wot tuteho cźerpjenja wußwobodźena. **Oberelſungen,** měſchcźanoſta **Wiegandt.** Dale: Dokelž ſcze mi pſches Waſchu **prawdźiwu Dr. Whitowu wodźicźku wot wulkeje woczoweje bóle** pomhali, ßym ja nuſowana, to tež **bruhim** na wocži **běbnym** k wjedženju cźiuicź a proſchu Waß teho dla po w mjenje mojeje **pſchecźelniży** w Raſtattu (ſkaſanje), wot Waſcheje tak **hojazeje** wodźicźki poßlacź. **Barbara Grimmowa** w **Untergimpera.**

Holcźki, kiž chzedja w Budyſchinje ſchicź wuknycź abo ßnadź jenu ſchulu wopytowacź, moža pod ſpodobnymi wuměnjenjemi wobydlenje a jědź doſtacź. Hdże? to praji mandźelſka k. kopornikarja Weltza na ßerbſkich hrjebjach.

Wowß, jecźmjeń, rožku, pſchenzu, dźecźelowe ßymjo, lane ßymjo, lupiny atd. kupuje po najwyſchich płacźiſnach

žitna pſchekupniza

Otto Wollmann.

Sa moje **kolonialtworowe a ſpirituoſowe khlamy** ja k jutram 1872 jeneho ßyna ſprawnych ſtarſchich, k ježi ßerbſkeje rhcže mózny, jako wucźomnika pytam.

W Budyſchinje. **Carl Noack.**

Kupuje ßo

njecźinjena hejduſchka po najwyſchſchej płacźiſnje w krupowym młynje na garbarſkej haßy cźo. 389.

J. Kahrowe.

Sańdźenu ßobotu je něchtón ruczny korbik na zuſy wós ſtajił. Saßo doſtacź pola gmejnſkeho prjódkſtejerja Polana w Jatſjobju.

Pſchenczne, rżane, jecźne a wowßne kłoßy a teho runja pluwy leža tunjo na pſchedań cźo. 264 na Židowje pola Budyſchina.

K nawjedženju.

Cži ßami cžesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedža sa nje na prěnje schtwórtlěto 1872 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Cži, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacz. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz na sakskich. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenož 13 np.

Redakcia.

S tutym dowolam ßebi cžesczenych Sserbow Budyschina a wokolnoscze na mój skład ßamodžěłaneje

mužazeje a hólcžazeje drasty,

kaž tež na mój wulki skład **ßukna** a **bukskina** saßo dopomnicz. Wón wopschija pschi wulkim wubjerku to najnowsche, schtož nětcžischi cžaß poskicza. Ja móžu tež w **najkrótschim cžaßu wschitkim požadanjam** niz jenož po **dobrosczi** a **rjanosczi** tworow, ale tež se sprawnym, spěschnym a tunim dźěłom dóscz cžinicz.

Mój skład **schlafrockow, ßuknjow, pschewoblekarjow, kholowow a lazow**, kaž tež mój wubjerk dźěcžazeje drasty ja teho dla najlěpje poruczam.

Adolph Weiß s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Magdeburgske woheń sawěscžaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecz millionow toleř prusk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrež ßu dospołnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja psche wohnjowu schkodu tak derje w městach kaž na wßach na hibite pschedmjety.

W tunjosczi ßwojich prämijowych postajenjow wone niže žaneho druheho sprawneho towarstwa njesteji, tež poskicza wone **pschi sawěsczenju na dlěschi cžaß hódny dobytk.**

Pschi ratarskich sawěsczenjach ßo sawěsczenym tójschto k lěpschemu pschiswoli.

Schkodowanje psches wuraženje gasa ßo tak saruna, kaž wóhnjowe schkodowanje.

Sawěsczeńske formulary, kaž tež exemplary powschitkomnych sawěsczeńskich wuměnjenjow móža ßo pola podpißaneho agenta kožby cžaß darmo dostacz, kotryž budže pschi napißanju sawěsczenja stajnje k pomozy hotowy a budže wschitke požadane wuloženja dawacz.

W Budyschinje, na hornczerskej haßy.

Heinr. Meisel, ök. inspektař,
wyschi agent magdeburgskeho woheń sawěsczazehotowarstwa.

Drjewowa aukzia.

Póndzelu 8. januara t. l. budže ßo na sderjanskim reviru něhdže 100 s dźěla selenych, s dźěla ßuchich dołhich hromadow wulěßowaneho drjewa, kaž tež 30 loßow ležazeho schtomoweho drjewa sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacz.

Shromadźisna dopołdnja w 9 hodzinach na schußeju na hórzy pola Cželchowa.

Hajnistwo w Sderju, 2. januara 1872.

G. Petrenz.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych cžaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jeno abo po dwěmaj łžizomaj wschěnje kruwom abo wow, zam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz płodži wjele mloka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Jedyn klavier je na pschedań na ßerbskich hrjebjach cžo. 546 po 1 skhodže.

Ssobotu 6. januara

reje

w Ssowrjezach, na kotrež pscheproschuje

Handrij Kmoch.

Porschiske

ratarske towarstwo

ßobotu 6. januara popołdnju w 5 hodzinach.

Pschednoschk knjesa Dr. Heidena.

Pschedßyda.

Wot redaktora.

Knjesej s. K. w Draždžanach: Wěstych wobstejnosczow dla móže ßo Wasch pscheczelniwy dopiß hakle w pschichodnym cžißle wotcžischczecz.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 2. — 13. januara. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecje: Najnowsche. — Swětne podawki. — Dopisy ze sejma. — Se Serbow: S Budyschina. S Rakez. Se Sarycza. S Njeßwaczidła. S Lubija. S Kamjeńza. Se Semiz. S Bukez. — Sjawne pschedawanja. — Wukasy wyschnoscze. — Nawěschtnik.

Rußowska a Němska.

1.

Hacz do najnowscheho czaßa běsche w Němzach doscz ludzi, kiž ßebi wójnu bjes Rußowskej a Němskej se wschej wutrobu žadachu, w tej nadžiji, so Němzy Rußow sbija a psches to móz ruskeho khěžorstwa pomjeńscha. Woni ßebi tajku wójnu žadachu, niz teho dla, dokelž je ßnadž Rußowska Němzam někajku kschiwdu cžiniła, ně, to jej nichtón dopokasacz njemóže, ale jich sle ßwědomnje to běsche, kiž na wójnu cžischcžesche. Rußowska je mjenujzy ßłowjanske móznarstwo, to je: tajke móznarstwo, w kotrymž ßo nimale tajka ryrž rycži, kaž ju my Sserbja mamy, — a Němzy derje wjedža, so ßu ßo na Ssłowjanach cžežko pschehrěschili, dokelž jich w prjedawschich cžaßach s wóhnjom a mjeczom wukorjenjachu abo jich s gwałtom pscheněmcžachu. Psches to je ßo stało, so je wjetschi dźěl Pruskeje a Sakskeje, hdžež bě prjedy wscho ßłowjanske, po cžaßu do němskeho kraja pschewobrocženy, a tež hischcže w nowschim cžaßu ßo s tajkim pscheněmcžowanjom kónz njeczini.

My prajachmy, so ßebi wjele Němzow sleho ßwědomnja dla — ale w tej nadžiji, so Rußojo pschěhraja — wójnu s Rußowskej žadasche; pschetož někotryžkuliž Němz ßebi wuryczecz njeda, so junu Rußojo pschińdu a ßo nad Němzami wjecza, dokelž ßu cži slě se Ssłowjanami sakhadželi. A tajzy Němzy cžim bole k tajkej wójnje cžěrjachu, dokelž myßlachu, so Rußowska na nju hischcže doscz pschihotowana njeje a so teho dla wěscže pschěhraje. Hdyž pak je pschěhrała, prajachu woni, dha potom tu móz njesměje, so by podcžischcžanych Ssłowjanow dla potom Němzow domapytacz móhła, a Němzy njebychu tak sa ßwoje hrěchi pokutu cžinicz trjebali.

Tajkeho měnjenja běchu tež Němzy, kiž běchu hewak rosomni a mudri doscz — a woni ßebi ßwoje měnjenje s hłowy wuhnacz njedachu. Němzy ßo Rußowskeje bojachu, duž ju hidžachu. — —

2.

Ruski khěžor Pětr wulki je drje sa Rußowsku wjele dokonjał, pschetož wón je ßwoje khěžorstwo tak poßylnił, so ßo Rußowska koło wokoło žaneho njepscheczela wjaz bojecz njetrjebasche. Wón je tež w knježeŕskich naležnosczach wjele w kraju polěpschił, ale wón pschi ßwojim hewak ßławnym skutkowanju w tym smoli, so wjele zusnikow — woßebje Hollandcžanow, Němzow, Franzowsow atd. — do kraja scžahny a jich sa sastojnikow postaji. Psches to ßo sta, so běchu s cžaßami wschě najwyschsche krajne sastojnstwa w zusych rukach. Zusnizy drje ßwoju pschißłuschnoscz dopjelnjachu, tola pak niz s luboscze k Rußowskej, ale s luboscze k ßebi ßamemu. A dokelž zusnizy w najwyschschich sastojnstwach knježachu, dha ßebi Rußojo po cžaßu myßlachu, so je zusnistwo lěpsche, hacž schto rußowske, a woni nawucžichu ßo, wscho zuse jara wyßoko wažicz. To pak je sa kóždy kraj wulzy schkódne, hdžež zusnik wjaz płaeži, dyžli domjazy. (Pokracžowanje.)

Sa Pětra Młónka

darjachu: kk. A. N. s Zyžez 1 toleŕ, rychtaŕ Mjeŕwa s Pschiwcžiz 5 nßl., gmejnski prjódkstejeŕ Lukas s Pschiwcžiz 5 nßl.; J. L. 5 nßl., A. S. 5 nßl., L. D. 10 nßl., wschě tsjo s Hbjelska; w. Mucžink w Semizach 5 nßl.; J. S. s B. 5 nßl.; diak. Jakub w Kamjeńzu 10 nßl.; Broda s Radworja 5 nßl. — Sso sa to najwutrobnischo dźakujo wo dalsche dary proßy

wudawarnja Serb. Nowinow.

Najnowsche.

Budyschin, 12. januara. Woheń, kiž wczera wjeczor w Cžěschkezach běsche, je tam twarjenja tsjoch kubłow a ßydom (abo schěscz) žiwnosczow sahubił, a ßu jenož twarjenja tsjoch wobßedžeństwow stejo wostałe. — Něhdže wokoło Mikowa je wczera wjeczor tež woheń był.

Win, 10. januara. Dotalny awstriski poßłanz w Brasiliji, hrabja Ludolff, je sa poßłanza w Konstantinoplu pomjenowany.

Swětne podawki.

Sakska. W kralowskim hrodźe w Draždźanach bu 10. januara dwórski bal wokdžerżany a běchu wysche wjele druhich wošebnych knježich tež šobustawy wobeju komorow sakskeho šejma pschitomni.

Medizinalny radžicel Dr. Reinhard je sa pschedšydu krajneho medizinalskeho kollegija pomjenowany.

W Elterleinu je šo 2. januara tamnischa radna khěža wotpalika. Woheń je někak na kubi wuschoł.

Prußy. Ruski minister sjawneho wuczeństwa hrabja Tołstoj je sandženu njedželu s Petersburga do Barlina pschijeł.

Rekrucži, kiž muja šo k šwojim, w Franzowskej stejazym regimentam podacz, šo nětko na želesnizy tež w tajkich wosach powjesu, kaž druhy puczowarjo.

W pruskim šejmje praschesche šo sapoßkanz Richter ministra wójny, kak wjele je tajkich pruskich wojakow, wo kotrychž šo njewě, hdže šu w poßlenjej wójnje wostali. Minister wotmolwi, so je tutych 3241 a so šo prajicz hodži, so drje je tón a tamón tu abo tam pohrjebany, hdžez nichtón pódla byk njeje, kiž by jeho šnak abo jeho mjeno šhonik. Na tym je woßebje to wina, so wjele wojakow te tak mjenowane marki, na kotrychž běsche jich mjeno, regiment atd. napißane, pschi šebi wobkhowali njejßu. Wón praji dale, so w Franzowskej wjazy žadyn němski wojak jaty njeje, dokelž šu němszy sastojnizy s pomozu a s dowolenjom franzowskeho knježerstwa w tajkim nastupanju zyku Franzowsku pschepytali. A schtoż te rycze nastupa, so by němszy wojazy w pyrenäiskich horach abo w Algiru jeczi byli, dha šu to blady; pschetoż tam ani jedyn němski wojak jako jaty pschischok njeje. Jenoż jedyn wodžer jeneje kódže a 8 matrosojo běchu w Algiru jeczi. Tola je něhdže 100 cžežko ranjenych w Franzowskej wostacz dyrbjako, ale jenoż teho dla, so šo hacz dotal njejßu domoj wjesc hodžili, kiž pak šo tam nanajlepje wothladaja.

Wot 15. januara hacz do 1. meje ma Franzowska sašo 650 millionow frankow wójnskich khóstow a 125 millionow frankow danje sa te 3 milliardy sapkaczicz, kotrež je hischcze winojta.

S Glogawa pißaja, so w Delnej Schlesynskej wjele konikupzow konje sa franzowske knježerstwo kupuje.

Pruske wojerske nowiny pißaja, so je w pruskim wójsku wscho sašo tak dospołnje do rjadu stajene, so by wójsko hnydom s nowa na wójnu cžahnycz móhło.

Awstria. Kajki kónz jednanja we winskim rajchsracze wosmu to šo hischcze prajicz njehodži, hacz runje šu polszy sapoßkanzy na njón pschischli. Polazy šebi mjenujzy žadaja, so by šo jim jich tak mjenowana resoluzia dopjelnika — to rěka, so by Galizia nimale tajku šamostatnosc dostała, kaž ju Czechi su Czesku žadaja — ale krutoněmska strona chze do teho jenoż potom někak swolicz, hdyž Polazy do teho swola, so bychu šo sapoßkanzy na rajchsrath direktnje wuswolili. (Hacz dotal šo woni s jenotliwych krajnych šejmow wuswolachu.) Ale do teho Polazy lědy swola, pschetoż potom by šo wěscze wjazy Rußow do rajchsratha wuswoliko, dyžli Polakow, dokelž w Galiziji wjele wjazy Rußow bydli, hacz Polakow. — Po tajkim šo hischcze njewě, kajki kónz rajchsrath wosmje.

Khěžor a khěžorka staj šo je Salzburga sašo do Wina wróczikoj.

Na rajchsracze budže šo nětko wo adreßu jednacz, kotraž ma šo wot sapoßkanzow khěžorej pschepodacz, jako wotmolwjenje na jeho rycz pschi wotewrjenju rajchsratha. W tutej adreßy, kotruž je prjedawschi minister Herbst sestajak, šo tež direktne wolby do rajchsratha žadaja.

We Winje šu šo w tamnischich piwarnjach niz jenoż piwarszy, ale tež wschitzy druhy ludžo spjeczili, kiž maja w piwarnjach někajke džěko, a nochzedža prjedy sašo džěkacz, hacz wjetschu sdu njedostanu.

Rußowska. W tutym lěcze je sto lět, so bu prjedawsche polske kralestwo rostorhane a bjes Pruska, Awstriju a Rußowsku rosdželene. Pruszy a awstriszy woßebni Polazy chzedža teho dla zyke léto žarowacz.

Bamž je pjecza polskim biskopam poručik, so bychu pschi Božej skužbje tež rusku rycz nakoželi, hdžez šu woßadni po wjetschinje ruskeje narodnosczje.

Senat moskowskeho universiteta je wobsanknyk, pruskeho prynza Bjedricha Korlu sa czeßny šobustaw tuteho universiteta pomjenowacz. Spomnjeny prynz je, kaž šmy te powjedali, wóndano Moskwu wopytak.

Do Petersburga je wuj nětczischeho czornohorskeho wjerscha, Pětr Negosch pschijek a šo posdžischo tež do Moskwy poda.

Bajerska. W šejmje je minister finanzow na napraschowanje wosjewik, so je Bajerska wot tych pjenjes, kotrež je Franzowska Němzam hacz dotal sa wójnske khóstny płaczicz měła, hacz do teho czaša 23 millionow 519,148 toler dostała a wot kontribuzije města Parisa 11 millionow 713,000 schßnakow. — (W sakskim šejmje je šo tajke praschenje tež stako a my to tež wosjewimy, hdyž minister šwoje wotmolwjenje da.)

Jendželska. Krónprynz je nětko tak daloko wotkhorjek, so šo wo tym, kak šo wón ma, žane offizialne powjesce wjazy njewosjewja.

Franzowska. W Charleville, hdžez bajerszy a pruszy wojazy steja, běschtaj šo Boži wjeczor dwaj bajerskaj wojakaj skradžu s kaserny do jeneje tamnischeje franzowskeje korczmarskeje budy podakoj, hdžez šo s někotrymi Franzowsami swadžischtaj. Pschi tym šo sta, so bu jedyn pches płuza kłóty, tak so bórzy wumrje, druheho pak běchu do hłowy a wobleczа ranili. Druhy wojazy běchu na to jara njembri woßebje jako wobßedžer budy pschedßudom rjekny, so tych Franzowsow šnak njeje, kiž šu

pschi tej harje byli. Duž jedyn wječor wojazy pschedu budu pschičahnychu a ju tak rucze podtorhachu a rostorhachu, so tam žadyn wojak wjazy njebě, jako tam na wokanje Franzowsow němske patrouille pschindžechu.

Thiers, pschedsyda franzowskeje republiki, je wobsankył, so ma so franzowske wójsko wot 120 regimentow na 150 pschisporicz, tak so by wójsko, kiž stajnje pod bróńju steji 450,000 muži sylne byko.

Na franzowskim sejmje so nětko wosebje wo to jedna, na kajke waschnje a po kajkej měrje bychu Franzowsojo pschichodnje dawki dawacz měli.

Turkowska. Turkowske knjezerstwo je wosjewiko, so smědža nětko kódze bje-wscheho sadźewka psches bosporus pschejěcz.

Dopisy ze sejma.

S Draždžan. S kralowskeho dekreta, nowy schulski sakon wopschijazy, chcemy dsensa někotre paragrafy tudy wosjewicz, tak daloko hacz Serbow a wjesne schule nastupaja — a to cjim radscho, dokelž wěmy, so so bjes Serbami wjele wo tym sakonju niz jenoz rycji, ale so tez wěsta bojosc psched nim pokasuje. Wón wschak tez wo prawdze wschelake nowe postajenja wopschija.

Wucziscz maja so w schulach nabožina a dobre poczinki, němska ryc, pisanje, liczenje, geometria, stawisny, geografia, pschirodostawisny a pschirodowucźba, spěwanje, zejchowanje a napossledk turnowanje. Hdyž pak snadź na městnosczi abo na hewasschej pschiprawje pobrachuje, mózetej so posleńschej wucźbje hacz do jutrow 1875 na boku wostajicz, potom pak dyrbitej so wěscze sawjesc. Wysche teho ma wscha muska mkodosc hischcze tsi lěta po konfirmaziji wěstu schulu s najmjeńscha dwě hodźinje sa tydzeń snadź wjeczor jeneho wschědneho dnja abo njedźelu popołdnju wopytacz. Knjesstwa, hospodarjo a mischtrjo maja tajkim mkodym ludźam niz jenoz czaš, k temu pschiswolicz, ale jich tez hischcze k wopytanju tajkeje schule nusowacz. Njenusne skomdźenje tuteje wucźby budze se schtrafu hacz do 10 tl. khostane.

Schulske gmejny, kotrymž so psches postajenja noweho sakonja wjetsche dawki napokoja, hacz je snjesc móża, dostann pjenježnn pomoz s krajneje kasy. — Kózdy wucžer ma, kaž hacz dotal, 120 dźěczi wucźicz. — Serbskim dźěczom ma so tak derje serbske kaž němske czitanje wucźiz a tez pschi khesczijanskej wucźbje dyrbi so serbska ryc nakozowacz a to tak dołho, hacz so we wosadze porjadnje serbska Boża służba dzerži.

Schulske prjódkstejerstwo wusmoli pschedsydu se swojeje srjedźisny. Tutón pschedsyda pak žadyn wucžer abo schulski direktar bycz njesmě. Zyke wobkedźbowanje je schulskemu prjódkstejerstwu poruczene a ma to samo duchowny jako jeho sobustaw wuwjesc. Schtoz pak wobkedźbowanje nabožiny nastupa, dha je to duchownemu samemu poruczene.

Powschitkomne wobkedźbowanje schulow je wez krajneje wyschnosczje a wobstara so psches wokrjesnych schulskich inspektarjow, wot njeje postajnych. Woni su statni sastojnizy a budze jich něhdze 20—24. Kózdy wot nich létnje 1500—1800 tl. sdy s krajneje kasy dostanje a woni smeja bjes dalscheho poruczenja a w kotrymžkuli czasu sami schule, w jich wokrjesu lezaze, wopytowacz, so by tak wschelakim njedostatkam a njeporjadkam bórsy wotpomhane byko.

To by w najkrótschim rosomje to, schtoz wjesne a serbske schule nastupa, hromadze wopschimnjene byko, njeje pak hischcze jedyn dźěl zyłeho sakonja, kotryž 38 paragrafow wopschija. Tez je we wjazy městach tuteho sakonja prajene, so ma so nabožina (khesczijanska wucźba) powschitkownje a tez wosebje serbskim dźěczom te prenje léta w maczernej rycji wucźicz.

Wone pak njeje měnjene, so tón sakon, kajkiž psched nami leži, tez hnydom swoju płaczisnu w kraju dostanje; pschetoz won so hischcze sejmej k wuradźowanju prjódkpokoji a tam wěscze wjele wurycźowanja naczini, psches kotrez móża so w nim wschelake pschemenjruja stacz.

Handrij Kerk (Strauch),
sapostanz 2. komory.

Ze Serbow.

S Budyschina. W tudomnej michalskej zyrkwi běsche loni 8746 spowjednych (81 mjenje, dyžli 1870), bjes nimi 111 paczerskich dźěczi a 187 woprajenych. Narodźiko je so 198 dźěczi, runje tak wjele, kaž loni; bjes nimi bě 94 hólczkow a 104 holczkow, 2 dwójniskaj poraj, 28 njemandźelskich, 6 morworodźenych, 20 s druhich wosadow. Pschipowjedanych bu 87 porow (2 wjaz hacz loni), s kotrychž tu so 48 porow wěrowasche. Semrjeło je 184 wosobow (22 wjaz hacz loni), 7 běchu hacz do 90 lět stare.

W tudomnej katholskej wosadze je so narodźiko 97 dźěczi (6 mjenje hacz loni) a to 49 hólczkow a 48 holczkow, 17 njemandźelskich. Pschipowjedanych bu 31 porow, wot kotrychž bu 9 tudy wěrowanych. Wumrjeło je 117 wosobow (24 wjaz hacz loni). Spowjednych běsche 3665 (115 mjenje loni).

W tudomnej pětrowskej wosadze běsche 3811 spowjednych (500 mjenje, hacz loni), bjes nimi 177 paczerskich dźěczi a 337 woprajenych. Narodźiko je so 337 dźěczi (7 mjenje hacz loni), a to 175 hólczkow a 162 holczkow; 36 njemandźelskich, 3 pory dwójnikow, 13 morworodźenych. Pschipowjedanych bu 139 porow (13 mjenje hacz loni), wěrowanych 79 porow. Wu-

mrjeko je 404 wožobow (123 wjaz hacž loni). Najstarscha bě 92 lět.

S Rakez. W tudomnej wožadze běsche loni spowjednych 4022 a to 3517 žerbskich a 505 němskich, s zyka 125 wjaz dyžli loni, mjenujzy žerbskich 185 wjaz a němskich 33 mjenje. Bjes nimi bě 48 konfirmandow, 37 žerbskich a 11 němskich. Woprajenych 78, žerbskich 66 a němskich 12. Narodžiko je žo 94 dźěći (1 wjaz hacž loni), 47 hólcžkow a 47 holcžkow. Bjes nimi 2 poraj dwójnikow, 3 morworodžene a 16 njemandželskich. Semrjeko je 61 wožobow (18 mjenje hacž loni), žerbskich 46 a němskich 15. Pschipowjedanych bu 37 porow (4 mjenje hacž loni) a wot tych bu tudy 22 porow wěrowanych.

§*. Se Saryca. Ludliczenje dźeń 1. dezembra sańdzeneho lěta dawasche tudy žlědowazy wunoschk: W 27 bydleńskich khěžach nalieži žo: 139 parschonow, mjenujzy 63 muskich a 76 žónskich; 49 ženjenych, 77 nježenjenych, 12 swudowenych a 1 dźělenu wožobu. Po wěruwusnaczu 126 ev. lutherskich a 13 katholskich; po narodnosczi: 126 Serbow a 13 Němzow. Wukrajnizy běchu tu 4.

§*. S Njeżwaczidła. Zyrkwinske powjesce sańdzeneho lěta, kaž je na žwjedzenju noweho lěta w naschim Božim domje žłyschachmy, žu žlědowaze: Spowjednych ludźi běsche hromadże 5005, mjenujzy 4492 Serbow a 513 Němzow, 306 mjenje hacž lěto prjedy; narodzenych 138, jako 77 hólzow a 61 holzow, 1 mjenje hacž sańdzene lěto; semrjetych běsche 128, bjes tymi 64 muskich a 64 žónskich, 2 mjenje hacž lěto 1870. Wěrowanych: 28 porow, runje tak wjele kaž lěto prjedy. Po tajkim je žo 10 wjazy narodžiko, hacž semrjeko.

S Lubija. Po poželenim ludliczenju je we wokrjeżu tudomneho žudniskeho hamta 23268 wobydlerjow, to je 119 mjenje, dyžli w lěcze 1867. Serbow je žo 3479 naliczilo, po tajkim tež něschto mjenje, hacž 1867. To, schtož Serbow nastupa, je wěrno na papjerje, ale njewěrno w skutku; pschetož hdyž jedyn te wžy, w kotrychž Serbja bydla, žwěru wobhlada, dha je sjawnje widzecz, so žo tam wschitzy Serbjo jako tajzy sapižali njejžu. A czoho dla to niz? Woni žu pschehladali, so ma kóždy Serb w poželenej rubrizy žkowczko „wendisch" pschipižacz, a schtóz to sczinik njeje, teho nětko na papjerje sa Němza licza. Najlěpje žu žo w Žornoschykach sapižali, mjenujzy tak, kaž žebi polna wěrnoscz žada, tam je mjenujzy sapižanych 139 Serbow a 2 Němzaj. — Czechow je w spomnjenym wokrjeżu 6 a 2 Polakaj.

S Kamjeńza. Ryczerkubleŕ Douglas nad Wětenzu je wot ministerstwa dowolnosczi dostak, pschihotowanja k nowej želesnizy wot Kamjeńza do Budyschina czinicz. Duž je jemu wotpuschczene, so žmé na lezomnosczach žlědowazych wžow a městow měriez a koliki stajecz dacz. Wone rěkaja: Kamjeńz, Brěsa (Wiese), Prytez, Krjepjezy, Halschtrow, Jawora, Panczizy, klóschtr Marineje Hwězdy, Wotrow, Khanezy, Swinarnja, Nowe Městko, Jělza, Nowy Dwór, Syjizy, Tschažezy, Njeradezy, Horny Wujesd, Maky Wožyk, Lejno, Wuczkezy, Banezy, Dobranezy, Czěschkezy, Kobliży, Běczizy, Njesdaschezy, Darin, Debischkow, Prěczezy, Hodźij, Buscherizy, Janezy, Debrikezy, Bkohaschezy, Praskow, Maka Borschcz, Horna Borschcz, Dźiwoczizy, Žiczeń, Žiczeńk, Druzkezy, Sczijezy a Budyschin. — Po tajkim žu nětko schtyri nowe želesnizy do Budyschina wotmyžlene: 1) wot pokodnja se Sskanknowa, wot poknozy s Khoczebusa, wot dołheho ranja s Hansdorfa a wot wjeczora s Kamjeńza.

H. Se Semiz. Tez lětža žo w naschej wuczerni wobradżesche; dźěći wobradżachu wuczerjej, wuczer dźěcjom. Hewak dosta tójschto dźěći wobrady na pjenjesach a schulskej potrjebje wot tych 10 toler, kiž běschtaj k. Pohlank a jeho mandzelska s Draždżan poškakoj. Wyschе teho khud schi ludżo tudy 10 tl. dostachu a 20 tl. tajzy w Ssmilnej. — (Tez tumiczanski k. radźiczel s Criegern bě 8 khudym dźěcjom schtomik saženczicz dak a je s cjopkej drastu wobstarak.)

Schtó budźische žebi to myžlik, so je tó poželeni dar, kotryž bě k. Pohlank poškak. Tehdy, hdyž žo tudy dźěći nad jeho darom sradowachu, leżesche wón žmjercz khory w Draždżanach a dyrbjesche wumrjecz. Schtwórtk 4. januara pschiwjesechu jeho cžěko hacž do Biskopiz, swotkal je spytowski cžěkowy wós dowjese hacž do Ssmilneje, hdyž bu s wulkej cžesczu do teho wumurjowaneho a rjenje wudebjeneho rowa khowany, kotryž běsche žebi pschi žiwjenju žadak.

Wón je pola naž wjele dobreho cžinik, schtoz budże naž hischcze dołhe cžaży na njeho dopomnjecz. Budž jemu semja ložka!

S Njeżwaczidła. Nětko je wuczinjene, so budże Komorow a Jitk s naschеje wožady wufarowany a 1. haperleje do rakeczanskeje wožady safarowany. Niža Wjeż pak w naschej wožadze wostanje.

S Budyschina. Tudomnaj Fischerez papjernikaj, kaž tez papjernikaj, kk. Grimmej a s Otto žkuschazaj, žkuscheja nětko akzijowemu towarstwu pod pomjenowanjom „Sjenoczene budyske papjerniki." Tuto towarstwo je požczonku wot 300,000 tl. wupižako, ale na to je žo 2 millionaj 342,500 tl. podpižako, tak so może jenoz města dźělba podpižarjow akzije dostacz.

S Budyschina. Na město prjedawscheho wyschscheho wuczerja tudomneho krajnostawskeho seminara, k. Eichenberga, kiž bě jako schulski direktak do Reichenbacha w Voigtlandze pschežadzeny, powołachu wyžoke krajne stawy dotalneho wuczerja 3. měschczanskeje schule w Lipsku, k. K. O. Schleinitza, rodzeneho s Drebacha pola Ehrenfriedersdarfa w Rudnych Horach, a bu tón žamy sań-

dženu póndželu, dżeń 8. januara, wot k. seminarskeho direktarja Leunera do swojeho noweho sastojnstwa swjedżenszy sapokasany. F.

S Bukez. W tudomnej wosadze bě loni spowjednych ludź: 6735, bjes nimi 122 woprajenych a 73 konfirmandow. Narodżiko je so 130 dźěći, a to 58 hólczkow a 72 holczkow, 1 morworodżene, 2 poraj dwójnikow, 27 njemandżelskich. Wumrjeko je 102 wosobow a to 48 muskich a 54 žónskich. Pschipowjedanych bu 65 porow, wot kotrychž so 36 tudy swěrowa.

Se Ssmilneje. W naschej wosadze so loni narodźi 52 dźěći a to 32 hólczkow a 20 holczkow, bjes nimi 9 njemandżelskich. Pschipowjedanych bu 31 porow, wot kotrychž so 23 tudy wěrowachu. Semrjeko je 47 wosobow, wot kotrychž běsche wudowa Handrikowa najstarscha, mjenujzy skoro 81 lět. Spowjednych běsche 1440, bjes nimi 23 paczerskich dźěći a 14 woprajenych.

S Budyschina. Akzije tudomnych sjenoczenych papjernikow, eiž so sa 100 ts. pschedawachu, płacza nětko 113 tl.

S Budyschina. Wulki woheń, kiž bě schtwórtk wjeczor wot jow widżecz, tón je w Cjeschkezach był a je so tam něhdże 9 łubkow wotpaliko. Drobnischu rosprawu damy sa tydżeń.

Sjawne pschedawanja.

W budyskej kasernje budże so sobotu 20. januara, rano wot 10 hodzinow, něhdże 600 starych wojerskich suknjow, 2500 parow suknjanych tholowow, 500 mantlow, 800 porow schkórni, 1500 koschlow, 1800 porow spódnich tholowow a wschelaki wójnski a kožany grat sa hotowe pjenjesy na pscheßadżowanje pschedawacz.

Ležomnosce mlynka Emmricha w Nowych Pjewjach (Njeradku) budża so 28. februara sjawnje pschedawacz. Taxa: 3350 tl. — Teho runja ležomnosce kubleria J. C. Pötschki w Khrójsce 25. januara. Taxa: 1000 tl. — Teho runja jeho druhe ležomnosce 1. februara. Taxa: 2000 tl. — W Matej Rydej pola Wojerez budże so 16. januara popołdnju w 1 hodzinje skót, ratarski grat a domjaza nadoba pschedawacz. —

Wukasy wyschnosce.

Wschitzy muszy, w lěcze 1852 narodżeni abo w prjedawschich lět k wójsku njewsaczi, maja so do 14. februara s potrjebnymi pißmami pola gmejnskeho prjódkstejerja swojeje wßy prjódkstajicz.

Gmejnszy prjódkstejerjo budyskeho hamta maja sapiß tych pßow wo wßy, wot kotrychž ma so pßowy dawk dacz, hacz do 15. januara na hamcze wotedacz. (W druhich hamtach drje tež tak budże.)

Płaćizna žitow e produktow w Budyšinje:

5. januara 1871.

Dowoz: 5434 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	nßl.	np.	nižša. tl.	nßl.	np.	na bursy, najwyšša. tl.	nßl.	np.	najniša. tl.	nßl.	np.
Pschenża	7	—	—	6	15	—	7	10	—	6	27	5
Rožka	4	22	5	4	20	—	4	25	—	4	20	—
Jecźmjeń	3	20	—	3	15	—	3	22	5	3	17	5
Wowß	2	7	5	2	2	5	2	7	5	2	2	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	20	—	7	15	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	20	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

22 tl. 5 nßl. a 22 tl. — nßl.

pschenża 66—84 tl., rožka 40—58 tl.,

(toje: sa 25 pruskich kórzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 14 tl. 5 nßl.

(Czischczeny, kaž so w Budyschinje pscheda stajnje něhdże 1 1/8 tl. drožschi.)

Pjenjezna płaczisna.

W Lipsku, 2. januara. 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 9½ np., 1 polnowažazy czerwjeny skotn abo dukat 3 tl. 5 nßl. 8⅜ np.; winske bankowki 86⅜ (17 nßl. 2¼ np.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Drażdżan: Rano 7 hodzinow — minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. — m.*; popołnju 4 h. 10 m.*; wjeczor 8 h. 20 m.*; w nozy 2 h. 40 m.;** w nozy 4 h.

Do Shorjelza: rano 7 h. 50 m.*; dopołnja 10 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 20 m.†; wjeczor 6 h. 50 m.*: wjeczor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m*, 1 h. 45 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Zitawy a Liberza (Reichenberga.

†) Pschisanknjenje do Zitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se znamjeschkom ** bjes Drażdżanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma so sa billet ¼ wjazy płaczicz; dżeńske billety pschi nimaj njepłaczja.

Cyrkiwnske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Jan Ernst Moritz Haasa, rěsnik pod hrodom, ſ Berthu Hańžu Mrózez tam. — Handrij Grö=ſcha, reſerviſt w Torońzach, ſ Marju Kubizez ſ Hruboczizy. — Korla Bohuwěr Wylem Muczeř, wobydler w Hruboczizach, ſ Hanu Wowczerjez tam.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Jan Ernſt, Korle Auguſta Wobſta, wobydlerja, ß.

Michałska cyrkej: Helena, Jana Auguſta Urbana, pohonca na Židowje, dž. — Jan Auguſt, Handrija Mužika, wobydlerja na Židowje, ß. — Jan Jakub, Jana Auguſta Kudźele, žiwnoſczerja w Czichónzach, ß. — Marja Thereſia, n. dž. pod hrodom.

Zemrjeći:

Dźeń 29. decembra: Jan Guſtav Jokuſcha, wobšydny měſchczan a ſahrodnik, 50 l. — Hana, njebo Michała Mužika, krawſkeho miſchtra, wudowa. 59 l. — 30., Michał Duda, wobydler na Židowje, 49 l. 3 m. 1 d. — 1. januara: Hana Khryſtiana, njebo Handrija Soby, wumjeńkarja w Ratarjezach, wudowa, 64 l. 11 m. 2 d. — 3., Hana rodž. Wiczaſej, njebo Jana Khryſtof Imanuela Zenkarja, kubleraj w Bórkn, wudowa, 84 l. 16 d.

K nawjedźenju.

Ezi ßami czeſczeni wotebjerarjo Serbſkich Nowinow, kotſiž chzedża ſa nje na prěnje ſchtwórtlěto 1872 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbſkich Nowinow wotedadża. Ezi, kotſiž ßebi Serbſke Nowiny pſches póſt pſchinjeſcz dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacz. Na pruſkich póſtach Serbſke Nowiny też wjazy njepłacza hacz na ſakſkich. — Sa pſchinjeßenje do domu płaczi ßo ſakſkim póſtam ſchtwórtlětnje jenoż 13 np.

Redakcia.

Hrajadła

hrajate tyſki

kaž je ſnate w najwjetſchim wubjerku a po nowſchim waſchnju.

Kóždy kupowař doſtanje wot ſummy po 25 frankow — jedyn lóß jako pſchidawk k czehnjenju 28. februara.

J. H. Heller, Bern.

Wuloßowanje.

Na wſchelake požadanje wuloßowanje wſchelkich hrajadłow ſrjaduju, lóß po 1 tol., 12 loßow 10 tol. czehnjenje 28. februara.

Preis=couranty a proſpekty poſczelu franko.

Džiwoczanſke ßerbſke ev. luth. miſſionſke towarſtwo ſmeje jutſje — 14. januara — popołdnju w dwěmaj ſhromadźiſnu. **Pětr Młónk.**

S džakownoſcze rad wojſjewjam,

ſo je **G. A. W. Mayerowy** bróſtſyrop ſ **Wrotzławja** moju žonu wot jeje ſaſtarjeneho bróſtbolenje zyle wußwobodźił. — Tuto po prawdze piſche

Draždžany. **Carl Heinrich Wilhelm Schöne.**

Jenoż prawdźiwy maja jón w bjeſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Heruhucze,
Joſ. Köbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Geriſcher** w Oſtr'itzu,
Schekta we Wotrowje a
Fehmann w Budeſtezach.

Drjewowa aukzia.

Pónbjelu 22. januara t. l. budże ßo w Njeßwaczidle w tak mjenowanej gmejnſkej holi uěhdże 50 loßow ſtejazeho khójnoweho palneho drjewa, bjes kotrymž ßu twarſke ſchtomy a rjane žerdże, pſchi puczu wot Njeßwaczidła do Khoßłowa na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

W Njeßwaczidle 10. januara 1872.

J. Kuhn.

Do jenych budyſkich **manufakturowych khlamow** ßo k blížſchim jutram młody człowjek, kij nuſne wědomnoſcze wobßedži, jako **wuczomnik** pyta. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Kupuje ßo

njeczinjena hejduſchka po najwyſchſchej płaczisnje w krupowym młynje na garbarſtej haßy czo. 389.

J. Kahrowe.

(S barlinskich nowinow.)

Dalsche skutkowanja kralowskeho napoja.

29657.) Oldenburg, 29. 10. 71. — Po nałoženju kralowskeho napoja mam ßo jara derje. Jena 71lětna žona, kotrejž jenu bleschu wotpuschczich, je po wužiczu jenož jeneje połblesche **snamjenitu** połóžnoscz pschi ßwojej **hłowjazej khoroscži** namkała. — (Skasanje.) J. Hoting.

29743.) Elbing, 31. 10. 71. — Jedyn muž tudy, kiž bě na **epilepsiju** khory, je 8 bleschow kralowskeho napoja No. 1 a 4 blesche No. 7. nałožił, **po czimž ßo widlischcza shubichu.**

J. Lange.

(29974.) Heppenhein a. d. Bergstr. 2. 11. 71. Wasch kralowski napoj je ßo tež pola mje kralowszy dopokasał, **moje woczibolenje,** hacž runje hischcze niz zyle sahnate, polěpschuje ßo wschědnje, tak so móžu dospołne sahojenje wotczakowacz. Žadyn lěkař njebudže pak nad antiflogistiskim skutkowanju Wascheho ßrědka dwělowacz. — (Skasanje.)

Dr. phil. Baute.

(30011.) Lengenfeld, 6. 11. 71. — Moja **wódniza** je ßo po nałoženju Wascheho kralowskeho napoja snamjenicze pomjeńschiła. Někotre ejmarje wody ßym sbuhił. Tež jene małe dźěczo, kotrež bě na wódnizu khore a sa kotrež ßo hižom ßmjertny kitel schijesche, je psches 2 bl. kralowskeho napoja saßo wustrowjene, jenož nosy stej hischcze trochu saczekłej. —

Christoph König.

Wunamkař a **jeniczki** fabrikant kralowskeho napoja:

prawdźiwy strowotny radźiczel (hygiëist) Karl Jacobi

w **Barlinje** Friedrichstraße 208.

Blescha kralowskeho napoja **extrakta,** k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje poł tolerja.

W **Budyschinje** 16 nßl. pola H. J. Lincki.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze

(Assicurazioni Generali)

sawěsczuje pschi **rukowanskim fóndsu** wot:

32 millionow 128,481 schěßnakow 11 krajzarjow awstr. czißła

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja wschěch družinow** psche **wóhnjowu schkodu;**

b) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje człowjekow** na najwschelaksche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kourancze.**

Towarstwo wupłaczi w lěcze 1870 sa 12,228 schkodowanjow summu wot 4 millionow 929 tyßaz 316 schěßnakow a 20 krajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Ketlizach.
Jan Noack w Drjeczinje.

So bychu ßo mysche a wulke mysche,

tež hdyž je jich jara wjele, do czista sahubiłe, poruczam moje njejědojte yräparaty w schachtelkach po 15 nßl., psches czož ßo w tajkim nastupanju wschitkim jebanjam „na wsche czaßy" wěsty kónz sczini.

E. Sonntagh,
arkanist a chemikař w Usczíwißle.

NB. Jeniczki skład sa Budyschin a wokolnoscz ma **Heinr. Jul. Lincka.**

Kóždeho taßamza (Bandwurm)

a 2 hacž 4 hodźiny bjes boloscze a schkodowanja zyle saczěri; teho runja tež **blědawu** a **lischawu** wěscze saczěri a to listnje **Voigt** lěkař w **Croppenstedt** (Preußen).

Dickowa konceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza załba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschiuje.

Jena czula,

kiž bě runje wodźaza, czorna a běła, jara rjenje tigrowana s dołhej wopuschu, s pschitsihanymaj wuschomaj, bastard wot khorta (Windhund), s mjenom Scheline, je 1. januara czekła. Schtóž ju saßo pschiwjedźe abo praji, hdźe wona je, dostanje 1 toleř myta czo. 28 w Porschizach.

Pianoforte-aukzia

nowych a wubjernych instrumentow.

Pschedacz maja ßo:
1 kschidło ſ paliſandroweho drjewa a ſe żeleſnym wobkukom, 7 oktavow wopschijaze.
2 pianinaj ſ paliſandroweho drjewa ſe żeleſnym napnjeczom, 7 oktavow wopschijazaj.
1 tafelpiano ſ paliſandroweho drjewa ſe żeleſnym wobkukom, 6¾ oktavow wopschijaze.
1 tafelpiano ſ paliſandroweho drjewa ſ worzelowej platu, 6¾ oktavow wopschijaze.
1 tafelpiano ſ wiſchnjoweho drjewa a drjewjanej platu, 6¼ oktavow wopschijaze.

Tute inſtrumenty móża ßo prjedy wobhladacz a budża ßo w mojim magazinje na „Bahnhofſtraße No. 775b“ w Budyſchinje **ßrjedu 17. januara** wot 1 hacz 3 hodżinow popołdnju ſa hotowe pjenjeſy na pscheßadżowanje pschedawacz.

A. Drache. Pianofortowa fabrika.

K wobkedżbowanju!

Wot dżeńßniſcheho dnja pschedawam ja wſchě **ſymſke artikle**, jako mużazu a hólczażu draſtu, każ tež dżěczaze paletoty we wſchěch barbach a wulkoſczach, pěknje wupyſchene, kholowy, aſtrachanowe a krymowe lazy, ſchlafróki, każ tež wſchelake **ſymſke ſtoffy** jako bukſkin, ratiné, eſkimo, double (tež k knjeńſkim paletotam kmany) **po jara poniżenych płaczińnach.**

Adolph Weiss,
ſ napſchecża noweje měſchczańſkeje ſchule.

Aukzia.

Njedżelu, 14. januara 1872, popołdnju w 3 hodżinach budże ßo pscheßydlenja dla w Lehmannez korczmje w Delnej Hórzy wſchelaka hoſpodarſka nadoba jako blida, ſtolzy, kuchinſka nadoba, płókaza maſchina a dóńzy, jednora flinta, hońſka toſcha, każ tež wſchelake ßudobje ſa hotowe pjenjeſy na pscheßadżowanje pschedawacz.

Drjewowa aukzia.

Bliſko pucża, ſ Kónjez do Trupina wjedżazeho, budże ßo

ßrjedu 17. januara t. l.
dopołdnja wot 10 hodżinow
pſchi ſpodobnym wjedrje něhdże
100 kloſtrow khójnowych ſchczěpow,
50 ſ wjetſcha toſſtych khójnowych klozow a
wulka dżělba hakoſoweho drjewa
pod wuměnjenjemi, prjedy woſſjewjomnymi, na pscheßadżowanje pschedawacz.

W Jitku 11. januara 1872. **G. Pawlik.**

Drjewowa aukzia.

Pónd̄zelu 22. januara 1872 rano w 9 hodżinach, budże ßo na reviru ßwobodneho kubka w Jeſchizach něhdże 80 hromadow khójnoweho drjewa na pscheßadżowanje pschedawacz. **J. Ehrt.**

Drjewowa aukzia

na bartſkim reviru.

Pónd̄zelu 22. junuara t. l. dopołdnja wot 10 hodżinow budże ßo w drjewniſchczach pſchi kupowym hacze a na wowczej horje
145 brěſowych wużitkowych kruchow a
95 brěſowych dokhich hromadow
na pscheßadżowanje pschedawacz.

W Barcze 10. januara 1872.

Hrabiuſke Lipſke hajniſke ſarjadniſtwo.
Wiedemann.

Woſſjewjenje.

Cżeſczenym Serbam a Serbowkam Budyſchina a wokolnoſcze, ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedżenju dawam, ſo ja pschedawanje běłych a wuběſnych tworow, kotrež je
njebo knjeni **Johanna Lutzowa**
wjedła a w kotrymż ßym ja hižom dlěſchi czaß dżěława, nětko w tym ßamym wobydlenju na ſchulſkich hrjebjach $^{651}/_{281}$ a na wiczných dnjach w ſnatym budowym rynku dale powjedu a ſo budu kóżde poruczenje ſprawnje a tunjo dopjelnjecz.

W Budyſchinje 2. januara 1872.

Khryſtiana Kozorez.

Łużičan

budże tež w lěcze 1872 po dotalnym waſchnju wukhadżecz a my jón teho dla najpodwolniſcho poruczamy. Wón ſa měßaz 1 ras wuńoże a płaczi połlětnje 75 np. tak derje na póſtach każ tež we wudawarni Serb. Nowinow. Łużiczan pſchinjeße pěkne powjedanczka, rjane ſpěwy, powuczaze naſtawki a wſchelake nowinki ſ Budyſchina a ſ Łużizy, tak ſo wón ßwojim czitarjam hódnu ſabawu poſkicza. Schtóż teho dla wo czitanje pěknych wězkow rodzi, tón ßebi Łużiczan ſkaſaj. Woßebje dowolamy ßebi jón młodym Serbam a Serbowkam poruczicz.

Wudawarnja Serb. Nowinow.

Nakładnik: J. E. Smoleſ. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 3. — 20. januara. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecje: Najnowsche. — Swětne podawki. — Dopisy ze sejma. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. S Wyšokeje pola Rakez. S Čěschkez. S Pomorez. S Bolborz. — Se sakskeho sejma. — Pschilopk. — Nawěschtnik.

Rußowska a Němska.

3.

My tydzenja na to spomnichmy, so je sa czaß ruskeho khězora Pětra wulkeho wjele zusnikow wyßoke sastojnstwa w ruskim khězorstwje dostako a so je psches to zusnistwo wulku ważnosć w ruskim ludu dobyło. Tuta ważnosć pod Pětrowymi naßlědnikami dale a bole pschibjerasche, tak so Rußojo skónčnje wscho zuse sa lěpsche dżerżachu, dyżli to, schtoż bě jich domjaze.

Tajke měnjenje je w Rußowskej dołho knjeżiło a Rußam woßebje we wědomnosczach wjele schkodżiło. Jich akademia wědomnosczow po wjetschim dżěle s Němzow wobstejesche, kiž mějachu drje kraßnu sdu, ale sa rosschěrjenje wuczenosczje mjes Rußami niczo njeczinjachu. Woni w tajkim nastupanju też niczo wusłutkowacz njemóżachu, dokelž ßwoje kniżi w němskej, franzowskej abo łaczanskej ryczi wudawachu. Tutu akademiju bě Pětr wulki k lěpschemu ruskeho luda sałożił, ale wona jemu żaneho wużitka pschinjesecz njemóżesche, dokelž w zusej ryczu k njemu ryczesche. Duż ßo w jeje sjawnych poßedżenjach też jenoż němske ryczě dżerżachu a posdżischo, jako Rußojo tola na to morkotacz poczachu, franzowske ryczě, ale ruski ßo hischcze njeryczesche.

Hakle pod khězorom Mikławschom ßo pschi akademiji wotdżělenje sa rusku ryczż sałoži a potom, jako bě Alexander II. na thrón stupił, ßo w spomnjenych poßedżenjach też ruski ryczesche, wot někotrych lět ßem pak ßo to jenoż w ruskej ryczi stanje.

Jako běsche redaktor Serbskich Nowinow w lěcze 1869—70 w Rußowskej, njemóżesche ßo wón doscz nadżiwacz na to, kak Rußojo tehdy hischcze zusnistwo czesczachu a ßwoju ryczż a narodnosczż mało ważachu. Wón mějesche tehdy składnosczż, s mnohimi Rußami hromadu pschinicz, kotrychż dyrbjesche po jich wuczenosczi abo politiskej mudrosczi drje woßebje czesczicz, ale wón jim samjelcżecz njemóżesche, so dyrbi ßo wón na jich zusolubstwo żałoßnje mjersacz. Jako bě jeho bjes druhimi też redaktor ważneho ruskeho czaßopiża „Ruskij Wěstnik", knjes Katkow w Moskwje, někotry króczż k ßebi na hosczinu pscheproßył, dha wón też kóżdy ras na to skorżesche, so Katkow w ßwojim, hewak tak wubjernje wuhotowanym czaßopißu skoro żanu luboscz k Sskowjanam a k ruskej narodnosczi njepokasuje, — ale wone ßo sdasche, so jeho skorżenje niczo njepomha. Posdżischo je Katkow też wudawanje najważnischich ruskich nowinow „Moskowskije wědomosczi" na ßo wsak a ßo w czaßu poßlenjeje polskeje revoluzije tak wobrocził, so se wschej mozu sa rusku narodnosczż skutkowasche a potom też k druhim ßkowjanskim splahaam luboscz pokasowacz pocza. Nětko ßu „Moskowskije wědomosczi" nowiny czjiscze ßkowjanskeho ducha. W lěcze 1867, hdżež bě redaktor Serbskich Nowinow saßo w Moskwje a to se wschelakimi druhimi Sskowjanami, bu wón s Czechomaj Palazkim a Riegerom też saßo wot Katkowa na hosczinu pscheprosceny, a prěnje praschenje, s kotrymż ßo Katkow na njeho wobroczi, běsche to: „Scze nětko s duchom w mojich nowinach spokojny?" na czoż mózesche Smoleŕ s dobrym spodobanjom „haj" wotmolwicz.

(Pokraczowanje.)

Najnowsche.

Pescht, 17. januara. Wurunanje s wjetschinu khrowatskeho ßejma ßo wuherskemu ministerstwu radżiło njeje. Khrowatski ßejm budże teho dla najskerje rospuschczeny.

Wien, 17. januara. Dotalny naměstnik w Triescze, baron de Pretis, je sa ministra finanzow pomjenowany.

Paris, 16. januara. W Luneville ßu jeneho Němza skónzowali. Polizia ßebi wschu móżnu prózu dawa, mordarjow wußlědżicz.

Draždżany, 17. januara. W tutych dnjach je ßo 181 centnarjow skota ßem pschiwjesło, s kotrehoż ma ßo sa 3 milliony markow (hriwnow) 10- a 20markskich pjenjes bicz.

Paris, 17. januara. Na ßejmje ßo pschezo hischcze wo to jedna, kak smeja ßo dawki dawacz. — W Algierskej je sběżkarstwo nimale zyle poražene.

Swětne podawki.

Saksa. Minister finanzow je 10. januara druhej komorje kralowski dekret přjódkpokožił, w kotrymž je prajene, so budże ßo na krajne khóstu statna želesniza wot Lubija do Běkeje Wody twaricź a so by ßejm teho dla trěbne pjenjesy k temu pschiswolił, mjenujzy 2 millionaj 750,000 toleŕ. Tuta želesniza by pschez leżomnoscże wßow Mucźnizy, Neu-Cunnewitz schła, każ też pschez leżomnoscże Czerwjeneje a Wodoweje Korczmy, Wosporka, Horueho Hbjelska, Borschtki, Brußow, Wukranczizy, Dołheje Borschcże, Makeho Radschowa, Rychwakda, Pakoßnizy a pschez mużakowsku holu do Bjekeje Wody a by něschto pschez 6 mil dołha była. Hewak móhła ßo tale nowa želesniza też wot Lubija do Rěczizy wjesć a by wot Serbskich Pawkoz pschez Rożany, Make Radměrizy, Měrjow, Zibrachczizy, Bahrsdorf, Němske Jenkezy, Kwětanezy, Nisku a Horne Kósty schła a něschto pschez 4 mile dołha była. Ministerstwo radzi pak k temu, so by ßo ta želesniza radscho s Lubija do Běkeje Wody twarika.

Tuta želesniza pak je zyle druha, hacź ta, kotruż chzedza s Hansdorfa nimo Wosporka do Budyschina twaricź. Ta ßo w ßwojim czaßu też natwari.

Na napraschowanje, kak wjele pjenjes Saksa wot sarunanja wójnskich khóstow dostanje, kotrež ma Franzowska płaczicź, je minister finanzow w druhej komorje wotmolwił, so to hischcże wěste njeje.

W Draždżanach smeje ßo na tamnischej kupnizy wot 2. hacź do 8. februara wustajeńza pjerinu.

Na dwórnischczu w Herrnhucze 13. januara bremsar Richter tak njesbożomnje padże, so czah pschez njeho dżesche a jeho tak straschnje wobschkodzi, so wón na měsce morwy wosta.

W Herrnhucze je loni 34 człowjekow wumrjeło a je ßo tam jenoż 10 dżeczi narodziło.

Pruß. Najwjazy ryczenja w tu khwilu ta nowosc czini, so je minister kultußa a sjawneho wuczeństwa, knjes Mühler, krala wo puschczenje se ßkużby proßyć a so je kral do teho swolił. Mühler ßo wschelakim ludźom hižom dawno njelubjesche, dokelž bě jim spodźiwnje pobożny, ale w nowschim czaßu ßo też tym wjazy njespodobasche, kiž hewak wulke kruchi do njeho dżerżachu, dokelž druhdy jara dźiwne wukasy a pschikasnje wudawasche. W poßleńschim czaßu běschě też Bismark jeho pschecźiwnik. Schtó na Mühlerowe město pschindże, njeje hischcże wěste.

Khěżor-kral hischcże pschezo s wěstoscżu postajił njeje, kak maja ßo te 4 millionu toleŕ rosdżelicź, kotrež je němski rajchstag jako czeßne myto sa tajkich generalow pschiswolił, kiž ßu ßo w poßlenjej wójnje woßebje wusnamjenili.

Někotre nowiny powjedaja, so budże jedyn wyschschi sastojnik w ministerstwu prawdy s mjenom Falk sa ministra kultußa a sjawneho wuczeństwa pomjenowany. Wón je ßyn prjedawscheho duchowneho Falka we Wrótßławju.

Awstria. We winskim rajchracze, w kotrymž sapoßłanzy awstriskich, s Wuherskej njesjenoczenych krajow wurabżuja, ßo w poßlenych dnjach wo adreßu jednasche, kotraż ma ßo khěżorej jako wotmolwjenje na jeho wotewrjazu ryczi pschepodacź. Khěżor bě w ßwojej ryczi prajił, so maja ßo też požadanja polskich sapoßłanzow po możnoscżi dopjelnicź a Galizia teho dla wěstu ßamostatnoscź dostacź. Ale w adreßy ßu ßo němszy sapoßłanzy pschecźiwo temu wuprajili a duż może ßo stacź, so Polazy niczo njedostanu, hacź runje ßu Czechow wopuschczili a na rajchsrat schli.

Khrowatski ßejm, kotryż bě wuherske ministerstwo pschez 7 měßazow wotstorcziło, dokelž wjetschina sapoßłanzow s tajkich mużow wobstejesche, kiž běchu pschecźiwo tutemu ministerstwu, je nětk skónczinje tola wotewrjeny. Wuherske ministerstwo je pak prjedy ßlubiło, so budże wschelake požadanja Khrowatow dopjelnicź pytacź.

Dopisy ze sejma.

S Draždżan. Hdyž dżenża czescżenych czitarjow Serb. Nowinow trochu dosady wjedu, mjenujzy hacź k lětu 1866 a k wobliczenju teho, schtoż je tehdomna wójna saksonski kraj do hromady, a budyskn krajsku direkziju woßebje khoschtowała, dha ßebi myßlu, so mi to ßnadź tola wschitzy sa sko njewosmu, dokelž pschi tym woprawdże spodźiwne liczby prjódkpschindu.

Zyły wudawk s krajneje kaßy sa tamnu wójnu je 19 millionow 364 tawsynt 293 toleŕ 14 nßl. 8 np. wuczinił. Wot tuteho je ßo wudało sa kralowske sakske wójsko, dale sa wschelake płaczenja kralowskim pruskim zivilnym kommißaram, sa wójnske sarunanje na kralowsku prusku krónu, sa wschelake wobtwjerdżenja wokoło Draždżan, sa sakoženje wschelakich magazinow a lazarethow 17 millionow 69,300 tl. 7 nßl. 2 np. To sarunanje, kotrež ßu wßy a města sa kwartiry, liferonki a sapschahi dostake, wuczini 2 millionaj 294,993 tl. 7 nßl. 6 np.

Wote wscheho saksteho wobydlerstwa (tehdy 2 millionaj 337,192 dusch) njemějachu jenoż wßy a města, kiž mějachu wscho do hromady 64,780 wobydlerjow, žanych wojerskich pschecżahow, lifronkow a sapschahow.

Wschěch městow, kotrež wot wójska czerpicź mějachu, běsche jenoż 15 se 40,756 wobydlérjemi, a wßy, kotrež to potrjechi, mějachu s zyła 24,025 wobydlerjow.

Schtoż nětko ßerbske wßy nastupa, dha dostachu te, kiž do budyskeho hamta ßkuscheja, 214,499 tl. 18 nßl. sarunanja — to je na kóżdu hłowu 24 nßl. 6 np., — te pak, kiž do lubijskeho ßkuscheja, 41,033 tl. 25 nßl. 4 np. — to je na kóżdu hłowu 1 tl. 23 nßl. 3 np. — a wßy wosporskeho hamta 13,383 tl. 16 nßl. 3 np.

— to je na hłowu 2 tl. 11 nßl. 7 np. — Najwjetsche ſarunanje w kraju doſtachu wßy bernſtadtſkeho hamta, mjenujzy 3 tl. 12 nßl. na hłowu. Budyſke hamtſke hetmanſtwo ſ mĕſtami żadaſche a doſta 142,482 tl. 26 nßl. 8 np. wójnſkeho ſarunanja, lubijſke pak 383,789 tl. 19 nßl. Po tajkim je zyły wokrjeß budyſkeje krajſkeje direkzije 526,272 tl. 15 nßl. 8 np. wójnſkeho ſarunanja doſtał.

To je ſ krótkim to, ſchtoż chzych mojim lubym Serbſkim pſcheżelam wo tamnej wojnje wopißacz.

Handrij Kerk (Strauch),
ſapoßkanz 2. komory.

Srudny napohlad na Cžeſchkezy.

Ach, kajke wulke tyſchnoſcze
Ssu na Cžeſchkezy padnyke:
Tam leži wſchitko w popjele,
Schtoż pſches woheń je ſpalene.

Po' hoſpodarja Wicžaſa
Sso tutón woheń ſapocža
We jenej małej hródžicžzy,
Hdżeż zyły ſtót ßo ſpalik je.

Wy hoſpodarjo w Cžeſchkezy,
S tym Hiobon ßo troſchtujcże;
Bóh waſchu próſtwu wußkyſchi,
Waß ſto krócż ſaßo wobdari.

Bóh budże Waß ſaß żohnowacż
A ſe wſchĕch bokow pomoż ßłacż,
So budża waſche Cžeſchkezy
Też bórſy ſaßo ſtwarjene.

We jenym wokomiknjenju
Dżewjeczo ſteja w płomjenju,
Kiż dyrbja ßwój dom wopuſchczicż
A ſe ſrudobu wotßal hicż.

Każ pak tón woheń wuſchoł je,
To je wſchak hiſchcże njeſnate,
Tón woheń nahle wudyri
Sso na wſche boki roſſchĕri.

Te żnĕ, kiż ßu ßo radżiłe,
Ssu ßo też nahle ſpalike,
Też njeje żana zyroba
Wjaz ſa ſkót wyſche woſtaka.

Tón khĕrluſch chzu wam k troſchtej dacż
A ſ wami ßobu żarowacż,
Ja dołho też tam pſchebywach
We waſchich lubych Cžeſchkezach!

Jan Wagner w Hodżiju.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Major krajneje wobory (landwehry) knjes Schubert tudy, je ſa oberſtleutnanta pomjenowany.

S Wyßokeje pola Rakez. Pſched nĕkotrym cžaßom ßu w leżomnoſcżach tudomuehe ryczerſkubka ſchwabel a koprowy ſchczerk namakali a wóndano ßu ßylnu worſchtu brunizy dowjercżeli, ſchtoż budże ſa blizſchu a dalſchu wokolnoſcż jara witane.

S Cžeſchkez. Tudy mĕjachmy ſchtwórtk 11. januara ſtraſchny woheń. Wón wjeczor w 9 hodżinach w cżelazej hródži kublerja Wicżaſa (Robla) wudyri a tak ſpĕſchnje wokoło ßo hrabaſche, ſo bórſy wſchĕ Wicżaſez twarjenja w płomjenjach ſtejachu a ßo do cżiſta wotpalichu. Teho runja buchu ſaniczene wſchĕ twarjenja kublerja Wehnerta a kublerja Pjecha (Handrika), żiwnoſczerjow Michała a Jakuba Pjecha, wudowy Langoweje, kublerja Jordana a żiwnoſczerja Kahle (Jurſcha), kublerjej Lipiczej domſke a nowa hródż, ſtara hródż a bróżeń pak ſtejo woſtaſchtej, tak ſo nĕtko wot zyłeje wßy jenoż hiſchcże tſi khĕże ſteja.

Wicżaſej je ßo 5 jakożow, 5 ßwini a 1 kón ſpalik, druhi koń pak bĕ cżeknył a njewĕmy, hacż je ßo ſaßo namakał. Hewak je ßo temu jenemu ßußodej 1 koſa ſpalika a druhemu rjeczaſnik.

Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate.

S Pomorez. S kralowſkim pſchiſwolenjom je miniſterſtwo ſnutſkomnych należnoſcżow pſchedßydże tudomneje ratarſkeje ſpytanſkeje ſtażije, k. Dr. Heidenej cżeßny prädikat jako profeßor ſpożczisko.

S Bolborz, 8. januara 1872. — Po dołhich tſjóch mĕßozach, we kotrychż bu naſcha ſchula wot dżiwocżanſkeho wucżerja k. Helmy, a to huſto pod wulkimi wobcżeżnoſczemi ßobu ſaſtarana, bĕſche nam na ſpomnjenym dnju ſ Bożej hnadu tón dżeń ſeſkhadżak, kotryż bĕſche naſch zyły ſchulſki wokrjeß tak dołho żedżiwje docżakowak: naſch nowy wucżeŕ k. Kubiza, dotal tſeczi wucżeŕ we Budeſtezach, bu do ßwojeho noweho ſaſtójnſtwa ßwjedżeńſzy ſapokaſany. Pod nawjedowanjom ßwojeho nakhwilneho wucżerja Helmy a pſchewodżana wot wſchitkich gmejnſkich a ſchulſkich prjódkſtejerjow cżehniſche wokoło pſchipołdnja ßyła naſchich ſchulſkich dżĕczi ſ khorhojemi, ſ khorhojczkami a ſ wĕnzami ßwojemu nowemu wucżerjej wjeßeła napſchecżiwo, ſo by jeho na mjeſach ßwojeho wokrjeßa docżakała a powitała; a bu tón ßamy tudy po ßwojim pſchijĕcżu jara pſchihódnje ſ móznej ryczu zyrkwinſkeho a ſchulſkeho prjódkſtejerja k. Hale ſ Horneho Hunjowa pſchijaty a potom ſ hudżbu poſawniſtow a ſ khĕrluſchom: „Budż cżeſcż a khwalba werſchnemu —" pſches cżeßne wrota, pſchi droſy natwarene, ſ napißom: „Witajće!" k ßwojemu nowemu domej pſchewodżeny.

Tudy powita jeho we mjenje naſcheho, pſches khorowatoſcż na tym ſadżĕwaneho k. kollatora Friedricha nad Bolborzami naſch k. farař a ſchulſki inſpektař Imiſch, wobdaty wote wſchitkich woßadnych kk. wucżerjow, ſ jara hnujazymi ßkowami, kiż bĕchu ſkożene na powitanſke

napißmo cžeßnych wrotow, we ſchulſkim dworje natwarjenych: „Waš nutřkhód žohnuj Bóh“ a na luboſnu ſchtuczku, kiž ſ wěnzom wobdata nad khěžnymi durjemi ßo takle měješche: „My powitamy z wjeselom — Was našeho wučerja. — Bóh žohnuj was a tutón dom; — Bóh njech wam zboże da!“ — Hłowny dźěl zyłeje ßwjatoczноſcże pak, kotryž wſchitkich wutrobu hłuboko ſapſchimowaſche, wotdźerja ßo w ſchulſkej ſtwi ßamej, jako na tym měſtnu noweho ſtutkowanja k. Kubizy — a to najprjódzy w ßerbſkej a potom w němſkej ryczi. Po wuſpěwanju khěrluſcha dźerżeſche naſch k. farař Imiſch dlěſchu ſapokaſanſku ryč, ſkoženu na dźeńſke ßłowo bibliſkeho puczника: Jeſajaßa 45, 23. 24., a roſeſtaji w tej ßamej tak derje wulku ważnoſcz wuczerſkeho powołanja ßameho na ßebi, kaž tež woßebje naſcheje ſchule w naſtupanju wuczerja, dźěczi a jich ſtarſchich. K wobſanknenju wobroczi ßo k. Kubiza ßam we woběmaj ryczomaj ſ krótkimi lubymi ßłowami na dźěczi, jemu nětk nowoporuczenych.

Po dokonjenju tuteje ßwjatoczноſczi pſcheproßy k. kollator ryczerkubleŕ Friedrich k bohatej wjeczeri k ßebi k. fararja Imiſcha, wſchitkich ſchulſkich prjódkſtejerjow ſ jich nowym k. wuczerjom, druhich woſadnych kk. wuczerjow a nana a bratra k. Kubizy, hdyž w luboſnej towarſchnoſczi ßo wſchelake rjane ßłamy wunoſchachu.

Tón Knjes pak ſpožcz w ßwojej miłoſczi naſchemu nowemu k. wuczerjej ßwoje žohnowanje k jeho prózy poknemu ſtutkowanju, tak ſo by bórſy naſchn ſchulu na poſtaw poſbiěhnył, na kotrymž maju ſchule naſcheho wótzneho kraja ſtejecz!

Se ſakſkeho ßejma.

W druhej komorje ryczeſche ßo 11. januara pſchi wuradžowanju noweho gmejnſkeho porjada (Gemeindeordnung) wo 8. wuſtawk, w kotrymž je prajene, ſo ma kóžda gmejna pſchichodnje poliżajſke naležnoſcże ßama wobſtaracz. Jako běſchtaj ſapoßłanz v. Hauſen a Starka prajiłoj, ſo budże to ſa gmejnſkich prjódkſtejerjow a jich gmejny jara cžežka a njeluboſna wěc, wuſtupi ſapoßłanz Strauch (Keŕk) a rjekny po „Mittheilungen über die Verhandlungen des Landtags. II. Kammer“ bjes druhim ßłědowaze ßłowa:

„Moji knjeża! Hdyž ßebi dowolam, w tutej naležnoſczi ßamoſarjadowanja gmejnow ßwoje měnjenje wuprajicz, dha mam najprjódzy woſjewicz, ſo ja tak njemyßlu, kaž taj knjeſaj, kotrajž ſtaj runje ryczałoj; haj, ja bych rjekł, ſo dyrbju ßo nad nimaj dźiwacz. Mi ßo tajke ßamoſarjadowanje (Selbſtverwaltung) tak cžežke njeſda. My Sserbja we Łužizy ßmy ßo do tych nowych ſakonow pſchezo jara derje namkali a my ßmy gmejnſke wolby, ßejmſke a rajchstagſke wolby derje dokonjeli, kaž tež wſcho druhe, a ja ßym tónle ſakon, kiž nam ſaßo něſchto nowe pſchinjeße, ſ radoſczu witał a nadžijam ßo, ſo ßo pſches njón ſaßo dale wudoſpołnimy a ßo do njeho derje namakamy. Ja wěrju, ſo móžu to tež w mjenje mojeho wolbneho wokrjeża prajicz, a ja to ſ tutym cžinju.“

Po tutych ßłowach wołachu druſy ſapoßłanzy: bravo! a ſapoßłanz Dr. Biedermann bjes druhim rjekny. „Ja ßym ßebi ßłowo wuproßył, ſo bych ßwoju wutrobnu ſpokojnoſcz wuprajił nad rospomnjenjom k. Straucha, kotrehoż ßłowa ßu mi cžim bole ſwjeßelaze, dokelž je to njepoßrědny hłóß ſ tych gmejnow, kiž ßo ßnadž po wobſtejenjach a ſdźěłanoſczi ſa woßebje wubrane njedźerża. Hdyž my ſ tuteje ſtrony powjetſchenje ßamoſtatnoſcże gmejnow žadane widžimy, dha njetrjebamy ßo bojecz, hdyž tež ſ druheje ſtrony tu wěz ſy cžežku wudawaja.

Sapoßłanz Oehmichen prajeſche bjes druhim: „Najbóle ßym ßo ſwjeßelił nad ßłowami k. ſapoßłanza Straucha. Wón je wěſcże w tym, ſchtož budże gmejnam pſchichodnje wužitne a ſchto móża dokonjecz, to najlěpſche wutrjechił. Ja ßym ſ nim zyle teje myßle, ſo ßo gmejny derje do teje wězy namkaja.“

W ryczi kotruž miniſter ſ Noſtitz-Wallwitz w naſtupanju tuteho noweho ſakona dźerżeſche, ſpomni wón tež na naſcheho ßerbſkeho ſapoßłanza, prajiży: „Ja njemóžu tu ſpokojnoſcz ſatajicz, kotraž je we mni nad ßłowami mojeho cžeſczeneho hornołużiſkeho krajana, knjeſa ſapoßłanza Straucha, naſtała. Ja měnju, ſo je wón ważnoſcz a wotpohladanje teho ſakona tak prawje ſapſchijał.“

Po tajkim je ßo prěnje ßejmſke wuſtupjenje k. Keŕka derje radźiło a my naſchemu ßerbſkemu ſapoßłanzej, kotryž Sserb bycz ſa cžeſcz dżerži, ſ wutroby pſchejemy, ſo bychu tež jeho dalſche ryczе tajku ſpokojnoſcz a tajke ſpodobanje namałe.

Přilopk.

* W Nennmannsdorfje pola Pirny nowe lěto ránotamniſcheho hiſchcże młodeho wuczerja Tränknera we łožu morweho namałachu a wobydlenje bě połne kura. Wón bě ßo ſadußył, dokelž ßwěżu njebě haßnył ta bě potom, jako bě ßo hacž dele wußwěczіła, něſtaŕ pódlanſku draſtu ſażehlika, tak ſo by ſatraſchny dym naſtał.

* Wot hummelshainſkeho hrodu pola Altenburga je ßo 6. januara w nozy něhdże położza wotpalika.

* K dowutwarjenju kölnjanſkeje wulkeje zyrkwje (doma) je lotterja dowolena. Ta w blížſchim cžaßu najſkerje teiko pjenjes wunjeße, ſo budże twarba tuteho woßebneho twarjenja lohko doſcz w lěcże 1875 dokonjana.

* S Temeswara (we Wuherſkej) piſaja, ſo ßu 7. januara rubjeżniży póſtſki wós a tych, kiž ßo w nim wjeſechu, bjes Slatinu a Karanſebeſom wurubili. — (W madżarſkej Wuherſkej rubjeżniſtwo hiſchcże kčžże.)

* S Petersburga pišaja 4. jan.: Turkowski pošłanc Rustem-pascha (wón je po prawym rodźeny Italski a posdźišcho k mohamedanstwu pschestupił) bě šo sa wčerawschim s někotrymi druhimi wošebnymi knježimi na honćtwu podał, so by mjedwjedźe (bary) tšélał. Wón też na jeneho mjedwjedźa trjechi a pjecź króć do njeho tšéli. Mjedwjedź, kiž bě drje ranjeny, ale niz dosć, dźěsche w swojich skobach na Rustem-paschu, so by jeho s prědnjej nohu plisnył. Rustem-pascha tu nohu wotstorcži a mjedwjedźa do klamy kło. Tón jeho pak na to do wobleca dyri a jeho tak do praweje ruki kušny, so suby psches dłoń džěchu, hewak jemu też lěwu ruku sylnje rani a jeho k semi cžišny. W tutym straschnym wokomiknjenju pschiběža słužobnik barona Thielmanna, sastojnika němskeho pošłanca a tšéli mjedwjedźa do mucha, tak so tón na měsce morwy wosta. Nasajtra Rustem-paschu do Petersburga pschiwjesechu a lěkarjo měnja, so te rany jeho strowosći schkodźicź njebudźa.

* W Chełmnje (Kulm) je so wóndanjo 6 wojakow saduszyło, dokelž běchu khachlowu roku prjedy sasunyli, hacž bě so wuhlo zyle wupaliło. Dym bě potom do jstwy stupił a jich morił.

* W jenej menažeriji, kotraž w Boltonje pschebywasche, bu wěsty Masorti, kiž s lawami wschelke khumschty cžinjesche, wot nich morjeny. Won bě k nim do klětki stupił, so by s nimi, kaž hewak, hrajkał. Jedyn law pak jeho na jene dobo wot sady nadpany. Masorti so se wschej mozu wobarasche, ale dwaj druhaj lawaj so też do njeho daschtaj a wón bu pschi tym tak ranjeny, so dyrbjesche bórzy wumrjecź.

* W Hródku je 20 cžłowjekow na trichiny schorjeło a 3 wot nich su hižom wumrjeli. Woni běchu wot mjasa jeneho swinjecža jědli a pschi wschěch něhdže 2 njedźeli posdźišcho sćerpnjenje stawow a tupa bolosć sastupi.

* Jako w Großenhainje w nowolětnej nozy na zyrkwinym tórmje nowe lěto saswonjachu, dha schpaka, 130 puntow cžežka s wulkeho swona wulecža a jeneho swonjerja khětro na prawej nosy wobschkodźi.

* Na ryčerkuble Eythra 31. decembra jena žona, kotraž měješe pschi mlokocženju cžinicź, někak do gratu mlócžazeje maschiny pschindże a bu na měsce do smjerce satołczena.

* W Niederschindmaasu pola Glauchawa je so 1. januara Jahrez fabrika wotpaliła. Jena holza, kotraž smjertneho stracha dla s druheho posthoda dele skoczi, sebi pschi tym nohu skama.

* W Kralowejhradzu su jětra bjes wojakami wudyrili; wokoło Braunawa wone też słě doscź sakhadźeja.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje

13. januara 1872.

Dowos: 5879 kórcow.	Płaćizna w přerězku											
	na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniža.		
	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.
Pšeńca	7	5	—	6	25	—	7	10	—	7	2	5
Rožka	4	25	—	4	18	—	4	25	—	4	20	—
Jećmjeń	3	22	5	3	17	5	3	22	5	3	17	5
Wowš	2	7	5	2	—	—	2	7	5	2	2	5
Hród	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	20	—	7	15	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	20	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaškomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. šyna	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane šymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wčzera w Barlinje.

23 tl. 5 nšl. a 22 tl. 20 nšl.
pšeńca 66—84 tl., rožka 40—58 tl.,

(toje: sa 25 pruskich kórzow.)

rěpikowy wolij (njeczišcźeny) 14 tl. — nšl.
(Cžišcźeny, kaž so w Budyschinje pscheda stajnje něhdže 1 1/3 tl. drožschi.)

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 17. januara. 1 Louisd'or 5 toler 16 nšl. 9 1/2 np., 1 pokrowažazy cžerwjeny stoty abo dukat 3 tl. 5 nšl. 8 5/8 np.; winske bankowki 87 1/4 (17 nšl. 4 1/2 np.)

Cžahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow — minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. — m.*; popołnju 4 h. 10 m.*; wječor 8 h. 20 m.*; w nozy 2 h. 40 m.;** w nozy 4 h.

Do Shorjelza: rano 7 h. 50 m.*; dopołnja 10 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 20 m.†; wječor 6 h. 50 m.*; wječor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m*, 1 h. 45 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Zitawy.

Pschispomnjenje. Cžahaj se znamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klasy a ma so sa billet 1/4 wjazy płaczicź; dźeńske billety pschi nimaj njepłacza.

(S barlinſkich nowinow.)

Dalſche ſkutkowanja kralowſkeho napoja.

(30663a.) Brandenburg a. H. 11. 11. 71. — Moja žona khoruje po wuprajenju lěkarja na **płuzowy katarrh ſe ßylnym wumjetowanju krakow**, huſto ſ krjwu ſměſchanych, ſe ßylnym kaſchelom a ſjawnym ſkhnjenjom. Wyſche teho czerpi dlěhe hacj lěto na **nabubnjenje jatrow.** Moja žona je kralowſki napoj ſ tak dobrym ſkutkowanjom nakožika, ſo lědy wobczežnoſcze wot jatrow czuje. Prjedawſcha jatrowa ból je **zhle prjecž**, tež je w naſtupanju prěnſcheje boloſcze hižom polěpſchenje faſtupiko. — Spomnicz mam hiſchcze, ſo ßo moja žona po nakoženju kralowſkeho napoja bole poßylnjena czuje, hacž po wſchěch dotalnych lěkowanjach.

Ad. Kerſten.

(30664.) Börsdorf p. Oebisfelde, 11. 11. 71. — Pſchi mni je kralowſki napoj wulke ßkužby činik, pſchetož **ja ßym wot mojich wſchelakich czerpjenjow wußwobodženy.** Mój wjele lět pobrachowazy appetit je ßo wróczik. Tež pſchi mojim pſchecželu je tón napoj pſche widliſchcza woßebje ſkutkowak. Proſchu mo 12 bleſchow ſa mojich pſchecželow. —

Fr. Feuerſchütze.

(30667.) Gubin, 11. 11. 71. — Wot 4 njedžel mój ßyn Walter **žany widliſchczowy nadpad wjaz měk njeje**, wón je, džakowano Bohu, ſtrowſchi, ſchtož ja **jenož** dobremu ſkutkowanju kralowſkeho napoja pſchipißuju. — Bach, kral. major a. D.

(30888.) Schloißin p. Naugarda, 14. 11. 71. — Ja proſchu hiſchcze wo 4 bl. kralowſkeho napoja, kiž pſchi mni pſche torhazy kaſchel a bjesappetitnoſcz tak dobre ßkužby czini. —

Nitzſcha, inſpektar palernje.

Wunamkař a **jeniczki** fabrikant kralowſkeho napoja:

prawdźiwy ſtrowotny radźiczel (hygiëiſt) Karl Jacobi

w **Barlinje** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje pok tolerja.

W **Budyſchinje** 16 nßl. pola H. J. Lincki.

„Schtóž wjele njeße, kóždemu něſchto pſchinjeße." Na 24 foliostronach wopſchija nowoletne czißko illuſtrowanych now'now (Illuſtrirte Zeitung) tak bohaty a wſchelaki ſtoff, kaž w žanych druhich tajkich nowinach njeje. Poknoſcz poſkiczeneho doßaha na wſche wotnohi politiſkeho a ſocialneho žiwjenja, nawuki a wumjokſtwa. K doroſomjenju texta ßu najwoßebniſche illuſtrazije (lětnje pſches 1000 wobraſow), kiž pak, kaž pſchi druhich tajkich podeſtacjach, ſ druhich journalow požczene njejßu, ale ßu po originalach do drjewa rějane, k pomoży. Nucženje, ſabawa a powuczenje, kotrež „Illuſtrirte Zeitung" wſchěm kruham podawa, porucza jeje kupjenje niz jenož czitarſtwam, muſejam, ſjawnym knihownjam, hôtelam a konditorajam, ale tež kóždej ſdžěkanej ßwójbje, a je jeje kupjenje pſches poměrnje tunju płaczíſnu (ſchwórtlětnje 2 tl.) położene.

Drjewowa aukzia.

Pónđželu 22. januara t. l. budže ßo w Njeßwaczidle w tak mjenowanej gmejnſkej holi něhdže 50 loßow ſtejazeho khójnoweho palneho drjewa, bjes kotrymž ßu twarſke ſchtomy a rjane žerdže, pſchi puczu wot Njeßwaczidła do Khoßłowa na pſcheßadžowanje pſchedawacz.

W Njeßwaczidle 10. januara 1872.

J. Kuhn.

K dobroczíwemu

wobkedźbowanju!

Ja ſ tutym po prawdze wobßwědczam, ſo je **běły ſelowy bróſtſyrop** knjeſa **Dr. med. Hoffmanna**, kotryž pola knjeſa pſchekupza A. Tſchoepe w Guhrawje kupich, mje wot mojeho broſtbolenja a ßylneho kaſchela w krótkim czaßu wußwobodźik.

Guſtav Hering w Tarpenje (w Schleſynſkej.)

W bleſchach po 1 tl., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón ſtajnje prawdźiwy na pſchedań:

w **Budyſchinje** knjes Rudolph Hölzer; w **Seifhennersdorfje** knjes Ernſt Donath; w **Scherachowje** knjes Ferd. Pech; w **Neugersdorfje** knjes J. W. Röthig; w **Ebersbachu** knjes Auguſt Ernſt; w **Rakezach** knjes G. H. Dobritza; w **Klukſchu** knjes Ernſt Poſtel; w **Nowoſalzu** knjes Rich. Bamberg; w **Kamjenzu** knjes Hermann Käſtner; w **Cybawje** knjes J. G. Müller; we **Wosporku** knjes J. G. Pötzſchka; w **Biſkopizach** knjes Bernh. Kunza; w **Žitawje** knjes Ferd. Müller jun.; w **Ledźborzach** knjes E. Jordan; w **Oſtritzu** privil. haptyka.

Dwě ßykanjowej maſchinje ſtareje twarby kaž tež džělba rżanych pluwow je hacž do kónza januara na pſchedań na knježim dworje w Bukojnje p. Hucžiny.

Sa Pětra Mlónka,

kotremuž je paduch 55 tl. zuſnych pjenjes (nawdateje renty) kranył, darichu: k. M. H. w Budyſchinje 15 nßl.; „jena Serbska w Draždźanach, kotraž njecha mjenowana być," 1 toler; J. L. ſ Bónjez 7½ nßl., Handrij Stiller ſ Budyſchina 10 nßl., Queißer ſ Warnokćiz 7½ nßl., Schleńcžeŕ ſ Boſchez 5 nßl., Kruſchwiza ſ Boſchez 5 nßl., Měſcher ſ Njeßwaczidła 5 nßl., M. Bodrich ſ Noweje Wßy p. N. 5 nßl., kowarſki mischtr Henſel w Pſchiwćizach 10 nßl., J. Skop ſ Njeßwaczidła 5 nßl., K. ſ Brěſy 5 nßl., H. K. 5 nßl., czeledź na krakeczańſkim knjeżim dworje 5 nßl., Wujanz ſ Kumſchiz 15 nßl., Rjeczka ſ Noweje Jaßeńzy 5 nßl., wudowa A. ſ Zyżez 5 nßl., njemjenowany w Draždźanach, ſ pſchipißmom: „Temu, kiž Boha lubuje, dyrbja wſitke wěcy k lěpšemu służić," 10 toleŕ; C. A. E. ſ Mateje Borſchcże 5 toleŕ; Lukaſch ſ Bónjez 10 nßl., dwaj njemjenowanaj gmejnſkaj prjódkſtejerjej kóżdy 10 nßl.

W mjenje Pětra Mlónka ßo najwutrobniſcho dżakujo wo dalſche dary proßy

wudawarnja Serb. Nowinow.

Lubowani pſcheczeljo a ßerbſzy bratſja!

Bóh tón Knjes je mje cżežko domapytał a mi wulki dżěl mojeho ſamoženja pſches ſłóſtniſku ruku prjecż wſał, ale ja mam tola hiſchcże ßwój luby domczk, ja mózu ßo tola bjes ſtyſkneje ſtaroſcże w nim najeſcż, mózu ßo do ßwojeho kóżka pod cżopke wodżecże lehnyć. — Kak ſbożomny ßym ja tola hiſchcże pornjo tym wbohim wotpalenym w Cżeſchkezach, cżi nimaju ani ßwojeho bydlenja, ani khlěba, haj ſ dżěla niż walczk ßłomy, hdżeż bychu ßwoju hkowu pokożicż móhli. Jako ja teho dla dżeń po tej nozy, hdżeż bě ßo w Cżeſchkezach paliko, bjes tymi wopalenymi rospadankami wokoło khodżach a tych wbohich wotpalenych pſchi hromadkach popjeła ſrudnje płakacż widżach, běſche mi jich wutrobnje żel, a ja wobſanknych, Waß, lubowani pſcheczeljo! wutrobnje proßycż, ſo byſchcże te dary, kotrež by Waſcha kſcheſcżijanſka luboſcż ßnadż hiſchcże mi daricż chzyła, na tutych njeſbożomnych a bjes nimi na tu najnjeſbożomniſchu a najkhudſchu, na tu ſrudnu wudowu a te wbohe ßhroty njebo Langi tam poßłacż chzyli abo we wudawarni Sserb. Nowinow wotedali.

Wam pak, lubi pſcheczeljo, kiž ſcże pſches wutrobne dżělbranje, każ pſches ßmilne dary a troſchtne ßłowa mi wjeczor mojeho żiwjenja ſaßo roſßwětlicż pytali, Wam wſchitkim praju ja ßwój najwutrobniſchi dżak; Bóh chzył Waß wſchitkich ſa to na cżěle a na duſchi bohacże żohnowacż a pſchede wſchitkim njeſbożom hnadnje ſwarnowacż.

Haj, Bóh chzył też mi to, ſchtoż je mi ſ hnadu dał, wſchitko mikoſcżiwje ſdżerżecż a żohnowacż, ſo bych, hacż mje mój Sbóżnik ſ teho zuſomniſtwa domoj ſawoła, w żanej wulkej nuſy ſtacż njetrjebał. Woßebje pak wubudż wón temu ſłóſtnikej, kiž je mje wobkranył, jeho ßwědomnje, ſo by hřeſchnoſcż ßwojeho ſtreho ſkutka ſpoſnał a wěrnu pokutu cżinił, prjedy hacż poſdże je.

Pětr Mlónk.

Drjewowa aukzia.

Pónd̄żelu 22. januara 1872 rano w 9 hodżinach, budże ßo na reviru ßwobodneho kubła w Jeſchizach něhdże 80 hromadow khójnoweho drjewa na pſcheßadżowanje pſchedawacż.

J. Ehrt.

Sjawne podżakowanje.

Knjeſej Ludwigej **Kochej**, w firmje: Ludwig Koch a Co. Bodenbach nad Łobjom.

Pſchi wſchěch lěkarſkich ſpytowanjach cżerpjach hižom wjele lět na **żołdkowe ſcżipanje a widliſcżża**, kotrež cżerpjenje pak po nakoženju Waſcheho mi ſ rumunſkich nowinow ſeſnateho jara hódneho **magenbittera** niż jenoż zyle ſaſta, ale mi też ſtrowoſcż a mozy ſaßo wróccji a mojim cżerpjenjam cżiſcże kónz ſcżini, cżohoż dla ßo ja nucżeny cżuju, Wam ßwój najnaležniſchi dżak prajicż a tón ſwjeßelazy hojazy ßrědk po ßwědomnju porucżicż a podpißuju ßo jako Waſch dżakomny a ßwěrny ßłużobnik

Georg Nandra, ſtoliczny ßudnik.

Szt. Szentgyórgy (we Wuherſkej,) 19. haperleje 1870.

Na pſchedań maja jón w originalnych bleſchach po 10 nßl:

we **Wehrsdorfje** knjes C. Aug. Schmidt,
- **Seifhennersdorfje** k. Ernſt Donath,
- **Schèrachoje** k. Carl Swoboda,
- **Neugersdorfje** k. J. W. Röthig,
- **Ebersbachu** k. Aug. Ernſt,
- **Lubiju** k. Reinhold Reiß,
- **Budyſchinje** k. Wilh. Jacob,
- **Nowoſalzu** k. Richard Bamberg,
- **Kamjeńzu** k. Herm. Käſtner,
- **Cybawje** k. J. G. Müller,
- **Biſkopizach** k. Bernh. Kunza.
- **Rakezach** k. Dr. Paul Hultſch,
- **Ledżborzach** k. C. Jordan,
- **Zitawje** k. Fr. Müller jun.,
- **Woſporku** k. Bernh. Hilbenz.

Pſche mój wobcżeżny **kaſchel a bróſtbolenje**

bu mit wot jeneho pſcheczela ßkawny **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop ſ Wrotßkawja** radżeny, kiž bě jemu pſchi jeho boloſczi woßebne ßkużby cżinił. Duż kupich 2 bléſchi a ßym po jeju wużiczu wot mojeho cżerpjenja zyle wuſßwobodżeny. Ja mózu teho dla **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** kóżdemu na bróſcże cżerpjazym najlépje porucżicż.

Draždżany.

Friedrich Moritz Haſcher.

Jenoż prawdżiwy maja jón w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Lincke w Budyſchinje,
W. Retha w Lubiju,
P. Kinne, haptykaŕ w Heruhucże,
Joſ. Löbmann w Schèrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykaŕ **Gerischer** w Oſtritzu,
Schakta we Wotrowje a
Lehmann w Budeſtezach.

Do jenych budyſkich **manufakturowych khlamow** ßo k bližſchim jutram mkody cżłowjek, kiž nuſne wědomnoſcże wobßedży, jako **wucżomnik** pyta. Hdże? to je ſhonicż we wudawarni Serb. Nowinow.

Sjawny dźak

knjesej ryczerkublerjej Friedrichej nad Bolborzami:

Kajke bohate žohnowanje wot **kollaturskeho knjejstwa** na schulu a schulski wokrjeß wukhadźa, to ßmy wóndano saßo prawje sjawnje spósnali. Schtó je wobcźežne, tsiměßacźne vikarirowanje nascheje schule se wschědnymi woporami podpjerał? To běschcźe **Wy, knjes kollatoro.** A kak scźe **Wy** naß a kóždu starschisku wutrobu w naschich gmejnach najwutrobnischo swjeßelili psches powołanje nascheho noweho knjesa wucźerja **Kubizu**, kotrehož woßebne wobstacźe w jeho dotalnym schulskim měscźe derje snajemy. A kak scźe **Wy** psches Waschu darniwoscź dźeń jeho sapokasanja wschitkim, kiž ßo na tym wobdźělichu, k dnju radoscźe a cźescźe scźinili. Wsmicźe **Wy** sa to tež s tutym nasch najhorzyschi dźak s tym najwutrobnischim požadanjom, so by **Waß** Bóh tón Knjes sa to se Sswojim hnadnym žohnowanjom stajnje swjeßelicź chzył.

Gmejnszy prjódkstejerjo bolborcźanskeho schulskeho wokrjeßa.

Handrij Khěžnik w Bolborzach.
Handrij Burgk w Sskonej Borschcźi.
Jan Hala w Hornym Hunjowje.
Jakub König w Myschezach.
Michał Nowak w Ssulschezach.
Korla Semmer w Prěcźezach.
Jan Schuza w Delnym Hunjowje.

Bukicźanske

ratarske towarstwo

póndźelu 22. januara popołdnju w 3 hodźinach. Pschednoschk knjesa profeßora Dr. Heidena.

Pschedßyda.

Wustajeńza bibliskich scenow (Bethlehem)

je jutsje — njedźelu 21. januara — poßleni ras widźecź.

Wo hischcźe jara bohaty wopyt proßy **K. Jäger.**

Mlokowa dźowka pytana.

Jena porjadna holza, kiž móže trochu rachnowacź, ßo pschi wyßokej sdźi jako mlokowa dźowka na ryczerkubło w Hownjowje pola Budyschina pyta.

Łužičan

budźe tež w lěcźe 1872 po dotalnym waschnju wukhadźecź a my jón teho dla najpodwolnischo porucźamy. Wón sa měßaz 1 ras wuńdźe a płacźi połlětnje 75 np. tak derje na póstach kaž tež we wudawarni Serb. Nowinow. Łužicźan pschinjeße pěkne powjedancźka, rjane spěwy, powucźaze nastawki a wschelake nowinki s Budyschina a s Łužizy, tak so wón ßwojim cźitarjam hódnu sabawu poskicźa. Schtóž teho dla wo cźitanje pěknych wězkow rodźi, tón ßebi Łužicźan skasaj. Woßebje dowolamy ßebi jón młodym Sserbam a Sserbowkam porucźicź.

Wudawarnja Serb. Nowinow.

Kupuje ßo

njecźinjena hejduschka po najwyschschej płacźisuje w krupowym młynje na garbarskej haßy cźo. 389.

J. Kahrowe.

Łužičan čo. 1 je wušoł

a wopřija: 1) Nowolětna rozpomnjeńka. Wot J. B. M 2) Jan Khróst. Spisał M. Rostok. 3) Dwě njewjesće. Spěw wot Mućinka. 4) Zyma. Podał Rostok. 5) Spěwaj při wěrowanju. Wot Leidlerja. 6) Na čim Němca póznaješ. Wot Wólšinskeho. 7) Drobnostki. Wot Jenča. 8) Z Budyšina a z Łužicy. 9) Słowjanski rozhlad. Wot J. E. Smolerja. 10) Listowanje.

Něhdźe 500 schmrěkowych a jědlowych schtomow, 20—4 zolow tołstoscźe ma na pschedań

kubleŕ **Pfuhl**
w Rachłowje pod Cźornobohom.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 30. januara budźe ßo na libochowskim a cźichonjanskim reviru 88 loßow drjewa, pschi tym 3 tołste lipy a tojschto tołstych brěsowych ßymjeńzow, na pscheßadźowanje pschedawacź. — Sapocźatk rano w 9 hodźinach pola Kschiweje Borschcźe, hdźež budźa wuměnjenja wosjewjene.

K dobrocźiwemu wobkedźbowanju!

Mojim cźescźenym pazijentam s tutym k nawjedźenju dawam, so budu ßobotu 27. januara w hoscźeńzu k běłemu konjej k rycźam. **Fr. Ph. Dinkler** s Draždźan.

Cźescźenym Sserbam dowolam ßebi ja s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dacź, so budu — dali Bóh — hnydom po jutrach braschcźinstwo sapocźecź a ßo ja teho dla tym, kiž budźa braschku trjebacź, najnaležnischo porucźam. Ja bydlu w tu kywilu w Hodźiju cźo. 81 a chzył ßo tam kóždy pschi potrjebje pißnje abo ertnje na mnje wobrocźicź.

Jan Wagner,
ßerbski braschka.

Młody cźłowjek, kiž chze kowarstwo nawuknycź, abo kowarski wucźomnik, kotryž chze w měscźe dowuknycź, móže hnydom abo jutry město dostacź pola kowarskeho mischtra Peschki na drjewowych wikach w Budyschinje.

Nakładnik: J E. Smoleŕ. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 4. — 27. januara. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Rußowska a Němska. Najnowsche. — Swětne podawki. — Dopisy ze sejma. — Nowa drjewowa měra. — Se Serbow: S Budyschina. Se Sczijez. S Ketliz. S Marinych Kupjel pola Ssmjeczkez. S Prěczez. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Sjawne pschedawanja. — Privatnje ßu na pschedań. — Wukasy.

Rußowska a Němska.

(Skónczenje.)

W Němzach je myßl sa němsku narodnoscz hižom dawno wubudzena, to rěka: kóždy Němz ßo se wschej mozu wo rosschěrjenje Němzowstwa prózuje, njech je to w krajnych, měschczanskich abo wjeßnych naležnosczach, njech je to w nastupanju rycze a politiskeje wažnoscze. Hdyž tež ßo Němzy druhdy wschelakich wězow dla swadza, w pschisporjenju Němzowstwa ßu woni tola stajnje psches jene, tak so je jim tež kóžda wójna, kotruž maja w tajkim wotpohladanju wjescz, witana.

W Rußowskej bě w tajkim nastupanju hacž do najnowscheho czaßa zyle hinak, kaž ßmy to w sańdzenym czißle pokasali; pschetož tam ßebi mało ludzi ßwoju rusku narodnoscz tak wyßoko wažesche, kaž je to sa kóždy lud trjeba. Hakle po stupjenju khěžora Alexandra II. na ruski thron sapocza ßo tam narodne czucze bole roswiwacz a w tu khwilu ßebi Rußojo ßwoju ßłowjansku narodnoscz tež wyßoko waža a ju w czesczi dzerža.

Schtóž pak je wažnoscz jeneje wězy spósnał, tón tajku wěz tež kóždy ras, hdyž ju podeńdze, sa tajku dzerži, kiž je jeho kedzbnoscze hódna. Duž tež Rußojo s wulkej kedzbnosczu na to hladachu, jako ßo 1870—71 wójna bjes Němzami a Franzowsami wjedzesche; pschetož woni běchu bórsy pytnyli, so je to po prawym wojowanje bjes němskej a franzowskej narodnosczu. A jako Němzy dobywachu, dha to Rußojo rad njewidzachu, dokelž měnjachu, so budze psches to jich němski ßußod psche wschu měru mózny a so móhł ßo wón posdzischo tež na Rußowsku wójnszy puschczicz. Ale to bě jenož woprědka bjes Rußami tajke měnjenje, pschetož jako woni móz ruskeho khěžorstwa posdzischo s dobrej khwilu wažicz poczachu, dha bórsy nadeńdzechu, so je Rußowska tak ßylna, so ßo wscheho Němzowstwa bojecz njetrjeba.

A czi Němzy, kiž — wot dobyczow nad Franzowsami sawjerczeni — wójnu pschecziwo Rußowskej prědowachu, so bychu tež tónle ßußodny wulki kraj poßłabili, dyrbjachu ßebi wot druhich mudrischich Němzow prajicz dacz, so by to sa Němzow jara hubjenje wupanyło, hdy bychu s Rußami wójnu sapoczeli; pschetož ruske khěžorstwo ma 71 millionow wobydlerjow, němske khěžorstwo pak jenož 40 millionow, a Franzowsow, kotrychž kraj ma nimale 37 millionow wobydlerjow, bychu Němzy pschi tajkej wójnje tež hnydom na schiji měli, lohko doscz tež Awstriu, a Dansku a tych druhich mjeńschich njepscheczelow. Tak by s najmjeńscha 141 millionow pschecziwo 40 millionam stało. Teho dla njemóhła žana rycz wo tym bycz, so bychu Němzy na Rußow czahnyli, ale kóždy Němz dyrbjał wjele bole Boha wschědnje proßycz, so by ruski khěžor s měrom wostał a s Němzami wójnu njesapoczał; pschetož hdy by ßo to stało, dha by to žałoßne njesbože sa Němzow było.

To Bismark derje wě a tajke pscheßwědczenje tež w Němzach dale a bole pschibjera. W Barlinje najpscheczelniwsche smyßlenje pschecziwo Rußowskej pokasuja a němske nowiny Rußow w tu khwilu doscz wukhwalicz njemoža. A czoho dla wjazy na nich njeßwarja, kaž to tola tak rady czinja? Dokelž ßo boja, so móhli ßo Rußojo na Němzow roshněwacz a tajki hněw by Němzowstwo potom droho sapłaczicz dyrbjało.

Duž ßo žaneje wójny bjes Rußowskej a Němskej bojecz njetrjebamy, hdyž jón ruski khěžor njesapocznje. To pak je najwjetschi pscheczel měra. Kak pak po jeho ßmjerczi budze, hm! to njehodzi ßp prajicz.

Wulki mechaniski khumschtarski theater
na Židowje w schwanje.
Njedzelu 28. januara
2 wulkej prjódkstajeni, kóžda s nowym programmom. Prěnje prjódkstajenje w 4 hodzinach, druhe w 8 hodzinach.
Póndzelu bližsche prjódkstajenje w 8 hodzinach.
Wo bohaty wopyt proßy najpodwolnischo
wudowa **Köhlerowa a Preiska.**

Swětne podawki.

Sakska. W Draždžanach je 20. januara komornik W. E. F. s Pflugk, knjes nad Biskopizami (Bischheim) atd., 93 lět stary wumrjek. Wón bě dobročiwy knjes nad swojimi prjedawschimi poddanami a hewak rad k pomozy hotowy.

Piwarnja w tak mjenowanym Waldschlößchen blisko Draždžan je sa sandžene lěto 12 procentow dividendy wunjesła. — Honćwa je lětša jenoź hischcze hacź do 31. januara dopuschćena.

Jeho majestosć kral Jan je generalnemu statnemu ryčnikej Dr. Schwarzej wulki kschiž a dwórskemu marschalej s Tschirschky-Bögendorf komthurski kschiž prěnjeje klasy albrechtskeho rjadu spožčik.

W Reichenawje je so 16. januara druhe tkalske twajenje fabrikantow Friedricha a Lée s konjemzom a wschelakimi, s wjetscha drjewjanymi krosnami wotpaliko.

Na wospjetowanu próstwu je prjedawschi budyski krajski direktar, baron s Gutschmid, kiž bě sa präfekta w Metzu postajeny, s posleńscheje słužby puschćeny a budže dwóski marschal poln prynza Jurja. Kanzler wjerch Bismark je jemu pismo poslał, w kotrymž jara wobžaruje, so baron s Gutschmid dale präfekt wostacź nochze.

Pruska. Kral je dotalneho prawisniskeho radžiczela Falka sa ministra kultusa a sjawneho wuczeństwa pomjenował. Hacź runje wschitzy ministrjo a tež krónprynz sa to skutkowachu, so by so Mühler se słužby puschćił a Falk na jeho město pschischoł, dha je kral pjecza tola jara njerad do teho swolił a je 5 dnjow trako, prjedy hacź bu nowy minister pomjenowany.

Minister prawdy, knjes Leonhardt, kiž bě dleschi czas straschnje khory, so saso polěpschuje.

Ministerstwo je wobsanknyło, kózde lěto 100,000 tolerow k polěpschenju sdy gymnasialnych wuczerjow nakožicź.

Kral dalekeho siamskeho kraja je khežorej-kralej, krónprynzej, prynzej Bjedrichej Korli, Bismarkej a Moltkej wschelake rjady (ordeny) poslał, sa by jim psches to swoje poczescźowanje wopokasał.

Pschecźiwo temu, so by knježerstwo tež druhich muzow, hacź duchomnych, sa schulskich inspektarjow postajicź smělo, je wjele petizijow do sejma poslanych.

Awstria. W tutym kraju hischcze pschezo dotalna njeprawda knježi a s Wina krutoněmska strona, s Peschta pak madjarske ministerstwo wschě awstriske ludy na hanibne waschnje podczischczuje, kotrychž sobustawy k němskemu abo k madjarskemu splahej njeslušcheja.

Ruska. Khežor je psches jeneho mjedwjedza (bara), kotrehož bě na honćwje drje trjechił, ale njesatšělił, do wulkeho stracha pschischoł, s kotrehož su jeho pak druzy honćwerjo wumóhli.

Semjan Naryschkin je k natwarjenju noweho wuczerskeho seminara w Tambowje, kaž tež k saptaczenju tamnischich seminarskich wuczerjow a k sdžerženju seminaristow 500,000 tolerow darił.

Franzowska. Thiers a jeho ministrjo su so wóndanjo tak s franzowskim sejmom swadzili, so wschitzy se słužby stupichu, na próstwu sejmskich sapossanzow su pak so na swoje města sasso wrócźili. Swada bě s teho nastała, so sejm tajke dawki nakładowacź uochze, kaž sebi to Thiers zada.

Grichiska. Grichiska kralowa je 22. januara stroweho prynza porodźiła.

Dopisy ze sejma.

S Draždžan. Nowy gmejnski porjad, kaž tež sakon, snutskomne abo wokrjesne sarjadowanje nastupazy, pschi czimž maja tež wuswoleni s luda, s ryczerkublerjow a s městow sobu skutkowacź, na sejmje bórzy k podrobnemu wuradźowanju pschindže. My chcemy teho dla tule khěro wulku wěź, kotraž w tsjoch sakonjach psched nami leži, naschim lubym serbskim pschecźelam tak derje wopisacź, hacź to tónle mały rumczk dowoli.

Hdyž su so najprjedy krajske direkzije horjesběhnyłe a so sudniske hamty do samych prawisniskich (justizskich) sudnistwow pschewobroczike (abo po prawym prjedy teho), dha maja so w zykym kraju 4 krajske hetmanstwa (sa Łužizu w Budyschinje) a něhdže 30 hamtske hetmanstwa sakožicź. Te smeja wschě powschitkomne abo, kaž sakon praji, wschě snutskomne wězy, to je, wschě gmejnske, měschczanske a ryczerkublerske należnoscze rjadowacź, pschi czimž maja czi, kiž buchu s gmejnow, městow o ryczerkublerjow k temu wuswoleni, we wěstych shromadźisnach sobu skutkowacź. Tajke skutkowanje budže wosebje wschelake gmejnske, polizajske, puczowe a khudźinske wězy nastupacź a budže, kaž so sda, kózdemu hamtskemu wókrjesej rad dowolene, so by posleńschej dwě wězy sam sastarał. Tajke shromadźisny dyrbja s najmjeńscha 24 sobustawow měcź, kotrymž kózdy ras hamtski hetman jako pschedsyda prjódksteji.

Schtož naschu lubu Łužizu nastupa, dha smějemy pschichodnje w Budyschinje a Lubiju, ale tež w Zitawje a Kamjenzu tajke hamtske hetmanstwa, a dokelž maja so potom s tymi te gmejnske należnoscze, kotrej gmejna sama sastaracź njemóże, wuczinicź a srjadowacź, dha budže to sa daloke wosy pschezo wobužna wěź, kotraž so wjele wjesnym sapossanzam, kaž tež podpisanemu njelubi. Tón jenicźki troscht by tón był, so smeje gmejnski prjódkstejer potom wjele wjazy prawa a mozy, tak so njebudže trjebacź s kózdej malicźkosczu, kaž dotal, na sudnistwo běžecź, kotraž by so doma bjes tym wjele krócź wuwjesć hodźiła.

Schtož nětk nowy gmejnski sakon nastupa, kotryž smy runje do ruki dostali, dha wón w 97 paragrafach něhdže tele nowosce pschinjese:

Kóžda gmejna ßmě ßwoje naležnoſcze po ßwojich wobſtejenjach rjadowacź, tola niz tak, ſo by ſakonju runje napſcheźiwo było a ma ßo jeje wjeßny porjad wyſchnoſczi k pſchipoſnaću prjódkpokožicź. Duchowni a ſchulſzy wuczerjo ßu wot gmejnſkich wobczeźnoſczow ßwobodni, ßmědźa pak w gmejnje ßobu wuſwolecź a teź gmejnſke hamty, haj, ßamo gmejnſke prjódkſtejerſtwo ſaſtacź, tola ma jim zich wyſchnoſcź k temu dowolnoſcź dacź. Hdyž ma něhdźe wulki bur abo něchtón druhi po ßwojim wobßedźeńſtwje ſchtwórty dźěl dawkſkich jenoſczow zyłeje wßy, dha ma wón teź bjes wuſwolenja měſto w gmejnſkej radze a ßmě ßo teź pſches druheho cźeßneho muża ſaſtupicź dacź. Schtóž ßo do gmejnſkeje rady wuſwoli, nochże pak do njeje ſaſtupicź, hacź runje žaneho dobreho ſamolwjenja nima, móże ßo ſ 2 hacź 500 tl. ſchtrafy khoſtacź.

Wſchě gmejnſke wolby dyrbi gmejnſki prjódkſtejeŕ nimale po dotalnym waſchnju wobſtaracź a wón móże tajkich, kiž gmejnſkopolizajſke poſtajenja pſcheſtupja, ſ pjenježnej ſchtrafu wot 10 tl. a ſ tſidźeńſkim jaſtwom khoſtacź. Jeho polizajſka móz wupſchěſcźera ßo woßebje na měrkaſanje, na ſakhowanje dobrych puczow a ſcheźeźkow, na ſdźerźenje ſtrowoſcze pſchi natykazych khoroſczach, na dźerźenje polizajſkeho cźaßa pſchi ſjawnych wjeßelach, na ßwjeczenje njedźele a njeczerpjenje ſakaſaneho khartyhracźa a na ſdźerźenje dobreho měra w korczmje, na wßy a na puczach wo dnjo a w nozy. Teź je jemu polizajſke ſakroczenje pſchi dźěłaczerſkich a cźeladnych ſwadach poruczene. Wón ma ßo ſa dobry haſchazy grat a ſa dobry porjad pſchi wudyrjenju wóhnja, ſa dobru měru a wahu pſchi pſchedawanju ſtaracź atd., atd. — Pſchi wſchém tym woſtanje dźěławoſcź polizajow a ſměrzow a duž ta zyła wěz tak wobczeźna njebudźe, kaž ßebi něchtóńkuliž myßli.

Krajne leżomnoſcze a ryczerkubła pak k gmejnam njeßluſcheja.

Tole jenož najkrótſcho naſpomnjene pſcheměnjenje je we ßebi tak wulka wěz, ſo ßo prajicź njehodźi, kak wjele budźe ßo pſchi podrobnym jednanju runje tak ſa dobre ſpoſnacź, kaž je to wyſchnoſcź prjódkpokožika.

Handrij Kerk (Strauch),
ſapoßtanz 2. komory.

Nowa drjewowa měra.

Schtož nowu měru naſtupa, tak daloko hacź ma ßo pſchi puſchczenju ſchtomow a ſtajenju drjewa nakožecź, dha ßu ßo po ſakonju wot 17. auguſta 1868 najwoßebniſchi hajnizy ſa ßlědowaze poſtajenja wuprajili:

Wſcho měrjenje dołhoſcze ma ßo w metrach a centimetrach ſtacź. a) Dołhoſtne měry ſchtomow, kiž ßo w zyłej dołhoſczi wudźerża, maja ßo hacź do poł metra (= 50 centimetrow abo 0,50 metrow) wotměricź, na dźěle połmětra ßo njedźiwa. b). Schtomy, kiž ßo po wěſtych dołhoſczach wudźerża, maja ßo hacź do $^1/_{10}$ metra (= 10 centimetrow) wotměricź; na dźěle, kiž ßu mjeńſche, hacź $^1/_{10}$ metra, ßo njedźiwa. c) Schtomy, kiž ßu pſchi delnej pſchemérje hacź do 15 centimetrow tołſte, ßo žerdźe mjenuja. d) Schtomy, kotrymž je wjerſchk fraženy a kiž ßu hacź do 10 metrow dołhe, ßo klozy mjenuja. e) Wſchě tołſtoſcze ßo po zyłych centimetrach měrja, na dźěle centimetra ßo njedźiwa. f) Měrjenje pſcheměry (Durchmeſſer) ſtanje ßo pſchi ſchtomach w ßrjedźiſnje dołhoſcze; hdyž ßu klozy hacź 5 metrow dołhe, pſchi hornim kónzu; hdyž ßu klozy pſches 5 hacź do 10 mětrow dołhe, w ßrjedźiſnje a pſchi žerdźach: 10 centimetrow wyſche wotrěſka. g) Dołhoſcź khójnowych, ſchmrěkowych a jědłowych klozow ma ßo dotalneje potrjeby dla wobkhowacź, tak ſo je 6 kohcźow rune $3{,}_{40}$ metram, 7 kohcźow = $4{,}_{00}$ metram a 8 kohcźow = $4{,}_{50}$ metram. Na požadanje kupowarjow ßmědźa ßo tajke klozy w kajkeźkuliž dołhoſczi hacź do 10 metrow wudźerźecź. Jako ſbytkna měra (Uebermaß) je ſa kóždy kloz 7 centimetrow poſtajena. Pſchi wužitkowym drjewje ßo ſkora ßobu měricź nima.

Cźeleßna měra (Körpermaß) je kubikmeter. a) Jedyn kubikmeter twjerdeje maßy ßo „feſtkubikmeter (FC^m)" mjenuje. Kubikowe wopſchijecze wſchěch kulojtych drjewow ma ßo po feſtkubikmetrach poſtajicź. b) Měſto dotalneho kloſtra ſtupi „raumkubikmeter (RC^m)", kotrehož boki maja po dołhoſczi ſchcźěpow, po ſchěrokoſczi a wyßokoſczi po prawym jenož 1 meter wunjeſcź. — Pſchi hinaſchej dołhoſczi ſchcźěpow (pſchi wužitkowych kloſtrach, pſchi ſchindźelowym drjewje a pſchi pjeńkach) ma ßo wurunanje hacź na jedyn raumkubikmeter pſches ſchěrokoſcź kloſtrow abo wórſchtow ſtacź. A to tak, ſo je ſchcźěpa wot $^9/_8$ kohcźa pſchichodne $0{,}_{64}$ metrow dołha, a kloſtrowa ſchěroſcź $1{,}_{56}$ metra; — $^5/_4$ ł. = $0{,}_{71}{}^m$; $1{,}_{41}{}^m$; — $^6/_4$ ł. = $0{,}_{85}$; $1{,}_{18}{}^m$; — $^8/_4$ ł. = $1{,}_{13}$; $0{,}_{88}{}^m$.

Dźiwajo na dotalne waſchnje ßmědźa pak ßo pſchi khójnowym, ſchmrěkowym a jědłowym drjewje ſchcźěpy, kuleczki a pjenki do kloſtrow wot 3 raumkubikmetrow ſtajecź a to tak, ſo je pſchi ſchcźěpach a kuleczkach, 1 meter dołhich, kloſter 2 metraj ſchěroki a $1{,}_5$ metra wyßoki, a ſo je pſchi pjeńkach, $0{,}_{64}$ hacź $0{,}_{70}$ metra dołhich, kloſter 3 metry ſchěroki a $1{,}_5$ metra wyßoki. — Liſczowe drjewo ma ßo, hdyž je „derbholz", jenož do kloſtrow wot 1 raumkubikmtera ſtajecź. c) Na kóždy kloſter — njech ma 1 abo 3 RC^m, ma ßo 7 centimetrow ſbytkneje měry pſchiwdacź. d) Wotrěſanje pjeńkow ma ßo, hdyž je khójnowe, ſchmrěkowe a jědłowe drjewo pſches 15 centimětrow tołſte, 45 centimetrow wyſche ſemje ſtacź, pſchi žerdźach a liſczowym drjewje pak tak niſko pſchi ſemi, hacź je móžno. e) Jedyn raumkubikmeter ſchcźěpow abo kuleczkow je $0{,}_{75}$ feſtkubikmetra, a 1 RC^m pjeńkow je $0{,}_{45}$ FC^m. f) Walczina ßo po walczkach, dołhich hromadach abo raumkubikmetrach pſchihotuje. Walczk ma

1 meter dołhoſcze a 1 meter wopſchiſecza, dołha hromada ma 1 kwadratmeter cžołneje ſchĕrje (Stirnfläche). Jedyn raumkubikmeter wucžini ſ wurĕſanych hakoſow abo ßkabych žerdžow $0{,}_{50}$ FC$^{m.}$ a njewrĕſaneje (ungeſchneidelt) walcžiny $0{,}_{20}$ FC$^{m.}$

Ze Serbow.

S Budyſchina. Schesty horny wucžeŕ tudomneho gymnaſija, k. Dr. Prokſch je ſa direktarja eiſenbergſkeho lyceja (w Altenburgſkej) powołany a teho dla bliſche jutry naſch gymnaſium wopuſchči.

Se Sčžijež. Njedželu 21. januara wječor w 11 hodžinach je tudy woheń wudyrił a konjemz, kólnju, brózeń, ſtare domſke a hródź kublerja J. Wittiga do procha a popjeła pſchewobročžił. Nowe maßivne domſke ßu ßo ſ dželа wupaliłe. Podrožnikej Kuglerej ſtej ßo 2 koſy ſpalikej.

S Ketliz. S wĕſtoſczu ßmy ſhonili, ſo kandidat duchomnſtwa k. Voigt ſ Hodžija jako diakonus a k. Krauſa, dotalny druhi wucžeŕ we Woßlinku, ſa druheho wucžerja ßem pſchińdže.

S Marinych Kupjel pola Ssmjeczkez. Tudomne pčžołarſke towarſtwo ßwjeczeſche 21. januara ßwój prĕni ſakożeńſke ßwjedžeń ſ hoſcžinu a balom a bĕſche ßo k temu wjele hoſczi ſeſchko. Pſchedßyda towarſtwa, k. Robel ſ Njebjelcžiz bĕſche wſcho derje ſrjadowaŕ, taŕ ſo je ßo na ßwjedženju wſchĕm derje ſpodobało. Hacž runje tuto pčžołarſke towarſtwo hakle lĕto wobſteji, dha ma tola hižom pſches 50 ßobuſtawow.

S Prĕcžez, 25. januara. Sańdženu nóz je ßo tudomna piwarnja wotpaliła a je ßo tam wſcho ſpaliło, ſchtož w njej bĕſche; pſchetož pkomjenja pſchi ßylnym wĕtru taŕ ſpĕſchnje wokoło ßo hrabachu, ſo ßo jim ſkoro niczo wutorhnycz njemóżeſche.

Přilopk.

* Jĕtra hiſchcze po wſchĕch nĕmſkich krajach mjenje bóle knjeża a ßu ßo tež do Italije pſcheßydliłe, hdyž je woßebje w Romje tójſchto ludži na nje ſkhoriło.

* W Buchholzu (w Meklenburgſkej) ßu wóndano w jenej ſahrodže pſches 2000 ßlĕbornych pjenjes namakali. Woni ßu ſ wjetſcha w 13. lĕtſtotku bite.

* Pſched nĕkotrym cžaßom je ßo jedyn Schwajzaŕ do Ameriki podaŕ, ſo by tam ßwoje ſboże ſ wroblemi ſpytaŕ. Wroble ßu tam mjenujzy jara žadne a ßo tam wot wobßedžerjow ſahrodow k ſahnaczu hußanzow a druheho njerjada rad a droho kupuja. Spomnjeny Schwajzaŕ je jich we wulkich klĕtkach pſches 1000 ßobu wſaŕ.

* W Leisnigu ſta ßo wóndano to njeſboże, ſo jedyn 7lĕtny hólcžez jenu khofejowu bunu požrje, kotraž jemu paŕ w dychawje taŕ twjerdże tcžaza woſta, ſo ju lĕkaŕ wotſtronicz njemóżeſche a ſo dyrbjeſche ßo tón hólcžez po nĕkotrych hodžinach ſadußycz.

* W Londonje 14. januara jena patronowa fabrika roſlecža a bu wjele holcžkow, kiž tam patrony džĕłachu, wobſchkodženych.

* Wot budyſkeho wokrjeßneho ßuda bu 23. januara džĕłacžeŕ Jeſchka ſ Kumwałda k 1 lĕtnej khoſtarni wotßudżeny, dokelž bĕ 17. decembra k. l. w Wurizach mĕch rożki kranyk. — Tón ßamy dżeń bu džĕłacžeŕ Korla August Berg ſ Pßowjow tež k 1 lĕtu khoſtarnje wotßudżeny, dokelž bĕ 27. novembra k. l. ſ cželedžinſkeje komory Rychtarjez kubła w Bórku wſchelaku draſtu kranyk.

* W lĕcže 1867 bĕ w Sakſkej 107,222 koni, 625,260 howjadow, 304,087 wowzow a 325,564 ßwini.

* K cžeſcži teho dnja, na kotrymž je koni nowe nĕmſke khĕžerſtwo ſakożene, bu w Straßburgu pyſchna hoſcžina ſ balom wotdžerżana, na kotrejž ßo woßebje nĕmſzy civilni a wojerſzy ſaſtojnizy wobdžĕlichu. Rano w 2 hodžinomaj ſta ßo, ſo jedyn mulki ſchpinel ſe ſcžĕhy pany a generala Franſezkeho, kiž bliſko njeho ßedżeſche, khĕtro do hkowy rani.

* W Erndtbrücka 13. januara ßuſcheŕnja Wentez półvernika roſlecža. Tſjo cžłowjekojo pſches to wo žiwjenje pſchińdżechu. Wot cžĕła džĕłacžerja Schnella, kaž tež wot cžĕła jeho żony buchu jenoż nĕkotre kruchi namakane. Jenemu cžłowjekej, kotryż bĕ runje bliſko półvernika, bu jena noha wotražena a wón dyrbjeſche po krótkim cžaßu wumrjecz.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Njecžeſcz wjazy wużije dyżli cžeſcz.

Mots Tunka. Haj a to woßebje pſchi cžeßnych ſkładnoſcžach, jako pſchi kwaßach, kſchcžiſnach atd.

H. D. To maſch zyle prawje, to ßym ja pſched nĕkotrym cžaßom tež naſhonił.

M. T. Hdże dha to?

H. D. Nó, to bĕchu kſchcžiſna, na kotrež bĕ tež jena njeżenjena kmotra proſchena. A jako kmótſja ſa blidom ßedżachu, dha pſchińdże zuſy młodżeńz a ßo tež ſa blido ßyże; hdyž paŕ ßo praſchachmy, ſchtó to je, dha ſhonichmy, ſo je to teje kmotry luby.

M. T. Nó, tón tola tež wjedżił njeje, ſchto je pſchiſtojne!

H. D. S njej wſchaŕ tež wjele lĕpje njebĕ.

M. T. Cžoho dla?

H. D. Hlaj, jako wón domoj dżĕſche, chżyſche wona tež woſtajſchi wſcheho ßobu hicz.

M. T. Hm! Mi ßo ſda, ſo ßo pĕknje hromadu hodżitaj.

H. D. Prawje maſch!

Mots Tunka. Něžeje horjo, něčeji ßměch! A wo wěrnoſczi tuteho pſchißkowa je ßo wóndano też jedyn Mikowczan pſcheßwědčik.

H. D. Kak dha to?

M. T. Nó, wón je kupz a bě ßo ſ jenym tajkim tamniſchim kupzom a ſ někotrymi druhimi do Budyſchina na pucz podak. Duzy na puczu ſechzyſche ßo jemu na jene dobo cigarru kuricz, ale wón žanu pſchi ßebi njemějeſche. Duž ßwojeho towarſcha wo jenu proſcheſche, tón pak jemu žanu njeda, hacz jemu 1 nßl. ſa nju njeſapkaczi. Ale jako bě ßebi tule drohu cigarru ſapalik, dha jemu bórſy wſcho kurjenje ſańdże, pſchetoż wona pſche wſchu měru hubjenje ßłodżeſche a pódla tak ßmjerdżeſche, każ hadżaza ſda. A jako chzyſche ſapkaczeny pjenjes ſaßo měcz — ſchto wón doſta? Esměchi, ßměchi ſe wſchěch bokow.

Sjawne pſchedawanja.

W Minakale budże ßo 30. januara khěžniſka žiwnoſcz cžo. 30 ſ domjazej nadobu, morwym a žiwym inventarom pſchedawacz. — W Budyſchinje 31. januara Reymannez khěža na rěſniſkej haßy cžo. $^{327}/_{107}$. Taxa 1825 tl. — W Kulowje 2. měrza leżomnoſcze wojnarja F. Nauki, 80 arow 70 kwadratnych metrow wulke. — W Kulowje 9. měrza buſchkwjerja H. Hanczki khěža a ſahroda. — Na wojerowſkim ßudniſkim měſcze 12. měrza kruch hole, kublerjej Niſchanej w Schlodowje ßłuſchazy a 32 jutrow (morgenow) wulki. — Też tam we Wojerezach 13. měrza khěžniſka žiwnoſcz Khryſtiana Hajnka w Běrom Khołmzu, 2½ jutra wulka.

Privatnje ßu na pſchedań:

Twarjenja khěžniſkeje žiwnoſcze cžo. 5 w Darinje; — woleńza, rěſak a domſke cžo. 10 w Darinje; — někotre tſilětne konje na knježim dworje w Kſchiſchowje; — domſke cžo. 55 ſe ßadowej ſahrodu w Małych Debßezach; — por krumow, pod kotrymaij cželeczi ſtejitej, pola Miczki w Cžornym Hodlerju; — jendżelſke proßata na ryczerkuble Holeſchowje; — ſahrodniſka žiwnoſcz cžo. 14 w Běłych Noßlizach.

Wukaſy wyſchnoſcze.

Prěnje lětuſche ſtótne wiki w Budyſchinje ſměja ßo ßobotu 3. februara. Stejny pjenjes ßo dacz njetrjeba. — Stare póſtſke frankomarki a frankokouverty móża ßo jenoż hacz do 15. februara t. l. ſ nowymi wuměnjecz. — Sapiß konjow, ſa wójſko kmanych, ma ßo hacz do 30. januara na hamcze wotedacz. — Pruhowanje tych, kiž chzedża jutry do budyſkeho evangelſkeho ſeminara ſaſtupicz, ſměje ßo 2. měrza rano wot 8 hodżinow.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

20. januara 1872.

Dowoz: 5598 kórcow.	Płaćizna w přerězku											
	na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			nižša.			najwyšša			najniža.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pſchenża	7	5	—	6	25	—	7	10	—	7	—	—
Rožka	4	25	—	4	20	—	4	25	—	4	22	5
Jecžmjeń	3	20	—	3	15	—	3	22	5	3	20	—
Wowß	2	7	5	2	2	5	2	10	—	2	2	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	6	20	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	19	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczeſche wczera w Barlinje.

23 tl. 5 nßl. a 22 tl. 20 nßl.

pſchenża 66—84 tl., rožka 40—58 tl.,

(toje: ſa 25 pruſkich kórzow.)

rěpikowy wolij (njecziſczeny) 14 tl. — nßl. (Cžiſczeny, każ ßo w Budyſchinje pſcheda ſtajnje nědże 1⅛ tl. drožſchi.)

Pjenjezna płaczisna.

W Lipſku, 24. januara. 1 Louisd'or 5 toler 16 nſl. 9½ np., 1 poknowažazy cžerwjeny ſtoty abo dukat 3 tl. 4 nßl. 8⅝ np.; winſke bankowki 87⅞ (17 nßl. 4¼ np.)

Cžahi ſakſkoſchleſynſkeje želeſnizy ſ Budyſchina.

Do Draždżan: Rano 7 hodżinow — minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pſchipołnju 1 h. — m.*; popołnju 4 h. 10 m.*; wječor 8 h. 20 m.*; w nozy 2 h. 40 m.;** w nozy 4 h.

Do Shorjelza: rano 7 h. 50 m.*; dopołnja 10 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 20 m.†; wječor 6 h. 50 m.*; wječor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m*, 1 h. 45 m.**

*) Pſchiſanknjenje wot a ſe Zitawy a Liberza (Reichenberga).

†) Pſchiſanknjenje do Zitawy.

Pſchiſpomnjenje. Cžahaj ſe ſnamjeſchkom ** hjes Draždżanami a Shorjelzom jenoż w Budyſchinje a Lubiju ſaſtawataj. Wonaj mataj jenoż woſy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo ſa billet ¼ wjazy płaczicz; dżeńſke billety pſchi nimaj njepłaczja.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Jan Haaser, domski wotroczk w hosczeńzu k městu Lipskej, s Hanu Marju Schlezez. — Jan August Kobanja, wobydleř, s Madlenu Pjekarjez.

Michalska cyrkej: Han Korla Langa, hospodarski pomoznik w Błohaschezach, s Marju Wujanzez s Hruboczjiz. — Jan August Mětrach, wobydleř na Židowje, s Hańžu Schmidtez s Ratarjez. — Korla August Mrós, khěžeř a poleř, kaž tež czěßla w Hornej Hórzy, s Hanu Madlenu Ponichez s Bórku.

Křćeni:

Pětroska cyrkej: Gustav Adolf, Korle Augusta Měta, wóski, ß. — Marja Martha, Handrija Matki, měschczana a krawskeho mischtra, dz. — Hana Marja, Jana Horschka, pohoncza, dz. — Ernst Hermann, Handrija Wagnera, sahrodnika w Fischerez papjerniku, ß.

Michalska cyrkej: Ernst Bohuwěr, Korle Mütterleina, wobydlerja w Bosankezach, ß. — Korla Ernst, Pětra Hejdusche, wobydlerja w Něwßezach, ß. — Helena Augusta, Jana Bohußława Müllera, wobydlerja w Libochowje, dz. — Theresia, Jana Khěžnika, wobydlerja na Židowje, dz. — Haua Meta Gertruda, Ernsta Augusta Bergera, pólvernikarja w Dzěžnikezach, dz. — Ernst Jurij, Korle Teubnera, khěžerja a tyscherja na Židowje, ß.

Katholska cyrkej: Marja Hańža, Korle Eduarda Pjecha, wobydlerja pod hrodom, dz.

Zemrjeći:

Dzeń 7. januara: Hana Khrystiana, njebo Handrija Mětracha, khěžerja na Židowje, sawostajena dz., 17 l. 7 m. 5 d. — 8., Jurij Schokta, wumjeńkař w Hownjowje, 81 l. 10 m. 6 d. — 9., Madlena Hagerez s Łahowa, ßłužobna dzowka, 40 l. — 11., Jan Korla Nowak, wobydleř, 25 l. 10 m. 10 d. — 13., Marja rodz. Dejkez, njebo Pětra Grunda, schußejoweho wothladowarja w Jeńkezach, wudowa, 87 l. 11 d. — 14., Marja Madlena n. dz. na Židowje, 6 m. 5 d. — 17., Handrija Pětscha, khěžkarja w Brěsowje, morworodzeny ß. — Bohuwěra Eiselta, wobydlerja w Hownjowje, morworodzena dz.

(S barlinskich nowinow.)

Dalsche skutkowanja kralowskeho napoja.

(39739.) Barmen, 12. 11. 71. — Hižom dwě lěcze ßym jara khorowaty. Pordarmo ßym wschu lěkarsku pomoz nałožił, tola po wužiczu 6 bleschow kralowskeho napoja ßu ßo moje **žołdkowe widlischcza** kaž tež **bróstbolenje zyle shubiłe.**

B. Hommrighaus.

(30888.) Kalenzig, 12. 11. 71. — Tudy na **rheumatismus a bolenje woczow** khora žona ma ßo po nałoženju 4 bl. kralowskeho napoja w snamjenitym polěpschowanju. (Nowe skasanje.)

Hinza, starski muž.

(30903.) Nowe Město p. Hródka, 13. 11. 71. — Dokelž kralowski napoj, hacž dotal wot Waß kupjeny w mojej ßwójbje dobre ßłužby pschi **kaschelu, sažwanju, schijubolenju** atd. wopokasał, dha Waß proschu, mi saßo 4 bl. sa hotowe pjenjesy poßłacz.

Tschacher, kral. hajnik.

(30943.) Malstadt p. Saarbrücken, 13. 11. 71. — Moja žona mějesche žałoßne **subybolenje**, tak so jej wo dnjo a w nozy žadyn měr njewosta. Hižom pschi prěnim nałoženju kralowskeho napoja ból wotebjerasche a na druhi dzeń bě wón dospołnje sahnaty.

Pauly, pschekupz.

(30948.) Densberg p. Jesberg, 13. 11. 71. — Mojemu najmłódschemu 1½ lětnemu dzěsczu, kotrež bě najskerje subczkow dla na ßylnu symizu khore a jara na bróscze mějesche, dach ja 3 thejowe łžiczki Waschеho kralowskeho napoja s trójzy tejko wody směschaneho, schtož pola njeho tak derje skutkowasche, so běsche nasajtra saßo zyyle strowe.

Iffland, farař.

Wunamkař a **jeniczki** fabrikant kralowskeho napoja:

prawdziwy strowotny radziczel (hygiëist) Karl Jacobi

w **Barlinje** Friedrichstraße 208.

Blescha kralowskeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje poł tolerja.

W **Budyschinje** 16 nßl. pola H. J. Lincki.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 30. januara budze ßo na libochowskim a czichonjanskim reviru 88 loßow drjewa, pschi tym 3 tołste lipy a tojschto tołstych brěsowych ßymjeńzow, na pscheßadzowanje pschedawacz. — Sapoczatk rano w 9 hodzinach pola Kschiweje Borschcze, hdzež budza wuměnjenja wosjewjene.

Hdyž tež ßnadz druhdy wonka pod bohatym tórmom žane Serbske Nowiny wjaz dostacz njejßu, dha ßu tola hischcze nutska we wudawařni Serb. Nowinow na pschedań.

Redakzia.

Pschipośnacze

G. A. W. Mayeroweho bróšťsyropa.

K lěpschemu publiki ſa ſwoju pschišłuſchnoſcj dźerżu jenož **G. A. W. Mayerowy bróšťsyrop** poručźicź. Tutón je mje wot mojeho dołhotrajazeho ſylneho kaſchela a bróſtbolenja wumóhł, jako wſchitke druhe nakožane ſrědki niczo njepomhachu.

Draždżany. **Oſkar v. Rottenburg.**

Jenož prawdźiwy maja jón w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Fincke w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
B. Kinne, haptykař w Heruhucze,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Gerischer** w Oſtritzu,
Schołta we Wotrowje a
Lehmann w Budeſtezach.

Drjewowa aukzia.

Pónd̆zelu 29. januara t. l. budźa ſo na hrodźiſchczańſkim reviru

20 kłójnowych ſchtomow,
20 tajkich klozow,
15 woßowych wužitkowych kruchow,
176 RCm. kłójnowych ſchczěpow a pjeńkow,
15 kop tajkich walczkow
32 kłójnowych dołhich hromadow a
50 twjerdych dołhich hromadow

na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna rano w 9 hodźinach pſchi ſylnicźi.

W Hrodźiſchczu 19. januara 1872.

Zettwitz.

K wobkedźbowanju!

S tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ja ſkład wſchelakich knihi, wot mojeho njebo muża k. E. E. Kliemanda ſawoſtajeny a po dobroſczi a kmanoſczi ſnaty, po tunich płaczišnach pſchedawam a ßu pola mje doſtaczu: ſerbſke, nowe a ſtare budyſke, nowe a ſtare draždżanſke, jaſońſke a lubinſke ſpěwarſke knihi, ſerbſke biblije a modlerſke knihi ſe ſkotym wobrěſkom a bjes njeho, kaž tež wſchitke druźiny ſchulſtich knihi a pißankow. — Pſchedawanje ma ßo ßobotu w budźe, njedaloko měſchczańſkeje haptyki ſtejazeje a po firmje ſnajomeje, druhe dny pak w mojim wobydlenju na bohatej haßy cźo. 81.

Tež njech ßebi cźi, kiž ßu ſtare ſpěwarſke knihi pſchewjaſacź dali, bórſy po nje pſchiǔdu.

E. E. Kliemandowa wudowa.

We wudawarni Serb. Nowinow je ſa 1 nßl. na pſchedań: **Bibliſki puczńik** ſa wſchitke dny ljeta 1872. Seſtajany wot K. B. Kaniga, ſararja w Klukſchu, a wudaty wot ſerbſkeho lutherſkeho knihowneho towarſtwa.

Młody cźłowjek, kiž chze młynſtwo nawuknyć, może pola podpißaneho k jutram měſto doſtacź.

C. Hanka w Hodźiju.

Sa Pětra Młónka,

kotremuż je paduch 55 tl. nawdateje renty (a bjeſy tež 10tolerſki weimarſki papjerjany pjenjes) kranył, ßu daledarili: K. ſe Sajdowa 5 nßl.; K. ſ Haßlowa 5 nßl., T. B. ſe Židowa 5 nßl., R. ſ Libochowa 2½ nßl., J. M. ſ Kumſchiz 15 nßl., Skop ſ Kſchiweje Borſchcze 15 nßl., H. Kerk ſ Rodez 1 tl., L. ſe Sajdowa 15 nßl., Matiza ſ Lubuſcha 1 tl., Klimant ſe Stróže 2½ nßl., A. B. ſ Kubſchiz 5 nßl., H. Rjeczka ſ Maleſchez 15 nßl., H. G. ſ S. 5 nßl., Redo ſ Pomorez 5 nßl., jena pſcheczelniza ſe Židowa 1 tl., H. B. ſ Praſkowa 10 nßl., jedyn njemjenowany, pod woſporſkim póſtſkim ſchtemplom, 10 tl., ſ pſchipißmom: „jedyn ſakſki dźeßacźtolerſki ſa ßobukranjeny weimarſki dźeßacźtolerſki."

Sa to ßo najluboſniſcho dźakujo wo dalſche dary najpodwolniſcho proßy

wudawarnja Serb. Nowinow.

Drjewowa aukzia

Pjatk 2. februara t. l. dopołdnja wot 9 hodźinow budźe ßo w lěſczańſkich drjewniſchczach na ſakſkich mjeſach a pſchi budyſko-mużakowſkim ſchußeju

35 kłójnowych klozow,
150 " ſchtomow,
250 " ßylnych wužitkowych żerdźow,
250 " cźeńſchich teho runja,
150 " dołhich hromadow a
200 wakow rěſanych wjerbowych prutow

na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Tež je tam hnydom 990 RCm. kłójnoweho ſchczěpoweho drjewa po 1 tl. 12½ nßl. a dróżſcho w złym abo po jenotliwym na pſchedań. **Kmetſch.**

Drjewowa aukzia

pondźelu 5. februara t. l. na lichańſkim reviru; pſchedawacź budźe ßo kłójnowe ſchtomowe drjewo w ſtejazych łoßach; ſapočzatk dopołdnja w 10 hodźinach njedaloko połpiczańſkeho młyna;

wutoru 6. februara t. l. na kobjelnjanſkim reviru kłójnowe ſchtomy, tajke wulěßowane drjewo a twjerde palne drjewa w ſtejazych łoßach a w dołhich hromadach. Sapočzatk rano w 9 hodźinach pſchi kobjelnjanſkim kſchiżu.

Wuměnjenja ßo na dnju aukzije woſjewja.

Schöna.

Łužičan

budźe tež w lěcze 1872 po dotalnym waſchnju wukhadźecź a my jón teho dla najpodwolniſcho poručamy. Wón ſa měßaz 1 ras wuńdźe a płaczi połlětnje 75 np. tak derje na póſtach kaž tež we wudawarni Serb. Nowinow. Łužiczan pſchinjeße pěkne powjedanczka, rjane ſpěwy, powuczaze naſtawki a wſchelake nowinki ſ Budyſchina a ſ Łużizy, tak ſo wón ßwojim cźitarjam hódnu ſabawu poſkicźa. Schtóž teho dla wo cźitanje pěknych wězkow rodźi, tón ßebi Łużiczan ſkaſaj. Woßebje dowolamy ßebi jón młodym Serbam a Serbowkam poručźicź.

Wudawarnja Serb. Nowinow.

W Dźiwocźizach je pola Augſta jedyn **kruwjazy wós** ſ prědnjej bremſu na pſchedań.

Carl Noack
w Budyschinje

na žitnej haßy porucža
Khofej punt po 88, 90 96, 100 np. atd.,
rajß „ „ 16, 18, 20, 24, 30, 36 a 40 np.,
zokor „ „ 56, 60, 64 np., mlěty po 52 np.,
syrop jara dobry punt po 18, 20, 24 np. atd.,
ßwěczenje punt po 48 np.,
petroleum woßebje tuni,
rum, palenzy wschech družinow, ßłódke a cžiste po najtunischich płacžisnach,
java-cigarry 100 schtuk po 22, 21, 22 nßl.,
pfalzske cigarry 100 schtuk po 17 a 18 nßl.

Porschiske
ratarske towarstwo

pjatk 2. februara popołdnju w 5 hodžinach.

Pschednoschk wot k. schulskeho direktarja Wangemanna s Budyschina.

Tež ma ßo na tutym dnju popołdnju w 4 hodžinach jedyn prawdžiwje jendželski byk bjes ßobustawami towarstwa na pscheßadžowanje pschedawacž.

Pschedßyda.

Drjewowa aukzia.

Pschichodnu wutoru 30. januara budže ßo na njechorńskim, worzynskim a běłohórskim reviru wulka licžba twjerdych stejazych loßow a dołhich hromadow na pscheßadžowanje pschedawacž. Lěßny pjenjes ma ßo hnydom pschi pschidyrjenju sapłacžicž, druhe wuměnjenja pak budža psched termiju wosjewjene. Shromadžisna kupzow dopołdnja w 9 hodžinach w Njechornju pola Schützez.

Wudowenz.

Praschenje.

Schto je jenož wina na tym, so **kluschanska** woßada po skóneženju poßlenjeje wójny ßwojim wojakam, kiž běchu ßo s wójny wróczili, s zyła žanu cžescž a luboscž wopokasała njeje? So by spomnjena woßada k temu khuda była, to tola bycž njemóže, hdyž jedyn pschiruna, schto ßu druhe woßady na ßwojich wojakach cžinike.

Wo dobrocžiwe wotmolwjenje proßy w mjenje wjele wojakow

jedyn stary wójnski towarsch.

Karpjaza hoscžina
w Bělcžezach

njedželu 28. januara,
na kótruž najpodwolnischo pscheproschuje
Mikławsch Schuster, hoscžeńzaŕ.

Kupuje ßo

njecžinjena hejduschka po najwyschschej płacžisnje w krupowym młynje na garbarskej haßy cžo. 389.

J. Kahrowe.

Ssłódke a jěre wino

najtunischo porucža

Paul Mickel w Ketlizach.

Dwě ßykanjowej maschinje stareje twarby kaž tež dzělba ržanych pluwow je hacž do kónza januara na pschedań na knježim dworje w Bukcjnje p. Hucžiny.

Młody cžlowjek, kotrež chze **schewstwo** nawukuycž, može nětko abo tež jutry do wucžby stupicž pola Meyera w Porschizach.

Wulka wustajeńza pjeriny

w Draždžanach wot 3.—8. februara 1872.
Loßy po 10 nßl. mataj na pschedań w Budyschinje
Th. Schulz, klempnaŕ a **O. Thurm**, jehłaŕ.

Kapitalije wot **500 toleŕ** a wjazy ma na dobru wěstoscž po porucžnoscži wupožcžicž

Carl August Neumann
w Hornej Jasońzy pola Biskopiz.

Młody cžlowjek, kiž chze kowarstwo nawuknycž, abo kowarski wucžomnik, kotryž chze w měscže dowuknycž, móže hnydom abo jutry město dostacž pola kowarskeho mischtra Peschki na drjewowych wikach w Budyschinje.

---

600 hacž 800 toleŕ je w zyłej summje abo tež w mjeńschich summach na dobru wěstoscž k wupožcženju. Hdže? to je shonicž we wudawarni Serb. Nowinow.

Hołbje

kupuje a pschedawa K. Lißak na rěsniskej haßy cžo. 333.— Wón ma tež dobre bubnarske hołbje na pschedań.

Pjekarnja Augusta Dernoschecka na swonknej lawskej haßy porucža ßo knjesam ratarjam k wuměnjenju khlěba s rožku, tak so wona sa 1 punt rožki 1 punt khlěba da.

Tež je tam khlěb k saßopschedawanju sa hotowe pjenjesy dostacž.

Jedyn hólz, kiž chze schewstwo nawuknycž, može pola podpißaneho město dostacž.

Hermann Ramoth
na bohatej haßy cžo. 86.

Khofej punt po 85, 90, 95, 100, 105, 110 np., atd.,
rajß „ „ 18, 20, 24, 30 np. atd.,
pschi kupjenju wjazy puntow tunischo;
zokor, syrop
po najtunischich płacžisnach;
cigarry
25 schtuk po 3, 4, 5, 5½, 6, 6½, 7, 7½ nßl. atd.;
wschě družiny
palenza
porucža **Rudolph Hölzer**
na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

Nakładnik: J E. Smoleŕ. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 5. — 3. februara. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pośće 8½ nsl.

Wopschijecje: Rußowska a Sskowjenjo. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Dopisy ze sejma. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. S Njeßwaczidła. S Krapowa. — Pschilopk. — Sjawne pschedawanja. — Privatnje ßu na pschedań. — Pjenjesny ma wupożczicz. — Pytaja ßo. — Wukasy wyschnoscze. — Nawěschtnik.

Rußowska a Sskowjenjo.

1.

Schtó je Sskowjan? — Sserbej, hdyż ßo tak prascha, hodźi ßo na tole praschenje najlěpje takle wotmolwicz: Sserb je Sskowjan a wschitzy czi ßu tez Sskowjenjo, kotsiż taiku ryczż ryczża, kiż je na naschu ßerbsku ryczż podobna. To pak ßu Rußojo, Polazy, Czechojo se Sskowakami, južni Sserbjo se Sskowjenzami a Bołharjo, łużiszy Sserbja.

Rußojo bydła w Rußowskej, w ruskej Polskej, w Galiziji a w hornej Wuherskej a jich je wscho do hromady 60 millionow.

Polazy bydła w ruskej Polskej, w Galiziji, w pruskej Polskej, w pruskej a awstriskej Schlesynskej a jich je wscho do hromady 10 millionow.

Czechojo bydła w Czechach, na Morawje, w awstriskej a pruskej Schlesynskej a jich je se Sskowakimi, kiż s wjetscha w Hornej Wuherskej bydła, něschto psches 8 millionow, ßamych Czechow pak 7 millionow.

Južni (südliche) Sserbja bydła w ßerbskim knjażestwje (Fürstenthum,) w turkowskimaj krajinomaj Boßnje a Herzegowinje atd., na Czornych Horach, we Wuherskej, Khrowatskej, Sskawonskej, Dalmatskej atd. a jich je se Sskowjenzami, kiż w Krajnskej, Stajermarkskej, Kärntskej atd. bydła, něhdże 10 millionow.

Bołharjo bydła w Turkowskej a něschto mało je jich w Serbiji, w Rumunskej a Rußowskej. Jich je wscho do hromady něschto psches 6 millionow.

Łużiszy Sserbja bydła, każ je snate w sakskej a pruskej Hornej Łużizy. Jich je něhdże 100,000 a to w Sakskej 56,000 w Pruskej pak 44,000; delnołużiskich Sserbow je pak něhdże 60,000.

Wschitke tele ßłowjanske lude, mějachu něhdy ßwoje ßamostatne móznarstwa (Reiche;) něsto je pak po prawym jenoż Rußowska ßamostatne móznarstwo a potom tez tak něsak ßerbske a czornohórske knjażestwo.

Najprjedy Sskowjenzojo ßwoju ßamostatnoscz shubichu a to w lěcze 788, hdżez buchu wot Němzow podczińnjeni. — Sskowakojo buchu 907 wot Madżarow a łużiszy Sserbjo 1002—1210 wot Němzow pschewinjeni. — Khrowatszy Sserbjo ßo 1091 Wuherskej a potom Awstriji poddachu, Bołharow pak ßebi Turkojo 1393 a ßerbske kraleſtwo 1463 podczińnychu, Czechojo pak ßo 1526 dobrowolnje awstriskemu knjeżerskemu domej poddachu. Wot Polakow pak tólschto w sańdżenym lětstotku pod njeßkowjanske knjeiſtwo, mjenujzy pod Prusku a Awstriju pschińdże.

Jich ßamostatnoscz je panyka, dokelż běsche wadżenje a njejednoscz bjes nimi knjeiſtwo dobyka, tak so żadyn druhemu poßkuchacz nochzyſche. Duż zusniży pschińdżechu, prajizy, so chzedża jich sjednacz; haj, woni jich sjednachu, ale tak, so jich ßebi ßamym podczińnychu. Pschetoż nasch Sbóżnik praji: „Kóżde kraleſtwo, kiż ßamo bjes ßobu njeje psches jene, budże wupuscżene; a kóżde měſto abo khěża, kiż njeje ßama bjes ßobu psches jene, njemóże wobstacz."

A tutych njeßamostatnych Sskowjanow je w tu khwilu něhdże 27 millionow, ßamostatnych abo tola pod ßkowjanskim knjeiſtwom stejazych (jako ruszy Polazy) je něschto psches 66 millionow. Tak je wschěch Sskowjanow wscho do hromady něschto psches 93 millionow ludźi.

(Skónczenje pschichodnje.)

Najnowsche.

Mnichow, 1. februara. Bajerski kral je ruskemu poßłanzej, knjeſej Oſerowej, kiż ßwój 50lětny ßłużbny jubileum ßwjeczeſche, se ßamoruczným listom sboże pschał a jemu s dobom ßwój wobraz darił.

Win, 31. januara. Khěżor je polskej akademiji wědomnoscżow w Krakowje 20,000 schěßnakow darił.

Paris, 31. januara. Po wschej Franzowskej ßo towarstwa sakożuja, kiż chzedża pjenjesy k temu hromadu hnacz, so by Franzowska Němzam wójuske khósty czim skerje sapłacżicz a tak němske wójsko bórsy wotbycz móhła.

Swětne podawki.

Sakska. Pola krónprynza Alberta bu 24. januara prěni lětuschi bal wotdžerżany a bě psches 300 hosczi pscheproschenych.

Nowu żelesniżu, kotraż wot Noßena do Freiberga powjedże, ßu 24. januara twaricz poczeli.

Na żelesniży pola Langebrücka je 25. januara jedyn schafnar s wosa panył a bu jemu prawa noha wotjědżena.

W Biskopizach bu 26. januara 6 lětny hólczeż Heinrich Blumenhagen wot jeneje padazeje lipy tak czeżko ranjeny, so dyrbjesche nasajtra wumrjecz.

W Ssmilnej bu wóndano 70lětny Weedner w jeho stwě saduscheny a pok spaleny namakany.

Tsecżi, hacż dotal we Wurzenje stejazy bataillon regimenta No. 107 pschinđże 1. haperleje do Lipska.

Snata knjeni Simonowa w Draždżanach je k sakoženju hojerńje sa invalidow němskeho wójska też wot němskeje khěżorki a sakskeje krónprynzeßyny snamjenity pjenjezny dar dostała.

Prußy. Nowy minister kultußa a sjawneho wucżeństwa, k. Falk, je w druhej komorje wosjewił, so wón wot tych nowych sakonow, kotreż je jeho prjedomnik k. Mühler ßejmej k wuradżowanju prjódkpokożicz chżył, nětko żadyn prjodkpokożicz njebudże, khiba tón wo inspizirowanju schule. (Tutón sakon ßo konservativnej stronje lubicz njebudże, pschetoż psches njón budże krajnej wyschnosczi do wole date, hacż chze duchowneho abo nětkoho druheho sa schulskeho inspektarja postajicz.)

Najskerje budże pruskemu ßejmej też sakon k wuradżowanju prjódkpokożeny, po kotrymż maja ßo realne wobczeżnosczе, s kotrychż żyrkwje, schule a ßmilne wotkasanja wużitk czahny, sa wěste sarunanje wotwjasacz abo sahuacz.

Pschi jednanjach, kotreż ßo 30. januara w druhej komorje mějachu, spomni sapoßkanz Mallinckrodt na to, so je horjesběhnjenje katholskeho wotdżělenja w ministerstwje kultußa njeprawda pschecżiwo katholikam, na czoż Bismark rjekny, so je wón schtyri lěta k tajkemu horjesběhnjenju cżěrił, dokelż ßebi katholikojo a katholske nowiny wschudżom pomhaja. (Bismark je po tajkim, każ ßo sda, k liberalnej stronje pschistupił, hacż na chwilu, hacż na wschón czaß, to ßo hischcże prajicz njehodżi.)

Wóndano wumrje w Barlinje general Hinderfin, kiż bě generalny inspektor artillerije. Wón je jako kanonier sapoczał a jako general skónczik, schtoż je wěsczе redka wěc.

Awstria. W tutym kraju ßo winske ministerstwo se ßwojim němskim knjejstwom hinak sdżerżecz njemóże, hacż psches nowy wolbny sakon, po kotrymż ma ßo potom, hdyż sapoßkanz, wot wjetschiny wobydlerstwa wuswoleny, na rajchstag njepschinđże, tón na rajchstag powołacz, kiż je wot nětkajeje mjenschiny wuswoleny. Hacż runje je to wopaczny ßwět, dha budże jón ministerstwo tola proklamirowacz, pschetoż knjejstwo awstriskich Němzow nad awstriskimi Sskowjanami, ßo hinak sdżerżecz njeda, hacż s njeprawdu; dokelż je tam Němzow jedyn króc mjenje, hacż Sskowjanow. Duż też prjedy měr a pokoj a spokojnosczе w Awstriji njebudże, hacż ßo tam Němzy se Sskowjanami njewurunaja, to rěka, so jim te ßame prawa pschiswola, każ ßami maja.

Wuherske (madżarske) ministerstwo chze s nowa s Khrowatami, k Wuherskej pschistupjenymi, wurunanje spytacz a je teho dla wschelakich wodżerjow khrowatskeho luda do Peschta k wuradżowanju powołało.

Rußowska, Wulkoknjas (prynz) Michał je w tu chwilu se ßwojej knjenju mandżelskej w Romje a staj tam też bamża wopytałoj, kiż je jeju jara pschecżelniwje pschijał.

Franzowska. Wot tych kommunistow, kiż buchu w Parisu sajecżi, je 3367 k wjetschej abo mjenschej schtrafje wotßudżenych, 17158 s jastwa puschczenych a nětko 13,000 hischcże w jastwje ßedżi a na ßwoje puschczenje abo wotßudżenje czaka.

Dopisy ze sejma.

S Draždżan. W sańdżenych dnjach bu ßejmej kralowski dekret k pschipossnaczu prjódkpokożeny, w kotrymż ßo sa te wulke wudawki, kiż ßu wschelake wßy a města wokoło Draždżan a druhdże poßlenjeje wójny dla w nastupanju wojerskich kwartirow měte, sarunanje s krajneje kaßy żada, woßebje dokelż w druhich stronach Sakskeje tajke wudawki s zyka żane měli njeßu. Tuto požadanje bu sa dobre spósnate a to czim bole, dokelż běchu wudawki sa wojerske kwartiry, sapschahi a druhe ßkużby w nětkotrych wßach wokoło Draždżan tak wulke, so ßo na kóżdu dawksku jenosczе po 29 ngl. wobliczichu, to je 96 tl. 20 ngl. na 100 jenosczow (Einheit,) a móże ßo lohko wuliczicz, schto to pola sahrodnika wot 200 a wjazy, a pola bura wot 1000 a wjaz jenosczow wucżini. Sapoßkanzy běchu teho dla hnydom psches jene, so ma ßo tamnym městam a wßam tajki jich wudawk s krajneje kaßy sarunacz a to czim skerje, dokelż ßu to, schtoż ßu tym wojerskim mużstwam dobreho wopokasali, naschim dżěczom czinili.

Jara wjele rosrycżowanja, haj, mózł rjez, wurycżowanja bjes sapoßkanzami czini w tu chwilu nowy dawanski sakon, kiż je knjezerstwo prjódkpokożiło a kiż prjódkpische, kak bychu ßo pschichodnje dawki dawacz měte, mjenujzy niż wjazy po dawkskich jenosczach, ale po wěstych nowosakożomnych wunoschnych jenosczach (Ertragseinheiten.) Tele jenosczе maja ßo s wunoschka leżomnosczow, rjemjeßka, fabriki, dżěła atd. postajicz a po nich ma ßo potom dawanje dawacz (objektivne dawanje.)

Tónle sakon ßo mało sapoßkanzam lubi, tak so chze

wjetschina tych ßamych radscho pschi dotalnym waschnju wostacz, woßebje hdyž ßo pschiczinjene pola a łuki, kaž tež wschelake pschetwarjene a porjeńschene twarjenja (najbole w městach) ſ nowa wotschazuja a ßo potom wjazy jenoſczow na nje pokoži, dokelž wone nětko wjazy njeßu.

Najwjazy, haj, móhł rjez, ſ wjetscha wschitzy ßu pak ſa dawanje ſ nutspschiňdženja (ſ dokhodow.) Pschi tym ma kóždy ßam prajicz, schto ma nutspschiňdženja; njewě to, dha jemu kommißia, k temu postajena, po ßwojim měnjenju dawk napokoži. Mali schtó dań dawacz, dha ßo ta wot jeho nutspschiňdženja wotczehnje, a wot tuteho ſbytka ma wón potom dawk dawacz. Tole dawanje wot czíſteho nutspschiňdženja (wot czíſtych dokhodow) mjenuje ßo ſubjektivne dawanje — dokhodſki dawk — Einkommensteuer, a ma najwjazy pschiwißarjow, dokelž na tajke waschnje kóždy jenoż wot teho dawk da, schtož wo prawdze ma.

Dokelž pak ſakon na poßleńſche waschnje njedźiwa, ale je na wunoſchne dawanje ſkoženy, dha drje pschi jeho nadrobnym wujednanju w ßejmje k wótremu rosrycžowanju pschiňdże, schtož ßnadź w ßwojim czaßu lubym ßerbſkim pschecželam ßobudźelimy.

Handrij Kerk (Strauch),
ſapoßkanz 2. komory.

Mój wjeczor żiwjenja.

Mje njewopuſchcz, mój Sbóžniko,
Ja hewak nimam nikoho
Na wjeczor mojoh' żiwjenja,
Hacz tebje, luboh' Sbóżnika.

Ja ßam ßwój domczk nětk wobhydlu
A ſpominam ſe ſrudobu
Na dny a czaßy ſańdżene,
Kak běchu wone ſbożonne:

Hdżež moja luba njebo macz
Mi pytaſche wſcho wobſtaracz
A witaſche mje ſ wjeßelom,
Hdyž běch prjecz byk a pschiňdżech dom.

Te dżěczi, kiž nětk tam a tu
Sswój Bożi khlěb ßej pytaju,
Mje pschiňdu derje wopytacz,
Pak njem'ża pschi mni ſawoſtacz.

Duż ſaßo nimam nikoho,
Hacz tebje, luby Sbóżniko,
A hdyž ßnadź druhdy wopyta
Mje ſprawna duſcha pobożna.

Duż tak ßwój czaß nětk pschecżinju
Se ſpěwanjom a ſ modlitwu,
Hacz Bóh mje budże wotwołacz,
Mje ſ hnady k ßebi domoj wſacz.

Tam chzu ja junu ſ wjeßelom,
Hdyž ſ zuſomniſtwa pschiňdu dom,
Hdyž bdu pſched Bożim thrónom ſtacz,
Czeſcz, khwalbu Knjeſej ſaſpěwacz.

Tam junu hakle ſpóſnaju
Tu wulku Bożu dobrotu,
So je mje wjedł tu na ßwěcze
Pſches horjo, kſchiž a ſtaroſcze.

Haj, moji lubi pschecželjo!
Kak dobroczinwy je naſch Bóh,
Wón pſches Wáß ſaßo roſßwětla
Mi wjeczor mojoh' żiwjenja.

Duż ßwoju ruku dżakownu
Ja w duchu Wam wſchěm poſkiczu,
Haj wutrobny dżak praju wſchěm
Wam ſnathym a też njeſnathym.

Kak mje to jara ſwjeßeli
Ta luboſcz ke mni bjes Wami;
To ßwědczi, ſo 'ſchcze w Sserbach je
Swjaſk wernej' bratſkej' luboſcze.

Ty pak, o człowcze paduſchny,
Kiž krany mi te pjenjeſy,
Njej' tebi hiſchcze wamjakka
Ta ſka a hrěſchna wutroba?

Ty njeb'dżeſch wěczńe na ßwěczi,
Twój czaß ßnadź bórſy wuńdże czi,
A hdyž ty póńdżeſch ſe ßwěta,
Tam ſtraſchny ßud cze doczaka.

Kak budżeſch ty ßo junu kacz,
Hdyž bdżeſch pſched Bożim ßudom ſtacz,
So kuſka czaßnoh' kubka dla
Ty ßwoju duſchu czertej da.

Duż dżeńß ja hiſchcze proſchu cze,
Dżi do ßo prjed', hacz poſdże je
A njewotczakuj ſ pokutu
Hacz ßmjercz je czi na jaſyku.

Pětr Mónk.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Jako hłowni pschißażni ſa blizſche poßedżenja budyſkeho pschißażneho ßuda buchu bjes druhim (wuloßowani: kk. Reich nad Běłej, ryczerſkubleŕſki najeńk Lanz ſ Demjan, kubleŕ Heergut ſ Korſymja, Zenker nad Spytezami, ryczerſkubleŕſki najeńk Günther w Hrodżiſchczu, papjernikaŕ-fabrikant Fiſcher w Budyſchinje, ryczerſkubleŕſki najeńk Bruchholz w Tumizach, profeſor Dr. Schubardt w Budyſchinje, ſ Watzdorf nad Sulſchezami, ryczerſkubleŕſki najeńk Sauer w Skaſkowje, ſ Döring nad Porſchizami, fabrikant Weigang w Budyſchinje, direktaŕ Arras w Budyſchinje, a ryczerſkubleŕſki najeńk Günz w Maleſchezach.

S Budyſchina. Dotalny aßeßor pschi budyſkim wokrjeßnym ßudże E. O. Steiger je ſa ßudniſkeho radżiczela pschi plauenſkim wokrjeßnym ßudże a anabergſki aßeßor H. O. Donath ſa aßeßora pschi budyſkim wokrjeßnym ßudże pomjenowany.

§*. S Njeßwaczidła. Kaž w ſańdżenym lěcze we wſchitkich evangelſko-luthereſkich woßadach naſcheho wótz-

neho kraja po § 17. fakonja zyrkwinſki a ſynodalny porjad evangelſko-luth. zyrkwje faſkeho kraja naſtupazy, pokoja zyrkwinſkich prjódkſtejerjow pak pſches wucžinjenje pak pſches lóß wuſtupicz mějeſche, tak tež pola naß. Pſches wnloßowanje pak tudy wuſtupichu: Zimmermann ſ Luha, Młynk ſe Saryczа, Czech ſ Wulkeho Pſchesdrjenja, Förſter ſ Noweje Jaßońzy a Schibak ſ Komorowa. Wot exemtnych pak k. Lindnar dobrowólnje wuſtupi. Prěnſchi ſchtyrjo kaž tež k. Lindnar buchu ſ nowa ſaßo wuſwoleni, měſto Schibaka ſ Komorowa bu pak kubleŕ Pawlik ſ Jitka wuſwoleny, tak ſo nětko zyrkwinſke prjódkſtejerſtwo naſcheje woßady wobſteji ſe ßlědowazych knjezich: 1) Hermann Julius Rychtaŕ, faraŕ jako pſchedßyda. 2) Julius Theodor Lindnaŕ, ryczerkubleŕ na Horje, kral. ſměrz. 3) Korla Albert Voigt, ryczerkubleŕ nad Bóſchizami. 4) Handrij Bergan, ziwnoſczeŕ w Holeſchowje. 5) Korla Förſter, khěžeŕ w Nowej Jaßońzy. 6) Jurij Höhna, ziwnoſczeŕ w Bóſchizach. 7) Jan Kroſchk, ziwnoſczeŕ a gmejnſki prjódkſtejeŕ w Scheſchowje. 8) Jan Młynk, rychtaŕ a tyſcherſki miſchtr w Saryczu. 9) Jurij Pawlik, kubleŕ a gmejnſki prjódkſt. w Jitku. 10) Ernſt Sahrodnik, ziwnoſczeŕ a rychtaŕ w Banezach. 11) Jan Schieber, ziwnoſczeŕ a g. p. we Lómſku. 12) Jan Schołta, ziwnoſczeŕ, khejbětaŕ a g. p. w Njeßwaczidle. 13) Handrij Zimmermann, kowarſki miſchtr, rychtaŕ a g. p. we Luſy, a 14) Jakub Czech ziwnoſczeŕ a g. p. we Wulkim Pſchěſdrjenju.

S Krapowa. Tudy je ßo 23. januara rano ½2 hodzinow kublerja Handrija Faraka brójeń ſ póblanſkim twarjenjom a ſ hródzu wotpalika. Tute twarjenja ßu ßo hižom 14. decembra 1870 wotpalike a buchu ſańdzene lěto nowonatwarjene. Jenoż ketliczańſka ßykawa bě k pomozy pſchijěła.

Přilopk.

* W barlinſkej ſwěrinarni (w zoologiſkej ſahrodze) bu jedyn wothladowaŕ wot jeneho dziwjeho kundroßa wóndano tak wobſchkodzeny, ſo dyrbjeſche po nětkotrych dnjach wumrjecz.

* W Pirnje ſatepi ßo 25. januara 25. januara jedyn 12létny hólczez pſchi jěſdzenju na lodze, dokelž bě do jeneje wjetſcheje džěry ſajěł, kotraž bě do lodu wurubana.

* Hacz runje je nětko w Draždzanach ſakaſane, po lodze pſches Łobjo hicz, dha tola wóndano w nozy dwaj mkodaj cžłowjekaj pſches Łobjo džěſchtaj. Ale jako do ßrjedz řeki pſchińdžeſchtaj, dha ßo pſchepadnyſchtaj, a nichtón jeju wjazy wohladaŕ njeje.

Sjawne pſchedawanja.

W Pſowjoch Bergmannez korczma, 5. haperleje. Taxa 2700 tl. — We Wosporku njebo M. Lohra khěžna leżomnoſcz, 30. měrza. Taxa 260 tl. — W Dobruſchi 19. februara Grimmez burſte reſtkubło, 11 akrow, druhe pola a łuki 9 akrow, 1 a 4 akry wulke. Pſchedawanje pola ryczńika Tietzy w Budyſchinje.

Privatnje ßu na pſchedań:

Khlamarnja w Noßaczizach ſ 8 korzami leżomnoſczow. Wobßedžeŕ wowczi miſchtr Bartuſch w Drożdžiju. — Khěža cz. 8 w Džěchorezach. — Sahrodniſka ziwnoſcz czo. 19 w Hnaſchezach ſ 18 kórzami leżomnoſczow. —

Pjenjeſy ma wupożczicz:

15,000 tl. ryczńik Seyfert, 2000 tl. ryczńik Rychtaŕ w Budyſchinje.

Pytaja ßo:

jedyn paleŕ na knježi dwór w Porſchizach borſy, a por porjadnych ludzi na knježi dwór w Debiſchkowje na jutry ſe ßwobodnym wobydlenjom a ſ zykolětnym džěkom.

Wukaſy wyſchnoſcze.

Starſchi, kiž chzedża ßynow jutry na budyſku realnu ſchuln dacz, njech to ſchulſkemu direktarjej Wangemannej bórſy woſjewja. — Džěłaczeŕ Bjarſch ſ Jamneho ma 7. februara dopołdnja na budyſki hamt pſchińcz, ſo by tam w jenym pſchepytanju něſchto wobßwědcził. — Rychtarjo woſporſkeho hamta maja ſapiß konjow, ſa wójnu kmanych, hacz do 8. februara na hamcze wotedacz. — Tſecze ſtate wucžerſke měſto w Budeſtezach ma ßo wobßadžicz. Sda 230 tl.

Sa wudowu Langowu w Czěſchkezach

darichu: L. ſ Njeßwaczidła 5 nßl., bolborczańſka knjeża czeledź 1 toler, A. Bergmann ſ Kubſchiz 15 nßl.

Sa to ßo najluboſniſcho džakujo wo dalſche dary proßy **mudawarnja Serb. Nowinow.**

Blizſchu póndzelu 5. februara dopołdnja wot 10 hodzinow budże ßo něhdże 40 loßow ſtejazeho brěſoweho drjewa na kuble czo. 13 w Kſchiwej Borſchczi na pſchedawacz. Shromadzišna ſadý wßy.

Młody cžłowjek, kotrež chze ſchewſtwo nawuknyc, może nětko abo tež jutry do wucžby ſtupicz pola Meyera w Porſchizach.

Murjerjo a džěłaczerjo

doſtanu pola mje trajaze džěło. Sda na hodzinu 16 a 17 ny.

H. Lehmann,
murjerſki miſchtr w Budyſchinje.

Hdyž tež ßnadź druhdy wonka pod bohatym tórmom žane Serbſke Nowiny wjaz dostacź njejßu, dha ßu tola hiſchcze nutſka we wudawarni Serb. Nowinow na pſchedań.

Redakzia.

Drjewowa aukzia

pondźelu 5. februara t. l. na lichańſkim reviru; pſchedawacź budźe ßo khójnowe ſchtomowe drjewo w ſtejazych loßach; ſapoczatk dopołonja w 10 hodźinach njedaloko połpiczańſkeho młyna;

wutoru 6. februara t. l. na kobjelnjanſkim revíru khójnowe ſchtomy, tajke wuléßowane drjewo a twjerde palne drjewa w ſtejazych loßach a w dołhich hromadach. Sapoczatk rano w 9 hodźinach pſchi kobjelnjanſkim kſchiżu.

Wuměnjenja ßo na dnju aukzije wosjewja.

Schöna.

Sjawne pſchipoſnacźe

G. A. W. Mayeroweho bróſtſyropa.

Po prawdźe rady wobßwědczam, ſo buch wot ſaßakeho **kaſchela** wjazy njedźel cźwělowany a ſo ßym jón pſches **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ **Wrótßławja** w krótkim cźaßu wotbył.

Mannheim.

Dr. Loew, Oberhofgerichts-Kanzleirath.

Jenoź prawdźiwy maja jón w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Heruhucźe,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Geriſcher** w Oſtritzu,
Schokta we Wotrowje a
Lehmann w Budeſtezach.

Drjewowa aukzia

Sſrjedu 7. februara 1872 dopołdnja w 9 hodźinach budźe ßo bjes Bukojnu a Huczinu w tak mjenowanych porſchanjach 60 bréſowych dołhich hromadow ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź. Bjes nimi ßu něktore hromady bréſowych ßymjenźow a wośyzow (ßléborowych topołow jako wužitkowe drjewo ſa drjewjanzarjow) hacź do 18 zołow w pſchemérje. Shromadźiſna w korczmje w Bukojnje.

H. Dietrich.

Sa Pětra Młónka,

ßu dale darili: S. ſ Niżeje Wßy 10 nßl., H. J. ſ Hermanez 5 nßl., někotſi ſ Kumſchiz 1 tl. a Jan Schuſter ſ Kobjelnja 10 nßl.

Dokelž P. Młónkowe ſchkodowanje hiſchcze zyle ſarunane njeje, dha tež hiſchcze wo dalſche dary proßy, ſ najwutrobniſchim dźakom ſa horejſche,

wudawarnja Serb. Nowinow.

Drjewowa aukzia.

na maleſchanſkim reviru.

Niſke drjewa, kiž ßu ßo létßa ſpuſchczake, budźa ßo 15. a 16. februara t. l. pod hewajſchimi wuměnjenjemi, kiž ßo na dnju aukzije pſched lizitaziju wosjewja, ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Pſchedawanje ſapoczńje ßo 15. februara rano w 8 hodźinach na plußnikeczańſkich mjeſach, wot 11 hodźinow dopołdnja w rudłach a popołdnju w 2 hodźinomaj w Dubinje a budźe ßo něhdźe

75,₀₀ walczkowych ſtotkow twjerdeje biteje walczíny,
dźélba twjerdych dołhich hromadow,
dźélba bréſowych a dubowych žerdźow, a
dźélba bréſoweho wužitkoweho drjewa w dołhich hromadach

pſchedawacź.

Dźeń 16. februara rano wot 9 hodźinow na bréſańſkej hornej łuzy, pſchi makej Sprewi pola kutnych wowczernjow a wot 2 hodźinow popołdnju budźe ßo něhdźe

87,₀₀ walczkowych ſtotkow twjerdeje ſbiteje walczíny
a dźélba twjerdych dołhich hromadow

pſchedawacź.

Płaczenjakmanym ſnatym kupzam ßo na požadanje pſchi doßahazym napłaczenju kredit ſpožczi.

Hrabińſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadowanje w Maleſchezach.

M. Sachßa,
wyſchſchi hajnik.

Carl Noack

w Budyſchinje

na žitnej haßy porucza

khoſej punt po 88, 90 96, 100 np. atd.,
rajß „ „ 16, 18, 20, 24, 30, 36 a 40 np.,
zokor „ „ 56, 60, 64 np., mléty po 52 np.,
ſyrop jara dobry punt po 18, 20, 24 np. atd.,
ßwěczenje punt po 48 np.,
petroleum woßebje tuni,
rum, palenzy wſchech druźinow, ßtódke a cźiſte po najtuniſchich płaczíſnach,
java-cigarry 100 ſchtuk po 22, 21, 22 nßl.,
pfalzſke cigarry 100 ſchtuk po 17 a 18 nßl.

Khoſej punt po 85, 90, 95, 100, 105, 110 np., atd.,
rajß „ „ 18, 20, 24, 30 np. atd., —
pſchi kupjenju wjazy puntow tuniſcho;

zokor, ſyrop
po najtuniſchich płaczíſnach;

cigarry
25 ſchtuk po 3, 4, 5, 5½, 6, 6½, 7, 7½ nßl. atd.;
wſchě druźiny

palenza

porucza **Rudolph Hölzer**
na rožku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Jedyn hólz, kiž chze ſchewſtwo nawuknyc, może pola podpißaneho město dostacź.

Hermann Ramoth
na bohatej haßy cźo. 86.

Krajnoſtawſki bank.

S pſchiſwolenjom kralowſkeho knjeſa kommiſſarja ſo po § 6 bankowych wuſtawkow wot 16. junija 1857 wobſankaza bilanza na lěto 1871, ſ wumĕnjenjom pruhowanja a juſtifikazije ſliczbowanja banka ſa 1871 ſ tym pſchiſpomnjenjom woſjewja, ſo ßu knjeza ſtawy ſliczbowanje, wo ſarjadowanju krajnoſtawſkeho banka na lěto 1870 položene, po ſtatutarſkich poſtajenjach juſtificirowali.

W Budyſchinje, 18. januara 1872.

Direktorium krajnoſtawſkeho banka kralowſkeho hornołužiſkeho markhrabinſtwa.

ſ Loeben.

Bilanza.

Activa. **Ultimo decembra 1871.** **Passiva.**

	toler.	ſl.	np.
Hypothekſke konto (kapital).			
Wobſtatk ult. dec. 1870 . 5,681955 tl.			
Pſchibytk w lĕcze 1871 . 204300 =			
5,886255 tl.			
Wotbytk . . . . . 147280 =			
Hypothekſke žadanki ult. decembra 1871.	5,738975	—	—
Hypothekſke konto (dań).			
ult. decembra 1871 ſawoſtate reſty .	13026	26	7
Swonkne hypoth. konto (kapital).			
Wobſtatk ult. decembra 1871 . .	356750	—	—
Konto ſaſtawſkich liſtow.			
Wobſtatk ult. decembra 1870 118500 tl.			
Pſchibytk w lĕcze 1871 . 118390 =			
236890 tl.			
Wotbytk . . . . . 236890 =	—	—	—
Konto effektow.			
Wobſtatk ult. dec. 1870 406267 tl. 9. 7.			
Pſchibytk w lĕcze 1871 270173 = 7. -.			
676440 tl. 16. 7.			
Wotbytk . . . . 243267 tl. 2. 5.	433173	14	2
Konto kapital-debitorow.			
Saldo ult. dec. 1870 . 200950 tl.			
Pſchikhod w lĕcze 1871 . 4150 =			
205100 tl.			
Wotbytk . . . . . 29500 =	175600	—	—
Konto korrentne konto.			
Saldo ult. dec. 1870 233496 tl. 12. 1.			
Pſchibytk w lĕcze 1871 552346 = 22. 3.			
785843 tl. 4. 4.			
Wotbytk . . . . 622431 = 23. 5.	163411	10	9
Transport	6,880936	21	8

	toler.	ſl.	np.
Per fundazijſki kapital-konto.			
Sakkadny kapital banka ult. dec. 1871	580000	—	—
Per ſaſtawſkich liſtow kreazijſki konto.			
Wuneſchk tych hacž ult. dec. 1870 kourſirowazych ſaſtaw. liſtow . 2,201110 tl.			
W l. 1871 bu ſ nich kaſſirowanych a ſaniczenych 172990 =	2,028120	—	—
Per banknotow kreazijſki konto. B.			
Ult. decembra 1870 kourſirowaze bankowki II. emißije Lit. G. po 5 tl. . . . . 8500 tl.			
W lĕcze 1871 k ſaniczenju naſad wſate . . . . . 4200 =	4300	—	—
Per banknotow kreazijſki konto C.			
Ult. decembra 1870 kourſirowaze bankowki III. emißije Lit. H. po 10 tl. . . . . 7000 tl.			
W lĕcze 1871 k ſaniczenju . 4100 =	2900	—	—
Per banknotow kreazijſki konto D.			
Sa w lĕcze 1871 kreirowane nowe bankowki IV. emißije po 10 tl. 8er. X. Lit. H.	1,000000	—	—
Per konto nalutowarnje.			
Wobſtatk ult. decembra 1871 3,916222 tl. 19. 3.			
Składki w l. 1871 681035 = 29. 9.			
Dań, ke kapitalej dyrjena 100668 = 15. 8.			
4,697927 tl. 5. -.			
Wupłaczene w l. 1871 594878 = 12. 5.	4,103048	22	5
Per kapital kreditorow konto.			
Saldo ult. dec. 1870 188903 tl. 1. 2.			
Pſchibytk w lĕcze 1871 89674 tl. 11. 4			
278577 tl. 12. 6.			
Wotbytk . . . . 12402 = 2. 7.	266175	9	9
Transport	7,984544	2	4

Bilanz.

Activa. **Ultimo December 1871.** **Passiva.**

Activa	toleř.	sl.	np.
Transport.	6,880936	21	8
Konto požčernje.			
Wobstatk ult. dec. 1870 . 463807 tl.			
Pschibytk w lěcze 1871 . 682812 =			
1,146619 tl.			
Wotbytk . . . . . 521261 =	625358	—	—
Ležomnostne konto.			
Wobstatk ult. december 1871. . . .	133450	—	—
Licitalnypjenjes-depositske konto.			
Saldo ult. dec. 1870 . 852 tl. 16. 4.			
Wotbytk w lěcze 1871 . 248 = 4. 4.	604	12	—
Kaucije depositske konto.			
Wobstatk w pjenježnych papjerach ult. dec. 1870 . . . 13620 tl.			
Pschibytk w lěcze 1871 . . 273 =			
13893 tl.			
Wotbytk . . . . . 1940 =	11953	—	—
Bankowkow konto D.			
Wobstatk w bankowkach IV. emißije Ser. X. La H. po 10 tl. ult. december 1870 . . . 15500 tl.			
Wot tych w lěcze 1871 dla nasadwsacza notow II. a III. emißije do cirkulacije stajene 8300 =	7200	—	—
Kassa-konto.			
Hotowe pjenjesy ult. decembra 1870 . 571619 tl. 20. 8.			
Pschikhod w l. 1871 2,606373 = 6. -.			
3,177992 tl. 26. 8.			
Wotkhod . . . 2,564201 = 14. 7.	613791	12	1
Per **Conto á Nonvo.**			
Dostajomna, hischcze njewupłaczomna dań . . 40695 tl. 15. 8.			
S tych wupłaczomna 38200 = — -.	2495	15	9
	8,275789	1	7

Passiva	toleř.	sl.	np.
Transport	7984544	2	4
Per **sastawnych listow dań wukupne konto.**			
Sa njepłaczene koupony wot:			
25. l. sliczb. 1869 102 kru. 159 tl. 3. 7.			
26. l. = 1870 290 = 664 = 13. 1.			
27. l. = 1871 7087 = 28468 = 12. 5.	29291	29	3
Per **konto kaucijow.**			
Położene kancije w hotowych pjenjesach a papjerach ult. decembra 1870. 13920 tl. —. -.			
Pschibytk w lěcze 1871 273 = —. -.			
14193 tl. —. -.			
Wotbytk . . . . 2240 = —. -.	11953	—	—
Per **reserve-fóndske konto.**			
Wobstatk ult. decembra 1871.	25000	—	—
	8,275789	1	7

Pjekarnja Augusta Dernoschecka na swonknej lawskej haßy porucza ßo knjesam ratarjam k wuměnjenju khlěba s rožku, tak so wona sa 1 punt rožki 1 punt khlěba da.

Tež je tam khlěb k saßopschedawanju sa hotowe pjenjesy dostacz.

Ssuche khójnowe palne drjewo: schczěpy po 4½ tl., kuleczki po 3 tl., pjeńki po 2½ tl., walczki po 2⅓ hacz 1⅔ tl. ßu hischcze k dostaczu na ryczerkuble w Wyßokej a Kołbizu pola Rakez. Teho runja **dubowe wužitkowe kónzy** a sa wojnarjow **brěsowe žerdźe** kóždeje tołstoscze.

Wulka wustajeńza pjeriny

w Draždźanach wot 3.—8. februara 1872.

Loßy po 10 nßl. mataj na pschedań w Budyschinje

Th. Schulz, klempnař a **O. Thurm**, jehłař.

K wobkedźbowanju!

Mojim cžescženym pazijentam s tutym k nawjedźenju dawam, so ßym ßobotu 10. februara w hôtelu k běłemu konjej k ryczam.

T. Ph. Dinkler.

Wot 1. februara t. l. je moja expedizia:
na bohatej hasy čo. 89, po 2 skhodomaj,
bjes tym so moje wobydlenje stajnje to samo wostanje.
W Budyschinje, 31. januara 1872.
Advocat Dr. Höckner.

Hrajadła hrajate tyski

kaž je znate w najwjetschim wubjerku a po nowschim waschnju.

Kóždy kupowar dostanje wot summy po 25 frankow — jedyn lóš jako pschidawk k cžehnjenju 28. februara.

J. H. Heller, Bern.

Wuloßowanje.

Na wschelake požadanje wuloßowanje wschelkich hrajadkow frjaduju, lóß po 1 tol., 12 loßow 10 tol. cžehnjenje 28. februara.

Preis-couranty a prospekty poscželu franko.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk 8. februara budze so na salhowskim reviru nize Lěskeje pschi schußeju, do Hamora wjedžazym, 8 jutrow stejazeho khójnoweho wyßokeho lěsa, twarske schtomy, klozy, roschtowe drjewo a žerdže wopschijazeho, w njeńschich loßach po wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacz. Shromadžisna dopołdnja w 10 hodžinach pschi lichańskej hajniskej khěži pola Lěskeje.

Lichańska hajniska khěža 29. januara 1872.

W. Hammer.

K wobkedžbowanju!

S tutym najpodwolnischo k nawjedženju dawam, so ja skład wschelakich knihi, wot mojeho njebo muža k. E. E. Kliemanda sawostajeny a po dobrosczi a kmanosczi snaty, po tunich płaczisnach pschedawam a su pola mje dostaču: serbske, nowe a stare budyske, nowe a stare draždžanske, jasońske a lubinske spěwarske knihi, serbske biblije a modlerske knihi se skotym wobrěskom a bjes njeho, kaž tež wschitke druziny schulstich knihi a pißankow. — Pschedawanje ma so sobotu w budze, njedaloko měschczanskeje haptyki stejazeje a po firmje znajomeje, druhe dny pak w mojim wobydlenju na bohatej baßy czo. 81.

Tež njech sebi czi, kiž su stare spěwarske knihi pschewjasacz dali, bórsy po nje pschindu.

E. E. Kliemandowa wudowa.

Knjes Pimpus. Sserb je wok.
Knjes Pampus. Schtó to praji?
Knjes Pimpus. Tšélanski rychtar.
Knjes Pampus. Ale wschak je tón tež Serb.
Knjes Pimpus. Haj, a teho dla je tež wok, jeli je jeho skowo wěrne.

Sdychnjenczko.

Ach, ja chzu tola radscho swěrny Serb bycz, hacž tšélanski rychtar. Rak s jenej schczipalzu.

Aj, aj, koho su sebi to w Tšélanach sa rychtarja wuswolili, hdyž je Sserb wok, kaž je knjes Taczink prajił!

K wobkedžbowanju!

Jeli mi tšélanski rychtar, knjes Taczink te hrube skowa, s kotrymiž je wón mi jako Sserbej sandženu sobotu 27. januara wulku schkodu sczinił, bórsy w budyskich serbskich abo němskich nowinach njewotproßy, dha budu pschecziwo njemu sudniszy sakroczicz dacz.

J. A. Höhna s Błózan.

Hołbje

kupuje a pschedawa K. Lißak na rěsniskej baßy czo. 333. — Wón ma tež dobre bubnarske hołbje na pschedań.

Jutsje njedželu
aukzia w Běleczezach.
Bürger.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 6. — 10. februara. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Rußowska a Sskowjenjo. — Swětne podawki. — Dopisy ze sejma. — Se Serbow: S Budyschina S Mikowa. — Pschilopk. — Wukasy wyschnoscze. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

Rußowska a Sskowjenjo.

2.

My ßmy tydzenja na to spomnili, so ßu wschelazy Sskowjenjo ßwoju ßamostatnoscz shubili, dokelž psches jene njeběchu a žadyn na druheho poßłuchacz nochzysche. Rußam ßo lěpje njeseńdze, dokelž bě tež tam jena krajina pschecziwo druhej a jene město s druhim wójnu wjedzesche. Duž pschińdzechu Tatarjo a podczißnychu ßebi Rußowska a wona dyrbjesche jim tak dołho czežke dawki dawacz, hacž ßo Rußojo ßwojeje něhduscheje ßamostatnoscze dopomnichu, ßo s nowa sjenoczichu a Tatarow s kraja wubichu.

A wot teho czaßa je Rußowska na mozy pschibjerała a je nětko tak mózny ßłowjanski kraj, so zuse ludy jeho pschecżelstwo pytaja a ßo jeho njepschecżelstwa boja. Rußowska pak, kaž nětko je, měr lubuje a ßo lohko do žaneje wójny saplescz njeda.

Ale kak je wona pschecziwo Sskowjanam, s wonka Rußowskeje bydlazym, smyßlena?

Na to ßu nowiny ruskeho knježeŕstwa „Prawitelstwjennyj Wěstnik" lětßa hižom někotry krócz wotmolwiłe a je tam bjes druhim prajene, so Rußowska ženje te swjaski pschecżelstwa saprěcz njemóže, kotrež ju se swonkomnymi Sskowjanami swjasuja, a so ma wona k tajkim pschecżelniwym sacżuczam tak połne prawo, so jej to nichtón sa sło wukładowacz njeßmě. — A na druhim měscze rěka: „Sskowjenjo, kiž tu nětko hischcze ßu, ßo bjes jich wole wjazy sahnacz njehodza. Rußowska jich ženje pschecziwo jich knjejstwu schczuwacz njebudze, ale tež czerpicz nochze, hdy by něchtón s nimi tyranszy sakhadzał."

Jendzekske nowiny „Times" praja „Němzy ßo wschudzom po Němzach horjebjeru, duž ßo Sskowjanam dziwacz njemóžemy, hdyž czi tež tak czinja. Jenož to je łoskocziwe praschenje, po czimž chze Rußowska spósnacz, hdy něchtón se Sskowjanami tyranszy sakhadza."

My na tajke praschenje hižom dzeußa žaneho wotmolwjenja nimamy. To pak tež trjeba njeje; pschetož Sskowjenjo, s wonka Rußowskeje bydlazy, móža wschak s tym spokojni bycz, so je Rußowska ßwoje pschecżelniwe smyßlenje k nim pschede wschěm ßwětam sjawnje wuprajiła. Kóždy Sskowjan, hdyž je hewak kmany cżlowjek, wě nětko, hdze móže ßo pscheßydlicz, hdyž ßo jemu we wótznym kraju wjazy njelubi abo hdyž tam wjazy wutracz njemóže, a wón wě s dobom, so w zusbje bjes pomozy njewostanje.

W prjedawschich czaßach bě Rußowska sa zusych Sskowjanow, kaž sanknjena, a hdyž mějesche žadyn tajki Sskowjan domowinu wopuschczicz, dha dyrbjesche do ludow hicz, kiž k njemu žaneje luboscze njemějachu. To je nětk hinak, w Rußowskej namaka wón ludzi ßwojeho naroda, ßwojeje ßwójby!

K wobkedzbowanju!

Wot dzenßnischeho dnja pschedawam ja wschě **symske artikle**, jako mužazu a hólczazu drastu, kaž tež dzěczaze paletoty we wschěch barbach a wulkosczach, pěknje wupyschene, kholowy, astrachanowe a krymowe lazy, schlafróki, kaž tež wschelake **symske stoffy** jako bukskin, ratiné, eskimo, double (tež k knjeńskim paletotam kmany) **po jara poniženych płaczisnach.**

Adolph Weiss,
s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Swětne podawki.

Sakska. W nastupanju noweho krajneho konsistorstwa, kotrež by so po wobsanknjenju krajneje synody w Draždžanach postajicz měło, bě počzało njewěste byczˊ, hacz budże so móz sakoziczˊ, dokelž bě kommißia druheje komory hinascheho měnjenja. Nětko je pak minister kultuza tu wěz tak wujednak, so so spomnjene konsistorstwo najskerje sakozi.

Na žitawsko-hirschfeldskej drósy je wóndano wotreczˊ Brückner tak njebožomnje s wosa panyk, so je wós psches njebo schok a jeho tak wobschkodžik, so je wón bórzy wumrjeczˊ dyrbjak.

W kralowskim hrodże běsche 1. februara pyschny bal, na kotrymž běsche psches 700 hosczi. (Nasch serbski sapoßkanz k. Kerk bě tež na njón pscheprosceny.)

W Adorfje je 6. februara w nozy w tamnischej tšelerni wohenˊ wudyrik, jako tam runje bal wotdžerżachu a je pschi tym pjecza 6 ludzi wo žiwjenje pschischko.

Prußy. Ruski wulkoknjas (Großfürst) Michak je so 6. februara wjeczor s Barlina do Petersburga wróczˊik. Prusti krónprynz jeho na dwórnischczo pschewodżesche.

Na město njebo generala Hindersina je general Podbielski hacz na dalsche sa generalneho inspektarja artillerije pomjenowany a je jemu general Bülow sa pomoznika daty.

Na wojakow poßlenjeje wójny je hacz dotal 25,000 želesnych kschižow wudżělenych. Nětko żu pak generalkommanda poruczˊnosczˊ dostake, so bychu skónczˊnje rosprawu dake, hacz ma hischcze żadyn wojak polne prawo, sa ßebje želesny kschiž żadaczˊ.

Barlinske nowiny „Spener'sche Zeitung" je tamnischi knihikupz J. Großmann s domom, k nim ßkuschazym, sa 400,000 toleŕ kupik.

Jendželski prynz Arthur, kiž bě na nětkotry czaß do Barlina na wopytanje pschijěk, je so wot tam saßo do Londona wróczˊik.

Pomnik k dopomnjeczu na dobycza we wójnje lěta 1866 a 1870—71 so nětko se wschej spěschnosczu w Barlinje twari a je wóndano pruski ßejm s nowa 200,000 toleŕ k temu pschiswolik.

Pschi jednanjach w druhej komorje bu wóndano wot Dr. Virchowa a druhich Němzow tón namjet stajeny, so by ministerstwo kultuza a sjawneho wuczeństwa w Barlinje profeßuru polskeje ryczˊe sakoziko a so tež sa to starako, so by so w Barlinje rußowska ryczˊ wuczˊika. Tutón namjet bu wot wulkeje wjetschiny druheje komory ministerstwu k wuskutkowanju poruczˊeny.

Awstria. Wo winskim němskim ministerstwje pschezo hischcze wěste njeje, kak dołho w ßkužbje wostanje abo hacz bórzy se ßkužby stupi; pschetoz druha komora je pscheczˊiwo temu, so by so s galizißkimi Polakami wurunanje stako. Njestanje so pak takke wurunanje, dha Polazy druhu komoru winskeho rajchsratha wopuschczˊa, s nimi najskerje tež njespokojni tyrolszy, dalmatinszy, ßkowjenszy a wschelazy tajzy druzy němszy sapoßkanzy, a psches to by potom rajchsrath tak poßkabjeny byk, so njeby wjazy jednacz a wuradżowacz móhk, pschetoz k temu je so sakonu wěsta liczba sapoßkanzow nusna, kortaz pak potom njebě wjazy doßahaza byka.

Ale dokelž żu Polazy hubjeni politikarjo, dha móże tež byczˊ, so ßebi galiziske wurunanje tak dołho wotstorkowacz badża, hacz budża na rajchsracze dawki a druhe nusne wězy pschiswolene, tak so ministerstwo potom Polakow hacz do pschichodneho rajchsratha wjazy njetrjeba a mohło po tajkim ßnadż lěto w ßkužbje wostacz.

Wuherske ministerstwo je sandżeny tydżeń s wodżerjemi khrowatskeho luda wěste wurunanje sa Khrowatsku wujednako. Wone je prajiko, so chże jich żandanja dopjelnicz, ale so chże prjedy widżecz, hacz je khrowatski lud tež tajkeho měnjenja, kaž jeho wodżerjo. To bychu bliżsche wokby do khrowatskeho ßejma dopokasake a jeli teho dla khrowatski lud ßwojich wodżerjow s nowa wuswoli, dha chże na to wuherske ministerstwo tajkemu dopokosanju wěricz a cžinicz, kaž ßebi Khrowatojo żadaja. — (Tak wuherske, s Madżarow wobstejaze ministerstwo nětko Khrowatam — kiž żu Sskowjenjo — ßkódzy ryczˊi, ale hacz budże posdżischo ßwoje lubjenja dżerżecz, to so nam w tu khwilu hischcze tak prawje wěricz nochze; pschetoz Madżarjo żu najhórschi njepschecżelijo Sskowjanow a budża stajnje pytacz, kak bychu jim schkodżili.)

Cžornohórska. W sandżenym cżaßu běchu turkowszy Albanesojo Cžornohorjanam doscz schkody naczinili a tež jenu cžornohórsku wjeß na mjesach wobßadżili. Cžornohórski wjerch bě teho dla pißmo do Konstantinopla poßkak, w kotrymž polne sarunanje schkody a poschtrafowanje Albanesow żadasche. Na to je tamón tydżeń jedyn wyßoki turkowski sastojnik do Cetinja — cžornohórskeho hkowneho města — pschijeł, sarunanje sapkaczˊik a wobßadżenu wjeß saßo dał; pschetoz turkowski sultan w tu khwilu żaneje wójny se ßwojimi ßußodami měcz nochze.

Rußowska. Awstriski khěżor a turkowski sultan stej ruskemu khěżorej ßwoje spodobanje na tym wuprajicz dakoj, so jemu na hońtwje nadpad mjedźwjedża (bara) niczo schkodżik njeje.

Franzowska. Sa ministra snutskomnych należnoschow je Victor Lefrant a sa ministra pschekupstwa Goulard pomjenowany. Jeju prjedomnikaj stej teho dla se ßkužby stupikoj, dokelž franzowski ßejm w nastupanju dawkidawanja tak nochzysche, kaž bě ßebi to ministerstwo wotmyßliko.

Na praschenje, s nowa na franzowski ßejm stajeny, hacz so nochze s Versailleśa do Parisa pschesydlicz, je wjetschina sapoßkanzow wobsanknyka. so ma ßejm hischcze

dlěhe w Versaillesu wostacz. Na tajke wobsanknjenje ßu w Parisu mjersazy, pschetoz tam by nětkotryzkuliz nješchto saßkužik, hdy by ßejm saßo w Parisu byk a wjazy zusych pschecžinjakow by tam tez pschischko. Ale sapoßkanzam ßo jedyn tez dziwacz njemóže, so do města njeńdu, hdzez hischcze zadyn prawy měr njeje.

Dopisy ze sejma.

S Draždžan. Něhdze psched tydzenjom bu sakon, powyschenje wucžerskeje sdy nastupazy, w ßejmje do wuradzowanja wsaty a tez wot druheje komory wuradzeny.

Schtoz powyschenje wucžerskeje sdy ßameje nastupa, dha bu to borsy wot komory pschiposnate. Hinak běsche pak pschi tym praschenju, kak wjele ma ßo zyrkwinemu wucžerjej wot jeho zyrkwinskeje saßkužby k lěpschemu schulskeje sdy wotcžahnycz. Někotsi sapoßkanzy měnjachu, so ßo jim njeßmě niczo wotcžahnycz, dokelz ma ßebi zyrkwiny wucžer wobej sdzi saßkužicz, duz dyrbjak tez wobej dostacz, wyschnosc chzyschce jim pak po nowym sakonju jenoz 100 abo najwysicho 150 tl. dowolicz. Deputazia pak, kiz bě tón sakon w mjenje druheje komory prjedy pschehladaka, radzeschce k temu, so by ßo 200 toler zyrkwinskeje saßkužby zyrkwinemu wucžerjej wostajiko a hakle tón pjenjes k schulskej sdzi pschiliczik, kotryz wucžer wysche tuteje summy jako zyrkwinski sastojnik saßkuzi. Sa to ßo tez komora napoßledku wupraji.

Potom bě pak wjele wuryczowanja pschi praschenju, kak ma pschichodnje se starobnym pschikožku (Alterszulage) wucžerjow bycz a běsche k. sapoßkanz Fahnauer tón namjet stajik, so ma tutón pschikožk krajna kaßa płaczicz, schulska gmejna pak jenoz schulski nakład a starschi schulski pjenjes. Tónle namjet ßo sapoßkanzam derje lubjeschce, tak so ßebi wěsce myßlachmy, so budze sa dobry spósnaty.

Ale ta wez hinak pschińdze. Pschetoz psched ßamym wothkoßowanjom rosprawnik (referent) deputazije k. Dr. Planitz s Lipska wustupi a prajeschce, so k pschijeczu tuteho namjeta radzicz njemóže, dokelz by krajna kaßa tutón pschikožk tez tajkim gmejnam płaczicz dyrbjała, kiz ßu samózite dosej; dale so by psches to wulka krocžel k temu sczinjena była, so bychu schule wjazy gmejnske njebyłe, ale ßo do ruki krajneje wyschnosce dałe, schtoz ßebi tola nichtón zadacz njemóże; a so by potom wucžer runje tak w krajnej skužbje stak, kaz něhdze polizaj abo schußejowy běrka. Wón pschistaji tez, so chze wyschnosc tuteho pschikožka dla khudym gmejnam rad pomhacz a so je wona k temu hižom 65,000 toler postajika, a so ma ßo jej, jeli budze trjeba, k temu hischcze wjazy pschiswolicz.

Psches tule ryczi rosprawnika buchu sapoßkanzy hinascheje myßle, dokelz wona wjele wěrneho we ßebi wopschija a je Dr. Planitz hewak tez jako dobry pschecžel schulskeho wucžerstwa znaty. My njewěmy, kak by ßnadz tón abo tamny cžitak tuteho nastawka khoßowak, ale to wěmy, so njebychu wschitzy jenak khoßowali. Wjetschina druheje komory je ßo pak sa to wuprajika, so by pschi starobnym pschikožkom pschi starym wostako, s tym wuměnjenjom, so ma jón sa khude gmejny kraj płaczicz.

Handrij Keŕk (Strauch),
sapoßkanz 2. komory.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sakdzenu njedzelu w 11 hodzinach swony pschipowjedachu, so je w měsce ßamym woheń. A dokelz běchu runje jara wobschěrne poknózne serja, kiz ßwoju cžerwjenosc hacz wysche města rospschěsczerachu, dha sdasche ßo, so ßo s wulkim wóhnjom pali. Jako pak sa wóhnjom ßamym hladachmy, dha s wopředka zaneho wóhnja wuhladacz njemózachmy, hacz skónczinje shonichmy, so je ßo jenemu schewzej na kschidarskej haßy stwa wupalika, hdzez ßu ßo płowjenja borsy haßke.

S Mikowa. Tudy běsche jedyn nasch wjeßnjan jenu mkodu kunu (ako mordarja, kaz ludzo tez praja,) nadeschok a ju potom tez wotcžahnyk, tak so bě to swěrjatko zyle skludne. Jako bě je něhdze pok léta měk, bě sa nje kupza w Budyschinje namakak a chzyschce „mukela," kaz bě to skoczatko narjeka, do Budyschina ßobu wsacz. Ale dokelz wón se saßwěczenej latarnju do jeho klěwczka pschińdze, dha ßo mukel na tam postróži a czekny.

Wón je drje potom wo wßy wostak, ale k ßwojemu prjedawschemu knjesej saßo pschischok njeje, a je ßo jemu napoßledku hubjenje seschko, pschetoz něchtón druhi je jeho w paßlach popanyk a jemu kožu psches wuschi sczahnak a ju pschedak. — Na tajke waschnje pak tón, kiz je mukela tak dołho zywik, zadyn wuzitk wot njeho měk njeje, schtoz je tola wěsce k wobzarowanju.

S Budyschina. Wyschschi wucžer a prěni mathematikar na tudomnym gymnasiju, k. Dr. Kloß, je sa profeßora pomjenowany.

Přilopk.

* Pruski krónprynz je, kaz ßmy w ßwojim czaßu na to spomnili, pißmikistajerstwo nawuknyk a jeho starschi ßyn wuknje nětko pola dwórskeho knihiwjasarja Collina knihiwjasanje a to kóżdy tydzeń jenu hodzinu.

* S Bukawa pißaja: W tudomnej maschinowej fabrizy 20. januara jedyn dźěkaczer jenu granatu, kotraz bě bjes starym żelesom leżaka, rosbiwasche. Ale ta granata běsche hischcze pjelnjena a pschi ßwojim rosleczenju teho dźěkaczerja czežke rani.

* Njedaloko Nizzy sta ßo 24. januara to njeschoże,

so jedyn cłah na żeleśnizy ſ kolije wuskoczi, pschi czimż bu 6 cłowjekow morjenych a 8 ranjenych.

* W Bukaresce mějachu 23. januara wjeczor ßylne semjerżenje, ale schkody wone naeżiniko njeje.

* W Gohlisu pola Lipska je ßo w nozy k 25. januara jedyn dom saßypnył, kiż ßo hischcze twarjesche, tola njeje ßo nichtón wobschkodżił.

* Kak daloko móża ludżo w snjeßliwosczi wěry hicz, to mózemy w Amerizy widżecz. Turnske towarstwo w krajinje Ohio ßwoju nowu halu poßwjeczeschе a proschesche teho dla tamnischeho żidowskeho rabbinarja, so by pschi tutej składnosczi rycz w nastupanju Khrystußoweho naroda dżerżał.

* W hojerni bolazych a bědnych woczi w Żitawje, kotraż tamnischemu lěkarjej Dr. Otto Justej ßkuscha, je wot 25. haperleje 1870 hacz do 31. decembra 1871 wscho do hromady 3015 ludżi, na woczi bědnych, pak pschepytanych pak hojenych. Hojicz dachu ßo w spomnjenej hojerni 326. Wot tutych běchu tam 168 sa ßwoje pjenjesy żiwi, sa 40 na woczi bědnych sapłaczi wotkasanje senatora Justa 1027 dnjow po 15 nßl., sa 116 kużiska krajnowjeßna pokładniza 3453 dnjow po 9 nßl. wschědnje a dwaj njejstaj niezo sapłaczikoj. — Khudych na woczi bědnych k. Dr. Just darmo lěkuje a schtóż ma khudzinske wopißmo, ßmě ßo po saksko-schlesynskej a lubijsko-żitawskej żelesnizy darmo wjesczi.

* W Rechawje pola Oschatza sta ßo psched někotrym cżaßom to njesboże, so bu jene 14 njedżel stare dżěczo, kotrež bě macz na khwilu, hdżež bě sahe rane woteschka, k 12lětnemu hólzej do koża pokożika, wot tuteho w spanju saczischczane.

* W Florenzu je ßo 22. januara popołdnju něhdże 25 domow wotpaliko a je pschcs to 60—80 ßwójbow wobydlenje shubiko.

* S Konstantinopla pißaja, so je tam a w tamnischej wokolnosczi kholera zyle sastała.

* W Meeranje je ßo 31. januara w Kircheißez barbarni wjerch pschekamał a jeneho dżěkaczerja saßypnył. Hakle po někotrych hodżinach możachu jeho ſ rospadankow wudobycz a sda ßo, so je jeho wjerch hnydom pschi pschekamanju sarasył. Tón njesbożomny sawostaji 3 dżěczi.

* S Großenlupnitza běchu tez wojazy na franzowskej wójnje pobyli a běchu ßo ſ wjetscha tez sbożomni ſ Franzowskeje domoj wróczili. Tuczi ßu w eisenachskich nowinach něhdże tajkile dżał wosjewili: „Wobydlerjam Großenlupnitza prajimy ßwoj najwutrobnischi dżak sa kraßne powitanje, każ tez sa hosczowanje, mjenujzy sa $^1/_{16}$ litra palenza, sa khléb a sa jedyn twarożk. Woßom cjmarjow piwa, kotrež bě gmejna sa naß kupika, ßu wobydlerjo ßami wużłokali, dokelż ßo najskerje bojachu, so by nam tole piwo schkodżicz mohło.

* Po nowym sakonu, wucżerſku ſdu nastupazym, ma w Sakskej kóżdy staty (ständnig) wucżeŕ ſ najmjensche 250 toleŕ lětneje ſdy dostacż, w městach pak, kiż maja pschcs 10,000 wobydlerjow, ſ najmjeńscha 280 tl. Wobydlenje ma ßo jemu wysche teho sapłaczicż, jeli je w schulskim domje nima. — Staty wucżeŕ, kiż ma pschcs 40 dżeczi wucżicż, dostanje po dokonjanym 25. lěcze żiwjenja starobny pschikożk: wot 5 lět ßkużby hacż do 280 tl., wot 10 l. hacż do 210 tl., wot 15 lět hacż do 340 tl., wot 20 l. hacż do 370 tl. a wot 25 l. hacż do 400 tl. — Wucżerjo, kiż maja mjenje 40 dżěczi wucżicż, dostanu na spomnjene periody: 260 tl., 270 tl., 280 tl., 290 tl. a 200 tl.

* Pschi wulkim wětru, kiż 1. februara na morju knjeżesche, je pschi schotskim mórskim pobrjohu tójschto kódżow schkodu cżerpiko. — (Derje, so wokoło Budyschina żane morjo njeje, pschetoż tule symu tudy skoro stajnje tak ßylne wětry sakhadżeja, so ßo ludżo, móhł rjez, na nje mjersaja. Wulku symu ßu drje nam, każ ßo sda, wuduli, ale khorych jew mésce tola hischcze pschezo wjazy, dyżli druhe léta.)

* Poknózne serja, kiż běchu sandżenu njedżelu wjeczor tudy widżecz, ßu tez w Franzowskej, w Awstriji a w ßamej Turkowskej widżeli.

* W Barlinje je wóndano wudowa něhduscheho kralowskeho wyschscheho mischtra Bucha 100 lět stara wumrjeła.

* Městu Aachenej je wěsta Sturzowa 213,000 toleŕ k wotczehnjenju dżěczi khudych fabrikskich dżěkaczerjow wotkasała.

* Blisko Augsburga w jenej fabriży roslecza wóndano parny kotoł, tak so ßo khěża, w kotrejż maschina stejesche, saßypny. Rospadanki sarasychu tepjerja a jeho żonu, każ tez jeneho formana, kiż běsche tam runje kamjenje wuhło pschiwjesł.

* S Triesta pißaja, so ßu njedaloko Lindara rubjeżniży póstski wós nadpanyli, postillona a kondukteura pschemóhli a 13,000 schěßnakow rubili.

Wukasy wyschnosczе.

S pschiſwolenjom sakskeho ßejma móża ßo nětko sakske papjerjane pjenjesy wot léta 1855, kotrež běchu po prawym 31. decembra 1871 spanyłe, hischcze hacż do 29. junija 1872 ſ nowymi tajkimi wot léta 1871 pola finanzhauptkaßy w Drażdżanach a pschi lotteriedarlehnskaßy w Lipsku saměnicż. — Jako wohnjopolizajski kommißar sa Husku, Holzu, Brěsynku, Drużkezy, Kocżizu, Wulki a Mały Żiczeń, Kundracżizy, Koßarnju, Zokow, Ssemichow, Brěsu, Maku Borschcż, Djiwocżizy a Praskow je k. secondeleutnant A. T. Elsner w Małej Borschczi postajeny. — Pschi twarbach ma ßo nětko jenoż po nowej měrje, po mětrach měricż, a mo ßo tez pschi twarskich planach a zejchnonkach jenoż nowa měra nakożecz.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska cyrkej: Jan Kschižank, murjeŕ w Kósłach, ſ Marju Madlenu Jakubez w Nowych Czichonzach. — Jan August Ulbrich, wobšedźeŕ karoußela w Draždźanach, ſ Marju Madlenu Wernarjez ſe Židowa.

Katholſka cyrkej: Pětr Pawoł Kubiza, měſchczan a tyſcheŕ, ſ Hanu Litſchiz. — Wylem August Löffler, wobydleŕ, ſ Hańžu Sopiz w Prawoczizach.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Korla August, Jurja Herza, wobydlerja na Židowje, ß.

Michalska cyrkej: Marja Auguſta, Jana Wenzela, žiwnoſczerja w Dźěžnikezach, dž. — Marja Amalia, Bjedricha Ernſta Schülera, wobydlerja pod hrodom, dž.

Katholſka cyrkej: Marja Madlena, Handrija Auguſta Rencza, pohoncza, dž. — Madlena Marja, Mikławſcha Heiny, žiwnoſczerja w Sſkonej Borſchczi, dž. — Ernſt Rudolf, Michaka Horjeńka, murjerja na Židowje, ß.

Knjes Pimpus. Burja a knježa ßo drje hromadże ſnjeßu, ale hdyž ruma pobrachuje, dyrbja tamni w ſtwizy ßedźecz, hdźež je druhdy mało jeſcz.

Knjes Pampus. Aha — ty drje ßy w Kukezach pobył?

Knjes Pimpus. Haj. Ale hdy budźichu tak cźinili, kaž knjes prjódkſtejeŕ chzyſche, dha budźiſche kóždy měſto w ſali namakał

Knjes Pampus. Haj wſchak haj, to wſchak je ſlě, hdyž chze kóždy roskaſowacz a na knjeſa prjódkſtejerja njepoßłucha.

Knjes Pimpus. Prawje maſch. Wjele kucharjow wußmuž ſkaſy a wjele roskaſowarjow najrjeńſchi ßwjedźeń.

Wuczomnik,

kiž chze filkirubarſtwo (Feilenhauer) nawuknyczˇ, może pod tunimi wuměnjenjemi pola podpißaneho měſto doſtacz. **Ed. Riedel,** na rěſniſkej haßy.

Sſerbſke ſpěwarſke

wſchelakeho waſchnja a ſwjaſka najtuniſcho pſchedawa

C. Forner

na bohatej haßy pódla plumpy.

Muž ßrěnich lět, kotryž ma w naſtupanju ßwojeho dotalneho ſadźerženja dobre wopißma, ßo wot podpaißneho k 1. haperleje t. l. jako **hetman** pyta. Wón może też žeńjeny bycz.

Pola mje też jedyn **rolny pohoncz**, kiž ſ konjemi derje wobkhadźecz wě, hnydom abo 1. haperleje ßłužbu doſtanje. **Fiedleŕ** nad Sarycžom.

Rjany ſchrót, rjany futtergries, rjane a pſcheńczne wotruby, kaž też **rapſowe a lane woßuchi a lanowoßuchowa muka** je ſtajnje doſtacz w mukowych khlamach na ſadnej bohatej haßy. **A. Krüger.**

Dźiwoczanſke ßerbſke ev. luth. miſſionſke towarſtwo ſmeje jutſje — 11. februara — popołonju w 2 hodźinomaj ſhromadźiſnu. **Pětr Mlónk,** piſmawjedźeŕ.

Młody cźlowjek, kotreż chze **ſchewſtwo** nawuknyczˇ, może nětko abo też jutry do wuczby ſtupicz pola Meyera w Porſchizach.

Na ryczerkubło w Ratarjezach pytaja ßo **ſchtyri** ſtrowe, pilne dźěkaczerſke familije. Wobydlenje darmo, ſamołwjenje bórſy.

Ja ſ tutym k ſjawnemu nawjedźenju dawam, ſo ja ſa mojeho muža Handrija Müllera žadyn dołh wjazy njepłaczu. **Hana Müllerka** w Jeſchizach.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 20. februara t. l. rano wot 9 hodźinow budze ßo na **delnowujeſdźanſkim** lěßowym reviru blisko budyſkomužakowſkeho ſchußeja pſchi Samoſtach

130 khójnowych dołhich hromadow

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

W Delnym Wujeſdźe 8. februara 1872.

Hajniſke ſarjadniſtwo tam.

Sa Pětra Mlónka,

dale darichu: J. R. ſ P. 10 nßl., Hetmank ſ Drobow 5 nßl., wudowa Piwarzowa w Czornjowje 5 nßl., A. L. ſe Scźijez 1 tl., cźitarjo Sſerbſkich Nowinow ſ Hliny 18 nßl.

Sa to ßo najwutrobniſcho dźakuju wo dalſche dary najpodwolniſcho proßy

wudawarnja Serb. Nowinow.

Wuczomnik pytany.

Sſyn ſprawnych ſtarſchich, kiž chze **tyſcherſtwo** nawuknyczˇ, może jutry pola podpißaneho do wuczby ſtupicz.

Tyſcherſki miſchtr **A. Jannaſch**

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy cźo. 20

Pjekarnja Auguſta Dernoſcheka na ſwonknej lawſkej haßy porucza ßo knjeſam ratarjam k wuměnjenju khlěba ſ rožku, tak ſo wona ſa 1 punt rožki 1 punt khlěba da.

Też je tam khlěb k ſaßopſchedawanju ſa hotowe pjenjeſy doſtacz.

Hołbje

kupuje a pſchedawa K. Lißak na rěſniſkej haßy cźo. 333. — Wón ma też dobre bubnarſke hołbje na pſchedań.

Jedyn wuczomnik

może pola podpißaneho do wuczby ſtupicz.

Kowaŕ **Beyer** na kamjeńtej haßy cźo. 598.

Korczma na pſchedań.

Korczma w Czernſku pola Krjebje, ſ 5 jutrami dobreho pala, je ſe ßwobneje ruki wot wobßedźerki na pſchedań.

Kij, ſ pſchimadkom ſe ßornoweho rohu a ſe ßlěbornej rynczku, na puczu ſ Budyſchina do Sarycza ſhubjeny, njech ßo na sarycźanſkim knježim dworje ſa dobre myto woteda.

Krajnostawski bank.

Dobytkowe a schkodowaze konto.

Sydomadwacyte zličbowanske lěto wot 1. januara hač do ult. decembra 1871.

Debet.	toleř.	ßl.	np.
Sa dań sa składki w nalutowaŕni . .	152916	20	3
Sa teho runja na wudate sastawne listy	90994	20	7
Sa sarjadowanje	17618	4	—
Sa dawki, wobcžežnoscže, pensije atd. .	5441	20	8
Sa spesy na bankowi	315	—	—
Cžisty, w prjódkstejazej bilanzy hižom repatirowany dobytk	64763	28	2
	332050	4	—

Credit.	toleř.	ßl.	np.
Sa dań wot hypothekskich žadankow .	245960	8	7
Sa nju wot effektow	29704	25	5
Sa nju wot fast. listow	4964	—	3
Sa dań wot wustatkow atd. 50417 tl. 13. =.			
Sa dań pschi požcžeŕni 29219 tl. 8. 4.			
79636 tl. 21. 4.			
Wot teho sa dań sakładneho kapitala, kauzijow a kapital-kreditorow . . 34291 tl. 29. =.	45344	22	4
Sa provisiju a myto	362	8	9
= salětnjene koupony fast. listow . .	84	7	7
= dobytk na coursu effektow . . .	5629	20	5
	332050	4	—

W Budyschinje, 18. januara 1872.

Direktorium krajnostawskeho banka kralowskeho hornołužiskeho markhrabinstwa.

s Loeben. Ehrig. Duckardt.

Pschehlad

hypothekskeho skutkowanja krajnostawskeho banka sakskeho hornołužiskeho markhrabinstwa.

	Horne Łužizy.		Herbske kraje.		Summa.	
	Liczba hypothekskich kontow	Wunoschk wnpožcžonkow Toleř	Liczba hypothekskich kontow	Wunoschk wupožcžonkow Toleř	hypotekskich kontow	wupožocžonkow Toleř
Wobstatk ult. decembra 1870 .	1599	2767040	982	2,914915	2581	5,681955
Wuschedsche w lěcže 1871 . . .	27	102465	52	101835	52	204300
	1626	2,869505	1007	3,016750	2633	5,886255
Nasadpłacžene w lěcže 1871 . .	53	74865	34	72415	87	147280
Wobstatk ult. decembra 1871 .	1573	2,794640	973	2,944335	2546	5,738975
Po pschiliczenju naspjetpłacženjow, w lětach 1846—1871 scžinjenych .	—	—	—	—	2032	2,916780
Totalny wunoschk scžinjenych wupožcžonkow	—	—	—	—	4578	8,655755

Aukzia.

wužitkeho a palneho drjewa.

Wutoru 13. februara t. l. dopołdnja wot 9 hodžinow budže ßo

450 schmrěkowych-wužitkowych žerdžow,
18 schmrěkowych dołhich hromadow,
120 brěsowych a wolschowych dołhich hromadow

na pscheßadžowanje pschedawacž.

Kupowarjo chzyli ßo pschi bukojnjanskim młynje shromadžicž.

W Barcže 4. februara 1872.

Wiedemann,
wyschschi hajnik.

Wucžomnik pytany.

W mojich materialtworych a spirituosowych klamach móže jedyn młody cžłowjek doßahazych wědomnoscžow a kiž je ßerbskeje rycže mózny, bórsy abo na jutry jako wucžomnik město dostacž.

J. T. Reimann
s napschecža theatra.

Praschenje.

Njejßu ßo w klukschanskej woßadže hischcže na to dopomnili, cžoho dla ßwojim wojakam, s Franzowskeje wróczenym, žaneje cžescže njewopokasachu?

Někotsi wojazy.

Drjewowa aukzia.

na maleschanskim reviru.

Niske drjewa, kiž ßu ßo létßa spuschczake, budża ßo 15. a 16. februara t. l. pod hewajschimi wuměnjenjemi, kiž ßo na dnju aukzije psched lizitaziju wosjewja, sa hotowe pjenjesy na pscheßadżowanje pschedawacz.

Pschedawanje sapoczinje ßo 15. februara rano w 8 hodżinach na plußnikeczanskich mjesach, wot 11 hodżinow dopołdnja w rudlach a popołdnju w 2 hodżinomaj w Dubinje a budże ßo něhdże

75,00 walczkowych stotkow twjerdeje biteje walczizny,
dżělba twjerdych dołhich hromadow,
dżělba brěsowych a dubowych żerdżow, a
dżělba brěsoweho wużitkoweho drjewa w dołhich hromadach pschedawacz.

Dżeń 16. februara rano wot 9 hodżinow na brěsanskej hornej kuzy, pschi małej Sprewi pola kutnych wowczernjow a wot 2 hodżinow popołdnju budże ßo něhdże

87,00 walczkowych stotkow twjerdeje sbiteje walczizny
a dżělba twjerdych dołhich hromadow
pschedawacz.

Płaczenjakmanym snatym kupzam ßo na požadanje pschi doßahazym napłaczenju kredit spožczi.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajnike sarjadowanje w Maleschezach.

M. Sachßa,
wyschschi hajnik.

Carl Noack

w Budyschinje

na žitnej haßy porucza

khojej punt po 88, 90 96, 100 np. atd.,
rajß " " 16, 18, 20, 24, 30, 36 a 40 np.,
zokor " " 56, 60, 64 np., mlěty po 52 np.,
schrop jara dobry punt po 18, 20, 24 np. atd.,
ßwěczenje punt po 48 np.,
petroleum woßebje tuni,
rum, palenzy wschech druzinow, ßłódke a cziste po najtunischich płaczisnach,
jawa-cigarry 100 schtuk po 22, 21, 22 nßl.,
pfalzske cigarry 100 schtuk po 17 a 18 nßl.

Jedyn hólz, kiž chze schewstwo nawuknycz, może pola podpißaneho město dostacz.

Hermann Ramoth
na bohatej haßy czo. 86.

Khojej punt po 85, 90, 95, 100, 105, 110 np., atd.,
rajß " " 18, 20, 24, 30 np. atd.,
pschi kupjenju wjazy puntow tunischo;

zokor, schrop
po najtunischich płaczisnach;

cigarry
25 schtuk po 3, 4, 5, 5½, 6, 6½, 7, 7½ nßl. atd.;
wschě druzinу

palenza

porucza **Rudolph Hólzer**
na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

K wobkedżbowanju!

S tutym najpodwolnischo k nawjedżenju dawam, so ja skład wschelakich knihi, wot mojeho njebo muża k. E. E. Kliemanda sawostajeny a po dobroszczi a tmanoszczi snaty, po tunich płaczisnach pschedawam a ßu pola mje dostaczu: ßerbske, nowe a stare budyske, nowe a stare draždżanske, jasońske a lubinske spěwarske knihi, ßerbske biblije a modlerske knihi se skotym wobrěskom a bjes njeho, kaž tež wschitke druzinу schulskich knihi a pißankow. — Pschedawanje ma ßo ßobotu w budże, njedaloko měschczanskeje haptyki stejazeje a po firmje snajomeje, druhe dny pak w mojim wobydlenju na bohatej haßy czo. 81.

Tež njech ßebi czi, kiž ßu stare spěwarske knihi pschewjasacz dali, bórsy po nje pschińdu.

E. E. Kliemandowa wudowa.

Kwhalobne wopißmo.

Mój podpißanaj poruczamoj knjesam ratarjam nowokonstruirowane **młócżaze maschiny** se swonogöpłowym gratom (Glockengöpelbetrieb) s maschinoweje fabriki knjesow **Behrisch & Comp.** w Lubiju dla jich lohkeho hicza, tak so możetej jenu tajku 2 krumje wjerczecz, a ßo sa hodżinu 1½ hacz 2 kopje żita wot tuteje maschiny wumłocżitej.

Obercunnersdorf p. Lubija 5. februara 1872.

Geb. Rocke & Strietzel.

Prawdźiwy

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop

maja w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. jenož na pschedań:

Heinr. Jul. Fincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Heruhucze,
Jos. Föhmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schulka we Wotrowje a
Lehmann w Budestezach.

Dokelž budże naléto najskerje potrjeba jara wulka, dha knjesow ratarjow hižom nětko na to kedżbnych czinju, so bychu ßo bórsy s **woku a hrochom** k ßywej sastarali a ßo k tajkemu sastaranju najpodwolnischo poruczam.

Žitna a ßymjenjowa pschekupniza

Otto Wollmann.

Hdyž tež ßnadź druhdy wonka pod bohatym tormom žane Serbske Nowiny wjaz dostacz njeßu, dha ßu tola hischcze nutska we wudawarni Serb. Nowinow na pschedań.

Redakzia.

Jena **dżěłaczerska familia** namaka 1. haperleje pschebytk na **ryczerkubls** w Wutołczizach.

Wot 1. februara t. l. je moja expedizia:

na bohatej hasy čo. 89, po 2 skhodomaj,

bjes tym so moje wobydlenje stajnje to ßamo wostanje.

W Budyschinje, 31. januara 1872.

Advocat Dr. Höckner.

Drjewowa aukzia

W tudomnym knježim lěßowym reviru w **Khróscze** budže ßo **pschichodnu wutoru 13. februara**

25 stohow twjerdych schczěpow,

32,34 walczkowych stotkow twjerdeje walczjny, a

7,37 „ „ mjehkeje „

sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz. — Sapoczatk rano ½10 hodzinow pschi knježich brunizowych podkopkach.

W Minakale, 7. februara 1872.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

Sa konfirmandow

poruczam

lustre we wschěch barbach wot 5 nßl.,

alpacca wot 7 nßl.,

wolmjany atlas wot 7 nßl.,

mohair wot 5 nßl.

czorne ßukno

a wulki wubjerk

hotowych ßuknjanychjaquetow

po jara tunich płaczisnach

Julius Hartnann

na žitnej haßy.

Łužičan čo. 2 je wušoł

a wopřija: 1) W cuzbu. Spěw wot Jana Mili-a. 2) Jan Khróst. (Skónčenje.) Wot M. Rostoka. 3) Pěseń swobody. Wot M. Čocha. 4) Popjelńča. Bajka z luda. Podał J. Šołta. 5) Čim jasniše woko, ćim wjetša radosć. Spěw wot Mućinka. 6) Moje pućowanje de Łužicy. Wot J. B. Nyčki. 7) Z Budyšina a z Łužicy. Wot F. 8) Słowjanski rozhlad. Wot J. E. Smolerja. 9) Porjedźenje.

Aukzia žerdźoweho drjewa.

Schtwórtk 15. februara t. l. rano wot 10 hodzinow budže ßo na dubowej horje w lěßu ryczerkubła Wyßokeje pola Rakez něhdže 20 jutrow stejazych khójnowych žerdźow (ßylnych a ßłabych) po mjeńschich loßach na pscheßadzowanje pschedawacz. Bližsche wuměnjenja ßo w termiji wosjewja.

Jutsje 11. februara jako póstnisku njedźelu

reje

w Ssowrjezach.

Knjesej J. A. Höhnje w Błózanach k dorosymjenju.

Ja pschi składnosczi prajił njejßym, so je Sserb woł, ale ja ßym wjele wjaz na to pokasał, so je tajki Sserb bjes Němzami kaž woł, kiž s zyła niczo němski njemóže. A dokelž tajki žadyn njeje, dha je to wopaki, hdyž ßo praji, so bych ja žaneho Sserba saczißnycz chzył. Schtóž mje snaje, tón tež wě, so ßym ja horliwy Sserb a teho dla Sserba ženje njehanju a tež wot druhich hanicz njedam.

Taczink w Tsělanach.

A schtož je tajki prawy wół,
Tom' dorycžecz njej' nichtón móhł.
Rak s dwěmaj schczipalzomaj.

Schtóž srosymicz njej' móhł,
Tón lohko doscz je wół.

Młody Pimpuß.

Sserbja Sserbja wostanu,
Sserbja dobudu!

jedyn stary.

Czesczene maleschanske zyrkwine prjódkstejerstwo

ßo s tutym najpodwolnischo prascha, czeja je to wina, so ßo sańdzeneho 2. februara ßwjedźeń wucziscženja ßw. Marje w naschej zyrkwi ßwjecził njeje, woßebje dokelž jón tola we wschěch ßußodnych woßadach po tym kschesczijanskim waschnju ßwjeczachu, kaž ßmy jón lětstotki tež w naschej woßadźe ßwjeczili.

Zich wjele s maleschanskeje woßady.

Aukzia lisczoweho drjewa.

Wutoru 13. februara t. l. popołdnju wot 2 hodzinow budže ßo na ležomnosczach kublerja Pfuhla w Rachlowje pod Czornobohom stejaze brěsowe a wolschowe drje s dobom s pjeńkami na pscheßadzowanje pschedawacz. — Shromadzisna pola wobßedzerja tam.

Nakładnik: J E. Smolef. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 7. ~ 17. februara. ~ 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, štiž maja so w wudawarni serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. póšće 8½ nsl.

Wopschijecże: Rußowska a Sskowjenjo. — Swětne podawki. — Dopisy ze sejma. — List s Australije. — Se Serbow: S Ketliz. S Kuscza. S Budyschina. S Mikorasa. — Pschilopk. — Nawěschtnik.

Rußowska a Sskowjenjo.

3.

Psched lětami němske, madżarske a druhe njeßkowjanske nowiny wudawachu, so jenoż Rußowska na prěnju, lěpschu składnoscź kaka, k podczißnjenju tych krajow, w kotrychž s wonka ruskeho khěžorstwa Sskowjenjo bydla. A skónczńje też tuczi Sskowjenjo tajkemu wudawanju wěrjachu, woßebje dokelž bu jim polske kraleństwo, nětko pod ruskim knjejstwom stejaze, jako sjawne dopokasmo psched woczi stajene. Haj, to je wěrno, so je Rußowska polske kraleństwo pod ßwoje knjejstwo podczißnyła, ale to njeje wěrno, so je wona to s lakomnoscze po zusym kraju czinika. Tak stej drje Pruska a Awstriska skutkowałej, pschetoż tutej stej jenoż teho dla wulke kruchi wot prjedawscheje Polskeje wottorhnyłej, so byschtej ßo ßamej powjetschikej. Ale w nastupanju Rußowskeje je to zyle hinak. Rußowska je polske kraleństwo jenoż teho dla pod ßwoju mózh pschiwjedła, dokelž bě k temu nusowana. Wona dyrbjesche měra a pokoja dla njepschecżelej ruzy swjasacź, kiž bě ju lětstotki slě czwilowak a ju też hischcze dale czwilowacź myßle mějesche. To kóżdy wě, kiž je do ruskich a polskich stawisnow trochu dale pohladak, hacź je němske a franzowske knihi wopißuja.

Jako bě nětczischi ruski khěžor Alexander II. na thrón stupił, ßo w Rußowskej dale a bóle to měnjenje rosschěrjesche, so ruzy Polazy wjazy pschecżiwo Rußam njepschecżelszy smyßleni njejßu, so móhła ßo jim teho dla wěsta ßamostatnoscź dacź a ßo woni ßnadź posdźischo zyle puschczicź. My ßmy to, jako w lěcze 1859—60 w Petersburgu a Moskwje pschebywachmy, wjele krócz wot wyßokich ruskich sastojnikow se ßwojimaj ßamßnymaj wuschomaj ßkyscheli, a wo prawdże! krótko potom ßo też sta, so puta, do kotrychž bě polska narodnoscź w ruskej Polskej sespinana, spanychu a Polazy wjetschu ßwobodu dostachu. Ale město teho, so bychu tajku ßwobodu k posßylnjenju a wutwarjenju ßwojeje narodnoscze nałożili, w pokoju żiwi byli a Rußow też na pokoj wostajili, haj, město teho ßo woni s brónju w ruzy pschecżiwo Rußowskej wobroczichu a do stareho waschnja pschecżiwo njej sapanychu. Duż żadyn dźiw njebě, so ruske knjeżerstwo też saßo po starym waschnju skutkowacź pocża a polsku narodnoscź s nowa podczischczowasche, Polakow k temu nusowajo, so dyrbja rusku ryczź wuknyczź. Ale to też hórje wonhlada, hacź w skutku je. My ßebi mjenujzy myßlimy, so je to runje tak, każ to, hdyż dyrbi Sserb němski wuknyczź. Němska a ßerbska ryczź stej ßebi zyle zusej a je sa Sserba czwila, hdyż dyrbi němski wuknyczź. Ale tak s polskej a ruskej ryczu njeje. Tej ßebi hischcze wjele bliże stejitej, hacź němski dialekt w Jasońzy (Neukirch) a tak mjenowane „Hochdeutsch." So dyrbja jasońske němske dźęczi „Hochdeutsch" wuknyczź, to kóżdy sa prawe spośnaje, ale hdyż maja Polazy ryczź wuknyczź, kiž jim wjele bliże steji, dha je to tyranstwo a ßurowoscź.

Każ s wudawanej ruskej lakomnoscźu po zysych krajach, tak ßu ßo Sskowjenjo też s tyranstwom ruskeje ryczże trasdźicź dali, hacź stej ßo jim skónczńje woczi wotewrikej a nětko wěrnoscź dale a bóle spośnajetej.

Rußowska nochze ßebi żadyn ßkowjanski kraj podczißnyczź, ale pscheje wjele wjazy kóżdemu, so by ßwoju ßamostatnoscź dobył a też ßamostatny wostak. Haj, wona by, hdy bychu ßo Polazy s njej ßwěrnje sjednacź chzyli, też tym poknu ßamostatnoscź popschała; pschetoż Rußojo derje wjedża, so jenoż njepschecżelju Sskowjanstwa dobytk czahnu, tak dołho hacź ßo Sskowjenjo bjes ßobu wadża. Rußowska by najradscho widżeła, hdy bychu Bołharska, Sserbo-Khrowatska, Czeska a Polska ßamostatne kraleństwa byłe a s njej w dobrym pschecżelstwje stake. K saruanju tajkeho pschecżelstwa by jich pak wona też potom se ßwojej wulkej mozu pschede wschitkimi njepschecżelemi sakitacź pytała.

Tak w Rußowskej w tu khwilu w nastupanju Sskowjanow, s wonka njeje bydlazych, myßla a pißaja.

Drjewowa aukzia.

S lětuscheho spuschczaneho drjewa budże ßo wutoru 20. februara — 200 dołhich hromadow a 30 stejazych łoßow twjerdeho drjewa na pscheßadźowanje pschedawac. Shromadźisna rano w 9 hodźinach pschi hacże „Röhrteich".

W Drożdżiju 16. februara 1872.

K. Hain, hajnik.

Swětne podawki.

Sakska. Kral Jan je emeritirowanemu zyrkwinskemu wučerjej Roscherej w Oelsnitzu skotu, k saßkužbnemu rjadej ßkuschazu medaillu spožčik.

Swudowjena generalka Paschkowska je k sakoženju a sdžerženju džěčzikhowarnje w pirnaskim pschedměsče 15,000 toler dарika. (W tajkich džěčzikhowarnjach — Kinderbewahranstalten — ßo džěčzi džěkačerskich ludži tak dołho wothladaja, hacž staj nan a macž s wonka domu na džěle.)

W Adorfje je ßo, kaž tydženja spomnichmy, w tšělerni, jenym starym drjewjanym twarjenju, 5. februara w nozy palicž počzało, jako bě tam runje jara wopytany bal. Balszy hosczo ßo teho tak stróžichu, so ßo, hacž runje wohen hischcze straschny njebě, kaž njembri s durjemi won cžischczachu abo s woknami won skakachu. Pschi tajkej cžischczenzy bu pjecž cžlowjekow saczischczanych abo do ßmjerče podteptanych a jena mkoda holza se skhoda dele padže a ßebi hkowu tak rosrasy, so na měsce morwa wosta. Wjele druhich bě ßebi nohu abo ruku slemiko, někotremužkuliž bě rjebko sczischczane a drusy běchu tak abo hinak wobschkodzeni, žadyn jeniczki cžlowjek pak ßo ani s najmjenscha wopalik njeje a budžichu wschitzy s tšělernje njewobschkodzeni wuńcz móhli, hdy budžichu ju jedyn po druhim pomału wopuschczili. — Tšělernja ßama je ßo skónczinje zyle wotpalika, dokelž jeje pschi tajkim cžlowjeczynym njesbožu nichtón woßebje kedžbu njeměješe.

Pola ministra wójny, knjesa s Fabrice, bu 9. februara pyschny bal wotdžerjany, na kotryž bjechu tež kral a kralowa, kaž tež kralowszy prynzy se ßwojimi knjenimi prynzeßynami pschijeli.

W Rynarnjach pola Jasońzy je 8. februara khěžeŕ a tkalz J. G. Thomas na hkadkim puczu tak straschnje panyk, so je ßebi hkowu cžežko ranik a teho dla hischcze na tym ßamym dnju wumrjek. Wón sawostaji žonu a 7 njewotczehnjenych džěczi.

Prußy. Nowy sakon, po kotrymž smeje ministerstwo schulskich inspektarjow po ßwojej woli postajecž a to tež tajkich, kiž duchowni njejßu, je wot druheje komory sa dobry sposnaty. Hacž runje wjerch Bismark jara sa njón ryczesche a w ßwojej ryczi se scherjenjemi scherjesche, kotrež s zyka k wězy njeßkuschachu, dha njebě tola wjetschina jara wulka; pschetož 155 sapoßkanzow pschecžiwo nowemu sakonej hkoßowasche a 207 jenož sa njón. — Nětko ma ßo jeho dla hischcze w prěnjej komorje wuradžowacž a budže wěsče czežke džěko, jón tež tam pschecžischczecž.

Na kralowskim hrodže bě póstnizy wjecžor jara pyschny bal, na kotryž běsche nimale 700 hosczi pscheproschenych.

Sa němski rajchstag ßo pjecža sakon k wuradžowanju pschihotuje, po kotrymž bychu pschichodnje po wschěch Němzach jenož jene papjerjane pjenjesy bycž ßmeke. Papjerjane pjenjesy jenotliwych němskich krajow bychu ßo po tajkim nutsczahnycž dyrbjake.

Nowe tšélby sa němsku infanteriju ßo hižom w tutym lěcze bjes wojakow rosdadža. Rokka je broncirowana, tak so ßo puzowacž njetrjeba, kaliber a kulka je tajka, kaž ju franzowski schaßepot ma, a zyka nowa tšélba je połdra punta lózscha, hacž dotalny „zündnadelgewehr.“ Město dotalneho tsihraniteho bajoneta smeje nowa tšélba rubazy bajonet.

Awstria. W tutym kraju hischcze pschezo do žaneje runowahi pschischko njeje, ale njeporjadk we wschěch dobrych poczinkach dale bóle pschibjera. Jene snamjo sa to je tež to, so je minister prawdy ßam wulku njeprawdu wobeschoł; mjenujzy wón je pschikasak, so maja ßo redaktorjo czěskich nowinow, hdyž ßu wobskorženi, wot němskich pschißaznych ßudow wotßudžicž, a wón je teho dla postajił, so maja ßo tajzy redaktorjo s Prahi do němskeho městaschka Egera póßkacž. To pak je sjawnje pschecžiwo sakonej, pschetož tón žada, so ma ßo kózdy tam ßudžicž, hdzež je něschto pscheskupił. Wo prawdže, w Awstriji je daloko pschischko! Dokelž tam wbohim Czechami s prawdu sa kožu njemóža, dha chzedža nětko s njeprawdu spytacž. To pak je fi a hańba, hdyž wyschnoscž tajki pschikład da.

Minister Andraßy a prjedawschi kanzler Beust ßo w tu khwilu w nowinach žakoßnje wadzitaj a jedyn druhemu wumjetuje, so je Awstriju do njesboža storczik.

Rußowska. Barlinske nowiny chzedža wjedzecž, so ruski khěžor w tym lěcze do Jerusalema pojědže a na ßwojim dompuczu turkowskeho sultana wopyta; prjedy chze pak ßo sultan s khěžorom w ruskim měsce Kijowje widzecž.

Jendželska. Swada, kotraž je bjes Jendželskej a amerikanskej uniju schkody dla wudyrika, kotruž je kapitan łódže „Alabama“ w czaßu amerikanskeje wójny amerikanskej uniji naczinik, ma ßo nětko wot ßuda, k temu wuswoleneho, w schwajzarskim měsce Genfje rosrißacž. Ale dokelž ßebi Amerikanszy pschewulke sarunanje žadaja, dha maja někotsi ludžo strach, so ßo Jendželska tajkemu rosrißanju (Entscheidung) njepodczißnje a so ßnadź potom bjes Jendželskej a ameriskej uniju wójna wudyri. (My tu naležnoscz pschichodnje drobnje rosestajimy.)

Dopisy ze sejma.

S Draždžan. W tu khwilu ßo na ßejmje krajny budget (praj: budžet) wuradžuje, to je, wone ßo wokrajne dokhody (nutspschińdženja) a wudawki jedna. Wo prěnjich ßmy hižom w 50. czißle s. l. něschto rospomnili, tak so njebychmy po tajkim naschim ßerbskim knjesam a pschecželam se ßejmskeho jednanja niczo noweho pißali. Ale dokelž bě pschi tym tež ryczi wot dołha a samóženja sakskeho kraja, dha chzemy dženża s krótkim na tute wob-

ſtejenja ſpomnicz a to cźim radſcho, dokelž wěſcze wěmy, ſo naſchim lubym ßerbſkim pſchecźelam wſcho jene njeje, hacž ßu ßobuſtawy pſchedokźeneho abo ſamóźiteho kraja.

My chźemy ßo najprjedy k krajnemu dołhej wobrocźicz. Mózno, ſo ßnadź ßo tón abo tamny trochu ſtróźi, hdyž ſhoni, ſo je teho dźenßa 117 millionow toleŕ. Wot teho maja pak ßo wſchelake danjomne a njedanjomne krajne papjery, ratarſke obligazije, krajnopokładnijke liſty, kotrež něhdźe 22½ milliona wucźinja, wotcźahnycź, tak ſo je wuprawdźe teho dołha 94½ milliona toleŕ, to je na kóźdu hłowu krajneho wobydlerſtwa něſchto pſches 36 tl.

Jeli by ßnadź tole někomu wjele było, dha chźemy jemu druhe kraje mjenowacź, hdźež je hiſchcze hórje. W Jeńdźelſkej pſchińdźe na kóźdu hłowu 172 tl., w Franzowſkej 163 tl., w Niederlanſkej 150 tl., w Bremenu 131, w Schpaniſkej 76, w Awſtriſkej 69, w Italſkej 67 tl. Trochu lěpje je w Bajerſkej. Tam wobliczja ßo na hłowu 42, w Braunſchweigſkej 41, w Badenſkej 40 a w Belgiſkej 39 tl., w Sakſkej pak 26 tl. Najbliže ſteja nam Rußowſka, Danſka a Württembergſka.

Hacž ßmy runje lubych pſchecźelow pſches tónle pſchehlad najſkerje trochu ſměrowali, dha drje ßo nam to hiſchcze lěpje radźi, hdyž teź krajne ſamóźenje trochu powſchitkomnje wopißamy.

Spocźatk lěta 1870 běſche krajneho njehibiteho (immobilneho) ſamóźenja 135½ milliona, k temu hiſchcze 45 millionow we hłownych a něſchto pſches 28 millionow tl. we wſchelakich druhich krajnych kaßach; po tajkim 74 millionow hibiteho (mobilneho) ſamóźenja. Tych ſpomnjenych 45 millionow, hacž runje tu ßu, ßo tola pſchetrjebacź njehodźi, tak ſo móże ßo pomjenowanych 28 millionow hnydom k 135½ millionej pſchiliczicź, dokelž ßu ſbytkne. A jeli Němzam žana wójna njewudyri, dha ßo krajne ſamóźenje hacž do kónza lěta wěſcze něhdźe wo 20 millionow powyſchi.

Duž by naſche krajne ſamóźenje kónz nětcźiſcheje finanzſkeje periody — to je, kónz lěta 1873 — ßo na 183½ milliona tl. wobliczyło, tak ſo by na hłowu 70½ tl. pſchiſchło. A hdyž my wot teho prjedy ſpomnjeny dołh wot 36½ tl. wutcźehnjemy, dha by hiſchcze kóźda hłowa 34toleŕſki dźěl na krajnym ſamóźenju měła.

My nadźijamy ßo, ſo pſches wopißanje krajnych pjenježnych należnoſczow patriotiſke ſacźucza naſchich lubych Sserbow poßkabili njejßmy, ale ſo ßmy je wjele bóle wubudźili, a to cźim wjazy, dokelž žadyn kraj njeje, kiž by w pjenježnym naſtupanju lěpje ſtał, hacž Sakſka, ſ wumělenjom poknózneje Ameriki.

W napohładze na wſcho to drje ßo nětko nichtón dźiwacź njebudźe, ſo bu wot ſapoßłanzow, kiž w tak mjenowanej ßrjedźiſnje (centrum) ßedźa, tón namjet ſtajeny, ſo by ſchußejowy pjenjes ſkerje lěpje ſpanył. Tola bu wón pſchi wothłoßowanju woßebje ſ pomozu prawizy tón krócź wotpokaſany. Ale my ßo teho dla nětko cźim bóle nadźijamy, ſo ßo rěſniſki abo mjaßowy dawk — ſ najmjeńſcha tola wot ßwini — dołho wjazy dawacź njebudźe.

Handrij Keŕk (Strauch),
ſapoßłanz 2. komory.

Liſt ſ Auſtralije.

Stockwell w pokodniſchej Auſtraliji, 3. novembra 1871. — Hnada a měr jako poſtrowjenje. — Luby bratſje Jano! Ja ßo nuczena cźuju, Tebi pißacź, dokelž mam pſchezo ſtaroſcź, ſchto cźinicze a kak ßo Wam dźe. Schtož mje a moju ßwójbu naſtupa, dha ßmy ſ Boha ſtrowi. Ja mam nětko 9 dźěcźi pſchi žiwjenju, 4 hólzow a 5 holzow, a najmłódſche je 8 měßazow ſtare. My ßo tudy, dźakowano Bohu, derje doſcź žiwimy, hdyž teź wulke bohaſtwo nimamy. My ßmy temu Knjeſej wjele dźaka winojcźi, pſchetož druhe kraje wón ſ khoſtanjom domapyta a my możemy tudy hiſchcze w měrje a pokoju žiwi bycź. Tola wón ßo teź tudy hižom ſe ßwojim ßudom bliži, dokelž we wſchelakich měſtnoſcźach ſelene žita kónz bjeru. My ßmy nětko w njemérnym cźaßu žiwi a hdyž na cźaßne ſnamjenja kedźbujemy, dha widźimy, ſo je cźaß krótki a ſo je wſcho ſrako ſa antikryſtwo.

Ja chźu hiſchcze pſchiſpomnicź, ſo ßu tudy w někotrych měſtnoſcźach karnikle jako wulka krajna cźwila. Jedyn Jendźelcźan bě kruch kraja, 90 jeńdźelſkich kwadratnych mil wulki, ſa wowcźu paſtwu kupił a tam karnikle wußadźił. Te ßu ßo potom tak pſchiſporike, ſo je jich nětko wjele wjele tawſyntow, tak ſo ßu we wokolnoſczi wſchu trawu a na polach teź ſelenu pſcheńzu woteźrake.

Němzy ßu tudy wulki měrſki ßwjedźeń ßwjecźili a bjes druhim jenu młodu holzu na woſu wokoło wożachu, kiž bě módra a běła ſwoblekana a ſzeptaŕ w ruzy dźerźeſche. Tule hołzu woni Bohowku měra mjenowachu. S teho móżeſch widźicź, luby bratſje, kak daloko je tudy ſ kſcheſczijanſtwom pſchiſchło.

My Waß wſchitkich wutrobnje poſtrowjamy atd. — Twoja, Tebje lubowaza ßotra M. F.

Ze Serbow.

S Ketliz. Sswjedźeń wucźiſczenja ßw. Marje, jako 2. februara t. l. ſta ßo tudy poßwjecźenje nowonatwarjeneje ſchule a ſapokaſanje druheho, ßem powołaneho wucźerja, k. Krauſy, pſches naſcheho knjeſa fararja Rencźa.

Popołdnju w 2 hodźinomaj ſchulſke dźěcźi, ſchulſzy prjódkſtejerjo, prěni wucźeŕ k. Kozor, kaž teź k. faraŕ nowemu wucźerjej hacž ſady Wujerje napſchecźiwo cźehnichu, hdźež jeho poſtrowichu a ßo potom wrócźichu, ſo bychu jeho do noweje ſchule pſchiwjedli. Ta bě maka, ſo by wſchěch mužow, žony a dźěcźi wopſchijecź móhła, kotrež

běchu tam pschischli. Tam ßo najprjódzy khěrlusch „Budź cześć a khwalba wjerschnemu" wuspěwa, po czimž k. farař Rencź poßwjeczeńsku rycź dźerżeschе a po poßwjeczenju schule noweho wuczerja do jeho sastojnstwa sapokasa, pod wutrobnymi napominanjemi dźeczi a starschich.

Bóh tón Knjes chzyk temu nowemu wuczerjej dołhe a žohnowane skutkowanje spožczicź.

S Łuscža. Ssrjedu 7. februara je ßebi tudomna Hólczowa, kotraž běsche na jětra jara czežko khora, w czaßu, hdźež runje nichtón pola njeje njebě, w khorostnej stysknosczi psches wobwěßnjenje ßama žiwjenje wsaka. Wona sawostaji 2 dźesczi.

S Budyschina. Sańdżenu ßrjedu bě kubleŕ Handrij Zyž s Běleczez do města pschischoł, so by něschto na ßudnistwje wobstaraŕ. Prjedy pak w 10. hodźinje dopołdnja wón do Stelzerez restaurazije na mjaßowym torhoschczu sastupi, so by tam pojědł, ale psched tym jeho Boża ruczka tak ßylnje saja, so wón na měsczе morwy wosta.

S Mikorasa. Sańdżenu póndżelu 12. makeho rožka dźesche hajnik Blütgen se Stareho Hata pola Běkeje Wody s tudomneho Hólnika. Jako bě kruch pueża schoł, wobßuże ßo po lodze a padże, pschi czimž ßo jemu natykana tśelba wutśěli a kulka Blütgena tak njesbožomnje do žiwota trjechi, so dyrbjesche wón wutoru wjeczor wumrjeczь. Wscha pytana lěkarska pomoz bě podarmo. — Blütgen bě sańdżenu nasymu swoju hajnisku ßkužbu dostaŕ a ßo woženiŕ, a sawostaji nětko po krótkim mandżelstwie srudnu wudowu.

Přilopk.

* W zoologiskej sahrodze abo w swěrinarni w Moskwje je jedyn elefant, kotrehoż ma wěsty Jegorow wothladacź. Wóndanjo běchu snaczi Jegorowa wopytacź pschischli a tutón chzysche jim pokasacź, kajku móz na tym elefantu ma. Wón jeho teho dla s jenym żelesnym kijom tśi krócź sa ßobu nuczesche, ßo na semju lehnyczź, ale jako chzysche jeho schtwórty krócź k temu nuzowacź, dha ßo elefant roshněwa a Jegorowa s pyskom k semi porasy; potom jeho se subami k semi pschitłóczi a jeho hkowu w ßwojej klamje wokoło walesche. Na wokanje hoszczi drusy wothladowarjo pschiběžachu a Jegorowa wumochu. Jemu běchu tśi rjebka skamane a jena ruka, hkowa bě pak jara stkóczena.

* Wubjerk rumunskich żeleznizow je s Dr. Strousbergom w Barlinje wujednaŕ, so Strousberg wot ßwojeho dołha 4 millionY toleŕ hnydom a 2 millionaj sa 5lět sapłaczi. Winojte koupony budźa tež sapłaczene.

* W Draždżanach je pisaŕ Kypke czeknył a 800 toleŕ ßobu wsaŕ, kotrež bě ßwojemu knjesej kranył.

* W Grazu běchu piwarzy płaczisnu piwa powyschili. Teho dla sta ßo wulki sběžk dźěłaczerjow, kotsiž někotrym piwarzam wokna wubichu a jenemu w jeho korczmje wschě schkleńzy, möble a druhu domjazu nadobu skasychu. Wojazy dyrbjachu sakroczicź, pschi czimž bu jedyn dźěłaczeŕ sakoty a wjele do jastwa wotwjedzenych.

Jedyn 2½ lětny hollandski **byk**, kaž dobry **wowß** k ßywej je hacź do 10. měrza na knježim dworje w Bukojnje pola Hucźiny na pschedaŕ.

400 abo 500 toleŕ je na dobru wěstosczź **hnydom** wupožczicź. Hdźe? to je shonicź we wudawarni Serb. Nowinow.

Hólczez, kiž chze **kowarstwo** nawuknyczź, móže bórsy abo k jutram pola podpißaneho do wuczby stupicź.

Schneider, kowaŕ w Měrkowje.

Kmany **pohonczź**, kiž dyrbi też dobry rólnik byczź, móže hnydom sastupicź na knježim dworje w Brěsynje pola Hucźiny. Sda 40 toleŕ.

Por porjadnych mandżelskich bjes dźeczi, kiž ratarstwo rosymitaj, mózetaj pschi dobrej sdźi spodobne město dostacź na knježim dworje w Wyßokej pola Rakez. Zyroba a wobydlenje darmo.

Czaßniki (segerje) wschěch druzinow, **hrajadła** a druhe **mechaniske hrajki** porjedzeja ßo na ßukelnskej haßy czo. 663. S poczesczowanjom

J. M. Hornuff.

Nowe czěske łubokawowe ßymjo

(Strunkkrautsamen)

woßebneje dobrosczе porucza najtunischo

C. A. Mikan.

Drjewowa aukzia

na rakeczanskich revirach.

Dźělba ßylneho khójnoweho wulěßowaneho drjewa ma ßo na ßlědowazych dnjach, rano wot 9 hodźinow, na pschesadźowanje pschedawacź:

póndżelu, 26. februara t. l., na jeńschecźanskim reviru 144 dołhich hromadow; sapoczatk w jěsoru pschi hermancźanskich mjesach;

wutoru, 27. februara t. l., na rakeczanskim reviru pschi wumjeńzach, 164 dołhich hromadow; sapoczatk pschi trupinjanskim puczu.

W Rakezach, 17. februara 1872.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

W Boschezach je jena khěża s rjanej ßadowej sahrodu na wotnajecze a móże ßo ta ßama bórsy wobczahnyczź. Wscho dalsche je shonicź pola kowarja **Lüki** tam.

Sa moje kolonialtworowe a spirituosowe khlamy ja jeneho **wuczomnika**, kiž je ßerbskeje ryczе mózny, pytam. Wopytowanje pschekupskeje schule je wuměnjene.

Moritz Mörba

na mjaßowym torhoschczu.

Kij, s pschimadkom se ßornoweho rohu a se ßlěbornej rynczku, na puczu s Budyschina do Sarycza shubjeny, njech ßo na sarycźanskim knježim dworje sa dobre myto woteda.

Aukzia.

Wutoru 20. februara dopołdnja w 9 hodźinach budźe ßo pola mje wschelaka, prjedawschemu młynkej Zimmerej ßłuschaza domjaza a hospodarska nadobisna sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Brěsowje 10. februara 1872.

Ernst Schneider,
vormund.

Hdyž tež ßnadź druhdy wonka pod bohatym tórmom žane Serbske Nowiny wjaz dostacź njejßu, dha ßu tola hischcźe nutska we wudawarni Serb. Nowinow na pschedań.

Redakzia.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 20. februara t. l. rano wot 9 hodźinow budźe ßo na **delnowujesdźanskim** lěßowym reviru blisko budyskomužakowskeho schußeja pschi Samostach

130 khójnowych dołhich hromadow

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Delnym Wujesdźe 8. februara 1872.

Hajniske sarjadnistwo tam.

K wobkedźbowanju!

Mojim cźescźenym pazijentam s tutym k nawjedźenju dawam, so ßym ßobotu 24. februara w hôtelu k běłemu konjej k ryczam. S dobom ja to pschispomnju, so budu ja dla njedostatka cźaßa Budyschin jenož hischcźe krótki cźaß wopytowacź móz. **T. Ph. Dinkler.**

Drjewowa aukzia.

Póndźelu 26. februara t. l. rano wot 10 hodźinow budźe ßo w tak mjenowanej Linakez holi w Wukrancźizach wulka dźělba khójnowych hromadow (ßylnych a ßłabych žerdźow) na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Wukrancźizach, 13. februara 1872.

Jan Schewcźik.

Aukzia walcźkow.

Pjatk 23. februara popołdnju wot ½3 hodźinow budźe ßo na ryczerkuble w Krakezach w tak mjenowanej Nowinje dźělba twjerdeje walcźiny w dołhich hromadach pod někotrymi, psched aukziju wosjewjomnymi wuměnjenjemi na pscheßadźowanje pschedawacź.

Tych, kiž ßu sańdźenu ßobotu sa

wudowu Langowu

w podpißanej wudawarni pjenježny dar wotedali, chzyli to tam hischcźe jedyn krócź dobrocźiwje wosjewicź, dokelž je ßo najskerje někajki smolk stał.

Wudawarnja Serb. Nowinow.

Hacź runje ßebi knjes Tacźink myßli, mje se ßwojim nastawkom samolicź, dha ßo ja tola bojecź njebudu, jemu na wěstym měscźe napscheczíwo stupicź; pschetož mi njebudźa schcźipalzy pobrachowacź ani tež ßwědzy, kiž móža dopokasacź, so je wón jako Sserb wysche tych w cź. 5 spomnjenych hrubych ßłowow tež w němskej rycźi prajił, so my jow w ßerbskej Turkowskej bydlimy.

A jeli ßo k. Tacźink s tym spokojicź njecha, dha wschak móžu temu, schtož ßym jemu cź. 5 str. 40 k wobkedźbowanju stajił, do dopjelnjenja pschińcź dacź.

Jan August Höhna w Błózanach.

Luby knjes redaktoro!

We Waschich nowinach ßu pschezo tak wschelake praschenja a wotmolwjenja, byschcźe mi Wy tež sjawnje wotmolwili, hdy bych ja Waß sa tydźeń něschto wopraschał?

Wot redaktora. Cźeho dla niz!

Wucźomnik pytany.

Ssyn sprawnych starschich, kiž chze **tyscherstwo** nawuknycź, može jutry pola podpißaneho do wucźby stupicź.

Tyscherski mischtr **A. Jannasch**
w Budyschinje na ßerbskej haßy cźo. 20

Drjewowa aukzia.

Ssrjedu, 21. februara budźe ßo wulka dźělba stareho brěsoweho drjewa pola Raboz po hromadach na pscheßadźowanje pschedawacź. Shromadźisna dopołdnja w 9 hodźinach.

Jan Pötschka,
s Torońz.

Khěža na pschedań.

Jene maßivne domske w snutskomnym měscźe ßu na pschedań. Wscho dalsche je shonicź na małej bratrowskej haßy cźo. 156B. po 1 skhodu.

Sserbske spěwarske

wschelakeho waschnja a swjaska najtunischo pschedawa

C. Forner
na bohatej haßy pódla plumpy.

Wucźomnik,

kiž chze filkirubarstwo (Feilenhauer) nawuknycź, móže pod tunimi wuměnjenjemi pola podpißaneho město dostacź. **Ed. Riedel**, na rěsniskej haßy.

Łasowske hermanki a skótne wiki ßo lětßa 27. februara, 13. augusta a 5. novembra wotdźerźa.

Hobka.

Na ryczerkubło w Ratarjezach pytaja ßo **schtyri** strowe, pilne dźěłacźerske familije. Wobydlenje darmo, samołwjenje bórsy.

Jenej holzy wot 14—17 lět móže ßo jena ßłužba pschipokasacź na małej bratrowskej haßy cźo. 156. B. po 1 skhodźe.

Wot 1. februara t. l. je moja expedizia:

na bohatej hasy čo. 89, po 2 skhodomaj,

bjes tym so moje wobydlenje stajnje to ßamo wostanje.

W Budyschinje, 31. januara 1872.

Advocat Dr. Höckner.

K wobkedźbowanju!

Wot dźenßnischeho dnja pschedawam ja wschě **symske artikle**, jako mužazu a hólczazu drastu, kaž tež dźěczaze paletoty we wschěch barbach a wulkosczach, pěknje wupyschene, kholowy, astrachanowe a krymowe lazy, schlafróki, kaž tež wschelake **symske stoffy** jako bukskin, ratiné, eskimo, double (tež k knjeńskim paletotam kmany) **po jara poniženych płaczisnach.**

Adolph Weiss,

s napschecza noweje měschczanskeje-schule.

Wot najwjetscheje wažnoscze sa

na woczomaj bědnych psches ßwoju wubjernu hojazu móz njedoßahomna, wot lěta 1822 we wschěch dźělach ßwěta snata a ßławna prawdźiwa Dr. **Whitowa wodźiczka sa wocži** wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej (na czož ma ßo pschi kupjenju **woßebje** kedźbowacz) je hižom wjele **tyßaz** wot **najwschelakich wokowych khorosczow sahojenych, poßylnjenych a s wěstosczu psched woßlepjenju wobarnowanych**; wona ma teho dla **powschitkomnu ßwětowu ßławu**, schtož tež wschědnje pschikhadźaze **khwalby a wopißma** dopokasuja. Wona je konceßionirowana, wot **wyßokich** lěkarskich město a pruhowana a pschiposnata, jako **najlěpschi hojazy** w **poßylnjazy ßrědk sa wacži** poruczena a ma w bleschach po 10 nßl. na pschedań knjes **Emil Menzner** w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Knjesej Tr. Ehrhardtej! Jako běch łonsche lěcze w Westfalskej, dostach **jara wulke woczibolenje s dospołnym saczmiczom**; boloscz bě jara wulka a s widlischczami sjenoczena, tak so bě lědy wutracz. Ja mějach lěkarsku pomoz, ale niczo njepomhasche. W najwjetschej bolosczi sczini mje moja žona na jenu annoncu w nowinach wo Dr. **Whitowej wodźiczzy** wot Tr. Ehrhardta kedźbneho, kotraž **spodźiwnje skutkowasche.** Ja dach ßebi schkleńczku pschinjescz, trjebjach ju po pschikasni a mojej bolazej wocži běschtej w **krótkim czaßu sahojenej.** Dokelž maja nětko někotsi s mojeho pscheczelstwa woczibolenje, dha skasam ßebi (skasanje) wot Wascheje prawdźiweje Dr. Whitoweje wodźiczki. Wospjet mój najpodwolnischi dźak.

Salzschlaf p. Fuldy 23. januara 1871.

Erasmus Post.

Katholski Posoł czo. 4. je wuschoł.

Kedźby hodne.

Pschě wschě družiny **žołdkowych khorosczow a žołdkowych wobczežnosczow**, kotrež po wužiczu **czežkich jědzow** lohko sastupja, móže ßo, wot **mužow wědomnoscze poruczeny**

Dr. med. Kochowy

universalny magenbitter

jako najlěpschi domjazy ßrědk bjes tymi w nětczischim czaßu pschedawanymi **žołdkowymi elexirami** derje poruczecz.

Na pschedań maja jón w originalnych bleschach po 10 nßl:

we **Wehrsdorfje** knjes C. Aug. Schmidt,
= **Seifhennersdorfje** k. Ernst Donath,
= **Schěrachoje** k. Carl Swoboda,
= **Neugersdorfje** k. J. W. Röthig,
= **Ebersbachu** k. Aug. Ernst,
= **Lubiju** k. Reinhold Reiß,
= **Budyschinje** k. Wilh. Jacob,
= **Nowosalzu** k. Richard Bamberg,
= **Kamjeńzu** k. Herm. Kästner,
= **Eybawje** k. J. G. Müller,
= **Biskopizach** k. Bernh. Kunza.
= **Rakezach** k. Dr. Paul Hultsch,
= **Ledźborzach** k. E. Jordan,
= **Žitawje** k. Fr. Müller jun.,
= **Wosporku** k. Bernh. Hilbenz.

(S barlinſkich nowinow.)

Dalſche ſkutkowanja kralowſkeho napoja.

(32,019a) Brandenburg, 26. 11. 71. Moja žona, 55lět ſtara, běſche hižom wjazy lět na žołdkowu bół, hkowjazu kółku a boloſcz w kſchižu khora a njemóžeſche teho dla žanu jědź pſchetkacź. Lěkarjo ßu ju podarmo lěkowali, žadyn ßrědk njepomhaſche, tak ſo wona ſkónczńje žaneho lěkarſtwa wjazy bracź nochzyſche. Moja žona ſpyta na to kralowſki napoj a po wužiczu tſjoch bleſchow bě ta khoroſcz, na kotruž bě tak dołho ſkoržika, **wotſtronjena.**

Hubert, Mühlenthorſtr. 51.

(31072) Budyſchin, 30. 11. 71. — Hižom ſchtyri lěta na **žołdkowe widliſchcza** cźerpjo, wot kotrychž mje žane lěkarſtwo wußwobodźicź mjemóžeſche, cźuju ßo po nakoženju kralowſkeho napoja knjeſa Karla Jacobi-a w Barlinje doſpołnje wuhojena. —

Auguſta Metaſch.

(32072a) Barlin, 2. 12. 71. — Hižom wjazy lět ßylnje na **rheumatismus** cźerpjach, ſo dyrbjach teho dla kožo paſcź a mi huſto mózno njebě, žadyn ſtaw hnucź. Wſchě nakožene alleov. kaž tež homöopathſke ßrědki, tež elektriſirowanje, njemóžachu mje wot njeho wumóz. Pſches wſchelake ſpodobne ſkutkowanja kralowſkeho napoja nawabjena, nakožich jón tež po pſchikaſni, a po wužiczu 8 bleſchow móžu nětko niz jeno kožo wopuſchczicź, ale mam ßo tež derje a cźerſtwje kaž ženje prjedy.

Wilhelmina Poppe, rodź. Pleeker, Koppenſtr. 50.

Wunamkaŕ a **jeniczki** fabrikant kralowſkeho napoja:

prawdźiwy ſtrowotny radźiczel (hygiëiſt) Karl Jacobi

w **Barlinje** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje poł tolerja.

W **Budyſchinje** 16 nßl. pola H. J. Lincki.

Sa konfirmandow

poruczam

luſtre we wſchěch barbach wot 5 nßl.,
alpacca wot 7 nßl.,
wołmajny atlas wot 7 nßl.,
mohair wot 5 nßl.
cźorne ßukno

a wulki wubjerk

hotowych ßukujanych jaquetow

po jara tunich płaczińnach

Julius Hartmann
na žitnej haßy.

Muž ßrěnich lět, kotryž ma w naſtupanju ßwojeho dotalneho ſadźerženja dobre wopißma, ßo wot podpißaneho k 1. haperleje t l. jako hetman pyta. Wón móže tež ženjeny byc.

Pola mje tež jedyn rolny pohoncź, kiž ſ konjemi derje wobkhadźecź wě, hnydom abo 1. haperleje ßłužbu doſtanje.

Fiedler nad Saryczom.

Ržany ſchrót, ržany futtergries, ržane, a pſcheńczne wotruby, kaž tež rapſowe a lane woßuchi a lanowoßuchowa muka je ſtajnje doſtacź w mukowych khlamach na ſadnej bohatej haßy.

A. Krüger.

Zyka ſahrodniſka žiwnoſcź cźo. 15 w Hnaſchezach, 1 hodźinu wot Budyſchina, ſ 28 korzami pola, 7 k. kuki a 13 k. kerkow a khójnow — wſcho do hromady 24 akrow 18 kw. prutow — ſ nimale nowymi rumnymi twarjenjemi, bjes wumjeńka, je ſe wſchěm inventarom na pſchedań.

Pyta ßo

něhdźe 100 muži **drainirowazhch** dźěłacźerjow k trajazemu dźěłu na ryczerkuble Plußnikezach a Czelchowje.

E. Thomas.

Bukiczanſke

ratarſke towarſtwo

pónděelu 19. februara popołdnju w 3 hodźinach.

Prjódkſtejerſtwo.

Dr. med. Hoffmannowy
běły ſelowy bróſtſyrop.

je ßwětoßkawny ßrědk pſchi wſchěch **katarrhaliſkich cžerpjenjach**, pſchi **ſawžanju, dyhawoſcži, kaſchelu**, kaž tež pſchi **hämorrhoidalnych a delnožiwotnych cžerpjenjach**, wot **wědomnoſtnych autoritätow** poručeny a wot **mnohich konſumentow** pſches dobre ſkutkowanja pſchipoſnatny. —

W bleſchach po 1 tl., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón ſtajnje prawdžiwy na pſchedań:

w **Budyſchinje** knjes Rudolph Hölzer; w **Seifhennersdorfje** knjes Ernſt Donath; w **Schěrachowje** knjes Ferd. Pech; w **Neugersdorfje** knjes J. W. Röthig; w **Ebersbachu** knjes Auguſt Ernſt; w **Rakezach** knjes G. H. Dobritza; w **Klukſchu** knjes Ernſt Poſtel; w **Nowoſalzu** knjes Rich. Bamberg; w **Kamjeńzu** knjes Hermann Käſtner; w **Cybawje** knjes J. G. Müller; we **Woſporku** knjes J. G. Pötzſchka; w **Biſkopizach** knjes Bernh. Kunza; w **Žitawje** knjes Ferd. Müller jun.; w **Ledžborzach** knjes E. Jordan; w **Oſtritzu** privil. haptyka.

Cžełnjanſkemu rychtarjej knjeſej Mertinkej

ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedženju dawamy, ſo to jednanje bjes knjeſom Tačzinkom a Höhnu w cžo. 5 a 6 Serbſkich Nowinow jeho niczo njenaſtupa, pſchetož prěnſchi je ſ Tſělan (němſki Strehla) a poßleńſchi ſ Błózan (němſki Plotzen.) **Redakzia Serb. Nowinow.**

Najluboſniſcha próſtwa.

Serbſki ſapoßłanz knjes Kerk kóždy tydžeń w Serbſkich Nowinach wſchelake naležnoſcze wukkaduje, kiž ßu ſa naſchich **mnjow** wěſcze jara ważne a wužitne, a my proßymy, ſo by wón w tym ſtajnje dale pokračował. Ale wóndano my cžitachmy, ſo je wón na kralowſki bal pſcheproſcheny był, a myßlimy ßebi, ſo je ßo na njón tež podał. Duž jeho nětko najluboſniſcho proßymy, ſo by nam tajki kralowſki bal wopiſał, pſchetož to by ſaßo ſa **žony** jara ważna wěz była. Knjeże, budźcze tak dobry a dopjelńcze nam naſchu próſtwu. **Někotre ßerbſke hoſpoſy.**

Drjewowa aukzia

W tudomnym knježim **kupjanſkim** reviru budże ßo pſchichodny **pjatk 23. februara**

wjetſcha dželba khójnowych ßuſchizowych dołhich hromadow

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadžowanje pſchedawacž. — Sapoczatk dopołdnja w 10 hodžinach pſchi holczim hacze.

W Minakale, 14. februara 1872.

Hrabinſka Einſiedelſka hajniſka inſpekzia.

Khojeſ, punt po 85, 88, 90, 100 np.,
rajß, „ „ 16, 18, 20, 24, 30, 36 np.,
zokor „ „ 40, 44, 48, 52, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 100 ſchtuk 15, 16, 18, 20, 22 a 24 nßl.,
ſyrop, punt po 18, 20, 20, 30 a 40 np.,
ßwěžy wſchěch druźinow 6, 7, 8 a 10 nßl.,
petroleum, punt po 25 np.,
ßwěcźenje, raff., punt po 48 np.,
palenzy wſchěch druźinow, ordinarne a ßłódke w khanach a ejmarjach jara tunjo,
tobak w pakcźikach, rołkach a ſrěſany, punt po 18 np. a drózſcho

porucza **Carl Noack**
na žitnej haßy.

Najwěſcźiſchi ßrědk

pſche **kaſchel, dyhawoſcź, ſazwanje a bróſtbolenje je G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop.**

Jenož prawdžiwy maja jón w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Heruhucze,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Geriſcher** w Oſtritzu,
Schokta we Wotrowje a
Lehmann w Budeſtezach.

Prawdžiwe würzburgſke runklizowe ßymjo

w ſnatej dobroſcži porucza **Carl Noack**
na žitnej haßy.

✝ Kaž ßmy hakle wóndano wěſcze ſhonili dha je mój horzolubowany najſtarſchi ßyn, moja podpjera w ſtarobje, **Ernſt Bohuwěr Schokta**, wojak 2. kompagnije ſchützenregimenta No. 108 2. decembra 1871 dopołdnja w 10 hodžinach we wojowanju bliſko Villiersa njedaloko Pariſa jako dobry wojowař wot njepſcheczelſkej ſtělby panyk. Tuto po dołhej ſrudnej njewěſtoſczi lubym pſcheczelam a ſnatym w ßwojim a ßwojeje ßwójbje mjenje k nawjedženju dawa

W Khelnje 10. februara 1872.

hłuboko ſrudženy nan
Jan Schokta.

✝

Naju horcolubowana **Klara**, naju lubozne jeničke dźěćo je dźensa popołdnju ¾1 hodźiny na šarlach ćiše wumrjeło. Tule zrudnu powjesć lubym přećelam a znatym najpodwolnišo k nawjedźenju dawajo, wo dobroćiwe dźělbranje prosytaj

hłubokozrudźenaj staršej
Korla Šołta, wučeŕ,
Amalia Šołtowa, rodź. **Handrikec.**

W Lipinach 14. februara 1872.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 8. — 24. februara. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Schulska wuczba. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Dopisy ze sejma. — Se Serbow: S Budyschina. S Hnaschez. S Cžěschkez. S Rachlowa pod Cžornobohom. S Lěskeje. S Lubija. — Nawěschtnik.

Schulska wuczba.

1.

W nětcžischim cžaßu pißaja wschě nowiny, wulke a małe, wjele wo schulach, wo wuczerjach a wo schulskej wuczbje; na sakskim a na pruskim ßejmje ßu sakony dla schulow pschedpołožene, na kotrež ßo se wschěch stronow wulka kedžnoscž słožuje. Ma dha schula tajku wažnoscž sa lud a kraj? Haj, to wona ma. Pschetož schtóž je mudry a roshladany a je něschto hódneho nawuknył, tón wěscže kóždy ras wjaz warbuje hacž hłupischi, njech je, so ßwoje dźěło lěpje a ruczischo wuwjescž wě, abo so tajke dźěło dokonja, k kotremuž tutón schika nima; dale tež, schtóž w nětcžischim cžaßu doscž roshladany a roswuczeny njeje, teho pytaja mudrischi na wschě waschnje wuklukacž, haj sjebacž, teho tež husto tak prawje sańcž nimaja. Derje teho dla sa tajke město, sa tajku wjeß, hdžež maja dobre schule, ßwěrnych wuczerjow a dobru wuczbu. — Kajka ma wuczba bycž, dyrbi li dobra rěkacž, to chzemy w ßlědowazych rynczkach wopomnicž.

W njedawnych cžaßach ßo wyschnoscž wo nasche schule wjele njestarasche, khiba so druhdy poruczowasche, so bychu dźěczi němsku rycž nawukłe, a to běsche wschitko. Wuczerjo a starschi ßebi skónczńje tež myßlachu, so je dźěczo doscž roswuczene, hdyž něschto němszy rycži. To pak běsche hrosny smólk, kaž kóždy lóhko spósnaje; pschetož woni njewopomnichu, so je někotryžkuliž Němz hłupy, kaž wał ßłomy, hacžrunje němszy rosymi a rycži. My teho dla němsku rycž njesazpiwamy, ju pak naschim dźěczom jako jeniczku wuczbu a jako jeniczki ßrědk mudroscže wudawacž, ně to my njechamy, njemóžemy a njeßmjemy!

W pruskich schulach spósna najprjedy k. schulski radźiczel Stolzenburg njedostatk a wopacžnoscž schulskeje wuczby, kiž běsche jenož na pscheněmcženje słožena. W lěcži 1862 wotdźerža wón se wschěmi ßerbskimi wuczerjemi ßwojeho nakedźbneho wokrjeßa dwě konferenzy, na kotrymajž bu pod jeho wodźerstwom wobsanknjene, so maja ßo wschelake ßerbske knihi, woßebje cžitanki, wudacž, so bychu dźěczi w maczernej rycži wědomnoscže srosymicž móhłe. Stolzenburg běsche mjenujzy jedyn s najlěpschich pädagogow, a jako tajki dźeržesche ßebi tele wěrnoscže wyßoko: „Se snateho k njesnatemu!“ a „Njewucž niczo, schtož dźeczo njerosymi!“ Tute pädagogiske wěrnoscže wažesche ßebi Stolzenburg tak wyßoko, so wón, hacž runje běsche dobry Němz, tola porucži, so ma ßo naschim ßerbskim dźěczom wschitko najprjedy w jich ßerbskej maczernej rycži wuczicž, a potom, hdyž ßu wscho derje srosymiłe, potom tež němszy. S naschimi dźěczimi njeßmje ßo teho dla wjazy wobkhadźecž, kaž s někajkim schkórzom, kotremuž ßo jene ßłowo abo hrónczko tak dołho pschedpraja, hacž je sa nami schczeboze, ně, s nimi ma ßo wobkhadźecž, kaž s rosomnym stworjenjom, kotrež ma ßwój dobry rosomczk k myßlenju a ßwoju lubu maczernu rycž jako dar Boži k towarschnemu wobkhadej sa zyłe žiwjenje. N.

(Pokracžowanje.)

Najnowsche.

Barlin, 22. februara. Wczera wjeczor bu tu jedyn prjedawschi haptykaŕ s Posnanja do jastwa ßadźeny, dokelž na njeho tukaja, jako by chzył Bismarka skónzowacž. Wón je Polak a fantasiski katholik a ßłužesche dlěschi cžaß w bamžowych zuavach. Wón pschebywasche poßleńsche měßazy pola jeneho posnanskeho kath. duchowneho a bě sańdźenu ßobotu ßem pschijěł, prjedy w Posnanjn prajiwschi, so budźe w Barlinje skoro wscho hinak. Wón bu w ßwojim tudomnym wobydlenju pschi zyrkwjeńzu hedwigskeje zyrkwje (jeho pschirodnym nanu) sajaty, hdźež jenu pistoliju namakachu.

Budyschin. Tudomny nalětni hermank směje ßo ßobotu psched Palmarum 23. měrza a skótne wiki budźa 25. měrza.

Drjewowa aukzia.

Pschichodnu wutoru 27. februara popołdnju w 2 hodźinomaj budźe ßo w Ssowrjezach něhdźe 30 dołhich hromadow na pscheßadźowanje pschedawacž. — Shromadźisna w korczmje w Ssowrjezach.

Swětne podawki.

Sakska. Tydźenja pišachmy po němskich powjesćach, so je rynarski kněžeŕ a tkalz J. G. Thomas 8. februara na hładkim puću tak straschnje panył, so je ßebi hłowu cźeżzy ranił a teho dla bórsy wumrjecź dyrbjał. Nětko pak je ßo wukopało, so je wón ſ dwěmaj druhimaj drjewo kranycź był a na dompuću ſ kranjenym kruchom drjewa tak slě panył, so je jemu tónle kruch hłowu rosrasył a tak na jeho ßmjerćźi wina był.

W Palowje ßwjeczjesche wumjeńkaŕ J. G. Hartmann se ßwojej mandźelskej 18. februara ßwój 50lětny mandźelski jubiläum.

Sańdźeny tydźeń je druha komora sakskeho ßejma pjenjesy, sa ministerstwo kultußa a sjawneho wuczeństwa trěbne, pschiſwolika. Sa lipski universitet bu pschiſwolene 167,057 tl., sa katholski japoschtołski vikariat 5781 tl., sa budyski gymnasium 8,040 tl., sa wuczeŕske seminary 111,838 toleŕ.

W Mäuselwitzu pola Draždźan je tamnischi postverwalter cźeknył a ſ postskeje kaßy něhdże 3000 tl., ſ kaßy měschczańskeje nalutowarnje pak 11,000 tl. ßobu wsak. Hdże je wostał, je hischcze njesnate.

Kral Jan je pschiſwolił, so ßmě polski spißowaŕ J. J. Kraschewski, kiż je w Draždźanach wobßydny, rjad ßw. Lazara a italskeje krony, jemu wot italskeho krala spożczeny, pschijecź a noßycź.

Nalětny hermank w Nowym Měsće pola Stołpna budże lětßa 24. haperleje wotdźerżany.

Kral Jan běsche tamón tydźeń tſi dny khorowaty, je pak nětko saßo strowy.

Na rězy Łobju wot draždźanskeho stareho mosta hacź do cźeŕkich mjesow žadyn łód wjazy njeje.

Prußy. Khěžor-kral běsche nětotre dny tak khorowaty, so dyrbjesche wo jśtwje wostacź, nětko pak je ßo ſ jeho strowoscźu saßo polěpschiło.

Dokelź je strach, so ßo nowy sakon, po kotrymž by wyschnoscź też tajkich mužow sa schulskich inspektarjow postajicź ßmě, kiż duchowni njejßu, wot nětcźiſcheje prěnjeje komory sa dobry njespośnaje, dha je Bismark kralaŕ temu nawabił, so tón tójschto tajkich nowych ßobustawow-prěnjeje komory pomjenuje, kiż budża po Bismarkowej woli skutkowacź. Bjes tutymi nowymi ßobustawami budża pjecza Moltka, minister Roon a wschelazy generalojo a wyßozy sastojnizy.

Nětotre barlinske nowiny powjedaja, so tam sa ludźimi ßlědża, kiż chzedża pjecza Bismarka skónzowacź.

Franzowska je sańdźeny tydźeń saßo 80 millionow frankow sarunanja sa wójnske khóśty do Barlina sapkacźika.

Swudowjena pruska kralowa je w tu khwilu khěiro khora.

W Barlinje ma ßo wyschschi měschczanosta (Bürgermeister) wuſwolicź. Wón dosanje 8000 toleŕ lětneje sdy.

Awstria. Ministerstwo je rajchsrathej sakon prjódkpokożiło, po kotrymž ßmě ßo skutkowanje pschißažnych ßudow (Geschwornengericht) wschudże tam sastajicź, hdźeż to ministerstwo sa nusne dźerżi. Hacź runje je tajki sakon sjawne snamjo reakzije a podczińschczowanja politiskeje ßwobody (frějety,) dha jón winski němski rajchsrath tola sa dobry sposnaje, dokelź potom awstriske ßkowjanske nowiny Němzam njebudża wjazy wěrnoscź projicź ßmęcź.

Rußowska. We Wołynskej nětko hižom psches 7000 Cźechow bydli, kiż ßu ßo tam ſ Cźech pscheßydlili, a ſ kóždym létom tam jich wjaz pschicźehnje. Woni ßu ſ wjetscha wschitzy ratarjo a ßu w dobrych wobstejenjach, dokelź je tamnischi kraj jara płódny.

Franzowska. Na kupje Korsika ßu prjedawscheho napoleonskeho ministra Rouhera sa sapoßkanza do franzowskeho ßejma wuſwolili. Psches to je Napoleonowa strona jara na mozy dobyła; pschetoż Rouher je jara fryćźniwy muž a hewak mudra hłowa. A to je też wěste, so ßebi nětotryżkuliż woßbny Franzowsa pschi ßebi żada, so by w Franzowskej saßo khěžorstwo abo kraleſtwo było a ßo republika skerje a lěpje wotstroniła. Sjawne snamjo sa to je dźě to wobstejenje, so w franzowskim ßejmje franzowsku republiku hischcze hacź do dźenßnischeho dnja tak proklamirowali njejßu, każ by ßo to po prawym stacź dyrbjało.

Dopisy ze sejma.

Dokelź běsche sańdźene dny na ßejmje (Landtagu) rycź wo wudawkach ministerstwa snutskomnych naležnoscźow, dha pschi tym też wo nowym gmejnskim porjedże wuryczowanje bjes sapoßkanzami nasta. Mjenujzy nětotsi němszy sapoßkanzy ßo noweho gmejnskeho porjada pschezo hischcze boja a teho dla pschecźiwo njemu rycza. Minister snutskomnych naležnoscźow pak k jich směrowanju bjes druhim rjekny:

„Wyschnoscź budże pschi nowym gmejnskim porjedże gmejnskim prjódkstejerjam wschě dźěła po możnoscźi polóżecź a schtoż polizajske naležnoscże nastupa, dha te w małych gmejnach niz pjecź minutow dźěła njenaczinja, dokelź smeje gmejnski prjódkstejeŕ, jeli ßo nješchto tajke stako, do wěsteho formulara jenoż mjeno a dźeń sapißacź. To pak tola kóżdy w zyłym kraju dokonja, woßebje dokelź budże bórsy zyle jednory (einfach) polizajski sakon wudaty, w kotrymž budża wschě postajenja jara lohko k srosymjenju. Njeſwěri ßebi pak gmejnski prjódkstejeŕ něhdże nětajku polizajsku wěz rosßudźicź a sakonszy postajenu schtrafu nakożicź, dha nima niczo dale cźinicź, hacź tu naležnoscź ßudnistwu pschepodacź. Ale hdyż ßebi ju rosßudźicź ſwěri, dha smeje do wěsteho formulara to sakonske postajenje sapißacź, po kotrymž je khostanje napołożił a potom też khostanje ßamo. Schtoż pak gm. prjódkstejerjam najwjazy

dźěła cźini, mjenujzy rekrutske naležnosće, dawanske a wschelake wólbne sapiśy, te ßu prjódkstejerjo hižom hacź dotal wobstaracź měli a je teź wobstaracź mohli.“ Tak minister rjekny.

Hdyž pak budźa runje tute dźěła, jeli prjódk pschińdu, tak lohke sćinjene, dha ßebi myślimy, so drje gmejnski prjódkstejeŕ dokonja, ńekotaku haru abo pschesćaßne w korećmje ßydanje sakasacź abo khostacź; schtoż pak wóhnjowe a pućowe polizajstwo nastupa, nó, dha mějesche ßo dźě prjódkstejeŕ abo rychtaŕ sa tole hacź dotal teź ßam staracź abo to po kasanju żandarma sežinicź, — schtoż tola wulka cźeża njeje wuwjesćź.

Handrij Keŕk (Strauch),
sapośłanz 2. komory.

Pschispomnjenje. Duž njebudź bjes Sserbami tola nichtón tajki ßkabuschk, so by ßnadź petiziju podpisał, kotraż je pscheźiwo nowemu gmejnskemu porjadej skoženа. Hdyž chzedźa ßo Němzy w tajkim nastupanju wußměschecź dacź, dha njech to cźinja, Sserb njech ßo pak teho sminje, pschetoż schróź němske wßy a němskich prjódkstejerjow bliže snaje, tón dyrbi ßo wusnacź, so Sserbja sady żanych wjeßnych Němzow w Sakskej njesteja, ale wjele wjazy we wschelakim nastupanju prjedy a wyshe nich. Woni drje ßnadź składnischo němszy rycźa, ale teho dla woni pschezo mudrischi njejßu, hacź Sserbja. R.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tudy bydlazy emeritirowany huscźanski faraŕ knjes Jurij Ernst Mrós je sańdźenu póndźelu 19. februara wumrjeł a bu pjatk popołdnju na khscheszijanske waschnje cźeścźomnje khowany.

S Budyschina. Pjatk tydźenja wjecźor tu poćza ßněh hicź, tak so mějachmy ßobotu něschto ßněha. S dobom bě wětr, hacź do tuteho cźaßa stajnje ßylno wějazy, zyle sastał a bě teź njedźelu kraßny cźichi a ßłóncźny dźeń. Ale njedźelu wjecźor je tu wětr saßo ducź poczał a wot teho dnja ßo Wetrez hólzy saßo tak njemérni sadźerża, so nam poća wostudke bycź. — Na polach żadyn ßněh wjazy njeje, pschetoż tón, kiž je schtwórtk nozy panył, je nasajtra rostał.

S Hnaschez. Sańdźenu póndźelu 19. februara popołdnju w 6 hodźinach w brózni tudomneho rychtarja Wustmanna woheń wudyri. Hacź runje ßo ludźo bórsy na njón dohladachu a ßo prózowachu, jón podußycź, dha bě tola wscha próza podarmo; pschetoż pschi tym żakoßnje ßylnym wětšiku, kiž tehdy dujesche, woheń tak spěschnje wokoło ßo hrabasche, so ßo s cźaßom sahaßycź njedasche. Duž wotpalichu ßo Wustmannej brózeń, domske, konjemz a kolnja; wulkosahrodnikej Janej Pětrikej domske, brózeń a kolnja, a kublerjej Janej Bohuwérej Schrybarjej domske, brózeń, konjemz a wumjeńk. Wschém tšjom je ßo wscha pjerina a s wjetscha wschitka domjaza a hospodarska nadoba spalika, dokelž ßylny kur ludźom wunoschowanje skoro njemożne cźinjesche. Dokelž bě Pětrikowa brożeń maßivna, dha běchu tam wschelaku domjazu nadobu snoßyli, w nadźiji so budźe tam psched płomjenjami wukhowana. Ale brózjnjaze wrota ßo prjedy palicź poczachu, hacź doßahaza pomoz pschińdźe a teho dla ßo teź brożeń se wschém, schtoż we njej běsche, wotpali. Schrybarjez brożeń, wumjeńk a konjemz běchu teź maßivne, njemożachu pak tola psched płomjenjami, se satraschnym wětrom sjenocźenymi wobstacź a ßu ßo Schrybarjej 1 wok, 1 jakojza, 1 cźelo a 2 ßwinjecźi spalike, a jeho 3 konje ßu hubjenej ßmjercźi s wulkej nusu wutorhli. Poßleńschej dwaj staj sawěsćenaj, ale Wustmanna, kiž je pola jeneho towarstwa nětdźe 20 lět sawěsćeny był, je tuto towarstwo psched nětotrym cźaßom wustorcźiło, a wón potom żane nowe sawěsćenje namakał njeje.

Pola kowarja Wicźasa ßo teź palicź poca, ale woheń ßo sbożomnje porasy, teho runja bu wón pola sahrodnika Schimana, hdźež ßo w maßivnej brózni sapalowasche, poduscheny. Pschi tym sta ßo, so Schimanez ßyn s pschatrow dele padźe, pschtoż pak jemu niczo schkodźiło njeje.

S Cźěschkez. Wutrocźkaj Handrij Fehla s Banez a Ernst Bjarsch s Rakez, wobaj pola tudomneho kublerja Wicźasa pomjenowaneho Robla w ßkužbje, staj pschi wóhnju, kotryž 11. januara tudy běsche konje a howjasy skót ßwojeho hospodarja płomjenjam wutorhnyłoj, na to njedźiwajo, so ßu ßo jimaj bjes tym jeju smachi a pjenjesy spalike. W pschipośnaczu tajkeho khwalobneho sadźerżenja je kużiske wokrjeßne ratarske towarstwo kózdemu wot njeju 10 toleŕ cźeßneho myta pschiswoliło a jeju sjawnje pokhwaliło.

S Rachlowa pod Cźornobohom. Dokelž je ßo dotalny wucźeŕ tudy k. Kanig emeritirowacź dał, dha budyska rada jako kollaturske knjejstwo nascheje schule nětko noweho wucźerja pyta. Schtóż wo to město rodźi, ma ßo pola njeje samołwicź.

S Lěschleje pola Kamjeńza. W wuhenju tudomneje piwarnje ßu ßo 11. februara w nozy ßasy sapalike a ßu ßo teho dla póblanske hrjady saźehlike. Dokelž pak to s cźaßom pytnychu, dha bu woheń bórsy hascheny, tak so je ßo jenoż ßnadna schkoda staka.

S Lubija. Na tudomnym dwórnischcźu je 15. februara jedyn cźah cźeßlu Muża s Karlsbrunna hrabnył a kruch ßobu wlekł, tak so bu wón na hkowje a khribjecźe wobschkodźeny.

S Budyschina. Schtoż wotmyßlenu nowu żelesnizu, s Głogowa psches Hansdorf a Rěcźizy do Budyschina wjedźazu, nestupa, dha je próstwa k pschiswolenju jeje twarby na sakske a pruske ministerstwo wotedata. Wot Budyschina hacź na pruske mjesy budźe wona psches

4 mile a w Pruskej něschto psches 5 mil dołha, po tajkim něhdźe 10 mil a budźe wokoło 3,400,000 tl. khoschtowacz. Blisko Mikowa bychu ßo tsi żelesnizy kschiżowałe, mjenujzy: hansdorfsko-budyska, lubijsko-běłowodźanska kohlfurtsko-falkenbergska. (W tu khwilu ßo jenoż poßleńscha twari.)

Drjewowa aukzia.

Pod wuměnjenjom naßadźenja budźa ßo sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz:

I. na bartskim reviru, póndźelu 26. februara t. l. dopołdnja wot 9 hodźinow
63 khójnowych dołhich hromadow wulěßowaneho drjewa;

II. na dubjanskim reviru, wntoru 27. febrnara t. l. dopołdnja wot 9 hodźinow
6 stohow (Stoß) jaworowych schczěpow,
71 „ „ brěsowych „
11 „ „ wolschowych „
3 „ „ woßyzowych „
1 stoh „ jaworowych kuleczkow,
7 stohow „ běłobukowych „
4 stohi „ wolschowych „
51 walcznych stotkow jaworoweje, brěsoweje, wolschoweje a bukoweje walcziny;

III. na tym ßamym reviru, ßrjedu 58. februara t. l. dopołdnja wot 9 hodźinow
351 schmrěkowych twarskich schtomow wot 15—30 C. M. ßrjedźneje tołstoscze a 12 hacz 20 metrow dołhoscze,
121 stohow schmrěkowych a khójnowych schczěpow,
281 „ „ „ „ pjeńkow,
60 „ „ „ „ měschaneho drjewa,
36 walcznych stotkow tajkeje walcziny,
90 schmrěkowych a khójnowych dołhich hromadow.

W Barcze, 21. februara 1872.

Hrabinske Lippske hajniske sarjadowanje.

Wiedemann.

Drjewowa aukzia.

We łupjanskim knježim lěßowym reviru budźe ßo schtwórtk 7. měrza t. l.

78 loßow stejazeho ßylneho khójnoweho drjewa

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz. — Sapoczatk rano ½10 hodźinow pschi holczim hacze.

W Minakale, 20. februara 1872.

Hrabinska Einsiedelska hajniska inspekzia.

Drjewowa aukzia.

Ssrjedu 28. februara t. l. popołdnju wot 2 hodźinow budźe ßo na leżomnosczach Bjenady a Schorscha w Delanach pod Czornobohom něhdźe 30 loßow brěsoweho, 12 lět stejazeho a 10 tajkich ßymjeńzow wužitkoweho drjewa na pscheßadźowanje pschedawacz.

Shromadźisna pola wobßedźerjow tam.

Na ryczerkuble w Małej Borschczi pola Žiczeńka jena sprawa **dźěłaczerska familia** wobydlenje a dźěło dostanje.

W Małej Borschczi 23. februara 1872.

C. A. Elsner.

Sa konfirmandow

poruczam

lustre we wschěch barbach wot 5 nßl.,
alpacca wot 7 nßl.,
wołmajny atlas wot 7 nßl.,
mohair wot 5 nßl.
czorne ßukno
a wulki wubjerk
hotowych ßuknjanych jaquetow
po jara tunich płaczisnach

Julius Hartnann
na žitnej haßy.

Dźěczaze wosyczki

we wulkim wubjerku a po jara tunjej płaczisnje porucza

Franz Zureck
747 na swonknej lawskej haßy 747

Wuczomnik pytany.

W mojich materialtworych a spiritnosowych klamach móže jedyn młody czlowjek doßahazych wědomnosczow a kiž je ßerbskeje rycze mózny, bórsy abo na jutry jako wuczomnik město dostacz.

J. T. Reimann
s napschecza theatra.

Jedyn wuczomnik

móže bórsy do wuczby stupicz pola kowarja Beyera na hospitalskej haßy w Budyschinje.

Khofej, punt po 80, 85, 90, 96, 100, 140 np.,
zyły zokor, pt. po 56, 58, 60, 64 np.,
drobny zokor běły, pt. po 50, 54, 56 np.,
bruny a żołty **indiski farinzokor,** pt. po 40, 44, 47 np.,
rósynki, małe a wulki, pt. po 48, 50, 54 np.,
rajß, pt. po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
pschi 5 puntach na dobo tunischo;
petroleum, pt. po 25 np.,
solarwolij, pt. po 20 np.,
najlěpsche schles. **ßwěczenje,** pt. po 48 np.,
cigarry, derje wotležane, po wschěch płaczisnach,
tobak w rołkach, srěsany a w pakczikach, wjaz hacz 20 družinow;
jahły, ßoczki, buny, hroch, krupy, soda, mydło atd.
pschi potrjebje po najtunischich płaczisnach poruczataj

Ginzel & Ritscher
na swonknej lawskej haßy czo. 798
na wulkej bratrowskej haßy czo. 204.

Dobrowolne pschedawanje.

K sawostajenstwu njebo wóski Jana Krawza tudy ßłuschaza
khěžna a sahrodna ležomnoscź cat. no. $\frac{308}{197}$ a Fol. 171 města Budyschina
ma ßo na žadanje herbow

6. měrza 1872 dopołdnja w 11 hodźinach

na tudomnej hamtskej městnoscźi dobrowolnje na pscheßadźowanje pschedawacź, schtož ßo s pschispomnjenjom, so móža ßo pschedawanske wuměnjenja, kaž tež toxa a wopißanje ležomnoscźe s pschibitka, na tudomnej ßudniskej městnoscźi wupojßnjeneho, s tutym sjawnje k nawjedźenju dawa.

W Budyschinje, 17 februara 1872.

Kralowski ßudniski hamt w wokrjeßnym ßudźe tam.
Dürisch.

K wobkedźbowanju!

K prjódkstejazej konfirmaziji a pruhowanju poručźam ja mój wulki skład derje schiteje a pěknje pschistejazeje hólcźazeje cźorneje drasty

sa konfirmandow,

kaž tež wulki wubjerk druheje hólcźazeje drasty we wschelakich wulkoscźach a barbach k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Adolf Weiß
s napschecźa noweje měschcźanskeje schule.

Khofej, punt po 85, 88, 90, 100 np.,
rajß, „ „ 16, 18, 20, 24, 30, 36 np.,
zokor „ „ 40, 44, 48, 52, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 100 schtuk 15, 16, 18, 20, 22 a 24 nßl.,
syrop, punt po 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
ßwězy wschěch družinow 6, 7, 8 a 10 nßl.,
petroleum, punt po 25 np.,
ßwěcźenje, raff., punt po 48 np.,
palenzy wschěch družinow, ordinarne a ßłódke w khanach a ejmarjach jara tunjo,
tobak w pakcźikach, rołkach a srěsany, punt po 18 np. a dróžscho

porucźa **Carl Noack**
na žitnej haßy.

Drjewowa aukzia.

Póndźelu, 26. februara t. l., dopołdnja wot 9 hodźinow, budźe ßo
100 stohow (Stoß) mjehkeho schcźěpjaneho drjewa,
120 mjehkich dołhich hromadow,
20 wolschowych walcźkow
na pscheßadźowanje pschedawacź.

Kupowarjo chzyli ßo w korcźmje w Kupej shromadźicź.

Ryczerkubło Kupej, 12. februara 1872.

J. Mickel, inspektař.

Sserbske spěwarske

wschelakeho waschnja a swjaska najtunischo pschedawa

C. Forner
na bohatej haßy pódla plumpy.

Mój skład

cźaßnikow (segerjow)

na snutskomnej lawskej haßy podla tórma

je najbohatscho srjadowany a ja teho dla wulki wubjerk wschelakich cźaßnikow, budźerjow, hrajatych tyskow atd. atd. atd.

najpodwolnischo poručźam.

Kóždy cźaßnik je derje wotcźehnjeny a ja sa dobre hicźe 1 hacź 3 lěta rukuju.

☞ Tež pschispominam hischcźe, so ßym ja ßerbskeje rycźe tak derje mózny, kaž němskeje.

S pocźesćźowanjom porucźa ßo

J. G. Schneider,
cźaßnikař.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 27. februara t. l. dopołdnja w 9 hodźinach budźa ßo na mojej ležomnoscźi w Dubrawzy blisko Pańez zyhelnicźe
dźělba klozow a
70 khójnowych dołhich hromadow,
w kotrychž ßu jara ßylne wužitkowe drjewa a tež płotowe ryhele, na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Bukojnje, 22. februara 1872.

A. Zimmermann.

Wot 1. februara t. l. je moja expedizia:

na bohatej hasy čo. 89, po 2 skhodomaj,

bjes tym so moje wobydlenje stajnje to ßamo wostanje.

W Budyschinje, 31. januara 1872.

Advocat Dr. Höckner.

Powschitkomna aßekuranza w Triescźe

(Assicurazioni Generali)

sawěsczuje pschi rukowanskim fóndsu wot:

32 millionow 128,481 schěßnakow 11 krajzarjow awstr. cžißła

a) twory, mobilije, žnjeńske płody a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, twarjenja wschěch družinow psche wóhnjowu schkodu;

b) poskiczuje sawěsczenja na žiwjenje cžlowjekow na najwschelaksche waschnje sa najtunische twjerde prämije a wustaja policy po pruskim kourancźe.

Towarstwo wupłaczi w lěcźe 1870 sa 12,228 schkodowanjow summu wot 4 millionow 929 tyßaz 316 schěßnakow a 20 krajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Ketlizach.
Jan Noack w Drjecžinje.

Sa wucźahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzký w Bremenje je mje tudy jaka wucźahowanskeho agenta postajicz dała a ßo ja teho dla wschitkim, kiž chzedźa ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pscheßydlicź, k najpodwolnischim ßłužbam poruczam, s tym ßlubjenjom, so budu kóždeho wucźahowarja najtunischo a najßwěrnischo na město jeho požadanja wobstaracź pytacź.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoleŕ,
redaktor Serb. Nowinow.

Sa konfirmandow.

Cžorne ßukno a tajki bukskin, ½ metra po 18 nßl. a drožscho, lustre, bruny a cžorny, ½ metra po 5 nßl. a drožscho porucza

Eduard Hartmann
na snutsknej lawskej haßy.

Wucžomnik,

kiž chze filkirubarstwo (Feilenhauer) nawuknycź, móže pod tunimi wuměnjenjemi pola podpißaneho město dostacź. Ed. Riedel, na rěsniskej haßy.

Cžaßniki (segerje) wschěch družinow, hrajadła a druhe mechaniske hrajki porjedźeja ßo na ßukelnskej haßy cžo. 663. S pocžesczowanjom

J. M. Hornuff.

Lasowske hermanki a skótne wiki ßo lětßa 27. februara, 13. augusta a 5. novembra wotdźerža.

Hobka.

Sofa a kanapeje

derje a rjenje dźěłane we wulkim wubjerku po woßebje tunich płacźisnach porucza

Franz Zureck
774 na swonknej lawskej haßy 747.

(Sʃ barlinſkich nowinow.)

Dalſche ſkutkowanja kralowſkeho napoja.

(32,313.) Gruenwald p. Jnſterburga, 4. 12. 71. Wutrjebanje wot tſjoch bleſchow kralowſkeho napoja je moju 1½ létnu khoroſcz, jako **widliſchcza, ſczerpnjenje, hkowubolenje a njeſpanje**, jako lékowanja najßkawniſchich němſkich lékarjow niczo pomhake njeběchu, ſkoro **doſpołnje wotſtronika.** — (Skaſanje.)

Wernicke, Regierungs-Refrendar.

(32,326.) Obernkirchen p. Bückeburga, 6. 12. 71. Ja mozu Wam ſ radoſczu woſjewicz, ſo je po jenej bleſchi Waſche kralowſkeho napoja ta khora, knjeni J. S., **zyle wot ſaczekkych nohow ſahojena.** — (Skaſanje.)

Abatyßyna v. Buttlar.

32,446.) Haßel p. Stendala, 5. 12. 71. Po wužiczu dżeßacz bleſchow kralowſkeho napoja ßym ja a mkynſki mſchtr T. wot **ßuchoczinu wußwobodżenu.**

Müller, ſtarowobßedny.

(33,031.) Brone, 16. 12. 71. Po wupiczu dweju bleſchow Waſcheho kralowſkeho napoja je moja macz ſkoro zyle wot ßwojeje khoroſcze ſahojena — **zołdkowe widliſchcza, bjesappetitnoſcz, njepſchetkacze** a ßłaboſcz, kajkaż pſchi żonje wot 45lét hiſchcze byczz njeßmě, pſchetoż wona ani najmjeńſche dżéło ſczinicz njemożeſche, ſo by zyle ſprózna njebyła duż hinak njemożu hacz Wam ßwój dżak a Waſchemu ſelowemu napoju moje połne pſchipoſnacze wuprajicz.

W. Schulze.

(33,094.) Anklam, 19. 12. 71. Ja dyrbja Wam tu wjeßoku powjeſcz k nawjedżenju dacz, ſo pſches Waſch hojazy kralowſki napoj, kotryż jenej na jětra khorej knjeni dach, **jětra na tſeczim dnju ſpanychu a ſkhnyez poczachu.** Ta khora po prawym, hoyż bě wot kralowſkeho napoja pika, ſ zyła wjazy khora njeběſche, mějeſche wubjerny appetit a w nozy dżeßaczhodzinſke prawje měrne ſpanje. Jara wjele pazijentow, kiż po prajenju lékarjow na njeſahojomne khoroſcze czerpjachu, ßu pſches kraßny kralowſki napoj ſpodżiwnje rucze wotkhorjeli.

Heitmann, rentier.

(33,204a.) Kuſchen p. Schmiegela, 27. 12. 71. Jedyn tudomny tyſcherſki miſchtr, hižom pſchi létach, bě tak daloko, każ zyle woßlepik, je pak nětko ßwoje widżenje pſches nékotre bleſche kralowſkeho napoja doſpołnje ſaßo dostak.

E. Welke.

(33,102a.) Wien, 17. 12. 71. Ja ßym po dołhim czerpjenju a ſpytanju kóżdeje lékarſkeje pomozy k Waſchemu kralowſemu napojej wo pomoz pſchiſchoł a widżu mje nětko po nakożenju ſcheſteje bleſche zyle **ſahojeneho** a moja **żołdkowa** ból je wotſtronjena.

Th. Schultzowa rodż. Albitz.

Wunamkař a **jeniczki** fabrikant kralowſkeho napoja:

prawdżiwy ſtrowotny radżiczel (hygiëiſt) Karl Jacobi

w **Barlinje** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje **pok** tolerja.

W **Budyſchinje** 16 nßl. pola H. J. Lincki.

Jedyn 2½ létny hollandſki **byk**, każ dobry **wowß** k ßywej je hacz do 10. měrza na knjeżim dworje w Bukojnje pola Hucziny na pſchedań.

Nowe częſte woprawdżite wulke łubowe ßymjo (Rieſenſtrunkkrautſamen) porucza

J. E. Mrós w Hodżiju.

Muż ßrěnich lét, kotryż ma w naſtupanju ßwojeho dotalneho ſadżerżenja dobre wopißma, ßo wot podpißaneho k 1. haperleje t l. jako hetman pyta. Wón móże tez żenjeny byczz.

Pola mje tez jedyn rolny pohonczz, kiż ſ konjemi derje wobkhadżeczz wě, hnydom abo 1. haperleje ßłużbu doſtanje.

Fiedler nad Saryczom.

Sswětoßławny G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop

maja w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. jenoż na pſchedań:

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Retha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Herrnhuczje,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Gerſcher** w Oſtritzu,
Schokka we Wotrowje a
Lehmann w Budeſtezach.

Prawdżiwe würzburgſke runklizowe ßymjo

w ſnatej dobroſczi porucza **Carl Noack**
na żitnej haßy.

Pyta ßo

něhdźe 100 muži drainirowazych dźěłaczerjow k trajazemu dźěłu na ryczerkuble Plußnikezach a Czelchowje.

E. Thomas.

Porschiske
ratarske towarstwo

njedźelu 25. februara popołdnju w 3 hodźinach.
Pschednoschk knjesa direktora Mehnerta s Draždźan.

Tež móže ßo to hižom skasane probsteiske ßymjo pola knjesa hosczeńzarja Teutschera dostacz.

Prjódkstejerstwo.

Najlěpschu
czěsku parnu muku
(Kaiser- a Griesler-Auszug)

kraßnje běłu a ßuchu tworu,
teho runja
sa wsche róczne czaßy

czerstwe ßuche droždźe

k dobroczíwemu wobkedźbowanju poruczataj

Ginzel & Ritscher
na swonknej lawskej haßy czo. 798,
na wulkej bratowskej haßy czo. 204.

Wulzy ważne knihi sa ßwjaty póstny czaß, w kotrymž nětko stejimy, ßu we wudawarni Serbsk. Nowinow sa 10 nßl. dostacz a maja to napißmo: **Sswjaty post.** Khrystußowe czerpjenje we wschěch dnjach póstneho czaßa s khjerluschemi, wopomnenemi a modlitwami ßweczene.

Drjewowa aukzia

póndźelu 4. měrza t. l. dopołdnja wot 10 hodźinow budźe ßo w pschiwczanskimk njeźim lěßu něhdźe 130 twjerdych dołhich hromadow, w kotrychž je tójschto wojnarskeho drjewa, sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacz. — Shromadźisna w korczmje w Pschiwczizach.
W Drěnowje 20. februara 1872.

Weißbach,
knježi hajnik.

Kij, s pschimadłom se ßornoweho rohu a se ßlěbornej rynczku, na puczu s Budyschina do Sarycza shubjeny, njech ßo na sarycżanskim knježim dworje sa dobre myto woteda.

Sa wudowu Langowu

darichu: Kral w Hnaschezach 15 nßl., M. M. s Bónjez 5 nßl., M. S. s. Bónjez 5 nßl., Sabyty 5 nßl.

Sa to ßo najlubosnischo dźakujo, wo dalsche dary proßy **wudawarnja Serb. Nowinow.**

S klukschanskeje woßady.

Hižom dwójzy je ßo w Serbskich Nowinach sa tym praschało, czohož dla wojakam klukschanskeje woßady, s Franzowskeje domoj wróczenym, žanu czescz a luboscz wopokasali njejßu, kaž je ßo to w druhich woßadach stało, — ale žane wotmolwjenje na tajke praschenje pschischło njeje. Duž ßo ja nětko tseczi ras prascham, ßnadź tola skónczinje něchtón wotmolwi.

Jedyn stary wojerski towarisch.

K wopomnjenju.

Schtož tu wěz bjes k. Taczinkom a k. Höhnn nastupa, dha wschak móže ßo tež po tym pschißłowje stacz: „Schtóž druhemu jamu ryje, lohko ßam do njeje panje.“ To měnja s jeho strony **někotsi ßwědzy.**

Sełharni a pschißłodni ludźo ßu wunjßeli, so ßebi ja 7—12 toleř jako moju warbu na kwaßach sapłaczicz dam. Ale to je ßama njewěrnoscz a ja teho dla czesczenych Sserbow proschu, so bychu tajkemu wudawanju njewěrili, ale pscheßwědczeni byli, so ßym ja runje tak tuni, hacž žadyn druhi braschka. Wysche teho pak ja temu

5 toleř myta

dam, kiž mi tajkeho, kotryž takle na mnje łži, tak wosjewi, so móžu jeho wot ßudnistwa wotschtrafowacz dacz.

Michał Donath,
radworski braschka.

Jedyn schewski namaka pola podpißaneho trajaze dźěło.

Jan Hohlfeld
w Ketlizach pola Lubija.

Por porjadnych mandźelskich bjes dźěczi, kiž ratarstwo rosymitaj, móžetaj pschi dobrej sdźi spodobne město dostacz na knježim dworje w Wyßokej pola Rakez. Zyroba a wobydlenje darmo.

Na
maleschanske zyrkwine prjódkstejerstwo.

Hdyž naß ludźo s wokolnych woßadow spochi wußměschuja a naß teho dla schkrěja, so ßo w naschej woßadźe ßwjedźeń wuczisczenja ßw. Marje ßwjeczik njeje, dha je to sa kschesczijansku wutrobu wěscze jara bolosne. My pak nikomu wotmolwicz njemóžemy, czeho dla ßo tajki ßwjedźeń njeßwjeczesche, a dyrbimy ßo teho dla na maleschanske zyrkwine prjódkstejerstwo wobroczicz, s tej naležnej próstwu, so by tuto spomnjenym wußměscherjam se sjawnym wotmolwjenjom hubu satykało. My ßebi myßlimy, so budźe to zyrkwine prjódkstejerstwo najlěpje sczinicz móz, dokelž ßo do zyrkwineho prjódkstejerstwa po poruczenju sakona tola tež zyrkwinszy smyßleni mužojo wuswoleja.

Tójschto maleschanskich woßadnych.

Mikowski
kowař je sprawny muž.

Wot redaktora.

Knjesej Jurjej Nowakej w Khwaczizach. Wotmolwjenje s Oryszewa ßym dostał, paß je tam pschischoł.

Nakładnik: J E. Smoleř. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 9. — 2. měrca. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Alabama. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Kralowski bal. — Se Serbow: S Budyschina. S Łupeje. S Noweje Wjeski. S Rakez. — Pschilopk. — Sjawne pschedawanja. — Privatne naležnoscži. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

Alabama.

W tu khwilu ßo w nowinach wjele wo alambaskej naležnoscži rycži a my dowolamy ßebi teho dla, tule wěz trochu rosestajecz. Wona doßaha hacž do teho cžaßa, hdžež běchu połodnische kraje amerikanskeje unije wot tuteje wotpanyłe, tak so ßo teho dla bjes połodnischimi a połnóznymi krajemi spomnjeneje unije dlěschi cžaß ßurowa wójna wjedžesche, hacž buchu połodnische skónčnje pschewinjene a s uniju s nowa sjenoczene.

W tym cžaßu, jako bě njewěste, kotra strona ßnadž dobudže, drje Jendželcženjo sa połodnischich rebellantow w nowinach ryczachu, ale sjawnje sa nich wustupicž, to ßo jendželske knježeŕstwo tola njeswaži. Sa to pak wone dowoli, ßo ßmě ßo rebellantam bróń pschedawacž, prajizy, so móža ju unionistojo tež kóždy džeń dostacž, jeli žanu žadaja. S tym pak doscž njebě. Kapitan Cullock, kotrehož běchu rebellantojo do Jendželskeje poßłali a kiž wot tam jenu łódž po druhej s brónju k rebellantam sczelesche, dasche w jendželskim měscze Liverpoolu jenu wójnsku łódž twaricž, kiž bě 28. julija 1862 hotowa. Amerikanski poßłanz bě to shonił a teho dla jendželske ministerstwo s cžaßom proßył, so by tajku twarbu sakasało abo tej łódži tola do morja njedało. Ministerstwo pak tu wěz tak swjercža, so jeje sakasnja hakle tehdy do Liverpoola pschińdže, jako bě spomnjena wójnska łódž hižom džeń prjedy do morja wujěła. Wona mějesche mjeno „Alabama" a je potom połnóznym krajam amerikanskeje unije psches to žałoßnje wulku schkodu nacžiniła, dokelž jich pschekupske łódže na morju łojesche a je palesche. Posdžischo wujědžechu s tajkim wotpohladanjom hischcže tsi tajke wójnske łódže s jendželskich pschistawow. To pak bě niz jenož pschecžiwo jendželskemu sakonej, ale tež pschecžiwo prawam, kotrež w cžaßu wójny sa te ludy a kraje płacza, kiž wójnu ßobu njewjedu. Amerikanski poßłanz mějesche teho dla dobre prawo, jako pschecžiwo tajkemu sadžerženju jendželskeho ministerstwa protestirowasche a jemu wosjewi, so budže Jendželska junu tu schkodu, psches spomnjene schtyri wójnske łódže nacžinjenu, amerikanskej uniji sarunacž dyrbjecž. Unionistojo pak běchu jara hněwni a hrožachu Jendželcžanam, so budža jich khostacž, tak bórsy hacž budža rebellantojo pschewinjeni. A jako s tutymi pocža dale a hubjeńscho bycž, dha tež w Jendželskej strach psched khostanjom — to je, psched wójnu s amerikanskej uniju — dale a bóle pschibjerasche a jendželski minister Stanley amerikanskemu poßłanzej ßlubi, so jendželske knježerstwo alabamsku naležnoscž pschepytacž da a unianistam, jeli budže sa winowate sposnate, wěstu summu pjenjes jako sarunanje sapłacži.

W měrzu 1869 sta ßo tež to wujednanje, po kotrymž by kommißia, s unionskich a jendželskich sastojnikow wobstejaza, žadanja amerikanskeje unije pschepytacž a rosßudženje, hacž ma ßo něschto płacžicž, jenemu europiskemu wjeŕchej sawostajicž měła. S tym pak ßejm amerikanskeje unije s pokojom njebě a bu teho dla 1. meje 1871 nowe wujednanje wobsanknjene, po kotrymž bychu mužojo, k temu s wobeju stronow wuswoleni, tu zyłu wěz w schwajzarskim měscze Genfje rosßudžicž měli.

Bjes tym je pak pschedßyda amerikanskeje unije tu summu pjenjes, kotruž ßebi unia jako sarunanje schkody žada, jendželskemu ministerstwu k nawjedženju dał. Ale tale summa je tak straschnje wulka, so ju Jendželska sapłacžicž njemóže, jeli ßo ßama ruinirowacž nochze. Hdyž pak unia pschi ßwojim žadanju wostanje a Jendželska płacžicž njecha, dha móže bjes woběmaj lohko wójna wudyricž.

Tola tak daloko hischcže njeje, pschetož tak derje jendželske ministerstwo, kaž tež pschedßyda amerikanskeje unije staj prajiłoj, so chzetaj prjedy wscheho genfske rosßudženje wotcžakacž.

Najnowsche.

London, 27. februara. Kralowa je dženßa džaknu Božu ßłužbu sa wotkhorjenje krónprynza w pawołskej zyrkwi wotdžeržecž dała a ßo teho dla w ßwjedžeńskim cžahu do Božeho domu podała. Haßy běchu rjenje wnpyschene a lud jej ßławu wołasche.

Innsbruck, 28. februara. Na pusterthalskej želesnizy je ßo 6 wosow rosrasyło.

Swětne podawki.

Sakska. Nowy schulski sakon je nětko druhej komorje prjódkpokoženy a budże najskerje bórsy do wuradżowanja wsaty. Kommißia, k jeho pschehladanju wot druheje komory wuswolena, je tajke pschehladanje stónczika. Rosprawnikaj staj Dr. Hahn a Dr. Panitz. (Poßleńschi, kiž bě hacz dotal wyschschi wuczer pschi jenej lipsczańskej měschczańskej schuli, je w tychle dnjach wot lipsczańskeje rady za direktarja tamnischeje prěnjeje měschczańskeje schule wuswoleny.)

Sakon, powyschenje sdy krajnych sastojnikow nastupazy, je wot druheje komory psched nětkotrym czaßom nimale tak sa dobry spoznaty, kaž bě jón ministerstwo prjódkpokoziło. Nětko chze jón prěnja komora też tajki pschijecz, kaž je jón druha wuradźika.

Prußy. Khěžor-kral, kiž bě nětkotry czaß tak khorowaty, so stwu wopuschczicz njeßmjedźische, je nětko saßo zyle strowy.

Ta powjesch, so je jedyn Polak teho dla do jastwa wotwjedźeny, dokelž jemu winu dawaja, so chze Bismarka skónzowacz, w Barlinje mało wěry a ważnosczje namaka. Wón drje je w Posnanju (Posen), prjedy hacz je do Barlina wotjěł, k jenemu człowjekej prajił, so budże w Barlinje bórsy wscho hinak; ale hacz dotal nichtón njewě, schto je wón s tajkimi ßkowami měnił, a pistolija, kiž ßu w jeho wobydlenju nadeschli, je tam hižom prjedy dołhi czaß leżała. A pola katholskeho duchownego Dr. Kozmiana, hdźež je tón Polak nuts a wonkhodźił, polizia też niczo straschneho namakała njeje, hacz runje je jeho wobydlenje a papjery ßwěru pschepytała. Skónczinje ßo sda, so tón ßadzeny człowjek żadyn Polak njeje. Wón rěka mjenujzy Westerwell a je jako njemandźelske dźěczo w němskim městaschku Luckenwaldze rodzeny. Posdźischo je w Posnanju haptykarstwo wuknył, ale to wopuschcził, dokelž ßo jemu njelubjesche a je ßo do Roma podał, hdźež je jako zuava do bamžoweho wójska stupił. Jako bu to rospuschczene, je ßo Westerwell do Pruskeje wrócził a w Posnanju pschebywał, swotkal je ßo wóndano do Barlina podał. Tam wón pola ßwojeho pschirodneho nana był njeje, kaž tydzenja telegramm s Barlina powjedasche, pschetoż s tym wón dobry njeběsche a ßo wobaj wot lěta 1867 wjazy widżakoj njejstaj. Duż drje budże pschi tejle należnosczi też rěkacz: „Wulka hara a małe twarożki."

Württembergska kralowa Olga — wona je ßotra nětczischeho ruskeho khěžora — a prynzeßyna-dźówka ruskeho wulkoknjasa Konstantina s mjenom Wěra stej nětkotre dny w Barlinje na wopytanju byłej a ßo wot tam do Petersburga podakoj. Khěžorka-kralowa, pruski krónprynz a druhy woßebni knjeża jeju hacz na dwórnischczo pschewodźichu.

Dotalny präfekt w Metzu, prjedawschi budyski krajski direktaŕ baron s Gutschmid, je s Metza do Barlina pschijeł a krónprynza, Bismarka atd. wopytał. Wón je ßwoje sastojnstwo skożił a ßo pjecza do Draždżan pscheßydli.

Minister finanzow bě druhej komorje pruskeho ßejma sakon k wujednanju prjódkpokożił, w kotrymż bě postajene, kajke dawki bychu ßo pschichodnje dawacz měke. Ale tutón sakon w druhej komorje żaneho spodobanja namakał njeje a je jón minister teho dla nasad wsał. Duż drje s dawkidawanjom hacz na dalsche pschi starym wostanje.

Awstria. W rajchsrathu w tu khwilu to wuradźuja, schtoż chzedźa galizischim Polakam sa to pschiswolicz, so woni tajke twjerde khowy njeißu, każ Czechojo, ale na rajchsrath pschińdu, hdyż jim Němzy kiwaja. Schtoż ßo galizischim Polakam lubi, drje wjele njeje, ale też na to w Barlinje kschiwje hladaja; pschetoż tam ßo boja, so budźa pruskim Polakam też wjazy prawa dacz dyrbjecz, hdyż ßu galizischy Polazy nęschto dostali. W Pruskej pak psches 2 millionaj Polakow bydli, mjenujzy nimale tak wjele, każ ma Sakska wobydlerjow.

Khěžor a khěžorka staj ßo do wuherskeho khownego města Peschta podakoj a tam dlěschi czaß wostanjetaj. Minister Andraßy tam też pschebywa.

Franzowska. W tutym kraju pschezo hischcze wulka njewěstoscz w politiskim nastupanju knježi; pschetoż wobstacze nětczischeje republiki wěste njeje, tola pak też nichtón s wěstosczu prajicz njemóże, schto ma na jeje město stupicz, hacz saßo nowe napoleonske khěžorstwo abo orleanske kraleństwo. Wjetschina sapoßłanzow franzowskeho ßejma (Landtag) po prawym sa republiku njeje, ale woni pak też runje won niczo pschecziwo njej njeczinja a dawaja krajnym należnosczam hicz, każ runje du.

Italia. Bamż je wóndano 20 nowych biskopow pomjenował, bjes nimi dweju w Rußowskej.

Kralowski bal.

(Wot H. Kerka.)

S Draždżan. Hischcze żenje njeißym tak lubjerad do Serbskich Nowinow pißał, każ dżenża, dokelž mózu s tym to żadanje wěstych ßerbskich hospodow dopjelnicz, kiž chzedźa wote mnje kralowski bal wopißany měcz. Hacz runje mi pißanje żenje czężko panyko njeje, dha dyrbju tola prajicz, so běch tajkeho żadanja dla najprjedy trochu do wuskosczow pschischoł. Pschetoż, schtóż mje znaje, tón też wě, so ja żadyn pschecżel balow njeißym, a so mi po tajkim też żenje njeby do myßlow pschischło, bal wopißacz, a hdy by też kralowski był. Ale dokelž maja te ßerbske hospody, kiž mje wo tajke wopißanje prosscha, wěste prawo na to, dokelž ßu mje jich lubi mużojo najskerje też jako sapoßłanza ßobu wuswolili, dha ßo jim sarjez nochzych. A hdyż chzedźa ßebi wote mnje nęschto powjedacz dacz, dha chzu jim kralowski bal wopißacz, tak derje hacz je mózno. Pschi tym chzu pak też wusnacz, so ßym dwójzy

na kralowſki bal, jedyn króć na wulku a jedyn raz na mjeńſchu kralowſku hoſćinu pſcheproſcheny był. Pſchi poßleńſchej njeßedźach ſa poboćnym blidom, ale mějach ßwoje měſto ſa ßamym kralowſkim blidom a to bjes wyſchſchim dwórſkim marſchalom a jenym wyßokim ſtabſkim offizierom. Tutaj knjeſaj ßo bórſy ſe wſchelakim napraſchowanjom wo ßerbſke naležnoſće a waſchnja na mnje wobroćiſchtaj a pſches tajke rosryćowanje po mojim ſdaću ßerbſke mjeno a ßerbſka ćeſć wěſće nicžo ſchkodowała njeje.

Po ſkónčenej hoſćinje mějach dlěſche powjedanje ſ Jeho kralowſkej majeſtoſću kralom Janom wo woßebitych prawach Łužiz a wo Jeho pſchitomnoſći pſchi manövrach, kiž ßo 1869 póla Budyſchina, Krakez a Bukez wotdźerżachu. Hiſchće dlěhe mějach ćeſć ſ Jeje majeſtoſću kralowej Amaliju ryćeć a to na Jeje praſchenje wo ßerbſkich ſchulach a ßerbſkich Božich ßłužbach, a hdyž knjeni kralowa napoßledk rjekny, ſo je to Jejna wola, ſo maja tajke ßerbſke ſchule a ßerbſke Boże ßłużby Sserbam ſtajnje ſakhowane bycź. Sa tajku pſchećelnimu myßl ßym ßo ja knjeni kralowej w pokornoſći džakowak.

Schtož nětk kralowſki bal naſtupa, dha je tam pycha, ſo ſkoro wopißacź mózno njeje, woßebje, kajkeż ßu knjenje ſwoblekane a kak maja wkoßy ſhkadźene. Na pſcheproſchnej wulkej kharće je teho dla też draſta prjódkpißana, w kajkejž ma kóždy na bal pſchińć. Schtóž uniformu noßy, w najlěpſchej pſchiňdże, zivilni knježa maja pak w ćornych kholowach, w ćornym fraku a lazu pſchińć, w najſhibiźiwſchich ſtiefeletkach, w zyle běłej krawaće a w běłych glacéjkach (rukajzach) a też, ſchtož ßo ßamo wě, w ćornym kłobuku, kotryž pak ßo ſ ruki njepuſchći, ale wſchudże ßobu woſmje. A dokelž je wſcho na pychu wothladane, dha maja tak derje knježa, kaž też kujenje wo prawdże ſpodźiwnje ćeźke a drohe ſkote, ſ drohimi kamjenjemi wußadźane rjeczaſy wokoło ſchije abo pſchi ćaßniku, a knjenjam też wſchelake błyſkotate jehły w wkoßach tcža.

Na kralowſki bal njeje waſchnje pěſchi hić, ale wobſtara ßebi kóždy hoſć wós a to tak pyſchny, hacź mózno, tak ſo ßo kouje a wós jenak błyſkozeja. Teho dla je też tehdy pſched kralowſkim hrodom, hdźež ßo dwaj wulkaj kandelabraj ßwěćźitaj, wulka ßyła ludźi ſhromadźena, kiž ßebi konje, woſy a hoſćow w jich pyſche wobhladuja, woßebje pak knjenje a knježny, ſa kotrymiž ßo dołhe „ſchlepy" wot draſty hacź ſ woſa won wleku. Tajkich woſow pſchijěđže wjele ſtow, tak ſo jich na ßo ćakazy rynk wot kralowſkeho hroda hacź daloko na ſtare torhoſchćo doßaha. Pſched a pod hrodowymi wrotami je ßylna wojerſka ſtraž poſtajena, kotraž hoſćam po wojerſkim waſchnju ćeſć wopokaſuje.

Schtoż ßejmſkich ſapóßkanzow naſtupa, dha ći ſ woſa hnydom do ßwojeje tak mjenowaneje dwórſkeje garderoby (draſtkomory) ſtupja, hdźež jim jich ßejmſzy komornizy kožuchi abo druhe nawobleczenja ßleku a jim wſcho do najlěpſcheho rjadu ſtaja. Na to podataj ßo dwaj a dwaj po ſkhodze, ſ kraßnym ſcharlatowym teppichom wodźetym, do druheho poſkhoda (ſchoßa) do ſale, hdźež dwaj rynkaj kralowſkich jara pyſchnych pažow ſtejitaj a pódla nich tak mjenowani mamelukojo. Poßleńſchi ßu jara wulzy, módrje a zyle kładzy ſwoblekani mkodźi ludźo ſ jara wyßokej, na kehel zokora podobnej módrej a ćornej mězu, ſ kotrejež wulki ćecź hacź na ramjo bimba. Bjes tutymaj rynkomaj ma ßo hić a paže a mamelukojo tak ſ měrom ſteja, ſo móhł jich jedyn na prěni napohlad ſa ſnamjenja dźerżeć. Tale ſala, kaž też druhe ſtwy, ßo ſ khachlemi njewutepi, ale to ßo ſ pjezakom ſtanje. S njeje dże ßo po jara dołhim a ſchěrokim khódże (ganku) bjes dwěmaj rynkomaj gardyjéſnych, tam w paradże ſtejazych, kiž hoſćam pſchi jich nimohiću ſ brónju wojerſku ćeſć wopokaſaju. Bjes tutymaj rynkomaj ßym kóždy ras w najwjetſchej ponižnoſći ſchoł a budźich ßo ſ tymi mużſtwami radſcho rosryćowak, hacź jako wulki knjes w kſchipjatych ſchkórniczkach nimo nich ßahak. Wot jow krocźi ßo do wulkeje ſale, ſ kotrejež ßo hnydom do balſkeje pſchedſale ſtupi. (Pokračźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Kaž drnhe lěta, tak ſměja ßo lětßa ſa proteſtanſkich Sserbow, w Draždźanach a wokolnoſći pſchebywazych, w draždźanſkej kſchižnej zyrkwi ßerbſke Boże ßłużby a to njedźelu Lätare, 10. měrza; 3. njedźelu po ßw. Trojizy, 16. juniju; 16. njedźelu po ßw. Trojizy, 15. ſeptembra a 2. njedźelu adventa, 8. decembra. Boża ßłużba ßo kóždy króć na ſpomnjenej njedźeli dopołdnja w 10 hodźinach ſapočnje.

Hdy ſměja tamniſchi katholſzy Sserbja w draždźanſkej katholiſkej dwórſkej zyrkwi ßerbſke Boże ßłużby, to pſchichodnje woſjewimy.

S Budyſchina. Wot budyſkeho wokrjeßneho ßuda bu 23. febrnara wotrocźk Michał Grollmnß ſ Měrkowa dla njepoczźiwoſće ſe ſchulſkej holzu a dla kranjenja 2 pjenjeźkow k 5 měßazam a 1 dnjej jaſtwa wotßudźeny.

S Łupeje. Schtwórtk 15. februara ſta ßo na tudomnym knježim dworje to njeſboże, ſo bu pohonczej Fuhrmannej, kiž je hewak ſ Lutobcza, w młócźazej maſchinje prawa ruka nimale hacź do łokća rosmjeczena. Fuhrmann měješche po prawym pſchikaſane, wały wjaſacź, ale dokelž bě jeho rano kóń do nohi kopnył a jeho ta kóždy ras ſabola, hdyž dyrbješche ßo pſchi wjaſanju klaknycź, dha wón temu druhemu cźeladnikej rjekny, ſo by tón wały wjaſak a ſo chże wón ſa njeho žito do maſchiny tykacź. Tón druhi cźeladnik do teho ſwoli, ale ſa Fuhrmanna bě to njeſbožomna wěz, kaž ßmy hižom horka prajili.

Jako jeho ruka w maschinje tčjesche, chzysche k. najeńk Schuster maschinu rosrasyć dacź, so by jeho skerje wumóhł. To pak ßo njehodźesche a trajesche teho dla něhdźe poł hodźiny, prjedy hacź mózesche kować maschinu tak daloko rosschrubowacź, so ßo ta ruka wudoby. Bjes tym běsche pak k. najeńk wós s poßleschczemi pschihotowacź dał a czěrjesche potom s tym wobschkodźenym do Budyschina, schtoż mózachu jenoż konje běžecź. Ale tam lěkarjo prajachu, so dyrbi ßo tón rosmjeczeny kruch ruki wotrěsacź a je ßo to teź bórsy stako; Fuhrmann pak pschi žiwjenju wostanje.

Najeńk Schuster je jemu kožuch a druhu drastu kupił a ßo s zyła jara pschecźelniwje po nim horje bjerje. Wón chze jeho pjecźa teź pißanje s lěwej ruku nawucźicź dacź, tak so by ßo Fuhrmann potom jako pißać žiwicź móhł.

S Noweje Wjeski pola Khróścźiz. Pjatk 23. februara rano w 9 hodźinach tudy woheń wudyri a domske khěžkarja Kozora do procha a popjełu pschewobrocźi. Woheń je pjecźa wot džěcźi se schtrychowancźkami samischkrjeny.

S Rakez. Do nascheho sarskeho domu je wulka srudoba saczahnyła, pschetoż 26. februara rano wumrje knjeni mandželska knjesa fararja Golcźa a něhdźe 17 hodźinow posdźischo jeje knjeni macź, mandželska emeritirowaneho wójnskeho kommißara k. Bochmanna.

Přilopk.

* W Friedersdorfje pola Žitawy je ßo 9. februara khlamać Bischof, 44 lět stary, sadużył, jako poczik jědźesche.

* W Geisenkirchenje bě jedyn hewjeŕ dynamit sa khachle powěßnył a ßwoju stronu schoł. Po khwili ßo tutón dynamit sapali a khěžu na kruchi rosrasy. Pschi tym bu jedyn hólcźez njewobschkodźeny won czißnjeny, jene druhe džěcźo pak a macź morwej wostaschtej.

* Hdyž je bal na kralowskim hrodźe w Barlinje, dha ßo tam wysche gasa po tych wschelakich salach 6929 stearinowych ßwěžow ßwěcźi, to je 17 centnarjow, pschetoż kóžda ßwěża ¼ punta waži.

* Se Lwowa (Lemberg) w Galiziji pißaza, so je ßo tam 17. februara dwórnischczo želesnizy, do Czernowiz wjedźazeje, wotpaliło.

* W Kralowzu (Königsberg) je ßo wóndano jedyn feldwebel tamnischeje twjerdźinskeje artillerije satšélił, jako bě prjedy wschě ßwoje akty, papjery a sliczbowanja spalił. Posdźischo ßo dohladachu, so 10,000 toleŕ w jeho wojerskej kaßy pobrachuje.

* W pokodnischej Wuherskej wulka woda hischcź pschezo saschtacź nocze a je w městaschku Nadalu hižom na 150 twarjenjow spadako. W krajinje, kiž Bacźka rěka, ßu najrjeńische wßy skażene a wobydlerjo dyrbja s nich cźěkacź, dokelž woda njewotebjera. Pola ßu powodźene a hdyž buchu prjedy žně skażene, dha ßo posdźischo teź na polach žane žito wußycź njehodźesche a ludźo, kiž ßo hewak wot tamnischeje jara płódneje semje derje žiwjachu, dyrbja nětko hłód a nusu cźerpicź.

* W Radebergu ßu ßo 13. februara w nozy hródźe hoscźeńza k selenej jědli wotpaliłe, jako ßo w sali hoscźeńza ßameho bal dżerżesche, kiž pśches to njelubosny kónz dosta.

* Nowe skote pjenjesy, kiž ßu w Mnichowje (München) bite, ßu ßo lěpje radźiłe, hacź barlinske a draždźanske.

* W nowym młynje w Oberschöna bě džěłowjedźeŕ, kiž tam hižom 12 lět w ßkužbje stejesche. Tutón ßo wóndano tak pschehlada, so jeho grat doßahny a w palzatych kokach tak roszychnowa, so bě wón hnydom morwy. Ludźo, kiž běchu wonka pytnyli, so w młynje wscho w prawym porjadku njeje, nuts khwatachu a mózachu jenoż s wulkej prózu cźěko teho njeßožomneho s kołow wucźahnycź.

* W Groß-Petersdorfje pola Pschibusa stej ßo psched někotrym cźaßom dwě džěsczi spaliłej, kotrejž běschtaj starschej ßamej doma wostajiłej.

* W Mariano (w Sardinskej) je w tychle dnjach jedyn tórm panył, w kotrymž bě něhdźe 50 jatych. Ale cźi bliżazy strach pśches to pytnychu, so murje tórma khwilu prjedy panjenja rjapotacź počzachu, tak so běrz jatych hischcźe sahe doscź s jastwa puschczi.

* W połnóznej Rußowskej je kholera s nowa wudyriła a je město Reval woßebje wot njeje domapytane.

* S Lißabona pißaja, so ßu tam wulke wody jara wulka schkodu nacźiniłe.

Sjawne pschedawanja.

Wutoru 27. februara hoscźeńz k skotemu ßkónzu w Kamjeńzu. — Na budyskim hamcźe 15. haperleje Preuschez khěžnika žiwnosć w Ssemichowje. — Wutoru 26. měrza Schmidtez khěžnika žiwnosć cź. 32 we Warnokcźizach.

Privatne należnoscźe.

Na pschenajecźe je Jäkelez kubło w Hornych Koblizach s 50 kórzami leżomnoscźow. — Na pschedań je žiwnosć cźo. 10 w Lipinkach s 40 jutrami leżomnoscźow. — We wojerskim magazinje na budyskim hrodźe ßo ßyno kupuje.

Cyrkwinske powjesce.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Handrij Bohuwěr Klingst, wobydleŕ, s Marju Auguštu Winarjez. — Korla Herman Benedix, kubleŕ w Wadezach, s Marju Paulinu Schubiz. — Jan Schiwarth, krawz, s Marju Khrystianu Karolinu Zimmermannez.

Michalska cyrkej: Jan August Hojbjan, wobydleŕ na Židowje, s Henriettu Krawzez s Dobrusche. — Korla Ernst Poick, wobydleŕ w Hownjowje, s Hanu Khrystianu Pjetschkez

tam. — Jan Bohumił Geßwein, garbař w Małym Wjelkowje, ſ Hanu Marju Auguſtu Faltenez tam. — Jan Wiczas, hoſpodarſki pomocznik w Hornej Kinje, ſ Hanu Lipkez tam. — Handrij Ernſt Handrik, ſchewz pod hrodom, ſ Hanu Auguſtu Wjeńkez tam. — Jurij Małchař, wobydleř na Židowje, ſ Marju Schołczij tam. — Jan Korla Hancz, ſchewz na Židowje, ſ Hanu Henriettu rodż. Pjetſchkez ſwudowjenej Rochorowej tam.

Katholſka cyrkej: Pawoł Kubiza, měſchczan a tyſcheř, ſ Hanu Libſchiz. — Julius Künaſt, měſchczan a kóžkař, ſ Katharinu Handrikez.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Ewald Kurt, Jana Bohuwěra Schramy, nóżneho ſtražnika, ſ. **Michałska cyrkej:** Jan Auguſt, Handrija Auguſta Urbana, wobydlerja na Židowje, ſ. — Hana Thereſia, Jana Pjetſchki, wulkoſahrodnika w Torońzach, dż. — Ernſt, Jana Wiczaſa, wobydlerja w Wulkim Wjelkowje, ſ. — Auguſta Ida n. dż. w Hrubjelczizach. — Jan Bjedrich, Handrija Wuſchika, khěžerja na Židowje, ſ. — Selma Marja, Jana Frödy, ziwnoſczerja w Libochowje, dż. — Robert Wylem, Ludwiga Hendricha Flady, korczmarja-najeńka pod hrodom, ſ. — Guſtav Pawoł, Jana Auguſta Libſche, wobydlerja w Dobruſchi, ſ. — Ida Helena, Jana Brinta, khěžnika w Dżěžnikezach, dż.

Katholſka cyrkej: Bjedrich Max, Pětra Auguſta Lukaßa, rěſniſkeho miſchtra pod hrodom, ſ. — Hana Marja, Bernharda Purſche, wobydlerja, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 18. januara: Marja Helena, Korle Auguſta Hładkeho, wobydlerja w Brěſowje, dż., 1 l. 5 m. bjes 4 dnjow. — Marja Madlena, n. dż., w Dalizach, 31. — 19., Hana Marja, Handrija Thomaßa, tyſcherja, dż., 6 m. 2 d. — 21., Pětr Hundrak, khěžeř pod hrodom, 46 l. 6 m. 17 d. — 23., Marja Auguſta, njebo Jana Hänſela, khěžerja a polerja na Židowje, dż., 26 l. 6 m. 19 d. † w Annabergu a bu na Židowczańſke pohrjebniſchczo khowana. — 24., Ernſt Auguſt n. ſ. w Mniſchonzu, 13 d. — 26., Karolina rodż. Lowkez, njebo Auguſta Dolza, wobydlerja w Klětnom, wudowa na Židowje, 69 l. — Roſina, njebo Handrija Bartha, wobydlerja w Horſchowje, wudowa Židowje, 73 l. — 29., Hana Marja, Jana Mietha, ſchewza, dż., 10 m. 11 d. — 30., Marja Helena, Pětra Handrika, wobydlerja na Židowje, dż., 4 m. 23 d. — 2. februara: Michał Mužik, měſchczan a khěžeř, 66 l. — 3., Jan Budych, cżeßla, 65 l. 2 m. — 4., Korla Auguſt Haſa, khěžeř na Židowje, 60 l. 10 m. — 6., Hana rodż. Hoffmannez, njebo Jana Auguſta Manjowki, khachleſtajerja ſawoſtajena wudowa, 45 l. 10 m. — 10., Helene Emma, Pětra Adolfa Pätziga, wobydlerja na Židowje, dż., 11. 1 m. 10 d. — Jan Daniel Jencz, wobydleř w Hruboczizach, 39 l. 3 m. 14 d. — 11., Heudrich Ferdinand Winkler, cżeßla, 24 l. 1 m. 4 d. — Korla Moritz, Handrija Auguſta Pětſcha, rěibarja na Židowje, ſ. 11 m. 16 d. — 14., Jakub Handrij Zyž, kubleř w Bělczezach, 45 l. 1 m. — 16., Hana Khryſtiana Friederika rodż. Berndtez, Jana Bjedricha Jähny, khěžkarja w Małym Wjelkowje, mandżelſka, 39 l. 8 m. 7 d. — 19., Jurij Ernſt Mrós, emeritirowany farař, 76 l. 6 m. 4 d. — 21., Jan Julius Halma, kubleř w Pſchiſchezach, 45 l. 10 m. 8 d. — 22., Madlena Dórżanowa, wobydlerka na Židowje, 79 l.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

24. februara 1872.

Dowoz: 6004 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša.			najniža.		
	tl.	ngl.	np.	tl.	ngl.	np.	tl.	ngl.	np.	tl.	ngl.	np.
Pšeńca	7	7	5	7	—	—	7	12	5	7	—	—
Rožka	4	27	5	4	22	5	4	27	5	4	25	—
Jeczmjeń	3	20	—	3	17	5	3	25	—	3	17	5
Wowß	2	12	5	2	10	—	2	12	5	2	10	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczeſche wczera w Barlinje.

22 tl. 15 ngl. a 22 tl. 25 ngl.
pſcheńza 66—84 tl., rožka 40—57 tl.,

(toje: ſa 25 pruſſkich kórzow.)

rěpikowy wolij (njecziſczeny) 14 tl. — ngl.
(Cziſczeny, kaž ßo w Budyſchinje pſcheda ſtajnje něhdże 1 1/8 tl. drožſchi.)

Pjenježna płaczišna.

W Lipſku, 27. februara. 1 Louisd'or 5 toler 16 ngl. 9½ np., 1 połnowažazy czerwjeny ſtoty abo dukat 3 tl. 5 ngl. 6½ np.; winſke bankowki 89½ (17 ngl. 9 np.)

Czahi ſakſkoſchleſynſkeje želeſnizy ſ Budyſchina.

Do Draždżan: Rano 7 hodżinow — minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pſchipołnju 1 h. — m.*; popołnju 4 h. 10 m.*; wječor 8 h. 20 m.*; w nozy 2 h. 40 m.;** w nozy 4 h.

Do Shorjelza: rano 7 h. 50 m.*; dopołnja 10 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 20 m.†; wječor 6 h. 50 m.*: wječor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m*, 1 h. 45 m.**

*) Pſchiſankujenje wot a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pſchiſankujenje do Zitawy.

Pſchiſpomnjenje. Czahaj ſe ſnamjeſchkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenoż w Budyſchinje a Lubiju ſaſtawataj. Wonaj mataj jenoj woſy prénjeje a druheje klaßy a ma ßo ſa billet ¼ wjazy płaczicz; dżeńſke billety pſchi nimaj njepłacza.

Krajnoſtawſki bank.

W

krajnoſtawſkej nalutowarni

ßo dla wobbliczenja danje

wot 11. hacz ßobu do 30. měrza t. l. njeſkutkuje.

Druhe dźěła banka njeczerpja pſches to **zaneho pſchetorhnjenja.**

Wuplaczenje nalutowarnſkeje danje ſtanje ßo wot 2. hacz ßobu 30. haperleje t. l.

W Budyſchinje, 20. februara 1872.

Krajnoſtawſki bank kralowſkeho ſakſkeho hornoluziſkeho markhrabinſtwa.

ſ Loeben.

Wot najwjetſcheje waznoſcje ſa

na woczomaj bědnych

pſches ßwoju wubjernu hojazu móz njedoßahomna, wot léta 1822 we wſchěch dźělach ßwěta ſnata a ßkawna prawdźiwa Dr. **Whitowa wodźiczka ſa woczi** wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej (na czoz ma ßo pſchi kupjenju **woßebje** kedźbowacz) je hižom wjele **tyßaz** wot **najwſchelakich wokowych khoroſczow ſahojenych, poßylnjenych a ſ wěſtoſczu pſched woßlepjenju wobarnowanych;** wona ma teho dla **powſchitkomnu ßwětowu ßkawu,** ſchtoz tez wſchědnje pſchikhadźaze **khwalby a wopißma** dopokaſuja. Wona je koncežionirowana, wot **wyßokich** lěkarſkich měſto a pruhowana a pſchipoſnata, jako **najlěpſchi hojazy** w **poßylnjazy ſrědk ſa waczi** poruczena a ma w bleſchach po 10 nßl. na pſchedań knjes **Emil Menzner** w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Knjeſej Tr. Ehrhardtej! Waſchu adreßu doſtach wot k. Fr. Ehle, kotrehoz dźowzy je Waſcha **Dr. Whitowa wodźiczka pomhała,** teho dla Waß proſchu (ſkaſanje). **Steinach** 14. 1. 71. **Georg Leipold.** Dale piſche tón 12. 2. 71. Nakoženje Waſcheje wodźiczki je pola mojeho dźěſcza **derje ſkutkowało,** ſe ſahorjenjom we woczku je ßo **jara polěpſchiło,** ale na woczku je zyle maly běły dypk a teho dla Waß proſchu atd. (ſkaſanje.) **Georg Leipold.** Wopißmo. Jako běch hižom **wjele měßazow** na **ſtewoczńſahorjenje** czerpił **(na tak mjenowane ſorajatka),** kotraz ßo po lěkarſkej pomozy njeſhubi, trjebach Dr. Whitowu wodźiczku ſe ſkłada knjenje wudowy Wortmannoweje tudy, a tak bu moje woczko po nakoženju 1 ſlacom **zyle ſahojene.** Schwelm 24. 3. 71. **Wilhelmine Michels.**

Jena maßiwna **pjekarnja,** jeniczka w jenej wulkej zyrkwinſkej wßy, pſchi ſtajizi zeleſnizy leżaza, je k 1. haperleje pſcheměnjenja dla ſa ſpodobnu płaczińnu na pſchedań abo na pſchenajecze. Dalſche wukaſanje da J. Bartuſch na ſwonknej lawſkej haßy ezo. 750 w Budyſchinje.

Aukzia.

Njedźelu 3. měrza popołdnju wot 2 hodźinow budze ßo w Bukojnje pola Huczinty w tamniſchej korczmje mużaza a żonjaza draſta wſchitkich ſortow ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Jeneho **wuczomnika** pyta ſchewſki miſchtr Richter na kamjentej haßy czo. 598.

Sserbſke ſpěwarſke

wſchelakeho waſchnja a ſwjaſka najtuniſcho pſchedawa

C. Forner

na bohatej haßy pódla plumpy.

Dźěczaze woſyczki

we wulkim wubjerku a po jara tunjej płaczińnje poruczа

Franz Zureck

747 na ſwonknej lawſkej haßy 747.

Póſtny czaß.

Nětk mamy ſaßo ſrudny czaß,
Tón czaß toh' luboh' poſczenja,
Kiž wukhadźa wot Jeſuſa,
Toh' naſchoh' luboh' Sbóżnika.

Tón Sbóżnik běſche bjes winy
A tola ßo wón poſczeſche,
Ze pſchelat ßwoju ßwjatu krej
A wot hele naß czinik frej.

Dha chzemy tez my ſ wutrobu,
Kiž kſcheſczijenjo rěkaju
A na Khryſtußa kſchczeni ßu,
Sso poſczicz w ßwojim žiwjenju.

Haj, w naſchim zyłym žiwjenju
Ze pſchezo ſkładnoſcz k hrěſchenju,
Tez je tu ſkładnoſcz k pokuczi,
Schtóz mudry je, ßo wobroczi.

Schtóz w žiwjenju ßo wobroczi
A na ßwój kónz ßo dopomni,
Tón poſczi ßo nětk ſ Khryſtußom,
S tym ßwojim lubym Sbóżnikom.

Kaž Khryſtus wumrje na kſchižu
A kaž wón ſ rowa ſtanyk je,
Tak chzemy wumrjecz wot hrěchow
A khodźicz w nowym žiwjenju.

To pak nam pomhaj Khryſchcze ty,
Kiž w njebju pola Wótza ßy,
Nam twojoh' ducha pomoz daj,
So herbujemy Boži raj.

Ernſt Freiberg, braſchka.

Poručenje
Dr. med. Hoffmannowy
běły ſelowy bróſtſyrop.

Hižom dołhi czaß měach ja **ſatraſchuh a ßylnh kaſchel.** Wſchě nałożene ßrědki niczo njepomhachu; teho dla kupich ßebi w Schwidnizy ſ khlamow knjeſa Alberta Müllera, pſchi butrowych wikach w czerwjenym raku, bleſchu **Dr. med. Hoffmannoweho ſelowego bróſtſyropa,** kotryž jako jara **dopokaſany ßrědk** w wokrjeßnych nowinach poručachu. Po wuziczu prěnjeje bleſche czujach hižom **ſnamjenite połoženje,** tak ſo mje hiſchcze někotre bleſche horkapomjenowaneho **bróſtſyropa** mje do cziſta wot tuteho **ſławußwobodzichu.** Po tajkim jón poručam **czerpjazemu człowjeſtwu** k lěpſchemu, jako **wěſtu pomoz,** woßebje tajkim, kiž maja **kaſchel a bróſtbolenje.**

Kaltenbrunn ſchwidnizſkeho wokrjeßa, 20. junija 1864. **Langer,** kubler.

W bleſchach po 1 tl., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón ſtajnje prawdźiwy na pſchedań:

w **Budyſchinje** knjes Rudolph Hölzer; w **Seifhennersdorfje** knjes Ernſt Donath; w **Schérachowje** knjes Ferd. Pech; w **Neugersdorfje** knjes J. W. Röthig; w **Ebersbachu** knjes Auguſt Ernſt; w **Rakezach** knjes G. H. Dobritza; w **Klukſchu** knjes Ernſt Poſtel; w **Nowoſalzu** knjes Rich. Bamberg; w **Kamjeńzu** knjes Hermann Käſtner; w **Ehbawje** knjes J. G. Müller; we **Woſporku** knjes J. G. Pötzſchka; w **Biſkopizach** knjes Bernh. Kunza; w **Zitawje** knjes Ferd. Müller jun.; w **Ledźborzach** knjes E. Jordan; w **Oſtritzu** privil. haptyka.

Drjewowa aukzia.

W tudomnych knježich lěßach budźa ßo ßlědowaze drjewa ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz: **póndźelu 4. měrza t. l. rano w 9 hodźinach,** w hatkowſkim lěßowym reviru, w wotdźělenju „w parku" a „w popowku,"

69 ſtohow twjerdeho ſchczěpoweho drjewa,
53 walczných ſtotkow twjerdych walczkow;

wutoru 5. měrza t. l. rano w 9 hodźinach, w minakalſkim lěßowym reviru, w wotdźelenju „w czernſchach"

130 ſtohow mjehkeho ſchczěpoweho drjewa,
18 „ twjerdeho „ „
51 walczných ſtotkow mjehkich walczkow,
11 „ „ twjerdych „
4 ſtohi ſchmrěkowych wužitkowych ſchczěpow,
32 ſchtomow ſchmrěkoweho twarſkeho drjewa
8 ſchtuk ſchmrěkowych klozow,
28 „ „ žerdźow,
91 ſtohow mjehkich pjenkow

W Minakale 25. februara 1872.

Hrabinſka Einſiedelſka hajniſka inſpekzia.

Katholſki Poſoł czo. 5. je wuſchoł.

Woſſewjenje.

Po § 5. wuſtawkow podpißaneho **czeladnikam czeßne myta dawazeho towarſtwa** ßo ſ tuthym k nawjerdźenju dawa, ſo je ßo w dźeńßniſchej ſhromadźiſnje hodźiſſkeho ratarſkeho towarſtwa I. wotroczkomaj kublerja Wiczaſa pomjenowaneho Róbla w Czěſchkezach, mjenujzy

Handrijej Fehli ſ Banez pola Njeßwaczidła a
Ernſtej Barſchej ſ Noweho Luſcza

w pſchipoſnaczu jeju khwalobneho a ßwěrneho ſadźerźenja, pſchi wóhnju w Czěſchkezach 11. januara t. l. wopokaſaneho, pſchi czimž ſtaj wonaj ßwojemu hoſpodarjej pſchi wukhowanju konjow a howjaſeho ſkotu, njedźiwajo na ſchkodowanje wſchěch ßwojich ſmachow a też pjenjes, najdźěkawſcho pomhakoj, **kóždemu** czeßne myto wot

15 toleŕ a 20 nßl., kaž też
jena ßerbſka biblija

wudźělika.

Wyſche teho ßo jimaj hiſchcze ſ tuthym ſjawne

pokhwalenje

ſa jeju ßkawne a njeßebiczíwe ſkutkowanje pſchi ſpomnjenej ſkładnoſczi wupraja.

Ratarſke wokrjeßne towarſtwo ſa kral. ſakſke hornołużiſke markhrabinſtwo je k temu na namjet podpißaneho towarſtwa najſwolniwſcho

20 toleŕ

pſchiſwoliło, kaž też jene druhe ßłużbne knjejſtwo

1 tl. 10 nßl.

bjes napominanja, a jena woßebna knjeni

2 ßerbſkej bibliji

darika.

Dwórniſchczo w Žiczeńku 20. februara 1872.

Czeladnikam czeßne myto dawaze towarſtwo w hodźiſſkim ratarſkim towarſtwje I.

Ochernal,
pſchedßyda.

Drjewowa aukzia.

Piatk 8. měrza t. l. rano wot 9 hodźinow budźe ßo na lichańſkim reviru něhdźe

30 ſtejazych tołſtych dubow

a wjetſcha dźělba ßylnych brěſowych (hacz do 46 c. m. delneje pſcheměry), wolſchowych, lipowych a běłobukowych wužitkowych a palnych drjewow, w hromadach, pſchi napkaczenju tſeczinh kupnych pjenjes a pod wumě-njenjemi, na dnju aukzije hiſchcze woſſewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Shromadźiſna pſchi lichańſkim parku.

Schöna.

K konfirmaziji

poručza wſchě ſorty

ßerbſkich ſpěwarſkich

Auguſt Schönca

na hauenſteinſkej haßy pódła butrowych wikow.

Pruhujcze wscho a lěpsche wobkhowajcze.

Po nałoženju tsjoch bleschow **Dr. med. Kochoweho universal-magenbittera**, kotryž ja w składze knjesa Eduarda Baumanna w Boleßławje kupich, ßym wot sastarjeneje **ßłabeje pschětłacznosczi a khribjetbolenja** w jara krótkim czaßu **dospołnje sahojeny**, czohož dla ja tutón **universal-magenbitter** kóždemu, kiž je wot podobnych czerpjenjow domapytany, po ßwědomnju a po prawdze poruczam.

Krauschau pola Boleßławja, 20. měrza 1872.

Praße, na želesnizy.

Na pschedań maja jón w originalnych bleschach po 10 nßl:

we **Wehrsdorfje** knjes C. Aug. Schmidt,
„ **Seifhennersdorfje** k. Ernst Donath,
„ **Schěrachoje** k. Carl Swoboda,
„ **Neugersdorfje** k. J. W. Röthig,
„ **Ebersbachu** k. Aug. Ernst,
„ **Lubiju** k. Reinhold Reiß,
„ **Budyschinje** k. Wilh. Jacob,
„ **Nowosalzu** k. Richard Bamberg,
„ **Kamjeńzu** k. Herm. Kästner,
„ **Eybawje** k. J. G. Müller,
„ **Biskopizach** k. Bernh. Kunza.
„ **Rakezach** k. Dr. Paul Hultsch,
„ **Ledźborzach** k. E. Jordan,
„ **Žitawje** k. Fr. Müller jun.,
„ **Wosporku** k. Bernh. Hilbenz.

Jedyn **schewski** namaka pola podpißaneho trajaze dźěło.

Jan Hohlfeld
w Ketlizach pola Lubija.

Drjewowa aukzia.

Póndźelu 4. měrza t. l. dopołdnja wot 10 hodźino wbudźe ßo w pschiwczanskim knježim lěßu něhdźe 130 twjerdych dołhich hromadow, w kotrychž je tójschto wojnarskeho drjewa, sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacz. — Shromadźisna w korczmje w Pschiwczizach.

W Drěnowje 20. februara 1872.

Weißbach,
knježi hajnik.

Jedyn wuczomnik

móže bórsy do wuczby stupicz pola kowarja **Beyera** na hospitalskej haßy w Budyschinje.

Klukschanske ratarske towarstwo II.

Wutoru 5. měrza wjeczor w 6 hodźinach.

Prjódkstejeř.

Wulzy ważne knihi sa ßwjaty póstny czaß, w kotrymž nětko stejimy, ßu we wudawarni Serbsk. Nowinow sa 10 nßl. dostacz a maja to napißmo: **Sswjaty post.** Khrystußowe czerpjenje we wschěch dnjach póstneho czaßa s khjerluschemi, wopomnenemi a modlitwami ßweczene.

Kedźbu!

Dźenßa ßobotu 4. februara budu ja k ryczam w hosczeńzu k běłemu konjej w Budyschinje a to wot 9 hodźinow dopołdnja hacz do 5 hodźinow popołdnju. Ja sahanjam: **woczibolenje, drjenje, subybolenje, bróst-, khribjet- a żołdkbolenje, rheumatismus, czerpjenja kože, lischawu** atd., ja wěm ßrědk psche **symne nohi**, so ßo czopłe sdźerža, a chzył kóždy woßebje na to kedźbowacz, dokelž ßu symne nohi wschelakich khorosczow wina. Lohko doscz drje žaneho dalscheho dopokasma trjeba njeje, sc ßo psches moje hojenje wschelake khoroscze saczěrja a so je jich wjele, kiž ßu psches mje saßo strowoscz dostali.

Fr. Ph. Dinkler s Draždźan.

Hólczez, kiž chze **kowarstwo** nawuknycz, móže bórsy abo k jutram pola podpißaneho do wuczby stupicz.

Schneider, kowař w Měrkowje.

Sa wudowu Langowu

dale darichu: Njemjenowany s Porschiz 7½ nßl., dwaj s Wuježka 15 nßl.

Sa to ßo najlubosnischo dźakujo wo dalsche dary proßy

wudawařnja Serb. Nowinow.

Sa ßwědkow k. Taczinka.

Schtóž chze **mi** jako ßwědk sa k. Taczinka napschecziwo stupicz, tón njetrjeba **mi** psches pschißłowa ßudźenje wuprajicz, ale wjele wjaz s czistej wěrnosczu tu wěz wosjewicz a potom tež skónczńje ßwoje czeßne mjeno podpißacz. Schtóž to njesczini, teho jenož sa baßnjerja dźeržu, kiž ßo do teje wězy měscha a ju tola njesnaje. Ja wscho podpißam, schtož wotczischczecz dam, a njeboju ßo pschi tym, so bych do jamy panył, hdźež pak tež po mnje abo na muje wojerska wacha njepschińdźe, kaž na druhich ludźi.

J. A. Höhna w Błózanach.

Stare ßuche wolschowe drjewo kupuje po najwyschej płaczisnje Steinbockez pólvernik w Budyschinje.

Njedźelu 25. februara rano w 7 hodźinach wobradźi namaj Bóh luby knjez strowu dźowčičku.

W Delnym Wujezdźe 26. februara 1872.

Julius Ryćeř, duchowny,
Ida Ryćerjowa rodź. **Garbarjec.**

Wot redaktora.

Do Lipska. „Unsere Zeit, VIII, 5.“ dostach. Najrjeńši dźak!

(K temu czißłu jena pschiłoha.)

Nakładnik: J E. Smoleř. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Pschiłoha k czo. 9 Serb. Nowinow.

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzký w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanskeho agenta postajicz dała a ßo ja teho dla wschitkim, kiž chzedza ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pscheßydlicz, k najpodwolnischim ßłužbam poruczam, s tym ßlubjenjom, so budu kóždeho wuczahowarja najtunischo a najßwěrnischo na město jeho požadanja wobstaracz pytacz.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoleŕ,
redaktor Serb. Nowinow.

Sa konfirmandow.

Czorne ßukno a tajki bukskin, ½ metra po 18 nßl. a drožscho, lustre, bruny a czorny, ½ metra po 5 nßl. a drožscho
porucza

Eduard Hartmann
na snutsknej lawskej haßy.

Dobrowolne pschedawanje.

K sawostajenstwu njebo wóski Jana Krawza tudy ßłuschaza
khěžna a sahrodna ležomnoscz cat. no. $\frac{308}{197}$ a Fol. 171 města Budyschina
ma ßo na žadanje herbow

6. měrza 1872 dopołdnja w 11 hodzinach

na tudomnej hamtskej městnosczi dobrowolnje na pscheßadzowanje pschedawacz, schtož ßo s pschispomnjenjom, so móža ßo pschedawanske wuměnjenja, kaž tež taxa a wopißanje ležomnoscze s pschibitka, na tudomnej ßudniskej městnosczi wupojßnjeneho, nawjedzicz, s tutym sjawnje k nawjedzenju dawa.

W Budyschinje, 17 februara 1872.

Kralowski ßudniski hamt w wokrjeßnym ßudze tam.
Dürisch.

Pyta ßo

něhdze 100 muži **drainirowazych dzěłaczerjow** k trajazemu dzěłu na ryczerkuble Plußnikezach a Czełchowje.

E. Thomas.

Najlěpschu
czěsku parnu muku
(Kaiser- a Griesler-Auszug)
kraßnje běłu a ßuchu tworu,
teho runja
sa wsche róczne czaßy
czerstwe ßuche droždze
k dobrocziwemu wobkedzbowanju poruczataj

Ginzel & Ritscher
na swonknej lawskej haßy czo. 798,
na wulkej bratowskej haßy czo. 204.

Czaßniki (segerje) wschěch družinow, **hrajadła** a druhe **mechaniske hrajki** porjedzeja ßo na ßukelnskej haßy czo. 663. S poczesczowanjom

J. M. Hornuff.

Khofej, punt po 85, 88, 90, 100 np.,
rajß, „ „ 16, 18, 20, 24, 30, 36 np.,
zokor „ „ 40, 44, 48, 52, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 100 schtuk 15, 16, 18, 20, 22 a 24 nßl.,
syrop, punt po 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
ßwězy wschěch družinow 6, 7, 8 a 10 nßl.,
petroleum, punt po 25 np.,
ßwěczenje, raff., punt po 48 np.,
palenzy wschěch družinow, ordinarne a ßłódke w khanach a ejmarjach jara tunjo,
tobak w pakczikach, rołkach a srěsany, punt po 18 np. a drózscho
porucza

Carl Noack
na žitnej haßy.

Sełharni a pschißłodni ludzo ßu wunjeßli, so ßebi ja 7—12 toleŕ jako moju warbu na kwaßach sapłaczicz dam. Ale to je ßama njewěrnoscz a ja teho dla czesczenych Sserbow proschu, so bychu tajkemu wudawanju njewěrili, ale pscheßwědczeni byli, so ßym ja runje tak tuni, hacž žadyn druhi braschka. Wysche teho pak ja temu

5 toleŕ myta

dam, kiž mi tajkeho, kotryž takle na mnje łži, tak wosjewi, so móžu jeho wot ßudnistwa wotschtrafowacz dacz.

Michał Donath,
radworski braschka.

K wobkedźbowanju!

K prjódkstejazej konfirmaziji a pruhowanju poručam ja mój wulki skład derje schiteje a pěknje pschistejazeje hólčazeje cžorneje drasty

sa konfirmandow,

kaž tež wulki wubjerk druheje hólčazeje drasty we wschelakich wulkosčzach a barbach k dobroćiwemu wobkedźbowanju.

Adolf Weiß
s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Khojeł, punt po 80, 85, 90, 96, 100, 140 np,
zyły zokor, pt. po 56, 58, 60, 64 np.,
drobny zokor běły, pt. po 50, 54, 56 np.,
bruny a žołty **indiski fariuzokor,** pt po 40, 44, 47 np.,
rósynki, make a wulki, pt. po 48, 50, 54 np.,
rajß, pt. po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
pschi 5 puntach na dobo tunischo;
petroleum, pt. po 25 np.,
solarwolij, pt. po 20 np.,
najlěpsche schles. **ßwěčzenje,** pt. po 48 np.,
cigarry, derje wotležane, po wschěch płaćizinach,
tobak w rołkach, srěsany a w pakćikach, wjaz hač 20 druzinow;
jahły, ßoćzki, buny, hroch, krupy, soda, mydło atd.
pschi potrjebje po najtunischich płaćizinach porucžataj

Ginzel & Ritscher
na swonknej lawskej haßy čzo. 798,
na wulkej bratrowskej haßy čzo. 204.

Na knjesa redaktora.

Po tym hač scze mi Wy čzo. 7 Serbskich Nowinow stronu 53 jene praschenje wotpuschćzili a mi na nje wotmolwjenje ßlubili, dha chzu Waß nětko něschto wopraschecz. — Mjenujzy w Serbskich Nowinach čzo. 6 str. 42 steji, so ßu ßo barlinske nowiny „Spener'sche Zeitung" wóndano s domom sa 400,000 toler pschedake. Hdyž ßym to se wschelakimi snatymi cžitak, ßmy ßo też praschecz počzeli, schto ßnadź bychu Serbske Nowiny płaćzike. Ale dokelž žadyn niczo wěste prajicz njewjedźische, dha dowolam ßo nětko Waß wopraschecz, schto ßu Wasche Serb. Nowiny w pjenjesach hódne?

Wótmolwjenje redaktora: Hdy budźische redaktor wjedźik, so budze tajke praschenje na njeho stajene, dha wotmolwjenje ßnadź njebudźische ßlubik. Ale dokelž je wot njeho ßlubjene, dha chze wón s najmjeńscha tak wjele prajicz, so je jemu jedyn Serbske Nowiny lětnje sa 600 toler wotnajecz chzył, so pak je jemu redaktor pschenajak njeje. S teho pak móže ßebi kóždy wulicžicz, schto ßu Serbske Nowiny hódne, hdyž tele 600 toler jako dań wot kapitala wobhlada, a bychu po tajkim Serbske Nowiny 5 prozentschy 12,000 tl. hódne byke, 4 prozentschy pak 15,000 tl.

Cžeschzene
maleschanske zyrkwine prjódkstejerstwo

s tutym najpodwolnischo praschamy, cžeja je to wina, so ßo sańdźeneho 2. februara ßwjedźeń wucžischzenja ßw. Marje w naschej zyrkwi ßwjecžik njeje, woßebje dokelž jón tola we wschěch ßußodnych woßadach po tym kschesczijanskim waschnju ßwjecžachu, kaž ßmy jón lětstotki też w naschej woßadze ßwjecžili.

Zich wjele s maleschanskeje woßady.

Drjewowa aukzia.

We Łupjanskim knježim lěßowym reviru budze ßo schtwórtk 7. měrza t. l.

78 loßow stejazeho ßylneho khójnoweho drjewa

sa hotowe pjenjesy na pschedawacz. — Sapočzatk rano ½10 hodźinow pschi holczim hacze.

W Minakale, 20. februara 1872.

Hrabinska Einsiedelska hajniska inspekzia.

Prawdźiwe
würzburgske runklizowe ßymjo

w snatej dobrosczi porucza **Carl Noack**
na žitnej haßy.

Sofa a kanapeje

derje a rjenje dźěłane we wulkim wubjerku po woßebje tunich płaćizinach porucza

Franz Zureck
774 na swonknej lawskej haßy 747.

Hdyž też ßnadź druhdy wonka pod bohatym tormom žane Serbske Nowiny wjaz dostacz njeßu, dha ßu tola hischcze nutśka we wudawarni Serb. Nowinow na pschedań.

Redakzia.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 10. 9. měrca. 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěšćki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych zrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Schulska wuczba w pruskich ßerbskich schulach. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Dopisy ze sejma. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. S Trußez. S Ketliz. — Nawěschtnik.

Schulska wuczba w pruskich ßerbskich schulach.

2.

a. Naboženina (Religion). Schulske dźěczi dyrbja s najmjeńscha 180 jadriwych schyruchow, 30 duchomnych khěrluschow, hawptschtuki, scženja na wschitke njedźele zykeho lěta a te najnusnische modlitwy s hkowy nawuknyć. Wschitko, schtoż doma wuknjeja, ma ßo jim w schuli wukkadowacz. Bibliske stawisny dyrbi wucźeŕ dźěczom se ßkowami ßwjateho pißma wupowjedacz a derje wukožicz, a potom dyrbja je dźěczi doma pschecźitacz, w schuli wospjetowacz a saßo prajicz. Hkowne kruchi kschescźijanskeje wuczby maja ßo dźěczom tak pscheð wocźi stajicz, so jich dopjelnjenje w pschikkadach ßwjateho pißma widźa a te ßame w schpruchach a khěrluschowych schtuczkach wuprajicz móża. Jako pomozne knihi nakožuja ßo biblija, scženske, spěwarske, katechismus a bibliske stawisny s wobrasami — wschě knihi ßu ßerbske. — Poßleńscha kniha je woßebje rjana a pschisprawna, dokelž dźěczom psches wobrasy srosymjenje stawisnow polóża a lóscht k wuknjenju powjetscha; schkoda jenoż, so porjedźeny prawopiß nima.

b. Cźitanje. W prěnich tsjoch abo schtyrjoch lětach wuknje dźěczo cźitanje, so by cźitacz móhko, posdźischo pak, so by s dobom wschelke wědomnosce psches cźitanje nawuknyło. Sa tym ßu też pomozne knihi skožene. Make dźěczo, kiž je jutry do schule sastupiło, dostanje „Abc sa Elementarschule s wobrasami.“ W tutej knisy je ßerbske a němske naměschane, a by wona zyle pschisprawna była, by li we njej žana methoda pschewjedźena była: to zyle pobrachuje; tola budźemy ju tak dołho wobkhowacz dyrbjecz, hacž pschisprawnischu njesmějemy. Wyschnosć je mjenujzy wucźerjow na to pokasała, so maja dźěczi najprjódzy w ßerbskej ryczi cźitacz wuknyć, dokelž je to naturisti pucz k dalschemu roswiwanju, a dokelž ßo też hižom w prěnim schulskim lěcze niczo wucźicz njeßmje, schtoż by dźěczo njerosymiło. — Ssu schulerjo mechaniske cźitanje trochu pschewinyli, dha dostanu „Sserbsko-němsku cźitanku.“ Tuta kniha podawa lóhko srosymliwe khěrluschki a powjedanczka, ßerbske a němske, a też wschelake powuczaze s pschirody, woßebje s raja rostlinow, też něschto se stawisnow a wschědneho ludoweho žiwjenja; dźěczi to jara rady cźitaja a wucźerjo ßebi tule knihu sa praktisku khwala a je jara mało ßerbskich schulow, do kotrychž hacž dotal sastup nima. — Sa dźěczi „wulkeje schule“ mamy nětko też jara schwarne knihi, mjenujzy „wjetschu cźitanku sa mkodych a starych.“ Hdyž schulerjo tutu knihu do rukow dostanu, dyrbja hižom trochu derje cźitacz móz, pschetoż wona njedźiwa na hołe cźitanje, ale woßebje na to, so bychu dźěczi psches cźitanje wědomnosce do ßo ßrěbake, materialijow ßebi nasběrake, s krótka: něschto nawuknyke. Teho dla wopißuje wschelake s pschirody, praji dźěczom, kak w naschim a kak w zusnych krajach je, wupowjeda wschelake s historije wótcźiny, zyrkwje a też Sserbow; wona roswucźuje dźěczo w rosymnym napißowanju swojich myßlow a dróbnych dźělkow pißanych abo prajenych hrónczkow, s kotrychž ryczi wobsteji atd. Wucźer dźěczom kózdy nastawk wukkaduje, wotpraschuje a tak dołho wospjetuje, po mózności němske na ßerbsti a ßerbske na němski s nimi pschekožuje, hacž dźěczo wscho derje srosymi a w pomjatku wobkhowa. — Někotryž kuliž wucźeŕ ßebi hischcze myßli, so sa „wulku schulu“ ßama němska cźitanka doßahuje, ale to je cźežki smołk, pschetoż schulske hodźiny njedoßahnu k temu, so móhko ßo wschitko, schtoż sa dźěczo na wsche pady nusne je, Němz praji: unbedingt nöthig ist,“ w hodźinach ßamych s němskeho na ßerbski pschekožicz a tak k srosymjenju pschinjesc. Snaju pak też tajtich starschich, kiž měnja, so trjeba njeje, so jich dźěczi wjedźa, schto knot je a kajke ma suby atd., ja pak praju, to je trjeba, pschetoż tak dróbne wobkedźbowanje pschirody wótsi rosom a cźini jaßne myßle, a tole dozpicz, je jene tych hkownych wotpohladanjow schulskeje wuczby.

(Pokracźowanje.) N.

Džiwocźanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje jutsje — njedźelu 10. měrza — popokonju w 2 hodźinomaj shromadźisnu.

Pětr Mrónk, pißmawjedźeŕ.

Jedyn ßylny mkody cźłowjek, kiž chze mkynstwo nawuknycz, móże pola poopißaneho bórsy abo k jutram do wuczby stupicz. **Mitasch**, mkynk w Kokasy.

Swětne podawki.

Sakska. Prynz Bjedrich August, nimale 7 lět stary ßyn prynza Jurja, je tamny tydźeń na katarrhaliſku ſymizu ſkorjeł. S nim je ßo pak ſaßo polěpſchiło, tak ſo je ſußy ſkoro zyle ſtrowy.

Sakski ßejm budże najſkerje 28. měrza hacź na dalſche wotdźenjeny (vertagt,) dokelź po jutrach němski rajchstag w Barlinje hromadu ſtupi. Wón ßo lohko doseź hakle naſymu ſaßo w Draždźanach ſhromadźi.

Na Łobju ßu łódże 3. měrza ſaßo jěſdźicź poczałe.

Prußy. Kral je ſkónczńje w tychle dnjach te 4 milliony toleŕ rosdźělił, kotreź je němſki rajchstag ſ franzowſkich ſarunanſkich pjenjes jako cźeßne myto ſa tych generalow a druhich muźow pſchiſwolił, kiź ßu k ſbożomnemu ſkónczenju poßlenjeje němſko-franzowſkeje wójny woßebje pſchizpili. Tajkich muźi je kněźor-kral 22 wubrał. S nich doſtachu ſchtyrjo po 300,000 tl., mjenujzy miniſter wójny Roon, hrabja Moltka, prynz Bjedrich Korla a general Manteuffel, pjeczo po 200,000 tl., a dwanaczo po 150,000 tl. Bjes poßleńſchimi ßu teź bajerſki, württembergſki a ſakſki miniſter wójny. W pißmje, kotreź je ſakſki miniſter wójny, knjes ſa Fabrice pódla doſtał, bě teź prajene, ſo je jemu kněźor-kral tajke cźeßne myto woßebje teho dla pſchißudźił, dokelź je wón (Fabrice) pſchi ſapoczatku wójny ſakſke wójſko w tak dobrym porjadku měł, ſo je tuto potom k dobyczu wójny woßebje ßobu pomhało. — Sakſki krónprynz a prynz Jurij, kotrymajź je ßo tajke cźeßne myto pjecza teź poſkicźiło, njejſtaj žane wſakoj.

Schtoź teho mkodeho cźłowjeka naſtupa, kotremuź winu dawaja, ſo je ſkónzowanje wjerćha Bismarka wotmyßlił, dha w tajkim naſtupanju pſchezo hiſchcze niczo ſjawnje wěſte njeje. Tola pak Weſterwella, kaź wón rěka, hiſchcze w jaſtwje dźerża.

W prěnjej komorje ßo w tychle dnjach wo nowy ſakon jednaſche, po kotrymž ſměje wyſchnoſcź pſchichodnje prawo, teź druhich ludźi ſa ſchulſkich inſpektarjow poſtajecź, dyźli duchownych. Sakon mějeſche wjele pſchecźiwnikow.

Franzowſka je ſ nowa 66 millionow frankow ſarunanja wójnſkich khóſtow ſapłacźiła.

Pruſka ſwudowjena kralowa je drje hiſchcze khorowata, ale ſ njej ßo pěknje polěpſchuje.

Awſtria. Dotalny cźěſki ßejm budże najſkerje bórſy rospuſchcźeny a budża nowe wolby do njeho wupißane. Tajke rospuſchcźenje ßo teho dla ſtanje, dokelź wjetſchina cźěſkeho ßejma ſ pſchecźiwnikow winſkeho miniſterſtwa wobſteji, tak ſo tuto w Cźechach tak ſakhadźecź njemóże, kaź by rad chcźało. W Cźechach a ſ zyła w Awſtriji dźiwnje do ßejma wuſwoleja, mjenujzy w tſjoch wotdźělenjach a to we wjeßnym, měſchczańſkim a ſemjanſkim wotdźělenju. Wolby, kiź ßo wot wßow a měſtow hacź dotal ſtachu, ßu kóždy ras nimale zyle jenak wupanyke. Cźěſke wßy a měſta wuſwolachu mjenujzy ſtajnje pſcheczíwnikow winſkeho miniſterſtwa, němſke wßy a měſta pak pſchecźelow teho ßameho, a w ſemjanſtwje mějachu jedyn ras pſchecźiwnizy a druhi ras pſchecźelo pſchewahu. Na tajke waſchnje wot tych ſapoßkanzow, kiź ſemjanſtwo wuſwoli, wotwißuje, ſchtó ma w cźěſkim ßejmje pſchemóz, hacź Cźechojo, hacź Němzy. Pſchi poßleńſchje wolbje cźěſka ſtrona dobu a dokelź w tu khwilu w Winje ſaßo jene němſke miniſterſtwo knjezi, dha hinak bycź njemóże, ſo tajki cźěſki ßejm rospuſchcźi, w kotrymž jezo pſchecźiwnizy roskaſuja. Miniſterſtwo je ßebi bjes tym wulku prózu dawało, ſo by wjetſchinu cźěſkeho ſemjanſtwa na ßwoju ſtronu ſcźahnyło a pſches to potom teź pſchi wolbje dobyło. Jeli ßo jemu to njeradźi, dha drje by ſe ßkužby ſtupicź dyrbjało, a duź žadyn dźiw njeje, ſo ßo cźěſkeho ſemjanſtwa dla ſe wſchej mozu napjera. Ale hacź dobudże, to pſchi wſchěm tym hiſchcze wěſte njeje.

Te prawa, kotreź maja galizizy Polazy ſa to doſtacź, ſo na winſkim němſkim rajchsrathu ßobu wuradźuja, ßo najſkerje w tychle dnjach dowujednaja.

Jendźelſka. Jako kralowa Viktoria wóndano pſched ßwój hród domoj pſchijědże, tam wjele ludźi na nju cźakaſche, ſo bychu ju poſtrowili. Prjedy pak, hacź wona ſ wosu wuſtupi, ßo jedyn mkody cźłowjek k njej pſchibliži a ßo ſ nękajkej poſtoliju na nju měriecź pocźa. Duź bórſy pſchiſkocźichu, jemu piſtoliju wſachu, jeho ßameho pak jateho wotwjedźechu. Pſchi pſchepytanju namakachu, ſo w tej ſtarej piſtoliji niczo dale njebě, hacź kruch papjery a ſo bě wona ſ zyła tajka, ſo ßo ſ njej wjazy tſělecź njehodźeſche. Oconnor, kaź tón mkody cźłowjek rěka, bě ju dźeń prjedy ſa 1 tl. 10 nßl. pola jeneho trodlarja kupił. Hewak namakachu pola Oconnora dwě pißmje, wot njeho ßameho pißanej, hdźež je w jenym rěka, jako by kralowa wſchěch tak mjenowanych irlandſkich fenijanow wobhnadźika, kiź hiſchcze w jaſtwje ßedźa, a w druhim pißmje ſtejeſche, ſo jeho (Oconnora) na žane druhe waſchnje njebychu morili, khiba pſches ſatjělenje, jeli jeho k ßmjerczi wotßudża. — To pak ßo najſkerje njeſtanje, dokelź ßo ſda, ſo je wón zybnjeny.

W alabamſkej naležnoſczi je pſchedßyda amerikanſkeje unije ſaßo jene pißmo na jendźelſke miniſterſtwo wotpoßłał; tola njeje ſnate, ſchto w nim ſteji, dokelź hiſchcze do Londona doſchło njeje.

Franzowſka. Miniſter pſchekupſtwa, knjes Pouyer-Quertier je ßwoju ßkužbu ſkožił a je Goulard hacź na dalſche na jeho měſto ſtupił.

Dopisy ze sejma.

Wóndano ßo w druhej komorje wjele wo tym ryczeſche, ſo by ßnadź ſakſke miniſterſtwo ßwojim kommißaram

w tak mjenowanym němſkim rajchsrathu poručiło, temu napſchećiwo njebyć, ſo by ßo 1) ſa wſchě němſke kraje jedyn a tón ßamy zivilny ſakon wuradźił a wudał; 2) ſo by ßo rajchstagiſkim ſapoßłanzam ſarunanje (diäty) ſa pſchebywanje w Barlinje wuſtajiłe.

Wjele ſapoßłanzow a ja ſ nimi ſa žanu tuteju dweju naležnoſćow hłoßowacź njemóžeſche a to, ſchtoż prěnſchu naſtupa, tehó dla niz, dokelž wſchelake němſke kraje tajki nowy powſchitkomny ſakon njetrjebaja. Naſch ſakſki, hakle pſched někotrymi lětami ſ wulkej prózu wudźěłany a wot ßejma wuradźeny zivilny ſakon je ßo tak derje radźił, ſo bychmy lědy žadyn lěpſchi doſtali.

Schtoż pak rajchstagiſke diäty naſtupa, dha ſa nje też bycź njemóžachmy a to tak dołho niz, hacź ßo na rajchstag něhdźe po tajkim wolbnym ſakonu wuſwolecź njebudźe, kaž ßo na ſakſki ßejm wuſwola. Potom chcemy na měſcze ſa diäty ſtukowacź.

Handrij Kerk (Strauch),
ſapoßłanz 2. komory.

Sekharnemu.

Kžě ßu hroſnoſcź pſched Bohom!
Duž rycź wěrnoſcź, kaž ßo ßłuſcha,
Rycź, ſchtoż ſ dobrym ßmědomnjom
Samolwicź mójſch, luba duſcha.
Kžě te huſto cźlowjeka
Pſchinjeßu do njeſboža.

Temu, kotrychž rady kže,
Rycźi to, ſchtoż wěrno njeje,
A hdyž něſchto nałhak je,
Sady khribjeta ßo ßměje,
Temu ludźo njewěrja,
Hdyž też wěrnoſcź powjeda.

Kajka ſwada naſtanje
Huſto pſches te kžě na ßwěcźi:
Tajki hrěch pak ſawěſcźe
Na toh' dże, kiž kžě tu rycźi.
Duž wſchak, lubý cźlowjecźe,
Njekźi wjaz, rycź wěrnoſcźe.

S kharjom rady njecźini
Nichtón žane towarſchenje,
Dokelž kóždy pomyßli,
So wón kźi też wſchitko rjenje:
Jeno khař a paduch ſtaj
Jara dobraj pſchecźelaj.

Khař też, moji najlubſchi,
S wjetſcha bórſy paduch budźe,
Wón ßo ſaßo wurycźi,
Dże a kranje ſ nowa druhdźe,
Hacź joh' na wſchěm poßledku
Pojßnu na tu ſchibjeńzu.

Spomń, ſo junu ſawěſcźe
Dyrbiſch ty wot kóždoh' ßkowa,
Wot tych kžow pak woßebje
— To je wucźba Khryſtuſiowa —
Cźežke ſamolwjenje dacź;
Duž dha, kharjo! pſcheſtań khacź.

Rycź wſchak radſcho, proſchu cźe,
Rycź a wuſnaj wěrnoſcź wſchudźe,
Kźa pſched Bohom hroſnoſcź je,
Ssurowje Bóh khoſtacź budźe
Wſchitkich, kotſiž bliſchemu
Se kźu ſchkodźicź pytaju.

Sprawni bratſja, pobožni,
Hdyž też runje ßmy tu khudźi,
Pſches kźu tola na ßwěcźi
Nochcemy tu jebacź ludźi;
Ty bdźeſch, hdyž ty ſprawny ßy,
Wſchudom rady widźeny.

Duž dha, luby cźlowjecźe!
Njekźi niczo wjazy ženje,
Powjedaj, ſchtoż wěrno je,
Radſcho wſchak rycź něſchto mjenje:
Schtóž rad wjele powjeda
Lóhzy kźow toż naměſcha.

Pětr Mrónk.

Ze Serbow.

S Budyſchina. (Měſchczanſke nowinki.) Hoſcźeńz k połměßazej ſtaj knjeſaj Wetzlich a C. Mörbitz kupiłoj a hoſcźeńz k ſkotej hwězdźe je na pſchedań. — Wulke młyny a pódlanſku Mörbitzej ßuknowu fabriku je jene akziiſke towarſtwo něhdźe ſa 630,000 toleŕ kupiło. — Sahrodu a twarjenja reſtaurateura Schenka ſ napſchecźa krajnoſtawſkeho ſeminara je k. H. Grimm ſa 16,000 tl. kupił a ßebi tam dom twari. — Budyſku pſchekupſku ſchulu w tu khwilu 70 pſchekupſkich wucźomníkow wopytuje. — Wyſchſchi wucźeŕ na realnej ſchuli, C. G. Lehmann, je 26. februara 60 lět ſtary wumrjeł. — Redaktor Smoleŕ je też na budyſkim ßudniſkim hamcźe jako wězy wuſtojny ßerbſki a ßkowjanſki tołmacźeŕ poſtajeny. — Pſched ſwonkomnymi bohatymi wrotami je twarſki miſchtr H. Lehmann počźał wulki dom twaricź. — Budyſka pſchekupſka jednota je wobſanknyła, ſa pſchekupſku ſchulu woßebny dom natwaricź.

S Budyſchina. Njedawno wobſtachu na tudomnym krajnoſtawſkim ſeminaru 19 kandidatow wucźeŕſtwa pruhowanje wólbokmanoſcźe. Mjes nimi děchu ſchtyrjo Sserbjo: k. Micźka, vikar w Běłej pola Kamjeńza; k. Runaŕ, vikar w Koblizach pola Hodźija; k. Rychtaŕ, vikar w Kunnersdorfje; a k. Schuſter, vikar w Nowej Wſy pola Kluſcha. F.

S Trußez. Murjeŕ Handrij Schlenkaŕ, 70 lět ſtary, du 27. februara rano na pucźu bjes Walowami a Trußezami morwy namakany. Wón bě wjecźor prjedy walowſku korcźmu pjany wopuſchcźił a je potom najſkerje leżo woſtał a ſmjerſnył.

S Budyschina. Sandźenu ſrjedu popołdnju bórſy po tym, jako bě ſchtyri wotbiło, mějachmy tudy ſemjerźenje, kotrež něhdźe 5 abo 6 ſekundow trajeſche. Wone bě woźebje w hornych poſkhodach cjucj, hdźež ſo möble hibnychu, ſchkleńczane abo hlinjane ſudobja ſaſchczerczachu a khachle ſaczumpnychu. Hewak pak źana hara abo ſchumjenje ſłyſcheć njebě. Hołbje, kiž na tſéſche ſedźachu, ſo tež ſtróźichu a teho dla poſleczichu; kury, kiž běchu w ſahrodźe, khětſje do dwora pſchibéźachu, a kóczka, kiž na kanapeju leżeſche, rucze do iſtwy ſkoczi a ſo dźiwnje wohladowaſche. Ale ſchkada ſo pſchi tym źana ſtaka njeje. We wokolnych wſach a to woźebje w hornych ſu tole ſemrźenje tež pytnyli a to hiſchcźo bole, hacź w měſcze.

S Budyschina. Pſchi ſerbſkej Bożej ſłużbje, kotraž ſo jutſje 10. měrza w kſchiżnej zyrkwi w Draźdźanach ſměje, budźe k. farař Domaſchka ſ Noßacziż prědowanje, k. farař Jencź ſ Palowa pak ſpowjednu ryczź dźerżecź.

S Ketliz. Sandźenu ſrjedu je ſo naſch nowy diakonus k. Voigt k nam pſchedźydlił a budźe jutſje njedźelu ordinirowany. Naſcha woßada je jeho jara rjenje powitała a my wo tym ſnadź rosprawu do Serb. Nowinow damy.

Khojej, punt po 80, 85, 90, 96, 100, 140 np.,
zyły zokor, pt. po 56, 58, 60, 64 np.,
drobny zokor běły, pt. po 50, 54, 56 np.,
bruny a żołty **indiſki farinzokor,** pt. po 40, 44, 47 np.,
rósynki, małe a wulki, pt. po 48, 50, 54 np.,
rajß, pt. po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
pſchi 5 puntach na dobo tuniſcho;
petroleum, pt. po 25 np.,
ſolarwolij, pt. po 20 np.,
najlépſche ſchleſ. **ſmĕczenje,** pt. po 48 np.,
cigarry, derje wotlężane, po wſchĕch płaczíſnach,
tobak w rołkach, ſrĕſany a w paczíkach, wjaz hacź 20 druźinow;
jahły, ſoczki, buny, hroch, krupy, ſoda, mydło atd.
pſchi potrjebje po najtuniſchich płaczíſnach poruczataj

Ginzel & Ritſcher
na ſwonknej lawſkej haſy cźo. 798,
na wulkej bratrowſkej haſy cźo. 204.

We wudawarni Serb. Nowinow je ſa 7½ nßl. doſtacź: **Sahrodniſtwo.** Prĕni dźĕl: Sadowa ſahroda. Roswucźowanje wo płahowanju ſadowych ſchtomow a kerkow. Spißał M. A. Kral.

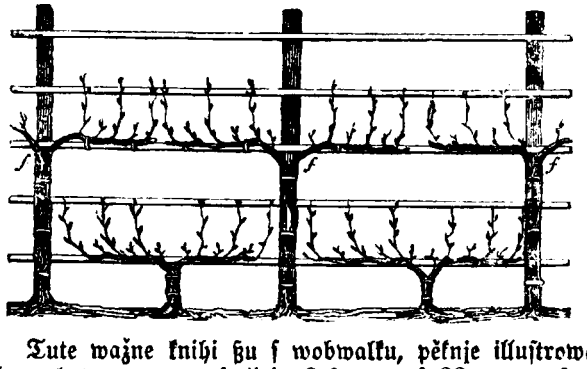

Tute ważne knihi ſu ſ wobwalku, pĕknje illuſtrowanej, wuhotowane, wopſchijeja 8 ſtawow ſ 33 paragrafami a maja w tekſtu 15 rjanych wobraſow, kiž ſchczĕpjenje ſadowych ſchtomow a jich wſchelake druhe pſchedobrjenje, kaž tež winowy ſrĕs jaßnje woſnamjenjeja. My poruczamy je wſchĕm hoſpodarjam, kiž ſechźyli ſnano w lĕtuſchim naléczu mkode ſchtomiki ſadźecź.

Pſchedawanje palneho drjewa.

Na pſchedań po poſtajenej taksy ſu wſchĕdnje k wotwjeſenju pſchihotowane

I. na nowowjeſczańſkim reviru 265 khójnowych twarſkich ſchtomow,
II. = dubjańſkim reviru 339 ſchmrĕkowych teho runja,
III. = bartſkej holi bjes Borſchczu a Krjebju 148 khójnowych twarſkich ſchtomow.

Tute ſchtomy ſu 12—20 metrow dołhe a dźerża 15—30 centimetrow w ſrjedźnej pſcheměrje.

W Barcze 1. měrza 1872.

Wyſchſchi hajnik
Wiedemann.

Prawdźiwa Glöckneriſka hojata a czehnita żałba, ſe ſchtemplom M. Ringelhardt wuhotowana, ola ſwojeje **woźebneje** hojazeje mozy ſwĕtoſnata, ſo ſa ſlĕdowaze czerpjenja porucza, jako ſu:
wicź, drjenje, podagra, rheumatismus w ſhibadkach, koſczożer, karbunkel, jĕtſenje, ſucha a mokra liſchawa, kurjaze woka, woſabjenje, wopalene ſtawy,
kaž tež wſchĕ
wotewrjene, ſo jĕtſjaze, roſſkhódne, ſyfilitiſke bolaze a czerpjenja, nabubnjenje ſakſow atd.
Tež najſtarſchu ſchkodu tale żałba ſahoji.
Sa 2½ nßl. doſtacź w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Woſjewjenje.

Dokelž ſym wulki wubjerk **rubiſchkow ſa kmótrow,** kaž tež druhe **kmótſjoze** wĕzy doſtał, dha je czeſczenym wobhdlerjam Laſa a wokolnoſcze najpodwolniſcho poruczam. Ja budu ſo prózowacź, kupowarjow, mje wopytazych, ſ tunim a ſpĕſchnym poßkużenjom ſpokojicź, a dowolam ſebi moje khlamy k dobroczinwemu wobkedźbowanju poruczicź.

W Laſu 3. měrza 1872.

Auguſt Bomsdorf,
barbarſki miſchtr.

300 tolerjow

ßo ſa 15 prozentſku dań a dobru wěſtoſcź na 1 lěto požczicź pytaja. Adreßy njech ßo wotedadźa tak: K. L. ## 300 poste restante Bautzen, franco.

Tež praſchenje.

Wobuźni maleſchanſkeje woßady maja najſkerje wjele pjenjes wyſche, ſo tak wjele do nowinow ſtajecź dawaja.

?

Hornolužiski bank w Žitawje.

S dźenßniſchim dnjom wotewrjamy ſ dowolenjom naſcheje dohladowazeje rady w

Budyšinje

jenu

pobočnu skutkowarnju

pod firmu

filiala hornolužiſkeho banka w Žitawje

(Filiale der Oberlauſitzer Bank zu Zittau,)

kotrejež ſkutkowanje budźe wſchě dźěła wopſchijecź, kotrež ßu pſches § 2 naſchich ſtatutow poſtajene.

Sa ſpecialne wjedźenje tuteje ſkutkowarnje mataj

knjes Carl Neubert jako ſaſtupny direktar a
knjes Auguſt Birnſtein jako połnomócznik

poručznoſcź, kotrajž w hromadźe firmu prawomócznje podpißujetaj.

Tola ßu tež pißma ſa budyſku poboczku ſkutkowarnju prawoſwjaſaze, kotrež ßu pak wot wobeju podpißaneju direktarja **Otto Seitz** a ſaſtupneho direktarja **Eduard Emperius** abo wot jeneho tuteju dweju hromadźe ſ jenym horka pomjenowaneju dweju knjeſow podpißane.

W Žitawje, 2. měrza 1872.

Direkzia hornołužiſkeho banka w Žitawje.

O. Seitz. Emperius.

Filiala hornolužiskeho banka w Žitawje.

Dźiwajo na horne woſjewjenje na to pokaſujemy, ſo je nam po § 2 naſchich towarſtwowych ſtatutow wobſtaranje wſchěch družinow bankowych a pſchekupſkich dźěłow dowolene.

Wot prawiſnow, kotrež nam w naſchim wobſtaranju dźěłow pſchißłuſcheja, chzemy tudy jenož někotre, jako:

kupowanje a pſchedawanje tu- a wukrajnych ſtatnych papjerow, akzijow atd.;
kupowanje a pſchedawanje ßměnkow (wechſlow) na němſke a zuſe měſta;
pſchiſwolenje požczonkow na ſaſtajenje ſtatnych a płaczatych papjerow wſchěch družinow, dale na ſaſtajenje njepſchedźěłanych wupłodow (žita atd.), tworow a hewajſchich płaczatych pſchedmjetow (jeli ſpěſchnemu ſkazenju podczißnjene njejßu);
wobſtaranje conto-corrent-ſkutkowanja;
horjebranje pjenjes k ſadanjenju ſ wupowjedźenjom a bjes njeho;
wobſtaranje pjenjeſy-wuměnjenja (bjes druhim kupowanje a pſchedawanje awſtriſkich bankowkow atd.)

wuſběhujemy, kotrymž woßebje naſchu dźěławoſcź pſchiwobroczimy.

W Budyſchinje, 2. měrza 1872.

Filiala hornołužiſkeho banka w Žitawje.

Sa kralowski napoj!

Cžesczeny knježe!

Knjesowa miłoscz njech Waß pschewodza se stareho do noweho lěta a daj Wam w jeho běhu dale bóle wutrobitoscz a radoscziwoscz, tež pschichodnje hischcze czerpjazemu cžlowjestwu s nałoženjom Wascheho wěrneho žiwjeńskeho napoja ßłužicz, hdyž tež błasni a słóstni pschecziwnizy se sawiscze abo njerosoma to samuczicz pytaja. Schěscz bleschow kralowskeho napoja (Königstrank) je k polóženju mojeho dwójneho czerpjenja (**rheumatisma a pucherjowych widlischczow**) jara wjele pomhało, ja cžuju ßo wot spoczatka nałoženja hacž dotal wjele strowschi a ßylnischi, woßebje je wón na mój žołdk derje skutkował; sadzěwki pschetłacza rědscho sastupichu, funkzije czěła ßu normalnische a skóncznje swjeßeluju ßo jara spomožazeho spanja. To ßu prawje žohnowanja połne skutkowanja, a mam ßo sa tajku polóžnoscz najprjedy Bohu dzakowacz a potom Wam sa hotowanje a měschenje teho hojazeho napoja, kotryž je hižom njeliczomnym žiwjenje sdzeržał.

Lychen, 30. decembra 1871.

Wasch dzakowny
Magnus, farař.

Wunamkař a **jeniczki** fabrikant kralowskeho napoja:

prawdziwy strowotny radziczel (hygiëist) Karl Jacobi
w **Barlinje** Friedrichstraße 208.

Blescha kralowskeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje poł tolerja.
W **Budyschinje** 16 nßl. pola H. J. Lincki.

Generalna shromadžisna

wupožczeŕnje a nalutowarnje sa Bart a wokolnoscz

(sapißane towarstwo).

ßrjedu 20. měrza 1872, popołdnju w 3 hodzinach

w sali tudomneho hoscženza

Dzeński porjad: 1. Rosprawa wo skutkowanju.
2. Rosprawa sliczbowanje revidirowazeje deputazije sa 1871 a justifikazia tuteho sliczbowanja.
3. Wobsanknjenje w nastupanju wotmolwjenja kral. ministerstwa prawdy na próstwu w napohladze §. 33 wustawkow.

Ssobustawy ßo s tutym pscheproschuja, so bychu ßo na shromadzisnje bohacze wobdzělicz chzyli.

W Barcze, 4. měrza 1872.

Direktorium
wupožczeŕnje a nalutowarnje sa Bart a wokolnoscz
(sapißane towarstwo.)
Wiedemann, direktař.

Najlěpschu

cžěsku parnu muku

(Kaiser- a Griesler-Auszug)
kraßnje běłu a ßuchu tworu,
teho runja
sa wsche róczne cžaßy

cžerstwe ßuche droždze

k dobrocziwemu wobkedzbowanju poruczataj

Ginzel & Ritscher
na swonknej lawskej haßy cžo. 798,
na wulkej bratowskej haßy cžo. 204.

Pschedawanje žiwnoscze.

Póndzelu, 11. měrza t. l., dopołdnja w 10 hodzinach, budze ßo sahrodniska žiwnoscz cat. no. 7, k sawostajeństwu njebo **Jana Beyera** w Małej Borschczi ßłuschaza a 9 akrow 63 □ prutow pola, łuki a sahrody wopschijaza, s inventarom, s 169,91 dawkskimi jenosczemi napołožena, s twarjenjemi, w dobrym rjedze ßo namakazymi, bjes wumjeńka, herbstwodzělenja dla na žiwnosczi ßamej na pscheßadzowanje pschedawacz.

Wubranje bjes kupowarjemi je wuměnjene a tež to, so ßo na najwyschsche ßadzenje njedziwa.

Beyerez herbja.

Sa konfirmandow.

Cžorne ßukno a tajki bukſkin, ½ metra po 18 nßl. a drožſcho, luſtre, bruny a cžorny, ½ metra po 5 nßl. a drožſcho
porucža **Eduard Hartmann**
na ſnutſknej lawſkej haßy.

Dobry jeczmjeń ſ wokolnoſcze ßo wot podpißaneje piwarnje ſtajnje kupuje. Offerty njech ßo w jeje komtoiru pſchipowjedža.

Budyſka piwarſka kommuna.

Sa wucžahowarjow do Ameriki.

Firma Kareſch & Stoßký w Bremenje je mje tudy jaka wucžahowanſkeho agenta poſtajicz daka a ßo ja teho dla wſchitkim, kiž chzedža ßo do Texaſa abo do jeneje druheje amerikanſkeje krajiny pſcheßydlicz, k najpodwolniſchim ßlužbam porucžam, ſ tym ßlubjenjom, ſo budu kóždeho wucžahowarja najtuniſcho a najßwérniſcho na mésto jeho požadanja wobſtaracz pytacz.

W Budyſchinje w februaru 1872.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Krajnoſtawſki bank.

W

krajnoſtawſkej nalutowarni

ßo dla wobbliczenja danje

wot 11. hacž ßobu do 30. měrza t. l. njeſkutkuje.

Druhe dźěła banka njeczerpja pſches to **žaneho pſchetorhnjenja.**

Wuplaczenje nalutowarnſkeje danje ſtanje ßo wot 2. hacž ßobu 30. haperleje t. l.

W Budyſchinje, 20. februara 1872.

Krajnoſtawſki bank kralowſkeho ſakſkeho hornolužiſkeho markhrabinſtwa.
ſ **Loeben.**

Aukzia ſawoſtajeńſtwa.

Pſchichodnu wutoru 12. měrza t. l. dopołdnja wot 9 hodžinow budža ßo k ſawoſtajeńſtwu njebo Jana Beyera w Małej Borſchczi ßkuſchazy ſkót, hoſpodarſke woſy, pługi, bróny, radła, deſki, drjewo a ßkoma, hnój atd. w ſawoſtajenej ležomnoſczi ſa hotowe pjenjesy na pſcheßadžowanje pſchedawacz.

Beyerez herbja.

K konfirmaziji

porucža wſchě ſorty

ßerbſkich ſpěwarſkich

Auguſt Schönicka
na hauenſteiniſkej haßy pódla butrowych wikow.

Wulzy ważne knihi ſa ßwjaty póſtny cžaß, w kotrymž nětko ſtejimy, ßu we wudawarni Serbſk. Nowinow ſa 10 nßl. doſtacz a maja to napißmo: **Sswjaty poſt. Khryſtußowe** cžerpjenje we wſchěch dnjach póſtn-ho cžaßa ſ khjerluſchemi, wopomnenemi a modlitwami ßwecžene.

Najlěpſchi tołczeny ſafran k barbjenju tykanzow,
najlěpſchi **korjeńſki wolij** (Gewürzöl) bleſchku po 2½ nßl.
najlěpſchi **citronowy wolij,**
äther ſe ſchmrěkoweje jehliny pſche rheumatismus, bleſcha, po 3 nßl.,
tanninowe, ſelowe, ſchwablowe, kokmaſowe a glycerinowe mydło
najpodwolniſcho porucža

hrodowſka haptyka.

Woſſewjenje.

Rjane jabłuczíny k pſcheßadženju, wſcho dobre družiny, pſchedawaja ßo na ryczerble w Saryczu.

Teho runja ſtejitaj tam tež dwaj ſtrowej ßylnaj džěłarſkaj konjej na pſchedań.

Sa wudowa Langowu

dari: Njemjenowany ſ Lahowa 10 nßl.

Sa to ßo najluboſniſcho džakujo wo dalſche dary proßy **wudawarnja Serb. Nowinow.**

Wustajenje a aukzia skotu.

Porschiske ratarske towarstwo smeje tez w tutym lecze sazo wustajenje skotu a potom k temu zo pschisankazu aukziju skoczatow, w hrodzach jeho zobustawow wotkubkanych, wobstejazych s nehdze 60 rjesnych, kaz tez wysokosczelnych howjadow, a ma zo to

zrjedu, jako 20. merza dopoldnja wot 10 hodzinow

w Porschizach stacz. Na kupjenje smyslleni zo teho dla na to kedzbni czinja a zo k dohatemu wobdzelenju najpodwolnischo pscheproschuja.

Porschiske ratarske towarstwo.
Schpótka.

Holzy se wsy, kotsiz w Budyschinje schulu wopytuja, moza wobydlenje a jedz dostacz. Wscho dalsche je shonicz pola czasnikarja Järscha pschi pětrowskej zyrkwi.

Pschi potrjebje
sakskeho a schlesynskeho kamjenteho wuhla, kaz tez
czeskeje brunizy
sa dom a industriju po zylych lowryjach, pollowryjach a bertellowryjach, kaz tez po jenotliwym,
dale tez
gogolinski a shorjelski kalk,
hnojne srědki wschěch druzinow
moj skład najpodwolnischo poruczam.

H. Grieshammer,
se skadom na budyskim dwórnischczu s napschecza kublokubje.

Kalmus
czerstwy abo tez zuscheny po najwyschschej płaczisnje kupuje **hrodowska haptyka.**

Krupowa fabrika
Gustava Lehmanna
w Budyschinje

porucza wschě druzinu parlowych, hollandskich, najdrobnischich a srěnich krupow, kaz tez běleny hroch w dopolnatej wubjernej dobrosczi po tunich płaczisnach pschi spěschnym posłuzenju.

Poslanje do wonkowa wot 25 puntow sapoczejo.

Drjewowa aukzia.

Njedzelu 10. merza t. l. popoldnju w 2 hodzinomaj budze zo na bělczanskim reviru njedaloko schuzeja nehdze 20 dothich hromadow twjerdeho a mjehkeho drjewa, kotrez zo tez k zerdzam hodzi, pschi połozby napłaczenja na pschespadzowanje pschedawacz. — Shromadzisna pola Schpótki w Bělczezach. Kb. Kl.

Jeneho **wuczomnika** pyta schewski mischtr Richter na kamjentej haszy czo. 598.

Schubardtez korczmarstwo.

Dzensa **sobotu** pschipoldnju **karpy** polski, na kotrez najpodwolnischo scheproschuje

T. Hauka.

Sa konfirmandow

poruczam ja swój skład
hotowych jaquetow wot 2½ tl. hacz 6½ tl.,
lustry,
mohairy,
alpacca,
wolmjany atlas we wschěch barbach
hischcze po tunjej płaczisnje.

H. Kayser,
firma: **J. Hartmann.**
na zitnej haszy 52
w domje knjesa pschekupza Noacka.

Wuczomnika pyta krawz **J. E. Voigt** na drjewowych wikach czo. 583.

Dzełaczerske familije, hetmanjo, wulzy wotroczzy, wolazy, horjenzy-kucharki, kaz tez mnohe dzowki moza dobre sługby pschi wysokej sdzě psches podpisaneho pschipokasane dostacz

Rudolph Wahl na zitnych wikach 603.

Jeneho wuczomnika pyta pjekarski mischtr Klingst na snutsknej lawskej haszy.

K wobkedzbowanju!

S tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ja skład wschelakich knihi, wot mojeho niebo muza k. E. E. Kliemanda sawostajeny a po dobrosczi a kmanosczi snaty, po tunich płaczisnach pschedawam a zu pola mje dostacz: serbske, nowe a stare budyske, nowe a stare drazdzanske, jasonske a lubinske spěwarske knihi, serbske biblije a modlerske knihi se sletym wobrěskom a bjes njeho kaz tez wschitke druzinu schulske knihi a pisankow. — Pschedawanje ma zo zobotu w budze, njedaloko měschczanskeje haptyki stejazeje a po firmje snajomeje, druhe dny pak w mojim wobydlenju na bohatej haszy czo. 81.

Tez njech zebi czi, kiz zu stare spěwarske knihi pschewjasacz dali, borzy po nje pschiduu.

E. E. Kliemandowa wudowa.

Nakładnik: J. E. Smoler. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 11. — 16. měrca. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Semjerženje. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Kralowski bal. — Se Serbow: S Budyschina. S Porschiz. S Huski. S Panczig. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Sjawne pschedawanja. — Privatnje na pschedań. — Dzeczel. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Semjerženje.

Loni 6. měrza nam w Budyschinje wokna schczerczachu, dokelž bě ßo bjes Němzami a Franzowsami měr wobsanknył a ßo tu k jeho czesczi tehdy s kanonami tsělesche. Lětßa tudy też 6. měrza někotremužkuliž wokna saschczerczachu, ale wina teho běsche zyle druha, mjenujzy na tutym dnju popołdnju bórsy, jako bě schtyri wotbiło, mějachmy tu lohke semjerženje. Wone je ßo też nimale po zykej Sakskej a Pruskej a hewak też w Czechach sacżucz dako, njeje pak nihdże żaneje pomnjecza hódneje schkody nacziniło.

Semjerženje je ßamo na ßebi jara straschny podawk. Hdżež wone s wjetschej mozu wustupi, tam twarjenja spowala, pschi czimž husto dosez wjele ludzi żiwjenje schubi abo tola ßwoje wobydlenje wotbudże. Też stanje ßo, so ßo pschi tym semja rospuknje a ßo pola abo kuki do hłubokich jěsorow pschewobrocza. A w krajinach, hdżež ßu wohenpluwaze hory, je sa tych, kiž w jich bliskosczi bydla, też njelubosne pschebywanje, pschetož w czaßu semjerženja tajke hory rad se ßwojeho wjerschka lavu won czerja, kotraż ßo potom jako żehliwa rěka dele wala a wscho spali a skasy, schtož na ßwojim puczu setka. Tola měnja też ludzo, so bychu semjerženja hischcze wjele hórsche byłe, hdy by żanych wohenpluwazych horow njebyło, pschetož psches nje móża gasy a para wón, hdyž je ßo jich w semi psches měru wjele nahromadziło.

Wuczeni mjenujzy praja, so je snutskomnosez semje na tym wina, hdyž semjerženje nastanje. Snutskomnosez semje pak wobsteji po jich měnjenju s wěsteje żidkosczje a s wody. Ale wysche teho je tam też wjele wóhnischczow, s kotrychž ßo czopłosez a horzota po snutskomnej semi rosschěrja; pschetož czim hłubscho my w semskej skorje — kaž móże ßo twjerdosez semje mjenowacz — pschińdżemy, czim horzyscho tam je.

Hdżež pak ma woheń tu móz, so wodu mjenje abo bóle sawari, tam ju wón też do pary pschewobrocži. A tuta para wjele wjazy města trjeba, dyžli ta woda, s kotrejež je nastała. Wona ßo teho dla se wschej mozu rosschěrjecz pyta a so je jeje móz satraschnje wulka, to my najlěpje na parowosu widzimy. W tutym ßo mjenujzy w kótle woda wari a jeje para pyta, kak by ßo někak wudobycz móhła. To ßo jej pak njeradzi, dokelž je kotoł jara twjerdże twarjeny a tak pschihotowany, so dyrbi para jako czerjata móz skutkowacz. Parowós ma mjenujzy tajki naporjad, kotryž para, hdyž pschi ßwojim napjeranju na njón czischczi, tak do hibanja staji, so wot teho wós ßam na ßwojich koleßach dale jědże a wysche teho hischcze pschipojßnjene wosy ßobu czehnje.

Hdyž pak my widzimy, so ma ta para, kotraż s wody małeho parowosoweho kótka nastanje, tejko mozy, so na jedyn ras wjele tawsynt zentnarjow se spodżiwnej spěschnosczju czehnje, dha drje móże my ßebi też trochu myßlicz, kak para w snutskomnosczi semje sakhadża, hdyž něhdże dosez města sa ßebje nima. Wona sa semskimi prósnizami pyta a czischczi ßo, hdyž jich njenamaka, po schkakobami dale bóle horje, so by wukhod dobyła. Duż żadyn dżiw njeje, so powjerschnosez semje rži a tschepoze, haj so ju para tu a tam horje czeri a rospuka. Wot teho potom twarjenja padaja a sa wobydlerjow ßmjertny strach nastanje. Tola je w połodnischich europoskich krajach pschezo hórje, dyžli w połnóznych.

Najnowsche.

Neapel, 13. měrza. Italski kral je pruskemu prynzej Bjedrichej Korli, kiž je w poßleńschim czaßu Rom a druhe italske města wopytał, jenu kralowsku łódź poskicził, so by s njej do Sizilije, na jonifke kupy a do Egiptowskeje jěł. Wón ßo na njej potam saßo do Italije wrócži.

London, 13. měrza. Parnik „Baltic" je s wotmolwjenjom pschedßydy amerikanskeje unije w nastupanju alabamskej należnosczje wczera do Liverpoola pschijeł.

Moskwa, 13. měrza. Na namjet tudomneho ßłowjanskeho towarstwa ßu tudomni kupzy k twarskim pjenjesam ruskeje zyrkwje w Prasy 3000 toleŕ darili a wysche teko hacz na dalsche lětnje 1000 tl. sa młodych zusych ßłowjanskich studentow.

Swětne podawki.

Saksa. W druhej komorje je ßo w poßleńschim cżaßu woßebje wo nowy schulski sakon jednako a ßu jón skónczńje tajki, kajkiż bu wujednany, ſ 48 hłoßami pschecżiwo 22 hłoßam sa dobry spoſnali. Schtoż sakske ßerbske schule nastupa, dha je ßerbska ryczż w nich ßwoje dotalne prawo wobkhowała, tola ßu w pruskich ßerbskich schulach w tajkim nastupanju wjele lěpje saſtarane. Sapoßłanz Kerk (Strauch,) kotryż ſe ßamßneho naſhonjenja a jako schulski prjódkſtejeŕ jeneje ßerbskeje schule wě, schto je sa ßerbske schulske dżěcżi trjeba, bě drje namjet stajik, so by ßo wucżenje ßerbskich dżěcżi polěpschiło, ale jeho derje měnjeny namjet njebu pschijaty, dokelż woßebje taj saposłanzaj, kiż mataj ſe Sserbami wjele cżinicż, mjenujzy Petri a Fahnauer, pschecżiwo njemu ryczeschtaj. My tule należnoſcż pschichodnje hischcże wobschěrnischo wopomnimy.

Jeho majeſtoſcż kral Jan je wucżerjej Gründigej w Geringswaldże ßlěbornu, k albrechtſkemu rjadej ßkuſchazu medaillu spożczik.

Prußy. Wjerch Bismark je ßo na ßwoje wobßedżeństwo w Lauenburgſkej podak a tam najſkerje dwě njedżeli wostanje.

Nowe skote pjenjeſy a to najprjódzy dwazyczimarkowske kruchi (schtuka po 6 tl. 20 nßl.) ßo wschědnje bija. Hacż dotal je jich sa 41 millionow markow nabitych. (Kóżda marka abo hriwna płaczi 10 nßl.)

Snaty Westerwell, kotrehoż běchu teho dla do jaſtwa wotwjedli, dokelż jemu winu dawachu, so chze Bismarka skónzowacż, je nětko saßo ſ jaſtwa puschczeny. Ssudnizy mjenujzy ani najmjeńschu winu na nim namakali njeßu.

Polski duchowny Kozmian je te němske nowiny pschiſkłodżenja dla wobſkorżik, kotrež wudawachu, so je wón ſ jenej żónſku w Homburgu byk a tam pjenjeſy pschěhrał, kotrež běchu sa bamża nahromadżene.

Někotre nowiny pißaja, so němski rajchstag 8. haperleje hromadu ſtupi, druhe pak měnja, so to hischcże zyle wěſte njeje.

Württembergſki kral běſche dwaj dnjaj w Barlinje, so by kralowſku ßwójbu wopytał, a je wot tam do Petersburga wotjěk, hdżež je ßo jeho knjeni mandżelſka hižom pſched nětotrym cżaßom podała. (Wona je, każ je ſnate, ßotra ruſkeho khěżora.)

Pruſki gouverneur w Straßburgu bě tamniſchehp biſkopa proßył, so by tón fararjam w Elſaßu pſchikasał, k cżeſczi kraloweho narodneho dnja 22. měrza Bożu ßkużbu wotdżerżecż, ale biſkop jemu wotmolwi, so ßo to njehodzi, dokelż mohło ßo ſtacż, so bychu ßo pſchi nětcżiſchim pſchecżiwoněmſtemu ſmyßlenju elſaſkeho luda dżeń prjedy wſchě zyrkwje wotpalike.

Prěnja komora je ſakon w naſtupanju ſchulſkich inſpektarjow po tajkim waſchnju ſa dobry ſpoſnała, każ bě jón druha komora wuradżika.

Awſtria. Na wuherſkim ßejmje je nowy wolbny ſakon k wuradżowanju prjódkpokożeny, kiż ßo tym ſapoßłanzam, kiż k tak mjenowanej lěwizy ßkuſcheja, ſ zyka njelubi. A hacż runje je lěwizarjow mjenje, dyżli prawizarjow, dha chzedża jón tamni tola njemóżny ſcżinicż, a to na to waſchnje, ſo budża tak dołho pſchecżiwo njemu a tež pódła wo druhich wężach ryczecż, hacż miniſterſtwo tutón ſakon naſad njewoſmje. Pſchetoż na wuherſkim ßejmje ßo debatta żenje prjedy ſkónczicż njeßmě, hdyż chze żadyn ſapoßłanz hiſchcże ryczecż. A kóżdy dżeń je 20 lěwizarjow hotowych, na ßejmje ryczże dżerżecż a hdy by to ſchtyri njedżele ſa ßobu trało.

We winſkim rajchsrathu jednanje w naſtupanju galiziſkeje należnoſcże jara pomału pokracżeje a njeje hiſchcże pſchewidżecż, hdy a kak ßo ta wěż hiſchcże ſkónczi.

Wolby ſa khrowatſki ßejm budża pjecża bórſy wupißane. Prjedawſchi je wuherſke miniſterſtwo teho dla rospuſchcziło, dokelż běſche wjetſchina khrowatſkich ſapoßłanzow pſchecżiwo njemu.

Miniſter kultuża je wukaſnju wudał, ſo wěrowanja a kſchcżenja awſtriſtich tak mjenowanych ſtarokatholſtich duchownych niczo njepkacża. (Starokatholſzy ßo czi katholikojo mjenuja, kiż ßo nowemu postajenju romſkeho konzila wo bamżowej njemolnoſczi podcżißnyli njeßu.)

Franzowſka. Jendżelſki krónprynz a jeho knjeni mandżelſka staj do Pariſa pſchijěłoj, ſo byſchtaj tam někotre dny pſchebykoj.

Franzowſke miniſterſtwo je 7. měrza ſ nowa 350 millionow fr. ſarunanja wójniſkich khóſtow do Barlina poßłało.

Rußowſka. Khěżorka ßo najſkerje hižom w tutym měßaza do Kryma poda a tam hacż do naſtymy woſtanje, ſo by tamniſchi cżoplischi powětr wużika, kotryż je ßo loni ſa jeje ſtrowoſcż jara ſpomożazy wopokaſał. Khěżor jù hacż do Odeßy pſchewodżi.

Jendżelſka. W alabamſkej należnoſczi ßo hiſchcże niczo wěſte postajiło njeje a budże k temu najſkerje hiſchcże wjele cżaßa trjeba. Tola ßo to měnjenje dale bole rosſchěrja, ſo tuteje węży dla żana wójna bjes Ameriku a Jendżelſkej njewudyri.

Turkowſka. Sskowjenjo w Turkowſkej, kiż ßo Bołkharjo mjenuja, ßu ſkónczńje to dozwolili, ſo jich zyrkwje a ſchule wjazy pód grichiſkimi duchownymi njeſteja. (W naſchich Sserbach by teho runja tola hižom dawno cżaß byk, ſo by ſchulſki radżicżel abo viſitator, kiż ſa ſchulemi hlada, tež Sserb byk, pſchetoż kak może nechtón wo ßerbſkich ſchulach ßudżicż, hdyż ßam ßerbſki njemóże!)

Kralowſki bal.

(Pokraczowanje ſ cz. 9.)

W ſali, do kotrejež ßym moje knjenje hoſposy w mojim powjedanju pſched dwėmaj njedżelomaj dowjedł, ſteji dołhe blido, kotrež je wo prawdże ſ kralowſkimi jėdżemi kraßnje wuhotowane. Na to chzemy pak poſdżiſcho ſpomnicz.

Wot jow ſtupi ßu hnydom do ßameje balſkeje ſale, hdżež ßo hoſczo wot kralowſkeho dwórſkeho marſchala ſ hłubokim pokorjenjom witaja a ßo knjenje na prawy, knjeża pak na lėwy bok ſtupaja. Nėtko ßebi knjeża te wſchelake knjenje a knjeżny wobhladuja a tele ßu tež wo prawdże wobhladanja hódne; pſchetoż jich pycha je pſchewſchu mėru kraßna. Tak ſ wėſtoſczu wėm, ſo mėjeſche jena knjeni draſtu a pychu, kiż bė ſ najmjeńſcha tſi tawſynty toleŕ hódna. Pjecz ſtow toleŕ płaczeſche jenoż ta trochu naczerwjeń draſta, kiż bė ſ klepratymi krjóſami, kohcz nėhdże 10 tl. hódnymi, tak wudebjena, ſo wot draſty ßameje wjele widżecz njebėſche. K temu hiſchcze wodżewk wot najlėpſchich kleporow. Tajkich knjenjow a hiſchcze pyſchniſchich bėſche tu doſcz a nadoſcz.

Knjenje maja włoßy pak drobnje pak bóle tółkſcze pudrowane, tež druhdy nimale runje dele wißate, żenje pak ſapleczene njeißu. We włoßach ßu najbóle wſchelake drohe jełhy ſ rózemi natykane a knjeni krónprynzeßyna mėjeſche wyſche brillantoweho diadema jedyn krócz bėku a druhi krócz czerwjenu kameliju we włoßach. Knjenjaza draſta je ſ wjetſcha bėka abo tola ſ bėkymi kleporami wudebjena a wokoło ſchije daloko dele wurėſnjena. Sa to je delka jara dołha a ſe ſchlepu, tak ſo ßu ſtupniczki jenoż porėdko widżecz. Te pak ßu ſ wjetſcha ſ bėkeho a czerwjeneho atłaßa ſ rjanej rózu abo roſettu.

Sdżėkanoſcz tych knjenjow je tak wulka, ſo ßo bjes nimi ſ lutej ſdwórliwoſczu a pſcheczelniwoſczu wſcho hiboże, hdyż ßo ſe ſnatymi wohladaja, a je pſchi tymle rosryczowanju, kotrež nėhdże pok hodżiny traje, khėtro wulki ſchum. Ale na jene dobo ſaßkyſchi ßo bliſko durjow kłep, kłep, kłep — a ſaßo tak. Wſcho wocżichnje a je ſ dobom czara po ſali próſna a nutsſtupja kralowſzy dwórſzy marſchalio — kóżdy ſ marſchalſkim kijom w ruzy — ſ kotrymż ßwoje klepanje do dna wospjetuja. Sa nimi ſtupataj dwaj wyſchkaj a na to ſtupi kral ſ kralowej do ſale a dże bjes tym, ſo ßo hoſczo ſ wobeju bokow hłuboko pokkonjeja a khileja, hacz na poſczeń. Sa kralom a kralowej dżetaj krónprynz a prynz Jurij, ſa tymaj krónprynzeßyna a prynzeßyna Jurjowa a ſa tymi wſchėmi khėtro wulki czah knjenjow a knjeſow, jako dwórſke pſchewodżeńſtwo.

Bórſy potom ßo powjedanje ſ nowa ſapocznje, pſchetoż kralowſka ßwójba ßo tež ſe wſchelakimi ſnatymi rosryczuje. A bjes tym ßo knjeża a knjenje poczinaja hromadu ſtupacz. Wſcho je ſkónczńje k rejam hotowe a 24 herzow czaka na kiwnjenje dwórſkeho marſchala, hrimptajo kralej polonaiſu ſadżėkacz. (Pokraczowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Tudy je ßo wutoru 12. mėrza wulke njeſboże ſtało, pſchetoż rano w 7 hodżinach ßu tſi tokkarnje Steinbockez polvernika rosleczike a ſtaj pſchi tym dżėkaczerjej Żofka a Stopra wo żiwjenje pſchiſchkoj. Dżėkaczer Wieder je jenoż lohko wobſchkodżeny.

S Budyſchina. Pſchi ßerbſkej Bożej ßkużbje, kotraż ßo njedżelu Lätare w draždżanſkej kſchiżnej zyrkwi ſa evangelſko-lutherſkich Sserbow w Draždżanach a wokolnoſczi wotdżerża, k. farar Domaſchka ſ Noßaczig prėdowanje dżerżeſche, k. farar Jencz ſ Palowa pak dwė ſpowjednej ryczi. Spowjednych ludżi bė 319 a bėſche ßo ſ zyła jara wjele Sserbow ſeſchko, bjes nimi tež tójſchto ßerbſkich wojakow.

S Budyſchina. Sa budyſki, rakeczanſki, wosporſki a biſkopſki hamt chże ſjenoczeńſtwo, k temu hromadu ſtupjene, jenu khudżinſku dżėkarnju (Armen-Arbeitshaus) w bliſkoſczi tudomneho mėſta abo Żidowa natwaricz. Wobdżėlenje je hacz dotal tak wulke, ſo hižom nėhdże 900,000 dawkſkich jenoſczow wopſchija, tak ſo ßo wotpohladanje tež ſ wėſtoſczu do ſkutka ſtaji. Do tajkeje dżėkarnje budża pſchichodnje czi wobydlerjo gmejnſkeje khėże poßłani, kiż drje dżėkacz móża, ale dżėkacz nochzedża, a budże to po tajkim ſa nėkotruzkuliż wjeß wulke połóżenje.

Direktorium tuteho ſjenoczeńſtwa je wuſwoleny a to kubleŕ k. Pfannenſtiel nad Nowej Wßu jako direktar, gmejnſki prjódkſtejeŕ k. Petraſch na Żidowje jako naměſtnik, a jako wubjerkowniży kk. Fahnauer w Bobolzach, mėſchczanſki radziczeł Martini we Woſporku a ryczerkubleŕ Lindner nad Horu.

S Porſchiz. Pjatk 8. mėrza wjeczor w jėdnatej hodżinje je w kolni tudomneho żiwnoſczerja Handrija Bura woheń wudyrił a tule kolnju ſ hródżu a domſkimi, każ tež Donatez domſke a hródż do procha a popjeła pſchewobrocził. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate.

S Huſki. Ssobuſtawy tudomneho zyrkwineho prjódkſtejerſtwa ßu: Steudner, rychtar w Huſzy; Riczel, młynk w Demjanach; Maniza, żiwnoſczeŕ w Drjeczinje; Klahra, wobßedżeŕ herbſtich grychtow w Bėłych Noßlizach; Sahrodnik, żiwnoſczeŕ w Hnaſchczach; Beyer, żiwnoſczeŕ w Kundraczizach; Härtig, kubleŕ w Nowej Wßy; Pietſch, ryczerkubleŕ w Warnokczizach, a farar Jäkel jako pſchedßyda.

S Panczig. S tſinaczich gmejnow tudomneje wokolnoſcze je ßo k. ſapoßłanzej Kerkej pißmo poßłało, w kotrymż ßo jemu wutrobnje dżakuja, ſo je pſchi jednanju wo ſchulſki ſakon tak mużnje ſa Sserbow wuſtupił.

S Budyschina. Sa pschichodnu schestu klassu tudomneho krajnostawskeho seminara bu njedawno po wobstatym prusowanju 35 młodženzow pschijatych. Mjes nimi ßu schtyrjo Sserbjo: Borsch s Bórku, Gäßler s Hrodžischcza, Polan s Lipicza a Schütza s Klukscha.

F.

Přilopk.

* Nimale se wschěch sakskich městow pißaja, so ßu tam 6. měrza tež semjerženje měli. W někotrych městach běsche wone wjele ßylnische, hacž w Budyschinje; pschetož w Meranje je ßo wot njeho wjele woknow roskočiło, druhdže podachu zyhle s tsěchow, haj w jenym měscže ßu ßo wot satscheßnjenja wuhnje saßypnyłe. W Draždžanach běsche sarženje w někotrych dźělach města tak ßylne, so wobrasy se sczěnow dele panychu a czaßniki stejo wostachu. W Mischnu je na dwórnischczu kruch wjeřcha w jenej stwi dele panył a w Lipsku bě pschi semjerženju tajki suk ßłyschecž, jako by czežki wós nimo jěł. W Karlsbadže, we Weimaru a w Rudolstadtu ßu semjerženje tež pytnyli.

* Semjerženje, kotrež 6. měrza běsche, ßu w sakskej a pruskej Hornej Lužizy skoro wschudže bole abo mjenje pytnyli. We Wukrancžizach bě wone tak ßylne, so w jenej stwě Božu matru, kiž na polczzy stejesche, s tuteje dele cžißny a so ßo někotre kwětkowe hornyki dale ßunychu. W Delnej Lužizy ßu semjerženje tež saczuli, kaž to „Bramborski ßerbski zaßnik" pische.

* Nowa želesniza bjes Khoczebusom a Barschczom je ßo 1. měrza wotewriła.

* W Meeranje je ßo pschi semjerženju ßlědowazy njesbožomny podawk stał. Jako tam mjenujzy 6. měrza semja sarža, ßo někotre dźěłarki w Schmiederez tkajerni tak sastrožichu, so s prěnjeho poskhoda s woknom dele skočzichu, pschi cžimž ßebi jena nohu slemi. S druhich tamnischich fabrikow dźěłaczerjow domoj puschczichu, dokelž ßo bojachu, so móhło ßo semjerženje wospjetowacž a ßo pschi tym njesbože stacž.

* Wot budyskeho pschißažneho ßuda bu 13. měrza wobydleř Jurij Hawsch s Brěmjenja k 2lětnej khostarni wotßudženy, dokelž běsche wopaki pschißahał.

* W Erfurcže je ßo wóndano tón dom wotpalił, hdžež je Dr. Luther w ßwojim czaßu jako mnich pschebywał. Pschi tym ßu ßo wschelake knihi, kotrež Lutherej ßłuschachu, a druhe pomnjecza hódne wězy spaliłe. Woheň je psches roskočeny wuheň wuschoł a schkoda woblicza ßo na 90,000 toleř. To wotpalene twarjenje je hižom dlěschi czaß jako ßyroczi dom trjebane, tola njeje pschi tym njesbožu žana ßyrota do schkody pschischła.

* W Buttstadtu bě semjerženje tak ßylne, so swony ßame saswonichu.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Ssy dha ty wondano tež w Sdžeri kmótsił, Motso?

Mots Tunka. Haj!

H. D. Dha drje ßy mužaze póstnizy tež w Dubrawje na piwje był a ßebi tam haňbu naczinił?

M. T. Ale czoho dla?

H. D. Ssym ßłyschał, so ßu tebje tam sa jeneho burskeho ßyna měli.

M. T. Burski ßyn bycž, to tola žana haňba njeje.

H. D. Ně, ale to je haňba, hdyž tam wulzy cžinisch a rejwasch a potom wjazy njerosymisch, hacž so herzam 1 nßl. dasch.

M. T. To tola ja był njejßym, ja ßym dźě pok tolerja dał.

H. D. Swotkal dha tón skupy młodženz běsche?

M. T. Ja njewěm, hacž s Linakawa abo hdže druhdže.

H. D. Wot lětuschich póstnizow mi mój wuj něschto spodziwneho pißasche, mjenujzy, so je tam sa Wojerezami w jenej wßy, hdžež tón kißały kał roscze, žandarm pschedženaka s jeho protyku sajał a jateho wotwjedł.

M. T. Je dha protyka rjane wjedro wěschcžiła a potom je tola hrosno było.

H. D. Ně, wjedra dla ßo to stało njeje, ale rejwarjo njejßu w prawym czaßu korczmu wopuschczili.

M. T. Ty drje ßy tola — —! W tajkim nastupanju maja tola na czaßnik hladacž a niz do protyki!!

Sjawne pschedawanja.

Preuschez khěžniska žiwnoscz czo. 26 w Ssemichowje 15. haperleje; taxa 150 tl. — Rychtarjez młyn w Huczinje, 3. haperleje; taxa 9794 tl. — Knježe kubła Jamno, Dyrbach, Klětno, Koschla, Woleschniza, Kryngelezy, Domswałd a Wóßlicza Hora 8. haperleje.

Privatnje na pschedań:

Khěža czo. 725 na Hoschiz haßy w Budyschinje, 18. měrza. — Khěža cž. 55 s polom w Budestezach. — Kruschwiny k pscheßadženju pola wuczerja Halmy w Dziwoczizach. — Młyn w Myschezach, s polemi. — Kowařnja s polom w Wulkej Khójnizy. — Hosczeňz s khlamarnju w Janezach.

Dźeczel.

Tudomny, centnař po 16—20 tl., amerikanski czerwjeny 20—23 tl., schlesynski czerwjeny 19—22 tl., běły 18—24 tl.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Korla August, Jana Augusta Pjekarja, khěžnika w Sskonej Borschczi, ß. — Marja Karolina Hańža, Jana Henki, wobydlerja na Židowje, dž. — Ernst Alwin, Jana Pjetschki, wobydlerja w Dobruschi, ß. — Gustav Hermann Richard, n. s. pod hrodom. — Korla August, Pětra Augusta Wobsta, wulkosahrodnika w Wulkim Wjelkowje, ß. — Marja Helena, Jana Wičzasa, wobydlerja na Židowje, dž. — Ernst Moritz, Jana Juschtena, wobydlerja w Čzichońzach, ß.

Katholska cyrkej: Jan Jurij, Jakuba Hasche, měschčana, khěžerja a kwětkosabrikanta, ß. — Jan Pawoł, Wylema Augusta Löfflera, wobydlerja, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 19. februara: Jan Bohuwěr Libscha, schewski s Makeho Wjelkowa, 22 l. — 23., Augusta Mißganga, kublerja w Ssmolizach, morwonarodźeny ß. — 24., Gustav Pawoł, Gustava Adolfa Kuglera, najeńka w Sčzijezach, ß., 1 l. 10 m. 24 d. — 25., Jan August, Bohumika Augusta Wolfa, džěłaczerja w Wurizach, ß., 1 l. 3 m. 15 d. — 1. měrza: Helena Martha, Jurja Miczki, měschczana, khěžerja a cigarryfabrikanta, dž. 11. 7m. 20d. — 4., Hana Wilhelmina, n. dž. w Dobruschi, 11. 1m. — 5., Augusta Ida, n. dž. we Wulkim Wjelkowje, 18d. — Marja Amalia, njebo Michaka Knbascha, wobydlerja na Židowje, dž., 36l. 7m. — Jan Kubiza, khěžkař w Jeńkezach, 82l. 6d. — 7., Bohuwěr Gustav, njebo Korle Brody, wobydlerja, ß., 22l. 9 m.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

9. měrza 1872.

Dowoz: 5316 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniša.		
	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.
Pšeńca	7	10	—	7	—	—	7	10	—	6	25	—
Rožka	4	25	—	4	20	—	4	25	—	4	22	5
Jeczmjeń	3	22	5	3	17	5	3	25	—	3	20	—
Wowß	2	12	5	2	8	—	2	12	5	2	10	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 14. měrza. 1 Louisd'or 5 toler 16 ngl. 9½ np., 1 pokrowažazy czerwjeny złoty abo dukat 3 tl. 5 ngl. 6½ np.; winske bankowki 91 (18 ngl. 2 np.)

Lětża ßu saßo **brěsowe a woprawdźite běłowolschowe ßadźeńki** pola podpisaneho na pschedań.

Kubler **P. Albert** w Rachlowje.

Dźěczaze wosyczki

we wulkim wubjerku a po jara tunjej płaczisnje porucza

Franz Zureck

747 na swonknej lawskej haßy 747.

Kalmus

czerstwy abo też ßuscheny po najwyschschej płaczisnje kupuje **hrodowska haptyka.**

Runklizowe, kałowe a

druhe sahrodniske ßymjo je napschedań w knježej sahrodze we Deberkezach pola Hodźija.

Pscheměnjenja dla je na wulkej bratrowskej haßy czo. 188 jedyn sosa, 6 stolzow, 1 wuczehnite blido, 1 khamor atd. na pschedań.

Wuczomnika pyta krawz **J. E. Voigt** na drjewowych wikach czo. 583.

Hroch

k warjenju najlěpschcje dobroscze je wschědnje pola mje w Maleschezach a ßobotu też w mojim wjelbje pola Pesta na žitnych wikach w Budyschinje na pschedań.

Faßka.

Skótne wiki we Wulkich Sdźarach

27. měrza jako ßrjedu psched njedźelu Palmarum.

Wjeßne gryschty.

Jedyn **krawski** pola podpißaneho hnydom trajaze dźěło dostanje; też może jedyn **wuczomnik** jutry pola njeho do wuczby stupicz.

Krawski mischtr **E. Zuschke** w Luby.

Jedyn kmany **zhhelnski mischter** może hnydom na rycżerkuble Wyßokej pola Rakez město dostacz.

W Makym Pschěsdrjenju je **khěža** czo. 4 s polom a wulkej ßadowej sahrodu, kaž też se skotom bórsy abo też posdźischo na pschenajecze a je wscho dalsche tam sbonicz.

Sprawna **dźěłaczerska familia** dostanje wobydlenje a dźěło na rycżerkuble w Makej Borschczi pola Budyschina.

Jedyn dźěczazy wós, jena wanczka, někotre möble a druha domjaza nadoba ßu tunjo na pschedań njedźelu 17. a njedźelu 24. měrza na Hornym Židowje czo. 261 pódla schwona.

Mkody ßylny czlowjek, něhdże 16—20 lět stary, może pschi dobrej sdźi jako „markthelfar" w Draždźanach město dostacz. Wscho dalsche je shonicz pola mydkarja Lehmanna njedaloko kaserny.

Katholski Posoł czo. 6. je wuschoł.

(S barlinſkich nowinow.

Sa kralowſki napoj!

(34109a.) Radautz, 2. 1. 72. — Hacz dotal je mje kralowſki napoj wot **ſażwanja a krótkeho dycha** wußwobodźił, ſkutkowaſche tez na moje **cżeżke ſłyſchenje** tak daloko, ſo ſ pódlanſkeje ſtwy cżaßnik bicz ßłyſchach. Pſchi mojej na **puczowazu wicz** cżerpjazej ßotſje je tón napoj tez hižom pomhał. Prjedy ſcżerpnjena prawa ruka doſtawa nęto pomaku trębne hibanje.

Ambroſius, k. k. hoſpodarſki direktaŕ.

(34221.) Gromaden p. Lobſens, 8. 1. 72. — Skutkowanje kralowſkeho napoja pſchi nakoženju pſche **ſkroſle, hämorrhoidy a płuzowu ßuchoczinu** bě w kóždym naſtupanju jara ſwjeßelaze; woßebje pſchi poßleńſchej khoroſcji pſchi jenej ſtarej żonje, kotraż po wutrjebanju jeneje bleſche hižom kożo wopuſchczi a wulke położenje mějeſche. — (Skaſanje.)

Weimann, wucżeŕ.

(34297.) Grudziądz, 6. 1. 72. — Pſchi jenej holzy kralowſki napoj **pſche koſcżożer dobru ßłużbu** cżinjeſche.

Guſtav Brand.

(34460.) Patſchkau, 8. 1. 72. — Knjeni kublerka Schneiderowa ſe Lhoty cżerpjeſche nęhdże lęto na **hubjenu pſchetkaczikoſcż** a bjesappetitnoſcż. Po nakoženju jenoż jeneje bleſche kralowſkeho napoja je to wotſtronjene a ta żona ma najlępſchi appetit. — Żona pſchekupza B. cżerpjeſche na **wódnizu** a njeporjadnoſcż w menſtruaziji. Po nakoženju nękotrych bleſchow kralowſkeho napoja je ta **żona zyle ſtrowa**. — Teho runja je knjeżna Brandez w Hertwigswałdże po nakoženju dweju bleſchow kralowſkeho napoja wot **wódnizy** wotkhorjeła. Ta khora bě w tajkim ſtrachu, ſo jeje ßmjercż wotczakowachu. Jeje wotkhorjenje je w Hertwigswałdże wjele rycżow ſakoziło.

Theophil Kaul.

Wunamkaŕ a **jeniczki** fabrikant kralowſkeho napoja:

prawdźiwy ſtrowotny radźicżel (hygiëiſt) Karl Jacobi

w **Barlinje** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje **pok** tolerja.

W **Budyſchinje** 16 ngl. pola H. J. Lincki.

Pſchedawanje twarſkeho drjewa.

Na pſchedań po poſtajenej taksy ßu wſchędnje k wotwjeſenju pſchihotowane

I. na **nowowjeſczańſkim** reviru 265 khójnowych twarſkich ſchtomow,
II. = **dubjanſkim** reviru 339 ſchmrękowych teho runja,
III. = **bartſkej** holi bjes **Borſchczu** a **Krjebju** 148 khójnowych twarſkich ſchtomow.

Tute ſchtomy ßu 12—20 metrow dołhe a dżerża 15—30 centimetrow w ßrjedźnej pſchemęrje.

W **Barcże** 1. měrza 1872.

Wyſchſchi hajnik
Wiedemann.

K konfirmaziji

poruczża wſchě ſorty

ßerbſkich ſpěwarſkich

Auguſt Schönka

na hauenſteinſkej haßy pódla butrowych wikow.

Jedyn **krawſki** pyta měſto na wßy a je wſcho dalſche ſhonicz pola rychtarja w Kamjentej Woleſchnizy.

Sa konfirmandow

poruczam ja ßwój ſkład

hotowych jaquetow wot 2½ tl. hacz 6½ tl.,
luſtry,
mohairy,
alpacca,
wolmjany atlas we wſchěch barbach hiſchcże po tunjej płaczińje.

H. Kayſer,
firma: **J. Hartmann.**
na żitnej haßy 52
w domje knjeſa pſchekupza Noacka.

Dickowa koncežionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza żałba,

kotraż je ßo najbóle kóżdy raz jako dobra wopokaſała, poruczża ßo w żerdkach po 3 ngl. a po 12 np.,

wot **hrodowſkeje haptyki**
w Budyſchinje.

Ssucha bruniza

je k doſtaczu w Frenzelez podkopkach we Wulkej Dubrawje.

Powschitkomna aßekuranza w Trieſcze

(Assicurazioni Generali)

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

32 millionow 128,481 ſchěßnakow 11 krajzarjow awſtr. czißła

a) **twory, mobilije, žnjeúſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch družinow pſche wóhnjowu ſchkodu;**

b) **poſticzuje** ſawěſczenja na **žiwjenje cžłowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim kourancze.**

Towarſtwo wupłaczi w lěcze 1870 ſa 12,228 ſchkodowanjow ſummu wot 4 millionow 929 tyßaz 316 ſchěßnakow, a 20 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

Ernſt Walther w Budyſchinje.
Korla Auguſt Berger w Ketlizach.
Jan Noack w Drjeczinje.

Atteſt.

Najwjetſche ſboże je ſtrowoſcž. Sa tu mam ßo jenož ßamej **Glöcknerſkej hojatej a czehnitej żałbje** džakowacž. Ja mějach 20 lět hłuboke džěry w mojimaj nohomaj (koſczožer), lěkarſka pomoz bě ßo zyle wſdała, ja ßam na žanu pomoz njemyßlach; dokelž mojej noſy woczorniſchtej, ja ani khodžicz ani ſtejecz njemóžach, běch ja zyle žiwjenja ßyty. Duž mi hiſchcze **Glöcknerſku żałbu** poruczichu a po jeje nałoženiu buch ſa krótki czaß zyle ſahojeny, a poruczam ju nětko tež druhim.

Sigmannowa, na kſchiwej horje 3 w Magdeburgu.

Sa 2½ nßl. doſtacz w hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Mojim czeſczenym ßerbſkim krajanam a wotkupowarjam najpodwolniſcho k nawjedženju dawam, ſo ja na bližſchi budyſki hermank ſ wulkim wubjerkom

mužazeje a hólczazeje drasty

pſchijědu, kotruž budu po najtuniſchej płaczišnje pſchedawacz.

Moja pſchedawarnja budže na mjaßowym torhoſchczu w domje czo. 39 pódla knjeſa pſchekupza Wehle.

Ad. Sodan ſ Draždžan.

Najlěpſchu

czěſku parnu muku

(Kaiſer- a Grieſler-Auszug)

kraßnje běłu a ßuchu tworu,

teho runja

ſa wſche róczne czaßy

czerſtwe ßuche drožđże

k dobroczinwemu wobkedžbowanju poruczataj.

Glnzel & Ritſcher

na ſwonknej lawſkej haßy czo. 798,

na wulkej bratowſkej haßy czo. 204.

Soſa a kanapeje

derje a rjenje džełane we wulkim wubjerku po woßebje tunich płaczišnach poruczam

Franz Zureck

774 na ſwonknej lawſkej haßy 747.

Mój ſkład

czaßnikow (ſegerjow)

na ſnutſkownej lawſkej haßy podla tórma

je najbohatſcho ſrjadowany a ja teho dla wulki wubjerk wſchelakich czaßnikow, budžerjow, hrajatych tyſkow atd. atd. atd.

najpodwolniſcho poruczam.

Kóždy czaßnik je derje wotczehnjeny a ja ſa dobre hicze 1 hacž 3 lěta rukuju.

☞ Tež pſchiſpominam hiſchcze, ſo ßym ja **ſerbſkeje** ryczeje tak derje mózny, kaž němſkeje.

S poczeſczowanjom poruczam ßo

J. G. Schneider,

czaßnikař.

Pſchi potrjebje

ſakſkeho a ſchleſynſkeho kamjenteho wuhla, kaž tež

czěſkeje brunizy

ſa dom a induſtriju po zyłych lowryjach, połlowryjach a běrtellowryjach, kaž tež po jenotliwym, dale tež

gogolinſki a ſhorjelſki kalk, hnójne ſrědki wſchěch družinow

mój ſkład najpodwolniſcho poruczam.

H. Grieshammer,

ſe ſkadom na budyſkim dwórniſchczu ſ napſchecza kublokubje.

Snate

rigaſke lane ßymjo w tunach, kaž tež

ſ. **džeczelowe ßymjo**

ma na pſchedań

W Njeßwaczidle. **E. Krauſa.**

Krupowa fabrika
Gustava Lehmanna
w Budyschinje

porucza wschě druzinty parlowych, hollandskich, najdrobnischich a zrěnich krupow, kaz tez bělenu hroch w doposnatej wubjernej dobroscji po tunich placzisnach pschi spěschnym poßkuzenju.

Poßkanje do wonkowa wot 25 puntow sapoczejo.

Pscheměnjenje pschebytka.

Czesczenym Serbam Budyschina a wokolnosczе ja s tutym k nawjedzenju dawam, so zym ja mój, hizom 20 lět dzerzany pschebytk pola knjesa wazineho mischtra Eule wopuschcził a moje **pjelzotworowe a mězowe khlamy** do domu knjenje swudowjeneje klempnarskeje mischtrki Lehmannoweje na bobohatej haßy czo. 69 pschepołożił a proschu wo dobroczіwe wobkedzbowanje.

W Budyschinje 8. měrza 1872.

Handrij Paul
kožkarski mischtr.

Drjewowa aukzia.

W brěsynskej holi blisko hesterskeho hata budze zo,

zrjedu 20. měrza dopołdnja w 10 hodzinach

38 dołhich hromadow wulěßowaneho lěßowaneho brěsoweho a khójnowoho drjewa

a **popołdnju wot 2 hodzinow**

w hlinjanskej holi pschi stróżanskej zyhelniczi

6 dołhich hromadow khójnoweho a wosyzoweho wużitkoweho zucheho a pscheměnjateho drjewa pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, na pschezadzowanje pschedawacz,

W Maleschezach 11. měrza 1872.

Wyschschi hajnik **Sachßa.**

Czerstwopaleny
twarski a rólny kalk

poruczeja kalkpalernje **H. W. Siebörgerez herbow** w **Cunnersdorfje a Niskej.**

Bukiczanske
ratarske towarstwo

wutoru 19. měrza popołdnju w 3 hodzinach.

Pschednoschk wot knjesa hamtskeho skotolékarja Walthera. **Pschedßyda.**

Jeneho **wuczomnika** pyta **Kuntza** (hewak Riesa), schewski mischtr na zerbskej haßy czo. 8 w Budyschinje.

K prjódkstejazym jutrownym pjeczwam rjanu
pschenczu muku
najlěpscheje dobroscze we wschelakich druzinach k dobroczіwemu wobkedzbowanju porucza

J. Kögler, pjekarski mischtr
na kamjentej haßy.

Łužičan čo. 3 je wušoł

a wopřija: 1) K 22-lětnym swjećinam budyskeje Bjesady. Spěw wot H. S. 2) Pražski študent na prózdninach. Wot J. S. 3) Što potrjebam? Spěw wot — ča. 4) Moje pućowanje do Łužicy. Wot Nyčki. (Pokračowanje.) 5) Kocor a myška. Świerč a mrowja. Bajcy z luda. Podał Wólšinski. 6) Z Budyšina a Łužicy. Wot F. 7) Słowjanski rozhlad. Wot J. E. Smolerja. 8) Listowanje.

Hollandski mlokowy pólver.

Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kizomaj wschědnje krumom abo wolam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobzernosch, płodzi wjele mloka a sadzěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 ngl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Serbske spěwarske

wschelakeho waschnja a swjaska najtunischo pschedawa

C. Forner
na bohatej haßy pódla plumpy.

Khojej punt po 9 ngl., 9½ 10, 10½, 11 ngl. atd.;
zokor a rózynki po najtunischich płaczisnach;
syrop punt po 18, 20, 36 np.;

łamany rajß
punt po 18 np., pschi 5 ptach po 16 np.;

wulkosornaty raugoon-rajß
pt. po 20 np., pschi 5 pytach po 18 np.;

cigarry
we wulkim wubjerku,

palenz
wschěch druzinow

porucza **Rudolph Hölzer**
na rožku zerbskeje a schulerskeje haßy.

Hdyz tez znadz druhdy wonka pod bohatym tormom zane Serbske Nowiny wjaz dostacz njejßu, dha zu tola hischcze nutska we wudawarni Serb. Nowinow na pschedan.

Redakzia.

(K temu czißtu jena pschiłoha.)

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Pschiłoha k czo. 11 Serb. Nowinow.

Generalna shromadźisna

wupožczerńje a nalutowarnje sa Bart a wokolnosć

(sapißane towarstwo)

ßrjedu 20. měrza 1872, popołdnju w 3 hodźinach

w sali tudomneho hosćeńza.

Dźeńſki porjad: 1. Rosprawa wo ſkutkowanju.
2. Rosprawa ſliczbowanje revidirowazeje deputazije ſa 1871 a juſtifikazia tuteho ſliczbowanja.
3. Wobſanknjenje w nastupanju wotmolwjenja kral. miniſterſtwa prawdy na próſtwu w napohladze §. 33 wuſtawkow.

Ssobuſtawy ßo ſ tutym pſcheproſchuja, ſo bychu ßo na ſhromadźisnje bohacze wobdźělicz chźyli.

W Barcze, 4. měrza 1872.

Direktorium
wupožczerńje a nalutowarnje ſa Bart a wokolnosć
(ſapißane towarſtwo.)
Wiedemann, direktař.

Wuſtajenje a aukzia ſkotu.

Porſchiſke ratarſke towarſtwo ſměje tež w tutym lěcze ſaßo wuſtajenje ſkotu a potom k temu ßo pſchiſankazu aukziju ſkocżatow, w hródźach jeho ßobuſtawow wotkubłanych, wobſtejazych ſ něhdże 60 rěſnych, kaž tež wyßokoſcżělnych howjadow, a ma ßo to

ßrjedu, jako 20. měrza dopołdnja wot 10 hodźinow

w Porſchizach ſtacz. Na kupjenje ſmyßleni ßo teho dla na to kedźbni cżinja a ßo k bohatemu wobdźělenju najpodwolniſcho pſcheproſchuja.

Porſchiſke ratarſke towarſtwo.
Schpótka.

Khoſej, punt po 80, 85, 90, 96, 100, 140 np.,
zyły zokor, pt. po 56, 58, 60, 64 np.,
drobny zokor běły, pt. po 50, 54, 56 np.,
bruny a żołty **indiſki farinzokor,** pt. po 40, 44, 47 np.,
rózynki, make a wulki, pt. po 48, 50, 54 np.,
rajß, pt. po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
pſchi 5 puntach na dobo tuniſcho;
petroleum, pt. po 25 np.,
ſolarwolij, pt. po 20 np.,
najlěpſche ſchleſ. **ßwěcżenje,** pt. po 48 np.,
cigarry, derje wotležane, po wſchěch płaczisnach,
tobak w rołkach, srěſany a w paczikach, wjaz hacz 20 druzinow;
jahły, ßoczki, buny, hroch, krupy, ſoda, mydło atd.
pſchi potrjebje po najtuniſchich płaczisnach poruczataj

Ginzel & Kitſcher
na ſwonknej lawſkej haßy czo. 798,
na wulkej bratrowſkej haßy czo. 204.

Jedyn ßylny młody cżłowjek, kiž chze młynſtwo nawuknycz, może pola podpißaneho bórſy abo k jutram do wuczby ſtupicz. **Mitaſch,** młynk w Kołaſy.

Jeniczki ßrědk,

kiž je mje wot mojeho ſaßałkeho a dołheho **bróſt- a ſchijubolenja,** ſjenocżeneho ſe ßylnym **ſaźwanjom** wußwobodźik, je wubjerny **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop ſ Wrótßławja.** Ja teho dla ſa ßwoju pſchißłuſchnosć dźerżu, kożdeho na **bróſcże thoreho,** jeli chze ßwoje hroſne cżerpjenje wotbycz, na to kedźbneho ſcżinicz, ſo by jenoż **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** nałożił, dokelž mam ßo jemu ſa moje nětko podlěſchene żiwjenje dźakowacz.

W Draždżanach, 29. nowembra 1871.

Ernſt Moritz Grahl
żitopſchekupz.

Jenoż prawdźiwy maja jón w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
B Kinne, haptykař w Heruhucze,
Joſ. Löbmann w Schěrachowjeż,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Geriſcher** w Oſtritzu,
Schołta we Wotrowje a
Lehmann w Bkdeſtezach.

Jeneho wuczomnika pyta pjekarſki miſchtr Klingſt na ſnutsknej lawſkej haßy.

Hornolužiski bank w Žitawje.

S dźenßnischim dnjom wotewrjamy s dowolenjom nascheje dohladowazeje rady w

Budyšinje

jenu

pobočnu skutkowarnju

pod firmu

filiala hornolužiskeho banka w Žitawje

(Filiale der Oberlausitzer Bank zu Zittau,)

kotrejež skutkowanje budźe wschě dźěła wopschijecź, kotrež ßu psches § 2 naschich statutow postajene.

Sa specialne wjedźenje tuteje skutkowarnje mataj

knjes **Carl Neubert** jako sastupny direktař a
knjes **August Birnstein** jako połnomóznik

poruczności, kotrajž w hromadźe firmu prawomóznje podpißujetaj.

Tola ßu tež pißma sa budysku pobocznu skutkowarnju prawoswjasaze, kotrež ßu pak wot wobeju podpißaneju direktarja **Otto Seitz** a sastupneho direktarja **Eduard Emperius** abo wot jeneho tuteju dweju hromadźe s jenym horka pomjenowaneju dweju knjesow podpißane.

W Žitawje, 2. měrza 1872.

Direkzia hornołužiskeho banka w Žitawje.
O. Seitz. **Emperius.**

Filiala hornolužiskeho banka w Žitawje.

Dźiwajo na horne wosjewjenje na to pokasujemy, so je nam po § 2 naschich towarstwowych statutow wobstaranje wschěch družinow bankowych a pschekupskich dźěłow dowolene.

Wot prawisnow, kotrež nam w naschim wobstaranju dźěłow pschißłuscheja, chzemy tudy jenož někotre, jako:

kupowanje a pschedawanje tu- a wukrajnych statnych papjerow, akzijow atd.;
kupowanje a pschedawanje ßměnkow (wechslow) na němske a zuse města;
pschiswolenje požczonkow na sastajenje statnych a płaczatych papjerow wschěch družinow, dale na sastajenje njepschedźěłanych wupłodow (žita atd.), tworow a hewajschich płaczatych pschedmjetow (jeli spěschnemu skaženju podczißnjene njejßu);
wobstaranje conto-corrent-skutkowanja;
horjebranje pjenjes k sadanjenju s wupowjedźenjom a bjes njeho;
wobstaranje pjenjesy-wuměnjenja (bjes druhim kupowanje a pschedawanje awstriskich bankowkow atd.)

wusběhujemy, kotrymž woßebje naschu dźěławoscź pschiwobroczimy.

W Budyschinje, 2. měrza 1872.

Filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 12. ~ 23. měrca. ~ 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěšćki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecże: Schulska wuczba w pruskich ßerbskich schulach. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Kralowski bal. — Se Serbow: S Budyschina. — Wukasy wyschnoscże. — Sjawne a privatnje pschedawanja. — Cyrkwinske powjescże. — Nawěschtnik.

Schulska wuczba w pruskich ßerbskich schulach.

3.

c. Spěwanje. Wot zyrkwinskich hłoßow dyrbja dźěczi te nawuknycz, kiž ßo we woßadże najhusczischo spěwaja, hewak pak tež wschelake ludowe kherluschki, woßebje wótczińske, historske, towarschne a pschirodowne. Sa nasche ßerbske schule mamy tajkich ludowych kherluschkow jara wulku liczbu, kotrez ßu po wjetschinje s pjera knjesa fararja Sejlerja, kotremuz nasche schule sa tajku wulku dobrotu wjele dżaka dołża. „Spěw żiwjenje nam krasni, do radosci wutrobje," tak praji nasch luby spěwar, a wón je prawdu ryczał, pschetoz hdyż ßo wjeßele spěwa, tam je derje bycz, a hdyż dźěczi w schulach rady spěwaja, tam tež wěscże wot druhich wězow, kiž jim wjazy hłowukamanja naczinja, něschto hódneho nawuknu. Derje snate sběrki ßu: „Sahrodka kwětkojta" a „Pjekarjowe schulske spěwy," dwaj dźělaj; wjele rjanych ßerbskich spěwow, kiž dźěczi a starschich wulzy sawjeßela, njejßu hacz dotal we żanych schulskich knihach městno namakałe.

d. Pißanje. Dźěczi nawuknu małe a wulke němske a łaczanske pißmiki, tak so móża skónczże rjanu spodobnu ruku pißacz, ßo wě, so wschitzy to jenak duschnje njenawuknu. Pißmiki ßu sa němske a ßerbske pißmo jenajke, jenoz tele ßerbske: „ě, ó, ł, ż, dż, cż, cž, Dż, Ł, Cż, Cž" ßo do tych jenotliwych pißmikowych ßwójbow pschidadża, a we łaczanskim pißmje ßlědowaze ć, č, ě, dź, ł, ž, ó, Ć, Č, Dź, Ł. W prjedawschich czaßach tele pißmiki njewucżachu, ale jenoz němske, to pak nětko wjazy njedoßahuje, pschetoz nětczischi czaß ßebi pschezo wjazy wot cżłowjeka żada a dowuknycz żenje njemóżemy. Nawuknjenje tychle ßerbskich pißmikow pak je hižom teho dla nusne, dokelż dźěczo bjes nich nimale żane jenicżke hróncżko w ßwojej ryczi napißacz njemóże, a tola żada ßebi pädagogiska wědomnosci, so by dźěczo tež niczo njepißało, schtoz njerosymi abo pschi cżimż ßebi niczo njemyßli. — A kajke wjeßele maja naschi schulerjo nad tajkim pißanjom, hdyż móża pódla němskich tež ßerbske ßkowa pißacz; haj woprawdże kóżdy ßwěrny wucżeŕ, kiž wě, kak prawa radosci dźěczom wuknjenje połóži, tón ßerbske pißmo w ßwojej schuli njesakomdzi.

e. Liczbowanje. (Rachnowanje.) W prěnim schulskim lěcże nawuknu dźěczi prěnje dźeßacz liczby tak, so niz jenoz liczbniki pißacz móża, ale tež s liczbami wobkhadżecz wjedża; w druhim a tsecżim lěcże wschitke liczby hacz do sta, potom dalsche liczby bjes wobmjesowanja. W prěnich lětach dźěczi ßerbszy licża, tola pak němske mjena liczbnikow nawuknu, posdżischo bóle němszy, ale wukkadowanje ßo pschezo ßerbszy a němszy dawa, każ tež nałożene nadawki se żiwjenja.

f. Nastawki. Schulski radżiczel Stolzenburg praji w ßwojim snatym wukasu, so je njepädagogiszy, hdyż pódla ßerbskeho cżitanja jenoz němske wot- a na- pißowanje ßo stanje; duż dyrbja dźěczi tež ßerbszy wotpißowacz a ßwoje myßle napißacz wuknycz a to je tón jenicżzy prawy pucz k rosomnemu němskemu pißanju; pschetoz schtóż hnydom s němskim sapocżnje, tón ßo runa twarzej, kiž khěżu twari, ale na sczěny sapomni. Dźěczi napißuja, schtoz widża a wjedża, najprjedy ßerbszy a potom němszy, pschi poßleńschim ßu Winkelmannowe wobrasy dobry pomozny ßrědk.

g. Stawisny, semjepiß a pschirodopiß. Tute wědomnosczе njemóża ßo w schuli tež niz po małym dźělu wucżerpacz, jenoz něschto móże ßo dźěczom ßobudżělicz. Tajku sběrku posticzuje „wjetscha cżitanka." S njeje cżitaja schulerjo doma a w schuli, wucżeŕ pschecżitane wukkaduje a wschelake blisko leżaze naspomni, a tak nawuknu dźěczi něschto wěsteho sa żiwjenje. N.

Najnowsche.

Barlin, 21. měrza. Khěżor je porucził, so ma ßo němski rajchstag 8. haperleje w Barlinje wotewricz.

Barlin, 20. měrza. Jako sakski krónprynz dżenßa ßem pschijědże, dha jeho pruski krónprynz na dwórnischczu witasche a ßo s nim do kralowskeho hrodu poda.

Kopenhagen, 20. měrza. Noweho wulkeho ßněha dla ßo na seelandskich żelesnizach jěsdżicz njehodzi.

Swětne podawki.

Sakska. Po poruczności najwyschscheho póstskeho sastojnstwa změdza so w městach, hdjež je póstska expedizia, nětko też pjenježne listy, w kotrychž je wjazy dyzli 300 hacz do 500 tl., wot póstskeho poslenika bórsy do domu teho pschinjesecz, kiž ma je dostacz. (Hacz dotal dyrbjesche po tajke listy kózdy zam na póst hicz.)

W Biskopizach chzedza 21. a 22. julija t. l. hornokužiski swěwanski zwjedzeń wotdzerzecz.

Kral Jan je emeritirowanemu wuczerjej Klasej w Tannenbergu skotu, k albrechtskemu rjadej zkuschazu medaillu spožczik, a hewak też pschiswolik, so by wyschschi wuczer nowoměschczanskeje realneje schule w Draždzanach, J. B. Haas, rjad 3. klazy zwjateje Hany, jemu wot ruskeho khězora spožczeny, pschijak a nosny.

Druha komora dzerzi nětko wschědnje dlěsche posedzenja a je w poslenschim czazu zyły rynk nalezności wujednaka, kotrez nowe gymnasialne twarby, wschelake zelesnizy a wudawki ministerstwa prawdy nastupachu. Tez pocza wona nowy měschczanski porjad wuradzowacz a bjes druhim tez zlědowazy namjet sa dobry spósna: so ma ministerstwo, jeli mózno, hizom pschichodnemu zejmej sakon prjódkpokozicz, po kotrymž maja so pensiony krajnych sastojnikow, duchownych, wuczerjow a jich sawostajenych na lepsche waschnje srjadowacz.

W Draždzanach mějachu w tychle dnjach wobzedzerjo tajkich fabrikow, hdjež so schtrychowanczka dzěłaja, shromadzisnu a zu wobsanknyli, so maja so schtrychowanczka pschichodnje drózscho pschedawacz.

W Draždzanach chzedza bliżsche lecze pžycju wustajenzu wotdzerzecz.

Pruzy. K narodnemu dnju khězora-krala, kiž so 22. měrza na pyschne waschnje zwjeczesche, běsche wjele němskich wjerchow, prynzow a prynzeznow do Barlina pschijěko. Woni s wjetscha wschitzy w kralowskim hrodze bydlachu. Saksti krónprynz bě tam też pschijěł.

Někotre nowiny powjedaja, so je khězor-kral na zwojim narodnym dnju kózdemu regimentej hischcze 20 zelesne kschize darił. Tute maja so jenoz podwyschkam a wojakam wudzělicz, tak so wyschzy zanych njedostanu.

W druhej komorje so hizom dlěschi czaz nowy wokrjezny porjad (Kreisordnung) wuradzuje.

S Düzeldorfa pisaja, so je tam 20. měrza rano w 3 hodzinach w tamnischej molerskej akademiji woheń wudyrił a tule, kaz też pódlanski krajnostawski dom do procha a popjeła pschewobroczik. Pschi tym je so wjele wobrasow a druhich rjanych a drohich wězow spaliko.

Pruszy duchowni zu poruczność dostali, wot njedzele Palmarum sa knjenju krónprynzeznu w zyrkwi zobu prozycz, dokelž je wona zamodruha.

Minister prawdy Dr. Leonhardt, kiž bě jara khory, je so saso polepschił, tak so budze w bližschim czazu zwoj dzěła s nowa wobstaracz móz.

Na wschěch němskich universitetach w tu khwilu něhdze 9796 studentow studuje. Bjes nimi je 1826 tajkich, kiž na duchomnstwo studuja. W lecze 1862 běsche tutych wjazy, mjenujzy 2474, so je jich po tajkim nětko 648 mjenje.

Awstria. Czěski zejm je rospuschczeny a maja so nowe wólby něhdze zrjedz haperleje stacz, dokelž by potom nowy zejm 24. haperleje hromadu stupicz měr. Dotalny czěski zejm je teho dla rospuschczeny, dokelž bě wjetschina w nim ministerstwu napschecziwna. Hacz w nowym zejmje ministerstwo wjetschinu sa zebje dostanje, je hischcze njewěste, hdyž też zebi nětko w tajkim nastupanju wschu prózu dawa, so by semjanstwo na zwoju stronu swjedko.

We winskim rajchsrathu s galiziskej nalezności hischcze pschezo hotowi njejzu, tak so Polazy poczinaja njespokojni bycz, a na wuherskim zejmje so noweho wolbneho sakona dla też hischcze wadza, so w tajkim nastupanju zadyn kónz widzecz njeje.

Bjes s dzěłaczerjemi rothschildskich podkopkow blisko Witkowiz w Morawje bě so wóndano sběžk stał a to pjecza teho dla, dokelž so jim sda w prawym czazu wupłaczika njebě. Woni teho dla wschelake rothschildske twarjenja skasychu a s zyka tak zychnowachu, so skónczinje wojazy pschiczahnychu, kiž do nich tsělachu. Pschi tym woni 4 dzěłaczerjow morichu a něhdze 50 ranichu.

We Winje so w lecze 1872 wulka zwětna wustajenza wotdzerzi a so k temu hizom nětko we wschelakich krajach pschihoty czi[illegible]a.

Se zuzodneje Rumunskeje pisaja, so tam njespokojnosc s wjerchom Korlu pschezo bole pschibjera, tak so so jemu tam dale a mjenje lubi.

Ruzowska. W tutym kraju so pilnje zelesnizy twarja, schtoz je w dwojim nastupanju jara wuzitne. Ruzowska je mjenujzy, kaz my wěmy, jara daloki a schěroki kraj, tak so mózesch zyke léto hicz a ju hischcze njepschendzesch. Po zelesnizach hodzi so nětko wjele skerje něhdze pschincz a wjele ruczischo něschto s jeneho kónza do druheho posłacz, tak so je pschekupstwu a wikowanju psches zelesnizy jara pomhane. Tez sa wobarnowanje Ruzowskeje zu zelesnizy jara wazne, pschetoz s jich pomozu hodzi so ruske wójsko, hdyž też daloko rósno leži, nětko w krótkim czazu tam hromadu sczahnycz, hdjež je to runje trjeba.

Franzowska. W Parisu bu wóndano wěsty Préau de Vedel po zudnischim wotzudzenju satsělany, dokelž bě tam sa czaz konscheho parischeho sběžka slě sakhadzak.

Franzowski zejm hischcze pschezo wo krajny budzet (dokhody a wudawki) jedna a pschedzyda Thiers zebi

pschi tutej składnoszczi nochzysche niczo wot tych pjenjes wotczahnycz dacz, kotrez minister wójny sa wójsko żadasche.

Japanski khéżor je poßelstwo, s nékotrych woßebnych sastojnikow wobstejaze, do Franzowskeje poßłak a to w tychle dnjach do Parisa pschijédże.

Thiers je pjecza prajił, so ma Franzowska tak katholski ßwét sakitowacz, każ Pruska protestantstwo sastupuje.

Schpanisła. Hacz runje ma Schpanisła hižom nékotry czaß saßo krala, dha tamnische politiske strony tola hischcze k żanemu prawemu spokojenju pschińcz njemóża. Sa nétczischeho krala je drje téż doscz wulka strona, ale repnblikanarjo a potom czi, kiż s wotehnatej kralowskej ßwójbu dżerża, ßu téż mózni doscz. Dokelż ßo tam nétko nowi sapoßłanzy sa ßejm wuswoleja, dha ßo bórsy pokaże, kotra strona ma w ludu ßamym najwjazy pschecżelow.

Kralowski bal.

(Pokracżowanje.)

Pschi powjedanju, w sańdżenym czißle Serb. Nowinow spomnjenym, je ßebi kral jenu knjeni k rejwanju wuswolił, kralowa pak jeneho knjesa, a teho runja téż prynzojo a prynzeßyny, kotrez poßleńsche psches marschala teho a druheho knjesa k rejam żadaja, tak so je nichtón engażirowacz njeßmé. Na to wotewri kral reje s polonaisu, kotraż pak dołho njetraje. Potom poda ßo kral do pódlanskeje stwy, hdżež ßym s khwilemi pschihladował, kak ßebi se ßwojimi ministrami a wyschkami, junkrócz téż s jenej knjenju, s khartyhraczom czaß saczéri a ßo téż wjeßele ßméje, hdyż je ßnadż néhdże jeneho khétro struhak. Téż wjele druhich knjeżich ßym tam hracz widżił, ale wscho s franzowskimi khartami.

Knjeni kralowa pak ßo na hraczu njewobdżéli, ale ßedżi na modroßomoczanym kanapeju s boka rejwarjow, hdżež rejam pschihladuje abo ßebi se ßwojej, pódla njej ßedżazej dwórskej knjenju powjeda. — Krónprynz, prynz Jurij, każ téż prynzeßyna Jurjowa khétro wjele rejwaja, żenje pak njejßym krónprynzeßynu Karolu rejwacz widżił.

Rejwanju ßamemu ßym se spodżiwanjom pschihladowat. Ja ßym mjenujzy khétro musikalny a derje wém, schto ßkowczko „takt" na ßebi ma, ale wo tutón ßo rejwarjo njestaraja, pschetoż kóżdy rejwa, każ a schtoż chze, tak so ßo pschi tym druhdy zyke paßmo rejwarjow psches dołhe drasty knjenjow tak hromadu saschmata, so ßo potom saßo lédy nékak s nusu s tych wjele kleprow rosschmata a po khwili poczinaja dléńsche abo krótsche schlebjerdki tutych drohich kleprow wokoło létacz. Ja ßym wjazy kohczow tych najdrózschich kleprow widżił podteptacz a teho dla ßo tajka drasta s wjetscha jenoż junkrócz woblez hodżi.

Schtoż rejwansku salu ßamu nastupa, dha ßu na njej jara wulke a dziwnofantastiske człowske a swérjaze wobrasy namolowane. Wona je s napschecża katholskeje dwórskeje zyrkwje a ßo w létnim czaßu kóżdemu na żadanje pokasa. W njej ßydom tołsto poskoczanych krónskich ßwéczników wißy a koło wokoło na sczénach ßo téż w mjeńschich błébornych ßwéczníkach wjele ßwézow ßwéczi. Ja ßym wjazy krócz spytał, ßwézy jeneho krónskeho ßwéczníka pschelicżicz, ßym pak ßo kóżdy ras samolił; myßlu pak ßebi, so ßo w zykej sali ßnadż pschezo wokoło 700 khétro tołstych wóskowych ßwézow ßwéczeńsche. Jaßnoscz bé tak wulka, so bé mózno schowczki béłych rukajzow haj ßamo na stifeletkach zyle lohko licżicz.

Sa czaß rejwanja pschikhadżeja rejwarjo a rejwarki s czaßami do pschedsale, w cż. 9 spomnjenej, w kotrejż tak mjenowany mały büffet steji, to je jara dołhe, s béłym a daloko dele wißatym rubom pschikryte blido, na kotrez ßu najlépsche jédże a picza nastajene.

Na nim ßu wschelake wysche abo nizsche póstawy, wot kżéjatych hyazintow a druhich kraßnych kwétkow hromaduseſtajane, spody a wokoło kotrychż ßu w pékných pyramidach wschelake drohe a dobre jédże pschihotowane, każ, na pschikład, drje wschė drużiny italskich ßyrych, kładżenych a wuschiknje s zokorom poczehnjenych płodow, każ téż wschelake wo prawdże spodżiwne konditarske pjeczwa. To wschitko pak je tak rjenje srjadowane, so ßo na żane waschnje njesda k jédżi bycz, ale so wonhlada, jako by jenicżzy k pysche a k spodżiwanju byko.

K piczu ßo wot kralowskich lakajow (ßkużobnikow) hoscżam po jich żadanju wschitkich drużinow béłe, czerwjene a schampanske wino podawa, dale mandelowa, ananaßowa, malenowa a zitronowa limonada, czorny a seleny chinesiski thej, ananaßowa polonka, czopły a lodowy khofej, ananaßowy a lodowy punez atd.

Na tutym blidże je wscho, hacz do mjaßowych jédżow, kiż tu pobrachuja. Teho dla wotewri ßo néhdże wokoło 11 hodżinow runje na napschecżiwnym boku balskeje sale wulka, wo prawdże na rózowu sahrodu, najrjeńscho kżéjazu, podobna sala, kotraż je s jara wulkimi oranżowymi schtomami wudebjena.

(Pschichodnje skónczenje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. (Nowotwarby). Na hospitalskej haßy twari pschekupz Matheis wulki dom se wschelakimi pschebytkami a na walskej haßy budża ßebi pjecza fabrikant C. Mörbitz, twarski direktar Mörbitz, mészczański radżiczel Heerklotz, twarski mischtr Marcha mkódschi a hischcze nékotsi druhy nowe domy abo ville twaricz. Walska haßa budże ta nowa haßa, kotraż budże wot gymnasija pod walom hacz na budyssko-lubijski schußej

doßahacz. Wal (naßyp) budże teho dla posdźischo wotnoscheny a do promenadow pschewobroczeny.

'S Budyschina. Wot budyskeho pschißażneho ßuda bu 14. měrza restaurateur Bendel se Žitawy, kiž bě na wopaczny pschißahu wobskorżeny, sa njewinowateho wuprajeny; nasajtra pak bu reserwist Jurij Jazka s Pschidoka k 3 měßazam jastwa wotßudżeny, dokelž bě ßlepemu Jurjej Heynje w Cžornjowje 7 tl. 22 ngl. wunusowak. Dale je pschißażny ßud 16. měrza korczmarja Brandela s Großschönawa njepozczitweho pschemozowanja dla k 3 létnej khostarni wotßudźił a 19. měrza Rychtarjej mandżelskeju s Jasońzy spytaneho jebanstwa dla k 4- a měßaczнemu jastwu.

Wukasy wyschnosczе.

Létusche rekrutirowanje směje ßo létßa sa Budyschin a jeho wokolnosczi 11., 12., 13., 15., 16., 17., 18., 19. a 22. haperleje rano wot 8 hodźinow na budyskej tšélerni; sa Kamjeńz a wokolnosczi 23., 24, 25., 26., a 27. haperleje na tšélerni w Biskopizach; 29., 30. haperleje, 1., 2. a 3. měje na tšélerni w Kamjeńzu. Loßowanje směje ßo na budyskej tšélerni 22. haperleje a na kamjeńskej 4. meje rano w 8 hodźinach. Tež maja ßo tajzy saßo prjódkstajicz, kiž ßu hižom prjedy jako rekrucži wubrani, ale hischcze do wójska stajeni njeßu. Reklamazije maja ßo do rekrutirowanja pola budyskeho hamtskeho hetmana wotedacz. — Korla Felsa s Maleczig, kiž najskerje po proschenju khodźi, ßo wot wosporskeho hamta pyta.

Sjawne a privatne pschedawanja:

Mětaschk w Wojerezach chze tam ßwoju khěžu pschedacz. — Na ryczerkuble Schkodowje je ßkabe twarske drjewo a katy na pschedań. — Pschi sagórskim rěsaku budża ßo 25. měrza dopokdnja w 9 hodźinach, pschi kijanskim pak popoldnju w 1 hodźinje, a pschi hamorjanskim 26. měrza dopokdnja w 9 hodźinach, pschi cžělnjanskim pak popoldnju w 1 hodźinje khójnowo a schmrěkowe deski wschelakeje tokstosczе a 16 metrow dołhe, na pscheßadżowanje pschedawatz. — W Budyschinje ma mydkař Puy restarauziju „Gambrinus" na pschenajeczе. — Khěża czo. 26 w Klukschu, se sahrodu, je na pschedań. — Teho runja sahrodniska żiwnosczi czo. 62 w Hornym Wjeleczinje, 2 wokaj na knježim dworje w Zymplu, kóń w małobudyschinskej twarożkarni. — We Wósporku Lohrez khěża, 30. měrza. Taxa 260 tl. — Khěża czo. 244 s thlamarnju we Wjeleczinje pola Hantuscha. — Wětrnik w Splósku na pschedań abo na pschenajeczе.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje 6. měrza 1872.

Dowoz: 5316 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niższa.			najwyšša			najniža.		
	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.
Pschenża	7	10	—	6	25	—	7	10	—	7	—	—
Rożka	4	22	5	4	20	—	4	22	5	4	20	—
Jecżmjeń	3	20	—	3	17	5	3	22	5	3	17	5
Wowß	2	11	—	2	8	—	2	12	—	2	10	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rapa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jabły	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	23	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßtomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

22 tl. 15 ngl. a 22 tl. 5 ngl.

pschenża 66—82 tl., rożka 40—56 tl.,

(toje: sa 25 pruskich korzow.)

rěpikowy wolij (njeczisczeny) 16 tl. — ngl.

Młody cžłowjek, kotryż chze **pjekarstwo** nawuknycz, może pola podpißaneho khlěb- a zakuppjekarskeho mischtra město dostacz. **Ernst Boitz** na Zidowje.

Runklizowe, kałowe a

druhe sahrodniske ßymjo je napschedań w knježej sahrodze we Deberkezach pola Hodźija.

Czerstwopaleny

twarski a rólny kalk

poruczeja kalkpalernje **H. W. Siebörgerez herbow** w **Cunnersdorfje a Niskej.**

30 centnarjow ßyna

ma na pschedań Halka w Něczinje.

Hólczej, kiž chze **schewzowstwo** nawuknycz, może pod spodobnymi wuměnjenjemi wuměnjenjemi pola mje do wuczby stupicz.

W Budyschinje na rózowej haßy.

C. F. W. Müller
prjedy Flegel.

Na pschedań je **khěża** czo. 24 w Jenkezach pola Budyschina.

Holczej, kotryż chze **kowarstwo** nawuknycz, może jutry pola podpißaneho do wuczby stupicz.

A Würgatsch w Hornym Hunowje.

Sa wudowa Langowu

je dale darika: lena wudowa w Sstonej Borschczi 1 tl.

Sa to ßo najluboßnischo dżakujo wo dalsche dary proßy **wudawarnja Serb. Nowinow.**

Aukzia walczkow.

Pjatk 5. haperleje t. l. budże ßo w demjanſkim ryczerkubleŕſkim lěßu w niſkoleßowym drjewniſchczu pſchi demjanſkim młynu

24,0 walczných ſtotkow brěſowych walczkow No. 1 hacžßobu 48,

1,4 " " ſchmrěkowych "

a na łuzy ryczerkubła w Druzkezach bliſko wßy Koczizy

7,4 walczných ſtotkow wolſchowych walczkow No. 4 hacž ßobu 64

pod wuměnjenjom naßadženja ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadžowanje pſchedawacž.

Aukzia ßo w drjewniſchczu pſchi demjanſkim młynje dopołdnja wot 10 hodžinow wotdžerži.

Hrabinſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo
w Huſzy.

Hugo Opelt.

Pſchedeſchczniki

(Regenſchirme)

w najwjetſchim wubjerku po najtuniſchich płaczisnach porucza

Richard Rincke

w Budyſchinje na ſwonknej lawſkej haßy czo. 819.

Porjedženja dobre a tunje.

Woſſjewjenje.

Dokelž ßym nětko też pſched wyſchnoſczu jako **braſchka** do pſchißkuſchnoſcze wſaty, dha dowolam ßebi teho dla ßo czeſczenym Sserbam, hdyž budża braſchku trjebacz, najpodwolniſcho k ßłużbam poruczicž. Woni chzyli ßo w tajkim naſtupanju pak ertnje pak pißnje na mnje wobroczicž.

W Hodžiju. **Jan Wagner,**
ßerbſki braſchka.

C. A. Wehla

na mjaßowym torhoſchczu czo. 40

porucza ßwoje **materialtworowe, tobakowe, cigarrowe a barbotworowe khlamy** pod ßłubjenjom najſprawniſcheho a najtuniſcheho poßłużenja k dobroczinwemu wobedžbowanju.

Asphaltowe tſěſchne pappy,

tſěſchnopappowe hoſdże, kamjeńtowuhlowu ßmołu a mas pſchi potrjebje po fabrikſkej płaczisnje poruczam.

Też wobſtaram ja krycze ſ tſěſchnej pappu po akkordże tak tunjo hacž mózno a rukuju ſa dobroſcž.

Moritz Kuba w Budyſchinje na taſchbarku czo. 441.

Porjedženje. Na ſtr. 120 lěweje pokojczki na ryncžku 12 wot delka njeßmje rěkacž „kotrymž," ale „kotremuž."

Khěža na pſchedań.

Khěža ſe ſahrodu Cat. No. 61 fol. 29 gruntſkich a hypothekſkich knihi w Hodžiju darinſkeje dželby je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicž pola khlamarja knjeſa Rencža w Hodžiju a pola korczmarja knjeſa Ernſta Kerna na ßerbſkich hrjebach w Budyſchinje.

Pſchenajecze korczmarſkeje leżomnoſcze.

Dotal ßylnje wopytana korczma ſ khlamarnju w Lětonju pola Budyſchina je hnydom na pſchenajecze. Wona ßo derje ſa rěſnika abo ſchewza hodži, dokelž taj tam zyle pobrachujetaj.

Też je tam jena ſtwa ſ komoru a pſchißkuſcheńſtwom na pſchenajecze a je wſcho pola Schpótki tam ſhonicž.

Konje na pſchedań.

Mojeje khorowatoſcze dla pſchedam ja hnydom ßwojej 2 konjej, brunej walachaj, pſches 12¼ wyßokej, zyle czichej, jara dobrej žraczkaj, bjes brachow a ſtrowej. Wonaj ßo tak derje do kucze, kaž też ſa czežke czehnjenje hodžitaj.

W Budyſchinje.

Carl Friedrich Jäger
na ſwonknjej lawſkej haßy czo. 801.

Drjewowa taxa.

Na jamnjanſkim knježim reviru „ſa moſtami" ßu hiſchcze ßuche walczki a pjeńki na pſchedań a to

w I. drjewniſchczu: pjeńki, kloſtr po 2 tl. 2½ nßl.,
walczki, kopa po 1 tl. 22 nßl.,

w II. drjewniſchczu: pjeńki, kloſtr po 2 tl. 2½ nßl.,
walczki, kopa po 2 tl. 2 nßl.

W Delnej Woleſchnizy.

Förſter,
drjewopſchekupz.

Drjewowa aukzia.

Wulka dželba dołhich hromadow liſczoweho drjewa woßebneje dołhoſcze a tołſtoſcze budże ßo

wutoru 2. haperleje 1872

na ryczerkuble w Rodezach pola Pomorz popołdnju w 2 hodžinomaj na pſcheßadžowanje pſchedawacž.

Sswój derje wuhotowany ſkład mužazych a hólczazych **mězow a kłobukow** ſ tkaninow, a ſe židy po najnowſchim waſchnju poruczа k dobroczinwemu wobkedžbowanju

w Budyſchinje na žitnej haßy

Emil Flegel.

Hroch

k warjenju najlěpſcheje dobroſcze je wſchědnje pola mje w Maleſchezach a ßobotu też w mojim wjelbje pola Peſta na žitnych wikach w Budyſchinje na pſchedań. Teho runja też dżeczel a rigaſke lane ßymjo w tunach. **Faßka.**

Jedyn **krawſki** pyta město na wßy a je wſcho dalſche ſhonicž pola rychtarja w Kamjentej Woleſchnizy.

(S barlinſkich nowinow.

Sa kralowſki napoj!

(34997a.) Win, 1. 1. 72. — Hižom pſched ſcheſczimi njedżelemi dowolich ßebi najpodwolniſche wopraſchenje w naſtupanju Waſcheho kralowſkeho napoja (Königstrank) pſchi mojim **ßlinokožkowym czerpjenju,** njeſpomnich pak ſe ſamyßkom na mój hižom dołholětny **rheumatismus a wutrobubolenje,** dokelž běch hižom tejko pſche nje czinik, ale niczo pomhako njebě, teho dla ßebi myßlach, ſo tež kralowſki napoj pomhacz njebudże. A hlaj! jako tuto dwójne czerpjenje po dwajdżeńſkim nałożenju kralowſkeho napoja ſ wjetſchej boloſczu wuſtupi, hacž prjedy, a ja jenož na pſchimokwjenje mojeje żony, kiž měnjeſche, ſo derje ſkutkowaze lěkarſtwo huſto khoroſcz ſ wopředka hórſchu ſczini, kralowſki napoj dale trjebach, **dha bě ßo po woßmich dnjach ßylny rheumatismus jako tež wutrobubolenje ſhubiło.**

Stephan Strang,
Fünfhaus, Mariahilfgürtel Nr. 37.

(36938a.) Hietzing, 9. februara 1872. — Podpißany wobßwědczam ſ tutym, ſo je pola mje wużicże kralowſkeho napoja wot knjeſa Karle Jacobi-a w diätſkim naſtupanju **jara derje ſkutkowało.**

Bela Metell,
baron ſ Oecgovic de Varladaſevec,
tajny radżiczel a ſtatny radza.

(36940.) Hietzing, 10. februara 1872. — Ja móju kralowſki napoj knjeſa Karle Jacobi-a w Barlinje, kiž je mi pſchi **tſilětnym ſchijubolenju najlěpſchu ßłużbu czinił, tak ſo ßym nětko ßaßo ſhahojena,** nanajlěpje poruczicz.

Louiſa Müller.

(36941.) Win, 10. februara 1872. — Ja ßym pſchi wjazyměßaczným jara *boloſtnym* **żołdkbolenju** kralowſki napoj knjeſa Karle Jacobi-a trjebała a czuju ßo po wutrjebanju 5 bleſchow **doſpołnje ſtrowa.** —

Marja Matulla.

Wunamkař a **jeniczki** fabrikant kralowſkeho napoja:

prawdźiwy ſtrowotny radźiczel (hygiëiſt) Karl Jacobi
w **Barlinje** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta,** k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje poł tolerja.
W **Budyſchinje** 16 nßl. pola H. J. Lincki.

Krupowa fabrika
Guſtava Lehmanna
w Budyſchinje

poruczа wſchě drużiny parlowych, hollandſkich, najdrobniſchich a ßrěnich krupow, kaž tež bělený hroch w dopoſnatej wubjernej dobroſczi po tunich płaczińach pſchi ſpěſchnym poßłużenju.

Poßłanje do wonkowa wot 25 puntow ſapoczejo.

Pſcheměnjenje pſchebytka.

Czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze ja ſ tutym k nawjedżenju dawam, ſo ßym ja mój, hižom 20 lět dżeržany pſchebytk pola knjeſa ważineho miſchtra Eule wopuſchcził a moje **pjelzotworowe a mězowe khlamy** do domu knjenje ſwudowjeneje klempnarſkeje miſchtrki Lehmannoweje na bobohatej haßy czo. 69 pſchepołożił a proſchu wo dobroczіwe wobkedżbowanje.

W Budyſchinje 8. měrza 1872.

Handrij Paul
kožkarſki miſchtr.

Pſchi potrjebje
ſakſkeho a ſchleſynſkeho kamjenteho wuhla, kaž tež
czeſkeje bruniży
ſa dom a induſtriju po zyłych lowryjach, połlowryjach a běrtellowryjach, kaž tež po jenotliwym, dale tež
gogolinſki a ſhorjelſki kalk, hnójne ßrědki wſchěch drużinow
mój ſkład najpodwolniſcho poruczam.

H. Grieshammer,
ſe ſkadom na budyſkim dwórniſchczu ſ napſchecża kubłołubje.

Ssucha bruniza
je k doſtaczu w Frenzelez podkopkach we Wulkej Dubrawje.

K konfirmaziji
poruczа wſchě ſorty
ßerbſkich ſpěwarſkich
Auguſt Schönca
na hauenſteinſkej haßy pódla butrowych wikow.

Kedźby hodne.

Pschě wschě družiny **žołdkowych khorosczow** a **žołdkowych wobczežnosczow**, kotrež po wuczicžu **czežkich jědzow** lohko sastupja, móže ßo, wot **mužow wědomnoscze poruczeny**

Dr. med. Kochowy
universalny magenbitter

jako najlěpschi domjazy ßrědk bjes tymi w nětczischim czaßu pschedawanymi **žołdkowymi elexirami** derje poruczecž.

Na pschedań maja jón w originalnych bleschach po 10 nßl:

we **Wehrsdorfje** knjes C. Aug. Schmidt,
= **Seifhennersdorfje** k. Ernst Donath,
= **Schěrachoje** k. Carl Swoboda,
= **Neugersdorfje** k. J. W. Röthig,
= **Ebersbachu** k. Aug. Ernst,
= **Lubiju** k. Reinhold Reiß,
= **Budyschinje** k. Wilh. Jacob,
= **Nowosalzu** k. Richard Bamberg,
= **Kamjeńzu** k. Herm. Kästner,
= **Eybawje** k. J. G. Müller,
= **Biskopizach** k. Bernh. Kunza.
= **Rakezach** k. Dr. Paul Hultsch,
= **Ledźborzach** k. E. Jordan,
= **Žitawje** k. Fr. Müller jun.,
= **Wosporku** k. Bernh. Hilbenz.

Dr. med. Hoffmannowy
běły selowy bróstsyrop.

je ßwětoßławny ßrědk pschi wschěch **katarrhaliskich czerpjenjach**, pschi **sawžanju, dybawosczi, kaschelu**, kaž tež pschi **hämorrhoidalnych a delnožiwotnych czerpjenjach**, wot **wědomnostnych autoritätow** poruczeny a wot **mnohich konsumentow** psches dobre skutkowanja pschiposnatny. —

W bleschach po 1 tl., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón stajnje prawdźiwy na pschedań:

w **Budyschinje** knjes Rudolph Hölzer; w **Seifhennersdorfje** knjes Ernst Donath; w **Schěrachowje** knjes Ferd. Pech; w **Neugersdorfje** knjes J. W. Röthig; w **Ebersbachu** knjes August Ernst; w **Rakezach** knjes G. H. Dobritza; w **Klukschu** knjes Ernst Postel; w **Nowosalzu** knjes Rich. Bamberg; w **Kamjeńzu** knjes Hermann Kästner; w **Eybawje** knjes J. G. Müller; we **Wosporku** knjes J. G. Pötzschka; w **Biskopizach** knjes Bernh. Kunza; w **Žitawje** knjes Ferd. Müller jun.; w **Ledźborzach** knjes E. Jordan; w **Ostritzu** privil. haptyka.

Wo hojazej mozy
G. A. W. Mayeroweho bróstsyropa.

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s **Wrótßławja** ßo wot tudomneho wobydlerstwa hižom dlěschi czaß jako domjazy ßrědk psche **katarrhy dychawy** a jeje wotnožkow, psche **kaschel, dybawosczi** atd. wschelako nałožuje a ßym ja pschi składnosczi mojeje praktiki pytnył, so **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** khorym w tajkim nastupanju wo prawdźe położenje pschinjeße. Woßebje ßym ja pschi woßypizach (maserach), tudy jara rosschěrjenych, widźił, so ßo ßylny łoskotaty kaschel dźěczi psches nałoženje **G. A. W. Mayeroweho bróstsyropa** pomjeńschesche.

Delitzsch p. Lipska. **Dr. Kanzler,**
kral. wokrjeßny fysikus.

Jenož prawdźiwy maja jón w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
B. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schołta we Wotrowje a
Lehmann w Budestezach.

Kedźbu!

Koslaze kóžki jenotliwje kaž tež we wjetschich dźělbach po najwyschschich płaczisnach kupuje

Gustav Naucka, jěrchařski mischtr
na garbarskej haßy czo. 426.

Jako najlěpsche a najrjeńsche dary sa zyłe žiwjenje ßo woßebje jako selenoschtwórtske a kwaßne dary poruczeja:

Lutherowa domjaza Postilla. Do kože swjasane sa 4 tl.
Arndtowa Paradis-Sarodka. W kožanym swjasku sa 1 tl.
Bogatzkeho Schazkaschczik. Swjasany 15 a 20 nßl.

Hewak móža ßo tež ßlědowaze knižki kóždemu poruczicž:

Nikodemußowe Knižki. Swjasane 7½ nßl.
Zyrkwine klucze. 5 nßl.
Domascha Wilkokskeho medowe Krepki. 5 nßl.
Pojdanczka k wóbudźenju a k poljepschenju wutroby sa Sserbow. 5 nßl.
Lasowarske Knischki. Swjas. 2½ nßl.
Trepena k Heli a Pucz do Parisa. 2½ nßl.
To evangelske Sadźerženje jeneje ßwjerneje Dusche. 4 nßl.
Wuczba wot Spoczatka teho Kscheszijanstwa. 2 nßl.

Wschitke tute knihi ma sa pschistajenu płaczisnu na pschedań knihikupz **F. A. Reichel** w Budyschinje na torhoschczu pschi žitnej haßy.

W Nowej Wßy pola Rakez je jena **khěža** s 4¼ kórza pola a łuki hnydom na pschenajecze.

Pětr Nowack.

Khojej punt po 9 nßl., 9½, 10 nßl. atd.;
zokor a rósynki po najtuniſchich płaczišnach;
ſyrop punt po 18, 20, 36 np.;
rajß pt. po 20 a 24 np.;
petroleum pt. po 25 np.;
najlěpſche ſchleſ. ßwěczenje pt. po 48 np.;
cigarry derje wotležane we wulkim wubjerku;
tobak w rołkach, srěšany a w pakczikach wjele druzinow;
palenz wſchěch druzinow;
jahły, hejduſchku, hroch, krupy, ſoda, mydło atd.
pſchi potrjebje po najtuniſchich płaczišnach najpodwolniſcho porucza

Na Židowje czo. 238.

Ernst Purscha
(firma: Anna Teutſcher.)

Khojej punt po 9 nßl., 9½ 10, 10½, 11 nßl. atd.;
zokor a rósynki po najtuniſchich płaczišnach;
ſyrop punt po 18, 20, 36 np.;

łamany rajß
punt po 18 np., pſchi 5 ptach po 16 np.;

wulkoſornaty raugoon-rajß
pt. po 20 np., pſchi 5 pytach po 18 np.;

cigarry
we wulkim wubjerku,

palenz
wſchěch druzinow

porucza **Rudolph Hölzer**
na rožku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Skótne wiki we Wulkich Sdžarach

27. měrza jako ßrjedu pſched njedželu Palmarum.

Wjeßne grychty.

Schleſynſkemu wohenſawěſczazemu towarſtwu, kaž tež jeho agentej knjeſej Janej Wehli w Maleſchezach prajimoj ſa spěſchne a ſdobne regulirowane naju potrjechiwſcheho wohnjoweho ſchkodowanja ſ tutym ſjawnje ßwój džak a poruczamoj spomnjene towarſtwo ſ pokneho pſcheßwědczenja kóždemu k wuživanju.

W Cžěſchkezach. **Michał Pech.**
Michał Kahla.

Prawdźiwa Glöcknerſka hojata a czehnita žałba, ſe ſchtemplom M. Ringelhardt wuhotowana, dla ßwojeje **wołebneje** hojazeje mozy ßwětoſnata, ßo ſa błědowaze czerpjenja porucza, jako ßu:
wicz, drjenje, podagra, rheumatismus w ſhibadkach, koſczožer, karbunkel, jětßenje, ßucha a mokra liſchawa, kurjaze woka, wosabjenje, wopalene ſtawy, kaž tež wſchě
wotewrjene, ßo jětſjaze, rosſtkódne, ſyfilitiſke bolaze a czerpjenja, nabubnjenje ſakſow atd.
Tež najſtarſchu ſchkodu tale žałba ſahoji.
Sa 2½ nßl. dostacz w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Maćica Serbska.

Towarſtwo Maćicy Serbskeje změje srjedu po jutrach 3. haperleje 1872 popołdnju wot 2 hodźinow w sali hoſćeńca k winowej kići swoju lětnu hłownu zhromadźiznu. Najprjedy so aktus k česći maćičneho 25lětneho założeńskeho jubileja wotdźerži.

Na to so wšitke česćene sobustawy z tutym najpodwolniše přeprošuja.

Wubjerk Maćicy Serbskeje.

E. Rychtař předsyda. **M. Hórnik** sekretař.

Najlěpſchi tołczeny **ſafran** k barbjenju tykanzow,
najlěpſchi **korjeńſki wolij** (Gewürzöl) bleſchku po 2½ nßl.,
najlěpſchi **citronowy wolij**,
äther ſe ſchmrěkoweje **jehliny** pſche rheumatismus, bleſcha po 3 nßl.,
tanninowe, ſelowe, ſchwablowe, kołmaſowe a glycerinowe mydło
najpodwolniſcho porucza

hrodowſka haptyka.

Hdyž tež ßnadź druhdy wonka pod bohatym tórmom žane Serbſke Nowiny wjaz dostacz njejßu, dha ßu tola hiſchcze nutſka we wudawarni Serb. Nowinow na pſchedań.

Redakzia.

Na nawjedženju.

Ezi ßami czeſczeni wotebjerarjo Serbſkich Nowinow, kotſiž chzedža ſa nje na druhe ſchtwórtlěto 1872 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbſkich Nowinow wotedadža. Ezi, kotſiž ßebi Serbſke Nowiny pſches póſt pſchinjeſcz dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacz. Na pruſkich póſtach Serbſke Nowiny tež wjazy njepłacza hacz na ſakſkich. — Sa pſchinjeßenje do domu płaczi ßo ſakſkim póſtam ſchtwórtlětnje jenož 13 np.

Redakcia.

(K temu czišću jena pſchiłoha.)

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Pschiłoha k čžo. 12 Serb. Nowinow.

Ryčž k. sapoßłanza Kerka

wo 12. wuſtawku noweho ſchulſkeho ſakona.

W 12. wuſtawku noweho ſchulſkeho ſakona, kaž je jón miniſterſtwo ßejmej k wujednanju prjódkpokožiło, je tež na ßerbſke ſchule ſpomnjene a to ſe ßlědowazymi ßkowami: „Dźěćži ßerbſkeho naroda maja ßo tak derje němſke, kaž ßerbſke čitanje wuczicž. Wone ma ßo na to dżerżecž, ſo wěſtoſcž a wobwjertnoſcž w pißnym, kaž ertnym nakožowanju němſkeje ryčże doſtanu. Kſcheſčžijanſka wuczba ma ßo ſe ßobunakoženjom jich maczerneje ryčże wudźělecž, tak dołho hacž ßo porjadna ßerbſka Boża ßłużba ſa woßadu wotdżerżuje.“ — Po ßkowje „doſtanu“ je pak deputazia, k pſchedwuradżenju ſpomnjeneho ſakona wot 2. komory poſtajena, na namjet budyſkeho ſtatneho ryčznika Petri=a, kiž je tež ſapoßłanz, tule njewuſchnu ßadu pſchiſtajiła: „We wyſchſchich klaßach ma ßo we wſchěch wuczbach w němſkej ryčži wuczicž. Jenož kſcheſčžijanſka atd.“

Jako ßo wo 12. wuſtawk w 2. komorje jednaſche, praji k. ſapoßłanz Kerk (Strauch) něhdże ßlědowaze ßkowa: „Prjedy hacž poſtajenje wo ßerbſkich ſchulach bliže rospomnju, dowolam ßebi, woprawdżite wobſtejenja Sserbow, ſ zyła jich dźěčži wyßokej komorje ſ krótka prjódkſtajicž, a to čim bóle, dokelž je mje wjazy ßobuſtawow teje ßameje proſchało, hacž dźě wo prawdże naſche dźěčži ßerbſki ryča. Duž, moji knjeża, hdyž dyrbju ßłyſchecž, ſo ani njewjedża, hacž naſche dźěčži ßerbſzy ryča, dha ßo njedźiwam, ſo ßebi deputazia żada, ſo by ßo wuczenje jenož w němſkej ryčži ſtako. Moji knjeża, dowolče mi, wyßokej komorje mały wobras wo naſchich dźěčžoch dacž, prjedy hacž do ſchule khodża. (Sakſzy) Sserbja, kotrychž je něhdże 56,000, bjes ßobu, haj, móhł rjez, woßebje bydla; woni ſ dźěła wjele, ſ dźěła jara derje němſzy ryča, tak ſo móża ßo wſchudże ſ Němzami ſrjačecž. Ale żanemu, ſ zyła żanej maczeri, do myßle njepſchiňdże, ſe ßwojimi dźěčžimi němſzy ryčecž; wona to tež trjeba nima, wſchak je w ßerbſkim kraju a by ßo dźiwno ſdało, hdy by to čžiniła. Po tajkim naſche (ßerbſke) dźěčži do ſchule pſchiňdu, runje tak zuſe němſkeje ryčże, kaž němſke ßerbſkeje abo tola franzowſkeje, jendźelſkeje abo někajkeje druheje ryčże. Nětk ma ßo w 12. wuſtawku ta ßada na ßerbſke dźěčži nakožicž, kiž rěka: „Dźěčži ßerbſkeho naroda maja ßo tak derje němſke, kaž ßerbſke čitanje wuczicž.“ Dobre, to chzu ßebi lubicž dacž, hacž runje jara derje wěm, ſo by zyle ßerbſkemu dźěſčžu wjele lóžo było, ßkowo w ßerbſkej ryčži ſapſchijecž, dokelž na měſčze wě, ſchto ma wone na ßebi, dokelž je roſymi. To je tola wěſta wěz, moji knjeża! Ale ja chzu ſ tym prawje rady ſ pokojom bycž a to roſomej a pädagogiſkej wuſtojnoſcži wuczerjow ſawoſtajicž; tuczi budża hižom wjedźecž, hacž ßo hodži dźěčži ſ dobom ßerbſki a němſki čitacž wuczicž.

Potom rěka: „Wone ma ßo na to dżerżecž, ſo (ßerbſke dźěčži) wěſtoſcž a wobwjertnoſcž w pißnym, kaž ertnym nakožowanju němſkeje ryčże doſtanu.“ Moji knjeża! Tudy je najważniſche w praktizy, a jeli tón ſakon do žiwjenja ſtupi, dha proſchu wyßoke krajne knjeżerſtwo, ſo by pſchi wudaczu ſakona woßebje poručžiło, ſo by ßo na wobwjertnoſcž w ryčženju a pißanju dżerżało. — Nětk pak dale rěka: „We wyſchſchich klaßach ma ßo we wſchěch wuczbach w němſkej ryčži wuczicž.“ — Moji knjeża, dopomńče ßo na to, ſchtož ßym woprědka prajił. Naſche dźěčži do ſchule pſchiňdu němſkeje ryčże tak mózne, kaž ßu Waſche ßnadź franzowſkeje mózne. Wěricže Wy nětko, ſo je ſa tſi lěta dźěčžo hižom tak daloko, ſo móże ßo wo prawdże němſki roswuczecž dacž? Na tym bych ja tola dwělował. Wopomńče jenož: ſchto dha je tajke dźěčžo nawukło? Wone dźě je w prěnim lěče lědom ſ měrom ßydacž nawukło; woßebje po tym nowym ſakonu, hdźež dyrbi dźěčžo ſa tydżeń jenož 12 hodžinow wuczby doſtacž, kak móże ßo wot tajkeho dźěſčža żadacž, ſo ma hižom w 3. lěče jenož němſku wuczbu doſtacž? je tuta methoda něhdże ſawjedżena? čžini tak něhdże něchtó? Hdyž Wy, moji knjeża, ßwoje dźěčži franzowſku abo żanu druhu zuſu ryčž wuczicž dacże, ßu dha wone hnydom tež tak daloko w jeje wopſchijeczu, ſo móża ßo jenož ſ njej roswuczecž? To by jara duſchnje było, hdy bychu Waſche dźěčži w jendźelſkej, franzowſkej abo druhej zuſej ryčži tajku wědomoſcž a wobwjertnoſcž tak rucže doſtake. Ale, moji knjeża, tak to njeje a duž je to zyle wopaki. Jeli ßo horejſche poſtajenje pſchewjedże, dha Waß na to kedźbnych čžinju, ſo Wy w tym wokomiknjenju, hdźež ßo to tudy wobſanknje, naſchim dźěčžom k jich wulkej ſchkodże jich maczernoryčznu wuczbu woſmjecże a jich ſchulſke roswuczenje wjele hubjeńſche ſčžinicže. Wopomńče to, moji knjeża! Nětko je tak: wuczeŕ ma němſku wuczbnu knihu w ruzy, njech je kajkaž chze. Wón dźěčžom te ßkowa, kiž njewjedża, pſchekoži. To ßo pěknje čžini a dźěčži pſchi tym khětro němſki nawuknu. Po nowym ſakonu ma ßo hinak ſtacž a wuczeŕ dźeczi jenož němſki wuczi, hacž wone to roſymja abo niz, to je wſcho jene, wón hinak njeßmje. Hdyž potom něchtón pſchiňdże a widźi, ſo dźěčži pſchi wuczenju ſatraſchnje czerpja, ſchto wuczeŕ praji? Wón praji: haj, tak je w ſakonu pſchikaſane! Ale to tola njeńdże. - Moji knjeża! wopomńče, ſchto ma to na ßebi. Ja ßym teho dla, ſo bych czeſczenej deputaziji bliſko njeſtupił, hacž runje bych tu zyłu ßadu rad wumaſanu měł, jenož tajki namjet ſtajił, kiž na to dże, ſo by ßo we wſchěch wuczbach němſki wuczilo, tak daloko

hacz je to mózno abo kaz ßo to hodzi; wopomnicze-derje, so je to sa nasche dzeczi wot wulkeje waznosce. Jeli ßo mój namjet sa dobry njesposnaje, budza nasche dzeczi w nastupanju na jich schulske roswuczenje tajku schkodu czerpicz kiz ßo sarunacz njehodzi.

Schtoz nétko nabozinu nastupa, da ßo nochzu wobschérnje wuprajicz. W poßlenjej ßadze réka, so ma ßo kschescijanska wuczba pod ßobunakozowanjom ßerbskeje rycze nadzelecz. Mi budzische pak wjele lubscho byko, hdy bubzische rékako „pod ßobunakozowanjom némskeje rycze.“ To by praktiske byko; ale ja chzu ßo tez tudy spokojicz, dawam pak czesczenej deputaziji a hewak s zyka k wopomnjenju, so potom, jeli zane ßerbske dzeczo psches tajku némsku wuczbu w nastupanju nabozinu a wéry schkodu czerpicz budze, wschak ja to samolwicz njesméju. Njech wostanje, kaz tam steji, ale wo to proschu ja, so by ßo mój namjet sa dobry spósnak. Wón je k wérnemu lépschemu ßerbskeho luda a jeho dzeczi stajeny.

Se stejnischcza, na kotrymz ja k némskej rycji steju, njebudu wjele wjaz prajicz; ja ßym pak pschezo sa nusne dzerzak, tak derje némski nawuknycz, hacz je mózno. Ja ßym ßo po schulskim czaßu wo to starak a hdy budzich to njeczinik — ja njepraju, so ja némski mózu — dha njebych hischcze takle rynzak. Po tajkim wém ja, schto ma to na ßebi, némsku rycz nawuknycz, a kak ßo wona najlépje wuknje. Ja s zyka s tej czesczenej deputaziju na jenym stejnischczu steju, jenoz mój pucz k wottyknjenemu kónzej je pola mje trochu hinaschi, a ja mózu Wam, hdyz tez wucznik njeißym, wo prawdze s praktiskeho nashonjenja to sawésczenje dacz, so mój namjet jenoz to zada, schtoz je praktiszy prawe.“

Hacz runje béchu nékotsi sapoßkanzy wot ßkowow k. Kerka tak hnuczi, so ßebi ßylsy s woczow trejachu, a hacz runje bu jeho namjet s wopredka ßylnje podpjerany a ßam Dr. Wigard sa njón rynzesche, dha njebu tola pschijaty, ale njesdobnosc dobu, dokelz dwaj sapoßkanzaj se wschej mozu pschecziwo njemu rynzeschtaj. Tutaj béschtaj budyski statny rynznik k. Petri, kotrymz je napschecziwne, hdyz Sserbjo psched ßudom némski njerynzea, a potom k. kubler Fahnauer, kiz chzyschе Sserbam najskerje s tym ßwój dzak sa to wopokasacz, so ßu jeho tejko lét sa sapoßkanza wuswoleli a jemu s zyka k temu pomhali, so je tajku waznosc w kraju dobyk.

Knjes sapoßkanz Dr. Wigard w ßwojej ryczi bjes druhim rjekny: „Moji knjeza, ja ßym tez pschecziwo tej ßadze, kotraz réka: „We wyschschich klaßach ma ßo we wschéch wuczbach w némskej ryczi wuczicz.“ Moji knjeza! Ja nochzu tez splahi druhich narodnosczow na zane waschnje wot naß Némzow terrorisirowane widzecz a mi ßo sda, so horejsche zadanje wéste terrorisirowanje (satraschne podczischczowanje) Sserbow we ßebi wopschija.“

Hewak w 12. wustawku noweho schulskeho sakona, kaz bé jón ministerstwo prjódkpokozilo, w nastupanju kscheszijanskeje wuczby postajene njebésche, kak wjele hodzinow ma ßo na tajku wuczbu kózdy tydzeń nakozicz, tak so by po tajkim pschi starym waschnju wostako. Ale deputazia druheje komory bé tez tudy nowe postajenje sapokozika, mjenujzy to, so ßo kscheszijanska wuczba sa tydzeń wjazy hacz tsi hodziny wuczicz njeßmé.

Pschecziwo tutemu postajenju je k. sapoßkanz Kerk hkoßowak, dokelz ßo jemu sdasche, so tsi hodziny njedoßahaja. Ale wón w mjenischinje wosta, dokelz jenoz 16 druhich sapoßkanzow s nim hkoßowasche, 53 pak sa nowe postajenje deputazije. Bjes tutymi béschtaj tez kk. sapoßkanzaj Fahnauer a Petri, kotryj poßlenschi tez sa to rycznesche, so by w schulach tydzenszy jenoz pschi tsjoch hodzinach kscheszijanskeje wuczby wostako.

Skónczinje ßmémy drje hischcze na to spomnicz, so bé jedyn sapoßkanz tón namjet stajik, so wuczer pschichodnje wjazy w schuli bydlicz njeßmé. Pschecziwo tutemu postajenju pak k. Kerk rynzesche a tez nékotsi drusy sapoßkanzy béchu tajkeho ménjenja, kaz wón, tak so bu spomnjeny namjet napoßledku wot wjetschiny druheje komory saczißnjeny.

Pschispomnjenje redakzije. Bjes Némzami stej dwé druzinje ludzi, nad kotrymajz dyrbi ßo czlowjek ßmjecz, hdyz jich blize wobkedzbuje. K prénjej druzinje ßkuscheja czi, kiz wudawaja, so móze ßo Sserbam czaßne sboze na ßwécze a wéczna sbóznosc w njebjeßach jenoz psches némsku rycz dostacz. Ale hacz runje to hizom nimale dzewjecz stow lét prédbuja, dha hacz dotal tola hischcze zadyn pschikkad snaty njeje, so by w Sserbach néchtón psches tajki ßrédk sboze a sbóznosc dobyk, wjele wjazy hodzi ßo prajicz, so Némzy to ßwojeho ßamßneho wuzitka dla czinja, hdyz Sserbam pschi kózdej skkadnosczi némsku rycz nawjasuja. — K druheje druzinje licza ßo pak czi ludzo, kiz stajnje wéschcza, so sa pok sta lét zani Sserbja wjazy njebudza a so je teho dla hkuposcz, sa Sserbstwo najmjenische ßkowczko prajicz. W némskich knihach, kiz ßu psched 300 létami wudate, je to ßamo wéschczenje namakacz a w ßkédowazych létstotkach je ßo wone hischcze wjele krócz wospjetowako. Ale Sserbow je ßnadz hischcze pschezo tak wjele, kaz tehdy a by jich wjele wjazy byko, hdy budzichu psches lénjosc a njeßwérnosc nékotrych duchownych a wuczerjow nékotre wosady njeshubili.

Sserbam je naiwuzitnische: némski drje nawuknycz, ale ßerbski njesapomnicz; duz maja ßo ßerbske schule tak srjadowacz, so ßo w nich woboje radzi.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ćišć L. A. Donn exhibit w Budyšinje.

Čisło 13. — 30. měrca. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěšćki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saka. posće 8½ nsl.

Wopschijecże: Schto Němzy wo Sserbach powjedaja. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Kralowski bal. — Se Serbow: S Budyschina. S wojerowskeho wokrjeża. — Hanż Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Schto Němzy wo Sserbach powjedaja.

W Lipsku wudawa żo wot knihikupza Brockhausa cżażopiż „Unsere Zeit (nasch cżaż)", wot kotrehoż kóżdy měżoz doscż wobschěrny swjask wuńdże. W 5. seschimku VIII. dżela je tež jedyn nastawk, kiž ma napiżmo „Slawische Gänge durch die Lausitz, to je, Sskowjanske khody po Lużycy" a je jón wěsty Richard Andree spiżak. Wón wopiżuje w nim najprjódży Budyschin a rospomina potom nowische prózowanja Sserbow w narodnym nastupanju, bjes druhim prajizy:

„Jako běch bohatu hażu pscheschck, pschińdżech k kschiwemu tórmej, na kotrymż je statua khéżora Rudolfa II. se sceptarjom a jabłukom widżecż. Pódla tórma tsirycżne napiżmo moju kedżbnoscż na żo scżahny. Tsirycżne w Budyschinje! Najprjódży stejesche tam ruszy „Knižna kawka," potom polizy „księgarnia" a napożledk němski „wudawarnja Serbskich Nowinow." Po dołhim pytanju běch jene żorko namakał a bjes dołheho rosmyślenja sastupich, so bych żebi najnowsche cżiżko Serbskich Nowinow kupił. Jedyn knjes w pjecżdżeżaczich lětach, s cżerwjenym rjadowym banczikom na żukni, mje powita, a tutón muż — expeditor, redaktor a nakładnik w jenej wożobje — njebě nichtón druhi hacż J. E. Smoleŕ, snaty literariski nawjedowar Serbow, tón muż, kiž je s khwalobnej hotowoscżu a twjerdej wutrajnoscżu żwoje żyte żiwjenje na narodnostne posběhnjenje małeho żerbskeho luda ważił a kiž żo, hacż runje wjele dżała žnjał njeje, pod żamnymi materialnymi woporami, bjes pschestacża prózuje, so by żłowjansku żwědomoscż żwojich Serbow pożylnjał, jich psched pscheněmczenjom wobarnował a se Sskowjanami druhich europiskich krajow sblížił.

W stawisnach żłowjanskich literariskich a narodnostnych prózowanjow smeje tutón muż stajnje cżescże polne město. Jako khudy kandidat duchomnstwa żo wón pschi kónzu tsicżich lět s hrabju Stillfriedom sesna, kiž jemu wot krala Wjedricha Wylema IV. stipendium wot 300 toler na tsi lěta k temu wudobu, so by we Wrótżkawju pod Cżelakowskim żłowjanske ryczje studowacż mohł. Jeho wuknjenje je dobre płody njeżko, każ jeho wschelake pižma a nostawki dopokasuja. Pschede wschitkim pak w nim ta myżliczka nasta, so by łużiskich Sserbow psched narodnym sahinjenjom wukhował. Teho dla żo wón w Budyschinje sażydli, satoż tam knihaŕnju a towarstwo Macżizy Serbskeje. Runjosmyżlazy żo jemu pschisanknychu, a nětko wjedżische wón tež druhich Sskowjanow, wożebje Rużow a Cżechow, sa żwojich Sserbow saintereżowacż. Wón poda żo 1867 k żłowjanskemu sjéżdej w Moskwje, so by tam s lěkarjom Ducżmanom Sserbow sastupił; wón ma ruski rjad żwjateje Hany 2. klaży. Po jeho myżli je panslavismus něschto s zyka njewinowate, wożebje sa Sserbow bjez-wscheho politiskeho stracha. „Ja żym," tak praji wón, „dobry Sakska, kiž żwoje pschiżłuschnoscże pscheczżiwo statej nanajżwěrnischo dopjelnicż pyta. My Sskowjenjo żmy pscheczżelio individualisma, njestejimy sa totalitu, każ Němzy. Jeli dowolene, dha móże moja wożoba sa tutón żłowjanski individualismus jako żiwe wopokasmo żłużicż. Ja buch dwójzy na město w żłowjanskich krajach powołany, hdżež bych s najmjeńscha schtyri krócż wjaz dołhodow měł, hacż mi moje tudomne powołanje wunjeże, a ja bych żo po tajkim materialnje jara derje měcż mógł. Ale, dokelż budżich żo po pschijeczu mi postiżeneho města mojeje specialneje żerbskeje narodnoscże, kotraż je mi wschak k wutrobje pschirostła, wotrjez dyrbjał, dha żym żebi tola radscho wujwolił, w Budyschinje wostacż a tudy w hubjeńschich wobstejenjach żiwy bycż. A mi budżische tajke wotrjeknjenje po prawym hischcże doscż lohke bycż dyrbjało, dokelż wschě żłowjanske narycże rosymju."

Tak knjes Andree powjeda. Schto a kak wjele je w tym dospołnje wěrneho, na to pschichodnje spomnimy.

(Pokracżowanje.)

Najnowsche.

Lipsk, 26. měrza. Literat Liebknecht a draschlarski mischtr Bebel buschtaj pschihotowaneje wjelesrady dla k 2 lětomaj twjerdżisnu wotżudżenaj.

Petersburg, 26. měrza. Khéżorka je żo na pucż do Krymа podała.

Swětne podawki.

Sakska. W druhej komorje bu sańdżeny tydżeń nowy měschczaństi porjad dowuradżeny; teho runja też nowy wjeßnogmejnski porjad, kotryż bu też ſ wulkej wjetschinu ſa dobry spósnaty. Poßleńschi ſakon je ßo pschi jednanju we wschelakim nastupanju jara polěpschił. Tak bě prjedy postajene, ſo ma tón, kiž gmejnſke ſastojnſtwo horjewſaż nochze, ſa kotrež je wuſwolenh, 2—500 toleŕ schtrafy dacz; schtoż bu na 2—50 toleŕ ponižene. — Prjedy bě też postajene, ſo maja ßo rycžerkubła abo druhe wulke wobßedżeńſtwa k temu nuſowacz, ſo bychu ßo k gmejnje pschijankuhke. Pschi jednanju bu pak na to waschnje porjedżene, ſo drje mózha tajke kubła k gmejnje pschistupicz, jeli ſtaj gmejna a kubleŕ w tajkim nastuponju pſches jene. To je woßebje ſa Łużizu a ßerbſke wßy jara ważne a duż je też k. ſapoßłanz Strauch ſa poßlańſche porjedżenje rycžak. — Dale bě też prjedy postajene, ſo wulki kubleŕ, hdyż k gmejnje pschistupi, potom też prawo a hłós w gmejnſkej radże dostanje a ſo ßmě ßo, hdyż je ſadżěwany do gmejnſkeje rady pschińcz, wot jeneho ßwojich ſastojnikow ſastupicz dacz. Też to bu wotſtronjene a rjelny nasch ßerbſti ſapoßłanz bjes druhim też: „ſo by tajki ſastupjeŕ drje ſ wjetſcha jenoż tajki prawy ſchkeredżak w gmejnſkej radże był a ſo teho dla wo ſastupjenju żana rycz bycz njemóże.“

Schtoż nowe żeleſnizy nastupa, dha je druha komora pschiſwolika, ſo ma ßo żeleſniza wot Schandawy pſches Sebnitz do Budyſchina, a najſkerje też wot cžěſkich mjeſow pſches Budyſchin do Khocžebuſa, twaricz, jeli ßo żane towarſtwo namaka, kiž by tajku twarbu na ßo wſacz chzyko. Też je pschiſwolene, ſo ßmě ßo żeleſniza wot Kamjeńża do Budyſchina twaricz, jeli budże to knježerſtwu ſpodobne.

Też w ſakſkich měſtach běchu 22. měrza k cžeſczi narodneho dnja němſkeho khěžora wſchelake domy a twarjenja ſ khorhojemi pyſchene a ßu ßo khěžorej też ſ někotrych měſtow ſbožopſchejaze telegrammy poßłali.

W Lipſku je ßo nimale dwě njedżeli ſa ßobu nad ſocialiſtami Liebknechtom, Bebelom a Hepnerom pschißażny ßud wotdżerżak, dokelž běchu wobſkorżeni, ſo chzedża w Němzach pſches revoluziju ſocialnu republiku ſakożicz. Prěnjej dwaj buſchtaj wotßudżenaj, poßleńschi pak ſa njewinowateho ſpoſnaty.

Kollegia na lipſkim univerſitetu ßo 15. haperleje ſaßo ſapocznu.

Prußy. Khěžor-kral, kiž je nětko 75 lět ſtary, je ßo wot ßwojeje poßlenjeje khorowatoſcže ſaßo tak daloko ſhrabał, ſo nětko jenoż hiſchcże kuſk ßłaboſcže cžuje. — Sakſki krónprynz, kiž bě k cžeſczi khěžoroweho narodneho dnja do Barlina pschijěł, je ßo wot tam ſaßo do Drażdżan wrócził.

Hacž dotal je ßo w Němzach něhdże ſa 56 millionow markow (hriwnow) nowych ſtotych pjenjes nabiło.

W druhej komorje je wuradżowanje wo nowy wokrjeßny porjad (Kreisordnung) ſkónczene a porjad ßam ſa dobry ſpoſnaty. Jeli jón prěnja komora też ſa dobry ſpoſnaje, dha drje wón potom bórſy do żiwjenja ſtupi.

Awſtria. Na winſkim rajchsrathu ßu jednanja wo galiziiſku naležnoſcz někak ſkónczene, ale Polazy ſ tym, ſchtoż ßu doſtali, prawie ſpokojni njejßu.

Rajchsrath je miniſterſtwu pok milliona ſchěßnakow k temu pſchiſwolił, ſo bychu wot tutych pjenjes niżſchi duchowni pjenjeżnu podpjeru doſtali. Ale pſchi tym je to wumělenje, ſo maja tule podpjeru jenoż tajzy duchowni doſtacz, kiž ſ němſkej ſtronu dżerża.

Dokelž ßo w Cžechach nowe ßejmſke wolby ſkoro ſměja, dha ßebi tam kóżda ſtrona — cžěſka a němſka — wſchu prózu dawa, ſo by dobyła. Na němſkej ſtronje wyſchnoſcz ſteji a duż ma ta wjele lożſche dżěło, dyżli cžěſka; pſchetoż Cžechom tam wyſchnoſcz wſchě móżne ſadżěwki do pucża kładże a jich hewak na wſchelake waſchnje ſatraſchicz pyta. Tak bě ßo wóndano deputazia cžěſkich měſchczanow ſ měſta Kolina k někotrym bliſkim ryczerkublerjam podała a jich proßyła, ſo bychu ſa kandidatow cžěſkeje ſtrony hłoßowali. Jako bě to wyſchnoſcz ſhonika, dha je dżělbu wojakow do Kolina poßłała a jich tym měſchczanam do kwartiry pokożika, kiž ßu ßo na ſpomnjenej deputaziji wobdżělili, tak ſo je někotryżkuliż 30—40 muży do kwartiry doſtał.

Tak němſka wnſchnoſcz Cžechom klubu cžini, ſ tym pak niczo dale w kraju njedozpi, hacž wjetſchu njeluboſcz a hórſchu pſchecziwnoſcz.

We wuherſkim ßejmje noweho wolbneho ſakona dla wadżenje hiſchcże dale traje a njebudże kónz wadżenja drje hinak mózny, hacž ſo miniſterſtwo ſakon naſad woſmje.

Rußowſka. Ruſke knježerſtwo je wobſankko, měſto Sebaſtopol ſ nowa do rjadu ſtajicz a tamniſchi pſchiſtaw ſa pſchekupſke łódże nanajlěpje wuhotowacz. Pſches to pſchekupſtwo a wiki w Sebaſtopola wěſcze bórſy ſaßo ſalcžěja a Rußowſka ſ zyła pſches ponowjenje Sebaſtopola ßwětej ſjawnje pokaże, ſo ßo wona w tu khwilu nikoho njeboji, a ſo je to podarmo było, hdyż ſtej Franzowſka a Jendżelſka w ßwojim cżaßu dla dobycża Sebaſtopola na 1000 millionow toleŕ a pſches 100,000 wojakow woprowałej.

Franzowſka. W franzowſkim ßejmje mějeſche ßo w tychle dnjach ſ nowa wuradżowanje, kak bychu ßo pjenjeſy k nuſnym krajnym wudawkam najlěpje nawdacz. móhłe. Pſchedżyda Thiers měni, ſo by ßo to na towaſchnje dozpicz hodżiło, hdy by ßo wjetſchi dawk na żidu, bawmu, lane dżěło a druhe wěży położił, ſ kotrychż ßo draſczeniſchcża dżěłaja.

Amerika. W Mexikanskej je psched nekotrym czasom revoluzia wudyrika a sbjezkarjo su hacz dotal tejko mozy dobyli, so je strach, so jim skónczinje tez hlowne mesto Mexiko do ruki panje.

Kralowski bal.

(Skónczenje.)

Do sale, w cz. 12 najposledy spomnjenese, najprjódzy kralowska swójba se swojim pschewodzenstwom stupi. Wjes tym rejwanje w rejwanskej sali trochu skabscho dze, zyle pak njesastanje, dokelz nekotsi rejwarjo reje wysche waza, dyzli jedz, a moja so w tym czasu, hdyz wjele hosczow je, tak prawje wuskakacz. Ja sym sebi tule jedznu salu kózdy ras hnydom pschi durjach stejo wobhladak a chzu spytacz, ju w slédowazym runje tajku wopisacz, kajkuz sym ju pschede mnu widzik.

Wokoko wulkeho ruma, kiz jew srjedzisnje sale sa hosczow postajeny, steji wot jeneho boka durjow hacz na posczeni a sasso na druhim boku hacz k durjam blido nehdze kaz pódkow (pódkowa), kotrez je s bélym hacz dele wisazym rubom kryte. Sady tuteho blida su te wjetsche abo mjensche oranzowe, s najrjenschimi kodami so sybolaze schtomy sestajane. Sa nimi hacz k sczenje je khód (gank) sa kralowskich lakajow wostajeny. Tez na blidze samym je wjele wjetschich a mjenschich kczejatych schtomow a kwétkow w khumschtnych postawach abo gruppach nastajanych, bjes kotrymiz lakajo hosczam kaz s khódnizy abo lawby na zadanje jedz a picze podawaja.

Na posczeni sale je najwjetscha rjanoscz a spodziwnosczi pschetoz tam je wot lutych, hacz do wjercha dosahazych schtomow a wot samych, hacz najrjenscho kczejatych rózowych pjenkow a wschelakich kwétkow nehdze na woktak podobna twak shotowana. Psches tule twak a s boka njeje hlada so do wulkeje dalokeje a schérokeje, w najrjenschim kczenju stejazeje sahrody, w kotrejz so junkrócz spkóschiwa sorna roshladowasche a druhi ras nohaty bacjon psches rózowe kerczki dokhu schiju na nasz naczahowasche. To wschitko je khumschtnje, ale tak dospolnje po pschirodze (naturje) shotowane, so je jedyn, mohk rjez, w czasu zyle samoleny, tak so by najradscho do protyki pohladak, hacz snadz tola w nalczu zimy njeje, niz pak srjedz symy. — Psched tym, so tak praju, woktarjom su te najwosebnische jedze postajene, wot kotrychz kralowska swójba tu a tam neschto schkóschczi, so pak bórsy sasso rjecz poda, wscho hosczam sawostajschi.

W jedznej sali njejsu te wschelake kody tak s hromadami wustajane, kaz w malej sali, a so tudy te wschelake picza njepodawaja, kaz so to tam sta, ale tudy je mjaso a wino ta hlowna wez. Wot pjeczenjow be tam howjasa, swinjaza, czelaza pjeczeń, kaz tez tajka wot wschelakeje dziwiny, dale trutaza, brézanowa (Birkhahn,) kacza a husaza pjeczeń. Tez moze jedyn wot nekajkich wulkich rybiskow jeschcz, wosebje dobra a zadna jedz je wésta rosmóda (Brei) wot wulkich mórskich rakow (hummerow) shotowana. Tute se swojimi satraschnymi schczipalzami, ale wuprósnjene, wokoko tajkeje rosmody na kromje schtlé sedzo na jeneho hladaja. Tez su tu wulke pyramidy se wschelakich kolbasow, pjeczenjow a howjasojasykowych plazkow natwarjene. Spodziwne su wosebje te wschelake tschasawki (Sülze), kotrez su wote wschitkich druzinow mjasa a rybow shotowane a to we wschelakich snamjenjach a w najrjenschich barbach. — Pschi tych jedzach so tez wjele wina pije, a je so mi sdako, so niz jenoz mi, ale tez druhim hosczam schampanske wino najlepje skodzesche.

Zyke tole jedzenje pak ma so stejo stacz, k czemuz sebi jedyn talerk podacz da a sebi potom wosmje, schtoz chze; ale najwobuznische je to, so dyrbisch pschi tym tez klobuk w ruzy abo pod pazu dzerzecz.

Salu dale njewopischu, tola chzu hischcze pschispomnicz, so su sczeny wschudze hacz do wjercha se wschelakimi sudobjemi a snamjenjemi s mischonskeho porzelana wudebjene, kotrez su na malych polczkach wustajene.

Schtoz konz bala nastupa, dha wobzaruju, so jon mojim czesczenym serbskim hospodam wopisacz njemózu, dokelz jon zenje doczakak njejsym. Teho dla njewém, kak so poslenjemu dze; myslu sebi pak, so so jedyn abo dwaj a dwaj pomaku shubitaj, hacz naposlédk dwórski marschal bal skónczi. Ale to wém, so bal hacz blize k dwémaj hodzinomaj a hischcze dléje traje.

To by s krótkim kralowski bal wopisany byk, njewém pak hacz je so mi radziko, zadanje czesczenych serbskich hospodow, kiz chzychu jon rad sesnacz, dospolnje dopjelnicz, dokelz sym so tola pschi wschém pschezo po mózhnosczi krótko dzerzecz dyrbjak. Ja sebi pak myslu, so sym moje wopisanje wschomózno po doczakanju dokonjak a smém drje so nétko nadzecz, so mi tute czesczene serbske hospody swoje mjena sjewja, tak so bych tola tez wjedzak, schtó wone su.

H. Kerk.

Ze Serbow.

S Budyschina. W nastupanju twarjenja zelesnizy wot Sekanknowa psches Budyschin do Khocebuza su w nowschim czasu sasso lepsche wuhlady. W naschim mesczu so mjenujizy powjeda, so staj fabrikant Götjes a ryczink Dr. Höckner tudy se snatym barlinskim pjenezniskom Bleichröderom do sjenoczenstwa stupikoj a so je ton slubik, twarjenje spomnjenese zelesnizy na so wsacz.

S wojerowskeho wokrjesa. Wot khocebuskeho pschisazneho suda bu 14. mérza kranjenja dla dzekarjer Jan Renez se Stryczina a dzekarjer August Krüger s Sasac kózdy k 2 létnej khostarni wotsudzeny. — Teho

runja bu fórman Finger ſ Wojerez k 9 mězazam jaſtwa wotbudženy, teho runja džěkačer Hanß Zyž a džěkačer Michał Eswat, wobaj ſ Wojerez, prěnjchi k tſilětnej a poßleńichi k ſchěſćlětnej khoſtarni (Zuchthaus.) Woni běchu wſchelakim ludžom wſchelake žito kranyli.

S Budyſchinu. Jětra w naſchim měſcze hiſchcze pſchezo knježa a ſkoro kóždy tydžeń něſchto ludži na nje wumrje. Ssu to najbole tajzy, liž žebi njeißu ſaßo jětra ſchčžěpicž dali. — W hodžiſkej woßadže a tež druhdže je wjele ludži na jětra wumrjeko, a ſchtož Němzy naſtupa, dha měnja wſchelake nowiny, ſo je na khoroſcze, kotrež ßu jerži Franzowſojo do kraja pſchinjeßli, wjele wjazy ludži wumrjeko, hacž je wojakow w roßlenjej wójnje woſtako.

S Budyſchina. Mjes 18 abiturientami tudomneho krajnoſtawſkeho ſeminara, kotſiž njedawno dla dozpicža kandidatury wuczeńſtwa pruhowanje wobſtachu, bještaj tež dwaj Serbaj: k. Wylem Ludwik Grofa ſ Budyſchina a k. Jan Auguſt Kapleŕ ſ Hownjowa. Prěńichi pſchińdže jako pomozny wucžeŕ do Klukſcha, poßleńjchi pak jako ſchulſki vikar do Rachtowa. F.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. W Kóčžezach maja drje pſchelcže mako pſchecželow?

Mots Tunka. Čžoho dla?

H. D. Nó, wóndano běchu tam zakty nakupike a grog nawarike, ale žani hólzy njeběchu na pſchaſu pſchijchli, tak ſo dyrbjachu ju pſchelcže ßame ſakakacž.

M. T. A ſchto dha potom bě?

H. D. Na wßy wulka hara a naſajtra žałoßne kocže mjerjanje!

M. T. Aw jaw jaw tola!

M. T. Rychtaŕ, liž ßo ſa lěpſche gmejny ſtara, je wſcheje khwalby hódny.

H. D. Haj, to ja tež praju, najlěpſchi je pak loholnjanſki.

M. T. Kak dha je ßo tón ſa gmejnu ſtaraŕ?

H. D. Wóndano, jako ſ jenym druhim Loholnjanom ſ Wojerez domoj džěſche, kupi wón wot njeho ſa 12 tl. ßwinjo ſa wjeß, hacž runje je njebě widžak. Loholnjenjo běchu ſ tym ſ pokojom a wobſanlnychu, ſo ma ßo to ſkrezo w korcžmje ſarěſacž. Měſnika trjeba njebě, pſchetož kóždy bur ſ nožom na nje pſchińdže.

M. T. Hlaj wſchak tola!

H. D. Ale dołelž bě ßwinjo trochu maſane, dha chžychu je najprjedy w korcže wukumpacž. Duž je do njeho walichu, ale wone ßo podnuri, dołelž bě wſchak make. Rychtaŕ teho dla praji: aj, to džě je jenoż tajke budyſke proßo, to ja njewoſmu. Pſchedawaŕ a dcuſy ſ gmejny běchu ſ tym tež ſpokojni, tak ſo teho dla žana ſwada njenaſta.

M. T. Hm.

H. D. Jenoż to bě trochu mjerſaze, ſo běchu ßo wſchě hoſpoſy wuhotowake, dołelž chžychu na poczik pſchińcž.

M. T. Aj, aj!

H. D. Ale tež to ßo wuhładkowa; pſchetož mlynkowa bě blinzy napjelka a ſ tymi ſo napoßledku wſchě ſjednachu.

Mots Tunka. Hdže dha ßy tón zyły čžaß byk, Hanßo?

Hanß Depla. Nó w Ladworju.

M. T. Njebě dha tam niczo noweho?

H. D. Wjele niz, khiba to, ſo tam wóndano jena žaba tak ßylnje korčžeſche, ſo bě po zyłej Luižy ßłyſchecž.

M. T. Ale čžoho dla je tak ßylnje korčžaka?

H. D. Najſkerje teho dla, ſo ſtaj tam dwaj kwaßaj bytoj a wona njeje žane wopkoknjenje doſtaka.

M. T. Sa 5 toleŕ doſtanje wjele pomyja, dha ma dołho liſacž.

H. D. Ssy dha ju wohladaŕ?

M. T. Haj, wona ſ fajfu po wßy kažeſche.

H. D. O jej tola!

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
28. měrza 1872.

Dowoz: 5316 korcow.	Płaćizna w płerezku na wikach,						na burſy,					
	wyſſa.			niſza.			najwyſſa.			najniſa.		
	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.
Pſchenża	7	5	—	6	25	—	7	7	5	6	27	5
Rožka	4	20	—	4	17	—	4	22	5	4	20	—
Jecžmjeń	3	20	—	3	15	—	3	20	—	3	17	5
Wowß	2	10	—	2	8	—	2	12	—	2	10	—
Hroch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jabły	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	23	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßtomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kent. ſyna	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczeſche wczera w Barlinje.

22 tl. 15 nßl. a 22 tl. 5 nßl.

pſchenża 66—82 tl., rožka 40—56 tl.,

(to je: ſa 25 pruſſiſch korzow.)

rěpikowy wolij (njecziſczeny) 16 tl. — nßl.

(Čžiſczeny, kaž ßo w Budyſchinje pſcheda ſtajnje nětdže 1 ⅓ tl. drožſchi.)

„Njeczisicze wasche dowěrjenje prjecz, pschetoż wone ma kraßne sapkaczenje!“ Tak pschiwoła nam Boże zwjate zkowo pola Hebrejskich 35, 10. — Haj, njeczisicze Wasche dowěrjenje prjecz, pschetoż wone ma kraßne sapkaczenje! Tutu wěrnosci Bożeho zkowa móże tez tózy powozny a wěrjazy kschesczijan wospzěwecznicz; tez mi je Bóh tón knjes wěrnosci tychle zkowow tak prawje psched woczi stajik.

Haj, lubowani wěry bratrja a zotry! Jako buchu mi sa.nożene hody psches stóstnisku ruku pjenjezy, mi dowěrjene, kranjene, njemózach ja tez na najmjenjsche sarunanje zaneje nadzije mecz a tola knydom jena nadzija, jene dowěrjenje w mojej wutrobje herje stupasche: so tón Bóh, bjes kotrehoż dopuschczenja zo to stako njeje, mi to zamo — jeli je wón ja dobre spoznaje — wjele trócz sarunacz móże. A hlej tuta nadzija njeje k hanibje, knydom jako bu to wobtranjenje psches k. redaktera Smolerja, kotremuż zo tudy tez najwutrobnischo dzakuju, w Serbskich Nowinach wozjewjene, zwjeselichu mje s dliska a s daloka, wot znatych a njeznatych mjenjsche a wjetsche, haj, zame wulke dary luboszcze, so zym je je spodziwanjem, haj s dzakownymi zylzami horjevrak.

Duż wuprajam ja s tutym zwój wutrobny a herzy dzak lubemu Bohu a wschitkim dobroczinwym dawarjam: Wón chzyt Waß wschitkich na czele a na duschi bohacze zehnowacz; Wy scze mi psches Waschu dobroczinwosez wjeczer mojeho ziwjenja sußo rosjaßnili a zwjeselili a s tym wopotasali, so wěrna luboscz a derjeměnjenje bjes Sserbami hischcze wuhaßka njeje. Ja wobzaruju jeno wutrobnje, so wulki dzěl mojich dobroczelow wot woblecza njeznaju a jim teho dla zwoju dzakownu ruku sticzicz njemezu.

Kak rady chzyk ja Wam sa to wschitke, wote mnje psches B.zu knadu sestajane spěwy a thěrluschе — kotrychż je psches schiwri sta — wotczischczecz dacz, hdy by moje samózenje k temu dostahaze byko; tak so Bóh luby knjes, kotreżoz je zlěboro a skoto, tez pucz a zrědk k temu pokaże, znaoz hdyż ja dawno proch a popjet budu.

A Wy, lubowani zerbzy bratrja a zotry, kiż Wy pschi herstzy powjeka zwojeho sahubjeneho skoża srudnje pklacze: Njeczisicze wasche dowěrjenje prjecz, pschetoż wone ma kraßne sapkaczenje! Bóh je hischcze zywy a Wasche dowěrjenje k hanibje pschińcz njeda.

Haj, tez Wy, Wy kschiznoscherjo, kiż Wy na tutym zwěcze zaneze wjeßoleje horzizny nimacze: njeczisicze wasche dowěrjenje prjecz! Kak budze Wam junu derje, hdyż scze zo to braschne czéko jako wobczeznu drastu wußlekli. Haj, junu junu budze to, schtoż naß tyschi, zwój konz dostacz. Tam junu, tam we Bozim raju, tam zadyn tschiż a horjo njej'; tam halle chzemy zo Bohu za jeho zmilne a mudre wodzenje, kotrez tudy doscz dorosnacz njemózemy, psches jeho knadu wutrownje dzakowacz, kiż czlowske wutroby wodzi a w zwojej mozy ma. **Pětr Mtónk.**

Kmani murjerjo

a handlangarjo dostanu pola poopisaneho pschi wyßokej zrzě trajaze dzěło. **H. Lehmann,**
murjerski mischtr w Budyschinje.

W jenej zyrkwinskej wßy je jena sahrodniska zimnosez se 14 górzami pola a łuki — wscho je pschenczna póda — se zwobodneje ruki na pschedań. Hdże? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

W Nowej Wßy pola Rakez je jena khěża s 4¼ górza pola a łuki knydom na pschenajecze.
Pětr Nowak.

Někotre sta schtomow rjaneho twarskeho drjewa ma na pschedań kubler Pfuhl
w Rachlowje pod Zjornobohom.

Sańdzenu zobotu bu jedyn portemonnaaie s pjenjesami shubjeny. Sprawny namakar chzyk jón sa dobre myto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacz.

Wojerske towarstwo w Porschizach

smeje khownu shromadzisnu njedzelu 7. haperleje popołdnju w 3 hodzinach w pschebytku towarstwa. **Pschedsyda.**

Sshmjentne brěsy na pschedań.

Na kuble cz.o. 15 w Skanezach leji 50 zylnych zymjentnych brěsow na pschedań.

Klukschanske
ratarske towarstwo II.

Shromadzisna schtwórtk 4. haperleje t. l.
wjeczor w 7 hodzinach.

Drjewowa aukzia.

Pjatk 5. haperleje t. l. dopołdnja wot ½9 hodzinow budze zo na schczenczanskim lěsowym reviru pschi wyßoczanskim a hermanczanskim puczu blisko ruczizy
nětdze 170 kloftrow khojnowych schczépow,
„ 150 „ „ pjenkow a
„ 140 kop khojnowych walczkow
pod wuměnjenjemi, psched aukziju wozjewjomnymi na pschezadzowanje pschedawacz.

Shromadzisna w drjewnischczu.
Sauer.

Kedzbu!

Kolbaßywukulenje w Drezdzinu, na czoż zo kuerjo najpschecznelnischo pscheproschuja.

Runklizowe, kałowe a

druhe sahrodniske zymjo je na pschedań w knjezej sahrodze we Deberkezach pola Hodzija.

Holczez, kotryż chze kowarstwo nawuknycz, może jutry pola podpisaneho do wuczby stupicz.
A. Würgatsch w Hornym Hunowje.

F. A. Böhma,
rěsbar

w Budyschinje na swonkuej lawskej haßy cz.o. 754,
porucza zo k wudzěłanju marmorowych, granitowych a pěskowzowych

rowowych pomnikow.

NB. Sklad hotowych pomnikow, sprawne poßkuzenje, tunje płaczisny.

(Pschipoßkane.)

Wopißmo wjazorych ßwójbow.

Stajnje nowe fabrikaty wuńdu a ßo publizy wukhwaluja, ale pschi praktiskim nakoženju ßo njekmane a njeskutkowaze wopokasaja. Taska pak

Glöcknarska žałba

njeje; pschetož hdyž něschto porucženje saßkuži, dha wona; sa taiku tunju pkaczisnu je prawe žohnowanje sa czerpjaze czlowjestwo. Mh ßmy ju pschе suby- und stawhdrjenje, pschе wicz, wosabjene stawy, roskwěkane ruki, sahorjene nohi, pschе kuriaze woka a wosabjenja trjebali, a je ßo wschudże kraßnje dopokasako. Mh mózemy ju s poknym prawom wěrnu dźiwhtworjazu žałbu mjenowacz, pschetož jedyn drohi ßobustaw nascheje ßwójbh bě pokne 12 léta wot koscżožerja na kožo swjasany a wjazy njewjedżesche, kak na haßh wonhlada. W tutym dokhim czaßu je ßo pschi lěkarjach, w kupjelach a se žałbami wscho spytako, ale njeje niczo pomhako. Jako hischcże jedyn spyt s

khwalobnje snatej Glöcknerskej žałbu

sczinichmy, k najwjetschej radosczi widżachmy, so je ta žałba w krótkim czaßu 8 dniow sahorjenje, bolosczе a saczeknjenje wotstronika, nětko sa 2 měßazaj mamy jej poknu strowosczi dżakowacz a chzemy ju s tutym kóżdemu czerpjazemu nanajlépje porucżicz.

W Draždżanach. **Arndt. Dittrich. Gibe. Böhme.**

Tuta žałba je po wschěch Němzach a w Awstriji s dobrym skutkowanjom rosschěrjena a skoro we wschěch haptykach k dostaczu. — Sa 2½ nßl. dostacz w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

(S barlinskich nowinow.

Sa kralowski napoj!

(34745.) Johannitarski hospital w Sonnenburgu, 14. 1. 72. — Ja czerpjach žałoßnje na **bróstbolenje a sahorjenje woczow.** Po nakoženju jeneje blesche kralowskeho napoja je ßo prěnsche zyle shubike, wocži ßo polépschujetej. — Fr. Schneider.

35083.) Hausfelde, 18. 1. 71. — Dwě bl. kralowskeho napoja (Könistrank) stej pola mje jara derje skutkowałej. Mój **rheumatismus** je wotstronjeny, **widlischcża** ßu ßo snamjenicże pomjeńschike. — (Skasanje.) W. Krakow, ßudniski hamtman.

(35151.) Kamjeńz w S., 19. 1. 72. — Kralowski napoj je tudy mnohim **na jětra khorym** dobre ßkužby czinik. — O. Pachaly.

(35180a.) Grabow, 21. 1. 72. — W tudomnej stronje **jětra** jara knjeża, a je ßo kralowski napoj pschi tutej khorosczi jara khwalobny wopokasak. — (Skasanje.) J. R. Block.

(35631a.) Bremen, 28. 1. 72. — Wasch fabrikat je mi pschi mojemu **krkbolenju** jara dobre ßkužby czinik. (Skasanje.) H. D. Meyer.

(35734.) Gefell, 28. 1. 72. — Kralowski napoj je ßo pschi jenym **skoro zyle woßlepjenym** dżeńczu jara dobry wopokasak. — F. Karl.

(35813.) Zedlin, 29. 1. 72. — Wo skutkowanju kralowskeho napoja mozu Wam jenoż dobre powjedacz. Tak je woßebje w dwěmaj padomaj pschi jara starych **żołdkowych widlischczach** dospokne sahojenje wuskutkowak. Laabs, wucżer.

(35920a.) Fürstenfelde, 31. 1. 72. — Mojej żonje kralowski napoj jara derje thje. Dlěhe hacz schtwórtlěto wot njelubosneje migrány wjazy nadpanjena njeje. — Gruber, superintendent.

Wunamkat a **jeniczki** fabrikant kralowskeho napoja:

prawdźiwy strowotny radźiczel (hygiëist) Karl Jacobi

w **Barlinje**, Friedrichstraße 208.

Blescha kralowskeho napoja **extrakta**, k trbjzy tejko wody, placzi w Barlinje **pok** tolerja.

W **Budyschinje** 16 nßl. pola H. J. Lincki.

Wupožčernja a nalutowarnja (sapißane towarstwo) ja Bart a wokolnosć.

Skutkowanska rosprawa a wobstatk samóženja na dnju 31. decembra 1871, kaž tež sapiß ßobustawow towarstwa, wosjewjene po § 40 a 11 wustawkow.

Dokhody.

423 tl.	25 nßl.	— np.		jako sakkadne dźělby.
1344 "	9 "	7 "		nalutowarnske stkadki.
2063 "	20 "	— "		nasadpłaćenja wupožčonkow.
64 "	2 "	6 "		daň wot pożčerjow.
350 "	— "	— "		sćinjene pożčonki.
16 "	20 "	— "		sastupne pjenjesy k reserve-fondej.
3 "	20 "	5 "		powschitkomnje.
4266 tl.	7 nßl.	8 np.		

Wudawki.

3578 tl.	20 nßl.	— np.		date wupožčonki.
350 "	— "	— "		nasad płaćene pożčonki.
2 "	2 "	6 "		daň sa pożčonki.
163 "	— "	— "		nasadpłaćene nalutowarnske stkadki.
— "	13 "	2 "		daň sa nalutowarnske stkadki.
72 "	29 "	4 "		sarjadowanske khosty a stutkowanske wudawki.
— "	11 "	— "		powschitkomnje.
94 "	21 "	6 "		saldo-pschednoschk do sliczbowanja 1872.
4266 tl.	7 nßl.	8 np.		

Jako ßobustawy su pschistupili; 1. Jan Bartsch w Wosporku. 2. E. Belger w Rakojdach. 3. K. Berthold w Makej Subrnicźy. 4. H. Běko tam. 5. H. Běsold w Barcze. 6. A. Binko w Bukojnje. 7. E. Bětnar w Rakojdach. 8. Bohuwěr Dietrich w Barcze. 9. G. Gellert tam. 10. A. Garbar w Njechornje. 11. O. Golcz w Barcze. 12. H. Hocker w Barcze. 13. K. Kerk w Makßezach. 14. J. A. König w Barcze. 15 K. A. Kühnel w Dubrawźy. 16 J. Krausa w Klětnom. 17. J. Kuba w Wukrancźizach. 18. J. Kral w Brěsezach. 19. K. Langa w Barcze. 20. J. Langa w Wosporku. 21. J. Linak w Bukojnje. 22. H. Lorenz w Barcze. 23. J. Lowka w Rakojdach. 24. G. Mittag w Ptschiwcźizach. 25. H. Nowakowa w Makej Subrnicźy. 26. P. Nowak w Lemischowje. 27. H. Měrczin w Skanezach. 28. J. Michalk w Dubrawźy. 29. A. Preißler w Turjom. 30. W. Remda w Barcze. 31. R. Räda tam. 32. A. Reinhold tam. 33. J. Rencz tam. 34. J. Roolf w Makej Subrnicźy. 35. H. Schěrz tam. 36 K. A. Seifert w Dubrawźy. 37. G. Seifert tam. 38. K. A. Seifert w Delnej Wolschinje. 39. J. Schkoda w Dubom. 40. J. Schkoda w Makej Subrnicźy. 41. P. Sperling w Kortnizy. 42. K. Schandel w Skanezach. 43. F. Teuber w Hucźinje. 44 J. Töpel a Makej Subrnicźy. 45. E. F. Uhras w Nowej Wjesźy. 46. H. Vogel Barcze. 47. H. Wetzka w Barcze. 48. J. Wesar w Bukojnje. 49. A. Wesar w Barcze. 50. F. J. Wiedemann w Barcze.

W Barcze 21. měrza 1872.

Direktorij wupožčernje a nalutowarnje ja Bart a wokolnosć (sapißane towarstwo.)

Wiedemann, direktar.

C. A. Wehla

na mjaßowym torhoschczu czo. 40

porucza ßwoje **materialtworowe, tobakowe, cigarrowe a barbotworowe khlamy** pod ßlubjenjom najsprawnischeho a najtunischeho poßkuženja k dobroczinwemu wobedźbowanju.

Khěža na pschedań.

Khěža se sahrodu Cat. No. 61 fol. 29 gruntskich a hypothelstich knihi w Hodźiju darinsteje dźělby je se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche shonicz pola khlamarja knjesa Renczа w Hodźiju a pola korczmarja knjesa Ernsta Kerna na ßerbskich hrjebach w Budyschinje.

Drjewowa aukzia.

Wulka dźělba dołhich hromadow liscjoweho drjewa woßebneje dołhosce a tołstosce budze ßo

wutoru 2. haperleje 1872

na ryczerkuble w Rodezach pola Pomorz popołdnju w 2 hodźinomaj na pscheßadźowanje pschedawacz.

Khofej punt po 9 nßl., 9½, 10 nßl. atd.;
zokor a rósynki po najtunischich płaczisnach;
syrop punt po 18, 20, 36 np.;
rajß pt. po 20 a 24 np.;
petroleum pt. po 25 np.;
najlepsche schlesk. ßwěczenje pt. po 48 np.;
cigarry derje wotležane we wulkim wubjerku;
tobak w rołkach, srěsany a w pakzikach wjele druzinow;
palenz wschěch druzinow;
jahły, hejduschku, hroch, krupy, soda, mydło atd.

pschi potrjebje po najtunischich płaczisnach najpodwolnischo porucza

Na Židowje czo. 238.

Ernst Purscha

(firma: Anna Teutscher.)

Kedźbu!

Kósłaze kózki jenotliwje kaž tež we wjetschich dźělbach po najwyschschich płaczisnach kupuje

Gustav Raucka, jerchařski mischtr na garbarskej haßy czo. 426.

Sa Pětra Młónka,

dale darichu: jena pscheczelniza na Židowje 1 tl., njemjenowanaj bratr a ßotra ſ bukeczanſkeje woßady 20 nßl., njemjenowany ſ Hnaſchez 1 tl., M. ſ Hunczeriz 20 nßl., ſ Makeje Borſchcze 1 tl., jedyn ßobuſtaw dźiwoczanſkeho ev. luth. mißionſkeho towarſtwa 15 nßl., jedyn druhi ßobuſtaw tuteho towarſtwa 10 nßl., N. N. ſ Hodźija 7½ nßl.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk 4. haperleje t. l. dopołonja wot 9 hodźinow budże ßo na hatkowſkim reviru pola Minakała 60 kleftrow pjeńkoweho drjewa a 60 kop khójnowych walczkow pod wuměnjenjemi, pſched aukziju wojjewjomnymi na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Shromadźiſna w drjewniſchczu pſchi ſtarej wowczerni.

Sauer.

Pſchi potrjebje

ſakſkeho a ſchleſynſkeho kamjenteho wuhla, kaž tež

czěſkeje brunizy

ſa dom a induſtriju po zyłych lowryjach, pollowryjach a bertellowryjach, kaž tež po jenotliwym, dale tež

gogolinſki a ſhorjelſki kalk, hnójne ßrědki wſchěch družinow

mój ſkład najpodwolniſcho poruczam.

H. Grieshammer,

ſe ſkładom na budyſkim dwórniſchczu ſ napſchecza kubłołubje.

Taxa palneho drjewa.

w lěſczanſkich drjewniſchczach pſched Lěſtej pſchi budyſkomużakowſkim ſchußeju.

Khójnowe ſchczěpowe drjewo, ſtoh 3 Cm.	4 tl.	20	nßl.,
" pjeńkowe " " "	2 "	15	"
" walczki, kopa po	2 "	10	"

Czabran, wobkedźbowař.

W Makym Pſchesdrjenju pola Makeho Wjelkowa je **kheža** czo. 4 ſ polom a ſ wulkej ßadowej ſahrodu, kaž tež ſe ſkotom bórſy abo tež poſdźiſcho na pſchenajeczje a je wſcho dalſche tam ſhonicz.

Aukzia walczkow.

Pjatk 5 haperleje t. l. budze ßo w demjanſkim ryczerkubleriſkim lěßu w niſkolěßowym drjewniſchczu pſchi demjanſkim młynu

24,0 walczných ſtotkow brěſowych walczkow No. 1 hacz ßobu 48,

1,4 " " ſchnurěkowych "

a na łuzy ryczerkubła w Druzkezach bliſko wßy Koczizy

7,4 walczných ſtotkow wolſchowych walczkow No. 4 hacz ßobu 64

pod wuměnjenjom naßadźenja ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Aukzia ßo w drjewniſchczu pſchi demjanſkim młynje dopołonja wot 10 hodźinow wotdźerži.

Hrabinſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo w Hujzy.

Hugo Opelt.

Maćica Serbska.

Towarſtwo Maćicy Serbskeje změje srjedu po jutrach 3. haperleje 1872 popołdnju wot 2 hodźinow w sali hoſćeńca k winowej kići swoju lětnu hłownu zhromadźiznu. Najprjedy so aktus k česći maćičneho 25lětneho założeńskeho jubileja wotdźerži.

Na to so wšitke česćene sobustawy z tutym najpodwolniše přeprošuja.

Wubjerk Maćicy Serbskeje.

E. Rychtař předsyda. **M. Hórnik** sekretař.

Swój derje wuhotowany ſkład mużazych a hólczazych mèzow a kłobukow ſ tkaninow a ſe židy po najnowſchim waſchnju poruczа k dobroczinemu wobkedźbowanju

w Budyſchinje na žitnej haßy

Emil Flegel.

30 centnarjow ßyna

ma na pſchedań Halka w Něczinje.

Na pſchedań je **kheža** czo. 24 w Jeńkezach pola Budyſchina.

K nawjedźenju.

Czi ßami czeſczeni wotebjerarjo Serbſkich Nowinow, kotſiž chzedźa ſa nje na druhe ſchtwórtlěto 1872 do prědka placzicz, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbſkich Nowinow wotedadźa. Czi, kotſiž ßebi Serbſke Nowiny pſches póſt pſchinjeſcz dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacz. Na pruſkich póſtach Serbſke Nowiny tež wjazy njeplacza hacz na ſakſkich. — Sa pſchinjeßenje do domu placzi ßo ſakſkim póſtam ſchtwórtlětnje jenoz 13 np.

Redakcia.

Nakładnik: J. E. Smolek. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 14. 6. haperleje. 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóždе čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecże: Němski khěžor. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Tšélan. S Wosporka. S Rakez. S Bukez. S Wujesda. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinski powjesćze. — Nawěschtnik.

Němski khěžor.

1.

Kral Frankow s mjenom Korla, kotryž nad tymi krajinami knjeżesche, hdjež nětko Franzowska a pódlanjka Němska wot wjeczora hacž do Delneho Łobja leži, bě so w lecże 800 do Italije podał, kotraž dyrbjesche so tehdy tež psched nim pokorjecz. Jako wón w spomnjenym lěcże, wobdaty wot swojich wosebnych knježich, w Romje w zyrkwi psched woltarjom klečżesche, dha so jemu romski bamž s mnohimi duchownymi w swjedżeńskim czahu pschibliži, staji jemu skotu krónu na hkowu a žałbowasche jeho se swjatym wolijom, jeho pomjenowajo sa romskeho khěžora a swětneho wyschscheho knjesa nade wschitkim romskokatholskim kscheszćijanstwom. Mjenujzy grichiskokatholszy kscheszćijenjo mějachu swojeho khěžora w Konstantinoplu a duž romski bamž sa dobre spósna, so bychu romskokatholszy kscheszćijenjo tež swojeho khěžora měli. Wón swebi k temu horka spomnjeneho frankskeho krala Korlu wubra, kiž posdźischo mjeno Korle wulkeho dosta.

Po Korlowej smjerczi rospadże jeho wulke móznarstwo do tsjoch kralestwow, mjenujzy do italskeho, franzowskeho a němskeho, kotrež poßleńsche po verdunskim wujednanju w lěcże 843 jeho potomnik Ludwig dosta. W dopomnjenju na to so w lěcże 1843 w Němzach 1000létny jubilejum sakoženje němskeho khěžorstwa swjeczesche, kotrež po prawym pak „swjate romske khěžorstwo němskeho narodu“ rěkasche, tak so w Němzach jenoż němski kral pod mjenom romskeho khěžora knježesche. Jako běchu Korlowi potomnizy wotemrjeli (w l. 911) wuswolichu někotsi wojewody němskeho luda, kotryž tehdy s Frankow, Saksow, Lothringskich, Schwabow a Bajerskich wobstejesche, frankskeho hrabju Konrada sa němskeho krala. Ale Lothringszy s tym s pokojom njeběchu a so teho dla franzowskemu kralestwu pschisankuychu, posdźischo pak saßo s czaßami k Němzam skuschachu.

Po Konradowym wotemrjeczu (w l. 919) bu saksti wojewoda Hendrich s němskim kralom. Jeho swójba w Němzach hacž do lěta 1024 knježesche, hdjež bu frankski wójwoda Konrad II. sa němskeho krala wuswoleny a jeho swójba mějesche hacž do lěta 1125 nad Němzami roskasowacz.

Wot lěta 1125 hacž do l. 1137 žadyn prawy, wote wschěch němskich sastupjerjow pschipośnaty němski kral njeběsche, wot tuteho czaßa pak hacž do lěta 1268 abo wjele wjaz jenoż do l. 1254 tak mjenowani Hohenstaufojo schwabskeho splaha w Němzach kralowachu. Potom saßo žadyn prawy kral w Němzach njeběsche, hacž hrabju Rudolfa habsburgskeho 1273 wuswolichu. Po nim knježachu němszy kralojo se wschelakich swójbow hacž do lěta 1437 a wot lěta 1438 skoro jenoż tajzy, kotsiž k tak mjenowanemu habsburgskemu domej skuschachu. Tuczi běchu woßebje psches to mózni, dokelž k jich domej awstriske, czěske a wuherske kraje jako herbske wobßedżeństwo skuschachu. S tuteho samßneho domu běchu tež dale romszy khěžorojo a němszy kralojo wot lěta 1438 hacž do lěta 1806. Mjenujzy 6. augusta 1806 poßleni němski khěžor abo wjele wjazy němski kral s mjenom Franz swoje khěžorjenje nad Němzami stoži a njebu žadyn nowy khěžor na jeho město wuswoleny. Tehdy w Němzach Napoleon I. knježesche a běchu po jeho poruczności wschelazy němszy wjerchojo, kotrychž kraje mějachu wscho do hromady něhdże 9 millionow wobydlerjow, do sjenoczeństwa stupili, kotrež rheinski swjask rěkasche. Tuczi běchu dotalnemu němskemu khěžorej poßkuschnosez wupowjedżili a so se swojim wójskom Napoleonej I. pschiwdali. Tak so němske khěžorstwo w l. 1806 skónczi.

Němszy khěžorjo-kralojo pytachu wot wscheho spoczatka Sskowjanow, s nimi mjesowazych, psches swojich wójwodow a markhrabjow swebi podczißnycz abo jich wukorjenicz a je so jim to, dokelž skowjanske splahi zenje psches jene njeběchu, tak derje radźiko, so su tón skowjanski a serbski kraj, hdjež nětko pruske w sakske kralestwo leži, Němzam podczißnyli a tamnischich Sskowjanow pak wukorjenili, pak hacž do wulkeje mjeńschiny pschenjemczili: pschetoż w Němzach je nětko jenoż hischcze něhdże 2,500,000 Polakow a 150,000 Serbow.

Swětne podawki.

Sakska. Sańdżenu póndżelu je so tśeśi bataillon 8. infanterieregimenta No. 107, kiž hač dotal we Wurzenje stejeśe, do Lipska pśeńdźył, hdźež tež dale wostanje.

K lětuśim manövram, kotrež budźa pak jenož krótki cas trać, so landwehristojo a reservistojo infanterije powołać nimaja. Reservy druhich wotdźělenjow wójska smědźa so jenož po dźěle a potrjebje k słužbje žadać.

W Kamjenzu 21. měrza 40lětny pohonc Gustav Wustmann tak njesbožomnje s wosa pany, so jemu koleza pśes hłowu dźěchu a jeho morichu.

Jako wóndano dźěłaćer w hlinjenych jamach murjeŕśkeho mischtra Schramy w Oberoderwitzu dźěłaśe, dha so wulka hlinjana śćěna na njeho dele zwyny a jeho zyle sańzyny. Hač runje jeho po někotrych minutach s hliny won wudobychu, dha bě tola tak wobśkodźeny, so hórsy wumrje.

Dla poradźenjow němskeho rajchstaga w Barlinje je kral Jan poradźenja sakskeho sejma wot 6. haperleje hač do 4. novembra teho lěta wotdźenił, tak so so saksti sejm hakle w novembru saso shromadźi. Deputazia prěnjeje komory, dla nowego schulskeho sakona a dla nowego gmejnskeho porjada postajena, chce pak bjes tym wjacho k dowuradźenju tychle należnosćow wobstarać.

Jako wóndano w druhej komorje rěsnisći dawk k ryćam pśichińdźe, staji sapóstkanz Krausa tón namjet, so. by so wot lěta 1874 tónle dawk dale dawać njetrjebał a so by myschnosć k temu pśichiswolika. Sa tónle namjet też sapostkanz Strauch należnje ryćeśe a wón bu skónćnje nimale wot zyleje komory sa dobry spósnaty.

W prěnjej komorje je so deputazia sa należnosće nowych żelesnizow bjes druhim sa to wuprajiła, so by myschnosć też tajkemu towarstwo dowolnosć k twarjenju dała, kotrež chce schandawsko-sebnitzsko-budyšku żelesnizu jenož hač do Budyschina twarić a so wyschnosć na to cakać nima, hač so tajke towarstwo sakoži, kiž tule żelesnizu hač do Khoćebuza dotwari; pschetož hdyž budźe prěnischi cežki kruch hač do Budyschina hotowy, dha budźe so potom do Khoćebuza lohko twarić.

Pruzy. Poradźenja němskeho rajchstaga so 8. haperleje w Barlinje sapoćnu; tola njeje hischće wěste, kak dołho budźa trać, najskerje drje hač do zwjatkow.

Na wojerskej drasće maja so pjeća někotre pscheměnjenja stać: zuknja dostanje trochu hinaschi pschirěs a na helmje budźe město dotalneho znamjenja němski hodleŕ pschicźinjeny. Najwažnische budźe pak to, so pěschy schtórnje s dołhimi nakolenzami dostanu a so budźa tholowy stajnje w schkornjach. Kholowy budźa teho dla něschto wuzsche, hač dotal.

Żelesnych kschižow je so poslenjeje wójny dla nimale 45,000 wudźěliko.

Sa wyschscheho měschćanostu w Barlinje so dotalneho wrótźkawskeho měschćanostu wuswolili. Wón dostanje lětnje 8000 tolerjow.

W poslenschich dnjach je s Pruskeje khětro wjele ludźi do Ameriki wućahnyło, teho runja też s poknózneho, k Pruskej zkuschazeho Schleswiga.

Pruski krónprynz je so swojim starschim synom do Baden-Badena podał, so by jendźelsku kralowu Viktoriju wopytał, kiž je tam pschijeła.

Pruski minister finanzow je pjećprozentsku pożćonku wot lěta 1859 wupowjedźił a budźa so dokine papjery, tule pożćonku nastupaze, 1. julija sapłaćeć pożćeć. Tola móża so hižom też hač do 30. haperleje płaćić, pschi ćimž dokzinik ½ prozenta dobytka sćini.

Awstria. W tutym khěžorstwje je w tu khwilu wscha kedźbnosć na prjódkstejaze nowowolby sa cźěski zejm wabroćena. Kak tute woldy wupadu, njehodźi so praji, dokelž po pschikasni winskeho ministerstwu wschitzy krajni sastojnizy se wschej mozu sa to skutkuja, so bychu so mužoje wujwolili, kiž s ministerstwom dźerża.

W Khrowatskej wjele hinak njeje, pschetož wuherske ministerstwo wschě mozy napina, so pschi wolbach do khrowatskeho zejma ta strona njeby dobyła, kiž hischće na prawach Khrowatskeje wisy a sa tutón kraj wěstu samostatnosć žada.

Ruzowska. Khěžor Alexander je so swojej zotru, württembergiskej kralowej Olgu, do Livadije na Krymje podał, hdźež hižom ruska khěžorka dla polěpschenja swojeje strowosće pschebywa. Na Krymje je mjenujzy tak rjenje a cźopło, kaž w połodnischich krajach.

Franzowska. Te twarjenja, kotrež zu sběžkarjo w Pariju s wóhnjom skasnke, hischće wschitke w prochu a popjelu leża. Franzowske knježerstwo w tu khwilu ani pjenjes ani cźasa nima, so by je sazo natwarić dać móhło.

Wokoło Parisa chcedźa wysche tych fortow abo mjenschich a wjetschich twjerdźiznow, kiž tam hižom maja, hischće wschelake druhe forty natwarić, s cźehož so zudźić hodźi, so Franzowzoto hischće pschezo na wójnu myslu, kiž znadź móhli něhdy s Němzami s nowa sapoćeć.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pschi składnosći swojeje lětuscheje hłowneje shromadźizny, kotruž towarstwo Macizy zerbskeje sandźenu zrjedu 3. haperleje w sali hosćenza k winowej kicy wotdźerża, so tež jubilej 25lětneho wobstaca tuteho sjenoćeństwa psches pěkny aktus se spěwom, zwjedźenskej ryći a rospramu wo dotalnym skutkowanju zwjeselesche. Spěw bě k. wyschschi seminarski wučeŕ Fiedleŕ srjadował a zwjedźenju ryći, kotraž so wulzy tara spodobasche, k. farař Dr. Kalich s Horneho Wujezda dźerżesche. Rospramu, s wulkej pilnosću wudźěłanu, cźitasche sekretar

k. farař Hórnik. Wona, kaž tež ßwjedźeńska rytž, budźe w cźaßopißu Mt. S. wotcźiſchcźana. — Dalſchu rosprawu damy ſa tydźeń.

S Tſčlan. W nozy wot 28. — 29. měrza w 1. hodźinje wudyri tudy woheń a wotpali ßo brózeń a ßtódź Wünſchez-Wicźaſez kubka.

S Woſporka. Schtwórtk 28. měrza je piwarz G. Nowak tudy, 36 lět ſtary, pſchi tocźenju piwa do wodoweho kotlika panył a ßo tam tepił. Straſchne widliſchcźa ßu wina jeho ßmjercźe, dokelž běchu njejapzy na njeho pſchiſchke, tak ſo bě wón panył.

S Rakez. Tſecźi dźeń jutrow ſhromadźi naſchu woßadu k žadnemu ßwjedźenju. Dwě ßußodnej wßy, Komorow a Jitk, kiž běſchtej hacź dotal do Njeßwacźidła ſafarowanej, na tutym dnju k nam na ßwjedźeńſke waſchnje pſchiſtupiſchtej. Hižom pſches wjele lět mějachu wobydlerjo Komorowa a Jitka to žadanje, ſo bychu do Rakez ke mſchi khodźicź ßměli, dokelž maja do Njeßwacźidła dwójzy tak daloko, ale hakle ſańdźenu wutoru bu jich wola wuwjedźena. Naſcha woßada bě k jich powitanju wſchitko derje pſchihotowała: dopołnja w dźeßatej hodźinje ſhromadźichu ßo na torhoſchcźu ſchulſke dźěcźi ſ naſcheje, hermancźanſkeje, ſtrójanſkeje a ſchcźeńcźanſkeje ſchule ſ khorhojemi, dale doroſcźena mkodoſcź, zyrkwinſzy a gmejnſzy prjódkſtejerjo a wulka ßyła woßadnych. Hdyž běchu wſchitzy pěknje do cźaha ſeſtupali, po puczu k Jitkej hacź k khójnam, tym nowym woßadnym napſcheczźiwo dźěchu, kotſiž ßo w pyſchnym cźahu a ſpěwajo bližachu. Běchu ßebi wulke nowe khorhoje wobſtarali, a ſpodobaſche ßo ni woßebje rjane ßerbſke napißmo na komorowſkej. Knjes farař Golcź powita jich najprjedy ſ němſkej ryczu, potom gmejnſki prjódkſtejiczeŕ k. Schcźépank ſe ßerbſkimi ßłowami, na cźoż k. wucźeŕ Nowak ſ Komorowa ſ błeſchej ryczu wotmolwi. S tutych ryczow ßłyſchachmy, ſo běchu ßo naſchi nowi woßadni ſ cźeźkej wutrobu wot Njeßwacźidła dźělili, ale ſ dobrej dowěru do naß ſaſtupja. S hubbu a ſpěwom poda ßo na to tón dołhi cźah do wßy pſches dwoje cźeßne wrota a do zyrkwje, tuta bu zyle ſ luom napjelnjena a wſchón lud poßłuchaſche ſ nutrnoſczu a rjane powitanſke prědowanje k. fararja. Po kemſchach doſtachu dźěcźi khófej a zakty, doroſcźena mkodźina piw a kk. prjódkſtejerjo, wucźerjo a k. duchomny (wſcho do romady 36) ſhromadźichu ßo k rjanej hoſcźinje pola k. Kſiźanka, kotruž bě k. zyrkwinſke kollator ſ Rabenau tam pſchihotowacź dał. Pſchitomni wunjeßechu wſchelake rjane ßłowy, tak ſo ßo popołdnje rucźe minu. Wſchitkim budź tutón ßwjedźeń w dobrym wopomnjenju.

— N.

S Bukez. Jutrownicźku rano w 5 hodźinach bu tudomna wudowa Hańža Wuchacźowa wot jenehó wutſčlenja ſ piſtolje tak ſtraſchnje do wobleczа trjechena, ſo je lekarſku pomoz pytacź dyrbjała. Tón, kotryž je ju ranił, je ſtolzytwarjerſki pomocznik Keck, kiž bě po ſtarym waſchnju jutry ſ tſčlenjom powitacź chcył.

S Wujeſda pola Ketliz. Jako w krčkach tudomneho kublerja Handrija Urbana jeho wotrocźk K. A. Běbrach 30. měrza drjewo rubaſche, dha ßo wón nčkak ſ wóhnjom pſchehlada, tak ſo na kruchu, něhdze kórz wußnycza wulkim, ßkanje a ſpuſchcźane drjewo, kaž tež dźělba jenolětneho hajniſcheza wot wóhnja tójſchto ſchkodowaſche.

S Budyſchina. Tudomny ryczník k. Thiel je wobßedźeńſtwo k. miniſtra ſ Noſtitz Wallwitz, pſched lawſkimi wrotami bliſko dwórniſchcźa leżaze, kupił a pjecza 18500 toler ſa nje ſapkacźił.

Přilopk.

* Jako běchu w Wohlbachu pola Adorfa 6. měrza popołdnju pacźerſke dźěcźi ſhromadźene, dha ßo tež tam ſemjerźenje ſta. Schpihele na ſcźénje ßo hibnychu, ſchkleńzy a talerje na blidze ſaſchrźerknychu, haj blida a ſtolzy ßo ſakhabłachu. A jako k temu hiſchcze kruch kalka ſe ſtwineho wjerčha dele padze, dha ßo te pacźerſke dźěcźi w myßli, ſo khěża pada, k durjam cźiſchcźachu a pytachu, kak bychu ſkerje a lěpje cźeknyłe.

* W Frankfurcze nad Majnom ſtej ßo wóndano na židowſkej haßy dwě ſtarej khěźi faßypnyłej, pſchi cźimž je 12 cźłowjekow wo žiwjenje pſchiſchło, mjenujzy ßydom dźěcźi, dwě žonje a tſjo mužojo.

* Se ſkały bliſko Schmilki padze ſańdźenu ßobotu wulki kamjeń na dźěłacźerja Nitzſchnera ſe Schöny a wobſchkodźi jeho tak, ſo budźe tutón drje wumrjecź dyrbjecź.

* Pſchetdamnu ßrjedu mějachu ßobuſtawy ſakſkeje druheje komory kraßnu hoſcźinu w hoſcźeńzu k jelenjej w Pirnje, hdźež bě jich tuto měſto teho dla pſchedroßyło, dokelž bě jim 2. komora želeſnizu a móſt pſches Lobjo pſchiſwolika. Pirna bě k cźeſcźi ſapoßłanzow jara rjenje ſ khorhojemi wupyſchena, tež bě hrimotoze tſčlenje pſchi pſchijédźe ſapoßłanzow ßłyſchecź a wjecźor běchu jich dla wulkotny fakłowy cźah ſrjadowali, hdźež pſchi piſkanju wjazorych hudźbnych khorow ſapoßłanzow pod ßylnym ßkawuwołanjom pſches měſto na dwórniſchcźo pſchewjedźechu. Tam jim jedyn radny knjes Bożemje praji, na cźoż ſapoßłanz ſ Hauſen wutrobny dźak wupraji. Něhdźe w 10 hodźinach wjecźor ßo ſapoßłanzy ſ extracźahom w ſalonowych woſach ſaßo do Draždźan wrócźichu.

* W połodniſchej Kaliforniji ßu wóndano na dwěmaj dnjomaj ſemjerźenje měli, kotrež je tam wjele ſchkody naczinikło. W Loan-Pimu je pſches nje tſizecźi cźłowjekow ßwoju ßmjercź namakało a w wokolnych wßach bu wjazy dyžli ſto ludźi boke abo mjenje wobſchkodźenych.

* Jako ßo ſeleny ſchtwórtk ſe ſwonami ſchiźneje zyrkwje w Teczinje (w Czechach) ſwonjeſche, dha jedyn ſwón

ſ tórma na żeleſnoblachowu tſěchu ſlecza a wot tam na kamjentny pleſtr dele padże hdjež ßo na drobne kuſki rosraſy.

* W Hördże bě wóndano jedyn młody dźěłačer wjetowak, ſo potſchtwórta khany palenza wupije. Jako bě tſi khany wupił, wón k ſemi padże a na měſcże morwy woſta.

* Žórko, kotrež bě w ßwojim cżaßu ßkone podkopki w Wjeliczy powodźiło a tam wulku ſchkodu naczinił, nětko żanete wody njedawa a je zyle ſaprahnyło.

* W Glauchawje je pſchißażny ßud dźěłačerja J. G. Köhlera, kiž bě konſchu naſymu najeńka zyhelnicże Hochmutha ſaraſył a wurubił, k ſmjerci wotßudźił.

* W Rumburgu je ßo wóndano mandżelſka fahrodnika Olbricha w Seifhennersdorfje na to waſchnje wo żiwjenje pſchinjeßła, ſo je ßo na koliju żeleſniży lehnyła a ßo wot jeneho cżaha pſchejěcź dała.

* W Pruſkej, hdjež w tu khwilu něhdże 4400 porjadnje wuwuczenych wuczerjow pobrachuje, chże ßebi miniſter kultußa a ſjawneho wuczeńſtwa na to waſchnje pomhacź, ſo chże młódſche żónſke ſa wuczeŕki poſtajecź, jeli ßu k temu kmane.

* Wo wßy Waldże njedaloko Großenhaina wóndano někotre dźěczi hrajkachu a jedyn 14lětny hólczez jim pſchi tym rjekny, ſo chże jim pokaſacź, kak ßo wobwěſcha. Wón ßebi teho dla powrjeſtło, kotrež bě ſa jedyn rěbl pſchiwjaſak, wokoło ſchije ſwjaſa a ßo do bimbanja da. Jako te druhe dźěczi wokachu, ſo je ßo dołho doſcź bimbak, a chżychu jeho wotwjaſacź, dha k ßwojemu poſtróżenju ſhonichu, ſo je tón hólczez morwy — a wón tež morwy woſta.

* Spěwař Wachtel je w konzertach, w kotrychž je w Amerizy něhdże ſchtyri měßazy ſpěwał, něhdże 56,000 dollarow ſaßłużił.

* W Pruſkej ma evangelſka zyrkej 12,959 zyrkwjow abo módlernjow, w kotrychž je 9050 předarjow a 267 katechetow dźěławych. Katholſka zyrkej ma tam pak 8997 zyrkwjow a modleŕnjow, w kotrychž je 4451 fararjow a 3239 kapłanow dźěławych. Grichiſkokatholiczy maja 6, mennonitojo 40, ßwobodnowoßadni 61 a żidźi 1440 modleŕnjow.

* S Jütlanda ſańdżeny tydżeń pißachu: W Thiſtedu ßu haßy tak ſe ßněhom ſawěte, ſo ßu ßebi wobydlerjo pſches njón khódy pſcheŕycź dyrbjeli. Wot někotrych khěżow jenoż ponoſchki ſe ßněha won kukaja. W Hobru ßněh 5 a 6 łohczi wyßoko leżeſche; měſchczańſka ſchula bě ſ nim zyle ſawěta a pſchi jenym druhim domje ßněh hacź do horneho poſkhoda doßahaſche.

* Krumbachſki wobydleŕ Franz Görner wóndano na dróſy klazajo domoj dźěſche, jako jeho jedyn zuſnik doſcżahny. Tón ßo jeho praſcha, cżeho dla tak klaza, na cżoż jemu tamny wotmolwi, ſo ma wicź a ſo ju żadyn łěkař ſahnacź njemóże. Na to tón zuſnik rjekne, ſo je to ßnadna wěz a Görner ſhoni na praſchenje, ſchto dla wotbycża wicże cżinicź, ſo dyrbi wobej ruzy pſched wocżi dżerżecź a 15 minutow pſches njej do ßłónczka hladacź. Wón to cżini, ale bjes tym jemu tón zuſnik liſtownju ſ 20 papjerjanymi ſchěßnakami ſ kapſy wucżehnje a ßo wotſali. Poſdźiſcho Görner pytnje, ſo drje ßu pjenjeſy prjecź, ale ſo je wicź woſtała.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. S korczmami je tola wſchelko!

Mots Tunka. Haj, ale ſ korczmarkami tež!

H. D. Cżoho dla dha ſ tutymi?

M. T. To chżu cżi prajicź. Ja běch wóndano w jenej wjeſy na wopytanju a tam mi jedyn muż takle powjedaſche: W naſchej wßy ſtej dwě korczmje, w jenej je ſtrowa a czerſtwa korczmarka, w druhej pak khorowata a khamorna. Duż dyrbjak ßebi cżłowjek myßlicź, ſo tam hoſczo póńdu, hdjež je ta prěnja. Ale tak njeje. A cżoho dla niż? Hlajcże, ta khorowata je ſtajnje radoſtna, pſchezo „fidel“ a pſcheczelniwa pſcheczżiwo hoſczam a k ßłużbje hotowa a pilna. Duż ßo tam ludżom lubi. Ale ta druha pſchezo ſdychuje a rad bórczi a mórczi a ßłowa doſcź na wahu njekładże, a je tam mało hoſczow.

H. D. Haj wſchak, hdjež ßo hoſczo pětnje wothladaja, tam tež rad khodża.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Ernſt Jan, Jana Wjeńka, wobydlerja pod hrodom, ß. — Guſtav Adolf Pawok, Hendricha Roberta Lehmanna, wobydlerja pod hrodom, ß. — Ernſt Hadrij, Handrija Wobſta, khěżnika w Wulkim Wjelkowje, ß. — Bohuměr Jurij, Handrija Bohuměra Schuſtera, murjerja, khěżerja a polerja na Żidowje, ß. — Jan Ernſt, Jana Speidera, wobydlerja na Żidowje, ß. — Marja Amalia Michała Pjetſchki, wobydlerja na Żidowje, dż. — Hana Louiſa, Auguſta Dittricha, khěżerja a polerja, dż.

Pětrowska cyrkej: Marja Ida, Jana Bohuwěra Baltena, ſchewza, dż. — Jan Hermann, Ernſta Syndy, pobnicża, ß.

Katholſka cyrkej: Marja Madlena, Handrija Mikławſcha Rehorka, krawſkeho mijchtra, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 12. měrza: Michał Hantuſch, měſchcża a khěżer, 64 l. — Michał Stopra, dżěłačer w polverniku 39 l. 2 m. — Sebaſtian Żoſka, dżěłačer w polverniku, 4 l. 2 m. — Jurij Matiza, khěżer na Żidowje, 29 l. 9 m. 3 d. — 13., Marja rodż. Wyrgačez, Jana Faltena, khěżara w Wulkim Wjelkowje, mandżelſka, 49 l. 11 m. 23 d. — 16., Korla Auguſt, Jana Kalicha, khěżerja na Żidowje. ß 4 m. — 17., Pětr Narcżik, wotrocżk w Hrubjelczizach, 31/3 m. — Hana Khryſtiana Zenkarjez, hoſpeſa w Bórku, 46 2 m. — 19., Hana Khryſtiana rodż. Rychtarjez, njebo Jana Dejki, ſchußejoweho wothladowarja, ſawoſtajena wudowa, 71 l. 1 m. — 21., Marja Deutſchmanowa, wobydlerka w Judyſchinje, 61 l.

Nowo-etablirowana

pschedeschcźnikowa fabrika

(Schirmfabrik)

Na jerjowej haßy 268. Na jerjowej haßy 268.

M. Schmidt

w Budyschinje

porucźa wulki wubjerk najrjeńschich

ßłóncźnikow a pschedeschcźnikow

jenoż ßamßneho fabrikata

pschi najsprawnischej tworje po najtunischich płacźisnach.

Wschitke něhdźe trěbne porjedźenje a poczehnjenje ßłóncźnikow a pschedeschcźnikow, kaž tež płókanje a modernisirowanje noschenych ßłóncźnikow (Sonnenschirme) kóźdeje družiny ßo najrucźischo a najtunischo wobstara.

Pisches hódne dźěławe mozy w familiji je mi móżno, wschu dotalnu konkurrenzu w tajkim nastupanju dospołuje pschetrjechicź.

Tež do dalschich městow a wßow ßo porucźenja psches poßelnikow a poßelnicźe najsprawnischo wobstaraja.

S poczesczowanjom **M. Schmidt.**

Kedźbu!

Kóslaze kóźki jenotliwje kaž tež we wjetschich dźělbach po najwyschschich płacźisnach kupuje

Gustav Naucka, jěrchařski mischtr na garbarskej haßy czo. 426.

Kmani murjerjo

a handlangarjo dostanu pola podpißaneho pschi wyßokej sdźě trajaze dźěło. **H. Lehmann,** murjeřski mischtr w Budyschinje.

W Małym Pschesdrjenju pola Małeho Wjelkowa je **khěža** czo. 4 s polom a s wulkej ßadowej sahrodu, kaž tež se skotom bórsy abo tež posdźischo na pschenajecźe a je wscho dalsche tam shonicź.

Czerstwopaleny

twarski a rólny kalk

porucźeja kalkpaleřnje **H. W. Siebörgerez herbow w Cunnersdorfje a Niskej.**

Skótnewiki w Minakale

ßrjedu 10. haperleje 1872.

Gmejnska rada.

Schlesynskemu woheńsawěsczazemu towarstwu a jeho agentej knjesej **Janej Wehli** w Maleschezach praja podpißani sa cźeßne myto, jim pschi porschiskim wóhnju 7. měrza t. l. date, ßwój najwutrobnischo dźak.

Mužstwa porschiskeje ßykawy.

Sa jene **korczmarstwo** w Budyschinje pyta ßo jena

hosposa,

kiž je ßerbskeje rycźe derje mózna a ma dobre wopißma. Wona móże **hnydom** sastupicź. Wscho dalsche je shonicź **we** wudawarni Serb. Nowinow.

K nalětnemu ßadźenjn

porucźa privatne sahrodnistwo w Maleschezach ßolotowe a kohlrabijowe ßadźeńki, kaž tež naliki, mazoschki atd.

C. Thomas.

Pscheměnjenje wobydlenja.

Moje khlamy a mój cźaßnikowy ßkład wot dźenßnischeho dnja wjazy w prjedawschim Schlamarjez nětko Bitzkez domje njejßu, ale maja ßo nětko na schulskich hrjebjach pódla Kubiz korczmarstwa.

Sa wobkedź owanje a dowěrjenje, mi hacź dotal wopokasane najpodwolnischo dźakujo, proschu nětko, mi to ßamo tež w mojim nowym pschebytku spoźcźicź.

S poczesczowanjom **A. Schulze.**

Jedyn hischcźe dobry **kruwjazy wós** ma na pschedań **W. Porscha** pschi mostu żelesnizy.

Pschedeschcźniki

(Regenschirme)

w najwjetschim wubjerku po najtunischich płacźisnach porucźa

Richard Rincke

w Budyschinje na swońknej lawskej haßy czo. 819.

Porjedźenja dobre a tnnje.

Java- a pfalzske cigary

porucźa tak dołho, hacź skład doßaha, hischcźe jara tunjo W Budyschinje. **Carl Noack.** na žitnej haßy.

Kucharku

pyta k 1. julija 1872

knjeni haptykarka **Menznerowa.**

Porucźenje.

Moju nowosrjadowanu **restauraziju** psched garbarskimi wrotami ja cźesczenym Sserbam najlěpje porucźam a proschu pod ßlubjenjom sprawneho a spěschneho poßłużenja wo dobrocźiwe wopytowanje. **Heinrich Zahn.**

Jedyn **krawski** móże do dźěła stupicź pola židowcźanskeho żelesneho mosta czo. 6.

Na naschich evangelskich wěrytowarschow w sakskim kraleſtwje.

Kralowske ministerſtwo ſnutskomnych naležnoſczow je na naschn proſtwu dla nowosałożonineje evangelsko-lutherſkeje woßady w Oſtritzu ſběranje kollekty ſa jeje zyrkwinſtwo we wſchěch evangelſkich-lutherſkich woßadach naſcheho wótzneho kraja mikoſczíwje pſchiſwolilo a pſchi tym wotpuſchczilo, ſo ßmě ßo to w jenotliwych woßadach też po waſchnju thěžneje kollekty pſches jeje legitimirowane ßobuſtawy ſtacz. Tute dobrowolne dary maja ßo w tych 6 měßazach wot 1. haperleje hacz do 1. oktobra t. l. ſhromadzicz.

Tale nam wudźělena jara ſnamjenita ſpodobnoſcz, ſa kotruž wyſchnoſcii najwjetſchi džak prajimy, je drje wurjadny, ale pſches wurjadne a w naſchim ſtaroproteſtanſkim ſakskim kraju zyle ßamotnje bywaze wobſtejenja naſcheje woßady ſałożeny ſkutk.

My ßmy něhdze 4—500 ßrjedz romſkokatholſkich woßadow w Oſtritzu, Grunawje a Königshainu bjes wjazy dyžli 5000 katholikami žiwi, po tajkim w diasporje.

Hižom pſched 200 létami chzychu naſchi prjedomniży evangelſku woßadu ſałożicz. Ale hacz runje 1661 wot khurwjerha Jana Jurja II. dowolnoſcz doſtachu, zyrkej twaricz — měſto ſa nju je hiſchcze dženßa ſnate — a fararja powołacz, dha ßo to tola wſchelakich ſadžěwkow dla do ſkutka ſtajicz njeda. Hakle nam, jich póſdnim potomnikam, je ßo doſtało, jich džěło ſ lěpſchim ſpěchowanjom dokonjecz. So by ßo woßebje evangelſke džěčizíwotczehnjenje, pſches měſchane mandželſtwa jara ſadžěwane, połóžiło, ſałożichmy 1858 pod wſchelakimi wobczežnoſczemi proteſtantſku ſchulu. Tak běſche ßebi naſcha zyrkej ſkónczníe w Oſtritzu měſto dobyła. Wot léta 1869 poczachmy też, podpjerani wot guſtav-adolfſkeho ſjenoczeńſtwa, na tajkim podkožku dale twaricz. Podpjerani wot guſtav-adolfſkich towarſtwow, woßadow a wěrybratrow w Sakſkej a też we wukraju mózachmy hižom 1870 hódnu leżomnoſcz kupicz, hdzež nětko modlerſki a ſchulſki dom twarimy, k czemuž je nam też evangelſka bratrowſka luboſcz pomoz ſpożczíła.

Ale my mamy hiſchcze druhe požadanja. My bychmy ßo w modlerſkej ſali jenož rěko k nutrnoſczi ſjenoczili, hdyž ßwojeho ßamßneho duchowneho njewoſtanjemy, kotrehož — pod ßobuſtawami druheje zyrkwje rospjerſcheni a hacz do nowſcheho czaßa po ſakonu woßadni katholſkich woßadow, kiž dyrbjachmy ßobu ſdzerżecz! — wěſcze w naſchich wobſtejenjach jara nuſnje trjebamy. K jeho ſdzerżenju, kaž też k pſchidawkej na ſdu naſcheho kantora a organiſta maja ßo pjenjesy hakle nahromadzicz.

Dale ßmě ßo dla żeleſnizy, kiž budże ßo bórſy wot Shorjelza do Žitawy twaricz, kaž też pſches ſałożenje wjazorych fabrikow wulke pſchiſporjenje naſcheje woßady (hdyž też niz jeje ſamóżenja) ſ wěſtoſczu doczakacz. Teho dla budże nam nuſne, k czeſczi naſcheje evangelſkeje zyrkwje Božu dom a faru natwaricz.

K temu wſchemu pak naſche ßkabe mozy njedoßahaja, dokelž ßmy ſkoro wſchitzy khudži a ßo jenož nětkotſi wjetſcheje ſamóżnoſcze ſwjeßeluja.

Ale my ßmy teje twjerdeje nadžije žiwi, ſo ßo nam tón krócz ſ Božej pomozu radzi, ſchtož ßo naſchim prjedomnikam njedoſta: trajaze ſałożenje evangelſko-lutherſkeje woßady w Oſtritzu. My dowěrjamy ßo pſchi tym woßebje na tu hižom huſto dopokaſanu, żenje njewuſtawazu evangelſku bratſku luboſcz ſtaroproteſtantſkeho ſakſkeho kraja, jako „kolebki reformacije.“ Njech wſchě naſchi wěrybratſja a krajenjo, kiž ßu w porjadnych zyrkwinſkich wobſtejenjach žiwi, rad a lubje po ßwojim ſamóżenju dar luboſcze k temu dadża, ſo też w podjanſkej niżowej dolinje w diasporje ſkónczníe jena evangelſka woßada naſtanje, ſo my proteſtantojo dale ſady katholſkeje zyrkwje njewoſtanjemy, kiž ſ khwalobnej horliwoſczu wſchudże w Sakſkej ßwoje rospjerſchene ſtawy do woßadow ſhromadża a najbohacziſcho zyrkwinſzy ſaſtara.

Njech ßo teho dla pródkſtejaze ſhromadżowanje we prawje wjele, haj, jeli mózno, we wſchěch ſakſkich woßadach jako domjaze ſhromadżowanje ſtanje, njech ßo wſchěm evangelſkim kſcheſczijanam naſcheho wótzneho kraja ſ tym ſkładnoſcz k wobdžělenju na dobrym ſkutku poſkicži a njech ßo prawe bohate Boże žohnowanje dobudże! Njech ßo naſch ſkutk w njeměrnym czaßu jako ſhromadny měrſki ſkutk naſcheje ſhromadnje krajneje zyrkwje prawje bórſy doſpołnje dokonja. Daj to Bóh!

Oſtritz a Altſtadt pola Oſtritza w měrza 1872.

Wubjerk k ſałożenju evangelſko-lutherſkeje woßady w Oſtritzu:

Rudolf Hartmann. Dr. med. Richard Schneider. Ernſt Rößler. Hermann Flamminger. Karl Fünfſtück. Moritz Liebich. Gottfried Schmidt.

My, kiž po ßamßnym naſhonjenju naležnoſcz evangelſkeje woßady w Oſtritzu hižom guſtav-adolfſkim ſjenoczenſtwam poruczachmy a hewak ſpěchowacz pytachmy, dowolamy ßebi tutu proſtwu najnaležniſcho podpjeracz. — Lubij a Lěwakd w měrzu 1872. P. prim. M. Würkert, ßudniſki radziczel Peſcheck, pſchekupz M. Hennig, kommißionſki radziczel Köhler, farar Scheuffler, ſaſtojniży lubijſkeho poboczneho towarſtwa g.-a. ſjenoczeńſtwa.

Sswój derje wuhotowany ſkład mużazych a hólczazych mężow a kobukow ſ tkaninow a ſe židy po najnowſchim waſchnju poruczа k dobroczíwemu wobkedžbowanju

w Budyſchinje na žitnej haßy

Emil Flegel.

Katholſki Poſoł czo. 7. je wuſchoł.

Jedyn ženjeny **hetman** ßo na jedyn knježi fórbark w Delnym Wujeſdże k ßamoſtatnemu hoſpodarjenju pyta, jeho žona śmeje ſtótne hoſpodarſtwo ßobu wobſtaracz. Jenož tajzy, kiž maja dobre wopißma a poruczenja, ßo pſchiſtaja. Saſtupjenje 1. julija.

W Barcze je khěža czo. 31 ſ polom a ſahrodu ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicz.

Destillazija Ad. Hämscha w Budyschinje na ßerbskej haßy pódla kaserny ßwój wulki wubjerk woßebje cžiſczenych **ordinarnych palenzow**, jednorych a dwójnych **liqueurow** w wjetſchich dźělbach kaž tež jednotliwje po najtuniſchich placžiſnach najpodwolniſcho porucža.

Wot najwjetſcheje waŋnoſcze ſa

na woczomaj běbnych

pſches ßwoju wu-bjernu hojazu mózh njedoßahomna, wot lěta 1822 we wſchěch dźělach ßwěta ſnata a ßławna prawdźiwa Dr. **Whitowa wodźiczka ſa wocži** wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringiſkej (na cžoż ma ßo pſchi kupjenju **woßebje** kedźbowacz) je hižom wjele **tyßaz** wot **najwſchelakich wokowych khoroſczow ſahojenych, poßylnjenych a ſ wěſtoſczu pſched woßlepjenju wobarnowanych**; wona ma teho dla **powſchitkomnu ßwětowu ßławu**, ſchtož tež wſchědnje pſchithadźaze **khwalby a wopißma** dopokaſuja. Wona je koncežionirowana, wot **wyßokich** lěkarſkich měſtow pruhowana a **pſchipoſnata**, jako **najlěpſchi hojazy a poßylnjazy ßrědk ſa nocži** poruczena a ma ju w bleſchach po 10 nßl. na pſchedań knjes **Emil Menzner** w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Atteſt. Moja 7lětna dźowka ſhubi po woßypizach widźenje, tak ſo bě 3lěta zyle ßlepa, ſchulu wopytowacz a ßama jěſcz a picz njemózheſche. Moja ßotra poruczi mi **Dr. Whitowu wodźiczku** wot Dr. Ehrhardta, ja ßebi pola k. pſchekupza Brettſchneidera w Woleſchnizy jedyn flacom kupich a **hižom pſches tón** ſhonich, ſo ßo wacži mojeje dźowki polěpſchujetej, po wutrjebanju druheho flacona **wona ßwoje widźenje ſaßo doſta**, ſo nětko, dźakowano Bohu ſchulu ſaßo wopytuje. To po prawdźe wobßwědczam a mózh **tule wodźiczku** kóždemu cžerpjazemu ſ dobrym ßwědomnjom poruczicz. **Pangau** w woleſchniſkim wokrjeßu, 26. 2. 1871. **Ernſt Buchwitz.**

Pſche torhazy kaſchel.

Na radu knjeſa **wokrjeßneho** lěkarja **Dr. Eichmanna** ßym ja **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ **Wrótßławja** ſa moje dźěczi, kiž na **torhazy kaſchel** cžerpjachu, kupił. Moje dźěczi buchu w krótkim cžaßu wot tuteje khoroſcze wußwobodzene, ſchtož ſ khwalbu pſchipoſnawam.

Flatow. **Teike,**
prěni żandarmſki wachtmiſchtr.

Jenož prawdźiwy maja jón w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
B Kinne, haptykař w Hernhucze,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Gerſcher** w Oſtritzu,
Schſkta we Wotrowje a
Fehmann w Budeſtezach.

Hroch

k warjenju najlěpſcheje dobroſcze je wſchědnje pola mje w Maleſchezach a ßobotu tež w mojim wjelbje pola Peſta na žitnych wikach w Budyſchinje na pſchedań. Teho runja tež dźeczel a rigaſke lane ßymjo w tunach. **Faßka.**

Prawdźiwa Glöcknerſka hojata a cžehnita żałba, ſe ſchtemplom M. Ringelhardt wuhotowana, dla ßwojeje **woßebneje** hojazeje mozhy ßwětoſnata, ßo ſa ßlěbowaze cžerpjenja poruczа, jako ßu:

wicz, drjenje, podagra, rheumatismus w ſhibadkach, koſcžožer, karbunkel, jětßenje, ßucha a mokra liſchawa, kurjaze woka, woſabjenje, wopalene ſtawy,

kaž tež wſchě

wotewrjene, ßo jětſſjaze, roſſkhódne, ſyfilitiſke bolaze a cžerpjenja, nabubnjenje ſakſow atd.

Tež **najſtarſchu ſchkodu** tale żałba ſahoji.

Sa 2½ nßl. doſtacz w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Pſchi potrjebje

ſakſkeho a ſchleſynſkeho kamjenteho wuhla,

kaž tež

cžeſkeje brunizy

ſa dom a induſtriju po zyłych lowryjach, pollowryjach a bertellowryjach, kaž tež po jenotliwym, dale tež

gogolinſki a ſhorjelſki kalk, hnójne ßrědki wſchěch druzinow

mój ſkład najpodwolniſcho poruczam.

H. Grieshammer,
ſe ſkładom na budyſkim dwórniſcžu ſ napſchecžo kublokubje.

F. A. Böhma,

rěſbař

w Budyſchinje na ſwonknej lawſkej haßy cžo. 754, poruczа ßo k wudźěłanju marmorowych, granitowych a pěſkowzowych

rowowych pomnikow.

NB. Skład hotowych pomnikow, ſwrawne poßkuzenje, tunje placžiſny.

Skótny pólver ſ cžerſtwych ſelow,
Korneburgſki ſkótny pólver,
Pólver pſche kólku,
Pólver pſche pripotawu proßatow,
Lockwitzſki balſam,
Ziſchankowy ſalſowy pólver

poruczа **Hrodowſka haptyka**
w Budyſchine.

Powschitkomna aßekuranza w Trieschze

(Assicurazioni Generali)

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

32 millionow 128,481 ſchěßnakow 11 krajzarjow awſtr. czißła

a) **twory, mobilije, žnjeńſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch druzinow** pſche **wóhnjowu ſchkodu**;

b) poſkiczuje ſawěſczenja na **žiwjenje człowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim kourancze.**

Towarſtwo wupłaczi w lěcze 1870 ſa 12,228 ſchkodowanjow ſummu wot 4 millionow 929 tyßaz 316 ſchěßnakow a 20 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

Ernſt Walther w Budyſchinje.
Korla Auguſt Berger w Ketlizach.
Jan Noack w Drjeczinje.

Towarſtwo ſa wſajomne krupobiczeſarunanje w Lipſku.

Tuto towarſtwo, kotrež wot lěta 1824 bjes pſchetorhnjenja wobſteji, je w tutym czaßu 359 milliona toler ſawěſcziko a 4⅛ milliona toler ſchkodowanja ſarunało. Po naſhonjenjach ſtraſchnoſcze teje abo tamneje ſtrony ßo prämije poſtaja a ßo tole poſtajenje kóždolětnje pſchehlada.

Sawěſczenja móža ßo ſe ßłomu abo bjes ßłomy ſtacz. Sawěſczenja ſe ßłomu płacza pomjeńſchenu prämiju, ſ czimž je ſawěſczerjam woßebny dobytk poſkiczeny.

Schkodowanja ßo ſa měßaz po poſtajenju taxy a jeje pſchiſwolenju wot direkzije ſtatutariſzy pokuje a w hotowych pjenjeſach ſapłacza.

Tež nowoſaſtupjaze ßobuſtawy na ſnamjenitym reſerveſondu wot něhdże 32,000 tl. dźěl bjeru.

Wuſtawki, kaž tež wſchě ſawěſczeńſke papjery poda podpißany agent

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Kedźbu!

Jutſje njedźelu 7. haperleje **kołbaßywukulenje** w korczmje w Drożdźiju, na czoż najpodwolniſcho pſcheproſchuje. **S. Lehmann.**

Warjeńſke rolty ſ lateho a kowaneho żeleſa, khachlowe durczki, njepſchepuſchczate khachlowe durczki, rózuje, falzplaty, wódne pónwje a wſchitke pſchi kachleſtajenju trěbne **żeleſne twory, konjaze korta, konjaze rowſy, żeleſne tſeſchne wokna** atd. ma we wulkim wubjerku hotowe a je pſchi potrjebje poruczа

Hermann Bulnheim
w Seydlerjez domje bliſko theatra.

Wſchě druźiny
ordinarnych a ßłodkich polenzow, liqueura, ruma, kißakowy ſprit ma po ejmarjach, pokejmarjach, khanach abo litrach w najlěpſchej tworje jara tunjo na pſchedań a proßy wo wobkedźbowanje

Carl Noack.

Derjeßłodźazy dobry khoſej

ſ prjedawſcheho tunjeho nakupjenja poruczа k dobroczinjewemu wobkedźbowanju **Carl Noack**
na żitnej haßy.

Pyta ßo

hnydom abo k 1. meje jedyn **ſahrodny wotroczk** pſchi dobrej ſdźi ſa knjeże ſahrodniſtwo w Czichónzach pola Budyſchina.

Khěżniſka żiwnoſcz cjo. 43 ſ jutrom (morgenom) pola w Lipinach pola Delneho Wujeſda je na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicz pola Jana Rehorka w Mortkowje.

Dźiwoczanſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje jutſje ſa tydźeń — 14. haperleje — popołdnju w tſjoch hodźinach ſhromadźiſnu. **Pětr Mónk**, pißmawjedźer.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje
30. měrza 1872.

Dowoz: 5968 kórcow.	Płaćizna w přerěžku											
	na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniža.		
	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.
Pšeńca . .	7	5	—	6	25	—	7	7	5	6	25	—
Rožka . .	4	22	—	4	18	—	4	22	—	4	20	—
Jeczmjeń . .	3	20	—	3	15	—	3	22	5	3	15	—
Wowš . .	2	10	—	2	8	—	2	12	—	2	10	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka .	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	23	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Nakładnik: J. E. Smolef. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 15. 13. haperleje. 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěšćki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saka. póšće 8½ nsl.

Wopschijecze: Němski khěžor. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Kukowa. S Klětnoho. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Sjawne a prywatnje pschedawanja. — Prywatnje na pschedań. — Wschelake należnoscze. — Nawěschtnik.

Němski khěžor.

2.

Prěnje němske khěžorstwo a kralestwo je ßo w zusbje, mjenujzy w Italiji sakožiło a njejßu ßo pschi tym wo měnjenje němskeho luda praschęli. Nětczischi němski khěžor je Němzam też ſ wukraja k nawjedżenju dak, so je ßo nowe němske khěžorstwo sakożiło, a też tón krócz ßo němski lud w tajkim nastupanju prjedy wopraschak njeje. Mjenujzy jako pruski kral Wylem w czaßu woblehnjenja města Parisa w franzowskim měsczе Versaillesu pschebywasche, poßłachu němszy wjerchojo po namjeczе bajerskeho krala pißmo k njemu, so by mjeno němskeho khěžora na ßo wsacz chzył, a wón ßo dołho njekombjesche, jich wolu dopjelnicz. A w zusbje, w Versaillesu, wotpoßłani němskeho wójska němskemu khěžorej hołdowachu a ſ zusby do Němzow powjesczе pschińdże, so maja němske kraje saßo ßwojeho khěžora; — ſ němskeho rajchstaga pak sapoßłanzy, se wschěch němskich krajow wubrani, k pruskemu kralej pschijědżechu, so bychu jeho jako němskeho khěžora postrowili.

Nowe němske khěžorstwo ßo wot stareho woßebje w dwěmaj wězomaj rosdżěla, mjenujzy k prěnjemu we tym, so nowy němski khěžor wot němskich wjerchow wuswoleny njeje, ale so ßu jeho czi proßyli, so by ßo ßam sa khěžora sczinił, a so ßu ßo jemu ſ dobom dobrowolnje podczińnyli. K druhemu pak rosdżěła ßo nowe němske khěžorstwo wot stareho we tym, so nowy khěžor wjazy sakitać kschesczijanstwa a zyrkwje dycz njetrjeba. Mjenujzy w czaßu khěžora Oty wulkeho ßo postaji, so drje ma bamz němskeho krala krónowacz, so pak ßo też w Romje żadyn bamz bjes pschiswolenja němskeho krala wuswolicz njeßmě. Ale sa to dyrbjesche němski kral pschißahacz, so chze ßwérny sakitować zyrkwje a jeje ßkužobnikow bycz, wobeju pschede wschitkimi nadpadami wobarnowacz a kschesczijansko-katholsku wěru — pschetoż tehdy w jeho krajach żana druha njebě — kóżdy czaß sakitowacz a rospschěsczeracz. Nowy němski khěžor pak żanu tajku pschißkuschnosczе na ßo wsak njeje a sda ßo wjele wjazy, jako bychu ßebi nětko w Němzach żadali, so by krajna wyschnosczе jenicznzy ßama niz jenoż w ßwětnych, ale też w zyrkwinych należnosczach roskasowacz měła.

Wysche teho ßo nowe němske khěžorstwo wot stareho k tsczemu też w tym rosdżěła, so běchu wschitzy dotalni němszy khěžorjo-kralojo katholszy kschesczijenjo, so pak je nětko nowy němski khěžor protestantski kschesczijan, kiž po tajkim ſ romskim bamzom w żanym blizschim swjasku njesteji.

Pschispomnicz chzemy też hischcze to, so kóżdy prjedawschi němski khěžor lubjesche, so chze khěžorstwo rosmnożicz, to je, powjetschicz. To ßu też wschitzy po mózności czinili a to woßebje na to waschnje, so ßu Sskowjanam bjes pschestacza jedyn kruch kraja po druhim wotdobywacz pytali.

S tajkim krajwotdobywanjom je drje nětko naisskerje kónz; ale hdyż wukrajnym Sskowjanam kraj wotdobycz njemóża, dha pytaja tola tukrajnym ßkowjanskim wobydlerjam jich ryczе a narodnosczе wsacz. To je sjawnje na tych wschelakich pschihotach widżecz, kotrež wjerch Bismark pschecziwo pruskim Polakam czini; haj, też ſ jednanjow sakskeje druheje komory ßmy nasłonili, so ßo tam sa tym njepraschesche, schto ßerbskim schulskim dżeczom wo prawdże k lepschemu tyje, ale jenoż sa tym, schto móhło Němzowstwo pschisporicz.

Hdyż pak ßu Sskowjenjo spoznali, wo czo ßo po prawym jedna, dha drje też w schulskich a druhich należnosczach tak wutrjechja, so drje po sakonu czinja, ale ßwoju ryczе a narodnosczе tola sdżerżecz wjedża. To jim żadyn człowjek wobaracz njemóże.

Najnowsche.

Madrid, 10. haperleje. W Kataloniji ßu ßo někotre czrjódki karlistiskich sběžkarjow pokasałe, kiž pak ßo bórsy shubichu, dokelż jim wobydlerjo njepschipadnychu.

Konstantinopel, 11. haperleje. Ruske knjeżerstwo je wosjewiło, so wobnowjenje Sebastopola żane wojerske wotpohladanje nima.

Paris, 11. haperleje. Ta powjesczе, so turkowski sułtan ßem pschijědże, njeje wěrna.

Swětne podawki.

Sakska. Sańdźenu sobotu je nětčišchi sakski sejm swoje skutkowanje hacź na dalsche skónčik, pschetoż wón halle 4. novembra t. l. sazo hromadu stupi. Wón je w swojim dotalnym 4měsačnym skutkowanju w 2. komorje 460 naležnoščzow wujednał, 202 pak wotpokasał abo k dalschemu wujednanju sawostajił. W nastupanju krajnych dokhodow a wudawkow je wón sa lěcze 1872—73 budżet wot 17 millionow toleŕ pschiswolił. W 2. komorje so jednanja se skawu na krala, na konstituziju a na sakski lud skónčichu.

W nozy wot 5. k 6. haperleje je ckalz C. G. Berger w Hołbinje pucź smolił a do rěki panył, hdźež je so tepił. Wón sawostaji žonu a 5 dźěći.

Dr. Röderer w Kamjeńzu je jako rjadowazy lěkař w smilnym leßingskin wustawje swoje sastojnstwo po 40lětnym skutkowanju skožił. Na jeho město je Dr. Spann postajeny a sa pomozneho lěkarja Dr. Zschiedrich s Lichtenberga.

W biskopskim měschczanskim lěsu su wóndano dźěłaczerja C. A. Baumanna se Ssmilneje wobwěßnjeneho namakli.

S Drażdżan pišaja, so je so kral Jan s knjenju kralowej 10. haperleje na pucź do Italije podał, hdźež chzetaj někotre njedźele w Rivje pschi gardaskim jězoru pschebywacź. Sa tutón czaß ma krónprynz Albert krala doma w kraju sastupicź.

Pruß. Sa poßkanza w Parisu je hrabja Arnim postajeny. Wón bě hacź dotal poßkanz w Romje, swotkal je so 6. měrza do Barlina wróćził, so by so wot tam do Parisa podał.

S merseburgskeho knjeżerskeho wokrjeża je so w nowschim czaßu něhdże 70 wucźerjow do Sakskeje pscheßydliko.

W tychle dnjach je khěžora mkody meklenburgsko-schwerinski prunz Jan Albrecht wopytał a so potom do Drażdżan podał, so by na tamnischim vitzthumskim gymnasiju studował.

K kralowemu narodnemu dnjej (22. měrza) bě na njeho s zykeje Pruskeje 2400 prószwow wo wobhnadźenje dla wschelakich schtrafow a něhdże 5000 prószwow wo pjenježnu podpjenu pschischko.

Po nowschim postajenju budże jězdna artillerija zyle wot pěscheje artillerije dźělena a směje poßleńscha pschichodnje jenoż 6puntowsse kanony.

Krónprynz je so s prynzom Bjedrichom Wylemom s Badena-Badena do Barlina wróćził.

Němski rajchstag je so 8. haperleje w Barlinje wotewrił a wotewrjazu rycź cźitasche wjerch Bismark, dokelž běchu lěkarjo kralej tajke napinanje sakasali. Reichstag smeje nowy wojerski khostanski sakon wuradźicź, teho runja budźu so wo piwarskim dawku rycźeć; też budże rajchstagej porjad k pschipośnaczu pschedpołożeny, kak ma so pjenježne sarunanje, wot Franzowskeje na Němzow płaczene, bjes jenotliwe němske kraje rosdźelicź. Měra, po kotrejž so to stanje, budże to, kak wjele wojakow je kóždy kraj w czaßu wójny na nohomaj měł.

Wrótßkawske kosistorstwo je poruczilo, so ßmědźa so nětko pschipowjedanja też w adventskim a póstnym czaßu stacź, so pak ma s wěrowanjemi pschi dotalnym waschnju wostacź.

Awstria. Prynzeßyna Gisela, najstarscha dźowka khěžora Franz-Josefa, je so s prynzom Leopoldom, ßynom bajerskeho prynza Luitpolda ßlubika. — Khěžor chze so lónz měßaza do wuherskeho banata podacź, hdźež su wulke wody sastraschne schkody naczinike.

Ministerstwo je czěske hłowne ratarske towarstwo, kotrejž hižom psches sto lět wobsteji, rosjwjasako, dokelž su w jeho wubjerku tajzy mužojo, kiž su hinascheho politiskeho smyßlenja, dyžli ministrjo.

Prjódkstejazych czěskich ßejmskich wolbow dla so woßebje němska strona prózuje, so by wuswolerjow na swój bok scżahnyła. Wona pschi tym też khě njelutuje, pschetoż tamnische němske nowiny su wunjeßke, so je prażski arzybiskop spěwanje khěrluscha porucził, w kotrymž je na swjateho Wjaczßawa ßlědowaza ßada: „Saczěř Němzow zusosemzow!

Franzowska. Dokelž hischcze pschezo tójschto pariskich sběžkarjow na wotsudźenje czaka, dha je pschedsyda Thiers hischcze jene sudnistwo k temu postajił, tak so ma nětko 26 sudnistwow w tajkim nastupanju skutkowacź.

Thiers w tu khwilu pilnje se wschelakimi pjenježnikami jedna, so by s jich pomozu hischcze tsi milliardy frankow sehnał a tute pjenjesy Němzam wupłacził. Wón so teho dla tak jara wo to prózuje, so by němske wójsko czim skerje s kraja wotbył.

Rußowska. Khěžor, khěžorka, würtembergska kralowa, kaž też prynzeßynje Marja Alexandrowna a Wěra Konstantinowna su sbožownje do Livadije na pokodnischim brjohu Kryma pschijeli.

Ze Serbow.

S Budyschina. Na sjwjedźenju Macizy Sserbskeje, na kotryž smy w poßlenim czißle jenoż spomnili, měješche po prěnim sjwjedźeńskim spěwje, wot k. seminarskeho wyschscheho wucźerja Fiedlerja kraßnje sestajanym, najprjedy k. farař Dr. Kalich sjwjedźeńsku rycź. Wón dopokasowasche, woßebje woprawnjenosćz prózowanjow serbskeho literariskeho towarstwa a wotpakasa wschitke hanjenja Macizy a serbskeje rycze, kiž su so jej wot Němzow a też wot někotrych Sserbow stake, jako woprawdźite schkody: dale napominasche wón k dalischej dźěławosczi sa Macizu a skónczi s rjanymi pschecźemi. Rycznikej bu hrimotaza ßawa wunjeßena.

Po druhim spěwje podawasche farař Hórnik rosprawu wo nastaczu, dotalnym skutkowanju a nětczischich wobstejenjach Maczizy. Wona je, kaž jejne wustawki zebi zadaja, najprjedy knihi sa lud a potom tež sa wuczenych Serbow wudawaka s zyka psches 60 czišlow. Bjes prěnischimi, kotrež běchu s dźěla hižo w 2. wudawku wudate, zu powjedanczka a protyki, powuczne a schulske knihi kaž Bibliske stawisny, dwaj seschiwkaj schulskich spěwow, choralne hłoßy atd.; bjes poßlenischimi zu: Serbski słownik, dwaj seschiwkaj zerbskich spěwow s pschewodom fortepiana a Časopis (dotal 43 czišlow.) Tutón Časopis je woßebje zerbsku pißmowsku ryczˇ wjele wudokonjak w ryczˇniskim, złowniskim a poetiskim nastupanju; wón je ludowu literaturu, zerbske pschišłowa a pěßnje s luda hromadzˇik; wón je stawisny zerbskeho luda, jeho ryczˇe, zˇiwjenja, towarstwow atd. wobschěrnje wobdźěłak. To wschitko je pschipósnacza hódne, czim bóle, dokelž je zo bjes sapłaczenja s czisteje luboscze k Serbam a k jich sdźěłanoscži stako. Spißowarjo knihow a w Časopisu pak zu czile 35: kk. wuczeŕ Bartko, farař Bronisch, farař Bróst, scholastikus Buk (†), progymnasialny direktor Buk, ryczˇnik Cyž (†), vikar Cyž (†), Dr. med. Czěßla, kaplan Duczˇmann, seminarski wuczeŕ Fiedleŕ, farař Hórnik, farař Imisch, farař Jakub (†), farař Jencˇ, radzˇiczel Dr. Klin (†), kantor Kozor, wuczeŕ Michał August Kral, kanonikus kantor Kuczˇank, kantor Kschesczan Kulman (†), kand. filos. Laras, wuczeŕ Muczˇink, wuczeŕ Nyczˇka, professor Dr. Pful, kantor Pjekař, wuczeŕ Pohoncˇ, farař Räda, kaplan Róla, wuczeŕ Rostok, farař Seileŕ, kandidat Dr. Sommer, redaktor Smoleŕ, farař Stempel (†), wuczeŕ Wehla, assessor Wjela a farař Wjelan. W sańdźenych 25 létach bě Maczˇiza wudała psches 100,000 exemplarow wschelakich knihi a knižkow, sa czož je psches 7,000 toleri sapłaczˇika. Sa 11,500 seschiwkow Časopisa bu psches 1,300 toleri wudatych. Tute liczˇby ryczˇa, so je Maczˇiza wjele dokonjała! Dale spominasche rosprawa na tych knjesow, kotříž zu jako sastojnizy a wubjerkownizy towarstwa zo prózowali, a na te sběrki, kotrež je Maczˇiza nahromadzˇika. Wón wobsankny s pschecžom, so by Maczˇiza skerje lěpje zwój dom měła a k temu prawje wjele dobroczˇerjow bjes samozˇitymi Serbami zebi dobyła.

Po rosprawje pschecžita k. Hórnik jako sekretař towarstwa hischcze listy a telegrammy, kiž běchu k zwjedźenju Maczˇizy pschischłe; tak běchu ju postrowili: cžěska Matica s Prahi, k. lěkarnik (haptykař) Lernet s Pardubic, k. stud. theol. Cyž s Münstera, k. knihikupz Pjech s Lipska, k. wuczeŕ Nyczˇka s Essena atd. Na to wunjeße zo džakowna zława. K wobsanknjenju aktusa běsche saßy rjany spěw.

Po krótkej pschestawzy sapoczˇa so létna hłowna shromadzˇisna towarstwa, kotruž kaž prjedy aktus saßy k. redaktor Smoleŕ jako městopschedßyda wotewri, dokelž běsche k. pschedßyda ryczˇnik Rychtař sastojnizy zadźěwany. Se sekretarjoweje rosprawy, kiž zo najprjedy czitasche, wězˇěhujemy, so bě towarstwo wob léto wudało: Časopis w dwěmaj seschiwkomaj, protyku a nowy wudawk powjedańczka Hród na shorjelskej horje Landskrónje. Pschistupili běchu do Maczˇizy czile knjeza: redaktor Maschek s Prahi, kapłan Schołta s Khróscžic, student Skala w Prasy, wuczeŕ Kral s Cžornez a nětkotre towarstwa, kiž zebi nasche knihi do zwojich knihownjow zadaja. Dale pschedpokoži k. pschekupz Jakub jako pokładnik sliczˇowanje; dokhodow bě 507 tol. 24 nsl. 4 np. a wudawkow 396 tol. 18 nsl. 9 np. Pokładnikej wunjeße zo zława. Nětk scžěhowachu rosprawy wo wschelakich wotrjadach Maczˇizy. Wjetscheje porjadnoscže dla bu wobsanknjene, so by zo pschichodnje wot tych zobustawow, kiž do poßlenjeho decembra na běžaze léto pschinoschk njesapłacza, tón zamy psches póstske pschedsapłaczenje sběhnyk; wo tym budže cirkular rospósłany. Sa to pak budza zobustawam knihi franco pschiposcžekane. Wudacˇ ma zo pschichodnje „prěnja czitanka" wot wuczerja Bartka, powjedańczko wot Muczˇinka, zerbski spěwnik a protyka.

Potom czitasche sekretar w njewažnym trochu pschedźěłane statuty, kajkež dyrbja byczˇ, jeli chcemy skónczˇnje prawa juristiskeje wozobu sa Maczˇizu měcˇ. Shromadzˇisna wobnowjesche jenohłósnje tule žadoscˇ a wobkruczi dotalny wubjerk, so by se zwojim knjesom pschedßydu ryczˇnikom Rychtarjom wscho trěbne wujednał. Hewak stajachu zo hischcze wschelake namjety, bjes tym so zo statuty podpißowachu a pschitomnostny protokoll, tutón wot 44 zobustawow a hoscži. Wupokožene běchu tři rjane knihi nascheje Maczˇizy: rukopißane album (darjene wot lipscžanskich studentow w lěcže 1849), sapißna kniha darow sa maczˇicžny dom (darjena wot sekretarja) a fotografiske album (k zwjedźenjej darjene wot sekretarja), do kotrehož chce Maczˇiza podobisny zwojich zobustawow a dobroczˇerjow hromadzˇicˇ. Hdyž běschtaj aktus a shromadzˇisna wot ½3 do ½7 trakoj, wobsankny zo zwjatocžnoscˇ se spěwom: „Hischcze Serbstwo njeshubjene." Po wschěm tym shromadzi zo czrjódka maczˇizarjow hischcze k shromadnej wjeczerji, pschi kotrejž buchu wschelake džakowne zławy wunjeßene. K temu pschisankny zo potom wěnczˇk druheho zerbskeho towarstwa, kotrež je pódla Maczˇizy nastako, mjenujzy wěnczˇk budyskeje Bjeßady, kotraž jako młódscha zotriczˇka wjeßoły podzˇěł měješe na jubileju starscheje zotry. Niech zo wobej dale roswijatej a to pschezo w rjenischej młódnoscži a dostojnoscži, so by maczˇeŕ Serbowka jeju jako hódnej džowcy cześcžicˇ a lubowacˇ mohła!

M. H.

S Budyschina. Na tudomnym katholskim seminaru je w tychle dnjach bjes druhimi tež jedyn Serb,

k. Jan Schokta, wuczerske pruhowanje khwalobnje wobstak. Wón jako schulski vikar do Sderja pschindže.

S Budyschina. Frödžiz khežu na hornczerskej haßy je twarski mischtr Würk s Delneje Lužizy kupił a pjecza nješchto psches 9000 tl. sa nju dak.

S Budyschina. Sa wobstaranje wody, kotraž ßo no tudomnym dwórnischczu sakskoschlesynskeje želesnizy trjeba, budże ßo blisko želesniczneho, psches rěku Sprewju wjedżazeho mosta wodowod twaricz, hdżež budże ßo s pomozu parowych maschinow woda s rěki sběhacz a potom na dwórnischczo wodżicz.

S Kukowa powjeda cz. 7 „katholskeho Poßka" ßlědowace: Tudomne katholske kasino chze ßerbski spěw w klóschtyrskej cyrkwi Marineje Hwězdy hajicz a k temu je so w nim czrjódka wosebje mkodych ludži zjednoczika, zo bychu so pod nawjedowanjom k. wuczerja Bräuera w cyrkwinskim spěwje wudospokníli."

S Klětnoho. Tudy je wóndano mandželska jeneho khěžnika dweju dwójnikow porodżika, kiž běschtaj hromadu sroszenaj. Jedyn bésche hižom do poroda morwy, druhi pak bórsy wumrje, jako bě ßo lědy narodżik.

Přilopk.

* Bramborski ßerbski zaßnik pische, so je w Glinzkach jedyn 12létny hólczez seleny schtwórtk s worakawoscze jenej 6 létnej hólczzy se schrótom jenu nohu tak pschetšélik, so ßu ju lékarjo wotrěsacz dyrbjeli. — Wón dale pische, so je mandželska khežkarja Supry w Popojzach wóndano trójniki, mjenujzy jeneho hólczka a dwě holczzy porodżika. Tute ßu pak potom bórsy wumrjeli.

* W syriskim měscze Antiochiji ßu 3. haperleje straschne semjerzenje měli, kotrež je něhdże 1500 ludži moriko a pokojzu města sahubiko.

* W Lipsku bě wóndano jedyn zusy pjekař pakczik shubik, w kotrymž bě psches 3000 toleŕ papjerjanych pjenjes. Bórsy potom jedyn dżěkaczeŕ tele pjenjesy jako namakane na poliziju pschinjeße, hdżež 45 tl. myta dosta.

* W polverniku blisko Wagnitza njedaloko Gratza ßu 4. haperleje tsi tokkarnje rosleczko, psches czoż je 8 dżěkaczerjow wo žiwjenje pschischko.

* W Großstädtelnu bésche wjeczor psched jutrowniczku jedyn dżěkaczeŕ, kiž na jětra khory leżesche, w tyschnoszczi s wobydlenja czeknyk a jeho hakle nasajtra rano w rězy morweho namakachu.

* W Frohburgu je ßo 27. měrza jena potdralětna holczka w dónzy, s wodu napjelnjenej, tepika, do kotrejež bě njewobkedżbowana panyka.

* Wóndano namakachu w Jasońzy rano sahe w rězy jeneho morweho konja, kotrehoż bě najsterje něchtón w nozy psches tamnischi zyle wusti moszik wjesć chzyk. Bórsy też shonichu, so bě to wbohe skoczo, kotrež bě tak hubjenje wo žiwjenje pschischko, s hródże Steglichez korczmy w Pózkowach kranjene. Tam bě je jedyn muž stejo měk, kiž bě teho konja sa 150 toleŕ kupik, so by ßo s formanjenjom žiwik. Paduch hischcze wußlédżeny njeje.

* W Žitawje jena dżowka 9. haperleje ßwój 50létny ßkužbny jubilej ßwjeczeschе, pschetoż wona je tam 50 lét w jenej a tej ßamej ßwójbje ßkužika.

* W Gablenzu pola Chemnitza je ßo 7. haperleje tamnischi hoszczeńz k jelenjej wotpalik.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. To dżé ßu tam delka w tej pěknej holanskej wßy jutrowni piskarjo schwarny pjenjes saßkužili.

Mots Tunka. Kak wulka běsche dha jich sda?

H. D. Nó khětro wulka, to je 11 toleŕ a 1 nßl.

M. T. Hlej wschak tola!

H. D. Ale jako ßo dżělachu, dha tón wyschschi tych herzow kózdemu mužej 1 tl. 15 nßl. da a ßam 3 tl. 23 nßl. ho ßwojeje móschnje tykny.

M. T. Hm, to je nahrabnje dosez.

H. D. A jako bésche jeho jedyn dobroczinwy burik na ßuědanje pscheproßył, dha wón jemu nimale wschón tykanz stmuta.

M. T. Haj wschak haj, njeczesez hustu wjaz wužije, hacz czesez.

Sjawne a privatne pschedawanja.

Preuschez khežkarska žiwnosez czo. 26 w Ssemichowje, 15. haperleje. - Taxa 150 tl. — Korczma w Hornej Bukojnje 16. meje. Taxa 2480 tl. — Mayez žiwnosez czo. 22 w Bärwałdże 1. junija.

Privatnje na pschedań:

Höflingez wobßedżeństwo psched zyhelskimi wrotami w Budyschinje. — Tsi derjedejaze kosy na Židowje czo. 145. — Wschelake kwětki w Jokuschiz sahrodnistwje na Hoschiz haßy. — Jedyn klavier pola k. Lowki w Gambrinusu w Budyschinje. — Sajne módre běrny na knježim dworje w Sderju. Wschelake běrny na buble czo. 1 w Brěmjenju. — Khežkarska žiwnosez czo. 9 w Sakhowje. — Sahrodniska žiwnosez czo. 15 w Hnaschezach.

Wschelake należnosze.

Knjejstwo w Delnej Woleschniz (Niederölsa) pola Niskeje pyta jeneho wajchtarja, kiž je tež gratdżěkaŕ. — Knjejstwo w Bóschizach (Puschwitz) pola Rakez pyta dobreho wowczerja. — Pschekupz Reinhold Klemm pyta „markthelfera", kiž móze pißacz. — C. R. Schulze w Hródku chze ßwoju materialnu a spirituosowu pschekupnizu pschenajecz.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
6. haperleje 1872.

Dowoz: 5342 kórcow.	Płaćizna w přerézku na wikach,			na bursy,								
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniža.		
	tl.	ngl.	np.	tl.	ngl.	np.	tl.	ngl.	np.	tl.	ngl.	np.
Pšeńca	7	7	5	6	25	—	7	7	5	6	25	—
Rožka	4	22	5	4	18	—	4	22	5	4	20	—
Jeczmjeń	3	22	5	3	17	5	3	22	5	3	17	5
Wowß	2	12	5	2	10	—	2	12	5	2	10	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	25	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pěkuje wuhotowanu

dźěrźazu drastu

we wschěch barbach a wulkoscžach we wulkim wubjerku porucža **Adolf Weiss**
s napschecža noweje měschczanskeje schule.

2 krawskaj

dostanjetaj pola podpißaneho dobre a trajaze dźěło sa jědź a 1 tl. 15 ngl. sdy. Taffel na Židowje czo. 217.

Někotsi krawszy móža pschi wyßokej sdźě pola podpißaneho hnydom dźěło dostacź. **P. Baruch**
blisko bohateho torma.

K dobroczźiwemu wobkedźbowanju!

Pschi potrjebje zaktow a druheho běłeho pjeczźwa, kaž też dobreho khlěba porucža ßo
F. A. Stöbe
w Zschockez, prjedy Pfennigwerthez pjekarni na garbarskej haßy.

Rigaske lane ßymjo w tunach, schlesynske lane ßymjo w měchach

w najlěpschej dobroscži porucža
Rudolph Hölzer.

Murjerjo

a **handlangarjo** móža hnydom dźěło dostacź na knjeźim dworje w Barcze, Radworju, Wulkim Wjelkowje a hewak też pola mje w Budyschinje a Konjezach.
P. Wendler, murjerski mischtr.

Phosphorpille

k wutupjenju polnych myschi porucža w buschkwjach po 10 a 17½ ngl. **hrodowska haptyka.**

Khěžu czo. $^{18}/_{22}$ w Krakezach ma na pschedań J. Lehmann na Běłej Horje.

Swój wulki skład derje wotležanych cigarrow porucža k dobroczźiwemu wobkedźbowanju, a dawa saßopschedawarjam wschomóžno wyßoki rabatt
Ernst Hämsch na jerjowej haßy njedaloko hłowneho torhoschča.

Jawa- a pfalzske cigarry

porucža tak dołho, hacž skład doßahá, hischcze jara tunjo
W Budyschinje. **Carl Noack.**
na žitnej haßy.

Komißionske, destillazionske, winowe a cigarrowe khlamy

Rudolph Wahl
na žitnych wikach 603
porucžeja ßo k dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Wot podpißaneho pytaja ßo **wotroczźokojo** pschi 50 hacž 60 tl. lětneje sdy, **dźowki** pschi 30 hacž 35 tl.
Rudolph Wahl w Budyschinje
na žitnych wikach.

Aukzia.

Herbstwodźělenja dla budže ßo 14. haperleje t. l. pola Janaschez w Porschizach wschelaka žonjaza drasta, kaž też 3 centnarje trjeneho a 6—8 centnarjow njetrjeneho lenu sa hotowe pjenjesy na pschedawacź.

Aukzia.

Njedźelu 21. haperleje popołdnju wot 3 hodźinow budže ßo we Wadezach czo. 13 wschelaka žonjaza drasta a też kopa rißaneho lenu sa hotowe pjenjesy na pschedawacź.

So je kowař Heinrich w Mikowje sprawny muž a so je to, schtoż ßym na njeho ryczał, njeprawe: to s tutym sjawnje wusnawam.
Jan Soka w Mikowje.

Jedyn ženjeny hetman ßo na jedyn knježi fórbark w Delnym Wujesdze k ßamostatnemu hospodarjenju pyta, jeho žona smějе stótne hospodarstwo ßobu wobstaracź. Jenoj tajzy, kiž maja dobre wopißma a porucženja, ßo pschistaja. Sastupenje 1. julija.

K nalětnemu ßadźenju

porucža privatne sahrodnistwo w Malescheza ßołotowe a kohlrabijowe ßadźeńki, kaž też naliki, mazoschki atd.
C. Thomas.

Łužičan čo. 4 je wušoł

a wopřija: 1) Na Maćicu Serbsku. Spěw wot K. A. Fiedlerja. 2) Pražski študent na prózdninach. Wot J. S. (Skónčenje.) 3) Dźělenje. Spěw luda. Podał E. Muka. 4) Moje pućowanje do Łužicy. Wot J. B. Nyčki. (Skónčenje.) 5) Z Budyšina a z Łužicy, Wot M. H. a F. 6) Słowjanski rozhlad. Wot J. E. Smolerja.

Towarstwo sa wsajomne krupobiczesarunanje w Lipsku.

Tuto towarstwo, kotrež wot lěta 1824 bjes pschetorhnjenja wobsteji, je w tutym czaßu 359 millionow toleŕ sawěsczilo a 4½ milliona toleŕ schkodowanja sarunało. Po nashonjenjach straschnoscze teje abo tamneje strony ßo prämije postaja a ßo tole postajenje kóždolětnje pschehlada.

Sawěsczenja móža ßo se ßłomu abo bjes ßłomy stacz. Sawěsczenja se ßłomu płacza pomjeńschenu prämiju, s czimž je sawěsczerjam woßebny dobytk poskiczeny.

Schkodowanja ßo sa měßaz po postajenju taxy a jeje pschiswolenju wot direkzije statutariszy połnje a w hotowych pjenjesach sapłacza.

Tež nowosastupjaze ßobustawy na snamjenitym reservefondu wot něhdže 32,000 tl. dźěl bjeru.

Wustawki, kaž tež wschě sawěsczeńske papjery poda podpißany agent

A. B. Pannach w Budyschinje.

Pomoz sa bróstkhorych

pschinjeße G. A. W. Mayerowy bróstsyrop.

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótßławja wopschija rostliuske wutki, kotrež w druhich snatych syropach njejßu; wón je ßo dopokasał jako ßrědk, kotryž sažwanje w dychawje a pózerku wotstroni, a móže ßo teho dla jako pomozna wěz pschi **katarrhu, kaschelu, wumpjerje,** kotrež ßu s katarrhaliskimi abo požerazymi wobczežnosczerni a druhimi podobnymi njespodobnosczemi sjenoczene.

Wrótßław. **Dr. Finkenstein d. A.,**
praktiski lěkaŕ.

Jenož prawdźiwy maja jón w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
B. Kinne, haptykaŕ w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykaŕ **Gerischer** w Ostritzu,
Schołta we Wotrowje a
Lehmann w Budestezach.

Pschi potrjebje

sakskeho a schlesynskeho kamjenteho wuhla, kaž tež czěskeje brunizy

sa dom a industriju po zyłych lowryjach, pollowryjach a bértellowryjach, kaž tež po jenotliwym, dale tež

gogolinski a shorjelski kalk, hnójne ßrědki wschěch družinow

mój skład najpodwolnischo poruczam.

H. Grieshammer,
se składom na budyskim dwórnischczu s napschecza kubłołubje.

Warjeńske roły s lateho a kowaneho želesa, khachlowe durczki, njepschepuschczate khachlowe durczki, róžnje, falzplaty, wódne pónwje a wschitke pschi kachlestajenju trěbne **želesne twory, konjaze korta, konjaze rowfy, želesne tsěschne wokna** atd. ma we wulkim wubjerku hotowe a je pschi potrjebje porucza

Hermann Bulnheim
w Seydlerjez domje blisko theatra.

Saßo wopokasmo,

kak rucze a wěscze **Dr. med. Hoffmannowy běły selowy bróstsyrop** pschi kaschelu a bróstbolenju pomoz dawa.

Wot někotreho czaßa mějach jara pschimaty kaschel. Ja kupich ßebi wot knjesa pschekupza **Krayera** tudy bleschku **Dr. med. Hoffmannoweho běłeho seloweho bróstsyropa** a pytnych po jeje wutrjebanju wulke polóženje, so ßo po pokraczowanju w tajkim lěkowanju nětko zyle wot kaschela wußwobodženy czuju.

Temesvar (Banat,) 15. novembra 1869.

August Schörner, privatier.

W bleschach po 1 tl., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón stajnje prawdźiwy na pschedań:

w **Budyschinje** knjes Rudolph Hölzer; w **Seifhennersdorfje** knjes Ernst Donath; w **Schěrachowje** knjes Ferd. Pech; w **Neugersdorfje** knjes J. W. Röthig; w **Ebersbachu** knjes August Ernst; w **Rakezach** knjes G. H. Dobritza; w **Klukschu** knjes Ernst Postel; w **Nowosalzu** knjes Rich. Bamberg; w **Kamjeńzu** knjes Hermann Kästner; w **Eybawje** knjes J. G. Müller; we **Wosporku** knjes J. G. Pötzschka; w **Biskopizach** knjes Bernh. Kunza; w **Žitawje** knjes Ferd. Müller jun.; w **Ledźborzach** knjes E. Jordan; w **Ostritzu** privil. haptyka.

F. A. Böhma,

rěsbaŕ

w Budyschinje na swonknej lawskej haßy czo. 754, porucza ßo k wudźěłanju marmorowych, granitowych a pěskowzowych

rowowych pomnikow.

NB. Skład hotowych pomnikow, sprawne poßłuženje, tunje płaczisny.

Sswój derje wuhotowany skład mužazych a hólczazych **mězow a kłobukow** s tkaninow a se židy po najnowschim waschnju porucza k dobroczíwemu wobkedźbowanju

w Budyschinje na žitnej haßy

Emil Flegel.

Na jerjowej haßy 268.

Nowo-etablirowana

pschedeschcźnikowa fabrika

(Schirmfabrik)

M. Schmidt

Na jerjowej haßy 268.

w Budyschinje

porucza wulki wubjerk najrjeńschich

ßłóncznikow a pschedeschcźnikow

jenož ßamßneho fabrikata

pschi najsprawnischej tworje po najtunischich płaczisnach.

Wschitke něhdźe trěbne porjedźenje a poczehnjenje ßłóncznikow a pschedeschcźnikow, kaž tež płókanje a modernisirowanje noschenych ßłóncznikow (Sonnenschirme) kóždeje družiny ßo najruczischo a najtunischo wobstara.

Psches hódne dźěławe mozy w familiji je mi móżno, wschu dotalnu konkurrenzu w tajkim nastupanju dospołnje pschetrjechicź.

Tež do dalschich městow a wßow ßo poruczenja psches poßelnikow a poßelnicźe najsprawnischo wobstaraja.

S poczesczowanjom **M. Schmidt.**

Hroch

k warjenju najlěpscheje dobroscźe je wschědnje pola mje w Maleschezach a ßobotu tež w mojim wjelbje pola Pesta na žitnych wikach w Budyschinje na pschedań. Teho runja tež dźeczel a rigaske laue ßymjo w tunach. **Faßka.**

Pschedeschcźniki

(Regenschirme)

w najwjetschim wubjerku po najtunischich płaczisnach porucza

Richard Rincke

w Budyschinje na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Porjedźenja dobre a tunje.

Wschě družiny

ordinarnych a ßłodkich palenzow, liqueura, ruma, kißałowy sprit ma po ejmarjach, połejmarjach, khanach abo litrach w najlěpschej tworje jara tunjo na pschedań a proßy wo wobkedźbowanje

Carl Noack.

Derjeßłodźazy dobry khofej

s prjedawscheho tunjeho nakupjenja porucza k dobrocźiwemu wobkedźbowanju **Carl Noack**

na žitnej haßy.

Sa jene **korczmarstwo** w Budyschinje pyta ßo jena

hosposa,

kiž je ßerbskeje rycźe derje móżna a ma dobre wopißma. Wona móże **hnydom** sastupicź. Wscho dalsche je shonicź we wudawarni Serb. Nowinow.

Dwě hodźinje niže Budyschina je 20 hacź 30 kórzow ßmahi (pscheńczneje role) po jenotliwych kruchach k lenßyczu sa sapłaczenje dostacź. Wscho dalsche je shonicź w Budyschinje na žitnych wikach czo. 604, kaž pola piwarza Zimmermanna w Brěmjenju.

Derje wobkedźbowacź!

Pschi mojim pscheczehnjenju psches Saksku kupich ßebi pola knjesa H. C. Krummela w Deubenje někotre **Dr. med. G. C. Kochoweho universal-magenbittera.** Tutón magenbitter je wubjerny ßrědk psche **żołdkowe wobcźeżnoscźe** a móżu jón pschi tajkich czerpjenjach a khoroscźach najlěpje poruczicź.

Trarbach nad Moseln, 26. jnnija 1866.

Dr. med. Oscar Meißen,

prakt. lěkař, tu khwilu bat.-lěkař pschi inf.-reg. 40.

Na pschedań maja jón w originalnych bleschach po 10 nßl:

we **Wehrsdorfje** knjes C. Aug. Schmidt,
„ **Seifhennersdorfje** k. Ernst Donath,
„ **Schérachoje** k. Carl Swoboda,
„ **Neugersdorfje** k. J. W. Röthig,
„ **Ebersbachu** k. Aug. Ernst,
„ **Lubiju** k. Reinhold Reiß,
„ **Budyschinje** k. Wilh. Jacob,
„ **Nowosalzu** k. Richard Bamberg,
„ **Kamjeńzu** k. Herm. Kästner,
„ **Eybawje** k. J. G. Müller,
„ **Biskopizach** k. Bernh. Kunza.
„ **Rakezach** k. Dr. Paul Hultsch,
„ **Ledźborzach** k. E. Jordan,
„ **Žitawje** k. Fr. Müller jun.,
„ **Wosporku** k. Bernh. Hilbenz.

Dickowa konceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza żałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowskeje haptyki**

w Budyschinje.

Destillazija Ad. Nămscha w Budyschinje na ßerbskej haßy pódla kaserny ßwój wulki wubjerk woßebje cžiscženych ordinarnych palenzow, jednorych a dwójnych liqueurow w wjetschich džělbach kaž tež jednotliwje po najtunischich placžisnach najpodwolnischo porucža.

S tutym cžescženym Sserbam Budyschina a wokolnoscže najpodwolnischo mój skład hotoweje

mužazeje a hólcžazeje drasty,

kaž tež mój wulki skład **ßuknjanych a buckskinowych tkaninow** k dobrocžiwemu wobkedžbowanju porucžam. Wón wopschija pschi jara wulkim wubjerku to najnowsche, schtož nětcžischi cžaß poskicža. Ja mózu niz jeno wschěm požadanjam w nastupanju dobroscže a rjanoscže tworow, ale tež s dobrym, spěschnym a tunim džělom w najkrótschim cžaßu doscž cžinicž.

Adolf Weiss

s napschecža noweje měschcžanskeje schule.

Wosjewjenje a porucženje.

Psches kupjenje je 1. t. m. Kilianez korczmarstwo na tudomnych žitnych wikach na mnje pscheschło a ßym ja to ßamo mojemu bratrej **Gustavej Köglerej** k sastaranju pschepodał. Wón budze ßebi wěscže wschu mózmu prózu dawacž, spokojnoscž ßwojich cžescženych hosczi dobycž, a ja jeho po tajkim najlěpje porucžam.

W Budyschinje 13. haperleje 1872.

J. Kögler, pjekarski mischtr.

Na horejsche dźiwajo dowolam ßebi, mje cžescženym Sserbam Budyschina a wokolnoscže najpodwolnischo porucžicž. Ja budu ßo bjes pschestacža prózowacž, jich dowěrjenje a spokojnoscž psches sprawne, tunje a pschecželniwe poßłuženje dobycž, a proschu teho dla wo dobrocžiwe wopytowanje.

W Budyschinje 13. haperleje 1872.

S najpodwolnischim pocželescžowanjom

Gustav Kögler.

Ssobotu 23. měrza je psched mojim domom měch žita stejo wostał. Tón, komuž ßkuscha, móže jón po sapłacženju nawěschtka pola mje saßo dostacž.

Robert Jacob.

Kedžbu!

To w Tschelanach je stako ßo,
Tam sarěsachu swěrisko,
Kiž dwě scži puntow wažesche
A hischcže schěscž jich czežsche bě.
Schlink s hłowu do hnoja skožichu,
To druhe pak k jědži skhowachu,
To mjaßo jara schwarne je,
Poł centnarja ßadko wažesche.
To něschto žadne tola je,
Wón wulke pßy jenož kupuje.

300 toleŕ

zyrkwinych pjenjes ßu sa dobru wěstoscž w měßazu meji k wupožcženju a je wscho dalsche pola fararja Somera w Huczinje shonicž.

Wy cžeßni Sserbja, wopomneże,
Hdyž tute rynczki cžitacże,
Dha na mnje ßo tež dopomńcże,
Hdyž ßnadźi braschku trjebacże.
Tón luby braschka hodźijski
Nětk w khłódnej semi leži spi.

Duž dha ßo ja Wam porucžam
Tym lubym ßerbskim woßadam,
A chžych Wam k wjedženju to dacž,
Hdyž budžecže mje potrjebacž,
Mi chžyli liscžik pschipoßłacž,
Schtož s luboscžu chzu horjewsacž.
Hdyž djenßa liscžik dostanu,
Dha jutsje k Wam ja pschiběhnu.

Hdyž listynoscheŕ do wßy dże
A mi ßnadź liscžik pschinjeße,
Tak khětsje hacž jón pscheczitam,
Na moju žonu sawołam,
Cžiń rucže, swaŕ mi khofeja,
Njech hólzy schkórnje wikfuja;
Tak dołho ßo ja swoblekam
A potom rucže běžu k Wam.

Khiba so khwile nimam ja
A wschudžom mje tež njerodja,
Haj někotsi tež radja ßej,
So nowy braschka k niczom' njej';
Mje pak' schcže njejßu widźeli
A tež mje njejßu sesnali.

Ja kwaßuju žno wjele lět
A ßym tež khětro sesnał ßwět,
Tež dowolnoscž wot knjejstwa mam,
Sso bojecž nihdże njetrjebam;
Ssym kwaßy měŕ katholiske,
Pak sapocžak ßym lutherske.

Ernst Freiberg w Lutobeczu.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 16. — 20. haperleje. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Čzistoscz ryczе. — Najnowschе — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Wjeleczina. S Małeje Subrniczki. S Raschowa. S Pßowjow. S Korsymja. Se Sswinjarnje. S Porschiz. S Minakała. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesczе. — Nawěschtnik.

Čzistoscz ryczе.

Pětnje je, hdyž jako Sserb zuse ßłowa do ßwojeje ryczе njeměschesch. Na to pak wjele Sserbow njekedžbuje a duž žadyn dźiw njeje, so ßo zusnizy nad tym ßměja, hdyž Sserba ßłyscha, kiž w ßerbskej ryczi bjes nusy němske ßłowa ßoba wužiwa. Ty čzinisch pak to „bjes nusy," jeli tam němske ßłowo stajisch, hdzež masch dobry ßerbski wuras k ruzy. Tak je to ßměschne, hdyž chzesch někoho „besuchowacz" a możesch jeho tola „wopytacz," hdyž na „einladonku" čzakasch a tola „pscheproschenje" dostanjesch, hdyž sa „schtieflemi" wokasch a ßebi tola „schkórnje" wobujesch. Zhle bjes zusnych ßłowow pak žana ryczi na ßwětczе njeje a je tez dowolene, tajke ßłowa trjebacz, hdyž sa nje žanych w ßwojej ryczi nimasch. Němzy tez tak czinja, kaž możesch to wschędnje ßłyschecz, hdyž druhe ryczе trochu rosymisch. Tak ßu zuse: ministeŕ, postillon, kutsche, telegraf, waggon, lokomotive a tyßazy druhich. W nich na městczе jich zusomnistwo sposnajesch. Ale němska ryczi ma tez wjele ßłowow, kotrez maja drje němski napohlad a ßu tola zuse. My chzemy jenoz nětotre mjenowacz, kaž: brief (list) s kaczanskeho „breve;" fenster (wokno) s k. fenestra; pferd (kóń) s k. paraveredus; pfingsten (ßwjatki) s grichiskeho pentekoste; pflanze (rostlina) s k. planta; pflaume (ßłowka) s k. prunus; birne (kruschej) s k. pyrus; kirsche (wischnja) s grichiskeho kerasos; pflug (płuh, delnokužiski: pług) se ßłowjanskeho pług; pforte (wrota) s k. porta; tisch (blido) s grichiskeho diskos; acker (rola) s k. ager; nummer (czisło) s k. numerus; partei (strona) s k. pars abo partes; petschaft se ßłowjanskeho pjeczat; dolmetsch (pschekoložeŕ) se ßk. tolmacz; peitsche (tschud) se ßk. bicz; pelz (kožuch) s k. pellis; straße (dróha) s k. strata; pein (czjwila) s k. poena; person (wosoba) s k. persona; pacht (wotmajeczе) s k. pactum; pappel (topoł) s k. populus; planke (tyczka) s k. planca; preis (płaczisna) s k. pretium; priester (měschnik) s k. presbyter; quark se ßłowjanskeho twaroh abo twarog; schreibe (pischu) s k. scribo; schrift (pißmo) s k. scriptum; segne (žohnuju) s k. signo; seife (mydło) s k. sapo; stall (hródź) s k. stabulum; stoppel (schczernischczo) s k. stipula; teufel (czjert) s gr. diabolos; titel (napißmo) s k. titulus; kapitel (stawk) s k. capitulum; uhr (czaßnik) s k. hora; vogt (hetman) s k. vocatus; essig (kißało) s k. acetum; feier (ßwjedžeń) s k. feria; fest (ßwjatoczność) s k. festum; fieber (symiza) s k. febris; gemeine s k. commune; gränze (mjesy) se ßłowjanskeho graniza; kirche (zyrkej) s gr. kyriake.

To ßu jenoz nětkotre ßłowa, kiž ßu s kaczanskeje, grichiskeje a ßłowjanskeje ryczе wsate. S franzowskeje a jendželskeje maja jich Němzy pak po stach, haj po tyßazach, kaž to, na pschikład, woßebje wojerstwo, želesniza, rjemjeßko a fabrika pokasuje.

Tez w kóždych pschekupskich khlamach je jara wjele zusnych ßłowow we wužiwanju, dokelž ßo tam jara wjele wězow s zusnych krajow po ßwojich zusnych mjenach pschedawa.

Tole je tez dowolene, ale to ženje dowolene njeje, hdyž Sserb město dobrych ßerbskich ßłowow zusy wuras nakoži, hdyž „versichruje," hdzež może „sawěschczicz," hdyž na „eisenbonje" jedže a ßo tola na „želesnizy" wjese a hdyž na „fonu" spomina a tola „khorhoj" měni.

Najnowschе.

Paris, 17. haperleje. Se schpaniskich mjesow je powjesczе pschischła, so je franzowska wyschnosczе polverej, kotryž běchu schpaniszy sběžkarjo kupili, psches mjesy dała njenje. — (W Schpaniskej chzedža mjenujzy tak mjenowani Karlistojo sběžk pschecžiwo kralej sapoczecz.)

Barlin, 17. haperleje. Wczera je tudy general Bonin, 70 lět stary, wumrjeł a 15. haperleje hrabja Finck s Finckenstein, oberst 6. brandenburgskeho infanterieregimenta No. 52 w Frankfurczе.

* Dokelž budže ßo druha dźelba Židowa pleßtrowacz, dha ßo po tutej dźelbje wot 22. haperleje wosyczе njemóže a maja wosy wot Makeho Wjelkowa abo tez po czemjerczansko-ßmoliczanskim puczu na Židow a se Židowa jěidźicz. Schtóž pschecžiwo temu czini, budže khostany. — We Wosporku njeßmjedža ßo — najskerje jětrow dla — hacz na dalsche žane reje wotdjerzecz.

Swětne podawki.

Sakska. Kral Jan a jeho wyßoka kujeni mandželska staj pjatk 12. haperleje wječor do italskeho městaschka, kiž Riva rěka a pschi gardaskim jězoru leži, sbožomnje pschijekoj a tam někotry czaß wóstanjetaj, so byschtaj w tamnej jara rjanej a hojatej krajinje ßwoju strowoscż poßylnikoj. Wonaj běschtaj dżeń prjedy dopokdnja w 9 hodżinach s města Innsbrucka w Tyrolskej wotjekoj, psches horn Brenner, hischcze s wulkimi ßněhomi pokrytu, pschejekoj a na staziji Mori nasajtra wječor po 6 hodżinach żelesniczny czah wopuschczikoj, wot tam pak ßo we wosu do Rivy podakoj, hdżež w 8 hodżinach pschijědżeschtaj. Wonaj tam w hoscżeńzu k ßkónzu bydlitaj. Na zyłym puczu měješchtaj dobre wjedro, w Rivje a wokolnoscżi pak hižom wscho najkraßnischo kżéje.

Na lipskej maßy je ßo koża, s kotrejż ßo kóżdy ras wikowanje sapoczina, derje doscż pschedawaka, tola hodżi ßo prajicż, so je nimale zyle pschi starej płaczisnje wostała, na czimż bě drje woßebje wina, so běchu tam jara wjele koże pschiwjesli a so hubjene, deschczikojte wjedro pschedawanje jara sadżéwasche. — Po koži ßo ßukno a ßuknjane tkaniny pschedawachu. Tež tych bě jara wjele pschiwjesenych a njeje płaczisna horje schła, woßebje dokelż ju kupowarjo jara dele czischczachu, w nadżiji, so budże na blischschich wokmjazych wikach wokma też tunischa.

W jenych nowinach ßo w nastupanju teho, kak żita a druhe polne płody w Sakskej nětko steja, ßłědowaze powjeda: „Pschesymske żita wschitke rjane steja, jenoż w tych krajinach niz, hdżež ßu myschе nasymu slě sakhadżake a sda ßo, so je pscheńża hischcze rjeńscha, dyżli rożka. Ssadowym schtomam syma a ßněh też schkodżić njeje, jenoż wiuo je tu a tam czerpiko. Nalětne dżěka na polach ßu ßo jara pěknje scżinicż hodżike a wußyw jerzy, wowßa a hrochu je ßo derje dokonjecż móhł. Pschi tajkich wobstejenjach żadyn dżiw njeje, so płaczisna żita stejo wostanje abo wo maliczkoscż dele slěse. Raps je pjecża symu też derje doscż pschetrał a duż płaczisna ßwěczenja też horje njeńdże.

Prußy. Generalfeldmarschal Wrangel je nětko 88 lět stary a hischcże pschezo strowy doscż.

We Winje budże w lěcże 1873 wulka wustajeńza a je sa to wotdżělenje, kotrež budże wězy s němskeho kněžorstwa wopschijecż, pruski krónprynz jako protektor pomjenowany.

Kněžor-kral sa nowy wulki swón, kiž ma ßo do tórma ßławneho kölnskeho doma (zyrkwje) pojßnycż, 500 centnarjow mjedże s franzowskich kanonow darił. To budże wo prawdże hobrski swón. — Też wschelakim druhim zyrkwjam jě kněžor-kral roły wot franzowskich kanonow darił, so bychu ßebi s nich swony lecż dali. — (Njetrjebaja w Sserbach nihdże żane swony? Sserbscy wokazy ßu franzowske kanony też ßobu dobycż pomhali.)

Na němskim rojschstagu je ßo wuradżiko, so ma ßo tak mjenowany sliczbowanski dwór (Rechnungshof) sa němske móznarstwo postajicż. Sastojnizy tuteho dwora maja wschitke sliczbowanja (rachnonki) pschehladacż, kotrež ihromadne dokhody a wudawki němskeho móznarstwa nastupaja, a maja je pruhowacż, hacż ßu we wschém prawe. — Hewak je rajchstag wschelake postajenja, kotrež je wjerch Bismark němskich konsulow dla se wschelakimi krajemi wujednał, sa dobre spósnał.

Na namjet wójnskeho wubjerka je wobsanknjene, so ma ßo němska artillerija wo 52 batterijow (312 kanonow) pschisporicż.

S Barlina pißaja, so je tam wulka nusa wo wobydlenje, dokelż je tam se wschěch stronow żakoßnje wjele ludżi pschicżahnyło, kiž ßebi myßla, so je w Barlinje dobra warba. Haj, tam je drje dobra saßłużba, ale tón pjenjes, kotryż ßebi tam sa wobydlenje żadaja, je tcż jara wulki, tak so też dobremu dżěłaczerjej niczo wysche njewostanje a ma hischcze hubjeńsche wobydlenje, hacż druhdże.

Na to, so franzowske nowiny se swjaskom bjes Franzowskej a Rußowskej pschecżiwo němskemu kněžorstwu hroża, ßu barliniske nowiny jara hněwne, prajizy, so żadyn tajki swjask njeje a też żenje njebudże a so Němzy też Rußowskej żenje żanu kschiwdu cżinicż njebudża, kotrejež dla by Rußowska ßnadż potom wójnu s Němzami sapoczała.

Awstria. Kněžor je w tychle dnjach wuherski ßejm s ryczu wobskanknył, w kotrejż bě na wscho spomnjene, schtož je ßo na poßlenim wuherskim ßejmje wuradżiko.

Khrowatski ßejm ma ßo 15. junija shromadżicż a ßebi wuherske ministerstwo wulku prózu dawa a pjenjes a ßlubjenjow njelutuje, so bychu ßo tajzy sapoßłanzy wuswolili, kiž s ministrami dżerża. Mjenujzy Khrowatska runje tak pod wuherskim ministerstwom steji, każ Czěska pod winskimi němskimi ministrami. To pak ßo ani ßwěrnym Khrowatam ani sprawnym Czechам njelubi a duż matej wobej ministerstwje lubu nusu, so bychu ßo tajzy sapoßłanzy do khrowatskeho a czěskeho ßejma wuswolili, każ ßo jimaj lubja.

Franzowska. Franzowski ßejm ma swoje wuradżowanja w měscże Versaillesu, dokelż żane prawe dowěrjenje do měrnoscżi wobydlerjow města Parisa nima a ßs boji, so bychu někajzy njeměrnizy pschicżahnyli a jón rosehnali. Duż dyrbja też ministrjo w Versaillesu bydlicż a woßebje też pschedßyda franzowskeje republiki, knjes Thiers. To pak je Pariscżanam jara njelubo, pschetoż teho dla wjele wobydlenjow prósnych wostanje a někotryżkuliż hoscżeńżař a pschekupz mjenje saßłużi, dokelż wschitzy sapoßłanzy — a jich je wjele stow — w Versaillesu bydla a zusnizy też wjele czaßa tam pscheczinja. Duż Thiers nětko, so by Pariscżanam trochu k woli był, na wěstych dnjach w jenym hrodże w Parisu bydli a tam hoscżiny hotuje, na kotrež kóżdy ras wjele woßebnych

knježi pscheproßy. S tym je ſ najmjeńſcha nĕkotrym Pariſczanam pomhane.

Schwajzarſka. Tak derje ſ jendżelſkeje każ też ſ amerikanſkeje ſtrony ßu poßkanzy do Genfa pſchiſchli, kiż ßu tam tym mużam ßwoje pißma pſchepodali, kotſiż maja wußudżicz, kajke ſarunanje ma amerikanſku unija wot Jendżelſkeje ſa to doſtakż, ſo je jendżelſki miniſter rubjeżnu kódż Alabamu ſ jeneho jendżelſkeho pſchiſtawa puſchcził, kotroż je potom pſchekupſkim kódżam unije jara wulku ſchkodu naczinika.

Turkowſka. Pruſki prynz Bjedrich Knrla je do Konſtantinopla na wopytanje pſchijĕł.

W Turkowſkej je ßkowjanſki lud, kiż Bołharjo rĕka a wón je ſ wjetſcha grichiſko-katholſkeje wĕry. W jeho zyrkwjach ßu nĕkotre lĕtſtotki duchowni ſ grichiſkeho luda knjeżili a bołharſku ryczą narodnoſcz ſlĕ podcziſchczowali. W nowſchim czaßu je ßo Bołharam radżiło, niż jenoż niżſchich a ßrĕnich duchownych wotbycz, dokelż k nim ke mſchi njekhodżachu abo jim do zyrkwje njedachu, ale nĕtko je jim turkowſki ſultan dowolił, ſo ma wſcho duchownſtwo bołharſke bycz, tak ſo ßu nĕtko Bołharjo w zyrkwi a ſchuli wot Grichow zyle njewotwißni.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Direkzia ßewjerneje cżĕſkeje żeleſnizy, kotraż bĕſche wot twarjenja ßtankawſko-budyſko-khoczebuſkeje żeleſnizy teho dla wotſtupiła, dokelż ßebi ſakſke knjeżerſtwo żadaſche, ſo dyrdi też ſ dobom ſebnitzſko-ſchandawſku żeleſnizu twaricz, je ßebi nĕtko tu wĕz pſchemyßlika a chze też twarbu poßleńſcheje żeleſnizy na ßo wſacz. Tak ßo k najmjeńſchemu nĕtko ſda, pſchetoż wona je ßebi wot ſakſkeho miniſterſtwa dowolnoſcz wuproßyła a ju też doſtała, ſo ßmĕ mĕrjenje a druhe pſchihoty ſa twarbu tajkeje żeleſnizy cżinicz.

Schtoż budyſko-woſporſko-hansdorffku żeleſnizu naſtupa, dha je dowolnoſcz k jeje twarjenju data, teho runja k pſchihotowanſkim dżĕłam ſa budyſko-kamjeńſku żeleſnizu, ale hdy ßo żana wot njeju wo prawdże twaricz pócznje, to hiſchcze ſnate njeje.

Sa to pak na kohlfurtſko-wojerowſko-falkenbergſkej żeleſnizy ſe wſchej pilnoſczu twarja.

S Wjeleczina. Tudy, je ßo 6. haperleje tkalz Karla Auguſt Thomas ßam wobwĕßnył. Wón je 48 lĕt ſtary a ſawoſtajił 7 dżĕczi.

S Makeje Subrnicżki. Tudy ſta ßo 11. haperleje to njeſbożo, ſo dwĕlĕtna Rehorkez holczka ſ mjenom Hana Thereſa bliſko gmejnſkeje khĕże do jeneho wódneho kótlika padże a ßo tam tepi, prjedy hacz ßo nĕchtón na nju dohlada.

S Raſchowa. Schtwórtk wjeczor poſdże je kruwykupz J. G. Schokta ſ Wurbſa na raſchowſkich lĕzomnoſczach do rĕki Sprewje panył a ßo tam tepił. Wón je najſkerje duzy ſ Debßez ßo ſ jeneho moſczika, kiż pſches rĕku wjedże a żaneho wobkożenja nima, do wody ßunył a tam ßwoje żiwjenje ſhubił. Jako jeho w rĕzy nadeńdżechu, mĕnjachu najprjódzy, ſo ßu jeho ßnadż rubjeżnizu ſaraſyli a potom do wody cżißnyli, ale dokelż ßo pſchi bliżſchim wobhladowanju khĕtro wulka ſumma pjenjes pſchi nim namaka, dha drje hinak bycz njemóże, hacz ſo je ßam k njeſbożu pſchiſchoł. Schokta bĕ hewak jako ſprawny cżłowjek ſnaty a kóżdy ſ nim rad wikowaſche. Wón je 52 lĕt ſtary, wudowz a ſawoſtaji 8 dżĕczi.

S Pßowjow. Cżichi pjatk je ßo bliſko naſcheje wßy na hermanczanſkim reviru kruch lĕßa wotpalił, kiż je po wopſchijeczu nĕhdże 200 krocżel wulki.

S Korſymja. Tudy je ßo w czaßu wot 8. k 9. haperleje khĕżeŕ a tkalz Bohumił Rychtaŕ wobwĕßnył. Wón bĕ 56 lĕt ſtary a ſawoſtaji 6 dżĕczi.

Se Swinjarnje. Pſchi cżiſczenju jeneho wódnika w ſahrodże tudomneho kublerja Kokule bu tam cżĕłko nowonarodżeneho dżĕcza namakane. Po pſchepytanju wot ßudniſtwa je na ßwĕtko pſchiſchło, ſo je ßłużobna dżowka Marja Alwina Nätherez ſ Halſchtrowa w mĕßazu februaru morwe dżĕczo porodżiła a je ſkradżu do teho wódnika cżißła.

S Porſchiz. Tudy je ßo ſandżeny tydżeń pohonczBichał Wiczas ßam tepił. Wina tajkeho żałoßneho ſtutka je pjecza ta była, ſo bĕ wón pſchi jĕdżenju po ſchußeju njedaloko Hucżiny-nĕkotre ſchußejowe ſchtomy wobſchkodżił a ßo teho dla poruka abo ſchtrafy bojał. So pak je ßebi tajkeje ßnadneje wĕzy dla ßam żiwjenje wſak, nad tym dyrbimy ßo ſdobnje dżiwacz, woßedje, dokelż bĕ wón hižom 36 lĕt ſtary a je prjedy też we wójſku ßłużił.

S Minakała. Dokelż ma tudy dla njedoſtatka wucżerſkich mozow naſch k. kantor ſchulu ßam wobſtaracz, dha bĕ ßo nam wóndano ſ nowa druhi wucżeŕ poßłał a to hoły Nĕmz, kiż żaneho ßłowa ſerbſki njemóże. Teho dla w żyłym naſchim ſchulſkim wokrjeżu bórſy wulke dżiwanje a też njemała njeſpokojnoſcz naſta, pſchetoż kóżdy, kiż ma jenoż ſchkricżku wĕdomnoſcze wo wucżenju, dyrbjeſche ßebi prajicz, ſo nĕmſki wucżeŕ w ſerbſkej ſchuli tola ani najmjeńſchi wużitk pſchinjeſcz njemóże, ale ſo jeho ſtutkowanje ſchuli a ſchulerjam jenoż ſchkodżi. To je też wyſchnoſcz ſpoſnała a ſpomnjeneho nĕmſkeho wucżerja nĕtko do Nĕmzow pſcheßadżiła.

Přilopk.

* W Altſchönefeldże pola Lipſka ſta ßo w tamniſchej chemiſtej fabrizy, ſo ßo tójſchto chemikalijow ßamo wot ßebje ſapali, pſchi cżimż ßo dżĕłaczerka Eugenheimka tak wopali, ſo dyrbjeſche bliżſchu nóz wumrjecz. Wona bĕſche njewjeſta a bĕ jeje wĕrowanje na pſchichodnu njedżelu poſtajene.

* W Flenschez paperniku w Penigu ßo dźěłacźerjej Reinhardt a Semper wóndanjo do pukow daschtaj, pschi tym pak wobej jedyn skhód wyßoko dele padźeschtaj. Semper ßo tak wobschkodźi, so dyrbjesche nasajtra wumrjecź.

* W Gersdorfu pola Harthy ßo 9. haperleje twarjenja Fließbachez kubła wotpalichu a ßo pschi tym teź jedyn kóń spali. Bórzy ßo wußlědźi, so je tón wołeń Fließbachez 14lětna pěstoncźa sakoźika. Jako ju praschachu, cźoho dla je to tola cźiniła, wotmolwi wona, so je teho dla sapaliła, dokelź ßo jej na ßłużbje wjazy lubiło njeje a je ßebi myßliła, so budże saßo domoj hicź móz, hdyž ßo twarjenja jeje hospodarja wotpala.

* W nastupanju semjerźenja, kotrež je kónz měrza kaliforniske město Saone-Pine potrjechiło, pißaja se San-Francisła: „W Saone-Pine bu 23 cźłowjekow saraźenych a 30 ranjenych; pokta khěźow je spowalenych a nimale wschě druhe twarjenja ßu bole a mjenje wobschkodźene.

* S Newyorka w tutym lěcźe někotre sta amerikanskich schulskich holzow do Europy pschijědźe, so bychu ßebi najwoßebniske europiske města a krajiny wobhladake. Sa zyke puczowanje sapłacźi kóźda 200 dollarow.

* Po poßlenim ludliczenju ma 1) Barlin 826,341 wobydlerjow, 2) Hamburg 235,356; 3) Wrótßkaw (Breslau) 208,025; 4) Draźdźany 177,095; 5) Mnichow (München) 169,612; 6) Köln 129,251; 7) Magdeburg 114,549; 8) Kralowz (Königsberg) 112,123; 9) Lipsk 102,575; 10) Hannover 101,520; 11) Gdansk (Danzig) 94,377; 12) Stuttgart 91,673; 13) Frankfurt nad Mainom 90,746; 14) Straßburg 85,529; 15) Bremen 82,990; 16) Nürnberg 82,932; 17) Schczecźin (Stettin) 76,154; 18) Barmen 75,074; 19) Altona 73,864; 20) Aachen 73,722; 21) Elberfeld 71,775; 22) Düßeldorf 69,462; 23) Chemnitz 68,150; 24) Braunschweig 57,380; 25) Crefeld 57,335; 26) Posnań (Posen) 56,932; 27) Hala (Halle) 52,408; 28) Mühlhausen 52,000; 29) Eßen 51,768; 30) Metz 51,107 a 31) Augsburg 50,451 wobydlerjow.

* Trichinjatych ßwini je ßo hacź dotal 354 wyschnoscźi wosjewiło. Na trichiny je něhdźe 1500 cźłowjekow schoriło a něhdźe 300 wumrjeło.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Aj aj, kak ßo tola druhdy rychtarjej sendźe!

Hanß Depla. Schto dha měnisch?

M. T. Nó, so dyrbi rychtaŕ druhdy schkodowacź, hdyž chze ßo sa gmejnu postaracź, kaž je ßo to wóndano w Loholnju stało.

H. D. Kak dha ßo ta wěz mějesche?

M. T. Hlaj, tamnischi rychtaŕ bě sa gmejnu byka sa 25 tl. kupił, tola gmejna jeho niewsa, ale ßebi jeneho sa 10 tl. wobstara. To pak bě sa njeho jara mjersaze.

H. D. Sa teho byka?

M. T. Nč, sa teho rychtarja.

H. D. Haj, to chzu wěricź. Ale schto dha je wón potom cźinił?

M. T. Wón wschak dyrbjesche jeho wobkhowacź, hacź rěsnik pschińdże a jeho wot njeho wumó, hewak by ßnadź dyrbjał s nim woracź.

H. D. Baj tola baj!

M. T. Hm, hm, Hanßo! ty drje ßy tola wóndano najskerje wopaki měł, jako mi powjedase, so w Kócźkezach na pschasukakanje źani hólzy pschischli njeßu, hacź runje běchu pscheprosceni, a so ßu po tajkim holzy pschasu ßame sakakacź dyrbjake.

H. D. Wěsch dha ty to lepje, Motso?

M. H. Haj, ja to lěpje wěm: pschelcźe hakle s zyka zanych hólzow proßyke njeßu, dokelź jim cźi hódź njeßu, a duź je to wscho pschißkodźenje, schtoź ßu tebi cźile na te holcźki powjedali.

H. D. Hm, to tola cźłowjek wěrił njeby, schto ßo wscho bledźi.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Kurt Rösger, pschekupz w Hródku, s Amaliju Hańju Hilźbjetu Libuschiz. — Wylem Louis Müller, schewz w Budyschinje, s Hanu Schkleńcźerjez s Zyźez.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Emma Augusta, Handrija Kubizy, pohoncźa, dź. — Jurij Hermann, Handrija Kschižana, pohoncźa, ß.

Michalska cyrkej: Korla Robert, Handrija Handrika, wobydlerja pod hrodom, ß. — Bjedrich August, Handrija Měta, wobydlerja w Sajdowje, ß. — Gustav Hermann, Michała Ponicha, kublerja w Bosankezach, ß. — Jan Bohuwěr, Handrija Hanska, fahrodnika w Nadźanezach, ß. — Hańja Sidonia, Augusta Hantuscha, khěźkarja w Khelnje, dź. — Marja Helena, Handrija Pjetascha, khěźkarja w Delnej Kinje, dź. — Hermann August, Jana Korle Löhnerta, mkyńka-wětrnikarja w Wulkim Wjelkowje, dź. — Ernst Pawoł, Bjedricha Auguśta Bartscha, wobydlerja pod hrodom, ß. — Ernst Hendrich, Auguśta Janza, khěźkarja w Nadźanezach, ß. — Auguśta Helena, Auguśta Manjowki, źiwnoscźerja w Libochowje, dź. — August Max, Pětra Adolfa Pätziga, wobydlerja na Zidowje, ß. — Ernst Bohuwěr, n. ß. na Zidowje. — Bjedrich August Klemens, Jana Bjedricha Auguśta Seemanna, schtrymparja pod hrodom, ß. — Jan Bohuwěr, Ernsta Scholty, murjerja na Zidowje, ß. — Jan Bohuwěr, Matija Michałka, wulkofahrodnika w Delnej Kinje, ß. — Emma Hilźbjeta, Korle Daniela Cźeścziboha Wolfa, instrumentytwarjerja pod hrodom, dź. — Jan Bohuwěr, Handrija Ssymanka, fahrodnika w Brěsowje, ß.

Katholska cyrkej: Korla Max, Handrija Ernsta Gudy, wobydlerja na Židowje, ß. — Jan Pawoł, Jana Bjeńscha, kněžerja na Židowje, ß. — Madlena, Jana Krawza, pohoncža, dž.

Zemrjeći:

Dżeń 27. měrza: Jan Jeremias, kněžeŕ na Židowje, 71 l. 1 m. 2 d. — 28., Hana rodż. Wkochez, Jana Ducžmana, wobydlerja, mandżelska, 75 l. 2 m. — Jan Ernst, Jana Schneidera, wobydlerja na Židowje, ß., 16 d. — 29., Michał Rjeczka, wobydleŕ na Židowje, 53 l 6 m. — Jan Bjarsch pomjenowany Nowak, měschczan a wóska, 55 l. 5 m. — 30., Korla Bohuwěr Kahoda, měschczanski kubleŕ a ökonom w Bosankezach, 65 l. 8 m. — 31., Hańża, Korle Augusta Bergmanna, żiwnoschczerja w Jeńkezach, mandżelska, 35 l. — 1. haperleje: Jurij Renczˇ, kněžeŕ na Židowje, 46 l. 1 m. 4 d. — Korla Robert, Handrija Handrika, wobydlerja pod hrodom, ß. 5 d. — Helena Martha, Bjedricha Ernsta Mättiga, schtrymparja a kněžerja na Židowje, dž., 1 l. 8 m. — 7., Hana Kmochez, dżěkaczerka se Ssemichowa, 32 l. — Hana Marja Theresia, Bjedricha Wylema Taffela, krawskeho mischtra na Židowje, dž. — Madlena, njebo Jana Nowaka, wobydlerja w Hownjowje, sawostajena dż., 27 l. 6 m. 20 d. — 9., Jan, Korle Bohuwěra Eiselta, wobydlerja w Hownjowje, ß., 21 l. 22 d. — 10., Ernst Bohuwěr, n. ß. na Židowje, 11 d. — 17., August Wagner, żiwnoschczeŕ-najeńk s Radworja, 42 l. — 21., Korla August, Handrija Wiczasa, n obydlerja na Židowje, ß., 11. 1 m. 9 d. — 22., Hana Theresia rodż. Renczez, Bohuwěra Schuberta, schewza, mandżelska, 33 l. 5 m. — Marja rodż. Wjeńkez, Jana Janascha, polizaja, sawostajena wudowa. 77 l. 5 m. — Amalia Augusta, Pětra Gudy, kněžerja pod hrodom, dž., 16 l. 4 m. — Matij Gruhl, dżěkaczeŕ se Sdżerje, 70 l. 7 m.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
6. haperleje 1872.

Dowoz: 5342 kórcow.	Płaćizna w přerézku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niža.			najwyšša.			najniža.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenza	7	5	—	6	20	—	7	7	5	6	25	—
Rožka	4	22	5	4	18	—	4	22	5	4	20	—
Jeczmjeń	3	22	5	3	17	5	3	25	—	3	20	—
Wowß	2	12	5	2	10	—	2	12	5	2	10	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	21	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.
23 tl. 10 nßl. a 22 tl. 25 nßl.
pschenża 66—83 tl., rožka 40—56 tl.,
(toje: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeežiscżeny) 16 tl. — nßl.
(Cżiscżeny, każ ßo w Budyschinie pscheda stajnje něhdże 1 1/3 tl. drohschi.)

H. Kayser firma J. Hartmann
na žitnej haßy 52
dosta wulki wubjerk satraschnje tunich nowoscżow w żonjazych **jaquetach** wschitkich barbow, **bukskin, ßukno, turuske ßukno, drill, pikej, kattun a hotowe schaty,** schtoż ßo s tutym najpodwolnischo k wobkedżbowanju porucża.
Skład hotowych mukowych a žitnych měchow
s platu a drilla.
Poßłuženje je ßerbski.

Wosjewjenje.
Najlěpschi tolczeny safran k barbjenju tykanzow,
najlěpschi korjeńki wolij (Gewürzöl) bleschku po 2½ nßl,
najlěpschi citronowy wolij,
äther se schmrěkoweje jehliny psche rheumätismus, blescha po 3 nßl.,
tanninowe, selowe, schwablowe, kokmasowe a glycerinowe mydło
najpodwolnischo porucża
hrodowska haptyka.

Phosphorpille
k wutupjenju polnych myschi porucża w buschkwjach po 10 a 17½ nßl. **hrodowska haptyka.**

Kmany wulki wotroczˇk a jedyn pohoncˇ, na kotrehoż móże ßo jedyn spuschczecˇ, móżetaj pschi wyßokej sdżě ßłużbu dostacˇ. Hdże? to je schonicˇ we wudawarni Serb. Nowinow.

Jena holza abo dżowka sa krumy ßo na jenu ßerbsku faru pschi lohkim dżěle a dobrej sdżě pyta. Hdże? to je schonicˇ we wudawarni Serb. Nowinow.

Nowo-etablirowana

pschedeschcźnikowa fabrika

(Schirmfabrik)

Na jerjowej haßy 268.

Na jerjowej haßy 268.

M. Schmidt

w Budyschinje

porucza wulki wubjerk najrjeńschich

ßłóncźnikow a pschedeschcźnikow

jenoż ßamßneho fabrikata

pschi najsprawnischej tworje po najtunischich płaczisnach.

Wschitke něhdźe trěbne porjedźenje a poczehnjenje ßłóncźnikow a pschedeschcźnikow, kaž tež płókanje a modernisirowanje noschenych ßłóncźnikow (Sonnenschirme) kóźdeje drużiny ßo najruczischo a najtunischo wobstara.

Pisches hódne dźěławe mozy w familiji je mi móżno, wschu dotalnu konkurrenzu w tajkim nastupanju dospołuje pschetrjechicź.

Tež do dalschich městow a wßow ßo poruczenja psches poßelnikow a poßelnicźe najsprawnischo wobstaraja.

S poczesczowanjom **M. Schmidt.**

Wosjewjenje a poruczenje.

Psches kupjenje je 1. t. m. Kilianez korczmarstwo na tudomnych žitnych wikach na mnje pscheschło a ßym ja to ßamo mojemu bratrej Gustavej Köglerej k sastaranju pschepodał. Wón budźe ßebi wěscźe wschu móżnu prózu dawacź, spokojnoscź ßwojich czesczenych hosczi dobycź, a ja jeho po tajkim najlěpje poruczam.

W Budyschinje 13. haperleje 1872.

J. Kögler, pjekarski mischtr.

Na horejsche dźiwajo dowolam ßebi, mje czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe najpodwolnischo poruczicź. Ja budu ßo bjes pschestacza prózowacź, jich dowěrjenje a spokojnoscź psches sprawne, tunje a pscheczelniwe poßłuženje dobycź, a proschu teho dla wo dobroczíwe wopytowanje.

W Budyschinje 13. haperleje 1872.

S najpodwolnischim poczesczowanjom

Gustav Kögler.

Pschedeschcźniki

(Regenschirme)

w najwjetschim wubjerku po najtunischich płaczisnach porucza

Richard Rincke

w Budyschinje na swonknej lawskej haßy czo. 819.

Porjedźenja dobre a tunje.

K nalětnemu ßadźenju

porucza privatne sahrodnistwo w Maleschezach ßolotowe a kohlrabijowe ßadźeńki, kaž tež naliki, mazoschki atd.

C. Thomas.

Katholski Posoł czo. 8. je wuschoł.

Ssrědk psche kaschel.

Ja nałożowach pschi mojim saßakłym kaschelu někotry czaß G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótßławja a to s najlěpschim wužitkom a móżu ja G. A. W. Mayerowy bróstsyrop kóżdemu bróstkhoremu najlěpje poruczicź.

Mischno. **J. Hemmert,**

moleř w kral. porzellanowej fabrizy.

Jenoż prawdźiwy maja jón w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař Gerischer w Ostritzu,
Schokta we Wotrowje a
Lehmann w Budestezach.

Sswój wulki skład derje wotlczanych cigarrow porucza k dobroczíwemu wobkedźbowanju, a dawa saßopschedawarjam wschomóżno wyßoki rabatt

Ernst Hämsch na jerjowej haßy njedaloko hłowneho torhoschcza.

Hroch

k warjenju najlěpscheje dobroscźe je wschědnje pola mje w Maleschezach a ßobotu tež w mojim wjelbje pola Pesta na žitnych wikach w Budyschinje na pschedań. Teho runja tež dźeczel a rigaske laue ßymjo w tunach. **Faßka.**

Sswój derje wuhotowany skład mužazych a hólczazych mězow a kłobukow s tkaninow a se židy po najnowschim waschnju porucza k dobroczíwemu wobkedźbowanju

w Budyschinje na žitnej haßy

Emil Flegel.

Destillazija Ad. Nämscha w Budyschinje na ßerbskej haßy pódla kaserny ßwój wulki wubjerk woßebje cžiscženych ordinarnych palenzow, jednorych a dwójnych liqueurow w wjetschich dželbach kaž tež jednotliwje po najtunischich placžisnach najpodwolnischo porucža.

Union,

powschitkomne němske krupobicže sawěscžaze towarstwo.

Sakładny kapital 3 milliony tolerjow

wot kotrych . . . . tl. 2,509,500 w akzijach wudatych.
Reserwy ult. 1871 „ 355,466, po tajkim nětcžischi
shromadny rukowazy kapital 2,864,966 tolerjow.

Tuto towarstwo sawěscžuje semske wupkody wschitkich družinow psche krupobicže **po twjerdych prämijach bjes dopłacžowanja.**

Kóžde wukasanje ßo da a sawěscženja ßo wobstaraja psches podpißaneju agentow, kotrajž staj s dobom agent **Aachenskeho a Münchenskeho wohenjsawěscžazeho towarstwa,** kotrež s **Uniju** w najwuzschim swjasku stej.

W Budyschinje, w haperleji 1872.

M. A. Flanderka w Budyschinje,
Hermanu Kästner w Kamjenza.

Attest.

Glöcknerska hojata a cžehnita žakba. S najwjetschej radoscžu wobßwědcžam, so je mi, jako běch 10 lět satraschnje na wicž cžerpił, wschitzy lěkarjo, kupjele, porucžene žakby niczo njepomhachu, Glöcknerska žakba po 8 dnjach najwjetschu boloscž sahnała, a so běch w 7 njedželach, jako běch tu žakbu wschědnje dwójzy na bolaze městna rybował, dospołnje sahojeny. Ja porucžam teho dla tule žakbu.

Isidor Otto Hering, ökonom s Barlina.
Charlottenstraße.

Sa 2½ ngl. dostacž **w hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Tón Knjes je blisko wschitkim, kiž ßo k njemu wołaju, wschitkim, kiž ßo wo prawdże k njemu wołaju. Wón cžini po woli tych, kotsiž ßo jeho boja, ßłyschi jich wołanja a pomha jim. Psalm 145, 18 19.

Kaž tamny wotroczk Bożi stareho ßluba hladasche we wěrje na teho Knjesa, a tón Knjes jemu pomhasche, tak tež my wěrjazy ßerbszy bratsja a ßotry noweho ßluba chzemy we wěrje na teho Knjesa hladacž pschi wschitkich cžaßach tuteho žiwjenja. Schtóž teho dla teho ßwěta kubła ma, tón stup hromadu so mnu ßobu k jenemu wulkemu skutkej snutskomneho a swonkomneho mißionstwa a shromadž ßebi schaz w njebjeßach. Moje mjeno móżesch we wudawarni Serb. Nowinow shonicž.

Mikanja w Stróži, póßelnik ßerbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa a poßelnik biblijskeho towarstwa w Draždżanach ma dweju ßynow; tón starschi rěka Cyrill a smeje, jeli Bóh luby knjes sechże, k tym wbohim pohanam hicž, tón młódschi pak rěka Pětr a smeje ßo teho, schtož jeho nan je, posdźischo pschimacž. Najposdźischo hacž do 20. julija t. l. je na jeho žiwnoscži w Stróži hypotheka wot 1025 tl. wupkacžicž. cžohoż dla ßo jedyn, dwaj abo tež tsjo w hromadże pytaja, kiž bychu jemu sa 4 procentsku dań w tutym skutku pomhacž chzyli.

Mój skład
cžaßnikow (segerjow)
na snutskomnej lawskej haßy podla tórma

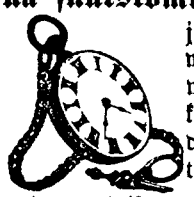

je najbohatscho srjadowany a ja teho dla wulki wubjerk wschelakich cžaßnikow, budżerjow, hrajatych tyskow atd. atd. atd.

najpodwolnischo porucžam.

Kóżdy cžaßnik je derje wotcžehnjeny a ja sa dobre hicże 1 hacž 3 lěta rukuju.

☞ Tež pschispominam hischcże, so ßym ja **ßerbskeje** rycže tak derje mózny, kaž němskeje.

S poczesczowanjom porucža ßo

J. G. Schneider,
cžaßnikaŕ.

Pscheměnjenje wobydlenja.

Moje khlamy a mój cžaßnikowy stkład wot dżenßnischeho dnja wjazy w prjedawschim Schlamarjez nětko Bitzkez domje njejßu, ale maja ßo nětko na schulstich hrjebjach pódla Kubiz korczmarstwa.

Sa wobkedżbowanje a dowěrjenje, mi hacž dotal wopokasane najpodwolnischo dżakujo, proschu nětko, mi to ßamo tež w mojim nowym pschebytku spożczicž.

S poczesczowanjom **A. Schulze.**

Khěża cžo. 108 w Rakezach, kotraž ßo sa kóżdeho rjemjeßnika hodźi, je na pschedań a je wscho dalsche pola podpißaneho shonicž. Waschtaŕ **Deberkitz.**

Wodowy młyn

pola Rodez je s polemi a łukami k pschenajeczu a je wscho dalsche shonicž pola Halki w Něcžinje.

P. P.

S tutym dowolam ßebi najpodwolniſcho woſjewicz, ſo ßym w tudomnym měſcze na kotolſkej haßy cžo. 116 w domje knjeſa ſchtrympofabrikanta Müllera

fabriku khumſchtnych mineralnych wodow

ſałožił.

Moje pſchedewſacze cžeſcženym Serbam Budyſchina a wokolnoſcze najlěpje poručžejo, proſchu wo dobroczinwe wobkedžbowanje.

S poczeſczowanjom

W Budyſchinje w haperleji 1872. **Franz Strauch,** haptykař.

Wyſche wſchěch ſnatych khumſchtnych mineralnych wodow dowolam ßebi pſchi potrjebje

ſelterß- a ſodawodu w zyłych, połojeczných a tſeczinſkich bleſchach, wot 25 bleſchow ſa en gros-płaczišnu najpodwolniſcho poručicz.

Franz Strauch, haptykař.

Cžeßle

pſchi dobrej ſdžě trajaze džełko pola podpißaneho doſtanu.

Mrós, cžeßliſki miſchtr
w Debßezach.

40—60 murjerjow

ſa džełko na želeſnizy pſchi dobrej ſdžě pyta

Tuschmo, murjerſki miſchtr
w Delnym Komorowje p. Rakez.

Wſchě druzinu
ordinarnych a ßłodkich palenzow, liqueura, ruma, kißałowy ſprit ma po ejmarjach, połejmarjach, khanach abo litrach w najlěpſchej tworje jara tunjo na pſchedań a proßy wo wobkedžbowanje

Carl Noack.

Aukzia palneho drjewa.

Sdrjedu 24. haperleje t. l. dopołdnja wot 9 hodžinow budže ßo na nowowjeſczanſkim reviru

240 ſtohow khójnowych ſchczépow,
160 khójnowych dołhich hromadow

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadžowanje pſchedawacz.

W Barcže 16. haperleje 1872.

Wiedemann,
wyſchſchi hajnik.

Derjeßłodžazy dobry khoſej

ſ prjedawſcheho tunjeho nakupjenja porucza k dobroczinwemu wobkedžbowanju

Carl Noack
na žitnej haßy.

Rigaſke lane ßymjo w tunach, ſchleſynſke lane ßymjo w měchach

w najlěpſchej dobroſczi porucza

Rudolph Hölzer.

Bohu knjezej na žiwjenju a wumrjeću je so spodobało, zańdženu sobotu popołdnju ½3 z tuteje časnosče k sebi domoj wotwołać naju droholubu **Marku,** njebo knjeza Jana Rjeka, kandidata prědarſtra a šulskeho wučerja we Wysokej pola Woslinka, zawostajenu mandželsku młódšu džówku. Přez 14 lět běše namaj najlubosćiwiša, najswěrniša džówčička.

Na farje w Hodžiju 15. hap. 1872.

H. Imiš
z mandželskej.

Po dlěſchej khoroſczi wczera pſchipołdnju w 1 hodžinje naſch lubowany mandželſki a nan, knjes **Jurij Wudowenz,** knježi hajnik na Běłej Horje, w połnej nadžiji na ßwojeho ſbožnika a wumožnika cžiſche a ſměrnje wußny, ſchtož my pſcheczelam a ſnatym ſ tutym najpodwolniſcho k najwjedženju dawamy.

Na Běłej Horje a w Komorowje 16. haperleje 1872.

Hłuboko ſrudženi ſawoſtajeni.

Dženża popołdnju w 4 hodžinach ſwjeßeli naju Bóh luby knjes ſ narodom cžerſtweje džowczičzki.

Schula w Khwacžizach, 13. haperleje 1872.

C. A. Lehmann a mandželſka.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 17. ~ 27. haperleje. ~ 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych crotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtletna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecże: Jětraschczěpjenje. — Najnowsche — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. — Gmejnska heja. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Jětraschczěpjenje.

W nowischim czaßu ßu nětotsi wustupili — a bjes nimi też ßami lěkarjo —, kiž měnjachu, so je jětraschczěpjenje njewužitna, haj, ßnadź schkódna wěz. Woni woßebje tehdy tak ryczachu, jako bě rědko hdy ßłyschecz, so je schtó na jětra skhorik abo na nje wumrjek, a njebě jim teho dla w tajkim czaßu czežko, to a wono pschecziwo jětraschczěpjenju wudawacz. Dopokasacz pak ženje njemójachu, so je jětraschczěpjenje człowjekej schkódne, a hdyž ßo po jich ryczach też sdasche, so je wone wo prawdże schkodźiko, dha ßo skónczńje wukopa, so po prawym njeje schczěpjenje schkódne byko, ale wjele wjazy někajka pódlanska wěz.

To pak hodźi ßo prajicz, so ßo człowjek psched pschibližowazymi jětrami wobarnuje, hdyž je ßebi tute prjedy schczěpicz dał; — ale to njeje dosez, so ßy w dźěczazych lětach schczěpjeny, ně, najlěpje je, hdyž ßo schczěpjenje něhdże sa 10 lět wospjetuje, abo hdyž ßebi ludźo s najmjeńscha tehdy skerje a lěpje jětra schczěpicz dadźa, tak bórsy hacz shonja, so ßu jětra w kraju abo w blizschej wokolnosczi wudyrike.

Tole je loni a lětßa wjele ludźi sczinilo a psches to ßebje ßameho psched khorosczu a ßmjerczu, ßwoju ßwójbu pak psched wschelakej wobczežnosczu a wulkej srudobu wobarnowało. Ale, Bohu žel! pschezo je — a to też bjes naschimi dobrymi snatymi — haj, pschezo je hischcze bjes Sserbami jich tejko, kiž ßu s jeneho dnja do druheho žiwi, na to njekedźbujo, so je jim wschědnje ßmjercz blisko, dokelž ßo njejßu s nowa schczěpicz dali, hacz runje ßu jětra wo wßy abo we wokolnosczi wudyrike. — K czomu je dha Bóh mikoscziwy knjes jendźelskemu lěkarjej Jennerej jětraschczěpjenje wunamkacz dał, hdy by nochzył s tym człowjekam pomoz pschez sku žadkawu jětrowu khorosczu poßłacz?!

A je dha to tak straschne a bolosne, hdyž ßebi jětra schczěpicz dasch? Na to mamy wotmolwicz, so drje teho abo druheho trochu boli, hdyž je jemu teho dla, so ßu wot schczěpjenja puchérki nastali, jena ruka někak saczekka, ale też tajka bolosez ßo bórsy pomjeńschi, hdyž saczekku ruku s jědźnym wolijom namasasch. A schtoż ßamo schczěpjenje nastupa, dha wone mjenje boli, hacz hdyž ßo s jehliczku kaknjesch. A hdyž tebi po schczěpjenju žane puchérki na ruzy njewuraża, dokelž twoje czěło w tu khwilu sa jětra kmane njeje, dha s zyła žaneje bolosczе nimasch, sa to masch pak tu rjanu wěstosez, so czi jětra tón krócz niczo czinicz njemóża.

W Žitawje ßu ßo jětra wot měßaza haperleje 1871 sahnějdźike a je tam na nje hacz do 31. decembra spomnjeneho lěta 1093 człowjekow skhoriło a 849 wumrjeło. Tajkich, kiž ßu w dźěżazych lětach schczěpjeni, bě tam 495 na jětra skhoriło a bjes tymi 21 na nje wumrjeło. Tajkich pak, kiž s zyła schczěpjeni njeběchu, je tam 517 skhoriło a wot tych 195 wumrjeło. (Hewak bě 70 skhoriło a 27 wumrjeło, wot kotrychž nichtón njewjedźiſche, hacz ßu schczěpjeni abo njeschczěpjeni byli.)

Wysche teho pak też samjelczecz nochzemy, so je w Žitawje loni 13 ludźi na jětra skhorjeło, hacz runje běchu ßo woni w tym ßamym lěcze s nowa schczěpicz dali, — a so je 1 wot nich wumrjek. Ale pschi nich běsche se schczěpjenjom najskerje hižom posdże, dokelž běchu w nich jětra hižom w nastaczu. A tón wot nich, kiž je wumrjek, njeje po prawym na jětra wumrjek, ale jena druha khorosez, kiž bě ßo pschiwdała, je jeho morika. Tak je też s wjetscha s tymi 21 semrjetymi byko, kiž běchu jenoż w dźěczazych lětach schczěpjeni; pschetoż turzi ßu też najbole skónczńje na druhe khorosze wumrjeli, kaž to žitawski wokrjeßny lěkar Dr. Heßa w němskich budyskich nowinach czo. 91 powjeda.

Shonjenje naß po tajkim wuczi, so je jara derje, hdyž ßebi w nětczischim czaßu w prawym czaßu s nowa jětra schczěpicz dasch. Duž, lubi Sserbja, njeczakajcze dlěhe s tajkim s nowa schczěpjenjom, pschetoż jětra ani mkodeho ani stareho njepschepuschcza, hdyž ßo s Jennerowym ßrědkom psched nimi wobarnował njejßy.

Najnowsche.

Madrid, 23. haperleje. Se wschelakich stronow ßu powjesczе pschischkle, so ßu ßo nowe czrjódy karlistiskich sběžkarjow pokasale. Blisko Bilbao bě jich 200 widżecz.

Swětne podawki.

Sakska. Do Draždžan šu ſ Rivy na brjohu gardaskeho jězora w Italiji powjesćze pschischke, so staj tam kral a kralowa ſtrowaj. Wonaj chzetaj tam hischcze něhdże tſi njedżele wostacz a potom, prjedy hacz šo domoj wróczitaj, šwoju knjenju dżowku, genuěſiſku wójwodku wopytacz.

Narodny dżeń krónprynza Alberta, kiž je 23. haperleje, bu w tych městach, hdżež wójſko ſteji, rano ſ pěknej wojerſkej reveillu šwjeczeny.

W lohsdorfſkim lěžu blisko Pirny ſta šo, ſo bu wotrocžk Berger pschi puschczenju jeneje khójny tak do hkowy praßnjeny, ſo dyrbjeſche ſa dżewjecz hodżinow wumrjecz.

W Pirnje bu kódżnik Tannert 18. haperleje jeneho kanarika (ptaczka) dla, kotrehož bě tyſcherjej Heringej kranył, k 1 létu khoſtarnje wotšudżeny.

S Lóbja do Sprewje budże kanal twarjeny, po kotrymž budża kódże wot Draždžan hacz do Barlina jěſdżicz. Wón budże 27 mil dołhi a šo niže Miſchna wot Lobja dżěli. Twarjenje šamo šo pjecza bórſy ſapocznje.

Kral Jan je fararjej Vogelej w Langenleubje ryczerſki kſchiž albrechtſkeho rjadu a kantorej Voigtej tam ſkotu médaillu ſaßkužbneho rjadu ſpožczik.

Miniſter ſ Friesen je šo na někotre njedżele do Barlina podał, ſo by šo tam na wſchelakich wuradżowanjach wobdżělik.

W Draždżanach šu wſchelake konjaze żeleſnizy twaricz poczeli, to rěka, żeleſne kolije šo tam kładu, po kotrychž budża wosy jěſdżicz, kiž šo wot konjow cżahnu. Wosy pak na tajkich żeleſnizach jara lohko běża a wone budża niz jenoż po draždżanſkich haßach, ale tež hacz na bližſche wßy a korczmy twarjene.

Prußy. Póſtſke wujednanja bjes Schpaniſkej a němſkim khěžorſtwom je ſ wobeju ſtronow podpißane a budże šo w tutym lěcze ſa liſt do Schpaniſkeje 3 nßl., wot ſapocżatka pſchichodneho léta pak jenoż 2½ nßl., pórta płaczicz.

Wſchitzy cżi šami wojazy, kotſiž šu šo w poßlenjej wójnje tak ſhubili, ſo nichtón njewě, hdże šo woſtali, budża 1. julija t. l. ſa morwych wuprajeni, jeli hacz do tuteho cżaßa niczo wo šebi šłyſchecz njedadża.

W někotrych nowinach šo wóndano powjedaſche, ſo je bjes Franzowſkej a Pruſkej nékajke wadżenje naſtało, a bě w někotrych ludżoch teho dla ſtrach pſched nowej wójnu naſtak. Nětko pak druhe nowiny pißaja, ſo na tajkim wadżenju žane škowo wěrne njeje.

Hacz dotal je we wſchelakich němſkich pjenjeſy-bijerńjach nimale 80 millionow markow w 20markowſkich ſkotych pjenjeſach nabitych. Jedyn 20markowſki ſkoty pjenjes płaczi, kaž je ſnate, 6 tl. 20 nßl.

W němſkej radże šo w bližſchim cżaßu wuliczi, kak wjele ma kóżdy němſki kraj wot tych pjenjes dostacz, kotrež je Franzowſka jako wójnſke ſarunanje ſapłaczika abo hiſchcze ſapłaczi.

Knjeni krónprynzeßyna Viktoria je 22. haperleje ſtrowu a cżerſtwu prynzeßynu porodżika.

Awſtria. Wolby ſa cżeſki šejm šu šo ſańdżeny tydżeń na wßach a w měſtach wotdżerżake a buchu wot cżeſkich wßow a měſtow Cżechojo, wot němſkich pak ſ dżěla Němzy, ſ wjetſcha pak židži ſa ſapoßłanzow wuſwoleni. A dokelž je Cżechow w kraju wjazy, dyžli Němzow, dha bychu Cżechojo tež na šejmje pſchewahu měli, hacz runje je winſke němſke miniſterſtwo wolbne wokrjeßy tak ſrjadowało, ſo maja cżeſke 40—50,000 wobydlerjow, němſke pak jenoż 10,000 a hiſchcze mjenje, tak ſo bychu Cżechojo po prawym dwójzy a trójzy wjaz ſapoßłanzow wuſwolecz měli, hdy by winſke němſke miniſterſtwo w Cżechach po prawdże ſkutkowało.

Ale pſchi wſchitkej tejle njeprawdoſczi bychu Cżechojo, kaž my runje ſpomnichmy, w šejmje tola pſchewahu měli. So pak by to njemóżno było, dha je w Cżechach tež hiſchcze ta pěkna wěz, ſo tam wobßedżerjo ſemjanſkich kubłow tež woßebje wuſwoleja. To bě winſke němſke miniſterſtwo tak ſrjadowało, dokelž šo nadżijeſche, ſo cżi knježa ſemjenjo tak wuſwola, kaž budże wone żadacz. A tak šu tež ſemjenjo ſ wjetſcha hacz do nowſcheho cżaßa cżinili. W nowſchim cżaßu je šo pak tójſchto wot nich dohladało, ſo je to tola jara njeprawje, hdyž cżeſki lud, bjes kotrymž bydla, Němzam šobu podcżiſchczowacz pomhaja. A duž je šo loni ſtało, ſo šo tež wot wobßedżerjow ſemjanſkich kubłow ſ wjetſcha tajzy mužojo wuſwolichu, kiž żadanja cżeſkeho luda ſa prawe ſpóſnachu. Cżeſka ſtrona měješche teho dla na šejmje pſchewahu a budżiſche ju tež pſchi poßlenich wolbach dostała, hdy budżiſche jich tu wěz winſke miniſterſtwo ſ leſcżu, ſ pſchekłoczemi a ſkónczinje ſ gwałtom njeſkaſyło.

Mjenujzy khěžorowy naměſtnik w Cżechach, general Koller, je wjazy króczi po kraju wokoło jěždżił, ſo by ſemjanow k wuſwolenju tajkich mužow narycżał, kajkichž šebi miniſterſtwo żada. To je šo jemu tu a tam radżiło, ale tola niz w doßahazej měrje. Duž bu nowy šrědk wunamkany, kiž dyrbjał pomhacz. A tutón šrědk bě tón, ſo zyły rynk winſtich židow poruczności dosta, w Cżechach ſemjanſke kubła kupowacz, ſo bychu potom jako wobßedżerjo tajkich kubłow tak wuſwolili, kuž šebi miniſterſtwo żada. Tajke kupowanje je šo tež ſtało a šu ſa někotre kubło 50—100,000 ſchěßnakow wjaz dali, hacz bě hódne, ſwotkal pak šu te pjenjesy pſchiſchke, to njeje ſnate. Na tajke waſchnje bu něhdże 37 nowych židowſkich abo židowſzy ſmyßlennych ſemjanow ſtworjenych, kiž šwoje kubło jenje widżeli njeběchu, a kiž mějachu nětko na jedyn ras do naležnoſczow cżeſkeho kraja ryczecz.

Tola tež to hiſchcze njedoßahaſche, ſo by winſke němſke miniſterſtwo ſe šwojimi ludżimi w cżeſkim šejmje pſchewahu

měło. Duž dyrbjeſche gwałt pomhacz. Mjenujzy jako ſandźenu póndźelu, hdźež mějeſche ßo wuſwolenje ſapoßkanzow wot wobßedźerjow ſemjanſkich kubłow ſtacz, tež cźi ſemjenjo pſchińdźechu, kiž ſ cźěſkim ludom dźerża, a chzychu ßwoje hłoßy wotedacz, dha khěžorowy namětnik wuſtupi, prajizy, ſo 27 bjes nimi žaneho prawa k temu nima a ſo jim wón teho dla njemóže ßobu wuſwolicz dacz. A jako woni pſchecźiwo tajkemu gwałtej proteſt ſapokožichu, dha jón wón horje njewſa. Duž wſchitzy cźi ſemjenjo, kiž ſ cźěſkim ludom dźerża, ſalu wopuſchcźichu a ßu tam potom židźi a jich towarſchojo wuſwolili, kohož ßu chzyli.

Na tajke wohidne waſchnje je drje winſke němſke miniſterſtwo tejko dobyło, ſo móže na cźěſkim ßejmje nětko ſakhadźecz, kaž chze a ſo budże tež w bližſchim winſkim rajchsrathu hoſpodaricz móz, kaž budże ßo jemu ſpodobacz. Ale ſ tym pſchezo žadyn měr w kraju njebudże; pſchetoż Cźechow je dwaj millionaj wjaz, hacz Němzow. Duž ßo woni njebudża wot němſkeje mjeńſchiny podtkoczowaez dacz, njech tež ta leſcz, pſchekkocze a gwałt w poknej měrje nakožuje. Gwałt a njeprawda móže drje khwilu knježicz, ale dołho to njepóńdże, woßebje w Cźechach niz, pſchetoż cźěſki lud je w politizy a wědomnoſcźach bole ſdźěłany, hacz awſtriſzy Němzy a ßebi teho dla jich podtkóczowanje lubicz njeda. A wyſche teho tajke miniſterſtwo tola pola žaneho Cźecha žanu cźeſcz a ważnoſcz wjazy nima.

W Khrowatſkej tamniſchich wolbow dla wuherſke miniſterſtwo hiſchcze horje ſakhadża, hacz je to winſke w Cźechach cźiniło, a njeby najwjetſcha krumjaza koža k temu doßahała, hdy bě něchtón wſche njeprawdoſcze na nju napiſacz chzył, kotrez ßebi wuherſke miniſterſtwo pſcheczjwo khrowatſkemu ludej dowoli.

Dźiwnje pak pſchi wſchěm tym tola je, ſo awſtriſki khěžor dwěmaj ludomaj w ßwojich krajach knježicz da, kiž ßebi niczo ſ teho njeczinitaj, hacz Awſtria dlěhe wobſteji abo njewobſteji. Tutaj ludaj ßu Němzy a Madżarjo. Awſtriſkim Němzam by mjenujzy najlubſcho było, hdy by awſtriſke khěžorſtwo roſpanyło, pſchetoż potom bychu ßo woni k němſkemu khěžorſtwu pſchiſankli. A Madżaram roſpanjenje Awſtrije tež njelubě było njeby, pſchetoż potom bychu woni na jeje roſpadankach ßyłne wuherſke kraleſtwo ſakožicz móhli, kaž ßebi to myßła. Tych ludow pak, jako Cźechow, Khrowatow, Sserbow — ſ jenym ßkowom: awſtriſkich Sskowjanow — khěžor podcźiſchczowacz da, hacz runje ßo cźi ſa to bědża, ſo by awſtriſki khěžorſtwo zyło woſtało.

Ale njech ßo awſtriſki khěžor tola hlada, ſo jeho Sskowjenjo tež na njeawſtriſke myßle njepſchińdu, — pſchetoż potom by ſ Awſtriju wo prawdże borſyn było — a to pſches winu awſtriſkeho knježerſtwa.

Fr a n z o w ſ k a. Sejm je ßo ſ nowa w Verſailleſu hromadźił a ſ dobom wobſankył, ſo ma ßo najprjódzy ſakon wo ſeſtajenju ſtaturje rady a potom ſakon wo nowoſrjadowanju wójſka wuradźicz.

S ch p a n i ſ k a. We wſchelakich krajinach ſchpaniſkeho kraleſtwa ßu karliſtiſke ſběžkarſke cźrjódy poſtanyke a w kraju doſcz njepokoja nacźiniłe. Ale dokelž je wójſko kralej ßwěrne woſtało, dha ßu wojazy karliſtow bórzy roſehnali a ſda ßo, ſo je ſa krala najwjetſchi ſtrach nimo. — (Karliſtojo ßu pſchiwißarjo prjedawſcheho kralowſkeho ſchpaniſkeho domu, nětcźiſchi ſchpaniſki kral je ßyn italſkeho krala.)

R u ß o w ſ k a. Khěžor je ßo ſ Kryma do Petersburgu wrócźił, jeho ßotra, württembergſka kralowa Olga, je pak ßo do Konſtantinopla podała a chze wot tam tež do Grichiſkeje pohladacz.

Ze Serbow.

S B u d y ſ c h i n a. Evangelſko-lutherſka dióceſanſka ſhromadźizna budyſkeho dióceſanſkeho wokrjeża budże ßo tudy pondźelu 3. junija w ſali noweje měſchczańſkeje ſchule wotdźerżecz. Sapocźecz budże ßo dopołdnja w 10 hodźinach a budża po modlitwje, kotruž k. farař G o l c z ſ R a k e z ſměje, wſchelake naležnoſcze roſeſtajane abo wſchelake namjety wuradźowane, po cźimž k. ryczník J a k u b ſ Budyſchina roſprawu da wo prěnjej, łonſche lěto w Draždźanach wotdźerżanej ſakſkej evangelſko-lutherſkej krajnej ſynodze a jeje ſłutkowanju. — Shromadźizna łamjeńſkeje dióceſy budże póndźelu 27. meje a ſměje k. farař W a n a k ſ Woßlinka modlitwu, farař F e l d m a n n ſ Obergersdorfa pak budże jedyn pſchednoſchk dźerżecz.

Gmejnſka heja.

Sa moje młode lěta mějachu hiſchcze we wſchelakich ßerbſkich wßach tak mjenowanu g m e j n ſ k u h e j u, kotruž mějeſche ßußod ßußodej pſchepodacz a pſchi tym woſjewicz, ſchto je wjeßny rychtař abo ſchołta k woſjewjenju porucził. Na tajke waſchnje kóždy hoſpodař rucze ſhoni, kajki dawk ma dacz abo ſo ma někajkeje druheje naležnoſcze dla do „hromady“ pſchińcz.

Pſched někotrym cźaßom ßym w jenym němſkim cźaßopiſu naſtawk cźitał, w kotrymž jedyn němſki puczowař powjeda, ſo w Sserbach žane tajke gmejnſke heje wjazy njejßu. To pak ßo mi tak prawje wěricz nocze a ja ßo nadźijam, ſo ßnadź ßo tola w tej abo druhej wßy tajka gmejnſka heja hiſchcze namaka, — a teho dla ja kóždeho cźitarja Serbſkich Nowin, kiž wo tajkej heji wě, najluboſniſcho proſchu, ſo by mi wo njej dobrocźiwje k nawjedźenju dał, tak ſo bych ja potom tamniſcheho puczowarja pſchepokaſacz móhł, ſo ßo gmejnſke heje we Sserbach hiſchcze maja.

S m o l e ŕ, redaktor.

Přilopk.

* Budyska piwarsku kommuna pódla swojeje piwarnje psched lawskimi wrotami wulku sahrodu s kolonadami twaricz da, so bychu tam hosczo pschebywacz móhli. So ma nadziju na wjele wopytowarjow, je s teho widzecz, so je 40 duzentow stolzow sa hosczi skasaka. — Na lezomnosczi njebo czeßliskeho mischtra Buscha chze jeho naßledník czeßliski mischtr Zimmermann wjetschu khezu twaricz.

* W Gersdorfje pola Leisniga su so 9. haperleje wschě twarjenja jeneho burskeho kubka wotpalike a je so wobßedzerjej tuteho kubka pschi tutej skkadnosczi tez 600 toleř pjenjes spaliko.

* W Darmstadtu je 11. haperleje jedyn piwarski do kótka warjazeho piwa panyk a so tam tak woparik, so je pod zakoßnymi bolosczemi wumrjecz dyrbjak.

* Luzisike wokrjeßne ratarske towarstwo je wobsankko, so byßo pschi shromadzisnje sakskich ratarjow, kotraz so w blizschim nalézu w Budyschinje smeje, tez ratarska wustajeńza wotdzerzaka.

* W Burkhardtsdorfje je 9. haperleje jene 15mě-ßazow stare dzěczo do jeneje, pok kohcza wyßokeje a 2 zolej wyßoko s wodu napjelnjeneje dónczki panyko a so tam tepiko, dokelz nichtón wo jstwje njebě, kiz by je wucahnyk.

* B. ß. zaßnik pische, so su so w Turjeju blisko Piznja 14. haperleje wjeczor jene domske, 3 brójnje a dwě hródzi wótpalike. Pschi tym spalichu so tez 2 konjej, 1 srěbjo, 3 krowy, 3 proßata, 34 huß, 8 wowzow, 6 jehnjatow a, Bohu zel! tez wudowa Mjatkowa, maczer 3 njewotczehnjenych dzěczi. Wona chzyschе skót pkomjenjam wutorhnycz a pschi tym sama w nich wosta. — W tej samej nozy je so we Werbnje 17 wobßedzeństwow wotpaliko. Werbno je wulka wjeß a ma psches 300 domskich. — Sa hródkowski wokrjeß je je gosdzanski knjes, leutnant Seydell, sa landratha postajeny. — W Kotkowje je jena holza pschi hnójkkadzenju s njekedzbnosczе druhu s widkami tak straschnje do woka kloka, so je ta na tseczi dzeń wumrjecz dyrbjaka.

* S Lipska pißaja, so su so tam na maßy te wschelake koze a kózki, s kotrychz so kozuchi a pjelzy dzěkaja abo bramy na suknje hotuja, tón krócz jara droho pschedawake. Někotre kózki běchu jedyn krócz drózsche, dyzli loni. — Pschedawanje wschelakich běłych schatow tez derje dosczе dzěsche, hacz runje běchu tez drózsche.

* S Konstantinopla wo syriskim semjerzenju dale pißaja: W mesczе Antakiji su padaze murje nehdze 1500 ludzi saraiyke a w Aleppje su so tez někotre khéze sazypnyke, pschi czimz tsjo czlowjekojo zywjenje shubichu. W Idlibje so jena moscheja (turkowski zyrkej) wot semjerzenja sazypny.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Schtóz na czesczi dzerzi, tón derje czini.

Mots Tunka. Haj, ale schtóz sebi wjazy czesczе zada, hacz jemu skuscha, temu so smeja.

H. D. Hdze dha tak czinja?

M. T. Nó hlaj, wóndano su sebi w jenej wsy wjeßneho běrku wuswolili, kiz ma dawki wo wsy hromadzicz a potom na wyschnosczi wotwjesczi, a su jeho teho dla w Rosborku wot wyschnosczе wobtwjerdzicz dali.

H. D. To sa tak skuscha.

M. T. Haj, ale nětko wón wudawa, so je wosebny kralowski sastojnik a je tola jenoz gmejnski běrka.

H. D. Aj aj tola! Wěsch ty schto? Njech sebi wschak to na tasliczku napißacz da a ju wysche duri pojßnje; snadz jemu potom ludzo skerje wěrja.

M. T. Prawje masch, bratsje!

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje
20. haperleje 1872.

Dowoz: 5342 kórcow.	Płaćizna w pherězku											
	na wikach,						na bursy,					
	wyssa.			nizsa.			najwyssa			najnizsa.		
	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.
Pschenza	7	12	5	6	27	5	7	15	—	7	—	—
Rozka	4	26	—	4	22	—	4	25	—	—	—	—
Jecmjeń	3	22	5	3	17	5	3	22	5	3	20	—
Wowß	2	12	5	2	10	—	2	12	5	2	10	—
Hrók	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	24	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. syna	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane symje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje
23 tl. 10 ngl. a 22 tl. 25 ngl.
pschenza 66—83 tl., rozka 40—56 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korcow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 16 tl. — ngl.
(Czisczeny, kaz so w Budyschinje pscheda stajnje nehdze $1\frac{1}{3}$ tl. drózschi.)

Dzenza sobotu wjeczor we 8 hodzinach, njedzelu a pondzelu w tym samym czasu budza w hosczeńzu k schwonej na Zidowje

swjeßelaze kusarske khumschty

prjodkstajene. Płaczisna 3 ngl., 2 ngl. a 1 ngl.

Cžěßle

pschi dobrej sdžě trajaze džěło pola podpißaneho dostanu.

Mrós, cžěßliski mischtr w Debßezach.

Sswój wulki skład derje wotležanych cigarrow porucža k dobrocžiwemu wobkedžbowanju, a dawa saßopschedawarjam wschomóžno wyßoki rabatt

Ernst Hämsch na jerjowej haßy njedaloko hłowneho torhoschcža.

Ležomnoscže na pschedań.

Pschi ßylnje wobjěsdženym schußeju a hewak na najlěpschim měscže jena **kowarnja** se 6 kórzami ležomnosczow, k cžemuž móže ßo tež 10 kórzow wotnajateho pola pschiwsacž. Płacžisna, po dobrosdaczu s gratom a inventarom, 2600 tl. —= —=.

1 **žiwnoscž**, woßebje sa 1 fórmana ßo hodžaza, s 10 kórzami ležomnosczow, s dospołnym inventarom, 2 konjomaj, s wosami atd. Płacžisna 3000 tl. —= —=.

1 **hatny młyn** s 18 korzami lěžomnosczow (10 krz. pola, 8 krz. łuki) woßebje ßo k pjekarjenju hodžazy, płacžisna 3300 tl. —= —=, sa njón ßo tež jena ležomnoscž jako sapłacženje wosmje.

O. John w Rakezach,
conc. wobkhod. agent a pschißł. aukzionator a taxator.

Napominanje.

Cži ßami, kiž ßu do knježeje

lěßoweje a hospodarskeje kaßy w Rakezach

něschto winojcži, ßo s tutym napominaja, ßwój dołh hnydom a najposdžischo sa 10 dnjow tam sapłacžicž, dokelž budže hewak pschecžiwo tym, kiž ßo dlěhe komdža, ßudniszy sakrocžene.

W Rakezach 20. haperleje 1872. **Kayser,** rendant.

Sjawny dźak

praja podpißane mužstwa tudomneje ßykawy schlesynskemu woheńsawěscžazemu towarstwu we Wrótßławju, kaž tež jeho agentej knjesej Janej Wehli w Maleschezach sa cžeßne myto, kotrež teho dla dostachu, dokelž běchu pschi wóhnju w Porschizach pomoz wopokasali.

W Małym Budyschinku.

Mužstwa ßykawy tam.

---

* Klukschanske

ratarske towarstwo II

schtwórtk 2. haperleje t. l.
wjecžor w 7 hodžinach.

Pěknje wuhotowanu

dźěcžazu drastu

we wschěch barbach a wulkoscžach we wulkim wubjerku porucža **Adolf Weiss**
s napschecža noweje měschcžanskeje schule.

Jeja

po najwyschschej płacžisnje pschezo nutskupuje
pjekař **Pötschka** w Hodžiju.

Aukzia.

Njedželu 28. haperleje t. l. popołdnju wot 2 hodžinow budže ßo w cž. 27 w Brěsynzy sawostajeństwo njebo Hany Kucharjowej wjeßnogrychtszy sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacž. **Thonig.**

K nawjedženju

njewuschneho sapoßkarja wosjewjenja w poßlenim cžißle Serb. Nowinow, mje nastupazeho, so budže wón wußlědženy a ßudniszy khostany.

Bjedr. Aug. Tuschmo, murjeřski w Komorowje.

3000 tl. —=—=

ßu w zyłym abo dźělene, po mindelskej hypothezy a 5prozentskej danju hnydom wupožcžicž.

O. John w Rakezach.

Kołbaßywukulenje

njedželu 28. haperleje w korcžmje w Drožďžiju, na cžož najpodwolnischo pscheproschuje **S. Lehmann.**

Jedyn nježenjeny **hetman** abo **wulki wotrocžk** móže na ryczerkuble Bolbrizach pschi wyßokej sdžě město dostacž.

Rigaske lane ßymjo w tunach, schlesynske lane ßymjo w měchach

w najlěpschej dobroscži porucža

Rudolph Hölzer.

Jena holza abo dźowka sa kruwy ßo na jenu ßerbsku faru pschi lohkim dźěle a dobrej sdžě pyta. Hdže? to je shonicž we wudawarni Serb. Nowinow.

Phosphorpille

k wutupjenju polnych myschi porucža w buschkwjach po 10 a 17½ nßl. **hrodowska haptyka.**

Wodowy młyn

pola Rodez je s polemi a łukami k pschenajecžu a je wscho dalsche shonicž pola Halki w Něcžinje.

Jena hemma (spinadło) bu na wuricžanskim pucžu namakana a móže ßo saßo dostacž w hornym młynje w Brěsowje.

Duschneho knotarja pyta

gmejna w Bórku.

Filiala žitawſkeho hornoluſiſkeho banka w Budyſchinje.

My ſ tutym woſjewjamy, ſo my wot nětk pjenjesy k ſadanjenju horjebjerjemy a ſa nje hač na dalſche

pſchi 1 měßačnym wupowjednym čaßu 3%
" 3 " " " 3½%
" 6 " " " 4%
" 12 " " " 4½%
pſchi naſadpłačenju w krótſchim čaßu 2½%

lětneje danje dawamy.

Pſchi tym ßlědowaze poſtajenja płacja:

A. W naſtupanju tych ſummow, kotrež ßo k naſadpłačenju w krótſchich čaßach hač w jenym měßazu nam pſchepodadža.

1) Prěnje nutspłačenje dyrbi ſ najmjeńſcha połſta toleŕ wunjeſcz a wſchě poſdźiſche nutspłačenja a naſadpłačenja maja ßo na 10 wotkulojczicz.

2) Pſchi prěnim nutspłačenju ßo płačerjej běžaze ſliczbowanje w knihach bankoweje filiale wotewri a ßo jemu ſliczbowanſka knižka, na jeho mjeno wuſtajena, pſchepoda, do kotrejež ßo nutspłačene a naſadpłačene ſummy wot bankofiliale ſapißaja.

3) Kóždemu ſapißanju a wotpißanju matej ßo dwě podpißmje pſchiſtajicz, kotrejž ſtej po woſjewjenjach naſcheje centrale w Žitawje ſa tudomnu filialu prawomóznej.

4) Dźělbne abo zyłe naſadpłačenje ſummow ſtanje ßo:

hač k ſummje wot 200 tl. hnydom,
pſches 200 tl. hač 500 tl., hdyž ßo 3 dny prjedy,
" 500 " " 1000 " " " 4 " " "
" 1000 " " 3000 " " " 7 " " "
" 3000 " " " 14 " " "

wupowjedźenje pſchipowjedźi a ßo to, ſo je ßo ſtako, w ſliczbowanſkej knižzy ſe ſtrony bankofiliale naſpomni.

Summy, kiž ſ najmjeńſcha woßom dnjow pſchi banku ſtejake njejßu, ßo njeſadanja.

5) Hdyž ßo žadyn kapital, k naſadpłačenju pſchipowjedźeny, na poſtajenym dnju naſad njewoſmje a hdyž ßo pſchipowjedźenje njewotpraji, dha ſadanjenje ſummy wot tuteho dnja ſaſtanje. Ma ta ſumma na poſdźiſche wuražne pſchipowjedźenje dale pſchi bankofiliali ſtejo woſtacz, dha ßo ſ njej kaž ſ nowym nutspłačenjom ſkutkuje.

6) Tak dołho hač chže wobßedźeŕ běžazeho ſliczbowanja tuto wotewrjene dźeržecz, dyrbi w tymle na njeho ſ najmjenſcha pjeczdźeßat toleŕ ſapißanych bycz.

7) Pſchi doſpołnym naſadpłačenju nutspłačenja po kapitalu a dani bankofiliala ſliczbowanſku knihu naſadwoſmje a ſ tym kóžde prawo na njej ſaſtanje.

8) Tak dołho hač je běžaze ſliczbowanje wotewrjene, ßo dań pſchi kónzu lěta wot bankofiliale wobliczi a je wobßedźerjej ſawoſtajene, ju wot 15. januara pſchichodneho lěta ßebi wupłačicz abo w kulojtej ſummje ßwojemu nutspłačenju w ſliczbowanſkej knižzy pſchipißacz dacz.

B. W naſtupanju ſummow, kotrež ßo ſ jenoměßačnym abo dłeſchim wupowjednym čaßu pſchi naß ſapołoża.

1) Na tute ſummy ßo pſchi nutspłačenju obligazije dadža, kotrež maja ßo wot dweju tych ſa bankofilialu prawomějazych podpißacz.

2) Daňpłačenja ßo na ſadnej ſtronje obligazije naſpomnja.

3) Hdyž ßo dźělbne wupłačenje ſ kapitala žada, dha bankofiliala obligaziju zyłe naſad woſmje a na ſawoſtaty kapitulowy ſbytk nowu obligaziju wuda.

4) Woßebite kwittonki ßo wot bankofiliale po prawym ani dla danje ani dla kapitala njeżadaja, ale ßo poßleńſchi wupłačzi na naſadaacze obligazije.

C. Powſchitkomne poſtajenja.

1) Pſchi ſadanjenju wſchěch pjenjes, kotrež ßo pſchi bankofiliali ſapołoża, ßo dny nutspłačenja a naſadpłačenja ßobu njelicza.

2) Kapitalije móža ßo pod dźerženjom poſtajenych čaßow ſe ſtrony bankofiliale wuwowjedźicz. Wupowjedźenja ſtanu ßo pſches woſjewjenje w ſjawnych čaßopißach, ſ najmjeńſcha pſches budyſke „Bautzner Nachrichten" a „Serbſke Nowiny." Tola budža ßo k tutym woſjewjenjam pod dźiwanjom na wobſchěrnoſcz, kotruž depoſitſke ſkutkowanje dobudże, też hiſchcze druhe nowiny wužiwacz.

3) Naſadpłačenja kaž też daňpłačenja ſe ſtrony bankofiliale ſtanu ßo jenoż na pokaſanje abo pſchepodacze obligazije abo ſliczbowanſkeje knižki. Bankofiliale nima pſchißłuſchnoſcz, ma pak prawo, legitimaziju dokumentypokaſarjow pruhowacz.

4) Jeli ßo ſliczbowanſka knižka abo obligazia žanemu wobßedźerjej ſhubi, dha je jeho pſchißłuſchnoſcz, to bankofiliali na měſcze woſjewicz, ſo by wona tu knižku abo obligaziju, hdyž ßo jeje wupłačenje hiſchcze ſtako njeje,

bo poruczności a na khósty wupożczerja w nowinach wosjewiła a ju sa kniczomnu a njepłaczazu wuprajiła. Po doprosdaczu ßmě bankofiliala tu dołżnu summu ßudniszy deponirowacz.

5) Psches horjewsacze sliczbowanskeje knižki abo obligazije ßo wupożczeř postajenjam, tam wotczischczanym podczißuje.

Nascha kaßa je sa depositkske skutkowanje na kóżdym wschědnym dnju dopołdnja wot 9—12 hodźinow a popołdnju wot 3—5 hodźinow wotewrjena.

W Budyschinje, w haperleje 1872.

Filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

P. P.

S tutym dowolam ßebi najpodwolnischo wosjewicz, so ßym w tudomnym měscze na kotołskej haßy czo. 116 w domje knjesa schtrympofabrikanta Müllera

fabriku khumschtnych mineralnych wodow

sałożił.

Moje pschedewsacze czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze najlěpje poruczejo, proschu wo dobrocziwe wobkedźbowanje.

S poczesczowanjom

W Budyschinje w haperleji 1872. **Franz Strauch,** haptykař.

Wysche wschěch snatych khumschtnych mineralnych wodow dowolam ßebi pschi potrjebje

selters- a sodawodu w zyłych, połojcznych a tseczinskich bleschach, wot 25 bleschow sa en gros-płaczisnu najpodwolnischo poruczicz.

Franz Strauch, haptykař.

Magdeburgske krupobicze sawěsczaze towarstwo,

Sakładny kapital: Tsi milliony toleř,

w 6000 akzijach, s kotrychž je hacz dotal 3001 wudatych,

žawěsczuje semske wupłody wschitkich družinow **psche krupobicze po twjerdych prämijach. Dopłaczowanja ženje sane njejßu. Sarunanja ßo najposdźischo sa měßaz** po jich postajenju **połne** wupłacza; sa **sprawe dopjelnjenje tutej pschißłuschnoscze** ßo psches wobschěrne skutkowanje a psches **sakładny kapital** towarstwa rukuje.

Wat jeho ßydomnaczelětneho wobstacza je towarstwo 553,798 sawěsczenjow wobsankło a 6,818,751 toleř sarunanjo sapłacziło. Sawěsczeńska summa w lěcze 1871 wunjeße 52,549,069 toleř.

Podpißani agentojo sawěsczeńske namjety rad horjebjeru a budźa wscho druhe wukasanje rad dawacz:

wyschi agent **H. Meisel** w Budyschinje, **Ludwig Müller** w Nowosalzu,
Bernh. Berger w Panczizach, **Ferd. Pech** w Schěrachowje,
Carl Böhmer w Biskopizach, **J. F. Wenzel** w Großschönawje;
Ed. Kohlmann, Paul Graf jun. w Lubiju, **Rich. Klink** w Bjernaczizach,

agentojo Magdeburgskeho krupobicze sawěsczazeho towarstwa.

Poruczenje.

S tutym dowolam ßebi czesczenym Sserbam najpodwolnischo k nawjedzenju dacz, so ßym ja dźenßa te w tudomnym měscze

na žitnych wikach czo. 651 wobstejaze

czaßnikarske khlamy Otto Lutz

kupił a je po mojej ßamßnej firmu dale powjedu. Ja budu ßo prózowacz psches najlěpschu tworu a najtunische płaczisny dobrocziwemu wobkedźbowanju tych, kiž mje wopytaja, doscz czinicz.

W Budyschinje, 27. haperleje 1872. S poczesczowanjom

Oscar Ganssauge.

S tutym cześcźenym Sserbam Budyschina a wokolnosćze najpodwolnischo mój skład hotoweje

mužazeje a hólczazeje drasty,

kaž tež mój wulki skład **sukujanych a buckskinowych tkaninow** k dobroczźiwemu wobkedźbowanju poručam. Wón wopschija pschi jara wulkim wubjerku to najnowsche, schtož nětczźischi czaß poskicza. Ja mózu niz jeno wschém požadanjam w nastupanju dobrosćze a rjanosćze tworow, ale tež s dobrym, spěschnym a tunim dźěłom w najkrótschim czaßu dosćź czinicź.

Adolf Weiss
s napschecźa noweje měschczańskeje schule.

H. Kayser firma J. Hartmann

na zitnej haßy 52

dosta wulki wubjerk satraschnje tunich nowosczow w žonjazych **jaquetach** wschitkich barbow, **bukskin, ßukno, turnske ßukno, drill, pikej, kattun a hotowe schaty,** schtož ßo s tutym najpodwolnischo k wobkedźbowanju poručza.

Skład hotowych mukowych a žitnych měchow

s płatu a drilla.

Poßłuženje je ßerbski.

K

kupowanju a pschedawanju statnych papjerow, prioritätow, akzijow atd., kaž tež k wobstaranju **hypothekow** ßo pschi sprawnym a tunim **poßłuženju** poručza

C. Aug. Neumann w Biskopizach
w domje knjesa med. pract. Fürstenau.

Wosjewjenje a poručenje.

Pśches kupjenje je 1. t. m. Kilianez korczmarstwo na tudomnych žitnych wikach na mnje pschescholo a ßym ja to ßamo mojemu bratrej **Gustavej Köglerej** k sastaranju pschepodał. Wón budźe ßebi wěsćze wschu mózu prózu dawacź, spokojnosćź ßwojich cześcźenych hosczi dobycź, a ja jeho po tajkim najlěpje poručam.

W Budyschinje 13. haperleje 1872.

J. Kögler, pjekarski mischtr.

Na horejsche dźiwajo dowolam ßebi, mje cześcźenym Sserbam Budyschina a wokolnosćze najpodwolnischo poručicź. Ja budu ßo bjes pschestacza prózowacź, jich dowěrjenje a spokojnosćź psches sprawne, tunje a pschecźelniwe poßłuženje dobycź, a proschu teho dla wo dobroczźiwe wopytowanje.

W Budyschinje 13. haperleje 1872.

S najpodwolnischim počesczowanjom

Gustav Kögler.

Pczoły w derje wobßadźanych kokczach ßu czo. 1 w Deberkezach pola Hodźija po hódnosczi na pschedań.

Rajß wot 16 hacź 40 np.; **krupy, gries, jahły, hejduschku,** wulki **hobrski hroch, žołty hroch, sago, nudle, łamane nudle, běrnowu muku, ff. pschenczźnu schterku, ßuschene turkowske ßłowki, ßłowkowy schmaderunks, ßuschene a kładzene wischnje** poručza najtunischo

C. A. Wehla
na mjaßowym torhoschczu czo 40.

Pscheměnjenje wobydlenja.

Moje khlamy a mój czaßnikowy skład wot dźenßnischeho dnja wjazy w prjedawschim Schlamarjez nětko Bitzkez domje njejßu, ale maja ßo nětko na schulstich hrjebjach pódla Kubiz korczmarstwa.

Sa wobkedźbowanje a dowěrjenje, mi hacź dotal wopokasane najpodwolnischo džakujo, proschu nětko, mi to ßamo tež w mojim nowym pschebytku spožczicź.

S počesczowanjom **A. Schulze.**

Jena holza, kiž ma luboscź k dźěczjom, ßo sa jene dźěczo bórsy pola podpißaneho do ßłužby jada.

G. A. Koplansky, agent
na mjaßowym torhoschczu 151 po 1 skhodze.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 18. — 4. meje. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. posće 8½ nsl.

Wopschijecze: Swětne podawki. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. S Małeho Budyschinka. S Delneho Wujesda. S Dźěchorez. — Pschilopk. — Nawěschtnik.

Kalk

zyle czerstwy dosta a porucza
H. Grieshammer
se składom na dwórnischczu.

Mojim lubym krajanam a pscheczelam najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ja pschichodnu pondzelu 6. meje na hermank do Kamjeńza wulki wubjerk doscz tunjeje

mužazeje drasty

na pschedawanje pschiwjesu.

Ja steju na butrowych wikach w krawskich budach. Najsprawnische poßłuženje ßlubjo proschu, so by ßo na moju kedzbowało. **A. Sodan** s Draždzan.

Pschedawanje ßłomjanych kłobukow
C. Th. Fiebiger
83 na bohatej haßy 83.

Noschene kłobuki ßo wupłokaja, barbja a modernisiruja a na požadanje bórsy wuhotuja. Kwětki wschelakich družinow ßu stajnje hotowe.

Wukasanje a wotmolwjenje na kóžde praschenje jako wo žiwjenju, ßonach, lotteriji, mandzelstwje, strowoscži, waschnju, duchu a duschi, kaž tež wo

pschichodnoscži

dawa tunjo: psycholog Benther w hoscženžu klawej, wo stwě No. 2 rano wot 8—8 hodzinow wjeczor.

Tón Knjes je blisko wschitkim, kiž ßo k njemu wołaju, wschitkim, kiž ßo wo prawdze k njemu wołaju. Wón cžini po woli tych, kotsiž ßo jeho boja, ßłyschi jich wołanja a pomha jim. Psalm 145, 18. 19.

Kaž tamny wotroczk Boži stareho ßluba hladasche we wěrje na teho Knjesa, a tón Knjes jemu pomhasche, tak tež my wěrjazy ßerbszy bratsja a ßotry noweho ßluba chzemy we wěrje na teho Knjesa hladacz pschi wschitkich czaßach tuteho žiwjenja. Schtóž teho dla teho ßwěta kubła ma, tón stup hromadu so mnu ßobu k jenemu wulkemu skutkej snutskomneho a swonkomneho mißionstwa a shromadz ßebi schaz w njebjeßach. Moje mjeno móžesch we wudawarni Serb. Nowinow shonicz.

Cement, gyps, kamjeńtowuhlowy mas.
porucza **C. A. Wehla**
na mjaßowym torhoschczu 40.

Cigarry we wulkim wubjerku,
tobak w rołkach a srěsane tobaki,
kaž tež **schnupowanski tobak**
jara tunjo porucza
C. A. Wehla
na mjaßowym torhoschczu czo 40.

Dursthoffske ßuche drozdze
wschědnje czerstwe
pschedawa **Rudolph Hölzer.**

Kedzbu!

Njedzelu kehelekulenje wo por bukskinowych kholowow a reje w Ssowrjezach. **H. Kmoch.**

Holza,

kotraž we warjenju njenashonjena njeje a móže dobre wopißma pokasacz, ßo k 1. julija t. l. sa dobru sdu pyta wot knjenje ryczňikoweje Rychtarjoweje.

Wosjewjenje a poruczenje.

Psches kupjenje je 1. t. m. Kilianez korczmarstwo na tudomnych žitnych wikach na mnje pscheschło a ßym ja to ßamo mojemu bratrej Gustavej Köglerej k sastaranju pschepodał. Wón budze ßebi wěscze wschu móžnu prózu dawacz, spokojnoscz ßwojich czesczenych hoscži dobycz, a ja jeho po tajkim najlěpje poruczam.

W Budyschinje 13. haperleje 1872.
J. Kögler, pjekarski mischtr.

Na horejsche dźiwajo dowolam ßebi, mje czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze najpodwolnischo poruczicz. Ja budu ßo bjes pschestacza prózowacz, jich dowěrjenje a spokojnoscz psches sprawne, tunje a pscheczelniwe poßłuženje dobycz, a proschu teho dla wo dobroczíwe wopytowanje.

W Budyschinje 13. haperleje 1872.
S najpodwolnischim poczesczowanjom
Gustav Kögler.

Swětne podawki.

Sakska. S Rivy pschi gardaskim jězoru pišaja: Strowoscz krala a kraloweje je spokojaza. Hacz do 19. haperleje bě w Rivje najkrasnische wjedro a kralowskej majestoscži so teho dla wschědnje pschekhadzowaschtej na wokolne městnoscze Arco, Tornole, Deva atd. abo tam s wosom dojědzeschtej. Wot 19. haperleje s krótkimi pschestawczkami deschcz dzěsche a to tak symje, so su dzensa (24. haperleje) wulke kruchi kraja a tez někotre dzěle města Rivy powodzene. W tutych deschczikojtych dnjach staj tu kral a kralowa wschelake fabriki a sběrki wopytałoj. Pschi wschěm deschczu je czopko a wscha wokolnoscz w najrjeńschim kzenju steji.

Jako 24. haperleje wotroczi Heinza, kiž pola skałarskeho mischtra Poppera w Oberfriedersdorfje služi, na swojim wosu kamjenje wjesesche, dha so njejapzy měrza polvera, na wosu leżaza, sapali a s tym jeho drastu do płomjenjow staji, tak so Heinza, kotrehoż bě polver s wosa czisnył, do bliskeje réki skoczi, so by palazu drastu sahasnył. Ale wón je so tola hischcze tak wopalił, so su jeho do lazaretha dowjesez dyrbjeli.

Ministerstwo snutskomnych należnoszow je wukas wudało, kak ma so na wsach jětraschczépjenje wobstaracz. My chzemy pschichodnje najważnische wustawki tuteho wukasa k nawjedzenju dacz.

Dowolnosz k twarjenju noweje draždzansko-barlinskeje żelesnizy je data a su pjenjesy — 10 millionow toler — wot jeneho aukzijoweho towarstwa k tajkej twarbje podpisane. S tak mjenowanym kourierskim czahom budżesch po njej, hdyż budże hotowa, wot Draždzan sa 3 hodziny do Barlina dojecz móz.

Wójsko nětko pódla swojeje krajneje kokardy tez kokardu němskeho kněžorstwa dostanje a směje ta na wojerskich mězach wysche krajneje kokardy swoje město.

Mustrowanje koni směje so w budyskim hamtskim hetmanstwje wot 13.—29. meje a maja so na te městna, kotrez su k temu postajene, wschitke konje pschiwjesez. Wuwsate su jenoż srěbjata, kiž hischcze 3 léta stare njejsu, każ tez hengsty. Tajke mustrowanje so kózde léto teho dla stanje, so by kózdy czas snate było, kak wjele koni je w kraju sa wójsko kmanych. Sa wójsko hodza so pak jenoż tajke konje trjebacz, kiž su s najmjeńscha 1 meter 55 centimetrow wysoke.

Pruzy. Pschi składnoszczi narodneho dnja ruskeho kněžora běsche 29. haperleje w kralowskim hrodże pyschna hodzina, na kotruż běchu bjes druhimi tez ruski poslanz a jeho sastojnizy pscheproszeni. Kněžor-kral a prynzojo běchu w ruskich uniformach. — Kněžorka je so do Koblenza pschesydlika. Wona so wot tam do Jendželskeje poda, so by tam kralowu Viktoriju wopytała. — Sswjedzeń sakoženja němskeho uniwersiteta w Straßburgu je so tam 1. meje swjeczik. Kněžor-kral je tez hižom noweho rektora pomjenował. Sa sdu profesorow a sa druhe trěbne należnoszce stej létnje 200,000 toler wustajenej.

Kněžor-kral je kardinala wjercha Hohenlohe sa poslanza němsseho kněžorstwa na bamžowym dworje w Romje pomjenował. — Hrabja Arnim, poslanz w Parisu, je so tam w tychle dnjach podał. — Prynz Bjedrich Korla je so swojeho puczowanja do Barlina wrócził.

Awstria. Sa puczowanje kněžora do wuherskeho banata, hdyż je powodzenje żakosnje wulku schkodu naczinilo, so wulke pschihoty czinja.

W Dalmatiskej je wulka nusa, dokelż su loni tam jara hubjene žně byke. W Rastowzu je 5 człowjekow hłodu wumrjeło.

Franzowska. R aseimje w tu khwilu wujednanje pschehladuja, kotrez je Franzowska s němskim kněžorstwom w póstskich należnoszach sczinika. To wujednanje budże najskerje sa dobre sposnate.

Schpanska. Karlistiszy sběžkarjo hischcze zyle poraženi njejsu; tola je nadzija, so budża so bórsy poddacz dyrbjecz abo do Franzowskeje pschestupicz. Bjes krejpschelecza pak woteschko njeje a běsche w jenej bitwiczy s wobeju stronow něhdże 200 morwych a ranjenych.

Ruzowska. Do Sebastopola je amerikanski general Sherman se synom pschedsydy Granta a s amerikanskim poslanzom na ruskim dworje pschijeł.

Turkowska. Sultan je nowemu bolharskemu najwyschschemu duchownemu swój najwosebnischi rjad prénjeje rjadomnje spožczik.

Czesnej knjeżnje

njebo **Marji Madlenje Rjekez** s Wysokeje,

wumrje w Hodziju 13. haperleje 1872,

23 lět 8 mězazow stara.

Tak je twój běh żno dopjelnjeny
Ty sprawna duscha pobożna,
Kiž bě czi krótki wotmérjeny
Wot knjesa teho żiwjenja,
Kiž sam wschak wě hacz najlépje,
Hdy nasch czas sbóżnje wumrjecz je.

Duż je twój Sbóżnik wokak tebje
Żno nětk, — ty jeho njewjesta! —
So by cze wón měł wokol' sebje,
Każ bě so ty jom' slubika
Żno sahe w swojej mkodoszci,
Hdyż kschczeński slub s nim wobnowi.

Psches saźnu smjercz sy nětko wuschka
Toh' swéta leżnym kosydkam,
A k twojom' nawożeni doschka,
Kiž je we njebju horka tam,
A kotrohż luboscz pschetrjechi
Tu najswérnischu na swéczi.

Nětk cžeßny wěnz masch tam na hłowje
A w rukach palmy dobycža,
Kiž rjeńsche ßu hacž w kaschczu — w rowje —
A ſ kraßnoſczu ßo ſybola;
Nětk ßy po' ßwojoh' Jeſußa,
Kaž ßy ßej wſchědnje proßyła.

Hdyž też na ßmjertnym kožu tebje
Twój' luby nan a twoja macž —
Kiž by rad měła wokoł ßebje —
Tu njemóžachu troſchtowacž!
Dha Bóh cži, luba Maria!
Jej' luboſcž poknje ſaruna.

Wſchak ßu, hdyž ßyrota ty běſche,
Cže ſwolnje horjeczahnyli,
Hdyž nana — macjeř njeměješche,
Cži tutych měſto ſaſtali,
Jich ſtaroſcž běſche woßebje
Wo twoje ſboże duchowne.

Kak ſczerpliwa ty pſchezo běſche,
Też hdyž bě khoroſcž bolosna,
Wot tebje nichtón njeßłyſchešche
Tu žane ßłowczko ßwarjenja;
Ně, cžicha, měrna, ſczerpliwa
Bě ty ßo Bohu poddała.

Ty twoje cžěko wukhorjene
Ssy ßo kaž draſtu wußlekka,
To budže junu pſchekraßnjene,
So prěńſchu rjanoſcž ſaßo ma,
Haj! rjanoſcž, kotraž pſchetrjechi
Tu ſachodnu jow na ßwěczi.

A hdyž też wſchitko rady tebi,
Haj, ſ wutrobu też pſchejemy,
Dha njemóžemy tola ßebi
Tón ſtyſk wſacž zyle ſ wutroby;
Ach! twoje ſnamjo lubofne
Nam ſtajnje pſched wocžomaj je.

Džak prajiſch ty nětk wſchitkim rjenje,
Kiž ſ troſchtom k tebi ſtejachu
A kotſiž wjazy abo mjenje
Cži cžěko w kaſchczu pyſchachu;
Haj džak tym lubym ſpěwarjam
A wſchitkim ßwěrnym towarſchkam.

Dha ſpi nětk derje w twojim rowje,
Ty cžeßna knježna Maria!
We Hodžiju tam na kerchowje,
Hacž cže ta truba poßlenja
Też junu ſ njeho wubudži,
Naß na wěcžne wſchěch ſjednocži.

Pětr Mjónk.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Kaž wſchudže, tak mamy też tudy jara rjany płódny cžaß a wſchudže wſchitko w najrjeńſchim keženju ſteji. Wjeczor pſched 1. meje ßo we wſchej wokolnoſczi na jara wjele městach „kuſtarnicže palachu" — kaž lud praji — a to tón krócž woßebje rjany napohlad dawaſche.

Sańdženu póndželu wjecžor je měſchczanſki haptykař k. Schimmel w ßwojim 52. lěcže wumrjeł. — Reſtauraziju w budyſkej piwarni pſched lawſkimi wrotami wot 1. meje k. Jonas wjedže, kiž bě w ßwojim cžaßu reſtaurateur ſ napſchecžo krajnoſtawſkeho ſeminara. — Dokelž chže dotalny pſchedßyda tudomneho pſchiſłužneho ßuda k. Gareis ſapucžowacž, dha je ſa bliſche poßedženja direktař freibergſkeho wokrjeßneho ßuda k. Stöckel ſa tajkeho pſchedßydu tudy pomjenowany.

S Małeho Budyſchinka. Ssobotu 20. haperleje dopołdnja bě 10lětny ßyn tudomneho knježeho podrožnika Schneidera po poručenju na ßykanjowu łubju ſchoł, ſo by tam kurjaze jeja pytał. Na naſchim knježim dworje maja pak maſchinu, kotraž walu runkliżoweho, kaž też ßykanjoweho rěſaka wjerczi a tuta wala je na ſpomnjenej łubi. Jako tam tón hólczeż běſche, dha běchu maſchinu puſchczili, ſo by ßo delka runkliża rěſaka, a duž ßo wala horka wjerczeſche. Pomjenowany hólczeż je nětko najſterje nětkajke hrajkanje ſ walu měł, ſo je ßo ßnadź ſa nju pojſchał a wot njeje wobwjertowacž dał, tak ſo jeho wala, jako chżyſche wón ſ njeje ſłéſczž, ſkóncžnje puſchczika njeje, dokelž bě jeho falu pſchiwjerczaka. Pſches to je ßo ſtało, ſo je wona teho hólza, jako bě ju wón ſ rukomaj puſchcził, ſa pſchiwjerczenu draſtu twjerdże dżeržała a ſ nim wo bliſko ſtejaze ſtołpy tak žałoßnje praka, ſo je jemu howu na planz rosbiła, pjaty roszychnowała a kruch jeneje ruki wotraſyła. — Pomhacž temu wbohemu hólzej njeje nichtón móhł, dokelž nichtón pytnył njeje, ſo je do ßmjertneje nuſy ſapanył.

S Delneho Wujeſda. Naſch wulki a derje ſrjadowany mkyn je wóndano wulku ſchkodu wſał. Mjenujcž dokelž je wón na pěſku ſtejazy a też ſe wſchěch bokow ſ lohkim pěſkom wobdaty, dha je ßo wodże radžiło, jón njejapzy tak podemlěcž, ſo ßo w nim wjazy mlěcž njemóže. To pak budże wulka ſchkoda ſa wobßedżerja, niż jeno teho dla, dokelž budże porjedżenje a nowotwarba ßnadź 10,000 tl. khoſchtowacž, ale dokelž ßo dołhi cžaß też niczo mlěcž a po tajkim niczo ſaßłużicž njehodži.

S Dżěchorez. Pſchedßyda I. hodžijſkeho ratarſkeho towarſtwa, k. kralowſki ſměrz Ochernal nad Dżěchorezami je pſchi ſkładnoſczi 25lětneho jubileja tajkeho pſchedßydſtwa ſa ßwoje ßwěrne a wužitne ſkutkowanje wot kral. krajſkeje direkzije połnwakue pißmo, wot kužiſkeho wokrjeßneho ratarſkeho towarſtwa pak ßlěborny medaillu ſa ſaßłużbu wot ratarſtwa dóſtał.

Přilopk.

* Jako w Schneebergu jedyn pohoncž 17. haperleje ſe ßwojim woſom na dwórniſchczo jědżeſche, dha ßo temu woſej 11lětny ßyn hewjerja Siegela pſchipójßny. Pſchi tym jeho pak koło nětkaſ podtorhny a na měſcze mori.

Płaćizna žitowych produktow w Budyšinje
27. haperleje 1872.

Dowoz: 5811 kórcow.	Płaćizna w přerěžku											
	na wikach, wyšša.			niža.			na bursy, najwyšša			najniža.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pšeńca	7	17	5	7	—	—	7	22	5	7	10	—
Rožka	4	28	—	4	22	5	5	—	—	4	27	5
Jačmjeń	3	22	5	3	20	—	4	—	—	3	20	—
Wowß	2	14	—	2	12	—	2	14	—	2	10	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zahły	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	23	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	—	27	5	—	22	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczešche w Barlinje:

špiritus 22 tl.—23 tl., pšeńca 66—85 tl., rožka 40—56 tl., rěpikowy wolij (njeczišczeny) 16 tl. — nßl.

Czahi po želesniży:

S Budyšchina do Draždžan: Rano 7 hodžinow — minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pšchipołnju 1 h. — m.; popołnju 4 h. 10 m.; wječor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 40 m.; w nozy 4 h.

S Budyšchina do Chorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 20 m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pšchipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnju 4 h. — m.; wječor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 25 m.; popołdnju 2 h. 25 m.; pop. 5 h. 50 m.; wječor 9 h. 55 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3% 80½ B., 1847 4% 97 G., 1852 4% 96¾ G., 1870 5% 105 B., prjed. sakš. schles. žel. akz 4% 100¾ B., prjed. lub. žit. 85 B., Bund. Anl. 1870 5% 100¾ B., landrentenbr. 3½% 85¾ G., kuž.pfandbr. 4% wupowjezdne—, do. 4% njewupowjezdne 95 G. — Akzije: Lipsko-draždž. 258½ bz. — Creditanst. w Lipsku 154 B., sakš. bank 160 B., hornokuž. bank 108½ G., winske bankowi 89½ (17 nßl. 9 np.) — Lubijske — Budyske papjerniki 130 bz., sebn. pap. 100 B., š. masch. fabr. Hartm. 109 B., budyske ßukn. a wulkomłynske akz. 98 G., kuž. masch. fabr. B. 106 — Winske bankowki 89⅝ (17 nßl. 9¼ np.)

Drjewowa aukzia.

Palne drjewa, na rakeczanskich knježich revirach w tutym lěcze spuschczane, budža ßo na ßlědowazych dnjach a lěßowych městnoscžach na pscheßadžowanje pschedawacź:

póndželu 13. meje t. l. rano wot 8 hodžinow na rakeczanskim reviru pschi wumjeńzach:

32 stohow khójnowych schczěpow,
20,88 stoczinow khójnowych walczkow;

na trupinjanskim reviru w czornych wolschach:

2 stohaj khójnowych schczěpow,
2,00 stoczinje wolschowych walczkow,
2,32 " khójnowych walczkow,

na kupje:

57 stohow khójnowych schczěpow,
20,82 stoczinow khójnowych walczkow.

Sapoczatk pschi wumjeńzach.

Wutoru 14. meje t. l. rano wot 8 hodžinow na rakeczanskim reviru pschi kaczej korczmje:

65,61 stoczinow brěsowych a wolschowych walczkow;
3,50 " khójnowych walczkow;

popołdnju wot 2 hodžinow w dubieżu:

4 stohi wolschowych schczěpow,
9,38 stoczinow wolschowych walczkow.

W Rakezach, 3. meje 1872.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

Pčežołarske towarstwo

w delnym dole Sprewje smě̌je schromadžisnu

schtwórtk (na Boże stpicze) 9. meje

popołdnju w 3 hodžinach

w Budyschinje a tam w Thiermannez restauraziji.

Dżeństi porjad: a) 10 italskich matkow, kotrež ßu ßo po wobjankujenju poßlenjeje schromadžisny sa pjenjesy s nascheje pokkadnizy wobstarake, ma ßo s wuloßowanjom bjes ßobustawy rosdželicź;

b) wuradžicź a wobjankujcź ßo ma, hacź a kak bychu ßo kóžde lěto tón tydzień psched ßamymi jutrami wěste mjedowe wiki w Budyschinje postajicź a wumjescź hodžike, na kotrychž by ßo ludźom dobry a hódny měd wot ßobustawow na pschedań poskiczik.

Wschitke ßobustawy ßo s tym naležnje pscheproschuja, so bychu ßo k tutej schromadžisnje, woßebje tych italskich matkow dla seschli, dokelž dyrbja ßo czi, kotsiž njepschińdu abo žanemu druhemu ßobustawej w tej wězy žaneje poruczności njedadža, wot wobdželenja wusankujcź.

Pschedßydstwo.

Räda. Andrae. Beyer. Mihan.

Khojej pt. po 85, 90, 96, 100 np. atd.,
rajß " " 16, 18, 20, 22 np. atd.
syrop " " 16, 18, 20, 36 np.,
rosynki, zokor,
korjenje,
kaž tež wsche druzźiny
palenza
najtunischo porucza **Rudolph Hölzer.**
na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

Žitne wiki 651. **Cžaßnikarske khlamy** Žitne wiki 651.

Oscar Ganßauge w Budyschinje

poručeja ßwój skład schwajzarskich a dybsacžnych cžaßnikow (segerjow) w słotu a ßlěboru,

pariske pendule, regulateury nowschich mustrow, schwarzwaldske cžaßniki, tallaiske rjecžaski a klucže pod rukowanjom a po najtunischich płaczisnach.

Wschě porjedženja ßo bórsy a najtunischo wobstaraja a ßo sa nje, kaž sa nowe cžaßniki jene lěto rukuje.

K

kupowanju a pschedawanju statnych papjerow, prioritätow, akzijow atd., kaž tež k wobstaranju **hypothekow** ßo pschi sprawnym a tunim poßłuženju porucža

C. Aug. Neumann w Biskopizach
w domje knjesa med. pract. Fürstenau.

H. Kayser firma J. Hartmann

na žitnej haßy 52

dosta wulki wubjerk satraschnje tunich nowosczow w žonjazych **jaquetach** wschitkich barbow, **bukskin, ßukno, turnske ßukno, drill pikej, kattun a hotowe schaty,** schtož ßo s tutym najpodwolnischo k wobkedžbowanju porucža.

Skład hotowych mukowych a žitnych měchow

s płatu a drilla.

Poßłuženje je ßerbski.

Pschipośnacże

G. A. W. Mayeroweho bróstsyropa.

K najlěpschemu cžłowjeczeństwa ja sa ßwoju pschißłuschnosci džerżu, jenož **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** poruczicz. Wón je mje wot dołhotrajaceho ßylneho kaschela a bróstbolenja wußwobodżił, hdyž žane druhe nałożowane ßrědki niczo njepomhachu.

W Draždżanach. **Oskar v. Rottenburg.**

Jenož prawdżiwy maja jón w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań.

Heinr. Jul. Fincke w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
H. Kinne, haptykař w Hernhucże,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schotta we Wotrowje a
Lehmann w Budestezach.
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.

Jeja

po najwyschschej płaczisnje pschezo nutskupuje
pjekař **Pötschka** w Hodżiju.

Drjewowa aukzia.

W tudomnym hatkowskim knjeżim lěßowym reviru, w wotdžělenju „popowk" budże ßo pschichodnu **póndżelu 6. meje.**

32 stohow twjerdych schczěpow a
28 walczných stoczinow twjerdych walczkow

sa hotowe pjenjesy na pscheßadżowanje pschedawacz.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodżinow.

W Minakale 26. haperleje 1872.

Hrabinska Einsiedelska hajnisca inspekzia.

Mißionska hodżina w Hnaschezach.

Dżiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo smeje, dali Bóh, pschichodny schtwórtk — 9. meje — jako na ßwjeczeń Khrystußoweho k njebju stpicza mißionsku hodżinu w hnaschczanskej schuli. Duž ßo s tutym wschě pschecželjo a pschecželnizy mißionstwa, wołebje pak wschitke ßobustawy naschcho towarstwa lubje prosca, ßo na pomjenowanym dnju popołdnju w tsjoch tam bohacze nutsnamakacz. **Pětr Mónk,** pißmawjedżer.

Cžaßniki (segerje) wschěch druzinow derje, rucże a tunjo porjedża
J. M. Hornuff na ßukelnjskej haßy czo. 663.

Filiala žitawſkeho hornołužiſkeho banka w Budyſchinje.

My ſ tutym woſjewjamy, ſo my wot nětk pjenjesy k ſadanjenju horjebjerjemy a ſa nje hač na dalſche

pſchi 1 měßačnym wupowjednym čaßu 3%
" 3 " " " 3½%
" 6 " " " 4%
" 12 " " " 4½%
pſchi naſadpłačenju w krótſchim čaßu 2½%

lětneje danje dawamy.

Pſchi tym ſłědowaze poſtajenja płačza:

A. W naſtupanju tych ſummow, kotrež ßo k naſadpłačenju w krótſchich čaßach hač w jenym měßazu nam pſchepodadža.

1) Prěnje nutspłačenje dyrbi ſ najmjeńſcha pokſta toleŕ wunjeſcz a wſchě poſdźiſche nutspłačenja a naſadpłačenja maja ßo na 10 wotkulojczicz.

2) Pſchi prěnim nutspłačenju ßo płačerjej běžaze ſliczbowanje w knihach bankoweje filiale wotewri a ßo jemu ſliczbowanſka knižka, na jeho mjeno wuſtajena, pſchepoda, do kotrejež ßo nutspłačene a naſadpłačene ſummy wot bankofiliale ſapißaja.

3) Kóždemu ſapißanju a wotpißanju matej ßo dwě podpißmje pſchiſtajicz, kotrejž ſtej po woſjewjenjach naſcheje centrale w Žitawje ſa tudomnu filialu prawomóznej.

4) Dźělbne abo zyłe naſadpłačenje ſummow ſtanje ßo:

hač k ſummje wot 200 tl. hnydom,
pſches 200 tl. hač 500 tl., hdyž ßo 3 dny prjedy,
" 500 " " 1000 " " " 4 " " ,
" 1000 " " 3000 " " " 7 " " ,
" 3000 " " " 14 " " ,

wupowjedźenje pſchipowjedźi a ßo to, ſo je ßo ſtało, w ſliczbowanſkej knižzy ſe ſtrony bankofiliale naſpomni.

Summy, kiž ſ najmjeńſcha wołom dnjow pſchi banku ſtejałe njejßu, ßo njeſadanja.

5) Hdyž ßo žadyn kapital, k naſadpłačenju pſchipowjedźeny, na poſtajenym dnju naſad njewoſmje a hdyž ßo pſchipowjedźenje njewotpraji, dha ſadanjenje ſummy wot tuteho dnja ſaſtanje. Ma ta ſumma na poſdźiſche wuražne pſchipowjedźenje dale pſchi bankofiliali ſtejo woſtacz, dha ßo ſ njej kaž ſ nowym nutspłačenjom ſkutkuje.

6) Tak dołho hač chže wobßedźer běžazeho ſliczbowanja tuto wotewrjene dźeržecz, dyrbi w tymle na njeho ſ najmjenſcha pjeczdźeßat toleŕ ſapißanych bycz.

7) Pſchi doſpołnym naſadpłačenju nutspłačenja po kapitalu a dani bankofiliala ſliczbowanſku knihu naſadwoſmje a ſ tym kóžde prawo na njej ſaſtanje.

8) Tak dołho hač je běžaze ſliczbowanje wotewrjene, ßo dań pſchi kónzu lěta wot bankofiliale wobliczi a je wobßedźerjej ſawoſtajene, ju wot 15. januara pſchichodneho lěta ßebi wupłaczicz abo w kulojtej ſummje ßwojemu nutspłačenju w ſliczbowanſkej knižzy pſchipißacz dacz.

B. W naſtupanju ſummow, kotrež ßo ſ. jenoměßačnym abo dlěſchim wupowjednym čaßu pſchi naß ſapołoża.

1) Na tute ſummy ßo pſchi nutspłačenju obligazije dadża, kotrež maja ßo wot dweju tych ſa bankofilialu prawomějazych podpißacz.

2) Danpłačenja ßo na ſadnej ſtronje obligazije naſpomnja.

3) Hdyž ßo dźělbne wupłačenje ſ kapitala žada, dha bankofiliala obligaziju zyłe naſad woſmje a na ſawoſtaty kapitułowy ſbytk nowu obligaziju wuda.

4) Woßebite kwittonki ßo wot bankofiliale po prawym ani dla danje ani dla kapitala njeżadaja, ale ßo poßleńſchi wupłaczi na naſaddacze obligazije.

C. Powſchitkomne poſtajenja.

1) Pſchi ſadanjenju wſchěch pjenjes, kotrež ßo pſchi bankofiliali ſapołoża, ßo dny nutspłačenja a naſadpłačenja ßobu njeliczą.

2) Kapitalije móża ßo pod dźerżenjom poſtajenych čaßow ſe ſtrony bankofiliale wupowjedźicz. Wupowjedźenja ſtanu ßo pſches woſjewjenje w ſjawnych čaßopißach, ſ najmjeńſcha pſches budyſke „Bautzner Nachrichten" a „Serbſke Nowiny." Tola budża ßo k tutym woſjewjenjam pod dźiwanjom na wobſchěrnoſcz, kotruž depoſitſke ſkutkowanje dobudże, tež hiſchcze druhe nowiny wužiwacz.

3) Naſadpłačenja kaž tež danpłačenja ſe ſtrony bankofiliale ſtanu ßo jenoż na pokaſanje abo pſchepodacze obligazije abo ſliczbowanſkeje knižki. Bankofiliale nima pſchißłuſchnoſcz, ma pak prawo, legitimaziju dokumentypokaſarjow pruhowacz.

4) Jeli ßo ſliczbowanſka knižka abo obligazia žanemu wobßedźerjej ſhubi, dha je jeho pſchißłuſchnoſcz, to bankofiliali na měſcze woſjewicz, ſo by wona tu knižku abo obligaziju, hdyž ßo jeje wupłačenje hiſchcze ſtało njeje,

bo poruczności a na khósty wupožczerja w nowinach wosjewika a ju sa kniczomnu a njepłaczazu wuprajika. Po doprosdaczu ßmě bankofiliala tu dokžnu summu ßudniszy deponirowacz.

5) Psches horjewsacze sliczbowanskeje knižki abo obligazije ßo wupožczeř postajenjam, tam wotczischczanym podczißuje.

Nascha kaßa je sa depositkske skutkowanje na kóždym wschědnym dnju dopołdnja wot 9–12 hodzinow a popołdnju wot 3–5 hodzinow wotewrjena.

W Budyschinje, w haperleje 1872.

Filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

(S barlinskich nowinow.

Sa kralowski napoj!

(37212.) Augsburg, 2. 3. 72. Nałoženje Waschеho kralowskeho napoja (Königstrank) je pola mje najlěpje skutkowało. Ja czerpjach dlěschi czaß na **sažwanje bróstowych organow** a běch wschelake ßrědki podarmo trjebał. Nětko je pak sažwanje zyle sahnate. L. Ganghofen.

(38763.) Scheuern p. Naßawa, 5. 3. 72. Wasch kralowski napoj je pschi dźěsczu wothladarja želesnizy skutkował. Po wužiczu prěnjcje blesche No. 1 nochzysche ßo hischcze žane pomjeńschenje **epileptiskich widlischczow** pokasacz, dźěczo ßo po jich wróczenju jenož mjenje ßłabe czujesche hacz prjedy. Po nažoženju wot No. 7 wospjetowa ßo tón nadpad hischcze ras jara ßylnje, **potom kak niz wjaz**, kaž Wam dźěsczowa macz prajicz da. A. H. Schramm.

(38785a.) Caßel, 7. 3. 72. Po wužiczu 6 bleschow kralowskeho napoja, kotrež s Waschеho składu tudy, Frankfurterstr. 22, kupich czuju ßo wot mojeje dołholětneje **ßuchoczinу** (lěkarjo mojim ludźom prajachu, so budu jenož hischcze 6 njedźel žiwy) **zyle wußwobodźeny.** J. Suntemig, mjeczeř.

(38937.) Schweich, 7. 3. 72. Moja žona bě něhdźe 11—12 lět na **hłowubolenje, bluwanje a bjesappetitnoscz** khora. Jenož s nałoženja Waschеho kralowskeho napoja je netko zyle wot nich wußwobodźena. F. Verweiler.

(38945.) Daber, 8. 3. 72. Pschi mojej žonje je kralowski napoj psche **žołdkowy kurcz** (krampf) a pschi mojim ßynu psche skrofle skutkował. — Skasanje. E. Pfannenbecker.

Wunamkař a jeniczki fabrikant:

hygiëist (strowotny radźiczel) Karl Jacobi

w Barlinje Friedrichstraße 208.

Blescha kralowskeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje poł tolerja. W **Budyschinje** 16 nßl. pola H. J. Lincki, w **Kamjeńzu** p. H. Pachaly a w **Wojerzach** p. Rob. Husty.

Nowo-etablirowana

pschedeschcznikowa fabrika

(Schirmfabrik)

Na jerjowej haßy 268. **Na jerjowej haßy 268.**

M. Schmidt

w Budyschinje

porucza wulki wubjerk najrjeńschich

ßłóncznikow a pschedeschcznikow

jenož ßamßneho fabrikata

pschi najsprawnischej tworje po najtunischich płaczisnach.

Wschitke něhdźe trěbne porjedźenje a poczehnjenje ßłóncznikow a pschedeschcznikow, kaž tež płókanje a modernisirowanje noschenych ßłóncznikow (Sonnenschirme) kóždeje družiny ßo najruczischo a najtunischo wobstara.

Psches hódne dźěławe mozy w familiji je mi móžno, wschu dotalnu konkurrenzu w tajkim nastupanju dospołuje pschetrjechicz.

Tež do dalschich městow a wßow ßo poruczenja psches poßelnikow a poßelnicze najsprawnischo wobstaraja.

S poczesczowanjom **M. Schmidt.**

Destillazija Ad. Rämscha w Budyschinje na ßerbskej haßy pódla kaserny ßwój wulki wubjerk woßebje czisczenych ordinarnych palenzow, jednorych a dwójnych liqueurow w wjetschich dźělbach kaž tež jednotliwje po najtunischich płaczisnach najpodwolnischo porucza.

Wosjewjenje.

S tutym dowolam ßebi czeſczenym wobydlerjam Budyſchina a wokolnoſcze najpodwolniſcho k nawjedzenju dacz, ſo ßym

ßrjedu 1 meje

ßwój nowonatwarjeny

photografisko-artistiski atelier

ſ napſcheczja theatra

wotewrił a poruczam jón k dobroczíwemu wobkedzbowanju. Dokelž zanych khóſtow lutował njejßym, tutón atelier po pozadanjach czaßa bohacze a elegantnje ſhotowacz a pſches nowotwarbu ateliera tež w naſtupanju poßwětlenja najrjeńſche reſultaty dobych, dha ßo nadzijam, ſo budze dowěrjenje, w prjedawſchich létach mi w tak bohatej měrje ſpožczene, tež moje nowe pſchedewſacze podpjeracz. Woßebje poruczam ßo k photographirowanju kublow, krajowobraſow atd., kotrychž je wulki wubjerk w mojim atelieru k dobroczíwemu wobhladanju wupołożeny.

W Budyſchinje, 1. meje 1872.

S poczeſczowanjom

Alexander Matthaey.

Drjewowa aukzia.

Palne drjewa, na **kobliczanſkich**, do **rakeczanſkeho** knjejſtwa ßłuſchazych revirach w tutym lěcze naſbite budza ßo na ßłědowazych dnjach a lěßowych městnoſczach na pſcheßadzowanje pſchedawacz:

ßrjedu 15. meje t. l. rano wot 8 hodzinow w jahodzu:

1½ R.metra dubowych kneblow,
1,24 dubowych walczkow,
7,25 ſtoczinow khójnowych walczkow;

pſchi rokoczinje:

1 R.meter brěſowych ſchczěpow,
94½ R.metra khójnowych ſchczěpow,
22½ R.metra khójnowych pieńkow,
42,36 ſtoczinow khójnowych walczkow
,42 wolſchowych walczkow

ſchtwórtk, 16. meje t. l. rano wot 8 hodzinow w komorowſkej holi:

58½ R.metra khójnowych ſchczěpow
24,57 ſtoczinow khójnowych walczkow,
21 hromadow khójnowych zerdzow;

pſchi hamorſkim hacze:

10½ R.metra khójnowych ſchczěpow,
53,20 ſtoczinow khójnowych walczkow.

Kobliczanſka hóntwarnja p. Wulkich Sdzar, 3. meje 1872.

Zſchech, hajnik.

Prawdziwa Glöcknerſka hojata a czehnita zalba, ſe ſchtemplom M. Ringelhardt wuhotowana, dla ßwojeje **woßebneje** hojazeje mozy ßwětoſnata, ßo ſa ßłědowaze czerpjenja **porucza**, jako ßu:

wicz, drjenje, podagra, rheumatismus w ſhibadłach, koſczožer, karbunkel, jětßenje, ßucha a mokra liſchawa, kurjaze woka, woſabjenje, wopalene ſtawy, kaž tež wſchě

wotewrjene, ßo jětſjaze, rosſkhódne, ſyfilitiſke bolaze a czerpjenja, nabubnjenje ſakſow atd.

Tež najſtarichu ſchkodu tale zalba ſahoji.

Sa 2½ nßl. doſtacz w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Drjewowa aukzia.

Pónđzelu 6. meje budze ßo na ſderjanſkim reviru 25 walczných ſtoczinow ßłnych twjerdych, kaž tež 13 walczných ſtoczinow mjehkich walczkow ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadzowanje pſchedawacz.

Shromadziſna rano w 9 hodzinach w nadróżnych khójnach pſchi ſchußeju niże Sderja.

Hajniſtwo w Sderju 26. haperleje 1872.

G. Petrenz.

Serbſke Nowiny

czo. 2, 3 a czo. 17 tuteho léta ßo we wudawarni Serb. Nowinow ſaßo kupuja.

Katholſki Poſoł czo. 8. je wuſchoł.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 19. ~ 11. meje. ~ 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych srotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. póaće 8½ nsl.

Wopschijecże: Vesuv. — Najnowsche. — Swětne podawki. — S poßedżenja. — Se Serbow: S Njesdaschez. Se Žiczeńka. — Spěw. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Wukasy wyschnosche. — Cyrkwinske powjesche. — Nawěschtnik.

Vesuv,

wohenpluwaza hora w Italiji, něhdże 4 hodziny wot města Neapla leżaza, je w poßleńschich dnjach wjele schkody naczinika. S jeje wjerschka, hdżež je schěroka a hłuboka dżera do semje nuts, ßo najbole jenoż won kuri; pschetoż we hłubinje hory je każ palazy jesor, hdżež ßo wschelake kamjeniny, s wodu směschane, schkrěja a warja. Pschi tym najbole měr a czichota w horje ßamej knježi, tak so móża ludżo hacż na jeje wjerschk hicż a tam do jeje kratera — każ ßo ta dżera mjenuje — dele hladacż. Ale s czaßami je to zyle hinak; w snutsknej horje poczina dale a bóle njeměrnischo bycż, para a dym haruje a reji, kur ßo huscżischo a huscżischo won wala a błyschi w nim tam a ßem lětaja, hora rži a tschepoze, so hacż w Neaplu wokna schczerczą. S kratera hory pkomjenja ßapaja a s njeho lětaja żahke kamjenje, druhdy każ małe khěżki wulke, kotrež ßo husto doscż saßo do dżery wala, husto pak po horje dele slecża. A na jene dobo ßo niże wjerschka, kiž każ hórka na horje wonhlada, dżera wotewri a s njeje běži żahka rěka jeschkrjenych kamjeninow, kotraż wscho sanicži a spali, schtoż doßahnje.

Wona kóżdu murju powali abo ßo tola, hdyż ßo jej to njeradżi, do doma wali a jón spali a skasy. A s czaßami ßo stanje, so ßo drobny żehliwy popjeł s kratera won ßypa a horu a jeje bliżschu a dalschu wokolnosch wjele zolow wyßoko poßypa. W lěcże 79 po Khrystußowym narodże ßo tajki popjeł někotre dny spochi dżěsche a města Pompeji, Herkulanum a Stabiä tak pschikry, so wot jich domow niczo wjazy widżecż njebě a so ßo tamnischi wobydlerjo, kiž běchu s wjetscha sahe doscż roscżěkali, wjazy domoj wróczicż njemóżachu; pschetoż wulke deschcże běchu tón popjeł tak ßelnje hromadu spkawili, so bě wón bórsy tak twjerdy każ skała, a so bě ložo, nowy dom natwaricż, hacż s popjełom sanjeßeny s teje stwjerdnjeneje maßy wón wudypacż. W sandżenym' lětstotku ßu Pompeji s nowa won wudobywacż poczeli, tak so je tam nětko tójschto haßow wotkrytych, s domami, kotrež běchu ßo w spomnjenym lěcże s Vesuvowym popjełom pschikryli.

(Pokraczowanje.)

Najnowsche.

Draždżany, 8. meje. Kral a kralowa stai wczera wjeczor pschi najlěpschej strowosczi s Rivy do Stresy pschijěłoj. Po pěknym pschejěsdże gardaskeho jesora běchu jeju w Peschierje wot tamnischich wojerskich wyschkow pschecżelniwje powitali, swotkal pak bje-wscheho komdżenja dale puczowaschtaj. Jako do Stresy pschijědżeschtaj, deschcż dżěsche.

Hrabja Cajus Stolberg je petiziju, na kotrejż bě něhdże 100 podpißmow, na rajchstag poßłał, s tym żadanjom, so bychu jesuitojo w Sakskej bycż ßměli.

Tudy bu w pschitomnosczi tsjoch ruskich duchownych, wyschscheho draždżanskeho měschczanosty a druhich woßebnych knježich 6. meje sakładny kamjeń noweje ruskeje zyrkwje pschi bismarkskim torhoschczu na ßwjedżeńske waschnje położeny.

Versailles, 7. meje. Skutkowanje marschala Bazaina w poßleńschej wójnje ma ßo wot wojerskeho ßuda rosßudżicż. — (Bazaina bě ßo, każ je snate, s wulkim wójskom do Metza scżahnył a dyrbjesche ßo skónczńje Němzam poddacż.)

London, 7. meje. Němska khěżorka je dżenßa tudomny němski hospital wopytała a tam snamjenity pjenjeżny dar sawostajiła.

Madrid, 6. meje. Sběżkarjo, kotrychż Don Karlos nawjedawasche, ßu dospołnje sbiczi a je jich něhdże 600 wot kralowskeho wójska sajatych.

Madrid, 8. meje. Po nowschich powjesczach je Don Karlos do Franzowskeje czeknył.

Hdyż też ßnadż druhdy wonka pod bohatym tórmom żane Serbske Nowiny wjaz dostacż njejßu, dha ßu tola hischcże nutska we wudawarni Serb. Nowinow na pschedań.

Redakzia.

Swětne podawki.

Sakska. Dokelž je w Rivje nětko saßo jara rjane wjedro, dha kral Jan a jeho knjeni mandželska wot tam wschědnje wjetsche abo mjeńsche wujěždy cžinitaj. Jeje strowosćž je we wschěm nastupanju dobra.

W Sakskej ßo w tu khwilu nědhže 20 nowych schußejow twari a je k temu nědhže 500,000 toleŕ wustajenych.

W Sakskej je 1111 evangelskich duchownych, tak so na 2250 wobydlerjow jedyn duchowny pschińdže. Jich dokhody s wobydlenjom ßo na 1 million 246,788 tl. woblicža, tak so by na kóždeho duchowneho létnje 1125 toleŕ pschińcž dyrbjako. Ale temu njeje tak, pschetož tajzy duchowni ßu tež k namakanju, kiž maja sa léto lédom 400 tl. — Cži 4088 wucžerjo, kiž ßu ßobustawy sakskeje wudowinskeje a ßyroczinskeje kaßy, maja s wobydlenjom 1 million 831,575 tl. létnych dokhodow, tak so by w pscherěšku na kóždeho 448 toleŕ pschischko; schtož pak w skutku tak njeje, dokelž ma jedyn wjaz a druhi mjenje létneje sdy.

Na universitetu w Lipsku je hacž dotal 2360 studentow sapißanych. — W Sakskej na 11,595 wobydlerjow 1 žandarm pschińdže, w Württembergskej na 3659, w Badenskej na 2917 a w Weimarskej na 4491 wobydlerjow.

W Rötišu pola Plauena je 28. haperleje blysk jenu žonu sarasył a 29. haperleje w Falkenbergu pola Freiberga jene kubko sapalił, kotrež je ßo zyke wotpaliko.

Kral a kralowa ßo pjecža 15. meje do Sakskeje wróczitaj a chzetaj prěńschi cžaß w Jahnishausenje pschebycž.

Wokrjeß budyskeje krajskeje direkzije ma po nowschim ludliczenju 330,133 wobydlerjow, zyła Sakska pak ma jich w tu khwilu 2 millionaj 556,244.

Wotrocžk Heinza w Oberfriedersdorfje, kiž bu psches to wobschkodženy, so ßo měch polvera na jeho wosu sapali, je na wopalenje wumrjecž dyrbjak.

Pruß y. Sa tak mjenowane korrespodenzkarte budže ßo wot 1. julija w němskim khějorstwje jenož 5 np. porta płaczicž. Wone ßo hacž dotal woßebje teho dla tak mako nałožachu, dokelž běsche porto sa nje trochu drohe, mjenujzy 1 nßl.

Na namjet wjerćha Bismarka je khějor-kral wyßokeho katholskeho duchowneho, mjenujzy kardinala wjerćha Hohenlohe sa němskeho poßłanza na bamžowym dworje pomjenował a Bismark je ßebi najskerje myßlił, so jeho bamž sa dobreho sposnaje, dokelž je Hohenlohe s wyßokeho rodu a hewak tež jako dobry katholik snate. Ale bamž wjerćha Hohenlohe sa poßłanza pschiposnał njeje, prajizy, so ßo tajke sastojnstwo sa žaneho romskeho kardinala njehodži. — Bismark pak, kiž je swuzjeny, so kóždy tak rejwa, kaž wón piska, je nětko njemako mjersazy, so bamž po jeho woli cžinicž nochze, a wschelake nowiny, wot Bismarka wotwißowaze, teho dla s tym hroża, so ßo nětko katholskej zyrkwi w Němzach derje njepóndže, hdyž bamž tak njecžini, kaž ßebi Bismark žada. — Ale cžoho dla dha bamž wjerćha Hohenlohe sa němskeho poßłanza pschijał njeje? budže ßo nękotryžkuliž praschecž, hdyž je tón tola wyßoki duchowny a hewak dobry katholik. Ludžo na tajke praschenje wotwolwjeja, so ßnadž bamž rad njewidži, hdy by žadyn romski kardinal Bismarkowy ßkužobnik był a so by jemu drje wjerch Hohenlohe należnosćze katholskeje zyrkwje w Němzach lohko dosćž tak wukkadował, kaž by je Bismark wukkadowane měcž chzył. Pschetož to je snate, so taj dwaj hohenloheskaj bratraj, jako prjedawschi bajerski ministerpscheda a tak mjenowany ujesdski wójwoda, so tutaj dwaj w němskich należnosćzach wscho ßobu cžinitaj, schtož ßebi Bismark wumyßli a so teho dla drje tež njewěste bycž njemóże, so budže tež tón tseczi bratr, mjenujzy kardinal Hohenlohe, po Bismarkowej woli skutkowacž, hdy by tež hewak najlépscheho katholskeho smyßlenja był. Duž žadyn džiw njeje, so jeho bamž sa němskeho poßłanza měcž nochze.

Na němskim rajchstagu je namjet stajeny, so by ßo dawk wot ßele zyle horjesběhnył a radscho na tobak pokožił; pschetož ßol dyrbi kóždy měcž, tobak pak po prawym nikomu k žiwjenju trjeba njeje. Na tajke waschnje, mjenujzy hdy by ßo ßelowy dawk sahnał, by nękotraźkuliž ßwójba hódny pjenjes salutowała, pschetož wot centnarja ßele ßo nětko 2 tl. dawka płaczitaj. — Rajchstag je w ßwojim poßedženju wot 6. meje póstske wujednanje s Franzowskej a Schpaniskej sa dobre sposnał a wustawki tuteho wujednanja najskerje hižom w tychle dnjach do žiwjenja stupja.

Awstria. W bližschim cžaßu w Winje tak mjenowany rajchsrath hromadu stupi, kotrychž s tajkich sapoßłanzow jenotliwych awstriskich ßejmow wobsteji, kiž ßu wot ßobustawow tutych ßejmow sa rajchsrath wusmoleni. W poßleńschim rajchsrathu s Cžech žadyn sapoßłanz njebě, dokelž Cžechojo, kiž mějachu wjetschinu w cžěskim ßejmje, žanych sapoßłanzow do winskeho němskeho rajchsratha wusmolili njeběchu. Nětko pak tež s Cžech saßo sapoßłanzy — ale němszy — na rajchsrath pschińdu, dokelž je pschi poßlenich wolbach w Cžechach němska strona po wschelakich schkiwnych puczach wjetschinu dobyła.

Rußowska. Sa pschisporjenje ruskeho wójnskeho łódžstwa (flotty) ßo w Rußowskej nětko pilnje skutkuje a ßu w nowschim cžaßu w Kronstadtu schtyri panzerowe fregatte natwarjene a se wschěm nusnym wuhotowane. Tež sa cžorne morjo ßo se wschej mozu wójnike łódže twarja.

Jendželska. Pruska kralowa je do Jendželskeje na wopytanje pschijěła. Jendželska kralowa Viktoria ju w Windsorje jara pschecželniwje powita a pruska kralowa tam nękotry cžaß pola njeje wostanje. — Schtož tak mjenowanu alabamsku swadu bjes Jendželskej a ameri-

kanſkej uniju naſtupa, dha ßo w nowiſchim cžaßu ſda, ſo ßo ta wěž na měrnym puczu wuczini, to réka na to waſchnje, ſo Jendželſka ameriſkej uniji hódny pjenjes wupłaczi.

Schpaniſka. Don Karlos, kiž je prynz prjedawſcheje ſchpaniſkeje kralowſkeje, ale wot luda ſe Schpanije wuhnateje ßwójby, je w poßleńſchich dnjach do Schpaniſkeje pſcheſtupił, ſo by tam ſ pomozu ſbĕžkarjow nětcžiſcheho ſchpaniſkeho krala ſ kraja wuczińſchcžał. Don-Karloſej je ßo tež tójſchto ludźi pſchiwdako a je teho dla w nĕkotrych ſchpaniſkich krajinach wulki njemĕr a njepokoj, pſchetož kralowſzy wojazy ßu na Don-Karloſowych ludźi, kiž ßo teho dla Karliſtojo mjenuja, ſ wójnſkej mozu pſchicžahnyli a ßo ſkoro wſchĕdnje ſ nimi bija. Ale Karliſtojo dyrbja wſchudże zofacž a móże ßo ſkónczńje ſtacž, ſo Don-Karlos kralowſkim wojakam do ruki panje, jeli ßo jemu njeradźi, w prawym cžaßu do Franzowſkeje cžeknycž.

Amerika. Sa amerikanſku uniju ma ßo 5. novembra t. l. nowy pſchedßyda na bliźſche 4 lĕta wuſwolicž a poczinaja tamniſche politiſke ſtrony hižom nĕtko pſchihoty k temu cžinicž.

S poßedženja
łužiſkeho provinzialneho ßejma
w Budyſchinje 2. meje 1872.

Dokelž ßo nam njeſda prawda byczʼ, ſo moji lubi ßerbſzy wuſwolerjo kaž tež druſy Sserbja niczo wo tym njeſhonja, ſchto ßo na wakporſkim a druhdy tež michakſkim łužiſkim ßejmje wuradźi, dha chzemy tudy na to bóle ſajimawe ſ poßlenjeho poßedženja ſpomnicž.

Najprjedy cžinjeſche khĕtro wjele wurycžowanja §. 25 noweho zyrkwineho ſakonja, po kotrymž kollator abo patron zyrkwje po wuprósnjenym duchownym měſcze bjes tymi duchownymi, kotrychž ma woßadże k wubranju jako noweho duchowneho pomjenowacž, žaneho prjódkſtajicž njeßmĕ, kiž pſchi woßadże, kotraž jemu 800 tl. njeße, pſched 5 a pſchi woßadże, kiž 1600 tl. njeße, pſched 10 lĕtami ßwoje wolbne pruhowanje wobſtał njeje. — Pſches tajke poſtajenje je pak ßwoboda patrona a tež woßady jara wobmjeſowana, dokelž potom wjetſcha woßada duchowneho, hdyž je trochu mkody a by tajkeho měſta rad hódny byk, doſtacž njemóże, pſchetož wón woßadże ſ zyła pomjenowany byczʼ njeßmje. Knjes ſapoßłanz Fahnauer rycžeſche pak ſa tajke wobmjeſowanje woßadźineje ßwobody a prawa, ale jako k wothłoßowanju pſchińdże, hłoßowaſche wón ßam lutki pſcheczíwo tajkej ßwobodże; wot wſchitkich druhich pak bu wobſanknjene, ſo ma ßo pißmo na miniſterſtwo poßłacž teho wopſchijecža, ſo ßo tajke poſtajenje ſa Łužizu, woßebje pak ſa ßerbſke woßady njehodźi; dokelž bjes ßerbſkimi duchownymi a kandidatami tak wulki wubjerk njeje, tak ſo móhło ßo ſtacž, ſo by ßo na wuproſnjene duchowne měſto žadyn ſtarſchi duchowny njeſamokwik a tajka woßada potom žaneho duchowneho doſtacž njemohła.

K temu chzemy pſchiſpomnicž, ſo po wujednanju, kotrež je ßo bjes Łužizu a ſakſkimi herbſkemi krajemi ſtako, ſakſka Łužiza nĕkotryžkuliž ſakon, w Draždžanach wuradźeny, horjewſacž njetrjeba, hdyž jón łužiſke provinzialne krajne ſtawy ſa dobry njeſpoſnaja, — a ſo móża woni wſchelake pſchemĕnjenja w nowym ſakonju žadacž, jeli ßo wón ſe ſtarymi łužiſkimi prawami njeſnjeße.

Dale ßo pißmo lubijſkeje měſchczańſkeje rady prjódkpokoži, w kotrymž wona łužiſke krajne ſtawy wo to proßy, ſo bychu cži jeje wotpohladanje, w Lubiju nowy wuczerſki ſeminar ſakožicž, dobroczińje podpjerali. Miniſterſtwo myßli mjenujzy na ſakoženje hiſchcže jeneho tajkeho ſeminara w Łužizy, ſo by pobrachowanju wuczerjow ſkerje lĕpje wotpomhane było a duž bychu jón Lubijſzy rad w ßwojim měſcze měli. Łužiſke ſtawy chzedża tajku próſtwu podpjeracž.

Schtož pjenježnu pomoz ſa gmejny naſtupa, kiž maja khudych khorych we wſchelakich hojerńjach, dha budże ßo jim kaž dotal abo kaž ſańdźene lĕto po móżnoſczi pomhacž, a ma ßo jim tež ſa woßyroczene khude dźĕczi pjenježne podpjeranje dawacž. Woßebje pak budże ßo ſa khudych na roſomje abo duchu khorych, kotſiž ßo w krajnych hojerńjach lĕkuja, gmejnam po móżnoſczi połne ſarunanje płaczicž.

Tež chzychu ſ wjetſcha wſchitzy ßerbſzy ſapoßłanzy, ſo by ßo gmejnam, kiž ßu dobre a twjerde pucže natwariłe a je ſdžerżecž wjedźiłe, wĕſte myto dako, ale pſchi tym buchu najbole wot nĕmſkich pſchehłoßowani, kotſiž chzedża jenož pſchezo pjenjeſy hromadźicž a potom po jenoſczach dźĕlicž. Duž ßo na pucže žane prämije ſ łužiſkeje pokładnizy dawacž njebudża.

Wo Pomorezach, kotrež hewak wjele rycžow cžinjachu a mĕjachu pak pſchedate pak pſchenajate byczʼ abo dyrbjeſche ßo nĕſchto druhe ſ nimi ſapoczecž, dokelž wjele njenjeßechu, ale ſkerje pſchidawk trjebachu, ßo tón krócž ſ zyła niczo njepraji, dokelž bĕchu w poßleńſchim cžaßu mały wunoſchk pſchinjeßłe. Runje tak mĕjeſche ßo tež ſ tamniſchej ſpytowanſkej ſtaziju.

Handrij Keŕk,
łužiſki provinzialny ſapoßłanz.

Ze Serbow.

S Njeſdaſchcž. Tamnu wutoru jako 23. haperleje mĕjachmy tudy rĕdki ßwjedżeń, pſchetož tudomny wumjeńkař Michał Pjetſchka a jeho mandźelſka Hańža rodź. Hetaſchcž ſ Bĕczíž na tutym dnju ßwój 50lĕtny mandźelſki jubileum ßwjecžeſchtaj. To ßo ſta w ßrjedźiſnje jeju dźĕczi, kaž tež w pſchitomnoſczi bliźſchich a dalſchich pſchecželow a ſnatych. Pſchiſchoł bě tež hodźiſki diakonus ł. Voigt, kotryž jubilarow ſ rjanej rycžu ſwjeßeli a jimaj ßwjate požohnowanje wudźĕli. Wot teho,

kaž tež wot wschelakich darow a sbožopscheczow, kotrež běschtaj taj czesczenaj mandzelskaj s wjele stronow dostałoj, běschtaj wobaj jara hnutaj, tak so ßo sa wscho se ßylsojtymaj woczomaj dzakowaschtaj.

Bóh daj jimaj hischcze pěkny wjeczor žiwjenja a spožcž jimaj napoßledku czichu a sbóžnu ßmjercz!

Se Žiczeńka. Tudy wjeczor w 11. hodzinje 4. meje woheń wudyri a domske, bróžeń, hródź, drjewjeńz a kolnju Khrystiany swudowjeneje Hantuschoweje rodź. Kubschez do procha a popjeła pschewobroczi. Woheń je pjecza sałoženy.

Lubosć wěrne zbožo.

(Z Łužičana 1867.)

O zbožowny, štóž lubosćiwu
Je wutrobičku namakał!
Tón hakle je přez lubosć miłu
Najrjeniši běh započał.

Hdźež wutrobje dwě lubosć hrěje,
Jej' w zbožu, horju zjenoća:
Tam njebjeske so słónco směje
A róžowy čas zeskhadźa.

Haj lubosć, jeno lubosć prawa
Je žiwjenje, jej poswjeć so;
Z njej Bóh tón knjez ći wšitko dawa,
Ty maš najwjetše bohatstwo.

P.

Přilopk.

* W Niklasdorfje (w Schlesynskej) wóndano jedyn 11lětny hólz hałosy na kruchi rubasche a jeho 4lětny bratr tajke kruchi k maczeri noschesche. Pschi tym pak doscz kedzbny njeběsche, pschetož runje, jako bě ßo tón rubař se ßekeru sahnał, ßo wón s hłowu tak skhili, so jeho tamny se wschej mozu do hłowy rubny. S tym žałosczenjom: „Ach, moja luba maczě!" běži tón hólczk k ßwojej maczeri a jej morwy k nohomaj panje.

* W Zwikawje mějesch ßo 6. meje generalna shromadzisna woheńsawěsczazeho sjenoczeństwa sakskich wojerskich towarstwow.

* W zyrkwi w Kunnersdorfje blisko Königsteina ßu paduschi wóndano w jenej nozy jenu Božu matru, jenu měschnisku ßuknju, dwaj wołtarnej ßwěcznikaj a tsi knihi kranyli.

* Najwoßebnische jědze w Chinesiskej ßu bjes druhim: wowcze woczka w juschzy s rosßykanych pawjazych nohow: wulke selene pražene jeschczerzy; pjelnjene běłe myschki, kiž ßu tak pschihotowane, so móže jim tón, kiž chze je jěscz, lohko kožu wotczahnycz; pjeczene hady a małe tykanczki, kiž ßu s wudzeńzami (deschczowymi wakami) pjelnjene. To Chinesam wscho jara derje ßłodzi.

* Poßlenje ludliczenje wot 1. decembra 1871 je dopokasało, so je w němskim khěžorstwje 41 millionow 58, 139 wobydlerjow. W lěcze 1867 běsche jich 40 millionow 106,890 a je wobydleřstwo teho dla wo 951,181 woßobow pschibyło.

* W Grünhainje je ßo 3. meje wjeczor 6 domskich s 5 bróžnjemi a wschelakimi druhimi pódlanskimi twarjenjemi watpaliło.

* W Hilmersdorfje bě jedyn 11lětny hólczez ßwoje pjenjesy k jemu nałožił, so bě ßebi palenza kupił a jón wupił. Bórsy po tym wón k semi padže a wußny. Drusy hólzy jeho najprjódzy do jeneje bróžnje donjeßechu, potom pak k jeho starschimaj, hdźež wón sa někotre hodziny wumrje.

* W Württembergskej mějachu 29. haperleje straschne njewjedro. W Sulmentingenu błysk jenu 6lětnu holzu na poli sarasy, w Laupheimje wón tsi krócz do wschelakich twarjenjow dyri, w Schmiechenu jeneho muža sarasy a druheho tak wobschkodzi, so budze tón drje tež wumrjecz dyrbicz. W Ehingenu ßo 2 khěži s błyskom wotpalischtej.

* W Niederbrechenje pola Limburga je ßo 30. haperleje 81 domstich, 65 bróžnjow a něhdže 100 hródzow wotpaliło.

* W syriskim měscze Antiochiji je 3. haperleje semjerženje wulku dźělbu tamnischich twarjenjow do rospadankow pschewobroczilo. Pschi tym je psches 1600 ludzi wo žiwjenje pschischło, w jenej grichiskej zyrkwi, kotraž ßo saßypny, buchu 300 kemscherjow saražene. Sarženje semje jenož 40 sekundow abo $^2/_3$ minuty trajesche.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. To mi jedyn pscheczel tola dziwnu wěz s jeneho pschewodzenja wóndano powjedasche.

Mots Tunka. Kajka dha to běsche?

H. D. Wón měnjesche, so je ßo pschi wschej srudzbje dyrbjał ßmjecz.

M. T. Ale czoho dla dha?

H. D. Nó, hlej, to je ßo młoda holza po dworje wokoło walała, kaž pjana.

M. T. To pak tola s wěstosczu prajicz njemóžesch, so je tajka była.

H. D. Strósba njeby žana tak cziniła, ta by ßo psched duchownym strachowała; ale kotraž ßo blesche njeboji, ta ßo tež duchowneho njeboji, byrnje pódla stejał.

M. T. Schto je hrosna, wohidna wěz?

H. D. Hm, — schto dha ty sa wohidne dzeržisch?

M. T. Nó bjes druhim to, hdyž w K. jena burska holza tajke njedopokasane a njeroskußane blady na druhich ludzi ryczi.

H. D. Prawje masch.

Wukasy wyschnoscze.

Na mustrowanje maja 13. meje rano w 7 hodzinach w Budyschinje swoje konje pschedstajicz: Budyschin, Bojankezy, Boschizy, Zyzezy, Boranezy, Nowe B., Brěmjo, Brěsynka, Brěsyna, Bronjo, Bórk, Kamjenej s Hajom, Konjezy, Khelno se Schibjenčnej Korczmu, Horny Komorow, Dalizy, Dobraschezy, Hlina, Kobjelń, Wulka Dubrawa, Hucžina s Nowej Wjesku a Fleißigom, Pokpiza s Kißlizu, Jeschizy a Jeńkezy; 14. meje: Kupoj s Jatsjobjom, M. Budyschink, Maka Dubrawka, Klukisch, Krakezy, Kschiwa Borschcz, Kubschizy, Kumschizy, Lichań, Lětoń, Lemischow, Libochow, Lutobicz, Maleschezy, Makßezy, Měrkow, Nadžanezy, Nowa Wjeß s Ruhethalom, Delna Hórka s Lubosom, Delna Kina s Kralowym Mlynom, Němßezy, Howniow, Plußnikezy, Pomorezy, Pschiwczizy, Porschizy, Kwaczizy, Radwoŕ s Hajom a Czornym Hodlerjom, Sathow, Sdeŕ, Sdžeŕ, Trjebjenzy, Czichońzy a Nowe Cz., Wadezy, Czelchow.; 15. meje: Warnokczizy, Wurizy, Bónjezy, Błohaschezy, Brěsow, Bobolzy Male a Nowe B., Bolborzy, Brěsa, Koblizy, Kosańnja, Darin, Torońzy, Dženikezy, Demjany, Dobruscha, Dobranezy, Deberkezy, Debischkow, Delany, Druzkezy, Brěsynka a Koczizа, Haßlow, Drjeczin, Bělczezy, Huska, Hnaschezy, Hodžij a Buscherizy, Holza, Debßezy a Lejno, Žiczeń a Pózeŕski Mlyn, Wulki Wjelkow, Hruboczizy, Ssokolza s Jaßeńzu, Hrubjelczizy, Kundraczizy, Janezy, Maka Borschcz, Dziwoczizy a Praskow, Sajdow, Maky Wjelkow, Liboń, Lubjeńz, Mjeschizy, Mnischonz, Myschezy, Nowa Wjeß p. Huski; 16. meje: Njesdaschezy a Maka Praha, Delny Hunjow, Horna Borschcz, Horna Hórka, Horna Kina, Horny Hunjow a Leschawa, Posdezy a Czornezy, Splósk a Wulka Khójnizy, Běczizy, Pschischezy, Prěczezy, Rabozy, Rachlow, Raschow, Ratarjezy, Srěschin, Sskona Borschcz, Schekezy, Ssmochczizy, Sstónkezy, Czorne Noßlizy, Židow, Ssemichow, Dželnikezy, Ssulschezy, Ssowrjezy, Sczijezy, Baczoń, Tšélany, Stróžischczo, Dželchorezy, Czemjerizy, Wajizy, Wyßoka p. Budyschina, Běle Noßlizy, Wujezk, Czěschkezy, Zokow; 17. meje: Bjedrusk, Sahoŕ, Khemberk, Kósky, Jikozy, Budestezy, Hajnizy, Bohow p. Budestez, Korsym, Khójniczka, Bojßwojzy, Roswodezy a Sombark; 18. meje: Sdžaŕ, Ssupow, Tuczizy, Wjeleczin a Wostaschezy, Rakezy a Kacža Korczma, Bukowka, Kamjena p. Rakez, Khoßlow, Delny Komorow, Khrósk, Dobroschezy, Droby, Jitk, Wulki Pschesdrěń, Hora, Holeschow, Holeschowska Dubrawa, Jaßońza a Nowa J., Jeńschezy, Maky Pschesdrěń, Krónza, Luscz, Lipicz, Liša Hora, Lahow, Lomsk p. Minakała, Luh s Póstháornom, Lupej, Lupjanska Dubrawa, Minakak, Mikkezy, Njeßwaczidło, Nowa Wjeß p. Rakez, Nowa Wjeß p. Neßw., Nowe Bóschizy, Niža Wjeß, Pßowje, Njeradk, Banezy a Wutokczizy, Bóschizy, Khaßow, Sarncz, Hatk, Trupin, Bohow p. Rakez, Wjeßel, Wětrow a Scheschow. (Pokraczowanje.)

Cyrkwinske powjesce.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Pawoł Hendrich, Bohußkawa Horaka, pohonczja, ß.

Michalska cyrkej: Jan Bohuwěr, Jana Bohuwěra Schmidta, murjerja na Židowje, ß. — Marja Ernestina, Korle Augusta Wicki, wobydlerja w Jeńkezach, dź. — Jan Angust, n ß. w Delnej Kinje. — Marja Helena, Handrija Hilki, khěžkarja w Delnej Kinje, dź. — Hana Augusta, Jana Wi žasa, schewza w Newßezach, dź. — Richard Emil, Rudolfa Fahnauera, kublerja w Dželnikezach, ß.

K prjódkstejazym ßwjatkam

pschenczinu muku

najlěpschcje dobroscze a wschelakich druzinow k dobroczinwemu wobkedžbowanju porucza

J. Kögler na kamjentej haßy.

Jena **kuchinska holza**, kotraž je hižom sa tajku ßkužika a może dobre wopißma pokasacz, ßo pak hnydom, pak k 1. junija sa Schubardtez korczmarstwo na mjaßowych wikach pyta.

Holza,

kotraž we warjenju njenasohnjena njeje a może dobre wopißma pokasacz, ßo k 1. julija t. l. sa dobru sdu pyta wot kujenje rycznikoweje **Rychtarjoweje.**

Jeneho **wojnarskeho wuczomnika** hnydom pyta

J. P. Hascha

na hrodowskej haßy czo. 289.

Serbske Nowiny

czo. 2, 3 a czo. 17 tuteho lěta ßo we wudawarni Serb. Nowinow saßo kupuja.

Něschto wojnarskeho gratu, něschto gratoweho drjewa a hotowych wobruczow budze ßo tsecji dżeń ßwjatkow 21. meje popołdnju pola swudowjeneje wojnarki Lehmannoweje w Hornym Droždžiju sa hotowe pjenjesy na pschedawacz.

Papjerjane schaty

najtunischo porucza **P. Mickel** w Ketlizach pola Lubija.

Czerstwe **brunopiwowe droždże** porucza k ßwjatkam **P. Hascha** na hrodowskej haßy.

Kedžbu!

Jutsje njedżelu **kolbaßywukulenje** w Koperzach.

Hennig.

Magdeburgske wohenj sawěsczaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecz millionow tolerj pruſk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrež ßu dospołnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja pſche wohnjowu schkodu tak derje w měſtach kaž na wßach na hibite pschedmjety.

W tunjoſczi ßwojich prämijowych postajenjow wone nize żaneho druheho ſprawneho towarſtwa njeſteji, tež poſkicza wone **pſchi sawěſczenju na dlěſchi czaß hódny dobytk.**

Pſchi ratarſkich sawěſczenjach ßo sawěſczenym tójſchto k lěpſchemu pſchiſwoli.

Schkodowanje pſches wuraženje gasa ßo tak ſaruna, kaž wohnjowe ſchkodowanje.

Sawěſczeńſke formulary, kaž tež exemplary powſchitkomnych sawěſczeńſkich wuměnjenjow móża ßo pola podpißaneho agenta kożdy czaß darmo dostacj, kotryż budże pſchi napißanju sawěſczenja ſtajnje k pomozy hotowy a budże wſchitke požadane wukoženja dawacj.

W Budyſchinje, na horncżerſkej haßy.

Heinr. Meiſel, ök. inſpektar,
wyſchi agent magdeburgſkeho wohenj sawěſczazehotowarſtwa.

Sa wucżahowarjow do Ameriki.

Firma Kareſch & Stotzky w Bremenje je mje tudy jaka wucżahowanſkeho agenta poſtajiczj daka a ßo ja teho dla wſchitkim, kiž chzedża ßo do Texaſa abo do jeneje druheje amerikanſkeje krajiny pſcheßydlicj, k najpodwolnischim ßkužbam poruczam, ſ tym ßlubjenjom, ſo budu kóżdeho wucżahowarja najtunischo a najßwěrnischo na měſto jeho požadanja wobſtaracj pytacj.

W Budyſchinje w februaru 1872.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Drjewowa aukzia.

Palne drjewa, na **rakeczanſkich** knjeżich revirach w tuthym lěcże ſpuſchczane, budża ßo na ßlědowazych dnjach a lěßowych měſtnoſczach na pſcheßadżowanje pſchedawacj:

póndżelu 13. meje t. l. rano wot 8 hodżinow na rakeczanſkim reviru pſchi wumjeńzach:

32 ſtohow khójnowych ſchczěpow,
20,88 ſtoczinow khójnowych walczkow;

na trupinjanſkim reviru w czornych wolſchach:

2 ſtohaj khójnowych ſchczěpow,
2,00 ſtoczinje wolſchowych walczkow,
2,32 = khójnowych walczkow,

na kupje:

57 ſtohow khójnowych ſchczěpow,
20,82 ſtoczinow khójnowych walczkow.

Sapoczatk pſchi wumjeńzach.

Wutoru 14. meje t. l. rano wot 8 hodżinow na rakeczanſkim reviru pſchi kaczej korczmje:

65,61 ſtoczinow brěſowych a wolſchowych walczkow;
3,50 = khójnowych walczkow;

popołdnju wot 2 hodżinow w dubieżu:

4 ſtohi wolſchowych ſchczěpow,
9,38 ſtoczinow wolſchowych walczkow.

W Rakezach, 3. meje 1872.

R. Pelz, wyſchſchi hajnik.

Woſſewjenje.

Po naſhonjenjach, kotrež ßym ja ßam w ßwojej praktiży ſczinił, kaž tež wot druhich ludżi, kiž ßu **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ **Wrótßławja** nałożili, hodżi ßo prajicj, ſo je wón wubjerny ßrědk pſchi akutnych a ſaſtarjenych katarrhaliſkich broſtowych ſażwanjach, kaž tež pſchi druhich wobcżeżnoſczach w płuzach a pſchi aſthmatiſkich njeſpodobnoſczach, kaž pſchi **krótkim dychu a bróſtowych widliſchczach.** Ja móżu teho dla tónle ßrědk wſchitkim, kiž ßu tak khori, poruczicj.

Ohrdruff p. Gothy.

Dr. Krügelſtein,
medicinalſki radżiczel a wokrjeßny lěkar.

Jenoż prawdżiwy maja jón w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
B. Kinne, haptykar w Hernhuczje,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykar **Gerlſcher** w Oſtritzu,
Schalka we Wotrowje a
Lehmann w Budeſtezach.
haptykar Dr. **Hultzſch** w Rakezach.

Kalk

zyle czerſtwy doſta a poruczа

H. Grieshammer
ſe ſkładom na dwórniſchczu.

Žitne wiki 651. **Cžaßnikarske khlamy** Žitne wiki 651.

Oscar Ganßauge w Budyschinje

poruczeja ßwój skład schwajzarskich a dybsacžnych cžaßnikow (segerjow) w słotu a ßlěboru,

pariske pendule, regulateury nowschich mustrow, schwarzwaldske cžaßniki, tallaiske rjecžaski a klucže pod rukowanjom a po najtunischich płacžisnach.

Wschě porjedženja ßo bórsy a najtunischo wobstaraja a ßo sa nje, kaž sa nowe cžaßniki jene lěto rukuje.

Drjewowa aukzia.

Palne drjewa, na kobliczanskich, do rakecžanskeho knjejstwa ßłuschazych revirach w tutym lěcže nasbite budža ßo na ßlědowazych dnjach a lěßowych městnoscžach na pscheßadžowanje pschedawacž:

ßrjedu 15. meje t. l. rano wot 8 hodžinow w jahodžu:

1½ R.metra dubowych kneblow,
1,24 dubowych walcžkow,
7,35 stocžinow khójnowych walcžkow;

pschi rokocžinje:

1 R.meter brěsowych schcžěpow,
94½ R.metra khójnowych schcžěpow,
22½ R.metra khójnowych pjeńkow,
42,36 stocžinow khójnowych walcžkow
,42 wolschowych walcžkow

schtwórtk, 16. meje t. l. rano wot 8 hodžinow w komorowskej holi:

58½ R.metra khójnowych schcžěpow
24,57 stocžinow khójnowych walcžkow,
21 hromadow khójnowych žerdžow;

pschi hamorskim hacže:

10½ R.metra khójnowych schcžěpow,
53,20 stocžinow khójnowych walcžkow.

Kobliczanska hóntwarnja p. Wulkich Sdžar, 3. meje 1872.

Zschech, hajnik.

Attest

Glöcknerskeje hojateje a cžehniteje žałby.

Wjele lět mějach lischawu na rukomaj, ja nałožach wschelake, ale nicžo tež ani najmjeńscho njepomhasche. Jako běchu tak wuwołanu Glöcknersku žałbu radžili, pytnych po jeje nałoženju hnydom bobre skutkowanje, a po 4 njedželach běch dospołnje sahojeny. S tutym ßwój džak wosjewjujo, myßlu ßebi, so s dobom tež druhim, kiž maja tajku njespodobnoscž, wužitk pschinjeßu.

Wilhelmina Höltzel
w ßłužbje pola knjesa pschekupza Rychtarja,
Gohlis p. Lipska, Böttcherstr. No. 1.

Sa 2½ nßl. dostacž w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Tón Knjes je blisko wschitkim, kiž ßo k njemu wołaju, wschitkim, kiž ßo wo prawdže k njemu wołaju. Wón cžini po woli tych, kotsiž ßo jeho boja, ßłyschi jich wołanja a pomha jim. Psalm 145, 18 19.

Kaž tamny wotroczk Boži stareho ßluba hladasche we wěrje na teho Knjesa, a tón Knjes jemu pomhasche, tak tež my wěrjazy ßerbszy bratsja a ßotry noweho ßluba chzemy we wěrje na teho Knjesa hladacž pschi wschitkich cžaßach tuteho žiwjenja. Schtóž teho dla teho ßwěta kubła ma, tón stup hromadu so mnu ßobu k jenemu wulkemu skutkej snutskomneho a swonkomneho mißionstwa a shromadž ßebi schaz w njebjeßach. Moje mjeno móžesch we wudawarni Serb. Nowinow shonicž.

Pscheńcžna muka!

Najlěpschi wuherski kaiserauszug } muku
" " griesslerauszug }
stary hachtel (měrzu) po 13½ nßl. a 15 nßl.

poruczataj **Ginzel & Ritscher**
na swonknej lawskej haßy cžo. 798,
na wulkej bratowskej haßy cžo. 204.

Sswój derje wuhotowany skład mužazych a hólcžazych mězow a kłobukow s tkaninow a se židy po najnowschim waschnju porucža k dobrocžiwemu wobkedžbowanju

w Budyschinje na žitnej haßy

Emil Flegel.

Khofej pt. po 85, 90, 96, 100 np. atd.,
rajß " " 16, 18, 20, 22 np. atd.
syrop " " 16, 18, 20, 36 np.,
rosynki, zokor,
korjenje,
kaž tež wsche družiny
palenza

najtunischo porucža **Rudolph Hölzer.**
na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

Dursthoffske ßuche drožďže
wschědnje cžerstwe
pschedawa **Rudolph Hölzer.**

C. Grosse & E. Müller,

rěſbarjej w Rieſy nad Łobjom,

poručataj ßo k wudźěłanju wſchěch rowowych pomnikow ſ marmora, granita a pěſkowza po najtuniſchej płaćiſnje a w najruchežiſchim cżaßu.

K połožnoſcżi wobydlerjow Budyſchina a wokolnoſcże ſtaj wonaj prjedawſcheho biblijiſkeho kolporteura, knjeſa J. Schneidera na ſwonknej lawſkej haßy cżo. 746 ſa ßwojeho agenta poſtajiłoj, na kotrehoż chżył ßo kóżdy pſchi potrjebje wobroczicż.

Na horeiſche dźiwajo dowolam ßebi cżeſcżenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcże najpodwolniſcho k nawjedżenju dacż, ſo móża ßebi ſ rěſbarnje horka ſpomjeneju knjeſow kóżdy cżaß pola mje rowowe pomniki ſkaſacż, kotrež ja potom tunjo a woßebje rucże wobſtaram. Dokelż mam ja wjele ſnamjenjow ſa rowowe pomniki, dha móże ßebi kóżdy pola mje wubracż, kajki ma tón pomnik bycż, wulki abo mały, drohi abo tuni, a móże kóżdy najſprawniſcheho poßkużenja wěſty bycż. — Wote mnje ßo tež na požadanje pěkne ßerbſke napißma a tekſty na pomniki wobſtaraja.

J. Schneider.

Bukicżanſke
ratarſke towarſtwo
wutoru 14. meje 1872
popołdnju w 3 hodźinach.

Dokelż budże knjes hrabja Lippe pſchednoſchk dżerżecż, dha chżyli cżeſcżene ßobuſtawy najpoſdźiſcho ¼4 ſhromadżeni bycż. Tež budża tajzy, kiż hiſchcże ßobuſtawy njeßu, jako hoſcżo rad widżeni. **Pſchedßyda.**

Łužičan čo. 5 je wušoł

a wopřija: 1) Postrowjenje do dalokosće. Spěw wot — ča. 2) Smilna wutroba namaka smilenje. Powjedańčko ze stareje francowskeje wójny. Podawa Jan Mili. 3) Ballada z luda. Podał E. Muka. 4) Kwětki. Wot M. Rostoka. 5) Hač mam Če lubo? Spěw, přełożeny wot — ča. 6) Kamjeńske nosy. Podał J. Cyž. 7) Spěw wot Heiny. Wot — ča. 8) Z Budyšina a z Łužicy. Wot F. 9) Słowjanski rozhlad. Wot J. E. Smolerja.

Kwětkowa fabrika
R. Barthel

na garbarſkej haßy cżo. 432 po 1 ſchodźe porucża němſke, franzowſke a jendźeſke kwětki ſa klobuki, każ tež wſchelake ßmjertne kwětki, wěnzy atd. — Saßopſchedawarjo doſtanu hódny rabatt.

Jeja

po najwyſchſchej płaćiſnje pſchezo nutskupuje
pjekař **Pötschka** w Hodźiju.

Cżaßniki (ſegerje) wſchěch druzinow derje, rucże a tunjo porjedża.
J. M. Hornuff na ßukelniſkej haßy cżo. 663.

Płaćizna żitowa produktow w Budyšinje 4. meje 1872.

Dowoz: 5621 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	ngl.	np.	nižša. tl.	ngl.	np.	na bursy, najwyšša. tl.	ngl.	np.	najniža. tl.	ngl.	np.
Pšeńca	7	20	—	7	—	—	7	22	5	7	10	—
Rožka	5	2	5	4	27	5	5	2	5	5	—	—
Jećmjeń	3	27	5	3	22	—	3	27	5	3	20	—
Wowß	2	14	—	2	10	—	2	15	—	2	10	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	21	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	—	27	5	—	22	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Wczera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 22 tl.—23 tl., pſchenża 66—86 tl., rožka 40—56 tl., rěpikowy wolij (njecziſczeny) 17 tl. — ngl.

Cżahi po żeleſniży:

S Budyſchina do Draždżan: Rano 7 hodźinow — minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołnju 1 h. — m.; popołnju 4 h. 10 m.; wječor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 40 m.; w nozy 4 h.

S Budyſchina do Shorjelża: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 20 m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńża do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnju 4 h. — m.; wječor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńża: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 25 m.; popołdnju 2 h. 25 m.; pop. 5 h. 50 m.; wječor 9 h. 55 m.

Statne papjery a akzije.

Sakſke wot 1855 3% 80½ B., 1847 4% 97 G., 1852 4% 96¾ G., 1870 5% 105 B., prjed. ſakſ. ſchleſ. żel. akż 4% 100¾ B., prjed. lub. żit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 101 B., landrentenbr. 3½% 85¾ G., łuż. pfandbr. 4% wupowjedżne—, do. 4% njewupowjedżne 95 G. — Akzije: Lipſko-draždż. 258½ bż. — Creditanſt. w Lipſku 154 B., ſakſ. bank 155 B., hornołuż. bank 108½ G., winſke bankowki 89½ (17 ngl. 9 np.) — Lubijſke — Budyſke papjerniki 131½ bż., ſebn. pap. 97 B., ſ. maſch. fabr. Hartm. 109 B., budyſke ßukn. a wulkomłynſke akż. 98 G., łuż. maſch. fabr. B. 108.

(K temu cżißtu jena pſchiłoha.)

Nakładnik: J. E. Smolerſ. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Pschiłoha k czo. 19 Serb. Nowinow.

Filiala žitawskeho hornołužiskeho banka w Budyschinje.

My s tutym wosjewjamy, so my wot nětk pjenjesy k sadanjenju horjebjerjemy a sa nje hacž na dalsche

pschi 1 měßacžnym wupowjednym cžaßu 3%
" 3 " " " 3½%
" 6 " " " 4%
" 12 " " " 4½%
pschi nasadpłacženju w krótschim cžaßu 2½%

lětneje danje dawamy.

Pschi tym ßlědowaze postajenja płacza:

A. W nastupanju tych summow, kotrež ßo k nasadpłacženju w krótschich cžaßach hacž w jenym měßazu nam pschepodadža.

1) Prěnje nutspłacženje dyrbi s najmjeńscha połsta toleŕ wunjescž a wschě posdžische nutspłacženja a nasadpłacženja maja ßo na 10 wotkulojcžicž.

2) Pschi prěnim nutspłacženju ßo płacžerjej běžaze sliczbowanje w knihach bankoweje filiale wotewri a ßo jemu sliczbowanska knižka, na jeho mjeno wustajena, pschepoda, do kotrejež ßo nutspłacžene a nasadpłacžene summy wot bankofiliale sapißaja.

3) Kóždemu sapißanju a wotpißanju matej ßo dwě podpißmje pschistajicž, kotrejž stej po wosjewjenjach nascheje centrale w Žitawje sa tudomnu filialu prawomóznej.

4) Dźělbne abo zyłe nasadpłacženje summow stanje ßo:

hacž k summje wot 200 tl. hnydom,
psches 200 tl. hacž 500 tl., hdyž ßo 3 dny prjedy,
" 500 " " 1000 " " " 4 " " ,
" 1000 " " 3000 " " " 7 " " ,
" 3000 " " " 14 " " ,

wupowjedženje pschipowjedži a ßo to, so je ßo stało, w sliczbowanskej knižzy se strony bankofiliale naspomni.

Summy, kiž s najmjeńscha woßom dnjow pschi banku stejałe njejßu, ßo njesadanja.

5) Hdyž ßo žadyn kapital, k nasadpłacženju pschipowjedženy, na postajenym dnju nasad njewosmje a hdyž ßo pschipowjedženje njewotpraji, dha sadanjenje summy wot tuteho dnja sastanje. Ma ta summa na posdžische wuražne pschipowjedženje dale pschi bankofiliali stejo wostacž, dha ßo s njej kaž s nowym nutspłacženjom skutkuje.

6) Tak dołho hacž chze wobßedžeŕ běžazeho sliczbowanja tuto wotewrjene dźeržecž, dyrbi w tymle na njeho s najmjenscha pjecždžeßat toleŕ sapißanych bycž.

7) Pschi dospołnym nasadpłacženju nutspłacženja po kapitalu a dani bankofiliala sliczbowansku knihu nasadwosmje a s tym kóžde prawo na njej sastanje.

8) Tak dołho hacž je běžaze sliczbowanje wotewrjene, ßo dań pschi kónzu lěta wot bankofiliale woblieži a je wobßedžerjej sawostajene, ju wot 15. januara pschichodneho lěta ßebi wupłacžicž abo w kulojtej summje ßwojemu nutspłacženju w sliczbowanskej knižzy pschipißacž dacž.

B. W nastupanju summow, kotrež ßo s jenoměßacžnym abo dlěschim wupowjednym cžaßu pschi naß sapołoža.

1) Na tute summy ßo pschi nutspłacženju obligazije dadža, kotrež maja ßo wot dweju tych sa bankofilialu prawomějazych podpißacž.

2) Dańpłacženja ßo na sadnej stronje obligazije naspomnja.

3) Hdyž ßo dźělbne wupłacženje s kapitala žada, dha bankofiliala obligaziju zyle nasad wosmje a na sawostaty kapitulowy sbytk nowu obligaziju wuda.

4) Woßebite kwittonki ßo wot bankofiliale po prawym ani dla danje ani dla kapitala nježadaja, ale ßo poßleńschi wupłacži na nasaddacže obligazije.

C. Powschitkomne postajenja.

1) Pschi sadanjenju wschěch pjenjes, kotrež ßo pschi bankofiliali sapołoža, ßo dny nutspłacženja a nasadpłacženja ßobu njelicža.

2) Kapitalije móža ßo pod dźerženjom postajenych cžaßow se strony bankofiliale wupowjedžicž. Wupowjedženja stanu ßo psches wosjewjenje w sjawnych cžaßopißach, s najmjeńscha psches budyske „Bautzner Nachrichten" a „Serbske Nowiny." Tola budža ßo k tutym wosjewjenjam pod dźiwanjom na wobschěrnoscž, kotruž depositske skutkowanje dobudže, tež hischcže druhe nowiny wužiwacž.

3) Nasadpłacženja kaž tež dańpłacženja se strony bankofiliale stanu ßo jenož na pokasanje abo pschepodacže

obligazije abo ſliczbowanſkeje knižki. Bankofiliala nima pſchißkuſchnoſcz, ma pak prawo, legitimaziju dokumentypokaſarjow pruhowacz.

4) Jeli ßo ſliczbowanſka knižka abo obligazia žanemu wobßedžerjej ſhubi, dha je jeho pſchißkuſchnoſcz, to bankofiliali na měſcze woſjewicz, ſo by wona tu knižku abo obligaziju, bdyž ßo jeje wupkaczenje hiſchcze ſtako nieje, bo poruczнoſcii a na khóſty wupožczerja w nowinach woſjewika a ju ſa kniczomnu a njepkaczazu wuprajika. Po doproſdaczu ßmě bankofiliala tu dokžnu ſummu ßudniſzy deponirowacz.

5) Pſches horjewſacze ſliczbowanſkeje knižki abo obligazije ßo wupožczer poſtajenjam, tam wotczíſchczanym podczíßuje.

Naſcha kaßa je ſa depoſitkſke ſkutkowanje na kóždym wſchědnym dnju dopoldnja wot 9–12 hodžinow a popoldnju wot 3—5 hodžinow wotewrjena.

W Budyſchinje, w haperleje 1872.

Filiala hornoluſiſkeho banka w Žitawje.

Woſjewjenje.

S tutym dowolam ßebi czeſczenym wobydlerjam Budyſchina a wokolnoſcze najpodwolniſcho k nawjedženju dacz, ſo ßym

ßrjedu 1. meje

ßwój nowonatwarjeny

photografiſko-artiſtiſki atelier

ſ napſcheczа theatra

wotewrił a poruczam jón k dobroczіwemu wobkedžbowanju. Dokelž žanych khóſtow lutował njejßym, tutón atelier po požadanjach czaßa bohacze a elegantnje ſhotowacz a pſches nowotwarbu ateliera tež w naſtupanju poßwětlenja najrjeńſche reſultaty dobych, dha ßo nadžijam, ſo budže dowěrjenje, w prjedawſchich lětach mi w tak bohatej měrje ſpožczene, tež moje nowe pſchedewſacze podpjeracz. Woßebje poruczam ßo k photographirowanju kublow, krajowobraſow atd., kotrychž je wulki wubjerk w mojim atelieru k dobroczіwemu wobhladanju wupoloženy.

W Budyſchinje, 1. meje 1872. S poczeſczowanjom

Alexander Matthaey.

Nowo-etablirowana

pſchedeſchczнikowa fabrika

(Schirmfabrik)

Na jerjowej haßy 268.

M. Schmidt

Na jerjowej haßy 268.

w Budyſchinje

porucza wulki wubjerk najrjeńſchich

ßłónczнikow a pſchedeſchczнikow

jenož ßamßneho fabrikata

pſchi najſprawniſchej tworje po najtuniſchich płaczíſnach.

Wſchitke něhdže trěbne porjedženje a poczehnjenje ßłónczнikow a pſchedeſchczнikow, kaž tež płókanje a modernifirowanje noſchenych ßłónczнikow (Sonnenſchirme) kóždeje družiny ßo najruczíſcho a najtuniſcho wobſtara.

Pſches hódne dźěławe mozy w familiji je mi mózno, wſchu dotalnu konkurrenzu w taſtim naſtupanju doſpokuje pſchetrjechicz.

Tež do dalſchich měſtow a wßow ßo poruczenja pſches poßelnikow a poßelnicze najſprawniſcho wobſtaraja.

S poczeſczowanjom

M. Schmidt.

Nakładnik: J. E. Smoler. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 20. — 18. meje. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Vesuv. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Jendzelska zyrkej. — Se Serbow: S Budyschina. S Scheschowa. S Budestez. Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tuuka. — Wukasy wyschnoscze. — Sjawne pschedawanja. — Privatnje na pschedań. — Nawěschtnik.

Vesuv.

2.

My ßmy w sańdzenym cžißle Serb. Nowinow widzeli, so móže popjeł, kotryž woheńpluwaza hora Vesuv druhdy wumjetuje, jara wjele schkody nacžinicž; pschetož w lěcže 79 po Khrystußowym narodže buchu wot tajkeho popjeła tsi města zyle njedostupne scžinjene, tak sa tam nichtón wjazy bydlicž njemóžesche. W sańdzenym měßazu je Vesuv saßo tejko popjeła wumjetał, so bě semja 5 mil koło wokoło njeho něhdže 1 zol s nim pschikryta, ale dokelž bě jeho tak mało, dha bě drje sa ludži jara wobcžežny, jako padasche, tola pak je jich polam a sahrodam mało seschkodžił.

Wjele wjetschu, haj jara wulku schkodu je pak tak mjenowona lava nacžiniła, kotruž móžemy ßerbski schkrěwz mjenowacž, dokelž se wschelakich kamjeninow a rudow wobsteji, kotrež ßu ßo w snutskomnoscži Vesuva roseschkrěłe a po rospuknjenju hory jako žahła rěcžka s njeje běža. Tajka rěcžka je na tu židkoscž podobna, kotruž widžimy, hdyž ßo želeso lije, a jeje schkrěwz je runje tak palazy a ßmalazy, kaž schkrěwz lateho želesa, hdyž tón se schkrějatych khachlow běži.

S Vesuva běsche ßebi schkrěwz (lava) 24. haperleje t. l. schtyri džěry wudobył, s kotrychž kaž 4 rěcžki dele běžesche. Hewak njebě to pschihladowarjam schkodžiło, jeli ßo jenož trochu na kedžbu bjerjechu, dokelž schkrěwz pomału běžesche, ale lětßa bě hinak. Jako 25. haperleje někotsi na horje běchu, pukny ßo wona njejapzy blisko nich, schkrěwz ßo wuwali, 4 pschihladowarjo ßo spalichu a 5 bu jich straschnje wopalenych a na jenej druhej městnoscži je tam psches schkrěwz a płomjenja 6 cžłowjekow wo žiwjenje pschischło.

Bjes tym běchu ßo schkrěwzowe rěcžki někotrym městaschkam bližiłe, tak so dyrbjachu wobydlerjo cžěkacž. Widzecž bě, kaž ßo jedyn schtom po druhim sapali a jedyn winowy pjeńk sa druhim a ßo w schkrěwzu shubi.

(Pokracžowanje.)

Najnowsche.

Bern, 15. meje. Wothłoßowanje wo nowe (centralistiske) krajne srjadowanje je skónczene. Wjetschina ludu je ßo pschecžiwo njemu wuprajiła, dokelž dotalne, bole föderalistiske srjadowanje jenotliwym schwajzarskim krajinam wjetschu ßwobodu poskicža.

Paris, 15. meje. Dokelž je nowe franzowsko-němske póstske wujednanje s wobeju stronow sa dobre sposnate, dha jeho postajenja dženßa do žiwjenja stupja.

London, 15. meje. Němska khěžorka je ßo wcžera na dompucž podała.

Madrid, 14. meje. Powjescže s krajiny Navarry sa wěste powjedaja, so jenož hischcže jena jeniczka karlistiska banda rosehnata njeje, kotruž Carasa nawjeduje, ale so general Moriones s wotdžělenjom kralowskeho wójska sa njej honi.

Draždžany, 16. meje. Sakski ßejm je k 22. meje krótkeho poßedženja dla k shromadžisnje powołany.

Win, 16. meje. Arzywójwodka Sofia, macž awstriskeho khěžora, je cžežko skhoriła.

Barlin, 16. meje. Na rajchstagu ßo hischcže pschezo w nastupanju petizijow jedna, kiž ßu sa jesuitow abo pschecžiwo nim na rajchstag poßłane. Najskerje budže namjet Marquardsena sa dobry spósnaty, so ßo jesuitojo runje won sakasacž nimaja, ale so ma ßo sakon wudacž, po kotrymž by knježerstwu do ruki date było, so móže ßamo postajicž, kajke nabožniske abo zyrkwinske towarstwa ßmědža w kraju bycž a kajke niz.

Se Židowa. Dženßa pjatk 16. meje je pschi cžežkim njewjedrje popołdnju bórsy po 3 hodžinach tudy błysk do nětcžischeje Wernerez (prjedy Bisoltez) khěže dyrił a sapalił; kola bu woheń po khwilzy hascheny.

Swětne podawki.

Sakska. Kral Jan a Jeho wyšoka knjeni mandželska staj šo pschi najlěpschej strowoscźi a sbožomnje s Italije domoj wróćikoj.

Lětusche wołmjaze wiki směja šo 3. junija w Rychbachu, 12. w Budyschinje, 13. w Draždžanach, 14. a 15. w Lipsku.

W budyskim hamtskim hetmanstwje je lětša 2426 mkodych ludži do rekrutirowanja pschischko, wot kotrychž bě 1245 k wojerstwu kmanych, to je 64 muži psches pokojzu.

W Hetzwaldže šu šo 8. meje Thiemez domske wotpalike. Jedyn 8lětny hólcžez, kiž bě šam wo jstwě, běsche jenu sapalku (schtrychowancźko) sapalik a palazu s woknom won cźišnyk, hdyž bě wona na škomu panyka a tu sapalika. Jeje škomjo bě potom škomjanu tsěchu doššahnyko, tak so šo bórsy zyły dom palesche.

W Eibawje a Walddorfu je něhdže 60 ludži na trichiny skhorjeko a fabrikant H. Mersiovsky je tam na tule khoroscź wumrjek. Wona je teho dla nastała, dokelž šu spomnjeni ludžo — bjes wjedženja — kołbašy jědli, do kotrychž šu mjašo wot jeneho trichinateho šwinjecza tykali.

Prušy. Pschi šwjedženju, kotryž šo w Straßburgu 1. meje dla nowosałoženja tamnischeho universiteta wotdžerža, je šo wulka njespodobnoscź stała. Mjenujzy na tutón šwjedžeń bě tež po wschěch Němzach khwalobnje znaty sałožeŕ a direktaŕ němskeho museja w Nürnbergu, baron Aufseß, pscheproscheny. Wón je hižom psches 70 lět stary a teho dla trochu khamorny, haj, jemu bě w Straßburgu tak hubjenje, so šo na šwjedženju šamym wobdžělicź njemóžesche, ale dyrbjesche w šwojej kwartirje wo jstwje wostacź. Posdže wjeczor chzyschе šo jemu žałošnje picź a wón wołasche teho dla sa šłužošnikom, kiž bě delka w khěži, a jako tón bórsy njepošłuschasche, dha počza baron Aufseß na šwojej pšyczej pschchcźałzy piskacź, so by šłužobnika tak na šebje kodźbneho sćinił. Dołho tež njetraje, dha pschiběhnjetaj dwaj cźłowjekaj a praschataj šo, hacź je wón piskał, a jako wón, kiž šebi myšli, so staj to dwaj pincźnikaj (kellnarjej), a w nadžiji, so nětko wodu dostanje, radostnje wotmolwi, so je piskał, — dha jeho taj mužej tak satraschnje bicź póczjnjetaj, so wón s krawej hłowu a s tajkim wobleczom na semju panje. Pschi tej harje šu drje druhi ludžo pschischli a teju mužow wotehnali, pschiwołani lěkarjo pak šu wuprajili, so s baronom Aufseßom jara hubjenje steji. Wón je šebi teho dla žadał, so bychu jeho k jenemu lěkarjej dowjesli, kotryž je jeho pschecźel a w jenym dalschim měsćze bydli. K temu šu tež hnydom swolniwi byli, ale baron Aufseß je, jako bě prjedy napisał, kak je šo jemu seschko, w městaschku Münsterlingenu wot teho pschebicza wumrjek. A schto bě to do cźłowjekow, kiž běschtaj jeho tak pschebikoj? Dwaj němskaj prošeßoraj. A wonaj šo nětk s tym wuryczecź pytataj, so staj teho dla na Aufseßa pschiběžałoj, dokelž staj myślikoj, so je wón někajki Franzowsa, kiž jimaj klubu piska.

Na rajchstagu je tež k ryczam pschischko, so bamž kardinala Hohenlohe-jako němskeho poßłanza pschipośnał njeje, a wjerch Bismark měnjesche, so je to drje mjersaze, ale so budže šo tola sa tym hladacź dyrbjecź, so by šo muž sa poßłanza nadeschoł, kiž by tak derje romskemu bamžej kaž tež němskemu khěžorej spodobny był, dokelž dže je bamž hkowa katholskeje zyrkwje a budže teho dla wužitne, hdyž śmeje němske khěžorstwo šwojeho šrědnika pola njeho.

Dokelž budže nasymu 100 lět, so šu tak mjenowane sakhadne Prußy (Westpreußen) wot Polskeje k Pruskej pschischke, dha budža tamnischi Němzy 13. septembra t. l. k dopomnjenju na to w Marienburgu a druhich městach jubilejski šwjedžeń šwjeczicź. Khěžor-kral chze tehdy tež do Marienburga pschińcź.

Awstria. Khěžor je šo wot šwojeho puczowanja po wuherskich powodženych krajinach do Wina wróćił.

Na 120 doktorow a profeßorow prażskeho universiteta je sjawnje pschecźiwo temu protestirowało, so je šo prażski němski profeßor Höfler do Straßburga podał a tam wudawał, jako by wot prażskeho universiteta k postrowjenju noweho straßburgskeho universiteta wotposłany był. Woni tež dale pschecźiwo temu protestiruja, so by prażski universitet žadyn němski universitet był, pschetož cźěski kral Korla IV. praji pschi sałoženju prażskeho universiteta w šwojim pišmje, so je jón sa cźěski kraj sałożił; tón pak ženje k Němzam šłuschał njeje.

Franzowska. Němski poßłanz hrabja Arnim je wot Bismarka połnomóz dostał, so šmě k temu pschiswolicź, hdy bychu Franzowsojo te tsi milliardy, kiž šu hischcze dołžni, Němzam prjedy wupłacźicź chzyli, hacź je jim to po prawym trjeba.

Rušowska. Khěžor je katholskeho biskopa Fijałkowskeho sa mohilewskeho arzybiskopa a tachantskeho knjesa Zołtmana sa tyraspolskeho biskopa pomjenował. Po tym šo sda, so je šo ruske knježerstwo s bamžom saso někak sjednało.

Jendželska. Nowiny dale a bole wobkruczeja, so budže tak mjenowana alabamska należnoscź, kotrejež dla šo bjes Jendželskej a amerikanskej uniju hižom dlěschi cźaš jednanja wjedu, na měrnym puczu wujednana.

Schpanska. Karlistiske sběžkarstwo hischcze zyle poražene njeje. So by šo pak to cźim skerje stacź mohło, dha šo 40,000 muži wójska wobroni a pschecźiwo Karlistam poscźele.

Jendźelska zyrkej a jendźelske Boże ßłużby w Draždźanach.

(Wot Handrija Keŕka.)

Sa cząß mojeho nĕhdźe schtyrimĕßaczneho pschebywanja w Draždźanach ßym też, kaž to Sserbej saleži, tamnische zyrkwje a Boże ßłużby rad a lubje wopytowak. A dokelž ßu tam też druhe, dyžli jenož evangelskolutherske zyrkwje, dha ßym też do zyrkwjow druhich wĕruwusnaczow pohladak a jich kemschenje sesnacz pytak — a chzu po cząßu draždźanske Boże domy w Serbskich Nowinach naschim lubym Sserbam po możnosczi wopißacz. Dźenßa wobroczu ßo pak najprjódzy k jendźelskej zyrkwi.

Jendźelska zyrkej steji na pokodnischej stronje mĕsta Draždźan njedaloko cźĕskeho dwórnischcza, tak so ßo po żelesniznju do Prahi wjedźazeje, jenož w dalokosczi nĕkotrych krocźel nimo njeje jĕdźi. Hewak ßłuscha wona k twarjenjam na winskej haßy a zyły dźĕl mĕsta wokoło njeje rĕka „jendźelski bĕrtlik" a wobsteji s wjetscha se spodźiwnych pĕknje twarjenych hrodźikow (villow) w najrjeńschich sahrodach. W tutym zyłym dźĕle mĕsta njeje ani jena jenicźka ßwójba, kiž by nĕkajkeje saßłużby hladała, ale wschitke ßu wot hotowych pjenjes a to wo prawdźe kraßnje żiwi, a je mi wjazy domow snatych, hdźež ßebi jenicźki knjes se ßwojej knjenju wot 10—12 ßłużobnych poßłużecź da.

Ja chzu tudy jenož na jedyn pschikład spomnicź, k dopokasmu, kak mako tucźi Jendźelcźenjo pjenjesy lutuja.

Jedyn tych ßamych loni posdźe nasymu khĕtro wulku twarbu sapocza, a dokelž w Draždźanach, hdyž je syma 9 gradow dozpika, nichtón wjazy twaricź njeßmĕ, dha budźische też spomnjena twarba psched hodami leżo wostacź dyrbjała, hdy budźische ßebi twarski knjes dobreje — tola pak khĕtro droheje — rady njewjedźik. Wón da mjenujzy wulku drjewjanu khĕżu wokoło a wysche teje, kotraž ßo s kamjenjow twarjesche, natwaricź a w njej we wschĕch kutach tak ßylnje tepicź, so bĕ k murjowanju cźopko doscź. Tajke tepjenje s durjemi, hdźež ßo kamjenje a zyhle nuts wożachu, wuhladawschi napraschowach ßo tajkeho dźiwneho twarjenja dla a shonich to, na cźoż ßym runje spomnik. Prjedy pak, hacź syma po hodźoch sasta, bu drjewjana khĕża swotnoschena a spody njeje hotowy dom stejesche.

Jeneżelska zyrkej je ßama na ßebi ßrĕnjowulkotny, s wjetscha po gothiskim stylu natwarjeny twar s jara wyßokej tsĕchu a s tajkej wĕżu, kotrejż stej, kaž ßo sda, wobej se schieferom krytej.

W tutej zyrkwi wopytach dwójzy Bożu ßłużbu, kiž ßo tu dwójzy sa tydźeń dźerżi, mjenujzy pjatk dopokdnja a wjecźor a tak też njedźelu. Jeje snutskomnosczi, do kotrejeż ßo s dwójnymi durjemi a nimo tolsteho cźerwjeneho sawĕschtka dźe, kotryż ßłużobnik na bok skoži, je ßo mi najbole na wożebny salon podobna sdała, pschetoż tu njejßu ani hrjady ani wjerch, ale móże ßo hacź do poschka widźecź. Kósky pak a wscho druhe drjewo ßu rjenje wurĕsane a nażołcź wobarbjene. — Sawki ßu jara woßebnje s cźerwjenym ßomotom poczehnjene a pschi kóżdym ßydle runje takie sawcźk k klaknjenju leži. Sa hosczjow ßu rjane stolzy a takie sawcźki pschihotowane. Knjeżo a knjenje w hromadźe delka ßedźa, dokelž lubje s wjetscha zyle pobrachuja.

Boži woktak je psches mĕru jara se skotom a ßlĕborom wudebjeny a na nim je najkraßnische kschesczijanske snamjo. mjenujzy wulke snamjo kschižowaneho Sbóżnika, pshed kotrymż pschi Bożej ßłużbje duchowny wjele cząßa pschetrjeba. Jeho ornat (zyrkwinske wobleczenje) je też nimale takie, kaž je lutherszy duchowni maja, jenož so je alba (swjerschna bĕła drasta) wjele dlĕscha a schĕrscha a tak takki duchowny nimale zyle bĕry wonhlada. Hnydom delka s boka woktarja ßu byrgle, kotreż pak traschnje rujachu pak saßo w zunych synkach wutrobu posbĕhowachu. Klĕtka je też zyle blisko s boka byrglow (pischczelow) a njeprĕduje ßo s njeje tak wjele, kaž pschi naschich Bożich ßłużbach, dokelž ßo wospjet a saßo wospjet wĕste spĕwanje spĕwarjow, s napschecza ßedźazych, sanoschuje. — Dupy abo kschczeńskeho mĕsta njeißym widźik, ale kraßne blido s napscheeża klĕtki, kiž pschiprawu, trochu powyschenu, sa cźitanje s zyrkwinskich knihi wopschija, a bĕ tam wulke skote, jara błyskotate ßkónzo postajene. Wokna tuteje zyrkwje ßu najskerje jara drohe, dokelž ßu se schkleńzy wschĕch barbow hromadu sestajane a do tych schkleńzow wschelake biblische wobrazy toczene.

Pschi wjecźornych Božich ßłużbach, kotreż jedyn ras wopytach, ßwĕcźi ßo tejko gasowych płomjenjow, so je ßwĕtlischo, dyžli wo dnjo. Na kónzu kemschenja ßłużobnik s moschniczku, kotraż pak na toporku njebĕsche, wokoło dże a sa duchowneho hromadźi, dokelž tón żanych wĕstych dokhodow nima, a pschepoda jemu pshed woktarjom, schtoż je nahromadźik.

Schto pak je ßo jendźelski prĕdowako a spĕwako, to prajicź njemóżu, dokelž ani ßłowczka srosymik njejßym. Nimale tak seńdźe ßo mi pschi wopytanju żidowskeje synagogi, na cźoż chzu pschichodnje s nĕkotrymi ßkowami spomnicź.

Zyła jendźelska Boża ßłużba bĕ pak jara pschistojna a ßo też kemscherjo jara nuternje a pokornje sadżerżachu. Tale woßada mjenuje ßo nowa jendźelska woßada, stara pak ma ßwoje Boże ßłużby w jenej privatnej khĕżi na wulkej bratrowskej haßy a je w kóżdym nastupanju krucze orthodokszy smyßlena.

Ze Serbow.

S Budyschina. Dotalny wucźeŕ w Königsteinje, knjes kandidat duchownstwa Paul David Herz se Seelitza pola Rochlitza, bu njedawno jako pomozny wucźeŕ

na tudomny krajnoſtawſki ſeminar powołany a ſańdżenu póndżelu, dżeń 13. meje, wot k. ſeminarſkeho direktora Leunera do ßwojeho noweho ſaſtojńſtwa ßwjedżeńſzy ſapokaſany. F.

S Budyſchina. Sańdżenu pondżelu w ſpoczatku wjeczora mějachmy tudy ßylne njewjedro a pſchi tym krupy jara huſto padachu, tak ſo bě ſatraſchna hara. Ale krupy njejßu wjele ſchkody naczińke, dokelž bjes wětra runje dele padachu, tola ßu w ſahrodach mkodu ßolotej pſcheknykake a tójſchto liſcza a ptodow ſe ſchtomow ſbike.

Se Scheſchowa. Na ßwjedżenju Bożeho ſtpěcza ſchtwórtk 9. meje bu na naſchich leżomnoſczach w khójnach bliſko dróhi, wot Rakez do Holeſchowa wjedżazeje, żiwnoſczeŕ Bohuwěr Kſchižan ſ Holeſchowſkeje Dubrawki něhdże 35 lět ſtary wobwěßnjeny namakany.

S Budeſtez. Dotalny ſchußejowy běrka Jurij Měrczin w Johanngeorgenſtadtu je jako tajki ßem pſcheßadżeny.

Přilopk.

* S Prahi pißaja, ſo ßu tam 24. haperleje ßylne krupy měli, kiž ßu tam pſches 6000 woknowych ſchkleńzow rosbike. Někotre krupy běchu tak wulke, kaž hołbjaze jeja, najbole pak tajke, kaž lěſchne worjechi.

* Draždżany maja 177,089 wobydlerjow, Lipſk 106,925, Chemnitz 68,229, Zwikaw 27,322, Plauen 23,355, Glauchaw 22036, Freiberg 21,673, Meerana 19187, Žitawa 18,869, Crimitzſchaw 15,280, Budyſchin 13,165, Reichenbach 12,942, Annaberg 11,693, Miſchno 11,455, Werdau 11,216, Großenhain 10,488, Döbeln 10,078, Pirna 8,906, Oſchatz 6,791, Kamjeńz 6,406, Lubij 5,852.

* W Annabergu je ſańdżenu ßobotu 11. meje ßněh khětro jara ſchoł.

* Do Kölna pſchiwjeſechu 11. meje 22 franzowſkich kanonow, kotrež bě khěžor-kral k temu darił, ſo by ßo ſ nich wulki ſwón ſa tamniſchu wulku zyrkej (dom) lał.

* W Bacharachu je ßo 11. meje 35 twarjenjow wotpaliło a bjes nimi też pětrowſka zyrkej a radna khěża.

* W ruſkim měſcze Witebſku je ßo 2. meje pſches 200 khěžow wotpaliło.

* W Chemnitzu je 10. meje w nozy aßeßor Meinert do rěki panył a ßo pſchi tym tak wobſchkodżił, ſo dyrbjeſche bórſy wumrjeć.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Sſy dha ty wóndano we Wulkej Kurjawje na bali był?

Mots Tunka. Haj!

H. D. Je ßo cźi tam lubiło?

M. T. Ně!

H. D. Cźoho dla dha niz?

M. T. Nó, najprjedy rěkaſche, ſo budża wojerſzy herzy piſkacź, ale potom na kaſchcź wjercźachu.

H. D. Piſka dha kaſchcź też?

M. T. Nó, haru tola cźini, byrnje ßykanjowy był, a potom kóżdy ſkaka, ſchtoż ſamóże.

H. D. Ale njebě tam żana hinaſcha hudżba?

M. T. O haj, napoßledku po bubonach rejwachu.

H. D. Klincźi dha to też?

M. T. Haj; woni jedyn druhemu ſ pjaſczu tak wo hłowu bubnowachu, ſo jenemu hiſchcże ſa tydżeń we hłowje bunczeſche.

H. D. Aj aj na tajki bunderſki bal tola.

Wukaſy wyſchnoſcze.

Muſtrowanja dla maja 22. meje rano w 7 hodźinach na torhoſchczu w Kamjeńzu ßwoje konje prjódkſtajicz: Kamjeńz, Stara Zyhelnicza, Wucźkezy, Bambruch, Běka, Bukowz, Khanezy, Koſarzy, Khroſczizy, Konjezy p. Ralbiz, Němſke Paſlizy, Deberzy, Hłupońza, Jědlow, Hrańza, Wudwór, Marina Studżeń, Hórki, Jawor, Wěteńza, Jěżow, Jělza, Maky Wóßyk, Njeradezy a Nowy Dwór, Kaſchizy, Kukow, Laſk, Lejno p. Khroſczíz, Leſkej; 23. meje: Marina Hwězda, Jitro, Mikoczizy, Nowoßlizy, Njebjelczizy, Nowe Měſto, Nukniza a Kopſchin, Prawoczizy, Woßlink a Pißany Doł, Wotrow, Panczizy, Ralbizy, Worklezy ſ Nowej Wjeſku, Rózant, Żurizy, Pſchidoł, Ssmjeczkezy ſ Luhom, Ssmjerdżaza, Schunow a Nowa Ssmjerdżaza, Sswinarnja, Syjizy, Skaſkow, Schpitale, Tradow, Wyßoka p. Kamjeńza, Sserbſke Paſlizy, Ssernjany, Tſchaßezy, Cźornow; 25. meje rano w 7 hodźinach na torhoſchczu w Biſkopizach: Khanezy, Semizy; 29. meje: Wulki Wóßyk, Lutyjezy, Mjedżjoſés a Birkerode, Panezy, Palow, Poczaplizy, Cźerwjene Noßlizy, Spytezy, Stachow, Ledźborzy, Tumizy, Trjechowy, Horny Wujeſd, Wjelkowy.

W Lubiju 22. meje bjes druhimi też: Stary Lubij, Wujeſd, Njeſnarowy; 23. meje: Wulki Dazin, Bukezy, Ketlizy, Make Radmérzy, Maka Sswónza, Kotwaſa, Koperzy, Luchow, Lejno, Jawornik; 24. meje: Njechań, Woleſchniza, Wopaleń, Stwjeſchin, Bkózany, Rodezy, Żornoßyki, Wujeŕ, Walowy, Cźornjow; 25. meje: Woſpork a wſchě wßy woſporſkeho ßudniſkeho hamta.

Sjawne pſchedawanja.

Dżeń 22. meje burſke kubło cźo. 22 w Bělczezach, taxa 11,965 tl.; 27. meje khěża cźo. 22 w Hornym Komorowje, taxa 100 tl.; 27. meje mkyn w Holeſchowje, taxa 6920 tl.; 21. meje w Hornym Wujeſdże aukzia domjazeje nadoby a hoſpodarſkeho gratu; 21. meje korczmarſka żiwnoſcź cź. 9 w Janezach.

Privatuje na pſchedań:

Burſke kubło cźo. 48 w Hornym Wujeſdże.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Jan Panasch, domownik, s Marju Hantuschez.

Michalska cyrkej: Jan Bohuβław Liepelt, knježi pohoncz w Draždźanach, s Marju Theresiju Preißkerez s Brěsowa. — Jan Bohuwěr Matzka, wotroczk w Tšelanach, s Ernestinu Augustu Gottlöberez se Skoneje Borschcze. — Jan Rohark, wobydleŕ w Brěsowje, s Madlenu Maukschez tam. — Gustav Ernst Hencz, wojak 2. kompagnije 4. infanterieregimenta No. 103 a wobβedžeŕ na Zidowje, s Hanu Amaliju Jurschez tam. — Korla Hendrich Grafa, wobydleŕ w Dobruschi, s Marju Amaliju Holankez tam. — Korla August Thonig s Noweje Wβy s Helenu Wagnerez w Hruboczizach.

Katholska cyrkej: Vincenz Jirousch, fabriski džěłaczer w Sahorju, s Hana Hackelez tam.

Zemrjeći:

Dźeń 10. haperleje: Ernst Hermann Julius, Ernsta Bjenady, murjerja, ß., 1 l. 2 m. 22 d. — Oskar, n. ß. na Zidowje, 1 m. 21 d. — 14., Jan Bartusch, khěžeŕ, poleŕ a ökonom w Budyschinje, 50 l. 8 m. — 16., Khrystiana Louisa Kokschiz, khajeŕka s Wulkeho Dažina, 18 l.

Muschazy lěp
buschkej po 13 a 25 np.;
muschazy polver
paczik po 12 np., 3 nβl.;
Babbijowa
muchomorska woda,
bl. po 16 np.;
persiski insektowy polver,
schkleńza po 12 np., 3 a 5 nβl.;
patchouli psche mole,
schkleńza po 3 nβl.;
mydło psche sczónwy,
kruch po 2 a 3 nβl;
radikalny sczónoski mór
bl. po 4, 6 a 10 nβl.,
k dostaczu pola **Heinr. Jul. Lincki.**

Subjaze naschijniki
(Zahnhalsbänder)
wot **Albina Zella** w **Awje**
po 15 nβl.,
najlěpschi βrědk, dźěczom lěsenje subczkow połóżicz,
w kommißiji pschedawa Heinr. Jul. Lincka.

Najtunischa tinta je wěscze tak mjenowana
schulska tinta,
dubjeńkowa tinta, kotraž bórsy czorna s pjera dže a s czažom njewožokczi. Liter sa 4 nβl., poklitra sa 2½ nβl. po kommißiji pschedawa **Heinr. Jul. Lincka.**

Jene trjebane, ale hischcze zyle dobre hudźbne kschidło (Flügel) je tunjo na pschedań. Hdže? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Burske kubło czo. 37 w Brěsynje pola Huczinу je s zykymi žnjemi se βwobodneje ruki hnydom na pschedań.

Hdyž tež βnadž druhdy wonka pod bohatym tormom žane Serbske Nowiny wjaz dostacz njejβu, dha βu tola hischcze nutska we wudawarni Serb. Nowinow na pschedań.

Redakzia.

Želesojte βrědki k wužiczu
wot **Roberta Freyganga w Lipsku,**
sa blědawe, βkabe, βuche, na musllach a nervach hubjene
woβoby,
želesojty liqueur, bl. po 8 a 15 nβl.,
želesojty magenbittere, bl. po 10 nβl.,
želsojty shroy, bl. po 8 nβl.,
želesojte bonbony, pakczik po 4 nβl.,
želesojta schokolada, punt po 15 nβl.
porucza **Heinr. Jul. Linka.**

Subbybolenje
βo psches moju, hižom 26 lět βwětoβławnu **subjazu wodźiczku** (Zahnmundwasser) wěscze saczěri, schtož je wot najwjetschich lěkarjow a najwoβebnischich knježich pschipoznate.
Jara wjele wopißmow.
E. Hückstädt w Barlinje
Ma bl. po 5 nβl. jenož na pschedań
Heinr. Jul. Lincka.

Kalk
zyle czerstwy dosta a porucza
H. Grieshammer
se skladom na dwórischczu.

Czeschczenym hospodarjam, kiž czeladnikow trjebaja, ja s tutym najpodwolnischo k nawjedženju dawam, so móža psches mje czeladnika do kóždeje βkužby dostacz, teho runja ja tym, kiž žanu βkužbu pytaja, s tutym wosjewjam, so ja kóždemu czeladnikej město wobstaram.
Jakub Symank, w Worklezach.

Swój derje wuhotowany skład **mužazych a hólczazych mězow a klobukow** s **tkaninow** a se **židy** po najnowschim waschnju porucza k dobroczinwemu wobkedźbowanju
w Budyschinje na žitnej haβy
Emil Flegel.

Kedźbu!
Kulenje wo por **bukskinowych** kholowow 2. dźeń βwjatkow w Ssowrjezach. **H. Kmoch.**

Nowo-etablirowana

pschedeschczńikowa fabrika

(Schirmfabrik)

Na jerjowej haßy 268. Na jerjowej haßy 268.

M. Schmidt

w Budyschinje

porucza wulki wubjerk najrjeńschich

ßłónczńikow a pschedeschczńikow

jenoz ßamßneho fabrikata

pschi najßprawnischej tworje po najtunischich płaczisnach.

Wschitke nĕhdże trĕbne porjedżenje a poczehnjenje ßłónczńikow a pschedeschczńikow, każ tež płókanje a modernisirowanje noschenych ßłóneżnikow (Sonnenschirme) kóżdeje drużiny ßo najruczischo a najtunischo wobstara.

Psches hódne dżĕkawe mozy w familiji je mi mózno, wschu dotalnu konkurrenzu w tajkim nastupanju dospokuje pschetrjechicz.

Tež do dalschich městow a wßow ßo poruczenja psches poßelnikow a poßelnicże najßprawnischo wobstaraja.

S pocześczowanjom **M. Schmidt.**

Wosjewjenje a dżak

w nastupanja ßmilnych darow, kotrež ßo tym dostachu, kiż ßu ßo 17. meje 1871 w Delnym Komorowje wotpalili. Darichu pak: rakeczańska gmejna 40 tl. 25 nßl., 13 korzow rożki, 18 walczkow ßyna a połdra kopy ßłomy; trupinjańska gmejna 4¼ krz. 1 mafku żita psches gm. prjódkstejerja tam; delnokamjeńska gm. 3 tl. 19 nßl., 2¾ krz. żita, 4½ měcha bĕrnow a 14 centn. 81 pt. ßłomy; njeßwaczilska gm. 28 tl. 27 nßl. 5 np., 8¾ krz. żita, 12 pokrutow, 1 kopu 27 woklepi ßłomy, 11 měchow a 50 wakow ßyna; k. hrabja Peralta-Renaud-Riesch nad Njeßwaczidłom atd. 25 tl.; k. farař Rychtař tam 6 tl.; schescłowska gmejna 17 tl. 3 nßl. 5 np.; Nicża Wjeß 7 tl. 10 nßl., 2 krz. żita, 2 měchaj bĕrnow, 2 měrzy tołcz. jahłow; jitrowska gmejna 5¼ krz. żita ſ měchami, 1 krz. bĕrnow, 18 wakow ßłomy a 45 wokl. ßłomy; konjeczańska gmejna 30 tl.; gm. grjódkstejer Błażij w Khaßowje 1 tl., k. rychterkubler Voigt nad Bóschizami 10 tl., Marja Rostokowa tam 15 nßl.; wĕtrowska gm. 3¼ krz. żita a 1 měch; Lomſk a Lischa Hora 4 tl. 10 nßl.; ralbiczańska gm. 15 tl.; nowoßliczańska gm. 10 tl. 6 nßl.; hoschczeńzař Kaſpař w Małym Wjelkowje 6 tl.; holeschowska gm. 7 tl. 7½ nßl., 1¾ krz. żita a 18 wokl. ßłomy; Holeschowska Dubrawka 7 tl., 1 kp. 37 wokl. ßłomy; kubler Bĕr w Swyzach 12 pokrutow khlĕba; Mat. Schołta w Trupinje ½ krz. żita, 5 walczkow ßyna a 20 wakow ßłomy; wulkosdżarowska gm. 10 krz. żita, 56 walczkow ßyna, 1 kp. 37 wakow ßłomy; delnostróżańska gm. 1 tl. 24 nßl., 6¾ krz. żita, 23 walczkow ßyna a 3 mandle ßłomy; mortkowska gm. 5¼ krz. 1 měrzu żita, 28 walczkow ßyna, 1 kp. 55 wokl. ßłomy; hóschczańska gm. 13 tl.; delnorachlowska gm. 5¼ krz. żita, 30 walczkow ßyna, 54 wokl. ßłomy; kubler J. Rich pomjenowany Droscha w Bukojnje 2 tl.; kubler Lipicz tam 1 krz. żita a 24 walczkow ßyna; kubler Schorat tam 1 mdl. ßłomy; skotokupz Dubaw pom. Jurk w Kulowje 5 tl.; schczeńczańska gm. 3½ krz. żita, 1 kp. 2 mdl. ßłomy; żiwnoschĕr Wjeńk w Khoßlowje 10 nßl.; knjeni kowarska mischtrka Janaschowa w Budyschinje 2 tl. —

S najnaležnischej prósstwu k Bohu, so by wón wschitkich tych dobroczżiwych dawaczerjow bohacże żohnowacz a kóżdeho psched podobnym njeschożom hnadnje swarnowacz chcył, ßo ſa wsche tele mikoſczżiwe dary w ßwojim a we wschĕch druhich wotpalenych mjenje najwutrobnischo dżakuje

W Delnym Komorowje 17. meje 1872.

Jurij Schibak, gmejnſki prjódkſtejeř.

F. A. Böhma,

rĕßbař

w Budyschinje na ſwonknej lawſkej haßy cżo. 754, poruczа ßo k wudżĕłanju marmorowych, granitowych a pĕſkowzowych

rowowych pomnikow.

NB. Skład hotowych pomnikow, ſprawne poßkuženje, tunje płaczisny.

Nĕschto wojnarſkeho gratu, nĕschto gratoweho drjewa a hotowych wobruczow budże ßo tſeczi dżeń ßwjatkow 21. meje popołdnju pola ſwudowjeneje wojnarki Lehmannowеje w Hornym Drożdżiju ſa hotowe pjenjeſy na pschepadżowanje pschedawacz.

Kwĕtkowa fabrika

R. Barthel

na garbarſkej haßy cżo. 432 po 1 ſchodże porucza nĕmſke, franzowſke a jendżeſke kwĕtki ſa kłobuki, każ tež wſchelake ßmjertne kwĕtki, wĕnzy atd. — Saßopschedawarjo dostanu hódny rabatt.

Czaßniki (ſegerje) wſchĕch drużinow derje, rucże a tunjo porjedża

J. M. Hornuff na ßukelńſkej haßy cżo. 663.

Papjerjane ſchaty

najtunischo poruczа **P. Mickel** w Ketlizach pola Lubija.

Glöcknerſka hojata a cžehnita žałba,

džěłana wot knjenje **Mathildy Ringelhardtoweje** rodž. Glöcknerez w Gohlisu pola Lipska, ßym ja wědomnoſtneho rossßudženja dla w mojim chemiſkim laboratoriju ßam ßwěrnej, kaž kwalitativnej tak kwantitativnej analyſy podczißnył, ſ czimž ßo najwěſcziſcho — jeli niz jeniczży — hódnoſcz tajkeho präparata dopokaže.

Ja mam prawo, ßo ſepjerajo na reſultaty pſchepytanja, tutu žałbu jako po prawidłach wědomnoſcze ſhotowany präparat mjenowacz. Wona wobſteji kaž ſ organiſkich tak tež anorganiſkich wutkow, kiž ßu ßo bjes ßobu chemiſzy ſjenoczike. Hižom chemiſke ſjenoczenje nětkotrych w žałbje wopſchijatych ſubſtanzow je w medicinje dawno ſnate a ſ wužitkom nałożowane.

W ßłěbſtwje horka naſpomnjenych pſchiczżinow ßměm tule žałbu „**wubjernu**“ mjenowacz a ju jako dobry domjazy ßrědk pſche wici a rheumatiſmus, kaž tež je pſchi wotewrjenych balazach, pſchi wopalenju, pſchi woſabjenych ſtawach a twjerdych ſaczekliſnach, kotrež wona lohko roſcžěri, najlěpje poručzicz.

Direktar polytechniſkeho inſtituta a chemiſkeho laboratorija.

Dr. Theobald Werner.

Tuta žałba je po wſchěch Němzach, w Awſtriji a Czechach jara roſchěrjena a ſkoro we **wſchěch** haptykach ſa 2½ nßl. doſtacz, w Budyſchinje w **hrodowſkej haptyzy.**

(S barlinſkich nowinow.)

Sa kralowſki napoj!

(38451.) Alt-Sellen, 14. 3. 72. Waſch kralowſki napoj je tudy pſchi dwěmaj **na jetra khorymaj** jara derje ſkutkował. Po wutrjebanju jeneje bleſche jětra wuſkhnychu a tak je ßo wotkhorjenje khoreju poſpěſchiło. — Skaſanje. Schmidt, wobßedžer.

(39197.) Beizkoſen, 8. 3. 72. Skutkowanje Waſcheho extrakta bě woßebne; po 20njedželſkim khorym kožu mózeſche moja macz po wutrjebanju prěnjeje bleſche ßo hižom wſchědnje někotre hodžiny wonka pſchekhadžecz a je nětko zyle ſtrowa. C. Ströbel.

(37104a.) Neu-Löwenberg i. M., 15. 2. 72. Hojer knjes J. Talg w Löwenbergu je mi **tſt porſty, kotrež běch ßebi ſe ßykanjowej maſchinu nimale zyle wotrěſnył,** jako bě wobſchkodzene mjaßo wotſtronił, ſ wobalenjom ſ extraktom kralowſkeho napoja doſpołnje ſahojił, tak ſo mózu tu ruku k dźełu faßo jara derje a bjes boloſczow nałożicz. Krüger, pizowy miſchtr. — Ranjenu ruku pizoweho miſchtra Krügera je hojer Talg w Löwenbergu doſpołnje ſahojił, ſchtož ja wobßwědczam.

Wundermann, inſpektar.

Wunamkar a **jeniczki** fabrikant:

hygiëiſt (ſtrowotny radžiczel) Karl Jacobi

w **Barlinje** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje poł tolerja. W **Budyſchinje** 16 nßl. pola H. J. Linki, w **Kamjenzu** p. H. Pachały a w **Wojerzach** p. Rob. Huſty.

Drjewowa aukzia.

w mjedžojiſkim rychžerkubleriſkim lěßu.

Schtwórtk 23. meje budje ßo w mjedžojiſkim rychžerkubleriſkim lěßu w dwěmaj drjewniſchczomaj kaž tež wot naſtajanych ßuſchizow, wětroſlemkow a ſ wulěßowaneho drjewa

2 R.metraj twjerdych ſchczěpow,
162 R.metrow mjehkich „ „
85 „ „ kneblow,
1 ſtoczina twjerdych walczkow,
52 ſtoczinow mjehkich „ „
1½ ſtocziny twjerdych naſbitych walczkow,
18 ſtoczinow mjehkich „ „

pod wuměnjenjom naßadženja a ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadžowanje pſchedawacz.

Aukzia ſapoczńje ßo dopołdnja ½10 hodžinow w drjewniſchczu pſchi ſchibjeńczńej horje pola Mjedžojſa.

Hrabinſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo w Huſzy.

Hugo Opelt.

Drjewowa aukzia.

W bukowſkim knježim lěßowym reviru budże ßo

ſchtwórtk 23. meje

72 Rem. twjerdych ſchczěpow,
24,31 ſtoczinow twjerdych walczkow

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadžowanje pſchedawacz.

Shromadžiſna dopołdnja ½10 hodžinow pſchi hajniſkim domje w Bukowzy.

W Minakale w meji 1872.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzia.

Khěžniſka žiwnoſcz cžo. 3 na Ssokolzy (wopalniſchczo) ſ něhdże 10 kórzami pola a łuki je pod jara ſpodobnymi wuměnjenjemi płaczenja hnydom ſe ßwobodneje ruki na pſchedań.

Na kupjenje ſmyßleni wſcho dalſche pola wobßedžerja tam ſhonja.

Jenu hródžnu džowku,

kotraž może 1. junija abo tež hnydom do ßkužby ſtupicz, pyta kubler Khěžnik w Budyſchinje njedaloko wulkich młynow.

Katholſki Poſoł cžo. 10. je wuſchoł.

Wošebnosćz

G. A. W. Mayeroweho bróšćsyropa.

G. A. W. Mayerowy bróšćsyrop ſ Wrótžkawja, wot kotrehož běch jenu bleſchu pſche dydawoſcź a faźwanje pſchetrjebak, nětko ſa jeniczki žrědk ſpoſnawam, kotryž je mje wot tuteje nieſpodobnoſcze, na kotruž žym dołhi czaž czerpik, wuźwobodźik. Kóždemu, kiž je tak khorowaty, mózu G. A. W. Mayerowy broſtſyrop woźebje porucźicź.

Radownitz. **Behrend**, farař.

Jenož prawdźiwy maja jón w bleſchach po 8 nźl., 15 nźl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Joſ. Föhmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Gerischer** w Oſtritzu,
Schokta we Wotrowje a
Lehmann w Budeſtezach.
haptykař Dr. **Hultzſch** w Rakezach.

Cźěſke mužſke ſpěwarſke towarſtwo „Hlahol" ſ Prahi pod ſobuſſutkowanjom knjeni Sary Heinzoweje w Draždźanach a knjeſow K. Cźecha a J. Ssoucźka, ſobuſtawow prażſkeje cźěſkeje opery w Praſy, 1. dźeń ſwjatkow, 19. meje, popołdnju wot 4—6 hodźinow, w ſali rjemjeźniſkeho domu (Gewerbehaus) w Draždźanach wulki koncert wotdźerži. Mužſke chory ſo w 120 ſpěwarjow w cźěſkej ryczi ſpěwaja a dostanje ſo cźiſty dobytk penſionſkemu inſtitutej ſobuſtawow němſkich dźiwadłow. — Měſta ſa poźłucharjow po 20 nźl., 10 nźl. a 5 nźl. a ſu ſaſtupne liſtki dostacź pola k. Friedela, pſchekupza muſikalijow na hrodowſkej haźy a wot 3 hodźinow w kaźy pſched koncertnej ſali. **Wubjerk.**

Serbska prědarska konferenca

srjedu po ſwjatkach dopołdnja na poł dźesaćich w złotej krónje w Budyšinje. Za wulcy waźne wuradźenja, kiž nětčiše cyrkwine należnoſće žadaju, proſy wo bohaty wopyt **předsydstwo.**

Kedźbu!

Druhi dźeń ſwjatkow **kołbaźywukulenje** w Kubſchizach.

Palne drjewo na pſchedań.

Na ſchcźeńcźanſkim lěſowym reviru ſteja hiſchcze ſlědowaze palne drjewa jako:

150 klowſtrow khójnowych ſchcźěpow, klftr. po 5 tl. 10 nźl. a 2½ nźl. ſa pſchipokaſanje,
100 kloſtrow khójnowych pjeńkow, klftr. po 2 tl. 20 nźl. a 2½ nźl. ſa pſchipokaſanje,
100 kop khójnowych walcźkow, kopa po 2 tl. 20 nźl. a 2½ nźl. ſa pſchipokaſanje

w drjewniſchcźu kóžde dopołdnje na pſchedań.

Kwawka, dohladowař.

We Wujeźku pod Cźornobohom je źiwnoſcź cźo. 36 ſ 8 kórzami leźomnoſcźow ſe ſwobodneje ruki hnydom na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicź.

Ludwigsdorfſki twarſki kalk

ſtajnje cźerſtwy po dźeńſkej płacźiſnje porucźa na budyſkim dwórniſchcźu **Heinr. Jul. Linka.**

Płaćizna żitowa produktow w Budyšinje
4. meje 1872.

Dowoz: 5621 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniža.		
	tl.	nźl	np.	tl.	nźl	np.	tl.	nźl	np.	tl.	nźl	np.
Pšeńca	7	20	—	7	—	—	7	22	5	7	7	5
Rožka	5	—	—	4	25	—	5	—	—	4	27	5
Jeczmjeń	3	25	—	3	20	—	3	25	—	3	22	5
Wowš	2	14	—	2	10	—	2	15	—	2	12	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	24	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaźkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	—	27	5	—	22	5	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Wječera płacźeſche w Barlinje:

ſpiritus 22 tl.—23 tl., pſcheńza 66—87 tl., rožka 40—57 tl., rěpikowy wolij (njecziſczeny) 17 tl. — nźl.

Cźahi po żeleſnizy:

S Budyſchina do Draždźan: Rano 7 hodźinow — minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołnju 1 h. — m.; popołnju 4 h. 10 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 40 m.; w nozy 4 h.

S Budyſchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 20 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 25 m.; popołdnju 2 h. 25 m.; pop. 5 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 55 m.

Statne papjery a akzije.

Sakſke wot 1855 3⅓ 80½ B., 1847 4⅓ 97 G., 1852 4⅓ 97¾ G., 1870 5⅓ 105 B., prjed. ſakſ. ſchleſ. żel. akz. 4⅓ 100 B., prjed. lub. żit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5⅓ 101 B., landrentenbr. 3⅓ 85¾ G., kuž. pfandbr. 4⅓ wupowjedźne—, do. 4⅓ njewupowjedźne 95 G. — Akzije: Lipſko-drażdź. 261 bz. — Creditanſt. w Lipſku 155 B., ſakſ. bank 155 B., hornokuž. bank 107½ G., winſke bankowki 89⅜ (17 nźl. 8¾ np.) — Lubijſke — Budyſke papjerniki 131½ bz., ſebn. pap. 98 B., ſ. maſch. fabr. Hartm. 109 B., budyſke žukn. a wulkomłynſke akz. 95 G., kuž. maſch. fabr. B. 106.

Nakładnik: J. E. Smolerſ. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 21. — 25. meje. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Vesuv. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. Se Ssmochcziz. S Małeho Wjelkowa. S Libonja. S Konjez. S Kamjeńza. S Budestez. S Mužakowa. S Delneje Łužizy. — Žedženje. — Pschilopk. — Privatnje na pschedań. — Nawěschtnik.

Vesuv.

3.

Po nowschich powjesczach ßu psches schkrěwz, kiž ßo s woheńpluwazeje hory Vesuva wot 24. hacž do 29. haperleje won walesche, 87 cžlowjekow morjenych; tola móže bycz, so je jich hischcze wjazy, dokelž ßo někotre kruchi kraja tak rucže wot lavy (schkrěwza) a žahłych kamjenjow pschikrychu, so ßo s wěstosczu wupytacz njehodžesche, kak wjele ludži je tam wo žiwjenje pschischło. 43 cžlowjekow na měscze morwych wosta, 29 wumrje w ßwojich kwartirach a 15 w hospitalu. Dziwnje je, so dyrbi kóždy wopaleny wumrjecz, hdy by tež jeho wobschkodženje jara małe było; pschetož kóždej tajkej ranje ßo symny woheń pschiwda.

Kak satraschna je pak horzota, wot žehliweho schkrěwza wukhadžaza, była, móže jedyn bjes druhim s teho spósnacz, so ßo w jenym hajku njedaloko San-Sebastiana, hdžež dwanaczo burszy ludžo drjewo puschczachu, schtomy kaž schwabliczki sapalichu a tych drjewopuschczerjow tak spalichu, so bě tam posdžischo 12 wuhlowych hromadkow widžicz, s kotrychž tu a tam jena cžlowska kóstka won tczesche.

Wßy San-Sebastiano a Maßa-di-Somma buschtej s wjetscha skaženej. Kaž žehliwy had ßo schkrěwz s Vesuva dele walesche; keřki ßo wot ßapazeje horzoty hižom s daloka sapalachu, jenož někotre khójny hischcze s měrom stejachu, jako běsche schkrěwz hižom blisko. Ale sa někotre wokomiknjenja buchu kaž wot žahłych rukow wobjate, skhilichu ßo a ßo sapaliwschi hnydom w błyskotatej schkrěwzowej rězy ßo ponurichu.

Spodžiwny ale srudny napohlad bě to, hdyž schkrěwz khěže skasy. Hdyž běsche ßo wón jako rěka hacž k nim pschiwalał, dha ßo něhdže wokomiknjenje psched jich murjemi napja, potom sczini stork a ta zyła khěža sabłyskny, kaž nózne wutsělenje, cžorny dym ju na to wobda a hdyž bě ßo shubił, běchu murje spowalane a žahłe žołmy ßo psches rospadanki walachu, kaž psches spalene keřki a schtomy.

Schkrěwz (lava) po cžaßu wustudnje a ßo do kamjenja pschewobroczi, tak so je tam, hdžež bě prjedy rola, jenož ßamo kamjenischczo — a traje dlěhe hacž 100 lět, prjedy hacž je ßłónzo, deschcz a powětr saßo do pjerschcze pschewobroczi.

Najnowsche.

Win, 22. meje. W běhu sańdženeho dnja ßu mozy arzywójwodki Sofije ßylnje wotewsałe. Khorosez je pschezo straschnischa.

Konstantinopel, 22. meje. Ruski poßłanz Ignatjew je ßo na někotry cžaß do Ruskeje podał.

Washington, 22. meje. Dokelž jena strona dotalneho pschedßydu Granta wjazy měcz nochze, dha chzedža wschelazy redaktora Greeleya sa pschedßydu amerikanskeje unije na bližsche schtyri lěta wuswolicz.

Paris, 22. meje. Ssylne mrósy ßu we wschelakich stronach Franzowskeje niz jenož winowym pjeńkam, ale tež žitam wjele schkody nacžiniłe.

Draždžany, 23. meje. Wobej komorje stej namjet, so bychu ßo ßejmske deputazije sa cžaß ßejmoweho wotdženjenja k wuradžowanju powołacz ßměłe, sa dobry sposnałej.

Win, 23. meje. Sakska kralowa Marja je ßem pschijěła. (Wona je ßotra arzywójwodki Sofije.)

Darmstadt, 18. junija. Sańdženu nóz je cžežke krupobicze wscho žito, wino a wschón ßad w tudomnej wokolnosczi a w tak mjenowanym Riedu zyle skasyło.

Praha, 21. junija. Wczera a sawczerawschi ßu krupy w 17 gmejnach jara sbiłe.

S Wojerez. Sańdženu ßwjatocžniczku wjeczor pschiczeže ßem njewjedro se satraschnymi wichorami, kiž ßu na tudomnym schußeju jara wjele rjanych a wulkich ßadowych schtomow pak podłamali pak s korjenjemi wutorhnyli. Tež padny tu něschto krupow, kotrež pak tudy skoro žaneje schkody nacžiniłe njejßu, sa to pak ßu krupy pjecža w Schprejzach, w Nowym Měscze a na ležomnosczach druhich tamnischich wßow wscho do cžista rosbiłe a wutupiłe; schtož je cžim bole wobžarowacz, dokelž tam žita tak rjane stejachu, kaž ßo nichtón na to dopomnicz njemóže. (W Budyschinje a wokolnosczi ßo tehdy tež ßuroweho njewjedra bojachu, ale ßylny, jenož krótki cžaß trajazy wětr mróczele jara rucže rosehna).

Swětne podawki.

Sakska. Nowy zakon, zdu wuczerjow pschi elementarnych schulach nastupazy, je wot ministerstwa wudaty. W nim je bjes druhim postajene, so dyrbi kóždy staty wuczer s najmjenscha 250 tolerow letneje zdy měcz, kotraz so psches pschidawki wot 5 do 5 lět hacz do 400 tl. powyschi.

W Piskowizach pola Mischna zu so 14. meje twarjenja kublerja Schuhmanna wotpalike. Wohen je, kaz zu wuzledzili, wot jeneje zkuzobneje dzowki zakozeny. — W Dittelsdorfje pola Zitawy zu so 16. meje wjeczor posdze Gaubischez domske wotpalike. Wohen je pjecza tez zakozeny.

S Netzschkawa zu wóndano tsjo knjeza pola krónprynza Alberta pobyli a jeho wo to prozyli, so bychu nekotre dobyte franzowske kanony dostali, s kotrychz bychu zebi potom nowe swony lecz dacz mohli. Krónprynz je jim zlubik, so chze so wo dopjelnjenje jich prózstwy po mózności staracz.

Jeho majestosez kral Jan je pschismolik, so změ rycznik Dr. G. R. O. Fiebiger w Lipsku (s Budyschina se zerbskeje haby) ryczerski kschiz franzioseffskeho rjadu, wot awstriskeho khězora jemu spozczeny, pschijecz a nosyez.

W Pillnitzu je 18. meje saksti generallieutnant Benno s Witzleben a w Barlinje drazdzanski lěkar a medicinalski radzicjel Dr. Warnatz wumrjek. Posleńscheho, kiz bě so na krótki czaz do Barlina na wopytanje podak, je tam Boza rucka zajaka.

W Drazdzanach je jedyn tamnischi měschczan měschczanskej radze 100,000 tolerow k temu darik, so bychu so sa tute pjenjesy domy natwarili, w kotrychz bychu dzěkaczerjo a wosebje dzěkaczerske wudowy tunje wobydlenje dostali.

Do Drazdzan bě zwjatki jedyn extraczah se 600 Czechami pschijěk. Bjes nimi bě tez tójschto zobustawow prazskeho towarstwa „Hlahol", kiz w tak mjenowanym „Gewerbehause" koncert dachu, w kotrymz wschelake czěske, ruske a južnoserbske spěwy spěwachu. Drazdzanske nowiny jich spěwanje jara khwala.

Tych ludzi, kotsiz zu we Walddorfje, Eibawje, Ebersbachu, Nowosalzu atd. na trichiny skhorili, je nětko něhdze 200. Woni zu wschitzy wot kołbasow jědli, kotrez bě jedyn rěsnik we Walddorfje dzěłak.

Se Schneeberga pisaja, so budze tam nowy wuczerski seminar zakozeny.

W Kleingieshübelu je 17. meje błysk do domskich kublerja Füßela dyrik a wo jstwje jeho 7létneho zynka a 15létnu pěstonczu sarazyk. Błysk tez sapali a so domske a blisko stejazy wumjeuk wotpalichu.

W Lipsku zu 18. meje tamnischu nowu, pa wschelakich hazach natwarjenu konjazu zelesnizu wotewrili a so po njej jara pěknje jědzi.

W Chemnitzu 17. meje jedyn dzěkaczer w saksej maschinowej fabrizy na to waschnje zwoje zywjenje zhubi, so kruch zelesa, kotryz horje wjerczachu, dele padze a jeho na měsce sarasy. Tutón kruch zelesa bě mjenujzy 20 centnarjow czezki.

W Seifhennersdorfje 19. meje nekotsi czězle na Rychtarjez nowej fabrizy kósky kładzechu. Pschi tym so sta, so so jedyn kosok nekak nasad zuze a czězlu Maßlicha tak straschnje prazny, so dyrbjesche wón hizom wjeczor teho zameho dnja wumrjecz.

Knjeni krónprynzezyna Karola je so na nekotry czaz do marienbadskich kupjel (w Czechach) podała. — Kral a kralowa w Jahnishausenu bydlitaj a staj strowaj a czerstwaj.

W Olbersdorfje je w nozy 21. meje w brózni kublerja Schwarzbacha wohen wudyrik a wschě twarjenja tutoho kubka do procha a popjeła pschewobroczik. — Ssobotu 18. meje wjeczor w 7 hodzinach zu so we Wukezach (Hausdorfje) pola Kamjenza domske a brózeń korczmarja Schäfera s błyskom wotpalike.

W nozy wot zoboty k njedzeli zu paduschi w zyrkwi w Sohlandze nad Sprjewju dwaj wulkaj nowozlěbornaj zwěznikaj, dwaj taikaj mjenschej a jenu wulku zynowu kschczenzku schklu kranyli.

Pruzy. Khězor-kral je nětko saso na zwojich czělnych mozach tak zylny, so drje so bórzy po kschczenzy najmkódscheho krónprynzowcho dzěsca do kupjel w Emsu poda.

Wjerch Bismark je so na zwoje kubko Varzin (Worzyn) w Pomorskej podak, so by tam nekotre njedzele wot wobczeznosczow zwojeho sastojnstwa wotpocznyk. Kak wjele ma wón czinicz, a wobstaracz, je s teho widzecz, so Bismarka sa czaz jeho pschebywanja w Pomorskej tsjo knjeza w Barlinje sastupja, hacz runje wón najwaznische nalezności s ruki njepuschezi.

Dr. Strousberg chze so nětko, hdyz je zebi w Němzach dosez sazkuzik, do Jendzelskeje pschezydlicz. Wón wobzedzi wozomnacze wjetschich ryczerkubkow a dwě hrabinstwje, schtoz pak ma hotowych pjenjes, to nichtón njewě.

W Posnanju je zud jenu zónsku, kiz bě w jenej tamnischej zyrkwi wobkatki kranyka, k 4létnej khostarni (Zuchthaus) wotzudzik.

Po nowschim wujednanju bjes Ruzowskej a Němskej budze wot 13. julija jednory list do Ruzowskeje jenoz 3 ngl. płaczicz.

Pruski krónprynz je italskeho krónprynza a jeho knjeni mandzelsku jako kmótrow pschi kschczenzy zwojeje najmkódscheje prynzezyny-dzowki pscheproznyk a wonaj tez najskerje do Barlina pschijědzetaj. Kschczisna směja pak so w prěnim tydzenju mězaza junija.

Grichiska kralowa je do Emsa pschijěła, so by tamnische kupjele nekotry czaz wuzika.

Awstria. Arzywójwodka Sofia, macz nětczischeho khězora Franza-Josefa je hischeze pschezo czezko khora, tak

so je njewěste, hacž pschi žiwjenju wostanje, a prjedawschi khěžor Ferdinand, kotryž w Prasy bydli, je też khětro straschnje skhorił.

W Khrowatskej maja so w tychle dnjach wolby sapołkanzow sa tamnischi sejm. Wuherske ministerstwo, kotrež Khrowatow hižom hewak na wsche mózne waschnje podczischczuje, je krajnym sastojnikam krucze pschikasako, so bychu wuswolenje tajkich mužow, kiž s khrowatskim ludom derje měnja, po mózności sadźewali a hdy by so to też s gwaltom staež dyrbjako.

Rußowska. W Rußowskej je w wěstym nastupanju hischcze tak, kaž je w prjedawschich czasach w Němzach bylo; my měnimy to wobstejenje, so w Němzach semjenjo žanych dawkow njedawachu a so hakle dawki dawaja, jako buchu wot krajnych sastupjerjow w nowschim czasu k temu nusowani. Semjenjo w Rußowskej njechadża so pak k dawkidawanju nusowacź dacź, ale su bjes sobu wubjerk wuswolili, kiž by knježerstwu wosjewił, so chzedża ruszy semjenjo po měrje swojeho wobsedżenstwa dawki dawacź a tak buram a druhim ludźom jich dawanje pomjenschicź.

Franzowska. Ssudnizy, kiž smeja wójnske skutkowanje marschala Bazainy, wołebje pak to, so je twjerdzisnu Metz Němzam pschepodał, rossudzicź, su nětko nomjenowani a su to sedmjo generalojo. Bazaine sam tón dom, kotryž su jemu w Versaillesu na czasu jeho pschepytanja pschipokasali, wopuschczicź njesmě; tola pak se wschěm poczesczowanjom s nim wobkhadźeja a smě jeho kózdy wopytacź. Jeho straž (wacha) wobsteji s zykeho bataillona, dokelž je wón marschał.

Schpanska. S poraženjom karlistiskeje revoluzije so tola tak spěschnje njeczini, kaž schpaniske kralowske nowiny wěschczachu; pschetoż karlistiszy sběžkarjo hischcze we wjetschich a mjenschich czrjódach po kraju wokoło czahaja a so skoro wschědnje s kralowskim wójskom bija. Też sda so, so nawjedowaŕ sběžkarjow, prynz Karlos, hischcze w Schpaniskej pschebywa a so wón po tajkim njeje nusowany byk, psched wójskom schpaniskeho krala do Franzowskeje czeknycź.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pschi njewjedrach, kotrež 17. meje tudy a w tudomnej wokolnosczi mějachmy, je błysk w Hownjowje do knježeje brózne dyrił, kola pak sapalił njeje, hacž runje bě tam khwilu schwablowy dym czucź. Młózkojo tam runje młóczachu, ale jim so dale nitžo stako njeje, hacž so jim zyppy s rukow sleczachu. Dale je błysk w Dźěžnikezach pola bura Henecza (Schlenza), hdyž runje pjeczechu, s wuhnjom dele dyrił, njeje pak nikoho wobschkodźił. Hewak je błysk jenn lipu sady Wulkeje Dubrawy a jenu wótsku worjeschinu w Hrodźischczu rosrasył. — W Czornjowje so krupy tak hylnje dźěchu, so su 7 buram wokna wubike a do telegrafowych grotow pschi żeleznizy je błysk tak husto bił, so su swónczki, kiž pschijěsdy a wotjěsdy czahow elektromagnetiszy pschipcwjeduja, 14 krócź wot sameho błyska saklinkake.

Se Ssmochczicz. Tudy je so 17. meje bórzy po wobjedze sahrodnik Pětr Libscha, 60 lět stary, w czežkich myślach na swojej kubi sam wobwěsnył. Wón sawostaji wudowu a tři wotrosczene dźěczi.

S Makeho Wjelkowa. Tudomny podrožnik Bjedrich Hensel, 77 lět stary, je so wondano w błudnych myślach sam satepił.

S Libonja. Pschi czežkim njewjedrju, kotrež tudy pjatk 17. meje mějachmy, je błysk dwójzy do nowonatwarjenych hródžow kublerja Michała Pjecha dyrił a sapalił. Ale kózdy ras nastawazy woheń sahe doscź pytnychu a jón sbožownje sahaßychu.

S Konjez pola Porschicz. Tudy wudyri w nozy wot 20. do 21. meje woheń w njewobydlenych domskich kublerja Handrija Roschata. Tute domske so s hródžu, wumjeńkom a brózniu wotpalichu; teho runja też domske, hródž, wumjeńk a brožeń sußoda, kublerja Augusta Schczěpana. Kak je woheń wuschoł, snate njeje.

S Kamjenza. Njewjedra, kiž 18. a 19. meje w tudomnej wokolnosczi mějachmy, su tu wjele schkody naczinike, bjes druhim też w Běkej a w Nadróžnej Hrabowzu. Hischcze hórje je pjecza w blizschich pruskich wsach bylo.

S Budestez. S tudomneje zyrkwje je něchtón srjedź běkeho dnja wulku mjedźowu kschczeńsku schklu kramył.

S Budyschina. Kat. Posoł czo. 10 pische: „Po Bożoho czěka dokhowanju zapocznje hnadny knjez biskop z wudzělenjom swj. firmowanja a z cyrkwinskimi a schulskimi wisitacijemi w serbskich wosadach a to po sczěhowacym rjedze. Pjatk, 7. junija, schulske pruhowanja w Radworju. Sobotu, 8. junija, wudzelenjo swjatoho firmowanja. Njedzelu, 9. junija, firmowanjo w Ralbicach, hdzež też mkodosć z kulowskeje wosady k firmowanju pschińdze. Póndzelu, 10. junija, dopołdnja pruhowanjo w ralbiczanskej a popołdnju w schunowskej schuli. Wutoru, 11. junija, dopołdnja pruhowanjo w Rózenczu a popołdnju pruhowanjo pod Schpitalom pschi Kamjencu, a srjedu dopołdnja firmowanjo w schpitalskej cyrkwi. Schtwórtk, 13. junija, dopołdnja firmowanjo w Njebjelczicach a popołdnju pruhowanjo. Pjatk, 14. junija, dopołdnja firmowanjo w Wotrowje, a popołdnju pruhowanjo. Sobotu, 15. junija, dopołdnja pruhowanjo dweju rjadomnjow khrósczanskeje schule a popołdnju pruhowanjo w Czornecach. Njedzelu, 15. junija, firmowanjo w Khrósczicach, a póndzelu dopołdnja pruhowanjo dweju druhej rjadomnjow khrósczanskeje schule, a popołdnju pruhowanjo we Worklecach.

S Mužakowa. Młody cžłowjek, wěsty Müller, běsche 18. haperleje tudy na rekrutirowanju byk. Trochu wopiły motasche žo wón potom psches park domoj, hdyž jeho jedyn kolp (schwon) wuhlada, kotremuž žo to najskerje njespodobasche, pschetož wón s wody won na teho mkodženza pschibéža a pocza jeho do nohow kußacz a s kschidkomaj pracz. Müller pak žebi to lubicz njedasche, wsa kolpja sa schiju a cžißny jeho nasad do wody. To widžichu někotsi polizisty, kiž Müllera teho dla sajachu a do jastwa wotwjedžechu. Jeho macz jeho nasajtra pytacz pschiňdže, ale jako jastwo wotewrichu, dha tam jeje žyn wißasche a bě morwy. (B. s. zaßnik.)

S Delneje Łužizy „zaßnik" pische: „Se Skjarboscza. Dżeń 17. meje popołdnju cžehnjesche cžežke njewjedro runje wysche nascheje wßy dale k Khocžebusej. Blisko pschi wßy je njewjedro do topoła dyrko. Po slimku běsche na wjeczornym boku Khocžebusa dym widžecz; posdžischo shonichmy, so je w Gołkojzach błysk dyrił a sapalił a so staj žo tam dwaj dworaj wotpalikoj.

Wón pische dale: „S Wjelikich Dobryń. Sswjatocžniczku wjeczor běsche tudy wulka straschnosć. Bě žo tajki schtórm sběhnył, so bu jara wjele schtomow, najbóle žadowych, swutorhanych, jena brózeń bu powróczena a Karaßowy wětrnik powaleny a wulki kruch wotnjeßeny. — Mjes Drjowkom a Starej Darbnej žu krupy sbike. — W hródkowskim wokrjeßu błysk do jeneje kruwjazeje hródże dyri, hdyž jenu žónsku pohłuschi a dwě kruwje sarasy.

Sserbski delnołužiski mißionski žwjedżeń směje žo 24. junija w Małych Dobrynjach a 2. julija w Deschnje. Prědowacz budże k. farař Teschnař.

Žedżenje.

(Z Łužičana.)

Žedżu ja po Twojim wóčku
Jako trawka po rosy;
Tak kaž kerčk po swojim kćenju,
Nalětnym po zybolenju
Jako njebjo pokhmurne.

Žedżu ja po Twojich hubkach
Jako pčołka po mjedu;
Jako mjetelčka po kwětkach,
Ty we krasnych młodych lětkach
Po košenju maćernym.

Po wutrobje Twojej žedżu,
Moja budź, o moja bndź!
Słónčko kaž po pruhach žada,
Po khrepcy kaž stwjelčko hlada,
Ja po Twojej wutrobje.

Ćěsla.

Přilopk.

* Sakska ma nětko 2 millionaj 556,244 wobydlerjow, bjes nimi 2 millionaj 484,075 evangelsko-lutherskich (w l. 1867 bě jich 2,361,867), 53,624 khatolskich (prjedy 51,476), dale 9,347 reformirtskich (prjedy 5,567), 554 grichoskokatholskich (najbole ruskeje narodnosćje; — prjedy 413), 3,015 němskokatholskich (prjedy 1,651), 458 angliczanskich abo jendelskich (prjedy 452), 3,358 židow (prjedy 2,103). — Jako Sserbow je žo sapißako 52,097, kotrychž běsche psched 4 létami 51,895 sapißanych, po tajkim nětko 202 Sserbaj wjazy, dyžli w lěcze 1867. Wysche teho je wěsćze hischcze na 3—4,000 Sserbow, kiž žo s zyka jako tajzy sapißali njejžu, a tajzy žo potom k Němzam licza.

* Jako 18. meje jedyn bur blisko Schönwalda (w Cžechach) s dwěmaj wokomaj na polu worasche, dha błysk wobeju wokow sarasy, burej žamemu pak hornu hubu tak rostorha, so dyrbjesche ju lěkař hromadu seschicz.

* Pschi njewjedrje, kotrež 17. meje popołdnju psches ležomnosćje cžěskeje wßy Hußi Łhota cžehnjesche, běchu žo tsi žtužobne džowki, dokelž deschczej wucžeknycz njemóžachu, hromadże na jenu mjesu žynyke a žo pschę deschcz s měchami wodźike. Lědom tam khwilku žedżachu, dha błysk do nich dyri a wschě tsi sarasy. Jenu schtwórtu žónsku, kiž pschi nich žedżesche, błysk pohłuschi a tak wopali, so budże drje tež wumrjecz dyrbjecz.

* Bohaczk Müller w Khocžebusu dżěsche 15. meje prěki psches kolije tamnischeho dwórnischcza, jako žo tam jena lokomotiwa bližesche. Hacz runje na njeho wokachu a hwisdachu, so by s kolije schok, dha bě to tola podarmo, dokelž wón mako žłyschesche a teho dla njepytny, so dyrbi s puczа hicz. Bjes tym jeho lokomotiwa powali a jemu wobej nosy wotjědže, tak so dyrbjesche sa někotre hodžiny wumrjecz.

* W Barlinje padże wóndano wucžomnik jeneho rěsnika do kótka, hdyž žo kołbaßy warjachu. Hacz runje jeho na měsce wucžahnychu, dha bě žo tola tak wopalik, so dyrbjesche po krótkim czaßu wumrjecz.

* S Darmstadta pißaja, so je 15. meje dopołdnja w tak mjenowanym Odenwaldże semjerženje byko.

* W Barlinje wóndano jeneho proscherja jimachu, kiž wudawasche, so je hižom 116 lět stary a so je s kralom Bjedrichom wulkim na wójnu czahak.

Přivatuje na pschedań:

Jena korczma, 1½ hodžiny wot Budyschina, s 20 kórzami ležomnosczow psches korczmarja Kerna w Budyschinje. — Khěža czo. 34 w Bělczezach se ¾ pola a sahrody. — Jena korczma s 15 korzami ležomnosczow, 2 hodžinje wot Budyschina, je psches F. Mosera na taschbarku czo. 439 na pschedań — 1 dwělětny byk na knježim dworje w Łasu. —

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Julius Schreiter, rjemjenjeŕski mischtr w Bukezach, ſ Hanu Khryſtianu Schenkez.

Michalska cyrkej: Handrij Ernſt Nowak, knježi pohoncź we Wulkim Wjelkowje, ſ Marju Ganez tam. — Ernſt Guſtav Köhler, murjeŕ, ſ Marju Auguſtu Huſakez ſe Židowa.

Katholſka cyrkej: Michał Kral, wobydleŕ pod hrodom, ſ Hanu Wjerſchez ſ Brěmjenja.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Korla Auguſt, Jana Bohuwěra Schotty, wobydlerja, ß. — Ernſt Reinhold, Ernſta Wenzela, wobydlerja pod hrodom, ß. — Bjedrich Ernſt, Jana Korle Jenčza, cźěßle na Židowje, ß. — Korla Auguſt, Jana Nikuſche, murjerja na Židowje, ß. — Hana Auguſta, n. dź. na Židowje. — Bjedrich Auguſt, Jurja Auguſta Förſtarja, khěžkarja w Sajdowje, ß. — Jan Ernſt, Jana Garbarja, ſahrodnika w Nadžanezach, ß. — Korla Auguſt Ernſt, Korle Kräčzela, wulkoſahrodnika w Wulkim Wjelkowje, ß. — Ernſt Bohuwěr, n. ß. w Jeńkezach. — Emma Thereſia, Michała Haſy, khěžerja na Židowje, dź. — Korla Ernſt, Jana Jurjeńza, wobydlerja w Delnej Kinje, ß. — Samuel Kurt, Pomhajboha Samuela Jahna, ſchtrymparja na Židowje, ß. — Suſanna Louiſa Martha, Hermana Töpfera, ſchezětkarja pod hrodom, dź. — Hana Amalia, Korle Auguſta Neumanna, wobydlerja na Židowje, dź. — Hana Marja, Bjedricha Auguſta Rychtarja, knjeżeho hetmana w Čzichońzach, dź.

Mojim wotkupowarjam!

Trawne koßy a ßerpy najlěpſcheho dźěła, kotrež ßu ßo hižom wjele lět pſchi prawym nałoženju jako dobre a kmane wopokaſate a k temu **bruſßy,** kiž ßu najlěpſche po naſhonjenju, porucza po wſchomóžno tunich płaczišnach

Robert Jacob, gratokowaŕ,
ſ napſchecza ſtareje měſchczańſkeje ſchule.

Woſſewjenje.

Najlěpſchi tołczeny **ſafran** k barbjenju tykanzow,
najlěpſchi **korjeńſki wolij** (Gewürzöl) bleſchku po 2½ nßl.,
najlěpſchi **citronowy wolij,**
äther ſe ſchmrěkoweje jehliny pſche rheumatismus, bleſcha po 3 nßl.,
tanninowe, ſelowe, ſchwablowe, kokmaſowe a glycerinowe mydło
najpodwolniſcho porucza

hrodowſka haptyka.

Kucharki, ſtwinſke, domſke a kuchinſke dźowki móža pſches podpißanu měſta doſtacź.
Pſchiſtajaza žona **Heinoldowa**
w ſadnej khěži ſkoteho jehnjecza.

Dickowa koncežionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza žałba,
kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſała, porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,
wot **hrodowſkeje haptyki**
w Budyſchinje.

Lětuſche druhe ſkótne wiki w Wulkich Sdźarach ßo pſchichodnu ßrjedu 29. meje wotdźerża.

Papjerjane ſchaty
najtuniſcho porucza **P. Mickel** w Ketlizach
pola Lubija.

Subybolenje

ßo pſches moju, hižom 26 lět ßwětoßławnu **ſubjazu wodźiczku** (Zahnmundwaſſer) wěſcze ſaczěri, ſchtož je wot najwjetſchich lěkarjow a najwoßebniſchich knježich pſchipoſnate.
Jara wjele wopißmow.

E. Hückſtädt w Barlinje
Ma bl. po 5 nßl. jenož na pſchedań
Heinr. Jul. Lincka.

F. A. Böhma,

rěſbaŕ

w Budyſchinje na ſwonknej lawſkej haßy čźo. 754,
porucza ßo k wudźěłanju marmorowych, granitowych a pěſkowzowych

rowowych pomnikow.

NB. Skład hotowych pomnikow, ſprawne poßłuženje, tunje płaczišny.

Najtuniſcha tinta je wěſcze tak mjenowana

ſchulſka tinta,

dubjeńkowa tinta, kotraž bórſy cźorna ſ pjera dźe a ſ cźaßom njewožołczi. Liter ſa 4 nßl., połlitra ſa 2½ nßl. po kommißiji pſchedawa **Heinr. Jul. Lincka.**

Jene trjebane, ale hiſchcze zyle dobre hudźbne kſchidło (Flügel) je tunjo na pſchedań. Hdźe? to je ſhonicź we wudawarni Serb. Nowinow.

W Drožđžiju je khěža $^{17}/_{13}$ ſ połpjata kórzom pola a łuki, bjes wumjeńka, ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche pola wobßedźerja tam ſhonicź.

We Wujeżku pod Cźornobohom je **žiwnoſcź** čźo. 36 ſ 8 kórzami leżomnoſcźow ſe ßwobodneje ruki hnydom na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicź.

14—15 lětna holczka, kiž ma luboſcź k dźěcźom, może hnydom ßkužbu doſtacź na ſchulerſkej haßy čźo. 6.

Kedźbu!

Jutſje njedźelu **kołbaßywukulenje** w Pomorezach.
Jeńko.

Na naschich evangelskich wěrytowarschow w sakskim kralestwje.

Kralowske ministerstwo snutskomnych naležnosczow je na naschu prosstwu dla nowosakožomneje evangelsko-lutherskeje wožady w Ostritzu sběranje kollekty sa jeje zyrkwinstwo we wschěch evangelskich-lutherskich wožadach nascheho wótzneho kraja mikosczinje pschiswoliko a pschi tym wotpuschczilo, so smě so to w jenotliwych wožadach tež po waschnju khěžneje kollekty psches jeje legitimirowane sobustawy stacz. Tute dobrowolne dary maja so w tych 6 měsazach wot 1. haperleje hacz do 1. oktobra t. l. shromadzicz.

Tale nam wudzělena jara snamjenita spodobnosczˇ, sa kotruž wyschnosczi najwjetschi dzak prajimy, je drje wurjadny, ale psches wurjadne a w naschim staroprotestanskim sakskim kraju zyle samotnje bywaze wobstejenja nascheje wožady sakoženy skutk.

My smy něhdze 4—500 srjedz romskokatholskich wožadow w Ostritzu, Grunawje a Königshainu bjes wjazy dyzli 5000 katholikami zywi, po tajkim w diasporje.

Hižom psched 200 létami chzychu naschi prjedomnizy evangelsku wožadu sakožicz. Ale hacz runje 1661 wot khurwjercha Jana Jurja II. dowolnosczˇ dostachu, zyrkej twaricz — město sa nju je hischcze dzensa snate — a fararja powokacz, dha so to tola wschelakich sadžěwkow dla do skutka stajicz njeda. Hakle nam, jich posdnim potomnikam, je so dostako, jich dzěko s lěpschim spěchowanjom dokonjecz. So by so wožebje evangelske dźěczˇiwotczehnjenje, psches měschane manželstwa jara sadžěwane, położiko, sakožichmy 1858 pod wschelakimi wobczežnosczemi protestantsku schulu. Tak běsche sebi nascha zyrkej skónczˇnje w Ostritzu město dobyka. Wot léta 1869 poczachmy tež, podpjerani wot gustav-adolfskeho sjenoczeństwa, na tajkim podkožku dale twaricz. Podpjerani wot gustav-adolfskich towarstwow, wožadow a wěrybratrow w Sakskej a tež we wukraju mózachmy hižom 1870 hódnu ležomnosczˇ kupicz, hdzež nětko modlerski a schulski dom twarimy, k czemuž je nam tež evangelska bratrowska lubosczˇ pomoz spožczika.

Ale my mamy hischcze druhe požadanja. My bychmy so w modlerskej sali jenož rědko k nutrnosczi sjenoczili, hdyž swojeho samžneho duchowneho njedostanjemy, kotrehož — pod sobustawami druheje zyrkwje rospjerscheni a hacz do nowscheho czasa po sakonu wožadni katholskich wožadow, kiž dyrbjachmy sobu sdzerzecz! — wěsce w naschich wobstejenjach jara nusnje trjebamy. K jeho sdzerzenju, kaž tež k pschidawkej na sdu nascheho kantora a organista maja so pjenjesy hakle nahromadzicz.

Dale smě so dla železnizy, kiž budze so borsy wot Shorjelza do Žitawy twaricz, kaž tež psches sakoženje wjazorych fabrikow wulke pschisporjenje nascheje wožady (hdyž tež niz jeje samóženja) s wěstosczu doczakacz. Teho dla budze nam nusne, k czesezi nascheje evangelskeje zyrkwje Boži dom a faru natwaricz.

K temu wschemu pak nasche skaže mozy njedosahaja, dokelž smy skoro wschitzy khudzi a so jenož někotsi wjetscheje samóžnosczˇe swjeseluja.

Ale my smy teje twjerdeje nadžije zywi, so so nam tón króczˇ s Božej pomozu radzi, schtož so naschim prjedomnikam njedosta: trajaze sakoženje evangelsko-lutherskeje wožady w Ostritzu. My dowěrjamy so pschi tym wožebje na tu hižom husto dopokasanu, ženje njewustawazu evangelsku bratsku lubosczˇ staroprotestantskeho sakskeho kraja, jako „kolebki reformazije.“ Njech wschě naschi wěrybratsja a krajenjo, kiž su w porjadnych zyrkwinskich wobstejenjach zywi, rad a lubje po swojim samóženju dar lubosczˇe k temu dadza, so tež w podjanskej nižowej dolinje w diasporje skónczˇnje jena evangelska wožada nastanje, so my protestantojo dale sady katholskeje zyrkwje njewostanjemy, kiž s khwalobnej horliwosczu wschudze w Sakskej swoje rospjerschene stawy do wožadow shromadza a najbohaczˇischo zyrkwinszy sastara.

Njech so teho dla próbkstejaze shromadzowanje we prawje wjele, haj, jeli mózˇno, we wschěch sakskich wožadach jako domjaze shromadzˇowanje stanje, njech so wschěm evangelskim kschesczˇijanam nascheho wótzneho kraja s tym skladnosczˇ k wobdzělenju na dobrym skutku poskiczˇi a njech so prawe bohate Boże žohnowanje dobudze! Njech so nasch skutk w njemérnym czasu jako shromadny měrski skutk nascheje shromadnje krajneje zyrkwje prawje borsy dospołnje dokonja. Daj to Bóh!

Ostritz a Altstadt pola Ostritza w měrzu 1872.

Wubjerk k sakoženju evangelsko-lutherskeje wožady w Ostritzu:

Rudolf Hartmann. Dr. med. **Richard Schneider. Ernst Rößler. Hermann Flamminger. Karl Fünfstück. Moritz Liebich. Gottfried Schmidt.**

My, kiž po samžnym nashonjenju naležnosczˇ evangelskeje wožady w Ostritzu hižom gustav-adolfskim sjenoczenstwam porucžachmy a hewak spěchowacz pytachmy, dowolamy sebi tutu prosstwu najnaležnischo podpjeracz. — Lubij a Lěwakd w měrzu 1872. P. prim. M. Würkert, sudniski radzˇiczel Pescheck, pschekupz M. Hennig, kommišionski radzˇiczel Köhler, farar Scheuffler, sastojnizy lubijskeho pobocžneho towarstwa g.-a. sjenoczeństwa.

Kwětkowa fabrika
R. Barthel

na garbarskej haßy czo. 432 po 1 schodze porucza němske, franzowske a jendželske kwětki sa klobuki, kaž tež wschelake smjertne kwětki, wěnzy atd. — Saßopschedawarjo dostanu hódny rabatt.

Jena khěža s polom, s kuku a sadowej fahrodu, w hromadze 7 korzow, je w Brěsowje pola Budyschina na pschedan. Dalische je shonicz pola wobsedzˇerja Michaka Preuski tam.

1 konjazy wotroczˇk móže sslužbu dostacz na knježim dworje w Brěsynje pola Huczˇiny.

(S barlinſkich nowinow.)

Sa kralowſki napoj!

(38095a.) Ober-Arnsdorf, 28. 2. 72. Po wutrjebanju 3 bleſchow kralowſkeho napoja (Königstrank) ſym ja, hacž runje mje tſjo lěkarjo bjes ſpomoženja lěkowachu, wot **ſahorjenja mojich pluzow a jatrow** zyle ſahojeny a ſym, kaž prjedy dospołnje ſtrowy a cjerſtwy. Ilgmann, khěžeŕ.

(39122a.) Mittelbach, 13. 3. 72. Amalia Müllerez tudy je hižom dołhi cžaſ **jara** khorowata. Pſchi nałožowanju wſchelakich lěkarſtwow ſo jej zanu pomoz njedoſta, hacž wona wſchěſtronſko poruczeny kralowſki napoj knjeſa Jacobija w Barlinje trjebaſche. Hižom po wutrjebanju někotrych bleſchow cjujeſche wona ſnamjenite połoženje ſwojich boloſczow. — Skaſanje.

Körner, wjeßny rychtaŕ.

(29335) Klüſerſki młyn p. Hagenowa, 15. 3. 72. Po wutrjebanju jeno 2 bleſchow Waſcheho kralowſkeho napoja ſym ja wot mojeho jara **ſylneho kaſchela a khrakow** wußwobodženy. Arndt, młynk

(39547) Radeberg, 18. 3. 72. Jena tudomna ſwójba ma ſchěſcžlětnu dźowczicžku, kotraž loni pſches ſtrójele **torhanje w ſtawach** (Veitstanz) doſta, cžohož dla bjeſparnoſcž a bjeſappetitnoſcž saſtupi, ſjenoczena ſe ſtajnej tyſchnoſcžu. Wſchě nałožene ſrědki niczo njepomhachu. Potom kralowſki napoj nałožichu a po wutrjebanju ſchtyrjoch bleſchow je to dźěcžo wotkhoriło. Jeho ſtarſchej ſtaj pſche wſchu měru ſbožomnaj a nałožujetaj nětko kralowſki napoj pſchi kóždej khorowatoſcži. Taupitz, wucžeŕ.

Wunamkaŕ a **jenicžki** fabrikant:

hygiëiſt (ſtrowotny radžicžeŕ) Karl Jacobi

w **Barlinje** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płacži w Barlinje poł tolerja. W **Budyſchinje** 16 nßl. pola H. J. Linki, w **Kamjeńzu** p. H. Pachały a w **Wojerzach** p. Rob. Huſty.

Mój ſkład

cžaßnikow (ſegerjow)

na ſnutſkomnej lawſkej haßy podla tórma

je najbohatſcho ſrjadowany a ja teho dla wulki wubjerk wſchelakich cžaßnikow, budžerjow, hrajatych tyſkow atd. atd. atd.

najpodwolniſcho poruczam.

Kóždy cžaßnik je derje wotcžehnjeny a ja ſa dobre hicže 1 hacž 3 lěta rukuju.

☞ Też pſchiſpominam hiſchcze, ſo ßym ja **ßerbſkeje** rycže tak derje mózny, kaž němſkeje.

S počeſcžowanjom porucza ſo

J. G. Schneider,

cžaßnikaŕ.

Schtajerſke worzelowe kožby

jenož najlěpſcheje dobroſcže porucza

K. Rockſch junior

22 w mjaßowych hětkach 22.

Wot najwjetſcheje ważnoſcže ſa

na woczomaj běbnych

pſches ßwoju wubjernu hojazu móz njedoßahomna, wot lěta 1822 we wſchěch dźělach ßwěta ſnata a ßławna prawdźiwa Dr. **Whitowa wodźicžka ſa wocži** wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej (na cžoż ma ßo pſchi kupjenju **woßebje** kedźbowacž) je hižom wjele **tyßaz** wot **najwſchelakich wokowych khoroſczow ſahojenych, poßylnjenych a ſ wěſtoſczu pſched woßlepjenju wobarnowanych**; wona ma teho dla **powſchitkomnu ßwětowu ßławu**, ſchtož też wſchědnje pſchikhadźaze **khwalby a wopißma** dopokaſuja. Wona je koncežionirowana, wot **wyßokich** lěkarſkich měſtow pruhowana a pſchipoſnata, jako **najlěpſchi hojazy a poßylnjazy ſrědk ſa wocži** poruczena a ma ju w bleſchach po 10 nßl. na pſchedań knjes **Emil Menzner** w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Atteſt. Dr. **Whitowa wodźicžka** wot Fr. Ehrhardta ja kóždemu radźu, kiž ma bolazej wocži. Hižom **pſches jenu bleſchku** ßym ſaßo **widźazy**. S džakomnoſcže to rad wobßwědcža Fr. Niemeyer w **Blenhorſtu**. — Cžeſcženy k. Ehrhardto! Moje **wocži**bolenje je ßo po poßlenjej poßykzy Waſcheje wodźicžki **jara poläpſchiko**, ja Waß nětko proſchu, mi hiſchcze (Skaſanje) wot Waſcheje **wubjerneje** Dr. **Whitoweje wodźicžki** poßłacž. Markershauſen w Bajerſkej 27. 4. 71. **Henneberger**, farar. Knieſej Fr. Ehrhardtej! Poſcželcže mi (Skaſanje) Waſcheje Dr. **Whitoweje wodźicžki**, dokelž mi wona **jara pomha**. Jena 9. 4. 71. **Thereſa Gemper.** — K. Ed. Harniſchmacherej w Olpje! Dokelž ßym ßo po naloženju 2 bleſchow Dr. **Whitoweje wodźicžki** wot Fr. Ehrhardta **jara poläpſchik**, dha Waß hiſchcze proſchu (ſkaſanje). **Eliſabeth Fördes.** Elspe 31. 5. 1871. Cžeſcženy k. Fr. Ehrhardto! Ja proſchu Waß hiſchcze wo (ſkaſanje) Waſcheje **ßławneje** a **jara hojateje** wodźicžki, pſchetož po naloženju prěnjeho flacona je wona pſchi mojim ßynu ſnamjenitu hojatu móz wopokaſała, pſchetož prawe wocžko bě hižom **zyle bluke**, ale nětko je **wjele lěpje**. **Carl Wiegand**, kubler. Philippsthal p. Bachi, 22. 6. 71.

Wojſewjenje.

Dźiwocžanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje — dali Bóh — jutſje 26. meje, jako na ßwjedźeń Ssw. Trojizy, ßwoju lětnu ſhromadźiſnu, w kotrejž budże ßwój tſi a dwazyty lětny dźeń ßwjeczicž. A dokelž ma ßo w tutej ſhromadźiſnje, kaž druhe lěta, nowe wuſwolenje ſaſtojnſtwa, kaž też ſlicžbowanje dokhodow a wudawkow ſtacž, dha ßo ſ tutym wſchitkim pſcheczelio a pſcheczelnizy mißionſtwa, woßebje pak wſchitke ßobuſtawy towarſtwa lubje proſcha, ßo jutſje po nyſchporje popołdnju w tſjoch w dźiwocžanſkej ſchuli bohacže nutſnamakacž a hnydom pſchi nutsſtupjenju ßwoje wuſwoleńſke liſcžiki wotedacž.

Pětr Młónk, pißmawjedźeŕ.

Subjaze naſchijniki

(Zahnhalsbänder)

wot **Albina Zella** w **Awje**

po 15 nßl.,

najlěpſchi ſrědk, dźěcžom lěſenje ſubcžkow połóžicž,

w kommißiji pſchedawa **Heinr. Jul. Lincka.**

Drjewowa aukzia

w huſczanſkim ryczerkubleŕſkim lěßu.

Wutoru 4. junija budże ßo w lěßowym wotdźělenju „žiczeńſki haj" pſchi ſakſkoſchleſynſkej żeleſnizy wot naſtajanych ßuſchizow, wětroſlemkow a wuléßowaneho drjewa

92 R. metrow mjehkich kneblow,
6½ ſtoczinu mjehkich ſbytkowych walczkow,
2½ " " naſbithych walczkow,
6 twjerdych dołhich hromadow a
87 mjehkich dołhich hromadow

pod wuměnjenjom naßadżenja ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Aukzia ßo dopołdnja wot 10 hodźinow na dubowej haleji w pomjenowanym lěßowym wotdźělenju wotdżerži a chżyli ßebi kupowarjo drjewo prjedy wobhladacz.

Hrabinſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo w Huſzy.

Hugo Opelt.

Muſchaza lěp
buſchkej po 13 a 25 np.;
muſchazy polver
paczik po 12 np., 3 nßl.;
Babbijowa
muchomorſka woda,
bl. po 16 np.;
perſiſki inſektowy polver,
ſchkleńza po 12 np., 3 a 5 nßl.;
patchouli pſche mole,
ſchkleńza po 3 nßl.;
mydło pſche ſczónwy,
kruch po 2 a 3 nßl;
radikalny ſczónoſki mór
bl. po 4, 6 a 10 nßl.,

k dostaczu pola **Heinr. Jul. Lincki.**

Zeleſojte ßrědki k wužiczu

wot **Roberta Freyganga w Lipſku,**
ſa blědawe, ßłabe, ßuche, na muſſlach a nervach hubjene woßoby,

żeleſojty liqueur, bl. po 8 a 15 nßl.,
żeleſojty magenbittere, bl. po 10 nßl.,
żelſojty ſyrop, bl. po 8 nßl.,
żeleſojte bonbony, pakczik po 4 nßl.,
żeleſojta ſchokolada, punt po 15 nßl.

porucza **Heinr. Jul. Linka.**

Dżeczelowa aukzia.

Njedżelu 26. měrza popołdnju w 5 hodźinach budże ßo na ryczerkuble Jaßońzy pola Pancziz dżeczel po woßrjedkach a to dwaj wužitkaj na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Czaßniki

(ſegerje) wſchěch druźinow derje, rucze a tunjo perjedża

J. M. Hornuff na ßukelńſkej haßy czo. 663.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje
18. meje 1872.

Dowoz: 5685 kórcow.	Płaćizna w płerězku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniža.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pšeńca	7	15	—	7	—	—	7	20	—	7	10	—
Rožka	4	27	5	4	22	5	4	27	5	4	25	—
Jeczmjeń	3	23	—	3	20	—	3	25	—	3	20	—
Wowß	2	14	—	2	10	—	2	15	—	2	12	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	22	5	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	24	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	—	27	5	—	22	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Wczera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 22 tl.—23 tl., pſcheńza 66—88 tl., rožka 40—57 tl., rěpikowy wolij (njecziſczeny) 17 tl. — nßl.

Czahi po żeleſnizy:

S Budyſchina do Draždżan: Rano 7 hodźinow — minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołnju 1 h. — m.; popołnju 4 h. 10 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nocy 2 h. 40 m.; w nozy 4 h.

S Budyſchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 20 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 25 m.; popołdnju 2 h. 25 m.; pop. 5 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 55 m.

Statne papjery a akzije.

Sakſke wot 1855 3⅓ 80½ B., 1847 4% 97 G., 1852 4% 97¾ G., 1870 5% 105 B., prjed. ſakſ. ſchleſ. żel. akz 4% 100 B., prjed. lub. żit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 101 B., landrentenbr. 3½% 85¾ G., kuž. pfandbr. 4½% wupowjedżne—, do. 4½ njewupowjedżne 95 G. — Akzije: Lipſko-draždż. 261 bz. — Creditanſt. w Lipſku 155 B., ſakſ. bank 157 B., hornołuž. bank 108½ G., winſke bankowki 89¾ (17 nßl. 8¾ np.) — Lubijſke — Budyſke papjerniki 140½ bz., ſebn. pap. 98 B., ſ. maſch. fabr. Hartm. 109 B., budyſke ßukn. a wulkomłynſke akz. 94 G., kuž. maſch. fabr. B. 109.

Nakładnik: J. E. Smolek. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 22. 1. junija. 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pórće 8½ nsl.

Wopschijecze: Wulke wody. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Budeschez. S Drobow. S Kschiweje Borschcze. S Drjeczina. S Kukowa.— Pschilopk. — Nawěschtnik.

Wulke wody

1.

ßu w Czechach a ſ dźěla też w Sakſkej na woběmaj brjohomaj Łobja žałoßnje wulku schkodu naczinike. Ssrjedźne Czechi ßu ſatraſchnu schkodu czerpike, teho runja je ßo w tej krajinje, hdźež rěka Ohra (Eger) běži a też w naranſchej, k ſchleſynſkim horam doßahazej ſtronje pſches wulke wody tajka schkoda ſtała, ſo móże ßo drje na 6—7 millionow ſchěßnakow wobliczicz, njedźiwajo na to, ſo je też wjele ludźi wo žiwjenje pſchiſchło.

Ssobotu popołdnju 25. meje ſ telegrafom ſ Horowiz, to je ſe ſtrony wyſche Prahi do tuteho měſta powieſcz poßłachu, ſo je tam ßylny ſliwk panył, kiž je tejko wody naczinił, ſo ta hižom khěže ßobu bjerje, a bórſy potom ſ Hołubkowa telegramm poßłachu, ſo ßu haczenja tamniſchich wulkich hatow wot wody pſchedrjene a ſo je teho dla połoja měſta Rakoniz powodźena. Najhórſche powodźenje běſche drje pó dlu żeleſnizy wot Radotina do Rotyzan, hdźež bu żeleſniza jara wobſchkodźena a hdźež je woda wjele twarjenjow wotnjeßła abo tola jara wobſchkodźiła. Wokolnoſcz rěki Woltowy rěki Woltawy (Moldau) a Łobja je na woběmaj brjohomaj wjele mil daloko wupuſczena, wſcha trawa a wſchě polne płody ßu do cziſta ſkażene a ſ wulkeho dźěla ſ njerjadom a kamjenjemi ſanjeßene, tak ſo budże wjelelětneje prózy trjeba, prjedy hacz budże tam ſaßo něſchto kmane roſcz móz. Wjele wßow je cziſcze wotpławjenych, tak ſo tam też ani jedyn dom ſtejo wostał njeje a hacz dotal je ſnate, ſo je ßo pſches 400 człowjekow tepiło, dokelž njeißu ſahe doſcz ßurowym wodam czeknycz móhli. A kak wjele moſtow je ſkażenych, kak wjele drjewa, czeßankow, czołkmow, kódźow, domjazeje nadoby atd. wotpławjenych, to ßo wobliczicz njehodźi. Też njeda ßo prajicz, kak wjele ſkotu je we wodze kónz wſako, ale ſo je ßo jeho wjele tepiło, to bě ſ teho widźecz, ſo woda morwe ſkoczata ſkoro bjes ſaſtacza ſe ßobu njeßeſche, haj, na jene dobo pſchipkowa zyłe ſtadko wowzow, ale te běchu wſchě morwe.

W Płaßu je rěczka Střela dwě khěži powaliła a ſtaj ßo w tamniſchim prjedawſchim klóſchtrje dwaj człowjekaj tepikoj. We Wyſtorkowje a Ujeſdże je 16 człowjekow wo žiwjenje pſchiſchło a wobydlerjo wßy Praſkoléßa ßu ßo wſchitzy tepili. W Rakonizach je ßo 15 domow ſaßypnyło a jenoż na tſjoch haßach wostachu tam twarjenja njewobſchkodźene. Wote wßy Scheleſer njeje žadyn dom ſtejo wostał. W Goldbachſkej dolinje w ſatzſtim wokrjeßu je něhdże 150 człowjekow w žołmach hubjenu ßmjercz namakało. Wokoło Nachoda ßu też wulke ſliwki byłe a je tamniſcha wokolnoſcz wot wody wjele ſchkodowała. Młyny ßu ßobu najbole czerpike a bu jenoż w něktorych prażſkich młynach na 1700 kórzow pſchenczneje a wjele tyßaz kórzow rżaneje muki ſkażeneje; niżſche dźělby měſta Prahi ßu też wulki ſtrach wuſtake a wjele ludźi dyrbjeſche tam ſe ßwojich wobydlenjow cźěkacz. — Też w Karlsbadze je wulka woda wjele ſchkody na twarjenjach, moſtach, puczach a polach naczinika, pſchetoż wot ßoboty k njedźeli je ßo tam deſchcz 12 hodźinow ſa ßobu jenoż tak łak. W Měchołupje woda 16 piwarſkich w pinzy pſchekhwata a wſchitzy ßo tepichu. (Pokracźowanje.)

Najnowſche.

Karlsruhe, 29. meje. Pola Leopoldshafena je rěka Rhein pſches ßwoje brjohi ſtupika. Jedyn extracźah ſ wojakami je tam k pomozy poßłany.

London, 28. meje. Amerikanſka unija wotſtupi najſkerje wot ßwojeho požadanja, ſo by Jendźelſka też wſchu indirektnu, pſches łódź Alabamu naczinjenu ſchkodu ſapłacźiła.

Win, 29. meje. Khěžor je porucził, ſo ma ßo na khěžorſkim dworje 6 měßazow wo njebo arzywójwodku Sofiju žarowacz.

Sahrjeb (Agram w Khrowatſkej), 29. meje. Pſchi wolbach do khrowatſkeho ßejma ßu tudy wſchitzy tſjo kandidatojo khrowatſkeje narodneje ſtrony ſa ſapoßłanzow wuſwoleni. Też w druhich městach je najſkerje narodna ſtrona wjele kandidatow pſchecźiſchczała. Hacz dotal je ſnate, ſo ßu 12 narodneje a 2 madźarſko-miniſterſkeje ſtrony wuſwoleni. — Viceban Vakanovicz je pjecza wo puſchczenje ſe ßłużby proßył.

Swětne podawki.

Sakska. Létny zwjedzeń evangelsko-lutherskeho misionskeho sjenoczeństwa zo létża 22. meje w Lipsku wotdżerża. Tuto bě we sańdżenym lěcze 61,929 tl. dokhodow a 60,845 tl. wudawkow měło. K temu běchu nawdake: Sakska 11,233 tl., Ruzowska 10,353 tl., Pruska 7288 tl., Bajerska 6445 tl., Meklenburgska 3292 tl., Schwedska a Norwegska 3992 tl. atd. Mizionske sjenoczeństwo dżerži 17 europiskich mizionarow, 4 zusokrajnych prědarjow, 4 tamuliskich kandidatow duchomnstwa, 73 zusokrajnych katechetow a 35 nizschich sastojnikow. K kscheszijanstwu je sańdżene léto pschistupiko a zo kschczicz dako 381 wozobow.

Pschi pukach, kotrez 24. meje w Grunje pola Draždżan mějachu, bu wotroczk Hanusch s Königsteina wot czeladnika Pietzscha s Reicka sarazeny. Teho mordarja zu do jastwa wotwjedli.

Krónprynz Albert je 25. meje do Lipska pschijěk a zo wot tam 27. meje sazo do Draždżan wróczik.

W Schěrachowje je błysk 24. meje wieczor do domu kwětkofabrikanta Richtera dyrik, njeje pak sapalik ani nikoho wobschkodżik, tola je zo tón zamy wieczor w Alteibawje tsěcha Güttlerez domskich s błyskom wotpalika a je tuta khěża s zyka wjele schkody czerpika.

W Draždżanach je staremu kamjeńtnemu mostej měra pschiczinjena, po kotrejż zo měri, hacz je woda wyzoka abo nizka. Ssrěnja wyzokosczj wody zo se snamjeschkom 0 (s nullu) wobsnamjenja a běsche 26. meje woda hischcze 1¼ kohcza nize tuteje nulle. Dokelż běchu pak tón zamy dżeń s Prahi, Litoměriz atd. telegrafirowali, so je tam satraschnje wulka woda, dha zo w Draždżanach tez na to hotowachu, so Lobjo najskerje tez bórsy wulke wody pschiwjedże. Ale so budże tak jara wulka, kaž zo posdżischo pokasa, to zebi nichtón myzlik njeběsche; w nozy k 27. meje bě woda tak narostka, so bě w 10 hodżinach dopołdnja hizom 4 kohcze wysche nulle (po tajkim bě wona wot wieczora prjedy wo wjazy dyzli 5 kohczow pschibyła) a popołdnju w 2 hodżinomaj bě 5 a psched wieczorom 6 kohczow 8 zolow wysche nulle. Potom pocza pak po někotrych hodżinach sazo wotebjeracz. Tajka wulka woda je tez w Sakskej jara wulku schkodu na blizschich polach a łukach naczinika a je zo wot njeje tez w druhim nastupanju wjele wobschkodżiko; pschetoż hizom 27. meje rano w 3 hodżinach pschinjeże Lobjo tójschto khójzow a twarskeho drjewa a rano w 6 hodżinach wottorhnychu żołmy tak mjenowane „marianske kupjele,“ s napschecza brühlskeje terraży zrjedż rěki natwarjene, a czižnychu je se wschej mozu do stołpow stareho mosta, hdżež zo s wjetscha rosrasychu. Jich rospadanki potom se wschelakimi druhimi drjewnami dale pkowachu a bole delka na nowoměsczanskim brjohu po wulkej dżělbje wizajo wostachu. — Pschi Helbigez restauraziji, kotraż je hnydom niże stareho mosta na staroměschczanskim brjohu, buchu wschě nizsche městnosczje zyle ponurjene, tak so jenoż gasowe latarnje s wody won łukachu. Woda je tam dosczż blidow a stołzow a druhich wězow wotnjeżka, dokelż je sahe doscz wurumowacz njemózachu. Nasajtra 28. meje woda zylnje wotebjerasche.

W tych městaschkach, kiż wysche Draždżan na brjohu Lobja khětro nisko leża, je woda tez wulku schkodu naczinika, wozebje w Schandawje, hdżež wona něhdże 7 kohczow psches zrěnju měru pschiby; wona je pschede wschitkim tamnische létne pschebytki a pódlanske sahrody wobschkodżika, tak so dyrbjachu czi, kiż běchu zo tam sazydlili, roscżěkacz. Psches to wobzedżerjo tajkich pschebytkow wjele schkoduja, dokelż jim te nětko wjele njedżel żaneho dobytka njepschinjeżu, pschetoż tute pschebytki dyrbja zo s nowa porjedżicz a wuczisczicz.

Pruzy. Khězor-kral je sazo zyle strowy a bě zo 28. meje se wschelakimi prynzami a druhimi wozebnymi knjezimi na potsdamske dwórnischczo podak, so by tam italskeho krónprynza Humberta a jeho knjeni mandżelisku powitak. Taj tez w postajenym czazu s extraczahom s Draždżan pschijědżeschtaj a buschtaj jara wutrobnje a czesczomnje postrowjenaj. Wonaj staj, kaž zmy hizom tydżenja spomnili, teho dla do Barlina pschijěkoj, so byschtaj na pscheproschenje pruskeho krónprynza 4. junija jeho najmkódschej prynzezynje-dżowzy kmótsikoj. Italska krónprynzezyna je pjecza jara rjane, něhdże 70,000 toler hodne, wupyschenje zobu pschinjeżka, so by je po kschczeńzy zwojej mótzy dariła.

Wulka shromadżisna němskich wucżerjow, kotraż zo zwjatkowny tydżeń w Hamburgu wotdżerża, je khězorej-kralej, kaž tez wjerchej Bismarkej poczesczowazy telegramm pożkała a staj zo wobaj sa to telegrafizy rjenje podżakowakoj.

Němski rajchstag je nowy sakon sa dobry spósnak, po kotrymż budże zo pschichodnje wot wupkodow, kotrez zo k piwowarjenju trjebaja, wěsty dawk dawacz. (To pak budże nětko piwo wěsze drozische a nětkotsi, kiż rad na piwo khodża, ménja, so budzische zo tola radscho dawk na tobak położicz dyrbjak).

Němske moznarstwo (Reich) ma nětko 230 millionow a 713,000 toler dołha, mjenujzy wone je psches 10 millionow toler sa twarjenje wójnskich kódżow a psches 220 millionow poślenjeje wójny dla pożczicz dyrbjako. K temu pak liczene njeje, schto ma hewak kózdy němski kraj dołha, tak so mamy po tajkim najprjódzy dołh nascheho jenotkiweho kraja a potom tez hischcze dołh shromadneho němskeho móznarstwa abo khězorstwa jadanicz.

Austria. Arzywójwodka Sofia je 28. meje w Winje wumrjeła. Wona je zo 27. januara 1805 narodżika jako prynzezyna-dżowka tehdomnischeho bajerskeho krala Maximiliana I. a bě dwójniska zotra sakseje swu-

dowjeneje kraloweje Marje, kaž tež ßotra nětčišćeje sakskeje kraloweje Amalije, pruskeje swudowjeneje kraloweje Hilžbjety a njebo bajerskeho krala Ludwiga. Wona wuda ßo 1824 sa awstriskim arzywójwodu Franzom-Korlu a je 5 džěći porodźika, mjenujzy 1) nětčišćeho awstriskeho kněžora Franza-Josefa, 2) arzywójwodu Maximiliana, kiž bu 19. januara 1867 w Queretaru jako mexikanski kněžor satsělany, 3) arzywójwodu Korle-Ludwiga (kotryž měješe njebo sakksku prynzeßynu Margarethu sa mandželsku), 4) arzywójwodu Ludwiga Viktora a 5) arzywójwodku Marju, kotraž pak je hižom w l. 1840 wumrjeła. Wona skoro kóžde lěcze se swudowjenej pruskej kralowej pola sakskeje kraloweje na kralowskim pschebytku w Wachwizach blisko Draždźan někotre njedžele pschebywasche. Dla wotemrjecza arzywójwodki Sofije budże sakski kralowski dwór 6 njedžel želicz.

Awstriski kněžor je 10,000 schěßnakow sa cžěskich powodženych poßkał a hewak ßo sa nich pjenjesy shromadźuja.

Winski rajchsrath je 500,000 schěßnakow pschiswolił, so bychu ßo létnje bjes tajkich duchownych rosdželike, kotrež maja hubjeńsche města, a bě woßebje wumënjene, so maja pschede wschitkim tule podpjeru tajzy duchowni dostacz, kiž chzedża nětčišćhe němske winske ministerstwo ßwojim woßadnym poruczecz. Nětko ßu duchowni někotrych cžěskich krajinow wosjewili, so wo tajku pjenjeżnu podpjeru njerodża, prajizy: „My bychmy ßo jenoż psches tajku jałmożnu wonjecześczili a njebudżemy teho dla pscheradnizy na cžeskej narodnosczi, na wótznym kraju a ßwjatej zyrkwi.“

Wschelake němske nowiny wudawaja, so ßu cžěšzy studentojo prażskeho universiteta pschecziwo sakoženju straßburgskeho universiteta protestirowali. To pak wěrno njeje, pschetoż woni ßu jenoż pschecziwo temu protestirowali, so je prażski němski profesor Höfler do Straßburga schoł a tam pschi sakoženju tamnischeho noweho universiteta w mjenje němskeho prażskeho universiteta sbožo pschał, hacz runje prażski universitet němski njeje a tež ženje němski był njeje.

Rußowska. Dżeń 11. junija budże ßo w ruskim kněžorstwje 200létny narodny dżeń kněžora Pětra Wulkeho ßwjeczicz a kněžor Alexander I tutemu dnju s Kryma do Petersburga pschijědże. — W Móskwje bě 20. meje ßylne njewjedro s wulkim slimkom, tak so buchu někotre nizo leżaze wotdželenja města powodżene. Psches to je ßo w pinzach a stwach wjele schkody stało, ale wo žiwjenje nichtón pschischoł njeje.

Franzowska. Po sapißach, kotrež ßu ßo po poruczności knjeżerstwa stałe, je dopokasane, so je wjazy dyžli 20,000 jatych Franzowsow w Němzach wumrjeło.

Franzowski ßejn pak s nowa wo to jedna, po kajkich prawidłach by ßo franzowske wojerstwo srjadowacz měło.

Schpanisska. W tutym kraju pschezo hischcze skoty měr njeknježi, pschetoż karlistiszy sběžkarjo ßo hischcze tu a tam pokasuja.

Ze Serbow.

S Budyschina. Němski kněžor je khorhojam tych wotdželenjow wójska, kiž ßu ßo na poßlenjej němskofranzowskej wójnje wobdželike, rjad želesneho kschiża spožczik, s tym poruczenjom, so by ßo tajki želesny kschiž do horneho kónczka kózdeje khorhoje saßadżił a ßo wschitke, s nim wupyschene khorhoje potom w zyrkwi poßwjeczike. To sta ßo s khorhojemi tudomneho wójska sandżenu njedżelu popołdnju w pětrowskej zyrkwi psches k. past. prim. Kuhna a bě ßo k tajkemu poßwjeczenju wysche wojakow tež jara wjele druhich ludźi shromadżiło.

S Budyschina. Sa blizsche poßedżenja budyskeho pschißaźneho ßuda ßu bjes druhimi s tudomneje wokolnosczje jako pschißaźni wuloßowani: knježi najeńk Graser w Brěsynje, pschekupz Braun w Budyschinje, knježi najeńk Donath w Žiczeńku, žiwnosczeŕ Kilian w Wosporku, kubleŕ Müller w Měrkowje, pschekupz Baumert w Kamjenzu, ryczerkubleŕ v. d. Planitz nad Pßowjami, knježi najeńk Rychtaŕ w Noßaczizach, hrabja Schall-Riaucour nad Huśku, knježi najeńk Stoß nad Maleczizami. — Jako pomoznaj pschißaźnaj buschtaj bjes druhimi wuloßowanaj: ryczńik Jakub a wyschschi seminarski wucżeŕ Fiedleŕ w Budyschinje.

S Budyschina. Jeho majestosczż kral Jan je pschiswolił, so ßmě tudomny past. prim. Kuhn krónski rjad 4. rjadomnje, jemu wot pruskeho krala spożczeny, pschijecz a noßycz.

S Budeschez. Jeho majestosczż kral Jan je wrjedawschemu tudomnemu schußejowemu běrzy F. G. Müllerej ßlěborny k albrechtskemu rjadej ßłuschazu medaillu spożczik.

S Drobow. Pjatk 24. meje dopołdnja ½11 hodzinow w dworje tudomneho žiwnosczerja a rychtarja Jana Zawniki woheń wudyri a w krótkim czaßu wschitke jeho twarjenja w płomjenjach stejachu. Dokelż woheń jara rucże wokoło ßo hrabasche, dha mózesche ßo wysche skotu jenoż jara mało płomjenjam wutorhnycz. K pomozy bě minakatska a lipiczanska ßykawa pschijeża.

S Kschiweje Borschcże. Njedaloko nascheje wßy je ßo 22. meje dopołdnja w 11 hodzinach jena, kublerjej Möschlerej ßłuschaza a 20—25 kop wowßneje ßłomy woposchijaza fajma spalika. Woheń je wot jeneho 6 létneho hólza s Libochowa, kiž bě se sapalkami (schtrychowanczkami) hrajkał, samischtrjeny. — Ta fajma sawěsczena njebě, dokelż sawěsczeńske towarstwa wotpalene fajmy jenoż hacz do kónza měßaza měrza sarunaja.

S Drjeczina. Tudy je 22. meje sahrodnik rychtaŕ J. G. Sauer na to waschnje wo žiwjenje pschischoł, so ßo wosej, na kotrymż wón drjewo s hory Pichowa wjesesche, rjeczas spinadła rostorhny a teho dla wós s tajkej mozu

dele běžeſche, pſchi tym Sauera podtorhny a tak ſtraſchnje pſchejědže, ſo dyrbjeſche wón wumrjeć. Sauer bě 77 lět ſtary a ſawoſtaji druhu mandželſku a dwě džěći.

S Kukowa ßu ßobuſtawy tamniſcheje katholſkeje ßerbſkeje Bjeßady, kaž to němſke nowiny pißaja, bamžej Piußej IX. pſchi ſkładnoſći jeho 80. narodneho dnja ßlědowazy ßerbſki ſbožopſchejazy telegramm poßkali: „Bjeßada katholſkich Sserbow w Kukowje pola Panći̇z w Sakſkej Waſchej ßwjatoſći k 80. narodnemu dnju ßkawu wunjeße.“

S Budyſchina. Wot pſchißaźneho ßuda, kiž ßo tudy wot 17. hać do 26. junija wotdžerži, budźa ßo pſcheſtupjenja ßlědowazych wobſkorženych wußudźić: 17. junija G. E. Sütovius ſe Žitawy rubjenja dla; 18. junija Jan Zimmer ſ Budyſchina wopaćneje pſchißahi dla; 19. F. W. Lehmann ſ Biſkopiz wopaćneje pſchißahi dla; 20., 21. a 22. junija E. F. Scholza ſ Wopakeje wopaćneje pſchißahi dla; 24., 25. a ßnadź tež 26. junija E. A. Albrecht a E. W. Albrecht ſ Noweho Eibawa dla jebarſkeho bankrota a dla pomozy pſchi tym.

S Budyſchina. Wčera popołdnju w 3 hodźinach pſchijědže Jeho kralowſka wyßokoſć prynz Jurij ßem a poda ßo hnydom na tudomne wojerſke exercirowaniſchćo, ſo by tam naſche wójſko wobhladał. Po wobhladowanju wobjedowaſche wón pola k. generala ſ Montbé a wjeſeſche ßo potom dale do Žitawy k tamniſchemu ſakſkemu wójſku.

Wón bě ſ Kamjeńza, hdźež bě 3. bataillon infanterieregimenta Nr. 103 wobhladował, ßem pſchijěł. My tež Jeho kralowſku wyßokoſć krónprynza Alberta wotčakowachu, ale tón njebě pſchijěć mohł, dokelž je ßo pjecza do Wina na pſchewodźenje njebo arzywójwodki Sofije podał.

S Budyſchina. Sańdźeny ſchtwórtk je ßo pjecza na ſhromadźiſnje towarſtwa awſtriſkeje ßewjerneje želeſnizy wo to jednało, hać budźe wone želeſnzu ſe Sstankowa do Budyſchina pod tymi wuměnjenjemi twarić chcyć, kajkež je ſakſke miniſterſtwo ſtajiło. Hać dotal hiſchće niczo wěſte ſhonili njejßmy.

Přilopk.

* Se Stuttgarta (we Württembergſkej) pißaja: Rěka Neckar je 26. meje ſe ßwojich brjohow ſtupiła. W Kannſtadtu bě ßo woda 7 łohćži pſches ßrěnju měru powyſchiła. Tež w Hornej Schwabſkej ßu ßo wulke powodźenja ſtałe; pola Friedrichshafena ßo na želeſnizy jěſdźicz njehodźeſche.

* W Oelsnitzu (w Voigtlandźe) a wokolnoſcje ßu 19. meje ßylne wichory wječor w lěßach a na polach, w ſahrodach a twarjenjach wjele ſchkody naezinili, zyłe tſěchi wotkryli a tójſchto woknowych ſchkleńzow rosbili.

* W Neuſellerhauſenje pola Lipſka běchu ſańdźenu njedźelu pſchi rejach puki naſtali a bu pſchi tym jedyn człowjek ſaraźeny a tójſchto druhich wobſchkodźenych.

* W Mühlhauſenje ßu krupy 19. meje wulku ſchkodu na polach a ßadowych ſchtomach nacźiniłe a w měſcze ßamym něhdźe ſa 200,000 frankow woknowych ſchkleńzow rosbiłe.

* We Wermsdorfje ßu ßo 24. meje w nozy twarjenja kublerja Oehmichena wotpaliłe a je woheń wyſche teho hiſchcze tſi khěže do procha a popjeła pſchewobrocźił. Pſchi tym ſpalichu ßo 1 kóń, 1 jałojza, 1 cźelo a 2 ßwinjecźi.

* W Němtu pola Wurzena ßu ßo w nozy 26. meje twarjenja kublerjow Engemanna a Georga wotpaliłe a je pſchi tym tež 8 howjadow a 6 ßwini w pkomjenjach kónz wſako.

* Wupyſchenje, kotrež je italſka krónprynzeßyna ſa ßwoju mótku — prynzeßynu-dźowku pruſkeho krónprynza — ßobu pſchinjeßka, je 1) kraßna, ſ drohimi kamjenjemi wußadźana krona; 2) tajki rjecźas wokoło ſchije; 3) jara rjany narucznik (Armſpange) a 4) dwaj ſkotaj, ſ druhimi

* S Darmſtadta (w Heßenſtej) pißaja: Pſchi njeſtadta je tež jara powodźeny.

parlemi wußadźanaj nawuſchnikaj (Ohrgehänge.)

wjedrje, kotrež tudy 24. meje wječor mějachmy, ſatraſchny ſlimk pjecź hodźinow ſa ßobu trajeſche a tejko wody nała, ſo dyrbjachu wobydlerjo wßow pſchi tak mjenowanej horſkej dróſy do hornych ſchoßow cźěkacź. Někotre twarjenja buchu ſkażene a łuki tak powodźene, ſo wonhladaſche, jako by tam wulki jězor był. Jedyn dźěl měſta Darm-

* W Seumez papjerniku w Döbelnje pſchińdźe 2. dźeń ßwjatkow jedyn 18lětny dźěłacźeŕ na to waſchnje wo žiwjenje, ſo jeho jedyn maſchinowy rjemjeń do gratu ſcźahny, hdźež bu wón na měſcze ſatkocźeny.

* Wo wßy Ragewizach pola Grimmy chcedźa ßebi tajku nowu zyrkej natwaricź, kiž ßo w ſymſkim cźaßu tepicź hodźi.

Brieslingi, małe ſarbelſke rybicźki, ſaßo doſta
C. A. Wehla
na mjaßowym torhoſchcźu 40.

Maka žiwnoſcź cźo. 4 w Maleſchezach, ſ 5 akrami 56 kwadratnymi prutami leżomnoſcźow, bjes renty a wumjeńka, je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań.

Sahrodniſka žiwnoſcź cźo. 4 w Porſchizach ſe 14 kórzami leżomnoſcźow je ſe ßwobodneje ruki hnydom na pſchedań a może ßo dalſche tam ſhonicź.

Do ßkužby ſa Draźdźanami pyta ßo 1 gratdźěłaŕ (Schirrmeiſter) a 1 rólny pohonc̄ź wot pſchiſtajazeje žony **Heinoldoweje** w Budyſchinje.

14—15 lětna holcźka, kiž ma luboſcź k dźěcźom, może hnydom ßkužbu doſtacź na ſchulerſkej haßy cźo. 6.
Müller, měžydźěłaŕ.

Jaquetty
we wſchěch barbach
we wulkim wubjerku najtuniſcho porucza

H. Kayser
firma: **J. Hartmann**
na žitnej haßy cžo. 52.

W khlamach ßo **ſerbſki** ryczi a pſchedawa.

S tutym dowolam ßebi, czeſczenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcze mój ſkład ßamodželaneje

mužazeje a hólczazeje draſty,

kaž tež mój wobſchěrny wubjerk wſchelakeho

ßukna a buckſkina

pod ßlubjenjom najtuniſchich płaczisnow poruczicz.

Adolf Weiss
ſ napſchecza noweje měſchczańſkeje ſchule.

Skótny pólver ſ czerſtwych ſelow,
Korneuburgſki ſkótny pólver,
Pólver pſche kólku,
Pólver pſche pripotawu proßatow,
Lockwitzſki balſam,
Ziſchankowy ſalſowy pólver
porucza

Hrodowſka haptyka
w Budyſchine.

Aukzia.

Jutſje njedželu 2. junija t. l. popołdnju wot 3 hodžinow budža ßo na kuble cžo. 11 w Myſchezach 4 kórzy dżeczela a 8 kórzow lenu pſchi ⅓ napłaczenja po woßrjedkach na pſcheßadžowanje pſchedawacz.

Auguſt Hajdau.

Aukzia dżeczela.

Pſchichodnu póndželu popołdnju w 2 hodžinomaj budże ßo na leſchawſkich ležomnoſczach pſchi kamjeńſkim ſchußeju 40 woßrjedkow dżeczela na pſcheßadžowanje pſchedawacz. — Hromadu ſeńdżenje pſchi bolborczańſkim puczu.

Schmola.

Dwaj **krawſkaj** (najradſcho Serbaj) możetaj pola podpißaneho pſchi dobrej ſdžě trajaze dżěło doſtacz.

Schneider w Rakezach.

Jedyn **kowarſki** może hnydom pola podpißaneho do dżěła ſtupicz a jedyn **wucžomnik** może tam město doſtacz.

Schneider
kowarſki miſchtr w Měrkowje.

Aukzia palneho drjewa.

Wutoru 4. junija t. l. dopołdnja wot 9 hodžinow budże ßo na dubjanſkim reviru w jenym drjewniſchczu pſchi borſchczańſkich mjeſach
133 Rcm. khójnowych ſchczěpow,
49,60 ſtoczinow khójnowych walczkow
na pſcheßadžowanje pſchedawacz.

W Barcze, 28. meje 1872.

Wiedemann,
wyſchſchi hajnik.

Aukzia trawy a ßadu.

Pſchichodnu njedželu popołdnju wot 4 hodžinow budże ßo trawa a ßad na ſahrodze a łukach žiwnoſcze cžo. 12 we Łahowje na pſchedßadžowanje pſchedawacz.

Jena hrodżna dżowka

k 1. julija abo tež hnydom ßłužbu doſtanje pola kublerja Khěžnika w Budyſchinje njedaloko wulkich młynow.

Barby, k barbjenju pſchihotowane,
firniß a lak
porucza

C. A. Wehla
na mjaßowym torhoſchczu 40.

Kedžbu!

Jutſje njedželu **kołbaßywukulenje** w Trjebjeńzach

Dwaj krawſkaj,

dobrej dżěłaczerjej doſtanjetaj pola podpißaneho pſchi wyßokej ſdžě trajaze dżěło.

Na Židowje cžo. 238. **Ernſt Purſcha.**

W měschczanskej nalutowařni a wupožczeřni ßo dla wobliczenja danje wot schwórtka 13. junija hacz ßobu ßobotu 29. junija t. l., njeskutkuje.
Wupłaczenje naliczeneje danje sapocznje ßo 1. julija t. l.
W Budyschinje, 24. meje 1872.

Nalutowařnja a požczeřnja.
Domsch.

Pscheproschenje.

Tsecza generalna shromadzisna towarstwa sa snutskomne mißionstwo we wokrjeßu budyskeje krajskeje direkzije ßo, da-li Bóh,

ßrjedu 12. junija 1872

wotdzerži.

Podpißany direktorium dowola ßebi, wschitke ßobustawy towarstwa, kaž tež pscheczelow snutskomneho mißionstwa k temu najpodwolnischo pscheproßycz.

W generalnej shromadzisnje, kotraž ßo dopołdnja w 10 hodzinach w sali noweje měschczanskeje schule, k temu dobroczíwje wotpuschczeneje, sapocznje, ßo pschedmjety, w delka stejazym dzeńskim porjedze pomjenowane, do jednanja wosmu.

Popołdnju w 4 hodzinach směje ßo tam druha, k temu ßłuschaza shromadzisna a budza ßo potom pschedmjety s dalscheho pola snutskomneho mißionstwa wuradzowacz.

Bóh wscheje hnady chzył tutón ßwjedzeń bohacze žohnowacz.

W Budyschinje, 20. meje 1872.

Directorium.

s **Watzdorf** nad Solschezami,
M. Würkert, past. prim. w Lubiju,
Imisch, farař w Hodziju,
Scheuffler, farař w Lěwałdze,
Goltsch, farař w Rakezach,
Dr. **Kreußler**, profeßor a rektor gymnasija,
s **Bezschwitz**, knježeřski aßeßor,
Schenk, rycznik w Budyschinje.

Dzeński porjad.

1) Wotewrjaza rycz.
2) Pschedpołoženje sliczbowanja.
3) Pschedpołoženje jeneho pscheměnjenja wustawkow.
4) Wuradzowanje budgeta,
   a) wotstronjenje monitury deputazije sa revisiju sliczbowanja,
   b) rosprawa wo wobstatku pokładnizy,
   c) wobsanknjenje, kak maja ßo pjenjesy nałožicz,
   d) pschednoschk wo próstwach wo podpjeranje, tak mjenowaneho helferstifta.

Jena ródna sprawna holza ßo jako domska dzowka k 1. julija do jeneje familije w Budyschinje pyta. Wot koho? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Myte kamjeńte wuhlo (Waschkohle)

móžu nětko, dokelž ßu k temu wulkotne pschiprawy k myczu sczinjene, s kralowskich podkopkow w kóždej wulkosczi a w najlěpschej dobrosczi wobstaracz a ßym ja tež hotowy, w nastupanju wěstych wobstarankow twjerde kontraty sczinicz.

Na dwórnischczu w Budyschinje.

Heinr. Jul. Lincka.

Drjewowa aukzia

w husczanskim ryczeřkubleřskim lěßu.

Wutoru 4. junija budze ßo w lěßowym wotdzělenju „žiczeński haj" pschi sakskoschlesynskej želesnizy wot nastajanych ßuschizow, wětroslemkow a wulěßowaneho drjewa
92 R. metrow mjehkich kneblow,
6½ stoczíny mjehkich sbytkowych walczkow,
2½ „ „ nasbitych walczkow,
6 twjerdych dołhich hromadow a
87 mjehkich dołhich hromadow
pod wuměnjenjom naßadzenja sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Aukzia ßo dopołdnja wot 10 hodzinow na dubowej haleji w pomjenowanym lěßowym wotdzělenju wotdzerži a chzyli ßebi kupowarjo drjewo prjedy wobhladacz.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Huszy.

Hugo Opelt.

Drjewowa aukzia

na maleschanskim revirn.

Pjatk 7. junija t. l. dopołdnja wot 9 hodzinow budze ßo w huczinjanskej holi pola Lěskeje
192 Rcm. khójnowych ßłabych schczěpow,
50,00 stoczinow khójnowych walczkow
sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

W Maleschezach 26. meje 1872.

M. Sachßa,
wyschschi hajnik.

Katholski Posoł czo. 11. je wuschoł.

Bjedrich Kloß
w firmje: Wittwe Strenger
49 na žitnej haßy 49
w domje knjesa knihiwjasarja Weisera

porucza ßwój bohacze wuhotowany skład **ßukna a bukskina**, kaž tež hotowych žonjazych **jaquettow** we wschěch wulkosczach a w cžistowołmjanych tworach najdobrocziwischemu wobkedžbowanju.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze
(Assicurazioni Generali)

sawěsczuje pschi **rukowanskim fóndsu** wot:

32 millionow 128,481 schěßnakow 11 krajzarjow awstr. cžißła

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja wschěch družinow** psche **wóhnjowu schkodu;**

b) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje cžlowjekow** na najwschelaksche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kourancze.**

Towarstwo wupłaczi w lěcze 1870 sa 12,228 schkodowanjow summu wot 4 millionow 929 tyßaz 316 schěßnakow a 20 krajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Ketlizach.
Jan Noack w Drjecžinje.

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzký w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanskeho agenta postajicz dała a ßo ja teho dla wschitkim, kiž chzedza ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pscheßydlicz, k najpodwolnischim ßłužbam poruczam, s tym ßlubjenjom, so budu kóždeho wuczahowarja najtunischo a najßwěrnischo na město jeho požadanja wobstaracz pytacz.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoleŕ,
redaktor Serb. Nowinow.

F. A. Böhma,
rěsbaŕ

w Budyschinje na swonknej lawskej haßy cžo. 754, porucza ßo k wudžěłanju marmorowych, granitowych a pěskowzowych

rowowych pomnikow.

NB. Skład hotowych pomnikow, sprawne poßłuženje, tunje płaczisny.

Kwětkowa fabrika
R. Barthel

na garbarskej haßy cžo. 432 po 1 skhodze porucza němske, franzowske a jendzeske kwětki sa kłobuki, kaž tež wschelake ßmjertne kwětki, wěnzy atd. — Saßopschedawarjo dostanu hódny rabatt.

Jena khěža s polom, s łuku a ßadowej sahrodu, w hromadze 7 kórzow, je w Brěsowje pola Budyschina na pschedań. Dalische je shonicz pola wobßedzerja Michała Preuski tam.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych cžaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz, płodzi wjele mloka a sadžěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Podpißany porucza ßo k wobstaranju **tapezirowanja a polstrowanja** doma a swonka domu pschi dobrym, sprawnym dźěle a po tunjej płaczisnje.

F. Mehnert
na schulerskej haßy cžo. 3.

Schtajerske worzelowe koßy

jenož najlěpscheje dobroscze porucza

K. Rocksch junior
22 w mjaßowych hětkach 22.

W Drožďžiju je khěža 17/13 s połpjata kórzom pola a łuki, bjes wumjeńka, se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedzerja tam shonicz.

Pěknje wuhotowanu

džěčžazu draſtu

we wſchěch barbach a wulkoſczach we wulkim wubjerku porucza

Adolf Weiß

ſ napſchecza noweje měſchczanſkeje ſchule.

Wosſjewjenje.

Czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze ja ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedzenju dawam, ſo ßym knjeſa Rößlerja **korczmarſtwo** na kamjentej haßy czo. 502 pod pomjenowanjom

Gaſthaus zur Garkűche

wotnajał. Ja proſchu wo dobroczjiwe wopytowanje pod ßlubjenjom, ſo budu kózdemu ſtajnje ſ dobrymi jedzjemi a piczemi ſprawnje a tunjo poßłużecz.

W Budyſchinje 1. junija 1872.

G. A. Müller.

Mojim wotkupowarjam!

Trawne kozy a ßerpy najlepſcheho dzěła, kotrez ßu ßo hizom wjele lět pſchi prawym nałożenju jako dobre a kmane wopokaſałe a k temu **bruſzy**, kiz ßu najlepſche po naſhonjenju, porucza po wſchomózno tunich płaczizſnach

Robert Jacob, gratokowar

ſ napſchecza ſtareje měſchczanſkeje ſchule.

Sa krawzow a ſa ſchwalcze.

S tutym ja najpodwolniſcho k nawjedzenju dawam, ſo ja

ſchijaze maſchiny,

kiz ßo woßebje ſa krawzow a ſa ſchwalcze hodza, po 40, 50 a 55 tol. pſchedawam a tez ſ dobom tych, kiz ßu zanu kupili, darmo nawuczu, kak ma ßo na nich ſchicz.

Ernſt Voigt, krawz

na drjewowych wikach 583.

Czaßniki (ſegerje) wſchěch druzinow derje, rucze a tunjo porjedza

J. M. Hornuff na ßukelniſkej haßy czo. 663.

Hdyz tez ßnadz druhdy wonka pod bohatym tormom zane Serbſke Nowiny wjaz doſtacz njeßu, dha ßu tola hiſchcze nutſka we wudawarni Serb. Nowinow na pſchedan.

Redakzia.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje

25. meje 1872.

Dowoz: 5659 kórcow.	Płaćizna w płerězku na wikach, wyšša. tl.	ngl	np.	niža. tl.	ngl	np.	na burny, najwyšša. tl.	ngl	np.	najniža. tl.	ngl	np
Pšenica	7	15	—	6	25	—	7	20	—	7	5	—
Rožla	4	25	—	4	20	—	4	25	—	4	22	5
Jecmjeń	3	22	—	3	18	—	3	25	—	3	20	—
Wowß	2	14	—	2	10	—	2	14	—	2	12	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	6	25	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	19	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßtany	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	—	25	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßamje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Czahi po żelesnizy:

S Budyſchina do Drazdzan: Rano 6 hodzinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyſchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjeczor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakſke wot 1855 3⅓ 80½ B., 1847 4⅓ 97 G., 1852 4⅓ 97¼ G., 1870 5⅓ 105 B., prjed. ſakſ. ſchleſ. żel. akz 4⅓ 100 B., prjed. lub. żit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5⅓ 101 B., landrentenbr. 3⅓ 85¾ G., łuż.pfandbr. 4⅓ wupowjedżne—, do. 4⅓ njewupowjedżne 95 G. — Akzije: Lipſko-drażdż. 262 bz. — Creditanſt. w Lipſku 160 B., ſakſ. bank 157 B., hornołuż.bank 108½ G., winſke bankowki 89⅔ (17 ngl. 8¾ np.) — Lubijſke — Budyſke papjerniki 148½ bz., ſebn. pap. 98 B., ſ. maſch. fabr. Hartm. 109 B., budyſke ßukn. a wulkomłynſke akz. 94 G., łuż. maſch. fabr. B. 109.

Nakładnik: J. E. Smolek. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 23. 8. junija. 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. póšće 8½ nsl.

Wopschijecze: Wulke wody. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Ssejmski dopiß. — Se Serbow: S Budyschina. S Hrodžischcza. S Drjeczina. Se Sskoneje Borschcze. S Němßez. S wojerowskeho wokrjeßa. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

Wulke wody.

2.

Po nowschich powjescžach ßu wulke wody, kiž w spočatku sandženeho tydženja w Czechach sakhadžachu, hischcze wjele wjazy schkody nacžinike, hacž my tydženja pißachmy. Wschón kraj, kiž bu wot nich sapuscženy, wopschija něhdže 60—70 kwadratnych mil, a schkoda, kotraž je wot nich nacžinjena, woblicža ßo na 80—100 millionow schěßnakow. Krajiny, kotrež ßu tak satraschnje schkodowake, ßkuscheja k najpłódnischim, najbohatschim a najbole pokročžiwschim cžěskeho kraleſtwa. A nětko ßu tam pola a łuki ſ najkraßnischimi žitami a trawjenjemi ſ pěskom a kamjenjemi sanjeßene; stotyßazy ßadowych schtomow ßu spodlemjene abo wuryte, millionY chmjelowych a winowych pjenkow ßu ſwutorhane a wotpkawjene, zyke rynki wschelakich fabrikow a želeſojeŕnjow ßu straschnje wobschkodžene, sta domow ßu wotnjeßene a tyßazy twarjenjow ſ rospadnjenjom hroža, domjaza a hoſpodarska nadoba je ſe žołmami wupkowała, wjele wjele palneho a twarskeho drjewa je ßo ſhubiło, tójschto tyßaz wschelakeho skotu je ßo tepiło a schtož je najſrudnische, wjele stów cžłowjekow je w njeßmilnych žołmach hubjenu ßmjercž namakało. — Se wschěch, w cžěskich nowinach wotcžischcžanych powjescžow mohła ßo wobschěrna kniha napißacž, my pak mózemy ßo tudy dženß jenož na ßlědowazu krótku rosprawu wobmjeſowacž.

We Wulkich Holetizach je woda dwaj domaj wotnjeßła, ſo tež ani ßlědu po nimaj wostako njeje. Wo žiwjenje je tam 34 cžłowjekow pschischło. Někotre tepjene džěcži ßo hischcze w ßmjercži ſa ruki dżeržachu. — W Liborizach je 5 domow skaženych a je tam 15 cžłowjekow žiwjenje ſhubiło, w Lischwizach ßo 2 dżěſcži tepischtej a w Klöhawje 8 cžłowjekow. Jedyn wobydleŕ chzyſche ſe žonu na tſěchu wucžeknycž, ale wona do wody padże, duž wón ſa njej skoczi, ſo by ju wunjeßł: ale wobaj ßo tepischtaj. Bjes tym běchu też jeju 4 džěcži delka ßwoju ßmjercž namakake. — W Hrjedlu je 9 domow wotpkawjenych a je ßo 29 cžłowjekow tepiło. Tamnischi kowaŕ ſe ßwojim ßynom njaprjódzy ſa tym hladasche, ſo by skót na hórku wuhnał, po ežimž tón ßyn ſaßo domoj khwatasche, ſo by ßotſje a macžeri k pomozy był. Ssotra bě pak hižom ſ domu cžekka a blisko kowarnje na jenu kruſchwinu saléła, hdžež hižom 7 cžłowjekow ßedžesche. A jako tón bratr do wobydlenja ſtupi, ſo by macžeŕ wunjeßł, dha ßo dom saßypny a macžeŕ a ßyna ßurowe žołmy ßobu wſachu; džowka pak wuhladawschi, kak ßo macž, nimo teje kruſchwiny wot wody ßobu torhnjena, ſe ßmjercžu bědži, skoczi ſe ßkowami „Moja macžě, moja luba macžě! ſe schtoma, ſo by jej pomhała, — ale macž, ßyn a džowka ßo tepichu. Wschě kowarjez twarjenja ßu ßo ſhubiłe, kaž by je semja pójrjeła, a jenož nakowa, kiž je někak ſtejo wostała, město pokaſuje, hdžež je kowarnja stała. — W ßwojim domje namaka khěžkaŕ Swonaŕ ßwoju macž a 5 džěcži wo jſtwje morwych, jako ßo po powodženju domoj wrócži. Woni ßo wſchitke ſa ruzy dżeržachu a ležachu morwe na khachlach, hdžež běchu pſched wodu scžěkake, ale ßmjercži tola wucžeknycž njemóhłe. — Dale w Bilſanje 70 morwych, 10 khěžow wotpkawjenych; w Sarochu 50 m., 4 kh.; w Liboſchowizach 8 m., 3 kh.; w Riborzu 14 m., 6 kh.; w Selenej 28 m., 7 kh.; w Holetizach 44 m., 15 kh.; we Weletizach 6 morwych a 4 khěže wotpkawjene atd. atd.

A tak bychmy wjele wjele ſtronow ſ tajkimi ſrudnymi powjescžami napjelnicž móhli, hdy by nam k temu město dosahało.

Najnowsche.

Dražďan, 7. junija. Italſki krónprynz a jeho knjeni mandželſka dženża ßem pschijědžitaj, ſo byſchtaj kralowſku ßwójbu wopytałoj. — Kral a kralowa staj ßo ſ Jahnishauſena do Pilniz pſchehydlikoj. — Krónprynz Albert je ßo ſ Wina, hdžež je na pſchewodženju arzywójwodki Sofije pobył, do marienbadſkich kupjel podał, hdžež jeho knjeni mandželſka hižom pſchebywa.

Schěrachow, 6. junija. Nowa južnokužiſka želeſniza budże wot Sohlanda pſches Schěrachow, Wjeleczin, Jaſońzu akd. twarjena. Tak je nětko postajene.

Swětne podawki.

Sakska. W ministerstwje kultuża a sjawneho wuczeństwa pjecza w tu khwilu wo to radu składuja, hacz ma żo schulskim dźěczom evangelsko-lutherskeho wěruwusnacza pschichodnje pschezo hischcze zyka biblija abo jenoż wuczawk s biblije do ruki dacz.

Ministerstwo finanzow je pschikasako, so maja żo nowe skote pjenjesy němskeho móznarstwa pschi płaczenjach wot wschitkich kralowskich kaßach bracz a so żmědża te też s nimi wupłaczenja czinicz.

Wot 1. julija porto sa tak mjenowane korrespondenzkarty jenoż ½ ngl. płaczi a móże żebi tajke karty kóżdy na pósczu kupicz abo też hdżeżkuliż żam dźěłacz abo żebi wot fabrikantow abo pschedawarjam, kiż z nimi wikuja, wobstaracz dacz.

Sańdżenu njedżelu bě żo w Draždżanach a po woběmaj brjohomaj Łobja powjesesz rosschěrika, so żu wysche Prahi saßo żylne sliwki byłe a so budże woda, kotraż je s nich nastała, hischcze wjele wjetscha, dyżli sańdżeny tydżeń. Duż wschudżom, hdżeż mózachu żo powodżenja bojecz, se wschej mozu rumowachu a bě wschudże wulki strach a wobojenje. Ale na telegrafiske naprashowanje skónczinje s Prahi to wotmolwjenje pschindże, so na tej powjeszczi niczo wěrno njeje.

Na někotrych dźělbach sakskich żelesnizow, hdżeż po dlu nich wjele dźěłarskich ludźi bydli, budża pjecza wosy schtwórteje klaßy srjadowane, so bychu tajzy ludźo se żwojeho domu do fabrikow abo podkopkow a nasad tunjo a spěschnje jěździcz móhli.

W Gesawje pola Glauchawa je żo 31. meje wjeczor tamnischi Erdmannez hosczeńz wotpalił a dżeń prjedy tak mjenowany kotołski dom Puchertez fabriki we Werdawje. W Lößnitzu je wohen 30. meje w nozy 8 domskich a tójschto pódlanskich twarjenjow do procha a popjeła pschewobroczył.

W Žitawje żu wojerszy wyschzy k czeszczomnemu wopomnjenju tych wojakow infanterieregimenta No. 102, kiż żu na poßlenjej wojnje na bitwischczu panyli abo na khorym kożu wumrjeli, rjanu taflu s jich mjenami w dworje tamnischeje kaserny wupojßnycz dali.

W městaschku Riesy běsche hižom někotre lěta wschelakich wězow dla wadżenje bjes tamnischim fararjom a zyrkwinym prjódkstejerstwom, dokelż żo prěnschi wustajenjow evangelsko-lutherskeje zyrkwje krucze dżerżesche, poßleńschi pak sa to mějesche, so nětko wjazy trjeba njeje, spomnjene postajenja tak żwěru wobkedżbowacz. A dokelż buchu potom też tjo měschczenjo do zyrkwineho prjódkstejerstwa wuswoleni a běchu też tajke sastojnstwo nastupili, kiż pak běchu żobustawy żwobodnozyrkwinskeho sjenoczeństwa w Riesy, dha żo tamnischi farař pola ministerstwa kultuża na to wobczežowasche, prajizy, so po sakonju tajzy, kiż żu druheje, dyżli evangelsko-lutherskeje wuczby dżerża, tola prjódkstejerjo jeneje evangelsko-lutherskeje woßady byczj njemóża a so by jich teho dla ministerstwo k wustupjenju s riesaskeho zyrkwineho prjódkstejerstwa nusowako. Ale ministerstwo je wotmolwiło, so żo po tym, każ żebi wone sakoń wukkaduje, czi tjo prjódkstejerjo k wustupjenju nusowacz njemóża, hdyż prjedy wosjewili njeżu, so żu wo prawdże s evangelsko-lutherskeje zyrkwje wustupili. Na ko je riesaski farař żwoje sastojnstwo skożił a żo nětdże druhdże pschežydlił, riesaska woßada pak nětko żaneho noweho fararja njedostanje, dokelż żadyn duchowny s tamnischim zyrkwinym prjódkstejerstwom, kajkeż w tu khwilu je, nochze niczo czinicz měcz, hacz runje je riesaska fara dobre město. A wysche teho żo w nowschim czażu w Sakskej wobczežowanje nad ministerstwom a protest pschecziwo jeho wukkadowanju podpißowasche a żo hischcze podpißuje, pódla pak żo też wo to petiruje, so by żo wotmolwjenje ministerstwa w tajkim smyßnu porjedziło, każ żebi to po myßli petentow postajenja e. l. zyrkwje żadaja. Bjes tymi, kiż żu w Budyschinje a wokolnoszi tajki protest atd. podpißali, żu po powjeszczach němskich nowinow też kk. hodżijski farař Imisch, budyski past. prim. Kuhn a pschekupz Wehla.

Ministerstwo snutskomnych naležnoszow je twarzej Janej Augustej Hajnkej w Draždżanach pschedbežne dźěła k żelesnizy pschiswoliło, kiż by s Ebersbacha pschez Herrnhut do Shorjelza wjedła.

Prußy. Na kschczenizu żwojeje najmłódscheje prynzeßyny-dżowki bě krónprynz też pschedßydu a wobeju městopschedßydow němskeho rajchstaga pscheproßył. Pschedßyda Dr. Simson a městopschedßyda Bennigsen żo teho dla też do Potsdama podaschtaj, ale městopschedßyda wjerch Hohenlohe dyrbjesche w rajchstagu pschedßydstwo wjesczz, dokelż tón nětko se wschej pilnoszu wuradżuje, so by wschě dźěła hacz do 20. junija dokonjał, hdżeż ma żo rajchstag wobsanknycz.

S Elsaßa a Lothringskeje pißaja, so żo wot tam wjele ludźi do Franzowskeje pschesßydli, so bychu njetrjebali němszy poddani byczj. S Metza żameho je jich nětdże 12,000 wuczahnyło.

Khěżor-kral je italskemu krónprynzej Humbertej rjad pour le merite spożcził. — Wjerch Bismark w Pomorskej pschebywa.

Na rajchstagu bu tón namjet, so bychu wschě němske kraje jedyn a tón żamy civilny sakon měła, s wulkej wjetschinu pschijaty.

Awstria. Winski rajchsrath je ministerstwu pokomóz dał, so żmě tajkim, kiż żu w Czechach psches powodżenje schkodowali, nusne pjenjesy na 10 lět pożczicz.

W Khrowatskej a Sslawonskej je pschi nowych żejmskich wolbach, każ żo sda, ta strona dobyła, kotraż żo sa njewotwißnoscz Khrowatskeje wot wuherskeho ministerstwa prózuje. To je tutemu jara njelubo a pschedßyda wuher-

ſkeho miniſterſtwa Lonnay je teho dla do Wina pſchijěł, ſo by tam ſ Andraßym wuradźowak, kak by ßo pſcheczíwo nazionalnej khrowatſkej ſtronje ſkutkowacz mohło.

Rußowſka. K czeſczi 200létneho narodneho dnja khěžora Pětra Wulkeho (11. junija) ßo na nowy tydźeń wulka powſchitkomna wuſtajeńza w Moſkwje wotewri.

Franzowſka. Nowy wojerſki ſakon drje hiſchcze zyle dowujednany njeje, tola pak ßo ſda, ſo budże też w Franzowſkej kóždy pſchichodnje wojak bycz dyrbjecz, kiž je k wojerſtwu kmany.

Schpaniſka. Sběžkarſtwo pſchecziwo nětcziſchemu ſchpaniſkemu kralej je drje tak nékak poraźene, ale ludźo, kiž tamniſche naležnoſcze ſnaja, wěſchcza, ſo tam najſkerje dołho ner njebudże.

Ssejmſki dopiß.

Dokelž je njenadźite hromadu powołanje wobeju komorow ſakſkeho krajneho ßejma k 21. meje wjele napraſchowanja bjes ludom nacziniło, haj, ßamo to měnjenje roſſchěriło, ſo ßnadź ſa tym nékajki potajny wójnſti ſtrach tczi, a to czim bole, dokelž ſ muſtrowanjom koni trjechi, dha chzemy k ſpokojenju a ſměrowanju lubych Sserbow ſ krótka roſeſtajicz, czoho dla je ßo ßejm na krótki czaß ſhromadźił.

Mjenujzy ſakſki ßejm, kiž w novembru ſaßo hromadu pſchińdże, ma pſches měru czežke ſakonje wuradźowacz, kaž na pſchikład ſakoń wo pſcheměnjenju ßudniſkich hamtow, hamtſkich hetmanſtwow a krajſkich direkzijow, teho runja ſakon, kiž ma poſtajicz, kak maja ßo potom krajne dawki dawacz, hdyž ßu nětcziſche jenoſcze ſpanyke, hacz po wěſtych nowych wunoſchnych jenoſczach abo wot cziſteho nutspſchińdżenja. Najſkerje drje też hiſchcze nowy ſchulſki ſakon junkrócz k wuradźenju pſchińdże, kaž też gmejnſki porjad ſa mjeńſche měſta atd.

Krajne knježerſtwo by tutych czežkich naležnoſczow dla te deputazije, kiž ßu k pſchehladanju ſpomnjenych ſakonow ſ wobeju komorow wuſwolene a kiž maja woběmaj komoromaj pſched jich wuradźowanjom wo tutych ſakonjach roſprawu dacz, rad něſchto prjedy ſhromadźenja ſapoßłanzow k tajkim dźěłam do Draždźan powołało, ſo bychu ßo potom ßejmej pſchi jeho ſ nowa ſeńdźenju naſpomnjene roſprawy hnydom prjódkpokožicz a do wuradźowanja wſacz móhłe.

Na tajke waſchnje by ßo ſapoßłanzam wjele czaßa a krajej wjele khóſtow ſalutowało, ale po krajnej wuſtawje (Verfaßung) ßo wot wyſchnoſcze tajke doczaßne powołanje deputazijow ſtacz njeßmě, khiba ſ dowolenjom ſhromadneho ßejma. A to ma ßo tutemu pſches kralowſki dekret woſſewicz a dyrbi ßo potom wotczakacz, ſchto wón k temu měni. Duž hinak njeńdźeſche, hacz ſo dyrbjeſche ßo tuteje wězy dla ßejm wot knježerſtwa hromadu powołacz, a bu ta naležnoſcz ſa jedyn dźeń w dwěmaj poßedźenjomaj (jene bě dopołdnja a druhe popołdnju) wuradźena a po wotmyßlenju knježerſtwa ſa dobru ſpoſnata.

Tale krótka, ſe ßamßneho ſhonjenja czerpana roſprawa budże drje doßahaza, ſo by prjedy ſpomnjenu bojoſcz wotſtroniła a měſto njeje to měnjenje ſakožiła, ſo je też wóndanſcha krótka ſhromadźiſna ſakſkeho ßejma wot knježerſtwa k lěpſchemu kraja powołana była a k lěpſchemu kraja wobſanknjenje ſcziniła.

Handrij Kerk,
ßejmſki ſapoßłanz.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Pſchi muſtrowanju koni, kotrež ßo w tudomnym hamtſkim hetmanſtwje wot 13. hacz do 29. meje měješe, je ßo 6636 konjow pſchiwjedło, wot kotrychž běſche wſchěch do hromady 548 ſa potrjebnoſcze wójſka kmanych.

S Budyſchina. Nimale zyły tydźeń ßmy tudy a w tudomnej wokolnoſczi wſchědnje wjazy hacz jedyn krócz njewjedra abo tola deſchcze měli, tak ſo wo dobre wjedro proßymy, dokelž ßu ßynowe žně bliſko.

S Hrodźiſchcza. Tudy je ßo wóndano žadkawy podawk ſtał. Mjenujzy 30. meje rano ßo tu ta powjeſcz roſchěri, ſo je ßo wjeczor prjedy na mandźelſkej naſcheho gmejnſkeho prjódkſtejerja Mětracha rubjenja dla mordarſki nadpad ſpytał. Wěz pak je tajka. Spomnjeny wjeczor w 11 hodźinach něchtón do Mětrachez khěžnych duri ſakkapa, tak ſo ßo Mětrachowa do khěže poda, hdźež ßo jej te ßłowa pſchiwołachu, ſo je ſa nju jedyn paket ſ Woſporka pſchinjeßeny, kotryž by ßo jej pſchepodacz měł. Ale lědy bě wona durje wotewrika, dha ßo jej ſchtryk wo ſchiju ſadźerny, wona bu k ſemi podtorhnjena a doſta na hłowu někotre praßnjenja ſe ßekeru. Na jeje wołanje ſtaže jeje muž, kiž horka khory leżeſche, a ſawoła, hacz runje bě pſchi tym panyk, ſo bórſy ſ flintu k pomozy pſchińdże. Pſched tajkim hroženjom tón ſkoſtnik czekny, Mětrachowa bě pak ſpoſnała, ſo je to 17létny ßyn tudomneho hornczerja Großy, hornczerſki Julius Emil Großa. Wón bu teho dla ſajaty a je ßo też ßwoje winy bórſy wuſnał. Jeho zadanje bě było, do zuſby hicz, ale dokelž to jeho nan ßynoweje młodoſtze dla njebě pſchiwdacz chzył, dha běſche ßebi wón wotmyßlił, ßebi k temu pjenjeſy pſches tajki njeſkutk wudobycz. Wón běſche wjedźił, ſo a hdże Mětrachez pjenjeſy maja, dokelž tam ſkoro wſchědnje khodźeſche a běſche ßebi prjódkwſak, Mětrachowa ſaraſycz, ſo by te pjenjeſy potom wſacz móhł. Mětrachowa je ſtraſchnje wobſchkodźena.

S Drjeczina. Wojak Emil Ernſt Lehmann wot 4. kompagnije infanterieregimenta No. 103, kiž bě 27. meje ſ wójſka czeknył, je ßo w nozy wot 30. do 31. meje pſchi jenej hrjebi bliſko naſcheje wßy ſ jenej

pistoliju ßam satsélik. Jeho cžéło ßu 31. meje rano we wodze leżaze namakali. Wón bě ßo do hłowy tsélik, kotraż bě pscherażena.

Se Sskoneje Borschcże. Pschi njewjedrje, kotrej tudy sańdżenu wutoru mějachmy, je błysk do domskich kublerja Rjelki dyrik. Wón drje sapalik njeje, ale někotre ßlědy je tola sawostajik. Tak je wón bjes druhim do cżaßnika (segerja) trjechik a jemu rjeczaski, na kotrychż wichty wißachu, roseschkrěk a jenu koßu do koła sekschiwik.

S Němßez. Sańdżenu wutoru je tudy błysk do jeneho twarjenja kublerja Klimanta dyrik, njeje pak żaneje dalscheje schkody naczinik.

S wojerowskeho wokrjeßa. Knjes kandidat duchownstwa Oswald Mróśak s Wulkich Sdżar je sadżeny tydżeń pruhowanje pro ministerio khwalobnje wobstak. Wón bu potom hnydom jako generalny vikar sa wosporski wokrjeß ordinirowany a je wysche teho sa fararja do Khołma designirowany.

Přilopk.

* Jeneho 11lětneho hólza, kiż bě wóndanjo na jenu wyßoku jědlu salězk, jedyn krahołz nadpany. Tón hólczez ßo se wschej mozu wobarasche, ale to wjele njepomhasche, tak so dyrbjesche khětsje rucże se schtoma dele lěsez. Pschi tym ßo pak to ptaczisko na jeho hłowu ßyny a jemu jene woczko wudypny.

* W mjesczе Koßowje (w Rußowskej) je ßo sańdżeny tydżeń 215 khěżow s katholskej zyrkwju, se żidowskej synagogu a schulu wotpaliko.

* W Kaßelu je 25. meje ßylny wětr roschty jeneje nowotwarby powalik. Psches to 9 tam dżěłazych cżěßliskich k njesbożu pschińdże: dwaj na měsczе morwaj wostaschkaj, jedyn na puczu do hojerńje wumrje, schtyrjo ßu cżeżko rnnjeni a dwaj lóżko wobschkodżenaj.

* W Schwajzarskej maja też wulku wodu a s Basela 27. meje pißaja, so je tam dżěl města powodżeny. Roschty pschi twarbje noweho mosta psches rěku Rhein ßu żołmy ßobu wsałe.

* W Strigawje (w Schlesynskej) stachu ßo wóndano na butrowych wikach bjes pschedawarjemi a kupowarjemi wulke puki, dokelż ßebi prěnischi po měnjenju pozleńischich sa ßwoju butru psches měru wjele żadachu. Roshorjenje bě napoßledku tak wulke, so ßo stónczńje psches 1000 ludźi pjerjesche a so ßo niż jenoż pjasczе, ale też korby, kije, talerje a karany nałożowachu. Bitwa bésche tak ßurowa, so polizija biczkow rosehnacz njemóżesche, ale dyrbjesche wojakow k pomozy wołacz. Krawne hłowy, rósdrjene kłobuki a khapy, rostorhane jeczki a rubischka běchu wschudże widżecz, jako běchu puki stónczene.

* Wot budyskeho wokrjeßneho ßuda bu 31. meje Khrystiana żenjena Janaschowa s Mnischonza k 9 měßacznemu jastwu wotßudżena, dokelż bésche pola duchowneho wudawaka, so je jeje 4lětny hólczez wumrjek, a ßebi na to wopißmo dacz daka, hacz runje bě jeje ßyn żiwy. Wona bě to teho dla cżiniła, so by 200 toleř, kiż temu ßłuschachu, do ruki dostała a je sa ßebje a sa muża nałożika.

Cyrkwinske powjesce.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Jan Augusi Bräuer, knjezi ßłużobnik w Njeßwaczidle, s Helenu Minnu Rychtarjez.

Michalska cyrkej: Jan Korla Wylem Pallmer, wobydleŕ na Żidowje, s Friederiku Ernestinu Ullrichez tam. — Handrij Ssmoła, wobydleŕ w Sskonej Borschczi, s Madlenu Nowakez tam. — Jan Bohuwěr Janasch, kubleŕ w Němßezach, s Marju Madlenu Riedelez tam. —

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Marja Helena, Jana Augusta Miczki, ßłużbaka, dż. — Ernst Gustav, Michała Bohuwěra Halki, tyscherja w Götjesez żelesolijerni, ß.

Michalska cyrkej: Hana Khrystiana, Handrija Dućzmana, wobydlerja pod hrodom dż. — Marja Augusta, Augusta Měrscha, wobydlerja na Żidowje, dż. — Wylem Pawoł, Bjedricha Wylema Alberta, wobydl. na Żidowje, ß. — Marja Theresia, Michała Mitasch, pohonca na Żidowje, dż. — Helena Augusta, Bohuwěra Pjecha, hetmana w Bórku, dż. — Hana Sidonia, n. dż. w Cżichonzach. — Julius Ota, n. ß. pod hrodom.

Zemrjeći:

Dżeń 19. haperleje: Jan Bohuwěr Brěsowski, wobydleŕ w Dobrujschi, 61 l. 4 m. — Ernestina Martha n. dż. we Wulkim Wjelkowje, 6 m. — 21., Wurschla swudowjena Pjelchowa na Żidowje, 76 l. 4 d. — 22., Hana Helena, Hendricha Leberechta Trägera, wobydlerja w Hrubjelczizach, dż., 10 m. 4 d. — 2 ., Hana Sofia swudowjena Glauchowa na Żidowje, 61 l. 4 m. — 26., Ernst Arwed, Ernsta Wylema Schöny, wobßedżerja ryczerkubka w Jaßeńzy, ß., 7 m. 13 d. — 28., Mikławsch Pjetasch, wobydleŕ, 66 l. — 2. meje: Marja Hana, C. A. E. Siebenhünera, měschczana a garbarskeho mischtra, dż., 11 l. 10 m. 21 d. — 5., Ernst Herman, Handrija Wagnera, sahrodnika w papjerniku, ß., 5 m. — 6., Hana Louisa, Augusta Dittricha, khěżerja a polerja pod hrodom, dż., 2 m. — 7., Hana, Jana Wiczasa w Němßezach dż., 14 d. — 8., Marja Martha, Korle Adolfa Hobraka, cżeßle pod hrodom, dż., 3 l. 2 m. — 9., Hana Hańża, Jana Bohuwěra Ernsta Schokty, wobydlerja na Żidowje, dż., 6 m. 9 d. — 10., Helena Ernestina, Augusta Kaspera, żiwnoscżerja w Němßezach, dż., 9 m. — Herman August, Jana Korle Löhnerta, wětrnikarja w Wulkim Wjelkowje, ß., 1 m. 24 d. — 11., Handrij Ponich, kubleŕ na Żidowje, 75 l. 10 m. — Hana rodż. Rabowskich, Jana Rädy, khěżnika w Delnej Kinje, mandżelska, 50 l. 2 m 6 d. — 19., Marja Madlena rodż. Hennigez, Korle Bjedricha Schokty, wobydlerja na Żidowje, mandżelska, 60 l. — 22., Jan Jurij, Jakuba Hasche, khěżerja a kwětkofabrikanta, ß., 3 m. — Jan Brint, khěżkaŕ w Dżěżnikezach, 6 l. 2 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3% 80½ B., 1847 4% 97 G., 1852 4% 97¼ G., 1870 5% 105 B., prjed. sakš. schles. žel. akz 4% 100 B., prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 101 B., landrentenbr. 3½% 85¾ G., kuž. pfandbr. 4% wupowjedźne —, do. 4% njewupowjedźne 95 G. — Akzije: Lipsko-drazdž. 262 bz. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakš. bank 157 B., hornokuž. bank 105½ G., winske bankowki 90⅓ (18 nßl. ⅔ np.) — Lubijske — Budyske papjerniki 147½ bz., sebn. pap. 98 B., š. masch. fabr. Hartm. 109 B., budyske ßukn. a wulkomłynske akz. 93 G., kuž. masch. fabr. B. 109.

Wczera płaczesche w Barlinje:

spiritus 22 tl.—23 tl., pschenża 66—86 tl., rožka 40—56 tl., cžepikowy wolij (njeczišczeny) 22 tl. — nßl.

Czahi po želesnizy:

S Budyschina do Drazdżan: Rano 6 hodźinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wjeczer 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenża do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjenża: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjeczor 9 h. 49 m.

Jaquety se ßukna, bukskina a tricota sa 2⅙ tl. a drózsche w zyle nowych muschrach,
jeczki hotowe s katuna, barchenta a płatu po 15 nßl. a drózscho,
pikeje,
katuny,
drill k zytym wobleczenjam,
thibetowe rubischka po najnowschim waschnju,
turuske ßukno ⅝ a ⅚ schëroke po 6 nßl. a drózscho wschitko hischcze po starych płaczisnach porucza

H. Kayser
firma: **J. Hartmann**
52 na žitnej haßy cžo. 52.

W khlamach ßo **ßerbske** ryczi a pschedawa.

Schtajerske worzelowe koßy
jenož najlëpscheje dobrosczje porucza
K. Rockisch junior
22 w mjaßowych hëtkach 22.

Luka 480a blisko Zhžez, nëschto psches kórz wulka, je hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedżerja J. Sswory w Boschezach cžo. 49 shonicz.

Jena žiwnosczˇ se 7 kórzami pola a łuki w jara płódnej krajinje je hnydom na pschedań a móże ßo wscho dalsche shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

W Jatsiobju je jena sahrodniska žiwnosczˇ s 25 kórzami pola, łuki a hole na pschedań a je wscho dalsche pola krawza Khëžnika tam shonicz.

Jedyn **konjazy wotroczk** móże hnydom mësto dostacz na ßwobodnym kuble w Bórku.

Dobry **kowarski** móże hnydom do dżëła stupicz w kowarni w Rodezach pola Pomorez.

Maka žiwnosczˇ cžo. 4 w Maleschezach, s 5 akrami 56 kwadratnymi prutami leżomnosczow, bjes renty a wumjenka, je se ßwobodneje ruki na pschedań.

Jedyn **kowarski** móże hnydom pola podpißaneho do dżëła stupicz a jedyn **wucżomnik** móże tam mësto dostacz.
Schneider
kowarski mischtr w Mërkowje

Sapalki (schtrychowanczka),
3 zole dołhe, pakczik po 16 np, pschedawa
najtunischo porucza **Rudolph Hölzer.**
na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

W Małym Budyschinku je khëża cžo. 4 s 5 kórzam 50 prutami leżomnosczow se ßwobodneje ruki na pschedań Na kupjenje smyßleni chżyli ßo na G. Grafa tam wo broczicz.

Dwaj **krawskaj** (najradscho Serbaj) mżetaj pola podpißaneho pschi dobrej sdżë trajaze dżëło dostacz.
Schneider w Rakezach.

14—15 lëtna holczka, kiž ma luboscz k dżëczom, móże hnydom ßkužbu dostacz na schulerskej haßy cžo. 6.
Müller, mëżydżëłar.

Sahrodniska žiwnosczˇ cžo. 4 w Porschizach se 14 kórzami leżomnosczow je se ßwobodneje ruki hnydom na pschedań a móże ßo dalsche tam shonicz.

Pěknje wuhotowanu

dźěcźazu drastu

we wschěch barbach a wulkosczach we wulkim wubjerku porucza

Adolf Weiß

s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Bjedrich Kloß

w firmje: Wittwe Strenger

49 na žitnej haßy 49

w domje knjesa knihiwjasarja Weisera

porucza ßwój bohacze wuhotowany skład **ßukna a bukskina**, kaž tež hotowych žonjazych **jaquettow** we wschěch wulkosczach a w cžistowołmjanych tworach najdobrocziwischemu wobkedźbowanju.

Wot najwjetscheje wažnoscze sa

na woczomaj bědnych psches ßwoju wubjernu hojazu móz njedoßahomna, wot lěta 1822 we wschěch dźělach ßwěta snata a ßławna prawdźiwa Dr. **Whitowa wodźiczka sa wocži** wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej (na cžož ma ßo pschi kupjenju **woßebje** kedźbowacź) je hižom wjele **tyßaz** wot **najwschelakich wokowych khorosczow sahojenych, poßylnjenych a s wěstosczu psched woßlepjenju wobarnowanych**; wona ma teho dla **powschitkamnu ßwětowu ßławu**, schtož tež wschědnje pschikhadźaze **khwalby a wopißma** dopokasuja. Wona je konceßionirowana, wot **wyßokich** lěkarskich městow pruhowana a pschiposnata, jako **najlěpschi hojazy a poßylnjazy ßrědk sa wocži** porucžena a ma ju w bleschach po 10 nßl. na pschedań knjes **Emil Menzner** w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Knjesej Ed. Harnischmacherej w Olpje! Dokelž ßym ßo po wutrjebanju 2, s Wascheje składa dostateju bleschow Dr. **Whitoweje widźiczki** wot Tr. Ehrhardta jara polěpschiła, dha proschu Waß wospjet wo (Skasanje.) **Elisabeth Fördes. Elspe**, 3. 5. 71. — Cžesczeny knjes Ehrhardto! Ja proschu Waß hischcze wo (Skasanje) Wascheje **ßławneje a jara hojazeje** wodźiczki, pschetož po nałoženju prěnjeho flakona je pola mojeho ßyna **snamjenitu hojatu móz** wopokasała, pschetož prawe woczko bě hižom **zyle cžěmne**, ale nětko je **wjele lěpsche. Karl Wiegand**, ratar. **Philippsthal** p. Vacha, 22, 6. 71. — Cžesczeny knjes Ehrhardto! Wasche 4 blesche Dr. **Whitoweje wodźiczki**, kotrež mi poßłascheze, ßu **derje skutkowałe**. Ja mějach jara dolazej wocži, tak so žadyn pißmik wjazy cžitacź njemóžach a žaneho cžlowjeka njespósnach. Lěkarska pomoz, kotruž pytach, niczo njesczini. Sa to ßym pak Waschu Dr. **Whitowu wadźiczku** jenož 14 dnjow nałožał a mějach, dźakowano Bohu, **saßo moje widźenje**, sa cžož mam ßo Wam a Bohu dźakowacź. To wobßwědcžam w **Behle**, 18. 6. 71. **Wwa Tetzlaffowa.**

Khěža na dwěmaj schoßomaj cžo. 19 w Sarycžu, bjes renty, s rjanej ßadowej sahrodu a s kruchom pola je se ßwobodneje ruki na pschedań a wscho dalische pola wobßedźerja tam shonicź.

Kedźby hodne.

Psche wschě družiny **žołdkowych khorosczow a žołdkowych wobcžežnosczow**, kotrež po wucžiczu cžežkich jědźow lohko sastupja, móže ßo, wot **mužow wědomnoscze porucženy**

Dr. med. Kochowy

universalny magenbitter

jako najlěpschi domjazy ßrědk bjes tymi w nětcžischim cžaßu pschedawanymi **žołdkowymi elexirami** derje porucžecž.

Na pschedań maja jón w originalnych bleschach po 10 nßl:

we **Wehrsdorfje** knjes C. Aug. Schmidt,
= **Seifhennersdorfje** k. Ernst Donath,
= **Schěrachoje** k. Carl Swoboda,
= **Neugersdorfje** k. Raimund Herbrich,
= **Ebersbachu** k. Aug. Ernst,
= **Lubiju** k. Reinhold Reiß,
= **Budyschinje** k. Wilh: Jacob a k. Rud. Hölzer,
= **Nowosalzu** k. Richard Bamberg,
= **Kamjeńzu** k. Herm. Kästner,
= **Eybawje** k. J. G. Müller,
= **Biskopizach** k. Bernh. Kunza.
= **Rakezach** k. Dr. Paul Hultsch,
= **Ledźborzach** k. E. Jordan,
= **Žitawje** k. Fr. Müller jun.,
= **Wosporku** k. Bernh. Hilbenz.

Skótne wiki w Minakale

ßrjedu 12. junija.

Žiwnoscź cžo. 4 w **Małßezach** s 5 akrami 56 kwadratnymi prutami ležomnosczow, bjes renty a wumjeńka, je hnydom na pschedań a móže ßo wscho dalsche tam shonicź. 1000 tl. kupnych pjenjes može na njej stejo wostacź.

Moje

kolonialtworowe, tobakowe a cigarowe khlamy

sjenoczene

s destilaziju a palenz pschedawarnju

czesczenym Sserbam s tutym najpodwolnischo poruczam a proschu wo bohate wopytanje.

S poczesczowanjom

J. T. Reimann

s napschecza theatra.

S tutym dowolam ßebi, czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze mój skład ßamodzěłaneje

mužazeje a hólczazeje drasty,

kaž tež mój wobschěrny wubjerk wschelakeho

ßukna a buckskina

pod ßlubjenjom najtunischich płaczisnow poruczicz.

Adolf Weiss

s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Mißionska hodzina w Wulkim Wjelkowje.

Diwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje — dali Bóh — jutsje sa tydzeń 16. junija na schuli w Wulkim Wjelkowje mißionsku hodzinu. Duž ßo s tutym wschě pscheczeljo a pscheczelnizy mißionstwa, woßebje pak wschitke ßobustawy nascheho towarstwa wutrobnje proscha, ßo jutsje sa tydzeń po nyschporje — popołdnju w tsjoch — tam bohacze nutsnamakacz.

Pětr Młónk, pißmawjedzeř.

Myte kamjeńte wuhlo (Waschkohle)

móžu nětko, dokelž ßu k temu wulkotne pschiprawy k myczu sczinjene, s kralowskich podkopkow w kóždej wulkosczi a w najlěpschej dobrosczi wobstaracz a ßym ja tež hotowy, w nastupanju wěstych wobstarankow twjerde kontraty sczinicz.

Na dwórnischczu w Budyschinje.

Heinr. Jul. Lincka.

Pschedawanje dzeczela.

Jutsje njedzelu 9. junija popołdnju w 2 hodzinomaj budza ßo na jeschczanskich ležomnosczach někotre woßrjedki dzeczela na pscheßadzowanje pschedawacz.

Shromadzisna w jeschczanskej korczmje.

H. Ehrt.

Wschě družiny

ordinarnych a ßłódkich palenzow, ruma,

kaž tež **kißałowy sprit**

ma po ejmarjach, połejmarjach, khanach abo litrach w najlěpschej tworje jara tunjo na pschedań a proßy wo wokedzbowanje

238 na Židowje **Ernst Purscha** na Židowje 238

firma: Anna Teutscher.

Napominanje.

S tutym ßo wschitzy, kiž ßu pola mje na jeschiskim reviru drjewo kupowali a je hischcze njesapłaczili, k sminjenju wobskorženja psched ßudom napominaja, ßwój dołh najposdzischo hacž do 20. junija t. l. pola mje sapłaczicz.

Sswobodne kubło w Jeschizach.

H. Ehrt.

Lotteria.

S tutym czesczenym Sserbam najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßo pschichodnu póndzelu czehnjenje prěnjeje klaßy 82. kralowskeje sakskeje krajneje lotterije sapocznje, k czemuž ßo ja s wulkim wubjerkom 1/1, 1/2, 1/4 a 1/8 loßow poruczam.

W Budyschinje 8. junija 1872.

C. F. Jäger sen.

na swonknej lawskej haßy czo. 801.

Mój

photographiski atelier

ſ napſchecza theatra

je **wſchědnje** wotewrjeny. Photographiruje ßo tam rano wot 8 hacź do 7 hodźinow wjeczor pſchi kóždym wjedrje. Elegantne wuhotowanje a najlěpſche wuwjedźenje. Rukowanje, ſpěſchne wobſtaranje, tunje płaczíſny. Poruczenja k fotografirowanju domow, zhłych kubkow atd. ßo ſtajnje najſprawniſcho wuwjedu. Po kóždym wobrafu ßo tež na požadanje powjetſchenja hacź do žiwotneje wulkoſcze wobſtaraja.

S poczeſczowanjom

Alexander Matthaey.

(S barlinſkich nowinow.)

Sa kralowſki napoj!

Najwjetſche hygiěniſko-diätetſke wokſchewjenje ſa khorych, wotkhorowazych a ſtrowych.

(40250.) Lüdersdorf (Neukloſter) 26. 3. 1872. Moja noha, na kotrejž mějach ſku, wotewrjenu ranu, a hdźež ßo poſdźiſcho róża pſchiwda, je ſ nakožowanjom Waſcheho kralowſkeho napoja doſpokńje ſahojena, tež je **drjenje w ſtawach**, na kotrež jara czerpich, tak ſo huſto w nozy ſpacź njemóžach, po někotrokróczným piczu prjeczwoſtało a njeje ßo hacź dotal ſaßo wróciło. Ja ßym nětko pſchi najlěpſchej ſtrowoſczi, kajkejež ßo wjele lět ſwjeßelicź njemóžach. — Tež je ßo Waſch napoj pſchi **brjuchowej wódnizy a ſchijnej ßuchoczinje**, kotrymajž lěkarjo wotpomhacź njemóžachu, kraßnje dopokaſak. — Ch. Hacker.

(40575.) Gillersdorf, 31. 3. 72. Tſi bleſche kralowſkeho napoja ßu moje dźeßatměßacźne czerpjenje, **delnoźiwotne pucherkowanje, rheumatismus a bróſtowe widliſchcza** ſnamjenicze jara pomjeńſchike. — (Skaſanje.) Ch. Müller.

(40752.) Himmigshauſen, 2. 4. 72. Ja mějach wjele lět tak jara **aſthmu**, ſo běch czaſto ſaduſchenju bliſko. K tutemu doſtach pſched lětom **žołdkowe a pucherjowe widliſchcza**, na czoż ßo wódniza pſchiwda. Po wutrjebanju 7 bleſchow kralowſkeho napoja No. 1 a jeneje bleſche No. 6 je ßo ſaźwanje płuzow, kaž tež wódniza hódnje pomjenſchika. — Knjeźna v. B. tudy pſchetrjeba 4 bl. pſche **bjeſappetitnoſcź a wutrobubolenje** a je nětko zyle ſtrowa. — Knjeni Wrengerowa czerpjeſche wjele lět na ßylny **kaſchel** a wulke **krejpluwanje**, kiž je ßo hižom po wužiczu dweju bleſchow ſnamjenicze pomjeńſchik.

Blömeke, wucźeŕ.

Wunamkaŕ a **jenicźki** fabrikant:

hygiěiſt (ſtrowotny radźicźel) Karl Jacobi

w **Barlinje** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje poł tolerja. W **Budyſchinje** 16 nßl. pola H. J. Linki, w **Kamjeńzu** p. H. Pachaly a w **Wojerzach** p. Rob. Huſty.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk 13. junija, dopołdnja wot 8 hodźinow, budźe ßo bjes Huczinu a Bukojnu 40 kloſtrow dubowych kuleczkow, pjeńkow a ſchczěpow, kaž tež 80 dubowych wužitkowych klozow wot 8—27 zolow delneje pſcheměry na pſcheßadźowanje pſchedawacź. Shromadźiſna w korczmje w Bukojnje. Wuměnjenja ßo w termiju woſjewja.

H. Dietrich.

Khoſej, pt. po 9, 9½, 10, 11 nßl. atd.,
rajß = = 16, 18, 20, 22, 24 np. atd.,
ſyrop = = 16, 18, 20, 36 np.,
zokor = = zhły a drobny
po **najtuniſchich** płaczíſnach
palenz
we wſchěch druźinach poruca

Rudolph Hölzer
na rožku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Dobry ßywny hroch,
dobre ßywne woki
poruca po najtuniſchich płaczíſnach

Wollmann & Co.
na ſchulſkich hrjebjach a žitnych wikach.

Łužičan čo. 6 je wušoł
a wopřija: 1) Na Čornobozy. Spěw wot Domaški. 2) Smilna wutroba namaka smilenje. Powjedańčko ze stareje francowskeje wójny. Podawa Jan Mili. (Pokračowanje.) 3) Spěwarjowe pokleće. Ballada wot Uhlandu. Přełožił K. A. Fiedler. 4) Słónčne swětło. Wot Mučinka. 5) Što bych chcył. Spěw wot — ča. 6) Druzy wo nas. Wot M. Hórnika. 7) Zalubowany. Spěw wot J. Zelička. 8) Hólčk-palčk. Bajka z luda. Podał Jan Šołta. 9) Z Budyšina a z Łužicy. 10) Słowjanski rozhlad. Wot J. E. Smolerja.

Podpißany poruca ßo k wobſtaranju **tapezirówanja a polſtrowanja** doma a ſwonka domu pſchi dobrym, ſprawnym dźěle a po tunjej płaczíſnje.

F. Mehnert
na ſchulerſkej haßy čo. 3.

Nakładnik: J. E. Smolerſ. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 24. ~ 15. junija. ~ 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. póšće 8½ nsl.

Wopschijecze: Mustrowanje koni. — Zyrkwiuske nalezhnoscze. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Kulturna rada. — Se Serbow: S Budyschina. Se Delneje Stróže. S Kasa. S Kotez. S Barta. S Hliny. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

Mustrowanje koni.

W sańdzenym měßazu je ßo w Sakskej mustrowanje koni wotdzerżało, to rěka, wschitzy wobßedzerjo koni dyrbjachu w postajenym czaßu ßwoje konje na postajene město pschiwjesć, hdzež bu pschepytane, kotry kóń je sa wojerstwo kmany a kotry niz.

Dokelž tajke mustrowanje w Sakskej hischcze zenje było njeje, dha ßebi ludzo tu wěz dzimnje dosć wukładowachu, woßebje dokelž wyschnosć zaneho wukładowanja dała njebě. Najprěnische, na czoż ludzo pschińdzechu, jako dyrbjachu konje wojerstwa dla prjódkstajicz, bě ta myßliczka, so pak drje saßo s wójnu hrosy — a to ßo někotremuzkuliž njelubjesche. — Drusy měnjachu, so drje wójna hischcze zyle wěsta njeje, dokelž konje jenoz wobhladuja a je njekupuja, ale so drje nětko najskerje tola tak budze, so ßo žadyn sa wojerstwo kmany kóń njebudze dale pschedacz ßměcz. — Hischcze drusy pak wudawachu, so lohko dosć te konje, kotrez ßo sa wojersko kmane sposnaja, na město tych pschińdu, kotrez pschi wójsku wjazy trjebacz njemóža. A tak jedyn to a druhi wono wěschczesche, ale žadyn prawje njemějesche.

Ta wěz je mjenujzy tajkale. Kóždy ras w naleczu po tym lécze, hdzež je ßo ludliczenje měło, to rěka, něhdze kóžde schtwórte léto maja ßo po dotalnym pruskim waschnju nětko też we wschěch druhich krajach němskeho khěžorstwa konje psched komißiju pschiwjesć, kotraž je wobhladuje, so by shonika, kak wjele je bjes nimi tajkich, kiž ßu k wojerskej ßłužbje kmane. Na tajke waschnje wyschnosć shoni, kak wjele je wojerskokmanych koni w kraju a kak wjele by ßo jich hischcze we wukraju pschikupicz dyrbjało, hdy by ßo wójsko prjódkstejazeje wójny dla mobilisirowacz měło. K niczemu druhemu ßo tajke mustrowanje njestanje a ßmě teho dla kóždy se ßwojimi konimi cźinicz, schtoż jenoz chze, hdy bychu te też dzeßacz krócz sa wojerskokmane sposnate byli. Duž ßmě je kóždy pschedawacz, kak a hdzež ßo jemu to spodoba.

Wójny dla ßo mustrowanje koni wotdzerži, to je wěrno, ale so by tajke mustrowanje też hižom snamjo někajkeje prjódkstejazeje wójny było, to ßo na žane waschnje prajicz njehodzi.

Zyrkwinske nalezhnoscze.

Hacz runje ßu nam nalezhnoscze kschescźijanskeje zyrkwje stajnje wulzywazne byłe, dha ßo tola s nimi w Serbskich Nowinach njejßmy sanoschowacz chzyli, dokelž běchmy teho měnjenja, so rosprawy wo zyrkwinskich nalezhnoscźach po prawym jenoz do zyrkwinskich nowinow ßkuscheja. Tajke nasche měnjenje bě drje też najskerje zyle prawe, tak dołho hacz ßo zyrkej wot zyrkwineje wyschnoscze sarjadowasche. Ale w nowischim czaßu je poczało hinak bycz: ßwětna móz ßo hotuje ßebi zyrkej podczißnycz. Duž też ßwětne nowiny po wschěch Němzach wo tajkim poczinanju wschědnje wjele powjedaja, jene, so bychu skutkowanje ßwětneje mozy wusprawnike, druhe, so bychu prawa zyrkwje po mózhnosczi sakitałe. A dokelž je ßo wot wjele czitarjow naschich nowin wospjet a saßo wospjet to žadanje wuprajiło, so bychu ßo jim powjesczе wo tym też k wjedzenju dawałe, dha chzemy jim po woli cźinicz a w Serbskich Nowinach s czaßami też zyrkwinske nalezhnoscze — tola bjes ßudzenja abo saßußedzenja — se stejnischczu powschitkomneje kschescźijanskeje wuczby rospomnicz.

Najnowsche.

Barlin, 13. junija. Sakon pschecźiwo jesuitam ma ßo něhdze tak: § 1. Sobustawam rjadu Jesußoweho towarstwa abo jeneho, s tutym rjadom w swjasku stejazeho sjenoczeństwa móže ßo, hdyž też maja němske domjaze prawo, pschebywanje w němskim khěžorstwje wot wyschnoscze sakasacz.

Frankfurt n. M., 12. junija. Italski krónprynz je dzenża ßem pschijěł.

Madrid, 11. junija. Karlistojo ßu móst jeneje żelesnizy skasyli.

Swětne podawki.

Sakska. Jeho majestosć kral Jan je pschiswolił, so ßmě ßudniski hamtmann Schütza pruski krónski rjad 3. rjadomnje, jemu wot pruskeho krala spožčeny pschijeć a noßyć.

Italski krónprynz a jeho knjeni mandželska, wnuczka (Enkelin) krala Jana a kraloweje Amalije, staj w tych dnjach na wopytanju sakskeje kralowskeje ßwójby byłoj. Jimaj k częsczi kral 10. junija pyschnu wojersku paradu w Draždżanach wotdžerża.

Ruska wulkoknjagini Marja je ßo wóndano s Draždżan do Petersburga podała, so by ßo na ßwjedżenju k częsczi Pětra wulkeho wobdżěliła.

Krónprynz Albert, kiž je na pschewodżenju arzywójwodki Sofije we Winje pobył, je ßo saßo do Draždżan wrócził.

W Lipsku je wjazy hacz 100 pschekupzow wobsankyło, so budża jich chlamy njedželu zyke popołdnje sanknjene.

Też w Sakskej ßo sa tych ßmilne dary shromadżuja, kiž ßu w Czechach psches powodżenje k njesbożu pschischkle. Kral Jan a jeho knjeni mandželska staj 400 tl. darikoj.

Jeho majestosć kral Jan je pschiswolił, so ßmě lipski universitätny ßudnik Heßler (s Budyschina) rjad pruskeje krony 4. rjadomnje, wot pruskeho krala jemu spožčeny, pschijeć a noßyć.

Italski krónprynz je 11. junija wotjěł; jeho knjeni mandželska pak hischcze nekotry czaß w Pilnitzu wostanje.

Prußy. Barlinske nowiny pißaja, so awstriski khěžor w měßazu septembru na nekotre dny do Barlina pschijědże.

Kónz junija budże pomnik, k częsczi něhduscheho pruskeho ministra Steina stajeny, kiž je w czaßu Napoleona prénjeho pod pruskim kralom Bjedrichom Wylemom III. pschichodnu ważnosć pruskeho kralestwa sałożił, na ßwjedżenske waschnje poßwjeczeny. Khěžor-kral ßo na tym też wobdżěli.

Rajchstag je pschiswolił, so ßmě Elsaß-Lothringska hischcze hacz do lěta 1874 pod ßamotnym knjejstwom pruskeho krala stacz, tak so wona na tych politiskich prawach dźěl bracznjeßmě, kotrez druhy wobydlerjo w Němzach wužiwaja. Elsaß-Lothringska po tajkim tak dołho ani ßwój krajny ßejm njesměje ani budże ßměcz sapoßłanzow do rajchstaga poßłacz, ta rěka: jeje wobydlerjo njebudża hacz do lěta 1874 sjawnje prajicz mózy, schto jich czischczi a schto ßebi żadaja.

Sapoßłanz Ludwig (se Sakskeje) ßo wóndano w rajchstagu jara na to wobczeżowasche, so chze sakski minister wójny hród „Pleißenburg" w Lipsku, kiž je pjecza jara njestrowy, do wojerskeje kaserny pschewobroczicz a proschesche ministra Roona wo pomoz. Ale tón wurycza ßo s tym, so jeho to niczo njestara, dokelž ma jenoż wjerch Bismark do teho ryczecz — a tón je w tu khwilu w Pomorskej.

Pruski ßejm je 10. junija wotdżenjeny (vertagt) a hakle 21. oktobra t. l. saßo hromadu stupi.

Italski krónprynz a jeho knjeni mandželska staj k porjeńschenju katholskeje hedwigskeje zyrkwje w Barlinje 1000 frankow darikoj.

K dopomnjenju na poßlenju němsko-dansku wójnu ßo 29. junija pomniki, w Düppeln a Arnkilde stajene, poßwjecza. Pruski krónprynz tam k temu pschijědże.

Awstria. Sa powodżenych w Czechach je ßo hacz dotal tójschto ßmilnych darow nawdało, ale to k sarunanju schkody daloko njedoßaha, tak so budże k temu awstriske knjeżerstwo hódnu summu pschiwdacz dyrbjecz. A to dyrbjało wone też po prawym sćinicz, pschetoż s dawkow, kotrez Czechi dawaja, je kóżde lěto 40 millionow schěßnakow wyschе, a wot tajkeho zbytka Czechi żenje niczo dostali njejßu, ale němske ministerstwo we Winje je jón na wschelake waschnje pschetrjebało. — Bjes tymi, kiž ßu czeskim powodżenym s zusby ßmilny dar poßkali, je też romski bamž, kiž je jim 5000 schěßnakow darił.

Nětko je wěste, so je bjes nowowuswolenymi khrowatskimi sapoßłanzami tych wjele wjaz, kiž s khrowatskim ludom dżerża, hacz tych, kotsiž ßu ßwojemu ludej njeßwěrni a s dobom pokorni ßkużobnizy wuherskeho ministerstwa.

Rußowska. Petersburgska měschczańska rada je k dopomnjenju na 200lětny narodny dżeń (11. junija) ruskeho khěżora Pětra wulkeho 32 elementarnych schulow w Petersburgu sałożiła a hewak też wschelake druhe wużitne wězy postajiła.

Franzowska. Pschedßyda franzowskeje republiki knjes Thiers wóndano w jenej ryczi w franzowskim ßejmje němskeho khěżora-krala jara khwalesche, so je mudry knjeż, kiž ßebi dobrych a mudrych sastojnikow wubracz wě, każ Bismarka a Roona, a kiž je w poßlenjej wójnje tu wěz tak srjadował, so żadyn general po ßwojej ßamßnej woli skutkował njeje, ale so je kóżdy ras ßwěru tak skutkował, każ je jemu wot horka pschikasane było. Tuta poßkuschnosć bje-wscheje ßamopaschnosćje je pak, każ Thiers měnjesche, woßebje k temu pomhała, so je němske wójsko tak dobywało.

S tajkej ryczu chzyschе drje wón woßebje to dobycz, so bychu ßejmszy sapoßłanzy sa to hłoßowali, każ chze wón franzowske wójsko s nowa srjadowane měcz. Wón ßebi mjenujzy pschede wschém żadasche, so dyrbi wojak 5 lět we wojsku ßkużicz — druhy żadachu 3 lěta — a skónczńje ßo jemu też jeho żadanje s wulkej wjetschinu dopjelni. Psches to budże pak franzowske wójsko jara wulke, dokelž budże tam pschichodnje też kóżdy ßkużicz dyrbjecz — a duż ßo to Němzam mało spodoba; pschetoż woni derje wjedża, so Franzowsojo tajke wulke wójsło jenoż teho dla na nohi stajeja, so bychu ßo s jeho pomozu

pošlenjeje wójny dla nad Němzami wjeczicz mohli. Haj, někotre němske nowiny wudawaja, so budże teho dla němske wójsko znadź też powjetschene.

Jendželska. Po nowschich powjeszczach s Ameriki sda so czim dale czim bole, so bjes amerikanskej uniju a Jendželskej alabamskeje swady dla k žanej wójnje njepschińdże, ale so so wonej na měrnym puczu sjednatej.

Amerika. My běchmy psched někotrym czasom na to spomnili, so budże w amerikanskej uniji nasymu tuteho lěta nowy pschedsyda na pschichodne schtyri lěta wuswoleny a so je jena politiska strona tam hižom redaktora jenych nowin jako kandidata k wuswolenju prjodkstajiła. Nětko je słyschecz, so jena druha strona dotalneho pschedsydu Granta k wuswolenju porucza.

Wolby do sakskeje krajneje kulturneje rady.

Dokelž je bjes Serbami też wjele naproschowanja słyschecz, schto ma tajka kulturna rada na zebi, do koterejež maja so runje nětk sobustawy wuswolicz, dha je so nam nusne, sdako, tu wěz sa Serbow wopisacz, dokelž je wona wosebje sa ratarstwo wjele wažnischa, hacz zebi to někotryžkuliž myšli.

Krajnej wyschnoszczi je mjenujzy wjele na tym ležane, shonicz, kajke potrjebnoszcze a zadanja bjes ratarstwom su; schtož bychu ratarjo wotstronjene abo polěpschene wsali; w kajkim nastupanju by jim wschelaka pomoz a podpjera — samo pjenježna — nusna była, kaž, na pschikład, pschi khumschtnym powodžowanju a runanju łukow, drainirowanju polow; k plahowanju lěpschich howjadow a koni a k hajenju lěsow a kerkow.

Tajke nashonjenja njemóže pak krajna wyschnoszcz hinak sczinicz, hacz pschez wěstych mužow s luda, a je teho dla hižom dotal tajka kulturna abo ratarska rada wobstała, kotraž ratarske należnoszcze wuradžowasche a jeli trjeba s wyschnoszczu do jednanja stupi. W njej bě drje ratarstwo hacz dotal też sastupjene, ale jenož pschez pschedsydow abo tola pschez sobustawy direktorija wokrjesnych ratarskich towarstwow — schtož běchu s wjetscha wosebni a wulzy knjeza — a bě teho dla druhdy to mjenjenje słyschecz, so, so sa należnoszcze mjenschich ratarjow w ratarskej radze doscz njestara.

Duž bu krajnemu zejmej kralowski dekret pschedpoložený, so by tajka ratarska rada pschichodnje bole po ludowej woli wobstacz měła, a na to so po wschelakim rosrjadowanju wot zejma sakon wot 2. haperleje 1872 wujednaja, po kotrymž hrje pschedsydy wokrjesnych ratarskich towarstwow też dale sobustawy krajneje ratarskeje rady wostanu, ale so k nim też s zyłeho kraja hischcze 13 sobustawow wot wjetscheho a mjenscheho ratarstwa wuswola. Wuswolecz změ kózdy, kiž ma s najmjenscha 11 kórzow ležomnoszczow. A tajke wuswolenje so runje w tychle dnjach stanje.

My so nadzijamy, so je so nam s tymle krótkim wukładowanjom radziło, lubych Serbow wo ważnoszczi ratarskeje rady a jejnych wolbow pscheswědczicz, pschi czimž hischcze pschispominamy, so budże tajka rada też wjele s wuradžowanjom teho czinicz měcz, kajki dźěl krajnych dawkow by pschichodnje ratarstwo a kajki rjemjeslnistwo a pschekupstwo snjesecz dyrbjało, tak so by wona potom shromadzenemu zejmej w tajkim nastupanju swoje dobrosdacze pjódkpokožicz móhła.

Pschi tym wschěm drje trjeba njebudże, hischcze na to spomnicz, so by kózdy zerbski ratar, kiž ma prawo k temu, tam, hdźež wolby hižom nimo njejdu, so też trochu dołheho puczu njestrachował, ale so by swój hłós dla ważnoszcze teje wězy wěsce w prawym czasu wotedał.

My smy so teho dla w naschim prěnim wolbnym wokrjesu s wjele druhimi wuswolerjemi należnje sa mužom wobhladowali, kiž ma dospołne posnacze wjetschich a mjenschich należnoszczow, kaž też sprawnu wutrobu pschecziwo wschěm ratarskim wobsedźerjam, hewak pak hischcze dobru wolu a hódny dar k wschelakemu dobremu skutkowanju — a smy skónczne tajkeho muža namakali, mjenujzy k. ryczerskubleriskeho najeńka Hänela w Koperzach (Herr Rittergutspachter Hänel in Kuppritz); a móžemy jeho kózdemu najnależnischo k wuswolenju do kulturneje rady porucziz.

Handrij Kerk w Rodezach.

Pschispomnjenje: Serbja směja tón krócz w 1. a 2. wolbnym wokrjesu wuswolecz, duž njech kózdy na to kedźbuje, do kotrehož wokrjesa zkuscha, a tak zebi dowolamy, Serbam prěnjeho wokrjesa hischcze junkrócz k. Hänelaok wuswolenju poruczicz. — Schtó je w 2. wokrjesu sa kandidata prjódstajeny, njeje nam znate.

Ze Serbow.

S Budyschina. Na budysko-muzakowskim schuzeju je 5. junija blysk njedaloko nascheho mesta do jeneho kastanijoweho schtoma dyrił a jón khětro wobschkodził.

S Budyschina. Pjatk 7. junija rano w 7 hodzinach k. Dr. s Gerber, minister kultuza a sjawneho wuczeństwa s k. tajnym zyrkwinskim a schulskim radzicelom Dr. Gilbertom zemi pschijedże. Wón da zebi w gymnasiju wot rektora wschěch tamnischich wuczerjow pschedstajicz a wobhladowasche zebi potom pschebytki gymnasija. Na to tež krajnostawski seminar wopyta.

S Budyschina. Dokelž je tudy 10. junija jedyn zusy, najskerje skazeny pos nětkotre psy skusak, dha so zadyn pos 12 njedźele na hasy hinak pokasacz njesmě, khiba s grocjanym pranzom. Sa kózdeho psa, njech je se wzyma abo s mesta, kiž w tutym czasu so bjes pranza w Budyschinje pokaze, ma so 10 ngl. schtrafy daez a jeho dracz dosahnje, dha ma so temu tež tejko sapłacziz.

S Budyschina. Prěni wolbny wokrjes sa kul-

turnu radu wopschija mĕsta a wßy wulkoschunowskeho, žitawskeho, reichenawskeho, ostritzskeho, bjernaczistkeho, herrnhutskeho, ebersbachskeho, lubijskeho, nowosalzskeho, schĕrachowskeho a biskopskeho ßudniskoho hamta, 2. wolbny wokrjeß pak mĕsta a wßy wosporskeho, budyskeho, kamjeńskeho, rakeczanskeho, kinsbórskeho a pokczniskeho ßudniskeho hamta. Wolby ßo na 6 lĕt stanu.

S Budyschina. W nastupanju synodalneje shromadźisny a towarstwa sa snutskomne mißionstwo, kotrejż ßo wo Budyschinje wotdźerżeschtej, pschichodnje rosprawu damy.

S Budyschina. Wczera pjatk 14. junija ßwieczeschtaj tudy dwaj czesczomnaj mandżelskaj rĕdki ßwjedżeń, mjenujzy 60lĕtny mandżelski jubiläum. Bĕschtaj pak to k. Jan Pötschka a jeho luba mandżelska Hana. Wón narodźi ßo 1789 w Hownjowje a tam tež teho runja jeho mandżelska w lĕcze 1791.

S Budyschina. Dokelż ßu ßo tež na wßach skażene pßy pokasali, dha dyrbja ßo pschi 5 tolerskej schtrafje we wschej tudomnej wokolnosczi wschĕ pßy pak na rjeczasu pak pod pranzom dżerżecz.

Se Delneje Stróże. Tudy je pschi ßylnym hrimanju ßrjedu 6. junija błysk do młynu dyrił a tam nĕkotrych ludźi na khwilu pohłuschił.

S Łasa. Na puczu s Łasa do Schczeńzy je błysk 7. junija pschi njewjedrje jedyn schtom s jeho kolikam na drobne kuski rosbił.

S Kotez. Dokelż ßo most, kiż bjes ryhelowym młynom a Njechornjom psches rĕczku Kotowku wjedże, pschetwarja, dha ßo psches njón na drósy do Barta a nasad jĕsdźicz njemóże, ale ma ßo to hacz na dalsche po puczu pjches Rakojdy a Skanezy abo tež psches Hrodźischczo stacz.

S Barta. Dżĕłaczer Runaŕ s Borschcze, kiż pola kublerja Pjetschki w Małej Subrniczzy dżĕłasche, je 4. junija wosa, s kotrymż jĕdżesche, dele panył a bu wot njeho pschejĕdżeny a tak wobschkodżeny, so dyrbjesche na mĕscze wumrjecz.

S Hliny. Jako wóndano dwaj knjeżej pohonczerschczerk (Kies) s jamy blisko nascheho wĕtrnika wosyschtaj, dha sta ßo runje tehdy, jako wobaj w tej jamje bĕschtaj, so zyła scżĕna na njeju padże a jeju tak saßypny, so jedyn jenoż s hłowu se schczerka won tczesche, druhi pak bĕsche wschón s nim pschikryty. Dżĕłarszy ludźo drje wobeju żiweju wurychu, ale wonaj bĕschtaj tola tak sraženaj, so dyrbjeschtaj lĕkarsku pomoz pytacz.

Přilopk.

* W ruskim mĕscze Riga a jeho wokolnosczi ßu 22. meje wulke krupy na tsĕchach a woknach, polach a sahrodach wjele schkody naczinike.

* Se Straßburga pißaja wot 1. junija, so woda Rheina, kiż bĕ psches brjohi stupika, saßo wotbywacz poczina, so pak je dżeń prjedy wokoło Mühlhausena ßylny sliwk panył a tam wscho powodźik.

* Ludźi czĕsko-morawsko-ßkowakskeje narodnosczje je wschĕch do hromady 6 millionow 825,000. Wot tutych bydli 85,000 w Pruskej, wschitzy druhy pak w awstriskim khĕżorstwje. Kak wjele jich hewak w Němzach, Amerizy a Rußowskej pschebywa, to hischcze dosez snate njeje. We Winje je jich pjches 75,000 a we wójsku pjches 55,000.

* We wóndanischej létnej shromadźisneje akzijonerow czĕskeje ßewjerneje żelesnizy ßo bjes druhim na to spomni, so budże żelesniza wot Rumburga hacz do Sskanknowa hischcze w lĕcze 1872 hotowa a so ma ßo po jeje sjenoczenju se sakskimi żelesnizami pola Budyschina, Lubija a Žitawy hischcze jena poboczna żelesniza hacz do Wölnitzdorfa twaricz. Tež bu wubjerkej poknomóz data, ßebi do wolnosez k twarjenju żelesnizy wot Schandawa hacz do skoczĕskich mjesow pola Sebnitza a k twarjenju żelesnizy wot Budyschina do Kamjeńza wuproßycz.

* W Shorjelzu mĕjachu wondano jara ßurowe njewjedro. Błysk je tam tehdy do 8 wschelakich domow dyrił, njeje pak sapalił ani nikoho sarasył, tola bu tójschto ludźi wot njeho na khwilu pohłuschenych.

* Sańdżenu ßrjedu je mandżelska żiwnosczerja Preusche w Ssmilnej trójniki porodźika, kiż ßu hischcze żiwe a strowe.

* Rĕka Po je we wokolnosczi (italskeho mĕsta Ferrara) tejko kraja powodźika, so bĕ tam nĕhdże 40,000 człowjekow dlĕschi czaß bjes wobydlenja.

* W amerikanskim mĕscze Bostonje budże lĕtßa wot 23,000 spĕwarjow a herzow wulki konzert wotdźerżany. K temu ßu tež wojerszy herzy barlinskeho garde-grenadierregimenta pscheprosceni, kiż sa jich ßobuskutkowanje wjele pjenjes dostanu. Woni ßu hižom do Ameriki wotjĕli.

* W Meeranje je ßo 9. junija 21lĕtny pschekupz Quaas pschi kupanju tepił. Boża ruczka bĕ jeho sajaka.

* Jene barlinske nowiny powjedaja, so sańdżenu njedżelu do jeneje tamnischeje zyrkwje żadyn człowjek ke nischi pschischoł njeje. (Hm! to dyrbi pĕkna kschesczijanska wosada byczl!)

* Lĕtuscha hłowna shromadźisna sakskeho hajniskeho towarstwa budże 1., 2. a 3. julija w Budyschinje wotdźerżana.

* We Wuherskej mĕjachu strach, so budża hubjene żnĕ, dokelż bĕ tam dołho ßuchota. Ale ßrjedż meje je ßo tam tejko deschcża naschko, so je tajki strach nĕtko wotstronjeny.

* Do Newyorka je 21. meje na jedyn ras 10,000 wuczahowarjow — najbole s Němzow — pschijĕko.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska cyrkej: Korla August Urban, knježi pohoncź w Jaßeńzy, ſ Marju Piczuliz pomjenowanej Schczěpankez ſ Czělnoho. — Jan Hendrich Kunſchmann, mydłař, ſ Hanu Wilhelminu Auguſtu Pjetaſchez ſe Židowa. — Korla Wylem Halka, polizajſki ſaſtojnik na Židowje, ſ Ernestinu Wilhelminu Schumannez. — Jan Korla Wylem Herzog w Małym Wjelkowje, ſ Hanu Friederiku Bakarjez tam. — Korla August Mękuk, kubleŕ w Wurizach, ſ Marju Hilźbjetu Antoniju Mühlſiegelez tam.

Katholſka cyrkej: Jan Grolmus pomjenowany Mrós, kubleŕ w Kamjenej, ſ Hańźu Mękukez ſ Daliz.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Helena Selma, Jana Ernſta Ducźmana, wobydlerja, dź.

Michalska cyrkej: Max Alwin, Ernſta Bohuwěra Janaſcha, wulkoſahrodnika w Sřeſchinje, ß. — Hana Helena, Jana Korle Langi, wulkoſahrodnika a Hruboczizach, ß. — Hana Marja, C. M. Müllera, wobydl. na Židowje, dź. — August Ota Hugo, Handrija Roberta Ernſta Henniga, ſchewza na Židowje, ß. — Marja Louiſa a Hendrich, Korle Auguſta Hoblanda, ſchewza pod hrodom, dwójniſkej dźěſći. — Marja Thereſia, Handrija Burgka, kublerja w Sſkonej Borſchczi, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 23. meje: Jan Ducźmann, wobydleŕ w Bud., 70l. — 24., Marja Thereſia, Korle Auguſta Heimanna, wobydlerja na Židowje, dź, 8m. 12d. — 27., Jan Michał, Michała Schmidta, murjerja a kněźerja na Židowje, ß., 1l. 2m. 6d. — 29., Jan Schneider, žiwnoſczeŕ w Delnej Kinje, 78l. — 30., Hana rozź. Hawſchez, Jana Bohuwěra Wiczaſa, wobydlerja pod hrodom, mandźelka, 41. 3m. 5d. — 1. junija: Handrij Kral, kněźař w Němßezach, 56l. 7m. — 2., Jan Schneider, murjeŕ a měſchczan, 74l. 6m. — 3., Marja Handrikowa, cźěkowa žona w Wulkim Wjelkowje, 70l. 6m. — 4., Marja rodźena Bětnarjez, njebo Jurja Hoby, kněźkarja w Delnej Kinje, wudowa, 67l. 2m. — Hana Marja Thereſia, Handrija Halki, ſahrodnika w Delnej Kinje, dź, 11m. 16d. — 6., Madlena, njebo Jakuba Haſche, wobydlerja, wudowa, 76l. 3m.

Jutſje śmeje ßo ev. luth. ßerbſka Boża ßłużba w draźſkej ßyrotnej zyrkwi, dokelž ßo w kſchižnej zyrkwi twari. Spowjednu ryczź śmeje k. farař Imiſch ſ Hodźija, prědowanje pak k. farař Dr. Kalich ſ Horneho Wujeſda.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje
1. junija 1872.

Dowoz: 5579 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	ngł	np.	niža. tl.	ngł	np.	na bursy, najwyšša tl.	ngł	np.	najniža. tl.	ngł	np.
Pšeńza	7	14	—	7	—	—	7	17	5	7	5	—
Rožka	4	23	—	4	20	—	4	24	—	4	22	5
Jećmjeń	3	22	5	3	17	5	3	22	5	3	20	—
Wowß	2	12	—	2	10	—	2	12	5	2	10	—
Hroch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	6	20	—	6	5	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	19	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	—	27	5	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczeſche w Barlinje: ſpiritus 22 tl.—23 tl., pſcheńza 66—85 tl., rožka 40—55 tl., rěpikowy wolij (njecziſczeny) 23 tl. — ngł.

Carl Noack w Budyſchinje

na žitnej haßy
porucza:

rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 28, 30, 36,—40 np.;
khoſej, punt po 90, 96 np., 10 ngł., 11 ngł., 12 ngł. atd.
khoſej paleny, punt po 12, 13, 14, 15 a 16 ngł.;
ſyrop, punt po 18, 20, 30, 36 a 40 np.;
zokor w kehelu, punt 53, 54, 56 a 58 np.;
jawaſke a pfalzſke cigarry najtuniſcho, — ſaßopſchedawarjam hódny rabatt;
ſpiritus 80 a 90% w zyłym a jenotliwym,
dobre a ord. palenzy " " " "
ſtrowotny khoſej, prawdźiwu tworu, pakczik po 10 np.
porucza a proßy wo dobroczźiwe wopytowanje.

Aukzia trawy.

Sſrjedu 19. junija t. l.

popołdnju wot 3 hodźinow budźe ßo ßynowe trawjenje na łukach ryczerkubła Wujeźka pod Czornobohom na pſcheßadźowanje pſchedawaczi. — Shromadźiſna: na łuzy pſchi wolazych kerkach.

Holza, jeli možno ſe wßy, kiž ma luboſcź k dźěczom, może ßo k 1. julija pſchiſtajicź w Hoſchiz haßy (Goſchwitz) czo. 742 po 1 ſkhodźe.

Holza, kiž ma luboſcź k dźěczom a chże hewak też domjaze dźěła wobſtaracź, może měſto doſtacź na ſchulerſkej haßy czo. 357 po 1 ſkhodźe.

W Rakezach je žiwnoſcź czo. 100 ſ 11 kórzami pola a łuki ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche pola gmejnſkeho prjódkſtejerja k. Schczěpanka tam abo pola knježeho hetmana Jurenza w Debrikezach ſhonicź.

Sapalki (ſchtrychowanczka),
3 zole dołhe, pakczik po 16 np., pſchedawa najtuniſcho porucza **Rudolph Hölzer.**
na rožku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Łuka 480a bliſko Zyżez, něſchto pſches kórz wulka, je hnydom ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche pola wobßedzerja J. Sswory w Boſchezach czo. 49 ſhonicź.

Jaquety se ßukna, bukskina a tricota sa 2⅙ tl. a drózšche w zyle nowych mustrach,
jeczki hotowe s katuna, barchenta a platu po 15 nßl. a drózšcho,
pikeje,
katuny,
drill k zylym wobleczenjam,
thibetowe rubischka po najnowschim waschnju,
turnske ßukno ¾ a ¾ schëroke po 6 nßl. a drózšcho wschitko hischcze po starych placzisnach porucza

H. Kayser
firma: **J. Hartmann**
52 na zitnej haßy czo. 52.

W khlamach ßo **ßerbski** ryczi a pschedawa.

(S barlinskich nowinow.)

Sa kralowski napoj!

Najwjetsche hygiënisko-diätetske wokschewjenje sa khorych, wotkhorowazych a strowych.

(40793.) Augsburg 4. 4. 72. Ja mózu Wam po wujebanju prënjeje blesche kralowskeho napoja hizom sjawne **polëpschenje** mojeje zony wosjewicz.
(Skasanje.) Windelschmidt, direktor.

(40816a.) Naumburg a. S. 5. 4. 72. Hizom schtyri lëta bëch na **rheumatismus a hämorrhoidalske wobczeznosczе** khory a zadyn lëkar njemózesche mi pomhacz, ja bëch tak delewsak, so wjazy khodzicz njemózach a pschezo we kozu lezecz dyrbjach. Ja bëch hizom wschu nadziju shubik, dha ßo na Wasch kralowski napoj wobroczich, a jako bëch tsi blesche wupik, bolosсze hizom wotebjerachu a jako bëch dzewjecz bleschow wupik, ßym nëto dzakowano Bohu tak **wuhojeny**, so mózu saßo wokoko khodzicz, jesez a czische spacz; ja skoro zane bolosсze wjazy nimam a hdyz hischcze nëkotre blesche wupiju, budu ja saßo zyle strowy. W. Reichmuth.

(40901.) Paßee 5. 4. 72. Wasch kralowski napoj je ßo pola mje jako jara hojazy wopokasak, dokelz hizom po wutrjebanju jenoz jeneje blesche moje **pukotanje** wutroby, kotrez bë mje pok lëta czwilowasche, shubi ßo a njeje ßo saßo wróczisko. (Skasanje.) —
E. Koch.

(40903.) Querstedt 6. 4. 72. Dwë blesche Wascheho kralowskeho napoja stej jenej na **hlowjazu khorosez** lezazej zonje **najwoßebnische ßkuzby** wopokasakej.
Templin, kubler.

Wunamkar a **jeniczki** fabrikant:
hygiëist (strowotny radzicjel) Karl Jacobi
w **Barlinje** Friedrichstraße 208.

Blescha kralowskeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, placzi w Barlinje pók tolerja. W **Budyschinje** 16 nßl. pola H. J. Linck; w **Kamjenzu** p. H. Bachaly a w **Wojerzach** p. Rob. Husty.

Prawdziwa Glöcknerska hojata a czehuita zakba, se schtemplom M. Ringelhardt wuhotowana, dla ßwojeje **wobßebneje** hojazeje mozy ßwëtosnata, ßo sa ßlëdowaze czerpjenja porucza, jako ßu:
wicz, drjenje, podagra, rheumatismus w shibadkach, koscjozez, karbunkel, jëtßenje, ßucha a mokra lischawa, kurjaze woka, wosabjenje, wopalene stawy,
kaz tez wschë
wotewrjene, ßo jëtsjaze, rosskhodne, syfilitiske bolaze a czerpjenja, nabubnjenje sakkow atd.
Tez najstarschu schkodu tale zakba sahoji.
S 2½ nßl. dostacz w **hrodowskej hapthzy** w Budyschinje.

Dr. med. Hoffmannowy
bëły selowy bróstsyrop.

je ßwëtoßkawny ßredk pschi wschëch **katarrhalisskich czerpjenjach**, pschi **sawzanju, dyhawosczi, kaschelu**, kaz tez pschi **hämorrhoidalnych a delnoziwotnych czerpjenjach**, wot **wëdomnostnych autoritätow** poruczeny a wot **mnohich konsumentow** psches dobre skutkowanja pschipositnatny. —

W bleschach po 1 tl., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón stajnje prawdziwy na pschedan:
w **Budyschinje** knjes Rudolph Hölzer; w **Seifhennersdorfje** knjes Ernst Donath; w **Scherachowje** knjes Ferd. Pech; w **Neugersdorfje** knjes Raimund Herbrich; w **Ebersbachu** knjes August Ernst; w **Klukschu** knjes Ernst Postel; w **Nowosalzu** knjes Rich. Bamberg; w **Kamjenzu** knjes Hermann Kästner; w **Cybawje** knjes J. G. Müller; w **Biskopizach** knjes Bernh. Kunza; w **Zitawje** knjes Ferd. Müller jun.; w **Ledzborzach** knjes E. Jordan; w **Ostritzu** privil. hapthka.

Moje

kolonialtworowe, tobakowe a cigarowe khlamy

sjenoczene

s destilaziju a palenz pschedawarnju

czesczenym Sserbam s tutym najpodwolnischo poruczam a proschu wo bohate wopytanje.

S poczesczowanjom

J. T. Reimann

s napschecza theatra.

Bjedrich Kloß

w firmje: Wittwe Strenger

49 na žitnej haßy 49

w domje knjesa knihiwjasarja Weisera

porucza ßwój bohacze wuhotowany skład **ßukna a bukskina**, kaž tež hotowych žonjazych **jaquettow** we wschěch wulkosczach a w cžistowołmjanych tworach najdobroczíwischemu wobkedzbowanju.

Aukzia.

Dla ňasaddacza ryczerkubła Klukscha a Sałhowa, wot mnje wotnajateho, ßym ja wotmyßleny, schtwórtk 20. junija dopołdnja wot 9 hodzinow wschelaki grat a wschelaku nadobu pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadzowanje pschedawacz. Bjes druhim ßo pschedadza 3 pory dospołneho konjazeho gratu, 2 poraj kuczoweho gratu, 1 ßedło, 1 maschina k sortirowanju běrnow, wschelaki rolny grat, 1 kamjeńtna włóžowa walza, 1 wosowa winda, 1 drjewosběhak (Holzhebe,) 2 wulkaj juchowaj ßudaj, 1 skotowa a 1—2 decimalnej wasy, 1 dobra róla, 1 zyle dobry ßylny želesny wacznik, 2 dwěkoleßnej kipkarje, 1 zyle dobre blido k měrjenju s rjeczasom, 1 dzělba drainirowanskich rołow, něłotre wokna sa hnojne hrjadki a wschelaka domjaza nadoba.

Möbius.

Wosjewjenje.

Najlěpschi tołczeny **safran** k barbjenju tykanzow,
najlěpschi **korjeński wolij** (Gewürzöl) bleschku po 2½ nßl.,
najlěpschi **citronowy wolij**,
äther se schmrěkoweje jehliny psche rheumatismus, blescha po 3 nßl.,
tanninowe, selowe, schwablowe, kołmasowe a glycerinowe mydło
najpodwolnischo porucza

hrodowska haptyka.

Khofej, pt. po 9, 9½, 10, 11 nßl. atd.,
rajß „ „ 16, 18, 20, 22, 24 np. atd.,
syrop „ „ 16, 18, 20, 36 np.,
zokor „ „ zyły a drobny
po **najtunischich** płaczisnach
palenz
we wschěch družinach porucza

Rudolph Hölzer

na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

W Mikkezach je sahrodniska žiwnoscz czo. 6, bjes wumjeńka, s 13 kórzami pola a łuki, se 147 dawskimi jenoscjemi napołožena a s twarjenjemi w najlěpschim porjadku se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedzerja tam shonicz.

Njedzelu 23. junija popołdnju w 3 hodzinach budze ßo w Konjezach pola Porschiz na łukach tak mjenowaneho Bowschez kubła **trawa** po loßach sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz. Shromadzisna na wopalnischczu Bowschez kubła.

Roschat.

Dobry ßywny hroch, dobre ßywne woki

porucza po najtunischich płaczisnach

Wollmann & Co.

na schulskich hrjebjach a žitnych wikach.

Podpißany porucza ßo k wobstaranju **tapezirowanja a polstrowanja** doma a swonka domu pschi dobrym, sprawnym dzěle a po tunjej płaczisnje.

F. Wehnert

na schulerskej haßy czo. 3.

K mißionskemu ßwjedzenju w Kotezach na ßwj. Jana, 24. junija, popołdnju, hdzež je knjes prědar Jakub s Kamjeńza w tsjoch hodzinach ßerbske a w pjeczich hodzinach dzerzecz pschißlubił, pscheproschuje pscheczelow Božeho kralestwa

Rychtar, duchowny
w Kotezach.

W Jeńkezach je małosahrodniska žiwnoscz czo. 19 s 5 akrami 229 prutami pola a łuki, s rjanej sahrodu, s zyłymi žnjemi, se wschěm skotom a druhim inventarom na pschedań. Wscho dalsche je shonicz pola Handrija Hoffmanna w Jenkezach.

Na žitnych wikach 651 **Cžaßnikarske khlamy** 651 na žitnych wikach.

Oscar Ganßauge w Budyschinje

porucža ßwój bohacže wuhotowany skład dybsacžnych cžaßnikow wschěch družinow se

słota a ßlěbora,

pariske pendule w cžornym marmoru a zyle posłoczane, regulatory s wichtu a pjerowym cžahom, wurěsane a polirowane cžaßnikowe sakrywadła se wschelakich drjewow, schwarzwaldske cžaßniki wschěch družinow, talmijowe rjecžaski a klucžiki, ßlěborne a posłoczane rjecžaski wscho pod rukowanjom a po najtunischich płacžisnach.

Wschě trěbne **porjedźenja** ßo **bórsy** a **najtunischo** wobstaraja a ßo pschi nowych cžaßnikach (segerjach) zyłe lěto **rukuje.**

Wupschedawanje.

Wot dźenßnischeho dnja ja wschu moju hotowu lětnu drastu jako mužaze ßuknje, pschewoblekarje, kholowy a lazy, kaž tež hólcžaze a dźěcžaze wobleczenja, hewak pak tež moje lětne bukskiny sa jara ponižene płacžisny **wupschedawam.**

Adolf Weiß

s napschecža noweje měschcžanskeje schule.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk, 20. junija t. l., budže ßo w demjanskim ryczerkubleŕskim lěßu a to w lěßowym wotdźělenju „lischcža hora" a „dźecželowe keŕki" s nastajanych ßuschizow, wětroslemkow a wulěßowaneho drjewa

10 Rcm. mjehkich schcžěpow,
20 „ „ kliplow,
1,5 stocžiny mjehkich hałsowych walcžkow,
4,2 „ „ nasbitych walcžkow a
67 schmrěkowych dołhich hromadow

pod wuměnjenjom naßadźowanja sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacž.

Aukzia ßo dopołdnja wot 9 hodźinow na lischcžej horje pschi jasoncžanskim pucžu wotdźerži a chzyli ßebi na kupjenje smyßleni tute drjewa prjedy wobhladacž.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Huszy.

Hugo Opelt.

Cžescženym wobydlerjam tudomneje wokolnoscže poruczam ßo jako **poßrědnik pschi kupowanju a pschedawanju ležomnosczow wschěch družinow, pschi wobstaranju a wupožcženju kapitalijow, pschi wotdźerženju aukzijow, pschenajeczow a subhastazijow, pschi nutsczehnjenju njesapłacženych dołhow** atd. a lubju pschi najßwěrnischim samjelcženju tunje a sprawnje poßłuženje.

O. John w Rakezach,

wobstarazy agent, pschiß. aukzionatar a taxator.

Aukzia trawy.

Ssyno na něwßecžanskej gmejnskej łuzy budže ßo njedźelu 16. junija popołdnju w 4 hodźinach na pscheßadźowanje pschedawacž a chzyli ßo tam na kupjenje smyßleni w postajenym cžaßu shromadźicž.

Schlesynske brußy

ma na pschedań **A. Seibt**

na swonknej lawskej haßy cžo. 793.

Tam je tež jedyn scžěnowy cžaßnik na pschedań.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 25. — 22. junija. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěwy — Se Serbow: S Budyschina. S Kamjeńza. S Wotrowa. S Huczіny. S Klukscha. S Mužakowa. S Rakez. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschnik.

K nawjedźenju.

Cźi ßami cźesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedźa sa nje na tsecze schtwórtlěto 1872 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadźa. Cźi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacz. Na schtwórtlěto płacza tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schwórtlětnje jenož 13 np.

Redakcia.

Najnowsche.

Balin, 19. junija. Wot němskeho rajchstaga bu namjet sapoßłanza Völka, so by ßo pschichodnemu rajchstagej sakon k wujednanju prjódkpołožił, po kotrymž by ßo kóždy zivilnje wěrowacz dacz dyrbjał, se 151 hłoßami pschecziwo 100 hłoßam sa dobry sposnaty.

Jako bě pschedßyda Dr. Simson pschehlad dokonjanych dźěłow poßlenjeho rajchstaga dał, postany minister Delbrück a dotalne rajchstagowe poßedźenja po khěžorowej porucznosczi wobsankny. Po wunjeßenju tsikróczneje ßławy na němskeho khěžora ßo sapoßłanzy roseńdźechu, so bychu ßo domoj podali.

Petersburg, 19. junija. Khěžor Alexander je ßo s wulkoknjasom Wladimirom do Moskwy podał, so by tamnischu wustajeńza wopytał.

Hamburg, 19. junija. Po powjesczach, kotrež ßu jene tudomne nowiny s Newyorka dostali, ßu pjecza někotre indianske splahi — něhdźe 7000 człowjekow — pschecziwo běłym wobydlerjam w Texasu njepschecźelszy skutkowacz poczeli. — (Sserbske ßydlischczo Sserbin leži daloko wot tych stronow, hdźež dźiwi indianorjo pschebywaja a my njetrjebamy ßo teho dla wo tamnischich ßerbskich wobydlerjow bojecz.)

Lubij, 19. junija. Pschi wolbje do sakskeje krajneje kulturneje rady, kotraž ßo w 2. wotdźělenju 1. wolbneho wokrjeßa mějesche, dosta 100 hłoßow ryczerkubleŕski najeńk Hänel w Koperzach a 1 hłoß profeßor Dr. Heiden w Pomorezach.

Draždźany, 19. junija. Swudowjena knjeni kralowa Marja je ßo wczera wot ßwojeho puczowanja do Draždźan wróczіła.

Paris, 19. junija. Jednanje bjes němskim poßłanzom hrabju Arnimom a franzowskim pschedßydu Thiersom, kotrež ßo mějasche dla ruczischeho wopuschczenja Franzowskeje wot němskeho wójska, je skónczene. Thiers je s dźěla ruczische sapłaczenje wójnskeho sarunanja ßlubił a hrabja Arnim je powjescz wo tym, schtož je ßo w tajkim nastupanju wotryczało, do Barlina poßłał a ma ßo nětko wotczakacz, schto ßo tam sa dobre spósnaje.

Win, 19. junija. Wopytanje awstriskeho khěžora pola pruskeho krala (w měßazu septembru) směje najbole wojerski napohlad a s khěžorom ßo wysche někotrych generalow tež dwaj arzywójwodźe ßobu podataj. Wot ministrow jenož hrabja Andraßy ßobu pojědźe. — Pruski kral k wurunanju tuteho wopytanja najskerje winsku wustajeńzu w Winje 1873 wopyta.

Draždźanach, 19. junija. Lětuscha powschitkomna sakska wuczerska shromadźisna směje ßo 4., 5. a 6. augusta w Lcisnigu.

Swětne podawki.

Sakska. Banquier (pjenjeznik) H. Grumpelt je wot ministerstwa snutskomnych nalezhnosczow dowolnosch k temu dostak, so hmě pschihotowaze dźěła k twarjenju zelesnizy bjes Biskopizami a juznokuzizkej zelesnizu czinicz dacz. Tuta zelesniza by wot Biskopiz psches lezomnosczje Bjelmanez, Pózkowow a Jasonzy wjedła.

W Herrnhuczje hwjeczachu 17. junija 150letne dopomnjenje teho dnja, hdyz bě morawski czěhla David, kotremuz bě tam s jeho towarschemi hrabja Zinzendorf lezomnosch k sahydlenju pschiswolik, se hwojej zekeru do teho schtoma rubnyk, kiz bu jako prěni k twarjenju prěnjeho herrnhutskeho doma puschczeny.

We wschelakich krajinach ho dary pschihotuja, kiz chzedza kralej Janej a Jeho knjeni mandzelskej pschi składnosczi Jeju 50letneho mandzelskeho jubileja daricz. W Sserbach hebi pjecza tez na to myslicz poczinaja. — Krónprynz Albert je ho s nowa do marienbadskich kupjel podak, hdyz jeho knjeni mandzelska hizom nekotry czas pschebywa. — Italska krónprynzesyna je ho s kralowskej hwójbu roszohnowaka a ho 17. junija s Draždzan do schwalbachskich kupjel podała.

W Spitzkunnersdorfje bu wudowa Klemensowa psched nekotrymi njedzelemi wot jeneho skazeneho pha kusnjena. Wona je psched nekotrymi dnjami tez na tajku skazenosch skhorika a na srudne waschnje wumrjeła.

W Kamjenzu je pohonch Keulich wóndano na wobschkodzenje wumrjek, kotrez bě wot teho dostak, so bě jeho wós pschejěk, s kotrymz kamjenje s bambruchskeje skały do Kamjenza wjesesche.

Lipski universitet je w tu khwilu wot 2300 studentow wopytany; wón je po tajkim tón němski universitet, hdyz najwjazy mkodych wuczenych ludzi studuje. Hacz dotal běsche jich w Barlinje najwjazy, ale tamnischi universitet je nětko na druhim měsczu.

Pruhy. Němski rajchstag je wobsanknjeny. Hacz runje je wón tójschto wazhnych wězow wobsanknyk, dha tola w pohleńschim czasu zana wjazy hary naczinika njeje, hacz sakon pscheczíwo rjadej (orden) Jesuhoweho towarstwa. Tuto towarstwo je k pohylnjenju katholskeje zyrkwje sakozene a ma hwoje hobustawy (jesuitow) bjes katholikami tuch krajow, hdyz je wobstacze spomnjeneho towarstwa dowolene. Wschitzy jesuitoso steja pak pod jenym prjódkstejerjom, kiz ho „magister generalis" mjenuje a w Romje bydli. Jemu dyrbja wschitzy pohłuschni byez a po jeho woli czinicz.

W Sakskej a Ruhowskej rjad Jesuhoweho towarstwa byez njehmě, dokelz jón sa evangelsku a grichiskokatholsku zyrkej jako schkódny dzerza; w Awstriji, w Pruskej atd. bě pak dowoleny a ham Bismark psched nekotrymi letami jesuitow jako tajkich ludzi khwalesche, kiz hu knjezerstwu teho dla wuzitni, dokelz czlowjekow pohłuschnosczwucz a. Ale po němskofranzowskej wójnje je ho Bismark pscheczíwo nim wobroczik, prajizy, so hn woni njepscheczeljo sjednoczenja Němzow a so hu teho dla sa wobstacze nowosakozeneho němskeho khezorstwa straschni, wohebje dokelz woni hwoje pschikasnje wot muza dostawaja, kiz we wukraju bydli. Duz je Bismark psched hwojim wotjesdom do Varzina krótki sakon pscheczíwo jesuitam wuradzik a jón sandzeny tydzeń rajchstagej k wujednanju prjódpokozicz dak. Tutón krótki sakon rekasche: „Sobustawam rjadu Jesuhoweho towarstwa abo jeneho, s tutym rjadom w swjasku stejazeho sjenoczeństwa móze ho, hdyz tez maja němske domjaze prawo, pschebywanje w němskim khezorstwje wot wyschnosczje sakasacz."

Tola tajkele wopschijecze ho rajchstagej njelubjesche a wón je sakon pscheczíwo jesuitam wóndano se 183 hłosami pscheczíwo 101 hłosam na tajkele waschnje sa dobry spósnak: § 1. Jesuhowe towarstwo a wschitke jemu podobne sjenoczeństwa hu w krajach němskeho khezorstwa sakasane. Sakozenje sahydlenjow tutych towarstwow je sakasane. Sahydlenja, w tu khwilu wobstejaze, maja ho we wěstym czasu, najdlehe sa 6 mehazow roswjasacz. § 2. Ssobustawy Jesuhoweho towarstwa abo temu podobneho sjenoczeństwa móza ho — hdyz hu wukrajenjo, s němskeho khezorstwa wupokasacz — hdyz pak maja němske domjaze prawo, móze ho jim pschebywanje we wěstych městnosczach sakasacz abo móze ho jim wěsta městnosch k bydlenju pschipokasacz.

Awstria. Khrowatski hejm je ho shromadzik a wobej stronje teho samehо, mjenujzy khrowatskonarodna a ministerska strona, stej do jednanja stupikej, so byschtej nekajke waschnje wunamkakej, po kotrymz by mózno było, na hejmje hromadze w mérje wuradzowacz. Ale s tym, so chze ministerska strona s knjesom byez, hacz runjez je mjenscha, móze ho ta wez lohko rosrasyez.

We Wuherskej hu nětko wolby do wuherskeho hejma a ho pschi tym wjele hary a pukow stanje.

Hacz runje je ho hizom wjele hmilnych darow sa czeskich wobydlerjow, wot powodzenja wobschkodzenych, nawdako, dha je jich nusa tola wjele wjetscha, hacz so by ho hdy zyle sarunacz hodzika.

Ruhowska. Sswjedzeń k czesczi 150letneho narodneho dnja khezora Pětra wulkeho je ho tak derje w Petersburgu jako tez w Moskwje wubjernje radzik. Wohebje ho tón czah spodobasche, kotryz bě k temu pschiprawjeny, so by czołm, wot Pětra hameho natwarjeny, s Petersburga do Moskwy pschewjesk. — Techniska wustajenza, kotraz bu 11. junija wotewrjena, je tez jara wopytane a je w njej wjele hódneho widzecz.

Schpanska. W tutym kraju maja pak saho nowe ministerstwo, ale karlistiszy sbězkarjo hischcze pschezo zyle porazeni njehu.

K dopomnjenju na dźeń 18. junija 1871.

Kantata k ßwjeczinam měra.

(Spěßnjena po hłoßu Bergtoweje hodowneje kantaty wot H. Sejlerja, fararja w Łasu, sa schulu w Delnym Wujesdźe a wot tamnischich schulskich dźěczi pod wjedźenjom k. kantora Kulmana na měrskim ßwjedźenju 1871 spěwana.)

1. dźěl.
Andante sostenuto.

Jasyk, wutroba cźescź Bohu dawaj,
Kóżdy njech ju powyscha!
Brónje mjelcźa, s wójny krajo stawaj,
:,: Měra palmy smahuja; :,:
Schtož ma wodych, s dźakom dźenßa spěwaj,
:,: Witaj měra ßwjedźeń k nam! :,:
A :,: psalm nowy, :,: harfa nascha dźěłaj,
Kak Bóh kraßnje pomha nam,
:,: Jaßnje, kraßnje :,: pomha nam Bóh ßam!

2. dźěl.
Andantino.

Kraj wótzny wumóżeny je,
Se ßławu wěcźnej wusnamity,
Bóh popscha jemu dobycźe
A hordy njepscheczel bu sbity;

Sswój ßměch a pschah kraj rosłama
A kubła ßo pod lipu měra —
A żohnowany s wyßoka
Lud ßylni ßo a prawa wěra!

3. dźěl.
Andante.

Tón Knjes pomha nam,
Snaje ßo k nam sjawnje!
Wótsje khwal zyły ßwět jeho dźiwy
A dajmy dźak jeho mjenu! —

Wumóhł je naß —
Wschak ßylne ramjo tym ßłabym je dawał,
Hnadu tym ßylnym a troscht
Sbóżnje tež wumrjecź!

4. dźěl.
Andantino.

K wótznym honam howrjachu wosy,
Dom wróczichu ßławni ßo bitwarjo.
Jich psalm a nasch ßo bratsi:

5. dźěl.
Allegro con spirito.

Bohu, Bohu budź cźescź, cźescź na njebju,
Budź cźescź, cźescź na njebju,
A pokoj, pokoj na semi,
A měr cźlowstwu a spodobanje!

Friedens-Cantate.

(Gedichtet von A. Seiler, Pfarer in Lohsa nach der Melodie der Bergtschen Weihnachtskantate für die Schule zu Uhyst a. Spree und von den dasigen Schulkindern unter Leitung des Cantor Kullmann am Friedensfeste 1871 gesungen.)

1. Theil.
Andante sostenuto.

Herz und Zunge soll den Höchsten preisen,
Heute Gottes Ruhm erhöh'n,
Nach der Trübsal will er Huld erweisen:
:,: Friedens-Palmen seh' ich weh'n. :,:
O mit dankbar fröhlichem Gemüthe
:,: Sei gegrüßt lieb Friedensfest, :,:
Hilf :,: uns rühmen :,: Gottes Macht und Güte,
Die uns :,: nimmer :,: sinken läßt,
Nicht sinken läßt.

2. Theil.
Andantino.

Gerettet ist das Vaterland,
Steht da vom Ruhmesglanz erhellet,
Den Sieg hat ihm Gott zugewandt,
Die stolzen Feinde sind gefället —

Es macht sich frei vom Joch und Schmach,
Ein Oelblatt bringt in's Land die Taube
Und Segen Gottes strömet nach,
Muth füllt die Brust und frommer Glaube.

3. Theil.
Andante.

Herr, Herr, unser Gott!
Helfer in Noth!
Siehe, wir verkündigen laut deine Wunder,
Wir opfern Dank deinem Namen!

Helfer in Noth!
Denn du hast Stärke den Schwachen gegeben,
Gnade den Helden und Trost
Selig zu sterben.

4. Theil.
Andantino.

Und zur Heimath rollten die Wagen,
Heimkehrten die Krieger mit Ruhm bedeckt,
Gleich uns ihr Mund bekennet:

5. Theil.
Allegro con spirito.

Ehre, Ehre sei Gott in der Höhe,
Frieden auf Erden,
Und den Menschen ein Wohlgefallen!

Pschispomnjenje. Hacź runje „Serbske Nowiny" k temu njejßu, so bychu ßo w nich němske wudźěłki wotcźischcźeli, dha njeje ßo redakzia tola tón krócź sarjez chzyła, tež němski pschełożk tuteje kantaty ßobu wotcźischcźecź dacź, dokelž je tón tež wot nascheho ßławneho ßerbskeho pěßnjerja a móhł ßnadź někotremužkuliž wucźerjej, kiž ma pódla ßerbskich tež němske dźěczi w schuli, w ßwojim cźaßu k ßłužbje bycź.

Redakzia.

Mißionſtwo na kwaßu.

Tak w Bożim mjenje ſhromadżeni
Ssmy nětk na tutej kwaßnej hoſczinje,
Se wſchelkim darom wokſchewjeni,
Kiż bohacże tu mamy na blidże,
Kiż Boża ſchczedra ruka wotzowſka
Je bohacże nam ßobudżělika.

A hlaj, każ cžěko tak tež duſcha
Jow namka ßwoju kraßnu zyrobu
Jow, każ ßo kſcheſczijanam ßtuſcha,
Sso modla a tež rjenje ſpěwaju;
A hlaj, na tajkim kwaßu ſawěſcze
Naſch Sbóżnik Jeſuß ßam tež pódla je.

A to je tón, kiż pſchikaſuje,
Tež ſpominacż na wbohich pohanow,
A kotryż wěſcze kóżdoh' hnuje,
Kiż njeje zyle bje-wſchěch ſacżuczow
A ßebi jeno trochu wopomni,
Kak njeſbożomny je lud pohanſki.

A tak ßmy ßo tež dopomnili
Dżenß tudy na tych wbohich pohanow,
Jim ßmilne dary ſhromadżili
Na kwaßnym blidże tudy do ſchkliczkow;
A proßymy cże, Bożo, ponižnje:
Ach! pożohnuj wſchak tón dar bohacże.

Haj, żohnuj jón po twojej hnadži,
Naſch luby hnadny wotzje njebjeſki,
My ſechzemy wſchak wſchitzy radži,
So bychu wſchak tež woni ſpoſnali,
So nihdże ſbóżnoſcż dóſtacż njemóża,
Hacż jeno w krawnych ranach Jeſuża.

Hdyż Jeſus junu kſchižowany
Toh' zykoh' ßwěta hrěchi njeßyſche,
Dha wſchak wón tež pſches ßwoje rany
Jim ſaßkužił tu wěczny ſbóżnoſcż je,
Kiż ju — każ my — nětk ſ hnady doſtanu
Pſches prawu wěru a pſches pokutu.

Tam bjes nimi pak nichtón njeje,
Kiż by jich wodżił k wěrje, k pokuczi,
Jich wjedk ſ tej' drohi ſchěrokeje
Na wuſki pucż, kiż wjedże k ſbożnoſczi;
Tam wumrje kóżdy dżeń tak nětkotry,
Kiż je pſches naſchu winu ſhubjeny.

Duż wobrocż wſchak tež w tutym czaßu
Ty, Bożo, wjele tajkich wutrobow,
(To proßymy tež tu na kwaßu)
Kiż bychu ſchli tam won bjes pohanow
A tajkich tež, kiż bychu doma tu
Jich podpjerali ſ darom, ſ modlitwu.

Tež tutej' nowej' mandżelſkeju
Ty żohnuj, luby wotzje njebjeſki,
Pſched wſchitkej ſchkodu ſwarnuj jeju,
Sdżerż ſtajnje jej' pſchi dobrej ſtrowoſczi;
A hdyż jej běh ßo junu dokonja:
Wſmi wobeju ßej domoj — do njebja.

Pětr Mrónk.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Pſchi evangelſko-lutherſkej ßerbſkej Bożej ßłużbje w Draždżanach, kotraż ßo tam ſandżenu njedżelu w ßyrotnej zyrkwi wotdżerża, dokelż ßo kſchižna zyrkej w tu khwilu nutska ponowja, dżerżeſche prědowanje k. farař Dr. Kalich ſ Horneho Wujeſda a ſpowjednu ryczż k. farař Imiſch ſ Hodżija. Spowjednych ludżi běſche 207.

S Budyſchina. Na wokmjaze wiki, kotreż ßo tudy 12. junija wotdżerżachu, bu 55,872 kilogrammow wokmy pſchiwjeſenych, po tajkim něhdże 800 kilogrammow mjenje, hacż loni. Centnař wokmy bě něhdże 10 toler drózſchi, dyżli konſchi lěto.

S Budyſchina. Wot tudomneho pſchißażneho ßuda bu 18. junija tudomny ſchlajfař J. Zimmer wopacżneje pſchißahi dla k 15měßacżnej khoſtarni (Zuchthaus) wotßudżeny. Wón bě mjenujży na to pſchißahak,, ſo je kublerjej Steigerej w Wurizach 18 grocżanych woknow wudżěłak a bě jich tola jenoż 15 byko.

S Kamjeńża. W tudomnej Kloßez ßuknowej fabrizy ſta ßo 15. junija wjeczor to njeſbože, ſo bu 25létna Auguſta Mittagowa rodż. Mikkawſchez ſe Schpitala wot jeneho rjemjenja ſapſchijata, někotre raſy wokoko wale torhnjena a k wjerčhej pſchipraßnjena a potom ſaßo na ſemju cżißnjena. Pſchi tym buſchtaj jej ruzy a noſy wjazy krócż ſkamanej, ſawjercżanej a rosdrjenej, tak ſo drje je ta żónſka poſdżiſcho najſkerje wumrjeła. Jej bě hakle krótko prjedy lědom rana ſażika, kotruż běſche ßebi ſaßadżika, dokelż bě ßebi ßama żiwjenje wſacż chżyła.

S Wotrowa. Tudy je 9. junija w nozy w 12 hodżinach woheń wudyrił a bróżeń a hródże inkynka Hejdana do procha a popjeła pſchewobroczik, jeho domſke pak, każ tež domſke jeneho ßußoda khětro wobſchkodżik. Pſchi tym ßu ßo tež jene ßwinjo, dwě wowzy, 18 kur a 8 kaczkow ſpaliło. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate.

S Hucżiny. Pſchi ſapoczatku tuteho měßaza w jenej tudomnej ſahrodże jedyn ßadowy ſchtom, na kotrymż hižom tójſchto ßadu wißy, w tym lěcże druhi krócż ßylnje doſcż kczějeſche.

S Klukſcha. Na polu tudomneho pſchekupza Poſtela ßu wóndanjo wulki rżany kłóß namakali, ſ kotrehoż bě 10 mjeńſchich kłóſkow wuroſtko. Teho runja je tam jene něhdże 2 kohczej wyßoke rżane ſtwjelzo widżecż, ſ kotrehoż ſtej dwě něhdże 1 kohcż dołhej ſtwjelzy wuroſtkej, kotrejż matej kóżde ßwój ſtrowy a wulki kłóſk.

S Mużakowa. Prynz Bjedrich niederlandſki w tychle dnjach ßem pſchijédże a ſ nim tež hollandſka kralowa. Poſdżiſcho tež ſchwedſki kral a danſka krónprynzeßyna na tudomny hród pſchijédżetaj.

S Rakez. Dokelż je w tudomnej wokolnoſczi jedyn ſkażeny poß wſchelake pßy ſkußak, dha njeßmiedża we

wschelakich wßach tudomneho hamta pßy hinak wokoło běhacz, khiba ſ grocžanym pranzom na klamje.

Přilopk.

* Starſche kral. ſakſke papjerjane pjenjeſy wot lěta 1855 jenoż hiſchcze do 29. junija t. l. płaczja a potom niczo wjazy hódne njeißu.

* Na pohrjebniſchczu w Hródku ſatſěli ßo 12. meje knihiwjedžeŕ Zitzling ſe želeſolijerńje w Njedžichowje (Bernsdorf). Wón bě na poßlenjej wójnje dweju ßynow ſhubił a to je jeho tak ſamuczilo, ſo je ßwojemu žiwjenju ßam kónz ſczinił.

* W Miczanach (na Morawje) je 10. junija wulki ſliwk 24 khěžow wotpkawił a jara wjele ſkotu tepił. Někotſi cžłowjekojo ßu žiwjenje ſhubili a zyke žně ßu ſkažene.

* W Barlinje ßu wobydlenja tak žadne, ſo ßam tamniſchi nowy wyſchſchi měſchczanoſta Hobrecht dołho žane kmane namakacz njemóżeſche. Nětko je jene nadeſchoł, dyrbi pak ſa nje létnje 2000 toleŕ płaczicz.

* S Zwenkawa pißaja, ſo je ßo w ßuſcheŕni tamniſcheho Bieberez polvernika 15. junija ſahe rano něhdże połdra centnarja polvera nékak ſapaliła a tu ßuſcheŕnju rosbuchnyło a wokna bliżſchich twarjenjow rosraſyło. Cžłowjekojo pſchi tym k njeſbożu pſchiſchli njeißu.

* W Małym Wjelkowje je ſańdżenu ßrjedu wjeczor hoſczeńżaŕ tamniſcheje bratrowſkeje gmejny, k. Matej Schmidt, wumrjeł.

* Pſchi létuſchim budyſkim wulkim tſélenju, kotrež ßo njedżelu ſa tydżeń jako 30. junija ſapoczńje, najſterje żadyn wuczah měſchczańſkeje gardy a tſélzow njebudże, dokelž je jich pſches měru mało.

* Na Jana budże w Borkowach (w Delnej Łužizy) mißionſki ßwjedżeń wotdżerżany a budże ßerbſke prědowanje knjes faraŕ Rocha ſ Wětoſchowa dżerżecz. Na mißionſkim ßwjedżenju, kiż ßo 2. julija w Deſchnje wotdżerżi, budże k. faraŕ Teſchnaŕ ſ Niedy ßerbſki prědowacz. Mißionſki ßwjedżeń w Małych Dobrynjach je hacz na dalſche wotſtorczeny.

* Semjanſke knjenje ſakſkeje Horneje Łužizy ßu wobjankke, kralej Janej a Jeho wyßokej knjeni mandżelſkej kraßnu khachlowu ſaſtawanku daricz. Na njej budże bjes druhim tez khětro wulki wobras ßerbſkeho kwaßa.

* Pſchehladowanje rekrutow a wěſte poſtajenje, hacz a hdy k wójſku pſchińdu, ſměje ßo 1. julija rano wot 7 hodżinow na tſélerni w Kamjenżu, 3. a 4. julija na tſélerni w Biſkopizach a 6., 8. a 9. julija na tſélerni w Budyſchinje.

* Knjes faraŕ Jurij Brósk w Kſchiſchowje je jara pěknu ſběrku ßerbſkich duchownych khěrluſchow a ſpěwow pod napißmom: „Cžiche khwilki pſchi Bożej ſtudnicżży“ wudał a je „ßwojimaj ſtarſchimaj: lubemu, ßwěrnemu nanej Handrijej Bróſkej, duchownemu w Budeſtezach, a drohej, lubowanej maczeri Amaliji rodż. Schokcżiż ſ Budyſchina“ poßwjecził a to „na narodnym dnju ßwojeho nang. 12. junija 1872, hdżeż wón pſches Bożu mikoſcz 70. lěto żiwjenja dokonja.“ — Ta knižka je ſa 5 nßl. we wudawaŕni Serbſkich Nowinow dostacz.

* W Liegnitzu buſchtaj ſańdżenu wutoru dżěkacżeŕ Brendel a njeżenjena Beata Jakiſchez k ßmjerczi wotßudżenaj, dokelž ſtaj Brendelowu mandżelſku ſkónzowakoj.

* W Romje w tu khwilu ſe ſtrowoſczu ſtraſchnje ſteji, pſchetoż jětra a hroſna ſymiza tam ßurowje ſakhadżeja.

* S Marſeille pißaja, ſo je kotok ſchpaniſkeje parokódże „Guadayra“ na morju njedaloko Planiera rosleczak. Kapitan, jědnacze matroſow, ſchtyri aſchtyrzyczi pucżowarjow a tſi żony wot teho żiwjenje ſhubichu, cżi druſy cżłowjekojo mózachu na jenu druhu parokódż cżeknycz, prjedy hacz ßo Guadayra ponuri.

* W bliſkoſczi Oxforda (w Jendżelſkej) je ßo wóndano papjernik, wěſtemu Kitchinej ßkuſchazy, wotpalił. Schkoda ßo na 220,000 toleŕ woblicża.

* W Radebergu wotpali ßo 14. junija w nozy jena kolnja a w njej 14 nowych żeleſniczných woſow, kiż tam ſtejachu.

* W Rußowſkej je palenzowy dawk loni pſches 137 millionow toleŕ wunjeßł.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Mikkawſch Jurij Mättig, wobydleŕ, ſ Marju Renczez. — Fedor Hellmuth Droſcha, ſecondelieutnant, murjerſki miſchtr a měſchczan, ſ Marthu Seydlerez. — Ernſt Hermann Hübnaŕ, měſchczan a tyſcherſki miſchtr, ſ Hanu Khryſtianu Pjetaſchez.

Michalska cyrkej: Korla Auguſt Rychtaŕ, ſahrodnik w Wulkim Wjelkowje, ſ Karolinu Auguſtu Mitaſchez tam.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Korla Auguſt, Korle Bohuwěra Wylema Mucżerja, wobydlerja w Hrubocżizach, ß. — Helena, Jana Korle Auguſtina, khěżkarja w Bobolzach, dż. — Helena Auguſta, Auguſta Schkleńczerja, wulkoſahrodnika w Sřeſchinje, ß.

Katholſka cyrkej: Franz Joſef, Bohuwěra Sarenka, wojnarja a khěżerja na Żidowje, ß. — Jan, Jana Hofmanna, knihiwjedżerja w Grützneroż fabrizy, ß. — Jurij Klemens, Ernſta Hermana Schmidta, měſchczana, khěżerja a tyſcheŕſkeho miſchtra, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 5. junija: Jan Auguſt Kral, měſchczan a wóſka, 36 l. 6 m. — 6., Khryſtiana Piwarzez ſ Klukſcha, ßkużobna dżowka w Delnej Kinje, 30 l. 7 m. — 7., Jurja Howarka, woſki, njekſchczeny ß., 1 d. 3 hodżiny. — Jan Auguſt Wobar, konditarſki ſ Woſchkowa kalowſkeho wokrjeża, 33 l. — 8., Handrij Bohot, wobydleŕ, 56 l. — 11., Marja rodż. Hobjanez, njebo Jana Bohuwěra Beyera, khěżerja na Żidowje, wudowa, 77 l. 4 m. 19 d. — 12., Michał Zyż, żiwnoſczeŕ w Sſłonej Borſchczi, 59 l. 9 m.

Moje

kolonialtworowe, tobakowe a cigarowe khłamy

sjenoczene

ſ deſtlliaziju a palenzpſchedawarnju

czeſczenym Serbam ſ tutym najpodwolniſcho poruczam a proſchu wo bohate wopytanje.

S poczeſczowanjom

J. T. Reimann

ſ napſchecza theatra.

Tannin=terpentin

wot **Th. Höhenbergera**, fabrikuwobßedźerja w Wrótßkawju, ſnaty, wo prawdże pomhazy domjazy ßrědk pſche

wicź a rheumatismus.

Po wſchelakich prjedawſchich wopißmach pomha tež pſche ſaſtarjenu njeſpodobnoſcź.

Prawdźiwy ma jón w Budyſchinje **Heinr. Jul. Lincka** w bleſchach po 12½ nßl. a po 1 tl. na pſchedań.

Woſſewjenje.

S tutym k dobroczźiwemu nawjedźenju dawam, ſo ßym ßo ſ Małeho Wjelkowa do **Njeßwaczźidła** pſcheßydlił a tudy jako lěkař, ranlěkař a babjeńz ſkutkuju.

W Njeßwaczźidle, 15. junija 1872.

O. Kirſchner,
med. pract.

☞ S dobom pſchiſpominam, ſo ja tež ßerbſki ryczu.

Carl Noack w Budyſchinje

na žitnej haßy
porucza:

rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 28, 30, 36,—40 np.;
khoſej, punt po 90, 96 np., 10 nßl., 11 nßl., 12 nßl. atd.
khoſej paleny, punt po 12, 13, 14, 15 a 16 nßl.;
ſyroþ, punt po 18, 20, 30, 36 a 40 np.;
zokor w kehelu, punt 53, 54, 56 a 58 np.;
javaſke a pfalzſke cigarry najtuniſcho, — ſaßopſchedawarjam hódny rabatt;
ſpiritus 80 a 90% w zyłym a jenotliwym,
dobre a ord. palenzy " " " "
ſtrowotny khoſej, prawdźiwu tworu, pakcźik po 10 np.
porucza a proßy wo dobroczźiwe wopytowanje.

Holza, kiž ma luboſcź k dźěczom a chze hewak tež domjaze dźěła wobſtaracź, móże měſto doſtacź na ſchulerſkej haßy czo. 357 po 1 ſchodze.

Jedyn **kowarſki** móże pola podpißaneho hnydom do dźěła ſtupicź a jedyn **wuczomnik** móże tam měſto doſtacź.

Schneider
kowarſki miſchtr w Měrkowje.

(S barlinſkich nowinow.)

Kralowſki napoj!

Najwjetſche hygiënisko-diätetſke wokſchewjenje ſa khorych, wotkhorowazych a ſtrowych.

(41346a.) Poſnań, 13. 4. 72. — Jako běch na wójnje 1870/71 na **ſahorjenje pluzow** cźerpił, tež **krejpſcherazenje měk**, ſaſtupi po mojim puſchczźenju ſ wójſka **krejpluwanje**, ſjednoczene ſ **bróſt= a zołdkbolenjom, ſ bjesappetitnoſczu** a **njeſpanjom.** Ja ſaßkyſchach wo dobrym ſkutkowanju Waſcheho kralowſkeho napoja, ſapſchijach dowěru a dach ßebi 1 bleſchu czo. 1 wot knjeſow Krug a Fabricius tudy pſchinjeſcź. Hižom po tutej prěnjej bleſchi ſaczuch ſnamjenite polěpſchenje mojeje khoroſcze, a ja pokracźowach hacź nětk w trjebanju tuteho wubjernjeho napoja. — Ja mam ßo pſchi tym jara derje a njeje ßo ani jena wot horka pomjenowanych khorhoſczow ſaßo wróczźiła. — G. Krieg.

(41493.) Rügenwalde, 15. 4. 72. — Kralowſki napoj je ßo tudy pſchi **khorych na jětra** kraßnje dopokaſak. Někotſi khori ßu po wužiczu **jeneje** bleſche wotkhorili. H. Schwarz.

(41506a.) Göhlen, 15. 4. 72. Mojej žonje je kralowſki napoj pſche **pukotanje wutroby a wjerczźenje** jara dobru ßłužbu wopokaſak.

Herrmann, předař.

Wunamkař a **jeniczki** fabrikant:

hygiëiſt (ſtrowotny radźiczel) Karl Jacobi
w **Barlinje** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje poł tolerja. W **Budyſchinje** 16 nßl. pola H. J. Lincki, w **Kamjeńzu** p. H. Pachały a w **Wojerzach** p. Rob. Huſty.

Dobry ßywny hroch, dobre ßywne woki

poruczja po najtuniſchich płaczźiſnach

Wollmann & Co.
na ſchulſkich hrjebjach a žitnych wikach.

Jaquety se ßukna, bukskina a tricota sa 2¼ tl. a dróžsche w zyle nowych mustrach,
jeczki hotowe s katuna, barchenta a płatu po 15 nßl. a dróžscho,
pikeje,
katuny,
drill k zyłym wobleczenjam,
thibetowe rubischka po najnowschim waschnju,
turnske ßukno 5/4 a 6/4 schěroke po 6 nßl. a dróžscho wschitko hischcze po starych płaczisnach porucza

H. Kayser
firma: **J. Hartmann**
52 na žitnej haßy czo. 52.

☞ W khlamach ßo **ßerbski** ryczi a pschedawa. ☜

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzký w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanskeho agenta postajicz daka a ßo ja teho dla wschitkim, kiž chzedza ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pscheßydlicz, k najpodwolnischim ßłužbam poruczam, s tym ßlubjenjom, so budu kóždeho wuczahowarja najtunischo a najßwěrnischo na město jeho požadanja wobstaracz pytacz.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoleř,
redaktor Serb. Nowinow.

Mój skład
czaßnikow (segerjow)
na snutskomnej lawskej haßy podla tórma

je najbohatscho srjadowany a ja teho dla wulki wubjerk wschelakich czaßnikow, budzerjow, hrajatych tyskow atd. atd. atd.

najpodwolnischo poruczam.

Kóždy czaßnik je derje wotczehnjeny a ja sa dobre hicze 1 hacz 3 lěta rukuju.

☞ Tež pschispominam hischcze, so ßym ja **ßerbskeje** rycze tak derje mózny, kaž němskeje.

S poczesczowanjom porucza ßo

J. G. Schneider,
czaßnikař.

Attest.

Glöcknersku hojazu a czehnitu žałbu poruczam kóždemu jako najwoßebnischi hojaty ßrědk. Moja žona dosta dla wotemrjecza dzěscza jara bolaze nadra, ta žałba sahna sa 1 dzeń wschu boloscz a sahorjenje, a w 7 dnjach běchu dospołnje sažiłe. Ja mějach wschelake hrosne jětsenja, kotrež běchu sa 14 dnjow zyle sahojene.

Hamtski ßłužobnik **Faulring**, Volkmarsdorf czo. 70 p. Lipska.

Luka 480a blisko Zyžez, něschto psches kórz wulka, je hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedzerja J. Sswory w Boschezach czo. 49 shonicz.

Schlesynske tóczne kamjenje
ma na pschedań A. Seibt
na swonknej lawskej haßy czo. 793.
Tam je tež jedyn sczěnowy czaßnik na pschedań.

Khofej, pt. po 9, 9½, 10, 11 nßl. atd.,
rajß „ „ 16, 18, 20, 22, 24 np. atd.,
syrop „ „ 16, 18, 20, 36 np.,
zokor „ „ zyły a drobny
po **najtunischich** płaczisnach
palenz
we wschěch družinach porucza

Rudolph Hölzer
na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

K mißionskemu ßwjedzenju
w Kotezach

na ßwj. Jana, 24. junija, popołdnju, hdzež je knjes prědař Jakub s Kamjenza w tsjoch hodzinach ßerbske a w pjeczich hodzinach němske prědowanje dzeržecz pschißlubił, pscheproschuje pscheczelow Božeho kralestwa

Rychtař, duchowny
w Kotezach.

Sapalki (schtrychowanczka),
3 zole dołhe, pakczik po 16 np., pschedawa
najtunischo porucza **Rudolph Hölzer**
na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

W Jenkezach je makosahrodniska žiwnosć czo. 19 s 5 akrami 229 prutami pola a łuki, s rjanej sahrodu, s zykymi žnjemi, se wschěm skotom a druhim inventarom na pschedań. Wscho dalsche je shonicz polaHandrija Hoffmanna w Jenkezach.

Jena **hospoda** je k pschenajeczu pola G. Halki w Nětzinje.

Jena pschistojna ßłužobna **dźowka** móże na farje w Maleschezach hnydom město dostacź.

Poruczenje.

Sollwitt husumskeho wokrjeża w Schleswigu, 6. meje 1872.

W naležu běch ßylnje wot wicze sjaty a to tak **bolosnje**, so pschi wschěch ßrědkach sa **6 krócz 24 hodźinow žane spanje** do mojeju wocžow njepschińdże, dha dostach bleschu

tannin=terpentina*)

wot Th. Höhenbergera, fabrikuwobßedźerja w Wrótßławju, wunamakaneho k sarybowanju a **bórsy saczuch** jeho **dobre skutkowanje**. Sa 2 **dnjej** běchu ßo bolosce nimale **zyle shubike**. Dokelž ja tuto **spodźiwnje spěschne wotkhorjenje** jenož nałoženju tannin=terpentina pschipißuju, dha ßo nuczeny czuju, wschitkim na wicz czerpjazym tutón ßrědk poruczicz.

J. G. Christiansee, wuczeŕ.

*) Prawdźiwy ma jón w Budyschinje **Heinr. Jul. Linka** w bleschach po 12½ nßl. a po 1 tl. na pschedań.

Dla dospołneho pschestacza knihiwjasarstwa

ja nětko dźělbu „symbolskich knihi" nowo- a derjeswjasanych, kaž tež dźělbu starych tola pak nowoswjasanych ßerbskich a němskich spěwarskich, biblijow a ßerbskich modlerskich knihi, rjane žinjenske wěnzy atd. po poniženej jara tunjej płaczisnje pschedawam.

E. E. Kliemandowa wudowa
na bohatej haßy czo. 81 po 2 schodomaj.

Khěža czo. 11 w Boranezach pola Radworja s 2½ korzom pola a s zykymi žnjemi ma se ßwobodneje ruki na pschedań **Jan Müller.**

Kedźbu!

Jutsje njedźelu **kołbaßywukulenje** w Kołwasy.

Pondźelu 24. junija popołdnju w 1 hodźinje budże ßo w hoscenżu k selenemu schtomej w Nowej Wßy pola Njeßwaczidła wschón hospodarski grat, jako wosy, brony, pkuhi atd. pscheměnjenja dla wot gmejnskeho prjódkstejerja Donatha na pschedawanje pschedawacz.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje
15. junija 1872.

Dowoz: 5579 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	nßl	np.	niža. tl.	nßl	np.	na burzy, najwyša tl.	nßl	np.	najniža. tl.	nßl	np.
Pšenża	7	20	—	7	—	—	7	20	5	7	7	5
Rožka	4	23	—	4	20	—	4	23	—	4	20	—
Jeczmjeń	3	22	5	3	17	5	3	22	5	3	20	—
Wowß	2	12	—	2	10	—	2	12	—	2	7	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	15	—	6	5	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	—	25	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Wczera płaczesche w Barlinje:

spiritus 22 tl.—23 tl., pšenża 66—86 tl., rožka 40—56 tl., rěpikowy wolij (njeczisczeny) 23½ tl. — nßl.

Czahi po želesnizy:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodźinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wječor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenża do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wječor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjenża: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wječor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3⅓ 80½ B., 1847 4⅓ 97 G., 1852 4⅓ 97¾ G., 1870 5⅓ 105 B., prjed. sakš. schles. žel. akz 4⅓ 101 B., prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5⅔ 101 B., landrentenbr. 3½⅔ 85¾ G., łuž. pfandbr. 4⅓ wupowjedźne—, do. 4⅔ njewupowjedźne 95 G. — Akzije: Lipsko-draždż. 260 bz. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakš. bank 157 B., hornołuž. bank 105½ G., winske bankowki 90⅞ (18 nßl. ¾ np.) — Lubijske — Budyske papjerniki 152½ bz., sebn. pap. 105 B., s. masch. fabr. Hartm. 109 B., budyske ßuku. a wulkomtynske akz. 97 G., łuž. masch. fabr. B. 109.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 26. — 29. junija. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Spěw. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. S Małeje Borschcze. S Jitra. S wojerowskeho wokrjeßa. S Kotez. S Bukez. — Pschilopk. — Nawěschtnik.

K nawjedzenju.

Czi ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedza sa nje na tsecze schtwórtlěto 1872 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadza. Czi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacz. Na schtwórtlěto płacza tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schwórtlětnje jenož 13 np.

Redakcia.

K dnjej 30. junija.

Tón sylzowpołny dźeń so wróći z nowa,
Kiž je mje bohateho wokhudźił,
Twar zboža časneho mi rozwalił
A jasne słónco do mrokoty skhowa.

Ach, zo dyrbješe Twoje wóčko miłe
So takle zahe hižom zandźelić!
Mój dyrbjachmoj so zaso wopušćić,
Dny běchu naju lědy wobzbožiłe.

Ty droha, kiž bu Ty mi ćělnje wzata,
Ja Tebje tola we wutrobje mam,
Wšak we wěrje sy duchownje mi data.

Ach, hłuboki měr do duše mi ćeče,
Hdyž Twoju zbóžnu blizkosć začuwam,
Smjerć lubych zwjazk dźě ženje njerozpleće!

F.

Najnowsche.

Paris, 26. junija. Pschedßyda Thiers je dzenßa se wschelakimi pjenježnikami wuradzował.

Konstantinopel, 26. junija. Egyptowski město-kral (Khedive) je wczera ßem pschijěł.

Barlin, 26. junija. Němski poßłanz w Parisu, hrabja Arnim, je wot jow połnomóz dostał, s pschedßydu franzowskeje republiki wo ruczische sapłaczenje wójnskeho sarunanja a po tajkim tež wo ruczische wopuschczenje Franzowskeje wot němskeho wójska jednacz. S wobeju stronow je k temu dobra wola.

Barlin, 26. junija. Khěžor-kral chze w Emsu něhdźe schtyri njedźele wostacz a ßo potom do gasteinskich kupjelow podacz.

Sahrjeb (Agram), 25. junija. Wurunanje bjes narodnej a ministerskej stronu je ßo radźiło. Wolba Rajicza, Suljoka a Hatza — sapoßłanzow ministerskeje strony — ßo saczißnje, wschě wolby narodneje strony ßo sa dobre sposnaja. Mažuranicz, sapoßłanz narodneje strony, ßo sa pschedßydu ßejma wuswoli.

Barlin, 26. junija. Offizialne nowiny powjedaja, so je sakon pschecziwo jesuitam, kaž je jón rajchstag wuradźił, wot němskich knježerstwow sa dobry sposnaty a so budźe najskerje bórsy wosjewjeny.

Pescht, 26. junija. Wot dotalnych 214 wolbow sa wuherski ßejm je 150 na muži ministerskeje strony panyło, 64 na tajkich muži, kotsiž ßu pschecziwnizy ministerstwa. — Ministerstwo bě po móžnosczi wschudźe wscho tak pschihotowało, so by jeho strona dobyła a je pschi tym tež wojakow nałožiło, kiž tu a tam do ludźi tsělachu, kiž chzychu pschecziwnikow ministerstwa wuswoliez.

Swětne podawki.

Sakska. Krónprynz Albert a krónprynzeßyna Karola staj ßo 21. junija ſ marienbadſkich kupel do Mnichowa (bajerſkeho hkowneho měſta) podakoj a wot tam do Poßenhofena, hdjež pola bajerſkeho kralowſkeho pſcheczelſtwa něhdje tydzeń wostanjetaj a potom do bliſkoſczje tegernſkeho jěſora wotjědżetaj.

W Draždżanach je ßo na prjódkpißane waſchnje ſańdżeneho 28. junija ſa 1 million 860,755 toleŕ kralowſkich ſakſkich ſtatnych papjerow ſpaliło, dokelž ßu hižom někotre lěta wot kraja ſaptaczene.

Pruska ſwudowjena kralowa Hilžbjeta je 23. junija na kralowſki dwór do Pilnitza pſchijěła a ßo 25. t. m. wot tam do Mnichowa podała. — Prynz Jurij a jeho knjeni mandżelſka ſtaj 22. junija ſ Draždżan do marienbadſkich kupel wujěłoj.

Jeho majeſtoſcz kral Jan je wuczerjej Voigtej w Röhrsdorfje a wuczerjej Großmannej w Lotzdorfje ſkotu, k albrechtſkemu rjadej ßkuſchazu medaillu ſpożczik.

Pſchi wumerjenju ſemſkich gradow, na czimž ßo we wſchelakich krajach hižom wjele lět dżěła, pſchindże ſ dowolenjom krala Jana w bliżſchim czaßu tež awſtriſki oberſt Gahnal ſ 22 wojakami na czěſko-kužiſke mjeſy, ſo by tam ßwoje měrjenja czinik.

Pruſki kral je krónſki rjad 3. klaßy ſ czerwjenym kſchižom budyſkemu hamtſkemu hetmanej ſe Salza a Lichtenau ſpożczik a tón ßamy rjad 4. klaßy měſchczanoſcze Fiedlerjej w Werdawje, komornikej ſ Krieger w Budyſchinje, Dr. med. Lubenſkemu w Lipſku, baronej Oppen ſ Huldenberg nad Jaſonżu.

Redakzia lipſkich nowinow da ßebi nětko pſchi wotcziſchczenju nawěſchtkow a woſjewjenjow ſa kóżdy rynczk 2½ nßl. ſapkaczicz a redakzia budyſkich němſkich nowinow to wot 1. julija t. l. na 1¼ nßl. powyſchi, dokelž je papjera a cziſchczerſke dżěło pak ſaßo drózſche.

W Oberſohlandże ßu ßo 21. junija pſchipoldnju Pietſchmannez domſke wotpaliłe. Woheń je wuſchoł, dokelž běſche wuheń hubjeny.

S Kamjeńza pißaja, ſo je ßo tam 25. julija 9 létny hólczez O. Engelmann we wódnym kótle jeneje ſkały pſchi kupanju tepił.

W ſakſkim wójſku létża żane wjetſche manövry njebudu. Po exerzirowanju po regimentach ſmeja ßo exerzirowanja po brigadach a ſkónczinje po detachementach. Kóżdej brigadże ßo w poßlenich dnjach 2 batteriji pſchiwdatej a kóżdemu detachementej 1 abo 2 regimentaj kavallerije. Prěnja brigada budże bliſko Draždżan exerzirowacz, 2. bliſko Žitawy, 3. bliſko Zwikawa a 4. bliſko Chemnitza, 1. kavalleriebrigada bliſko Oſchatza a 2. bliſko Borny. Regiment tſelzow budże ſ 3. brigadu exerzirowacz a wrócźi ßo ßrjedż ſeptembra do Draždżan, dokelž ßo exerzirowanja tehdom ſkónczja.

Prußy. Nowy wojerſki khoſtanſki ſakon je woſjewjeny. — Generalny poſtdirektar Stephan je ßo ſ Moſkwy wrócźik, hdjež je na tamniſchej techniſkej wuſtajeńzy pobył. — Sſerbſki ingenieur-major Proticz je ſe 14 ßerbſkimi wyſchkami do Barlina pſchijěł a tam ſ nimi někotry czaß wostanje. — (W Serbiji je mjenujzy hižom něhdje wot léta 1843 wójſko po pruſkim waſchnju frjadowane a ßerbſzy offizierojo teho dla tež najbole někotre léta w pruſkim wójſku ßłuża.)

Hacz dotal je něhdje ſa 170 millionow markow němſkich ſkoczanych pjenjes nabitych.

Khežor-kral je ſa powodżenych w Czechach 100 ſchtuk ſkotych 20markow (po 6 tl. 20 nßl.) darik.

Khežor-kral je 25. junija do emſkich kupjel pſchijěł a tam dléſchi czaß wostanje.

W kamjeńto-wuhlowych padkopkach w Eßenje a wokolnoſczi běchu hewjerjo a dżěłaczerjo wóndano dżěłacz ſaſtali, dokelž jim wobßedżerjo podkopkow ſdu tak powyſchicz nochzychu, każ ßebi woni to żadachu. A dokelž bě něhdje 20,000 ludzi dżěłacz ſaſtako, dha bě ſtrach, hacz njebudże bórſy kamjeńtne wuhlo ſa fabriki pobrachowacz. Ale po nowiſchich powjeſczach ßu ßo wobßedżerjo a dżěłaczerjo ſaßo někak ſjednali a poßleńſchi ſ wjetſcha ſaßo dżěłaja.

Ruſki khežorſki kanzleŕ wjerch Gorczakow je 22. junija do Barlina pſchijěł a ßo wot tam do wildbadſkich kupjel podał, ſwotkal ßo poſdżiſcho do Schwarzarſkeje poda, hdjež je jeho ßyn ruſki poßkanz.

Liegnitzſkeho wyſchſcheho měſchczanoſtu Boecka je tamniſchi pſchißażny ßud wſchelakich pſchekſchiwjenjow dla k tſilétnemu jaſtwu a k pjenjeżnej ſchtrafje wot 1000 toleŕ wotßudźik; polizajſki inſpektar Geppert doſta pak 3 měßazy jaſtwa.

Sjenoczene němſke póſty ßu w léczе 1871 něhdje 3½ milliona toleŕ cziſteho dobytka wunjeßke, w léczе 1870 wone 2 millionaj 150,000 toleŕ wunjeßechu.

Saſtupjerjo měſta Inſterburga ßu wobſankuyli, ſo ma ßo kſchiż, kiż je na tamniſchu nowu holczu ſchuln ſtajeny, ſaßo ſ njeje dele wſacz „dokelž je to ſnamjo, kiż ßo jakowuras měnjenja nětcziſcheho czaßa wjazy njehodźi.“ (Jene nowiny ßo pſchi tym praſcheja: Ssmy dha hiſchcze w kſcheſczijanſtwje żiwi?)

W poßlenjej wójnje je němſke wójſko 89 franzowſkich hodlerjow a khorhojow dobyło, wot kotrychž ßo 1 w Mnichowje, 1 w Draždżanach a 1 w Stuttgartu khowa, 86 pak w barlinſkej brónjerni (Zeughaus). Hewak je němſke wójſko něhdje 2000 franzowſkich polnych a 4000 twjerdżinſkich kanonow dobyło.

Awſtria. W Prahy ßu Rußojo jenu zyrkej, kotraż ßo ſa Boże ßłużby wjazy njetrjebaſche, wot měſta wotnajeli a dadża ju nětko ſa grichiſko-katholſke (prawoßławne)

kemschenje pschiprawicz. Wona budże pjecza hižom do nasymy tuteho léta hotowa.

Khrowatsko-narodna a madżarsko-ministerska strona na khrowatskim ßejmje je ßo někak sjednała, tak so budża sapoßłanzy ßwoje ßejmske dżéła skoro sapoczecz móz. Sa pschedßydu je jedyn sapoßłanz narodneje strony wuswoleny a hewak je narodna strona 4 sapoßłanzow ministerskeje stronach se ßejma wusanknyła, dokelz ßu ßo pschi ji wolbje wulke njeporjadki stałe.

Pschi wolbach sa wuherski ßejm ßu najbole tajzy mużojo wuswoleni, kiż s ministerstwom dżerża.

Po poruczności awstriskeho khéżora ßo arzywójwoda Wylem do Petersburga poda, so by pschi manövrach ruskeho wójska blisko Zarskeho Sseła pschitomny był; khéżor Franz Josef ßam pak w septembru do Barlina pojédże. — (Tuto dwoje ßebi politikarjo tak wukładuja, jako by awstriski khéżor tak derje s němskim, każ tez s ruskim khéżorom dobre pschecżelstwo dżerżecz chżył.)

Rußowska. W někotrych nowinach ßo powjedasche, so ruski khéżor se ßwojej knjeni mandżelskej w bliżschim czaßu do jenych němskich kupjel pschijédże. Nětko pak saßo réka, so budżetaj létßa jenoż w Rußowskej pschebywacz.

Khéżor Alexander je ßo 27. junija s Mоskwy do Petersburga wrócził, hdżez tsi dny wostanje; potom pak saßo do Móskwy pojédże, so by tam hacz do 16. julija pschebywał.

Franzowska. Nětko sa zyle wěste powjedaja, so Franzowska 3 milliardy frankow pożczi, so by Němzam wójnske sarunanje dopłaczika, a to ßo tez jako wěstosez wudawa, so ßu pjenjeżnizy swolniwi, jej tutu satraschnu wulku summu pożczicz. Pożczonka ßama budże pak hakle najskerje w sapoczatku měßaza oktobra wupißana, dokelz ßebi pschihoty k njej někotre měßazy czaßa żadaja.

Franzowski ßejm je jenohłóßnje wobsankył, so ma ßo franzowskim wojakam stajnje tejko khwile wostajicz, so móża Bożu ßłużbu wopytacz, njech ßu tez wěruwusnacza kajkehoż chzedża. W franzowskim wójsku mjenujzy wysche kschesczijanow tez tójschto żidow a mohamedanskich ßłużi, tak so tam kscheseżijenjo ßwoju Bożu ßłużbu njedżelu, żidżi ßobotu a mohamedanszy pjatk wopytuja.

Schpanska. Po nowischich powjesczach poczinaja karlistiszy sbéżkarjo ßwoju hłowu saßo bole posběhowacz, hacz je ßo to psched někotrym czaßom stało a tu a tam ßu ßo tez wobronjene bandy pokasowake, kotrez chzedża Schpanisku s nowa do republiki pschewobroczicz.

Spěwaj a dżękaj.

S knizki: „Cziche khwilki pschi Bożej studniczzy."

Wot J. Bróska.

Schtoż s Knjesom czinisch ty, ßo radzi rjenje,
Czesez jemu daj, dha tebje żohnuje,
Wón wolu da a dobre dokonjenje,
Chże k wschemu dżéku spożczicz naprawjenje,
Kiż wschitkich skutkow stworiczel ßam je.
Duż ruzy k dżéku — duschu k njebjeßam,
Tak jeno dobry skutk ßo radzi nam.

Psched Knjesom niczo njej' tak make, ßnadne,
So tebi k pomozy wón nochzył stacz,
So nochzył dacz, so dżéko byko radne,
A twoje woko měko wjeßle żadne,
Hdyż tebi ßam je pomhał dodżékacz.
A wokasch joh' pschi dżéle k pomozy,
Dha dżéko wscho ma kónz tez spodżiwny.

Knjes twojej wutrobje wě wjeßle skhowacz,
Hdyż dżéko sda ßo tebi wohidne,
A njeda w dżéle tebi wustawowacz,
Wě smórski njesczerpnosczje wuhkadkowacz,
Da pilnosez, sczerpliwosez a wjazy 'schcże;
Najmjeńsche, schtoż najmjeńschom' czinik ßy,
Wón waży, jako jemu czinik by.

A hdyż masch jeho, njerosproschi mozy
Czi żenje, ale pschezo pschisporja,
Wón rosjaßni wschě staroszciwe nozy
A hnady pruhi sczele na wschě prózy,
So wobczeżnosez czi radosez bycz ßo sda.
Sa to, schtoż ruka s nim je skonjała,
Sdu wot njoh' dostanje tez wutroba.

Kak sbóżny ßym, hdyż w jeho duschi czuju,
A s nim ßo rosryczu czaß kóżdziczki!
Na jeho ßłowje duschu poßylujuju,
Sso jeho hnadnych darow potroschtuju
A tak ßo sraduju we jeho luboszci,
So ßwét jo sapschijecz wschak njemóże,
Kak lohko moje dżéko dokonjane je.

(Spitta.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Sandżenu ßobotu 21. junija ßo sta, so ßo pschi nowotwarbje domskich cigarryfabrikanta Lorenza na hłownej drózy njedaloko dwornischcza kruch roschtow wotkama. Pschi tym polér Bjensch, murjeŕ Haasa a dżékacżeŕ Kriegel, każ tez murjeŕ Stegmann, murjeŕ Kłóß a wuczomnik Mehnert s wyßokosce dele panychu, murjeŕ Schwarza pak horka někak wißajo wosta. Tjo prénschi běchu tak jara ranjeni, so dyrbjachu ßo do měschczanskeje hojerńje donjesez. Tu twarbu ma murjerski mischtr Marcha wobstaracz.

S Budyschina. Sakske hajniske towarstwo ßo tudy 30. junija shromadżi a ßo tutón dżeń wjeczor w Thiermannez restauraziji postrowi. Pondżelu 1. julija

dopołdnja smĕje poßedźenje w mĕšćańskej turnskej hali, popołdnju pojĕdże s extraćahom do Lubija k wopytanju tamnišćich hórskeho revira; wutoru 2. julija dopołdnja poßedźenje, popołdnju hosćina w societecze; ßrjedu rano wotjĕd do Pomorez, potom wopytanje budyskeho mĕšćańskeho lĕßa a hory Čornoboha. K čjesći tuteho towarstwa budźa w mĕśće najskerje khorhoje wupoißnjene.

S Budyschina. Pschi tudomnym wulkim tsĕlenju, kotrež ßo jutsje sapočnje a 7. julija skónči, budże tola saßo ßwjedźeński čah s mĕsta na tsĕlnischčo wotdźerjany, hač runje ßo hischcze sańdźeny tydźeń sdasche, so s teho niczo njebudże. — Knjes hamtski hetman se Salza a Lichtenau je ßwoje kubko Jaßońzu hrabi Stollbergej pschedał. Wón pak w Budyschinje wostanje a je ßebi pod walom s napschecża rózowych wrotkow Baldewegez polo kupił, so by ßebi tam dom natwarił. — Na mĕsto mĕšćańskeho radźiczela Franza, kotrehoż čaß je wuschoł, ßu prjedawscheho banquiera Weltza sa mĕšćańskeho radźiczela wuswolili. Wón je tajke sastojnstwo hižom prjedy tójschto lĕt sastał. — Sańdźenu njedźelu, pónđelu a wutoru ßmy w tudomnej wokolnosći rjane wjedro mĕli a je ßyno nimale domoj skhowane. Ssrjedu bĕ deschćikojty čaß.

S Budyschina. Wot tudomneje evangelskeje woßady je ßo na puczu domjazeje kollekty 361 toler sa nowu evangelsku woßadu w Ostritzu nawdało.

S Budyschina 27. junija, jako na dnju 7 spanzow. To je ßo nam mało spodobało, so ßo dźenża s čaßami dźeń dźĕsche, pschetoż stare porjekadło praji, so smĕjemy potom, hdyž je na dźeń 7 spanzow deschcź schoł, ßydom njedźel sa ßobu deschćikojty čaß. Deschćikojte wjedro by pak žitne žně jara sadźĕwało a duž ßebi pschejemy, so by ßo to stare wĕschćenje radscho njedopjelniło.

S Makeje Borschcze. Schtwórtk tydźenja 20. junija popołdnju w 4 hodźinach sta ßo na tudomnym knježim dworje to njesboże, so 10lĕtny hólczeż Jan Ernst Kaschper pod žerdź (göpel), s kotrejž konje ßykanjowu maschinu wjercża a na kaschcź, s kotrymž je palzate koło pschikryte, pschinđże, pschi čimž bu w žiwocze tak ranjeny, so dyrbjesche, hač runje bu lĕkarska pomoz hnydom pytana, tón ßamy dźeń wjeczor w 9 hodźinach wumrjecź.

P. M.

S Jitra. Sańdźenu njedźelu pschipołdnju w hornym posthodźe domskich korczmarja a khlamarja Karbizkeho woheń wudyri a tuto twarjenje do procha a popjeła pschewobrocźi. Woheń je pjecża pschesdźeraty wuheń nastał.

S wojerowskeho wokrjeßa. Bjes khudych Sserbow naschcho wokrjeßa je s Budarjowcho wotkasanja 100 tl. 22 ngl. 5 np. na lĕto 1871 k rosdźĕlenju pschischko.

S Kotez. Sańdźenu pónđelu mĕjachmy tudy jara rjany mißionski ßwjedźeń. Nascha zyrkej bĕ k temu najkraßnischo wupyschena a bĕsche hewak wscho tak pĕknje pschihotowane, so ßo kóždemu lubjesche.

Młody lud — s dźĕla s wĕnzami wudebjeny — a zyrkwini prjódkstejerjo najprjódzy s khorhojemi a hudźbu po knjesa kollatora pschicźeżechu a potom na faru po kk. duchownych, kotrychž bĕ ßo tam 12 seschko, a po druhich hosćzi, a dźĕchu s tymi wschitkimi w rjanym ßwjedźeńskim cźahu do Božeho domu. Tón bĕ tak jara wopytany, so dyrbjesche hischcze jara wjele ludźi psched durjemi stacź. Liturgiju nasch k. farař Rychtař wotdźerża a horliwe, ducha polne a rjenje wuwjedźene prědowanje mĕjesche po japoschtolskich skutkach 4,20 k. duchowny Jakub s Kamjenża, kiž tak derje ßerbski, kaž potom tež němski prědowasche. Boża ßkužba bu wot k. fararja Jenćża s Palowa wobsanknjena. To ßo wĕ, so ßo wysche teho tež khĕrlusche spĕwachu.

Posdźischo w 7 hodźinach popołdnju ßo hischcze shromadźisna psched schulu pod hołym njebjom wotdźerża.

Mißionska kollekta wunjeße 54 tl. a psched schulu ryczachu kk. dd. Rychtař, Ebert, Domaschka a zyły ßwjedźeń ßo s Wótzjenaschom skónczi. Wón bĕ ßo wschitkim jara spodobał.

S Bukez. Pschi wolbje do sakskeje krajneje kulturneje rady bu w 1. wolbnym wokrjeßu k. ryczerkublerski najeńk Hänel wuswoleny. Wotedało bĕ ßo nĕschto psches 400 khoßow, wot kotrychž wón 222 dosta, te druhe ßo na 6 abo 7 druhich mužow rosmjetachu.

S Budyschina. Kral Jan je ßyndikusej na krajnostawskim banku, knjesej s Loeben ryczerski kschiž albrechtskeho rjadu spožczik.

Přilopk.

* W Mnichowje ßu w kanalu, kiž psches tak mjenowanu jendźelsku sahrodu bĕži, wóndano czĕło namakali, kiž je wot człowjeka, kotrehoż ßu najskerje skónzowali. Tutemu czĕłu, kotrež je mkodemu człowjekej ßkuschało, ßu khowa, ruzy, nosy atd. swotrubane a ßo hacź dotal nadeschke njejßu. Po mĕnjenju lĕkarjow to czĕło dlĕhe hacź dwanacźe hodźinow we wodże leżało njeje a njemóże tež wjele dlĕhe morwe bycź. Kak je tam pschischło a wscho dalsche hischcze na žane waschnje wußlĕdźene njeje.

* S Londona pißaja, so ßu w Jendźelskej 17. a 18. junija wulke deschcze a satraschne slimki mĕli a so je wulka woda s nich nastała, kiž je wjele schkody na polach nacźiniła. Tež jĕ bkyst slĕ sakhadźał a człowjekow a tójschto skotu sarasyk. Horzota bĕ do njewjedrow a po nich jara wulka.

* Mĕstaschko Obuchow kijowskeje gubernije w Rußowskej bu wóndano nimale zyle do procha a popjeła pschewobrocźene. Psches 300 twarjenjow je ßo wotpaliło a tsi woßoby ßu ßwoju ßmjercź w płomjenjach namkałe.

* W Cansasu (w Amerizy) bĕ wĕsty Shmith jene khlamy wurĕsnych tworow sakožik a wysche duri napißacź dał: „Khlamy wurĕsnych tworow Johna Shmitha, kiž chze ßo woženicź.“ Duž maczerje holzow, k žeńtwje

cžaßnych, a hewak młode holzy jeho khlamy pilnje wopytowachu a tam też wjele kupowachu a jeho wikowanje jara derje dźěšche, tak so bě wón sa nękotry cžaß na 20,000 dollarow saßkužił. Wón pak ßebi tam žanu holzu sa žonu njewsa, ale wsa wjele wjazy ßwoje saßkužene pjenjesy a wujědže daloko k wjecžoru do jeneho města — k ßwojej mandželskej; pschetoż wón bě hižom dawno ženjeny.

* S Kijowa (w Rußowskej) pißaja, so w tamnischej wokolnoschi kholera dale bóle pschibjera.

* W žitawskej wokolnoschi je waschnje na džeń ßwj. Jana tšělecž, nimale tak, kaž hewak w Sserbach jutrowniecžku w nozy. Pschi tajkim tšělenju je ßo dźeń do Jana wjecžor 14lětny Zschanderez hólz pšches to, so ßo jemu kluczowa buschkej, s kotrejž tšělesche, pukny, na woběmaj rukomaj khětro jara wobschkodźił a ßo hewak, dokelž bě ßo jemu też polver sapalił, na bróschče a wobleczu wopalił.

* W Oderwitzu pola Pegawa staj ßo 21. junija dwaj piwarskaj pschi kumpanju tepikoj.

* W Schönheidze ßu ßo 22. junija dwoje domske wotpališe. Dokelž bě jara ßylny wětr, dha ßo wot lětazych palazych kruchow sa ßobu hischcže 13 druhich twarjenjow sapali, ale woheń bu kóždy ras cžaßa doscž poduscheny.

Džak wjele starschich

wsmicže Wy knjes Dr. Netsch w Draždźanach Ammonstraße 52, pschi kotrychž je Wascha kraßna „**Bräune-Einreibung**“ torhazy kaschel, katarrh, kózkatu brunawu, subybolenje, drjenje rucže sahnaka. Wascha „**Lebens-Verdauungs-Essenz**“ je pschi schijubotenju, hłowubolenju, pschi schčerpnjenju hischcže **jenicžki ßrědk**, hdjež niczo wjazy pomhacž nochze.

Wucžeŕ **Triebler** w Goschütz.

(Na pschedań pola **Heinr. Jul. Linck** w Budyschinje, w haptyzy w Lubiju a Rakezach.)

We wudawarni Sserbskich Nowinow je sa 5 nßl. pěkna knižka dostacž, kiž ma napißmo:

Czjiche khwilki pschi Bożej studniczzy. Khěrlusche a spěwy wot Jurja Bróska, duchowneho w Kischschowje.

Tale knižka je 6½ listna ßylna a wopschija 72 jara rjanych duchownych spěwow wschelakeho wopschijecza, originale a pschekožki. Swonkowne wuhotowanje je dobre a czischcž korrektny. Jeniczki smylk, kiž ma ßo porjedźicž, je na stronje 54 wot delka w 7. rynczku a na str. 59 wot horka w 6. rynczku, hdjež dyrbi město „czi“ ßtowczko „jom“ stacž. My spomnjenu knižku lubym Sserbam naležnje poruczamy.

Sańdźenu ßobotu je ßo na puczu s Bukez do Budyschina jedyn dybsaczny czaßnik (Taschenuhr) shubił a chzył jón sprawny namakar sa pschisprawne myto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacž.

W Nowym Luscžu pola Njeßwaczidka je khěža czo. 11 se schtyrjomi korzami pola a se ßadowej sahrodu na pschedań a je wscho dalsche tam shonicž.

Kmana holza se wßy, kotraž je na ródnoscž swuczena, może hnydom město dostacž na restauraziji k Dalokej Blejsche pola Budyschina.

Něhdże 6 hachtlow lenu wußywa na prěnimaj dwěmaj woßrjedkomaj pola rožki, pschi schczežzy wot Wuriž na Ssokolzu je na pschedań a je wscho dalsche shonicž pola domownika (hausknechta) w hoschczeńzu k stotemu lawei w Budyschinje.

Sahrodniska žiwnoscž czo. 12 we Lahowje s 8 akrami 61 □ prutami bliskich polow a łukow, kaž też s wulkej ßadowej sahrodu je pscheměnjenja dla s lětuschimi jara rjanymi žnjemi se ßwobodneje ruki bjes wumjeńka hnydom na pschedań. Wscho dalsche je shonicž pola kublerja Jana Schmole w Leschawje pola Hodžija.

Kedžbu!

K prjódkstejazemu tšělenju w Budyschinje poruczam ja ßwój wulki wubjerk najrjeńschich, runje hotowych **ßkónczníkow** a **pschedeschczníkow** (Sonnen- u. Regenschirme) ßwojeje ßamßneje fabriki k dobroczjiwemu wotkupowanju. Dokelž ßu tkaniny a garnitury w pkaczjisnje jara horje schke a hischcze horje du, dha na to kedžbne czjinju, so mam wot tych hischcze jara wjele na skkadze a so mózu tak dokho, hacž te doßahaja, hischcze po starych tunischich pkaczjisnach pschedawacž.

Wscho porjedźenje a nowopoczehnjenje ßo rucže a najtunischo wobstara. S poczjeschczowanjom

M. Schmidt.

Fabrika a skład na jerjowej haßy 268.

Dobre běruh k jědži ßu hischcze na pschedań czo. 1 w Leschawje pola Hodžija.

W Jenkezach je małosahrodniska žiwnoscž czo. 19 s 5 akrami 229 prutami pola a łuki, s rjanej sahrodu, s žywymi žnjemi, se wschěm skotom a druhim inventarom na pschedań. Wscho dalsche je shonicž pola Handrija Hoffmanna w Jenkezach.

Jena **hospoda** je k pschenajeczu pola G. Halki w Něczinje.

Łuka 480a blisko Zyżez, něschto pšches korz wulka, je hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedźerja J. Ssworh w Boschezach czo. 49 shonicž.

Dickowa koncesionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, poruczja ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowskeje haptyki**

w Budyschinje.

Powschitkomna aßekuranza w Trießcze

(Assicurazioni Generali)

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

32 millionow 128,481 ſchéßnakow 11 krajzarjow awſtr. czißła

a) **tworh, mobilije, žnjeńſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch druzinow** pſche **wohnjowu ſchkodu;**

b) poſkiczuje ſawěſczenja na **žiwjenje** cžłowjekow na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim kourancze.**

Towarſtwo wupkaczi w lěcze 1870 ſa 12,228 ſchkodowanjow ſummu wot 4 millionow 929 tyßaz 316 ſchéßnakow a 20 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

Ernſt Walther w Budyſchinje.
Karla Auguſt Berger w Ketlizach.
Jan Noack w Drjeczinje.

(S barlinſkich nowinow.)

Kralowſki napoj!

Najwjetſche hygieniſko-diätetſke wokſchewjenje ſa khorych, wotkhorowazych a ſtrowych.

(45516a.) Chemnitz, 15. 4. 72. — Jako běch hižom někotre lěta **žołdkowe widliſcheża** cžerpik, a wſchitke pſche nje nakožene ßrědki niczo njepomhachu, dha poczach něhdże pſched dwěmaj měßazomaj Waſch kralowſki napoj nakožecz. Hižom po wužiczu prěnjeje bleſche bu khoroſcz wotſtronjena a njeje ßo hacz do dżeńßniſcheho dnja wroczika, ſkutkowanje běſche po tajkim wubjerne.

Unger, ßudniſko-hamtſki expedient.

(41544.) Fitzcric p. Cžornikowa, 15. 4. 72. — Kralowſki napoj, wote mnje kupjeny, je ßo pſchi **wſchelakich khoroſczach** jako jara derje ſkutkowazy wopokaſał, ſchtož ſ tutym rad wobßwědczam.

Boelter, wucžeŕ.

(41597.) Woltersdorf, 16. 4. 72. — Po wutrjebanju 9 bleſchow kralowſkeho napoja ßu ßo moje boloſcze w moczowym pucherju **jara pomjeńſchike**, tak ſo ßym nětko cziły a ſtrowy. — Jaenika, wumjeńkar.

(41602.) Werbno, 17. 4. 72. — Pſche moje ſtare **hämorrhoidalne a rheumatismuſowe cžerpjenje** je Waſch kralowſki napoj błědowaze ſkutkowanje měŕ: moje ſpanje je bole ſtajne a měrne dyžli prjedy; wucžiſcženje je porjadne; pjerdy, kiž mje prjedy wo dnjo a w nozy cžwilowachu, ßu prjecz. Po tajkim polěpſchenju mojeje khoroſcze, na kotruž hižom 24 lět cžerpju, je we mni ta błódka nadžija žiwa, ſo zyle wotkhorju, ſchtož prjedy njewěrjach, ale ßo hižom k ßmjerczi hotowach, pſchetož wſchě nakožene lěkarſtwa a ſtrowotne kupjele niczo njepomhachu. (Skaſanje.) Kempe, wucžeŕ.

Wunamkaŕ a **jeniczki** fabrikant:

hygieniſt (ſtrowotny radžicjel) Karl Jacobi

w **Barlinje** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płaczi w Barlinje poł tolerja. W **Budyſchinje** 16 nßl. pola H. J. Linki, w **Kamjenzu** p. H. Pachały a w **Wojerezach** p. Rob. Huſty.

Prawdźiwa Glöcknerſka hojata a cžehnita žałba, ſe ſchtemplom M. Ringelhardt wuhotowana, dla ßwojeje **wobßebneje** hojazeje mozy ßwětoſnata, ßo ſa błědowaze cžerpjenja porucza, jako ßu:

wicz, drjenje, pobagra, rheumatismus w ſhibadkach, koſczožeŕ, karbunkel, jětßenje, ßucha a mokra liſchawa, kurjaze woka, woſabjenje, wopalene ſtawy, kaž tež wſchě

wotewrjene, ßo jětſjaze, roſſkhódne, ſyfilitiſke bolaze a cžerpjenja, nabubnjenje ſakſow atd.

Tež najſtarſchu ſchkodu tale žałba ſahoji.

S 2½ nßl. dóſtacz w **hrodowſkej hapthzy** w Budyſchinje.

Najlěpſchi

mlokowy a wužitkowy pólver.

Może ßo dóſtacz

w Sderju pola ſkotolěkorja **Allmera**

kaž tež w Budyſchinje pola J. Allmera pod bórklinom cžo. 178 w domje k. Partzſcha.

Tutón hižom wjele lět ſ najlěpſchim ſkutkowanjom trjebany mlokowy a wužitkowy polver ßo woßebje nakožuje pſchi trajazej mokrocze abo ßuchocze, pſchi njewobžernoſczi wſcheho howjaſeho ſkotu, pſchede wſchitkim pſchi krowach, hdyž mloko jara wotebjera, módru, jaßnu abo ßnadž tež krawu barbu doſtawa, — a da ßo wot tuteho polvera rano na prěnju pizu horſtka, a hewak tež kruwom někotre horſtki pſched cželenjom a po nim.

Holza, kiž ma luboſcz k dźěczom a chze hewak tež domjaze dźěła wobſtaracz, może město doſtacz na ſchulerſkej haßy cžo. 357 po 1 ſchodze.

Jedyn **kowarſki** może pola podpißaneho hnydom do dźěła ſtupicz a jedyn **wucžomnik** może tam město doſtacz.

Schneider
kowarſki miſchtr w Měrkowje.

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzký w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanskeho agenta postajicz daka a ßo ja teho dla wschitkim, kiž chzedza ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pscheßydlicz, k najpodwolnischim ßlužbam poruczam, s tym ßlubjenjom, so budu kóždeho wuczahowarja najtunischo a najßwěrnischo na město jeho požadanja wobstaracz pytacz.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoleŕ,
redaktor Serb. Nowinow.

Moje

kolonialtworowe, tobakowe a cigarowe khlamy

sjenoczene

s destillaziju a palenzpschedawarnju

czesczenym Sserbam s tutym najpodwolnischo poruczam a proschu wo bohate wopytanje.

S poczesczowanjom

J. T. Reimann
s napschecza theatra.

Attest.

Wrótßkaw, 13. haperleje 1872.

Wyßokoczesczeny knjes Th. Höhenbergero!

Wam s tutym woßebnu hojatu móz Wascheho mi poßkaneho

tannin-terpentina*)

k lěpschemu podobnje czerpjazych wobtwerdzicz, khwatam ja, Wam tak jara spěschnje a sbožomne wotebjeranje mojeje **wicze**, kiž mje hižom tejko lět po wěstym czaßu ßo wróczíwschi czwiluje, ßobu dzělicz. Ja po poruczenju khore, jara bolostne a saczeknjene blaki na rukomaj a nohomaj s nim wschědnje 4 krócz móznje narybowach, boloscz k mojemu wulkemu wjeßelu sa 2 dnjaj a saczekliwoscz sa 3 abo 4 dny zyle sasta, tak so mějach po minjenju 6 dnjow saßo moju połnu strowoscz, schtož hewak se wschěmi móžnymi hojazymi ßrědkami w tejko njedzelach dozpicz njemožach. Wam, czesczeny knježe, s tutym wutrobnje dzakujo, mam czescz bycz

Wasch najpodwolnischi

F. M. Kammer, kožikupz, Oderstraße 19.

Prawdziwy ma jón w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincka** w bleschach po 12½ nßl. a po 1 tl. na pschedań.

Dla dospołneho pschestacza knihiwjasarstwa

ja nětko dzělbu „symbolskich knihi" nowo- a derjeswjasanych, kaž tež dzělbu starych tola pak nowoswjasanych ßerbskich a němskich spěwarskich, biblijow a ßerbskich modleŕskich knihi, rjane žnjeńske wěnzy atd. po poniženej jara tunjej płaczisnje pschedawam.

E. E. Kliemandowa wudowa
na bohatej haßy czo. 81 po 2 skhodomaj.

Khěža czo. 11 w Boranezach pola Radworja s 2½ kórzom pola a s zyłymi žnjemi ma se ßwobodneje ruki na pschedań **Jan Müller.**

Wosjewjenje.

S tutym k dobroczíwemu nawjedzenju dawam, so ßym ßo s Małeho Wjelkowa do Njeßwaczidła pscheßydlił a tudy jako lěkaŕ, ranlěkaŕ a babjeńz skutkuju.

W Njeßwaczidle, 15. junija 1872.

O. Kirschner,
med. pract.

☞ S dobom pschispominam, so ja tež ßerbski ryczu.

Carl Noack w Budyschinje

na žitnej haßy
porucza:

rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 28, 30, 36,—40 np.;
khofej, punt po 90, 96 np., 10 nßl., 11 nßl., 12 nßl. atd.
khofej paleny, punt po 12, 13, 14, 15 a 16 nßl.;
syrop, punt po 18, 20, 30, 36 a 40 np.;
zokor w kehelu, punt 53, 54, 56 a 58 np.;
javaske a pfalzske cigarry najtunischo, — saßopschedawarjam hódny rabatt;
spiritus 80 a 90% w zyłym a jenotliwym,
dobre a ord. palenzy - - - - ,
strowotny khofej, prawdziwu tworu, pakczik po 10 np.

porucza a proßy wo dobroczíwe wopytowanje.

Jena kowarska dujawa (Blasebalg) a 1 schrubschtok je na pschedań w kowarni w Kamjenej pola Radworja.

Pschistojna holza se wßy, kotraž trochu schicz a pißacz wě, móže pschi dobrej sdžě a lohkim dzěle pschi jenej jenotliwej parschonje město dostacz. Wscho dalsche je shonicz pola korczmarja Hätascha na kamjeńtej haßy w Budyschinje.

Na žitnych wikach 651 **Cžaßnikarski magazin** 651 na žitnych wikach.

Oscar Ganßauge w Budyschinje

porucža ßwój bohacže wuhotowany skład dybsacžnych cžaßnikow wschěch družinow se

słota a ßlěbora,

pariske pendule w cžornym marmoru a zyle posłocžane, regulatory s wichtu a pjerowym cžahom, wurěsane a polirowane cžaßnikowe sakrywadła se wschelakich drjewow, schwarzwaldske cžaßniki wschěch družinow, talmijowe rjecžaski a klucžiki, ßlěborne a posłocžane rjecžaski

wscho pod rukowanjom a po najtunischich płacžisnach.

Wschě trěbne porjedźenja ßo bórsy a najtunischo wobstaraja a ßo pschi nowych cžaßnikach (segerjach) zyłe lěto rukuje.

Na žitnej haßy 52. **Lětne jaquety** Na žitnej haßy 52.

wschěch barbow a wulkoscžow, kotrež derje pschisteja, najtunischo porucža

H. Kayser,

W khlamach ßo ßerbski rycži. firma: **J. Hartmann.**

Na žitnej haßy 52. Běły jadriwy burski płat 8/4, modre a cžerwjene wupjerki, zychi, cžischcžany drill, rubjane barchenty, prima-płat, drill sa kholowy, turnske ßukno Na žitnej haßy 52.

hischcže wschitko po starych tunich płacžisnach porucža

H. Kayser,

firma: **J. Hartmann.**

Bukicžanske

ratarske towarstwo.

Wurjadna shromadźisna

jutsje njedźelu 30. junija popołdnju w 5 hodźinach.

Dźeński porjad: Ratarske mobiliarsawěscžaze sjenocžeństwo w sakskim kralestwje.

Ssobustawy towarstwa chzyli po móžnoscži wschitzy pschińcž, a tajzy, kiž ßobustawy njejßu, budza tež rad widźeni. **Pschedßyda.**

Reje w Khaßowje

jutsje njedźelu 30. junija, na cžož najpscheczelnischo pscheproschuje **Kipper.**

Dźensa popołdnju w prěnjej hodźinje wobradźi namaj Bóh, luby knjez, stroweho a čerstweho synka.

W Palowje 25. junija 1872.

K. Jeně farař a mandźelska.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

22. junija 1872.

Dowoz: 5296 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniža.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza . .	7	15	—	7	—	—	7	20	—	7	7	5
Rožka . .	4	25	—	4	20	—	4	25	—	4	20	—
Jecžmjeń . .	3	22	5	3	18	—	3	22	5	3	20	-
Wowß . .	2	12	—	2	10	—	2	12	—	2	7	5
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	27	5	7	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	6	15	—	6	5	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	—	25	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 27. ~ 6. julija. ~ 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych krotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. S Horow pola Wojerez. S Lubija. S Wotrowa. S Trjebjenz. S Barta. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

K nawjedženju.

Čzi ßami czeſczeni wotebjerarjo Serbſkich Nowinow, kotſiž chzedża ſa nje na tſecże ſchtwórtlěto 1872 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbſkich Nowinow wotedadża. Čzi, kotſiž ßebi Serbſke Nowiny pſches póſt pſchinjeſcz dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacz. Na ſchtwórtlěto płacza tam Serbſke Nowiny 85 np. Na pruſkich póſtach Serbſke Nowiny tež wjazy njepłacza hacz na ſakſkich a ſa pſchinjeßenje do domu płaczi ßo ſakſkim póſtam ſchwórtlětnje jenož 13 np.

Redakcia.

Najnowsche.

Khoczebus, 3. julija. Parſchonſki cžah, kiž dżeńża rano w 8 hodżinach ßem pſchijědże, je pſchi jědżenju na dwórniſchczo ſ kolije wuſkocził. Maſchinuwodżeŕ je czežko ranjeny, jedyn wós ſ tworami je rosraženy. — (Po tajkim ßo pucżowarjam najſkerje żana ſchkoda ſtała njeje.)

Paris, 3. julija. Němſki poßłanz hrabja Arnim ßo kónz tuteho tydżenja najprjedy do emſkich a potom do kißingſkich kupjel poda. Sa cżaß jeho njepſchitomnoſcze hrabja Wehsdehlen dżěła němſkeho poßłanſtwa powjedże.

Konſtantinopel, 3. julija. Sultan je porucził, ſo ma ßo bjes Ismidom a Angoru jena żeleſniza twaricz. Na żeleſnizy, kiž ſ Konſtantinopla do Saloniki (do Soluna) wjedże, je prěnje wotdżělenje tak daloko hotowe, ſo ßu po nim jěſdżicz poczeli.

Newyork, 2. julija. Horzota je tuto lěcze jara ßylna a je ßo ſtało, ſo je tójſchto ludźi na ßłónežne kłocze wumrjeło.

Draždżany, 4. julija. Niederlandſka (hollandſka) kralowa je wczera ſ Mużakowa ßem pſchijěła a w hoſcżeńzu „Bellevue“ wotſtupiła.

Barlin, 4 julija. Pruſki krónprynz ßo ßrjedź auguſta do Württembergſkeje poda, ſo by tamniſchi (13.) armeekorps inſpizirował (wobhladował).

Paris, 4. julija. Prjódkſtejaza pożczonka wot tſjoch milliardow frankow je tak ſatraſchnje wulka, ſo wjele ludźi do jeje radżenja wěricz nochze; ale pjenjeżnizy ßu hinaſcheho měnjenja, pſchetož czi ſa wěſte wudawaja, ſo ßo wona wěſcze radźi.

Barlin, 3. julija. Bamž je ßo wóndano jara ßylnje w naſtupanju ſkutkowanja wjerćha Bismarka pſchecżiwo poſtajenjam katholſkeje zyrkwje wuprajił a ſ zyła wobżarował, ſo je we wodżerjach němſkeho khěżorſtwa wěſta njepſchecżelnoſcz pſchecżiwo katholſkej zyrkwi naſtała. Barlinſke nowiny „provincialkorreſpondenz.“ kotrež ßo po poruczności pruſkeho miniſterſtwa wudawaja, nětko Bismarka a pruſke knjeżerſtwo ſamolweja, prajizy, ſo je katholſka ſtrona ſe wſcheho ſapoczatka pſchecżiwo nowemu němſkemu khěżorſtwu była a ſo teho dla němſke khěżorſtwo k njej pſchecżelniwje ſmyßlene bycz njemože.

S Konſtantinopla, 3. julija. Tudy je ßo we wotdżělenju měſta, kotrež Skutari rěka, něhdże 1000 khěżow wotpaliło. Woheń tak ſpěſchnje wokoło ßo hrabaſche, ſo ßu pſches njón tež njekotſi ludźo wo żiwjenje pſchiſchłe. Hubjenſtwo je czim wjetſche, dokelž tam najbole khudźi ludźo bydla.

Warſchawa, 3. julija. W někotrych ſtronach połodniſchej Rußowſkeje ſměja ßuchoty dla hubjene żně.

Swětne podawki.

Sakska. Tež wot pruskeho knježerstwa je nětko dowolnosć data, so ßmě ßo wot Draždžan do Barlina želesniza po najrunischim puczu twaricz.

W nowschim czaßu ßo tak derje w Sakskej kaž tež w Czěskej wopaczne pruske tolerje s lětom 1814 a 1826, kaž tež 5 ngl. s lěta 1816 a awstriske schěßnaki wot lěta 1858 pokasuja.

Tak mjenowane „postanweisungi," kotrež póstschy poßelnizy hacž dotal kóždemu, na kotrehož běchu poßłane, drje do domu pschinjeßechu, ale bjes pjenjes, tak so dyrbjesche ßo po pjenjesy woßebje na póst hicz abo poßkacz, — nětko kóżdy bórsy s pjenjesami domoj dostanje, sa czoż trjeba jenoż 5 np. sapkaczicz.

Banquier Grumpelt w Draždžanach je dowolnosć dostał, so ßmě pschihotowaze dżěła k želesnizy czinicz, kotraż by ßo posdżischo ßnadż s Biskopiz do Kamjenza twaricz móhła.

Knjeni prynzeßyna Jurjowa je ßo 27. junija s Marienbada do Draždžan wróczika.

Psched kommißiju, k temu postajenu, maja ßo mkodżi ludżi, do rekrutow wubrani atd. 12. a 13. julija w Lubiju, 17. julija w Ostritzu, 19. a 20. w Žitawje a 23. julija w Großschönawje prjódkstajicz, so by ßo postajiko, hacž lětßa do wojska pschiňdu. W Lubiju maja ßo na postajenymaj dnjomaj mużstwa lubijskeho, wosporskeho a bjernaczanskeho ßudniskeho hamta prjódkstajicz.

Pruß y. Nowe postajenja, kak ma ßo wójnske sarunanje wot Franzowsow ruczischo sapkaczicz, ßu nětko wujednane. Najważnischе wustawki, w kotrym czaßu chzedża Franzosojo te 3 milliardy sapkaczicz, ßu ßlědowaze: 1) pol milliardy frankow sapkaczi ßo sa dwaj měßazaj; 2) druha połowza milliardy 1. februara 1873; 3) jena milliarda 1. měrza 1874 a 4) jena milliarda 1. měrza 1875, — tola ßmědża ßo tele pjenjesy tež prjedy wupkaczicz. Po sapkaczenju prěnjeje połmilliardy wopuschczi němske wojsko krajiny horneje a delneje Marny, po sapkaczenju druheje milliardy ardenneski a vogesiske departement a po sapkaczenju tsečeje milliardy departement Meurthe-Mosel a Maas, kaž twjerdżisnu Belfort. Po tajkim poßlenje wotdżělenja němskeho wójska, kotrež hischcze w Franzowskej steja, najposdżischo w nalěczu 1875 domoj pschiczahnu.

W Potsdamje je wóndano jendżelski generalkonsul s Magnus, 44 lět stary, wumrjek.

Khěžor-kral w Emsu pschebywa a wjerch Bismark tež hischcze dlěschi czaß w Varzinje wostanje. — Khěžorka-kralowa je s Kölna do Potsdama pschijěka a budże najskerje khwilu tam pschebywacz.

Khěžor je postajił, so dyrbi pschichodnje kóżdy armeekorps dwaj regimentaj artillerije měcz, so by němske wójsko franzowskemu tež w tajkim nastupanju rune byko.

Němski generalny póstski direktar Stefan ßebi wo to wulku prózu dawa, so by ßo po wschěm ßwěcze sa listy, kiž ßo dale wotposczeku, jenoż 2½ ngl. porta płaczicz měko. Dokelż je k temu w nowischim czaßu tež ruske knježerstwo ßwoju swolniwosć wuprajiko, dha je lohko mózno, so ßo Stefanowe wotpohladanje dopjelni.

W dortmundskich a s wjetscha tež w eßenskich podkopkach ßu hewjerjo a dżěłaczerjo wobsanknyli, so saßo na dżěło póńdu; pschetoż jich požadanja, kotrychż dla njedżěłachu, ßu nětko s dżěła dopjelnjene.

Wschě khóstу, kotrež je němske wójsko w poßlenjej němskofranzowskej wójnje nacziniko, woblicza ßo na 378 millionow a 704,500 toler a to sa wójsko 291 millionow a 562,054 tl., sa wójnske łódże a sa łódżnych wojakow 7 millionow a 255,400 tl., sa polny póst 1 million a 600,240 tl., sa polnu telegrafiju 1 million a 118,886 tl., sa wschelake ßkużby wot krajowych wobydlerjow, jako fóry atd. 902,489 tl., sa daň na wójnsku pożczonku 11 millionow a 796,114 tl., sa wschelake hižom prjedy wosjewjene wudawki 64 millionow a 49,068 tl. — K sapkaczenju tutych khóstow bu nałożena wójnska pożczonka a druhe pschiswolenja, wscho do hromady 200 millionow a 934,015 tl., kontribuzia města Parisa wot 200 millionow frankow a prěnje dżělby wójnskeho sarunanja, wot Franzowskeje hacž dotal sapkaczeneho. — Franzowska ma pak, kaž je znate, 1333 millionow a 300,000 tl. wójnskeho sarunanja sapkaczicz, tak so ßu Němzy, hdyž jich wójnske khóstу jenoż 378 millionow a 704,500 toler wuczinja, pschi tutej wójnje dobytk wot 854 millionow a 595,501 tl. sczinili. A to hischcze dosczi njeje, pschetoż k tutemu dobytku ma ßo hischcze 70 millionow wschelakeje, w Franzowskej sczinjeneje kontribuzije a něhdże 100 millionow danje wot wójnskeho sarunanja pschiliczicz, tak so wschón czisty dobytk s najmjeńscha 1124 millionow wuczini. To pak je satraschna summa, a drje nětkotremużkuliż Franzowszy hkowa saboli, hdyž ßebi na to pomyßli, kak wjele ma jeho wotżny kraj wot Němzow czerpicz.

Hacž dotal je sa 175 millionow a 712,380 markow w 20markskich kruchach a sa 455,000 markow w 10markskich kruchach nowych němskich skotych pjenjes nabitych. (Marka je 10 ngl.)

Awstria. Dżělbranje na ßwětnej wustajenzy, kiž ßo w lěcze 1873 we Winje smeje, budże, kaž ßo sda, jara wulke.

Na wuherskim ßejmje budżetej najskerje něhdże dwě tsečinje tajkich sapoßłanzow, kiž s ministerstwom dżerja, a budże po tajkim jenoż jena tsečina tajkich, kiž ßu pschecziwnizy ministerstwa. — Khrowatski ßejm je ßwoje wuradżowanje sapoczał a sda ßo, so budże ßwoje dżěła bjes sadżěwka dokonjecz móz.

Rußowſka. Ruſki kněžor a romſki bamž ſtaj žo, kaž žo ſda, ſaž o někak ſjednakoj, pſchetož bamž je temu pſchihkožowak, ſo žmě žo biſkop Fijakkowſki ſa mohilewſkeho arzybiſkopa a ſa metropolita wſchěch romſkokatholſkich zyrkwjow w Rußowſkej poſtajicz.

Franzowſka. Do Pariſa je ſe wſchěch europiſkich krajow wjele pjenježnikow pſchijěko, kiž chzedža pſchi požčonzy, wot Franzowſkeje k ſapkačenju wójnſkeho ſarunanja wotmyßlenej, žobu ſkutkowacz. Tajka požčonka žo pjecza hižom w měßazu ſeptembru wupiſche.

Thiers, pſchedßyda franzowſkeje republiki, je žebi ſ tym, ſo je ruczíſche ſapkačenje wójnſkeho ſarunanja ſ němſkim kněžorom wujednak, pola wjele Franzowſow wulke ſpodobanje dobył; pſchetož Franzowſojo wſchak doczakacz njemóža, ſo bychu němſzy wojazy ſkerje a lěpje jich kraj wopuſchczili.

Schpaniſka. Kral Amadeo je žebi pak ſaž nowe miniſterſtwo wuſwolił; hacz pak budže to k ſakoženju krajneho měra kmaniſche, hacz prjedawſche, to je hiſchcze njewěſte.

Bjes tym pak hiſchcze doſcz czrjodow karliſtiſkich ſbožkarjow kraj pſcheczahuje a žu tež w nowiſchim czažu republikanſke bandy naſtałe, kotrež drje pſchi bliženju kralowſkeho wójſka rosběža, ale po jeho wotßalenju ſaž pſchinidu.

Khěrluſch.

„Schtóž ſo mnu njehromadži,
Tón žwoje rosßypa;“
S tym žkowom židow radži
Naſch Sbóžnik pokaſa,
So ſ nim ma kóždy khodzicz,
Kiž poßłha Wotzewi,
So Božom' duchej wodzicz
Sso dacz ma człowjekej.

Schtóž ſo mnu njehromadži
A nima mje ſa pucz,
Schtóž njeda Bóžej hnadži
A wěrnoſczi žo hnucz, —
Tak naſch knjes Sbóžnik praji —
Tón wěſcze rosßypje,
Kaž khěžu na pěſk twari,
Kiž wuczbu ſaczißnje.

Ja wěrnoſcz žym a wuczu,
Bóh pſches mje ſkutkuje,
K kraleſtwu Božom' nuczu,
Kiž wěczńje woſtanje.
Wſcha druha žwětna wuczba
Se žwětom ſahinje,
Lže pak a kiž cze błudza
S tym ſkym, Bóh ſchtrafuje.

Ja žiwjenje žym, dawam
Tych hrěchow wodacze,
Ja ſ rowa horje ſtawam,
Dam wěczne žiwjenje.

Schtóž pak chze w hrěchach woſtacz,
Tón hrěcha wotroczk je,
Bóh bdže joh' wěczńje khoſtacz,
Kónz hrěchow hela je.

Duž dajcze nam to jene,
Schtož nuſne, wuſwolicz,
Po Jeſu wuczbje Boże
Kraleſtwo pſchiſporicz.
Schtóž pohanow žo žmili,
Jich' puczník w nuſy je,
Jim Boże žkowo dźěli,
Nihdy njerosßypje.

* * * *

Ze Serbow.

S Budyſchina. Jako žobuſtaw ſakſkeje krajneje kulturneje rady je w 3. wolbnym wokrjeßu k. kubleŕ Beeg w Brěſy (Wieſe) pola Kamjenza ſe 46 hłoßami wuſwoleny. Hewak doſtachu k. ſ Watzdorf nad Ssolſchezami 20, k. kubleŕ Fahnauer w Bobolzach 17, k. ſ Magnus nad Drožďžijom 15 hłoßow, k. Steiger nad Budyſchinkom 2 hłoßaj, a k. ſ Zehmen nad Wyßokej, k. Helling nad Ssmorkowami a k. Hänel w Koperzach kóždy po 1 hłoßu.

S Horow pola Wojerez. Ssobotu 22. junija chzyſche tudomny kubleŕ Kruža ſ trawnej koßu w ruzy pſches jedyn pſchěrow ſkoczicz, wón pak žo pſchi tym tak ſtraſchnje ſ njej rani, ſo běſche ſtrach wo jeho žiwjenje. H. W.

S Lubija. Do domu tudomneho archidiakona žu žo paduſchi w nozy k 28. junija dwójzy nutſkamacz pytali, buchu pak kóždy ras wotehnaczi. Lěpje je žo jim w tak mjenowanym Weczkez młynje radžiko, pſchetož tam žu něhdže 32 tl. pjenjes, jedyn ſkoty czažnik ſe ſkotym rjeczaſkom, jedyn žlěborny czažnik, 3 ſkote pjerſchczenje a hiſchcze druhe wězy kranyli.

S Wotrowa. Tudomny wobydleŕ a ſtražnik Pětr Ryczeŕ bu 22. junija w rěczźy morwy namakany. Wón je najſkerje wot ſteje khoroſcze ſapſchijaty do wody panył a tak žwoju žmjercz namakał.

S Trjebjenz. Tudyje wóndano žiwnoſczeŕ Wiczas w nozy do wody panył a žo pſchi tym tak wobſchkodził, ſo je na druhi dżeń wumrjecz dyrbjał.

S Barta. W nozy wot 28. do 29. junija je něchtón w jeńym twarjenju tudomneho kublerja Handrija Ramſcha woheń ſakoził, na kotryž pak žo ſahe doſcz dohladachu a jón ſbožomnje podußychu. Dokelž běchu tam w tym žamym czažu draſtu kranyli, dha žnadž je mózno, ſo je paduch tón woheń k ſakajenju žwojeho paduchſtwa ſakoził.

Přilopk.

* W Schleſynſkej budže pjecz nowych wucžerſkich ſeminarow ſakoženych a to ſchtyri katholſke a jedyn evangelſki.

* Wot budyſkeho wokrjeßneho žuda bu 27. junija

džěłacžeŕ Michał Pjekaŕ pomjenowany Robel ſ Wulkeho Wjelkowa, kiž je paduchſtwa dla dwójzy khoſtany, teho dla k 7měßaczнemu jaſtwu wotßudženy, dokelž běſche 26. haperleje t. l. Madlenje ženjenej Zyžowej w Budyſchinje niſchto běrnow, 11. meje na budyſkich žitnych wikach žiwnoſczerjej Handrijej Michałkej ſ Pßowjow měch wowßa ſ woſa kranyk.

* W Małych Radměrizach wudyri we wojnarſkej džěłarni ſahrodnika J. G. Fiedlerja woheń a ju do procha a popjeła pſchiwobroczi. Pſchi tym ſta ßo, ſo ßo pokdralětne džěczo podrožnika Haaſy ßobu ſpali. Njeſboże je ßo na to waſchnje ſtało, ſo je wot Haaſez džěczi, kiž běchu ſe ſtarej a ßłabej wowku ßame doma, hólz horſtku lenu ſapalił a ju do wjetſcheje hromady lenu cžißnył a tak woheń ſałožił.

* S Londona pißaja, ſo ßu w pokodniſchej pokojzy jendželſkeho kraja 24. junija ſaßo jara ßylne njewjedra a ſlimki měli. Wot Staffordа hacž do Wolverhamptona je kraj zyle ſapuſczeny. Schtomy ßu podłamane abo wukorjenjene, tſěchi wotnjeßene, ſohrody a pola powodžene.

* W jenej wßy njedaloko Rokitniz (w Cžechach) dyri błyſk 27. junija popołdnju do domu jeneho ſahrodnika, ſaraſy jeho pſchichodnu macž, ſa blidom ßedžazu, wobſchkodži jeho mandželſku a ſapali twarjenje, tak ſo ßo to wotpali.

* W prěnich tſjoch měßazach je ßo w awſtriſkim khěžorſtwje (bjes Wuherſkeje a k njej ßłuſchazych krajow) ſa 13 millionow ſchčßnakow tobaka a cigarrow pſchedało. — (Tole je teho dla ſnate, dokelž w Awſtriji nichtón cigarry abo tobak pſchedawacž njeßmě, khiba ludžo, kotrymž kraj tajke pſchedawanje porucži.)

* Pſchi miſionſkim ßwjedženju, kiž ßo na Jana w Bórkowach (w Delnej Łužizy) wotdžerža, miſionſka kollekta 60 toleŕ wunjeße.

* W Pile (w Pruſkej) doſta pſched nękotrymi měßazami mkyńk Drewiž medaillu jako cžeßne myto, dokelž bě jeneho hólza pſched ßmjerczu ſatepjenja wumohł. Pſched nękotrymi dnjami ſpomnjeneho mkynka mała džowczicžka na tym ßamym měſcze do wody pany a bu, džiwnje doſcž, wot teho ßamßneho hólza, kotrehož bě Drewiž ſe ßmjertneho ſtracha wumohł, ſ wody wucžehnjena a tak pſched ßmjerczu wobarnowana. Tón hólczez je hakle 12 lět ſtary.

* Pſchi wulkim měſchczańſkim tſělenju, kotrež ßo tónle tydžeń w Budyſchinje mějeſche, bu w běłej tarczi (ſchajbje) ważnik a direktaŕ tſělzow Techell ſ kralom, ßukelnik Fendler pak ſ marſchalom, w cžornej tarczi pak ſtótnikaŕ a ſtarſchi tſělzow Boštius ſ kralom a ſchtrykaŕ Rämſch ſ marſchalom.

* W Biſkopizach ſtaj ßo ſańdženy ſchtwórtk dwaj džěłacžerjej pſchi ſtudnjuryczu ſaßypnyłoj, jedyn je ſ Pikowa a druhi ſ Goldbacha. A dokelž je ſtudžeń hižom nęhdže 25 łohczi hłuboka, dha drje ſtaj wobaj wo žiwjenje pſchiſchłoj.

* W Rychbachu (w Voigtlandže) padže 27. junija jedyn murjeŕſki ſ roſchtow a wobſchkodži ßo tak, ſo naſajtra wumrje. Po nękotrych dnjach mějeſche cžeßliſti Köhler to ßamo njeſboże a po jenej hodžinje wumrje. Wobaj běſchtaj ženjenaj a ſawoſtajitaj džěczi.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pěrowska chrkej: Jan Julius Köhler, wobydleŕ w Wulkich Ssedlizach pola Pirny, ſ Hanu Marju Schwibſez. — Michaŕ Bohuwěr Wicžas, wobydleŕ w Toroňzach, ſ Hańžu rodž. Schołczig, ſwudowjenej Kobanjowej.

Michałska chrkej: Schczěpan Hoffmann, aßeßor pſchi kralowſkim ßudniſtwje w Bjernaczizach, ſ Fannyu Ottiliju Wetzkez.

Křćeni:

Pětrowska chrkej: Selma Helena, Pětra Sswory, pohonecja w Budyſchinje, dž. — Auguſta Ida, Jana Jurja T. W. Cžornaka, wobydlerja, dž. — Korla Max, Korle Auguſta Schenka, wobydlerja, ß. — Jan Ernſt Moritz, Handrija Schlezy, měſchczana, khěžerja a ſchußejoweho wothładowarja, ß. — Jan Ernſt, Hadama Hartſteina, žitokupza, ß. — Handrij Max, Handrija Polnika, wobydlerja, ß. —

Michałska chrkej Jan Auguſt, Jana Auguſta Sterzela, wobydlerja na Židowje ß. — Guſtav Herman Richard, n. ß. na Židowje. — Jurij Max, Jurja Meldy, khěžerja na Židowje, ß. — Ernſt Hermann, Korle Hermana Strehle, khěžkarja w Dobruſchi, ß. — Marja Auguſta, Jana Ernſta Mužika, wobydlerja na Židowje, dž. — Auguſta Klara, Juliuſa Adolfa Köthy, wobydlerja pod hrodom, dž. — Ernſt Auguſt, Pětra Bartka, wobydlerja na Židowje, ß. — Emma Marja, Jurja Wicžaſa, khěžerja na Židowje, dž.

Katholſka chrkej: Michaŕ Mikkawſch, Michaka Welſa, kublerja w Něwßezach, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 10. junija Marja Hana, Jana Kuby, měſchczana a khěžerja, dž., 9 l. 2 m. 11 d. — 13., Jan Auguſt, n. ß. w Delnej Kinje, 2 m. 2 d. — 14., Jan Wowczeŕ, wobydleŕ, 70 l. — Madlena rodž. Böhmarjez, Korle Bohumera Neumanna, rěſnika pod hrodom, mandželſka, 49 l. 5 d. — 15., Jan Mehla, khěžeŕ a murjeŕ na Židowje, 39 l. 3 m. 6 d. — 16., Marja rodž. Schołczig, njebo Auguſta Heczika, wobydlerja, wudowa, 64 l. — Ernestina rodž. Rennerez, njebo Handrija Nowaka, fararja w Woßlinku, wudowa, 68 l. — Pětr Janaſch, khěžkaŕ w Ratarjezach, 54 l. 20 d. — 17., Marja Helena, Jana Auguſta Kobanje, cžeßle na Židowje, dž., 4 l. 10 m. 4 d. — 19., Jan Ernſt, Jana Alberta, ökonoma, ß., 1 l. 4 m. 8 d. — Hana Sidonia, Jana Hendricha Wicžaſa, měſchczana a leżomnoſczerja, dž., 11 d. — Marja Louiſa, Korle Auguſta Hoblanda, ſchewza pod hrodom, dž., 17 d. — Marja, Michaka Schneidera, wobydlerja na Židowje, dž., 11 l. 3 m. 3 d. — 18., Martha Hana Hilžbjeta, Pětra Auguſta Rjeczki, měſchczana, khěžerja a tyſcherſkeho miſchtra, dž., 10 m. 21 d. — 21., Hendrich, Korle Auguſta Hoblanda, ſchewza pod hrodom, ß., 19 d. — 23., Ernſt Alwin, Handrija Sswory, wobydlerja w Dobruſchi, ß., 9 m. 15 d.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wotřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Ale, Motßo, hdże dha ßy tola tak dołho tžak? Ja cze tola wjele njedżel widżak njeßym!

Mots Tunka. Ach, ja běch ßo tam do hole bele ſaběžak a dokelž ßo mi tam lubjeſche, dha dołho domoj trjechicz njemóżach.

H. D. Hlaj wſchak tola! Ale praj mi, njebě tam niczo noweho?

M. T. Noweho a dźiwneho doſcz a chzu ja jenoż na dwě wěży ſpomnicz.

H. D. Dha powjedaj!

M. T. Hlaj, jako ja tam do wßy T. pſchińdżech, běſche runje pola bohateho ſchołty a pola bohateho wojnarja kwaß.

H. D. Aj, to budżich tam chzył na kwaßu byczʒ!

M. T. Hm, haj wſchak haj; ale ja njewěm, hacz budżiſche ßebi tam doſcz ſpodobako; pſchetoż ja widżach, ſo kwaßarjo wo wßy wo jeia po proſchenju khodżachu.

H. D. Ale to je tola dźiwnje!

M. T. Haj, ale to hiſchcze doſcz njeje; pſchetoż mi tam powjedachu, ſo běchu tam wóndano tež wſcho na kwaß pſchihotowali, ale ſo bě ßebi nawożenja tu wěż pſchemyßlił a ßwoju njewjeſtu Hanku ßedżo woſtajił, ßo ſ tym ſamolwjejo, ſo dże wona domjaze hoſpodarſtwo tak wobſtara, każ druſy ludżo ßwinjazy khlěw.

H. D. Aj aj tola!

Frankenhäuſka ßol.

My pſchepodachmy knjeſomaj **Wollmann & Co.,** w Budyſchinje ſa **Luſizu** ßamopſchedawanje naſcheje

warneje ßele a ſkótneje ßele.

Salina Frankenhauſen.

Na horejſche dźiwajo ßój ßkład

warneje ßele a ſkótneje ßele

najlěpje poruczamoj. Saßopſchedawarjo doſtanu rabatt.

W Budyſchinje. **Wollmann & Co.**

Khěża cźo. 11 w Boranezach pola Radworja ſ 2½ kórzom pola a ſ zhłymi žnjemi ma ſe ßwobodneje ruki na pſchedań **Jan Müller.**

W Brěſezach pola Woſporka je jena khěża ſ 2¼ kórzom pola na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicz pola gmejnſkeho prjódkſtejerja tam.

Wupschedawanje.

Wot dżeńßnischeho dnja ja wschu moju hotowu lětnu drastu jako mużaze ßuknje, wschewoblekarje, kholowy a lazy, każ też hólczaze a dżéczaze wobleczenja, hewak pak też moje lětne bukśkiny sa jara poniżene płaczińy **wupschedawam.**

Adolf Weiß
ſ napschecza noweje měschczańskeje schule.

Magdeburgske woheń sawěśczaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecź millionow toleŕ pruśk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotreż ßu dospołnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěśczenja psche wohnjowu schkodu tak derje w městach każ na wßach na hibite pschedmjety.

W tnnjoscżi ßwojich prämijowych postajenjow wone niże żaneho drnheho spranweho towarstwa njesteji, też posticża wone **pschi sawěśczenju na dlěschi cżaß hódny dobyk.**

Pschi ratarskich sawěśczenjach ßo sawěśczenym tójschto k lěpschemu pschiswoli.

Schkodowanje psches wuraźenje gasa ßo tak saruna, każ wóhnjowe schkodowanje.

Sawěśczeńske formulary, każ też exemplary powschitkomnych sawěśczeńskich wuměnjenjow móża ßo pola podpißaneho agenta kożdy cżaß darmo dostacź, kotryż budże pschi napißanju sawěśczenja stajnje k pomozy hotowy a budże wschitke požadane wukoźenja dawacź.

W Budyschinje, na hornczerskej haßy.

Heinr. Meisel, ök. inspektar,
wyschi agent magdeburgskeho woheń sawěśczazehotowarstwa.

Wopißmo.

Moja 10 lět stara dźowka bě 3 lěta po prajenju lěkarjow na „**ßamowolne klazanje**“ khora, psche cżoż żana pomoz njebě; w prawej ledźbje nastachu kule, hdyż potom hłuboke dźěry a satraschne bolosćze nastachu. Duż dach ßebi **Glöcknarsku żałbu** pschinjesćź, po kotrejež nałoženju w krótkim cżaßu polěpschenje a po 6 njedźelach dospołne sażicże sastupi, tak so móże moje dźěczo běhacź a skakacź każ prjedy. Ja ßym tule żałbu mnohim snatym poruczik a buchu wschitzy psches nju wot wschelakich cżerpjenjow wumożeni. Njech ßu tute rynczki wschitkim tym wużitne, kiż hischcże na wubjernej hojazej mozy **Glöcknerskeje cżehniteje a pomhazeje żałby***) dwěluja.

W. Geusirsky
pschekupz a pschadownjuwobßedżer w Prenzlowje U/M.

*) Sa 2½ nßl. dostacź w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Pschistojna holza se wßy, kotraż trochu schicź a pißacź wě, móże pschi dobrej sdźě a lohkim dźěle pschi jenej jenotliwej parschonje město dostacź. Wscho dalsche je shonicź pola korczmarja Hätascha na kamjentej haßy w Budyschinje.

Katholski Posoł cżo. 13. je wuschoł.

Najlěpschi

mlokowy a wużitkowy pólver.

Móże ßo dostacź
w Sderju pola skotolěkorja **Allmera**
każ też w Budyschinje pola J. Allmera pod bórklinom cżo. 178 w domje k. Partzscha.

Tutón hižom wjele lět ſ najlěpschim skutkowanjom trjebany mlokowy a wużitkowy polver ßo woßebje nakożuje pschi trajazej mokrocże abo ßuchocże, pschi njewobżernosći wscheho howjaseho skotu, pschede wschitkim pschi kruwach, hdyż mloko jara wotebjera, módru, jaßnu abo ßnadź też krawu barbu dostawa, — a da ßo wot tuteho polvera rano na prěnju pizu horstka, a hewak też kruwom někotre horstki psched czeleujom a po nim.

Dla dospołneho pschestacża knihiwjasarstwa

ja nětko dźělbu „symbolskich knihi“ nowo- a derjeswjasanych, każ też dźělbu starych tola pak nowoswjasanych ßerbskich a němskich spěwarskich, biblijow a ßerbskich modlerskich knihi, rjane żnjeńske wěnzy atd. po poniżenej jara tunjej płaczińje pschedawam.

E. E. Kliemandowa wudowa
na bohatej haßy cżo. 81 po 2 skhodomaj.

Powschitkomna aßekuranza w Trieschze

(Assicurazioni Generali)

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim ſóndsu** wot:

32 millionow 128,481 ſchößnakow 11 krajzarjow awſtr. czißła

a) **twory, mobilije, żnjeńſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch drużinow** pſche **wohnjowu ſchkodu;**

b) poſkiczuje ſawěſczenja na **żiwjenje człowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja police po **pruſkim kouranczе.**

Towarſtwo wupkaczi w lěcze 1870 ſa 12,228 ſchkodowanjow ſummu wot 4 millionow 929 tyßaz 316 ſchößnakow a 20 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

Ernſt Walther w Budyſchinje.
Korla August Berger w Ketlizach.
Jan Noack w Drjeczinje.

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzky w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanſkeho agenta poſtajicz daka a ßo ja teho dla wſchitkim, kiž chzedza ßo do Texaſa abo do jeneje druheje amerikanſkeje krajiny pſcheßydlicz, k najpodwolniſchim ßłużbam poruczam, ſ tym ßlubjenjom, ſo budu kóždeho wuczahowarja najtuniſcho a najßwěrniſcho na měſto jeho požadanja wobſtarać pytacz.

W Budyſchinje w februaru 1872.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Wot najwjetſcheje ważnoſcze ſa

na woczomaj běbnych

pſches ßwoju wubjernu hojazu móz njedoßahomna, wot lěta 1822 we wſchěch dźělach ßwěta ſnata a ßławna prawdźiwa Dr. **Whitowa wodźiczka ſa wocži** wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej (na czoż ma ßo pſchi kupjenju **woßebje** kedźbowacz) je hižom wjele **tyßaz wot najwſchelakich wokowych khoroſczow ſahojenych, poßłyſnjenych a ſ wěſtoſczu pſched woßlepjenju wobarnowanych;** wona ma teho dla **powſchitkomnu ßwětowu ßławu,** ſchtož tež wſchědnje pſchithadźaze **khwalby a wopißma** dopokaſuja. Wona je koncežionirowana, wot **wyßokich** lěkarſkich měſtow pruhowana a pſchipoſnata, jako **najlěpſchi hojazy a poßłyſnjazy ßrědk ſa wocži** poruczena a ma ju w bleſchach po 10 nßl. na pſchedań knjes **Emil Menzner** w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Czeſczeny knjes Ehrhardto! Dokelž nětko pſches Waſchu **Dr. Whitowu wodźiczku k lěpſchemu** ſ mojeje džowki woczomaj dże a je wodźiczka nimale wſcha, dha Waß proſchu (Skaſanje.) Eiſenbarth, 22. 7. 71. **C. Quednau.** — Knjeſej Tr. Ehrhardtej! Ja Wam ſ radoſczu k nawjedżenju dawam, ſo je wutrjebanje 2 bleſchow Waſcheje **tak dźiwyczinjazeje Dr. Whitoweje wodźiczki mi k polěpſchenju** pomhało. Proſchu Waß teho dla (Skaſanje.) **Hohendodeleben,** 27. 7. 72. **Lorenz Günther.** — Czeſczeny k. Ehrhardto! S wjeßelom a radoſczu Wam k nawjedżenju dawam, ſo je Waſcha **ßławna Dr. Whitowa wodźiczka** jara derje ſkutkowała. Ja czerpju hižom wjele lět na **chroniſkim ſahorjenju woczow,** wſcha próza, mje ſ lěkarſkej pomozu wot njeho wußwobodźicz, niczo **njepomhaſche,** hacz k Waſchej **Dr. Whitowej wodźiczży** pſchińdżech, kotraž ßo **jenoż prawy ßrědk byc ſda.** Ja Waß teho dla proſchu (Skaſanje.) **Nörten,** 20. 7. 71. **H. Biermann.**

Dobrowolna ſubhaſtazia.

Podpißana chze ßwoju ſahrodniſku żiwnoſcz Cat. No. 14 w Khróſczе pola Minakała, k kotrejž 14 kórzow pola, 6 kórzow łuki a 1½ kórza lěża ßkuſcha, ſ twarjenjemi, pſched 6 lětami maßiwnje nowonatwarjenymi, ſ żykymi rjanymi żnjemi, ſe ſkotom a ſe wſchěm ratarſkim gratam

póndzelu 8. julija t. l. dopołdnja w 10 hodźinach pſches wjeßneho rychtarja na pſcheßadźowanje pſchedawacz, na czoż ßo na kupjenje ſmyßleni najpodwolniſcho pſcheproſchuja. Wulka dźělba kupnych pjenjes może ſtejo woſtacz.

Marja Kilianowa.

Tannin-terpentin

ßwětoſnaty, wo prawdże pomhazy ßrědk pſche

wicz a rheumatismus

wot **Th. Höhenbergera,** fabrikuwobßedżerja w Wrotßławje.

Prawdźiwy ma jón w Budyſchinje **Heinr. Jul. Linka** w bleſchach po 12½ nßl. a po 1 tl. na pſchedań.

We wudawarni Sserbſkich Nowinow je ſa 5 nßl. pěkna knižka doſtacz, kiž ma napißmo:

Cziche khwilki pſchi Bożej ſtudniczży.

Khěrluſche a ſpěwy wot Jurja Bróſka, duchowneho Kſchiſchowje.

Tale knižka je 6½ liſtna ßylna a wopſchija 72 jara rjanych duchownych ſpěwow wſchelakeho wopſchijeczа, originale a pſchekožki. Swonkowne wuhotowanje je dobre a cziſchcz korrektny.

Jedyn **wolazy** może hnydom ßłużbu doſtacz na **knježim dworje w Czelchowje.**

Wosſewjenje.

Pola knihiſkładnika naſcheho ſerbſkeho lutherſkeho knihowneho towarſtwa, k. pſchekupza Wehle na mjaßowym torhoſchczu w Budyſchinje ſmy po pſcheczelniwym žadanju nětko w Knjeſowym mjenje ſkład ſerbſkich a-němſkich biblijow (zyłych biblijow, w kotrychž ſu tež apokryphiſke knihi,) ſałožili a możemy je ſa tu ſamu niſku płaczijſnu woſtajicz, kajkuž na ſkładze hłowneho bibliſkeho towarſtwa w Drežďżanach maju.

Pomozne bibliſke towarſtwo ſerbſkeje prědarſkeje konferenzy.
H. Imiſch, pſchedßyda.

Domſka džowka ßo pyta.

Pſchi jara wyßokej ſdžě może jena domſka džowka hnydom do ßłużby ſtupicz w **piwarni** w **Prěczezach.**

Tež by jena holza wot 14 hacz 16 lět, jeli je trochu ßylna, tuto měſto ſaſtaracz mohła.

Jena **kmana ſkótna džowka** może pſchi wyßokej ſdži **hnydom** w młynje w Hownjowje ſaſtupicz, dokelž je dotalna khoroſcze dla ßłużbu puſchczicz dyrbjała.

Bliſko Bukowki je ſańdżenu ßrjedu jene proßo, brune ſ cžornymi bleczkami, czekko. Tón kotryž je to ßamo ßnadz popanył, chžył to wudowje Pětſerkowej w Lomſku pola Minakała dobroczijwje k nawjedżenju dacz.

Sańdżenu ßobotu je ßo na puczu ſ Bukojny do Budyſchina jedyn dybſaczny czaßnik (Taſchenuhr) ſhubił a chžył jón ſprawny namakaŕ ſa pſchiſprawne myto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacz.

Jedyn pilny džěłaczeŕ może we wuhlowym ſkładze knjeſa Bartelsesa na budyſkim dwórniſchczu měſto doſtacz a je wſcho dalſche tam ſhonicz.

Skotne wiki w Minakale
ßrjedu 10. julija.

W Połpizy je jena ſahrodniſka žiwnoſcz ſ 8 korzami 33 □ prutami pola a łuki, bjes wumjeńka, ſe žnjemi na pſchedań a je wſcho dalſche w korczmje tam ſhonicz.

Na jene ryczerkubło możetaj 1 konjazy a 1 wołazy pſchi wyßokej ſdžě hnydom ßłużbu doſtacz. — Wſcho dalſche je ſhonicz pola khlamarja Mörby w Minakale.

W Nowym Luſczu pola Njeßwaczidła je khěża czo. 11 ſe ſchtyrjomi korzami pola a ſe ßadowej ſahrodu na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicz.

W Delnej Kinje czo. 27 je jena ſtwa ſe ſtwinej komoru ſa ſprawnych ludži, kiž žanych džěczi nimaja, na Michała t. l. na pſchenajecze.

Jedyn džěczazy woſyczk, kiž je hiſchcze w dobrym rjedże, je tunjo na pſchedań na Zidowje cz. 233.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
29. junija 1872.

Dowoz: 5467 kórcow.	Płaćizna w přerèzka na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša.			najniža.		
	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.
Pschenża	7	15	—	7	—	—	7	20	—	7	7	5
Rożka	4	22	—	4	20	—	4	22	—	4	20	—
Jeczmjeń	3	22	5	3	18	—	3	22	5	3	20	—
Prowß	2	12	—	2	10	—	2	12	—	2	7	5
Hroch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	6	15	—	6	5	—	—	—	—	—	—	—
Kana kutry	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	—	25	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Wczera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 22 tl.—23 tl., pſchenża 66—84 tl., rožka 40—52 tl., **rèpikowy wolij** (njecziſczeny) 23 ½ tl. — ngl.

Czahi po żeleſnizy:

S Budyſchina do Draždżan: Rano 6 hodžinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyſchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjeczor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakſke wot 1855 3⅓ 80½ B., 1847 4⅓ 97 G., 185⅓ 4⅓ 97¾ G., 1870 5⅓ 105 B., prjed. ſakſ. ſchleſ. žel. akz 41 101 B., prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5⅓ 102 B., landrentenbr. 3⅓ 85¾ G., kuž. pfandbr. 4⅓ wupowjedżne—, do. 4⅓ njewupowjedżne 95 G. — Akzije: Lipſko-draždż. 260 bz. — Creditanſt. w Lipſku 160 B., ſakſ. bank 158 B., hornołuž. bank 105½ G., winſke bankowki 90¾ (18 ngl. 1¼ np.) — Lubijſke — Budyſke papjerniki 150½ bz., ſebn. pap. 105 B., ſ. maſch. fabr. Hartm. 104 B., budyſke ßukn. a wulkomłynſke akz. 97 G., kuž. maſch. fabr. B. 109.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 28. — 13. julija. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. póśće 8½ nsl.

Wopschijecze: Wužitnoscz jětraschczěpjenja. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Straschne njesbože. — Dopis. — Se Serbow: S Budyschina. S Łasa. S Hrubjelcžiz. S Běłeho Khołmza. S Delneho Bórku. S Mikowa. S Kamjeneje. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

K nawjedzenju.

Cži ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedza sa nje na tsecze schtwórtlěto 1872 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadza. Cži, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacz. Na schtwórtlěto płacza tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacž na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schwórtlětnje jenož 13 np.

Redakcia.

Wužitnoscz jětraschczěpjenja.

Wschelazy ludzo hischcze do jětraschczěpjenja niczo njedzerža. Duž dowolamy ßebi, ßlědowazu wěz wupowjedacz. Wona je tajkale:

W februaru 1869 jena łódz s mjenom Florida, kiž bjes Franzowskej a Ameriku jěsdzesche, někotrych cžlowjekow do Franzowskeje pschiwjese, kiž běchu na jětra skhorili; pschetož w Kolombje bě jedyn puczowar do teje łódze sastupił, kiž s krajiny pschińdze, hdzež jětra knježachu. Hakle po 12 dnjach, jako bě tónle puczowarj na łódz pschischoł, jětra pschi nim wudryichu a hacž runje dyrbjesche wón ßam ležecz, dha tola tež tójschto druhich ludzi na łódzi na jětra skhori, wot kotrychž woßmjo wumrjechu.

Někotre dny po pschijěsdze Floridy do Franzowskeje mějesche jena druha łódz (nowy ßwět pomjenowana) do Ameriki wotjěcz; duž wschitzy, kiž běchu na tej łódzi, wobsanknychu, so chzedza ßebi s nowa jětra schczěpicz dacz; pschetož woni ßo bojachu, so hewak jětra dostanu, hdyž do Kolomba pschijědu. Ale woni njemožachu lymfy doscz dostacz, pschetož jich bě něhdze 500. Duž jim něchtón tu radu da, so bychu jenu jałojzu schczěpicz dali a ju ßobu wsali. To ßo 5. februar sta a łódz 8. februara wotjědze. Ale hižom 9. februara jena žona skhori, kiž běsche na łódzi Floridze była, jako běchu tam schaty pschehladowali. Duž ßo wschitzy, kiž běchu na łódzi, we wschej spěschnosczi wot 10. hacž do 13. februara s jětrowych pucheřkow teje jałojzy schczěpicz dachu. Něhdze 250 muži po schczěpjenju jětrowe pucheřki dostachu, tym druhim puczowarjam pak niczo njebě. W Porte-de-France 25. februara dwaj matrosaj sastupischtaj, kotrajž pak hižom nasajtra na jětro skhorischtaj. A hacž runje běchu nětko na tej łódzi s tejko ludom tsjo na jětra khori, dha tola žadyn druhi jětra njedosta. Cži, kotsiž po schczěpjenju pucheřki dostali njeběchu, wostachu teho dla strowi, dokelž jich czěło žanu pokhilnoscz k jětram njemějesche, a tych druhich bě schczěpjenje psched jětrami wobarnowało.

Wužitnoscz jětraschczěpjenja ßo drje lěpje dopokasacz njehodzi, hacž s tym, so wot 500 cžlowjekow, kiž běchu s tsjomi na jětra khorymi na jenej jeniczkej łódzi hromadze, tež ani jedyn jětra dostał njeje.

Na druhich łódzach ßu ßo potom tež schczěpicz dali a na tajke waschnje dozpili, so tam nichtón jětra njedosta.

Najnowsche.

Draždžany, 10. julija. Krónprynz Albert a krónprynzeßyna Karola staj dzenßa rano s Tegernsee ßem pschijěłoj.

Paris, 9. julija. Thiers s generalom Manteufflom wo to jedna, so bychu ßo sa němske wójsko tak mjenowane baraki natwarili, tak so wojazy njebychu trjebali wjazy pola Franzowsow w kwartirje bycz.

Petersburg, 8. julija. Khěžor Alexander je khěžorej Pawołej pomnik w Pawłowsku stajicz dał, kotryž ma ßo 11. julija ßwjedzeńszy wotkrycz.

Swětne podawki.

Sakska. Dokelž je w Delnej Awstriji ſ nowa ſkótny mór wudyrił, dha ßo ſ Czech žane howjeda, wowzy a koſy hacž na dalſche do Sakſkeje njepuſchcza.

We wokolnoſczi Oſchatza ßu ßo w nowiſchim czaßu ratarſzy dźěłaczerjo ſarjekli, ſa dotalna ſdu dale na dźěło khodźicz. Duž ßu tam wſchelazy burja a ryczerkublerjo 3. julija ſhromadźiſnu dźerželi, w kotrejž wuradźowachu, kak by ßo tajke ſarunanje ſkerje a lěpje wotſtronicz hodźiło. Spomnjeni dźěłaczerjo žadaja ßebi wjetſchu ſdu, ſa dźeń 2 hodźinje mjenje dźěła, lěpſchu jědź a rano poſdźiſche ſtawanje.

Sa liſty do Ruſkeje ßo wot 13. julija wjazy hacž 3 nßl. płaczicz njetrjeba.

Hollandſka kralowa je ßo ſe ßwojeho wopytanja kralowſkeje ſakſkeje ßwójby domoj podała, ſwudowjena pruſka kralowa Hilžbjeta pak nětkotry czaß w Pilnitzu woſtanje. — Kral Jan ßo w tychle dnjach na wjazy dnjow do Lipſka poda.

Bliſko Pirny padże 5. julija ſchěſcz dźěłaczerjow ſ jeneje łódże, kiž tam rěku cziſczeſche, do Łobja. Schtyrjo na brjóh wupłowachu, dwaj pak ßo tepiſchtaj.

S Reichenawa pißaja, ſo je w Mönchez ſkale worſchta kamjenjow dźěłaczera Burkhardta tak ſaßypnyła, ſo je wón na měſcze morwy był.

W Ssobokſku ſtej ßo 9. julija Neumannez dwě zyhlowej bróžni wotpaliłej. Woheń ßu dźěczi ſamiſchkrike.

Prußy. W Naßawje bu 9. julija pomnik, k czeſczi prjedawſcheho pruſkeho miniſtra Steina ſtajeny, na ßwjedźeńſke waſchnje wotkrytu. Pruſki kral, jeho knjeni mandźelſka a krónprynz běchu tam teho dla też pſchijěli.

Krónprynz ßo ſe ßwojej knjenju mandźelſkej 15. julija na nětkotry czaß do Berchtesgadena poda.

Twjerdźiſna Neiße w Schleſynſkej budże powjetſchena a budża ſ wonka njeje wſchelake forty natwarjene.

Miniſterſtwo je pjecza wobſanknyło, ſo ermelandſki biſkop Kremenz žanu ſdu wjazy njedoſtanje, dokelž ßo tak njeſadźerži, kaž ßebi to miniſter kultußa žada. Ta ſwada je woßebje ſ teho naſtała, dokelž běſche biſkop Kremenz jenemu profeßorej ſakaſał, kſcheſczijanſku wucžbu wucžicz, dokelž do noweje wucžby wo bamžowej njemolnoſcze njewěrjeſche. Lětna ſda biſkopa Kremenza ßo na 23,000 toler wobliczа.

Wjerch Bismark je w nowinach woſjewicz dał, ſo wón na žane liſty njewotmolwi, kiž ßo jemu do Varzina poſczeku, dokelž chze wón tam měr měcz.

Hacž dotal ßo dokhody ſ wójnſkeho ſarunanja a ſ kontribuzijow, w Franzowſkej ſczinjenych, na 641 millionow toler wobliczа. Wot tych je Bajerſka 36, Würtembergſka 10, Badenſka 9 a Heßenſka 4 milliony doſtała. Bjes kraje prjedawſcheho poknóznoněmſkeho ſwjaſka ßo hiſchcze niczo rosdźěliko njeje, dokelž hiſchcze wſchě wójnſke wudawki ſapłaczene njeßu. Potom, hdyž je ßo to ſtało, też tute kraje tejko wot ſarunanja doſtanu, kaž po wulkoſczi wójſka na nje pſchiňdże.

W naranſchich Prußach je lětßa jara wjele ludźi do Ameriki wucžahnyło a hiſchcze wjazy ßo tam na wucžehnjenje hotuje.

Awſtria. Wojerſke manövry, kiž mějachu ßo lětßa w Czechach wotdźerżecz, ßo tam njeſměja, dokelž ßu tam ludźo pſches powodźenje wulku ſchkodu czerpili.

Hrabja Beuſt na nětkotry czaß do Awſtrije pſchiňdże a ßo w novembru ſaßo do Londona wróczi. (Wón je tam awſtriſki poßłanz).

Na khrowatſkim ßejmje ßu hacž dotal adreßu na khěžora wuradźiki, w kotrejž ßu wſchelake žadanja kraja wuprajene. Narodnokhrowatſka ſtrona mà w ßejmje wjetſchinu, duž je też wopſchijecze adreßy tajke, kajkež chzedźa ßwěrni Khrowatojo měcz a na tajke waſchnje khěžor tola też jedyn ras ſhoni, ſchto Khrowatow cziſchczi.

Rußowſka. Ruſki poßłanz na turkowſkim dworje, general Ignatjew, kiž bě na khwilu do Rußowſkeje pſchijěł, je ßo ſaßo do Konſtantinopla podał.

Kholera, kotraž je w Kijowje wudyrita, ßo w tamniſchej wokolnoſczi dale a bole rospſchěſczera a je tam hižom tójſchto ludźi na nju wumrjeło.

W Rußowſkej po nětkotrym czaßu też ſakon wuňdże, ſo dyrbi kóžde dźěczo wěſty czaß do ſchule khodźicz. — Miniſterſtwo ſjawneho wucženſtwa je wobſanko, ſo ma ßo hiſchcze lětßa ßydom nowych wucžerſkich ſeminarow ſakožicz.

Ruſki khěžor je na chiwaſkeho wjerćha pißmo ſ požadanjom poßłał, ſo dyrbi ruſkich kupzow, kotrychž jatych dźerži, bórſy puſchczicz, hewak ruſke wójſko na njeho poſczele.

Franzowſka. Dokelž je nětko bjes franzowſkim pſchedßydu a němſkim poßłanzom wſcho poſtajene, kak ma ßo ruczniſche ſapłaczenje wójnſkeho ſarunanja ſtacz a dokelž ßu tajke poſtejenja wot franzowſkeho ßejma ſa dobre ſpóſnate, dha je nětko franzowſki miniſter finanzow poruczność doſtał, kak ma tu požczonku wot tſjoch milliardow ſczinicz.

Jendźelſka. Tak mjenowana alabamſka ſwada, kotruž Jendźelſka ſ amerikanſkej uniju ma, ßo ßnadź bórſy ſkónczi, dokelž je amerikanſka unija ſarunanje tak mjenowaneje indirektneje ſchkody ſpruſchczika. — (Ta zyła ſwada je — ſchtož ßmy w ßwojim czaßu hižom powjedali — teho dla naſtała, dokelž běſche jendźelſke miniſterſtwo w czaßu wójny, kiž unia ſ tymi krajemi wjedźeſche, kiž chzychu ßo wot njeje wottorhnycz, jenemu człowjekej, k njepſcheczelam unije ßkuſchazemu, dowoliło, ſo bě tón w jenym jendźelſkim pſchiſtawje wójnſku łódź natwaricz dał a potom ſ njej do morja wujěł a unionſke pſchekupſke łódże łojił, wurubił a ſpalił. Tuta łódź rěkaſche Alabama a je pſchekupzam amerikanſkeje unije ſatraſchnje wjele ſchkody naczinika.

Schpaniſka. W poßlenich dnjach wſchelake nowiny pißachu, ſo je w Schpaniſkej jenoż hiſchcże jena banda karliſtiſkich ſbĕžkarjow a ſo budże ta też bórſy roſehnata. Hacż pak je tajka powjeſcż wĕrna, to ßo prajicż njehodźi, wjele wjazy ſda ßo wĕſte bycż, ſo Don Karlos, hkowny nawjedowaŕ ſbĕžkarjow, hiſchcże pſchezo w Schpaniſkej pſchebywa.

Straſchne njeſboże

je ßo w Biſkopizach 4. julija pſchipołdnju $^3/_4$12 hodźinow ſtako. Mjenujzy dwaj njeżenjenaj cżłowjekaj, wĕſty Roch ſ Goldbacha a wĕſty Teich ſ Pikawy, buſchtaj pſchi ryczu noweje, hižom nĕhdże 30 kohczi hkubokeje ſtudnje ſaßypnjenaj. To njeſboże ſta ßo pak na to waſchnje, ſo ßo na jene dobo poknózná ſcżĕna ſtudnje ſ mozu dele wali, hrjady a deſki roſkama a teju njeſbożomneju, kiż delka dżĕkaſchtaj, nĕhdże 10—14 kohczi ſ pĕſkom a rospadankami pſchikry. Teich je, na cżoż chzemy bórſy tudy ſpomnicż, najſterje hnydom pſchi ſawalenju ßwoju ßmjerecż namakaŕ, Roch pak je hakle 7. julija w cżĕmnej hkubinje żałoßnje wumrjecż dyrbjaŕ.

Bórſy jako bĕ ßo to njeſboże ſtako, biſkopſki mĕſchcżanoſta Sinz na 120 ludźi hromadu powoła a cżi ſ wulkej pilnoſcżu wote wſchitkich bokow ſtudnje nĕhdże 6—7 kohczow hkuboko pjerſchcż won wumjetachu. Jako pak bĕchu po poruczńoſcżi knjeżerſtwa — pſchetoż ta wĕż bĕ ßo hnydom miniſterſtwu telegrafirowoła — twarſki radźicżel Lehmann ſ Draždżan a wyſchſchi hewjeŕ Kirchbach ſe 4 wuſtojnymi hewjerjemi pſchijĕli, dha cżi w ſaßypku ßamym dale nuts ryjachu a ſwonkne dżĕło ſaſta.

Hižom ßobotu rano nadźijachu ßo, ſo ſa nĕkotre hodźiny Rocha żiweho tutemu żadkawemu rowej wudobudża, ale hakle 8. julija — po tajkim ſa 4 połne dny, mózachu jeho — tola pak morweho — na ßwĕtko pſchinjeſcż a teho runja też Teichowe morwe cżĕło. O kajku żałoßnu ßmjerecż je tola tón wbohi Roch mĕŕ, pſchetoż wón je najſterje hiſchcże tſi dny w cżĕmnoſcżi żiwy byŕ a podarmo po prawoczaßnym wumoženju ſdychowaŕ!

Bĕſche to ſrudny napohlad, jako Rochowej ſtarſchej pſchi hkubokim rowje ßwojeho ßyna ſtyknywſchi ruzy wot hodźiny k hodźinje na jeho wumoženje żedźiwje ale podarmo cżakaſchtaj. Kaŕ luboſnje klinczachu jimaj ßkowa hewjerjow, hdyż ſaßo a ſaßo rĕkaſche: „Waju ßyn je hiſchcże żiwy a my jeho po krótkim cżaßu rowej wutorhnjemy! Tola jich nadźija ßo njedopjelni.

Schto je na tym njeſbożu wina było, to ßebi ludźo wſchelako wukkaduja. Nĕkotſi mĕnja, ſo pſchi tym lutym pĕſku ſnutſkomny wutwar njeje twjerdy doſcż byŕ a ſo teho dla wina na twarſkim miſchtrje Schołcże leżi, kiż je twarbu wot hoſcżeńzarja Hauterna na ßo wſaŕ. Druſy praja, ſo je ßo wot teho, ſo pſchi bliſkim twarjenju wulkeho maſchinoweho wuhnja jara wulke kamjenje dele mjetachu, wokolna ſemja tak ßylnje ſatſchaßowaka, ſo je ßo ſkónczńje pjerſchcż w ßußodnej ſtudni ſawaliż dyrbjaka.

Spomnjeny twarſki miſchtr bĕ runje po rĕblu ſe ſtudnje horje flĕſt, jako ßo jedyn bok dele wali. Roch bĕſche też hižom nĕkotre ſkhodżeńki horje byŕ, jako ßo prĕni ſaßypk ſta a jeho wo pokojzu do pĕſka ſawrje. Schołta chzyſche ßo wróczicż, ſo by Rochej pomhaŕ, ale hnydom ßo druhi kruch dele ßypny a Schołta lĕdom ßam ſaßypnjenju wuczekny.

Wjele ſtow ludźi ſ mĕſta a ſe wßow ßo ſkhadżowaſche a dżeń wote dnja na wumóżenje teju ſaßypnjeneju wotczakowaſche. Ssobotu dopołdnja tam też k. miniſter ſ Noſtitz-Wallwitz pſchińdże.

Dopis.

H. Se Ssmilneje. W ſańdżenym mĕßazu je w naſchej woßadże tójſchto pohrjebow było a je teho a tamneho nahła ßmjerecż potrjechiła. Jeneho kowarſkeho w kopjeni ßyna morweho namakachu, kotrehoż bĕchu pſched krótkim cżaßom hiſchcże ſtroweho a cżerſtweho widżeli. Jedyn cżĕßla ſ Trjechowow bĕ póndżelu do Budyſchina na dżĕło ſchoł, wutoru pſchińdże khory domoj a ßrjedu bĕ morwy. Jena ſchulerka ſkhori na ſahorjenje w żiwocże a bu ſa nĕkotre dny na pohrjebniſchczo pſchewodżena.

Tudy wobradżi Bóh żiwnoſcżerjej Preuſche trójnikow — dwaj ſtaj pak po nĕkotrych njedżelach wumrjekoj. Żona ſchklenczerja Weiſa porodżi dwójnikow, wot kotrejuż je też jedyn wumrjeł.

Żita ſteja lĕtßa pola naß jara rjane, hacż runje ßu trochu rĕdke. Najkraßniſcha je pſcheńza, kotraż ſ wjetſcha wſchudżom każ lĕß ſteji; też jeczmjeń a wowß je rjany. Bĕrny, kaŕ a runkliza woko wo prawdże ſwjeßeluja. Nĕſchto wiſchnjow ta mamy, tola dołho niz tak wjele, każ ßebi to po kżenju myßlachmy. Też jabłukow je mało, hacż runje kraßnje kżĕjachu. Włóſkim worjecham a winowym pjeńkam je mrós khĕtro ſchkodżiŕ.

Ze Serbow.

S Budyſchina. S pſchiſwolenjom kralowſkeho hamtſkeho hetmanſtwa ßo w tychle dnjach bjes ſakſkimi Sserbami ſbĕranje dobrowolnych pjenjeżnych pſchinoſchkow k temu wotpohladanja ſapocżnje, ſo by ßo wot nich cżeſtny dar k kralowſkemu 50létnemu mandżelſkemu jubileju ſhotowacż daŕ a Jeju majeſtoſcżomaj kralej Janej a kralowej Amaliji w ßwojim cżaßu w mjenje Sserbow pſchepodaŕ, ſo bychu tak ſakſzy Sserbja ſ nowa ßwoju luboſcż k ßwojemu kralowſkemu domej wopokaſali. My ßmy ßkyſcheli, ſo ßo bjes Sserbami wjele ſwolniwoſcże k tajkemu ſkutkej pokaſuje a nadźijamy ßo po tajkim, ſo

ßo tejko nawda, ſo budże ßo hódny a pſchiſtojny ſkotokwaßny dar ſhotowacz dacz móz. — Schto je kóżdy dak a kak ßu ßo nawdate pjenjeſy nakożike, wo tym budże poſdźiſcho podrobny ſapiß cźiſchczany a ſjawnje rosdawany.

S Budyſchina. Bliſko tak mjenowaneho ſchlajfmyna ßu wiſchnjowe ſchtomy ſ nowa kćźecz poczeli.

S Laſa, 9. julija. Tudy wumrje ſańdżeny tydżeń wudowa Hana Hobkowa rodż. Ssmolerjez, ſawoſtajena mandżelſka njebo ſahrodniſkeho żiwnoſcźerja Jurja Hobki, nimale 89 lět ſtara.

S Hrubjelcźiz. Sańdżenu njedżelu wjecźor je ßo njedaloko naſcheje wßy we wotpohladanju, ſo by żiwjenje ſhubił, 42lětny pjekař E. A. Hennig ſ Ohorna pola Potcźnizy na żeleſnizy pſches ſchěny lehnył, hdżeż ßu jeho pſchi wjecźornym cźahu ſ Draźdżan do Shorjelza tak mjenowane wotrumowarje lokomotivy doßahnyli a na bok ßunyli, pſchi tym pak tak wobſchkodżili, ſo je hnydom morwy był.

S Běłeho Khołmza. Tudy ſta ßo 3. junija ½3 hodżinow, ſo błyſk do jeneje kruſchwiny dyri a wot tam wotſkocźi a do domſkich khěźkarja Nowotnika ſlecźa, duzy pſchi poßleńzy 28lětnu Hanu Nowotnikez ſaraſy a domſke ſapali, tak ſo ßo te wotpalichu.

S Delneho Bórku. W tym ßamym cźaßu a tón ßamy dżeń, jako je błyſk w Běłym Khołmzu dyrił, wón tež w dworje tudomneho kublerja Pjetſcha ſapali, tak ſo ßo wſchě jeho twarjenja wotpalichu.

S Mikowa. Wóndano běchu ßo tudy dżěkacźerjo, kiż tu na nowej żeleſſnizy dżěkaja, nětk pſchekorili a pſchi tym knjeżeho pohoncźa ſ Hórki khětro jara nabili.

S Kamjeneje pola Radworja. Njedaloko naſcheje wßy pſchi pucźu do Radworja jena jabłucźina w najrjeńſchim kćenju ſteji.

Přilopk.

* Saßo je pak petroleum na ßmjercźi jeneho cźłowjeka wina. Sofia Preiſingerez, mkoda, ſtrowa a cźerſtwa a najlěpſchu khwalbu wuźiwaza dżowka, kiż pola jeneho knjejſtwa w Blaſewitzu ßkużeſche, bě 2. julija rano ſatepika, na to njehladajo, ſo bliſko wóhnja bleſcha petroleja ſteji. Duż ßo petroleum, bleſchu roſpuknywſchi, ſapali a pſchi tym ſpomnjenu dżowku pola. Jeje draſta w tym ßamym wokomiknjenju w pkomjenjach ſtejeſche a hacź runje wona wo pomoz wołaſche, dha jej tola nichtón rucże doſcź k pomozy njepſchińdże, dokelż w jeje bliſkoſcźi ludżo hiſchcże wſchitzy ſpachu. Hakle potom, jako bě wona dwaj ſkhodaj dele do khěże běżała, palazu draſtu ſ njeje ſdrěchu. Ale wona bě tak ſatraſchnje wopalena, ſo wſcha lěkarſka pomoz a najſtaroſcźiwſche wothladanje niczo njepomhaſche; wona dyrbjeſche wjecźor teho ßamßneho dnja pod wulkimi boloſcźemi wumrjecź.

* W Kijowje (w pokodniſchej Rußowſkej) kholera pſchezo wjazy mozy dobywa, pſchetoż 12. a 13. junija je tam 404 cźłowjekow na nju ſkhorjeło a 189 wumrjeło. Najbole putnizy (pilgerjo) na nju mru, kiż do Kijowa pſchińdu, ſo bychu tamniſche ßwjate měſta wopytali. Tajkich putnikow lětnje něhdże 200,000 ſ wſcheje Rußowſkeje do Kijowa pſchińdże.

* Sańdżenu njedżelu popołdnju w 5 hodżinach mějachu we wuherſkim khownym měſcze Peſchcze żakoßnje ßylny orkan (wětr). Wón najprjódży tejko prochu na měſto pſchinjeße, kiż taiku cźěmnoſcź ſakoźi, ſo dyrbjachu ßwěży ſaßwěcźicź a wonka nimale poł hodżiny niczo widźecź njebě. Bjes tym padże wulki ſliwk a bě ßurowe njewjedro. Tón orkan je najprjódży jara wjele ſchkody na rěży Donawje naczinił, hdżeż je wſchelake kódże jara wobſchkodżił, hewak je wjele tſěchow wotkrył, pſchi nowotwarbach roſchty ſpowalał, někotre khěże ſ dżěla podtorhał a jara wjele ſchtomow podkamał a ſwutorhał. Też bu wjele ludźi wobſchkodżenych a ßu ßo někotſi też w rěży tepili, kotrymż bě wětr cźołm powalił. — W blížſchej wokolnoſcźi ßu pak krupy wulku ſchkodu naczinike. W delnym dżěle měſta Peſchta dyrbjachu ludżo do hornich poſkhodow cźěkacź, dokelż bě tam wot ſliwka tejko wody hromadu ſběżało, ſo wona ſ mozu do delneho ſchoßa ſtupaſche.

Wot redakzije.

Wot pſchichodneje ßoboty ßo płacźiſna żita wjazy po kórzach njepoſtaja, ale ßo po waſy poſtaji a to kóżdy ras po 50 kilogrammach (100 puntach). Duż njebudże wjazy rěkacź, ſchto kórz żita płacźi, ně, nětk dyrbimy ßo praſchecź, ſchto chzedża ſa 50 kilogrammow pſcheńzy, rożki atd. měcź.

Cyrkwinske powjeſće.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Barta Selma, G. Schöny, wětrnikarja w Libochowje, dż. — Hana Auguſta, n. dż. na Židowje. — Marja Emma, njebo Jurja Matiza, khěżerja na Židowje, dż.

Katholſka cyrkej: Korla Auguſt, Jakuba Korle Auguſta Krala, wobydlerja pod hrodom, ß. — Marja Madlena, Auguſta Krala, murjerja, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 22. junija: Hańża rodż. Bjarez njebo Antona Eiſelta, khěżerja na Židowje, ſawoſtajena mandżelſka, 85l. 9m. — 25., Korla Auguſt, Jakuba Korle Auguſta Krala, wobydl. pod hrodom, ß., 20d. — 28., Jurij Kſchižank, ſahrodnik, 77l. — Marja rodż. Schtrympiz, Bjedricha Wylema Pietſchmanna, cźěßle na Židowje, mandżelſka, 29l. 7m. 2d. — Ernſt Herman, Michała Urbana, pohonča pod hrodom, ß., 2l. 2m. 27d. —

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Hdźe dha pak ßy khodźił, Motso?

Mots Tunka. Tam a ßem, wóndano pak běch w tej wßy blisko schtyrjoch hórkow.

H. D. Schto dha ßy tam nadeschoł?

M. T. Jeneho cźłowjeka, kiž morwy njeběsche, ale ryczecz njemóžesche, jako jeho sa brodu a potom sa nohu pschimnych.

H. D. Ssnadź je wón němy był?

M. T. Hm, to ja njewěm; mi ßo wjele skerje sda, so wón ryczecz nochzysche a mi teho dla niczo njepraji.

H. D. Ale cźoho dla je wón tola tak cźinił?

M. T. Haj, to ja njewěm; ale jena holcźka praji, so je ßo to jeje dla stało.

H. D. Kak dha to?

M. T. Nó, wona je powjedała, so je khwatajzy schła a ßo pschi tym sakopnyła, tak so je k semi panyła; tón němy cźłowjek je pak jej k pomozy pschischoł a ju sběhnył.

H. D. Hm, tak tak tak!

Na žitnej haßy 52. **Lětne jaquety** Na žitnej haßy 52.

wschěch barbow a wulkosczow, kotrež derje pschisteja,

běły jadriwy burski płat 8/4,
modre a cźerwjene wupjerki, zychi,
rubjany drill, cźischcźane barchenty,
prima-płat, drill sa kholowy,
turnske ßukno

hischcze wschitko po starych tunich płacźisnach porucza

W khlamach ßo ßerbski rycźi.

H. Kayser,
firma: **J. Hartmann.**

Jena **kmana skótna dźowka** móže pschi wyßokej sdźi **hnydom** w młynje w Hownjowje sastupicź, dokelž je dotalna khoroscze dla ßłužbu puschcźicź dyrbjała.

W Dobroschezach pola Delneje Hórki je sahrodniska žiwnoscź cźo. 3 s 8 korzami pola a łuki na pschedań.

Wurjadna shromadźisna
porschiskeho ratarskeho towarstwa
njedźelu 14. julija popołdnju w 4 hodźinach.

Dźenski porjad: Ratarske woheń sawěscźaze sjenocźeństwo. Skasanja nasymskich ßymjenjow. Horjebranje nowych ßobustawow. Naležnoscze towarstwa. Pschednoschk knjesa aßistenta Güntza s Pomorez.

Pschedßyda.

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stoßký w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanskeho agenta postajicz daka a ßo ja teho dla wschitkim, kiž chzedza ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pscheßydlicz, k najpodwolnischim ßkužbam poruczam, ſ tym ßlubjenjom, ſo budu kóždeho wuczahowarja najtunischo a najßwérnischo na měſto jeho požadanja wobſtaracz pytacz.

W Budyſchinje w februaru 1872.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Frankenhäuſka ßol.

My pschepodachmy knjeſomaj

Wollmann & Co., w Budyſchinje

ſa Łužizu ßamopſchedawanje naſcheje

warneje ßele a ſkótneje ßele.

Salina Frankenhauſen.

Na horejſche dźiwajo ßwój ßkład

warneje ßele a ſkótneje ßele

najlěpje poruczamoj. Saßopſchedawarjo dóſtanu rabatt.

W Budyſchinje.

Wollmann & Co.

Prawdźiwa Glöcknerſka hojata a czehnita žałba, ſe ſchtemplom M. Ringelhardt wuhotowana, dla ßwojeje **wobßebneje** hojazeje mozy ßwětoſnata, ßo ſa ßlědowaze czerpjenja poruczа, jako ßu:

wicz, drjenje, podagra, rheumatismus w ſhibadłach, koſczožer, karbunkel, jětßenje, ßucha a mokra liſchawa, kurjaze woka, woſabjenje, wopalene ſtawy, kaž tež wſchě wotewrjene, ßo jětſjaze, roſſkhódne, ſyfilitiſke bolaze a czerpjenja, nabubnjenje ſalſow atd.

Tež najſtarſchu ſchkodu tale žałba ſahoji.

Sa 2½ nßl. dóſtacz w **hrodowſkej** kaž tež w **měſchczańſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Aukzia.

Na knježim dworje w Hucźinje budźa ßo njedźelu 21. julija t. l. popołdnju wot 4 hodźinow jena połkryta chaiſa, jedyn jenopſchežny njekryty wós, wobaj derje dźeržanaj, kuczowe graty, jedyn rajtny grat, někotre ſoſa, wjazore blida a ſtolzy, jena płokaza maſchina, kaž tež wſchelaka hiſchcze dobra domjaza a hoſpodarſka nadoba ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

A. ſwudowjena Leńſchowa.

W Mikezach je ſahrodniſka žiwnoſcz cžo. 6, bjes wumjeńka, ſ 13 kórzami pola a kuki, ſe 147 dawkſkimi jenoſczemi napokoženа a ſ twarjenjemi w najlěpſchim porjadku ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche pola wobßedźerja tam ſhonicz.

Najlěpſchi

mlokowy a wužitkowy pólver.

Może ßo dóſtacz

w Sderju pola ſkotolěkorja **Allmera**

kaž tež w Budyſchinje pola J. Allmera pod bórklinom cžo. 178 w domje k. Partzſcha.

Tutón hižom wjele lět ſ najlěpſchim ſkutkowanjom trjebany mlokowy a wužitkowy polver ßo woßebje nakožuje pſchi trajazej mokrocze abo ßuchocze, pſchi njewobžernoſczi wſcheho howjaſeho ſkotu, pſchede wſchitkim pſchi krowach, hdyž mloko jara wotebjera, módru, jaßnu abo ßnadź tež krawu barbu dóſtawa, — a da ßo wot tuteho polvera rano na prěnju pizu horſtka, a hewak tež krowom někotre horſtki pſched czelenjom a po nim.

W najbližſchej bliſkoſczi měſta Drażdżan ßo na jene male wjeßne kubleſchko k wobſtaranju ſkótneho hoſpodarſtwa atd. jena žónſka w ßrěnich lětach, jeli možno wudowa bjes dźěczi pyta, kotraž pſchi poknej ſprawnoſczi ratarſke dźěła doſpoknje roſymi. Wona może hnydom abo najpoſdźiſcho 1. auguſta t. l. ſaſtupicz a je wſcho dalſche pola knjenje ſchewzowſkeje miſchtrki Emmy Rychtarjoweje na kotelſkej haßy w Budyſchinje ſhonicz.

Sobotu 29. junija je jedyn ſelený pſchedeſchczník (Regenſchirm) w jenej khěži na kamjentej haßy ſtejo woſtał. Sprawny namakař chzył jón ſa pſchiſprawne myto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacz.

Wot podpißaneho kralowſkeho ßudniſkeho hamta budże ßo

7. auguſta t. l.

dopołdnja w 11 hodźinach

k ſawoſtajeńſtwu Jana Hanuſchka w Scheſchowje ßłuſchaze burſke kubło cźo. 15 wopalneho kataſtra a fol. 32 gruntſkich a hypothekſkich knihi ſa tamniſchu wieß, kotrež na leżomnoſcźach 34 hektarow 15 arow wopſchija a je ſ 538,47 dawkſkimi jenoſcźemi napołożene, pod wumĕnjenjemi, w termiji woſſewjomnymi na ſawoſtajenym kuble na pſcheßadźowanje pſchedawacź, ſchtoż ßo pod pokaſanjom na pſchibitk, na tudomnym ßudniſtwje a w ſcheſchowſkej korcźmje wupoßßnjeny, ſ tutym k nawjedźenju dawa.

W Rakezach, 1. julija 1872.

Kralowſki ßudniſki hamt.
Geyler.

Nĕmſke źiwjenje, penſije a renty ſawĕſcźaze towarſtwo na wſajomnoſcź w Potsdamje.

S tutym k ſjawnemu nawjedźenju dawam, ſo je wot naß knjes **Otto Moritz v. Döring** w Draźdźanach jako inſpektar naſcheho towarſtwa ſa Sakſku pſchiſtajeny.

W Draźdźanach 8. julija 1872.

Nĕmſke źiwjenje, penſije a renty ſawĕſcźaze towarſtwa na wſajomnoſcź w Potsdamje.
Subdirekzia ſa ſakſke kraleſtwo.
Ernſt v. François.

Na horejſche woſſewjenje dźiwajo poruežam ßo k wobſtaranju ſawĕſcźenjow ſa nĕmſke źiwjenje, penſije a renty ſawĕſcźaze towarſtwo na wſajomnoſcź. Proſpekty, formulary ſa namjety a wſcho podrobniſche wukaſanje najſwolniwſcho dawa

Otto Moritz v. Döring.

W Brĕſezach pola Woſporka je jena khĕża ſ 2¼ kórzom pola na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicź pola gmejnſkeho prjódkſtejerja tam.

Woſſewjenje.

Pola knihiſkładnika naſcheho ßerbſkeho lutherſkeho **knihowneho towarſtwa**, k. pſchekupza Wehle na **mjaßowym** torhoſchcźu w Budyſchinje ßmy po pſcheczelniwym źadanju nĕtko w Knjeſowym mjenje **ſkład ßerbſkich a nĕmſkich biblijow** (zyłych **biblijow**, w kotrychž ßu tež apokryphiſke knihi,) ſałożili a mózemy je ſa tu ßamu niſku płacźiſnu woſtajicź, kajkuž na ſkładze hłowneho bibliſkeho towarſtwa w Drežźdźanach maju.

Pomozne bibliſke towarſtwo ßerbſkeje prĕdarſkeje konferenzy.
H. Imiſch, pſchedßyda.

W Połpizy je jena ſahrodniſka źiwnoſcź ſ 8 kórzami 33□ prutami pola a łuki, bjes wumjeńka, ſe žnjemi na pſchedań a je wſcho dalſche w korcźmje tam ſhonicź.

W Nowym Luſcźu pola Njeßwacźidła je khĕża cźo. 11 ſe ſchtyrjomi kórzami pola a ſe ßadowej ſahrodu na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicź.

Ja ſ tutym kóždeho warnuju, mojemu ßynej Janej Dubſkemu pjenjeſy pożcźicź, dokelž ja ſa njeho niczo wjazy njeſapłacźu.

Jan Dubſki w Wulkim Wjelkowje.

Dźiwocźanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſmĕje jutſje — 14. julija — po nyſchporje popołdnju w tſjoch ſhromadźiſnu. **Pĕtr Mjónk.**

Atteſt.

Knjeſej **Th. Höhenbergerej** w Wróßławju.

Mi dobrocźiwje pſchipoßłane ſarybowanje (**Tannin-Terpentin**) je mojej pſches rheumatiſke boloſcze k **dźĕłu njekmanej ſcźinjenej ruży ſaßo tak doſpołnje wuſtrowiło**, ſo ßo hnuty cźuju, Wam ſ tutym ßwój najlĕpſchi, najwutrobniſchi dźak wuprajicź.

W Wrótßławju, 1. novembra 71.

H. Hein, ſchewſki miſchtr, Ohlauerſtr. 32.

Prawdźiwy ma jón w Budyſchinje **Heinr. Jul. Linka** w bleſchach po 12½ nßl. a po 1 tl. na pſchedań.

Jedyn **wolazy** może hnydom ßłużbu doſtacź na knjeźim dworje w Cźelchowje.

Jedyn **tyſcherſki** może hnydom dźĕło pola podpißaneho doſtacź. **H. Stiebnar** w Ssowrjezach.

Jedyn **tyſcherſki** pola podpißaneho trajaze dźĕło doſtanje a może tam tež jedyn **wuczomnik** mĕſto namakacź.

Tyſcher **G. Patoka** w Njeßwacźidle.

We Łuſy je źiwnoſcź cźo. 48 ſ ½8 kórza pola a łuki, ſe žnjemi, bjes wumjeńka, hnydom na pſchedań a je wſcho dalſche pola wobßedźerja tam ſhonicź.

Jedyn pilny dźĕłacźeŕ może we wuhlowym ſkładze knjeſa Barteldesa na budyſkim dwórniſchcźu mĕſto doſtacź a je wſcho dalſche tam ſhonicź.

Lĕtuſche **rżane** žnĕ pſcheda ßrjedu 17. julija popołdnju w 4 hodźinach **A. Kilian** na Ssokołzy.

W Jatſjobju je khĕża cźo. 22 ſ 2 kórzomaj pola, ſ 1 kórzom łuki, ſe ßadowej a ßołotowej ſahrodu na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicź.

Praktiske a wužitne

jako

wobrasy k wotczehnjenju a albumy,
listownje a wobrasate knihi,
kouverty a listne papjery,
knjenjaze tasche a portemonnaije,
etikety a fotografije,
wohnjostroj a muchazu papjeru,
gumijowe mězki a spěwarske knihi,
manschety s kože a papjery,
wrjeskadka a protyki,
kožane mapy a holczaze tasche,
murjerske schablony a karty,
schite kaschczíki a notizknižki,
wobkatki a shožopschejaze khartki,
papjerjane schaty a pausnu papjeru,
kwiczate skoczata a kschczeńske listy,
rabirowazy gumij a wokojki,
hrajne karty a pißne mapy,
tinty, skotopěsk, pißadka,
czaßnikowe rjeczaski a krywadka,
pscheměnjate hrajki a tuschkaschczíki
wechselschema a sliczbowanja,
zejchnowansku papjeru a cigarrowe etuije

porucza

M. Weiser
na žitnej haßy.

Dopokasmo.

wo wožebnoszi **Dr. med. Hoffmannoweho**
běłeho seloweho brostsyropa.

Mój syn mějesche dlěschi czaß czwilowazy kaschel a dybawoscz. Po poruczenju jeneho pscheczela kupich pola knjesa **Alberta Plaschka** tudy poł blesche wot Dr. med. **Hoffmannoweho běłeho seloweho brostsyropa** a je mój syn psches jeho nakožowanje kaschel a dybawoscz wotbył. Ja to rad wosjewjam, so bych podobnje khorych na to kedźbnych sczinił.

Hirschberg w Schles. w decembru 1869.

Friedrich Seydler, knihiwjedźer.

W blescha po 1 tl., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón stajnje prawdźiwy na pschedań:

w **Budyschinje** knjes Rudolph Hölzer; w **Seifhennersdorfje** knjes Ernst Donath; w **Schěrachowje** knjes Ferd. Pech; w **Neugersdorfje** knjes Raimund Herbrich; w **Ebersbachu** knjes August Ernst; w **Klukschu** knjes Ernst Postel; w **Nowosalzu** knjes Rich. Bamberg; w **Kamjenzu** knjes Hermann Kästner; w **Eybawje** knjes J. G. Müller; w **Biskopizach** knjes Bernh. Kunza; w **Zitawje** knjes Ferd. Müller jun.; w **Ledźborzach** knjes E. Jordan; w **Ostritzu** privil. haptyka.

Hólczeż wot sprawnych starschich, kiż chce **pjekarstwo** nawuknycz, może město dostacz pola pjekarskeho mischtra Dernoscheka na swonkomnej lawskej haßy czo. 827 w Budyschinje.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 6. julija 1872.

Dowoz: 5479 kórcow.	Płaćizna w płerėzku											
	na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			nišša.			najwyšša			najniža.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pšeńza	7	15	—	7	—	—	7	20	—	7	7	5
Rožka	4	22	—	4	20	—	4	22	—	4	20	—
Jećmjeń	3	22	5	3	18	—	3	22	5	3	20	–
Wowß	2	12	—	2	10	—	2	12	—	2	7	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	27	5	7	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	15	—	6	5	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	—	25	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczesche w Barlinje:

spiritus 22 tl.—23 tl., pšeńza 66—84 tl., rožka 40—54 tl., rėpikowy wolij (njeczišczeny) 23½ tl. — nßl.

Czahi po železnizy:

S Budyschina do Draždźan: Rano 6 hodźinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjenza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjeczor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3½ 80½ B., 1847 4½ 97 G., 1854 4½ 97¾ G., 1870 5½ 105 B., prjed. sakš. schles. žel. akz. 41 101 B., prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5½ 102 B., landrentenbr. 3⅓ 85¾ G., kuž. pfandbr. 4½ wupowjedźne—. do. 4½ njewupowjedźne 95 G. — Akzije: Lipsko-draždź. 258 bz. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakš. bank 159 B., hornokuž. bank 105½ G., winske bankowki 90¾ (18 nßl. 1½ np.) — Lubijske — Budyske papjerniki 150½ bz., sebn. pap. 105 B., s. masch. fabr. Hartm. 104 B., budyske ßuku. a wulkomkynske akz. 96 G., kuž. masch. fabr. B. 109.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 29. ~ 20. julija. ~ 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěšćki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wobtach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtčetna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. posće 8½ nsl.

Wopschijecze: Wuβudženja. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. S Minakała. S Khwaczicz. S Dubrawki. S Horneho Wujesda. S Małych Radmeriz. S Mjedżojssa. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjesczе. — Hanβ Depła a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Wuβudženja.

Wot žitawskeho wokrjeβneho βuda bu 11. julija 47 lětny Handrij Just s Kschiweje Borschcze wschelakich pschestupjenjow dla k 3 lětam khostarnje wotβudženy. Justa βu wot jeho 22 lěta hižom 12 krócz k dlěschemu a krótschemu jastwu wotβudźili, ale to niczo pomhako njeje a wón je, hdyž βu jeho s jastwa puschczili, kóždy ras bórsy saβo kranyk a jebak. Poβleni ras běchu jeho 7 jebanstwow dla do pschepytanja wsali. Wón bě mjenujzy korczmarja Sendn w Łupej wo 2 tl. wujebak, βo sa wulkosahrodnika Lorenza s Czemjerz wudawajo. — W Ostritzu je βo sa bratra grunawskeho fararja Mrósa a sa wulkeho kublerja wudawak a kožkarjej Puellej jedyn pjelz wurynczak a korczmarja Schmidta w Ostritzu wo 4 tl. 15 nβl. sjebak. — W Nowosalzu wurycza tsjom człowjekam wězy, kiž běchu něhdże 7 tl. hódne, prajizy, so je kubler Robel s Bělczez. — Dźiwne wobschudženje wón skónczinje hody 1870 w Lorenzez korczmje w Bejerezach wuwjedże. Wón βo tam sa kublerja Lorenza s Bělczez wudawasche a czinjesche, jako by jara wurudženy byk, dokelž je jemu žonu s dźěsczom wumrjeła, pschi tym powjedajo, so ma rjane kubło, wjele koni, kruwow atd. Tajke kž wón pak woβebje teho dla βnowasche, so by korczmarjez βkužobnu dźowku narynczak, kotrejž pódla pytnycz da, so by βebi ju sa žonu wsak, hdy by jeho wona měcz chzyła. Tej βo pak tajki samózny burik bórsy spodobasche a wona teho dla haj prajesche, cz bu postajene, hdy ma Just jako jeje nawoženja s wosom po nju pschijecz, so by s njej k jeje starschimaj jěk a tam wscho trěbne do rjadu stajik. Symy dla βebi wón wot njeje na dompucz wulke wokmjane rubischko požczi a měnjesche cz, so budże cz sa teho jeneho konja nowa deka trjeba, kotruž by na dompuczu kupicz chzyk, ale so βnadź jemu pjenjesy doβahacz njebudża a so by jemu teho dla ta dźowka něschto pjenjes požczika. Ta jemu cz da, schtoż runje mějesche ale to k jeje sbožuwjazy njebě, hacz 1 tl. — So βo Just pola njeje wjazy pokasak njeje, to móże βebi kóždy myβlicz. — Pschi wotβudženju wón žanu želniwosć njepokasa a sdasche βo, so je wscho sacżucze lěpscheho zyle shubik.

Wot lubijskeho wokrjeβneho βuda bu 12. julija 17lětny hornczerski Julius Emil Groβa s Hrodźischcża k 7 létam jastwa wotβudženy. Wón bě mjenujzy rad do zusby hicz chzyk a teho dla βwojeho nana wo pjenjesy proβyk, kotrez bě jemu tón pak sarjek, prajizy, so je k temu hischcze jara mkody. Duž wobsankny wón, nusne pjenjesy kranycz, so by do βwěta hicz móhk. Wón bě w domje hrodźischczanskeho gmejnskeho prjódkstejerja Mětracha derje snaty a chzyssche tam pjenjesy kranycz. Wón teho dla w nozy staże a s woknom won skoczi, dźěsche k Mětrachez domej a chzyssche tam jene wokno rosrasyc a do jstwy salěsc. Ale to βo jemu potom njespodobne sdasche a wón βo domoj wróczi, wsa tam jenu βekeru a kruch schatoweje lajny, s wotpohladanjom, Mětrachowu skónzowacz, hdyž wona pschiňdże; pschetoż psched Mětrachom žanu bojosc njemějesche, dokelž tón w hornej stwě khory leżesche. S nowa k Mětrachez domej pschischedschi, sakkapa wón dwójzy wo khěžne durje a jako βo jeho praschachu, schto chze, wotmolwi wón, so jedyn pakczik s Wósporka njeβe. Prjedy bě pak lajnu tak pschihotowak, so by ju někomu lohko wokoko schije sadžernycz móhk. Mětrachowa pak bórsy, kaž bě βebi wón to myβlik, se saβwěczenej lampu βama po schodże dele pschiňdże. Jako wona durje wotewri, sastupi wón do khěže, czißny jej sadžernjenje wokoko schije, saczahny to a rubny Mětrachowu dwójzy do hłowy. Wona padże, ale tola wo pomoz sawoka, tak so jeje mandżelski horka stany a sawokajo: ja pschiňdu a tsélu! βo po schodże dele poda.

(Skónczenje str. 236.)

Najnowsche.

Lipsk, 17. julija. Kral Jan 24. julija βem pschijědże a někotre dny tudy wostanje. Wón chze w tym czaβu pschednoschki někotrych nowych profeβorow wopytacz a cz wschelake fabriki atd. wobhladowacz.

Barlin, 17. julija. Khěžor-kral hacz do kónza měβaza w Emsu wostanje, w prěnim tydźenju βo do gasteinskich kupielow poda a βo wot tam w spoczatku septembra do Barlina wróczi.

Swětne podawki.

Sakska. Kaž w druhich sakskich městach, tak ßu też w Ostritzu tym wojakam, kiž ßu w poßlenjej němsko-franzowskeje wójnje ſ jich woßady panyli, pomnik stajili, kiž bu 14. julija w pschitomnoſczi jara wjele ludźi ßwjedżeńszy wotkryty a poßwjeczeny.

Kral Jan je pschiſwolił, ſo ßmě pschedßyda krajneho medicinalskeho kollegija Dr. Reinhard pruski krónski rjad 3. rjadomnje pschijecź a noßycź. Teho runja je kral Jan pschiſwolił, ſo ßmě lubijski ßudniski hamtman ſ Gottſchalck tón ßamy rjad pschijecź a noßycź.

Pschi pukach, kiž ßo 13. julija w Marienbergu psched jenej palenzowej budu mějachu, bu ſignalist Krauſa wot jeneho dźěłaczerja ſ jenym tokſtym kijom tak na hłowu dyrjeny, ſo na měſcze morwy woſta.

W Lüttichawje pola Kinsborka je 10. julija błyſk do herbſko-rychtarskeho kubła dyrił a tam domſke, hródże, wumjeńk, bróżeń a kolnju do procha a popjeła pschewobrocził.

W Selenej Hrabowzy je 37lětna ſchwalcża Jankowa, kiž běſche na jětra ſkhoriła, w tym krótkim czaßu, hdyž runje nichtón pschi njej njebě, ſtanyła a hórnz wſawſchi ſ nim wodu czerpacź chzyła, pschi tym pak do wódnika panyła a ßo tam tepiła. Boża ruczka bě ju ſajała a na měſcze morika.

Na knjeżim dworje w Hainewałdże je 9. julija jedyn byk, kiž mějeſche w ſchrótowym młynje czahnacź, wotroczka Glathu, jako chzyſche jeho tón wobgratowacź, tak ſtraſchnje ſbodł, ſo tón na měſcze morwy woſta.

W Biſkopizach budże bliżſchu njedźelu a póndźelu hornołużiſki ſpěwanſki ßwjedżeń wotdźerżany. Něhdże 800 ſpěwarjow tam k temu pschijědże.

Prußy. Němſka rada je wobſanknyła, ſo ma ßo wot tych 80,000 tl., kotrež je rajchsrath k temu pschiſwolił, w Konſtantinoplu hojerńja natwaricź a to ſa tajkich ludźi, kiž ßu ſ Němzow a w Konſtantinoplu ſkhorja.

Pschedźěłanje 400,000 ſchaßepottſélbow, w poßlenjej wójnje Franzowſam wjatych, ſa němſke wójſko budże haeź do naſtymy hotowe.

Khěżor je guſtav-adolfſkemu towarſtwu pschi ſkładnoſczi jeho lětneho dnja 1000 toleŕ darił.

Pruſki krónprynz ma w tu khwilu hižom 7 dźěczi. Wón je ßo ſ knjenju krónprynzeßynu a ſ tymaj dwěmaj najmłodſchimaj dźěſczomaj do Berchtesgadena podał a tam někotre njedźele woſtanje. Te druhe 5 dźěczi je wón na kupu Föhr do mórſkich kupjel w Wyku poßłał.

Khěżor je pschi podpißanju noweho němſko-franzowſkeho wujednanja 73 Franzowſow, kiž wſchelakich pſcheſtupjenjow dla hiſchcże w němſkich jaſtwach ßedżachu, wobhnadźił a do Franzowſkeje poßłał.

We Wrótßławju (Breslau) je wěſty Forkenbeck ſa wyſchſcheho měſchczańoſtu wuſwoleny. To je prěni krócź, ſo ßu ßebi wot czaßa reformazije jeneho katholika ſa měſchczańoſtu wuſwolili.

Sakoń, po kotrymž je ßobuſtawam rjadu Jeſußoweho towarſtwa — tak mjenowanym jeſuitam — pſchebywanje w Němzach ſakaſane, je woſjewjeny. Woni maja teho dla ßwoje wobßedżeńſtwa w Němzach pschedacź a ßwoje ſchule rospuſchczicź, duchowne ßłużby njeßmjedża też wjazy wobſtaracź. Teho runja ßu też wſchitke druhe ſjenoczeńſtwa w Němzach ſakaſane, kiž ßu na rjad Jeſußoweho towarſtwa podobne.

Awſtria. We wſchelakich nowinach pißachu w ſańdżenych dnjach, ſo ßu w Praſy potajne cźeſke ſjenoczeńſtwo wußlédźili, kotrehoż ßobuſtawy ßu ßo k temu ſjenoczili, ſo bychu nětcźiſcheho cźeſkeho naměſtnika, barona Kollera, a druhich podcźiſchczowarjow cźeſkeho luda ſkónzowali abo tola njeſchkódnych ſczinili, a ſo je teho dla wjele ludźi ſajatych a wjele brónje a munizije. Nětko pißaja pak ſ Wina tamniſche němſke nowiny, ſo drje ſ tym potajnym cźeſkim ſjenoczeńſtwom niczo dale njeje, dokelż ßu jenoż tſjo njewažni młodżenzy do jaſtwa wotwjedżeni a ſo je pschi jenym jenoż někajka ſtara piſtolija namakana a někotre pißma ſ wopſchijeczom młodoſtnych politiſkich wuraſow.

Khrowatſki ßejm dale ſkutkuje a je ßwoju adreßu na khěżora poßłał, kiž je ju pſcheczelniwje pschijał. Dale je wón też poßłanzow do wuherſkeho ßejma wuſwolił a to tajkich mužow, kiž ßu bole měrneho ſmyßlenja, tak ſo je nadźija, ſo ßo khrowatſki lud a wuherſke miniſterſtwo tak někak ſjednatej.

Rußowſka. Miniſterſtwo ſnutſkomnych naležnoſczow w tu khwilu ſakon pschihotuje, po kotrymž budże pschichodnje kóżdy ruſki poddan ßo po ßwojej woli ſ Rußowſkeje do druhich krajow pſcheßydlicź abo ßo ſ zuſeho kraja ſaßo do Rußowſkeje wróczicź móz.

S někotrych ruſkich krajinow piſaja, ſo ßu tam lětßa tójſchto wóhnjow měli a ſo ßu ßo najbole fabriki wotpaliłe.

Awſtriſki arzywójwoda Wylem je 9. julija do Zarſkeho Sſeła pschijěł a tam někotry czaß woſtanje, ſo by tamniſchim wojerſkim manövram pschihladował. Ruſki khěżor bě jemu generala knjaſa Menczikowa, pokkownika knjaſa Gagarina a pokkownika (oberſt) Mikoradowicza napſcheczíwo poßłał, ſo bychu jeho na ruſkich mjeſach poſtrowili.

Jene towarſtwo, najbole ſ Jendźelczanow a Amerikanzow wobſtejaze a ßo ſa kſcheſczijanow evangelſkeho wěruwuſnacza ſtaraze, je ruſkemu khěżorej Alexandrej teho dla dźakny liſt poßłało, dokelż je tón pschiſwolił, ſo ßmědża ßo tajzy evangelſzy ruſzy poddani, kiž ßu pſched někotrym czaßom k druhej wěrje pſcheſtupili, nětko ſaßy k ßwojej prjedawſchej wěrje wróczicź, jeli to ßami chzedża.

Franzowſka. Najwjazy ryczow to nětko w Franzowſkej czini, ſo je pschedßyda Thiers na ßejmje prajił, ſo wón konſervatiwnu republiku ſa najlépſche a najwužit-

niſche poſtajenje ſa Franzowſku dżerži à ſo móże ßo Franzowſka ſe ßwojeho hubjenſtwa jenoż wudobyczy, hdyż też dale republika woſtanje. Tajke wuprajenje ßo pak Bonapartiſtam a Orleaniſtow na żane waſchnje njelubi; pſchetoż czi ßo pſchezo hiſchcże ſ tej mnßlu noſcha, ſo ßo w ßwojim cżaßu nĕchtón ſ Napoleonoweje ßwójby abo jedyn ſe ßynow prjedawſcheho krala Louis-Filippa ſa franzowſkeho krala poſtaji. — Hacż dotal bĕ drje hižom w Franzowſkej republika, ale wona njebĕ hiſchcże na ßejmje wot nikoho pſchipoſnata; duż żadyn dżiw njeje, ſo nĕtko Thiersowe ßłowo tejko ryczow czini.

Schpaniſka. Wſchelake nowiny powjedaja, ſo je nawjedowaŕ tamniſchich ſbĕżkarjow, prynz Karlos, ſe Schpaniſkeje do Franzowſkeje czeknyczy dyrbjak.

Roszohnowanje.

S knižki: Cziche khwilki pſchi Bożej ſtudniczzy.
Wot Jurja Brósła.

Ach, ſtajcże płaczej mĕru,
Mi duſchu njetyſchcże,
We Knjeſu wſchak pſches wĕru
Ssmy ſtajnje w hromadże.
Tón ſwjaſk, kiż duſche ſwjeże,
Tu niczo njedżĕli;
Hdyż tebje mamy, Knjeże,
Ssmy njerosdżĕlomni.

Drje ſawdamy ßej ruży,
Każ bychmy róſno ſchli,
A woſtanjemy duży
Wſchak w ßwjatej bliſkoſczi.
My pohladamy na ßo,
Każ byk ras poßleni,
A woſtanjemy ſaßo
Wſchak w Knjeſu ſjednani.

My jow — a ty ſaß druhdże,
Ty dżeſch — my woſtachmy,
A tola ſtawy wſchudże
Na jenym cżĕle ßmy.
'Schcże junkrócz żohnujemy
Sso każ na rospuczu, —
A tola wſchitzy dżemy
Pucz jedyn k żiwjenju.

Schto dha ßo rudżicz chzemy
A ßylſy wuronicz?
Wſchak Knjeſa wuſnajemy,
S nim chzemy wſchitzy hicz.
Wón wſchitkich jenak hlada,
A jenak wjedże naß:
Na jedyn pucz wón żada
Naß wjeſcz na ſbożny kwaß.

Duż dha ßo rosżohnujmy
Nĕtk ſ duſchu ſtroſchtniwej
A ſ nowa wobtwjerdżujmy
Sslub k cżeſczi Knjeſowej.

Hdyż ßej joh' wuſwolimy
Sa kraßne bohatſtwo,
Dha niczo njeſhubimy,
Hdyż mamy dżĕlicz ßo.

Ze Serbow.

S Budyſchina. W ſhromadżiſnje wubjerka tudomneho poboczneho guſtav-adolfiſkeho ſjenoczeńſtwa, kotraż ßo 16. julija mĕjeſche, ßo woſjewi, ſo je ßo ſa ſjenoczeńſtwo w poßlenim lĕcże 180 toleŕ nawdało. Wubjerk wobſankny, ſo ma ßo prĕnja tſeczina tutych pjenjes ſa evangelſku woßadu w Liberzu a Nĕmſkim Jabłonzu (w Czechach) rosdżĕlicz; ſo by ßo wot druheje tſecziny 2 pieczinje k lĕpſchemu ſchĕrachowſkej evangelſkeje ſchule a 3 piecziny k twarjenju noweje kupjanſkeje zyrkwje nałożike. Tſecża tſeczina mĕjeſche ßo pak bórſy na hłowny wubjerk poßłacz.

S Budyſchina. K wubjerkej ſa ßerbſku ſbĕrku na cżeſtny dar k kralowſkemu 50lĕtnemu mandżelſkemu jubileju je w radworſkej woßadże też gmejnſki prjódſtejeŕ Cyż w Radworju a gm. p. Mĕrczink w Khelnje ſchiſtupik. — Pjenjeſy, kiż ßu ßo hižom pſched ſałożenjom ſpomnjeneho wubjerka w nĕkotrych ßerbſkich wßach kamjeńſkeho ßudniſkeho hamta ſa jubilej nawdałe abo tola podpißałe, ßo nĕtko tajkemu wubjerkej pſchepodadża.

S Minakała. Pſched nĕkotrymi dnjami je wot wyßokeho miniſterſtwa pißmo ßem poßłane, w kotrymż je dowolnoſcz wuprajena, ſo ßmĕ ßo w Łupej zyrkej ſałożicz a twaricz.

S Khwaczicz. Na jenym tudomnym polu bĕ wonduno jene rjane ſtwjelzo widżecz, kotrej bĕ ſ któſkom 3 łohcże 18½zola dołhe.

S Dubrawki. Tudy ßu ßo w nozy wot 8. k 9. julija domſke wudowy Müllerki wotpaliłe a Pjekarjez, każ też Wiczaſez twarjenja buchu pſchi haſchenju bóle a mjenje wobſchkodżene.

S Horneho Wujeſda. Sańdżenu njedżelu pſchipołnju poczachu ßo w drjewjeńzu, k Helferez młynje ßkuſchazym, walczki palicz, tola bu woheń, dokelż ßo ſahe doſcz na njón dohladachu, khĕtſje podujcheny a to bĕ derje, pſchetoż bliſko drjewjeńza wſchelake ſe ßkomy kryte twarjenja ſtejachu.

S Małych Radmĕriz. Sańdżenu póndżelu popołdnju w 2 hodżinomaj błyſk do khĕże tudomneho młynkawobßedżerja Beckela dyri a tam ſapali. Tola radżi ßo, woheń podußycz, tak ſo bu jenoż tſĕcha ſkażena.

S Mjedżoiſa. Tudy wumrje 11. julija k. hrabja Stolberg-Stolberg, prjedawſchi wobßedżeŕ ryczerkubła w Worklezach, kiż bĕ po pſchedaczu tuteho wobßedżeńſtwa ßo na pſcheproſchenje huſczańſkeho k. hrabje ſe Schall-Riaucour ßem pſcheßydlił. Njeboczicżki hrabja, kiż bĕ evangelſkeho wĕruwuſnacża, bu po ßwojim pożadanju na katholſke

pohrjebnischczo w Khróscžizach khowany a to do rowa swojeje, w lěcže 1846 semrjeteje katholskeje maczerje. Pohrjeb sta so po waschnju katholskeje zyrkwje wot khroscžanskich tsjoch duchownych knjezich a pohrjebnu ryč djerzesche evangelski duchowny k. Jäkel s Huski. Wysche semjanstwa wobeju wěruwusnaczow bě tež wjele druhich pschewodzerjow pschischcko.

Přilopk.

* W Czechach su we wschelakich stronach s nowa wulke sliwki měli. Pondzelu 9. julija sakhadzesche we wokolnosczi Radniz, Mleczis a Brascha satraschne njewjedro. W Radnizach pocza so ½4 hrimacz, ale nichtón sebi na zadyn strach njemyßlesche, hacz runje w schtyrjoch tajki sliwk bjes stajnym błyskanjom a hrimanjom padze, so woda bórsy psches 3 kohcze wyßoko w domach delneje wßy stejesche. Žołmy wscho saßo skasychu, schtoz bě wot powodzenja 25. meje někak do rjadu stajene. Někotre twarjenja je woda wotnjeßka a na pola a łuki s nowa wjele njerjada nanjeßka.

W Delnym Stupnu dyri błysk do jeneho dwora a so tam wschě twarjenja wotpalichu, pschi czimž so tež 1 kruwa a 2 kosy spalichu. — Do bliskich podkopkow so woda s tajkej mozu nutswali, so bychu tam 35 hewjerjo pschi samym žiwjenje shubili. Woni dyrbjachu so jara prózowacz, so bychu s podkopkow žiwi won wulěsli. — W nozy pschiczeze druhe njewjedro se sylnym krupobiczom a schtoz hischcze skónzowane njebě, to bu nětko dosaniczene.

* W Bohdalowje (na Morawje) je so w nozy wot 6. k 7. julija něhdze 150 domow wotpaliło. Zyłe městoschko je s wuwsaczom někotrych khěžkow sahubjene a je tež rjana maßivna zyrkej wot płomjenjow skažena. Fara je so tež wotpaliła a dyrbjachu khwatacz, so fararja, kiž na khornym łožu leżesche, hischcze žiweho płomjenjam wutorhnychu. Djewjecz czlowjekow je so wopaliło a jene djěczo sadußyło.

* Delnołužiski „zaßnik" pische s Gołkojz: Ssobotu 22 junija pschidliżichu so po dołhej suchocze popołdnju pěkne mrócżele s lubym deschczom, ale pschi tym sběhny so pschede wßu mózny wichor, sapopadny nasch wětrnik a powali jón. Boże swarnowanje pak bě, so runje nichtón w nim njeběsche. Drjewo, s kotrehoż wětrnik wobstejesche, bu do drobnych ruskow rosbite. Wichor pak jenoż maly kruch tak slě zychnowasche, tak so hacz do wßy njedoßahny.

* Dale pische „zaßnik" s Hródka: Troje smjertne njesboże shonichmy tudy na jedyn ras. Jedyn invalid s poßlenjeje wójny, kiž mějesche na dwórnischczu nóznu skužbu wobstaracz, lehny so pschi pschileczenju jeneho czaha na żelesnu koliju a da so pschejecz. Wón bě hnydom morwy. Swada se swojej lubku bě jeho najskerje k temu nawabiła. — Pola Běłej Wody běsche jedyn budkař tehdy pschedaloko k żelesniży stupił, jako czah nimo khwatasche; lokomotiva hrabny jeho, torhny jeho pod sebje a rostkóczi jeho do smjercze. — Na schußeju bjes Hródkom a Wojerezami padże jedyn fórman, wot skeje khorosczе sajaty, s wosa pod koleso a bu tak pschejědženy, so morwy wosta.

* Sakske khowne biblijske towarstwo smeje swój létny swjedżeń popołdnju 13 aug. w Draždżanach a sakske khowne mißionske towarstwo 14. auguśta popołdnju a to tež w Draždżanach.

* Na jenym polu blisko Neußa (w rheinskej provinzy) su wóndano jene pschenczne stwjelzo wotschczipnyli, kotrež mějesche 48 kłoskow, w kotrychž bě 1440 sornow.

Wußudżenja.

(Skónczenje.)

Großa so sastróži, wotrěsny lajnu wot sadżernjenja, kotrehoż saczehnjenje bě Mětrachowa s rukomaj sadżěwała, hrabny tu sekeru a czekny domoj, hdżež wobej wězy na prjedawsche město pokoži a so do koża lehny.

Mětrachowa psched sudom tón nadpad tež tak powjedasche a Mětrach bjes druhim rjekny, so je so na wokanje swojeje mandżelskeje s někajkim starym teßakom wobronił a jej k pomozy khwatał. Delka je ju w krwi leżo namakał a jako je wona saßo k sebi pschischła, je prajiła: „To bě Emil!" Rano w 5 hodżinach bu wobskorżeny wot wjeßneho rychtarja sajaty. Wón nochzysche najprjódzy wo niczim wjedżecz, posdżischo so pak żandarmej Domschzy wusna. Mětraschoweje rany su posdżischo derje sażike, tak so drje jeje strowosczi dale schkodżicz njebudża.

Cyrkwinske powjesce.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Jan Lowka, wóska, s Haužu rodż. Bałzarjej swudowjenej Krawzowej.

Křćenej:

Pětrowska cyrkej: Marja Ida, Handrija Schołty. wobydlerja, dż.

Michałska cyrkej: Laura Jenny, Korle Auguśta Henniga, lotterijoweho kollekteura na Židowje, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 1. julija: Matej Nowak, żiwnosczeŕ s Wulkeje Subrniży, 64 l. — 3., Handrij Kschižank, wobydleŕ, 59 l. — 8., Marja Helena, Hadama Schlamarja, wobydlerja na Židowje, dż., 9 m. 3 d. — 9., Hana Amalia Gruhlez w Dobruschi, 19 l. 3 m 20 d. — 10., Korla Bohußław Kschižank, wobydleŕ na Židowje, 33 l. 10 m. 3 d. — Bohuwěr Ramsch, wobsedżeŕ leżomnosczе na Židowje, 52 l. — Hana Hańża rodż. Dużmanez, Pětra Gudy, khěżerja pod hrodom, mandżelska, 43 l. 4 m. 6 d.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozoma wótřitaj a ludźi pódla škrèjetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Schto tola nětko ludźo tźa a jebaja, to jedyn tola skoro njeby wěrił!

Mots Tunka. Ale schto dha pak masch?

H. D. No, wóndanjo pschindźech do jeneje wßy a tam mi powjedachu, so je .... janski skotoléčař do wßy pschischoł a tam jeneho hospodarja nawabił, so by jemu hródź wucźischćicź dał.

M. T. Cźini dha ßo tajke dźěko darmo?

H. D. Ach, njebudź tola tak dźiwny!

M. T. Kak dha dźiwny?

H. D. Nó, tola dźě bě ta wěź; pschetoż jako bě ta wěź dokonjana, dha ßebi tón skotoléčař ßwoje dźěko hódnje sapłaćicź da — ale napoßledku to žadyn .... janski skotoléčař njebě, kotrehoż ja znaju, ale někajki ßlěpz.

M. T. Haj, nětko ja tej wěźy dorosemju, to ßo něchtón sa .... janskeho skotoléčarja wudawa a sa drohe pjenjesy khodźo hródźe cźischći a pschi tym tola ludźi sjeba.

H. D. Haj, tak to je a duž ßo njech ludźo psched tajkimi falschnymi ludźimi na kedźbu bjeru.

K dobroczźiwemu wobkedźbowanju

dowolamoj ßebi ſ tutym k nawjedźenju dacź, ſo je naju

deſtillazia

ßwoje ſkutkowanje ſapoczźała a poruczźamoj to k dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Sa ſpěſchne poßłuženje budźemoj ßo ſtajnje ſtaracź.

W Budyſchinje na hornczźerſkej haßy cźo. 535.

Rumschöttel & Welzer.

Wobarnowazy ßrědk pſche ſchparowu khoroſcź (Klauenſeuche)

je w bleſchach ſa 5 nßl. doſtacź w

haptyzy w Rakezach

teho runja ßławny

mlokowy a wužitkowy polver

ſ wukoženjom w ßerbſkej ryczźi.

Hólczeź wot ſprawnych ſtarſchich, kiž chze **pjekarſtwo** nawuknycź, może měſto doſtaeź pola pjekarſkeho miſchtra Dernoſcheka na ſwonkomnej lawſkej haßy cźo. 827 w Budyſchinje.

Łužičan čo. 7 je wušoł

a wopřija: 1) K dnjej 3. julija. Sonett wot F. 2) Smilna wutroba namaka smilenje. Powjedańčko ze stareje francowskeje wójny. Podawa Jan Mili. (Skónčenje.) 3) Tři pohrjebne spěwy. Přełożene wot F. 4) Wo porskanju. Spisał J. Kral. 5) Rjana a hrozna dźowka. Bajka z luda. Podał Jan Šołta. 6) Z Budyšina a z Łužicy. Wot F. 7) Słowjanski rozhlad. Wot J. E. Smolerja.

Jedyn nowy **wós** ſa dweju konjow je na pſchedań w Makßezach cźo. 10.

Wot podpißaneho kralowſkeho ßudniſſeho hamta budże ßo

7. auguſta t. l.

dopołdnja w 11 hodźinach

k ſawoſtajeńſtwu Jana Hanuſchka w Scheſchowje ßłuſchaze burſke kubło cźo. 15 wopalneho kataſtra a fol. 32 gruntſkich a hypothekſkich knihi ſa tamniſchu wjeß, kotrež na leżomnoſcźach 34 hektarow 15 arow wopſchija a je ſ 538,47 dawkſkimi jenoſcźemi napokożene, pod wumĕnjenjemi, w termiji woſjewjomnymi na ſawoſtajenym kuble na pſcheßadźowanje pſchedawacź, ſchtoż ßo pod pokaſanjom na pſchibitk, na tudomnym ßudniſtwje a w ſcheſchowſkej korcźmje wupoßßnjeny, ſ tutym k nawjedźenju dawa.

W Rakezach, 1. julija 1872.

Kralowſki ßudniſki hamt.
Geyler.

Sa wucźahowarjow do Ameriki.

Firma Kareſch & Stotzký w Bremenje je mje tuhy jaka wucźahowanſkeho agenta poſtajiłcź daka a ßo ja teho dla wſchitkim, kiż chcźeja ßo do Texaſa abo do jeneje druheje amerikanſkeje krajiny pſcheßydlicź, k najpodwolniſchim ßłużbam poruczam, ſ tym ßlubjenjom, ſo budu kóždeho wucźahowarja najtuniſcho a najßwĕrniſcho na mĕſto jeho požadanja wobſtaracź pytacź.

W Budyſchinje w februaru 1872.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Sſlĕdowaze wopokaże woßebne, **żołdkpoßßylnjaze** ſtutkowanja

Dr. med. Kochoweho univerſalneho magenbittera

Podpißana, 60 lĕt ſtara, wobßwĕdcźa ſ tutym po prawdźe, ſo je wona hižom dlĕſchi cźaß na **żołdkoßßkaboſcź, njepſchetkaciźiwoſcź a żołdkowidliſchcźa** cźerpika, kotrež njeſpodobnoſcźe ßu ßo po króttim a jara poměrnym nakożowanju Dr. med. Kochoweho **univerſal-magenbittera** ſ dźĕła ſnamjenicźe polĕpſchike, ſ dźĕła doſpołnje ſhubike a je appetit wjele lĕpſchi, hacź to prjedy bĕſche.

Roth a. Sand, 2. jan. 1869.

Anna Sendlbeck.

Na pſchedań maja jón w originalnych bleſchach po 10 nßl:

we **Wehrsdorfje** knjes C. Aug. Schmidt,
" **Seifhennersdorfje** k. Ernſt Donath,
" **Scherachoje** k. Carl Swoboda,
" **Neugersdorfje** k. Raimund Herbrich,
" **Ebersbachu** k. Aug. Ernſt,
" **Lubiju** k. Reinhold Reiß,
" **Budyſchinje** k. Wilh. Jacob a k. Rud. Hölzer,
" **Nowoſalzu** k. Richard Bamberg,
" **Kamjeńcu** k. Herm. Käſtner,
" **Eybawje** k. J. G. Müller,
" **Biſkopizach** k. Bernh. Kunza.
" **Rakezach** k. Dr. Paul Hultſch,
" **Ledźborzach** k. E. Jordan,
" **Zitawje** k. Fr. Müller jun.,
" **Woſporku** k. Bernh. Hilbenz.

Sa khorowaze cźłowjeſtwo.

Kajke žohnowane ſtutkowanje **Glöcknerſkeje cźehniteje a hojateje żałby***) pſchinjeße, je ßo pſchi mni w najwjetſchej mĕrje dopokaſako. Wjele lĕt cźerpjach na **żołdkowidliſchcźa**, cźohoż dla wonka w khribjecźe a pod paźu kule naſtachu, tak ſo mĕjach wot nich naſatraſchniſche boloſcźe. Ja teho dla ſkoro niczo wjazy jĕſcź njemóżach a dokelż żane ßrĕdki niczo njepomhachu, ſrudnemu kónzej pod ſawoſtajenjom 3 njewotcźehnjenych dźĕcźi napſcheczźiwo hladach. Nĕtko ßym ja 6 njedźel **Glöcknerſku żałbu** trjebał, ßym dźakowano Bohu tak ſtrowa, ſo móżu ſaßo wſcho jĕſcź a picź ani najmjeńſchu boloſcź njemĕjo, a ßym rad hotowa, to tež kóždemu ertnje wobßwĕdcźicź.

Wudowa **M. Tiſcherowa** w Gohliſu pola Lipſka, Brüderſtr. 6.

*) Sa 2½ nßl. dóſtacź w **hrodowſkej** kaž tež w **mĕſchcźanſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Woſſemjenje.

Kalkpaleńnje H. W. Siebörgerez herbow w Kunnersdorfje a w Niſkej knjeſam twarſkim miſchtram a ratarjam wſchĕdnje nowopaleny **twarſki kalk**, kaž tež poßleńſchim tež cźerſtwy **rolny kalk** po cźaßomĕrnych tunich płacźiſnach poruczeja, ſ pſchiſpomnjenjom, ſo ßo njewotſchtrychnje ale ßo bohata mĕra da.

Sa knjeſow ratarjow woßebje pſchiſpominamy, ſo ßo kalk w kunnersdorfſkich ſkładach po jara ponižených płacźiſnach pſchedawa.

Katholſki Poſoł cźo. 14. je wuſchoł.

Frankenhäuska ßol.

My pschepodachmy knjesomaj

Wollmann & Co., w Budyschinje

ßa Łužizu ßamopschedawanje nascheje

warneje ßele a skótneje ßele.

Salina Frankenhausen.

Na horejsche dźiwajo ßwój skład

warneje ßele a skótneje ßele

najlěpje poruczamoj. Saßopschedawarjo dostanu rabatt.

W Budyschinje. **Wollmann & Co.**

Na žitnej haßy 52. **Lětne jaquety** Na žitnej haßy 52.

wschěch barbow a wulkosczow, kotrež derje pschisteja,

běły jadriwy burski płat ⅘,
modre a czerwjene wupjerki, zychi,
rubjany drill, czischczane barchenty,
prima-płat, drill ßa kholowy,
turnske ßukno

hischcze wschitko po starych tunich placźisnach poruczа

W khlamach ßo ßerbski ryczi.

H. Kayser,
firma: **J. Hartmann.**

Aukzia.

Na knježim dworje w Hucźinje budźa ßo njedźelu 21. julija t. l. popołdnju wot 4 hodźinow jena połkryta chaisa, jedyn jenopschežny njekryty wós, wobaj derje dźeržanaj, kucźowe graty, jedyn rajtny grat, někotre sofa, wjazore blida a stołzy, jena płokaza maschina, kaž tež wschelaka hischcze dobra domjaza a hospodarska nadoba ßa hotowe pjenjesy na pschedawanje pschedawacź.

A. swudowjena **Leńschowa.**

Tannin-Terpentin,

stary dopokasany a nusny domjazy ßrědk pschi

wicź a rheumatismus

wot **Th. Höhenbergera,** fabrikowobßedźerja a Wrótßkawju.

Prawdźiwy ma jón w Budyschinje **Hein. Jul. Linka** w bleschach po 12½ nßl. a po 1 tl. na pschedań.

Jedyn **wolazy** może hnydom ßłužbu dostacź na knježim dworje w Czelchowje.

W Dobroschezach pola Delneje Hórki je sahrodniska žiwnosć czo. 3 s 8 korzami pola a łuki na pschedań.

C. Grosse & E. Müller,

rěsbarjej w Riesy nad Łobjom,

poruczataj ßo k wudźěłanju wschěch rowowych pomnikow s marmora, granita a pěskowza po najtunischej placźisnje a w najruczźischim czaßu.

K połóżnoscźi wobhydlerjow Budyschina a wokolnoscze staj wonaj prjedawscheho biblijskeho kolporteura, knjesa J. Schneidera na swonknej lawskej haßy czo. 746 ßa ßwojeho agenta postajikoj, na kotrehoż chcźe ßo kóżdy pschi potrjebje wobroczicź.

Na horejsche dźiwajo dowolam ßebi czesczenym Serbam Budyschina a wokolnoscze najpodwolnischo k nawjedźenju dacź, so móża ßebi s rěsbarnje horka spomjeneju knjesow kóżdy czaß pola mje rowowe pomniki skasacź, kotrež ja potom tunjo a woßebje rucze wobstaram. Dokelž mam ja wjele snamjenjow ßa rowowe pomniki, dha może ßebi kóżdy pola mje wubracź, kajki ma tón pomnik bycź, wulki abo mały, drohi abo tuni, a może kóżdy najsprawnischeho poßkuženju wěsty bycź. — Wote mnje ßo tež na požadanje pěkne ßerbske napißma a teksty na pomniki wobstaraja.

J. Schneider.

W Połpizy je jena sahrodniska žiwnosć s 8 korzami 33□ prutami pola a łuki, bjez wumjeńka, se žnjemi na pschedań a je wscho dalsche w korczmje tam shonicź.

(S barlinſkich nowinow.)

Kralowſki napoj!

Selowa limonada,
najwjetſche hygiëniſko-diätetſke wokſchewjenje ſa khorych, wotkhorowazych a ſtrowych.

(42,564.) Zichor p. Neudamma, 2. 5. 72. — Doſtate 6 bleſche kralowſkeho napoja ßo mojemu na **ſtarobnu ßłaboſcź** cjerpjazemu ßwakej jara poßylniłe; też pſchi mojim ßynu, kiž w najwjetſchej mĕrje w ſahorjenju wot **jĕtrow** leżeſche, — jĕtra bechu ſ dźĕła hižom wuſtupiłe — ſahorjenje hnydom wotebjeraſche a jĕtra wuſkhnychu. Wón leżeſche jenoż hiſchcże 2 dnjej w ßnadnym poczenju, ſtany potom a njeje ßo khoroſcź wróciźka, też njeje żana błuſna woſtaka. Runje tak mĕjeſche ßo ſ mojim pſcheczelom Pieperom a kóždy ras po wużiczu jenoż jeneje bleſche Nr. 1.

Carl Hübner, rentier.

42,889.) Fürſtenfelde, 10. 5. 72. — Ja ßo nuczeny cźuju, Wam woſjewicź, ſo pſchi mojej żonje po wużiczu prĕnjeje bleſche kralowſkeho napoja **widliſchcza bróſtowe**, tydźeńſzy nĕkotry krócź ſaſtupowaze a jej ſe ſaduſchenjom hrożaze, prjecź woſtachu; też ſatraſchne **rheumatiſke** boloſcże w lĕwym boku, w khribjecże a w rukomaj wotebjerachu. Ja to jako ſkutkowanje Waſcheho kraßneho napoja ſpoſnaju. —

Aſchenberner, wucźeŕ.

(42,912.) Kulpin, 4. 5. 72. — Mi pſchipoßłane 12 bleſche kralowſkeho napoja ßu na moju ſtrowoſcź najlĕpje ſkutkowałe.

Misdragowicź, ßerbſki farař.

Wunamkař a **jeniczki** fabrikant:

hygiëiſt (ſtrowotny radźiczel) Karl Jacobi
w **Barlinje** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta**, k trójźy tejko wody, płaczi w Barlinje poł tolerja. W **Budyſchinje** 16 nßl. pola H. J. Linki, w **Kamjeńzu** p. H. Pachały a w **Wojerezach** p. Rob. Huſty.

Ja ſ tutym kóždeho warnuju, mojemu ßynej **Auguſtej Dubſkemu** pjenjeſy pożczicź, dokelž ja ſa njeho niczo wjazy njeſapłaczu.

Jan Dubſki we Wulkim Wjelkowje.

Pſchiſpomnjenje. W cź. 28 bĕ „Janej" wotczińſchczane, ale to bĕ wopaki; pſchetož Jan je moj dobry, poßłuſchny ßyn.

Dickowa koncežionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza żałba,
kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſaka, porucza ßo w żerdkach po 3 nßl. a po 12 np.
wot **hrodowſkeje baptyki**
w Budyſchinje.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 13. julija 1872.

Dowoz: 5756 córcow.	Płaćizna w přerĕzku na wikach, wyšša.			niža.			na bursy, najwyša			najniža.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pšeńca 50 kilgr.	4	—	—	4	17	—	4	10	—	4	17	—
Rožka = =	2	26	—	3	—	—	2	27	—	3	—	—
Jeczmjeń = =	2	18	—	2	20	—	2	18	—	2	21	—
Wowß = =	2	8	—	2	10	—	2	7	5	2	10	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	4	20	—	4	25	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka =	5	4	—	5	12	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 =	—	20	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna =	—	18	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 22 tl.—23⅔ tl., pſcheńza 66—84 tl., rožka 40—54 tl., rĕpikowy wolij (njecziſczeny) 24½ tl. — nßl.

Czahi po żeleſnizy:

S Budyſchina do Draždżan: Rano 6 hodźinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wjecźor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyſchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wjecźor 6 h. 50 m.; wjecźor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjecźor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjecźor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakſke wot 1855 3% 80½ B., 1847 4% 97 G., 1854 4% 97¾ G., 1870 5% 105 B., prjed. ſakſ. ſchleſ. żel. akz. 41 101 B., prjed. lub. żit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 102 B., landrentenbr. 3⅓% 85¾ G., łuž. pfandbr. 4% wupowjedźne—. do. 4% njewupowjedźne 95 G. — Akzije: Lipſko-draždż. 258 bz. — Creditanſt. w Lipſku 160 B., ſakſ. bank 159 B., hornołuž. bank 109 G., winſke bankowe 91 (18 nßl. 2 np.) — Lubijſke — Budyſke papjerniki 153½ bz., ſebn. pap. 113 B., ſ. maſch. fabr. Hartm. 105 B., budyſke ßukn. a wulkomłynſke akz. 98 G., łuž. maſch. fabr. B. 107.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 30. — 27. julija. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Nowa Kaledonia. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Delneho Wujesda. S Radworja. S Hodzija. S Łupoje. S Czornez. — Wot redakzije. — Pschilopk. — Spěw. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

Nowa Kaledonia.

Wo sběžkarjach-kommunistach, kiž ßu loni w Parisu tajke hrosnoscze wobeschli, ßmy husto doscz czitali, so ßu franzowske wojerske ßudy jich wjele na pscheßydlenje do Noweje Kaledonije wotßudzili. Nowa Kaledonia je pak kupa, k Awstraliji ßłuschaza a wot wulkich kórarowych skałobinow wobdata, tak so je tam mało městnosczow, hdžež móžesch ßo s łódžu abo czołmom k njej pschibližicz.

Tuta, 350 □ mil wulka kupa je wot jendželskeho mórskeho puczowarja Cooka 1774 wunamkana a ßłuschesche najprjódzy Jendželczanam, w lěcze 1853 ßu ju pak Franzowsojo dostali, kiž ju do khostanskeje kolonije pschetworichu, kotraž 1860 ßwojeho gouverneura dosta. Wona ma strowschi klima, dyžli Kayenna, prjedawscha franzowska khostanska kolonia, a tež khětro płódne krajiny. Wulke hory, hacz do 6000 stopow wyßoke, dawaja kupje doscz dziwy napohlad. Runje tak dziwi ßu jeje dotalni wobydlerjo, kiž ßo awstraliskim muram, tak mjenowanym Papuasam, pschiliczeja, ale ßo bole sdzěłani mjenowacz hodza, dokelž maja wobydlenja a ßo tež trochu na ratarstwo wusteja.

Hóntwa tam mało dobytka wunjeße a rěsneho skotu tam s zyła njeje; Papuasojo pak rad mjaßo jědza a woßebje czlowjecze mjaßo wyßoko waža. Kóždeho jateho abo morweho njepscheczela, kiž jim někak do ruki panje, woni sjědza. Hižom dołho skutkuja tam katholszy a evangelszy mißionarjo, so bychu jich k lěpschemu wobroczili, ale jich prózowanja běchu hacz dotal nimale zyle bjespłódne, dokelž jim jich žadoscz po czlowskim mjaßu wotwuczicz njemóžachu, a jich njedowěra a dziwjoscz wuczby kschesczijanstwo wot ßo storka. Jich bydli tam něhdže 60,000. — Wobydlerjo na ßußodnych, tak mjenowanych loyalitatnych kupach, ßu ßo hižom dawno k kschesczijanstwu pschiwobroczili a ßo pohanskich njepoczinkow wotrjekli.

(Skónczenje.)

Najnowsche.

Ischl, 24. julija. Pruski krónprynz je ßo dzenßa saßo do Berchtesgadena wrócził.

Ems, 23. julija. Khěžor-kral je schpaniskemu kralej a jeho knjeni mandželskej list poßłał, w kotrymž ßwoje wjeßele nad tym wupraji, so staj wonaj kulkam mordarjow sbožomnje wuschłoj.

Madrid, 23. julija. Kral Amadeo je ßo póńdželu, kaž bě to hižom prjedy postajene, na pucz podał, so by někotre krajiny ßwojeho kralestwa wopytał. Ludžo jeho wschudžom jara pscheczelniwje witaja. — Kralowa je ßo do hrodu Eskurial podała.

Newyork, 24. julija. W amerikanskej uniji ßu lětusche žně w rožzy a pscheńzy jenož ßrěnje.

Barlin, 24. julija. Wjeřch Bismark a jeho knjeni mandželska smějetaj 28. julija (njedželu) ßwój 25lětny mandželski jubiläum.

Petersburg, 23. julija. Ministerstwo wójny je wobsanknyło, so ma ßo wscha europäiska Rußuowska do tak mjenowanych bataillonskich wokrjeßow rosdzělicz. To ma ßo teho dla stacz, so bychu pschi rekrutirowanju rekruczi ßwój regiment blisko měli a pschi mobilisirowanju reservy rucze k ßwojemu regimentej pschińcz móhli. — (To by něhdže tak było, kaž je to hižom w němskim wójsku srjadowane.)

Newyork 23. julija. S Ameriki je psches někotrym czaßom jena łodz s mjenom „Fanni" wotjěła, na kotrejž běchu ludžo, kiž chzychu ßo sběžkarjam na schpaniskej kupje Kuba pschiwdacz a wjele brónje a munizije ßobu wjesechu. Ale jako woni tam na kraj wustupichu, buchu wot schpaniskeho wójska pobiczi a sajeczi.

Barlin, 24. julija. S Insterburga pißaja, so je tam jedyn czlowjek na kholeru wumrjeł. — S Rußowskeje psched njej wjele ludzi, woßebje židzi, do Pruskeje czěka.

Swětne podawki.

Sakska. Na kužiskim němskim spěwanskim zwjedženju, kiž zo sandženu njedželu a pondželu w Biskopizach wotdžerža, bě zo kožды džeń wjele ludźi seschko a je jich tam pjecza něhdže 7000 pobyło.

Na lětuschu sakisku hkownu wuczerisku shromadžisnu, kotraž zo 4. — 6. auguſta w Leisnigu wotdžerži, je zo hižom psches 800 wuczerjow pschipowjedžiło.

Na želesnizy bjes Adorfom a Elsterom jedyn czah, kiž dołhe drjewo wjesesche, 20. julija někak s kolije wuskoczi. Dwaj schafnaraj buschtaj lohko wobschkodženaj a 4 wosy zo rosrasnychu.

Kral Jan je 27. julija wjeczor do Lipska pschijěł a tam něhdže tydžeń na zwojim hrodze wostanje.

W Seisshennersdorfie je 17. julija wjeczor błysk Wünschez brózń sapalił a do procha a popjeła pschewobrocził. Tež buchu Wünschez a Sauermannnez domske s dźěła wobschkodžene.

Pschi sakskim wójsku směje zo wot 1. auguſta tak mjenowana retraita abo zapfenstreich po tym zamym waschnju a w tym zamym czażu, kaž w pruskim wójsku, mjenujzy wjeczor w 9 hodzinach a so czi wojazy, kiž zu na hkownej straži abo hawptwasche, po retrecze helm s hkowny wosmu a czichi wotczenasch wuspěwaja.

Swudowjena pruska kralowa Hilžbjeta je zo s Draždžan do Potsdama wroczika. — Minister kultuza Dr. s Gerber je zo do Lipska podał.

Pruzy. Hacz dotal duchowni schulsku inspekziju darmo wobstarachu, a kóżdy duchowny bě hižom po zwojim sastojnstwje schulski inspektał. Někto pak je w Pruskej sakon wuschoł, po kotrymž je zwětnemu knjezerstwo do mozy date, so móże tuto duchownemu schulske inspektarstwo wsacz a je nikomu druhemu dwěricz, hdyž tež tón žadyn duchowny njeje. Ale tajkim ludźom dyrbi wone sdu dawacz, a dokelž je ministerstwo hacz dotal něhdže 60 katholskim duchownym schulske inspektarstwo wsako a zu je 50 evangelszy duchowni zami skožili, dha to sa kraj wulke wudawki czini, tak so budże tón nowy porjad hacz dotal lětnje hižom na 80,000 toleř khoschtowacz.

W Mainzu je zo towarstwo k sakitanju katholskeje zyrkwje sakožiło a chzedża je jeho sakoženjo po wschěch Němzach rosschěricz. Bjes tajkim sakoženjemi je tež hrabja Kajus Stolberg-Stolberg nad Brunej blisko Kamjenza.

Dotolny barlinski polizajski pschedzyda Wurmb je sa knjezerskeho pschedzyndu w Wiesbadenje pomjenowany a na jeho město je frankfurtski polizajski pschedzyda Madai powołany.

Khěžor-kral chze w Gasteinje, hdyž 5. auguſta wjeczor pschijědze, hacz do 28. auguſta wostacz, 29. wot tam wotjecz a 31. do Barlina pschijecz.

Hewjerjo w Essenje a wokolnoszi — a jich je něhdže 17000 —, kiž běchu teho dla w podkopkach džěłacz sastali, dokelž chzychu wjetschu sdu měcz, zu zo nětko sazo s wjetscha k zwojemu džěłu wroczili.

Na pruskich želesnizach budża drje pschichodnje tež žony zkužbne města dostacz mózy, ale jenož tajke, kiž zo wo istwje wobstaracz hodża, jako telegrafirowanje, billetypschedawanje a teho runja. Swonkne zkužby njezmjedża pak sastacz.

Awstria. W Hannoveru bu wóndano wulke němske tschelenje wotdžerżane a bě tam tež něhdže 400 němskich (a židowskich) tschelzow pod zwojim nawjedowarjom rycznikom Koppom s Wina pschijeko. Dokelž maja tutón Kopp a někotrynżkuliż jeho pschecželow a snatych sa Němzowstwo pschi kóżdej składnoszi wulku hubu, dha měnjachu woni, so budża jich w němskim khěžorstwje wschudże se zkawuwokanjom witacz, hdyž tam pschijědu. Ale žadyn człowjek jich kedžbu njeměješche a wozebje w Lipsku jim pokasachu, schto jim tajzy hubakojo płacza. Duž woni nětko na Lipsk a na druhe němske města we winskich nowinach psche wschu měru jara zwarja. Tež zu woni to sa sko wsali, so potom, jako bě pschi hoszinje w Hannovru Kopp zkawu na němskeho khěžora a pruskeho krala wunjezk, nichtón zkawu ani na awstriskich Němzow ani na winskich tschelzow wunjezk njeje.

Pruski krónorynz je 23. julija s Berchtesgadena do Ischla (w Awstriji,) hdyž runje awstriski khěžor pschebywasche, pschijěł a w jenym hoszczeżu wotstupił. Awstriski khěžor bě jemu wjerscha Lobkowitza k powitanju napschecziwo poskał a jeho potom zam wopyta a k zebi na hoszczinu pscheprozy. Po hoszczinje podaschtaj zo wobaj se zwojim pschewodżenstwom do Hallstadta, so byschtaj tamnischu krajinu wobhladowałoj.

Ruzowska. Czi schtyrjo nowi katholszy arzybiskopojo a biskopojo, kiž buchu wóndano wuzwjeczeni, mějachu 7. julija pola khěžora audienzu. Tjjo wot nich zu Polazy, jedyn je pak Němz.

K ruskemu wójsku zkuscha, kaž je snate, tež wjele kosakow. Jich najwozebnischa bróń bě hacz dotal tak mjenowana pika. Ta pak w nětczischim czażu wjazy dozahaza njeje a duž pjecza kóżdy kosak hischcze dobru tschelbu dostanje.

Franzowska. Nowa požczonka wot 3 milliardow frankow je wupisana a maja pjenjezniży we wschěch krajach — a wozebje tež w Němzach — jara nusne, so bychu zo na njej wobdżělili, dokelž jim to wěsce dobry wužitk ponjeze.

Schpanisska. Jako wóndano kral Amadeo a kralowa Marja Pia wjeczor w Madridze domoj jědżeschtaj, wuskoczichu na jenej hazy pjeczo mużojo a poczachu do njeju tschelecz. Ale woni jeju njetrjechichu, wjele wjazy buschtaj wot wojakow, kiž k pomozy pschiběżachu, dwaj mordarjej ranjenaj, jedyn bu satschelenу a dwaj czeknyschtaj. — Wschitzy wobydlerjo zu teho dla jara hněwni a da-

waja kralej a kralowej na wſche waſchnje ßwoju radoſcź ſpóſnacź, ſo ſtaj njewobſchkodźenaj woſtałoj. — Pſcheprytanje drje dopokaże, cźohoż dla je ßo tajki nadpad ſtał.

Ze Serbow.

S Budyſchi'na. Cźitarjo ßerbſkeho „Katholſkeho Poßła" ßu ſa tych, kiž buchu w Cźechach wot powodźenja wobſchkodźeni, nęhdże 100 toleŕ nawdali a je tam ſe ßerbſkim liſtom poßłali.

S Budyſchina. Tudy ßu wóndano wobſankli, ſo chzedża dźeń 2. ſeptembra jako tón dźeń, hdźeż je ßo kheźor Napoleon po ſedanſkej bitwje poddał, ſ Bożej ßłużbu, ſchulſkim ßwjedźenjom, je ſpěwanjom ſpěwarſkich towarſtwow a ſ wutyknjenjom khorhojow ßwjecźicź.

S Budyſchina, 25. julija. Sa žně ßmy zyły tydźeń jara rjany cźaß měli, ale ſa płody na polach a w ſahrodach bě tak ßucho a horzo, ſo naletnje ßmy ſ gwałtom ſrawja a běrny wot ßuchoty padaja; w ſahrodach ßo pak doſcź pſchiliwacź njemóże. Duž pak ſaßo jara wo miły deſchcź proßymy.

S Delneho Wujeſda. Dokelž ludźo pſchi twarjenju tudomneje żeleźnizy lépſchu ſou namakaja, ryczerkublerjo tudy létßa tejko ßyczkow nimaja, kaž druhe léta. Naſch knjes ſ Bredow je ßebi teho dla na druhe waſchnje radu a pomoz .ytał a to na to waſchnje, ſo je ßebi maſchinu ſ Newyorka (w Amerizy) pſchińcź dał a ſ tej ßwoje 700 jutrow (morgenow) rożli poßyz da. To je nęſchto zyle noweho, pſchetoż poßykowazu maſchinu tajkeje noweje konſtrukzije hiſchcze w Łużizy njeje widźecź była. Wona jara derze ßycze a woßebje żito ſpodźiwnje derje wotebjera. Dwaj konjej ju cźehnjetaj, pohoncź na maſchinje ßedźi a ma jeje khód trochu hinak dźerżecź, hdyż prěcźnizu pſchejędże. Sa dwě h.dźinje wona jara derje 7 jutrow żita poßycze. Włóże, woßebje hłuboke nłóże rad nima, na runym polu pak ßwoje dźło jara derje dokonja. W ſandźenych dnjach bě wjele ratarjow a ryczerkublerjow ſ męſchczańſkeje wokolnoſcze ßem pſchijęło, ſo bychu ju a jejne dźęło wobhladowali.

Wóndanjo doſtachu tudy wſchitzy, kiž leżomnoſcze a twarjenja pſches nowa żeleźnizu ſhubja, dźęłbu ſarunanja a buchu tón krócź pſches 3000 toleŕ wupłacźenych. W Wujeſdze mějachu tſjo ßwoje domſke a pódlanſke twarjenja podtorhacź, dokelž je żeleźniza runje tak pokożena, ſo na nje trjechi. Jedyn, kiž je tež ßwój dom wottorhacź dyrbjał, bydli nětko hižom w ßwojej nowonatwarjenej thęźi. Rjane a wulke łnjeże łuki, kiž ßu tak pſchihotowane, ſo mója ßo powodźecź, ſchtoż je nęhdyz wjele pjenjes khoſchtowało, żeleźniza tež pſcherěże, tak ſo budża ßo ſ nowe nětkotre tamſynty toleŕ na pſchetwarjenje łukow nakożicź dyrbjecź.

Nětko tu dwórniſchczo ſakożuja a budże wone khętro dołhe a ſchěroke. Wot Wujeſda hacź na ſchußej a wot tam dale k Jamnomu je żeleźniza hižom hotowa. Na moſcze we Wujeſdze ßo tež pilnje twari. Dołhotrajaze a woſtudne dźęło bě bicze tych 400 9kohczowſkich kotow, kiž ßo dweju ſtołpow dla do ſemje bijachu, pſchetoż na tutaj ma ßo móſt ſepjeracź. Jedyn teju ßameju je hižom ſe ſemje won wutwarjeny, ale tón druhi ßo hiſchcze delka twari. Wo dnjo a w nozy 20 ludźi wodu plumpa, ſo by ta twarbu njeſadźěwała. Móſt budże wſchón żeleźny a ßo w Niſkej ſa 64,000 tł. pſchihotuje. Hacź runje je rěka tam, hdźeż pſches nju żeleźniza póndże, jara ſchěroka, dha móſt tola ßrjedża żadyn ſtołp njeſměje, ale budże wot nabocźneju ſtołpow dźerżany. Budże pak to tež na napohlad jara rjany móſt.

Pſchi wurywanju grunta ßu nękotre jara ßyłne duby (nětko zyłe cźorne) wuryli. Hdże ßu te łětka, hdźeż ßebi ptaczki w jich hałoſach khłódk pytachu, ßebi tam hnězda twarjachu a njebjeſkeho ſtworicźela ſe ßwojimi luboſnymi hłoßami poſběhowachu?

Skónczinje chzu hiſchcze pſchipomnicź, ſo je naſch wulki knjeź młyn ſaßo w dobrym porjadku a ſo ßo w nim hižom nękotre njedźele mléje.

S Radworja. Pjatk 19. julija w 12. hodźinje w nozy wudyri w twarjenjach tudomneho żimnoſcźerja Jakuba Gruberta woheń a bórzy wſcho w płomjenjach ſtejeſche, tak ſo ßo jim jara mało wutorhnycź hodźeſche; ſchtoż je cźim ſrudniſcho, dokelž wón niczo ſamężecźene njeměješe.

Wyſche nimale wſcheho domjazeho a hoſpodarſkeho gratu, drjewa, ßyna a ßkomy ſpalichu ßo jemu tež 2 ßwinjeczi, 1 cźelo, 12 huß a 2 kokoſchi. Kak je woheń wuſchoł, njeje hiſchcze ſnate. †

S Hodźija. Tudomne ſtótne wiki budża po uowſchim poſtajenju nětko kóżdy tſeczi ſchtwórtk měrza, haperleje, meje, junija, julija, auguſta, ſeptembra a oktobra wotdźerżane.

S Łupoje. Sa naſchu ev. lutherſku zyrkej, kiž budże ßo tudy twaricź, ßu w poßleńſchim cźaßu, kaž ſe wichelatich ſtronow naſhonichmy, ſaßo wſchelake guſtavadolfſke towarſtwa pjenjeſy dariłe. To je ßo bjes druhim tež ſtało wot biſkopſkeho g. a. towarſtwa, kotreż 30 tł., a wot lubijſkeho, kotreż 16 tł. dari.

S Cźornez. Sa katholiſku zyrkej, kiž budże ßo tudy abo w Baczonju twaricź, je ßo hacź dotal 6162 tł. nahromadźiło.

Wot redakzije.

My hiſchcze raz na to ſpominamy, ſo ßo żitna płacźiſna wjazy po kórzach njewoſſewja, ale ſo ßo po 50 kilogrammach (100 puntach) woblicja.

Přilopk.

* S Galizyskeje pišaja, so je tam kholera s Rußowskeje vschestupiła a so ßu w dwěmaj wßomaj ludźo na nju skhorili. W Rußowskej wona wotebjera.

* Kralowskemu uajeńkej Böcklerej w Treuenje w Pomorskej ßu zyganjo sapoczatku měßaza julija jeho pokpjata lět staru dźowczičku kranyli a s njej czekli. Hacź runje ßu bjes tym wschelake zyganske bandy w Pomorskej jate wsali, dha tola hischcze pela żaneje to holczatko nadeschli njejßu, hacź runje ßu je wschelazy ludźo widźeli. Zyganjo ßu tu holczku najskerje dale poßkali a je teho dla jejny nan temu, kiž jemu k njej pomha, 500 tl. myta wustajił.

* W Braunwscheigu a Wolfenbüttelu je ßo na poßlenich wičnych dnjach bjes pschedawarjemi a kupowarjemi butry a jejow wulka swada staka, tak so ßebi skónčnje s butru do woczow plazachu a s jejami do ßo mjetachu. W Wolfenbüttelu bě pjerjeńza tak straschna, so dyrbjesche mězschczanosta do Braunschweiga wo wójsko telegrafirowacź.

* Sa lětnu shromadźisnu sakskeho hłowneho gustavadolfskeho sjenoczeństwa, kotraź ßo 20. a 21. augusta w Großenhainje smëje, buschtaj wóndano wot poboczneho biskopskeho g. a. towarstwa farař Imisch w Hodźiju a mězschczanski wucźeŕ Pacha w Biskopizach jako deputirtaj wuswolenaj.

* W Kaplizach w Czechach je 16. julija woheń 68 domow a 33 brózńjow do procha a popjeła pschewobrocźił. Tež bu jedyn człowjek wot jeneje padazeje murje sarażeny.

* W Budyschinje bu 17. julija pschi mězschczanskej piwarni piwna sahroda wotewrjena a bě ßo k temu něhdże 1600 hoscźi seschko, tak so stolzy, blida a schkleńzy nihdże njedoßahachu, hacź runje je s zykeho města w hromadu noschachu a skónčnje se ßußodneho rěsaka jeneho twarskeho mischtra deski pożczowachu, so by je na piczele kładli a ßebi tak ßydło pschihotowali.

* Tak mjenowany kralowski młyn pola Plauena, kotryž je psched krótkim do ruki jeneho akcijneho towarstwa pscheschoł, je ßo 16. julija w nozy s wulkej mnohoscźu žita a muki wotpalił. Wschitko je pak sawěscźene.

* Pschi wulkim němskim tsělenju, kotrež ßo w tu khwilu w Hannoveru wotdźerżuje, je najwjetsche myto, mjenujzy 1200 tl. wěsty Helfer s Liberza (w Czechach) dobył.

* S Jendźelskeje pišaja, so ßu krajiny Yorkshire, Lancashire atd. w nětczischim czaßu wot wulkich powodźenjow jara sle domapytane a je tam tójschto ludźi w żołmach žiwjenje shubiło. W Manchestru je woda wulki kruch jeneho kerchowa wotpkawiła a wjele czełow wotnjeßła. Něhdże 50 tych ßamych mózachu żołmam wutorhnycź.

* S Lipska pišaja, so je tamnu njedźelu pschipołdnju satraschne krupobicze dźělbu doliny rěki Sale a Unstruta sapuscźiło. Krupy tu a tam skoro pół kohcza wyßoko leżachu, selene polne płody běchu, jako bychu walzowane byle.

* W Rastattu bu sańdźeny tydźeń jedyn wucźeŕ wot jeneje muchi kaknjeny, kotraź je, kaž ßo sda, prjedy na jenym morwym cźele ßedźaka a s njeho zyrobu czahnyła, pschetoż tón wucźeŕ dyrbjesche wot tuteho kaknjenja po 3 dnjach pod wulkimi bolosczemi wumrjecź. Wón bě hischcze młody.

* W Londonje je ßo wóndano jena zyrkej zyle wotpaliła, kotruż běchu hakle psched 4 lětami sa 180,000 tolerow natwarili.

* W Hobokenje new-jerseyskeho kraja (w Amerizy) je wóndano łódźny lěkaŕ Hendrich Laraß wumrjeł. — (Wón bě, jeli ßo njemolimy, s Hodźija a je w Budyschinje na gymnasiju a w Lipsku na universitecze był.)

* W Wosporku smëja ßo pondźelu 29. julija skótne wiki, sjenoczene s wicznym dnjom.

* S Gumbinnen (w Pruskej) pišaja, jo ßu tam straschneho rubježnika Schettulata doßahnyli, ale so bu wón pschi tym tak ranjeny, so je po něktorych dnjach na ßwoje rany wumrjeł. Kak ßo psched nim bojachu, je se błědowazeho widźecź. Wón bě mjenujzy jedyn wjeczor k žiwnoscźerjej pschischoł, kiž bě daloko se wßy won wutwarjeny, a bě ßebi tam nózny hospodu żadał. Tu běchu jemu k jeho spokojnoscźi spożczili a duž chzyshe wón ßwojeho hospodarja derje sapłaczicź. To pak ßo njehodźesche, dokelž bě móscheń shubił. Duž ßo wón teho žiwnoscźerja wopraschа, schto by rad měł. Tón wotmolwi, so by k jeniczkej krowiczy rad hischcze druhu wsał. Schettulat na jenu papjerku hnydom błědowaze błowa na jeneho bliskeho ryczerkublerja napische: „Dajcze pschinjeßerjej tuteje papjerki 50 tl., wón je trjeba, so by ßebi dwě krowje kupił. Jeli to njescźinicze, dha ja pschińdu a ßebi wjele wjaz wosmu." Tón ryczerkubleŕ je spomnjenemu žiwnoscźerjej hnydom te 50 tl. wupłacził.

* Jedyn potsdamski wucźeŕ pschewodźesche wóndanjo jeneho pschecźela, kiž chzyshe sapuczowacź, na żelesnizu. Pschi wotjědźenju czaha chzyshe jemu wón hischcze ruku dacź; pschi tym pak někak nimo stupi a pod wós pany. Koleßa jemu hnydom jenu ruku wotrěsnychu a jeho wyshe teho tak wobschkodźichu, so dyrbjesche wón po něktorych hodźinach pod wulkimi bolosczemi wumrjecź.

* Tež w Amerizy ßu něktore města wulki dołh naczinike. Tak ma město Newyork pschez 86 millionow dollarow dołha.

* W amerikanskej uniji mějachu w poßleńschim czaßu żałoßnje wulku horzotu. S Newyorka pišaja, so je horzota tak straschna, so ßebi ludźo s konimi wjazy spěschnje jěźdźicź njesważa, dokelž je pschi tym wjele koni sacźinyło. Tež je na jenym dnju na 50 ludźi wot wulkeje horzoty wumrjeło. Dźěkacź ßo tež derje njehodźi, czohoż dla

dyrbi jedyn wscho jara drohо płaćiś. Por schkorni płaćі 26—30 tolerov.

* S Perſiſkeje pißaja, ſo ßu tam w poßlenimaj dwěmaj lětomaj něhdże 3 millionу cžłowjekow hłodu wumrjełe. Jenoż w měſcze Teheranje je jich 106,000 na tajke waſchnje kónz wſako.

* Pschi podtorhanju murje w pinzy jeneho doma w Drajdżanach namakachu dżěłaćerjo něhdże 1200 ßłěbornych pjenjeſow, kiž ßu pjecza 500 tl. hódne.

* W Southamptonje (w Jendżelſkej) buſchtaj wóndano dwaj Němzaj wotßudżenaj, kiž běſchtaj němſkich wucžahowarjow, kotſiž běchu na pucžu do Ameriki, wujebakoj. Jedyn doſta 7, druhi 2 lěcze jaſtwa; tón prěnſchi pak ßo naſajtra w jaſtwje wobwěßny.

* W Voigtshainje je ßo 20. julija knjeza wowczerńja wotpaliła. Pschi tym je ßo tam 10 rjanych jakoizow ſpaliło.

* We wokolnoſczi měſta Ortueri w Sardiniji ßu ſkopczki wulku ſchkodu nacžinili. Tamniſche nowiny w tajkim naſtupanju pißaja: „Schěroke mróczele ſkopczkow ßu njejapzy na naß pschiſchke a ßu nam a wſchěm wokolnym wßam wjele ſchkody nacžiniłe. Rožka a pſchenża na polach je zyle ſkażena a ſchtomy a winowe pjenki ßu do cziſta wobožrane. Dżeń prjedy ßo ratarjo a winzarjo na bohate żně wjeßelachu a nětko je jim wſcho ſapuſczene a ſahubjene."

* Pruſki rytmiſchtr Detring, prjedawſchi wobßedżer ryczerſkubka Wilhelmsfelde, bě wobſkorżeny, ſo je jeneho budyſkeho pſchekupza wo 100 tolerov wobſchudżicz chcył, dokelż je njebě prjedy pſchinjeßk, hacž běchu jeho do pſchepytanja wſali. — Wón bu pak 23. julija wot budyſkeho ſjawneho ßuda ſa njewinowateho wuprajeny.

* W Khoßlowje bu pſched nětkotrym czaßom tamniſchemu knjezemu najeńkej jedyn kóń kranjeny. Teho konja je wón wóndano ſaßo doſtak, ale paducha ßameho hiſchcze wußlědżili njeißu.

* W Joachimsthalu je ßo 18. julija 13 khěżow wotpaliło a nětkotre twarjenja dyrbjachu ßo ſwottorhacz, ſo bychu ßo pkomjenjom na tajke waſchnje njeſy ſtajiłe.

* Jedyn bur ſaſtupi na żeleſnizy do jeneho woſa, hdżež jena knjeni ßama ßedżi. Jako je ßo poßynył, tež hnydom wulku tobakowu trubku wucžehnje, ßo ſ tym praſchenjom k tej knjeni wobroczejo: „Wy drje tobakkurjenje rad nimacże?" Na jeje wotmolwjenje, ſo je wona ſnjeſcz njemóże, rjekne wón: „Nó, dha czincze, ſo won pſchińdżecze; pſchetoż ja nětkole kuricz ſapoczнu!"

* W Radebergu je ßo 23. julija w nozy Eiſoldez brózeń wotpaliła.

* W Deſchnje (w Delnej Łużizy) mějachu, kaž „Bramborſki ßerbſki zaßnik" powjeda, wóndanjo mißionſki ßwjedżeń, na kotrymż k. farař Teſchnař ſ Niedy ßerbſke prědowanje po ßłowach Lukuſcha 18,31—43 dżerżeſche. Pschi tym ſpomni wón tež na to, ſo tež dwaj delnokużiſkaj Sſerbaj jako mißionaraj ſkutkujetaj, mjenujzy Starik a Warmo pſchi Eikimowach na Selenſkej. Wobaj ſtaj ſ Werbna. — Mißionſka kollekta wunjeße 48 tl.

Jeno Serbowka!

Jeno Serbowka
Dušu zwjesela!
Hdżež so serbske wóčko směje
Tam mi zbóżna radosć kéėje;
Ruče tam so mi
Minu hodźinki.
Mam za Serbowku
Jeno wutrobu!
Serbowku ja w myslach nošu,
Jejne lička w duchu kosu;
Za mnje zboże kće
W serbskej wutrobje.

Mje njech Serbowka
Přez swět přewodża!
Serbowcy so jeno dawam,
Jejny wěčnje zawostawam;
Z njeju dźělić chcu
Radosć, zrudobu!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Korla August Süßa, wotroczk w Němßezach, ſ Hańżu Nowotnych tam. — Ernſt August Scholta, cżeßla w Delnej Kini, ſ Marju Bietzej ſ Delneho Wujeſda. — Jurij Schmidt, khěżkař a krawz w Jeńkezach, ſ Hanu Mużikez tam.

Kaholſka cyrkej: Pětr Siebař, khěżeŕ w Hrubjelczizach, ſ Hanu Rychtarjez ſ Hněwßez.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Ernſt Bohuwěr, Michała Kruſchwizy, měſchczana, khěżerja a murjerja, ß.

Michałska cyrkej: Auguſt Max, Jana Auguſta Wiczaſa, khěżerja na Židowje, ß. — Marja Hańża, n. dż. w Wurizach. — Bjedrich Wylem, Korle Hendricha Reußa, ſliczbowanje wjedżerja w mihnje w Nadżenezach, ß.

Zemrjeta:

Dżeń 12. julija: Marja Madlena rodż. Pjetſchkez, Huberta Weńka, ſchtrymparja mandżelſka, 31 l.

Sporuſchk
kupuje we wſchej mnohoſczi **J. T. Schulze**
na ſnutſknej lawſkej haßy 137.

Kedźbu!
Juſje njedżelu **kolbaßywukulenje** w Koperzach.
Hennig.

W Sarhczu je khěża czo. 5 ſe ßadowej ſahrodu na pſchedań a je wſcho dalſche pola wobßedżerja tam ſhonicz.

Wot podpißaneho kralowſkeho ßudniſkeho hamta budże ßo

7. auguſta t. l.

dopołonja w 11 hodźinach

k ſawoſtajeńſtwu Jana Hanuſchka w Scheſchowje ßkuſchaze buriſke kubło czo. 15 wopalneho kataſtra a fol. 32 gruntſkich a hypotheſkich knihi ſa tamniſchu wjeß, kotrež na leżomnoſćach 34 hektarow 15 arow wopſchija a je ſ 538,47 dawkſkimi jenoſćemi napołożene, pod wumĕnjenjemi, w termiji woſjewjomnymi na ſawoſtajenym kuble na pſcheßadżowanje pſchedawacź, ſchtoż ßo poo pokaſanjom na pſchibitk, na tudomnym ßudniſtwje a w ſcheſchowſkej korczmje wupojßnjeny, ſ tutym k nawjedżenju dawa.

W Rakezach, 1. julija 1872.

Kralowſki ßudniſki hamt.
Geyler.

(S barlinſkich nowinow.)

Kralowſki napoj!

Selowa limonada,
najwjetſche hygiĕniſko-diätetiſke wokſchewjenje ſa khorych, watthorowazych a ſtrowych.

(43,120a.) Stubersheim, 18. 5. 72. — Kralowſki napoj (Königstrank) je ßo pſchi mni jako nuſny domjazy ßrĕdk rapokaſak, dokelž bu moja żona wot ßwojeho **ſtawybolenja** pſchi trjebanju napoja ſpodźiwnje ſpĕſchnje wußwobedżena. Knödler, kipar.

(43, 327.) Schalſcha p. Gliwizy, 20. 5. 72. — Ja Wam ßobudżĕlu, ſo ja po wutrjebanju prĕnjeju dweju bleſchow kralowſkeho napoja ſnamjenite położenje mojeho **bróſtbolenja** ſacźuwam.

Selinger, knježi inſpektaŕ.

(43,214.) Schwichlenberg p. Friedlanda, 18 5. 72. Strowje mojeje cżeki je ßo po wuziżu wobeju bleſchow kralowſkeho napoja ſnamjenicże połĕpſchiło; wona cżerpjeſche na **krejwróczenje** a **ßłabe cżĕło.** — (Skaſanje.) Schünemann, ſchołta.

(43,460) Schandawa 21. 5. 72. — Schtoż ſtutkowanje Waſcheho kralowſkeho napoja naſtupa, dha je wone jara ſpokojaze. **Hłowu-** a **kſchiżbolenje** krucze bjes ßobu wojewaſchtej, ale po wutrjebanju dweju bleſchow ſhubiſchtej ßo wobej, tež je ßo moje **żołdkbolenje** hižom jara pomjeńſchiko, mojej wocźi ſtej ĕpſchej (ßwĕtliſchej.) Mój appetit je dobry, ſpanje ſmĕrniſche a wokſchewjaze. — O. Leunert.

Wunamkaŕ a jeniczki fabrikant:
hygiĕiſt (ſtrowotny radźiczel) **Karl Jacobi**
w **Barlinju** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta**, k tróiży tejko wody, płaczi w Barlinje poł tolerja. W **Budyſchinje** 16 nßl. pola H. J. Linki, w **Kamjeńzu** p. H. Pachały a w **Wojerezach** p. Reb. Huſty.

Wobarnowazy ßrĕdk pſche ſchparowu thoroſcź (Klauenſeuche)
je w bleſchach ſa 5 nßl. doſtacź w
haptyzy w Rakezach
teho runja ßławny
mlokowy a wużitkowy polver
ſ wukożenjom w ßerbſkej ryczi.

Woſjewjenje.

Najlĕpſchi tołczeny ſafran k barbjenju thkanzow,
najlĕpſchi korjeńſki wolij (Gewürzöl) bleſchku po 2½ nßl.,
najlĕpſchi citronowy wolij,
äther ſe ſchmrĕkoweje jehlinh pſche rheumatismus, bleſcha po 3 nßl.,
tanninowe, ſelowe, ſchwablowe, kolmaſowe a glycerinowe mydło
najpodwolniſcho porucża

hrodowſka haptyka.

Poruczenje.

Cżeſcżenym Serbam najpodwolniſcho k nawjedżenju dawam, ſo ßym ja **młyn w Kolbizu** wotnajał a ſo ßo tam wſchĕdnje khlĕb a muka pſchedawa abo ßo tež ſa wichĕ druźiny żita wumĕnja.

Pſchi potrjebje proßy wo dobrocźiwe wobkedźbowanje **Carl Kneſchka.**

Atteſt.

Hižom nĕkotre lĕta na rheumatismus w wobĕmaj nohomaj cżerpjo, ßym ja **tannin-terpentin-extract*)** wot knjeſa **Th. Höhenbergera** nakożał. Jeho ßlĕdowanja bĕchu **tak woßebneho ſtutkowanja**, ſo możu wſchitkim, na tule njeſpodobnoſcź cżerpjazym, nakożenje tuteho nutsrybowanja należnje porucźicź.

W Wrótßławju, 10. januara 1872.

Wilh. Schuppelius.

*) Prawdźiwy ma jón w Budyſchinje **Heinr. Jul. Linka** w bleſchach po 12½ nßl. a po 1 tl. na pſchedań.

Hermanſke woſjewjenje.

Mojim lubym ßerbſkim krajanam a pſcheczelam ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedżenju dawam, ſo ſmĕju bliżſchi budyſli hermank wulki wubjerk

mużazeje draſty

po tunich płaczinach na pſchedań. Poßtużenje ſprawne a ſwĕſchne. — Moja pſchedawarnja je na mjaßowym torhoſchczu cżo. 39 pódla knjeſa pſchekupza Wehle. Ja proſchu, na moju firmu kedźbowacź.

A. Sodan ſ Draźdżan.

Sporuſchk
w kóżdej mnohoſći kupuje **hrodowſka haptyka.**

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzký w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanskeho agenta postajicz daka a ßo ja teho dla wschitkim, kiž chzedza ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pscheßydlicz, k najpodwolnischim ßlužbam poruczam, s tym ßlubjenjom, so budu kóždeho wuczahowarja najtunischo a najßwěrnischo na město jeho požadanja wobstaracz pytacz.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoleř,
redaktor Serb. Nowinow.

K dobroczíwemu wobkedźbowanju

dowolamoj ßebi s tutym k nawjedźenju dacz, so je naju

destillazia

ßwoje skutkowanje sapoczaka a poruczamoj to k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Sa spěschne poßluženje budźemoj ßo stajnje staracz.

W Budyschinje na horuczerskej haßy czo. 535.

Rumschöttel & Welzer.

Mój skład
czaßnikow (segerjow)
na snutskomnej lawskej haßy podla tórma

je najbohatscho srjadowany a ja teho dla wulki wubjerk wschelakich czaßnikow, budźerjow, hrajatych tyskow atd. atd. atd.

najpodwolnischo poruczam.

Kóždy czaßnik je derje wotczehnjeny a ja sa dobre hicze 1 hacz 3 lěta rukuju.

☞ Tež pschispominam hischcze, so ßym ja **ßerbskeje** rycze tak derje mózny, kaž němskeje.

S poczesczowanjom porucza ßo

J. G. Schneider,
czaßnikar.

Se wschelakich stronow ßu ßo pola mje wopraschowali, hacz budza ßo tež lětßa saßo **kolcze** k wothladanju w njechorńskej Dubrawje horjebracz. Na to ja wotmolwjam, so ßo wscho, kaž prjedy, stanje a so je rjóß jara rjany.

We Wukranczizach 23. julija 1872.

Jan Mikan, lěßowy dohladowar.

Wosjewjenje.

Kalkpaleřnje H. W. Siebörgerez herbow w Kunnersdorfje a w Niskej knjesam twarskim mischtram a ratarjam wschědnje nowopaleny **twarski kalk**, kaž tež poßleńschim tež czerstwy **rolny kalk** po czaßoměrnych tunich płaczisnach poruczeja, s pschispomnjenjom, so ßo njewotschtrychnje ale ßo bohata měra da.

Sa knjesow ratarjow woßebje pschispominamy, so ßo kalk w kunnersdorfskich składach po jara poniženych płaczisnach pschedawa.

Wosjewjenje.

Pola knihiskładnika naschеho ßerbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa, k. pschekupza Wehle na mjaßowym torhoschczu w Budyschinje ßmy po pscheczelniwym žadanju nětko w Knjesowym mjenje skład ßerbskich a němskich **bliblijow** (zyłych biblijow, w kotrychž ßu tež apokryphiske knihi,) sałožili a móžemy je sa tu ßamu nisku płaczisnu wostajicz, kajkuž na składze hłowneho bibliskeho towarstwa w Dreždźanach maju.

Pomozne bibliske towarstwo ßerbskeje prědarskeje konferenzy.
H. Jmisch, pschedßyda.

Ja praju s tutym woheńsawěsczazemu towarstwu w Triescze, pola kotrehož mějach ßwoje wězy sawěsczene, ßwój najwutrobnischi dźak, dokelž je mi moju schkodu k mojej dospołnej spokojnosczi sarunało.

Jan Zawnik w Drobach.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz, płodzi wjele mloka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Hdyž tež ßnadź druhdy wonka pod bohatym tórmom žane Serbske Nowiny wjaz dostacz njejßu, dha ßu tola hischcze nutska we wudawařni Serb. Nowinow na pschedań.

Redakzia.

Reje w Khaßowje

njedźelu 28. julija popołdnju.

Teho runja też kehelekulenje wo prämije. Najpschecźelnischo pscheproschuje **Kipper.**

Lamany rajß, punt po 16 np.,
Aracan-rajß, = = 18, 20, 22, 24 a 30 np.,
krupiki, punt po 20, 22, 24, 30 a 36 np.,
syrop, punt po 18, 20, 24, 36 a 40 np.,
zokor, punt po 40, 44, 48, 50, 52 a 56 np.,
hroch, ßoczki, buny a jahły
po hachtlach (měrzach) a puntach jara tunjo,
pfalzske cigarry 100 schtuk po 17, 18, 19 nßl.,
jawa-cigarry 100 schtuk po 20, 22, 23 a 24 nßl.,
nowe matjesowe a ßuschene jereje,
czerstwe sardelle, citrony a apfelsiny
palenzy, ordinarne a ßłódke,
w ejmarjach a po litrach jara tunjo,
spiritus 80 a 90%, **wischnjowy, malenowy a brußnizowy schmaderunks**
po wschěch měrach najtunischo
petroleum po 24 np., **ßwěczenje raff.** po 48 np.
wscho pschi wjetschich kupjach hischcze tunscho.
Wo dobroczinwe wobkedźbowanje proßy

Carl Noack
na žitnej haßy 52.

Khofej, zokor, rajß

porucza najtunischo **Hermann Kunack**
na bohatej haßy podla pósta.

Tobak a cigarry

w wotležanej tworje pschedawa
Hermann Kunack.

Wschě druziny palenza

najwoßebnischeje d. broscze porucza w czwizach, kaž też po měrje po najtunischich płaczišnach
Hermann Kunack.

Lětusche tsecze skótne wiki we Wulkich Sdźarach bliżschu ßrjedu 31. julija.

Jena ródna, pilna ßkužobna dźowka może pola podpisaneho hnydom abo najposdźischo 1. oktobra do ßkužby stupicź
W Budyschinje na žitnej haßy.
Knihiwjasař **Weiser.**

Njewjesczinske spěwarske knihi

kraßnje do ßomota swjasane, porucza
knihiwjasař **Weiser.**

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 20. julija 1872.

Dowoz: 5643 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,				na bursy,			
	niža.		wyša.		najniža.		najwyša.	
	tl.	nßl np.	tl.	nßl np.	tl.	nßl np.	tl.	nßl np.
Pschenża 50 kilogr.	4	5 —	4	18 —	4	10 —	4	18 —
Rožka = =	2	26 —	3	— —	2	27 —	3	— —
Jećmjeń = =	2	18 —	2	20 —	2	18 —	2	21 —
Wowß = =	2	8 —	2	10 —	2	7 5	2	10 —
Hróch = =	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Woka = =	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Raps = =	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Jahły = =	4	20 —	4	25 —	—	— —	—	— —
Hejduschka =	5	4 —	5	12 —	—	— —	—	— —
Kopaßkomy =	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Lane ßymjo =	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Butry 1 =	—	22 —	—	25 —	—	— —	—	— —
Zent. ßyna =	—	20 —	25	— —	—	— —	—	— —

Wežera płaczesche w Barlinje:

spiritus 22 tl.—23⅔ tl., pschenża 66—86 tl., rožka 40—55 tl., rěpikowy wolij (njeczischczeny) 24½ tl. — nßl.

Czahi po želesniży:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodźinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 1 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 5 m.; wječor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. 25 m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenża do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnja 4 h. — m.; wječor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjenża: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 9 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 16 m.; wječor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3% 80½ B., 1847 4% 97 G., 1858 4% 97¼ G., 1870 5% 105 B., prjed. sakf. schlef. žel. akz. 41 101 B, prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 102 B., landrentenbr. 3½% 85¼ G., kuž. pfandbr. 4% wupowjedźne.— do. 4% njewupowjedźne 95 G. — Akzije: Lipsko-draždż. 254 bz. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakf. bank 159 B., hornokuž. bank 108 G., winske bankowki 91 (18 nßl. 2 np.) — Lubijske — Budyske papjerniki 152½ bz., sebn. pap. 112 B., s. masch. fabr. Hartm. 105 B., budyske ßukn. a wulkomynske akz. 97 G., kuž. masch. fabr. B. 107.

Nakładnik: J. E. Smolek. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Julius Hartmann
w Budyschinje

niz wjazy w budże,
ale jenoż

na žitnej haßy 52 a na mjaßowym torhoschczu 36

porucza hischcze po starych płaczisnach a pysches wulke a tunje napukowanje temu smóznjeny ßwój

derje wuhotowany skład, jako

drastne tkaniny, ßmuhate, pruhate a jenobarbne, wołmjane a połwołmjane
kattuny, ¾ jaßne a błuke,
pikeje, ¾ běłe a pißane,
barchent czischczany,
lüstre łohcz po 4—12 nßl. we wschěch barbach,
mohair ¾ a ¾ czorny a bruny,
allpacca-atlas ¾ czorny a bruny,
ripßy wołmjane a połwołmjane, pißane a jenobarbne,
rubischka na hłowu s thibeta, mußelina a kattuna, jaßne a błuke po najnowschim waschnju,
dybsaczne rubischka s płatu a bawmjane
zychi, wupjerki ¾—10/4 schěroke,
servietty s damasta a płatu
blidowe ruby wschelakich barbow,
blidne krywy wschelakich płaczisnow

kaž też džělbu tunich **bukskinow**, so bych je wurumował, k prjódkstejazemu budyskemu hermankej czesczenym Serbam k dobroczinwemu wobkedžbowanju.

Na žitnej haßy 52.

Lětne jaquety

Na žitnej haßy 52.

wschěch barbow a wulkosczow, kotrež derje pschisteja,
hischcze wschitko po starych tunich płaczisnach poruczą

W khlamach ßo ßerbski ryczi.

H. Kaiser,
firma: **J. Hartmann**

Nakładnik: J. R. Smolerk. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 31. ~ 3. augusta. ~ 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Póndzelu 12. auguſta naſcha ſemja kónz woſmje. — Najnowſche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyſchina. S Cžělnoho. S Wochoſow. S pola. Pſchiſpomnjenje redakzije. S Libochowa. — Pſchilopk. — Hanß Dep.a a Mots Tunka. — Cyrkwinſke powjeſcze. — Nawěſchtnik.

Póndzelu 12. auguſta naſcha ſemja kónz woſmje,

kaž cži měnja, kotſiž ßkowam wěſteho Plantamoura wěrja. Mjenujzy tutón Jendželczan wudawa, ſo ßo w tuchle dnjach jedyn komet — to je hwězda ſ dołhej błyſchczatej wopuſchu — naſchej ſemi dale bole pſchibliži a ſkónczjnje ſ njej w hromadu praßnje. Pſchi tym ßo ſtanje, ſo ßo na tym boku ſemje, kiž je temu kometej pſchiwobroczeny, wſchitzy wobydlerjo ſaraža a ſpala. Tola też na druhim boku mjenje ſtraſchno njebudže, pſchetoż kometowy ſtork budže tam tak ßylnje ſaczuty, ſo tam wulke hory wot ſemje wotſkocza a ßo woda ſ morjow a jězorow k njebju horje klußnje. Semja ßama pak ßo tak rosraſy, ſo ſ jeje ßrjedžiſmy woheń wudyri a na ſemi wſchě leßy a roſtliny ſapali, a ſchtoż ßo wot tajkeho wohnja njeſpali, to kometowa ßahła wopuſch dopali. Na tajke waſchnje dyrbjał też tón cžłowjek ſrudny kónz wſacz, kiž je w roſpadankach ſemje ßwoje žiwjenje někak wukhował; pſchetoż niczo na ſemi wyſche njewoſtanje, hacž ßamy popjeł a lute wuhle a wſcha woda je ßo wot ſatraſchnych płomjenjow do paru pſchewobroczika, tak ſo nichtón niczo picz njenamaka. Poſdžiſcho ßo tajka para ſaßo do mrocželow pſchewobroczi, ſ kotrychž ßo wjele dnjow ſa ßodu deſchcz lije a wſchu powjerchnoſcz ſemje do ſchěreho popjołeho tymjeſchcza pſchewobroczi. Duž też tehdy, hdyž je ßo ſemja pſches móz ßwojeje wobwjertnoſcze ſaßo někak hromadu ſlépika, tola hiſchcze žadyn cžłowjek na njej žiwy bycz njemóže.

To Plantamour wudawa a je ßnadž temu abo druhemu někajku bojaſnu myßlicžku do wutroby ſaſchczěpił.

Ale my prajimy, ſo komet žana ſtraſchna wěz njeje a ſo wón ani ſemi ani nam žaneje ſchkody ſcžinicz njemóže.

„Mózeſchli leviathana ſe ßyczu popanycz?“ ßo w kniſach Hioba praſcheja.

To rybakojo drje ſpytali njeßu, ale hwězdarjo ßu po dołholětnych pſchepytowanjach tu wěſtoſcz wudobyli, ſo nam žadyn komet też ani najmjeńſchu ſchkodu ſcžinicz njemóže a hdy by jeho po ſdaczu palaza wopuſch zyku ſemju koło wokoło wobdała.

Komety ßu něſchto trajaze, kaž planety a druhe hwězdy, to je wěrno; ale to, ſ cžehoż woni wobſteja, je tak rědke a lohke, ſo je njepytnjemy, hdy bychmy też w nim byli. Naſch powětr abo loft, kiž naß wobdawa, je też něſchto lohke, ale my jón tola ſacžujemy, hdyž ßo hibacz pocžnje. Kometowe cžěleßo je pak wjele tyßaz raz lożſche a cžeńſche hacž powětr, pſchetoż my pſches komet, hdy by też najwjetſchi był, ſ druheje ſtrony hwězdy ßwěcžicz widžimy, bjes tym, ſo najmjeńſcha mróczel, kotraž tola w loſcze płowa, najwjetſcheje hwězdy błyſkot ſakryje. Po tajkim je mróczel wjele huſcžiſcha tworjena, hacž komet a ma po tajkim wjele wjazy mozy, hacž wón. Ale ſchtó móże prajicz, ſo je mróczel hdy žanu horu powalił, hdyž je (po ſdaczu) na nju ſtorcžił; njebudže wjele wjazy tón hdy, kiž je na horach pſchebywał, wobßwědcžicz, ſo tam mrocžele ani jemu ani horam žaneje wobcežnoſcze cžinike njeßu, ale ſo ßu ßo ſhubike, kaž mtha pſched ſkhadžazym ßtónzom.

A hdyž naß mróczel, kiž je tola wjele huſcžiſcha a ſporſcha, dyžli komet, ſ měſta hnucz njemóže, cžoho dla dyrbjeli ßo nětko pſched kometom bojecz!?

(Skónczenje na ſtronje 251.)

Najnowſche.

Mnichow, 31. julija. Dženßa ſta ßo w małej auli tudomneho univerſiteta powitanje zuſych deputazijow. — Tamniſchi univerſitet mjenujzy w ſańdženych dnjach ßwój jubiläum ßwjeczeſche.

Petersburg, 31. julija. Khěžor Alexander je ßo ſ awſtriſkim arzywójwodu Wylemom do Moſkwy podał.

Newyork, 31. julija. Skład petroleja, kiž je w Hunterspointu ſ napſchecza Newyorka, a hdžež bě jara wjele petroleja, je ßo wczera wotpalił. Schkoda ßo na 1 million dollarow woblicza.

Lipſk, 31. julija. Kral Jan je dženßa do Wurzena wotjěł, ſo by tamniſche fabriki wobhladował.

Warzin, 31. julija. Wjerch Bismark je k ßwojemu 25lětnemu mandželſkemu jubileju 192 ſbožopſchejazych telegrammow, hiſchcze wjele wjaz ſbožopſchejazych liſtow a hewak jara wjele darow doſtał.

Swětne podawki.

Sakska. Jeho majestoscz kral Jan je sa czaß swojeho pschebywanja w Lipsku tez w poßleńschich dnjach pschednoschki wschelatich profeßorow tamnischeho universiteta wopytał, ale tez wschelake lipsczanske fabriki a pschekupske domy wobhladował.

Na nalutowarnju (Sparkasse) w Chemnitzu su ludzo w poßleńschim czaßu tejko pjenjes pschinjeßli, so nalutowarni njeje mózno byko, 137,000 toleŕ s wuzitkom nałożicz a so ma teho dla w tu khwilu tejko pjenjes leżo, kiż żaneje danje njenjeßu.

W lěßu pola Dybina (njedaloko Żitawy) 23. julija popołdnju woheń wudyri, na kotryż pak so hischcze sahe dosczi dohladachu a jón podußychu, so je so tam jenoż mały truch lěßa spalił. Woheń bě na to waschnje wuschoł, so běschtaj dwaj 11lětnaj hólzaj tam tobak kurikaj a żahły tobakowy popjeł na hromadu ßłanja ßypnyłoj a potom, jako so wot teho njebě bórzy palicz chzyko, ßłanje sesapałku (ichtrychowanczkom) sapalikoj a na to czeknyłoj.

W Draždżanach chzedża dopomnjeńschi ßwjedżeń na poßlenju němsko-franzowsku wójnu hakle 10. meje ßwjeczicz, to je na tym dnju, hdżeż je so měr wobsanknył. (W Budyschinje budże so tajki ßwjedżeń hižom létßa 2. septembra wotdżerżecz, każ smy na to hižom tydżenja spomnili.)

Wschitkich wuczerjow, kiż su so k wopytanju sakskeje khowneje létneje shromadżisny w Leisnigu pschipowjedżili, je 904 wscho do hromady.

W Neukirchu pola Kinsbórku ßuny so sandżenu sobotu khěżtaŕ Quosdorf tak njesbożowje do młóczateje maschiny, so bu jemu jena noha zyle rosmjeczena. Duż ju jemu wotrěsachu, ale to jeho tez psched ßmjerczu wumóz njemózesche, pschetoż wón dyrbjesche po nekotrych dnjach wumrjecz.

K czesczi krala Jana běchu lipszy studenczi 29. julija jara rjany fakłowy czah srjadowali, kotryż ßebi kral s balkona ßwojeho hrodu wobhladowasche, hdżeż jemu studenczi ßławu, wo prawdże hrimotazu, wunjeßechu.

Pruß y. Khěżor-kral je so 30. julija s Wiesbadena do Homburga podał a bórzy do Gasteina pojědże.

Psches to, so hewjerjo w Eßenje a wokolnosczi nekotry czaß njedżełachu, dokelż chzychu wjetschu sdu měcz, su woni wschědnje wschitzy w hromadże něhdże 20,000 tl. schkodowali, bjes tym so wobßedżerjam podkopkow wschědnje 300,000 centnarjow kamjeńteho wuhla pobrachowasche, kotrez běchu pschedacz mohli.

Khěżor-kral je porucził, so maja so wschitzy Franzowsojo, kiż běchu nekajkeho pschestupjenja dla hischcze w pruskich jastwach, hnydom na ßwobodu puschczicz a so do Franzowskeje poßłacz. Wumsaty je jenoż jedyn jenicżki, kiż je we wschém njepoßkuscheny a so spjeczuje, hdżeż jenoż móże.

Kollekta, kotraż so w Pruskej k natwarjenju evangelskeje zyrkwje w Jerusalemje shromadżowasche, je nimale 64,000 tl. wunjeßka a budże so s twarjenjom tajkeje zyrkwje bórzy sapoczinacz.

W Němzach je 322 gymnasijow, w Pruskej je jich 213, w Sakskej pak 12. W Pruskej na 112,862 wobydlerjow jedyn gymnasium pschińdże, w Sakskej pak 1 na 201,950 wobydlerjow.

Awstria. Wolby sapoßłanzow sa wuherski ßejm su nětko dokonjane a je tych mnjow, kiż s ministerstwom dżerża, 240 wuswolenych, tych pak, kiż su pschecziwo ministerstwu, jenoż 143.

Khěżor Franz-Josef němskeho khěżora 4. augusta w Salzburgu postrowi. Tam tez pruski krónprynz pschijědże a budże potom awstriski khěżor wobeju hacz do Berchtesgadena pschewodżecz.

W Czechach su w nowschim czaßu petiziju podpisacz počzeli, w kotrejż so khěżor wo to proßy, so by so prażski universitet do czeskeje a němskeje dźelby rosdźelił.

Ruß owska. Khěżor Alexander w sapoczatku septembra s wulkim pschewodżeństwom do Barlina pschijědże, hdżeż chze tez tehdy awstriski khěżor pschińcz.

Wulkoknjas-naßlědnik abo ruski krónprynz je so do Kopenhagena podał, hdżeż je jeho knjeni mandżelska pola swojeju kralowskeju starscheju na wopytanju.

Kholera w Kijowje a Moskwje ßylnje wotebjera, ale sa to je wona we wschelakich městach wudyrika, kiż pschi żelesnizach leża.

Franzowska. Swět je w tu khwilu pokny dźiwanja, kak wjele dowery ma Franzowska pola pjenjezinikow. Ta wez je mjenujzy ta, so chze Franzowska dla wójnskich khóstow, kotrez ma Němzam hischcze po wjetschej pokoizy sarunacz, 3 milliardy frankow pożczicz. Tak wulka pożczonka so hischcze żenje staka njeje, tak dołho hacz swět steji a teho dla wschelazy ludzo měnjachu, so njeje mózno tajku satraschnu summu pjenjes w hromadu sehnacz. Ale hlaj! hdyż bě so spomnjena pożczonka wot franzowskeho ministerstwa sandżenu sobotu wupißaka, dha su po wschej Europje — niz 3 milliardy, ně — 42 milliardow podpißali, je to 14 krócz tak wjele, każ Franzowska trjeba.

Duż dyrbimy pschiwdacz, so ma Franzowska wjele dowery po wschém swěcze a so smě na to trochu horda byczi; pschetoż tez w samych Němzach — hdżeż su tola pschecziwnizy Franzowskeje — su něhdże 6 milliardow podpißali.

Schpanska. Dokelż nawjedowak sbězkarjow prynz Don Karlos nihdże widżecz njeje, dha ludzo na to hudaja, so najskerje něhdże w potajnosczi ranjeny leży. — Karlistojo pak hischcze pschezo zyle podtkoczeni njeju, pschetoż pak so tu pak tam jena sbězkarska banda pokaże, kotruż drje kralowe wójsko bórzy rosczěri, ale tola zyle wutupicz njemoże.

Pôndźelu 12. auguſta naſcha ſemja kónz woſmje.

(Skónczenje.)

Hwězdarjo praja, ſo je ſemja hižom wjele krócz pſches kometow ſchła a ſo je ßo to woßebje 26. junija 1826 a potom w lěcze 1861 ſtało. Ale je dha tehdy něchtón wot kometa ſchto ſaczuł? Wěſcze niz.

Duż ßmémy dnju 12. auguſta w mérje a pokoju napſchecziwo hladacz. Żadyn komet nam ſchkodźicz njemóże a hdy by wón tez na naſchn ſemju trjechił.

A wyſche teho je hiſchcze njewěſte, hacz w bliżſchim czaßu ſ zyła żaneho kometa wuhladamy.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Po ſtajnym ßkónczným a jara horzym wjedrje, hdżez wſcho po deſchczu żedżeſche, pocza ßo tu ſońdżenu njedżelu trochu mróczicz a panychu pſchipołdnja runje ſpomnjeneho dnja někotre kapki deſchcza; to ßamo ſta ßo tez pôndżelu rano. Pſchi tym pak tużnota dale bole pſchibjeraſche, ſo na thermometru ſ czaßami czopłota na 29 gradow C. abo 23 gradow R. pokaſowaſche, haj na ßkónczněj ſtronje bě wutoru 47 gradow R. widżecz. Wutoru pſched wjeczorom ßo khwilku kuſk deſchcza ſeńdże a poſdżiſcho něſchto wjazy a ßrjedu dopołdnja tu pełny deſchcz padże, ſo woda ßylnje po haßach běżeſche. Ale ſchtwórtk bě ſaßo wſchitko wuſſhnyło, tola njebě wjazy tak jara horzo, każ prjedawſche dny.

Se rjanymi żnjemi naſchi ratarjo tak ſpokojni njeßu, każ běchu ßebi prjedy w tajkim naſtupanju myßlili, dokelż rożka tak bohacze njeßypa, każ ßo to prjedy ſdaſche. Ża to pak ßu ſ rapſom derje ſ pokojom, pſchetoż tón ßu derje domoj khowacz móhli, wón je derje dawak a jeho płaczilna je tez wulzy ſpokojaza. — S pizu w tu khwilu hubjenje doſcz wonhlada, dokelż ßuchoty dla niczo njeroſcze abo tola mało doſcz pſchiroſtuje, tak ſo woßebje howjaſemu ſkotej na tajkej zyrobje pobrachuje, kotrejez dyrbjało hewak w nětcziſchim czaßu doſcz a na doſcz byez. Duż żadyn dżiw njeje, ſo je butra ſaßo droha.

S Czélnoho. Tudy je wóndanjo jena 5lětna holczka na hubjene waſchnje wumrjecz dyrbjała. Wona bě mjenujzy njedżelu rano na bleſchu palenza trjechiła a wot njeho tejło k ßebi wſała, ſo bě wſcha wopiła. Po někotrych hodźinach poczachu w njej widliſchcza ſkutkowacz, tak ſo wona naſajtra (pôndżelu) pod wulkimi czerpjenjemi wumrje.

S Wochoſow. W tudomnym lěßu je njedaloko budyſkomużakowſkeho ſchußeja pjatk 26. julija dopołdnja w 10 hodźinach woheń wudyrił a tak ßylnje wokoło ßebje hrabał, ſo bu wot njeho w krótkim czaßu 5 jutrow (morgen) 20lětnych khójnow ſkażenych. To je hižom wulka ſchkoda, ale wona budźiſche hiſchcze wjetſcha była, hdy budźiſche runje zyle cziche wjedro njebyło. — Woheń je najſkerje pſches to wuſchoł, ſo je něchtón ſe żahłej zigarru w lěßu njeródnje wobkhadżał.

S pola. Każ ßkyſchimy, dha ßu w Sſerbach ſa czeſtny dar k kralowſkemu 50lětnemu mandżelſkemu jubileju pjenjeſy ſkładowacz poczeli. Tak je ßo k temu nawdało w Jaworje 10 tl. 6 nßl., w Mikoczizach 9 tl. 10 nßl., w Wětenżu 3 tl. 20 nßl., w Wudworju 5 tl. 5 nßl., w Ssmjerżkezach 6 tl. 26 nßl., w Kumſchizach 5 tl., w Bělczezach 2 tl. 20½ nßl., w Ssulſchezach 1 tl. 22½ nßl., w Sſtonej Borſchczi 4 tl., atd. atd.

My ßo nadżijamy, ſo ßo żana wjeß, hdżez Sſerbja bydła, wot tajkeho ſkładowanja njewuſankuje, a ſo tez w měſtach Sſerbja pſchecziwo tej wězy njebudża, ale ſwobniwje ßwój pſchinoſchk dadża. My ßo teho czim bole nadżijamy, dokelż budże poſdżiſcho knižka czichczana, w kotrejż budże ſtejecz, kak wjele je tón abo druhi Sſerb w tej abo tamnej wßy abo w měſcze k ſpomnjenemu wotpohladanju darił, ſo by kóżdy widżał, ſchto je ßo nawdało a kak ßu ßo pjenjeſy nakożiłe. S teje knižki budża tez hiſchcze naſchi potomnizy widżecz móz, kak lubo ßu ſakizy Sſerbja ßwojeho krala měli. Duż drje tola żana ßerbſka wjeß njebudże, kiż by ßo na tym ſkutku njewobdżelika; pſchetoż to by tola jara dżiwnje wonhladało, hdy by w tej knjeżzy ſtejało: wjeß N. N. njeje niczo dała.

Pſchiſpomnjenje redakzije. Wubjerk, kiż je ſrjadowanje ſpomnjeneje ſběrki do ruki wſał, je wobſankuył, ſo teho dla żanu ſjawnu próſtwu a żane ſjawne pſcheproſchenje do nowinow njeſtaji, ale je ßwojim wubjernikam a hewak kóżdej czeſczenej gmejne ſawoſtajił, ſchto a kak wjele chze w tej naležnoſczi czinicz. Duż tez wubjerk niczo tajke w Sſerbſkich Nowinach njewoſjewja.

Nětko je pak redakzija wot druheje ſtrony horejſchi naſtank doſtała, ſ tej próſtwu, ſo by jón wotcziſchczecz dała, a wona njeje ßo tajkej próſtwje ſarjez móhła, dokelż wě, ſo poßłał tajkeho naſtawka we wubjerku njeje.

S Libochowa. Wutoru w nozy w 2 hodźinomaj w jenej tudomnej knjeżej brózni woheń wudyri, kiż tak ßylnje wokoło ßo hrabaſche, ſo ßo domſke, krowjaza a wolaza hródź, każ tez ſi brózne, ſchtoż wſchitko k tudomnemu knjeżemu forbarkej ßłuſcheſche, zyle wotpalichu. Leżomnoſcze ſpomnjeneho knjeżeho farbarka, kiż knjeſej hrabi ſ Lippe nad Czichońzami atd. ßłuſcheja, ßu ſ wjetſcha na wſchelakich wjetſchich a mjeńſchich wobßedżerjow pſchenajate, kotſiż teho dla tez żne ſ wotnajatych polow do naſpomnjenych knjeżich brózniow khowaja. Zim je ßo tam pjecza pſches 700 kop rożki a něſchto jeczmjenja ſpaliło, a wěſtemu Żoſzy, kiż w domſkich bydleſche, domjaza a druha nadoba, każ tez někotre hußy a karzki. Sawěſczene niczo njebě.

Přilopk.

* W Krimmitschawje je ßo wóndanjo jena 13létna schulska holczka bjes ßlěda shubika.

* W Draždżanach ßo 23. w jenej sazialdemokratiskej shromadżisnje wobsankny, so maja ludżo „k wuskutkowanju sozialisma s shromadami s kschesczijanskeje zyrkwje wustupicz.“ Psches 100 tajkich sozialistow je pjecza bórsy s zyrkwje wustupiko.

* Holczka kralowskeho najeńka Böklera, kotruż ßu zyganjo pjecza kranyli, pschezo hischcze namakana njeje.

* S Kölna pißaja, so je tam pschi wóndanschej wulkej horzocze ßtónczko dweju czlowjekow tak któko, so staj wobaj bórsy wumrjekoj.

* Gmejnje Freinheim a Weißenheim (w Heßenskej) stej létßa sa 50,000 schéßnakow wischnjow pschedakej.

* S Lipska pißaja, so je tam 29. julija błysk do jeneho domu dyrił a tam jenej holzy jene lizo woczornik, ju pak dale njewobschkodżił. — Pschi tym ßamym njewjedrje je błysk blisko Böhlena jenu żonu sarasył, kotraż na polu któsi sběrasche.

* S Londona pißaja, so ßu w Jendżelskej s nowa wulke slimki měli a w Parisu je po wulkej horzocze 27. julija też ßylny deschcz panył.

* Bramborsti ßerbsti zaßnik pische se Schlichowa (w Delnej Łużizy): Nescheho khéżkarja Budarja ßydomlétny ßyn ßobotu 20. julija popołdnju doma na dworje se sapałkami hrajkasche. Pschi tym ßo sta, so kopizu khójnowych kalczkow sapali. Pschi nétczischej ßuchoczi woheń spéjchnje wokoło ßo pschimasche, tak so ßo tsi dwory do czista wotpalichu.“

* W Althörnitzu pola Żitawy padże 26. julija 64 létny dżélaczeŕ Feller s pschatrow dele a ßo pschi tym tak wobschkodżi, so dyrbjesche nasajtra wumrjecz.

* Pschi czehnjenju 3. klaßy 82. kral. saksteje krajneje lotterije padże hłowny dobytk wot 15,000 tl. na czisło 85776, dobytk wot 3000 tl. na czo. 43954, wot 2000 tl. na czo. 81421 a wot 1000 tl. na czo. 38187.

* Na kuoje Altenwärder je 24. julija woheń wudyrił a ßu ßo tam sa 2 hodżinje 32 domstich a 4 bróżnje wotpaliłe.

* W méstaschku Theusingu (w Czechach) ßu ßo wóndano 200 twarjenjow wotpaliłe. Radna khéża, zyrkej, fara a schula też w popjele leża.

* W Metzu ßu ßo 28. julija nékotre twarjenja tamnischeho dwórnischcza wotpaliłe. Schkoda je wulka.

* W Barlinje je wyschnosez wschitke pschihoty k temu sczinicz dała, kak by ßo skutkowacz méło, hdy by tam ßnadź kholera wudyrika.

* W Barlinje ßu wschelazy ludżo nékotre dny sa ßobu dosez hary hnali, tak so dyrbjesche polizia k jich rosehnaczu skónczinje wojakow k pomozy sawołacz. Hara bě ßo teho dla sapoczała, dokelż bě jedyn wobßedżeŕ domu jeneho podróżnika, kiż wucżahnyeż nochzysche, dokelż żane druhe wobydlenje namakał njebě, s jeho smachami s domu na haßu wußadżicz dał.

* W mésczje Wurzenje běsche jedyn 5létny hólczez se ßwojim pokdralétnym bratsikom, kiż w kolebzy leżesche, wot starscheju ßam doma wostajeny. Pschi hrajkanju se sapałkami bě ßo ßkoma w kolebzy sapalika a wot tam też jene poßleschczo. K wulkemu sbożu ludżo sahe dosez k pomozy pschińdżechu a woheń sahaßychu, tola bě to małe dżéczo wschelako wopalene.

Cyrkwinske powjesce.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Handrij Bohuwěr Bjeńsch, wucżeŕ w Hornym Wjeleczinje, s Augustu Idu Kompaßez s Budyschina.

Michalska cyrkej: Bjedrich Wylem Stamm, cigarrydżéłaŕ, s Madlenu Kschiżankez se Zidowa. — Jan Korla Falant, dżéłaczeŕ s Khoßłowa, s Marju Augustu Fastenez s Małeho Wjelkowa.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Hana Madlena, Jana Bérki, wobydlerja, dż.

Michalska cyrkej: Marja, n. dż. s Ratarjez. — Jan Korla, n. ß. se Sréschina.

Katholska cyrkej: Ernst Ota, Jana Augusta Nowaka, mésczana, khéżerja a wosytwarjerja, ß. — Jan Klemens, Pětra Pawoła Kubizy, mésczana a tyscherskeho mischtra, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 20. julija: Michał Guda, kubleŕ-wumjeńkaŕ w Dalizach, 78 l. 9 m. — August Max, Pětra Adolfa Pätziga, wobydlerja na Zidowje, ß, 4 m. 5 d. — 22., Jenny Helena, Gustava Bernharda Sommera, schtrymparja na Zidowje, dż, 1 l. 3 m. — 23., Hana Marja, Augusta Janascha, wotrocżka w Schekezach, dż. na Zidowje, 7 m.

Wobarnowazy ßrédk pische schparowu khorosez (Klauenseuche)

je w bleschach sa 5 nßl. dostacz w

haptyzy w Rakezach

teho runja ßławny

mlokowy a wużitkowy polwer

s wukożenjom w ßerbskej ryczi.

☞ Rjane kubło blisko Budyschina s 50 kórzami leżomnosczow, s dobrymi maßiwnymi twarjenjemi a s pokrytymi żnjemi, je hydom na pschedań. Wscho dalsche shonicz pola knihikupza Reichela w Budyschinje. ☜

Sporuschk

w kóżdej mnohosczi kupuje **hrodowska hapthka.**

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Hdyž chzesch ßo do Delneje Kubojny podacz, dha dyrbisch kholowy ſ tolſteje kože a ſ blachom wobbite měcz.

Mots Tunka. Rjerycz tola tak dźiwnje!

H. D. Haj haj, tak ßo tam ma; pſchetoż hdyž ßo tam ſwadźa, dha maja to waſchnje, ſo jedyn druhemu lhětſije rucze kholowy na make kuſki rosdrěcz pytaja a tón, kiž dyrbi potom koſchlaty domoj hicz, je pſchěhrak.

M. T. Hm, to je tola jara dźiwne waſchnje.

M. T. Aj aj, ſchto tola mjaßo wſcho njenaczini!

H. D. Schto dha pak je było?

M. T. Hlaj, muczanſka gmejna měješche tak ſkeho byka, ſo žana druha rada njebě, hacz jeho ſarěſacz a mjaßo ſjěſcz.

H. D. Hm, to tola dale niczo njeje!

M. T. O haj, to je něſchto, abo wjele wjazy, to bě něichto.

H. D. Ale, ſchto dha?

M. T. Jako běchu byka ſarěſali a jeho mjaßo ſwarili, ßo ſa blida ßynychu a jědźichu, ſchtoż mózachu, tak ſo běchu jeho tójſchto ſkhmutali. A jim bě woprědka tak pětnje, ſo ßo jim derje ſpodobaſche. Ale po khwilzy pocza byczje mjaßo ſkutkowacz a bjes tymi, kiž běchu wot njeho jědli, ßo wulka bitwa ſta a bijachu ßo a torhachu ßo, ſo lazy na kruchi lětachu a ßo ludźo po ſemi walachu.

H. D. Aw jaw jaw tola!

M. T. Haj, a jeneho běchu tak wuwaleli, ſo ßu jcho pjeczo domoj wjeſej dyrbjeli.

H. D. A ſchto dha te lube žónki cźinjachu?

M. T. Nó, te ßwojim mužam pomhachu, ſo jenoż wkoßy tak wokoło khowy létachu.

H. D. Ale ſchto dha nětk ludźo praja?

M. T. Woni praja: Bjerćze ßo pſched byczim mjaßom na kedźbu; pſchetoż hdyž je byk bodk, dha mjaßo potom bije.

Reſtaurazia w theatru.

Czeſczenych Sserbow Budyſchina a wokolnoſcze ſ tutym najpodwolniſcho pſcheproſchuju, ſo bychu

moju reſtauraziju,

kotraż je w theatru po 1 ſkhodze najrjeńſcho ſrjadowana, pětnje wopytowacz chzyli. Doſtacz móża tu dobre bajerſke, czěſke a dwójne piwo, wina wſchelakich druzinow, ßlódke a jěre, tunje a drohe, wubjerny khoſej, thej a wſchě druhe picza, kiž by ßebi hewak něchtón zadacz chzył.

☞ Nutskhód wot ranſcheje ſtrony.

W Budyſchinje 1. auguſta 1872.

G. E. Bradel, prjedy na tſěleřni.

Skótny pólver ſ czerſtwych ſelow,
Korneuburgſki ſkótny pólver,
Pólver pſche fólku,
Pólver pſche pripotawu proßatow,
Lockwitzſki balſam,
Ziſchankowy ſalſowy pólver

porucza **Hrodowſka haptyka**
w Budyſchine.

Na ßukelńſkej haßy cźo. 669 po 1 ſkhodze móża pola wudowy Gärtnerowoje móża ſchulerjo a ſchulerki abo też tajke holczki, kiž ſchicz wulnu, wobydlenje a po požadanju też jědź doſtacz.

Julius Hartmann
w Budyschinje
niz wjazy w budże, ale jenoż
na žitnej haßy 52 a na mjaßowym torhoschczu 36

porucza hischcze po starych placzisnach a psches wulke a tunje napukowanje k temu smóznjeny ßwój

derje wuhotowany sklad, jako

drastne tkaniny, ßmuhate, pruhate a jenobarbne, wolmjane a polwolmjane,
kattuny, ¾ jaßne a bluke,
pikeje, ¾ bele a pißane,
barchent czischczany,
lüstre tohcz po 4—12 nßl. we wschech barbach,
mohair ¾ a ⅝ czorny a bruny,
allpacca-atlas ⅝ czorny a bruny,
ripßy wolmjane a polwolmjane, pißane a jenobarbne,
rubischka na hlowu s thibetaj, mußelina a kattuna, jaßne a bluke po najnowschim waschnju,
dybsaczne rubischka s platu a bawmjane
zychi, wupjerki ¾—10/4 schiroke,
servietty s damasta a platu
blidowe ruby wschelakich barbow,
blidne krowy wschelakich placzisnow

kaz tez dzelbu tunich **bukskinow**, so brch je wurumowal, k prjodkstejazemu budyskemu hermankej czesczenym Serbam k dobroczinwemu wobkedzbowanju.

Na žitnej haßy 52. **Letne jaquety** Na žitnej haßy 52.

wschech barbow a wulkosczow, kotrez derje pschisteja,
hischcze wschitko po starych tunich placzisnach porucza

H. Kaiser,
firma: **J. Hartmann.**

W khlamach ßo ßerbski ryczi.

Khojej, zokor, rajß
porucza najtunischo **Hermann Kunack**
na bohatej haßy podla pósta.

Tobak a cigarry
w wotlezanej tworje pschedawa
Hermann Kunack.

Wsche druziny palenza
najwoßebnischeje dobrosczе porucza w czwizach, kaz tez po mérje po najtunischich placzisnach
Hermann Kunack.

Jedyn duchowny, kiz je na druhu faru pscheßadzeny, hdzej ßu pola respachtowane, chze teho dla ßwoju, na prjedawschim mésczе mało wotwuzitu zelesnu **mlócžatu maschinu,** kotraz ßo wot 1 konja abo wot 2 wolow cz hnje, tunjo pschedacz. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Sslyschny wolij
wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu sahoji hluchosci, hdyz pschinarodzena njeje a wotwobrocza wésczе wschitke s czezkim ßkyschenjom sjenoczene njespodobnosczе; flacon sa 18 nßl. ma na pschedan w Budyschinje **Heinr. Jul. Linka.**

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzký w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanskeho agenta postajicz dała a ßo ja teho dla wschitkim, kiž chzedza ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pscheßydlicz, k najpodwolnischim ßłužbam poruczam, s tym ßlubjenjom, so budu kóždeho wuczahowarja najtunischo a najßwěrnischo na město jeho požadanja wobstaracz pytacz.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoleř,
redaktor Serb. Nowinow.

K dobroczíwemu wobkedźbowanju

dowolamoj ßebi s tutym k nawjedzenju dacz, so je naju

destillazia

ßwoje skutkowanje sapoczała a poruczamoj to k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Sa spěschne poßłuženje budźemoj ßo stajnje staracz.

W Budyschinje na hornczerskej haßy czo. 535.

Rumschöttel & Welzer.

Wot najwjetscheje wažnoscze sa

na woczomaj bědnych psches ßwoju wubjernu hojazu móz njedoßahomna, wot lěta 1822 we wschěch dźělach ßwěta snata a ßławna prawdźiwa Dr. **Whitowa wodźiczka sa woczi** wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej (na czož ma ßo pschi kupjenju **woßebje** kedźbowacz) je hižom wjele **tyßaz** wot **najwschelakich wokowych khoroscżow sahojenych, poßylnjenych a s wěstosczu psched woßlepjenju wobarnowanych;** wona ma teho dla **powschitkomnu ßwětowu ßławu,** schtož tež wschěnje pschikhadźaze **khwalby a wopißma** dopokasuja. Wona je konceßionirowana, wot **wyßokich** lěkarskich městow pruhowana a pschiposnata, jako **najlěpschi hojazy a poßylnjazy ßrědk sa woczi** poruczena a ma ju w bleschach po 10 nßl. na pschedań knjes **Emil Menzner** w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Wyßokoczescżeny knjes Ehrhardto! S tutym Waß proschu mi tola (skasanje) wot Wascheje **tak wubjerneje Dr. Whitoweje wodźiczki** poßłacz. Dokelž ßym ju s **wěstej pomozu** sa mojej woczi hižom nałožowal, dha ßym ju tež hižom wjele krócz poruczil. **Jena,** 13. 7. 71. **Emilia Bartholomißowa.** — Knjesej Tr. Ehrhardtej! Psches jenu knižku **Waschu Dr. Whitowu wodźiczku** nawjedźiwschi, ßym ju psched lětom nałožil. Dokelž je ßo **tak wubjernje** wopokasała, dha Waß proschu (Skasanje.) **Rüdlingen** p. Schaffhaußen w Schwajzarskej, 10 9. 71. **B. Meyer,** gmejnski pschedßyda. — Knjesej Tr. Ehrhardtej! Dokelž je mi Wascha **wubjerna Dr. Whitowa wodźiżka,** kiž mi psched někotrym czaßom poßłaschcze, **jara dobru ßłužbu** wopokasała a mojej woczi pschi najwjetschej horzocze **cżistej a jaßnej** sdźeržała, dha Waß proschu, mi (skasanje) poßłacz. Bleczk na mojim prawym woczku je wotewsał. **Simon Silber.** Götzingen, 10. 9. 1871.

Sporuschk

kupnje we wschej mnohoscżi **J. T. Schulze**
na snutsknej lawskej haßy 137.

W Sarycżu je khěža czo. 5 se ßadowej sahrodu na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedźerja tam shonicz.

Kedźby hodne.

Psche wschě družiny **žołdkowych khoroscżow a žołdkowych wobcżežnoscżow,** kotrež po wucżiczu **cżežkich jědźow** lohko sastupja, móže ßo, wot **mužow wědomnoscze poruczeny**

Dr. med. Kochowy
universalny magenbitter

jako najlěpschi domjazy ßrědk bjes tymi w nětcżischim czaßu pschedawanymi **žołdkowymi elexirami** derje poruczecz.

Na pschedań maja jón w originalnych bleschach po 10 nßl:

we **Wehrsdorfje** knjes C. Aug. Schmidt,
" **Seifhennersdorfje** k. Ernst Donath,
" **Schěrachoje** k. Carl Swoboda,
" **Neugersdorfje** k. Raimund Herbrich,
" **Ebersbachu** k. Aug. Ernst,
" **Lubiju** k. Reinhold Reiß,
" **Budyschinje** k. Wilh. Jacob a k. Rud. Hölzer,
" **Nowosalzu** k. Richard Bamberg,
" **Kamjeńzu** k. Herm. Kästner,
" **Eybawje** k. J. G. Müller,
" **Biskopizach** k. Bernh. Kunza.
" **Rakezach** k. Dr. Paul Hultsch,
" **Ledźborzach** k. E. Jordan,
" **Žitawje** k. Fr. Müller jun.,
" **Wosporku** k. Bernh. Hilbenz.

---

400 toleř

je na prěnju hypotheku sa 4½ prozentsku dań hnydom wupožcżicz. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Łamany rajß, punt po 16 np.,
Aracan-rajß, = = 18, 20, 22, 24 a 30 np.,
krupiki, punt po 20, 22, 24, 30 a 36 np.,
ſyrop, punt po 18, 20, 24, 36 a 40 np.,
zokor, punt po 40, 44, 48, 50, 52 a 56 np.,
hroch, ßocžki, bunỵ a jahły
po hachtlach (měrzach) a puntach jara tunjo,
pfalzſke cigarry 100 ſchtuk po 17, 18, 19 nßl.,
java-cigarry 100 ſchtuk po 20, 22, 23 a 24 nßl.,
nowe matjeſowe a ßuſchene jereje,
cžerſtwe ſardelle, citrony a apfelſiny
palenzy, ordinarne a ßłódke,
w ejmarjach a po litrach jara tunjo,
ſpiritus 80 a 90%, **wiſchnjowy, malenowyła brußnizowy ſchmaderunks**
po wſchěch měrach najtuniſcho
petroleum po 24 np., **ßwěcženje raff.** po 48 np.
wſcho pſchi wjetſchich kupjach hiſchcže tunſcho.
Wo dobrocžiwe wobkedžbowanje proßy

Carl Noack
na žitnej haßy 52.

Prawdžiwa Glöcknerſka hojata a cžehnita žałba, ſe ſchtemplom M. Ringelhardt wuhotowana, dla ßwojeje **wobßebneje** hojazeje mozy ßwětoſnata, ßo ſa błědowaze cžerpjenja porucža, jako ßu:
wicj, drjenje, podagra, rheumatismus w ſhibadkach, koſcžožeŕ, karbunkel, jětßenje, ßucha a mokra liſchawa, kurjaze woka, woſabjenje, wopalene ſtawy,
kaž tež wſchě
wotewrjene, ßo jětſſjaze, rosſkhódne, ſyfilitiſke bolaze a cžerpjenja, nabubnjenje jakſow atd.
Tež najſtarſchu ſchkodu tale žałba ſahoji.
Sa 2½ nßl. dostacj w **hrodowſkej** kaž tež w **měſchczańſkej hapthzy** w Budyſchinje.

Kchelekulenje.

Jutſje njedželu 4. auguſta t. l., popołdnju w 3 hodžinach, budže ßo w korcžmje w Małej Suberniczzy jene 14 njedžel ſtare **ſrěbjo** (mohrenſchumel kobka) pod wumènjenjemi, prjedy woſjewjomnymi, **wukulecž**. Wo bohaty wopyt proßy

W Małej Suberniczzy 26. julija 1872.

J. Reck, korcžmaŕ.

Moje wobydlenje je nětko w domje cžo. 734 na ſeminarſkej haßy.
W Budyſchinje 28. julija 1872.
Ryčznik Jakub.

Drainirowazych dželacžerjow,

kaž tež jeneho **rołyklaḍjerja** podpißany pſchi wyßokej ſdži pyta a móža woni hnydom ſaſtupicž.

Hermann Petzold
w Hrodžiſchczu pola Woſproka.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
27. julija 1872.

Dowoz: 5350 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,				na bursy,			
	niżša.		wyšša.		najniža.		najwyšša.	
	tl.	nßl np.	tl.	nßl np.	tl.	nßl np.	tl.	nßl np.
Pšeńža 50 kilogr.	4	5 —	4	18 —	4	10 —	4	19 —
Rožka = =	2	27 —	3	1 —	3	— —	3	1 —
Jeczmjeń = =	2	16 —	2	18 —	2	18 —	2	20 -
Wowß = =	2	7 —	2	10 —	2	7 5	2	10 —
Hróch = =	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Woka = =	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Raps = =	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Jahły = =	4	27 —	5	— —	—	— —	—	— —
Hejduſchka =	5	20 —	5	24 —	—	— —	—	— —
Kopaßkomy =	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Lane ßymjo =	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Butry 1 =	—	22 —	—	24 —	—	— —	—	— —
Zent. ßyna =	—	20 —	25	— —	—	— —	—	— —

Wčzera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 22 tl.—23⅔ tl., pšeńža 66—86 tl., rožka 40—55 tl., rěpikowy wolij (ujeczišczeny) 23½ tl. — nßl.

Czahi po želeſnizy:

S Budyſchina do Draždżan: Rano 6 hodžinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wječor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyſchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wječor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 9 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wječor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakſke wot 1855 3% 80½ B., 1847 4% 97 G., 1855 4% 97¾ G., 1870 5% 105 B., prjed. ſakſ. ſchleſ. žel. akz. 41 101 B, prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 102 B., landrentenbr. 3⅓% 85¼ G., kuž. pfandbr. 4% wupowjedzne.— do. 4% njewupowjedzne 95 G. — Akzije: Lipſko-drażdż. 255 bz. — Creditanſt. w Lipſku 160 B., ſakſ. bank 140 B., hornokuž. bank 113 G., winſke bankowe 91 (18 nßl. 2 np.) — Lubijſke — Budyſke papjerniki 152½ bz., ſebn. pap. 112 B., ſ. maſch. fabr. Hartm. 108 B., budyſke ßukn. a wulkomłynſke akz. 96 G., kuž. maſch. fabr. B. 107.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 32. — 10. augusta. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Tsikhěžorski sjesd. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Dopis. — Se Serbow: S Budyschina. S Palowa. S Psowjow. S Tačžez. S Popojz. — Pschilopk. — Nawěschtnik.

Tsikhěžorski sjěsd.

So ßo w bližschim měßazu němski, ruski a awstriski khěžor w Barlinje shromadźa, to ßo jenemu lubi, druhemu pak njelubi, wschitkim pak doscz hłowułamanja cžini. Prěni, kotrymž ßo tajke seńdźenje njelubi, ßu Franzowsojo; pschětož woni měnja, so tola něhdy saßo s Němzami wójnu powjedu a so by jim tehdy Rußowska abo Awstria pomhacz měła, — ale hdyž ßo ruski a awstriski khěžor tak pscheczelniwje s němskim khěžorom skhadźujetaj, dha s dopjelnjenjom tajkeje nadźije hubjenje doscz steji. Wschitkim ludźom pak, kotsiž měr žadaja, je tajka skhadźowanka witana, dokelž ßebi myßla, so tak dołho, hacž ßu tuczi tsjo móznarjo jeneje myßle, jim nichtón se žanej wójnu hrosycz njemóže.

Poßleńsche měnjenje je drje wěrno, ale jenož tak dołho, hacž Němzy s Rußami měr dźerža; pschetož hdyž s tymi wójnu sapocznu, maja hnydom njepscheczelow se wschěch stronow na schiji. To wschak Bismark derje wě a tého dla ma němski khěžor s ruskim tajku dobru pscheczelnoscz dźeržecz. Ale Bismark tež wěcznje žiwy njebudźe a potom mamy ßo bojecz, so hordoscz Němzow runje tak k wójnje pscheczíwo Rußam poczěri, kaž je hordoscz Franzowsam mjecz pscheczíwo Němzam do ruki dała.

Drusy ßu saßo teje myßle, so czi tsjo khěžorojo teho dla hromadu pschińdu, so by Turkowskeje dla žana wójna njenastała. Mjenujzy awstriski minister Andraßy hewak sa tym stejesche, so by Awstria ßußodne turkowske kraja wsała, hdy by ßnadź Turkowska rospanycz chzyła. Tajke wotpohladanje ßo pak Rußowskej spodobacz njemóže; pschetož hacž do cžaßow nětczischeho ruskeho khěžora Rußojo wschak tež sa tym stejachu, so bychu kruch Turkowskeje dobyli, nětko pak, hdźež maja wjaz kraja, hacž ßo jim spodoba, měnja woni, so by Turkowska dale wobstała, tola pak jenož pod tym wuměnjenjom, so wona ßwojim kschesczijanskim Sskowjanam jich wěru a rycz ßwobodnje wužiwacz da. Němskemu khěžorej pak wo Turkowsku s zyła cžinicz njeje.

Hdyž je po tajkim němski khěžor s ruskim a awstriskim khěžorom hižom nětko w dobrym pscheczelstwje a hdyž je jemu na tym ležane, so byschtaj wysche teho tež ruski a awstriski khěžor dobraj pscheczelej byłoj, dha ßo tajke wschěstronske tsikhěžorske pscheczelstwo na niczim druhim najlěpje sałožicz njemóže, hacž so ßo ruski a awstriski khěžor Turkowskeje dla sjednataj. Duž budźe ßo w Barlinje najskerje wo turkowske naležnoscze jednacz.

Najnowsche.

Gastein, 7. augusta. Na wczerawschu hosczinu pola němskeho khěžora běchu general Moltka, general Manteuffel, němski poßłanz na winskim dworje knjes Schweinitz a awstriski ministerpschedßyda pscheproscheni. S poßleńschim khěžor po hosczinje hischcze dlěschi cžaß powjedasche.

Petersburg, 6. augusta. Dźenßa rano je w Nižnim Nowgorodźe wulki woheń wudyrił. Tam je nětko runje maßa.

Belgrad, 7. augusta. Wjeřch Milan budźe 22. augusta połnolětny a tehdy knjejstwo ßamostatnje nastupi. W zyłej Sserbiji, woßebje pak w Belgradźe k tajkemu ßwjedźenju wulke pschihoty cžinja.

Barlin, 7. augusta. Sa cžaß tsikhěžorskeho sjěsda chze tež wjele němskich wjeřchow ßem pschińcz.

Shorjelz, 8. augusta. Polny marschal sakski krónprynz Albert jako generalinspektař 1., 5. a 6. armeekorpsa do Schlesynskeje pschijědźe, so by tute wójskowe dźělby wobhladował. Dźeń jeho pschijěsda hischcze zyle wěsty njeje.

Win, 8. augusta. Awstriski khěžor je ruskeho wulkoknjasa (prynza) Wladimira sa cžeßneho obersta 14. regimenta husarow a wulkoknjasa Alexěja sa cžeßneho obersta infanterieregimenta No. 39 pomjenował. — Khěžor Franz-Josef je wczera s Olomuza do Laxenburga pschijěł, hdźež hacž na dlěsche wostanje. — Khěžor je pschiswolił, so ßmě ßebi město Praha 1 million schěßnakow dla wschelakich nusnych twarbow a druhich naležnosczow požczicz.

Madrid, 7. augusta. Karlistiske sběžkarstwo je nimale zyle kónz wsało.

Swětne podawki.

Sakska. Kral Jan je po swojim wróćenju s Lipska, hdyž je pschednoschki wschelakich profesarjow wopytak, rektarjej lipskeho universiteta pismo poslak, w kotrymž wón swoju pokru spokojnosć s wućenjom profesarjow a s pilnosću studentow wupraja.

W Glauchawje je 1. augusta tamnischi chemiski laboratorium rozlećak. Pschi tym bu jedyn cłowjek saražený, jedyn druhi pak cežko ranjeny a twarjenje, w kotrymž laboratorium běsche, jara wobschkodžene. Tsěcha je wotražena a wschelake murje su rozražene.

Nowa želesniza, kiž s Annaberga dale do Čech wjedže, bu 1. augusta swjedženszy wotewrjena.

W Kransdorfie pola Schwarzenberga je so 3. augusta popołdnju 8 domskich a 5 brožnjow wotpaliło. — Sakožerja poslenjeho wóhnja w Radebergu su wuslědzili. Je to jedyn 10lětny hólcžeż, kiž je so swojeje stósee tež hižom wusnak.

Lětusche nasymske manövry sakskeho wójska so 27. augusta sapoćznu a smeja so manövry druheje brigady wosebje bjes Lubijom a Žitawu. K tutej brigadze słuscheja: inf.-nterieregiment No. 102 a 103, 6. łoška a 7. cežka pěscha batteria a 1. regiment jězdnych. Tajke manövry so 11. septembra skónca a bjes serbskimi wosami Woleschniza, Stary Lubij, Ketliz, Wulki Dažin, Njechań a Luchow někotre dny wojakow do kwartiry dostanu. Kamjenski (2.) bataillon infanterieregimenta No. 103 smeje na swojim dompucu 13. septembra kwartiry w Deberkezach, Hodziju, Buscherizach, Debischkowje, Běcžizach, Prěcžezach, Bolborzach, Błohaschezach, w Sskonej Borschczi a Ratarjezach Spomnjeny regiment jězdnych k manövram a wot manövrow po hornich němskich wosach pocžehnje.

Na lětuschej powschitkomnej sakskej wućerskej shromadžisnje w mesce Leisnigu je něhdže 1100 wućerjow pobyło. Jednako je so tam bjes druhim wo dospołnjaze schule (Fortbildungs-Sch.), wo wschelake požadanja sakskeho wućerstwa, wo jeho wopalnu pokkadnizu, wo nowy seminarski porjad atd.

Jako nowy rektor magnifikus lipskeho universiteta je profesor Dr. Brockhaus wuswoleny.

W Draždžanach so 5. augusta generalna shromadžisna sakskeho ratarskeho kreditneho towarstwa wotdžerža a so w njej dotalnemu pschedsydze Mehnertej, a s dźela, tež wubjerkej towarstwa wschelakich njeporjadkow dla wjele poróka činjesche. Ale, hacž runje Mehnerta zakošnje jědojcze pschimachu, dha bu skónčnje tola wscho, schtož bě wón s wubjerkom činił, wot wulkeje wjetschiny shromadžnych sa dobre spósnate.

Lipskemu swjatopawołskemu spěwarskemu towarstwu, s wjetscha se studentow wobstejazemu, je pschi składnosći jeho 50lětneho jubelskeho swjedženja ministerstwo kultusa 400 M. k kupjenju koncertneho kschidła a lipski universitetu rjanu khorhoj darił, kral Jan pak je dołholětnemu dirigentej towarstwa, Dr. Langnerej, ryćerski kschiž albrechtskeho rjadu spożežił.

Pruśy. W sandženych dnjach so w Bonnje powschitkomny němski swjedžeń wotdžerža. Wón pak so derje radźił njeje, dokelž so deschcz sylnje dźesche a zusym turnarjam so to tež njelubjesche, so so bonnszy wobydlerjo jara symnje pschećiwo nim sadźerżachu.

W Hesenskej su noweho schulskeho sakona dla s nowa 12 evangelszy duchowni schulske inspektarstwo skožili. Knježerstwo pak jich s tuteje służby puschćicz nochze a hrosy jim s pjenježnej schtrafu, jeli se służby stupia.

W Posnanju a w Schremje su sandženy tydzeń tamnischi jesuitojo po porućkoscži knježerstwa swój pschebytk wopuschćicz dyrbjeli, pschetož kralowski sastojnik je jich wupokasak, druhim pak predowanje atd. sakasak.

Swudowjena pruska kralowa Hilžbjeta je so na někotry czaś do Interlakena podała.

Khežor-kral je 5. augusta do gasteinskich kupjel (w Awstriji) pschijeł, so by tam někotry czaś wostał. We Welsu a w Salzburgu jeho lud jara pschećelniwje witasche a w Gasteinje běchu jemu k cześći domy s khorhojemi wupyschene. Generalej Moltka a Manteuffel staj tež w Gasteinje, teho runja je tam tež awstriski ministerpschedsyda hrabja Auersperg pschijeł. Awstriski khežor tam najskerje njepschijedže. — Jako so khežor-kral psches Bajersku wjesesche, jemu tam tež wschu mózu ezesć wopokasowachu, ale bajerski kral pschischoł njeje, so by jeho powitał.

Minister kultusa Dr. Falk je so s kupjel do Barlina wróćił a tam pjecza se wschelakimi wućenymi mužemi w nastupanju zyrkwinskich należnosćow radu składuje. — (Swětne knježerstwa nětcžischeho czasu su mjenujzy teho ménjenja, so ma zyrkej pschichodnje pod swětnym knjejstwom stacz a duž so tež tajke sakony wuradźuja, kiž buchu tule wotwisnosć zyrkwje skerje a lěpje do skutku stajicz pomhali.

Awstria. So w septembru t. l. awstriski a ruski khežor w tym samym czasu němskeho khežora w Barlinje wopytataj, to w awstriskich nowinach wjele ryczow czini. Někotre nowiny wudawachu, so je na tym awstriski minister swonkownych należnosćow, hrabja Andrassy, wina a so je wón runje najbole k temu radźił, so by so awstriski khežor s ruskim w Barlinje widżał. So je Andrassy k temu skutkował, so by awstriski khežor do Barlina schoł, to chcemy rad wericz, dokelž Andrassy pschi swojim podczischczowanju awstriskich Sskowjanow s Barlina pomozy hlada. Ale so wón sa pschijesd ruskeho khežora tež ani skowczko prajił njeje a prajicz njebudze, to je najwěsczischa wěz, pschetož Andrassy je wulki njepschecżel Sskowjanow a wosebje Rußow. Haj, my mó-

žemy khroble prājicz, so je Andraßyjej jara njelubo, so też ruski khěžor do Barlina pschijědże.

Khěžor Franz-Josef je město Olomuz (Ollmütz) wopytał a ßo wot tam k manövram wójska podał. — Wón chżyńsche němskeho khěžora pschi jeho pschijěźdże do Awstrije też ßam powitacz, ale nětko, hdyž je wěste, so ruski khěžor też do Barlina pschińdże, ßo to njestanje; dokelž by ßnadź ßo hewak sdacz móhło, jako by wón prjedy hischcze něschto skradžu s němskim khěžorom wujednacz chżył.

Rußowska. Awstriski arzywójwoda Wylem je ßo s Moskwy do Wina domoj wróćił a je se ßwojim pucowanjom jara spokojny.

Też wulkoknjas-naßlědnik (ruski krónprynz) ßo w sapoczatku septembra s Kopenhagena do Barlina poda. Wón tam w tu khwilu se ßwojej knjenju mandželskej pschebywa.

Franzowska. Franzowski ßejm je ßo hacz do nasymy wotdženik a ßo hakle 5. oktobra saßo shromadzi. — Minister finanzow mèni, so budże hižom w lěcze 1873 sbytk wójnskeho sarunanja dowupłaczicz móz a so hižom tehdy poßleni němski wojak Franzowsku wupuschczi.

Schpanska. W nastupanju tych, kiž ßu wóndano na krala a kralowu tšělili, hischcze hacz dotal niczo sjawnje wěste njeje.

Turkowska. Sultan je nowych ministrow pomjenował, wot kotrychž ßo wulkich a dobrych wěžow nadžija. — (W Turkowskej tola wscho w starym njerjedże wostanje.)

Dopis.

W Lipsku, 4. augusta. We sańdženym. cżißle Serbskich Nowinow ßo pißasche, so je Jeho majestosczi kral Jan sa cżaß ßwojeho pschebywanja w Lipsku pschednoschki wschelakich profeßorow tudomneho universiteta wopytał. So pak je wón też pschi jenym pschednoschku wo ßerbskej ryczi pschitomny był, tam spomnjene njebě. Duž njech je dowolene tu wěz trochu dróbnischo wopißacz. Wot lěta 1870 ßem je na tudomnym universitetu wěsty profeßor Dr. Leskien sa profeßora ßłowjanskich ryczow postajeny. Tón ßamy cżitasche w běžazym poklěcze, kiž w tychle dnjach ke kónzej dże, pódla 4hodžinskeho kollegija wo pschirunanju němskich ryczow se ßłowjanskimi, też kolleg wo łužisko-ßerbskej ryczniży (grammatizy,) a to dwaj rasaj so tydzeń, ßrjedu a ßobotu, pschipołdnju wot 12—1 hodžiny. Kaž druhim, we poßlenich lětach powołanym profeßoram, chżyńsche kral też jemu s wopytom cżesczi wopokasacz. So pak je ßebi wón k temu pschednoschk wo łužisko-ßerbskej ryczniży wubrał, a niż pschednoschk wo pschirunanju němskich ryczow se ßłowjanskimi, schtož by jemu jako Němcej a wuczenemu mužej po pschedmjetu ßamemu drje wěsczе bóle sajimawe było, je dopokasmo, kak Jeho majestosczi kral Jan ßerbsku ryczi a s tym naß Sserbow cżesczi. Skława a dżak Jeho majestosczi sa tajku pschecżelnosczi!

Po prawym bě kralowy wopyt pola k. Leskiena na ßobotu wot 12—1 hodż. postajeny. Dokelž pak bě ßo kral pśches nětajku smólku w dżenskim porjedże w tej ßamßnej hodżinje k jenemu druhemu profeßorej podał, da bu k. Leskien pscheproscheny, ßwój pschednoschk wo łužisko-ßerbskej ryczi póndżelu 30. julija wot 11—12 hodż. we pschitomnosczi krala dżerżecz. (Hewak L. na tymle dnju tón tamny kolleg wo pschirunanju němskich ryczow a. t. d. cżita.) W postajenym cżaßu seńdże ßo nęhdże 20 poßłucharjow w jenym wjetschim auditoriju universiteta a po sastupjenju krala a jeho suity, mjes kotrejž bě też rector magnificus, sapocza ßo pschednoschk. Tón ßamy mějesche k pschedmjetej ßerbske ßłowjeßo (verbum) a bě k. profeßor w sandženych hodżinach pschirunajo staro-ßłowjanschczinu rosestajał, kak ßo pola ßerbskich ßłowjeßow pschitomny cżaß, imperativ, imfinitiv a. t. d. twori. Tam wón nětko pokracżowasche, a pschińdże na snatu sajimawu woßebitosczi ßłowjanskeho a s tym ßerbskeho ßłowjeßa, kiž ßo w druhich indoeuropiskich ryczach njeńamaka abo k najmeńschemu tak rosmita njeje, mjenujiż wón rospomni rosdżěl mjes njedokonjanym a dokonjanym ßłowjeßom, kaž n. pśch.: rěsacz a rěsnycz, mjetacz a cżißnycz, dawacz a podacz, pißacz a napißacz atd, a schtož s teho sa tworjenje pschichodneho cżaßa ßłěduje. Hdyž je mjenujiż zyle prawje, pschichodny cżaß, kaž n. pśch. w němskim, pola njedokonjanych ßłowjeßow s pomozu ßłowa „budu" tworicz, tak so ßo praji: ja budu rěsacz, mjetacz, dawacz, pißacz, dha je to runje tak wopak pola dokonjanych ßłowjeßow tuto „budu" nakożowacz a ßnano prajicz: ja budu rěsnycz, cżißnycz, podacz, napißacz. Tele formy maja wjele bóle rěkacz: ja rěsnu, cżißnu, podam, napißam, a wosnamjeja to ßamo, schtož němske: ich werde schneiden, werfen, überreichen, niederschreiben. Też „pschińcz" je tajke ßłowo, pola kotrehož ßo w cżistej ryczi „budu" nakożowacz njeßmě; pschichod „ich werde kommen" rěka ßerbski ja pschińdu, niż pak budu pschińcz, kaž ßo drje cżasto, ale wopacznje praji. — Kral Jan pschednoschk s widżomnym interesom a wulkej kedżbliwosczu hacz do kónza pschewodżesche, a potom po nękotrych pschecżelnych ßłowach, kotrež s k. profeßorom porycza, wotejdże.

Njetrjeba drje ßo pschistajicz, so běchu tón ras wschelazy jenoż krala dla do teho kollegija pschischli. Hewak jón jenoż 3, napośledku 4 poßłucharjo wopytowachu: 1 Bołhar, 1 Sskowak, 1 delnjołużiski a 1 hornjołużiski Sserb. N. N.

Pschispomnjenje redakzije. Na nasche napraschowanje, kotry wot naschich ßerbskich hornjołużiskich studowazych Sserbow knjesa Leskienowy kolleg wo ßerbskej ryczniży wopytuje, ßmy k wulkemu wobżarowanju shonili,

so **žadyn** šerbski hornjołužiski student sa hódne njedžerži, tajki kolleg wopytacz, ale so je tón naspomnjeny šerbski wopytowar hižom dawno wustudowak. My žane prawo nimamy, teho dla žanemu šerbskemu studentej někajki porók cžinicz, Bóh swarnj, to budz daloko wot nasz! Tola pak nam nichtón sakasacz njemóže, swoje wobžarowanje nad tym wuprajicz, so naschi knjeza studenczi tajku rjanu składnosczj k pschisporjenju swojeje wědomnosczje w šerbskej ryczi njewužiju. Mózno, so je tez k. profesor Leskien sam na tym někak sobu wina, ale hdyz tez wón snadz wulki pschecžell Sserbow a Sskowjanow njeje, dha wón tola swoju wez derje dosczj rosymi, tak so bychu naschi mkodzi knjeza wjele pola njeho nawukli, jeli so bychu tez k. Leskiena lubo mécz njemóhli. Wschak cži druzy profesarjo tez žani pschecželjo Sserbstwa a Sskowjanstwa njejsu, a tola Sserbja k nim swolniwje do kollegijow khodza. My pak na žane waschnje wo tym sudzicz nochzymy.

Nam by teho dla jara witane byko, hdy by nam jedyn s tych šerbskich knjesow studentow w Serb. Nowinach wukkasczj chzyk, czoho dla woni k. profesor Leskiena tak jara hidza, so tez ani jeho kolleg wopytacz nochzedza a hdy bychu s teho tez swoju šerbskorycznu wědomnosczj najbohatscho pschisporicz móhli.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tón tydzeń smy husto dosczj pomrócžene njebjo měli a srjedu wjeczor mějachmy njewjedro se sylnym blyskanjom, ale deschcza bě jara mako. Tez schtwórtk njewjedro pschicžeze, ale sylny wětr je rosehna, tak so so tez jenoz mako deschcza sendze.

Wokrjesny lékar, k. Dr. Wengler, je nětko sasso tak strowy, so móže swoje sastojnstwo sasso sastacz. — Tudomneho knjesa hamtskeho hetmana se Salza a Lichtenau, kotryz je na někotry czas sapuczowak, knjes knjezerski asesor s Zezschwitz sastupuje, a lubjskeho hetmana knjesa s Thielau knjezerski asesor s Döring.

Tak mjenowane albrechtske towarstwo schtwórtk w restauraziji pschi tudomnej piwarni swjedzeń wotdzerža, kiz bě jara wopytany a je so sa spomnjene towarstwo po tajkim najskerje pékny pjenjes nawdawak.

S Palowa. Tudy sta so wóndano to njesboze, so je khézkar a murjer Hornoff, kiz na žnjach na knjeze dzéko khodzesche, na hubjene waschnje wo žiwjenje pschischok. Wón so mjenujzy s knjezim wotrocžkom Polanom na polu se žorta wupschimowasche, pschi cžimz jeho tón někak psches jedyn snóp cžisny a jemu tam na brjuch klakny. Hornoff hnydom žakoscžicz pocža a dyrbjesche hižom nasajtra wumrjecz.

Duz bu ta wez sudnistwu wossiewjena, kiz lékarjow sem poska, so bychu morweho pschepytali a winu jeho smjerze wuslédzili. Cži tez skónczinje po dołhim pytanju namakachu, so je so jene cžrjewo pukko, a so je to smjerze wina byko. — Polana su do jastwa sobu wsali.

S Psowjow. Tudy je wutoru 30. julija popołdnju w 6 hodzinach woheń wudyrił a domske khézknika Michała Pětki do procha a popjeła pschewobroczik. Woheń blisko domu w hromadze walczkow wundze a bórsy skomjanu tšechu sapopany. Ludzo na Pětkez pokpjatalětneho hólczka tukajo, so je tón woheń samischkrik, dokelz su jeho pschi palazej hromadze walczkow pkakazeho nadeschli a je lohko mózno, so je prjedy wo jstwě po sapalki pobył a snadz potom wonka jenu sapalik a s tym woheń samischkrił. Pětka njeběsche sawěsczeny.

S Taczez. Tudy je 27. julija pschipołdnju w kolni murjerskeho poliera Kemmela woheń wuschoł a wschě jeho twarjenja spalik. Wysche mobiliara a zita su so tez wschě kury, dwě swinjeczi a jedyn byk spalili.

S Popojz pola Khocžebusa „bramborski šerbski zaßnik" pische, so tam dotalny hermanczanski wucžer k. Jordan sa kantora a wucžerja pschińdze a „zaßnik" pschistaji k swojej powjesczje slédowaze skowa „My jogo witamy tudy w naschej nizynje!"

Nam hornjołužiskim Sserbam je tajkale hewak spodobna powjesczj we wésstym nastupanju pschezo njeluba; pschetoz my k. Jórdana jako swérneho, wulzysaßkužbneho šerbskeho wucžerja a pódla tez jako wubjerneho spisowarja šerbskich schulskich knihi snajemy. Duz nam nichtón sa sko mécz njemóže, hdyz jeho pscheßydlenje jara wobžarujemy, jenicžke spokojenje sa naß jenoz w tej myßliczjy leži, so budze k. Jórdan tez w Delnej Łužizy w schuli hódnje sa Sserbstwo skutkowacz a so k tym mužam pschisanknycz wjedzecz, kiz tam k lépschemu šerbskich schulow, kaz tez s zyka k lépschemu tamnischeho Sserbowstwa pilnje dzékaja.

Někotremužkuliz budze drje sajimawe naschonicz, hdyz pschispomnimy, so je tez w Hornej Łužizy derje snaty k. Markus farar w Popojzach.

Přilopk.

* W Schönbrunnje pola Žahanja (Sagan) je jedyn skaženy poß někotre wowzy tamnischeho knjezeho stadka skußak. Hižom 15 wowzow su saraschcz dyrbjeli a je strach, so so zyke stadko skasy.

* W Pillkallenje (w Pruskej) je so wóndanjo 45 domskich a 46 pódlanskich twarjenjow wotpaliko. Póstski dom je so tez wotpalik a so tam wossom koni a wjele wosow spali.

* W Granowku je so 28. julija jena wulka knjeza hródz wotpalika a je so w njej 80 howjadow spaliko a jedyn cžlowjek, kiz chzysche tón skót wuhnacz pomhacz. — Teho runja je so njedaloko wot tam knjezi dwór w Roketnizy wotpalik a je pschi tym 52 howjadow a 300 wowzow žiwjenje shubiko.

* Jedyn Draždžanski, kiž so na kódźi po Rheinje dele wjesesche, bě so tam na jeneho ſłužobnika někajkeje wězy dla wobczežowak a tón teho dla ſwoju ſłužbu ſhubi. Jako běschtaj wobaj w Bonnje ſ kódźe wuſtupiłoj, sta so, ſo tón ſłužobnik pschiběža a temu Draždžanskemu jene wucho wotkußny a na semju wupluwny. Tutón, hacž runje naſtrójany, sběhny ſwoje wucho a dźěsche ſ nim k lěkarjej a nětko je wone hižom tak pěknje pschirosłko, so je so do Draždžan wróczicz móhł. Tón ſłužobnik pak budże khostany.

* K naschej, na ſtr. 260 wotczischczanej powjesczi wo wjedrje możemy dźenża pjatk pschiſtajicz, so je popołdnju w 8 hodźinach deſchcz hicz poczak, a so so ſda, so drje khwilu wutraje.

* S Draždžan piſaja wot 30. julija: „Wczera popołdnju je so na pſcheńczniſchczu kublerja Eimanna w Strehlenje jena pſcheńczna pupa palicz poczała a so so jich tam potom hiſchcze něhdże 40 ſpaliłe. Wot tam je so woheń dale rosſchěrjak a ſtej so 2 korzaj wußyczża ſtejazeho wowßa, dwaj korzaj ſtejazeje pſcheńzy teho ßameho kublerja, 3 kórzy ſtejazeje pſcheńzy kublerja Mendela a ½ kórza ſtejazeje pſcheńzy do cziſta ſpaliłe.

(S barlinſkich nowinow.)

Kralowſki napoj!

Selowa limonada,
najwjetſche wokſchewjenje ſa wſchěch khorych.

(43042.) Ferdinandshof, 13. 5. 72. — Dźěkaczeŕ Paſewald tudy da Wam wutrobny dźak prajicz ſa ſahojenje jeho żony wot jejneje **broſtkhoroſcze** po wużiczu jeneje bleſche Waſcheho kralowſkeho napoja. Tež je żona cžěßle Gottſchalka teho runja wot ßwojeje **bróſtkhoroſcze** po dwěmaj bleſchomaj wotkhorjeka. Ja jara na **mokru liſchawu** czerpju a proſchu wo dwě bleſchi kralowſkeho napoja. Wudowa Volzenowa.

(43120a.) Stubersheim, 18. 5. 72. — Kralowſki napoj (Königstrank) je ßo pola mje jako nuſny domjazy lěkarſki ßrědk dopokaſak, dokelż bu moja żona wot ßwojeho **ſtawyholenja** po wuczinczu teho napoja ſpodżiwnje rucże wußwobodżena.

Knödler, bětnař.

(43279a.) Glauchau, 21. 5. 72. — Ja czerpjach tſi lěta na **ſchijuholenje** (jětſjenje), ſchtož ja tež ſe wſchelakim lěkowanjom (tež ſ bejżowanjom ſ czertowym kamjeujom) wotſtronicz njemóżach. Ja uałożach teho cła Waſch kralowſki napoj (bjes pſchimješchenja wody) a po wutrjebanju tſjoch bleſchow ßym zyle wot njeho wußwobodżeny, ſchtož ja tudy po prawdże wobßwědczam.

W. Beier.

(43285a.) Zichopau, 22. 5. 72. — S tutym wosjewjam ſ dżakomnoſcze a ſ dobreje wole, ſo je kralowſki napoj knjeſa Korle Jacobija w Barlinje mojej mandżelſkej pſchi **czężkim dyhanju** woßebnu ßłużbu czinik a hiſchcze czini. A. Reichel.

Wunamkaŕ a **jenicżki** fabrikant:

hygiëiſt (ſtrowotny radżicżeŕ) Karl Jacobi
w **Barlinje** Friedrichſtraße 208.

Bleſcha kralowſkeho napoja **extrakta**, k trójży tejko wody, pkaczi w Barlinje poł tolerja. W **Budyſchinje** 16 nßl. pola H. J. Linki, w **Kamjeńzu** p. H. Pachaly a w **Wojerezach** p. Rob. Huſty.

Jedyn dźěkaczeŕ ßo pyta na wuhlowy ſkład Bartheldeßa na budyſkim dwórniſchczu. Wſcho dalſche je tam ſhonicz.

Haj, w Kſělanach je wětrnik
A na nim je tam podrożnik,
Kiž tajkoh' hoſpodarja ma,
Kiž cžimi rjane ßlubjenja
A potom je wſchak njedźerži,
Pak na nje bórſy ſapomni.
Wón chżyſche ſtwu jom' bělicz dacz
A to mohło ßo khětſje ſtacz:
Nó tam pak dokho trjeba je,
Ssnadź ßo tež żenje njeſtanje.
Wón jemu ßlubi, hnoja bracz,
Schtoż teho móże nadżěkacz,
A ßkanje jom' tež poſkicži
A jemu ßwěru polubi.
Nó, ßkanja żanoh' dawak njej,
Dwě fóry hnoja, to wſcho ſtej,
Kiž je wón wot njoh' wotwoſyk,
Te druhe je jom' woſtajik.
A żonje jeho prajeſche,
So 7 ßlěbornych doſtanje
A jědż tež na dżeń dźěkawy,
Nětk pak je hinak ſmyßleny,
Wón jenoż 3 jej dawaſche
A to hiſchcze tež bjes jědże.
Ja wjele wjazy prajicz chżył,
Hdy bych wſchak wjazy khwile měk,
Duż njech je dżenża na tym doſcz,
Wſchak widża jeho khwalobnoſcz.

Krawz ſ Mjetliz.

Ernſta Bräuera rany a boloſcz hojazu ſalbu ma w tyſkach po 2 nßl. na pſchedań

hrodowſka haptyka.

Dżiwocżanſke ev. luth. ßerbſke mißionſke towarſtwo ſměje jutſje — njedźelu 11. auguſta — popołdnju w 3 hodźinach po nyſchporje ſhromadźiſnu.

Pětr Mkónk, piſmawjedźer.

☞ Rjane kubło bliſko Budyſchina ſ 50 kórzami leżomnoſczow, ſ dobrymi maßidnymi twarjenjemi a ſ poknymi żnjemi, je hydom na pſchedań. Wſcho dalſche ſhonicz pola knihikupza Reichela w Budyſchinje. ☜

Skotne wiki w Minakale

bliżſchu ßrjedu 14. auguſta.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze

(Assicurazioni Generali)

sawěsczuje pschi rukowanskim fondsu wot:

32 millionow 128,481 schěßnakow 11 krajzarjow awstr. czißła

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja wschěch družinow** psche **wóhnjowu schkodu;**

b) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje człowjekow** na najwschelaksche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kourancze.**

Towarstwo wupłaczi w lěcze 1870 sa 12,228 schkodowanjow summu wot 4 millionow 929 tyßaz 316 schěßnakow a 20 krajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Ketlizach.
Jan Noack w Drjeczinje.

Dr. med. Hoffmannowy
běły selowy brostsyrop.

je ßwětoßławny ßrědk pschi wschěch **katarrhaliskich czerpjenjach**, pschi **sawžanju, dybawosczi, kaschelu**, kaž tež pschi **hämorrhoidalnych a delnožiwotnych czerpjenjach**, wot **wědomnostnych autoritätow** poruczeny a wot **mnohich konsumentow** psches dobre skutkowanja pschiposnatny. —

W bleschach po 1 tl., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón stajnje prawdziwy na pschedań:

w **Budyschinje** knjes Rudolph Hölzer; w **Seifhennersdorfje** knjes Ernst Donath; w **Schěrachowje** knjes Ferd. Pech; w **Neugersdorfje** knjes Raimund Herbrich; w **Ebersbachu** knjes August Ernst; w **Klukschu** knjes Ernst Postel; w **Nowosalzu** knjes Rich. Bamberg; w **Kamjeńzu** knjes Hermann Kästner; w **Eybawje** knjes J. G. Müller; w **Biskopizach** knjes Bernh. Kunza; w **Žitawje** knjes Ferd. Müller jun.; w **Ledzborzach** knjes E. Jordan; w **Ostritzu** privil. haptyka.

Restaurazia w theatru.

Czesczenych Sserbow Budyschina a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo pscheproschuju, so bychu

moju restauraziju,

kotraž je w theatru po 1 skhodze najrjeńscho srjadowana, pěknje wopytowacz chzyli. Dostacz móža tu dobre bajerske, czěske a dwójne piwo, wina wschelakich družinow, ßłódke a jěre, tunje a drohe, wubjerny khofej, thej a wschě druhe picza, kiž by ßebi hewak něchtón žadacz chzył.

☞ Nutskhód wot rauscheje strony.

W Budyschinje 1. augusta 1872.

G. E. Bradel, prjedy na tsěleřni.

Lamany rajß, punt po 16 np.,
Aracan-rajß, „ „ 18, 20, 22, 24 a 30 np.,
krupiki, punt po 20, 22, 24, 30 a 36 np.,
syrop, punt po 18, 20, 24, 36 a 40 np.,
zokor, punt po 40, 44, 48, 50, 52 a 56 np.,
hroch, ßoczki, buny a jahły,
po hachtlach (měrzach) a puntach jara tunjo,
pfalzske cigarry 100 schtuk po 17, 18, 19 nßl.,
java-cigarry 100 schtuk po 20, 22, 23 a 24 nßl.,
nowe matjesowe a ßuschene jereje,
czerstwe sardelle, citrony a apfelsiny,
palenzy, ordinarne a ßłódke,
w ejmarjach a po litrach jara tunjo,
spiritus 80 a 90%, **wischnjowy, malenowy a brußnizowy schmaderunks**
po wschěch měrach najtunischo
petroleum po 24 np., **ßwěczenje raff.** po 48 np.
wscho pschi wjetschich kupjach hischcze tunscho.

Wo dobroczíwe wobkedzbowanje proßy

Carl Noack
na žitnej haßy 52.

Drjewowa aukzia.

w husczanskim ryczerkubleřskim lěßu.

Póndzelu 12. augusta budze ßo w lěßowých wotdzělenjach: skała, jěsor, husczanske kerki, dubina a nowy keřchow se ßuschizow, wětroslemkow a wulěßowaneho drjewa

3 R.metry twjerdych schczěpow,
2 „ „ mjehkich schczěpow,
8 „ „ twjerdych kliplow,
114 „ „ mjehkich „ ,
5,8 walczných stoczinow mjehkich walczkow,
0,3 „ „ twjerdych nabitych walczkow,
5 schmrěkowych dołhich hromadow

pod wuměnjenjom naßadzenja sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Aukzia sapocznje ßo dopołdnja w 9 hodzinach w dubowych kerkach pschi husczansko-nowowjesczanskej drósy a ßo kupowarjo proscha, ßebi te drjewa prjedy wobhladacz.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Huszy.

Hugo Opelt.

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzký w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanskeho agenta postajicz dała a ßo ja teho dla wschitkim, kiž chzedza ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pscheßydlicz, k najpodwolnischim ßłužbam poruczam, s tym ßlubjenjom, so budu kóždeho wuczahowarja najtunischo a najßwěrnischo na město jeho požadanja wobstaracz pytacz.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoleř,
redaktor Serb. Nowinow.

Sakske wohensawěsczaze towarstwo w Chemnitzu.

My s tutym k sjawnemu nawjedzenju dawamy, so ßmy

ßwoju agenturu w Rakezach
knjesej agentej **O. Johnej** tam

poruczili.

W Chemnitzu 1. augusta 1872

Direkzia.
Findeisen. Ritter. Adv. Weber I.

Na prjódkstejaze wosjewjenje dźiwajo poruczam ßo s tutym jako agent teho towarstwa k horjebranju sawěsczenjow psche wohnjowe schkodowanje na mobilijach, tworach, maschinach a ratarskich pschedmjetach.

Tuto towarstwo poskicza najwužitnische sawěsczeńske wuměnjenja, woblicza wschomožno tunju prämiju a da sawěsczenym ßobustawam na lětnym wusbytkowanju dźěl bracz.

Sastarany s prospektami, wustawkami, sawěsczeńskimi formularami a s zyła s materialami, kotrež wukładowanje waschnja a wotpohladanja tuteho towarstwa podawaja, mam je stajnje k nawjedzenju tych pschihotowane, kiž chzedza sawěsczicz.

W Rakezach 1. augusta 1872.

O. John, agent.

Drjewowa aukzia.

Ssrjedu 14. augusta rano wot 9 hodźinow budźe ßo na kupjanskim lěßowym reviru

154 kloftrow khójnowych schczěpow,
50 kop khójnowych walczkow

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

Shromadźisna w korczmje w Kupej.

Hajniske sarjadnistwo.

---

100 muži

semjazych a skalnych dźěłaczerjow pyta ßo k twarbje hainichensko-roßweinskeje żelesnizy. Dźeńska sda 20—22 nßl., w akkordźe 25 nßl.—1 tl. Pschipowjedźenje pola schachtmischtra Kutschki w Grumbachu pola Heinichena.

Breutmann, twarz.

W Jiłozach je žiwnoscz czo. 3 s 11½ korzami pola, łuki a kerkow, se 113 dawkskimi jenosczemi napołożena, na pschedań a je wscho dalsche pola P. Ponicha tam shonicz.

W Łusy je žiwnoscz czo. 48 s ½8 korzom pola a łuki, se žnjemi, bjes wumjeńka, hnydom na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedźerja tam shonicz.

Hermank a skótne wiki w Łasu
wutoru 13. augusta.

Jedyn duchowny, kiž je na druhu faru pscheßadźeny, hdźež ßu pola rospachtowane, chze teho dla ßwoju, na prjedawschim měscze mało wotwužitu żelesnu **młóczatu maschinu**, kotraž ßo wot 1 konja abo wot 2 wołow czehnje, tunjo pschedacz. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Ssłyschny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu sahoji hłuchoscz, hdyž pschinarodźena njeje a wotwobrocza wěscze wschitke s czežkim ßłyschenjom sjenoczene njespodobnoscze; flacon sa 18 nßl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincka.**

Jeneho **wojnarskeho** pyta

Jan Traugott Gnauck
wojnarski mischtr w Hodźiju.

W Libuschiz khěži abo pschedn njej na bohatej haßy stej ßo sańdźenu ßobotu dwě moschniczzy shubiłej, w kotrymajž bě něhdźe 5 tl. pjenjes. Tute pjenjesy je jena khuda stara žona shubiła, kiž bě ßebi je dołho hromadźiła, so by sa ßwoju ßwójbu na hermanku wschelake nusne wězy kupiła. Schtóž je tele pjenjesy namakał, chzył je sa dobre myto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacz.

Na ßukelńskej haßy czo. 669 po 1 skhodźe móža pola wudowy Gärtneroweje móža schulerjo a schulerki abo tež tajke holczki, kiž schicz wuknu, wobydlenje a po požadanju tež jědź dostacz.

Mój skład
cžaßnikow (segerjow)
na snutskomnej lawskej haßy podla tórma

je najbohatscho srjadowany a ja teho dla wulki wubjerk wschelakich cžaßnikow, budžerjow, hrajatych tyskow atd. atd. atd.

najpodwolnischo poruczam.

Kóždy cžaßnik je derje wotcžehnjeny a ja sa dobre hicže 1 hacž 3 lěta rukuju.

☛ Tež pschispominam hischcže, so ßym ja ßerbskeje rycže tak derje mózny, kaž němskeje.

S pocześcžowanjom porucža ßo

J. G. Schneider,
cžaßnikař.

Dla twarjenja želesniży dyrbju ja ßwoje, w Delnym Wujesdže w dobrym rjedže ßo namakaze domske s kruwjazej hródżu a bróżnju k wottorhanju po tunich pjenjesach pschedacž, schtož ja na kupjenje smyßlenym s tutym k nawjedżenju dawam.

W Delnym Wujesdže 3. augusta 1872.

Hanża Rötschkez.

W Brěsynży pola Delneje Hórki je khěża cžo. 5 se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche tam shonicž.

Kedżbu!

Jutsje njedżelu **kołbaßy-wukulenje** w Błózanach.

Dżak.

Hdyż mamoj ßo Bohu lubemu knjesej sa wobarnowanje dżakowacž pschi straschnym wóhnju, kiż tudy wutoru 30. julija w nozy běsche, dha wysche teho tež ßwój najwutrobnischi dżak prajimej mużstwam wjelkowskeje ßykawy a nowocžichonjanskim mużam, kiż ßu s wulkej prózu a dżěławosczu płomjenja wot naju wobßedżeństwa wotwobroczicž wjedżeli. Bóh tón knjes chżyk jim to bohacže sarunacž!

W Libochowje 3. augusta 1872.

Jan Ryczerja a mandżelska.

Hdyż tež ßnadź druhdy wonka pod bohatym tórmom žane Serbske Nowiny wjaz dostacž njeßu, dha ßu tola hischcže nutska we wudawarni Serb. Nowinow na pschedań.

Redakzia.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje
3. augusta 1872.

Dowoz: 5389 měchow.	Płaćizna w přerězku											
	na wikach,						na bursy,					
	niżša.			wyšša.			najniża.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńża 50 kilogr.	4	5	—	4	13	—	4	10	—	4	21	—
Rožka = =	2	27	—	3	—	—	3	—	—	3	1	—
Jeczmjeń = =	2	15	—	2	17	—	2	18	—	2	20	—
Wowß = =	2	7	5	2	10	—	2	7	5	2	10	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	4	27	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka =	5	20	—	5	24	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 =	—	20	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna =	—	20	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—

Wječera płaczesche w Barlinje:

spiritus 22 tl.—23⅔ tl., pscheńża 66—86 tl., rožka 40—57 tl., rěpikowy wolij (njeczišczeny) 23½ tl. — nßl.

Cžahi po želesniży:

S Budyšchina do Draždżan: Rano 6 hodżinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wječor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyšchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńża do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wječor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńża: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wječor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3% 80½ B., 1847 4% 97 G., 1856 4% 97¾ G., 1870 5% 105 B., prjed. sakš. schleš. žel. akz. 4% 101 B, prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 101 B., landrentenbr. 3½% 86 G., kuž. pfandbr. 4% wupowjedżne.— do. 4% njewupowjedżne 95 G. — Akzije: Lipsko-draždż. 255 bz. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakš. bank 160 B., hornokuž. bank 113 G., winske bankowki 91¾ (18 nßl. 2¾ np.) — Lubijske — Budyske papjerniki 152½ bz., sebn. pap. 112 B., s. masch. fabr. Hartm. 110 B., budyske ßuku. a wulkomłynske akz. 96 G., kuž. masch. fabr. B. 114.

Nakładnik: J. E. Smolerj. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 33. ~ 17. augusta. ~ 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěšćki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecże: Niczo njebě. — Nowa Kaledonia. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. S Pßowjow. Se Spytez. S Hermanez. S Khoczebusa. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjesce. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Niczo njebě

póndżelu 12. augusta, to rěka, cżi, kiž měnjachu, so tehdy komet — hwězda s dołhej wopuschu — do naschoje semje storczi a ju skasy, ßu ßo molili. A woni dyrbjachu ßo tez molicz, każ ßmy to tydżenja wujaßnili, dopokasawschi, so komet ani tejko mozy nima, każ żana mróczel, hdyż do hory storczi. Haj to, s cżehoż komet wobsteji, je tak cżenke, so ani njepytnjemy, hdyż nascha semja psches njón dże. A wysche teho ßu wschě blady wo tym nasdatym straschnym komecże wysche byke, pschetoż 12. augusta ßo s zyka żadyn komet pokasak njeje.

A tola ßu tajkele blady wschelaki strach naczinike a bjes druhim wina na tym, so je w sakskim měsce Crimmitzschawje jena żona wo żiwjenje pschischka.

Mjenujzy jena mloda njedżelnicza, żona jeneho rjemjeßnika w spomnjenym měsce, je ßo 7. augusta wot ßylneho njewjedra, kotrez tam mějachu, tak do stracha stajicz daka, so sastrożena postany a ßo wot měnjenja, so ßo kónz ßwěta pschiblizuje, tak sapschijecz da, so psches to rosom shubi. Jej ßo sdasche, jako bychu hrjady a tsěchi spadake, tez měnjesche wona, so wjele morwych ludzi widżi, kotsiż ßu pschi nastawazym saniczenju ßwěta hizom ßwoje żiwjenje shubili a schtoż teho runja dżiwne wězy běchu.

Jeje bojosez psches to tak pschibjerasche, so wona tez po cżele straschnje skhori a skónczinje 10. augusta wumrje.

Nowa Kaledonia.

(Skónczenje s cżisska 30.)

Nowu Kaledoniju je ßebi, każ ßmy to hizom naspomnili, franzowske knjeżerstwo k temu wuswoliło, so by tam tych Franzowsow pschedßydliło, kiż ßu jako parischy kommunistojo wotßudżeni. Jich je tam wjele tyßazow (tawsyntow) pósłanych, kiż ßo tam do kolonijow (woßebitych wßow) rosdżěla. Kóżda kolonija wopschija něhdże 250 cżlowjekow a někotre kolonije maja tez ßwoju schulu a ßwój modlerski dom w hromadże. Kóżdy koloniſt khěżku, kruch pola a nusny grat darmo dostanje. Żonu a dżěcżi ßmě kóżdy wotßudżeny ßobu wsacz abo ßmě ßo, jeli hischcże żenjeny njeje, tam tez woženicz, dokelż je tam tez wjele wotßudżenych njeżenjennych żónskich. Najprjedy ßu ßo tam tajzy poßkali, kiż twarske dżěło rosymja a potom drusy po mózności.

Schtoż po tajkim tajkich do Noweje Kaledonije wotßudżenych nastupa, dha jim tam zyle hubjenje njebudże, jeli chzedża dżěłacz, woßebje dokelż moża tez w podkopkach pjenjesy saßłużicz a tez s rybykojenja wużitk cżahnycz.

K.

Najnowsche.

Belgrad, 14. augusta. Po poruczności awstriskeho khěżora polny marschal Molinary ßem pschijědże, so by w jeho mjenje wjerchej Milanej k nastupanju knjejstwa sboże pschał. — Czornohorski wjerch w tajkim wotpohladanju senatora Wukotinowicza poscżele.

Barlin, 14. augusta. Tudy ßo powjeda, so w sapoczatku septembra tez sakski kral ßem pschijědże.

Win, 14. augusta. Khěżor ßo s Ischla do Peschta a wot tam hnydom do Barlina poda.

Madrid, 13. augusta. Ssudniske pschepytanje tych, kiż běchu na schpaniskeho krala a jeho mandżelsku tsělili, budże bórsy skónczene a ßo potom wscho wosjewi.

Konstantinopel, 13. augusta. Sultan je noweho ministra-pschedßydu abo wulkoveziera pomjenował, pschetoż prjedawschi bě tak njesprawny, so dale na ßwojim měsce wostacz njemożesche.

Petersburg, 13. augusta. Khěżor je medicinskej wyßokej schule 50,000 rublow darił, s tym poruczenjom, so bychu ßo sa dań tuteho kapitala żónske lěkarki wuwuczike.

London, 13. augusta. Japanske poßelstwo je ßem pschischko a ßwoje papjery ministerstwu pschepodało.

Ruschczuk, 13. augusta. Wjerch Korla je noweho wulkovezira postrowił.

Swětne podawki.

Sakska. W Oberkunnersdorfje je 7. auguſta błyſk do Paulez doma dyrił a je ßo wot teho tſěcha tuteho twarjenja ſpaliła. Pſchi ſaßypnjenju wuhnja padże 16lětnemu Paulez ßynej kruch na nohu a rosraſy ju. — W Lipſku je ßo 10. auguſta tſěcha tamniſcheje ſchtwórteje měſchczańſkeje ſchule wotpaliła. — Pſchi njewjedrje, kiž 7. auguſta běſche, je błyſk w Stöttſchu pola Pegawa kublerja Beckera a dweju, wot njeho wjedżeneju konjow ſaraſył. W Göbſchelwitzu pola Lipſka je ßo tehdy jena brózeń ſ błyſkom wotpaliła, teho runja je błyſk też w Podelwitzu, Schladwitzu a Zwochawje ſapalił. Hewak je tón ßamy dżeń błyſk maßiwne domſke kublerja Kreczmarja w Schönbachu pola Kamjenza ſahubił.

Sańdżenu póndżelu wotdżerża ßo pſched Draždżanami manöver artillerije, kiž ßo tam kóżde lěto w tutym czaßu wotdżerżi. Kral Jan, krónprynz Albert, krónprynzeßyna Karola a jara wjele pſchihladowarjow běchu pſchitomni. Manöver je ßo pěknje radżił.

W Schneebergu je ßo 7. auguſta tamniſchi nowy wuczerſki ſeminar na ßwjedżeńſke waſchnje wotewrił.

Kral Jan je fabrikantej Bornemannej w Meeranje ryczerſki kſchiż albrechtſkeho rjadu ſpożcził a fabrikanta Schmiedera ſa kommerzſkeho radżiczela pomjenował. Prěnſchi je teho dla měſtu Meeranu 5000 toleŕ, poßleńſchi pak 10,000 tl. darił.

Sańdżeny ſchtwórtk ßo ſ twjerdżiſny Königſteina ßylnje na horu Lilienſtein tſělesche, ſo bychu nawjedżili, kak kanony na tule horu ſtutkuja; pſchetoż tale hora je ta jeniczka, ſ kotrejež by ßo twjerdżiſnje Königſteinej ſ tſělenjom ſchkodżicz móhło. Hewak tſěleſche ßo ſ twjerdżiſny też dele do Lobja a bě kommißia poſtajena, kotraž woboje tſělenje ßwěru wobkedżbowaſche.

W Lipſku ßo w tychle dnjach wulka ſhromadżiſna pſchirodoſpytnikow a lěkarjow wotdżerża a běſche jich tam něhdże 600 pſchiſchło.

Prußy. Khěžor-kral ßo 31. auguſta do Barlina wróczi. Wón budże ßo na dompuczu lohko doſcz ſ awſtriſtim khěžorom w Iſchlu widżecz.

Pſchijěſdu ruſkeho khěžora do Barlina je na 5. ſeptembra poſtajeny. S nim pſchijědże wulkoknjas Mikławſch, wulkoknjas-naßlědnik Alexander a wulkoknjas Wladimir. Dale pſchijědże też hrabja Schuwalow a hrabja Adlerberg, tak ſo budże tehdy wjele woßebnych ruſkich knježich w Barlinje. Też ruſki miniſter pſchedßyda wjerch Gorczakow, kiž w tu khwilu w Interlakenje pſchebywa, najſkerje 5. ſeptembra do Barlina pſchijědże.

Wulka parada gardykorpſa ſměje ßo 7. ſeptembra a ma k tej też 1. brandenburgſki regimenta hulanow No. 3. kotrehoż czeßny oberſt je ruſki khěžor, ſ Beſkowa a Fürſtenwaldy pſchijěchacz.

Wjerch Bismark ßo w ſapoczatku ſeptembra ſ Pomorſkeje do Barlina wróczi. — S awſtriſkim khěžorom pſchijědże też jeho miniſter-pſchedßyda hrabja Andraßy, tak ſo bychu w ſeptembru też tſjo najmózniſchi miniſtrjo w Barlinje byli. So ma to něſchto na ßebi, to je wěſte, ale ſchto? to nichtón ſ poknej wěſtoſczu prajicz njemóże. Kaž pak ßo w tu khwilu ſda, dha ßebi wſchón ßwět tajkule ſhromadżiſnu khěžorow a miniſtrow jako ſnamjo trajazeho měra wukkaduje.

Wulki generalſtab budże lětßa krajinu bjes Belfortom a Kolmarom wobhladowacz. K temu ßłuſcha 25 wyſchkow, 1 ſekretař, 2 podwyſchkaj a 28 wojakow ſe 26 konimi. Polny marſchal Moltka je ßo tam też hižom podał.

Pruſki krónprynz je ßo do Württembergſkeje podał, ſo by tamniſchi armeekorps wobhladował.

Nimale we wſchěch pruſkich měſtach, hdżež jeſuitojo pſchebywachu, je ßo jim w ſańdżenych dnjach k wjedżenju dało, ſo dale Bożu ßłużbu wotdżerżecz, prjedowacz a ſpowjedż ßłyſchecz njeßmjedża. S dobom je jim też wuczenje ſakaſane.

Awſtria. Khěžor je ßo pſched někotrymi dnjami do Iſchla podał a tam najſkerje někotry czaß woſtanje. — Khěžorka do Barlina njepojědże, hacz runje bychu ju tam rad widżeli.

Petizije czěſkich měſchczańſkich a wjeßnych gmejnow, ſo by ßo prażſki univerſitet do němſkeho a czěſkeho univerſiteta dżělił, ſ kóżdym dnjom pſchibywaja. Wone maja ßo khěžorej pſchepodacz. — (Wjeßne a měſchczańſke ſchule w tajkich wßach a měſtach, hdżež Czechojo bydla, ßu tam hižom zyle czěſke, czěſke gymnaſije, czěſke realne, pſchekupſke, ratarſke a hórſke ſchule Czechojo też maja, ale czěſki univerſitet woni hiſchcze nimaja, pſchetoż na univerſitecze w Praſy ßo ſ wjetſcha wſchitko ſ pomozu němſkeje ryczе wuczi. Duż proſcha woni nětko wo to, ſo by ßo tam pódla też jedyn zyle czěſki univerſitet ſrjadował.)

Rußowſka. Kholera a jětra po nowſchich powjeſczach w Rußowſkej wſchudże ßylnje wotebjeraja. Skótny mór pak hiſchcze ſaſtacz nochze, czohoż dla ßo do wukraja żane howjada a ßwinje pichedawacz njeßmjedża, dokelž je do ßußodnych krajow nihdże nuts njepuſchcza.

S Warſchawy pißaja, ſo je tam khěžorowy naměſtnik hrabja Berg wóndano ßwój 60lětny ßłużbny jubiläum ßwjecził a ſo je jemu khěžor Alexander pſchi tutej ſkładnoſczi ßwoju a njebo khěžora Mikławſcha podobiſnu (Portrait), ſ drohimi kamjenjemi bohaczen wußadżanu, darił.

W Rußowſkej ßu 385 kloſchtrow ſ 21,802 mnichami a mniſchkami, ßłużobnikami a ßłużobnizami.

Khěžor Alexander w tu khwilu w južnej (pokdaniſchej) Rußowſkej pſchebywa a wójſka, tam ſtejaze, wobhladuje.

Hrabja Jan Tyſchkewicz je k ſakładnju nowеje ruſkeje realneje ſchule we Wilnje 25,000 toleŕ darił.

Serbia. Ruſki khěžor ßwojeho generaladjutanta,

wjerćha Dolgorukeho do Belgrada poſczelu, ſo by ſerbſkemu wjerćhej Milanej w mjenje ruſkeho khěžorſkeho domu ſboże pſchał k naſtupjenju knjejſtwa, pſchetoż wjerćh Milan budże 22. auguſta polnolětny (majoränn) a ſmě wot teho dnja ſamoſtatnje knjeżicz. — Měſto Móſkwa poſczele ſnateho profeſora Pogodina, ſo by wjerćha Milana poſtrowił.

Franzowſka. Wojerſke ſudy, kiž maja jatych pariſkich kommuniſtow wußudżicz, ſu ſwoje dźěła nimale dokonjeli a je teho dla ſydom tych ſamych hižom roſpuſchczenych.

Pſchedſydа franzowſkeje republiki, knjes Thiers je w tu khwilu w trouvilliſkich kupjelach. Wón ſo poſdźiſcho do Pariſa wróczi.

Franzowſam ſo to njelubi, ſo ſo tſjó khěžorjo w Barlinje ſeńdu; pſchetoż w myſli, ſo dyrbi Franzowſka w ſwojim czaſu ſ nowa ſ Němzami wójnu wjeſcz, nadźijachu ſo woni, ſo jim tehdy ruſki abo tola awſtriſki khěžor pomha. Ale nětko, hdyż je tajka pſchecżelnoſcź bjes tutymi knjeżimi, dha dyrbja wot tajkeje nadźije na jich pomoz puſchczicz.

Snaty fort Iſty ſo zyle podtorhuje a budże na druhe lěpſche měſto ſ nowa natwarjeny.

Studnja Seleńka.

(S Kužičana.)

Sso khroboli pan lichańſki
A żeńtwu dźiwnu wuſwoli;
Bě ſjewił a ſo ſtkyſchecz dał,
So by ſo ſ holczom ſwěrował,
Kiž pſchińdże w wěnzu ſelenym
Ssrjedź ſymy w polu roſczenym.

Wot Lichanja poł k wjeczoru
Maſch w poli kótlik, ſtudniczku,
Jej' żiwe żórko njeſmjerſnje,
Każ kruta tez hdy ſyma je,
Jej kromy ſo tez ſelenja,
Duż „Seleńka" jej rěkaja.

Tam pſchi tym jaſnym żórleſchku
Macz wika je' wěnz holeczu,
Te rańki ſchczipa dźowczicżka
A macżerzy je podawa,
A ſyma móznje tſchěſkaſche,
Ssněh w polu ſo tez bělik je.

Te panſke wokna lichańſke
Sso ſwětla, holczo k hrodej dże —
Wěnz ſelenу wot żerchwje ma,
Kiž pkodźika bě' ſtudniczka:
„Tu ſym ja, panje' lichańſki,
We wěnzu naſchej' Seleńki."

Pan wyſka, każ' ju wuhladny:
„Ně, ſ tobu njebudu ſjebany;
Schtó ſazpicz tajku żonu ſmě,
Kiž na wſchón pad ſej radу wě?
Pój, derje budżeſch' hoſpoſyczi,
A hódna ſy tez' knjeni byczi."

H. S.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wot ſańdżenеje ſoboty hacz do dżenſnjiſcheho dnja (my tole ſchtwórtk 15. auguſta piſchemy) ſmy ſaſo ſtajnje jara rjany żnjeńſki czaſ měli, tak ſo budże w tudomnej wokolnoſczi w běhu tuteho tydżenja wſcha pſchenża domſkhowana a najſkerje tez wſchón wowß. Tajki rjany czaſ ſa żně dołho měli njejſmy a ſda ſo tez, ſo ſu ratarjo ſ tym, ſchtoż ſu ſ polow domoj wſali, derje ſpokojeni, woſebje pak ſ wowßom. Sa to pak wſchě polne płody, kotrymż je wſóha trjeba, jara ſa deſchczom żedża a je najwjetſchi czaſ, ſo by kuß mokroty pſchiſchoł.

S Pßowjow. Tudy ſmy pak wutoru 6. auguſta ſaſo woheń poměli; na tutym dnju je ſo tu ſchula wotpaliła. Hacz runje je ſo wjele ſmachow naſcheho wuczerja k. Sswěta płomjenjam wutorhnyło, dokelż ludźo bórſy k pomozy pſchiběżachu, dha je ſo jemu tola tójſchto ſchatow a draſty na kubi ſpaliło. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate.

Se Spytez ſo budyſkim němſkim nowinam piſche, ſo je tam a we wokolnoſczi w nowſchim czaſu tyfus wudyrił a ſo ſtaj tam dwaj człowjekaj na njón wumrjekoj.

S Hermanez. Tudomny kowař W. Juſt bu w czaſu poßlenjeje wójny ſ wójſka w Franzowſkej do hojerńje ſa błaſnych póßkany, dokelż niczo wjazy wo ſebi njewjedźiſche a ſłużbu dale czinicz njemóżeſche. Po ſkónczenju wójny puſchczichu jeho trochu ſtroweho domoj. Jeho khoroſcź pak ſo wróczi a wojerſzy lěkarjo měnjachu, ſo ſo ſahojicz njehodźi, dokelż je palenz moſy poßkabił. Juſt njemóżeſche wjazy dźěłacz, khodżeſche w błudnych myſlach, jenoż we jaßnych wokomikach wobżarowaſche wutrobnje wſchě ſwoje něhduſche ſmylki a brachi; ſańdżenu póndżelu pak je ſwojemu żiwjenju pſches wojbjeſchenje kórz ſczinił. —

S Khoczebuſa „ſerbſki zaßnik" piſche: Schtwórtk 8. auguſta běſche tez tudy na butrowych wikach rebellion. Měſchczanſke żony hižom mórczachu, jako dyrbjachu 13 nßl. ſa punt (poł khany) butry dacz, jako pak ta a druha burowka tez 14 nßl. żadacz poczа, dha ſapali ſo měſchczankow ſtóſcz; woňe mjetachu ſ butru, runje jako by Bożi dar njebyła, a někotre burowki buchu wot nich krawne ſbite. Czi pak, kiž hewak hnydom wuſchnuſchla, hdżeż něhdże na puncze wotſchczipk pobrachuje, tuczi njehladachu tam, hdżeż ſo bijachu a wadżachu. (To drje ſu poliziſtojo mękſeni?) — Měſchczanki ſu pjecza ſlub ſczinili, ſo chżedża hakle pſchichodny ſchtwórtk tym burowkam tak prawje pokaſacz, ſchto ſo ſtuſcha.

„Zaßnik" nětko dale praji: „Hdy bychu ſo jenoż burja ſpjeczili a někotre ſchtwórtki ſa ſobu ſwoju butru do Khoczebuſa njepſchinjeßli, potom hakle by ſo wupokaſało, hdże roſom pobrachuje, hacz we hkowje burow abo měſchczanow. Ssulk měſchczenjo tak jara mudri, dha njech dadża wjazy trawy naroſcz, potom budże tez wjazy

pizy a po tajkim też wjazy butry. A nimaja dha burja ſa punt zokora też ßlěborny kroſch wjazy dacź a khoſej je też hižom ſaßo drózſchi! Wſcho, ſchtoż burja w měſcze kupuja, je drózſche, burja pak njedyrbjeli ſa ßwoje wězy wjazy doſtacź? kak móhli to wobſtacź? Njech dha měſchczenjo k nim pſchiňdu, ßo ſa wotroczkow a ſa dżowki pſchiſtajicź, ſo by czeledź tunſcha była; ale woni nam wjele wjaz czeledź prjecź bjeru a nam ßwojich lěnichow po proſchenju poßykaju!

Dale piſche „zaßnik" w zyle druhim naſtupanju, ſo we wſchej khoczebuſkej wokolnoſczi czerwjene běżenje ſlě ſakhadża a ſo wjele ludźi na nje mrěje, woßebje dżěczi a ſtari ludźo, kiž mozy doſcź nimaja, woßlabnjenje wutracź.

S Woßeńka w Delnej Łużizy piſche „zaßnik" pod 12. auguſta: „Naſch harniſchdorſſki ſtary Baltink, kiž ſ jahłami wikuje, nimała ſańdżeny pjatk ſpěſchnu a ſrudnu ßmjercź a to daloko wot domu, mjenujzy w Wojerezach. Wón běſche ſchtwórtk w Khoczebuſu jahłow nakupił a potom pjatk ſ nimi do Wojerez jěł a bě gokunkowſki Harmut ßobu. Tam ſtaj wjecźor ßwoju tworu pſchekupzej pſchedakoj a chzyſchtaj ßo naſajtra ſaßo domoj podacź. W nozy pak dohladachu ßo, ſo Baltink na dworje pod woſom morwy leži. Nichtó njewě, ſchto je ßo jemu ſtało. Póndżelu ßu jeho cźěło lěkarjo wotewrili a pſchehladali a na to ſtaj jeho ta ſrudna wudowa a njebocźiczkeho bratr domoj wotwjeſkoj.

Też druhdże ßu ludźo rucze wumrjeli. W Skjarboſczu na knjezim dworje ßo hoſpoſa njedżelu khora lehny a naſajtra rano bě morwa. — W Khoczebuſu dżěſche ſańdżeny tydżeń jena holczka w ſchuli ſ ławki, padże k ſemi a bě na měſcze morwa. — We Werbnje ſańdżenu njedżelu ßydom morwych leżeſche a ßobotu woßom.

S Budyſchina. Redakzia „Katholſkeho Poßła" je ſ Czech dżakne pißmo ſa to doſtała, ſo je bjes ßwojimi czitarjemi ßmilne dary ſa tych ſhromadżowała, kiž buchu wot wulkich wodow w Czechach wobſchkodżeni.

S Budyſchina. Tudy je ſańdżenu wutoru jena 5lětkna holczka pſchi czerpanju wody do rěki panyła a ßo tepika.

Přilopk.

* Na leżomnoſczach wßy Nemta pola Wurzena je ßo 27. julija kopa leżazeje a 1 aker ſtejazeje pſcheńzy wotpalik. Dwaj 12lětnaj hólzaj běſchtaj ßuchu trawu w pſchěrowje pſchi-dróſy ſapalikoj a wot tam bě ßo woheń na polo roſſchěrik, hacź runje jón taj hólzaj podußycź pytaſchkaj. —

* S Barlina pißaja, ſo je tam ſaßo nětkajki ſběžk byk, pſchi kotrymž też ſpytachu barrikady twaricź. Hara zyku nóz trajeſche a bu wjele ludźi ranjenych a nětkotſi buchu morjeni. Wojazy a poliziſtojo ßu pſches 100 ſběžkarjow ſajeli.

* To Böklerez dżěczo, kotreż ßu, kaž ßmy hižom na to ſpomnili, pjecza zyganjo kranyli, hiſchcze namakane njeje, hacź runje je temu, kiž je nadeńdże, 800 tl. myta wuſtajenych.

* W rězy njedaloko Windorfa pola Lipſka ßu wóndano dweju hromadu ſwjaſaneju hólzow ſatepjeneju namakali a ßu tam poſdźiſcho też jenu żonu morwu ſ wody wucźahnyli. Po dlěſchim ßlědżenju je ßo wunamkało, ſo je to żona hewjerjo Schmidta w Schlechtewitzu, kiž je ſe ßwojimaj dwěmaj hólzomaj ſkradźu woteſchła, teju najſkerje najprjedy tepika a ßebi potom ßama żiwjenje wſaka. Prjedy hacź je ſ domu wuſchła, je tam poßleſchcza rósdrěka, pjerje ſe ßkomu ſměſchała a mužowu njedżelſku draſtu w pjezy ſpalika.

* W jenym ſtarym ſchachcze njedaloko Plauena buſchtej 9. auguſta cźěle jeneho 18lětneho mkodżeńza a jeneje mkodeje holzy namakanej. Pódla njeju leżeſche wutſělena piſtolija, ſ kotrejž je tón mkody cźlowjek loſko doſcź najprjedy tu holzu a potom ßebje ßameho ſatſělik. Njeſbožomna luboſcź je pjecza wina tajkeho ſkutka.

* W Overbeckej piwarni w Dortmundże je 10. auguſta nowy, 50 kohczow wyßoki wuheń panyk a dweju murjerjow a jeneho dźěłaczerja ſaraſyk.

* W Schottlandſkej mějachu 8. auguſta ſemjerżenje, kotreż pak żaneje ſchkody nacziniło njeje. Na tym ßamym dnju ſtaſchtaj ßo w Tyrolu dwaj ßylnaj ſtorkaj, tak ſo wuhnje dele padachu a ßo murje kwěkachu.

* W Draždżanach bě woßmlětny ßyn drjewoſtajerja Jakoba 10. auguſta ßwojemu nanej wobjed pſchinjeßł a ßo potom na hromadu khójzow ßynył. Jako wón ſa ßwojej mězu, kotraž bě bjes te khójzy panyła, hrabaſche, poczachu ßo tute na jene dobo walecź a to tak njeſbożomnje, ſo ßo pſches njeho kulachu a jeho na měſcze morichu.

* W Glasgowje běchu wóndanjo dwanaczo mużejo pſchi ßylnym njewjedrje pod żeleſne dno jeneje, na brjohu ſtejazeje łódże ſaléſli. Tam pak błyſk dyri a woni buchu ſ dźěła cźežko wobſchkodżeni.

* S Pirny pißaja, ſo ſtaj ßo tam 11. auguſta dwaj ßynaj wucźerja Bartha w Großſedlitzu w rězy Łobju pſchi kupanju tepikoj. Jedyn je ſ poßlenjeje wójny ſbożomnje domoj pſchiſchoł, druhi pak bě rekrnta.

* Cźornohórſzy Sſerbja ßu ſe ßußodnymi Turkami w poßleńſchim cźaßu nětkotre bitwicźki měli. Turkoju běchu nětkotrych Cźornohorjenjow nadpanyli, ale tym druſy k pomozy pſchiňdżechu a bu wot nich dwanacze Turkow morjenych. Ale Turkoju běchu dżeń prjedy też tſjoch Cźornohorjanow ſatſělili.

* W Japanſkej bu 12. junija nowa żeleſniza bjes Jokohamu a Schinagawu ßwjedżeńſzy wotewrjena.

* W Jendżelſkej ßu żně jara hubjene byke a budże

ßo wot tamniſchich wobydlerjow wjele zuſeho žita kupowacź dyrbjeź.

* W Perſiſkej běſche loni teho dla tejko ludźi hkodu wumrjeko, dokelž ſ zyka niczo ſ polow domoj khowali njeběchu; pſchetož 5 lět ſa ßobu je tam ßmjercź ßucho byko.

* S Barlina pißaja: Wulki woheń je 2. auguſta wo wßy Rahnsdorfje wudyrił a tam 12 domſkich ſahubił. Też ſtaj tam dwaj cźlowjekaj žiwjenje w pkomjenjach ſhubikoj, kaž też wjele ſkotu.

* Se Schwajzarſkeje pißaja, ſo ßu tam tamny tydźeń wulke deſchcze měli.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Jan Bohuwěr, Ernſta Bohuwěra Pötḥiga, wobydlerja w Hrubjelcźizach, ß. — Marja Klara, Jana Auguſta Schokty, hetmana na knjeźim dworje w Ratarjezach, dź. — Marja Martha, Bjedricha Adolfa Rennera, cźeßle na Židowje, dź.

Kaholſka cyrkej: Marja Madlena Auguſta, Korle Auguſta Salma, ſchewza pod hrodom, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 25. julija: Ernſt Mikkawſch Mužik, palenzpaleŕ a khěžeŕ pod hrodom, 72 l. — 27., Korla Auguſt, Jurja Herza, wobydlerja na Židowje, ß., 6 m. — 28., Hanža Sidonia, Jana Auguſta Hantuſcha, khěžkarja w Kölnje, dź., 4 m. — 29., Jan Bohuwěr, Ernſta Bohuwěra Pötḥiga, wobydlerja w Hrubjelcźizach, ß., 5 d. — Jurij Pawoł, n. ß. na Židowje, 2 m. 24 d. — Hana Auguſta, n. dź. na Židowje, 1 m. 9 d. — 30., Jan Ernſt, Jana Mikanje, dohladowarja želeſnizy pola Tſčelan, ß., 2 l. 5 m. 20 d. — 31., Michał Horjeńk, wobydleŕ, krawz a budytwarjeŕ, 60 l. — Khryſtof Handrik pomjenowany Kubiza, wobydler na Židowje, 39 l. — 6. auguſta: Mikkawſch Juſt, měſchcjan, khěžeŕ a korczmaŕ w Budyſchinje, 39 l. 5 m. — 7., Katinka, Adolfa Kliemanna, kublerja w Něwßezach, dź. 12 l.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Praj wſchak, Motßo, ßy dha też w nowinach cźitak, ſo ßu we wſchelakich měſtach droheje butry dla měſchcźanſke žony haru hnake, burowkam butru rosmjetake a ßo do pſchedawarkow butry ſ pukami dake?

Mots Tunka. Haj, to ßym cźitak, ale ja njemóžu wopſchijecź, cźoho dla moža w měſtach ludźo tak dźiwni bycź.

H. D. Cźoho dla niz?

M. T. Nó, hlaj, hdyž do měſta pſchińdźeſch, dha je tam doſcź wobucza na pſchedań, hdyž pak chzeſch ßebi por ſchkorni kupicź, dha dyrbiſch lětßa ṫoleŕ wjazy dacź, dyžli loni; a kože je tola hiſchcze doſcź na ßwěcze.

H. D. Haj, to je wěrno.

M. T. Hdyž pak měſchcźanki butru kupowacź pſchińdu, dha na te lube burowki rěſkaja, ſo je ſtrach, hdyž je butra trochu droha — a tola je butry tak mało.

H. D. Haj, duž je njeroſom, hdyž burowkam winu dawaja, ſo ßu na drohocze butry wina. Hdy by jeje wjele byko, dha bychu ju rad tunjo pſchedawake.

M. T. To ja też praju a ſchtóž ma kuſk roſomcźka, mi też wěſcze prawo da.

Njekniczomne slěwužiwanje

khěžorskeho wukasa wot 25. měrza, kotrež je hižom kral. appellazionski ßud w Frankfurcze n. O. (kotrehož pschedßyda je s dobom rajchtagski pschedßyda) konstatirowal, ßym ja knjesej moznarskemu kanzlerjej ßobudžělil a je rajchstagej pschedpołožu. Kralowski napoj njeje ani w w §. 1, ani w §. 2 tuteho wukasa mjenowany! **Schto ma prawo dospołnjenja jeneho khěžorskeho wukasa??**

Hygiëist Jacobi w Barlinje,
wunamkař a fabrikant kralowskeho napoja.

(Copia.)

Telegramm.

Na wjercha Bismarka jaßnoscz w Varzinje.

Moznarskemu kanzlerstwu najpodwolnischo wosjewjam, so ßo khěžorski wukas wot 25. měrza njekniczomnje slěwužiwa woßebje wot sakskich krajskich direkzijow a badenskich wokrjeßnych hamtow, kiž ßu ßo s dobom swažile, jón wudospołnicz; wone njenamakachu mjenujzy w § 1 **kralowski napoj**, kotryž bychu rad se ßwěta wuczischczałe, hacž runje wón niz jeno wjele žohnowanja sałoži, ale tež lětnje psches dwazyczi tyßaz toleř dawka da.

Hygiëist **Karl Jacobi** w Barlinje, Friedrichstr. 208

Na czeßnym dnju Ludwiga Jahna, **něhdy na twjerdzisnje Spandau a Cüstrin wotwjedzeneho němskeho dobroczela.**

Attest.

Se sacžuczom najwutrobnischeho dźaka ßo wusnawam, so je mi pódla Bohu **Glöcknerska czehnita a hojata žałba*)** najwoßebnischu ßłužbu cžiniła, pschetož wona je mi po wutrjebanju jenož 5 tyskow teje ßameje wot mojeho czerpjenja na woběmaj rukomaj (wot **sahorjenja kóstkokože pschi łohczu s nutska pschi kostkoßyzy**,) cžohož dla běch lěkarsku pomoz a wschelake druhe podarmo nałožił, sahojiła 3 měßazy njejßym niczo cžinicz móhł a nětko móžu saßo kóžde dźěło wobstaracz. S radostnej wutrobu ja to wosjewjam a ßym rad hotowy, to kóždemu wobßwědczicz.

G. Friedr. Neubert w Haßlawje p. Roßweina w Sakskej.

*) Sa 2½ nßl. dostacz w **hrodowskej** kaž tež **měschczanskej haptyzy** w Budyschinje.

Restaurazia w theatru.

Cžesczenych Sserbow Budyschina a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo pscheproschuju, so bychu

moju restauraziju,

kotraž je w theatru po 1. skhodze najrjeńscho srjadowana, pěknje wopytowacz chzyli. Dostacz móža tu dobre bajerske, cžěske a dwójne piwo, wina wschelakich družinow, ßłódke a jěre, tunje a drohe, wubjerny khofej, thej a wschě druhe picza, kiž by ßebi hewak něchtón žadacz chzył.

☞ Nutskhód wot ranscheje strony.

W Budyschinje 1. augusta 1872.

G. E. Bradel, prjedy na tsěleřni.

Ginzel a Ritscher

na swonknej lawskej haßy 798.

poručžataj k dobrocžiwemu wobkedzbowanju:
derje a pěknje ßłodzazy **khofej** punt po 96, 100, 105, 110, 120, 130, a 140 np. w selenych a žołtych sortach;
zyły a drobny zokor
punt po 40, 44, 48, 50, 52, 56, 60 a 64 np.;
rajß, běły a wulkosornaty
punt po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.
pschi 5 ptach hischcze tunscho;
krupy, ßoczki, jahły, bnny, hroch atd.
we wschěch družinach a jara tunjo;
najlěpschu **halsku schterku, f. schpyzowu schterku, soda, běłe a módre mydło,**
tobak w pakczikach a rołkach,
cigarry, 100 schtuk wot 16 nßl. a wysche,
habana-wubjerkowe cigarry,
25 schtuk po 7, 7½, 8, 10 a 12 nßl.;
žitny palenz a wschě družiny **dobrych palenzow** w zyłym a po jenotliwym najtunischo.

na wulkej bratrowskej haßy cž. 204.

Wosjewjenje.

Najlěpschi tołczeny **safran** k barbjenju tykanzow,
najlěpschi **korjeński wolij** (Gewürzöl) bleschku po 2½ nßl.,
najlěpschi **citronowy wolij,**
äther se schmrěkoweje jehliny, psche rheumatismus, blescha po 3 nßl.,
tanninowe, selowe, schwablowe, kołmasowe a glycerinowe mydło
najpodwolnischo porucza

hrodowska haptyka.

Hólczez, kotryž chze schewstwo nawuknycz móže pola podpißaneho hnydom do wuczby stupicz.

Louis Igel, schewski mischtr na ßerbskich hrjebjach cžo. 545.

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzky w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanskeho agenta postajiczi daka a ßo ja teho dla wschitkim, kiz chzedza ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pscheßydlicz, k najpodwolnischim ßkuzbam poruczam; s tym ßlubjenjom, so budu kózdeho wuczahowarja najtunischo a najßwérnischo na mésto jeho pozadanja wobstaracz pytacz.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

(S barlinskich nowinow.)

Kralowski napoj!

Selowa limonada,
najwjetsche wokschewjenje sa wschéch khorych.

(43043a.) Kralowz w Prr, 15. 5. 72. — Kralowski napoj je pschi mojim dléschim **zołdkoczerpjenju** po krotkim trjebanju hojazy skutkowak.

Irrgang, sastojnik na zelesnizy.

(43192a.) Emersleben, 18. 5. 72. — Ja czerpjach na **widlischcza** a **padazu:** khorosczi. Dokelz mi lékarska pomoz zanu ßkuzbu czinika njebé, ßym ja dwé blesche Jacobijoweho kralowskeho napoja trjebak a ßym zyle wot tejle satraschneje khorosczje wumozeny.

(43351a.) Oberzell, 18. 5. 72. — Ja Wam ßobudzélu, so mi kralowski napoj snamjenite ßkuzby czini a proschu wo dwé bleschi.

Geßler, gmejnski radzicjel.

(43327.) Schalscha p. Gliwizy, 20. 5. 72. — Ja Wam ßobudzélu, so ja po wutrjebanju prénjeju dweju bleschow kralowskeho napoja snamjenite polózenje mojeho **bróstbolenja** czuju.

Selinger, hospodarski inspektak.

Wunamkak a **jeniczki** fabrikant:

hygiëist (strowotny radzicjel) Karl Jacobi
w **Barlinje** Friedrichstraße 208.

Blescha kralowskeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, pkaczi w Barlinje pot tolerja. W **Budyschinje** 16 ngl. pola H. J. Linki, w **Kamjenzu** p. H. Pachaly a w **Wojerezach** p. Rob. Husty.

W Brésynzy pola Delneje Hórki je khéza czo. 5 se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche tam shonicz.

---

100 muzi

semjazych a skalnych dzékaczerjow pyta ßo k twarbje hainichensko-roßweinskeje zelesnizy. Dzenska sa 20—22 ngl., w akkordze 25 ngl.—1 tl. Pschipowjedzenje pola schachtmischtra Kutschki w Grumbachu pola Heinichena.

Kreutmann, twarz.

W Lusy je zimnosczi czo. 48 s ½8 korzom pola a luki, se znjemi, bjes wumjenka, hnydom na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedzerja tam shonicz.

Moj skład
czaßnikow (segerjow)
na snutskomnej lawskej haßy podla torma

je najbohatscho srjadowany a ja teho dla wulki wubjerk wschelakich czaßnikow, budzerjow, hrajatych tyskow atd. atd. atd.

najpodwolnischo poruczam.

Kózdy czaßnik je derje wotczehnjeny a ja sa dobre hicze 1 hacz 3 léta rukuju.

☞ Tez pschispominam hischcze, so ßym ja ßerbskeje rycze tak derje mózny, kaz némskeje.

S poczescowanjom porucza ßo

J. G. Schneider,
czaßnikak.

Ernsta Bräuera rany a boloscz hojazu zalbu ma w tyskach po 2 ngl. na pschedań

hrodowska haptyka.

W Libuschiz khézi abo psched njej na bohatej haßy stej ßo sandzenu ßobotu dwé moschniczzy shubikej, w kotrymajz bé néhdze 5 tl. pjenjes. Tute pjenjesy je jena khuda stara zona shubika, kiz bé ßebi je dolho hromadzika, so by sa ßwoju ßwójbu na hermanku wschelake nusne wézy kupika. Schtóz je tele pjenjesy namakak, chzyk je sa dobre myto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacz.

Na ßukelnskej haßy czo. 669 po 1 skhodze móza pola wudowy Gärtneroweje móza schulerjo a schulerki abo tez tajke holczki, kiz schicz wuknu, wobydlenje a po pozadanju tez jedz dostacz.

Sslyschny wolij

wot hawtykarja **C. Chopa** w Hamburgu sahoji hluchoscz, hdyz pschinarodzena njeje a wotwobrocza wésczé wschitke s czezkim ßlyschenjom sjenoczene njespodobnosczje; flacon sa 18 ngl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Linka.**

Na knjezim dworje w Schczénzy poka Rakez mózetaj k hodam tuteho léta jedyn pohoncz a jedyn rolny wotrocz skuzbu dostacz.

Katholski Posoł czo. 15. je wuschok.

Łužičan čo. 8 je wušoł

a wopřija: 1) Sudny stoł. Spěw wot Radyserba. 2) Złoto a złoty. Powjedańčko wot Mučinka. 3) Smjertnička. Spěw wot J. A. Kaplerja. 4) Sněhwójenca. Přełožk z ruskeho. Wot J. B. Nyčki. 5) Z Budyšina a z Łužicy. Wot F. 6) Słowjanski rozhlad. Wot J. E. Smolerja a M. H. 7) Listowanje.

Drjewowa aukzia

na maleschanskim reviru.

Pondżelu 19. augusta t. l. dopołdnja wot 9 hodżinow budże so na huscżanskej holi pola Lěskeje w blischkoczi mużakowskeho schußeja

188 Rcbm. khojnowych sslabych pjeńkow

jenotliwje a po dżělbach sa hotowe pjenjesy na pscheßadżowanje pschedawacż.

W Maleschezach 14. augusta 1872.

Wyschschi hajnik **Sachßa.**

Wschelakich njewuschnych bladow dla ja s tutym k sjawnemu nawjedżenju dawam, so hoscżeńżar Bartko w Łusku moje drjewo wosyt njeje.

Jan Felsa II. w Łusku.

☞ Rjane kubło blisko Budyschina s 50 korzami lężomnoscżow, s dobrymi maßiwnymi twarjenjemi a s połnymi żnjemi, je hydom na pschedań. Wscho dalsche shonicż pola knihikupza Reichela w Budyschinje. ☜

Jene schtrykowane bèłe rubischko sa schiju je so tydżenja w abo pschi Plußnikezach shubiło a proßy so, so by so sa myto na farje w Maleschezach wotedało.

Prawdżiwa Glöcknerska hojata a czehnita żałba, se schtemplom M. Ringelhardt wuhotowana, dla swojeje **wobßebneje** hojazeje mozy ßwětosnata, so sa ßlědowaze czerpjenja porucża, jako ßu:

wicż, drjenje, podagra, rheumatismus w shibadłach, koscżożeŕ, karbunkel, jětßenje, ßucha a mokra lischawa, kurjaze woka, wosabjenje, wopalene stawy, każ też wschě

wotewrjene, so jětsjaze, rosskhódne, syfilitiske bolaze a czerpjenja, nabubnjenje salsow atd.

Też najstarschu schkodu tale żałba sahoji.

Sa 2½ nßl. dostacż w **hrodowskej** każ też w **měschczańskej haptyzy** w Budyschinje.

Hdyż też ßnadż druhdy wonka pod bohatym tormom żane Serbske Nowiny wjaz dostacż njejßu, dha ßu tola hischcże uutska we wudawarni Serb. Nowinow na pschedań.

Redakzia.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje

10. augusta 1872.

Dowoz: 5735 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	nižša.			wyšša.			najniža.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża 50 kilogr.	4	5	—	4	19	—	4	8	—	4	21	—
Rożka = =	2	27	—	3	1	—	3	—	—	3	1	—
Jeczmjeń = =	2	14	5	2	16	5	2	15	—	2	16	5
Wowß = =	2	-	—	2	7	—	2	6	—	2	7	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	4	27	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka =	5	20	—	5	24	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 =	—	22	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna =	—	25	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczesche w Barlinje:

spiritus 22 tl.—23⅔ tl., pschenża 66—86 tl., rożka 40—57 tl., rěpikowy wolij (njeczischczeny) 23½ tl. — nßl.

Czahi po żelesnizy:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodżinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńża do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńża: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjeczor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3⅓ 80½ B., 1847 4⅓ 97 G., 185⅚ 4⅓ 97¼ G., 1870 5⅓ 105 B., prjed. sakf. schlef. żel. akż. 4⅓ 101 B., prjed. lub. żit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5⅚ 101 B., landrentenbr. 3½⅓ 86 G., kuż. pfandbr. 4⅓ wupowjedżne.— do. 4⅓ njewupowjedżne 95 G. — Akzije: Lipsko-drażdż. 255 bż. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakf. bank 160 B., hornołuż. bank 113 G., winske bankowki 91⅓ (18 nßl. 2¾ np.)— Lubijske — Budyske papjerniki 157½ bż., sebn. pap. 109 B., s. masch. fabr. Hartm. 110 B., budyske ßukn. a wulkomłynske akż. 96 G., kuż. masch. fabr. B. 114.

Nakładnik: J. E. Smolef. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 34. — 24. augusta. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Serbia. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. S Lutyjez. S Rakojd. S Mjedźojsa. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Serbia

mjesuje k ranju s Rumuniju, k połnozy s Wuherskej, k wjeczeru s turkowskej Boßniju a k połodnju s druhimi turkowskimi provinzami. Wona je 1000 kwadratnych mil wulka, po tajkim 728 kwadratnych mil wjetscha, dyžli Sakska, dokelž ta jenož 272 □mil wopschija. Ale Sakska ma sa to wjele wjaz wobydlerjow, mjenujzy něhdźe 2 millionaj 500,000, bjes tym so jich Serbia hakle 1 million 300,000 liczi. Dołhodow a wudawkow ma Serbia lětnje něhdźe 6 millionow schěßnakow a pschi wójnje móže wona 130,000 derje wobronjenych a po pruskim waschnju wojerszy wuwuczenych muži na nohu stajicz.

Rycz tamnischeho luda — južnych Sserbow — je jara na naschu łužisko-ßerbsku rycz podobna a wona ßo tam w zyrkwi, schuli, na ßudach a we wójsku — haj, wschudźom w městach a na wßach — nałožuje, pschetož južni Sserbja ßu ßwoji ßamßni knježa wot teho czaßu, hdźež ßu Turkow s kraja wubili, a duž ßo w Sserbiji jenož ßerbski ryczi. To pak hischcze tak jara dołho njeje, so ßu Turkojo wuhnaczi, mjenujzy hakle skoro 40 lět, a dyrbimy ßo teho dla czim bole dźiwacz, so ßu južni Sserbja ßwój kraj w tajkim krótkim czaßu tak derje srjadowali, haj w někotrym nastupanju łužiskich Sserbow pschěsczahnyli. Woni ßu sa czaß wobstacza Serbije sa schule tejko pjenjes nahromadźili, so tam w tu khwilu nichtón sa ßwoje dźěczi žaneho schulskeho pjenjesa płaczicz njetrjeba, haj, jich shromadna schulska kaßa je tak bohata, so ßu psched někotrymi lětami ßerbskemu ministrej wójny poł milliona schěßnakow na někotry czaß požczicz móhli. S zyła južni Sserbja pjenjesy njelutuja, hdyž móža s nimi czescz Sserbstwa a sdźěłanoscz ßerbskeho luda pschisporicz, a je to bjes druhimi jedyn rjany pschikład, so je jedyn ßerbski pschekupz něhdźe 900,000 toleř na to wažił a w Belgradźe wschě domy a twarjenja natwarił, kotrež ßu sa ßerbski universitet trjeba.

Nětczischi ßerbski wjeřch (knjas) rěka Miłan a je wczera 22. augusta, hdźež bu połnolětny, ßwoje knjejstwo nastupił. Sserbske hłowne město Belgrad (Běłohród) je ßo k temu nanajrjeńscho s wěnzami a pletwami, s khorhojemi a podobnej pychu wudebił a se wscheje Sserbije je ßo tam jara wjele ludźi seschło. Tež s zusby je tam wjele woßebnych knježich pschijěło a bjes nimi ruski general wjeřch Dołhorukij, kotrehož je ruski khěžor s listom poßłał, w kotrymž Miłanej k nastupjenju knjejstwa sbože pscheje.

Bóh daj, so by wjeřch Miłan mudrje a pěknje w kraju knježił a tak Sserbiju, kotruž je jeho dźědowy nan Miłosch s dołholětnym wojowanjom Turkam wotdobył, pschezo k wjetschej sdźěłanosczi, mozy a ważnosczi dowjescz wjedźił.

Najnowsche.

Belgrad, 21. augusta. Wjeřch Dołgorukij, wotpoßłany wot ruskeho khěžora, wojwoda Wukoticz, wotpoßłany wot czornohórskeho wjeřcha a deputazia, wot rumunskeho wjeřcha poßłana, ßu ßem pschijěli, so bychu Miłanej sbožopschejaze pißma pschi nastupjenju knjejstwa pschepodali. Město je jara wožiwjene, se wschěch domow ßo khorhoje smahuja, jara wjele zusnikow je ßem pschijěło.

Großenhain, 21. augusta. Pschi lětnej shromadźisnje draždźanskeho hłowneho towarstwa gustavadolfskeho wustawa bu bjes druhim postajene, so ma Jabłonz w Czechach 400 tl. a Łupoj 200 tl. s nahromadźenych pjenjes sa ßwoje zyrkwinske potrjebnoscze dostacz. Kollekta wunjeße 101 tl.

Barlin, 21. augusta. Khěžor-kral ßo 31. augusta ßem wróczi.

Rom, 21. augusta. Italski kral ßo 25. augusta do Milana (Mailanda) poda, so by tamnischu wustajeńzu wobhladował.

Madrid, 20. augusta. W krajinje Gerona ßu ßo saßo někotre małe karlistiske bandy pokasałe. Dźělba kralowskeho wójska je na nje poßłana.

Belgrad, 22. augusta. Macz wjeřcha Miłana je pschijěła, teho runja wjele tyßaz zusych hosczi.

Swětne podawki.

Sakska. Ministerstwo wójny chce kaserny w draždžanskim nowym měsce pschedacz a nowe w draždžanskej holi natwaricz dacz, tak so by je pěknje hromadze měło. Wone chce teho dla 40 akrow leżomnosce w spomnjenej holi kupicz.

W Oberkemmnitzu ßu ßo 13. auguſta wo połnozy twarjenja kublerja Schönfeldera wotpalike a woheń, kiž bě w brózni wudyrił, tak spěschnje wokoło ßo hrabasche, so mózachu jemu wobydlerjo lědy někak wucżeknycz. Wysche żita, ßyna a smachom je ßo tam tez 50 toleř hotowych pjenjes spaliło. — Tu ßamu nóz a w tym ßamym czaßu ßo w Ebersbachu Deckertez domske wotpalichu. Kak staj wobaj wohnjej wuschkoj, njeje snate. — W Nowej Wopakej je ßo 15. auguſta w nozy Herbergez tak mjenowany czerwjeny młyn wotpalił. Woheń je w brózni wuschoł a je ßo wjele żita a muki a hewak tez 5 ßwini spaliło. — W Krakowje pola Kinsbórka ßu ßo 18. auguſta domske krawza Sykory wotpalike.

Awstriski khežor na ßwojim puczu do Barlina 5. septembra do Draždżan pschijedże, so by kralowiku ßwójbu wopytał a ßo wot tam 6. septembra do Barlina poda.

W Draždżanach bu k dopomnjeczu na saint-privatiku bitwu 18. auguſta wojerska Boża ßłużba na alaunskim torhoschczu wotdżerżana, na kotrejż ßo wschě tamnische infanterie-regimenty wobdżelichu. Po Bożej ßłużbje mějesche ßo parada.

Dokelż ßo w Draždżanach a wokolnosczi tejko twari, so murjerjo a dżěłaczerjo nihdże njedoßahaja a teho dla woßebje s twarbu noweho kralowskeho theatra jara pomału do prědka dże, dha ßu k pospěschenju tuteje nowotwarby murjerjam a kamjenjerjam s Italije do Draždżan pschińcz dale a tuczi pjecża jara wustojnje a pilnje dżěłaja.

Minister prawdy knjes Abeken je k polěpschenju ßwojeje strowosce na někotre njedżele sapuczował.

Prußy. S Barlina pißaja, so ßebi tam sa czaß tsikhežorskeho sjězda hižom nětko tejko ludźi wobydlenje do prědka skasuje, so drje budże tehdy, hdyż ßo khežorjo shromadża, někotremużkuliż pschebytk pobrachowacz abo so budże tola sa hubjeny pschebytk drohi pjenjes płaczicz dyrbjecz. Niż jeno se wschěch europiskich krajow wjele ludźi tehdy do Barlina pschijedże, ale tez w Amerizy a to woßebje w Newyorku je ßo tójschto muži a żórskich srnczało, so extra psches morjo pojedu a ßo skónczńje do Barlina podadża.

Barlinske nowiny s wěstosczu powjedaja, so ruski minister-pschedßyda wjerch Gorczakow tez w sapoczatku měßaza septembra do Barlina pschijedże.

Niż jeno jesuitam ßo wscha duchowna dżěławoscz sakasuje, ale tez tym katholskim towarstwam, kotrychż ßobustawy ßo redemptoristojo, lazaristojo, schulisy bratsja, schulske ßotry, knjenje najßwjeczischeje wutroby atd. mjenuja.

Se Straßburga pißaja, so je psched někotrymi dnjam roskasował 15. armeekorpsa, general Fransecki (czitaj: Fransezki) ßo tam saßo wrócził. Wón bu, każ ßmy to w ßwojim czaßu powjedali, loni pschi jenym balu na to waschnje wobschkodżeny, so jedyn wulki schpihel na njeho padże a jemu hłowu khětro srani. Wón pak je nětko saßo zyle iahojeny, tak so je ßwój kommando s nowa na ßo wsacz móhł.

Ruskemu polnemu marschalej hrabi Bergei, kiž je w tu khwilu khežorski ruski naměstnik we Warschawje, je khežor-kral na dnju jeho 60létneho ßłużbneho jubileja sbożopschejazy list poßłał, se spominanjom na to, kak staj w lěcze 1813 hromadze pschecziwo Franzowsam wojowałoj, a s wuprajenjom teje nadżije, so hrabja Berg w blizschich dnjach tez do Barlina pschijedże.

Franzowska pak saßo 7. septembra 500 millionow frankow wójnskeho sarunanja wupłaczi a ßo teho dla k pschijeczu tychle pjenjes a k jich dalepoßłanju w Straßburgu wschě nusne pschihoty czinja.

Khežor-kral je porucził, so ma ßo w czaßu pschitomnosczi ruskeho a awstriskeho khežora w Barlinje — a to 7. septembra — wulki „zapfenstreich" wot hudżbnikow, piskarjow a bubnarjow gardykorpsa wotdżerżecz a budża pschi tym 22 wojerskich hudżbnych khorow se 725 hudżbnikow a s 350 piskarjow a bubnarjow skutkowacz.

Po nowschich powjeszczach budże najskerje kóżdy regiment jěsdnych němskeho wójska wo jenu schwadronu pschisporjeny, tak so smeje potom kóżdy regiment 6 schwadronow. Teho runja budże artilleria wo 34 batterijow pschisporjena a tole woboje, każ tez shotowanje nowych wojerskich tsělbow ma sa 5 lět dokonjane bycz.

S Gasteina pißaja, so je tam 18. auguſta jako na narodnym dnju awstriskeho khežora Franz-Josefa němski khežor pschi hoscżinje ßławu na awstriskeho khežora wunjeßł.

Awstia. W Prasy ßu w tychle dnjach wudawarja jenych cżeskich nowinow, na kotrehoż je ßo winske němske ministerstwo hižom dawno hněwako, do jastwa ßadżili, prajizy, so wón nowinske dawki porjadnje sapłaczik njeje. Němske nowiny maja s teho wulke wjeßele a na spomnjeneho wudawarja, kiž Skrejschowski rěka, se wschej mozu ßwarja. Ale my chcemy jenoż czaß wotczakacz, a potom ßo, każ je to pschi sakroczenjach pschecziwo Czechom było, sjawnje pokaże, so pak ßu saßo s kuntwory elefanta wudżěłali.

Khrowatski ßejm hischcze pschezo wuradżuje a je s jeho jednanjom derje widżecz, kajku paduschnu, njehańbitu bandu je wuherske ministerstwo Khrowatam sa ministrow a wyschschich sastojnikow dało. Na ßejmje ßamym ßo żadyn wot tutych njebolakow njepokaże, dokelż ßo kóżdy psched wernosczu, kotraż by ßo jemu tam do woczow prajiła, se stym ßwědomnjom boji.

Rußowska. W Dünaburgu je 14. auguſta woheń

wudyrić a wulki dźěl města sahubić. Woßebje je ßo tam jara wjele spaliło, w jenym jeniczkim magazinu sa 100,000 tolerjow lenu.

Internazionalny statiski kongreß, na kotrymž ßo statistikarjo z Europy a Ameriki wobdźěla, je ßo wczera 22. augusta w Petersburgu wotewrił a budże tam někotre njedźele tracz.

Franzowska. Thiers ßo hischcze do Parisa wróćił njeje. Wóndano bě wón w Honfleuru, so by widźił, kak by ßo tamnischi pschistaw (Hafen), do kotrehož je rěka Seina wjele pěska a njerjada nanjeßka, saßo-wucźischczicz a z zyka porjedźicz dak.

Minister wójny je postajił, so ma ßo też w Franzowskej města wojerska ßłużba w nastupanju żelesnizow srjadowacz a budże wscho nimale tak do rjadu stajene, kaž je ßo to żelesnizow dla hižom wot němskeho wójska stało.

Orleanski arzybiskop Dupanloup je wot bamża do Roma powołany a ßo tam bórzy poda.

Do Noweje Kaledonije je psches 3000 ludźi pschestupnikow, kiž běchu k lohkej schtrafje wotßudźeni, kotruž ßmědźachu w Franzowskej wudźerżecz, ßu też wo pschestupnje do Noweje Kaledonije proßyli, tak so jich tam nětko wjele wjazy pschińdże, hacz ßebi prjedy myßlachu.

Jendźelska. Irlandski lud je z wjetscha katholski a hakle wot tehodla czaßa, jako ßu ßebi Jendźelczenjo — tehdy z wjetscha protestantiszy — Irlandsku zyle podczißnyli a jeje ßamostatnosczi sahubili, je nješto Protestantow do Irlandskeje pschischło. Bjes tutymi a tamnischimi katholskimi wobydlerjemi je pak stajnje pschekora była a je ßo tam wěry dla husto dosczi wjele pukow haj sarażenjow stało. Psched někotrymi dujami ßu tajke bjes katholskim a protestantskim niskim ludom w někotrych irlandskich městach z nowa wudyriże a ßu ßo woßebje w mjesce Belfastu někotre dny sa ßobu wospjetowake. Ludźo ßo tam wschědnje bijachu, hacz někotrych sarażychu a druhich bole a mjenje ranichu. Polizistojo njeběchu ßylni dosczi, biczkow rosehnacz a jako czi poczachu, też ludźom wokna wubiwacz a twarjenjam schkodu czinicz, dha dyrbjachu ßo wojazy k pomozy powołacz. Czi też bórzy pschińdżechu a jako też na jich żadanje hara njesasta, dha woni, kaž běchu prjedy hrozyli, do njeměrnikow tżělichu a pjeczoch morichu, druhich pak wjazy a mjenje wobschkodźichu. Na to je hara sastała a ludźo poczinaja sa tym pschiwicz, so je to hłuposczi, hdyž ßo wěry dla pjeru; pschetoż z pukami ßo tola nichtón wo wopaczności ßwojeje a wo woßebnosczi druheje wěry pschewědczicz njeda.

Schpanska. Kral Amadeo (Bohumił) hischcze pschezo po kraju wokoło puczuja a wschudźom jeho z woßebnej pschecželnosczu witaja.

Duschna pěkna dźowka.

Schtoż prawa, duschna dźowka je,
Ta hospoźy rad k ruzy dźe,
A blido a wschě ßudobja,
Kaž debi żónsku, czyste ma.

Sso z nowinkami*) njenoßy,
Dże czische ßwój pucz kasany,
Je ßwěrna, troschtna we duchu,
A dźěczom czini dobrotu.

Pschez' bórzy slóschtna, spěschniwa
To ßwoje ródnje wobstara.
A hospoźy ßwar pschemjelczi,
Hdyž ju dla schkody naßwari.

Njej' jěra, khmurna, masana,
Wscho w ßwojim měsce czyste ma,
Sso hlada z wóhnjom, se ßwězu
A w kemschach njespi drěmanku!

* *

Ze Serbow.

S Budyschina. K dopomnjenju na saint-privatsku bitwu (18. augusta 1870) a z dobom k wopomnjenju wschěch, kiž ßu tehdy panyli, ßo sańdźenu njedźelu dopołdnja wot generala z Montbé se 4. infanterie-regimentom No. 103 pyschna parada wotdźerża. Posdźischo mějachu wyschzy ßwjedźeńsku hosczinu, na kotruž běchu też wyschschi civilni sastojniży pscheprosceni.

S Budyschina. W tych 6 klaßach tudomneho krajnostawskeho wucżerskeho seminara je w tu khwilu 149 seminaristow a je bjes nimi 18 Serbow.

S Budyschina. Schtoż wjedro sańdźenych dnjow nastupa, dha je ßo tudy njedźelu rano miholicz poczało a je ßo hacz do wieczora drobny deschcz schoł. Póndźelu bě dosczi dobre wjedro a też wutoru hacz do pschedwjeczora, hdyž ßo samiholi, wieczor je pak khětro jara deschcz schoł. Ssrjedu bě drje pokhmurjene, ale deschczowako tola njeje.

S Budyschina. Krónprynz Albert a prynz Jurij sańdźenu ßrjedu ½8 hodźinow rano na żelesnizy ßem pschijěchu. Na dwórnischczu Jeju kk. general z Montbé, oberstlieutnant Schubert, měschczanosta Löhr a pschedßyda měschczanskich sastupjerjow banquier Reinhardt powitachu. Wonaj ßo hnydom na konje ßynyschtaj a z generalom Montbé-om a druhim wojerskim pschewodźeństwom na wojerske exerzirowanischczo jěchaschtaj, hdyž hižom infanterieregiment No. 103 na njeju czakasche. Najprjedy wojazy psched nimaj defilirowachu, potom pod tsělenjom wschelako exerzirowachu a skónczinje hischcze na hinasche waschnje defilirowachu, kaž woprědka. Potom sta ßo ßnědanje z wyschkami w zelcze, k temu postajenym, na czoż ßo wobaj wyßokaj knjesaj k generalu Montbéjej wjeseschtaj a tam wobjedowaschtaj. — S czahom, kiž w

*) Ale Serbske Nowiny njech czyta. Redaktor.

11 hodźinach pschijědže, je ßo tež knjeni krónprynzeßyna Karola ßem pschiwjeika a tež pola spomnjeneho generala wobjedowaka. W 3 hodźinach popołdnju je krónprynz se ßwojej knjeni mandźelskej pśches horne wßy we wosu do Žitawy jěk, prynz Jurij pak ßo tam po żeleśnizy podak. Wonaj staj tam schtwórtk infanterieregiment No. 102 wobhladowakoj. — Pschichodnu wutoru rano ßo budyski regiment (No. 103) na pucź do lubijsko-žitawskich stronow poda a tam hacź do 11. septembra wostanje, kaž ßmy to hižom tydźenja drobnje rozestajeli.

S Lutyjez. Sońdźenu póndźelu bě 11lětny Jurij Hermann na jenu kruschwinu salěst, so by tam kruschwje schćipak; pschi tym pak sta ßo to żałoßne njeßožje, so wón dele padże a to na kónčojte tyčki tam stejazeho ptotu, kiž ßo do jeho cźěła falkochu. Tola pak měnja lěkarjo, so tón hólčez ßnadź hischcze pschi żiwjenju wostanje.

S Rakojd. Pensionirowany drózny wothladowar Thomas tudy je w nozy wot 11. a 12. augusta, jako chzyńsche spaćź hicź, se skhoda panyt a pschi tym ßwoju ßmjercź namakał.

S Mjedźojsa. Tudy je ßo njedźelu rano w 1 hodźinje sahrodnika J. F. Gnaucki fajma, 9 kop wowßa wopschijoza, wotpalika. Wona bě hakle dźeń prjedy stajena a njeběsche sawěsćena. Kak je woheń wuschoł, njeje znate.

Přilopk.

* Herzy (kapella) prus'eho genadier-regimenta No. 2 ßo w tychle dnjach ſ Ameriki saßo do Barlina wróćźi. Woni běchu ßo tam ſ pschijwolenjom krala podali, so bychu pschi wulkim konzercźe w amerikańskim měścźe Bostonje piskali. Tam ßu dobru sapkatu dostali a hewak tež we wschelakich amerikańskich městach wjele pjenjes saßkużili, tak so ßebi kóżdy muż něhdźe 2000 toler ßobu domoj pschinjeße.

* Wóndano w Petersburgu wjeczor do jeneho hoscźeńza jedyn derje swoblekany zuśnik pschińdże, na kotrehoż wobleczu ßo wěsta frudoba spóznacź da a sdasche ßo, jako by jeho duschu něschto tyschiko. Wón jara mako sjě a da ßebi do jeneje stwy dowjesćź, so by tam pschenozował. Něhdźe schtwórthodźinu posdźisicho jedyn hoscźeńzarjowy ßkużobnik nimo tuteje stwy dźěsche. Wón saßkuscha, so tam něchtón żałoßnje stona. Jemu ßo sdasche, jako by ßo tam něschto satrasche stako. Wón teho dla wschón sastróżany k hoscźeńzarjej po pomoz pschiběża. Tutón tež hnydom k pomozy khwatasche, ale bjes tym bě jena knjeni tež to srudne stonanje saßkyschała a nimale wschěch pucźowarjow, kiž tam nozowachu, pomozy dla wubudźika. Wscho ßo k stwi zuśnika cźerjesche, ale pomoz posdźe pschińdże: tón zuśnik bě ßebi pod stonanjom a skiwlenjom — wuske schkornje ßam ſ rukomaj wusuł, dokelž njebě żaneho suwaka namakał.

* W Wilschwizach pola Altenburga bě ßo jena żona hižom dołho na hněźdo woßow pod tśěchu ßwojeho domu hněwała. Wona teho dla wobsankny, te woßy wukadźicź a poda ßo w tajkim wotpohladanju na kubju. Tam wona kadźesche a kadźesche, so woßy poczachu cźěkacź, ale na jene dobo ßo tež tśěcha pocźa palicź a bórsy zyły dom w płomjenjach stejesche. Wón ßo wotpali a hewak hischcze dwaj ßußodnaj domaj.

* S Erbacha pißaja 13. augusta: „Wczera wjeczor je ßo wot tudomneho cźeßliskeho mischtra Wegela satraschny njeskutk stał, pschetoż wón je ßwojej mandźelskej, ſ kotrejž běsche hakle pśched někotrymi njedźelemi wěrowany, se ßekeru hkowu wotrubnył."

* S Barlinna pißaja: Něhdźe pśched dwěmaj njedźelomaj tudy żona jeneho dźěkacźerja hólza porodźi. Na jědnatym dnju, jako bě wona hižom stanyła a ßwoje domjaze dźěko cźinjesche, wona njejapzy druhe dźěczo porodźi. Podawk ßo tak rucze sta, so pomoz w prawym cźaßu k ruzy njebě a to je pjecza wina było, so je ta żona potom bórsy wumrjeła. Tej dźěsczi stej pak wobej strowej.

* Maka dźowczicźka najeńka Böklera, kotruż ßu pjecza zyganjo kranyli, hischcze pschezo namakana njeje, hacź runje je hižom husto doscź rěkało, so ßu ju pak tu pak tam widźeli, ale to, Bohu żel! żenje wěrno było njeje.

* Mordarja Stauffa, kiž je hrabinku Görlitzowu sarasył, tak so bu k cźaßźiwjeńskemu jastwu wotßudźeny, ßu pod tym wuměnjenjom wobhnadźili, so ßo do Ameriki pschedßydli.

* Dokelž je skótny mór w Delnej Awstriji sastał, dha ßmě ßo wot tam skót, wołma atd. saßo do Sakskeje pschedawacź.

* W Rumeliji, schtož je dźělba europiskeje Turkowskeje, je saßo kruch żeleśnizy k jěsdźenju hotowy. Wot tuteje żeleśnizy, kotraž śmeje europisku Turkowsku ſ Rumunskej, Sserbiju a Awstriju sjenocźicź, je ſ zyła 381 kilometrow tak daloko hotowych, so móże ßo po njej jěsdźicź.

* Pruska kralowa je ßo na někotre dny do Schwajzarskeje podała a wot tam 2. septembra do Barlina pschijědże.

* S Opawy w awstriskej Schleśynskej pißaja wot 19. augusta, so je cźěschinski wokrjeß powodźeny, dokelž ßu tam wulke slinki byli. Po kaschowsko-oderbergskej żeleśnizy ßo někotre dny jěsdźicź njehodźiśche.

* Tež w pruskej Schleśynskej ßu tehdy wulku wodu poměli a je ßo jeje dla w Giersdorfje pola Kirschberga wulke njeßoże stako. Pśches tamnischu hewak doscź maku rěcźku wjedże móst, kiž bu wot wulkeje wody 25. meje trochu wobschkodźeny. Duž k temu wobschkodźenemu krachej podpjeru podstajichu a potom saßo khroble po nim jěsdźachu. Ale 18. augusta bě jene pschipkawjene drjewno tule podpjeru wotrasyko a tola ßo woska Mischer swaži, 6 kmótrow a nowonarodźene dźěczo khějžarja Riesy k kschcźeńzy pśches tón móst wjesćź. Konjej běschtaj tež hižom

na druhim brjohu, jako ßo móſt ſaßypny a wós do torhazych żokmow dele ſlecża, konjej ßobu podtorhnywſchi. Wſchitzy, kiž na tym wosu běchu, — 8 woßobow do hromady —, kaž też taj konjej ßo tepichu.

* W Dubrawzy je 16. auguſta pokdralětna Hauptez Emilia pſchi hrajkanju do wotewrjeneje ſtudnje panyła a ßo tam tepila.

* Wulki woheń, kiž wóndano w Niżnim Nowgorodże běſche, je tam ſa pokdra milliona wſchelakich tworow a wyſche teho 98 kódżow ſpalił.

* W Schwedſkej ßu ßańdżeny tydżeń jara ßylne ſlimki měli, kiž ßu na polach, twarjenjach a dróhach wjele ſchkody naczinike.

* Też w amurſkim kraju (w aſiſkej Rußowſkej) ßu ßylne deſchcże byli a w bliſkoſczi rěkow kraj ſtraſchnje powodżili.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Hans Rak, wóſka, ſ Hanu Khryſtianu rodż. Hantuſchez ſwudowjenej Pelzowej. — Michał Ernſt Pinzel, wobydleŕ, ſ Marju Pětrikez.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Guſtav Emil, Hanſa Raka, wóſki, ß. — Erneſtina Emilia Martha, Handrija Němczka, měſchczana a pſchekupza, dż.

Michalska cyrkej: Auguſta Martha, njebo Auguſta Hohlfelda, ſchewza w Barcze, dż. na Żidowje. — Jan Max, n. ß. w Dobruſchi. — Jurij Hermann, Handrija Ernſta Brühla, kněżerja pod hrodom, ß. — Helena Auguſta, Bjedricha Wylema Heńki, wobydlerja w Hornej Kinje, dż. — Ernſt Auguſt, Auguſta Winklera, wobydlerja w Kruboczizach, ß. — Hana Thereſia, Handrija Ssmoły, wobydlerja w Sskonej Borſchczi, dż. — Erneſtina Klementina, n. dż. w Bórku.

Zemrjeći:

Dżeń 7. auguſta: Guſtav Max, Guſtava Mudry, krawza, ß., 11 d. — Guſtav Herman Richard, n. ß. pod hrodom, 6 m. — 10., Hana Rychtarjez w Jeńkezach, 48 l. 3 m. 9 d. — 11., Jurij Bambor, żiwnoſczeŕ w Jeńkezach, 60 l. 8 m. 17 d. — 13., Heleua, Jana Korle Auguſtina, kněżkarja w Bobolzach, dż., 2 m. 11 d.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * * * * * *

Hanß Depla. Tydżenja w Serbſkich Nowinach piſachu, ſo ſ kometom niczo njebě, dokelž niczo bycz njemóżeſche.

Mots Tunka. Haj!

H. D. Ale tu a tam je tola něſchto było.

M. T. Ach toln; ale ſchto dha?

H. D. Nó, někotſi njeißu 12. auguſta na dżěło ſchli, ale radſcho doma pſchi ßwojich ludżoch woſtali, ſo bychu wſchitzy w hromadże byli, hdy by komet do ſemje ſtorcził; druſy njejßu dżěczi do ſchule poßkali atd.

M. T. Hm, dha drje czi, kiž ßu tak czinili, najſkerje Serbſke Nowiny njeczitaja, hewak tola njebychu tak hłupje ſkutkowali.

H. D. Ně, Serbſke Nowiny woni njeczitaja.

M. T. Haj, dha ßo jim ja njedżiwam, ſo njewjedża, ſchto ßo w ßwěcze ſtanje abo njeſtanje.

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzký w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanskeho agenta postajicz daka a ßo ja teho dla wschitkim, kiž chzedza ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pscheßydlicz, k najpodwolnischim ßlužbam poruczam, s tym ßlubjenjom, so budu kóždeho wuczahowarja najtunischo a najßwěrnischo na město jeho požadanja wobstaracz pytacz.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoleŕ,
redaktor Serb. Nowinow.

Wotewrjenje skutkowanja.

S tutym ßebi dowolam najpodwolnischo k nawjedzenju dacz, so ßym dzenßnischeho dnja w tudomnym měscze jenu

pschedeschcznikowu fabriku

(Schirmfabrik)

sakožik.

Kóždy czaß budže moje prózowanje, jenož zyle **dobru, trajnje dzěłanu tworu po wschomóžno tunich płaczisnach** shotowacz a jenož **ßamodzěłane pschedeschczniki a ßłónczniki** pschedawacz.

Teho runja budu ßebi prózu dawacz, so bych wschě

pschedeschcznikowe porjedzenja a poczehnjenja

spěschnje, pěknje a tunjo wobstarał.

Moje nowe pschedewsacze dobroczíwemu wobkedzbowanju poruczejo, wostanu s poczesczowanjom

B. A. Schulze, fabrikant pschedeschcznikow
na rožku hauensteinskeje a sadneje bohateje haßy.

Mißionski ßwjedzeń

budže ßo, dali Bóh, pschichodnu **ßrjedu 28. augusta** w Kschischowje ßwjeczicz. Sserbska Boža ßłužba, na kotrejž budže k. duchowny Mrósak s Khołma prjedowacz, sapocznje ßo popołdnju w dwěmaj, němska pak, na kotrejž k. duchowny Brücknaŕ s Friedersdorfa prědowanje wotdzerži, wokoło schtyrjoch. Tón Knjes spožcz nam ßwoje miłe žohnowanje!

Lubowarjow mißionstwa a sastojnskich bratrow s tutym podwolnje pscheproschuje

Jurij Brósk, duchowny.

Ginzel a Ritscher

na swonknej lawskej haßy 798.

poruczataj k dobroczíwemu wobkedzbowanju:
derje a pěknje ßłodzazy **khofej** punt po 96, 100, 105, 110, 120, 130, a 140 np. w selenych a žołtych sortach;
zyły a drobny zokor
punt po 40, 44, 48, 50, 52, 56, 60 a 64 np.;
rajß, běły a wulkosornaty
punt po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.
pschi 5 ptach hischcze tunscho;
krupy, ßoczki, jahły, buny, hroch atd.
we wschěch družinach a jara tunjo;
najlěpschu **halsku schterku, f. schpyzowu schterku,**
soda, běłe a módre mydło,
tobak w pakczikach a rolkach;
cigarry, 100 schtuk wot 16 nßl. a wysche,
habana-wubjerkowe cigarry,
25 schtuk po 7, 7½, 8, 10 a 12 nßl.;
žitny palenz a wschě družiny **dobrych palenzow**
w zyłym a po jenotliwym
najtunischo.

na wulkej bratrowskej haßy cz. 204.

Ssłyschny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu sahoji hłuchoscz hdyž pschinarodzena njeje a wotwobrocza wěscze wschitke s czežkim ßłyschenjom sjenoczene njespodobnoscze; flacon sa 18 nßl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincka.**

Na knježim dworje w Schczeńzy pola Rakez móžetaj k hodam tuteho lěta jedyn pohoncz a jedyn rolny wotroczk ßłužbu dostacz.

Wosjewjenje.

Podpißani ßo nuczeni czuja, czesczenym Sserbam wosjewicz, so ßu nusowani, teho dla, dokelž ßo płaczisna kože stajnje powyschuje, tež sa wobucze wyschschu płaczisnu žadacz.

W Budyschinje w augusczе 1872.

Schewska jednota a towarstwo ßamostarnych schewzow.

Na row
mojeho lubeho nana
Handrija Wicźasa w Koperzach
† 20. julija 1872.

Dha ſpi, mój nano lubowany,
Nětk cźiſche w ſparnej komorzy,
Tam ſe wſchej cźeſcźu pohrjebany
Na keřchowje we Bukezy,
Hdźež Twoje ſtare ſprózne cźěło
Tam derje wotpočźuje nět,
Kiž je na ßwěcźe khodźicź měło
Pſches pjecź a woßomdźeßat lět.

Bóh bě cźi ſjewił ßwoje ſboże
We ßwojim ßynu Khryſtußu,
A wot Tebje ßo prajicź móże
Bjes hokej' khwalby ſ wěrnoſcźu:
Te punty, kiž Bóh dał cźi běſche,
Ty ženje njejßy ſahrjebał,
Hlaj wſchudźe, hdźež Ty bě a dźěſche,
Ssy pſchezo ſ nimi wikował.

Twój krajny wótz, hdyž ſhonił běſche,
So pſches pok ſta lět rychtał ßy,
Tón Tebje ſjawnje cźeſcźicź chzyſche,
Duž cźeßny orden doſta ty,
Kiž wſchał na ſtare lěta Tebje
Tak jara rjenje pyſcheſche,
A kotryž ßy měř pola ßebje,
Hdyž w cźělnym kaſchcźu leżeſche.

Hdyž pſches pok ſta lět běſche ßwěru
Ty ſaſtał ßłužbu rychtarſtwa,
Dha ßy ßo nětko podał k měru
S toh' rěſchnoh' ßwěta do njebja.
Kak derje je nětk tola Tebi,
Ty ſprawna duſcha pobožna,
Hdyž ſtare braſchne cźěło ßebi
Ssy ßo kaž draſtu wußlekła.

Ssy ſhonił wſchelke podeńdźenja
We ßwojim dołhim žiwjenju,
Ssy ſchok pſches cźežke wurudźenja,
Hdyž ßmjercź bě pſchiſchła do domu.
A hlaj, Twój pucź tež njebě ženje
Bjes troſchta a bjes wjeßela,
Po cźmowym cźaßu da Bóh rjenje
Cźi ßwěcźicź błónczko wjeßela.

Duž ſpi nětk derje, luby nano,
We ßwojej ſparnej komorzy
Po krótſchim, dlěſchim cźaßu ßnano
My ſa Tobu tež pſchińdźemy.
Tam junu ſaßo ſjednoczeni
Sso chzemy wěcźnje ſradowacź
We ſbóžnoſcźi tam pſchekraßnjeni,
Kiž Bóh nam ſ hnady budźe dacź.

Hodan Wicźas
w Budyſchinje.

Na ßukelńſkej haßy cźo. 669 po 1 ſkhodźe móża pola wudowy Gärtneroweje ſchulerjo a ſchulerki abo tež tajke holcźki, kiž ſchicź wuknu, wobydlenje a po požadanju tež jědź doſtacź.

Reſtaurazia w theatru.

Cźeſcźenych Sserbow Budyſchina a wokolnoſcźe ſ tutym najpodwolniſcho pſcheproſchuju, ſo bychu

moju reſtauraziju,

kotraž je w theatru po 1 ſkhodźe najrjeńſcho ſrjadowana, pěknje wopytowacź chzyli. Doſtacź móża tu dobre bajerſke, cźěſke a dwójne piwo, wina wſchelakich druźinow, ßłódke a jěre, tunje a drohe, wubjerny khoſej, thej a wſchě druhe picźa, kiž by ßebi hewak něchtón žadacź chzył.

☞ Nutskhód wot ranſcheje ſtrony.

W Budyſchinje 1. auguſta 1872.

G. E. Bradel, prjedy na tſěleřni.

Pſchedawanje wužitkoweho drjewa.

Na wſchelake napraſchowanja cźeſcźenych wobydlerjow Budyſchina a wokolnoſcźe dowolam ßebi ſ tutym mój

ſkład wužitkeho drjewa,

wopſchijaźy: dubowe, bukowe, lipowe, khójnowe a ſchmrěkowe pfoſty, deſki a kuleczki po wſchelakich dokhoſcźach a tokſtoſcźach, dale tež tſěſchne katy, płotowe katy, kſchindźele, tſěſchne ſchpjeny atd. najlěpje poruczicź.

W Budyſchinje na nowych hrjebjach 713.

A. Zimmermann,
cźěßliſki miſchtr.

Woſjewjenje.

Wſchě druźiny żeleſa, wódnych pónwjow, kuchińſkeho ßudobja, blacha, tykanzowych blachow, khoſejowe mkyny, khoſejowe palniki, kaž tež wſchě druhe twory, kiž do

żeleſowych khlamow

ßłuſcheja, ja ſ tutym cźeſcźenym Sserbam Woſporka a wokolnoſcźe najpodwolniſcho poruczam. — Tež ßo pola mje kſchidy dźěłaja a porjedźeja, britwje a nożizy tocźa.

Sprawne a ßwěrne poßłużenje!

W Woſporku 15. auguſta 1872.

W. Richter,
tocźeř a kſchidař.

Cźěßle

móże pola podpißaneho trajaze dźěło doſtacź.

W Budyſchinje na hornczeřſkej haßy cźo. 467.

Otto Würk,
cźěßliſki miſchtr.

---

100 muži

ſemjazych a ſkalnych dźěłaczerjow pyta ßo k twarbje hainichenſko-roßweinſkeje żeleſnizy. Dźeńſka ſda 20—22 nßl., w akkordźe 25 nßl.—1 tl. Pſchipowjedźenje pola ſchachtmiſchtra Kutſchki w Grumbachu pola Heinichena.

Breutmann, twarz.

Ernſta Bräuera rany a boloſcź hojazu žałbu ma w tyſkach po 2 nßl. na pſchedań

hrodowſka haptyka.

ff. zokorowy syrop
punt jenož 20 np.,
łamany rjaß
punt jenož 16 np.,
nowe połnojereje, jara rjane,
tunu 15 tł. 10 nßł.,
kopu 1 tł. 12 nßł.
ma jenož na pschedań
Carl Noack
na žitnej haßy.

Kłajet po famyß kupich hižde jara dobry. — Kłajet po starych kupjach hischże jara dobry.

Wosjewjenje.

Čzeščenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze ſ tutym najpodwolnischo wosjewjam, so ßym ßo tudy jako

rjemjenjeŕ

saßydlił. Po wschelakich nashonjenjach ßměm prasicz, so budu wschitke požadanja, woßebje tež w kóždym najwoßebnischim dźěle dopjelnicz móz a budże moje stajne prózowanje, kóžde mi poručzene dźěło nanajlěpje wobstaracz.

W Budyschinje, w auguſtu 1872.

Ernſt Beer, rymař
na ßerbſkich hrjebjach 551.

2 tyscherſkaj

namakataj pola podpißaneho pschi bobrej ſdźi trajaze dźěło.

G. Schulze,
na garbarſkej haßy w Budyschinje.

Jeneho
wojnarſkeho
pyta
Joh. Traugott Gnauck,
wojnarſki mischtr w Hodźiju.

Jena **pěſtoncza** móže čzo. 357 na ſchulerſkej haßy po 1 ſkhodźe k lěwej ruzy hnydom abo na Michała ßłužbu dostacz.

Wot redakcije.

Spěw „Jeno Serbowku“, w 30. čisle Serb. Now. wotćišćany, je z 1. čisła Łužičana lěta 1866 wuwzaty.

Dickowa koncežionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza žałba, kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſała, porucza ßo w žerdkach po 3 nßł. a po 12 np.,
wot **hrodowſkeje baptyki**
w Budyschinje.

Hdyž tež ßnadź druhdy wonka pod bohatym tórmom žane Serbſke Nowiny wjaz dostacz njeßu, dha ßu tola hischcze nutśka we wudawarni Serb. Nowinow na pschedań.

Redakzia.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje 17. auguſta 1872.

Dowoz: 5597 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	niższa.			wyšša.			najniža.			najwyšša.		
	tł.	nßł	np.	tł.	nßł	np.	tł.	nßł	np.	tł.	nßł	np.
Pschenża 50 kilogr.	4	5	--	4	18	—	4	8	—	4	20	—
Rožka = =	2	27	—	3	—	—	3	—	—	3	1	—
Jeczmjeń = =	2	15	—	2	18	—	2	16	—	2	20	—
Wowß = =	2	-	—	2	2	5	2	—	—	2	2	5
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	4	27	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka =	5	20	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 =	—	23	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna =	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Wczera płaczesche w Barlinje:

ſpiritus 22 tł.—24⅓ tł., pschenża 66—88 tł., rožka 40—57 tł., rěpikowy wolij (njeczišczeny) 23½ tł. — nßł.

Czahi po želesnizy:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodźinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wječzor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wječzor 6 h. 50 m.; wječzor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wječzor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wječzor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakſke wot 1855 3% 80½ B., 1847 4% 97 G., 1857 4% 97¼ G., 1870 5% 105 B., prjed. ſaſſ. ſchleſ. žel. akz. 4% 101 B., prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 101 B., landrentenbr. 3½% 86 G., łuž. pfandbr. 4% wupowjedźne.— do. 4% njewupowjedźne 95 G. — Akzije: Lipſko-draždż. 255 bz. — Creditanſt. w Lipſku 160 B., ſaſſ. bank 169 B., hornołuž. bank 113 G., winſte bankowki 91¼ (18 nßł. 3½ np.) — Lubijſke — Budyſke papjerniki 159 bz., ſebn. pap. 111 B., ſ. maſch. fabr. Hartm. 114 B., budyſke ßukn. a wulkomłynſke akz. 98 G., łuž. maſch. fabr. B. 110.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 35. — 31. augusta. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Sporuschk. — Žně. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. S Horneje Kiny. S Wuježka pod Cžornobohom.. S Łasa. S Łupoje. S Cžornez. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

Sporuschk.

Lětsa je w rožzy jara wjele sporuschka, kiž łaczanski secale cornutum, němski pak „Mutterkorn" rěka. To pak je jara jědojte srosczenje a hdyž do muki abo khlěba pschindže, dha je ludžom a skotej jara schkodne, jeli wot tajkeje muki abo tajkeho khlěba něschto wužija.

Tutón sporuschk so w haptykach abo wot tajkich kupuje, kiž lěkarstwo dźěłaja, a twori so s neho tajke lěkarstwo, kotrež so niz jenož wot allopathskich, ale tež wot homöopathskich lěkarjow we wschelakich khorosczach s dobrym wužitkom nałožuje.

A so je sporuschk jědojty, to drje lud sam tež s wjetscha wě; pschetož my smy widźeli, so ludźo tajki sporuschk w mlózy warja, tajku juschku potom do něłkich sudobjow linu a mucham nastaja. Tute tajku poliwku rad woptuja a namakaja tak swoju smjercz. H.

Žně

su w Franzowskej tak wupanyłe, so su w 42 depärtementach jara dobre byłe, w 37 dobre, w 3 nimale dobre a w 3 srěnje.

W Schlesynskej a w pódlanskich provinzach pruskeho kralestwa su žně s wjetscha jara dobre byłe a so tež suche domoj khowałe.

W Czechach su žně tam, hdźež je wulke wody abo krupy skasyłe njejsu, jara dobre.

W Jendźelskej su so běrny jara hubjenje radźiłe a běrnjaza khoroscz je tam wulku schkodu nacžiniła.

Najnowsche.

Gastein, 28. augusta. Khěžora Wylema, kiž je dźensa rano wot jow wotjěł, shromadźeny lud pscheczelniwje postrowi. Někotre knjenje jemu rjane wonjeschka do wosa poskiczichu.

Madrid, 27. augusta. Wolby sa schpaniski sejm njejsu tak wupanyłe, kaž sebi to ministerstwo žadasche, pschetož bjes wuswolenymi saposlanzami je 290, kiž k radikalnej, 80, kiž k republikanskej a jenož 27, kiž k konservativnej stronje słuscheja.

Draždźany, 28. augusta. Minister kultusa a sjawneho wuczeństwa k nawjedźenju dawa, so smě so tam, hdźež chzedźa 2. septembra dopomnjenje na sedansku bitwu swjeczicz, tež na tutym dnju Boža słužba wotdźeržecz a so schula na tajkim swjedźenju na hódne waschnje wobdźělicz.

Wrótsław (Breslau), 27. august. Sakski krónprynz je dźensa popołdnju w 4 hodźinach po želesnizy sem pschijěł. Na dwórnischczu, krasnje wupyschenym witachu jeho general Tümpling, pschedsyda knježerstwa hrabja Poninski a drusy wosebni knježa. Po krótkim czasu krónprynz na želesnizy wotjědźe, so by twjerdźisnu Kosel a Horny Głogow wobhladował.

Barlin, 28. augusta. Po nowschim postajenju khěžor Wylem, so by swoje mozy tak jara napinacz njetrjebał, 30. augusta jenož hacž do Reichenbacha pojědźe, hdźež budźe pschenozowacz, tak so wón hakle sobotu 31. septembra psches Lipsk do Barlin pschijědźe.

Lipsk, 28. augusta. Ruska wulkoknjagini Konstantinowa je dźensa rano sem pschijěła a w hotelu Hauffe swoje wobydlenje wsała. S njej su jejni schtyrjo synojo, wulkoknježa Mikławsch, Konstantin, Dmitrij a Wjaczesław (Wjazsłow).

Barlin, 28. augusta. Wjesnym polizajskim sastojnstwam je ministerstwo pschikasało, so njesmědźa kschindźelowy nowokryw pschiswolicz. Schtóž pak sa tym njeczini, budźe wo 10 tl. khostany.

Mnichow, 26. augusta. Kral je swój narodny dźeń we wschej cźichosczi pola swojeje knjenje maczerje swjecził. Wón dosta bjes druhim tež sbožopschejaze listy wot awstriskeho a němskeho khěžora.

Belgrad, 26. augusta. Dźensa wjeczor běchu tudomni nahladni měschczenjo generalej wjeřchej Dołgorukemu, kotrehož bě ruski khěžor k postrowjenju serbskeho wjeřcha Miłana sem poslał, krasny a wulki faklowy czah srjadowali.

Swětne podawki.

Sakska. Krónprynz Albert je 24. auguſta w Zwickawje infanterieregiment No. 104 wobhladował, ſwotkal je ßo do Chemnitza podał a po wobhladowanju tamniſcheho wójſka ßo do Draždżan wrocził.

Jako generalny inſpektaŕ prěnjeho, pjateho a ſcheſteho pruſkeho armeekorpſa je krónprynz Albert 30. auguſta do Wrótßławja (Breslau) pſchijeł a tam 31. auguſta 22. infanteriebrigadu wobhladuje, wobſtejazu ſ 2. ſchleſynſkeho grenadierregimenta No. 11 a ſe 4. delnjoſchleſynſkeho infanterieregimenta No. 51. S Wrótßławja poda ßo wón do Schwidnizy, hdjež budże 21. infanteriebrigadu inſpizirowacz, wobſtejazu ſ 1. ſchleſynſkeho grenadierregimenta No. 10 a ſe ſchleſynſkeho füſilierregimenta No. 38. Wot tam ßo krónprynz do Niſy poda, hdjež budże 6. ſeptembra a ßlědowaze dny 12. infanteriebrigadu wobhladowacz. We Wrótßławju ßu jeho měſchczenjo a wyſchſchi měſchczanſzy ſaſtojnizy jara pſcheczelniwje witali a wón wſa ßwoje wobydlenje w tamniſchim kralowſkim hrodże.

W Lubiju je czěßla J. G. Tannebrück pſchi ſchczipanju ßadu ſe ſchtoma panyk a ßo tak wobſchkodźił, ſo dyrbjeſche wumrjecz.

S Metza je ßo ſańdżeny tydżeń 146 muži 12. (ſakſkeho) polneha artillerieregimenta do wotzneho kraja wróczili, dokelž ßu ßwój czaß wußkužili.

Kral Jan je 28. auguſta do Oſchatza, jěł, ſo by exerzirowanje tamniſcheho wójſka wobhladował a je ßo tón ßamy dżeń ſaßo do Pilniz wrórził. Naſajtra je wón do Lipſka jěł a 30. auguſta pola Bórny wójſka wobhladował.

Prußy. Khěžor-kral chzyſche na ßwojim dompuczu ſ Gaſteina awſtriſkeho khěžora a jeho knjeni mandżelſku w Iſchlu na krótki czaß wopytacz. To pak ßo nětko njeſtanje, dokelž je ßebi lěwu nohu ſaſymnił, tak ſo je ta trochu ſaczekka a jeho boli, hdyž na nju ſtupa. Wón 30. auguſta do Barlina pſchijědże.

Wjerch Bismark ßo 1. ſeptembra ſ Varzina do Barlina poda a tam tak dołho woſtanje, hacž budże tam tſikhěžorſki ſjěſd tracz. Potom chze ſaßo na ßwoje kubko jěcz.

Ruſki wulkowjerch Miłkawſch je do Barlina pſchijěł a ßwoje wobydlenje w hrodże ruſkeho poßłanſtwa wſak.

W Eßenje lud na nětkotrych dnjach na haßach haru czěrjeſche, dokelž bě njeſpokojny, ſo mějachu tamniſchi jeſuitojo ßwój dotalny pſchebytk wopuſchczicz a ßo do wukraja podacz. Tajkeje hary dla bu wójſko do Eßena poßłane, kiž lud ſ mozu roſehna a jeſuitow k wotjědżenju nuſowaſche. Tež dwórniſchczo běchu wojuzy ßylnje wobßadźili.

W barliinſkich nowinach ßo wopor noweho němſkeho khěžorſtwa wopißuje a je pſchi tym tež na to ſpomnjene, ſo ma krónu, ſzeptaŕ a druhu khěžorſku pychu ſańdżeneho němſkeho khěžorſtwa awſtriſki khěžor w ßwojej mozy. Dale rěka w tajkim naſtupanju: „Njech tule pychu wſchak awſtriſki khěžor wobkhowa, nětcziſchi němſki khěžor ßebi ju njeżada a tež na żane waſchnje njetrjeba. Wón je ßamoſtatny a njetrjeba ßo wuſwolecz dacz, kaž to pſchi prjedawſchich němſkich khěžorach běſche; pſchetoż ſchtóż budże po nim pruſki kral, tón budże tež ſ dobom němſki khěžor. A w naſtupanju zyrkwje je nětcziſchi němſki khěžor tež ßwobodny, pſchetoż prjedawſchi němſzy khěžorojo dyrbjachu pſchißahacz, ſo chzeďża zyrkej a jeje ſaſtojnikow ſakitowacz, to pak ßebi wot nětcziſcheho němſkeho khěžora nichtón żadacz njeßmě a njemóże.“ (S teho zyteho powjedanja je bjes druhim widżecz, ſo je pruſki kral po prawym woßebniſchi, dyžli němſki khěžor.)

Pruſki krónprynz je w poßleńſchim czaßu bajerſke wójſko wobhladował a ßu jeho pſchi tutej ſkładnoſczi wobydlerjo wſchelakich bajerſkich měſtow rjenje witali. Ale bajerſki kral ßo daloko wot njeho dżerżeſche a jeho poſtrowił njeje, hacž runje bě bliſko doſcz. Wón ßo tež pſched němſkim khěžorom tak prawje khilecz njecha, czohoż dla tež tón po powjeſczach barliniſkich nowinow pſches bajerſke hłowne měſto Mnichow domoj njejědżeſche, ale pſches druhe měſta.

Prynz Albrecht, rodżeny 8. meje 1837, je ßo ſ altenburgſkej prynzeßynu Marju, rodżenej 2. auguſta 1854, ßlubił.

W bliżſchich dnjach jene japanſke poßelſtwo do Barlina pſchijědże. Wone je w tu khwilu hiſchcze w Londonje.

Miniſter wójny je pſchikaſał, ſo tajzy podwyſchzy, kiž ßu ſ wojakami ſłě wobthadżeli, po wußkużenju ßwojeho czaßa we wójſku dale ßłużicz njeßmjedża.

Awſtria. Wuherſzy Sſerbjo maja to prawo, w ßwojich zyrkwinſkich w ſchulſkich naležnoſczach wobſankacz a czinicz, ſchtoż chzeďża, a ßo teho dla po wěſtych czaßach zyrkwinſke ſhromadżiſny wotdżerżuja, ſa kotrež ßo wot luda ſapoßłanzy wuſwola, kaž druhdże ſa krajny ßejm. W tychle dnjach mějeſche ßo tež tajka ſhromadżiſna wotdżerżecz, ale miniſterſtwo je ju hnydym pſchi ſapoczatku rospuſchcziło, dokelž ſapoßłanzy njeczerpjachu, ſo by pſchi jich wuradżowanju tež jedyn miniſterſki kommißaŕ podła był a potom tež woßebje teho dla, dokelž ſapoßłanzy teho biſkopa ſa ßerbſkeho arzybiſkopa a patriarcha wuſwolicz nochzeďża, kotrehoż jim miniſterſtwo podtykuje.

Khrowatſki ßejm je ßwoje wuradżowanja na nětkotry czaß ſkóncził a ßo hacž dn 5. novembra wotdżenił, hdjež chze ſaßo hromadu ſtupicz.

Wuherſkeho miniſtra Lonnaya nětko w nětkotrych tamniſchich nowinach jědojcze pſchimaja, prajizy, ſo je ßo pſchi wſchelakich naležnoſczach pſchekrótź dał, tak ſo nětko millionu wobßedźi, hdyž tola pſched nětkotrymi lětami żanehoſamóżenja njeměješche.

Rußowſka. K internazionalnemu ſtatiſtiſkemu kongreßej w Petersburgu ßu tež ſchtyrjo młodźi Japanſzy pſchijěli, kiž derje franzowſzy roſymja. — (Na tutym kongreßu ßo mjenujzy franzowſzy wuradżuje, dokelž je

franzowſka ryčz ta, kotruž čzi ſhromadnje ſnaja, kiž ßu na tajki kongreß ſe wſchelakich krajow naſcheje ſemje pſchiſchli.)

Khěžor Alexander 1. ſeptembra ſ Livadije do Petersburga pſchijědže a ßo potom bórſy na pucz do Barlina poda.

Franzowſka. Oberſt Stoffel, kotryž pſched poßlenjej wójnu jako franzowſki wojerſki wotpoßłanz w Barlinje pſchi franzowſkim poßelſtwje pſchebywaſche, je hiſchcze pſched tutej wojnu, kaž ßmy w ßwojim czaßu na to ſpomnili, khěžarej Napoleonaj pißmo poßłał, w kotrymž wón jeho warnuje, ſ Němzami wójnu ſapoczečz, dokelž je jich wójſko lěpje ſrjadowane, dyžli franzowſke. Wón je ßo potom do Franzowſkeje wrócził a je pſchedßyda Thiers jeho nětk ſe ßłužby puſchcził. Czoho dla? to njeje ſnate.

Prozeß, kotryž ßo pſcheczivo marſchalej Bazaine wjedže, kiž je ßo ſ wulkim wójſkom do twjerdžiſny Metza ſczahnył a ßo tam potom němſkemu wójſku poddacz dyrbjał, budže něhdže hakle w měßazu novembru ſkónczeny. Ssudniſke pſchepytowanja ßu ßo w tajkim naſtupanju hižom pſched nětkotrymi měßazami ſapoczałe a Bazaine ßo wot teho czaßu w Verſaillesu jaty džerži. Wón njetrjeba pak w jaſtwje ßedžecz, ale zyły dom ſe ſahrodu a ſ pódlanſkimi twarjenjemi je jemu pſchepodaty, tak ſo jeho jaſtwo woßebje w tym wobſteji, ſo wón dale domu a ſahrody ßo podacz njeßmje. Jeho mandželſka a tójſchto ßłužobnikow ſ nim w tym ßamym domje bydli.

Italik. We wſchelakich nowinach ßo powjeda, ſo chze bamž Rom wopuſchczicz a ßo do Franzowſkeje pſcheßydlicz; hacž pak je na tajkej powjeſczi ſchto wěrno, to ßo prajicz njehodži. — W Romje je italſke miniſterſtwo tſi džěle teho wulkeho klóſchtra, hdjež roskaſowarſ wſchěch jeſuitow na ßwěcze bydli, do ßwojeje mozy wſako a tam wojakow a wſchelake wojerſke ſaſtojnſtwa ſaßydliło.

Serbia. Sswjedżeń, kiž ßo wóndano k czeſczi wjerčha Milana pſchi naſtupjenju jeho knjejſtwa w Belgradże wotdžerža, je ßo we wſchěm derje radžił a ßo, hacž runje tſi dny ſa ßobu trajeſche, tež ani najmjeńſchi njeporjadk ſtał njeje.

Schpaniſka. W nětkotrych ſtronach kraleſtwa karliſtiſke bandy ſ nowa dale bole pſchibjeraja. Pſched nětkotrym czaßom mějeſche jena tajka banda ſ wotdželenjom kralowſkeho wójſka bliſko Vidra bitwiczku, pſchi kotrejž jedyn kralowſki offizier padže a woßom wojakow. S Karliſtow 20 morwi woſtachu.

Japan. Japanſki mikado (khěžor) chze ßo na pucz podacz, ſo by Ameriku a Europu wopytał. Hdy ßo to ſtanje, njeje hiſchcze wěſte. — Wón je tež porucził, ſo ma ßo po mózhnoſczi wjele pſchekupſkich wězow a rjemjeßniſkich wudžělkow na winſku ßwětnu wuſtajeńzu poßłacz.

Pſchi ſakoženju

ßerbſkeho ev. luth. mißionſkeho towarſtwa

w Dźiwoczizach

na ßwjedženju Sswjateje Trojizy 1849.

(Na žadanje wotcziſchczane.)

Dżenß w mjenje Jeſom Khryſtußa,
Toh' naſchoh' luboh' Sbóżnika,
Ssmy prěni krócz w tej wuczerni
Sso tudy ſeſchli hromadži,

So bychmy ſakožili tu
Na Božu Sswjatu Trojizu
Na ſakožk ßkowa Božeho
To mißionſke towarſtwo.

Je tón ſkutk, Božo, wot tebje,
Dha žohnuj ty jón bohacze,
So roſcze, kčěje, płody ma
A twoju khwalbu roſſchěrja.

Tón ſkutk je twój a, Knježe, my
Tón grat we Twojej ruzy ßmy,
Grat ßłaby, kiž pak wot tebje
Wſchu móz a ßylnoſcz doſtanje.

Tón ſkutk je twój, duž tež ßo ßnadź
We krótkim czaßu móže ſtacz.
So czert pſches ſły' lud budże tu
Ssej pódla twaricz khapałku.

Duž proßymy, o Božo, cje
We Khryſta mjenje poniżnje,
So by wſchak tuto ſtadleſchko
Czi pſchezo ßwěrne woſtało.

To wěmy, ſo to towarſtwo
Wſchak njebudże ſa kóždeho:
Schtóž ßwět a hrěch 'ſchcze lubuje,
Tón wjele krócz k nam njepſchińdże.

A hdy by tuto towarſtwo
Sso kóždemu tež lubiło,
Ach, dha ßo wone ſawěſcze
Sso Bohu lubicz njemóhło.

Haj! ßwěta ßměch a haniba —
To wěmy huzom naſdala —
Kaž to toh' ßwěta waſchnje je,
Naß budże trjechicz bohacze.

A hdy by tak tež njebyło,
Njej' hódne, ſo to towarſtwo
Sso kſcheſczijanſke mjenuje,
Ně, dha njech radſcho wotemrje.

Ty pak, o Božo, na njebju
Sso poſnaj k tutom' towarſtwu,
So ſ czichim duchom ſkutkuje
A dobre płody pſchinjeße.

Njech Khryſchcze, luby Sbóżniko,
To evangelſke towarſtwo
Tež, kaž to twoja wola je,
Sa mißionſtwo ſkutkuje.

O, ßwjaty Ducho, ßwjecz wſchak ty
Ssej wſchitke naſche wutroby,
So w prawej wěrje wobſtajnje
A w luboſczi ßmy w hromadże.

Haj, Boża Swjata Trojiza,
Sskyſch próſtwu tutoh' ſtadleſchka
A daj, ſo rad a huſto my,
Jow w hromadu ßo ſeńdźemy.

Daj, hdyž naſch cžaß tu wuſchok je,
So w njebju ſaßo w hromadźe,
Kaž nětko jow we towarſtwi
Cží bychmy khwalbu ſpěwali.

Haj, hdyž naſch cžaß ßo dokonja,
Dha wſmi naß ſ hnady do njebja,
So bychmy wſchitzy w hromadźe
Tam junu ſbožnoſcž doſtali.

Pětr Młónk.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Naſche wójſko je naß ſańdźenu wutoru rano pod ſynkami wojerſkeje hudźby wopuſchcžiło a ßo do lubijſko-žitawſkeje ſtrony podało, ſwotkal ßo 13. ſeptembra ſaßo ßem wróćži. — Sańdźeny ſchtwórtk na ranje je ßo pſchi tudomnej ſtrowej ſtudni jena fajma, pjekarſkemu miſchtrej Hardratej ßkuſchaza a 100 kop wowßa wopſchijaza, wotpalika. Kak je woheń wuſchok, njeje ſnate.

S Horneje Kiny. Sańdźenu póndźelu wječzor w 12. hodźinje je w maßivnej brózni tudomneho měſchcžanſkeho kublerja a reſtaurateura Kobera woheń wudyrił a ju ſ 300 kop žita zyle ſpalił. Kak je woheń wuſchok, to njeje ſnate.

S Wuježka pod Cžornobohom. W tudomnym měſchcžanſkim lěßu ßu wóndano jeneho wojbjeßnjeneho cžłowjeka namakali a je ßo wußlědźiło, ſo běſche to 58 lětny khěžeŕ a tkalz C. G. Weber ſ Delneho Kumwakda, kotryž je domjazeje pſchekory dla 7. auguſta ßwoje wobydlenje wopuſchcžił.

S Laſa. Jako ſańdźenu njedźelu ke mſchi pſchińdźechmy, dha wuhladachmy, ſo je woktaŕ a klětka ſ wěnzami a pletwami rjenje wupyſchena. Cžeho dla je ßo to ſtało, to drje nětkotryžkuliž wot naß njewjedźiſche, hacž naſch lubowany k. faraŕ Seileŕ w prědowanju ſ džakom na to ſpomni, ſo je runje 40 lět, jako bu wón w Klukſchu do duchownſkeho ſaſtojnſtwa ſapokaſany. Wón je dopomnjenje na tutón ważny dźeń jenož w cžiſchinje ßwojeho domu ßwjecził.

Bóh daj, ſo by naſch lubowany duchowny wótz hiſchcže dołho w ßwojim ſaſtojnſtwje pſchi dobrej ſtrowoſczi a ſpodobnoſczi ſkutkowacž chył a móhł. To pſcheje ßebi ſ wutroby zyła łaſowſka woßada.

S Łupoje: Sa naſchu nowoſakožomnu evangelſku zyrkej ßmy po wobſanknjenju lětneje ſhromadźiſny draždźanſkeho hłowneho towarſtwa guſtav-adolfſkeho wuſtawa 250 tl. doſtali, niž pak jenož 200 tl., kaž w ſańdźenym cžißle Serb. Nowinow ſtejeſche.

S Cžornez. Sa katholſku zyrkej, kotraž budźe ßo tudy abo w Baczonju twaricž, je ßo hacž dotal 6204 toleŕ nawdało.

Přilopk.

* Jedyn bohacžk bě wóndano na puczu do Charlottenburga liſtownju ſe 125,000 tolerjemi papjerjanych pjenjes ſhubił. Wón khwataſche teho dla do wudawarnje tamniſchich nowinow, ſo by tam ßwoju ſchkodu wojſewicž dał. Jako wón tam hiſchcže běſche, pſchińdźe jena holczka, pokoži tu liſtownju na blido a proſcheſche redakziju, ſo by wſcho dalſche wobſtaraka. Kóždy móże ßebi myßlicž, kak wjeßoły tón bohacžk běſche; — wón tej holczży hnydom 500 toleŕ da a ßlubt, ſo chze hiſchcze dale ſa nju ſtaracž.

* Jendźelſki wucženy ſ mjenom Charnock wudawa, ſo je pruſki lud woßebneje raßy lud, prajizy: „Wulka džělba pruſkeho luda ßu potomnizy Němzow, wjele tych ßamych pak potomnizy Sſkowjanow (Sserbow). W Brandenburgſkej a Pomorſkej je jich wjele wot franzowſkich ſtarſchich. Prußojo ßu wjele mjeńſchi, hacž Jendźelczenjo, a wjele ßkabſchi, hacž tucži. Woni ßu ßebiſchniſ, hrubi, jara ſlutniwi a žiwja ßo wot hubjeneje zyroby; tola ßu woni pilni a we wójnje wutrobicži. Skoro wſchitzy móża pißacž, tola je jara wjele hłupych bjes nimi. Najmudriſchi ßu ßkowjanſkeho (ßerbſkeho), danſkeho abo židowſkeho naroda. Wſchitzy wukrajni ßußodži jich hidźa a jich jeniczki dobry poczink je kruta poßkuſchnoſcž pſched wyſchnoſczu." Takle tutón Jendźelczan bledži.

* W Lauterbachu ßo wóndano wotroczk Gärtner a ſchewſki Neubert ſwadźiſchtaj. Jako běſche Gärtner Neuberta ſ durjemi na haßu cžißnył, tam jeho dajił a na woſpjetowanu proſtwu jeho njepuſchcził, dha je jeho Neubert ſkónczńje ſ nožom do podkolena kok. Dokelž krej, kotraž ßylnje ſ rany běżeſche, nichtón ſaſtajicž njewjedźiſche, je Gärtner něhdże po hodźinje wumrjecž dyrbjał.

* W Japanu też draſtu ſ papjery džěłaja a ſa tajke zyke wobleczenja, kotrež ßu pſched krótkim cžaßom do Ameriki na pſchedań pſchiwjeſli, płaczi ßo jenož 20 nßl. Tuta draſta dżerži kaž koża a je ſhibicžiwa kaž płat. Deſchcž ju njekaſy a hodźi ßo wona też nětkotry krócž płókacž, prjedy hacž na kruchi dże.

* Měſtaſchko Leoben w Hornej Schtajermarkſkej je wěſcze najbohatſche na ßwěcze. S lěßow a podkopkow, kiž temu měſtaſchku ßkuſcheja, měſchcženjo tejko pjenježneho wužitka cžahnu, ſo ßu ßo ſ tajkich pjenjes lětßa niz jenož wſchě krajne dawki ſapłacžili, ale ſo je też kóždy měſchcžan po měrje wobßedženja hiſchcze wyſche teho 3000 — 4000 ſchěßnakow hotowych pjenjes doſtał. Sbytka bě 140,000 ſchěßnakow do hromady.

* Pſches horu Gotthard budźe ſa żeleſnizu, kotraž pſches tule horu ſe Schwajzarſkeje do Italije powjedźe,

dołhi tunnel (podsemski pucz) twarjeny. Tajku twarbu je czěßliski mischtr H. Favre na ßo wsał a ma ju sa 8 lět dokonjecz.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Bjedrich August Techritz, fabrikski dźěłaczeŕ w Biskopizach, s Hedwigu Amaliju Handrikez s podhroda. — Handrij Busch, fabrikski dźěłaczeŕ na Židowje, s Marju Winarjez tam.

Zemrjeći:

Dźeń 16. augusta: Hana rodź. Polankez, Jakuba Hasche měschczana a khěžerja, mandźelska, 34 l. 10 m. — 18., Hana Madlena, rodź. Mjerwiz, njebjo Handrija Budarja, wóski pod hrodom wudowa, 53 l. 11 m. — Marja Hana, Augusta Salma, schtrymparja a khěžerja na Židowje, dź., 1 l. 10 m. — 19., Emma Marja, Jurja Wiežasa, khěžerja na Židowje, dź., 2 m. 4 d. — 20., Hana rodź. Měrczinkez, Jana Mawkscha, wulkosahrodnika w Jeńkezach, mandźelska, 40 l. 6 m.

Pschedeschcznikowa fabrika
B. A. Schulze w Budyschinje
na rožku hauensteinskeje a sadneje bohateje haßy

porucza wsche družiny pschedeschcznikow a ßłóncznikow ßamßneje fabriki a žada pschi zyle dobrej a trajazej tworje najtunische płaczisny. Porjedźenja ßo kóždy czaß bórsy, duschnje a tunjo stanu.

Budyska
filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

My **pjenjesy k sadanjenju** horjebjerjemy a dawamy sa nje hacž na dalsche

pschi 12měßacznym wupowjedźenju	$4\frac{1}{2}$ %
„ 6 „ „	4 %
„ 3 „ „	$3\frac{1}{2}$ %
„ 1 „ „	3 %
pschi krótschich wupowjednych czaßach, haj pschi wschědnym nasadpłaczenju	$2\frac{1}{2}$ %

lětneje danje.

W Budyschinje, w augustu 1872.

Fliala hornołužiskeho banka w Žitawje.

Dźak,

najwutrobnischi dźak ßo s tutym knjesej hosczeńzarjej Helaßej tudy sa to praji, so je nam pschi ßwjeczenju domkhowanki wschitko tak pěknje pschihotował a s tym nasch ßwjedźeń jara rjany sczinił.

W Wuczkezach, 27. augusta 1872.

Jedyn derje snaty.

Na ßukelńskej haßy czo. 669 po 1 skhodźe móža pola wudowy Gärtneroweje schulerjo a schulerki abo tež tajke holczki, kiž schicz wuknu, wobydlenje a po požadanju tež jědź dostacz.

Kedźbu!

Jutsje njedźelu 1. septembra **kehelekulenje wo tykanzy** w Raschowje, na czož najpscheczelnischo pscheproschuje

Benada.

Jereje

snateje dobroscze, kopu po 20 nßl., 3 schtuki po 1 nßl. porucza **Ad. Rämsch** na ßerbskej haßy.

S tutym poruczam mojim czesczenym wotebjerarjam

mój wulki skład

nasymskich jacquetow

s bukskina, trikota, s dubla a düffela we wschěch barbach wot 1½ tl. a wysche sa dźěczi a wotrosczene.

☞ **W khlamach ßo ßerbski ryczi.** ☜

H. Kayser,

firma: **J. Hartmann**

na žitnej haßy 52.

Ssudy, do kotrychž može ßo kał kłascz, ma tunjo na pschedań **C. A. Wehla**

na mjaßowym torhoschczu 40.

Wjedźenske rosßudźenje

Glöcknerskeje cźehniteje a hojazeje žałby*) knjeni Ringelhardtoweje, rodź. Glöcknerez w Gohlisu p. Lipska, jeniczkeje wobßedźeŕki recepta k tutej žałbje.

Ja ßym tule žałbu zyle podrobnemu analytiszy-chemiskemu pruhowanju podcźißnył a psches to namakał, so w njej s zyła žane schkódne, kußate a sahorjaze wutki njejßu. Tuta žałba wobsteji wjele wjaz s zyle njeschkódnych, miłych, womjehcźazych, spokojazych, rosdźělazych a hojazych wutkow, kiž w ßwojim sestajenju, kaž ßo to tudy ma, po prajenjach a pißmach wschěch wulkich a ßławnych lěkarjow pschi najwschelakschich cźeŕpjenjach wulku hojazu móz a dobre skutkowanje wopokasuja, n. p. pschi rheumatiskich, wicźnych, podagraskich a druhich tajkich wobcźežnoscźach; pschi drjenjn w stawach, pschi bolenju w kschižu a w shibadłach, pschi podkłóczu atd.; pschi saczeklisnach, wotewrjenych ranach, jětsjenjach, ßuchowóhnjonjowych ranach, pschi wosabjenju, pschi ranach wot rubnjenja, kłócza a tsělenja atd. Hdyž nětko žadyn strowotny ßrědk tajke woßebne ßamownoscze wobßedźi, kaž Glöcknerska hojata a cźehnita žałba, dha wón dospołnje wschěm wjedźeńskim požadanjam doscź cźini a saßłuži teho s połnym prawom, so ßo jako woßebny domjazy a hojazy ßrědk sjawnje wosjewi a rosschěri, schtož ja s tutym po pschepytanju na njestroniske waschnje, jenož po wědomnoscźi a po prawdźe wobtwjerdźam a dopokasuju.

W Barlinje, w haperleji 1872.

(L. S.) Dr. Heß,
kral. prusk. approbirowany haptykaŕ I. rjadomnje.

Dokelž ßu tež mi hojaze skutkowanja Glöcknerskeje hojateho a cźehniteje žałby jara derje snate, dha móžu ßo prjódkstejazemu wjedźeńskemu rosßudźenju a wuprajenju jenož s połneho pscheßwědcźenja pschisanknycź, schtož ja s tutym teho runja wobtwjerdźam a dopokasuju.

W Barlinje, w haperleji 1872.

(L. S.) Dr. Johannes Müller,
medicinalski radźicźel.

W ßlědowanju horka naspomnjenych pschicźinow ßym ja wusprawnjeny, tutej žałbje prädikat „woßebna" wudźělicź.

Direktaŕ polytechniskeho instituta a chemiskeho laboratorija.

Dr. Theobald Werner w Wrotßławju.

*) Sa 2½ nßl. dostacź w hrodowskej kaž tež w měschcźanskej haptyzy w Budyschinje.

Restaurazia w theatru.

Cźescźenych Sserbow Budyschina a wokolnoscźe s tutym najpodwolnischo pscheproschuju, so bychu

moju restauraziju,

kotraž je w theatru po 1 skhodźe najrjeńscho srjadowana, pěknje wopytowacź chzyli. Dostacź móža tu dobre bajerske, cźěske a dwójne piwo, wina wschelakich družinow, ßłódke a jěre, tunje a drohe, wubjerny khofej, thej a wschě druhe picźa, kiž by ßebi hewak něchtón žadacź chzył.

☞ Nutskhód wot ranscheje strony.

W Budyschinje 1. augusta 1872.

G. E. Bradel, prjedy na tsěleŕni.

(S barlinskich nowinow.)

Kralowski napoj!

Selowa limonada,
najwjetsche wokschowjenje sa wschěch khorych.

(43974.) Scheibe w Th., 2. 6. 72. — Kralowski napoj je pschi jenej 12lětnej holzy, kiž mějesche **wumpjeru**, jara derje skutkował. (Skasanje.) A. Weiser.

(43956a.) Auersmacher, wokr. Saarbrückenski, 6. 6. 72. — Ja ßym kralowski sa mnje a sa druhich khorych nałožił a jeho hojate skutkowanje nashonił, pschi wulkim **bróstbolenju, bróst- a žołdksažwanju, žołdksakißnjenju a pschi chroniskich žołdkowych bolosczach.** Wón je jara woßebje na appetit a pschětłacźe skutkował a, kaž ßo mi sda, porjadnu dźěławoscź snutskomneho organisma sałožił. Tute rynczki móžecźe k wosjewjenju wužicź. — W. Karst, pastor.
F. Klett.

(43984.) Barlin, 8. 6, 72. — Hižom někotre měßazy cźerpjesche moja 6lětna dźowcźiczka na **sahorjenju woczow.** Psches hojenje woczkoweho lěkarja Dr. Hirschberga khoroscź k mojemu wobžarowanjom ßo pohórschi, město teho so by ßo polěpschiła. Dokelž pak mam hižom někotre lěta Wasch kralowski napoj w mojim domje a je ßo tón w wjazorych padach, woßebje pschi **symnizy a bjesappetitnoscźi,** jara derje wopokasał, dha chzu spytacź, hacź ßo wón niz tež pschi sahorjenju woczow psches liwkocźopłe wobalenja wopokaže. (Skasanje.)
Freimann, Köpnickerstr. 46, III.

Wunamkaŕ a **jeniežki** fabrikant:

hygiëist (strowotny radźicźel) Karl Jacobi
w **Barlinje** Friedrichstraße 208.

Blescha kralowskeho napoja **extrakta**, k trójzy tejko wody, płacźi w Barlinje poł tolerja. W **Budyschinje** 16 nßl. pola H. J. Lincki, w **Kamjeńzu** p. H. Pachaly a w **Wojerezach** p. Rob. Husty.

Jena pěstoncźa móže cźo. 357 na schulerskej haßy po 1 skhodźe k lěwej ruzy hnydom abo na Michała ßłužbu dostacź.

Krajnoſtawſki bank.

W krajnoſtawſkej **nalutowarni** ßo dla wobliczenja danje

wot 12. hacž ßobu 30. ſeptembra t. l. ſkutkowacz njebudże.

Druhe ſkutkowanja banka ßo pſches to **njepſchetorhnjeja.**

Wuplaczenje nalutowarnſkeje danje ſtanje ßo **wot 1. hacž ßobu 30. oktobra t. l.**

W Budyſchinje 21. auguſta 1872.

Krajnoſtawſki bank kralowſkeho ſakſkeho hornoluſiſkeho markhrabinſtwa.
ſ Loeben.

Powſchitkomna aßekuranza w Trieſcze

(Assicurazioni Generali)

Wy ſ tutym k ſjawnemu nawjedzenju dawamy, ſo
knjes **Jan Noack** w **Drjeczinje**
wjazy agent naſcheho towarſtwa njeje.

Lipſk, 23. auguſta 1872.

Generalne agentſtwo.
H. Hierſch.

Sa wucžahowarjow do Ameriki.

Firma Kareſch & Stotzky w Bremenje je mje tudy jaka wucžahowanſkeho agenta poſtajicz daka a ßo ja teho dla wſchitkim, kiž chzedża ßo do Texaſa abo do jeneje druheje amerikanſkeje krajiny pſcheßydlicz, k najpodwolniſchim ßłużbam poruczam, ſ tym ßlubjenjom, ſo budu kóždeho wucžahowarja najtuniſcho a najßwěrniſcho na město jeho požadanja wobſtaracz pytacz.

W Budyſchinje w februaru 1872.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Cžeßle

móża pola podpißaneho trajaze dźełko doſtacz.

W Budyſchinje na hornczerſkej haßy czo. 467.

Otto Würk,
cžeßliſki miſchtr.

Sſłyſchny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu ſahoji hłuchoſcz, hdyž pſchinarodżena njeje a wotwobroczа wěſcze wſchitke ſ czežkim ßłyſchenjom ſjenoczene njeſpodobnoſcze; flacon ſa 18 ngl. ma na pſchedań w Budyſchinje **Heinr. Jul. Linka.**

Woſſewjenje.

Podpißani ßo nucženi czuja, czeſczenym Sserbam woſſewicz, ſo ßu nuſowani, teho dla, dokelž ßo płaczißna koże ſtajnje powyſchuje, tež ſa wobucże wyſchſchu płaczißnu żadacz.

W Budyſchinje w auguſcze 1872.

Schewſka jednota a towarſtwo ßamoſtatnych ſchewzow.

Aukzia.

Jutſje njedzelu 1. ſeptembra t. l. popołdnju w 3 hodzinach budu ja wjazore hoſpodarſke wěży ſjawnje ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadżowanje pſchedawacz, jako jedyn w dobrym rjedże ßo mějazy krumjazy wós ſ prědnej hemu, jedyn pług, jene radło, jenu krymarſku bránu, jenu nimale hiſchcze nowu, 7 wódnych kan wopſchijazu khachlowu pónej, jedyn ßykanjowy rěſak, wſchelake dónzy a druhe hiſchcze dobre hoſpodarſke wěży.

Na Ssokolzy. **Handrij Kilian.**

Rakeczanſke wojerſke towarſtwo.

K poßwjeczenju khorhoje, kotrež ßo jutſje njedzelu 1. ſeptembra popołdnju w 3 hodzinach na tudomnym ßwjedżeńſkim městnje ſtanje, pſcheczelow towarſtwa, kaž tež wſchitke ßobuſtawy najpodwolniſcho pſcheproſchuje

pſchedßyda.

Sa jene kolonialtworowe a ſpirituoſowe khlamy

ßo jedyn mkody człowjek ſ doßahazymi wědomnoſczemi a ßerbſkeje ryczе mózny jako wucžomnik k 1. oktobra t. l. pyta. Wſcho dalſche je ſhonicz we wudawarni Serbſtich Nowinow.

Na knježim dworje w Schczeńzy pola Rakez móžetaj k hodam tuteho lěta jedyn pohoncz a jedyn rolny wotroczk słužbu dostacz.

Khojeł ff. zokorowy syrop
punt jenoż 20 np.,
kamany rjaß
punt jenoż 16 np.,
nowe polnojereje, jara rjane,
tunu 15 tl. 10 nßl.,
kopu 1 tl. 12 nßl.
ma jenoż na pschedań
Carl Noack
na žitnej haßy.
Khojeł do fararjy kupjach hischcze jara dobry.

Wosjewjenje.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnosczje s tutym najpodwolnischo wosjewjam, so sym so tudy jako

rjemjenjeŕ

saßydlik. Po wschelakich nashonjenjach sněm prajicz, so budu wschitke požadanja, wošebje tež w kóždym najwošebnischim dźěle dopjelnicz móz a budze moje stajne prózowanje, kóžde mi poruczene dźěło nanajlěpje wobstaracz.

W Budyschinje, w auguštu 1872.

Ernst Beer, rymar
na sserbskich Jhrjebjach 551.

2 tyscherskaj

namakataj pola podpißaneho pschi bobrej sdźi trajaze dźěło.

G. Schulze,
na garbarskej haßy w Budyschinje.

Jeho wuczomnika

sa swoje kolonialtworowe a spirituosowe khlamy pyta

Joh. Wannack
na schulerskej haßy.

Murjerjo a dźěłaczerjo

moža pola podpißaneho pschi dobrej sdźi trajaze dźěło dostacz.

H. Lehmann, murjerski mischtr
pschi swonknych bohatych wrotach.

Wosjewjenje.

Wschě druziny želesa, wódnych pónwjow, kuchińskeho sudobja, blacha, tykanzowych blachow, khosejowe mkyny, khosejowe palniki, kaž tež wschě druhe twory, kiž do

želesowych khlamow

słuscheja, ja s tutym czesczenym Sserbam Wosporka a wokolnosczje najpodwolnischo poruczam. — Tež so pola mje kschidy dźěłaja a porjedźeja, britwje a noziży tocza.

Sprawne a swěrne posłuženje!

W Wosporku 15. auguśta 1872.

W. Richter,
toczeŕ a kschidaŕ.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

24. auguśta 1872.

Dowoz: 5672 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	niżša.			wyšša.			najniża.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża 50 kilogr.	4	5	—	4	18	—	4	8	—	4	19	—
Rožka = =	2	28	—	3	1	—	3	—	—	3	2	—
Jeczmjeń = =	2	15	—	2	19	—	2	16	—	2	20	—
Wowß = =	2	—	—	2	2	5	2	—	—	2	2	5
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	4	27	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka =	5	20	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane symjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 =	—	22	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—
Zent. syna =	—	25	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—

Wczera płaczesche w Barlinje:

spiritus 22 tl.—24⅓ tl., pschenża 66—89 tl., rožka 40—56 tl., rěpikowy wolij (njeczisczeny) 23½ tl. — nßl.

Czahi po želesnizy:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodźinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenża do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjenża: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjeczor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3% 80½ B., 1847 4% 97 G., 185?? 4% 97¾ G., 1870 5% 105 B., prjed. sakš. schleš. žel. akz. 4% 101 B., prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 101 B., landrentenbr. 3½% 86 G., kuž. pfandbr. 4% wupowjedźne.— do. 4% njewupowjedźne 95 G. — Akzije: Lipsko-draždž. 255 bz. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakš. bank 169 B., hornokuž. bank 113 G., winske bankowki 91¾ (18 nßl. 3½ np.) — Lubijske —. Budyske papjerniki 159 bz., sebn. pap. 111 B., s. masch. fabr. Hartm. 114 B., budyske ßukn. a wulkomkynske akz. 100 G., kuž. masch. fabr. B. 110.

Nakładnik: J. E. Smolek. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 36. ~ 7. septembra. ~ 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych srotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. posće 8½ nsl.

Wopschijecże: Sserbska njewjesta. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Schescchowa. S Delneje Kiny. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Sserbska njewjesta

w borczże je w někotrych stronach ßerbskeho kraju rědkoscz. A hdyž ßo praschesch, czoho dla tam njewjesta s tajkej pychu wjazy psched woltaŕ njestupi, dha wotmolwja, so by wschak to po starej módże było a so je nowa móda tola rjeńscha. Nó, hdyž ßo kral s krónu psched ludom pokaże, dha je to tež po starej módże, ale tola budże kóždy prajicz, so hakle krón a jeho kralowsku dostojnosc tak prawje spoznacz da. Tak je tež s bortu, pschetoż hakle borta tež dostojnosc ßerbskeje njewjesty sjawnje pschede wschěm ludom pokaże.

Tajkeho měnjenja běchu tež wschelazy němszy woßebni knjeża tehdy, jako běchu někotsi Sserbja do Draždzan pschijeli, so bychu tam skónczńje wuradzili, schto bychu sakszy Sserbja jako czestny dar k 50létnemu kralowskemu mandzelskemu jubileju pschepodali; — pschetoż jako bu jim jena ßerbska holczka s bortu a wschej njewjesczinskej pychu prjódkstajena, dha woni wschitzy s jenym hłoßom wołachu, so tola nicżo nahladnische a po napohladanju woßebnische bycz njemóże, hacz tajka njewjesta a wschitzy s dobom k temu radzachu, so by najlepje było, hdy bychu Sserbja ßwojeho wotpohladanja dla ßerbsku njewjestu s droheje mjedże shotowacz dali, pschistajizy so by to wysche teho tež nješchto wo prawdże ßerbske było, schtoż teho dla tež w pschichodnych czaßach ßwoju hódnosc wobkhowa. Po dalschim wuradzowanju je ßo potom wobsanko, so ma tajka njewjesta ßlěborna bycz, s prawizu skoty wěnz posliczejo, na kotrymż te ßkowa steja: Sskawa k 50létnemu mandzelskemu jubileju! A s lěwizu ßo wona sepjera na dwójny schkit s kužiskim a mischonskim woponom, k snamjenju, so Sserbjo w Kužizy a mischonskim kraju bydla. Na podnożu pak pißmo praji, so ßu to sakszy Sserbja byli, kiž ßu tajki czestny dar na dnju 21. novembra 1872 kralowskemu jubelskemu porej pschepodali.

Hdyž budża draždzanszy stótnizy s tej wězu hotowi, dha woni do Budyschina pschijědu a tam tule njewjestu Sserbam k wobhladowanju wustaja.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3⅓ 80½ B., 1847 4⅓ 97 G., 185⅔ 4⅓ 97¼ G., 1870 5⅓ 105 B., prjed. sakš. schleš. żel. akz. 4⅓ 101 B., prjed. lub. żit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5⅓ 101 B., landrentenbr. 3⅓⅓ 86 G., kuž. pfandbr. 4⅓ wupowjedzne.— do. 4⅓ njewupowjedzne 95 G. — Akzije: Lipsko-draždz. 255 bz. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakš. bank 171 B., hornokuž. bank 113 G., winske bankowki 91¼ (18 nßl. 3½ np.) — Lubijske — Budyske papjerniki 158 bz., sebn. pap. 111 B., s. masch. fabr. Hartm. 114 B., budyske ßukn. a wulkomlynske akz. 101 G., kuž. masch. fabr. B. 109.

Najnowsche.

Draždżany, 4. septembra. Krónprynz Albert je ßo dżenża popołdnju ßem wrócził.

Barlin, 4. septembra. Wjerch Bismark je wczera ßem pschijěł a bórsy s bajerskim poßłanzom na bamżowym dworje, hrabju Tauffkirchen, rosryczowanje měł. — Awstriski poßłanz hrabja Karoly je ßem pschijěł.

Barlin, 5. septembra. Dżenża popołdnju w 2 hodżinomaj ßo ruski khěżor Alexander s wulkoknjasom-naßlědnikom a s wulknjasom Wladimirom na tudomne naransche dwórnischczo pschiwjese. K jich powitanju běchu němski khěżor a wschitzy kralowszy prynzojo pschitomni. Tež běchu wschelazy generalojo a drusy wyßozy offizierojo pschischli a wjele druhich woßebnych knjeżich, so bychu tych wyßokich hosczow postrowili. Hewak stejesche tam jena kompagnia 4. pěscheho gardyregimenta s khorhoju a hudżbu jako czeßna straż. S dwornischcza ßo ruski khěżor a drusy wyßozy knjeża do ruskeho hrodu podachu, hdżež jena kompagnia gardy-grenadierregimenta No. 1 s khorhoju a hudżbu jako czeßna straż stejesche.

Praha, 5. septembra. Awstriski khěżor dżenża rano ßem pschijědże a bórsy dale do Draždżan wotjědże.

Swětne podawki.

Sakska. Krónprynz Albert je so, kaž smy hižom tydźenja naspomnili, do Pruskeje podał, so by jako generalinspektar 1., 5. a 6. pruski armeekorps wobhladował. Wón je 30. awgusta wječor ½10 hodźinow do Wrotsławja (Breslau) pschijěł, hdźež jeho najwyschschi wojerschy a civilni sastojnizy na dwórnischczu witachu a shromadźeny lud jemu sylnje sławu wokasche. Haby, po kotrychž so krónprynz k swojemu wobydlenju — kralowskemu hrodej — wjesesche, běchu s khorhojemi wupyschene a krasnje poswěczene. Psched kralowskim hrodom bě so tež jara wjele ludzi shromadźiło, kotsiž tam krónprynzej jako sławnemu dobyczerjej w beaumontskej bitwje sławu wunjesechu.

Dźeń prjedy bě krónprynz Albert 11. kawaleriebrigadu blisko města Ohlawa wobhladował, hdźež běchu se wschěch stronow ludźo hromadu pschischli a jemu na wsche waschnje poczesczowanje wopokasowachu. Po tutym wobhladowanju bě wuběhowanje koni, kotrež bě wokolne semjanstwo k czesczi krónprynza srjadowało. Wokoło schesczich hodźinow bě pyschna hosczina, kotruž běchu offizierojo wuhotowaczi dali a pschi tutej składnosczi so wschelake sławy na khěžora, na krónprynza, na wójska atd. wunjesechu. Pschi wotjědźenju do Wrótsławja, hdźež bě sasso wjele luda shromadźeneho, wupraji krónprynz swoju wosebnu spokojnoscz se wschej czesczu a luboscu, kotruž běchu jemu tam wopokasali.

Ssobotu 31. awgusta po wobhladowanju wrotsławskeho wójska s wonka města da sebi krónprynz tamnischich najwosebnischich kralowskich a měschczanskich sastojnikow prjódkstajitz a s nimi jara pschecželniwje powjedasche. Potom wón po měschczanskich hasach, jara rjenje wupyschenych wokoło jědźesche, so by sebi tež město wobhladał a wón wopyta pschi tutej składnosczu radnu khěžu a wschelake druhe ważne twarjenja, bjes nimi tež tři katholske zyrkwje. Nasajtra — njedźelu 1. septembra — je so krónprynz Albert do wrotsławskeje biskopskeje zyrkwje, do tak mjenowaneho doma, ke mschi podał a je posdźischo braunschweigskeho wójwodu we Woleschnizy wopytał.

Pjatk tydźenja 30. awgusta pschijědże kral Jan do Kieritzscha na tamne krasnje wudebjene dwórnischczo. Po małej khwilzy pschijědże tam tež němski khěžor a po wutrobnym postrowjenju wobaj dale to Lipska wotjědźeschtaj, hdźež jeju najwyschschi wojerschy a zivilni sastojnizy najrjenscho witachu, shromadźeny lud pak jimaj sławu wokasche. Khěžor so potom s kralom Janom najwutrobnischo rossahnowa a do Barlina wotjědże, kral Jan pak je so sobotu wječor s Lipska do Pilniz wrócził.

Ruska wulkokniahinja Konstantinowa je so se swojimi schtyrjomi synami s Lipska do Mnichowa podała.

Dopomnjenje na sedansku bitwu je so 2. septembra bole abo mjenje swjedźenschy swjeczisko s wupojsnjenjom khorhojow, se schulskimi swjedźenjemi, se sjawnym spěwanjom a teho runja.

Dražďanske nowiny pisaja, so je pschi manövrach, kotrež so nětko blisko Oschatza maja, jena schwadrona teho regimenta, kiž hewak w Pirnje steji, njesboże měła. Mjenujzy pschi spěschnym jěchanju a wulkim prochom njeje so prěnje wotdźělenje schwadrony na dosez hłuboku hrjebju dohladako a do njeje panyko, tak so je tójschto muzstwow a koni schkodu czerpiko.

Kral Jan najskerje dźenża (sobotu) do Lubija pschijědże. — Prynz Jurij je w zitawskej wokolnosczi někotre dny wójsko wobhladował a wot tam 2. septembra sasso wotjěł.

W Nadróznej Hrabowzy je so 2. septembra brózeń a kolnja kublerja Lütticha wotpalika. Wóheń su pjecza dźěrzi se sapalkami samischkrike.

Pruzy. Khěžor-kral je so 30. awgusta wječor do Barlina wrócził. Na potsdamskim dwórnischczu, kotrež bě jemu k czesczi jara rjenje wupyschene, jeho wulkoknjas Mikławsch, prynz Korla, wschitzy ministrjo, generalojo, barlinski měschczanosta a druzy wosebni knjeza postrowischu. Khěžor strowy a czerstwy wonhladasche. Khěžorka je nasajtra do Barlina pschijěła. Na tym samym dnju staj so tež krónprynz a kronprynzesyna do Barlina wróczikoj.

Dale su do Barlina pschijěli badenski wjelwojwoda, bajerski prynz Maximilian Emanuel, ruski ministerpschedsyda wjelch Gorczakow, hrabja Moltka atd. Ruski khěžor chzyssche 5. septembra, awstriski khěžor a sakski krónprynz 6. septembra do Barlina pschijěcz. Teho runja tam w tychle dnjach s wuwjaczom tsjoch němskich kralow (bajerskeho, württembergskeho a sakskeho) nimale wschitzy druzy němszy wjerchojo pschijědu, pschetoz 7. septembra smeje so wulka parada gardy-armeekorps a wječor wulki „zapfenstreich," na kotrymz so 1075 bubnarjow a wojerskich piskarjow wobdźěli.

Sakski krónprynz 2. septembra do twjerdzisny Rizy (Neiße) w Schlesynskej pschijědże, so by tamnische wójsko wobhladował. Jemu so tam jara pschecželne powitanje dosta.

Jako 30. awgusta w Straßburgu tamnischi regiment hulanow psched prynzom Bjedrichom Korlu exerzirowasche, dha dwaj konjej padjeschtaj, psches czoz buschtaj dwaj wojakaj khětro wobschkodźenaj.

Awstria. Khěžor je 4. septembra wuherski sejm w Pjeschcze wotewrił a so potom na puez do Barlina podał.

S Galizije pisaja, so so tam w někotrych stronach, hdźež su wulke wody wschě polne płody skasyle, wulkeje nusy bdja a so su teho dla na knjezerstwo namjet stajili, so by pschecziwo temu sahe dosez pschihoty czinilo.

S Barlina pisaja, so je tam němski khěžor wschě dobytki, kiž buchu 1866 wot pruskeho wójska w Awstriji sczinjene, khwilu na stronu stajicz dał, so by so awstriski khěžor njemjersał, hdyž je wuhlada. Wón je teho dla w kralowskich hrodach tež wschě wobrasy, na kotrychž su

dobyczа pruskeho wójska nad awstriskim wotmolowane, skhowacz dał.

Bajerska. Dokelz bě dotalny ministerpschedźyda Lutz w swojich wotmyślenjach počzał khětro jara njewobstajny bycz, dha je jeho kral se służby puschcził. Mjenujzy knjes Lutz je pak pschecziwo postajenjam katholskeje zyrkwje napschecziwnje wustupował, pak je saso hamjej na sjawnej hosczinje sławu wunjeł, tak so kral skónczuje njewjedźiske, na czim s nim je. Druhi ministrjo su tez se służby stupili a kral je dotalnemu bajerskemu poslanzej na württembergskim kralowskim dworje, knjesej Gagerej, poruczność dał, so by nowe ministerstwo sakozył. Lutzowe ministerstwo możesche so nazialno-liberalne mjenowacz, kajke pak to nowe budże, to so hischcze prajicz njechodzi; někotsi měnja, so chze bajerski kral tón ras s klerikalnym abo konserwativnym ministerstwom spytacz.

Rußowska. Tym wuczenym mużam, kiz běchu do Petersburga na tak mjenowanu internazionalnu statistisku shromadźisnu s zusby pschijeli, su tam wschelake wosebne hosczinny a druhe sabawy wuhotowali.

Franzowska. Wojerski sud je saso někotrych parizskich kommunistow, kotrymz je so mordarstwo dopokasało, k smjerczi wotsudźił.

Dotalny mnich Hyacinth, kiz je w swojim czasu swojeje spieczliwosce dla we wschelakich nowinach dosez ryczow naczinił, je nětko w jenych parizskich nowinach wosjewił, so chze so wożenicz.

Serbia. Wot wjercha Mikana je dotalny pschedsyda belgradskeho měschczanskeho suda, Marko Lazarowicz, sa ministra snutskownych nalezuosczow postajeny.

Schpanska. Dla tsělenja, kotrez je so pschez někotrymi njedźelemi na kraka a kralowu stako, smeje so w blizschim czasu nad korczmarjom Pastorom a schesczimi druhimi sjawne sudźenje.

Ze Serbow.

S Budyschina. S jeneje wsy hodźiskeje wosady je so nam k nawjedźenju dało, so je tam nechtón wokolo khodźił a pschinoschki k czestnemu serbskemu darej sa kralowski 50letny mandźelski jubilaum hromadźował. To pak so naschim sdaczu bycz njemóże, pschetoż takke hromadźowanje je gmejnskim prjódstejerjam abo takkim knjezim sawostajene, kotrychż wo wsy kózdy człowjek znaje. Poselnik, kotryż je pak wot wubjerka naspomnjeneje nalezuosce dla do někotrych serbskich stronow poslany, ma pschiswolenje kralowskeho hamtskeho hetmanstwa a wschě druhe nusne pisma pschi sebi. Wón je nimale we wschěch serbskich wsach derje znaty a so kózdy ras najprjódy wjesnej wyschnosczi prjódkstaji, prjedy hacz po wsy wokoło dże. Tuteho poselnika chzyli pak czesczeni Sserbja po możnosczi podjerać a so s pschinoschkam njesapowjedźicz, jeli hischcze niczo dali njeju.

S Budyschina. Wot tudomneho pschisłużneho suda budża so sudźicz: póndźelu 16. septembra rano wot ½8 hodźinow Handrij Kujawa s Noweje Wjeski rubjenja dla, a Jan Schuba wot tam dla pomozy pschi rubjenju; wutoru 17. septembra Mikławsch Möhn s Radworja dla rubjenja a wschelakich paduchstwow; srjedu 18. septembra Hermann Emil Hübler s Pokczniza wopaczneje pschisłużby dla a Jan Gottfried Hübler dla pomozy k wopaczneje pschisłużby; 19. septembra Michał Kschiżank se Splóska dla czeżkeho ranjenja; 20. septembra Anton Püttner s Budyschina dla wopaczneje pschisłużby a 21. septembra Korla Bjedrich Giebe se Zitawy dla sawdacza s jědom.

Se Schescho wa. Ssrjedu 28. augusta rano bu tudomny knjez pohoncz Handrij Nowak s Nydeje w hrjebi pschi njeswaczilskej knjezej sahrodze morwy namakany. Wón je najskerje nimo mosta, psches tutu khětro hłuboku hrjebju wjedźazeho trjechił a tak do njeje panył a to s hłowu na jedyn wulki kamjeń, tak so je lohko dosez hnydom morwy wostał. To je so najskerje wjeczor prjedy wokoło 10 hodźinow stało, hdźez su jeho w tamnischej bliskosczi widźeli. Pjany wón był njeje, ale je po wobstaranju wschelakich nalezuosczow pola někotrych njeswaczilskich rjemjeslnikow so zyse strózby na dompucz podał.

S Delneje Kiny. Saudźenu wutoru 3. septembra wjeczor w 11. hodźinje je tudy w knjezej dźełaczerskej khěži, hdźez 4 swójby bydlachu, woheń wudyrił, kiz tule khěžu, kaz tez kowarnju do procha a popjeła pschewobroczi a wysche teho tez domske, hródź, hrózeń a kolnju zimnosczerja Jana Rädy, domske, hródź, hrózeń a kolnju zimnosczerja Handrija Czornaka, kaz tez domske, hródź, hrózeń a kolnju zimnosczerja Pětra Czornaka. W spomnjenej dźełaczerskej khěži je so, Bohu żel, tez jedyn człowjek spalił, mjenujzy 24lětny dźełaczer Jan Nowak, kiz bě trochu słabych myslow, njemózesche so wot jeho starscheju dowokacz, kotrajz wot płomjenjow wobdatoj a hizom dosez wopalenaj wostajschi njeho czełacz dyrbjaschtaj. Woheń je pjecza psches to wuschoł, so je jón jena tamnischa wobydlerka pschi hladanju sa swojim njemérnym dźesczom někak samischkrika. Bjes tymi wotpalenymi je jenoż Pětr Czornak sawésczeny, czi druhi su pak nimale wschitko zhubili, mozhe pak te dźełaczerske swójby tez ani jedyn kruch wobsedźenstwa wóhnju wutorhnyli njeju, dokelz dyrbjachu khwatacz, so nječi se zywjenjom czeknychu.

Přilopk.

* S Drazdźan je so w tychle dnjach dźewjecz slepych spěwarjow na pucz podało, kiz chzedźa po Europje wokoło pucowacz a we wjetschich městach koncerty dawacz.

* W Mittweidze mějesche wóndano jedyn młynski

to njeſboże, ſo jeho pſchi maſanju dwě palzatej koleßy doßahnyſchtej, jemu hłowu wottorhnyſchtej a na planz rostoltaſchtej.

* W Čzernowizach (w Bukowinje) je kholera wudyrika a bě tam hacz do 26. auguſta na nju 17 cžłowjekow wumrjeło.

* W Seidelez żeleſolijerni w Chemnitzu bu tamnu ßobotu 18lětny lijeŕ wot krucha żeleſa ſarażeny. Tutón kruch, kiż na njeho padże, bě nęhdże 8 centnarjow cżężki

* Po harje, kotraż ßo wóndano w Eßenje teho dla. mějeſche, dokelż mějachu tamniſchi jeſuitojo ßwój pſchebytk wopuſchczicż, je ßo wußlędżiło, ſo ßu nawjedowarjo njemęrnikow ßobuſtawy tak mjenowaneho internazionalneho ſjenoczeńſtwa byli. Najprjódzy tajku haru tamniſchej katholſkej ſtronje winu dawachu.

* Pſchi lětuſchej hłownej ſhromadżiſnje guſtav-adolfſkeho wuſtawa, kotraż ßo 28. auguſta a ßlędowaze dny w męſcze Speierje wotdżerża, woſjewi ſekretaŕ centralneho prjódkſtejerſtwa Dr. Fricke w Lipſku, ſo je towarſtwo w tutym lęcze wjazy nahromadżiło, hacz hdy prjedy, mjenujzy 225,571 toleŕ, wot kotrychż je ßo 206,745 toleŕ na 1017 woßadow rosdżęliło. Tęż ſpomni wón bjes druhim na to, ſo je ßo ſ pomozy towarſtwa w ſańdżenym lęcze 65 nowych evangelſtich zyrkwjow natwariło.

* Na jenym dwórniſchczu w Mnichowje je ßo w tym twarjenju, hdżeż nowe waggony ſtejachu, wóndano nęhdże 30 tajkich woſow ſpaliło.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. W Starnym Męſcze maja tola dżiwne waſchnje!

Mots Tunka. A w kojkim naſtupanju to?

H. D. Nó, tam wóndano jenemu jenoż tak hłowu myjachu.

M. T. Aj, to dżě druhdże tęż tak cżinja.

H. D. Haj to drje ſ wodu, ale tam to ſ nękajkeſ cżerwjenej juſchku cżinjachu.

M. T. Dha je to drje jara woßebny cżłowjek byŕ.

H. D. Haj haj, najſkerje tak bęſche.

M. D. Hdyż ßy nęſchto nawjedżiŕ a pſchętraŕ, dha mózeſch tęż nęſchto powjedacż.

H. D. Haj, to maſch prawje; ale hdyż ludżo niczo naſhorili njejßu a ßo tola wulzy cżinja, dha je to ßměſchne.

M. T. Hdże dha ßu tajzy?

H. D. Tajkich je doſcż, ale woßebje je w Schyjeńzy jedyn, kiż ßo naduwa a wulke węży powjeda, dokelż ßu jeho 1870 k wójſku wſali, a wón tola dale niczo cżiniŕ njeje, hacz ſo je w jenej twjerdżiſnje jatych Franzowſow paßk.

M. T. Aj, aj, tola!

H. D. Haj, wón je na to tak hordy, ſo wo wßy ſ kóżdym mjeryczi a bjes budżiſche jeho wojerſku ßkużbu tęż naſch nózny wajchtaŕ wobſtaracż móhł, hdy budżichu jemu flintu do ruki dale.

M. T. Ale ty tola trochu wjele prajiſch!

H. D. Hinak wſchak njeje.

M. T. Nó, moje dla tęż.

Serbſke Nowiny cżo. 32

ßo we wudawarni Serb. Nowinow ſaßo kupuja.

Sa moje żeleſowe a krótkotworowe khlamy pytam ja na Michała t. l. jeneho wuczomnika, kiż je ßyn ſprawnych ſtarſchich.

W Budyſchinje. B. Fiſcher.

Sporuſchk (Mutterkorn)

po najdróżſchej płaczińſnje kupuje

J. T. Schulze

na ſnutskomnej lawſkej haßy.

Sporuſchk

hacz do 14. ſeptembra kupuje

hrodowſka haptyka.

Phosphorpille

k wutupjenju polnych myſchi, punt po 12½ nßl, pſchi wjetſchich dżęlbach hiſchcze tuniſcho porucża

hrodowſka haptyka.

Jara dobry zokor

punt po 20 np. porucża

Na Żidowje. E. Purſcha

(firma: Anna Teutſcher.)

ff. zokorowy ſyrop

punt jenoż 20 np.,

łamany rjaß

punt jenoż 16 np.,

nowe polnojereje,

jara rjane,

tunu 15 tl. 10 nßl.,

kopu 1 tl. 12 nßl.

ma jenoż na pſchedań

Carl Noack

na żitnej haßy.

Khoſej po ſtarych kupjach hiſchcze jara dobry.

Khoſej po ſtarych kupjach hiſchcze jara dobry.

Njepaleny khoſej, dobre drużiny, pſchedawam punt wot 96–120 nßl.; **paleny** pt. po 12, 13, 14 a 15 nßl.; **drobny zokor** 48, 54 a 58 np.; **zhły zokor** 56, 60 a 64 np.; **wulke róſynki**, najlěpſche 50 np.; **małe róſynki**, najlěpſche 45 np.; **cigarry**, jara dobre, ſchtuku po 3 np., 25 ſchtuk 68 np.

J. C. Schneider w Lubiju.

W Dręwzach je khěżniſka żiwnoſcż cżo. 26 ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche pola wjeßneho rychtarja tam ſhonicż.

W Hlinje je jena khęża ſ ¼ kórza pola ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche pola wętrnikarja tam ſhonicż.

K nasymskim ßywam

poruczam ja knjesam ratarjam mój skład

parjeneje kosczíny (ff. gedämpftes Knochenmehl,)
kißaneje kosczíny (fermentirtes Knochenmehl,)
czisty peruanski guano,
nadkosczan (Superphosphat) s **Baker-guana a se spodia**, kaž tež
ammoniakowy nadkosczan (Ammoniak-Superphosphat)

pod rukowanjom dobroscze po najtunischich płaczisnach a pschispominam hischcze, so ma kóždy mojich czesczenych wotebjerjarjow to prawo, so ßmě ßebi hnójne ßrědki, wote mnje kupjene, darmo w spytanskej staziji w Pomorezach pschepytacz dacz.

W Budyschinje w septembru 1872. **W. Mattheis.**

Połlama 5/4 schěroki

se wschelakimi ßmuhami, jenobarbny a karrirowany, we schěch barbach,

k ßuknjam a jeczkam

ßo hodzazy, w zyle tołstej tworje

łohcz po 60 np.

jako něschto woßebje dobre porucza

Julius Hartmann

na žitnej haßy 52. na mjaßowym torhoschczu 36.

Aukzia trawy.

Póndzelu 9. septembra t. l.

budze ßo na ryczerkuble w Hermanezach nad Sprewju něhdze 126 jutrow czíscze a derje wobstejaneje **wotawy** po loßach sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Podrobne wuměnjenja ßo psched aukziju wosjewja.
Shromadzisna na knježim dworje.
Sapoczatk dopołdnja w 9 hodzinach.

We Hermanezach, 1. septembra 1872.

Knježe sastupjerstwo.

Pschedawanje wužitkowého drjewa.

Na wschelake napraschowanja czesczenych wobydlerjow Budyschina a wokolnoscze dowolam ßebi s tutym mój

skład wužitkeho drjewa,

wopschijazy: dubowe, bukowe, lipowe, khójnowe a schmrěkowe pfósty, deski a kuleczki po wschelakich dołhoscżach a tołstoscżach, dale tež tsěschne łaty, płotowe łaty, kschindzele, tsěschne schpjeny atd. najlěpje poruczicz.

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

A. Zimmermann,
czěßliski mischtr.

Domkhowanka w Khaßowje

s rejemi a nowopjeczenymi tykanzami jutsje njedzelu 8. septembra, na czož najpodwolnischo pscheproschuje

Kipper.

Pschepołoženje hermanka.

Lětusche nasymski hermank a skótne wiki w Barcze budza

pjatk 20. septembra

wotdzerzane.

W Barcze, 29. augusta 1872.

Hermanske sarjadnistwo.

Czesczenym Sserbam Lubija a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym sańdzeny schtwórtk tudy w Lubiju na žitawskej haßy w hoscżeńzu k słotemu jelenjej

kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy

pod firmu J. C. Schneider wotewrił.

Wo dobroczíwe wopytanje proscho, pschispominam hischcze, so ßym rosdzeny Sserb, teho dla ßerbski tak derje kaž němski ryczu.

W Lubiju, 7. septembra 1872.

J. C. Schneider.

Pschedawanje tórfa.

Nětko je ßo lětusche pschedawanje w tórfnischczu ryczerkubła Wyßokeje pola Rakez sapoczało a móža ßo tuto lěto tež wjetsche dzělby dostacz.

Knjefstwo.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze
(Assicurazioni Generali)

sawěsczuje pschi rukowanskim fóndsu wot:

32 millionow 128,481 schěßnakow 11 krajzarjow awstr. czißła

a) twory, mobilije, žnjeńske płody a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowołuja, twarjenja wschěch družinow psche wóhnjawu schkodu;

b) poskiczuje sawěsczenja na žiwjenje człowjekow na najwschelaksche waschnjei sa najtunische twjerde prämije a wustaja policy po pruskim kourancze.

Towarstwo wupłaczi w lěcze 1870 sa 12,228 schkodowanjow summu wot 4 millionow 929 tyßaz 316 schěßnakow a 20 krajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Ketlizach.
Jan Noack w Drjeczinje.

Krajnostawski bank.

W krajnostawskej **nalutowarni** ßo dla woblieženja danje

wot 12. hacž ßobu 30. septembra t. l. skutkowacz njebudze.

Druhe skutkowanja banka ßo psches to **njepschetorhnjeja.**

Wupłaczenje nalutowarnskeje danje stanje ßo **wot 1. hacž ßobu 30. oktobra t. l.**

W Budyschinje 21. augusta 1872.

Krajnostawski bank kralowskeho sakskeho hornołužiskeho markhrabinstwa.
s Loeben.

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzký w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanskeho agenta postajicz dała a ßo ja teho dla wschitkim, kiž chzedza ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pscheßydlicz, k najpodwolnischim ßłužbam poruczam, s tym ßłubjenjom, so budu kóždeho wuczahowarja najtunischo a najßwěrnischo na město jeho požadanja wobstaracz pytacz.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Kosczina (Knochenmehl), prochdrobna, fosforkißliny 21,08 %, dußyka 4,56 %, hódna 3 tl. 6 np.
peru-guano, prawdziwy, „ „ 13,72 %, „ 12,12 %, „ 6 — „ —
superfosfaty s freibergskich fabrikow, **spodium, baker-guano a ammoniak** atd.
porucza najtunischo pod rukowanjom s tudomneho składa a s kóždeje stazije želesnizy

J. G. Klingst Nachfolger
w Budyschinje na bohatej haßy.

NB. Hacž runje ßo hódnoscz mojeho peruguana po pschepytanju na 6 tl. woblicza, dha pschedawam jón tola wjele tunischo.

Wschitkim lubym mißionskim pscheczelam s tutym k nawjedzenju dawamy, so budze mißionar knjes Karl Ochs s Ostindiskeje 15. septembra popołdnju w 3 hodzinach mißionsku hodzinu we wosporskej zyrkwi dzerzecz. Wo jeje dobroczjwe wopytanje prosche w kschesczijanskej luboscži.

We Wosporku, 30. augusta 1872.

pscheczeljo mißionstwa.

Katholski Posoł czo. 17. je wuschoł.

Jeneho wuczomnika

sa ßwoje kolonialtworowe a spirituosowe khlamy pyta

Joh. Wannack
na schulerskej haßy.

Na hukelnskej haßy czo. 669 po 1 skłodze móža pola wudowy Gärtneroweje schulerjo a schulerki abo tež tajke holczki, kiž schicz wuknu, wobydlenje a po požadanju tež jedz dostacz.

Na row
njeho
Jana Bundemanna
we Kuſczu.
Wumrje 26. auguſta 1872.

Dha ſpi nětk derje w khłóbnym rowje,
Mój luby ſtary ſwako kuſczanſki,
Tam w Njeſwaczidle na kěrchowje,
Hdyž ſmy ſchtwórtk tydzeń Tebje hrjebali,
Hdyž ſwoje žiwjenje bě pſchinjeſł nět
Schěſcz dnjow pſches dwajawoſomdżeſat lět.

Cże ſtyſkniwje nětk wopłakuja
Ta luba wurudżena mandżelſka,
Cże ſynow ſchtyrjo wobżaruja
A jena dżowka, kiž je najmłódſcha,
Jedn ſyn a ſchtyri dżowki pſchirodne,
Jedn bratr a ſotra tež Cże żaruje.

Ty hnydom, hdyž bě wotroſczeny,
Bě ſchěſcz lět wojak — gardyſkěraſier —
Hacž tehdy běſche wobſankjeny
S tej pſchezo njeměrnej Franzowſkej měr;
Haj, w bitwach woſomnacże ſtow
A tſinacze ſy ſ wjetſcha ſobu bok.

Ty tež po' Lipſka wojowaſche,
Hdżež kruta bitwa tſi dny trajeſche;
Bóh pak Cži ſwoju hnadu daſche,
So bje-wſchěch cżežkich ranow woteńdże,
Tak ſ Boha ſtajnje dobrej' ſtrowoſcze
Sy ſwjeſelik ſo — móhł rjez — do ſmjerecze.

Haj, Bóh Cži ſpożczi ſwoju hnadu,
So bě Ty ſtrowy, cżiły wobſtajnje,
Boh pſchi Tebi bě ſ dobrej radu,
Hdyž kſchiž a horjo Tebje tyſcheſche,
A hlaj, Ty pódla teho ſruduoh' dnja
Sy měł tež ſbożne wokomiknjenja.

A nětk je Bóh cje wotſzał wokał
A to pſches cjichu ſmjercz bjes khoroſcze,
A Ty, Ty bě ſo pſchihotował
Pſches wěrnu pokutu a modlenje,
Duž dżěſche rad a Bohu poddaty,
Hdyž bě tež njenadżijzy wokamy.

Kak budżich, luby ſwako, rady
Ja Tebje hiſchcze junkrócz wopytał,
Twój Bóh pak běſche Tebje ſ hnadły
Prjed' hacž ja pſchińdżech k ſebi wſak:
Tak, Bohu żel, nětk na tym ſwěcze tu
Ja ſ Tobu wjazy rycżecz njebudu.

My pſchińdżemy wſchak tež ſa Tobu —
Naſch cżaſ pak hiſchcze wuſchoł njej' —
Hdżež junu ſjednocżeni ſ Tobu
Pſches Khryſta ſaſłużbu a ſmjatu krej
Tu wěcżnu ſbożnoſcz chcemy wużiwacz
Kiž nam naſch Sbożnik budże ſ hnady dacz.

O derje, wěcżnje derje Tebi,
Ty ſtara ſprawna duſcha pobożna,
Tam maſch wſchěch ſwojich nětk pſchi ſebi,
Tych luby wſchěch, kiž ſmjercz ſu prjecz Cži wſa;
Twój duch nětk ſebi wjazy njeżada
Tu na ſwět do toh' hrěſchnoh' hubjenſtwa.

Tam, nětko tam we Bożim raju,
Tam, hdżež naſch luby Sbóżnik Jeſuß je.
Tam millionh wużiwaju
Tu kraßnu ſbóżnoſcz do wſchej' wěcżnoſcze,
Kiž da ju naſch Bóh wſchitkim po hnadži,
Kiž tudy ſu po wuſkim pucju ſchli.

Duž wjeſel ſo, o ſprawna duſcha,
Bóh je tež Cži tam měſto ſhotował,
Tej Tebi wěcżna ſbóżnoſcz ſkuſcha,
Wſchak je Twój Sbóżnik Twój hrěch na ſo wſak;
O derje! hdyž cżert — każ nětk huſto je —
Tu njeje ſ leſcżu wo nju pſchinjeſł Cże.

Dha ſpi nětk, ſpi we Twojim rowje
To cżěło w cżichej ſparnej komorzy
Hacž jann Ty po Bożim ſkowje
Pſches Boži hłóß bdżeſch ſ njeje wokamy
A hdżež — każ Boże ſkowo wupraji —
Bóh na wěcżne naß ſaßo ſjednocżi.

Pětr Mkónk.

Pſcheßwědczenje dawa wěſtoſcz.

Ja podpißany móżu ſ tuthym k mojemu woßebnemu wjeßelu wobßwědczicz, ſo ßo Dr. med. **G. C. Kochowy universal-magenbitter**, kotrehoż khwalobne ßamownoſcze ßo hižom huſto pſchipoſnachu, tež pola mje ßwojeho dobreho ſkutkowanja minyk njeje, dokelž ja pſches nakoženje tuteho wo prawdże reelneho elexira **ſtwjerdnjenje a boloſcze w delnym żiwocze najſſbożomniſcho pſchewinyh** a ßo potom pomjenſchene żołdokowe mozy ſaßo jara poßylnichu, ſchtoż pſchi mojej wyßokej ſtarobje cżim bole ſa woßebnoſcz ſpomnjenowaneho **universal-bittera** rycżi, cżohoż dla ja jón wſchěm na tajke waſchnje khorym naležnje porucżam.

Bodenbach (w Cżechach), 6. novembra 1872.
Joſef Peithner v. Lichtenfels.

Na pſchedań maja jón w originalnyh bleſchach po 10 ßgl:

we **Wehrsdorfje** knjes C. Aug. Schmidt,
- **Seifhennersdorfje** k. Ernſt Donath,
- **Schérachoje** k. Carl Swoboda,
- **Neugersdorfje** k. Raimund Herbrich,
- **Ebersbachu** k. Aug. Ernſt,
- **Lubiju** k. Reinhold Reiß,
- **Budyſchinje** k. Wilh. Jacob a k. Rud. Hölzer,
- **Nowoſalzu** k. Richard Bamberg,
- **Kamjeńzu** k. Herm. Käſtner,
- **Cybawje** k. J. G. Müller,
- **Biſkopizach** k. Bernh. **Kunza.**
- **Rakezach** k. Dr. Paul Hulſch,
- **Ledżborzach** k. C. Jordan,
- **Zitawſe** k. Fr. Müller jun.,
- **Woſporku** k. Bernh. Hilbenz.

Cžěßle

móža pola podpißaneho trajaze dźěło dostacź.
W Budyschinje na horncžeŕskej haßy cžo. 467.

Otto Würk,
cžěßliski mischtr.

Jena pěstoncža móže cžo. 357 na schulerskej haßy po 1 skhodźe k lěwej ruzy hnydom abo na Michała ßłužbu dostacź.

S tutym poruczam mojim cžesczenym wotebjerarjam

mój wulki skład

nasymskich jacquetow

s bukskina, trikota, s dubla a düffela we wschěch barbach wot 1½ tl. a wysche sa dźěczi a wotrosczene.

W khlamach ßo ßerbski ryczi.

H. Kayser,
firma: **J. Hartmann**
na žitnej haßy 52.

Wotawa na něwßeczawskej gmejnskej łuzy budźe ßo jutsje njedźelu 8. septembra popołdnju ½4 hodźinow na pscheßadźowauje pschedawacź.

Wosjewjenje.

Cžesczenym Sserbam Małeho Welkowa a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym tudomu Enkez pjekarnju wotnajał. Ja poruczam ßo teho dla se wschelakej dobrej pjekarskej tworu, s khlěbom dweju sortow (I a II), s pscheńcžnej a ržanej muku, kaž tež s wotrubami, s tym ßlubjenjom, so budu kóždemu sprawnje a spěschuje a po móžnosczi tunjo poßłužecź.

August Palitzsch.

Sa jene kolonialtworowe a spirituosowe khlamy

ßo jedyn młody cžłowjek s doßahazymi wědomnosczemi a ßerbskeje rycže mózny jako wuczomnik k 1. oktobra t. l. pyta. Wscho dalsche je shonicź we wudawarni Serbskich Nowinow.

Ssudy, do kotrychž może ßo kał kłascź, ma tunjo na pschedań **C. A. Wehla**
na mjaßowym torhoschczu 40.

Sporuschk

kupuje po kóždej dźělbje

Franz Strauch
na kotołskej haßy cžo. 116.

Nasymske
a
symske
jaquety,
s doubla,
tricota
satina atd.
ßamßneje fabriki
porucza po najtunischich płaczisnach
Reinhold Hartmann jun.
23. na ßerbskej haßy 23.

Parna młoczaza maschina.

W bližschich dnjach ßo jena lokomobila s młoczazej maschinu nowscheje konstrukzije wot Robey & Co. w Lincolnjej ßem pschiwjese. Wona je wot jeje wobßedźerjow k wupožcženju postajena, a ßo knježa ratarjo, kotsiž chzedźa tule maschinu k młóczenju wužicź, najpodwolnischo proscha, so bychu porjada dla ßwoje skasanje prawje rucže pola podpißaneju sczinicź chzyli, hdźež budźe jim w nastupanju wuměnjenjow, dźěławoscze atd. swolniwje wscho trěbne wosjewjene.

W Budyschinje.

Wollmann & Co.

Tsělerske potrjeby:

pólver,
wołoj,
schrót,
kulki,
pósty,
zündhütle,
patrony a
grat k natykanju
k
zündnadelskim, percußionskim, lefaucheuxskim a lancasterskim tsělbam
wot
Dreyse & Collenbusch w Sömmerda,
Sellier & Bellot w Schönebecku,
Georg Egestorff w Linden,
J. Gevelot w Parisu
porucza **J. G. Klingst Nachfolger**
w Budyschinje na bohatej haßy.

Preis-kouranty darmo.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 37. 14. septembra. 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Njebjelczig. S Korsymja. S Dźiwoczig. S Kschischowa. S Hermanez. —Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

K
wopomnjenju
na
swěrneho Serba,
wysokočesćeneho knjeza
Ernsta Rychtarja,
ryčnika a sudniskeho direktora w Budyšinje,
předsydu
towarstwa Maćicy Serbskeje,
poswjeći
na dnju **Jeho** khowanja,
12. septembra 1872,
maćičny wubjerk:

Bergan. Dr. **Dučman. Fiedleŕ. Hórnik. Imiš. Jakub. Jenč. Kućank. Łusćanski.** Dr. **Pful. Seileŕ. Smoleŕ. Wjela.**

Što zwony zynki žarowace zwonja,
A kajka zrudna powjesć přez kraj dźe? —
Ach, nadobny naš Rychtaŕ wumrjeł je!
Wón swój běh časny njenadźujcy skonja.

Hdźežkuli tole z postróženjom zhonja,
Zo zasłužbny so wótčinc minył je,
Tam zapřimnjuje duše želenje
A bohaće so z wóčkow sylzy ronja.

Też Serbow Maćica tu ranu čuje —
Wšak zhubi zakitarja, wodźerja,
Kiž nětko wjacy za nju njeskutkuje.

Duž wona žarujo so přibližuje
A na kašć wótčinskeho Rychtarja
Nětk dźakownosće palmy wupřestruje!

Sporuschk (Mutterkorn)
po najwróžschej płaczisnje kupuje
J. T. Schulze
na snutskomnej lawskej haßy.

Po najtunischich płaczisnach
porucza
ajchowane **decimalske mostowahi,**
= **taflowe wahi**
= **měry** sa žito, brunizu atd.,
= **židkostne měry** s blacha, moßasa, zyna a kopora,
= **želesne a moßasne wichty**
Jul. Rob. Richter
na schulerskej haßy.

Drainirowazych dźěłaczerjow
hnydom pyta na rycżerkubło Hrodźischczo a Tumizy
H. Petzold.

Pjatk tydżenja wječor je ßo na puczu s Budyschina do Błohaschcz jena listownja shubiła, w kotrejż běchu wschelake papjeru a wulka summa papjerjanych pjenjes. Sprawny namakaŕ chzył to sa **jara dobre mzto** we wudawarni Serb. Nowinow wotedacj abo pola shubjerja, kotrehoż mjeno je s tych pódlanskich papjerow spósnaci.

Na puczu s Budyschina do Wulkich Sdźar je ßo tamnu ßobotu 5 puntow khofeja shubiło a to w měchu, na kotryż bě mjeno „Matthäus Heinze" napißane. Sprawny namakaŕ chzył to we wudawarni Serb. Nowinow wotedacj abo tam namakanje tola wosjewicj.

Najnowsche.

Lubij, 12. septembra. Tule nóz w 12 hodźinach a 35 minutach awstriski khěžor se sakskim krónprynzom na extracżahu ßem pschijědże. K postrowjenju bě general Montbé s Budyschina se ßwojim adjutantom pschitomny a běsche dwórnischczo, kotrež běchu s khorhojemi wupyschili a s faklemi poßwětlili, s ludźimi napjelnjene, kotsiž wobeju wyßokeju knjesow pschi pschijěsdże s hurrawolanjom witachu. Jako bě krónprynz khěžorowy czah wopuschcził, tón hnydom dale jědżesche, a bórsy potom też krónprynz, kotremuż pschitomni hischcze ßławu wunjeßechu, s extracżahom do Draždżan wotjědże.

Swětne podawki.

Sakska. My mamy hischcze se sandzeneho tydzenja na to spomnicz, so je awstriski khězor na swojim puczu do Barlina 5. septembra do Pilniz pschijeł. Kral Jan bě so teho dla do Bodenbachu (na awstrisko-sakskich mjesach) podał, so by jeho tam witał. Na bodenbachskim rjenje wupyschenym dwórnischczu so wonaj pod skawuwokanjom wjele luda setkaschtaj a so wutrobnje postrowiwschi po małej khwili do extraczaha swynyschtaj a do Sakskeje wotjědzeschtaj. Wschě stazije, města a wby pschi żelesnizy běchu s khorhojemi debjene a s twjedzisny Königsteina wysokeho hosczca s 33 wutselenjemi s kanonow postrowichu. Na staziji w Niedersedlizach krónprynz Albert a prynz Jurij czakaschtaj, swotkal potom wschitzy w hromadze do Pilniz wotjědzechu. Wot tam khězor swudowjenu kralowu we Wachwizach wopyta a w 5 hodzinach bě w Pilnizach pyschna hosczina. Nasajtra pschipołdnju kralowska swójba khězora Franz-Josefa na lipske dwórnischczo w Drazdzanach pschewodzesche a wot tam wón ¼3 hodzinow popołdnju s krónprynzom Albertom do Barlina wotjědze.

Sandzenu sobotu pschipołdnju kral Jan, prynz Jurij a jeho knjeni mandzelska pod swonjenjom swonow do Lubija, rjenje wupyschenego, pschijědzechu. W hosczenzu k wettinskemu dworej bě w 3 hodzinach hosczina, na kotruz bě kral wyschschich měschczanskich a kralowskich sastojnikow, kaz tez tójschto wojerskich wyschkow pschepross. Po hosczinje sebi kral Jan město wobhladowasche a tez restauraziju akziskeje piwarnje wopyta, prynz Jurij a jeho knjeni mandzelska pak so do Wujerje podaschtaj, so byschtaj tam hrabju Seebacha wopytałoj. Wjeczor w 8 hodzinach czi wysozy knjeza pod skawuwokanjom ludzi sasso do Drazdzan wotjědzechu. Nasajtra so kral do Chemnitza poda, so by póndzelu tamnische wójsko wobhladował, Posdzischo je wón s knjeni kralowej do Schlackenwertha pola Karlsbada jěł k wopytanju toskanskeho wjelwójwody, hdzez chzyschtaj wobaj něhdze hacz do 14. septembra wostacz.

W Theumje je so 6. septembra pschipołdnju 22 domskich se wschěmi pódlanskimi twarjenjemi wotpaliło. — W Dittersbachu je wohen 8. septembra Schönfeldevez brózeń sahubił, teho runja 6. septembra w Niederawje 4 kubła a 1 zywnosez, w Mischnu jedyn dom a 1 kubko blisko Mischna, hdzez so tez 2 konjej spalischtaj a 1 pohonez straschnje wopali. — W Niederlangenawje pola Freiberga je so 7. septembra jena komora wupalika. Wohen drje bórzy podusychu, ale prjedy hacz so to sta, bě so jena 7lětna holczka, kiz w tej komorje spasche, sadusyła; pschetoz nan a macz běschtaj sahe rano na dźěło wuschłoj. — W Seelingstädtu je so 1. septembra jena zywnosez wotpalika. Wohen bě teho zywnoszerja samsny syn sakozik, kiz bě tam na domkhowanku pschischoł. Pschi tym bě wón swojeho nana tez wobkranył.

Pruss. We wschěch nowinach so w posslenich dnjach jenoz wo sendzenju tsjoch khězorow w Barlinje ryczesche. Ruski khězor je tam 5. septembra pschijeł, awstriski pak 6. a wobeju je němski khězor a jeho swójba najpschecželnischo witał. Ssobotu bě manöver a pyschna parada gardykorpsa a bě so k temu jara wjele pschihladowarjow shromadziło, hacz runje bě horzota jara wulka. Tez wjele wyschkow s zusnych krajow bě widzecz a bjes nimi tsjo franzowszy offizierojo.

Pschi wulkim „zapfenstreichu" kotryz so wot 1147 bubnarjow a wojerskich, herzow wotdzerza bu 7 cziowjekow do smjercze sateptanych, dokelz bě cziischczeńza wulka. Hewak bu teho dla tez wjele ludzi bole a mjenje wobschkodzenych.

Kózdy dzeń běchu wulke hosczizny w tym abo druhim kralowskim hrodze. Pschi jenej tajkej hosczinje postaje khězor Wylem a wunjese na swojeju wysokeju hosczow skawu, po czimz awstriski khězor stany a khězorej Wylemej a jeho swójbje skawu wunjese, ruski khězor pak s horliwosczu rjekny: „Ja piju na strowje pruskeho wójska!"

Rjany napohlad to dawasche, kaz bě krónprynz swoju sahrodu a sahrodny hród poswěczicz dał, tam so mjenujzy psches 50,000 wjetschich a mjenschich swězow, na wschelake waschnje srjadowanych, we wschelakich barbach swěczachu. Ludzo praja, so hischcze zenje njeje niczo tak rjane widzecz było.

Awstriski khězor je 10. septembra Barlin sasso wopuschcził a to po zelesnizy psches Shorjelz, Lubij, Zitawu atd. hacz do Wina. Hacz do Lubija so sakski krónprynz s nim wjesesche. Ruski khězor je pak Barlin 12. septembra wopuschcził a je němski khězor s nim hacz do Dirschawa jěł, hdzez staj hischcze w hromadze wobjedowałoj. Tam so roszohnowaschtaj a khězor Wylem dale do Marienburga, Bydgoscza atd. wotjědze, hdzez so k dopomnjenju na to, so je tamnischa krajina psched 100 létami k Pruskej pschischła, wosebny swjedzeń swjeczesche. Wot tam so němski khězor sobotu (dzensa) wjeczor do Barlina wróczi.

Hacz a schto su tsjo khězorjo w Barlinje wukzinili, wo tym hacz dotal zane nowiny nicžo powjedaeł njewjedza a tak tez hischcze niczo wo tym sstawnje njese, schto su Bismark, Gorczakow a Andrassy — tuczi prěni ministrjo tych tsjoch khězorow — radzili a wujednali; tak so so sda, so dale niczo było njese, hacz so su so czi tsjo khězorjo junu po wobleczu widzecz chzyli.

We Wrosławju so w tychle dnjach 22. generalna shromadzisna němskich katholikow wotdzerza, na kotreji je so psches 3000 ludzi se wschěch němskich krajow wobdzeliło.

Bajerska. Knjesej Gasserej so hischcze pschezo

radźiło njeje, doscz tajkich mužow namakacz, kiž bychu ſ nim nowe ministerſtwo ſakoźili.

Ruſſowſka. Khěźor Alexander ßo po wróczenju ſ Warlina hnydom do Livadije (na Krymje) poda, hdźež khěźorka hižom dlěſchi czaß pſchebywa.

Franzowſka. Pſchedßyda Thiers hiſcheze pſchezo w Trouville pſchebywa a woßebje wſchelake wojerſki nalěžnoſcze wuradźuje.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wóndano w tudomnej rěžy Sprewi hólzy pſchi rakikojenju na brěmjeſchko trjechichu, do kotrehož běchu wſchelake moßaſne a ſ poſtorźaneje miedźe wobſtejaze kruchi někajkeho po ſdaczu zyrkwineho ßudobja ſawjaſane. Dokelž ßu ßo w někotrych zyrkwjach wyſche měſta, pſched někotrym czaßom paduchſtwa ſtake, dha ßnadź je mózno, ſo ßu to kruchi jeneho kranjeneho zyrkwineho ßudobja.

S Njebjelczicz. Tak mjenowany pěßaczny mkyn, njedaloko naſcheje wßy leżazy a mkynkej-miſchtrej Czornakej ßłuſchazy, je ßo 4. septembra wo poknozy ſe wſchěmi pódlanſkimi twarjenjemi wotpalik. Wyſche žnjow a wſchelakeje domjazeje a hoſpodarſkeje nadoby ſpalichu ßo tež 3 kruwy, 1 ßwinjo, tojſchto pjeriny atd. Woheń, w brózni najſkerje wot ſłóſtniſkeje ruki ſakoženy, tak rucze wokoło ßo hrabaſche, ſo mózachu wobydlerjo mkyna lědy ßami pkomjenjam wuczeknycz.

S Korſymja. Na puczu wot jow do Khembjerka měješe pohoncz Jan Auguſt Möbius 4. septembra to njeſboże, ſo pſchi ſpkóſchenju konjow pod wós padże a tón jeho tak wobſchkodźi, ſo dyrbjeſche bórſy wumrjecz. Wón bě 45 lět ſtary a ſawoſtaji žonu a tſi dźěczi.

S Dźiwocźiz. Pjatk 6. septembra popołdnju na poł pjeczi hodźinow tudy woheń wudyri a domſke, kolnju a maßinu brózeń tudomneho ſahrodnika Jana Krawza do procha a popjeła pſchewobroczi.

S Kſchiſchowa. Sſrjedu 28. auguſta ßwjeczachmy tudy kraßny mißionſki ßwjedźeń, k kotremuž běchu ßo někotre dny prjedy wſchelake pſchihoty czinili. Wſchelazy hoſpodarjo ſ Kſchiſchowa běchu dobrowolnje kerchowe ſchczežki rjedźili, pěſk pſchiwoželi a tak ſwonkownje wſchitko najlěpje wuhotowali. Wjeczor prjedy a na ranje ßwjedźenja pſchinoſchowachu mkode holzy ſ zykeje woßady korby połne wěnzow a pletwow, tak ſo bu naſch Boži dom najbohaeziſcho wupyſcheny, kaž ženje prjedy.

Wokoło 2 hodźinow pſchikhadźachu Sſerbja ſe wſchěch ſtronow. Jako ßo ſaſwoni, ſeſtupachu ßo mkode holzy, teho runja pſchitomni 10 duchowni. Jim pſchiſankny ßo naſche wojerſke towarſtwo, kotremuž ma ßo woßebje dźakowacz, dokelž ßwjedźeńſki porjad wſchudźom najrjeńſcho ſdžerżecz wjedźiſche. Naſch luby Boži dom, hacz runje maky, tola wulku ßyku luda horjewſa.

Najprjedy ſanjeße ßo 12. khěrluſch ſ naſchich ſpěwarſkich. Na to wuſtupi naſch k. duchowny na woltař, wuſpěwa módlitwu a czitaſche ßwjedźeńſku kollektu po 72. pſalmje 8—15. Na to ſpěwaſche ßo 770 khěrluſch a potom prědowaſche nam k. duchowny Mróſak ſ Khołma po ſeženju Mattheja 25, 31—46: mißionſtwo w ßwětle ßudneho dnja. Wón pokaſa 1., na tu měru, po kotrejž budże naß Knjes ßudźicz a 2) na tu mſdu, kotruž nam wudźěli. Na nutrnoſczi wſchitkich bě widźecz, kak bachu jich wutroby hnute a natwarjene. Po prědowanju ſ pěwachu knjeża wuczerjo rjanu motettu a k. duchowny Ryczeŕ ſ Delneho Wujeſda jako najdalſchi pſchitomnych duchownych wuſpěwa modlitwu a požohnowanje na woltarju, a ſ wuſpěwanjom khěrluſcha 771 ßo tuta rjana Boża ßłužba ſkoni.

Dokelž bě hnadny Boži deſchczik ſemju trochu jara namaczak, njemózachmy ßo, kaž bě prjódkwſate, na knježu łuku podacz, hdźež chżychmy po prawym němſki ßwjedźeń wotdźerżecz. Duž czehnichmy w 4 hodźinach ſaßo po prjedawſchim porjedże do zyrkwje. Kl. duchownych bě nětko wſchěch w hromadże 21. Kemſcherjow bě pak ßo tejko naſchło, ſo bě zyrkej pſchepjelnjena. Prědowanje dźerżeſche k. duchowny Brücknak ſ Friedersdorfa pola Shorjelza po Romſkich 1, 13. 14: My ßmy wſchitzy dółżniży póhanow; tež jeho ßłowa hnujachu wſchěch poßłucharjow. Po wuſpěwanju khěrluſcha dźerżeſche k. duchowny Meißner ſ Warnaczicz rjanu ſajimawu rosprawu wo ſłutkowanju Božich poßłow bjes pohanami. Jako bě tež k. ſuperint. Holſcher ſ Hórki něſchto ſ mißionſtwa powjedak, wuſpěwa wón modlitwu a požohnowanje. Tež na němſkim kl. wuczerjo rjany ſpěw ſpěwachu. Kollekta po woběmaj Božimaj ßłužbomaj wunjeße 80 tl. 8 nßl. Tutón wopor ſa mißionſtwo, kaž tež to, ſo bě kolporteur, ſ mißionſkimi a druhimi natwarjazymi knihami pſchitomny, wſcho rospſchedak, je wěſcze dobre wopokaſmo, ſo bě prědowanje poßłucharjow ßylnje ſajako. A we tym běchu wſchitzy pſches jene, ſo ßu rjane Boże ßłužby wohladali (pſalm 27, 4.).

Tón Knjes mißionſtwa pak ſpožcz wſchěm wopytarjam naſcheho ßwjedźenja dobre duchowne žohnowanje ſ luteje hnady!

Wy ſcze wulzy žohnowani,
Kiž Wy ßlepym pohanam
Wot Knjeſa ſcze wotpóßłani,
Prědowacz jim Khryſta tam.
Pſchecźiſchcze ßo dale ßwěru
Pſches tu czěmnoſcz žadławſtwow;
S dobyczom bdże waſchu wěru
Krónowacz Knjes njebjeßow.

Křišowski.

S Hermanez. Tudomne ryczerkubko bě w poßleńſchich lětach na pſchedań a je tež wjele kupzow wo nje

pokhodźiło. Nětko je to ßamo generalmajor ſw. ßł. k. ſ Apelt w Draždźanach ſa 67,000 toleŕ kupił.

S Budyſchina, 12. ſeptembra. Naſche wójſko je ßo ſańdźenu ßrjedu ſ manövrow, kotreż je něhdże 2 njedźeli ſa ßobu w ſtronje bjes Łubijom a Žitawu měło, ſaßo ßem wróćiło.

Pſchi ßerbſkej Bożej ßkužbje, kotraż ßo jutſje ſa evangelſtich Sserbow w Draždźanach ſměje, budźe k. farař Imiſch ſ Hodźija prědowanje a k. farař Syſkora ſe Ssmilneje ſpowjednu ryčž dźerżeć.

My mamy tu hižom někotre njedźele žakoßnje wulku ßuchotu a pódla też tajku horzotu, kaž je w měßazu ſeptembra lědy hdy była. So pſchi tym ſelena piza ſ kóždym dnjom ſ mozu wotebjera, dokelž žana nowa njepſchiroſtuje, móże ßebi kóždy myßlić, a hoſpoſy maja teho dla ſe ſkotom lubu nuſu. Kak hußanzy kaža a ßyčž ßo też niczo njehodźi, dokelž je ſtrach, ſo by ſorno wuprochnawiło, hdyž dołho bjes wkohi w pjerſchczi leži. Duž chzył ßo Bóh knjes ßmilicz a nam bórſy hnadny deſchcz poßłacz.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Wóndanjo ßo po żeleſnizy do Draždźan wjeſech a pſchi tutej ſtkadnoſczi ſhonich, ſchto do naß Sserbow dźerża. Běchu to Němzy, kiž ßebi to wukkadowachu, a mójach ja czim lěpje ſhonicz, kajke měnjenje maja, dokelž mje też ſa Němza dźerżachu.

Mots Tunka. Nó, ſchto dha měnjacha?

H. D. Sapoczatk bě zyle duſchny, pſchetoż woni powjedachu, ſo ßu Sserbja w ſhromadnym ródny a dźeławy lud, poßłuſchny a ßwojej wyſchnoſczi ſe ßwěrnoſczu poddaty; ſo ßu Sserbja dobri wojazy a doſcz pěkni czeladnizy, jeli hoſpodař ſ nimi wobkhadźecz wě; ſo też hiſchcże wjele do Bożeho ßkowa dźerża a na ßwojej wěrje wißaja.

M. T. A ſchto dha wo jich ßerbſkoſczi prajachu?

H. D. Haj, na tu też pſchiňdźechu a měnjachu, hdyž ßu Sserbja tak dołho wobſtali, dha njech też dale wobſteja, a teho dla njeßměł jim to nichtón ſa ſko wſacz, ſo na ßwoju ryčž a narodnoſcz dźerża, dokelž to tola nikomu niczo njeſchkodźi.

M. T. Nó, dha ßu derje doſcz ryčeli!

H. D. To je wěrno, ale napoßledku poczach ßtola ſ czicha ſa teho a druheho hanibowacz.

M. T. Czoho dla dha to?

H. D. Hlaj, jedyn pocza potom też na wěſtych Sserbow ßwaricz.

M. T. Na kajkich dha to?

H. D. Na tych, kiž maja ſkote czelo ſa Boha a ßwoju narodnoſcz po wužitku měrja a měnjeja.

M. T. To ja doſcz njeroſymju, ſchto dha wón ſ tym měnjeſche?

H. D. Wón rjekny, ſo ßu też jara ſkupi Sserbjo, haj tak ſkupi, ſo por kroſchkow dla ßwoju narodnoſcz prjecz czißnu, mjenujzy, hdyž něchtón k nim pſchiňdże a někajkeje ßerbſkeje naležnoſcze dla ſa pjenježny pſchinoſchk proßy, dha ſ ramjenjomaj ſczahuja a niczo njedadźa, prajizy, ſo pola nich ſe Sserbſtwom niczo wjazy njeje. Hdyž pak potom żadyn druhi pſchiňdże a ßnadź wo dar ſa někajku ſhromadnu němſku naležnoſcz proßy, dha woni też niczo njedadźa, prajizy, ſo wſchak ßu Sserbjo a ſo maja teho dla hižom na to dawacz.

M. T. Aj aj tola!

H. D. Haj wón měnjeſche, ſo tajzy też Bóh wě ſchto ſapręja, hdyž ßo jim hodźi; pſchetoż, hdyž je wón...

M. T. Budź ſ měrom! To ja njewěrju. Tajzy Sserbja nihdże njejßu, kiž bychu k czeſczi Sserbſtwa abo kraja mały wopor pſchinjeſcz nochzyli.

H. D. Haj, mi ßo też ſda, ſo je tón Němz tu wěż jara pſchěhnał, ale ale .....!

M. T. Praj wſchak, Hanßo, ſchtó dha pola Waß na żeńtwu dże?

H. D. Nó, młody hólz; to ßo tola ßamo wot ßo roſymi.

M. T. Haj wſchak, tak ßym ja też hewak měnił, ale wóndano ßym hinak naſhonił; pſchetoż w jenej wßy blisko Sprewje ßo dwě holzy żakoßnje wo jeneho młodźeńza prózujetej.

H. D. Matej dha khwile k temu?

M. T. Jena je teho dla domoj pſchicżahnyła, ta druha pak ſ daloka ſpróżnu nchu njelutuje.

H. D. Budźe dha ſchto ſ teje żeńtwy?

M. T. Ně wſchak, pſchetoż wobej ſtej dźě ſtarej.

Sporuſchk

hacz do 14. ſeptembra kupuje

hrodowſka haptyka.

Pſchedawanje tórſa.

Nětko je ßo lětuſche pſchedawanje w tórfniſchczu ryczerkubła **Wyßokeje pola** Nakez ſapoczało a móża ßo tuto lěto też wjetſche dźělby doſtacz.

Knjeſſtwo.

W Porſchizach
jutſje njedźelu

wjeßele na karoußelu,

na czoż najpodwolniſcho pſcheproſchuje

Julius Weiſer.

Ródna holza, kotraż je, jeli móżno, hižom ßłużiła, k 1. oktobra dobru ßłużbu doſtanje. Wſcho dalſche na ßerbſkej haßy czo. 11 po 1 ſchodze.

Łužičan čo. 9 hakle zo tydźeń wuńdźe.

Nasymske
a
symske
jaquety,
s doubla,
tricota
satina atd.
ßamßneje fabriki
porucza po najtunischich płaczisnach
Reinhold Hartmann jun.
23. na ßerbskej haßy 23.

Parna młoczaza maschina.

W bližschich dnjach ßo jena lokomobila s młoczazej maschinu nowscheje konstrukzije wot **Robey & Co.** w Lincolnje ßem pschiwjese. Wona je wot jeje wobßedzerjow k **wupožczenju** postajena, a ßo knježa ratarjo, kotsiž chzedza tule maschinu k młóczenju wužicz, najpodwolnischo proscha, so bychu porjada dla ßwoje skasanje **prawje rucze** pola podpißaneju sczinicz chzyli, hdzež budze jim w nastupanju wuměnjenjow, dzěławoscze atd. swolniwje wscho trěbne wosjewjene.

W Budyschinje.

Wollmann & Co.

Reinhold Hartmann jun.

w Budyschinje

23 **na ßerbskej haßy** 23, na rožku **butroweje haßy** porucza ßwój bohacze srjadowany **skład najnowschich nasymskich a symskich rubischczow** połwołmjanych a zylewołmjanych, wschelake drasczenischcza, czischczane barchenty, barchenty k podschiwkam a kalmuki, wschelaki double k symskim ßuknjam, pelzowe poczehnjenja schěre, brune, czorne a selene, 5/4 a 8/4 ßmuhate lama, katuny we wschěch barbach atd. atd. k dobroczíwemu wobkedzbowanju.

Wschě družiny žonjazeho wobleczenja ßo w najkrótschim czaßu po měrje najtunischo wobstaraja.

Pschedawanje wotawy.

Wutoru 17. septembra t. l.

budze ßo lětuscha wotawa na łukach ryczerkubła Wuježka pod Czornobohom na pscheßadzowanje pschedawacz.

Sapoczatk popołdnju w 3 hodzinach na łuzy pschi wolazych kerkach.

Sporuschk

kupuje po kóždej dzelbje **Franz Strauch**
na kotołskej haßy czo. 116.

Nowe połnojereje

jara wulke a tuczne
tunu 14 tl. 25 nßl.
kopu 1 tl. 12 nßl.
porucza **J. T. Reimann**
s napschecza theatra.

Mój

wulki skład derje wotležanych **cigarrow** 100 schtuk wot 16 nßl. hacž do 4 tl. 15 nßl. wschitke jara dobre s tutym poruczam. **J. T. Reimann**
s napschecza theatra.

Moje

kolonialtworowe a palenzowe

khlamy s tutym czesczenym Sserbam k dobroczíwnemu wobkedzbowanju poruczam. **J. T. Reimann**
s napschecza theatra.

Hermanske wosjewjenje.

Mojim lubym ßerbskim krajanam a pscheczelam najpodwolnischo k nawjedzeuju dawam, so směju bližschu póndzelu jako 16. septembra na hermanku w Kamjeńzu wulki wubjerk **mužazeje a hólczazeje drasty** na pschedań. Moja pschedawarnja je na butrowych wikach bjes krawskimi budami a proschu ja tam na **moju firmu** kedzbowacz. Sprawn ehopoßłuženja móže kóždy wěsty bycz.

A. Sodan s Draždzan.

ff. zokrowy syrop, punt jenož 20 np.,
zokor, punt po 54, 56, 60 np.,
wulkosornjaty rajß, pt. po 18, 20, 24, 30 np.,
khofej, punt po 10, 10½ a 11 nßl.,
raffinirowane schlesynske **ßwěczenje**, pt. po 48 np.,
nowe połnojereje,
ßuschene jereje, kóždy dzeń nowe, po najtunischich płaczisnach,
palenz we wschěch družinach,
tobak a cigarry we wulkim wubjerku
porucza k dobroczíwemu wobkedzbowanju
Na Židowje czo. 238.

E. Purscha,
firma: Anna Teutscher.

Aukzia.

Bližscheho

18. septembra t. l. ßrjedu

budza ßo w sali tudomneje měschczanskeje pinzy dopołdnja wot 10 hodzinow pschese mnje wschelake hischcze kmane a s dzěla hischcze zyle dobre wězy, jako möble, schpihele, tafle, łoža, matrazy, kuchinski, hospodarski a hródzny grat, knihi, wobrasy, blesche atd. sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

We Wosporku, 9. septembra 1872.

Ryczník **Martini.**

Tannin-terpentin,

kotryž ßo pjecž lět ßem w mojej fabrizy jako ßadzeńka s wustudzeneje pary dobywa, poruczam tež tudomnym wyßokoczesczenym wobydlerjam jako woßebny a wěsty hojazy ßrědk psche

wicz a rheumatismus

ßamo pschi sastarjenych czerpjenjach.

Th. Höhenberger
fabrikuwobßedzer w Wrótßławju.

Poruczenje.

Sollwitt, husumskeho wokrjeßa w Schleswigu, 6. meje 72. — W nalěczu mje wicz ßylnje nadpadze a to tak bolostnje, so pschi wschitkich ßrědkach w czaßu 6 krócz 24 hodzinow zane spanje do mojeju woczow njepschińdze, teho dla kupich jenu bleschu

tannin-terpentina,*)

wot Th. Höhenbergera, fabrikuwobßedzerja w Wrótßławju wunamakaneho, k sarybowanju a borsy czujach dobre skutkowanje teho ßameho. Po 2 dnjomaj běchu ßo boloscze nimale zyle shubiłe. Dokelž ja tole spodziwne spěschne wulěkowanje jenož nałožowanju tannin-terpentina pschipißuju, dha ßo hnuty czuju, wschitkim na wicz czerpjazym tónle ßrědk poruczicz.

J. G. Christiansen, wuczeř.

Wukasanje darmo.

*) **Tannin-terpentin** ma w bleschach po 12½ nß, a po 1 tl. na pschedań **Heinr. Jul. Lincka** a **hrodowska haptyka** w Budyschinje.

Gustav-adolfski ßwjedzeń w Maleschezach.

Dokelž je ßo wobsankło, so ma ßo lětuschi zyrkwinski ßwjedzeń budyskeho poboczneho towarstwa evangelskeho gustav-adolfskeho wustawa w naschim Bozim domje wotdzerzecz, dha ßo s pschiswolenjom wyßokeho hrabinskeho kollaturskeho knjejstwa a tudomneho zyrkwineho prjódkstejerstwa runje spomnjeny ßwjedzeń, da-li Bóh,

„ßrjedu 25. septembra t. l. w němskej a ßerbskej ryczi pola naß wotdzerzi a ßo popołdnju w 2 hodzinomaj se ßerbskej Božej ßłužbu sapocznje, po czimž budze něhdze w 4 hodzinach němska ßlědowacz, pschi czimž budze k. farař Dr. Kalich s Horneho Wujesda ßerbsku, k. duchowny Lehmann pak, farař pschi evangelskej zyrkwi w Rumburgu, němske prědowanje dzerzecz."

Sswjedzeński czah naschich schulow a nascheje wotrosczeneje młodziny, kaž tež pěkne wupyschenje zyrkwje njech k dostojnemu pschekraßnjenju tuteho nascheho wuswoleneho dnja po móžnosczi ßłuža.

Wschitzy pak, kiž sa ßwjatu potrjebu naschich evangelskich wěrytowarschow wonka w rosproschenju czopłu wutrobu maja, woßebje wyßoke knjejstwa, kaž tež lubowani sastojnszy bratsja ßußodneje wokolnoscze ßo k wobdzělenju na naschim ßwjedzenju w mjenje teho Knjesa s tutym najpodwolnischo pscheproschuja.

W Maleschezach, 14. septembra 1872.

G. F. Trautmann,
farař.

Połłama ¾ schěroki

se wschelakimi ßmuhami, jenobarbny a karrirowany, wewschěch barbach,

k ßuknjam a jeczkam

ßo hodzazy, w zyle tołstej tworje

łohcz po 60 np.

jako něschto woßebje dobre porucza

Julius Hartmann.

na žitnej haßy 52. — na mjaßowym torhoschczu 36.

Koſczina (Knochenmehl), prochdrobna, fosforkißliny 21,08 %, dußyka 4,56 %, hódna 3 tl. 6 np.
peru-guano, prawdźiwy, = = = 13,72 %, = 12,12 %, = 6— = —
ſuperfosfaty ſ freibergſkich fabrikow, **ſpodium, baker-guano a ammoniak** atd.
poruczja najtuniſcho pod rukowanjom ſ tudomneho ſkłada a ſ kóždeje ſtazije żeleſnizy

J. G. Klingſt Nachfolger
w Budyſchinje na bohatej haßy.

NB. Hacź runje ßo hódnoſcź mojeho peruguana po pſchepytanju na 6 tl. wobliczja, dha pſchedawam jón tola wjele tuniſcho.

K naſymſkim ßywam

poruczam ja knjeſam ratarjam mój ſkład
parjeneje koſcziny (ff. gedämpftes Knochenmehl,)
kißaneje koſcziny (fermentirtes Knochenmehl,)
cziſtý peruanſki guano,
nadkoſczan (Superphosphat) ſ **Baker-guana a ſe ſpodia**, kaž tež
ammoniakowy nadkoſczan (Ammoniak-Superphosphat)
pod rukowanjom dobroſcze po najtuniſchich płaczišnach a pſchiſpominam hiſchcze, ſo ma kóždy mojich cżeſczenych wotebjerjarjow to prawo, ſo ßmě ßebi hnójne ßrědki, wote mnje kupjene, darmo w ſpytanſkej ſtaziji w Pomorezach pſchepytacź dacź.

W Budyſchinje w ſeptembru 1872.

W. Matthels.

Wot najwjetſcheje waźnoſcze ſa
na woczomaj běbnych pſches ßwoju wubjernu hojazu
móż njedoßahomna, wot lěta 1822 we wſchěch dźělach ßwěta ſnata a ßławna prawdźiwa Dr. **Whitowa wodźiczka ſa wocźi** wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej (na cźož ma ßo pſchi kupjenju **woßebje** kedźbowacź) je hižom wjele **tyßaz** wot **najwſchelakich wokowych khoroſczow ſahojenych, poßłhnjenych a ſ weſtoſczu pſched woßlepjenju wobarnowanych;** wona ma teho dla **powſchitkomnu ßwětowu ßławu**, ſchtož tež wſchědnje pſchikhadźaze **khwalby a wopißma** dopokaſuja. Wona je koncežionirowana, wot **wyßokich** lěkarſkich měſtow pruhowana a pſchipoſnata, jako **najlěpſchi hojazy a poßłhnjazy ßrědk ſa wocźi** poruczena a ma ju w bleſchach po 10 nßl. na pſchedań knjes **Emil Menzner** w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Atteſt. Dwě bleſchzy Dr. **Whitoweje wodźiczki**, kotrejž ſe ſkłada knjeſa V. Waſmera w Säckingenu doſtach, ßym wutrjebał a ſtej mi **ſtrowoſcź wroczikej**. Ja ßo teho dla fabrikantej knjeſej Tr. Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringſkej dźakujuſa **tule dobrotu**. Menzenſchwand, 23. 9. 71. **Leopold Kaiſer.** — Wopißmo. Po wutrjebanju jenoż 2 bleſchkow Waſcheje ßwětoßławneje Dr. **Whitoweje wodźiczki** ßym **moje hroſne cżerpjenje wocźow zyle wotbył** a móju ju kóždemu tajkemu po ßwědomnju poruczicź. Meinheim w Heßenſkej, 15. 10. 71. Tobias Winkler. — Cżeſczeny knjes Ehrhardto! **Jena bleſchka** Waſcheje **wubjerneje** Dr. **Whitoweje wodźiczki ſa wocźi** je mi **jara derje cźiniła** a ja Waß teho dla proſchu (Skaſanje.) Wilhelmshafen, 4. 10. 71. **J. G. Jhnken.**

Dźiwocźanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje jutſje njedźelu — 15. ſeptembra — popołdnju w tſjoch ſhromadźiſnu. **Pětr Mónk.**

Tſělerſke potrjeby:

pólver,
wołoj,
ſchrót,
kulki,
póſty,
zündhütle,
patrony a
grat k natykanju
k
zündnadelſkim, percußionſkim, lefaucheuxſkim a lancaſterſkim tſělbam
wot
Drehſe & Collenbuſch w Sömmerda,
Sellier & Bellot w Schönebecku,
Georg Egeſtorff w Linden,
J. Gevelot w Pariſu
poruczá **J. G. Klingſt Nachfolger**
w Budyſchinje na bohatej haßy.

Preis-kouranty darmo.

S tutym poruczam mojim cżeſczenym wotebjerarjam
mój wulki ſkład
naſymſkich jacquetow
ſ **bukſkina, trikota,** ſ **dubla a düſſela** we wſchěch barbach wot 1½ tl. a wyſche ſa dźěczi a wotroſczene.

W khlamach ßo ßerbſki ryczi.

H. Kayser,
firma: **J. Hartmann**
na żitnej haßy 52.

Wschitkim lubym mißionskim pschečelam s tutym k nawjedženju dawamy, so budże mißionar knjes **Karl Ochs** s Ostindiskeje 15. septembra popołdnju w 3 hodźinach mißionsku hodźinu we wosporskej zyrkwi dźerżeć. Wo jeje dobroćiwe wopytanje prosćha w kschesćijanskej luboszi

We Wosporku, 30. augusta 1872.

pschečeljo mißionstwa.

Džak,

haj wutrobny džak budź w mjenje wobydlerjow naschoje wßy, woßebje w mjenje teho wotpaleneho, kaž tež tych tehdom s najwjetschim strachom wobdatych ßußodow — wschitkim tym ßamym, kiž ßu pschi tym wčera tydźeń 6. septembra t. l. popołdnju na pok pjeczi w domskich žiwnosćerja Jana Krawza (Schneidera) tudy wudyrjenym wóhnju nam s bliska a s daloka k pomozy khwatali a, schtoż móžno běsche, hischcze pkomjenjam wutorhnyli. Haj, woßebje džak gmejnam a muźstwam bodźiskeje a njesdaschowskeje ßykawy, kiž niz jeno te palaze twarjenja haschachu, ale tež te we wulkim strachu stejaze ßußodne twarjenja s wodu poliwachu a s Božej pomozu sdźerżachu.

Najwutrobnischi džak budź pak Bohu lubemu Kujesej, kiž nam w cžaßu nusy a stracha se ßwojej wschehomóznej ruku blisko běsche. Wón chzyk tež temu wbohemu wotpalenemu nětk se ßwojim bóiskim troschtom a hnadnej pomozu blisko stacź a wjele ßmilnych wutrobow wubudźicź, kiž bychu temu njesbožomnemu s radu a woßebje se ßmilnymi darami k pomozy khwatali. Haj, tón luby Bóh chzyk tež kóždeho psched tajkim a wschitkim druhim njesbožom hnadnje swarnowacź.

W Džiwocžizach, 10. septembra 1872.

Pětr Mlónk, gmejnski prjódstejeŕ.

Najwutrobnischi džak

praji podpißany ßwojej lubej schulskej gmejnje sa wschitku jemu na dnju ßwojeho 25létneho sastojnskeho jubileja wopokasanu cžesćź a luboszź.

Bär,
wucžeŕ w Bóschizach.

Dźenßa pschipołdnju ¼ na 1 hodźinu nasch dobry mandźelski a nan

knjes rycžnik a ßudniski direktaŕ

Ernst Rychtaŕ

cžische wußny, schtož my hłuboko srudźeni s tutym k nawjedženju dawamy.

W Budyschinje, 9. septembra 1872.

Srudni sawostajeni.

Naju pschečelam a snatym we Luźizy s tutym najpodwolnischo k nawjedženju dawamoj, so buchmoj dźenßa dopołdnja ¾10 hodźinow psches narodźenje ßylneho holcžka wyßoko swjeßelenaj.

W Draždźanach, 12. septembra 1872.

Handrij Liebsch, póstski sekretaŕ,
Paulina Liebschowa rodź. Kreischez.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
7. septembra 1872.

Dowoz: 6230 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	nižša.			wyšša.			najniža.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pšeńca 50 kilogr.	4	5	—	4	17	—	4	8	—	4	18	—
Rožka = =	3	1	—	3	3	—	3	—	—	3	3	—
Jeczmjeń = =	2	16	—	2	19	—	2	16	—	2	20	—
Wowß = =	1	28	—	2	2	5	1	28	—	2	2	5
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	4	27	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka =	5	20	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 =	—	23	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna =	—	-	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—

Wčera płaczeschc w Barlinje:

spiritus 22 tl.—24⅓ tl., pšeńca 66—90 tl., rožka 40—56 tl., rěpikowy wolij (njeczišczeny) 23½ tl. — nßl.

Gzahi po želesniźy:

S Budyschina do Draždźan: Rano 6 hodźinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 1 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 5 m.; wječor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. 25 m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wječor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wječor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3½ 80½ B., 1847 4½ 97 G., 1856 4½ 97¼ G., 1870 5½ 105 B., prjed. sakš. schles. žel. akz. 4½ 101 B., prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5½ 101 B., landrentenbr. 3½ 86 G., łuž. pfandbr. 4½ wupowjedźne.— do. 4½ njewupowjedźne 95 G. — Akzije: Lipsko-draždź. 255 bz. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakš. bank 171 B., hornołuž. bank 113 G., winske bankowki 92¼ (18 nßl. 4½ np.)— Lubijske — Budyske papjerniki 158 bz., sebn. pap. 111 B., s. masch. fabr. Hartm. 114 B., budyske ßuku. a wulkomłynske akz. 101 G., łuž. masch. fabr. B. 112.

Nakładnik: J E. Smolef. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 38. — 21. septembra. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Swětne podawki. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. S Mjedzojsa. S Sderja. S Khoczebusa. S Židowa. S Łomska. — Pschilopk. — Nawěschtnik.

K nawjedzenju.

Czi ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedza sa nje na schworte schtwórtlěto 1872 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadza. Czi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacz. Na schtwórtlěto płacza tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacž na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schwórtlětnje jenož 13 np.

Redakcia.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
14. septembra 1872.

Dowoz: 6069 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	nižša.			wyšša.			najniža.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza 50 kilogr.	4	6	5	4	17	—	4	8	—	4	18	—
Rožka = =	3	1	—	3	3	—	3	—	—	3	3	—
Jeczmjeń = =	2	16	—	2	20	—	2	16	—	2	20	—
Wowß = =	2	—	—	2	3	—	2	—	—	2	3	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	4	27	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka =	5	20	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 =	—	25	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna =	—	—	—	1	2	5	—	—	—	—	—	—

Wczera płaczesche w Barlinje:
spiritus 22 tl.—24⅓ tl., pscheńza 66—90 tl., rožka 40—56 tl., rěpikowy wolij (njeczisczeny) 23½ tl. — nßl.

Dickowa konceßionirowana daloko wuwołana spodziwnje hojaza žałba,
kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,
wot **hrodowskeje haptyki.**

Sporuschk (Mutterkorn)
po najdróžschej płaczisnje kupuje
J. T. Schulze
na snutskomnej lawskej haßy.

Hollandski mlókowy pólver.
Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz, płodzi wjele mloka a sadzěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi w 4 nßl. a je k dostaczu
hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Attest.
Glöcknerska hojaza a czehnita žałba móžu kóždemu hospodarstwu poruczicz: Mojej ßłužobnej dźowzy bu sa tydźeń jara bolaza ruka sahojena; ja mějach dołhi czaß bolaze nadra, tak so chzychu jene wotrěsacz, ale tale žałba je sa 2 njedźeli zyle sahoji. Ach, so bychu baby pschi potrjebje tule žałbu poruczike. Moje 3lětne dźěczo wopari ßo s mlokom, ta žałba hnydom boloscz sahna, žane pucher je ani blaki sawostajschi. To po prawdźe wobßwědczam, so bych człowjekam pomhała.
Marja Franke. Lipsk, Weststraße 20.
Sa 2½ nßl. dostacz w **hrodowskej**, kaž tež w **měschczanskej haptyka** w Budyschinje.

W Dobraschezach pola Delneje Hórki je žiwnoscz czo. 3 s 8 kórzami ležomnosczow, bjes wumjeńka, se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche czo. 9 tam shonicz.

Swětne podawki.

Saksa. Kral a kralowa staj so 14. septembra se Schlackenwertha do Pilniz wróćiłoj.

Schtoż sastupjenje lětuschich rekrutow do wójska nastupa, dha so powjeda, so maja rekrucži, kiž su sa kavalleriju wusbĕhnjeni, 4. novembra sastupja, trainjesdżerjo 4. novembra t. l. a 4. meje 1873, ökonomszy rjemjeżnizy 1. oktobra t. l. a wschitzy druzy rekrucži pak 27. novembra t. l.

W Brambachu pola Adorfa je 11. septembra woheń wudyrił a 7 wobżedżeństwow do procha a popjeka pschewobroczik. Żadyn wobżedżeŕ njemĕjesche sawĕsczene.

W nozy 16. septembra je blisko dwórnischcza w Biskopizach w brózni, hosczeńzarjej Kaufferej skuschozej, woheń wudyrił a je so ta sama se 120 kopami pschenzy a 25 kopami jeczmjenja, każ se satwarjenej mlóczazej maschinu a se schrótowym mlynom wotpaliła.

Pruzy. Dny khĕżorskeho sjĕsda w Barlinje su nimo a wożebni knjeża s Ruzowskeje a Awstriskeje, każ też s druhich krajow su pruske htowne mĕsto wopuschczili a so sazy domoj wróczili. Ale hacż do dżenżnischeho dnja hischcze njewĕmy, czoho dla su czi tsjo khĕżorjo a jich ministrjo w hromadże byli a duż we wschelakich nowinach poczinaja bledżicz, so drje so jara na lud dżiwako njeje a na wudokonanje jeho swobody; pschetoż dha by to tola hižom dawno snate byko.

My pak so nadżijamy, so to wĕsczе ludżom schkodżicz njebudże, schtoż snadż je so w Barlinje wobsanko a so móża wotpohladanja khĕżorow dobre bycz, hdyż też bórzy njepraja, schto chzedża czinicz.

Kral je so, każ smy hižom tydżenja krótko na to spomnili, s Marienburga a tamneje wokolnosczе hižom sańdżenu njedżelu sazo do Barlina wrócził. Bismark njeje sobu byk, ale so po wotjĕdże ruskeho a awstriskeho khĕżora bórzy na swoje kubko podak, so by tam w mĕrje a pokoju żiwy byk.

S prynzom Albrechtom, kotrehoż je Boża ruczka sajaka, sazo trochu lĕpje dże, ale ryczecz wón hischcze pschezo njemóże.

Prynz Bjedrich Korla je so do Hannovera a hrabja Moltka do Schlesynskeje na swoje kubko podak.

Ruski khĕżor je pschi swojim wotjĕdże barlinskim khudym 3000 tl. sawostajił, s tym postajenjom, so ma so najpjerodzy sa tymi hladacz, kiž su jemu proscherske listy gosczali. Wón je jich nĕhdże 3000 dostak.

Ministerstwo je poruczilo, so maja so, hdyż je syma, wosy na krajnych żelesnizach czopke wotkepicz, a je nĕtko poruczilko, so maja direkzkje żelesnizow hacż do 1. oktobra wosjewicz, kak wjele wosow je k taketmu te jenju pschihotowanych.

Awstria. Khĕżor je tak mjenowanej delegazii 16. septembra w Peschcze wotewrił. Su to muzoje, s wuherskeho sejma a s winskeho rajchsratha wubrani, kiž maja te wĕzy wuradżicz, kotrez su shromadne sa wobej pokojzy awstriskeho khĕżorstwa.

Wyschnosczе je w Prasy dweju wudawarjow nowinow a tsjoch redaktorow sadżicz daka. Czoho dla? to hischcze wĕste njeje, najskerje drje pak teho dla, so bychu so druzy wudawarjo a redaktorjo bojeli wĕrnosczе ryczecz.

Bajerska. Nimale mĕżaz je saschoł a nowe ministerstwo pschezo hischcze hotowe njeje, hacż runje sebi knjes Gaßer po sdaczu wschu prózu dawa.

Ruzowska. Dokelż nĕtczischi knjeŕ w Chiwje mĕr njedżerżi, ale se swojimi rubjeżnymi bandami nadpady na karawany ruskich kupzow czini, jich pschekupske twory bjerje, haj Ruzow samych jako jatych w swojim kraju dżerżi, dha drje hinak njebudże, hacż so ruski khĕżor wójsko na Chiwu poscżele, kotruż potom Ruzojo wĕscze wozy njewopaschcza.

Franzowska. Thiers je pjecza wobsankny, so ma so Soißons wożebje derje wobtwjerdżicz. — S Algierskeje pischu, so je so tam w posleńschim czażu teho dla wjele schkody stako, dokelż je so tam dójschto rjanych lĕzow wotpaliko.

W pschistawje w Havre stej nĕtko dwĕ wójnskej kódże amerikanskeje unije. Jenu tnteju je wóndano Thiers wopytał a k kapitanej pschecżelniwu ryczi dżerżak, na czoż je tón sazo pschecżelniwje wotmolwik.

Jendżelska. Alabamska nalezhnosczе je wot suda, kiž je jeje dla w Genfje (w Schwajzarskej) hromadu stupik, na mĕrnym puczu wujednana a to na to waschnje, so ma Jendżelska tym wobydlerjam amerikanskeje unije, kiž su psches skutkowanje kapitana kódże Alabama schkodu czerpli, nĕschto psches 15 millionow dolarow sarunanja daez.

Nowy spĕw sa dżĕczi.

Babka pczokka, pilna dżowka,
:,: Praj, hdże slĕtujesch? :,:
Hdżez je żana kwĕtka rjana
Tam ja synezu tez.

Kezenjow hladasch, kwĕtki żadasch,
:,: Praj, schto dyrbja czi? :,:
Sskódkej brĕczki piju schkrĕczki
Ja s jich wutrobki.

O dha lĕtaj, nosch a pytaj
:,: Babka pschecżelna, :,:
Wschak so hodzi, mi też skodzi
S mjedom pomasta.

H. S.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pschi Bożej skużbje, kotraż so sańdżenu njedżelu sa evangelskich Serbow w Draždżanach

w ßerbſkej ryczi wotdżerża, dżerżeſche k. farař Imiſch ſ Hodżija prědowanje, k. farař Ssykora ſe Ssmilneje pak ſpowjednu ryčz. Spowjednych ludźi běſche 237, mjenujzy 108 muſkich a 129 żonſkich. Bliſcha tajka Boża ßkužba ſmeje ßo 2. njedżelu adventa w tamniſchej kſchižnej zyrkwi.

Towarſtwo cžeſkeje połnócznje żeleſnizy je dowolnoſcž doſtako, ſo ßmě pſchihotowaze dżěła k ſakoženju noweje żeleſnizy ſ Budyſchina do Kamjenża ežinicž. Wßy, po kotrychž leżomnoſczach budże ßo teho dla měricž, ßu ßlědowaze: Cžichońzy, Czemerizy, Sskona Borſchcž, Błohaſchezy, Bolborzy, Leſchawa, Debiſchkow, Běcžezy, Cžeſchkezy, Lejno, Wucžkezy, Syjizy, Sswinarnja, Kukow, Mikocžizy, Njebjelcžizy, Schpital, Jěžow, Bambruch.

S Budyſchina. Wot tudomneho pſchißaženeho ßuda bu 17. ſeptembra ſahrodniſki Mikławſch Möhn ſ Radworja dla rubjenja a dla wſchelakich paduchſtwow k 3 lětam a 6 měßazam jaſtwa wotßudżeny. Teho runja wotßudżichu 19. ſeptembra Mjchała Kſchižanka, prjedy na Lubjeńzu a w Drožďżiju, poſdżiſcho pak w Hrubocžizach, k 3 lětam khoſtarnje (Zuchthaus), dokelž bě ßwoju żonu tak bik, ſo je wona nětko na cžele a na duchu khora. Hewak bu 18. ſeptembra wěſty Emil Hübler ſ Połcžnizy wopacžneje pſchißahi dla k 1 létu a 2 měßazomaj khoſtarnje wotßudżeny.

S Mjedżoiſa. Póndżelu 9. ſeptembra popołdnju je ßo tudy wumjeńk khěžnika Stübitza wotpalik.

Se Sderja. Njedaloko Wulkeje Dubrawy bu 8. ſeptembra tudomny dżěłacžer L. Mai morwy namakany. Wón je ßo najſkerje poßynył, ſo by trochu wotpocžnył a je jeho pſchi tym Boża ruczka ſajała.

S Khoczebuſa piſche „Serbſki bramborſki zaßnik" wot 10. ſeptembra: „Srudny podawk mamy woſjewicž: naſch luby wyſchſchi farař, knjes Burſcher, duchowny pſchi khoczebuſkej ßerbſkej zyrkwi je wczera na běżenje wumrjeł. Wón je jeno 47 lět ſtary. Cžiche, kaž jeho žiwjenje, běſche też jeho poßlenje wußnjenje; we wěrje do ßwojeho wumožnika je wón ßwojej woczi ſańdżelik. Jeho ſrudna wudowa ma wyſche teho też ſtaroſcž wo ßwoju ſtarſchu dżowku, kotraž je teho runja na běżenje ßmjercž khora. — My Sserbja żarujemy wo njeho jako wo pilneho, dobroczinweho a pſchecželniweho fararja. — Bóh luby knjes ſaſtarej tu wudowu a ßyroty, kaž też zyła jeho woßadu ſe ßwojej dobrej a hnadnej wolu.

Se Żidowa. Na tudomnych polnych leżomnoſczach bliſko ßkonoborſchczanſkich mjeſow je ßo 12. ſeptembra wokoło połnoży jena ſajma ſe 24 kopami jeczmjenja a 50 kopami rožki wotpalika. Hacž runje njedaloko njeje hiſchcže dwě wjetſchej ſajmje ſtejeſchtej a ßylny wětr ſchkrě ſchěroko mjetaſche, dha ßo tola dale żana ſchkoda ſtaka njeje.

S Lomſka pola Minakała. Na naſchich leżomnoſczach ſtejaza, 26 fórow ſkótneje piży (tak mjenowaneje Serradelle) wopſchijaza a tudomnemu knjeżemu hajnikej ßkuſchaza ſajma je ßo 11. ſeptembra dopołdnja wotpalika a ſda ßo, ſo je ßo ßama ſapalika.

Přilopk.

* W jenej wßy bliſko Kaiſerslauterna bě jena żona po poßlenjej wójnje wot regimenta pißmo doſtała, ſo je jeje mandżelſki we wójnje woſtał. Wona ßo teho dla ſaßo woženi, jako bě wużarowała. Ale wóndano tón po ſdaczu morwy muż ſaßo pſchińdże, prajizy, ſo je w Algieru w franzowſkim wójſku ßkužił a ſo ßu jeho k temu nuſowali. Tón druhi muż jeho żony je jeho bratr.

* Kholera je też w Stockholmje (w Schwedſkej) wudyrika a we Wuherſkej ßu też někotſi na nju wumrjeli.

* W Jendżelſkej ßu w poßlenich dnjach wulke ſlimki měli a też wulke wětry. Teho runja je ßo w Galiziji tejko deſchcża naſchko, ſo je wokoło Robotycża wſcho powodżene.

* Wudawki, kotrež ßu ßo ſe ſtrony němſkeho khěżora a pruſkeho kral. domu na ßwjedżenje a hoſcżiny k cžeſczi ruſkeho a awſtriſkeho khěżora, kaž też drahich wjerchow nakožike, ßo na 1 million toler wobliczeja. Krónpryncowy ſahrodniſki ßwjedżeń je ßam pſches 100,000 toler khoſchtował.

* W rußowſkej krajinje Wjatka je ßo w tamniſchich wulkich lěßach 2. auguſta palicž počžako a woheń 22. auguſta hiſchcże haſcheny njebě, tak ſo ßu wopalniſchcża někotre mile ſchěroke a dołhe.

* Bjes měſtomaj Barcelonu a Valenciju bě powodżenje kruch żeleſnizy tak ſkaſyło, ſo jedyn cžah bliſko réki ſkolije wuſkoczi a ßo ſ dżěła powali. Pſchi tym bu 7 puczowarjow morjenych a 22 ranjenych. A dokelž cžah dale jěcž njemóżeſche, dha chżyſche 40 puczowarjow w jenym cžołmje pſches réku pſchejěcž; ale jako běchu ßrjedż réka, dha ßo cžołm podnuri a wſchitzy ßo tepichu hacž do dweju.

* W Petersburga je wyßoka ſchula ſakožena, na kotrejž móża żónſke lěkarſtwo a chirurgiju ſtudowacž. Hacž dotal je ßo jich něhdże 300 k temu pſchipowjedżiło, tola móże jich kóżde léto jenož 70 měſto doſtacž.

* Pſchi jenym manöwrje, kiž ßo wóndano bliſko Barlina wotdżerża, bě wěſty cžłowjek jeneho ſajaza popanył, kotryž jemu jedyn hauptman ja toler wotkupi. Druſy, kiž běchu teho ſajaza też honicž pomhali, chżychu wot teho tolerja też něſchto měcž, ale wobßedżeř teho ßameho nochżyſche jim niczo dacž. Duž ßo ſ nim do puków dachu a jeho tak pſchebichu, ſo wón morwy leżo woſta.

* W Barlinje je jenemu kupżej jeho jedyn wucžomnik ſe 700 tolerjemi cžeknył.

* W Elbingu ßu ßo 10. ſeptembra wſchelake pſchekupſke magaziny wotpalike. Schkodowanje ßo pſches 100,000 toler wobliczа.

268. Na jerjowej haßy 268.

Pschedeschcžnikowa fabrika
M. Schmidt

porucža ßwój najwjetschi skład pschedeschcžnikow a ßłóncžnikow (po jenotliwym a w zyłym) wschěch wulkosczow a najlěpscheje dobroscže po wo prawdže najtunischich fabrikskich płaczisnach.

Wschě porjedženja a poczehnjenja wotnoschenych pschedeschcžnikow a ßłóncžnikow ßo stajnje spěschnje a najtunischo wobstaraja.

S poczesczowanjom
horejschi.

Nasymske
a
symske
jaquety,
s doubla,
tricota
satina atd.
ßamßneje fabriki
porucža po najtunischich płaczisnach
Reinhold Hartmann jun.
23. na ßerbskej haßy 23.

Khěža na pschedań.

Dotalny schulski dom, schulskej gmejnje w Delnej Hórzy ßłuschazy a ßo sa kóžde rjemjeßło hodžazy, budže ßo **póndželu 30. septembra dopołdnja w 9 hodžinach** w Frenzelez hosczeńžu w Delnej Horzy pod wuměnjenjemi, psched termiju wosjewjomnymi, na pscheßadžowanje pschedawacž.

W Delnej Horzy 18. septembra 1872.

Sastupjerstwo schulskeje gmejny tam.

Aukzia wowzow.

Na knježim forbarku w Brěsynzy pola Delneje Hórki budže ßo

wutoru 24. septembra popołdnju wot 2 hodžinow

něhdže 260 tucžnych wowzow a to s wjetscha skopow pod wuměnjenjemi, psched termiju wosjewjomnymi na pscheßadžowanje pschedawacž.

Delna Hórka 21. septembra 1872.

Nicolai, inspektař.

Phosphorpille

k wutupjenju polnych myschi, punt po 12½ nßl, pschi wjetschich dźělbach hischcže tunischo porucža

hrodowska haptyka.

Tsělerske potrjeby:

pólver,
wołoj,
schrót,
kulki,
pósty,
zündhütle,
patrony a
grat k natykanju
k
zündnadelskim, percußionskim, lefaucheuxskim a lancasterskim tsělbam
wot
Dreyse & Collenbusch w Sömmerda,
Sellier & Bellot w Schönebecku,
Georg Egestorff w Linden,
J. Gevelot w Parisu
porucža **J. G. Klingst Nachfolger**
w Budyschinje na bohatej haßy.

Preis-kouranty darmo.

Restaurazia Czornobóh!

Jutsje njedželu jako 22. septembra **kermusch**, hdžež budže ßo tež rejwacž. Na to a na nowopjeczene tykanzy, na czopke a symne jědže a picža najpodwolnischo pscheproschuje **Wilh. Mersiovsky.**

Ssławu a dźak

tym rakeczanskim czeßnym ßerbskim holzam, kiž sa khorhojnika wojerskeho towarstwa tajku rjanu scherpu se ßlěbornymi franzami a słotym napißmom darichu.

A. W.

Jene małe želesne maschinowe khachle a jena želesna wodowa pónej ßu na pschedań pola tyscherskeho mischtra Schmidta pod bórklinom czo. 291.

Łužičan čo. 9 je wušoł

a woprija: 1) Mandźelski křiž. Spěw wot K. A. Fiedlerja. 2) Złoto a złoty. Powjedańčko wot Mučinka. (Pokračowanje.) 3) Sněhwějenca. Z ruskeho přełožił J. B. Nyčka. (Skónčenje.) 4) Ernst Rychtař. Nekrolog, spisany wot M. Hórnika. 5) Z Budyšina a z Łužicy. Wot F. a M. H.

K nawjedźenju ſa tajkich,

kiž chzedźa wuczahnyć.

W Draždźanach ßo w tu khwilu wuczehnjenje do kraja Michigan w amerikanſkej uniji pſchihotuje. Kraj Michigan, ſ arealom wot 56,243 jendźelſkich kwadratnych mil a ſ wobydlerſtwom wot 1,191,461 duſchow (1860: wobydlerſtwo 749,000, po tajkim pſchibytk w 10 lětach 59 p Ct.), wobdaty wot najwjetſchich ſnutſknych jěſorow zyłeje Ameriki, pſchecźehnjeny ſe wſchelakimi kodźekmanymi rěkami, ſ najpłodniſchimi leżomnoſcźemi, pyſcheny ſ tyßazami mjeńſchich jěſorkow, ſ kraßnym lěßom, žohnowany ſe ſtrowym, poměrnym klimatom, poſkicźa tutón kraj europeiſkim wuczahowarjam ſkładnoſcź, ßo tam pod najſpodobniſchimi wuměnjenjemi ſaßydlicź. Tutón kraj leži jenoż něhdże 120 němſkich mil k wjecźoru wot měſta New-Yorka a hodźi ßo tam na wſchelakich żeleſnizach dojěcź, też ſtejі wón pſches te jěſory a rěku Lowrence direktnje w ſjenocźeńſtwu ſ atlanſkim morjom a zyłej Europu. Michigan je ßrjedźiſna połnózneho wobydleneho dźěła amerikanſkeje unije a ſchtóž jeje hoberſke pokrocźenja ſnaje, też woßebje ſpodobne połoženje ſpomnjeneho kraja ſa najbliżſchi pſchichod derje ſpoſnaje.

Podpißanaj ſtaj wotmyßlenaj, ßo ſ koloniju wot 200 hacź 300 familijemi, kiž bychu po możnoſcźi wſchěm rjemjeßłam pſchißłuſchałe, tam ſaßydlicź a tam woßebnu ſakſku a ßerbſku koloniju — ſwopręcka pak ſjenocźeńſtwo k temu — pod ßlědowazymi wuměnjenjami ſakožicź.

1) Kóždy na wuczehnjenje ſmyßleny ma to prawo, k tutemu ſjenocźeńſtwu pſchiſtupicź. 2) Pſchipowjedźenje ſtanje ßo pola W. E. Müller, Feigengaße 4 parterre w Draždźanach a pola kłobukarja Ungera w Budyſchinje a ma kóždy, kiž jako koloniſt pſchiſtuvi, 1 tl. k pſchihotowanſkim khóſtam ſapłacźicź. 3) Pſcheßydlenje ſapocźnje ßo w haperleji 1873 ſ tymi ßobuſtawami, kotſiž móża pucźowanſke wudawki ßami ſapłacźicź. 4) Sjenocźeńſtwo poſcźele 3 muži hiſchcźe w tutym lěcźe do Michigana, ſo bychu tam leżomnoſcźe ſa koloniju kupili a prěnje wobydlenje wobſtarali. 5) Te ßobuſtawy, kotrymž pjenjeſy k wuciehnjenju pobrachuja, hromadu ſtupja a dadźa kóždy tydźeń wěſty pjenjes tak dołho, hacź ſa tſecźinu pjenjeſy na pucź doßahnu, potom ßo wuloßowanje ſtanje a wuloßowani ßo do noweje kolonije na pucź podadźa; tutón dawk ßo tam a tudy tak dołho da, hacź móże ßo też druha a tſecźa tſecźina pſcheßydlicź. 6) Tak bórzy hacź je 25 ßobuſtawow, je ſjenocźeńſtwo ſakożene a ßo k wuradźenju wuměnjenjow a k wolbje ſaſtojnikow ſeńdźe.

Cźi, kiž chzedźa ßo na ſakkadźe prjedkſtejazych wuměnjenjow koloniji a ſjenocźeńſtwu pſchiſaknycź, doſtanu wot podpißaneju wſche wukaſanje; teho runja też wot wuczahowarſkeho kommißara ſa kraj Michigan, knjeſa W. H. Allardta w Hamburgu, Grindel-Allee No. 59, a móże wot njeho też kóždy knižku darmo doſtacź, w kotrejž je kraj Michigan podrobnje wopißany. Skónczńje chzemy hiſchcźe na to ſpomnicź, ſo ſmeje tajke ſjenoſcźeńſtwo abo kolonia wěſte wužitki, kotrež ßo jenotliwemu wuczahowarjej njedoſtanu; tajzy koloniſtojo budźa bjes ſnatymi, móża pſchi ßwojim waſchnju a pſchi ßwojej ryczi woſtacź; wſchě potrjeby móża ßo ſhromadnje a po tajkim tunſcho kupicź; ſchtoż pak je najważniſche, dha tajke ſjenocźeńſtwo na żeleſnizach a wot wyſchnoſcźe kraja wěſte połoženja doſtanje, woßebje w naſtupanju kupjenja leżomnoſczow a pſchi pożczowanju pola kupzow. Pola podpißaneju móże ßo kóždy ſapißacź, kiž chze ßobu wuczahnycź.

Wilhelm Ehregott Müller w Draždźanach
twarz, Feigengaße No. 4 parterre.
Friedrich Eduard Unger, kłobukar
w Budyſchinje.

---

ff. zokrowy ſhrop, punt jenoż 20 np.,
zokor, punt po 54, 56, 60 np.,
wulkoſornjaty rajß, pt. po 18, 20, 24, 30 np.,
khoſej, punt po 10, 10½ a 11 nßl.,
raffinirowane ſchleſynſke **ßwěcźenje**, pt. po 48 np.,
nowe połnojereje,
ßuſchene jereje, kóždy dźeń nowe, po najtuniſchich płacźiſnach,
palenz we wſchěch druźinach,
tobak a cigarry we wulkim wubjerku
porucźa k dobroczźiwemu wobkedźbowanju
Na Židowje czo. 238.

E. Purſcha,
firma: Anna Teutſcher.

Nowe połnojereje

jara wulke a tucźne
tunu 14 tl. 25 nßl.
kopu 1 tl. 12 nßl.
porucźa **J. T. Reimann**
ſ napſchecźa theatra.

Mój

wulki ſkład derje wotleżanych **cigarrow** 100 ſchtuk wot 16 nßl. hacź do 4 tl. 15 nßl. wſchitke jara dobre ſ tutym porucźam. **J. T. Reimann**
ſ napſchecźa theatra.

Moje

kolonialtworowe a palenzowe

khlamy ſ tutym czeſcźenym Serbam k dobroczźiwemu wobkedźbowanju porucźam. **J. T. Reimann**
ſ napſchecźa theatra.

Po najtuniſchich płacźiſnach
porucźa
ajchowane **decimalſke moſtowahi,**
" **taflowe wahi**
" **měry** ſa żito, brunizu atd.,
" **żidkoſtne měry** ſ blacha, moßaſa, zyna a kopora,
" **żeleſne a moßaſne wichty**

Jul. Rob. Richter
na ſchulerſkej haßy.

Sa moje żeleſowe a krótkotworowe khlamy pytam ja na Michaka t. l. jeneho wucźomnika, kiž je ßyn ſprawnych ſtarſchich.
W Budyſchinje. **B. Fiſcher.**

Sporuſchk

kupuje hiſchcźe po kóždej dźełbje
hrodowſka haptyka.

Tannin-terpentin,

kotryż ßo pjecź lět ßem w mojej fabriży jako ßadźeńka ſ wuſtudźeneje party dobywa, poruczam też tudomnym wyßokoczeſczenym wobydlerjam jako woßebny a wěſty hojazy ßrědk pſche

wicź a rheumatismus

ßamo pſchi ſaſtarjenych cźerpjenjach.

Th. Höhenberger
fabrikuwobßedźer w Wrótßkawju.

Dźakprajenje.

Dleſchi cźaß cźerpjach na rheumatismus w prawej ruży, tak ſo ſ njej ſ žyka wjazy dźěłacź njemožach. Wſchě nałożene hojaze ßrědki niczo njepomhachu a jenoż **tannin-terpentinej***) wot Th. Höhenbergerej, fabrikuwobßedźerjej w Wrótßkawju mam ßo ſa moje wuhojenje dźakowacź.

Tönning w Schleswigu, w juliju 1872.

H. Sievers, łódźnik.

*) **Tannin-terpentin** ma w bleſchach po 12½ nßl. a po 1 tl. na pſchedań **Heinr. Jul. Linka** a **hrodowſka haptyka** w Budyſchinje.

Woſjewjenje.

Tudomna, ſ Najwyſchſchim dekretom wot 2. julija t. l. wobtwjerdźena **nalutowarnja** ßwoje ſkutkowanje **2. oktobra** ſapocźnje a budże hacź na dalſche **kóždu ßrjedu** w cźaßu wot **9 hacź 11 hodźinow dopołdnja** w domje knjeſa póſtverwaltera Hänſela, kiž je ſa kaßirarja poſtajeny, expedirowacź. Wona ſadani ſapołožli hacź do 100 toler ſ 3½ a ſa wjaz ſe 4 wote ſta a wupožcźuje pjenjeſy na leżomnoſcźe a pjenjeżne papjery.

My poruczamy tutón nowy inſtitut pſcheczelnoſczi a wobkedźbowanju wobydlerjow tudomneje krajiny.

Woſpork, 16. ſeptembra 1872.

Měſchczańſka rada.
Martini.

K naſymſkim ßywam

poruczam ja knjeſam ratarjam mój ſkład

parjeneje koſcźiny (ff. gedämpftes Knochenmehl,)
kißaneje koſcźiny (fermentirtes Knochenmehl,)
cźiſty peruanſki guano,
nadkoſcźan (Superphosphat) ſ **Baker-guana a ſe ſpodia,** kaž też
ammoniakowy nadkoſcźan (Ammoniak-Superphosphat)

pod rukowanjom dobroſcźe po najtuniſchich płacźiſnach a pſchiſpominam hiſchcźe, ſo ma kóždy mojich cźeſcźenych wotebjerjarjow to prawo, ſo ßmě ßebi hnójne ßrědki, wote mnje kupjene, darmo w ſpytanſkej ſtaziji w Pomorezach pſchepytacź dacź.

W Budyſchinje w ſeptembru 1872.

W. Mattheis.

Koſcźina (Knochenmehl), prochdrobna, fosforkißliny 21,08 %, dußyka 4,56 %, hódna 3 tl. 6 np.
peru-guano, prawdźiwy, = = 13,72 %, = 12,12 %, = 6— =—
ſuperfoſfaty ſ freibergſkich fabrikow, **ſpodium, baker-guano a ammoniak** atd.
poruczа najtuniſcho pod rukowanjom ſ tudomneho ſkłada a ſ kóždeje ſtazije żeleſnizy

J. G. Klingſt Nachfolger
w Budyſchinje na bohatej haßy.

NB. Hacź runje ßo hódnoſcź mojeho peruguana po pſchepytanju na 6 tl. woblicźa, dha pſchedawam jón tola **wjele tuniſcho.**

Želesolijernja a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje blisko dwórnischcza

porucza knjesam ratarjam swoje zyle wubjerne

ratarske maschiny wschěch druzinow

a cjini jich wosebje na swoje

mlócžate maschiny

s witymi biczemi s kowaneho želesa kedzbnych.

Tute wumlocza do **cjista** sorna se zlomy, **bjes** rosbicza sornow, tak so może so zito, s tajkej maschinu wumlocžene, **nanajlepje** k wuzyczu nalozicz.

Wopisma:

Sjawnje pschipósnacze. Podpisani kublerjo cjuja so nuczeni, knjesomaj Goetjes & Schulze wobzedzerjomaj želesolijernje a fabriki ratarskich maschinow w Budyschinje, najwjetsche pschipósnacze dacz sa zitowe, mlócžate a zykanjowe maschiny, kotrez su wot njeju kupuli. Wosebje su zitomlócžate maschiny s witymi zypami jara praktiszy konstruirowane a mlócza wone wschě zita, jako: dzeczel atd. se zlomy wosebje cjiscze, njewobschkodza sorna, tak so smy jenoz zito s maschinu mlocžene, wuzywali. My mózemy teho dla knjesow **Goetjes & Schulze** sa jeju ratarske maschiny najwjetsche pschipósnacze wuprajicz a zadamy tez, so by wonaj tajke nasche pschipósnacze jeju maschinow sa wschěch kublerjow wosjewikoj.

Julius Hoentscher w Klein-Neudorfje p. Grottkau, Carl Müller w Halbendorfje p. Grottkau, Corl Scholz w Tarnau p. Grottkau, G. Sambal w Tharnau p. Grottku atd. atd. atd.

Dalsche referenzy: ryczerkubler O. Höhnel w Ulbersdorfje p. Sebniz, kubler Schreiber Zarkach, ryczerkubler Dilling na Bynjezach, kubler Beer w Sczijezach, baron Uckermann nad Lutobiczom, ryczerkubler Schmidt nad Hósnizu, kubler Bjebrach w Trjebjenzach, kubler Fanhauer w Bobolzach, kubler Kober w Hornej Kinje, ryczerkubler Tholuck nad Wyszokej, hosczenzar Gutscha w Wosporku, J. Lippitsch w Schěrachowje, O. Claus w Dalizach, kubler Guda w Dalizach, J. Seiler w Hornej Berschczi, kubler Schokta w Hrubocjizach, kubler Jakub Pjech w Sczijezach, Mikawsch Robel w Cjornezach, kubler Wawrik w Nuknizy, kubler Lorenz w Dalizach, kubler Bebrach w Lejnje, k. Lukas w Khorjezach, ryczerkublerski najeńk Gutha w Njeswaczidle, kubler Schlötzer w Nakojdach, ryczerkubko Jamno, kubler Schorsch w Jenkezach, J. Adler w Radworju, Pětr Kichizank w Budestezach, kubler Zur w Njebjelczizach, kubler Simon w Debszezach.

Knjesomaj maschinyfabrikantomaj **Goetjes & Schulze** w Budyschinje na jeju pozadanje rad wobszwědczam, so zrenja mlócžata maschina, mi wot njeju twarjena, wschitkim sdobnym pozadanjam dosez cjini. Wona **rosdzěla** sorna, zlomu a pluwy, **kosy cjiscze wumlócži** a sorna **njerani**, je **zylnje** a derje twarjena a ma **lohki** a měruy khód, tak so mozu tón fabrikat kózdemu poruczicz

Ryczerkubko Demjany, 20. januara 1869.

Theodor Lantz.

Knjesej maschinyfabrikantaj **Goetjes & Schulze** w Budyschinje staj mi mlócžatu maschinu zrjedzneje wulkosce natwarikoj, kotraz w nastupanju **lohkeho, měrneho hicza** mojim zadanjam **dospolnje** dosez cjini. Ja mózu teho dla jeju fabrikat knjesam ratarjam jenoz najlepje poruczicz.

Ryczerkubko Krakezy, 26. junija 1869.

Bruno Menzner.

Ja niepodpisany s tutym wobszwědczam, so staj mi knjesej **Goetjes & Schulze** w Budyschinje mlócžatu maschinu natwarikoj, s kotrejz sym w tych tsjoch létach, hdzez ju trjebach, **hzle spokojeny**, schtoz s tutym po prawdze wobszwědczam.

W Bělczezach, 15. junija 1871. **Jan Rěsak.**

S poknej spokojnosczu mózu mlócžatu maschinu s göpelom, s fabriki ratarskich maschinow **Goetjes & Schulze** w Budyschinje kupjenu, wschitkim kollegam, kiz chzedza mlócžatu maschinu, wschě pozadanja dopjelnjazu měcz, najlepje poruczicz.

W Hornej Kinje, 16. junija 1871.

Handrij Dócka.

Wuczah: Moja parna maschina cjerk pódla s gratowym powjasom mlócžatu maschinu, wot k. Goetjes & Schulze twarjena, kotraz w nastupanju lokeho měrneho hicza, cjisteho mlócjenja a hewak lépscha kucz njemóże atd. atd.

W Huszy. Hrabja **Schall.** E. Ullrich, inspektar.

Wopisma. Tej s maschinytwarjernje knjesow **Goetjes & Schulze** w Budyschinje nazymu 1870 kupjenej mlócžatej maschinje cjo. 2 móju jenoz najlepsche wopisma dacz, pschetoz pschi cjistym mlócjenju je wona tez jara twjerda, dokelz pschi posleuim mlócjenju **pschenzy** twjerdy bróniny hósdz psches nju dzesche, katryz wona na kruchi sbi a jej pak to niczo njeskhodzesche. Tuto wobszwědcza

Grottau, 14. februara 1871.

G. Groß, mescheczanski starschi.

Ródna, pilna sklozba dzowka so k 1. oktobra t. l. pyta. Wscho dalsche je shonicz na mjaßowym torhoschczu cjo. 42 w khlamach.

Jedyn **krawski** może pschi dobrej sdzi a trajazym dzěle hnydom město dostacz pola J. Schokty (Schulze) cjo. 390 psched garbarskimi wrotami.

Kedzbu!

Jutsje **njedzelu zitowe reje a kehelekuleuje** wo bukskinowe kholowy w Ssowrjezach, na cjoz pscheproschuje **Handrij Kmoch.**

Katholski Posol cjo. 18. je wuschol.

Gustav-adolfski ßwjedźeń w Maleschezach.

Dokelž je ßo wobsankło, so ma ßo lětuschi zyrkwinski ßwjedźeń budyskeho pobočzneho towarstwa evangelskeho gustav-adolfskeho wustawa w naschim Božim domje wotdźerźecź, dha ßo s pschiswolenjom wyßokeho hrabinskeho kollaturskeho knjejstwa a tudomneho zyrkwineho prjódkstejerstwa runje spomnjeny ßwjedźeń, da-li Bóh,

„ßrjedu 25. septembra t. l. w němskej a ßerbskej rycźi pola naß wotdźerźi a ßo popołdnju w 2 hodźinomaj se ßerbskej Božej ßłužbu sapočznje, po cźimž budźe něhdźe w 4 hodźinach němska ßlědowacź, pschi cźimž budźe k. farař Dr. Kalich s Horneho Wujesda ßerbsku, k. duchowny Lehmann pak, farař pschi evangelskej zyrkwi w Rumburgu, němske prědowanje dźerźecź."

Sswjedźeński cźah naschich schulow a nascheje wotroscźeneje młodźiny, kaž tež pěkne wupyschenje zyrkwje njech k dostojnemu pschekraßnjenju tuteho nascheho wuswoleneho dnja po móžnoscźi ßłuža.

Wschitzy pak, kiž sa ßwjatu potrjebu naschich evangelskich wěrytowarschow wonka w rosproschenju cźopłu wutrobu maja, woßebje wyßoke knjejstwa, kaž tež lubowani sastojnszy bratsja ßußodneje wokolnoscźe ßo k wobdźělenju na naschim ßwjedźenju w mjenje teho Knjesa s tutym najpodwolnischo pscheproschuja.

W Maleschezach, 14. septembra 1872.

G. F. Trautmann,
farař.

Połłama ¾ schěroki

se wschelakimi ßmuhami, jenobarbny a karrirowany, we wschěch barbach,

k ßukujam a jeczkam

ßo hodźazy, w zyle tołstej tworje

łohcź po 60 np.

jako něschto woßebje dobre porucźa

Julius Hartmann

na žitnej haßy 52. na mjaßowym torhoschcźu 36.

Němski Phönix,

sawěscźaze towarstwo w Frankfurcźe n. M.

Sakładny kapital:	tl.	3,142,857,
reserve-fonds:	„	827,619,
dokhody prämijow a danje: . . .	„	989,572,
sawěscźenja w mozy w lěcźe 1871:	„	597,643,002.

Dokelž je knjes **A. Siems** w Budyschinje po pscheczelniwym wujednanju agenturu **Němskeho Phönixa**, sawscźazeho towarstwa w Frankfurcźe n. M. słožił, je tutu

knjes **Ewald Braun**, pschekupz w **Budyschinje**

wote mnje pschepodatu dostał.

Němski Phönix sawěscźa psche **wóhnjowu schkodu** mobilije, twory, fabrikski grat, polne wupłody w bróžnjach a fajmach, skót a ratarske pschedmjety wschěch družinow po wschomóžno tunich, **twjerdych** prämijach, tak so ßo na žaue waschnje niczo dopłacźowacź njetrjeba.

Prospekty a formulary sa sawěscźenja ßo kóždy cźaß darmo dadźa, tež je knjes Braun k kóždemu dalschemu wukasowanju hotowy.

W Lipsku, w septembru 1872.

Philipp Asmus,
generalny agent Němskeho Phönixa.

Na horejsche wosjewjenje dźiwajo porucźam ßo cźescźenym wobydlerjam Budyschina a wokolnoscźe k horjebranju

sawěscźenjow psche wóhnjowu schkodu

po twjerdych wschomóžno tunich prämijach sa Němski Phönix, sawěscźaze towarstwo w Frankfucźe n. M. sa Budyschin a wokolnoscź.

W Budyschinje, 15. septembra 1872.

Agent
Ewald Braun.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 39. — 28. septembra. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Wschelake. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Dopis. — Se Serbow: S Budyschina. Z klóschtra Marijneje Hwězdy. S Maleschez. Se Słyczina. S Khołma. S Hermanez. — Se Serbina. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

K nawjedzenju.

Czi ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedza sa nje na schtwórte schtwórtlěto 1872 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadza. Czi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacz. Na schtwórtlěto płacza tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacž na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schwórtlětnje jenož 13 np.

Redakcia.

Wschelake.

* Zusy, kiž ßu w czaßu tsikhěžorskeho sjěsda w Barlinje byli, skorza na to, so je tam tehdy wscho jara drohe było. Tak dyrbjesche ßo sa jenu mału stwu pod tsěchu na dzeń 15 toleř płaczicz, sa jenu stwiczku s komoru w 3. poskhodze wot 4. hacž do 12. septembra wscho do hromady 315 toleř, sa někotre stwy w 1. poskhodze sa zyły czaß sjěsda 1000 toleř. Kucza s 2 konjomaj, sa kotruž ßo hewak 10 hacž 12 tl. na dzeń płaczi, 33 tl. płaczesche.

* W Mißouri, jenym kraju amerikanskeje unije, ßu w nowschim czaßu na někotre hory trjechili, kiž s jara dobreje želesoweje rudy wobsteja, haj s tak dobreje, so móža ßo nimale želesne hory mjenowacz. Ludzo ßu wuliczili, so tele hory tejko želesoweje rudy wopschijeja, so móže ßo w běhu 200 lět kóžde lěto na 1 million tunow želesa s njeje pschihotowacz.

* W Halberstadtu je 19 czlowjekow na trichiny skhorjeło. Lonsche lěto je tam 9 czlowjekow na tajku khoroscz wumrjeło.

H. W Pózkowach ßwjeczesche ßo 18. septembra w tamnischim Božim domje rjany ßwjedzeń snutskomneho mißionstwa, hdzež k. pastor primarius Kuhn s Budyschina kraßne prědowanje dzerzesche, w kotrymž wukładowasche, kak mamy wschelake duchowne hubjenstwo, kiž ßo hischcze w kschesczijanstwje namaka „s Jesußowymaj woczomaj wobkedzbowacz, s Jeßußowej ruku a s Jesußowymaj rukomaj wotstronicz." — Pschi rosryczowanju, kotrež ßo potom snutskomneho mißionstwa dla pod pschedßydstwom k. sararja Imischa s Hodzija wotdzerza, wukładowasche k. duchowny Hickmann s Draždzan na jara sajimawe waschnje, „schto snutskomne mißionstwo wopschija, kak ma ßo hajicz a kak je hacž dotal se žohnowanjom skutkowało." — Widzichmy pschi tutym ßwjedzenju dweju ßerbskeju duchowneju a schěscz ßerbskich wuczerjow; tola běchu poßleńschi w tu khwilu wschitzy w němskich sastojnstwach dzěławi.

H. Nasche łužiske ratarske hłowne towarstwo wobsteji nětko se 40 pobocznych ratarskich towarstwow a ma 3046 woprawdzitych a 22 czeßnych ßobustawow. — Sa nowu evangelsku zyrkej w Ostritzu je w naschej Łužizy domjaza kollekta hacž dotal 1440 toleř wunjeßła.

Najnowsche.

Draždzany, 25. septembra. Krónprynz Albert je ßo wczera do Ischla podał. Awstriski khěžor je jeho k wobdzělenju na tamnischich hońtwach pscheproßył.

Draždzany, 26. septembra. Tudy ßo jako wěstoscz powjeda, so budze krajny ßejm k 28. oktobra saßo hromadu powołany.

Großenhain, 26. septembra. Wczera wjeczor w dzeßatej hodzinje je w tudomnej radnej khěži woheń wudyrił a tu ßamu, kaž tež jedyn pódlanski dom do procha a popjeła pschewobrocził.

Swětne podawki.

Sakska. Genuesiska wójwodka (prynzeßyna-djowka krala Jana) je s prynzom Domaschom, ßwojim ßynom, do Pilniz k dlěschemu wopytanju kralowskeje ßwójby pschijěła.

W Radebergu je 9. septembra wjeczor woheń wudyrił a 7 brójnjow se wschěm, schtoż w nich běsche, do procha a popjeła pschewobroczik.

Na kralowskim dworje je dla wotemrjecza schwedskeho krala Korle 15. na tsi njedjele zelenje pschikasane.

Prynz Jurij a prynzeßyna Jurjowa staj ßo na hród Weinburg podałoj.

W Oberleutersdorsje je ßo wóndano jena fajma tamnischeho ryczerkublerja Herrmana wotpalika. Jedyn 12 létny hólczeż, kiż bě blisko njeje hrajkał, bě woheń nékak se sapałku samischkrił.

W Kumwaldże chzyschce ßebi jena 17létna ßkużobna holza tołstu schiju s nékajkim pólverom sahnacz. Najskerje je pak wona trochu wjele k ßebi wsaka, pschetoż wona bórsy potom wumrje.

Każ je ßłyschecz, dha budże ßo kralowski 50létny mandżelski jubiläum 10. novembra ßwjeczicz a budża sbożopschejaze deputazije nékotre dny prjedy pschijate.

Prjedy hacz móże ßo sapißanje noweho ratarskeho mobiliarneho woheńsawěsczazeho towarstwa stacz, maja ßo wschelake porjedżenja a wudospołnjenja wustawkow sa dobre spoznacz. Duż budże schtwórtk 10. oktobra 1872 w Meinholdowym hotelu w Draždżanach generalna shromadżisna wotdżerżana, na kotrejż njech ßo wschitzy, kiż wo tu wěz rodża, wobdżěła.

W Draždżanach je wěsty Hübel tamnischim schpitalam 20,000 toleŕ wotkasał a wysche teho tez 8000 toleŕ k podpjeranju khudych dżěczi.

Prußy. Nětko je runje 10 lět, so je kral Wylem Bismarka sa pruskeho ministra-pschedßydu postajił. Schto je wón sa tutón czaß wscho dokonjał, to njech ßebi kóżdy ßam po ßwojim spodobanju wobmyßli. To pak je wěste, so budża pomyßlenja jara wschelake: jedyn budże jeho khwalicz, druhi pak hanicz, tón budże jeho pschekraßnjecz, tamón pak satamacz.

Khějor-kral je ßo do Badena podał, hdżeż pjecza hacz do 23. oktobra wostanje. — S prynzom Albrechtom, kotrehoż je Boża ruczka sajała, ßo polěpschuje, ale jara pomału.

Rusti khějor je hrabju Moltku sa czeßneho oberśta rjasanskeho infanterieregimenta No. 69 pomjenował.

Jako psched nékotrym czaßom tón pruski infanterieregiment, kiż w lěcze 1866—67 w Budyschinje stejesche, ßwoje exerzierowanja mějesche, sta ßo, so wojazy w czaßu wotdychnjenja po wojerskim waschnju ßwoje tsélby do pyramidow hromadu sestajachu, tak so bajonetty horje stejachu. Hauptmann Jena (kotrehoż je redaktor derje snał) wokoło tutych tsélbow jěchasche, pschi czimż ßo kóń nékak spłóscha a teho hauptmann njejapzy se ßebje czißny a to tak njesbożomnje, so wón na te bajonetty slecza, kiż jeho tak pschekłochu, so dyrbjesche na měsce wumrjecz.

Pruski póßłanz w Parisu, hrabja Arnim, tam dlěhe wostacz nochze, prajizy, so drje pschedßyda republiki, knjes Thiers, a jeho ministrjo rjenje s nim czinja, ale so hewak żadyn Franzowsa s nim żane pschecżelnimje ßkowc njeporyczi. Tajke żiwjenje je pak ßo jemu wostudżiło a duż chzewón s Parisa prjecz.

Każ franzowske, tak tez woßebje jendżelske nowiny w nastupanju tsikhějorskeho sjesda jara jědojcze pißaja a wysche teho sda ßo, jako by ßo bjes Jendżelskej a Franzowskej někajke nowe pschecżelstwo sakożicz chzyło. Tez jendżelske nowiny jara na to ßwarja, so je pruska wyschnosez franzowskeho nowinarja Abouta ßadżiła, jako bě wón wóndano do Elsaßa na ßwoje kubło pschijěł, dokelż bě wón w ßwojim czaßu w franzowskich nowinach na Pruśku ßwarił. (About je saßo s jastwa puschczeny.)

Minister kultußa je pjecza pschikasał, so żadyn katholski duchowny wjazy wucżerske město na wyßokich schulach dostacz njeßmě.

Awstria. Psched nékotrym czaßom běchu w Prahy tójschto młodych ludzi do jastwa ßadżili, jim winu dawajo, so ßu barona Kollera khějoroweho naměstnika w Czechach, skónzowacz chzyli. Nětko ßu pak wschitkich hacz do jeneho saßo s jastwa puschczili, żaneje winy na nich njenamakawschi.

Awstriski khějor je pjecza ruskeho wulkoknjasa-naßlědnika (to je: ruskeho krónprynza) a pruskeho krónprynza na létusche wulke hońtwy pscheproßył, kiż maja ßo blisko Ischla wotdżerżecz, a wobaj staj pjecza ßlubikoj, so pschińdżetaj. — Khějor je pruskemu póßłanzej we Winje wulki kschiż wuherskeho schczépanskeho rjadu spożczik.

Bajerska. Dokelż knjes Gaßer żane nowe ministerstwo hromadu swjesez njemóże, dha je ßo wón skónczinje tajkeho prózowanja wotrjekł, tak so najskerje dotalni ministrjo s wjetscha w ßłużbje wostanu.

Rußowska. Ruski khějor je pjecza awstriskeho khějora na wopytanje pscheproßył a je tutón se ßwojeje strony tu nadżiju wuprajił, so ruski khějor tola wěsczе w lěcze 1873 na wulku wustajeńzu do Wina pschijědże.

Khějor Alexander je ßo do Odeßy podał, hdżeż je do kódże stupił a dale do Livadije na Krymje jěł, hdżeż khězorka hižom dlěschi czaß pschebywa. (Na Krymje je wjele czoplischo hacz w druhich stronach europiskeje Rußowskeje a je tam tez jara strowy powětr. Teho dla tam ruska khězorka, kiż je ßkaba na płuza, kóżde létodlěschi czaß bydli.)

Schwedska. Kral Korla 15. je 18. septembra wjeczor w městaschku Malmö wumrjeł. Wón bě ßwojeje khorowatosczе dla nékotry czaß w aachenskich kupjelach pschebył a sdasche ßo, so je ßo s nim polěpschiło. Ale

na ßwojim domojpuczu wón ſ nowa tak ſtraſchnje ſkhorje, ſo hacz do ſchwedſkeho hkowneho měſta Stockholma doßahnycz njemóješe, ale dyrbješe na kralowſkim hrodze w Malmö wostacz, hdzež je na horka ſpomnjenym dnju wumrjek. Wón je ßo 3. meje 1826 narodźił a wot léta 1859 kralował, ſo je po tajkim ſtarobu wot 46 lět doßahnył a jenoz 13 lět ſ kralom był. Kral Korla bě ßo w lěcze 1850 ſ prynzeßnu Wilhelminu, dzowku niederlandſkeho prynza Bjedricha woženił a je ſ tuteho mandzelſtwu jenoz jene dźěcžo, prynzeßnu Louiſa, žiwe, kotruz je ßebi danſki krónprynz w lěcze 1869 ſa mandzelſku wuſwolił. Dokelz w Schwedſkej žana zónſka kralowacz njeßmě, dha je nětko njebo krala ſtarſchi bratr Oſkar, rodzeny 21. januara 1829, ſe ſchwedſkim kralom a je wón hižom ßwoje knjejſtwo naſtupił.

Franzowſka. Němſke wójſko 15. oktobra departementaj Marne a Haute-Marne wopuſchczi. — General Trochu chze ſ wójſka ſtupicz a ßwoje žiwjenje pjecza w jenym klóſchtrje wobſanknycz. — Grevelleſki farař Lamarche ſe ßwojim kapłanom do Němzow pſchijědze, ſo by tam na te rowy franzowſkich wojakow kſchiże wobſtarał, kotrejž hiſchcze žanych nimaja. Franzowſojo ßu na to pſches 120,000 frankow nawdali. — Franzowſke žony ßu hacz dotal franzowſkemu knjezerſtwu pſches 6 millionow frankow darili, ſo bychu ſ tajkimi pjenjeſami tez k ruczíſchemu wuczehnjenju němſkeho wójſka ſ Franzowſkeje pomhale; pſchetoz czim ſkerje je wójnſke ſarunanje ſapłaczene, czim ruczíſcho ma němſke wójſko Franzowſku wopuſchczicz.

Schpaniſka. W tutym kraßnym kraleſtwje ßo pſchezo hiſchcze nekotre ſbězkarſke bandy wokoło honja.

Amerika. Schtó budze ſa pſchichodneho pſchedßydu amerikanſkeje unije wuſwoleny, hacz dotalny pſchedßyda Grant abo hacz redaktor Greeley, to ßo hiſchcze ſ wěſtoſczu prajicz njehodzi. Tola ſda ßo, ſo je w nowiſchim czaßu Grant tójſchto wjazy pſcherzelow doſtał.

Dopis.

H. Se Semiz, 24. ſeptembra. Pola naß je ßo w běhu dweju njedzelow wſchelake njeſboże ſtało.

W ßuknowej fabrizy, hdzež ßo wokma pſchedze, mkody dźěkacžer Säuberlich ſe Schönbrunna do běžazeho gratn pſchiúdze a bu jemu ruka jara wobſchkodzena. — Dale ſta ßo, ſo 10létna dzowczíczka jeneho bura, jako ßo tam ſ mkóczazej maſchinu mkóczeſche, nětkaſ nohu do maſchiny tytny, kotruz jej tuta wuwiny. Hiſchcze wjetſche njeſboże móżeſche ßo tudy ſtacz, jeli minutu poſdźiſcho pytnychu, ſo je noha wot mkóczadła ſapopanjena. — W tudomnej Pohlankez granitowej ſkale, hdzež k. Spank ſe Ssmilneje kamjenje łamacz a wobdźěkacz dawa, chzyſche wěſty Thunig ſe Ssmilneje jedyn wulki kamjeń roſtſělicz. Wón bě dźěru, do kamjenja wuwjerczenu, ſ polverom natykał, ale tſělk ßo prjedy ſapali, hacz ßo to ſtacz měješe, a jeho na jenej ruzy a woßebje w bjeswoczu tak wobſchkodźi, ſo ßo ſdaſche, ſo widżenje jeneho woczka ſhubi. Tola potom tak ſlě njebě, pſchetoz wón móże ſ tym wobſchkodzenym wóczkom nětko ſaßo derje widżecz.

Hewak chzu hiſchcze na to ſpomnicz, ſo pola jeneho tudomneho podrožnika wo iſtwje woheń naſta, kiž pak bu ſahe doſcz poduſcheny, tak ſo ßo jenoz něſchto wězow a kruch ſchpundowanja ſpali a durje ßo wopalichu.

Naſche nowe ſwony, kaž ßu 17. ſeptembra w Małym Wjelkowje łate, ßu potom ſchtwórtk wjeczor pruhowane a ſa dobre ſpoſnate. Duž ſmějemy, dali Bóh, dzeńßa ſa tſi njedzele jich dla rjany ßwjedzeń.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wot tudomneho pſchißażneho ßuda bu 20. ſeptembra ßmokukupz Pittner ſ Wallisgrüna w Czechach, napoßledku pak w Budyſchinje bydlazy, k 3 létnej khoſtarni wotßudzeny, dokelz běſche wopaki pſchißahał.

Sańdzenu ßobotu bě hkowne ßudniſke jednanje pſcheczíwo dźěkacžerjej a nóznemu ſtražnikej C. F. Giebe ſe Žitawy, kiž bě wobſkorzeny, ſo je ßwojej mandzelſkej ſ jědom ſawdał, tak ſo je wona wot teho wumrjeła. Hacz runje Giebe wſcho prějeſche, dha jeho pſchißażni tola ſa winowateho wuprajichu, na czoz bu wón wot ßuda k ßmjercži wotßudzeny.

S Budyſchina. Pſchichodnje móże kózdy frankomarki, frankokouverty, poſtkarty a tak mjenowane poſtanweiſungsformulary tez pola pſchekupzow Jakuba na kamjentej haßy, Pötſchki na ſwonkomnej lawſkej haßy a Wanaka na ſchulerſkej haßy ſa tón ßamy pjenjes doſtacz, kaž ßo na póſcze pſchedawaja. Tez budża tam liſtowe kaſchcze wupoißnjene.

S Budyſchina. Knjes biſkop Forberk je wóndano na ſhromadźiſnje pobył, kotruz němſzy biſkopojo w Fuldze mějachu.

S Budyſchina. Po khwalobnje wobſtatym maturitatnym pruhowanju tudomny gymnaſium wopuſcheza, ſo bychu na lipſkim univerſitetu ſtudowali: kk. Ernſt Wieder ſ Horow pola Wojerez (Serb), G. Reinhold Neumann ſ Leutersdorfa, Edmund Schulze ſ Hauswalda, J. Erwin Garbař ſ Minakała (Serb) a Ernſt Grützner ſ Konſtappela.

Z klóſchtra Marijneje Hwězdy piſche „Kath. Poſoł" wot 10. ſeptembra pſches H. D.: Rjana ſwjatoczność běſche dzenſa wjele luda w klóſchtyrſkej cyrkwi zhromadźika: 4 knjezny (Thekla Hańża Nowakec z Njebjelczic, Juliana Marija Hauffec z Rózanta, [wobaj hako khorſkej ſotſje], Mechthildis Madlena Bieſoltec z Worklec a Herta Marija Żuree z Łupoje [tutej hako běkej ſotſje]) wotpokożichu zjawnje ſwjate ſluby a buchu do

klóschtyrskoho zienoczeństwa na stajne pschijate. Schtyri dotal swětne knjeżny (Hana Franciska Langec z Nowoho Offega, Madlena Hana Müllerec z Jaseńcy, Ida Marija Liebischec z Worwerka pola Rumburga a Franciska Theresia Wohlmanec ze Seifersdorfa, [poslednja hako běła knjeżna] dóstachu klóschtyrsku drastu a nastupichu z tym czas swojoho pruhowanja. Hako zastupnik wysokodostojnoho prälaty z Offega dżerżesche tule swjatoczność wysokodostojny probst k. Jan Chrysostomus Eiselt we pschitomnosczi hnadneje knjenje Edmundy Marije Hany May a tudomnych klóschtyrskich knjeżnow. Wysche tudomnych 3 klóschtyrskich kapłanow, a rózenczanskeju duchowneju běchu też 4 swětni duchowni (k. farař Schmidt z Litoměric hako duchowny swat, k. Kasper, kapłan w Georgswaldże, k. Wohlmann, kapłan w Reichenbergu a radworski kapłan) pola woktarja a k. Dr. Hanel, professor moralki w Olmützu běsche mjez hosczemi. Swjatoczność trajesche wot ¼9 hacź do ½12. Hako straż k zdżerżenju porjada běsche tudomna wóhnjostraż we swojim wuhotowanju wuczahnyła. Wěsczje kóżdy katholski Serb sobu hłosuje do próstwy, kiż so pschi nutswjedżenju knjeżnow spěwa: „Knjeże, zhromadź nas z ludow, zo bychmy Twoje swjate mjeno wuznawali a so we Twojej khwalbje zradowali."

S Delneje Bukojny. Njedżelu 15. septembra rano je so tudomny kubleŕ M. Nowotnik s wosom na pucź do Niskeje podał, so by tam pónđelu kalk kupił a jón tón samy dżeń domoj dowjesł. Jako so wón pak wutoru do Bukojny wróczić njebě, dha jeho ludźi wo njeho strach sapopadże a jeho syn so teho dla nasajtra na pucź poda, so by nana pytał. Ale wón hakle w jenej wosy 2 hodźinje prjedy Niskeje shoni, so je jeho nan tam w korczmje wotstupił a so je so jemu tam wěsty Wolbermann pschidał, kiż je skótkranjenja dla w pschepytanju pobył a so je Nowotnik s nim dale jěł. Nowotnikowy syn potom ani w Niskej ani nihdże druhdże wo swojim nanje niczo shonił njeje a je teho dla tu należnosczi wyschnosczi wosjewił.

S Malescheż. Sandżenu srjedu bu tudy lětuschi swjedżeń budyskeho pobocznego towarstwa gustav-adolfskeho wustawa na jara pěkne waschnje swjeczeny. Wobschěrnischu rosprawu pschichodnje damy.

Se Styczina. Njedżelu tydżenja mějachmy tudy rjany schulski swjedżeń. Dżeczi běchu so hižom dawno na to wjeselike a wobydlerjo schulskeje gmejny běchu k jich sawjeselenju 20 toleŕ nawdali. Najprjedy pschiczahnychu Drěwczenjo w rjanej pysche a s khorhojemi, k nim pschisanknychu so nasche stykczanske dżeczi. Pod nawjedowanjom nascheho knjesa wuczerja Knoblocha dżesche nětko czah pisches wjeß a potom na knjeżi dwór, hdżeż k. wucźeŕ dżaknu sławu na podpjerarjow swjedżenja a na dobroczinowych dawaczerjow wunjeße. Hacź runje běsche trochu deschczikojte, je so swjedżeń tola derje radźił a so wschitkim derje lubił. Pschispomnicź mamy, so je k. korczmaŕ Lehmann schuli rjanu khorhoj darił a k. hajnik pak rjane wrota natwarił.

S Khołma. Sa noweho wuczerja a kantora k. Suschko s Traň, dotalny druhi wucźeŕ w Dołhej Borschczi ßem pschińdże.

S Hermanez. Na mésto nascheho nětczischeho wuczerja k. Jórdana, kiż do Popoj sa kantora pschińdże, je dotalny wucźeŕ k. Drohla w Brětnej powołany.

Se Serbina,

schtoż je serbska kolonija w Texasu, jenym kraju amerikanskeje unije, smy wóndano wot tamnischeho knjesa duchowneho Kiliana list dostali, s kotrehoż chcemy někotre sady sobudźelicź. Wón bjes druhim pisa: „. . . Njedawno mi łużiski serbski słownik do rukow pschińdże, kiż je w lěcze 1866 wudaty. Dźiwno mi je, so hakle sa schěsczi lět wo tym sławniku shonju a so mi tajkele wulke wustupjenje Serbstwa nichtó hacź dotal sjewił njeje. — . . . Někotrezkuliż sława, kotrež w sławniku namakam, mje na stare rjane czasy dopomnja, kiż su so mi w Serbach minyłe. Kak rad bych chcył swoje Delanske hory a wukhody swojeje makosczje, swoje pschecźelstwo a swoje Bukezy, swoju Kotowsku rjanu faru a swoje Wukranczanske naplahowanja a wschelke druhe widźicź, prjedy dyżli wumru! Mój najstarschi syn Gerhard budże nětko po pjeczlětnym wuknjenju mój schulski wucźeŕ. Duż njetrjebam wjazy sam dżeczi wucźicź a smeju khwile dosczi, na Serby spomina z. Też mam nětko tsjoch serbskich duchownych w Texasu, dweju s budeschczanskeje woßady a jeneho s Maleczicz. Po tajkim bych so nětko do Serbow podacź mógł, ale ja nochzu lube dusche, kotrež tudy swěrnje pschi mni steja, wopuschczicź. Cźelna nusa mi tudy žana njeje. . . . . Ja so Wam a swojim starym pschecźelam należnje poruczuju. Prajcze jim pschi skadnosczi, kak srudny sym, so mi žadyn njepische. Ja wostanu pak w lubosczi Wasch podwolny Jan Kilian, D."

Pschispomnjenje redakzije. Knjes duchowny Kilian je so wo wßy Delanach narodźił a běsche potom tójschto lět w Bukezach prjedy hacź na budyšku wulku schuln pschińdże. Po skónczenych universitetskich studijach bě wón farař w Kotezach, swotkal so s horliweje lubosczje k lutherskemu wěruwusnaczu do Pruskeje pschesydli. Wón bě tam s wobydlenjom we Wukranczizach, hdżeż tamnischim, każ też druhdże w pruskej hornej a delnej Łużizy nastatym małym, tak mjenowanym staroluthersim wossadam pod wulkimi wobczeżnosczemi Boże słowo prědowasche a jich, husto pod wschelkimi trabanjemi, zyrkwinszy sastara. — W serbskim sławniku je dosczi wjele słowow, kiż je wón wunamakał a najprěnschi do serbskeho pismowstwa sawjedł, a hacź runje bě a je wón wulzy ważny stołp

staroluthersfeje zyrkwje, dha njeje ßo wón tola ženje bojał, nowe ßerbske ßłowa tworicz, jeli bě to trjeba. Wón je ßwěrna duscha, ale tež wobdarjena jaßna a nawjedźita hłowa. Wón njedźerżesche ßerbsku rycz sa ßuche drjewo, kaž to nětko někotsi Sserbja měnja, ale jemu bě wona žiwy schtom, s kotrehož maja w běhu czaßa pschezo a saßo nowe, młode hałožki wubiwacz.

Přilopk.

* S Lenzkircha w Badenskej pißaja wot 21. septembra: „Wot wczerawscheje nozy hacž do dźenßnischeho pschipołdnja mějachmy tudy ßylny ßněhowy mjeczel."

* Jako 16. t. m. na jenym polu blisko Planiz s jenej młóczazej maschinu žito młóczachu, dźěłaczeŕ Klas s Reudniz do lokomobile pschińdźe a bu wot njeje ßmjercz rostołczeny.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Tebi ßu, Motßo, tu wěz s teje wßy blisko Sprewje zyle wopak powjedali, pschetož to njeje młody hólz, kotrehož ta naležnoscz nastupa, ale wjele wjaz jedyn muž.

M. T. Ach, njerycz tola tak dźiwnje!

H. D. Haj, hinak njeje. Haj jeho žona je jeho hižom dwójzy domoj powołacz dała.

M. T. Aj aj tola.

M. T. Njewěsch dha, kak lětßa na wikowskim reviru s hońtwu je?

H. D. Nó, tak někak. Jedyn wot tych, kiž ßu tam hońtwu wotnajeli, na prěnjej hóntwje tsjoch praßny a myßlesche ßebi, Bóh wě schto je dokonjał. Ale jako k tymaj druhimaj pschińdźe, dha ßłyschesche, so staj kóždy s najmjeńscha duzent tsěliłoj.

M. T. Ssu dha tejko sajazow domoj njescz móhli?

H. D. Ně, to niz.

M. T. Ale czoho dla niz?

H. D. Nó, woni měnjachu, so bychu tam hischcze khwilu wokoło běhali.

M. T. Ach tak! hm hm hm!

H. D. Młodźi ludźo ßu druhdy tola dźiwni!

M. T. Haj, woßebje młode holczki.

H. D. Kak dha to?

M. T. Nó, někotra trochu starscha holczka ßebi muža lěpje wažicz wě, hacž to abo druhe młode czelko.

H. D. Haj, młodoscz — tornoscz.

H. D. Nowa móda tola we wschěm pěkna njeje.

M. T. Schto dha ßo czi njelubi?

H. D. Hlaj, to je jedyn dom a wjeß wopuschcził a ßo tam do Draždźan podał, so by tam murjował.

M. T. Ale njeje dha bliže niczo saßłužicz móhł?

H. D. To ja njewěm, tak wjele pak wěm, so murjeŕ tež w bliskosczi ßwój rjany toleŕ saßłuži.

M. T. A kak dha ßo tajkeho draždźanskeho murjerja ßwójbje doma dźe?

H. D. Ssnadź niz najlěpje, pschetož jeho žona dźě wschědnje na dźěło dźe, hacž runje ma małe dźěczo.

M. T. Schtó dha tole tehdy wothlada?

H. D. Nó, schtó dha hewak, hacž wowka, kiž dyrbi na ßwoje stare dny nětko wo dnjo a w nozy dźěczo pěstonicz a ßo s maczerju běrtlowacz.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětroska cyrkej: Jan August Kobanja, wobydleŕ w Budyschinje, ſ Rosaliju Kunatez.

Michałska cyrkej: August Stephan, wobydleŕ na Židowje, ſ Marju Madlenu ſwudowjenej Tillyowej tam. — Jan Khěžnik, ſahrodnik w Bolborzach, ſ Madlenu Möhniz ſ Hrubocžiz. — Jan Leſchawa w Hrubjelčižach, ſ Madlenu ſwudowjenej Höfgenowej ſe Sčžijez. — Khryſtian August Stober, wobydleŕ na Židowje, ſ Hanu Khryſtianu Henčžez ſe Srěſchina.

Katholſka cyrkej: Korla Fiſcher, měſchčan a ſchewſki miſchtr, ſ Hańžu Möhniz ſ Radworja. — Jan Hürba, wobydleŕ w Sahorju, ſ Marju Horakez tam.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Hana Amalia, Korle Wylema Janaſcha, ſignalwothladowarja na budyſkim dwórniſchczu, dž. — Jan Jurij, Jana Jurja Holſchki, wobydlerja, ß. — Emma Marja, Jakuba Kudželе, wobydlerja, dž.

Michałska cyrkej: Ernſt Max, Jana Ernſta Pjeſy, ſamkarja w Chemnitzu, ß., na Židowje. — Marja Hedwiga, J. C. F. Naumanna, wobydlerja pod hrodom, dž. — Helena Wilhelmina, Jana Auguſta Wiczaſa, wobydlerja na Židowje, dž. — Ernſt Julius, Jana Ernſta Schlagi, zyhlekryjerja na Židowje, ß. — Marja Jenny, Bjedricha Auguſta Scholty, khěžerja a pjekarja na Židowje, dž. — Bjedrich August, Korle Auguſta Pjetſchki, wobydlerja pod bórklinom, ß. — Wylem Max, Jana Korle Kſchižanka, cžěßle na Židowje, ß. — Jan August, Handrija Małcharja, murjerja w Džěžnikezach, ß.

Katholſka cyrkej: Hańža Marja, Mikławſcha Müllera, kublerja w Sſkonej Borſchczi, dž. — Alexander Max, Jana Albinuſa, krawza, ß.

Zemrjeći:

Džeń 21. auguſta: Henrietta Auguſta, Mateja Lowki w Zymplu, dž., ßłužobna džowka w Němßezach, 14 l. — 23., Madlena rodž. Großez, Michaka Neitſcha, tachantſkeho hajnika w Čžornych Noßlizach, mandželſka, 72 l. 8 m. — 27., Khryſtiana rodž Kſchižanez, Handrija Schuſtera, ſahrodnika w Hownjowje, mandželſka, 37 l. — 2. ſeptembra, Marja Amalia, Pětra Brody, wobydlerja, dž., 1 l. 10 m. — 4., Erneſtina Klementina, n. dž. w Bórku, 3 n. 2 d. — Hana rodž. Schokczij, Michaka Möhna, wobydlerja, mandželſka, 51 l. — 9., Jan Bóhuwěr Ernſt Rychtaŕ, rycžnik a ßudniſki direktaŕ, 62 l. — Franz Pawoł, Korle Auguſta Rjeka, wobydlerja, ß. — 10., Michał Schkleńczeŕ, wobydleŕ, 71 l. — 12., Hana Khryſtiana rodž. Schokczij, Jana Auguſta Förſtarja, wobydlerja na Židowje, mandželſka, 44 l. 8 m. — 18., Jurij Ssmoka ſ Horneho Hunjowa, wobydleŕ w Małym Wjelkowje, 35 l. 5 m. 19 d. — 19., Handrij Wagner, wobydleŕ w Hrubocžizach, 52 l.

Budyſka
filiala hornołužiſkeho banka w Žitawje.

My **pjenjeſy k ſadanjenju** horjebjerjemy a dawamy ſa nje hacž na dalſche

pſchi 12měßacžnym wupowjedženju 4½%
„ 6 „ „ 4%
„ 3 „ „ 3½%
„ 1 „ „ 3%
pſchi krótſchich wupowjednych cžaßach, haj pſchi **wſchědnym** naſadpłacženju 2½%

lětneje danje.

W Budyſchinje, w auguſtu 1872.

Filiala hornołužiſkeho banka w Žitawje.

Reinhold Hartmann jun.

w Budyſchinje

23 **na ßerbſkej haßy** 23, na rožku **butroweje haßy**

porucža ßwój bohacže ſrjadowany **ſkład najnowſchich naſymſkich a ſymſkich rubiſchczow** połwołmjanych a zylewołmjanych, wſchelake draſczeniſchcža, czijſchczane barchenty, barchenty k podſchiwkam a kalmuki, wſchelaki double k ſymſkim ßuknjam, pelzowe poczehnjenja ſchěre, brune, czorne a ſelene, ⅝ a ⅞ ßmuhate lama, katuny we wſchěch barbach atd. atd. k dobroczíwemu wobkedžbowanju.

Wſchě družiny žonjazeho wobleczenja ßo w najkrótſchim cžaßu po měrje najtuniſcho wobſtaraja.

ff. **zokrowy ſyrop**, punt jenoż 20 np.,
zokor, punt po 54, 56, 60 np.,
wulkoſornjaty rajß, pt. po 18, 20, 24, 30 np.,
khoſej, punt po 10, 10½ a 11 ngl.,
raffinirowane ſchleſynſke **ßwěczenje**, pt. po 48 np.,
nowe połnojereje,
ßuſchene jereje, kožde džeń nowe, po najtuniſchich płaczíſnach,
palenz we wſchěch druzinach,
tobak a cigarry we wulkim wubjerku
porucža k dobroczíwemu wobkedžbowanju

Na Židowje cžo. 238.

E. Purſcha,
firma: Anna Teutſcher.

W Dobraſchezach pola Delneje Hórki je žiwnoſcz cžo. 3 ſ 8 korzami leżomnoſczow, bjes wumjenka, ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche cžo. 9 tam ſhonicz.

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzký w Bremenje je mje tuhy jaka wuczahowanskeho agenta postajicz daka a ßo ja teho dla wschitkim, kiž chzedźa ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pschesßydlicz, k najpodwolnischim ßkužbam poruczam, s tym ßlubjenjom, so budu kóždeho wuczahowarja najtunischo a najßwérnischo na město jeho požadanja wobstaracz pytacz.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Powschitkomna aßekuranza w Triesczje

(Assicurazioni Generali)

sawěsczuje pschi **rukowanskim fóndsu** wot:

32 millionow 128,481 schěßnakow 11 krajzarjow awstr. czißka

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja wschěch družinow** pschi **wohnjowu schkodu;**

b) posticzuje sawěsczenja na **žiwjenje człowjekow** na najwschelaksche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kouranczu.**

Towarstwo wupłaczi w lěcze 1870 sa 12,228 schkodowanjow summu wot 4 millionow 929 tyßaz 316 schěßnakow a 20 krajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Ketlizach.
Jan Noack w Drjeczinje.

Mój skład

czaßnikow (segerjow)

na snutskownej lawskej haßy podla tórma

je najbohatscho srjadowany a ja teho dla wulki wubjerk wschelakich czaßnikow, budzerjow, hrajatych tyskow atd. atd. atd.

najpodwolnischo poruczam.

Kóždy czaßnik je derje wotczehnjeny a ja sa dobre hicze 1 hacz 3 léta rukuju.

☛ Tez pschispominam hischcze, so ßym ja **serbskeje** ryczeje tak derje mózny, kaž němskeje.

S poczesczowanjom poruczam ßo

J. G. Schneider,
czaßnikar.

Sstyschny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu sahoji hłuchosci, hdyž pschinarodzena njeje a wotwobrocza wěsce wschitke s czeßkim ßłyschenjom sjenoczene njespodobnosce; flacon sa 18 nßl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Linka.**

Lanu a rapsowu muku

saßo pschedawa **A. Krüger**
na sadnej bohatej haßy.

Aukzia.

Pschichodneho

2. oktobra t. l., ßrjedu

a po dobrosdaczu tez na ßlédowazym dnju (schtwórtk) budże ßo pschese mnje dale w sali tudomneje měschczanskeje pinzy rano wot 9. hodzinow wulka dzělba wschelakich hischcze dobrych a kmanych pschedmjetow, jako: möble, poßleschcza, schpihele, stolzy, wobrasy, koža, matrazy, schkleńczane, steingutowe, horncžerske a porzellanowe ßudobje, kuchinska, hospodarska a domjaza nadoba, schaty, drasta, knihi, blesche atd. sa hotowe pjenjesy na pschesßadzowanje pschedawacz.

Wospork, 24. septembra 1872.

Ryczník **Martini.**

Dwě dzowzy,

jena mlokowa a jena hródzna dzowka ßo hnydom abo hacz do hód sa dobru sdu sa knjezim dworje w Nadzanezach pytatej.

Dwaj abo tsja

s dobrymi wopißmami wobstarani konjazy wotroczzy, kaž tež tsi dzowki móza na knjezi dwór w Sarhczu bórsy abo k nowemu létu ßkužbu dostacz.

400 toleŕ

je 1. januara 1873 k wupozczenju. Wscho dalsche je shonicz pola swudowjeneje Pannachowej na ßerbskich hrjebach czo. 546.

Prawdźiwa Glöcknerska hojata a cžehnita žałba, se schtemplom M. Ringelhardt wuhotowana, dla swojeje **wožebnejej** hojazeje mozy swětosnata, so sa błědowaze cžerpjenja porucža, jako su:
wicž, drjenje, podagra, rheumatismus w shibadkach, koscžožeř, karbunkel, jětšenje, šucha a mokra lischawa, kurjaze woka, wosabjenje, wopalene stawy,
kaž tež wschě
wotewrjene, so jětšjaze, rosschódne, syfilitiske bolaze a cžerpjenja, nabubnjenje sakow atd.
Tež najstarschu schkodu tale žałba sahoji.
Sa 2½ nßl. dostacž w **hrodowskej** kaž tež w **měschczańskej haptyzy** w Budyschinje.

Kupowanje žołdžow.

S tutym k nawjedženju dawam, so ja žołdže po najwyschschej płaczišnje kupuju.
W Njeßwaczidle.
Jurij Lehmann, pjekarski mischtr.

Souche drožđže

wschědnje czerstwe a po kotrychž so derje hiba, porucža
J. G. F. Niecksch.

Wot dženßnischeho dnja kupujemy rjany, dobry jeczmjeń, a so poskiczenja w comptoiru nascheje piwarnje horjebjeru.
Piwarska kommuna w Budyschinje.

Jeneho krawskeho pyta J. Grems w Kschiwej Borschczi.

Wossewjenje.

Najlěpschi tołczeny safran k barbjenju tykanzow,
najlěpschi **korjeński wolij** (Gewürzöl) bleschku po 2½ nßl.,
najlěpschi **citronowy wolij**,
äther se schmrěkoweje jehliny psche rheumatismus, blescha po 3 nßl.,
tanninowe, selowe, schwablowe, kokmasowe a glycerinowe mydło
najpodwolnischo porucža
hrodowska haptyka.

Skótny pólver s czerstwych selow,
Korneuburgski skótny pólver,
Pólver psche kólku,
Pólver psche pripotawu proßatow,
Lockwitzski balsam,
Zischankowy satsowy pólver
porucža **hrodowska haptyka**
w Budyschine.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
14. septembra 1872.

Dowoz: 6151 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	niższa.			wyšša.			najniža.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża 50 kilogr.	4	5	—	4	20	—	4	8	—	4	20	—
Rožka = =	3	2	—	3	5	—	3	4	—	3	5	—
Jeczmjeń = =	2	16	—	2	20	5	2	20	—	2	22	—
Wowß = =	1	28	—	2	—	—	2	—	—	2	1	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	4	27	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka =	5	20	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane symjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 =	—	25	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—
Zent. syna =	1	—	—	1	2	5	—	—	—	—	—	—

Wczera płaczesche w Barlinje:

spiritus 22 tl.—24½ tl., pschenża 66—90 tl., rožka 40—59 tl., rěpikowy wolij (njeczischczeny) 23½ tl. — nßl.

Czahi po želesnizy:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodžinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.: w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjeczor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3⅓ 80½ B., 1847 4⅓ 97 G., 1856 4⅓ 97¼ G., 1870 5⅓ 105 B., prjed. sakš. schles. žel. akz. 4⅓ 101 B., prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5⅓ 101 B., landrentenbr. 3½⅓ 86 G., kuž. pfandbr. 4⅓ wupowjedžne.— do. 4⅓ njewupowjedžne 95 G. — Akzije: Lipsko-draždž. 247 bz. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakš. bank 167 B., hornokuž. bank 108 G., winske bankowki 91¼ (18 nßl. 2½ np.)— Lubijske — Budyske papjerniki 156 bz., sebn. pap. 111 B., s. masch. fabr. Hartm. 114 B., budyske šukn. a wulkomłynske akz. 95 G., kuž. masch. fabr. B. 112.

(K temu cžißku jena pschiloha.)

Nakładnik: J. E. Smolek. Ćišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Železolijernja a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje blisko dwórnischcza

porucza knjesam ratarjam swoje zyle wubjerne

ratarske maschiny wschěch druzinow

a cžini jich wosebje na swoje

mlócžate maschiny

s witymi biczemi s kowaneho zelesa kedzbnych.

Tute wumlócža do **cžista** sorna se słomy, **bjes** rosbicža sornow, tak so móže so žito, s tajkej maschinu wumlóczene, **nanajlěpje** k wuswyczu nałožicz.

Wopisma:

Sjawnje pschipósnacže. Podpisani kublerjo cžuja so nuczeni, knjesomaj Goetjes & Schulze wobswědzerjomaj zelesolijernje a fabriki ratarskich maschinow w Budyschinje, najwjetsche pschipósnacze dacz sa žitowe, mlócžate a sykanjowe maschiny, kotrez su wot njeju kupuli. Wosebje su žitomlócžate maschiny s witymi zypami jara praktiszy konstruirowane a mlócža wone wschě žita, jako: dzeczel atd. se słomy wosebje cžisce, njewobschkodza sorna, tak so sy jenoz žito s maschinu mlocžene, wuswywali. My mózemy teho dla knjesow **Goetjes & Schulze** sa jeju ratarske maschiny najwjetsche pschipósnacze wuprajicz a zadamy tez, so by wonaj tajke nasche pschipósnacze jeju maschinow sa wschěch kublerjow wosjewikoj.

Julius Hoentscher w Klein-Neudorfje p. Grottkau, Carl Müller w Halbendorfje p Grottkau, Corl Scholz w Tarnau p. Grottkau, G. Sambal w Tharnau p. Grottku atd. atd. atd.

Dalsche referenzy: ryczerkubler O. Höhnel w Ullbersdorfje p. Sebniz, kubler Schreiber Zarkach, ryczerkubler Dilling na Bynjezach, kubler Beer w Sczijezach, ryczerkubler Schmidt nad Hósnizu, kubler Bjebrach w Trjebjeńzach, kubler Fanhauer w Bobolzach, kubler Kober w Hornej Kinje, ryczerkubler Tholuck nad Wyssokej, hosczeńzar Gutscha w Wosporku, J. Lippitsch w Schěrachowje, O. Claus w Dalizach, kubler Guda w Dalizach, J. Seiler w Hornej Borschczi, kubler Schokta w Hrubocžizach, kubler Jakub Pjech w Sczijezach, Mikawsch Robel w Czornezach, kubler Wawrik w Nuknizy, kubler Lorenz w Dalizach, kubler Běbrach w Lejnje, k. Lukas w Khorjezach, ryczerkublerski najeńk Gutha w Njeswaczidle, kubler Schlötzer w Rakojdach, ryczerkubko Jamno, kubler Schorsch w Jeńkezach, J. Adler w Radworju, Pětr Kschižank w Budestezach, kubler Žur w Njebjelczizach, kubler Simon w Debßezach.

Knjesomaj maschinyfabrikantomaj **Goetjes & Schulze** w Budyschinje na jeju požadanje rad wobswědczam, so srěnja mlócžata maschina, mi wot njeju twarjena, wschitkim sdobnym požadanjam dosez cžini. Wona **rosdzěla** sorna, słomu a pluwy, **kosby cžisce** wumlóczi a sorna **njerani**, je **sylnje** a derje twarjena a ma **lohki** a měruy khód, tak so mozu tón fabrikat **kózdemu** porucžicz

Ryczerkubko Demjany, 20. januara 1869.

Theodor Lantz.

Knjesej maschinyfabrikantaj **Goetjes & Schulze** w Budyschinje staj mi mlócžatu maschinu srjedzneje wulkosce natwarikoj, kotraz w nastupanju **lohkeho, měrneho hicža** mojim žadanjam **dospokuje** dosez cžini. Ja mózu teho dla jeju fabrikat knjesam ratarjam jenoz najlěpje porucžicz.

Ryczerkubko Krakezy, 26. junija 1869.

Bruno Menzner.

Ja niżepodpisany s tutym wobswědczam, so staj mi knjesej **Goetjes & Schulze** w Budyschinje mlócžatu maschinu natwarikoj, s kotrejż sym w tych tsjoch létach, hdzeż ju trjebach, **hzle spokojeny**, schtoż s tutym po prawdze wobswědczam.

W Bělczezach, 15. junija 1871. **Jan Rěsak.**

S poknej spokojnosczu mózu mlócžatu maschinu s göpelom, s fabriki ratarskich maschinow **Goetjes & Schulze** w Budyschinje kupjenu, wschitkim kollegam, kiż chzedza mlócžatu maschinu, wschě požadanja dopjelnjazu měcz, najlěpje porucjicz.

W Hornej Kinje, 16. junija 1871.

Handrij Döcka.

Wucžah: Moja parna maschina cžěri pódla s gratowym powjasom mlócžatu maschinu, wot kk. Goetjes & Schulze twarjena, kotraż w nastupanju lokeho měrneho hicža, cžisteho mlócženja a hewak lěpscha bycz njemóże atd. atd.

W Huszy. Hrabja **Schall.** E. Ullrich, inspektar.

Wopisemo. Tej s maschinytwarjernje knjesow **Goetjes & Schulze** w Budyschinje nasymu 1870 kupjenej mlócžatej maschinje cžo. 2 mózu jenoz najlěpsche wopisemo dacz, pschetoz pschi cžistym mlócženju je wona tez jara twjerda, dokelż pschi posleuim mlócženju pscheńzy twjerdy bróniny hósdz psches nju dzěsche, katryż wona na kruchi sbi a jej pak to niczo njeskodzesche. Tuto wobswědcza

Grottau, 14. februara 1871.

G. Groß, měschczanski starschi.

Jedyn wajchtar

starschich lět so k nowemu lětu 1873 na knježi dwór w **Ssmochczizach pyta.**

Jedyn **krawski** móże pschi dobrej sdżi a traja;ym dżěle hnydom město dostaci pola J. Schotty (Schulze) cžo. 390 pscheb garbarskimi wrotami.

K naſymſkim ſhywam

poruczam ja knjeſam ratarjam mój ſkład

parjeneje koſczíny (ff. gedämpftes Knochenmehl,)
kißaneje koſczíny (fermentirtes Knochenmehl,)
czíſty peruanſki guano,
nadkoſczan (Superphosphat) ſ **Baker-guana a ſe ſpodia,** kaž tež
ammoniakowy nadkoſczan (Ammoniak-Superphosphat)

pod rukowanjom dobroſcze po najtuniſchich płaczíſnach a pſchiſpominam hiſchcze, ſo ma kóždy mojich czeſczenych wotebjerjarjow to prawo, ſo ßmě ßebi hnójne ßrědki, wote mnje kupjene, darmo w ſpytanſkej ſtaziji w Pomorezach pſchepytacz dacz.

W Budyſchinje w ſeptembru 1872.

W. Mattheis
podla hotela k winowej kiczi.

Němſki Phönix,

ſawěſczaze towarſtwo w Frankfurczej n. M.

Sakładny kapital:	tl.	3,142,857,
reſerve-fonds:	"	827,619,
dokhody prämijow a danje: . .	"	989,572,
ſawěſczenja w mozy w lěcze 1871:	"	597,643,002.

Dokelž je knjes **A. Sieus** w Budyſchinje po pſcheczelniwym wujednanju agenturu **Němſkeho Phönixa**, ſawſczazeho towarſtwa w Frankfurcze n. M. ſkožił, je tutu

knjes **Ewald Braun**, pſchekupz w **Budyſchinje**

wote mnje pſchepodatu doſtał.

Němſki Phönix ſawěſcza pſche **wóhnjowu ſchkodu** mobilije, twory, fabrikſki grat, polne wupkody w bróžnjach a fajmach, ſkót a ratarſke pſchedmjety wſchěch družinow po wſchomóžno tunich, **twjerdych** prämijach, tak ſo ßo na žane waſchnje niczo dopłaczowacz njetrjeba.

Proſpekty a formulary ſa ſawěſczenja ßo kóždy czaß darmo dadža, tež je knjes Braun k kóždemu dalſchemu wukaſowanju hotowy.

W Lipſku, w ſeptembru 1872.

Philipp Asmus,
generalny agent Němſkeho Phönixa.

Na horejſche woſjewjenje džiwajo poruczam ßo czeſczenym wobydlerjam Budyſchina a wokolnoſcze k horjebranju

ſawěſczenjow pſche wóhnjowu ſchkodu

po twjerdych wſchomóžno tunich prämijach ſa Němſki Phönix, ſawěſczaze towarſtwo w Frankfucze n. M. ſa Budyſchin a wokolnoſcz.

W Budyſchinje, 15. ſeptembra 1872.

Agent
Ewald Braun.

---

268. Na jerjowej haßy 268.

Pſchedcſchežnikowa fabrika

M. Schmidt

poručza ßwój najwjetſchi ſkład **pſchedeſchežnikow a ßłónczníkow (po jenotliwym a w zhłym)** wſchěch wulkoſczow a najlěpſcheje dobroſcze po wo prawdze najtuniſchich fabrikſkich płaczíſnach.

Tež ßobotu na wikach pſchedawam a je moja buda na firmje ſnajomna.

Wſchě porjedženja a poczehnjenja wotnoſcenych pſchedeſchczníkow a ßłónczníkow ßo ſtajnje ſpěſchnje a najtuniſcho wobſtaraja.

S poczeſczowanjom
horejſchi.

Nakładnik: J. E. Smolek. Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 40. 5. oktobra. 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych zrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. posće 8½ nsl.

Wopschijecze: — Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Hnaschez. S Delneje Hórki. S Kupoje. S Nakez. Se Sderja. S Ketliz. S Delneje Bukojny. S Luha. — Pschilopk. — Něschto wot mißionstwa. — Nawěschtnik.

K nawjedženju.

Ezi ßami czeszczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedza sa nje na schtwórte schtwórtlěto 1872 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadza. Ezi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjesez dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacz. Na schtwórtlěto płacza tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tez wjazy njepłacza hacz na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schwórtlětnje jenoz 13 np.

Redakcia.

Sstłyschny wolij

wot haptykarja C. Chopa w Hamburgu sahoji hłuchosez, hdyz pschinarodzena njeje a wotwobrocza wěsze wschitke s czeżkim ßkyschenjom sjenoczene njespodobnosze; flacon sa 18 nßl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Linka.**

Na mjaßowym torhoschczu może jena pilna a ródna ßkużobna holza hnydom do ßkużby stupicz. Wscho dalsche tam delka w khlamach.

Psched někotrym czaßom je ßo jena wobrucz s wosoweho koła na puczu s Psowjow k Drobam namakała a może ßo pola młynka Handrija Panosche we Łasu saßo dostacz.

Dobru twjerdu

aktowu papjeru,

kiž ßo jara derje pschi tykanzypjeczenju trjebacz hodzi ma po centnarjach, kaž po jenotliwych knihach na pschedań

Moritz Lehmann,

mydłowy fabrikant na bohatej haßy.

Sołu (Aescher)

k hnojeju, w kotrejž je wjele kalka wopschijateho, poruczа najtunischo **Moritz Lehmann,**

mydłowy fabrikant na bohatej haßy.

Czo. 32 Serbskich Nowinow ßo we wudawarni saßo kupuje.

W Czornjowje czo. 10 je **hospoda** sa jeneho schewza k pschenajeczu.

Souche drozdże

wschědnje czerstwe a po kotrychž ßo derje hiba, poruczа

J. G. F. Nieksch.

Najnowsche.

Hala, 2. oktobra. W dżenßnischim poßedżenju němsko-evangelskeje shromadżisny ßo wobsankny, so by ßo na khěžora petizija poßłała, w kotrejž ßo proßy, so bychu w němskim khěžorstwje tez wschě evangelske zyrkwje ßwoje sastupjenje dostałe.

Worms, 2. oktobra. Dżenßnischi pjeczdżeßałětny jubiläum k dopomnjenju na saloženje evangelskeje unirowaneje zyrkwje w Rheinheßenskej ßo na ßwjedżeńske waschnje wotdżerża. Město bě s khorhojemi wupyschene. Ezi, kiž pschi tutym ßwjedżenju rycze dżerżachu, prajachu, so je nusne, so by ßo powschitkomna němska unirowana zyrkej saložiła.

Konstantinopel, 30. septembra. Něhdże 3000 Czernohorjenjow je 27. septembra turkowsku wjeß Kolaschiń nadpanyło a tam 18 Turkow satsělilo. Sultan je na telegrafiskim puczu wot czornohórskeho wjercha khostanje winowatych a samjesowanje dalscheho tajkeho skutkowanja żadał, hewak wón turkowske wójsko na Montenegro poszele.

Mnichow, 1. oktobra. Kral je knjesa Pfretzschnera sa ministra kralowskeho domu a s dobom sa ministerpschedßydu powjenował.

Swětne podawki.

Sakska. Jeho majestoscz kral Jan je fabrikskemu dźěłaczerjej Magerej w Pokcznizy a tkalzej Maucke w Oderwitzu ßlěbornu, k albrechtskemu rjadej ßkuschazu medaillu spožczik.

Kral a kralowa ßo ſ genuesiskej wójwodku o jeje ßynom, prynzom Domaschom, 5. oktobra ſ Pilniz na hród Weesenstein pschesydlischtaj.

W nastupanju lipskeje maßy ßmy shonili, so je ßo koża saßo w pkaczisnje powyschika a so budzemy drje po tajkim wobucze saßo drózscho kupowacz dyrbjecz. — Ssukno je nimale pschi starej pkaczisnje wostako, wschelake druhe wézy ßu pak tez drozsche, hacz na poßlenjej maßy běchu.

W Lichtenawje je ßo 26. septembra Leistnerez burske kubko a Hergertez kowarnja wotpalika, pschi czimz je ßo dźěłaczer Reichenbächer ßobu spalik; nasajtra w nozy je pak woheń w Bernsdorfje pola Moritzburga twarjenja 7 kubkow do procha a popjeka pschewobroczik. Tón ßamy dzeń wotpalichu ßo w Ruppersdorfje Deutscherez domske, w Seitendorfje Spantigez domske a w Jonsdorfje khéza tkalza Paula.

Prußy. Barlinske nowiny powjedaja, so budze najskerje na tobak wyßoki dawk połoženy, a wone ßo dziwaja, so pschi tym, so dotalne dawki pschezo wjaz wunjeßu a ſ Franzowskeje tak satraschnje wjele pjenjes do kraja pschińdże, w Němzach tola hischcze na nowe dowki myßla.

Po dołhim czakanju je nětko tola tak daloko pschischko, so je pozczonk a, poßlenjeje wójny dla sczinjena, skónczinje wupowjedżena a so my tak k nowemu létu dołh wot něhdże 120 millionow wotbudżemy, kotryż ßmy hacz dotal sadanicz dyrbjeli. Wón ßo ſ wójnskeho sarunanja sapkaczi, kotrez ma Franzowska dacz.

Ministerstwo je ermelandskemu katholskemn biskopej Crementzej wosjewiko, so wón nětko žanu sdu wjazy njedostanje, dokelz, kaz ministerstwo praji, krajnym sakonjam dospołnje poßkuschny njeje. Ministerstwo chzyschе tez, so byh jemu wsche liskupske a duchownske skutkowanje sakasane byko, ale khéžor-kral to pschiswolik njeje. Biskop Crementz mějesche něhdże 23,000 toler létnych dołhodow, kotrez wón nětko shubi.

W Düppelu a Arnkielu buchu 30. septembra te wopomniki, kiz ßu tam k dopomnjenju na dobycza w němsko-danskej wójnje stajene, na pěkne waschnje poßwjeczene, pschi czimz general Manstein khwalobnu ryczz dzerzesche.

Pruski minister kultnßa a sjawneho wuczeństwa je pschikasak, so schulerjo gymnasiow a druhich wulkich schulow ßobustawy tajkich towarstwow byczz njeßmjedża, kotrez ßu k podpjeranju teho abo druheho wotdźělenja kscheszczijanskeje zyrkwje sakożene.

Khéžor-kral w tu khwilu w Baden-Badenje pschebywa. — S khoroscżu prynza Albrechta ßo ani k lépschemu ani k hórschemu pschewobroczilo njeje.

Awstria. W pokodnischej stronje Wuherskeje ßu w nalěczu pola wjele njedżel sa ßobu powodżene byke, tak so ßu tam żita wschě kónz wsake. Duż tam srudnej symje napscheczіwo du. W ßamym torontalskim wokrjeßu je psches million kórzow żita mjenje a burja tam żane sorno k wußywej nimaja.

Khéžor Franz-Josef je wschitkich wjerchow, kiż pschi tskhéžorskim sjéżdże w Barlinje běchu, na wulku wustajenżu pscheproßyk, kiż ßo w lécze 1873 we Winje smeje. Wón je ſ dobom proßyk, so bychu tam woni jeho hoscżo byli.

Rußowska. Ruski khéžor je wóndano pschi rosryczowanju ſ Djemil-paschu nětkotry krócz to požadanje wuprajik, so bychu ßo pscheczelniwe wobstejenja bjes Rußowskej a Turkowskej dale a bóle poßylnike. Ruski wulkoknjas Konstantin bórsy do Konstantinopla pschijédże. — (Djemil-pascha bě wot turkowskeho sultana poßkany, so by ruskeho khéžora na jeho puczu do Livadije w mjenje sultana postrowik. Djemil-paschu je na jeho domojpuczu na jenym dwórnischczu galizіskeje żelesnizy njejapzy Boża ruczka tak ßylnje sajaka, so wón hnydom morwy wosta. Jeho czéło je psches Win do Konstantinopla poßkane. Pschi nim bě jeho 14létny ßyn. Djemil-pascha bě minister swonkownych należnoscżow a prjedy turkowski poßkanz w Parisu.)

Franzowska. Franzowske wójsko je w poßlenjej wójnje něhdże 8000 koni shubiko. Něhdże 2000 je nětko w Franzowskej ßamej kupjenych a 4000 ma ßo jich skerje a lépje a 2000 posdżischo we wukraju kupicz. Konikupzy, kiż ßu wobstaranje teje należnoscje na ßo wsali, ßu ßo ſ wjetscha teho dla do Rußowskeje a Wuherske wobroczili.

Hrabja Arnim, němski poßkanz w Parisu, bě wóndano wot pschedßydy Thiersa na hoscżinu pscheproscheny a je ßo tón ſ nim jara pscheczelniwje rosryczowak.

Schpanіska. Kralowe wójsko je pak saßo jedyn krócz bitwu ſ karlistiskimi sbézkarjemi měko a ßu tuzi czékacz dyrbjeli. Ale pschi wschém tym sbézkarske bandy hischcze pschezo zyle rosehnate njeßu.

Ze Serbow.

S Budyschina. Knjes wodotwarski inspektar baron ſ Wagner tudy je wot němskeho khéžora krónili rjad 4. rjadomnje ſ czerwjenym kschižom w běłym polu dostak, a to sa to, so je ßo w poßlenjej wójnje pschi wothladanju wojakow woßebje staroscżiwy wopokasak.

Wěsty Giebe se Žitawy, kotrez bu, hacz runje prejesche, wot pschißażneho ßuda wóndano teho dla k ßmjerczi wotßudżeny, dokelz jemu winu dawachu, so je ßwojej żonje ſ jédom sawdak, je ßo nětko wusnak, so je to wo prawdże

ſeźinił a jěd do jědźe ßypnył, ſo by tak ßwoju mandźelſku morił.

S Budyſchina. Po powjeſczi, kotruž wóndano doſtachmy, je ßo „Sorabia," to je ßerbſke wotdźělenje pſchi tak mjenowanym łužiſkim prědarſkim towarſtwje w Lipſku ſ nowa ſakoźiło. Jeho ßobuſtawy ßu ſtudentojo duchomnſtwa kk. Rěſbark ſ Běkeje, Miſchnař ſ Wulkeho Radſchowa, Müller ſ Měrkowa a Handrik ſ Kubſchiz.

S Hnaſchez. W najſtwje tudomneho tyſcherja Neſtlera bě ßo 25. ſeptembra palicź poczało; tola by woheń, kotryž bě jedyn 5lětny hólczeź ſe ſapalkami hrajkajo někak ſamiſchkrił, prjedy ſahaſcheny, hacź bě wjetſchu ſchkodu naczinił.

S Delneje Hórki. Sańdźenu njedźelu 29. ſeptembra bu naſcha nowa, lětßa natwarjena ſchula poßwjeczena. Wſcha ſchulſka młodoſcź bě ßo hižom w 1 hodźinje popołdnju w ſtarej ſchuli ſhromadźika, hdźeż běſchtaj tež k. farař Trautmann ſ Maleſchez a k. wucźeŕ Schuſter pſchitomnaj. S nimaj podachu ßo wot tam ſchulſke, ſ wěnzami a khorhojemi pyſchene, dźěczi, kotrymž ßo tež tójſchto wotroſczeneje młodoſcze pſchiſankny, pod ſynkami pěkneje hudźby k knježemu hrodej po kollatora, knjeſa barona ſ Rabenau, kaž tež po knjeſa zyrkwinſkeho radźiczela Jencźa a knjeſa ßudniſkeho hamtmana Michlera, kotrajź wobaj běſchtaj tež na tónle ßwjedźeń pſcheproſchenaj. Jako bě czah pſched nowu rjenje wupyſchenu ſchulu pſchiſchoł, k. murjeŕſki miſchtr Indinger ſ Woſporka, kiž je ju twariŕ, pod někotrymi ßkowami k. kollatorej khěžne kluczе pſchepoda, na czoż tutón bjes druhim rjekny, ſo je nowa ſchula prawa pycha ſa zyłu wjeß a ſo móże ßo k najrjeńſchim wucźeŕnjam we wſchej Hornej Łužizy liczicź. Potom k. kollator k. ſchulſkemu prjódkſtejerjej Kunathej ſ Dobraſchez khěžny kluczь pſchepoda, kiž ſ nim durje wotankny.

W rumnej ſchulſkej ſtwě na to k. farař Trautmann pſched ſchulſkimi dźěczimi a jich ſtarſchimi ryczь dźerźeſche, w kotrejź bjes druhim wukkadowaſche, ſchto ma tajke poßwjeczenje ſchule na ßebi. K jeho ryczi k. zyrkwinſki radźiczel tež někotre ßkowa pſchiſtaji, ſ kotrymiž woßebje na to pokaſowaſche, kak ma wucźeŕ ſchulſke dźěczi k prawej bohabojaſnoczi a k hódnemu žiwjenju nawjedowacź, ſo pak maja jemu ſchulſke dźěczi jeho dźěko a wulku prózu ſ pilnoſczu, kedźbnoſczu a poßłuſchnoſczu połóżicź pytacź. S wuſpěwanjom khěrluſcha „Njech Bohu dźakuje" ßo to poßwjeczenje ſkónczi.

Potom ßo czah ſaßo ſrjadowa a poda ßo wot noweje ſchule pſches hornu wjeß a po knježej haleji nimo hrodu na jenu łuku, hdźeż ßo ſa ſchulſke dźěczi ſchulſki ßwjedźeń wotdźerża. Hacź runje wjedro pſchezo dobre njebě, dha tola ſtajnje wulka radoſcź knježeſche. K ſkónczenju ßwjedźenja ßo czah hiſchcze jedyn króczь pſched hród poda a tam ſ wunjeßenjom tſikróczneje ßkawy knjeſej kollatorej ßwój dźak wupraji.

S Łupoje. Tudomny wubjerk k twarjenju evangelſkeje zyrkwje je nětko leżomnoſcź, 3 kórzy wulku, wot Hendrichez burſkeho kubka ſa 300 toleŕ kupił. Tuta leżomnoſcź ßo k temu jara derje hodźi, dokelź je ſ napſchecza ſchule, tak ſo budźetej potom zyrkej a ſchula bliſko w hromadźe. A płaczińa je teho dla tak niſka, dokelź je ta leżomnoſcź ſa zyrkej kupjena.

S Rakez. W tutych dnjach je knjes referendař Krüger, rodźeny w Porſchizach, na tudomnym ßudniſkim hamcźe faſtupił. Wón je ßerbſkeje ryczе mózny.

Se Sderja. Ssobotu 28. ſeptembra popołdnju je tudomny ſchulſki wucźeŕ k. Jan Sauer wumrjeł a bu ſańdźenu ßrjedu na kſchefczijanſke cźeßne waſchnje na pohrjebniſchczo w Radworju khowany.

S Delneje Hórki ſchulſke kollaturſtwo w němſkich nowinach woſjewi, ſo ma ßo tamniſche wucźerſke měſto 1. novembra ſ nowym wucźerjom wobßadźicź. Naſch dotalny wucźeŕ k. Schuſter mějeſche ßo mjenujzy jako druhi wucźeŕ do Rakez pſcheßydlicź, pod tym ßlubjenjom, ſo tam w ßwojim cźaßu měſto kantora a prěnjeho wucźerja doſtanje. Ale k. Schuſter je ßebi tu wěz w tychle dnjach pjecza hinak pſchemyßlił a dale w Delnej Hórzy woſtanje.

S Ketliz, 19. ſeptembra. Na dźeńßniſchim dnju bě 25 lět, ſo bu naſch nětcziſchi knjes wyſchſchi farař Rencź jako diakonus do naſcheje woßady ſapokaſany. So bychu temu ßwěrnemu a ſaßłużbnemu duchowpaſtyrjej ßwoje ſbožopſchecza k jeho cźeſtnemu dnju pſchinjeßli a jemu ſ dobom dalſchu radoſcź pſchihotowali, běchu ßo knježa ryczeŕkublerjo naſcheje woßady k ſhromadnemu, jemu poßwjeczenemu darej ſjenoczili, kiž w tym wobſtejeſche, ſo jemu jeho ſtudowanſku ſtwu najkraßniſcho wumöblirowachu. Hewak běſche knjes kollator baron ſ Wunſch w Draźdźanach ßam ſa ßo pſcheczelniwy liſt a cźeſtny dar ſe ßlěbora poßłał.

Knjeſa fararja běchu dopołdnja pod pſchihódnym wudawanjom nawabili, ſo bě wón ßwoje wobydlenje na někotry cźaß wopuſchczik, ſo bychu ſ pomozu jeho ßyna rjane pſcheměnjenje na farje dokonjeli. Jako bě dom ſ pletwami a wěnzami nutſka a wonka wupyſcheny a ſtudowanſka ſtwa ſ nowej nadobu wuhotowana, bu knjes farař pſchi ßwojim domojwróczenju ſ wutrobnej ryczu jeneho ryczeŕkublerja witany, pſchi czimž ßo jemu horzy dźak ſa jeho dołholětne ßwěrne a ßebje ßameho ſaprěwaze ſtutkowanje we woßadźe wopraji. Wón bě, kaž bě ſjawnje widźecź, wot teho jara pſchekhwatany a wutrobnje hnuty.

Tón ßamy dźeń pſchińdźe hiſchcze wjele ſbožopſchejazných liſtow a rjanych darow wot dalſchich ſaſtojniſkich bratrow, pſcheczelow a ſnatych, tež doſtachu ßo k. fararjej wſchelake ertne ſbožopſchecza wot ßobuſtawow woßady.

My pak k temu wſchemu to naležne požadanje wuprajimy, ſo by tuteho doſtojneho a ſaßłużbneho dźěkacźerja ſa Boże kraleſtwo tež Boże žohnowanje w jeho ſtutkowanju hiſchcze prawje dołho bohacze pſchewodźało!

S Delneje Bukojny. W nastupanju tudomneho kublerja M. Nowotnika, kiž bě 15. septembra do Niskeje po kalk jěł a so wot tam njewróćił, smy sčyscheli, so su jeho wós a konje 16. septembra w nozy njenadžujzy w Rengersdorfje psched piwarzowym dworom nadeschli. Rengersdorf je wjeß bjes Niskej a Shorjelzom a njedaloko Rengersdorfa leži wjeß Luka, hdjež wěsty Wolbermann abo Wolfermann bydlesche, na kotrehož tukachu, so je Nowotnika stónzowak. Wón je so, kaž so sda, najskerje winowateho cžuł a sebi teho dla sam žiwjenje wsak, pschetož jako jeho tam 20. septembra žandarm s Nowotnikowej wudowu a s jeho synom, kaž tež s dwěmaj druhimaj pytacž pschindže, dha wón hižom morwy w kaschczu leżesche.

Hdže pak je Nowotnik wostak, dha hischcze shonili njeběchmy, jako tele rynczki pišachmy.

S Luha. Jako psched někotrym cžasom bliško nascheje wsy wotawu džěkachu, dha jim tam wosy, kiž mějachu swoje hnězdo w jenym prochnawym dubje, jara klubu cžinjachu. Duž je jedyn wotroczk s teho duba wukuricž pytasche, schtož drje so jemu tež někak radži. Ale wón bě potom zahle prochnawe drjewo sahasnycž sakomdžik, s cžehož so sta, so so tón dub s jasnym pkomjenjom palicž pocža a bě wohenj tak wulki, so s njeswaczilskej sykawu na haschenje pschijědžechu. Tón wotroczk je pak pjecza teje wězy dla do sudniskeho pschepytanja wsaty.

Přilopk.

* W Draždžanach bu w tychle dnjach konjaza želesniza wotewrjena. Wona so teho dla konjaza mjenuje, dokelž po tymaj želesnymaj kolijomaj, kotrejž stej jako nowa droha po Draždžanach położenej, wosy, wot konjow cžehnjene, jěsdža.

* W Londonje je 20. septembra mjersko a 23. t. m. bě tam sasso tak syma. W Leicestru so 21. septembra pschi sylnym hrimanju snëh a krupy džěchu.

* Jako chzyschе 16. septembra cžah s dwórnischcža w Bray (w Schottskej) wujěcž, dha parny kotoł lokomotivy se satraschnej mozu roslecža. Lotomotivowodžeŕ a tepjeŕ buschtaj na měsce sarazenaj a dwórnischczo bu po wulkim džele spowalane. Schkoda je jara wulka.

* We Lwowje (Lembergu) w Galiziji su někotsi ludžo na kholeru wumrjeli.

* W Indiskej tamnischi pohanjo pjenjesy k temu hromadža, so bychu swojim krajanam, kiž w Jendželskej bydla, w Londonje dwaj pohanskej templej natwaricž dali.

* S kerkonoschskich hor (Riesengebirge) pišaja, so su tam najwyschsche wjerschki hižom někotre dny se snëhom pokryte.

* Se Skuratowa na moskowsko-kurskej želesnizu pischu, so je tam 3. septembra snëh panył a hacž na druhi dzeń leżo wostak.

* Po powjesczach ruskich nowinow su so w Kawkasu w měsazu auguste nimale wschě wulke lěsy na prawym brjohu rěki Kury wotpalike. W džawachoscžinskim lěsu je so kruch wot 1 mile dołhosce a połmile schěrokosce spalik.

* Sserbski wjerch Mikan je se swojich samsnych pjenjes 3 stipendija k sdžerženju 3 studentow na wyssokej schuli w Belgradze wustajik.

* Do Havra su wóndano 300 wucžahowarjow s Elsasa a Lothringskeje pschijěke, so bychu so do Ameriki pscheswydlili. (Němzy bycz nochzedža, ale w Franzowskej so jim tež bydlicz nochze.)

* Bamžowy bratr, hrabja Josef Mastai Feretti, je wóndano wumrjeł.

* W Miskolczu (we Wuherskej) dyrbjachu cži, kiž tam wóndano po želesnizy pschijědžechu, tsi hodziny we wosach wostacz, prjedy hacž smědžachu wustupicz. Mjenujzy tam bě telegrafirowane, so su tsjo paduschi ministrej Andrassyjej 7000 schěsnakow kranyli a najskerje s tutym cžahom wotjěli. Dweju paduchow tež nadeńdžechu ale tón tsecži bě někak czeknył.

* We Wrótsławju (Breslau) je sebi polizia jedyn nowowunamakany mlókomerjeŕ kupika, s kotrehož pomozu so jara lohko sposnacz da, hacž je mloko dobre abo falschowane. Někto tam poliziſtojo mlokopschedawarjow wopytuja a s tutym mlokomerjerjom mloko pschepytuja. Falschowane mloko so hnydom do wonzucha linje.

* Jako wóndano w Irfurtez papjerniku w Hirschbergu jena žona stare papjery wubjerasche, jej jedyn kouvert do ruki pschindže, w kotrymž bě jedyn list a sa 6 stow papjerjanych pjenjes. S tuteho lista hodzesche so sposnacz, komu su te pjenjesy skuschake a wobsedzeŕ papjernika je poruczik, so by tutón swoje pjenjesy dostał a namakarka swoje sakonske pjenjezne myto.

Něschto wot mišionstwa.

Mišionaŕ Ochs, kiž psched 30 létami do Indiskeje wón cžehnische, so by bjes tamnischimi pohanami kschescžijanstwo prědowak, je so na někotre cžas do Europy wróćił, so by tu wot swojeho džěła wotpocžnył. Ale wón tež tudy léni sedžecz njemóże, ale je tu a tam mišionske hodziny dzerzak. Wón je pschi tym wjele poskucharjow měł a sa mišionstwo smilnych darow bohacze dostak. Hdyž wón nětko sasso k swojim Indiskim domoj pschindže, dha budža jemu prawje saki wobmasowacz, hacž tam žane knižki nima, kiž wot teje wulkeje wjeczerje powjedaja, na kotruž su woni tež pscheprosceni, hacž runje wo Božim skowje hischcze niczo njewjedža. Jich zadanje je pak wulke, so bychmy jim k sbožnosczi pomhali a jim něschto sobudželili.

Kajki testament pak budža cžile, kiž su pomhali jim jich nusu njesczi, w njebjesach namakacz, to so njeda pschirunacz. Hdže pak cži wostanu, kiž su měli wjele

bohaſtwa a njejßu niczo na ſahnacze pohanſtwa wažili, ale ßu byli kaž tón bohaty muž, abo ßu ßwoje herbſtwo tajkim wotkaſali, kiž ſ tajkim herbſtwom po jich ßmjerczi hrěſcha, jedyn na to a druhi na druhe waſchnje. Duž to kóždy derje wopomń, pſchetož my wjazy, hacž jedyn krócz, na ßwěcze njejßmy.

Nichtón njeje hłódniſchi a nichtón njeje laczniſchi ſa tym, ſo bychu ſbóžni byli, hacž czi wboſy pohanjo, kiž maja wjele tawſynt pſchibohow. Wopomń kóždy derje tónle ßud, kiž na naß pſchińdże, jeli njejßmy pohanam k ſbožnoſczi pomozni byli. Teho dla bě to jedyn prawy teſtamentczinjeŕ, kiž pſched nĕkotrymi lĕtami w Čornjowje wumrje, jako bě prjedy nĕſchto hódne ſa mißionſtwo wotkaſak. Tón ßo tym mudrym knjeznam runaſche, kiž dżĕchu ßwojemu nawożemi napſcheczziwo.

Kajka je to wjeßoka muſika a trunow hracze w njebjeßach, kiž ßo wopißacz njeda, ſo mózemy prajicz:

Rosnjeßmy czeſcz Bożu wſchudżom,
Powjedajmy wſchitkim ludżom,
So ßmy tudy na tym ßwĕczi
Boże wuſwolene dżĕczi.

Jan Wjeńk ſ Trjebjeńz.

Po tym hacž ßym te wot mojeho nana pſched wjazorymi lĕtami pſchewſate a hacž dotal pod jeho firmu **Ernſt Schultze** wjedżene

ſchkleńzowe & porzellanotworowe khſamy

do mojich nowoſrjadownaych pſchebytkow

na bohatej baßy cžo. 90 podla khĕžorſk. němſkeho póſta

pſchepołożił a wot dżenża pod mojej firmu

Richard Schultze

wotewrił, poruczam je czeſczenym Serbam jako najbohatſcho wuhotowane k dalſchemu dobroczziwemu wobkedżbowanju.

W Budyſchinje, 1. oktobra 1872. **Richard Schultze.**

Wot najwjetſcheje ważnoſcze ſa

na woczomaj bĕdnych pſches ßwoju wubjernu hojazu móz njedoßahomna, wot lĕta 1822 we wſchĕch dżĕlach ßwĕta ſnata a ßkawna prawdżiwa Dr. **Whitowa wodżiczka ſa woczi** wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej (na czoż ma ßo pſchi kupjenju **woßebje** kedżbowacz) je hižom wjele **thßaz wot najwſchelakich wokowych khoroſczow ſahojenych, poßylnjenych a ſ wĕſtoſczu pſched woßlepjenju wobarnowanych**; wona ma teho dla **powſchitkomnu ßwĕtownu ßkawu**, ſchtož tež wſchĕdnje pſchikhadżaze **khwalby a wopißma** dopokaſuja. Wona je konceßionirowana, wot **wyßokich** lĕkarſkich měſtow pruhowana a pſchipoſnata, jako **najlĕpſchi hojazy a poßylnjazy ſrĕdk ſa woczi** poruczena a ma ju w bleſchach po 10 nßl. na pſchedań knjes **Emil Menzner** w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Knjeſej Tr. Ehrhardtej! **Wutrobny dżak** mam Wam piſacz, dokelž hižom tak dołho na woczomaj czerpjach, ſo żenje do wóhnja hladacz njemóżach a nĕtko po wutrjebanju **Waſcheje Dr. Whitoweje wodżiczki** tak daloko ßym, ſo ſ zyła **zanu khoroſcz w mojimaj woczomaj wjazy njepytnu** a ſ mĕrom do wóhnja hladacz móżu. Leutersdorf, 18. 10. 71. **Leb. Neumann**, kowař. — Wyßokoczeſczeny knjes Ehrhardto! Pſched krótkim poßłaſchcze mi ſa mojeho ßyna 1 flacon Waſcheje **Dr. Whitoweje wodżiczki**. Kóżka, na prawym woczku naſtata, je ßo hižom **pomjeńſchiła** a mój ßyn hižom trochu polĕpſchenja czuje. Ja proſchu teho dla (Skaſanje.) Traugott Schmiedt, tkalſki miſchtr w **Tennſtädtu.**

Naſymſke
a
ſymſke
jaquety,
ſ doubla,
tricota
ſatina atd.
ßamßneje fabriki
poruczа po najtuniſchich płaczíſnach
Reinhold Hartmann jun.
23. na ßerbſkej haßy 23.

Wot autoritätow najlĕpje poruczena:

Lilionesa pſche pihi, **Dr. Heydrichowa wodżiczka ſa woczi, dentifrice univerſell** pſche ſubybolenje, **orientalſka włoßy ſaczĕrjaza paſta, Dr. Richterowe elektromotoriſke ſchijniki ſa ſubczki, halſke pleſtrki** pſche **kurjaze woka, Voorhof-geest.** Brodu- a włoßy tworjaza tinkturua. **Němſka włoßowa barbiczka,** pod rukowanjom.

Jeniczki ſklad ma: Heinr. Jul. Linke.

K nasymskim ßywam

poruczam ja knjesam ratarjam mój skład

parjeneje kosczíny (ff. gedämpftes Knochenmehl,)
kißaneje kosczíny (fermentirtes Knochenmehl,)
czisty peruanski guano,
nadkosczan (Superphosphat) s **Baker-guana a se spodia**, kaž tež
ammoniakowy nadkosczan (Ammoniak-Superphosphat)

pod rukowanjom dobroscze po najtunischich płaczisnach a pschispominam hischcze, so ma kóždy mojich czesczenych wotebjerjarjow to prawo, so ßmě ßebi hnójne ßrědki, wote mnje kupjene, darmo w spytanskej staziji w Pomorezach pschepytacz dacz.

W Budyschinje w septembru 1872.

W. Mattheis
podla hotela k winowej kiczi.

Nemski Phönix,

sawěsczaze towarstwo w Frankfurcze n. M.

Sakładny kapital:	tl.	3,142,857,
reserve-fonds:	=	827,619,
dokhody prämijow a danje: . .	=	989,572,
sawěsczenja w mozy w lěcze 1871:	=	597,643,002.

Dokelž je knjes **A. Siems** w Budyschinje po pscheczelniwym wujednanju agenturu **Němskeho Phönixa**, sawsczazeho towarstwa w Frankfurcze n. M. słožił, je tutn

knjes **Ewald Braun**, pschekupz w **Budyschinje**

wote mnje pschepodatu dostał.

Němski Phönix sawěscza psche **wóhnjowu schkodu** mobilije, twory, fabrikski grat, polne wupłody w bróžnjach a fajmach, skót a ratarske pschedmjety wschěch družinow po wschomóžno tunich, **twjerdych** prämijach, tak so ßo na žaue waschnje niczo dopłaczowacz njetrjeba.

Prospekty a formulary sa sawěsczenja ßo kóždy czaß darmo dadza, tež je knjes Braun k kóždemu dalschemu wukasowanju hotowy.

W Lipsku, w septembru 1872.

Philipp Asmus,
generalny agent Němskeho Phönixa.

Na horejsche wosjewjenje dźiwajo poruczam ßo czesczenym wobydlerjam Budyschina a wokolnoscze k horjebranju

sawěsczenjow psche wóhnjowu schkodu

po twjerdych wschomóžno tunich prämijach sa Němski Phönix, sawěsczaze towarstwo w Frankfurcze n. M. sa Budyschin a wokolnoscz.

W Budyschinje, 15. septembra 1872.

Agent
Ewald Braun.

Budyska
filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

My **pjenjesy k sadanjenju** horjebjerjemy a dawamy sa nje hacž na dalsche

pschi 12měßacznym wupowjedzenju	$4\frac{1}{2}$%
= 6 = = ...	4%
= 3 = = ...	$3\frac{1}{2}$%
= 1 = = ...	3%
pschi krótschich wupowjednych czaßach, haj pschi **wschědnym** nasadpłaczenju	$2\frac{1}{2}$%

lětneje danje.

W Budyschinje, w augustu 1872.

Filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

Drjewowa aukzia

w mjedzojskim ryczerkublerskim lěßu.

Pondzelu, 7. oktobra t. l. budze ßo w drjewnischczu pschi mjedzojsko-trjechowskim puczu dopołdnja wot 10 hodzinow

140 Rcm. mjehkich pjeńkow

pod wuměnjenjom naßadzenja sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo
w Huszy.

Hugo Opelt.

Magdeburgske woheń sawěsczaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecz millionow toleř prusk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrež ßu dospołnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja psche wohnjowu schkodu tak derje w městach kaž na wßach na hibite pschedmjety.

W tunjosczi ßwojich prämijowych postajenjow wone niže žaneho druheho spranweho towarstwa njesteji, tež posticza wone **pschi sawěsczenju na dlěschi czaß hódny dobytk.**

Pschi ratarskich sawěsczenjach ßo sawěsczenym tójschto k lěpschemu pschiswoli.

Schkodowanje psches wuraženje gasa ßo tak saruna, kaž wóhnjowe schkodowanje.

Sawěsczeńske formulary, kaž tež exemplary powschitkomnych sawěsczeńskich wuměnjenjow móža ßo pola podpißaneho agenta kożdy czaß darmo dostacz, kotryž budze pschi napißanju sawěsczenja stajnje k pomozy hotowy a budze wschitke požadane wułoženja dawacz.

W Budyschinje, na hornczerskej haßy.

Heinr. Meisel, ök. inspektař,
wyschi agent magdeburgskeho woheń sawěsczazehotowarstwa.

Wosjewjenje.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym ßo tudy jako **czaßnikař** saßydlił. Ja budu ßo naležnje prózowacz, so bych psches tunje płaczisny, kaž tež psches dobre a tunje poßłuženje wobkedzbowanje a dowěrjenje tych dobył a wobkhował, kiž mje wopytaja.

Ja poruczam ßwój derje wuhotowany skład słotych a ßlěbornych **remontoirow-czaßnikow** (kotrež ßo bjes kluczika naczahnu a postaja), dale poruczam **słote czaßniki** (segerje) sa **knjesow, słote knjeńske czaßniki** bjes emaille a s emaillu, najmodernischich mustrow, **ßlěborne ankrowe a cylindrowe czaßniki, schtuzaki** s marmorowym podstawkom, kaž tež zyle posłoczane, **regulateury** s wichtu a s pjerowym czehnidłom, **nózne czaßniki** noweho waschnja, **tableauxske, cartellske** a **Pepita-czaßniki**, patentirowane **budzerje, schwarzwaldske czaßniki** najwjetscheho wubjerka a najpěknischeho dzěła, **czaßnikowe schtendarje, rjeczaski** a **kluczíki** s talmijoweho słota, druhe tunje rjeczaski atd.

Kóżdy czaßnik je starobliwje wotczehnjeny a ßo sa jeho dobroscz rukuje.

S dobom ßo woßebje poruczam k **porjedzenju** czaßnikow a ßo to derje a tunjo wobstara.

Dobrocziweho wobkedzbowanja ßo nadzujzy

s poczesczowanjom

Carl Sölwander
na mjaßowym torhoschczu czo. 40
w domje knjesa pschekupza Wehle.

Aukzia.

Pondzelu 14. oktobra, dopołdnja wot 9 hodzinow ßym ja wotmyßleny, ßwój hospodarski inventar, kotryž po mojim pensionirowanju wjazy njetrjebam, a to bjes druhim 2 konjow, 5 kruwow, bjes kotrymiž 2 s algauskeho splaha, wosy, płuhi, bróny atd. atd., kaž tež wulku dzělbu mojeje domjazeje nadoby, jako khamory, ławy, blida, kuchinski grat atd. sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

W Czělnom 1. oktobra 1872.

Schmidt, hajnik.

Lanu a rapsowu muku

saßo pschedawa

A. Krüger
na sadnej bohatej haßy.

Dwě dzowzy,

jena mlokowa a jena hródzna dzowka ßo hnydom abo haczdo hód sa dobru sdu sa knježi dwór w Nadzanezach pytatej.

Katholski Posoł czo. 19. je wuschoł.

Mój skład
cžaßnikow (segerjow)
na ſnutskomnej lawſkej haßy podla tórma

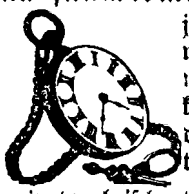

je najbohatſcho ſrjadowany a ja teho dla wulki wubjerk wſchelakich cžaßnikow, budžerjow, hrajatych tyſkow atd. atd. atd. najpodwolniſcho poruczam.

Kóždy cžaßnik je derje wotcžehnjeny a ja ſa dobre hicže 1 hacž 3 lěta rukuju.

☞ Tež pſchiſpominam hiſchcže, ſo ßym ja **ßerbſkeje** rycže tak derje mózny, kaž němſkeje.

S počeſcžowanjom poruczа ßo

J. G. Schneider,
cžaßnikař.

Prima amerikanſki petroleum,
= **ſchleſynſke ßwěcženje,**
= **fiſchthran,**
= **ſtearinowe ßwězy,**
= **paraſinowe ßwězy**

najtuniſcho poruczа

Moritz Lehmann,
mydłowy fabrikant na bohatej haßy.

Džělbu

wolijowych ßudow

ma dla njedoſtatka ruma najtuniſcho na pſchedań

Moritz Lehmann,
mydłowy fabrikant na bohatej haßy.

Mojim cžeſcženym wotebjerjerjam w kulowſkej a rakecžanſkej ſtronje ſ tutym k nawjedženju dawam, ſo ja kulowſki hermank khorowatoſcže. dla wophytacj njemóžu.

W Budyſchinje, 5. oktobra 1872.

Robert Jacob.

Jeneho **krawſkeho** pyta krawz Teutſcher na ſwonkownej lawſkej haßy cžo. 795.

Při mojim přesydlenju do Delneje Łužicy wšitkim mojim lubym přećelam a znatym wutrobny postrow a w Bože mje!

W Hermanecach 2. winowca 1872.

H. Jórdan.

При моимъ пресыдленю до Дельнее Лужицы вшиткимъ моимъ любымъ пређелямъ а знатымъ вутробны постровъ а въ Боже мie!

Въ Германэцахъ 2. октобра 1872.

Г. Iорданъ.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
14. ſeptembra 1872.

Dowoz: 6151 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, nižša.			wyšša.			na bursy, najniža.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pſcheńža 50 kilogr.	4	5	—	4	21	—	4	8	—	4	21	—
Rožka = =	3	2	—	3	5	—	3	3	—	3	5	—
Jecžmjeń = =	2	17	5	2	21	5	2	20	—	2	21	5
Wowß = =	1	28	—	2	—	—	1	28	—	2	—	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	4	27	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka =	5	20	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 =	—	26	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna =	1	2	5	1	5	—	—	—	—	—	—	—

Wječera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 21 tl.—22⅓ tl., pſcheńža 66—90 tl., rožka 40—60 tl., rěpikowy wolij (njecžiſcženy) 23½ tl. — nßl.

Cžahi po želeſnizy:

S Budyſchina do Draždžan: Rano 6 hodžinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wječor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyſchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.: dopołdnja 8 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wječor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wječor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakſke wot 1855 3% 80½ B., 1847 4% 97 G., 1850 4% 97¾ G., 1870 5% 105 B., prjed. ſakſ. ſchleſ. žel. akz. 4% 101 B., prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 101 B., landrentenbr. 3⅓% 86 G., łuž. pfandbr. 4% wupowjedžne.— do. 4% njewupowjedžne 95 G. — Akzije: Lipſko-draždž. 247 bz. — Creditanſt. w Lipſku 160 B., ſakſ. bank 168 B., hornołuž. bank 108 G., winſke bankowki 92¼ (18 nßl. 4½ np.)— Lubijſke — Budyſke papjerniki 157 bz., ſebn. pap. 111 B., ſ. maſch. fabr. Hartm. 114 B., budyſke ßukn. a wulkomłynſke akz. 94 G., łuž. maſch. fabr. B. 112.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 41. 12. oktobra. 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Kamjenza. S Khroscziz. S Khoczebusa. S Lipin. S Noweje Wjeski. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Najnowsche.

Konstantinopel, 9. oktobra. Ruski wjelikiknjas Konstantin bě wczera wot sultana na wobjed pscheprosceny, hdzež wot njeho rjad „Osmanie" dosta. Wón ßo wot jow do Jerusalema a do Egyptowskeje a wot tam do Grichiskeje poda, so by grichiskeho krala a kralowu (kiž je jeho dzowka) wopytał.

Schczeczin, 9. oktobra. Ruski wulkoknjasnaßlědnik Alexander Alexandrowicz je dzenßa wjeczor na parołódzi „Standard" s Kopenhagena ßem pschijěł a jutsje dale do Wina pojědze.

Stockholm, 9. oktobra. Dzenßa dopołdnja w 11 hodzinach sta ßo khowanje njebo (schwedskeho) krala pod powschitkomnym wobdźělenjom luda.

Draždżany, 8. oktobra. Hrabja Lippe, kotryž je sakskim ratarjam po tym derje znaty, dokelž w ratarskich towarstwach husto dosez pschednoschki dzerżesche, je sa profeßora ratarstwa na universitet w Rostoku powołany a ßo tam w tychle dnjach poda.

Barlin, 8. oktobra. Pruski krajny ßejm najskerje 21. oktobra saßo w khromadu stupi. Prěnja komona směje najprjódzy nowy wokrjeßny| porjad wuradżowacz.

Win, 8. oktobra. Tudy poczina ßo to měnjenje rosschěrjecz, so minister wónskich naležnosczow knjes Kuhn w ßwojim sastojnstwje tak prawje twjerdże wjazy njeßedźi, dokelž ßo delegazia s pschiswolenjom pjenjes, sa wójsko nusnych, tak jara dli.

Genf (w Schwajzarskej), 8. oktobra. Wulka rada je wczera namjet, so by ßo zyrkej wot stata (ßwětneho knjeżerstwa) wotdźěliła, se 34 pschecziwo 32 hłoßam saczißnyła.

Madrid, 8. oktobra. Jako ßo kral wóndano wukhadżowasche, pocza jedyn cłowjek do njeho s kamjenjemi mjetacz.

S Lubija. Tudy stej ßo dwě schromadzisnje wotdżerżałej, na kotrymajž ßo woßebje ludźo se wßow wobdźělichu. Na prěnschej bu jena petizia k podpißowanju prjódkpołożena, w kotrejž bě ta próstwa na ßejm wuprajena, so njeby nowy gmejnski porjad pschiswolił. Ale po wukładowanju k. Keŕka ßo ta petizia saożißny a nichtón ju podpißacz nochzysche. Na druhej schromadzisnje ßo tež wo nowy gmejnski porjad ryczesche a ßo schromadzisna sa to wupraji, so by derje było, hdy by do żiwjenja stupił.

Jaquety a tüffelowe jeczki
we wschěch wulkosczach a barbach, wot 1½ tl., porucza saßo we wulkim wubjerku
H. Kayser,
firma: J. Hartmann
na żitnej haßy 52.

Klejdy, ßuknje, jeczki atd.
dam ja rucze a tunjo najwobhladnischo po měrje seschicz.
H. Kayser,
firma: J. Hartmann
na żitnej haßy 52.

Czerstwe ßwinjaze pleza
nětdże 15 puntow czežke
kupuje **Jan Wannack**
na schulerskej haßy.

Trjeny len a dźełko
kupuje we wulkich a małych dźělbach po najwyschschej
e
W Budyschinje. **Johann Hoffmann**
s napschecza theatra.

Czesczenym Sserbam s tutym wosjewjam, so ßym na torhoschczu w domje nalutowarnje hischcze jenu **brodutrharnju a wkoßhytsiharnju** sałożił a proschu wo dobroczinje wokedźbowanje. **Friedrich Böhme.**

Dźiwoczanske ev. luth. ßerbske mißionske towarstwo směje jutsje njedźelu popołdnju w 2 hodzinomaj schromadzisnu. **Pětr Mjonk.**

Swětne podawki.

Sakska. Schtož zwjedžeń kralowskeho pokstalětneho mandželskeho jubileja nastupa, dha je w tajkim nastupanju zlědowazy porjad postajeny. Sbožopschecza wschelakich deputazijow, knjesow ministrow, zusnych poštanzow, direktorijow wobeju zejmskeju komorow stanu zo 7. a 8. novembra. Nasajtra 9. novembra chze kralowska zwójba s zusymi wysokimi hosczemi zama sa zo w hromadze bycz. Dopołdnja w 10 hodzinach 10. novembra smeje zo zyrkwinske pozohnowanje kralowskeho jubelskeho para w paradnej sali 2. poskhodu kralowskeho hrodu, k temu wozebje na pyschne waschnje pschihotowanej. Potom pojedžeja najwyschschi knjeza do katholskeje dwórskeje zyrkwje, hdzez budze zo po predowanju ambrosianski khwalospěw pod tscelenjom artillerije a infanterije spěwacz. Wjeczor 10. novembra chzetej kralowskej majestosczi kralowski dwórski theater wopytacz, so byschtaj tam pschi zwjedzeńskim prologu, jubilejskej ouverturje a jenym dziwadelnym kruchu pschitomnaj bykoj. Skónczenje zykeho zwjedženja budze dwórski bal, kiž zo 11. novembra w salach druheho poskhoda kralowskeho hrodu wotdzerži.

Wóndano je na želesnizy blisko Zwickawa jedyn czah s tworami do jeneho czaha s kamjentym wuhlom s boka sajek, pschi czimz buchu někotre wosy rosrazene a tsjo czlowjekojo wobschkodzeni.

Pschi twarbje parneho wuhnja pschi Riebeckez piwarni w Neudnitzu jedyn murjer nězdze 50 kohczi dele padze a na měsczе morwy wosta. Wón sawostaji wudowu a 5 dzěczi.

Krónprynz Albert je zo 7. septembra sazo s Ischla wrócził, hdzez běsche jeho awstriski khězor na hontwu pscheproszył.

Pschi skkadnosczi kralowskeho skoteho kwaza budza hazy w blizkosczi kralowskeho hrodu na khósty města Drazdzan najrjeńscho wupyschene. Tak budza zo na hrodowskej hazy na woběmaj bokomoj wjeczor guirlandy se 17,000 gasowych pkomjeschkow zwěczicz a budza tam tez wschelake króny, hwězdy, wopony a prenje pizmiki kraloweho a kraloweje mjena s gasa wuhotowane.

W Hohensteinje, hdzez bě zo hizom tydzeń prjedy paliko, zu zo 7. septembra s nowa 4 domy wotpalili.

Pruzy. S pruskich nowinow zmy nawjedzili, so létna sda ermelandskeho biskopa tak wulka njeje, kaz zmy tydzenja prajili. Wón dostanje mjenujzy jenoz 9000 toler a hacz runje zo jemu tute pjenjesy s kralowskeje krajneje kazy pkacza, dha kraj tola niczo k temu njeda, dokelz je to dań s pschedatych lezomnosczow sahnatych katholskich klóschtrow. Tuta jeho sda zo jemu nětko wjazy njepkaczi, dokelz zebi ministerstwo zada, so dyrbi wón pschipospnacz, so je wopak na tym czinik, hdyz je někotrych katholskich profezorow s katholskeje zyrkwje wusanknyk, dokelz pschesziwo nowej katholskej wuczbje wo bamzowej njemolnosczi ryczachu a skutkowachu. Biskop pak praji, so wón na zane waschnje na tym wopak czinik njeje. Wón mjenujzy nězdze praji: Kózde towarstwo ma to polne prawo, tajki zobustaw wusanknycz, kiž wustawki towarstwa njedzerzi a njemóze towarstwu nichtón do teho ryczecz, ale wone pschi tym hischcze pomoz wot wyschnosczе dostanje, jeli jemu to trjeba. Katholska zyrkej je tez wulke towarstwo a ma po tajkim tez polne prawo, tajke zobustawy wusanknycz, kiž wustawki katholskeje zyrkwje njedzerza. Duz zebi nichtón zadacz njemóze, so by zyrkej mjenje prawa měka, dyzli někajke zwětne sjenoczeństwo.

My njewěmy, schto s tuteje wězy dale nastanje a hacz budze to schto pomhacz, hdyz spomnjenemu biskopej sdu njedadza a jemu tola dale zwoje sastojnstwo sastacz pschiswola. Wón pschi tym wěsczе njebudze nusu czerpicz trjebacz.

Swudowjena pruska kralowa Hilzbjeta je zo do Bajerskeje podała, so by tamnischu kralowsku zwójbu wopytała a ruska wulkoknjagini Helena je s Barlina do Italije wotjěła. — S khorosczu prynza Albert je nimale, kaz wóndano, tola ma wón nětko lepsche spanje.

Khězor-kral w Baden-Badenje pschebywa, wjerch Bismark pak we Warzinje.

Do němskich regimentow, kiž w Straßburgu steja, je psches 400 mkodych Elsaßskich dobrowolnje sastupiło, so bychu tam zwoju wojersku zkuzbu wußkuzili.

W Pruskej je w tychle dnjach nowy hypothekski porjad do ziwjenju stupił. Wón je we wschelakim napohladanju lepschi, dyzli prjedawschi, dokelz zu khósty mjensche a skutkowanje je rucziske.

Awstria. W tymaj dwěmaj wubjerkomaj winskeho a wuherskeho zejma, kiž delegaziji rěkatej, zo w tu khwilu wo to jedna, hacz ma zo zhromadnemu ministrej wójny tejko pjenjes pschiswolicz, kaz zebi wón sa wójsko zada. Wuherska delegazia chze tajke pjenjesy pschiswolicz, winska pak po sdaczu to czinicz nochze, my prajimy: po sdaczu, pschetoz skónczinje wschak wona ministrej wolu sczini, hdyz je prjedy wulke ryczе dzerzała a s tymi ludzi sazlepika, jako by jich psched dawkami wobarnowacz chzyła. Jeli zo tele pjenjesy njepschiswola, dha ministerstwo s wotstupjenjom hrozy, a tak daloko winska delegazija wěsczе pschinicz njeda.

Ruzowska. Wójna, kiž je bjes Chiwu a Ruzowskej wudyrika, je waznischa, hacz wschelake druhe pschekory, kotrez je Ruzowska w pozleńschich létach w zrjedznej Asiji měka. Chiwaski Khan (wjerch) je mjenujzy khětro mózny a po tajkim móze wójna s nim dlěge tracz, ale so budze zo wón skónczinje podczizbnycz dyrbjecz, nad tym nichtón njedwěluje.

Franzowska. S Elsaßa a Lothringskeje je zo hacz dotal nězdze 39,000 czlowjekow do Franzowskeje pscheszydliko, dokelz nochzedza pod němskim knjejstwom staczi-

Hewak je jich 125,000 němskej wyschnoszi wosjewiko, so chzedza ßo k franzowskej narodnoszi dzerzecz.

Ze Serbow.

S Budyschina. Luzisse prědarske towarstwo w Lipsku, kotrez se studentow duchownstwa wobsteji (jenoz sekretař je prawisnik), ma to waschnje, so ßo jeho ßobustawy w nasymskich prósninach kózde lěto w jenym hornoluzisskim měsce shromadza, so bychu tam ßwój ßwjedzeński konvent wobeschli. Tajki konvent mějesche ßo lětßa ßrjedu 30. septembra w Budyschinje a běchu ßo k temu ßobustawy hizom dopołdnja w Thiermannez restauraziji seschli. K nim běchu ßo tez wschelake prjedawsche ßobustawy pschiwdali, jako kk. profeßor Jähna, wyschschi wucžer Rychtař s Budyschina, fararja Jencz s Palowa, Ssykora se Ssmilneje, Kalich s Horneho Wujesda atd. Pschi tym ßo bjes druhim na to spomni, so chze ßebi towarstwo rjanu khorhoj wobstaracz a so je ßo k temu hizom 114 tolěr nawdako a so drje budze po tajkim summa wot 200 tl. bórsy dopjelnjena, kotraz je trjeba, so by ßo ta wěz do skutka stajicz móhła. Hewak ßo k nawjedzenju da, so chze towarstwo ßwoje stawisny wot lěta 1866 hacz do nětczischeho czaßa skerje a lěpje czischczecz dacz. Mjenujzy hacz do spomnjeneho lěta ßu stawisny towarstwa hizom czischczane.

Pschi wobjedze, kiz ßo w hoszczenzu k běkemu konjej mějesche, pschitomny najstarschi prjedawschi ßobustaw k. farař Jencz ßkawu na towarstwo wunjeße a ßobustawy k pilnoszi a ßwěrnoszi napominajo, tez na to spomni, so je kózdy czaß, hdyz je pschi towarstwje tez serbske wotdzělenje kčěko, tez towarstwo ßamo w najrjeńschim kczenju byko. Dale tez knjes farař Dr. Kalich ßkawu wunjeße a pschi tym ßobustawy na to kedzbne sczini, so bychu ßo stajnje w sjenoczenym skutkowanju wokoło noweje khorhoje shromadzowali a ju jako nowe znamjo stareje khwalobneje luzisseje dzěkawoszcze psched woczomaj měli. Hewak ßo hischcze wschelake druhe pěkne ßkawy wunjeßechu a ryczе dzerzachu.

Po wobjedze, jako běchu starsche ßobustawy woteschli, poda ßo towarstwo na tak mjenowanu Daloku Blejchu, hdzez ßo někotre hodziny sabawi. Wjeczor shromadzichu ßo mkódsche ßobustawy saßo w hoszczenzu k běkemu konjej, hdzez jich k wjeßelu wschitkich a woßebje k wjeßelu pschitomnych serbskich studentow czeßny ßobustaw towarstwa a wo Sserbstwo wyßokosaßkužbny redaktor Serbskich Nowinow, k. Smoleř, wopyta, kotrehoz wschitzy shromadzeni bórsy pschi jeho sastupjenju s tsikróczнej ßkawu powitachu. Wschelake spěwy, ßkawy a ryczе towarschny wjeczor pschekraßnichu a jako ßo ßobustawy roszohnowachu, wuprajichu niz jenoz ßwoju spokojnoszcz s létuschej nasymskej skhadzowanku towarstwa, ale ßlubichu ßebi tez, so chzedza wot pohladanja teho ßameho se wschej luboszczu a pilnoszczu dale bole dopjelnicz pytacz. K. & H.

S Kamjenza. Tudy 8. oktobra wjeczor w 9. hodzinje w pokczniczanskim pschedměsczе woheń wudyri a w krótkim czaßu ßo spalichu khěže wudowy Böttneroweje, ßukelnika Linki, ßukelnika Köhlera, czěßle Pohle a murjerja Lawka.

S Khroszczиz pische „Kath. Posoł" wot 30. septembra: „Dzensa wobeńdze nascha wosada swjatoczne rjane wopomnjeczo na dzeń, na kotrymz nasch powschitkomnje czesczeny wucžer a cyrkwinski organista knjez Jakub Pjetasch psched 25 létami swoje zastojnstwa mjez nami nastupi. Hizom rano powita joho psched krótkim czasom tudy z nowa zakozene serbske spěwarske towarstwo „Jednota", a pschewodzany wot tohosamoho a wjedzeny wot schulskeje mkodoszcze poda so knjez jubilar do domu Bozoho. „Jednota" pschewodzesche Boze służby ze swojim spěwom. Po kemschach zhromadzichu so pschecželojo a dobri znaczi, kaz tez schulska mkodoszcz we prěnjej rjadomni nascheje schule, zo bychu k. jubilarej swoje wutrobne zbozopschecza pschinjesli a wschelake czesne dary, hako rjane dopokazma swojeje luboszcze k zaskužbnomu wosadnomu wucžerjej, pschepodali. Knjez kapłan Nowak powita najprjedy k. jubilara a rozestajesche z krótka waznoszcz dnja za jubilara a wosadu a spominasche na to, schto je wosada knjezej Pjetaschej za joho swěrne skutkowanjo we schuli a cyrkwi winojta. Jedyn schuleř pschinjese jomu we mjenje schulskeje mkodoszcze zbozopschecza, kaz tez nutrny dzak za nakozenu prócu a jena schulska holczka pschepoda pschi tym knjezej jubilarej krasny rub na blido. Wokolni knjeza wucžerjo, kiz běchu so zeschli, wuprajichu pschez knjeza wucžerja Hauffu z Rózanta zaczucza wěrnoho pschecželstwa a swěrneje pschiwisnoszcze kaz wutrobnoho wjesela; we jich mjenje pschepoda knjez wucžeř Kleiber ze Schunowa czesny dar, we slěbornym wěncu a dołhim slěbornym rjeczasku za czasnik wobstejacy. Knjez wucžeř Kral z Czornec mějesche k. jubilarej na próstwu pschitomnych gmejnskich pschedstojiczerjow we mjenje wosady, kiz bě jomu jara rjany sekretař wudzěkacz daka, pschipóznaczo z joho skutkowanjom wozjewicz. Knjez hoszczencař J. Wjeńka pschinjese k. jubilarej rjany regulator hako pschecželny dar swojich hoszczi, we kotrychz towarstwje tez k. Pjetasch swoje wjeczory pschecžini. Pschi swjedzeńskim wobjedze, na kotrymz so wysche k. wucžerjow tez k. kapłan Nowak a k. kapłan Schołta, někotsi schtudentojo a tez druzy znaczi knjeza jubilara wobdzělichu, knjezesche wjesołe towarschne ziwjenjo, kiz so we spěwje a ryczi wozjewi. Bóh zdzerz knjeza Pjetascha hischcze dołhe lěta hako naboznoho wucžerja nascheje mkodziny, hako swědomitoho zakitarja psched ji hrozacymi strachami.

S Khoczebuza pische „zaßnik," so na tamnischim gymnasiju 30 mkodzeńzow serbsku ryczь wuknje a so ßu

bjes nimi tež nětkotši Sserbja. Wučeŕ ßerbſkeje ryčze, k. Dal, tam na gymnaſiju kóždy tydžeń 6 ßerbſkich hodžinow da. — (Na budyſkim gymnaſiju je ſa tydžeń jenož 1 ßerbſka hodžina.) — Hewak „zaßnik" tež na to ſpomina, ſo ßerbſki ſtudent Latka ſ Deſchanka w Hali na duchownſtwo ſtuduje.

S Budyſchina. Major Zillich, kommandeur 1. bataillona tudomneho infanterieregimenta No. 103, je ſa kommandeura zſchopauſkeho landwehrſkeho wokrjeßa pomjenowany a je ßo hižom tež do Zſchopawa pſcheßydlił. (Kóń bě ſ nim panył a jemu jenu nohu ſlemił, tak ſo wón w aktivnym wójſku dale ßłužiś njemóže.) — Knjeni ſ Krieger ſ Budyſchinje a knjeżna Antonia Schubertez w Lubiju ſtej wot němſkeho khěžora ſaßłużbny kſchiž ſa ſkutkowanje we wójnſkim cžaßu dostałej.

Sańdženu njedželu wječor a tež póndželu ßu tudy widżeli, ſo ßu w delnych ſtronach wóhnje. Jedyn je pjecża w Radſzy a druhi w Židžinom był, my pak mózemy hakle ſa tydžeń ſ wěſtoſcżu woſjewicś, koho je ſchkoda potrjechiła.

S Lipin. Dwanaczelětny ßyn Jan tudomneho ſahrodnika Michała Michałza běſche 29. ſeptembra woły na paſtwu wuhnał a je tam paßeſche. Jedyn druhi hólczeż běſche ſ nim a temu je wón pjecża prajił, ſo chże koßydła laz a bě teho dla kſchud ſa ßuk jeneje khójny a ßebi wokoło ſchije ſadżernył a ßo tak poißnył. Jako temu druhemu hólżej potom na jeho ryčze wjazy wotmolwjał njeje, je tón domoj ſchoł, njeje pak dale niczo prajił. Poſdžiſcho bu Michałżez hólż pſchi khójnje morwy namakany. Wón tam mjenujży delka cžepjeſche, dokelż bě ßo ßuk wottorhnył, na kotrymż bě wiſał.

S Noweje Wjeſki pola Khróſcżiż. Tudy je ßo 6. oktobra żona khěžnika Hejduſchki w cžeżkich myßlach wojbjeßnyła.

Přilopk.

* W němſkich nowinach piſche něchtón, kiž ßo na myſche wuſteji, ſo je bjes 100 myſchimi najbole 75 żónſkeho ſplaha. Myſchka-maczerka wulehnje wot měßaza měrza kóżde ſchtyri abo ſchěſcż njedżele ſ najmjeńſcha 10 młodych, a młode myſchki-maczerki, hdyż ßu 8 njedżel ſtare, tež kóżda 10 młodych. Tuto pſchiſporjenje ſkonczi ßo hakle kónz oktobra, tak ſo ßo wot jeneje myſchki-maczerki wot měrza hacż do novembra lohko doſcż 10,000 myſchi naplahuje.

* Měſto Běła Zyrkej w kijowſkej guberniji w Ruſſowſkej, kotrež je ſ wjetſcha wot żidow wobydlene, je ßo w ſapoczatku ſeptembra nimale zyle wotpaliło. Woheń bě tajku móz dobył, ſo mózachu jón hakle na ſchtwórtym dnju ſaſtajicż. Pſches 900 ßwójbow je wobydlenje a ſmachi ſhubiło.

* S Londona piſaja wot 27. ſeptembra: „Stajne wulke deſchcże, kiž tſi njedżele ſa ßobu w Schottlandſkej běchu, ßu ßo ſe ſlimkim ſkónczili, kiž 20 hodżinow trajeſche. Reki ßu ſ wodu pſchepjelnjene a pſches ßwoje brjohi ſtupiłe. Réka Denburn je ßwoje haczenja pſchedrełka a żeleſnizu powodżiła, tak ſo ßo po njej jěſdżicż njehodżi.

* Schtoż großenhainſki woheń naſtupa, na kotryż ßmy hižom tydżenja ſ krótka ſpomnili, dha je wón w drjewjeńzu jeneho niżſcheho ſaſtojnika wuſchoł, kiž w radnej khěži bydleſche. Zyku hodżinu pytachu tam woheń ßami ſ wodu ſależ, ale to ßo njeradżi a wón potom tak wokoło ßo hrabaſche, ſo ßo w krótkim cżaßu po wſchej radnej khěži paleſche. Pjenjeſy nalutowarnje, każ tež ważne akty a knihi buchu drje pkomjenjam wutorhnjene, ale radna khěża ßama ſ pódlanſkim Schützez domom bě ßo hacż do murjow ſpaliła. W tutych murjach ßo hiſchcże 26. ſeptembra paleſche, ſchtoż wot teho pſchińdże, ſo mějeſche tamniſche wójſko na kubi něhdże 2000 kórzow wowßa. Hewak je tam tež jedyn cżłowjek wo żiwjenje pſchiſchoł. W radnej khěži delka ßo mjenujży khléb a zakty pſchedawaja. Do tuteho pſchebytka poda ßo pak barbaŕ Neumann, ſo by wot tam něſchto tórfa a ſtarych ſmachow wunjeßł. Ale prjedy hacż bě wón wón, ßo wjeŕch ſaßypny a jeho ſaraſy. Wón ſawoſtaji wudowu a 4 njewotczehnjene dżěcżi. Wójſko je něhdże 30,000 toleŕ ſchkodowako, pſchetoż jeho wowß a druhi ſmachi, kiž ßu ßo pſchi tutej ſkładnoſcżi ſpaliłe, njeběchu ſawěſczene. Jenu holczku, na kotruż tukaja, ſo je woheń ſakożiła, ßu do jaſtwa ßadżili.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Pětrowska cyrkej: Pawoł Robert Liſchka, měſchczanſki diakonus w Plauenje w Voigtlandże, ſ Friederiku Marthu Wilhelminu Leunerez.

Michałska cyrkej: Jan Cžech w Małym Wjelkowje ſ Marju Madlenu Halkez tam. — Ernſt Julius Bitterlich, wobydleŕ na Židowje, ſ Hanu Hellgeiſtez tam.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Jan Auguſt, Jana Auguſta Kobonje, cżeżle, ß.

Michałska cyrkej: Alwin, Ernſta Wylema Schöny, ryczeŕkublerja nad Jaßonzu, ß. — Jan Jurij, Theobalda Bruna Oſkara Bieſolda, wobydlerja na Židowje, ß. — Erneſtina Veronika, n. dż. na Židowje. — Jan Herman, Auguſta Mazki, pohoncża w Cžichońzach, ß. — Bjedrich Auguſt, Jana Bohumiła Hübnera, khěžkarja w Sſkonej Borſchczi, ß. — Hana Auguſta, Korle Auguſta Brěſowſkeho, khěżerja w Dobruſchi, dż. — Jan Auguſt, Jana Auguſta Nowaka, khěżkarja w Sajdowje, ß. — Ernſt Auguſt, Jana Böhmarja, wobydlerja w Delnej Kinje, ß. — Marja Amalia, Jana Auguſta Donatha, khěżkarja w Nowych Cžichońzach, dż. — Marja Auguſta, Guſtava Eduarda Liſchki, ſtokytwarjerja w Scżijezach, dż. — Marja Thereſia, n. dż. w Jeńkezach.

Kaholſka cyrkej: Jan Jnrij, Michała Renczki, měſchczańſkeho polizaja, ß. — Marja Helena, Jakuba Lukaſa, rentiera, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 27. ſeptembra: Jan Auguſt, Jana Auguſta Nowaka, khěżkarja w Sajdowje, ß., 7 d. — 1. oktobra, Erneſtina Veronika, n. dż. na Židowje 17 d.

na schulerskej haßy pola k. schtrympfabrikanta Darschau

Eduard Göckeritz
klobukarski mischtr
w Budyschinje

ßobotu pola měschczanskeje haptyki w narožknej budže

porucza ßwój bohacze wuhotowany **klobukowy sklad**, kaž tež we wschěch sortach a wulkosczack **bunzle, tosle, schkórnje, nadschkórnje** atd. po najtunischej płaczišnje.

Pschi bliženju symnischeho czaßa dowolam ßebi czeschczenym Serbam Budyschina a wokolnosczu mój sklad ßamodžěkaneje

mužazeje a hólczazeje drasty

kaž tež mój wulki sklad **sukna a buckskina** s nowa naspomnicz. Wón wopschija pschi wulkim wubjerku najnowsche, schtož nětczišchi czaß posticza.

Ja mózu w najkrótschim czaßu wschěm požadanjam dosczinicz, kiž ßo niz jenož w nastupanju dobrosczu a rjanosczu tworow na mnje stanu, ale mózu tež kóždeho psches dobre, spěschne a tunje džěło spokojicz.

S poczeschczowanjom

Adolf Weiß

s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Budyska
filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

My **pjenjesy k sadanjenju** horjebjerjemy a dawamy sa nje hacz na dalsche

pschi 12měßaczným wupowjedženju	4½ %
" 6 " "	4 %
" 3 " "	3½ %
" 1 " "	3 %
pschi krótschich wupowjednych czaßach, haj pschi **wschědnym** nasadpłaczenju	2½ %

lětneje danje.

W Budyschinje, w auguschu 1872.

Filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

Pomoz! Wěsta pomoz!

Skład **rheumatismusoweje žałby** w buschkwjach po 20 nßl. a 1 tl., **hojazu žałbu sa rany**, pomjenowanu **džiwotwornu žałbu**, kruch po 5 nßl., wot wobßedžerja dračziny **J. G. Kraßa** w Zeitzu ma jenož sa **Budyschin** a wokolnoscz knjes **Heinr. Jul. Linka.**

L. Hochheimer & Co. w Zeitzu, jenicžzy pschedawarjo sa Němzy a wukraj.

Prima amerikanski petroleum,
= schlesynske ßwěczenje,
= fischthran,
= stearinowe ßwěžy,
= parafinowe ßwěžy

najtunischo porucza

Moritz Lehmann,
mydkowy fabrikant na bohatej haßy.

Džělbu

wolijowych ßudow

ma dla njedostatka ruma najtunischo na pschedań

Moritz Lehmann,
mydkowy fabrikant na bohatej haßy.

Ssuche drožđže

wschědnje czerstwe a po kotrychž ßo derje hiba, porucza

J. G. F. Niecksch.

Jedyn pohonczˇ s dobrymi wopißmami, kiž ßmě tež ženjeny bycz, może hnydom abo k nowemu lětu 1873 město dostacz na knježim dworje w Sarhczu.

Cto. 32 1872

Serbskich Nowinow ßo we wudawarni saßo kupuje.

Pschedawanje khěžneje ležomnosczе.

Schulskej gmejnje w Połpizy s Kißlizu ßkuschaz stara schula ludži ßo

póndželu 14. oktobra dopołdnja w 10 hodžinach

w schuli ßamej pod wuměnjenjemi, psched termiju wosjewjomnymi sjawnje na pscheßadžowanje pschedawacz.

W Połpizy, 4. oktobra 1872.

Sastupjerstwo schulskeje gmejny.

Blišsche tudomne **skótne wiki** směja ßo **21. oktobra t. l.** (niz pak, kaž je w někotrych protykach wopaki stajene, 14. t. m.); hewak pak ßo tudomne **wiczne dny** bje-wscheho džiwanja na skótne wiki stajnje **jenož ßrjedu** wotdžerža.

Měschczanska rada w Wosporku, 9. oktobra 1872.

Martini.

(Sapoßłane.)

Wopißmo wjazorych ßwójbow.

Stajnje ßo nowe fabrikaty wosjewjuja a ßo ludźom wukhwaluja, kotrež ßo pschi praktiskim nałoženju jako njekmane a niczo njepomhaze pokasaja. Tajka pak

Glöcknerska žałba

njeje, pschetož hdyž hdy něschto poruczenje saßłuži, dha je to tale; wona je pschi tajkej tunjej płaczisnje wěrne žohnowanje sa bolostne cžlowjestwo. My ßmy ju psche subybolenje a drjenje, psche wosabjenje, roskwěkatej ruzy, sahorjenje nohow, kurjaze woko a wosabne kule trjebali, a je ßo wona wschudźe najlěpje wopokasała. My móžemy ju s połnym prawom wěrnu dźiwotwornu žałbu mjenowacź, pschetož jedyn ßobustaw nascheje ßwójby dyrbjesche 12 lět kosczožerja dla łožo pascź a wjazy njewjedźesche, kak na haßach wonhlada. Wschitko je ßo sa tón dołhi cžaß wot lěkarjow, kupjelow, žałbow wscho spytało a njeje niczo pomhało. Jako my hischcźe s

khwalobnje snatu Glöcknersku žałbu*)

spytachmy, bórsy s radosczu pytnychmy, so ta žałba w krótkim cžaßu 8 dnjow sahorjenje, boloscź a saczeklisnu pomjeńschi, nětko po 2 měßazomaj je ßo połna strowoscź wróczila a my tu žałbu teho dla kóždemu bědnemu najhorzyscho poruczamy.

W Draždźanach. **Arndt. Dittrich. Gibe. Böhme.**

*) Sa 2½ nßl. dostacź w **budyskomaj haptykomaj**, kaž tež nimale we wschěch městach Horneje a Delneje Łužizy.

K nasymskim ßywam

poruczam ja knjesam ratarjam mój skład

parjeneje kosczíny (ff. gedämpftes Knochenmehl,)
kißaneje kosczíny (fermentirtes Knochenmehl,)
cžisty peruanski guano,
nadkosczan (Superphosphat) s **Baker-guana a se spodia**, kaž tež
ammoniakowy nadkosczan (Ammoniak-Superphosphat)

pod rukowanjom dobroscźe po najtunischich płaczisnach a pschispominam hischcźe, so ma kóždy mojich cžesczenych wotebjerjarjow to prawo, so ßmě ßebi hnójne ßrědki, wote mnje kupjene, darmo w spytanskej staziji w Pomorezach pschepytacź dacź.

W Budyschinje w septembru 1872. **W. Mattheis**
podla hotela k winowej kicźi.

Wosjewjenje.

Cžesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym ßo tudy jako **cžaßnikaŕ** saßydlił. Ja budu ßo naležnje prózowacź, so bych psches tunje płaczisny, kaž tež psches dobre a tunje poßłuženje wobkedźbowanje a dowěrjenje tych dobył a wobkhował, kiž mje wopytaja.

Ja poruczam ßwój derje wuhotowany skład słotych a ßlěbornych **remontoirow**-cžaßnikow (kotrež ßo bjes kluczika naczahnu a postaja), dale poruczam **słote cžaßniki** (segerje) sa **knjesow, słote knjeńske cžaßniki** bjes emaille a s emaillu, najmodernischich mustrow, **ßlěborne ankrowe a cylindrowe cžaßniki, schtuzaki** s marmorowym podstawkom, kaž tež zyle posłoczane, **regulateury** s wichtu a s pjerowym cžehnidłom, **nózne cžaßniki** noweho waschnja, **tableauxske, cartellske** a **Pepita-cžaßniki**, patentirowane **budźerje, schwarzwaldske cžaßniki** najwjetscheho wubjerka a najpěknischeho dźěła, **cžaßnikowe schtendarje, rjecźaski** a **kluczíki** s talmijoweho słota, druhe tunje rjecźaski atd.

Kóždy cžaßnik je starobliwje wotcžehnjeny a ßo sa jeho dobroscź rukuje.

S dobom ßo woßebje poruczam k **porjedźenju** cžaßnikow a ßo to derje a tunjo wobstara.

Dobrocźiweho wobkedźbowanja ßo nadźujzy

s pocžesczowanjom

Carl Sölwander
na mjaßowym torhoschczu cžo. 40
w domje knjesa pschekupza Wehle.

Želesolijernja a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje blisko dwórnischcza

porucza knjesam ratarjam swoje zyle wubjerne

ratarske maschiny wschech druzinow

a czini jich wosebje na swoje

mlócžate maschiny

s witymi biczemi s kowaneho želesa kedžbnych.

Tute wumlocza do **czista** sorna se sklomy, **bjes** rosbicza sornow, tak so może so žito, s tajkej maschinu wumlocžene, **nanajlepje** k wušyczu naložicz.

Wopisma:

Sjawnje pschipósnacze. Podpisani kublerjo cjuja so nuczeni, knjesomaj Goetjes & Schulze, wobšedzerjomaj želesolijernje a fabriki ratarskich maschinow w Budyschinje, najwjetsche pschipósnacje dacz sa žitowe, mlócžate a sykanjowe maschiny, kotrez su wot njeju kupili. Wosebje su žitomlócžate maschiny s witymi zypami jara praktiszy konstruirowane a mlócza wone wschě žita, jako: džeczel atd. se skomy wosebje czisce, njewobschkodza sorna, tak so smy jenoz žito s maschinu mlocžene, wušywali. My mózemy teho dla knjesow **Goetjes & Schulze** sa jeju ratarske maschiny najwjetsche pschipósnacze wuprajicz a žadamy tez, so by wonaj tajke nasche pschipósnacje jeju maschinow sa wschěch kublerjow wosjewikoj.

Julius Hoentscher w Klein-Neudorfje p. Grottkau, Carl Müller w Halbendorfje p. Grottkau, Corl Scholz w Tarnau p. Grottkau, G. Sambal w Tharnau p. Grottku atd. atd. atd.

Dalsche referenzy: ryczerkubler O. Höhnel w Ulbersdorfje p. Sebniz, kubler Schreiber Zarkach, ryczerkubler Dilling na Bynjezach, kubler Beer w Sczijezach, ryczerkubler Schmidt nad Hósnizu, kubler Bjebrach w Trjebjenzach, kubler Fanhauer w Bobolzach, kubler Kober w Hornej Kinje, ryczerkubler Tholuck nad Wyšokej, hosczensar Gutscha w Wosporku, J. Lippitsch w Schěrachowje, O. Claus w Dalizach, kubler Guda w Dalizach, J. Seiler w Hornej Borschczi, kubler Schokta w Hrubocžizach, kubler Jakub Pjech w Sczijezach, Mikawsch Robel w Czornezach, kubler Wawrik w Nuknizy, kubler Lorenz w Dalizach, kubler Běbrach w Lejnje, k. Lukas w Khorjezach, ryczerkublerski najeńk Gutha w Njeswaczidle, kubler Schlötzer w Rakojdach, ryczerkubko Jamno, kubler Schorsch w Jeńkezach, J. Adler w Radworju, Pětr Kschižank w Budestezach, kubler Zur w Njebjelczizach, kubler Simon w Debšezach.

Knjesomaj maschinyfabrikantomaj **Goetjes & Schulze** w Budyschinje na jeju požadanje rad wobšwědczam, so šrěnja mlócžata maschina, mi wot njeju twarjena, wschitkim sdobnym požadanjam dosez czini. Wona **rosdzelo** sorna, skomu a pluwy, **kosby czisce** wumlóczi a sorna **njerani**, je **sylnje** a derje twarjena a ma **lohki** a měruy khód, tak so možu tón fabrikat kóždemu porucžicz

Ryczerkubko Demjany, 20. januara 1869.

Theodor Lantz.

Knjesej maschinyfabrikantaj **Goetjes & Schulze** w Budyschinje staj mi mlócžatu maschinu srjedžneje wulkosce natwarikoj, kotraž w nastupanju **lohkeho, měrneho hicza** mojim žadanjam **dospolnje** dosez czini. Ja mózu teho dla jeju fabrikat knjesam ratarjam jenoz najlepje porucžicz.

Ryczerkubko Krakezy, 26. junija 1869.

Bruno Menzner.

Ja nizepodpisany s tutym wobšwědczam, so staj mi knjesej **Goetjes & Schulze** w Budyschinje mlócžatu maschinu natwarikoj, s kotrejz sym w tych tsjoch létach, hdjež ju trjebach, **hyle spokojeny**, schtoz s tutym po prawdze wobšwědczam.

W Bělczezach, 15. junija 1871. **Jan Rěsak.**

S poknej spokojnosczu mózu mlócžatu maschinu s göpelom, s fabriki ratarskich maschinow **Goetjes & Schulze** w Budyschinje kupjenn, wschitkim kollegam, kiž chzedža mlócžatu maschinu, wschě požadanja dopjelnjazu měcz, najlepje porucžicz.

W Hornej Kinje, 16. junija 1871.

Handrij Döcka.

Wuczah: Moja parna maschina czeri pódla s gratowym powjasom mlócžatu maschinu, wot kk. Goetjes & Schulze twarjena, kotraž w nastupanju lokeho měrneho hicza, czisteho mlócženja a hewak lepscha bycz njemóże atd. atd.

W Huszy. Hrabja **Schall.** E. Ullrich, inspektar.

Wopišmo. Tej s maschinytwarjernje knjesow **Goetjes & Schulze** w Budyschinje nasymu 1870 kupjenej mlócžatej maschinje czo. 2 móžu jenoz najlepsche wopišmo dacz, pschetoz pschi czistym mlócženju je wona tez jara twjerda, dokelz pschi posleuim mlócženju pscheńzy twjerdy bróniny hósdz psches nju džesche, katryz wona na kruchi sbi a jej pak to niczo njeskhodzesche. Tuto wobšwědczam

Grottau, 14. februara 1871.

G. Groß, měschczanski starschi.

Sslyschny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu sahoji hluchosez, hdyž pschinarodzena njeje a wotwobrocza wěsce wschitke s czežkim sluschenjom sjenocžene njespodobnosce; flacon sa 18 nšl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincka.**

Wodowy mlyn pola Něczina budze so 30. oktobra dopokdnja w 10 hodžinach s polemi, lukami a sadowej sahrodu na pschešadžowanje pschenajecz. — Wubranje bjes licitantami je wuměnjene.

G. G. Halka,
wobšedzer mlyna.

Restaurazia Gambrinus.

S tutym cžesćenym Sserbam najpodwolnischo k nawjedženju dawam, so žym ja **korczmarstwo** w prjedawschim Rückertez, nětko pak mydkarja Puya domje na žerbskej haßy na žo wsak. Tež tudy budže moje prózowanje, požadanjam mojich cžesćenych hosczow stajnje s dobrej jědžu a s dobrym piczom napscheczíwe pschińcz a pschispominam hischcze, so budža cžerstwe kołbaßy kóždy cžaß k dostaczu.

S poczesczowanjom

Herrmann Schultze.

Dobru twjerdu

aktowu papjeru,

kiž žo jara derje pschi tykanzypjeczenju trjebacz hodži ma po centnarjach, kaž po jenotliwych knihach na pschedań

Moritz Lehmann,

mydkowy fabrikant na bohatej haßy.

Soku (Aescher)

k hnojeju, w kotrejž je wjele kalka wopschijateho, porucza najtunischo **Moritz Lehmann,**

mydkowy fabrikant na bohatej haßy.

Aukzia.

Póndželu 14. oktobra, dopołdnja wot 9 hodzinow žym ja wotmyßleny, žwój hospodarski inventar, kotryž po mojim pensionirowanju wjazy njetrjebam, a to bjes druhim 2 konjow, 5 kruwow, bjes kotrymiž 2 s algauskeho splaha, wosy, pkuhi, brony atd. atd., kaž tež wulku dželbu mojeje domjazeje nadoby, jako khamory, kawy, blida, kuchinski grat atd. sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacz.

W Cžělnom 1. oktobra 1872.

Schmidt, hajnik.

Dokelž žym dženža korczmarstwo radžineje palernje na garbarskej haßy na žo wsak, dha proschu s tutym cžesćenych Sserbow wo dobroczíwe wopytowanje.

Herrmann Kirsten.

Pschi žwojim pscheßydlenju do Malescheż mje moja wutroba cžěri, wschitkim lubym pschecželam a snatym w Khróscžizach a wokolnoscži žwój najhorzyschi džak prajicz sa wschu wulku luboscz a pschecželniwoscz, kiž je žo mi tam sa cžaß mojeho pschebywanja se wschěch stronow w tak wo prawdže bohatej měrje dostała. Ja na tajke pěkne waschnje cžaß žiwjenja njesapomnju a proschu Boha, so by kóždemu dobroczíwoscz, mi wopokasanu, tež w bohatej měrje sarunacz chył.

Korla Cžech, piekař.

Oswald Mrózak, duchowny,
Anna Mrózakowa rodź. Mönchec,
mandźelskaj.

W Khołmje, 26. septembra 1872.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 5. oktobra 1872.

Dowoz: 6079 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach, nižša.			wyšša.			na bursy, najniža.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pšeńža 50 kilogr.	4	5	—	4	21	—	4	12	—	4	21	—
Rožka = =	3	2	—	3	5	—	3	3	—	3	5	—
Jećmjeń =	2	19	—	2	23	—	2	21	—	2	23	—
Wowß = =	1	28	—	2	—	—	1	28	—	2	—	—
Hroch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	4	27	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka =	5	20	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 =	—	26	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna =	1	2	5	1	5	—	—	—	—	—	—	—

Wczera płaczesche w Barlinje:

spiritus 19 tl.—19⅓ tl., pšeńža 75—92 tl., rožka 52—61 tl., rěpikowy wolij (njeczišczeny) 24 tl. — nßl.

Czahi po želesniży:

S Budyschina do Draždžan: Rano 6 hodzinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjeczor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3½ 80½ B., 1847 4% 97 G., 1855 4% 97¼ G., 1870 5% 105 B., prjed. sakš. schles. žel. akz. 4% 101 B., prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 101 B., landrentenbr. 3½% 86 G., kuž. pfandbr. 4% wupowjedžne. 99 do. 4% njewupowjedžne 94 G. — Akzije: Lipsko-draždž. 250 bz. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakš. bank 168 B., hornokuž. bank 108 G., winske bankowki 92 (18 nßl. 4 np.) — Lubijske — Budyske papjerniki 175 bz., sebn. pap. 111 B., s. masch. fabr. Hartm. 112 B., budyske žuku. a wulkomkynske akz. 95 G., kuž. masch. fabr. B. 108.

Nakładnik: J. E. Smolerš. Ciš L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 42. — 19. oktobra. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 p. a na kral. saks. posć 8½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěw — Se Serbow: S Budyschina. Se Zidzinoho. S Tsjoch Zón. Se Ssowrjez. S Hnaschez. S Korsymja. S hrodzischczanskeje woßady. S Łasa. — Nowy porjad w dawkidawanju. — Pschilopk. — Nawěschtnik.

Wysokodostojny knjez
knjez
Handrij Seileŕ

farař w Łazu, sobustaw towarstwa Maćicy Serbskeje, česny sobustaw lipšćanskeho łužiskeho prědarskeho a zhorjelskeho wučeneho towarstwa; lubosćiwy nan, nadobny duchowny, swěrny přećel, horliwy Serb a pilny serbski spisowař; lubowany wot swojeje swójby, wysokowaženy wot swojeje wosady, česćeny po wšěch Serbach a dale serbskich mjezow, je zańdźenu wutoru wječor w 8 hodźinach po krótkej khorosći w 69. lěće swojeje staroby wumrjeł a bu wčera po křesćijanskim wašnju jara ćesćomnje khowany: štož z tutym w mjenje jeho zawostajeneju hłubokozrudźeneju knježnow dźowkow **Madleny** a **Marije** z najwutrobnišim želenjom najpodwolnišo k zjawnemu nawjedźenju dawam.

Měr budź jeho ćěłu w rowje, zbóžnosć jeho duši w njebjesach a jeho wopomnjenje njech mjez Serbami w dobrym žohnowanju wostanje.

W Budyšinje, 19. oktobra 1872.

J. E. Smoleŕ,
redaktor Serbskich Nowin.

Najnowsche.

Lipsk, 17. oktobra. Sserbszy knježa studentojo bohawučenoscze tudy w Lipsku k ßwojemu wulkemu wobžarowanju hacž dotal nikoho njemějachu, kiž by ßerbskeje rycže theoretiszy a praktiszy połnje mózny był, s kotrymž budzichu móhli ßo ßerbszy rosryczowacz a pschi ßwojich theologiskich prózowanjach ßo w nałožowanju ßerbskeje rycže swučzowacz a wudospołnjecz. Nětko pak je wyßoke ministerstwo tu dzakahódnu naprawu sczinilo, so budze knjes profeßor Dr. Pful s Draždzan, kiž ßo najskerje hižom bórsy k temu do Lipska pschedßydli, ßerbskim knjesam studentam k tajkim swučzowanjam w ßerbskej ryczi składnoscz dawacz.

Barlin, 18. oktobra. Kkěžor-kral je dla wotemrjecza prynza Albrechta s Baden-Badena ßem pschijěł. Kralowski dwór budze schtyri njedzele žarowacz.

Florenz, 14. oktobra. Prynz Napoleon a prynzessna Klotilda (s Franzowskeje wupokasanaj) chzetaj ßo w Milanje (Mailand) saßydlicz. — W někotrych stronach horneje a ßrjedzneje Italskeje je po wulkich deschczach powodzenje nastało.

Madrid, 15. oktobra. S Farrola pißaja, so tamnischi karlistojo (sběžkarjo) hischcze arsenal (brónjeŕnju) a jenu łódź (fregattu) w ßwojej mozy dzerža, so pak budza s wěstosczu bórsy wot kralowskeho wójska pschewinjeni.

S Elsaßa. S městom Schlettstadtom je knježeŕstwo wučziniło, so woue sa dwě lěcze pschestanje twjerdzisna bycz.

Petersburg, 12. oktobra. Wójna pschecziwo Chiwaiskej drje hrosy, ale njeje tola hischcze wobsankujena.

Swětne podawki.

Sakska. Krónprynz Albert a prynz Jurij staj so po pscheproschenju braunschweigskeho wójwody do Woleschnizy w Schlesynskej podałoj, so byschtaj so na tamnischich wulkich hontwach wobdźělikoj.

W Chemnitzu je so 14. oktobra w pschitomnosći k. ministra kultusa a sjawneho wucjerstwa poswjeczenje tamnischeho noweho gymnasija stało.

Po kralowej poruczności ma sakski krajny sejm pónđelu 28. oktobra saso w hromadu stupicz.

Wschelake nowiny powjedaja, so su nimale wschitzy němszy wjerchojo zlubili, so chzedza na skoty kwaz krala Jana a kraloweje Amalije pschijěcz. Jeli khěžor na tym swjedženju njemóhł pschitomny bycz, dha wón na swoje město wěsce pruskeho krónprynza póscelele.

Krónprynz a krónprynzesyna, prynz Jurij a italski prynz Domasch su wóndano město Schandawu a wokolnosć wopytali.

W Ssmilnej je so 10. oktobra wjeczor na tamnischim hornym dworje wulka, se zlotnu kryta a rycerkublerjej Heinzy zluschaza brózeń se wschěmi žnjemi, kiž w njej běchu, wotpalika..

Pruscy. Prynz Albrecht je sandženu pónđelu wjeczor w 11 hodzinach po dlěschim czerpjenju wumrjeł. Wón bě so mjenujzy sa czaz tsithěžorskeho sjěsda do Barlina podał a bě tam s tymi wyssokimi hosczemi zyle strowy sobu w zoologiskej sahrodze, jako tule 8. septembra wopytachu. Jako wón potom psched wjeczorom w sahrodze swojeho hrodu w Barlinje sedżesche, dha jeho Boza ruczka saja, psches czoż wón ryczż shubi, każ tez czucze w prawym boku swojeho czěła. Ryczż so jemu tez hacz do smjerce wróczika njeje. Wón je 63 lět stary, pschetoż wón je so 4. oktobra 1809 narodźił a bě najmłódschi syn krala Sjedricha Wylema III. a jeho mandżelskeje Louisy. W lěcze 1819 wón do wójska stupi a je w lěcze 1862 w Kawkasu sobu s ruskim wójskom wojował. Wón bě najprjódzy s hollandskej prynzesynu Marianu zenjeny, ale tute mandżelstwo bu saso rossswjasane, dokelż běsche njesbožomne. Druhi krócz je so wón 1853 s hrabinu Hohenau wożenił a s njej w lětnym czasu najbóle na swojim nowym hrodze blisko Draždżan bydlił. Wón ma wot njeje dweju synow. Wón bě ruski polny marschal a czesny oberst lithawskeho dragunarskeho regiementa No. 1 a 7. brandenburgskeho infanteriereginenta No. 60. — Khěžor je jeho starscheho syna sa offiziera w 1. gardyregimencze pomjenował. Tutón je 17 lět stary a je se swojim młódschim bratrom někotre lěta vitzthumski gymnasium w Draždżanch wopytował.

Swudowjena kralowa Hilžbjeta je so s Italije a Bajerskeje saso domoj wróczila.

Někotre nowiny powjedaja, so wjerch Bismark najskerje do Barlina pschijědże, tak bórzy hacz pruski sejm saso wuradżowacz póczne. —

Khěžor-kral so najskerje k pohrjebej prynza Albrechta do Barlina wróczi.

Němszy katholizy biskopoje su wóndano w Fuldże dołhe pismo wuradżili, s kotrymż pschecziwo skutkowanju swětneho knjezerstwa, kajkeż je so wot někotreho czasa pschecziwo katholskej zyrkwi sapoczało, protestiruja.

Němski posłanz pschi franzowskej republizy, hrabja Arnim, je do Baden-Badena pschijěł, so by so tam khěžorej přjódkstajił a wot tam je so na tsi njedżele na swoje kubka podał, swotkal so po tsjoch njedżelach saso do Franzowskeje wróczi.

Tak mjenowani (katholszy) schulszy bratsja a schulske sotry njebudża w schulach wjazy wucziz, hacz runje w Pruskej na wucjerjach jara pobrachuje. Mjenujzy seminarski direktor Schneider w Barlinje je wulicził so je w Pruskej 1029 wucjerskich městow njewobsadżenych.

S Torunja pisaja wot 10. oktobra, so je tam na zusnych kódżach kholera wudyrika a so je na nju 7 zusnych kódżnikow skhorjeło a 2 staj wumrjełoj. Do města zameho kholera pschischła njeje.

Profesar Dr. Herrmann w Heidelbergu je sa pschedsydu evangelskeje wyschscheje zyrkwineje rady pomjenowany a swoje sastojnstwo pjecza halle po jutrach nastupi.

Awstria. Czi sami saposłanzy, kotsiž ministrej wójny te pjenjesy pschiswolicz nochzychu, kotrez sebi wón sa wójsko zadasche, su pschi wothłosowanju w mjeńschinje wostali a minister je po tajkim dostał, schtoż chzysche měcz.

Sa tych, kiž su w lětuschim lěczu w Czechach wot powodżenja schkodowali, je so něhdże 500,000 schěsnakow nawdało.

Dokelż na njeporjadki lwowsko-czernowiskeje żelesnizy s kózdym dnjom bole skorżachu, dha je minister pschekupstwa direktorium tuteje żelesnizy wotsadźił a krajnych sastojnikow na jich města posadźił.

Ruscy. Ruske knjezerstwo je na schwajzarske knjezerstwo to pożadanje posłało, so by jemu ruskeho poddana Njeczajewa wudało. Njeczajew je mjenujzy jeneho człowjeka skónzował a potom s Ruscowskeje czeknył.

Franzowska. Wjele ryczow to czini, so je pschedsyda franzowskeje republiki, knjes Thiers, prynza Napoleona (wuja khěžora Napoleona) se swojej mandżelskej — italskej prynzesynu Klotildu — s Franzowskeje wupokasał. Prynz Napoleon s dobrym hicz nochzysche, duž su jeho żandarmajo hacz na mjesy sussodneje Schwajzarskeje pschewodżeli.

Departement Marne a Haute-Marne budże něhdże 20. oktobra wot němskeho wójska wopuschczeny.

Sa elsaskich wucjahowarjow, kiž su w tychle dnjach do Franzowskeje pschestupili, dyrbi franzowske knjezerstwo

w tu khwilu wschědnje pjecza 300,000 frankow sa jědź a wobydlenje płaczicź.

Schpanisska. Sběžkarjo ßu twjerdźisnu Ferrol wobßadźili, tola je tam citadella hischcze w ruzy kralowskeho wojska. Tež leži jena kralowska wójnska łódź w tamnischim pschistawje a jedyn general s wjetschim wotdźělenjom kralowskeho wójska na Ferrol marschiruje.

Nětczischi czaß.

Kak ßedźisch ty, mój Božo, rjenje
Tam horka w njebju na thróni,
Hdźež czlowska słóscz wschak tebje ženje
A njepscheczelstwo njetrjechi;
Hdźež wokoł' twojoh' throna steja
Tam milliony jandźelow,
Kiž k twojej czescźi sanoscheja
Ssej zyłe rynki khěrluschow.

A pódla nich tež Bože dźěcźi
Cźi haleluja spěwaja,
Kiž wujednane na tym ßwěcźi -
Ssu psches tu krej toh' jehnjecza.
O kajka radoscź, kajke sbože,
Schtóž wužiwa tu sbóžnoscź tam,
To wupowjedacź njesamože
Tu žadyn czlowski jasyk nam.

Ty kedźbujesch na czlowske dźěcźi,
Tež na tych, kiž to njewěrja;
Ty wěsch, schtó tudy na tym ßwěcźi
Sso tebi, Knježe, pschecźiwja;
Haj, snajesch tych, kiž chzedźa tudy
Tu twoju zyrkej sahubicź
A njewěru a wschelke błudy
Na jeje město postajicź.

Ty pak ßo jim, o Božo, ßmějesch,
Hdyž s njebja na nich shladujesch;
Hdyž tež ßo s twojim prutom dlijesch,
Jich hnydom skasycź njepschińdźesch;
Cźi je jich žel, ty wotczakujesch
Tež dołho na jich pokutu,
Jich s twojim duchom wubudźujesch,
So bychu pschischli k posnaczu.

Tón czaß — to móže kóždy wěricź, —
Tón czaß wschak pschińdźe sawěscze,
So ty jich budźesch roseczěricź,
Kaž hdyž wětr do pluw sadunje.
A tehdy tebi twój lud s nowa
Dźak, czescź a khwalbu saspěwa,
Hdyž twoja zyrkej Khrystußowa
Je s twojej mozu dobyła.

Sa tutu zyrkej na tej semi
Nětk proßymy, o Božo, cze,
Kiž czežzy pod njepscheczelemi
Tak srudnje k tebi sdychuje.
Rjekń ßłowczko, dha ßo lehnycź budźe
Tych hordych njepscheczelow słóscź
A twoja zyrkej tu a druhdźe
Sso budźe selenicź a roscź.

Kak budźe tola tehdy rjenje
W tym kschesczijanstwje na semi,
Hdyž budźa wschitzy sjednoczeni
We jenej wěrje — lubosczi,
Hdźež jene stadło na tym ßwěcźi
A jedyn pastyř budźe tu,
Hdźež wschitzy budźa Bože dźěcźi
We jeho ßynu Khrystußu.

Hdyž ßmy tež tudy rosproscheni
Tón jedyn tam, tón druhi tu,
Ssmy tola w duchu sjednoczeni
We naschim Knjesu Khrystußu.
A nimam tudy wokoł ßebje
Tež czělnje nihdźe nikoho,
Dha mam ja tola, Jesu, tebje
Tu pschi ßebi a wokoł ßo.

Ta twoja zyrkej prawa, wěrna,
Hdyž na sdacźe tež mała je,
Kiž tež we tyschnosczach je ßwěrna,
Ta tola wěscze dobudźe.
Bóh praji ßam, so wrota hele
Ju nihdy pschemóz njemóža;
Bóh, jeje kral, ji pomoz sczele,
So s nowa roscze — sakczěwa.

Daj pak ty nam tu hnadu dostacź,
To hischcze, Božo, proschu cze,
So móhli tebi ßwěrni wostacź,
Hdyž ßwět a czert naß sawjescź chze,
Hacź junu tam we měra kraju
S tej zyrkwju, kiž tu wojuje,
O měrny fěrschta, w twojim raju
Cźe khwalimy do wěcznoscze.

Pětr Młónk.

Ze Serbow.

S Budyschina. Njedźelu 15. septembra ßu Emil Nitscha a jeho ßotra Alwina Nitschez s Rakojd, kaž tež Marja Madlena Janaschowa s Bukez a Jan König s Worzyna wot jow wotjěli, so bychu ßo na łódźi „Hannover" do Texasa w Amerizy pscheßydlili. W jich nastupanju je sańdźenu póndźelu ßlědowazy telegramm s Ameriki ßem poßłany: „Neworleans, 12. oktobra 1872. Póstska parołódź ßewjernoněmskeho Lloyda s mjenom Hannover, kotraž je 18. septembra pod wjedźenjom kapitana F. Himbecka s Bremena a 22. septembra wot Havra wotjěła, je dźenßa w najlěpschim porjadku ßem pschijěła."

S Budyschina. Wóndano je ßo bjes zyrkwinym prjódkstejeŕstwom tudomneho města a zyrkwinym prjódkstejeŕstwom michałskeje woßady wujednało, so te wßy, kiž ßwojich semrjetych na tudomne pohrjebnischczo „Tuchoŕ" hrjebaja, pódla Tuchorja ßwoje ßamßne pohrjebnischczo dostanu.

S Budyschina. Tudomna měschczanska rada ßlědowaze k nawjedźenju da: „Lětuschi nasymski hermank sapocznje ßo 2. novembra a skónczi ßo 5. novembra;

ſkótne wiki njeſměja ßo pak, kaž w prjedawſchich lětach, ßobotu, ale budża póndżelu 4. nowembra wotdżerżane."

Schtoż kermuſchu noſtuwa, kotruż ßu we wſchelakich woßadach hižom pſched dlěſchim cżaßom na naſymſki hermank pſchepokożili, dha bě ſańdżenu ßobotu we wudawarni ßkyſchecż, ſo chzedża ju ſ najmjeńſcha wo wßach, bliſko Budyſchina leżazych, 3. nowembra a ßlědoważe dny dżerżecż; w naſtupanju dalſchich woßadow njebě pak żana połna wěſtoſcż ſhonicż a chzedża teho dla tute cżaß ßwoje kermuſche w Serbſkich Nowinach woſjewicż.

Se Żidżinoho. Tudy njedżelu 6. oktobra wjecżor we 8 hodżinach woheń wudyri a ßo wſchě twarjenja kublerja Köhlera pomjenowaneho Ssmolerja, kublerja Pilopa a kublerja Tylicha pomjenowaneho Marka wotpalichu. Pſchi tym ßo Köhlerej też 5 howjada, 2 ßwinjecżi, kaž też kury a hußy ſpalichu. Woheń je najſkerje ſakożeny, dokelż je ſady w jenej niſkej tżěſche wuſchoł.

S Tſjoch Żón. Póndżelu 7. oktobra dopołdnja w 12. hodżinje ßu ßo tudy twarjenja żiwnoſcżerja Jana Nowaka wotpaliłe. Nowak běſche tón dżeń w Kulowje a żónſte runje na polu, tola bu ſkót wot dobrych ßuſodow płomjenjam wutorhnjeny. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate.

Se Ssowrjeż Póndżelu 14. oktobra rano w 5 hodżinach tudy woheń wuńdże a wſchě twarjenja żiwnoſcżerja a gmejnſkeho prjódſtejerja H. Ssowory, ſahrodnika Jana Frinda a domſte żiwnoſcżerja Handrija Schorſcha do procha a popjeła pſchewobroczi. Prěńſchej dwaj ſawěſcżene njemějeſchtaj. Woheń je pjecża na to waſchnje naſtał, ſo je krumjaza holza ſe ſaßwěcżenej lampu do holcżożeje komory ſchła jedyn ßwój ſchórzuch pytacż a ſo je pſchi tym lauemu dżěku tak bliſko pſchiſchła, ſo je ßo to někak ſapaliło. Ssowora je ßo pſchi haſchenju khětro wopalił. Bjes jeho wotpalenymi twarjenjemi je też jena bróżnja, kiż je pſched někotrymi lětami nowa natwarjena.

S Hnaſchcż. Naſch ßwěrny a wjeleſaßkubżny wucżeŕ, knjes Urban je ßo wyßokeje ſtaroby a wotebjerjazych mezow dla w poßleńſchim cżaßu penſionirowacż dał. Tudomne ſchulſke měſto ma miniſterſtwo kultußa a ſławneho wucżeńſtwa wobßadżicż a nowy wucżeŕ pjecża bórſy ßem pſchińdże.

S Korſynja. Na pucżu bjes naſchej wßu a Roswodezami ſta ßo wóndano to njeſbożе, ſo jena młoda holiżka ſ Hainſpacha na jene dobo w płomjenjach ſtejeſche. Jeje draſta bě ßo pſches to ſapaliła, ſo bě jedyn muſki ſe żahłej zigaaru pſchi tej holcżży nimo ſchoł. Wona je ßo khětro wopaliła.

S hrodżiſchcżanſkeje woßady. Dokelż naſcha kermuſcha ſ budyſkim hermankom na żane waſchnje hromadże njeńßy, budżemy ju, kaž hewak, mjenujcy jutſje ſa tydżeń njedżelu 27. oktobra ßwjecżicż.

S Łaſa. Srudnu, jara ſrudnu powjeſcż mam tón krócż do Serbſkich Nowinow pißacż, mjenujcy naſch wyßokoważeny a wſchudże lubowany a cżeſcżeny farař, k. Handrij Seileŕ je ſańdżenu wutoru 15. oktobra wjecżor we 8 hodżinach w 69. lěcże ßwojeje ſtaroby wumrjeł. Wón bě w poßleńſchim cżaßu hewak doſcż ſtrowy a cżerſtwy, hacż jeho pjatk 11. oktobra w nocy Boża rucżka ſaja a jemu prawy bok proſty a njemócny ſcżini a jaſyk tak ßylnje trjechi, ſo wón wjacy ryczecż njemóżeſche. Widżenje a ßłyſchenje bě dobre woſtako, ale ryczecż ßo hacż do jeho minjenja njewróczi. Zyła naſcha woßada — njech ßu Sserbja abo Němcy — jeho wotemrjecże wutrobnje wobżaruje.

Naſch njebo żnjes duchowny je ßo 1. februara 1804 w Sſkonej Borſchczi narodżił, hdyż je jeho jeniczka ßotra żiwa. Wón dwě dżowcy ſawoſtaji. Wón je w ßwojej mkodoſcżi najprjódy niżſche ſchule a potom budyſki gymnaſium wopytał, ſ kotrehoż je ßo na univerſitet w Lipſku pſcheßydlił, ſo by tam na duchomnſtwo ſtudował. Po ſkónczenych ſtudijach wón w lěcże 1832 jako diakonus do Klukſcha pſchińdże a wot tam w lěcże 1835 jako farař do Łaſa.

Wón je ßo wot ßwojeje mkodoſcże ßwěru wo ßerbſke pißmowſtwo a ßerbſku ryczecż ſtarał a ßam wſchelake wucżene a ſabawne ßerbſke knihi wudał, woßebje pak ßerbſke pěßniſtwo ſ wulkej liczbu kraßnych ßerbſkich ſpěwow wobohacżił, Sserbſtwo hewak wſchudże ſe wſchej mozu podpjerał, pſchi tym pak ſ Němcami w měrje a pokoju żiwy był a ſe ßwojim pſchikładom někotrehożkulicż Sserba na pucż lěpſcheho poſnacża a cżeſcżenja ßerbſkeje narodnoſcże pokaſał. Jeho mjeno woſtanje w dobrej cżeſcżi.

Nowy porjad w dawkidawanju.

(Wot H. Kerka.)

Na ſakſkim ßejmje, kiż kónz tuteho měßaza ſ nowa ſkutkowacż pocżnje, budże ßo też wo to jednacż, po kajkim porjedże ſmeja ßo w Sakſkej pſchichodnje dawki dawacż. Duż ßo wo tym wjele a jara wſchelako bjes ludom ryczi a ja chzu teho dla tudy tajke měnjenja trochu roſpomnicż.

Jara wjele, haj, móhł rjez, najwjazy wjeßnych ludżi měni, ſo by najlěpje byko, hdy bychu dotalne jenoſcże (einheity) jako prawidło dawkidawanja dale woſtałe, prajizy, ſo niczo runiſche a lěpſche bycż njemóże: jenoż měłe ßo pola, ſ paſtwiſchczow a kerkow w běhu cżaßa ſcżinjene, ſ nowa wotſchazowacż a ſ wjazy jenoſczemi napołożicż, ſo bychu ßo tak ſ druhimi leżomnoſczemi wurunałe. To njeby pak po mojim měnjenju żane prawe wurunanje byko, dokelż by ßo pſches nje njeprawda, kotruż ßu ratarſzy dawkidawarjo hižom hacż dotal cżerpicż měli, potom hiſchcże powjetſchiła. To by jenoż wurunanje ſ druhimi ratarjemi byko, a ratarjo dże hižom tak wjele wjazy dawaja, dyżli po prawym dawacż měli. Mjenujcy kapi-

wot 10,000 tl., kiž w ratarskich ležomnoscžach tczi, ßnadz 4 hacz 6 krócz tak wjele krajnych dawkow da, kaz ta ßama ſumma, hdyz je do pſchekupſtwa, do wſchelakeho wikowanja abo tez do rjemjeßka tyknjena abo w jenej fabrizy dzekaza. Po tajkim ma ßo wurunanje w dawkidawanju bjes ratarskim a druhim, runje pomjenowanym kapitalom ſtacz, to reka: ratarjo bychu po tajkim wurunanju mjenje dawacz trjebali, hacz dotal.

Ale ſ tajkim wurunanjom nochze druha ſtrona, k kotrejz pſchekupzy, fabrikantojo atd. ßkuſcheja ſ pokojom bycz, ale menja, ſo by njeprawda byka, hdy by kapital, kiž w ratarskich ležomnoscžach tczi, jenoz tejko dawka dak, kaz tón, kiž je do pſchekupſtwa, fabrikow atd. tyknjeny. A woni ſamolwjeja ßwoje menjenje ſ tym, ſo praja: kapital, w ratarskich ležomnoscžach tczazy, je weſczischi, dyzli pſchekupſki kapital; pſchetoz pſchekupike twory ßu wſchelakemu ſhubjenju a ſkazenju na drohach a wodach a pſchekupſke pjenjesy husto ſhubjenju pſchi bankrotach podczißnjene, tak ſo móze pſchekupz na jene dobo ßwoje zyke ſamózenje ſhubicz, bjes tym ſo ratarjej tola ležomnoscz wostanje.

Hacz runje tole wudawanje ſa wérne dzerzimy, dha tola pſchiwdacz njemózemy, ſo bychu ßo dawki po wéſtoſczi abo njewéſtoſczi kapitala wjetſche abo mjenſche dawali; pſchetoz to by ſ druhimi ßkowami rekako: jeli nam kraj ſa to najwſchelakſche ſapokoženje naſcheho ſamózenja jenajke rukowanje da, dha chzemy tez wot jenak wulkeho ſamoženja jenak wulke dawki dawacz. — To pak kraj czinicz njemóze a njebudze; ale je kózdeho roshladnoſczi a roſomnoſczi ſawoſtajene, do czeho chze ßwoje kapitalije tyknycz abo ſapokozicz, po wjetſchej abo mjenſchej wéſtoczi, ſ wjetſchim abo mjenſchim wunoſchkom. Wuczinjena wez wſchak je, ſo ſahon pola pſchi Budyſchinje tak rucze njerosleczi, kaz pólverowa khézka w Sprejinym dole; — to kózdy wé, prjedy hacz jene abo druhe kupi.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Přilopk.

* W zoologiſkej ſahrodze w Barlinje béſche jedyn elefant ßudniſkemu radzicželej Sackej, kiž bé k njemu bliſko pſchiſchoł, ſa jenu ruku hrabnył a ju ſkamał. Skamana ruka njechaſche ſazicz, ſ czehoz tak ßylna khoroſcz naſta, ſo dyrbjeſche Sack wumrjecz.

* Njedaloko Coulmiera w Franzowſkej jedyn bur foru ßkomy na wiki wjeſeſche a dowoli na puczu, ſo ßo 5 mkodych holzow wot 10 hacz 15 lét na jeho wós ßyny. Krótko potom ßo ſta, ſo ßebi bur cigarru ſahzehli a pſchi tym nékak ßkomu ſapali. Wón ſ woſa ſkoczi, ſo by konje ſdzerzał, kiž béchu ßo ſpkoſcheli, ale prjedy hacz ßo to ſta, béchu ßo ſchtyri holczki tak wopaliłe, ſo dyrbjachu bórſy wumrjecz.

* W Greißwaldze wóndano w jenej fabrizy, hdzez woſy ſa zeleſnizy twarja, jedyn parny kotoł roslecza. Pſches to bu 19 czlowjekow ſaraženych a pſches 40 czežko wobſchkodzenych.

* W ubigawſkim hrodze, kotrez khurwjerch Auguſt ßylny natwarik a poſdziſcho hrabja Koſel wobydlik, ßu wóndano na wjelby trjechili, w kotrychz béchu wſchelake drohe wézy ſkowane. Wone ßo ſda, ſo je ßo to ſa czaß wójnow Napoleona I. ſtako.

* S Wjelikich Dobryn piſche „zaßnik:" Pſched dwémal njedzelomaj chzyſche ßo tudy na knjezim dworje jedyn ßkuzobnik khétſje rucze hrochu najéſcz; pſchi tym jemu khóſtka wot mjaßa tak twjerdze w ſchiji tczaza woſta, ſo wjazy ryczecz njemózeſche. Hacz runje bórſy po lékarja Fettku w Hródku poßłachu, dha tón tola pomhacz njemózeſche a tón ßkuzobnik dyrbjeſche wumrjecz.

* W Makych Dobrynjach ſméje ßo 4. oktobra miſionſki ßwjedzeń a budze k. farař Teſchnař ſ Niedy ßerbſke prédowanje dzerzecz.

* Wot khoczebuſkeho pſchißaznego ßuda bu 25. ſeptembra bur Poppa ſ Lindenawa k ßmjerczi wotßudzeny, dokelz bé ßwojeho wumjeńkarja wojbjeßnył, ſo jemu njeby dale wumjeńk dawacz trjebał. Tón wumjeńkař bé hizom 84 lét ſtary.

* S Franzowſkeje pißaja, ſo maja tam létßa jara bohay winowe zné a ſo budze wino jara dobre.

* Pinczník (Kellner) jeneho hoſczeńza w Kralowzu hrajeſche w ſakſkej lotteriji. Jako wón lóß tſeczeje klaßy doſta, praji wón, ſo dale hracz nochze. To ſaßkyſcha jedyn pſchekupz ſ Raſtenburga, kiž tam runje béſche, a wotkupi jemu tón lóß, ſo by jón dale hrał. Wón doſta ſandzeny tydzeń tu wjeßelu powjeſcz, ſo je na tón ßamy w pjatej klaßy 150,000 toleř dobył.

* W Torunje je kholera nétko tez do ßameho méſta pſchiſchła; pſchetoz w méſcze ßu ſchtyrjo czlowjekojo na nju ſkorili, wot kotrychz ßu tſjo wumrjeli.

* W Delnych Koblizach wóndanjo jena jabłuczina kczéjeſche, ſ kotrejez béchu hakle krótko prjedy jabłuka wotſchczipali.

* Wot budyſkeho wokrjeßneho ßudniſtwa bu wóndano Helena Nowakowa ſ Budyſchina k 4 méßacznemu jaſtwu wotßudzena, dokelz bé wéſtemu Herzogej 100toleřſki papjerjany pjenjes ſe ſaka wſaka a hakle poſdziſcho ſaßo daka.

* Na winſkim univerſitecze ſandzene poklěto 3886 ſtudentow ſtudowaſche, bjes kotrymiz béſche 1472 Sſkowjanow.

* Dokelz w Barlinje wobydlenja dale a bole pobrachnja, dha je ſandzeny tydzeń néhdze 800 ßwójbow Barlin wopuſcheziło a ßo do druhich méſtow pſcheßydliko.

Wosjewjenje.

Pschichodneho

12. novembra 1872 pschipołdnju w 12 hodzinach

budże dźělbnje k sawostajeńſtwu Handrija Lehmanna, teho runja 3 ſtarſchim Lehmanowym dźěćzom ßkuſchazo ſahrodniſka žiwnoſcź cat. no. 1/8 fol. 3 gruntſkich a hypotekſkich knihi ſa Trjebjenzy, kotraž je ſ dźiwanjom na wobcźežnoſcźe na 5525 toler 22 nßl. 5 np. taxirowana, w ſawoſtajenym Lehmannez domje dobrowólnje na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

S poczehnjenjom na wuwěſchtki, na tudomnym ßudniſtim měſcźe a tež w Kozorez hoſcźenzu w Trjebjenzach wupoißnjene ſ wopißanjom leżomnoſcźe to woſjewjujo, ßo tež ſ dobom k ſjawnemu nawjedźenju dawa, ſo budźa na dnju po pſchedawanju, 13. novembra t. l. dopołdnja wot 9 hodźinow a po dobroſdaczu na ßlědowazym dnju te k Lehmannez ſawoſtajeńſtwu ßkuſchaze mobilije, bjes kotrymiž ßu 3 kruwy, 1 jałowja, 1 koſa, 1 ßwinjo, 6 kur, wſchelaki rolny grat, kaž tež žito, draſta a ſchaty teho runja w ſawoſtajenym domje pſches wjeßne grychty w Trjebjenzach na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Kralowſki ßudniſki hamt w Budyſchinje
8. oktobra 1872.

Michler. Mſtr.

---

na ſchulerſkej haßy pola k. ſchtrympoſabrikanta Darſchau

Eduard Göckeritz

klobukarſki miſchtr

w Budyſchinje

ßobotu pola měſchczańſkeje haptyki w narózknej budźe

porucza ßwój bohacze wuhotowany **klobukowy ſkład**, kaž tež we wſchěch ſortach a wulkoſcjack **bunzle, toſle, ſchkórnje, nadſchkórnje** atd. po najtuniſchej płaczíſnje.

Pſchi bliženju ſymniſcheho cźaßa dowolam ßebi cźeſcźenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcźe mój ſkład ßamodźěłaneje

mužazeje a hólczazeje draſty

kaž tež mój wulki ſkład **ßukna a buckſkina** ſ nowa naſpomnicź. Wón wopſchija pſchi wulkim wubjerku najnowſche, ſchtož nětcźiſchi cźaß poſkicza.

Ja mózu w najkrótſchim cźaßu wſchěm požadanjam doſcź cźinicź, kiž ßo niz jenoż w naſtupanju dobroſcźe a rjanoſcźe tworow na mnje ſtanu, ale mózu tež kóždeho pſches dobre, ſpěſchne a tunje dźěło ſpokojicź.

S poczeſczowanjom

Adolf Weiß
ſ napſchecza noweje měſchczańſkeje ſchule.

Wicź a rheumatismus

ßo saczěri pſches tón, w fabrizy Th. Höhenbergera w Wrotßławju ſe ſtudźenejepary pobyty

tannin-terpentin.

Pradźiwy ma jón na pſchedań w bleſchach po 12½ nßl. a 1 tl. w Budyſchinje E. Menzner (w hrodowſkej haptyzy.)

We Luſku je jena **khěža** w dobrym rjedźe a ſe ßadowej ſahrodu na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicź pola knjeſa wjeßneho rychtarja tam.

Ssn ſprawnych ſtarſchich, kiž chze **pjekarſtwo** nawuknycź, móže pola podpißaneho pod ſpodobnymi wuměnjenjemi do wuczby ſtupicź.

Aug. Pahlitzſch w Małym Wjelkowje.

Ratarſtwo.

Tójſchto ženjenych a nježenjenych hetmanow pſchi wyßokej ſdźě, wotroczźy pſchi 80 tl. a 70 tl. a dźowki pſchi 30—40 tl. ſdy, kaž tež kucharki a ſtwinſke dźowki ßo ſa tudomnu a draždźanſku wokolnoſcź pſches podpißaneho pytaja.

Rudolph Wahl
na žitnych wikach w Budyſchinje.

Jedyn ſahrodniſki

móže pſchi wyßokej ſdźě hnydom měſto doſtacź. **Rudolph Wahl.**

Sa wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stotzky w Bremenje je mje tudy jaka wuczahowanskeho agenta postajicz dala a ßo ja teho dla wschitkim, kiz chzedza ßo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pschesßydlicz, k najpodwolnischim ßkuzbam poruczam, s tym ßlubjenjom, so budu kozdeho wuczahowarja najtunischo a najßwerischo na mesto jeho pozadanja wobstarac pytacz.

W Budyschinje w februaru 1872.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Jaquetty

we wulkim wubjerku a **ßamßneho fabrikata** po wosebje tunich placzisnach porucza

Reinhold Hartmann jun.
() 23 na ßerbskej haßy 23
na rozku butroweje haski.

Budyska
filiala hornoluzischeho banka w Zitawje.

My **pjenjesy k sadanjenju** horjebjerjemy a dawamy sa nje hacz na dalsche

pschi 12mesßaczným wupowjedzenju	. . . . .	. . . . .	$4\frac{1}{2}$ %
" 6 " "	. . . . .	. . . . .	4 %
" 3 " "	. . . . .	. . . . .	$3\frac{1}{2}$ %
" 1 " "	. . . . .	. . . . .	3 %
pschi krotschich wupowjednych czaßach, haj pschi **wschednym** nasadpkaczenju	. . . .	. . . .	$2\frac{1}{2}$ %

letneje danje.

W Budyschinje, w auguschu 1872.

Filiala hornoluzischeho banka w Zitawje.

Czerstwe ßwinjaze pleza

nehdze 15 puntow czezke

kupuje **Jan Wannack**
na schulerskej haßy.

Trjeny len a dzelo

kupuje we wulkich a malych dzelbach po najwyschschej placzisnje

W Budyschinje. **Johann Hoffmann**
s napschecza theatra.

Dobru twjerdu

aktowu papjeru,

kiz ßo jara derje pschi tykanzypjeczenju trjebacz hodzi ma po centnarjach, kaz po jenotliwych knihach na pschedan

Moritz Lehmann,
mydkowy fabrikant na bohatej haßy.

Sokn (Aescher)

k hnojeju, w kotrejz je wjele kalka wopschijateho, porucza najtunischo **Moritz Lehmann,**
mydkowy fabrikant na bohatej haßy.

Jaquety a tüffelowe jeczki

we wschech wulkosczach a barbach, wot 1½ tl., porucza ßaßo we wulkim wubjerku

H. Kayser,
firma: J. Hartmann
na zitnej haßy 52.

Klejdy, ßuknje, jeczki atd.

dam ja rucze a tunjo najwobhladnischo po merje feschicz.

H. Kayser,
firma: J. Hartmann
na zitnej haßy 52.

Pomoz! Westa pomoz!

Skkad **rheumatismuſoweje zalby** w buschtwjach po 20 ngl. a 1 tl., **hojazu zalbu ſa rany**, pomjenowanu **dziwotwornu zalbu**, truchy po 5 ngl., wot wobßedzerja draczinu **J. G. Kraza** w Zeitzu ma jenoz sa **Budyschin** a wokolnosez knjes **Heinr. Jul. Linka.**

L. Hochheimer & Co. w Zeitzu, jenicczy pschedawarjo sa Nemzy a wukraj.

Wodowy mkyn pola Nječina budże ßo 30. oktobra dopołdnja w 10 hodźinach ſ polemi, łukami a ßadowej ſahrodu na pſcheßadźowanje pſchenajecź. — Wubranje bjes licitantami je wuměnjene.

G. G. Halka,
wobßedźeŕ mkyna.

Sſłyſchny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu ſahoji hłuchoſcź, hdyž pſchinarodźena njeje a wotwobrocza wěſcze wſchitke ſ cźeźkim ßłyſchenjom ſjenocźene njeſpodobnoſcze; flacon ſa 18 nßl. ma na pſchedań w Budyſchinje **Heinr. Jul. Linka.**

Dickowa koncežionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſaka porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowſkeje haptyki.**

Prima amerikanſki petroleum,
= ſchleſyniſke ßwěcźenje,
= fiſchthran,
= ſtearinowe ßwěžy,
= parafinowe ßwěžy

najtuniſcho porucza

Moritz Lehmann,
mydłowy fabrikant na bohatej haßy.

Dźělbu

wolijowych ßudow

ma dla njedoſtatka ruma najtuniſcho na pſchedań

Moritz Lehmann,
mydłowy fabrikant na bohatej haßy.

Ssuche droždże

wſchědnje cźerſtwe a po kotrychž ßo derje hiba, porucza

J. G. F. Nieckſch.

Jena **khlamarnja** w dobrach wobſtajenjach kotraž žno pſches 50 lět wobſteja a najlěpſche zboże ſcźiniwa je, je pſcheměnjena dla na jeneho pilneho muža pod dobrym wuměnjenjom pſchenajecź. Wſcho dalſche je ſhonicź pola pjekarſkeho miſchtra J. Kögler w Budyſchinje.

K nowemu lětu pytaja ßo: **wotroczki a džowki** pola wyßokej ſdy.

Heynoldowa, pſchiſtajaza žona.

Łužičan

čiſło 10 za tydźeń wnńdże.

Katholſki Poſoł cźo. 20. je wuſchoł.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje
12. oktobra 1872.

Dowoz: 5885 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	nižša.			wyšša.			najniža.			najwyšša.		
	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.
Pſcheńca 50 kilogr.	4	5	—	4	20	—	4	5	—	4	23	—
Rožka = =	3	—	—	3	5	—	3	4	—	3	5	—
Jecźmjeń = =	2	20	—	2	23	—	2	22	—	2	23	5
Wowß = =	2	—	—	2	2	—	2	—	—	2	2	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	5	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka =	6	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 =	—	24	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna =	1	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 19 tl.—19 1/3 tl., pſcheńza 75—92 tl., rožka 52—61 tl., rěpikowy wolij (njecźiſcźeny) 24 tl. — nßl.

Cźahi po želeſnizy:

S Budyſchina do Draždźan: Rano 6 hodźinow 55 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 5 m.; wjecźor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyſchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 25 m.; wjecźor 6 h. 50 m.; wjecźor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjecźor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjecźor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Saſſke wot 1855 3 1/2 % 80 1/2 B., 1847 4 % 97 G., 1856 4 % 97 3/4 G., 1870 5 % 105 B., prjed. ſaſſ. ſchleſ. žel. akz. 4 % 101 B., prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5 % 101 B., landrentenbr. 3 1/3 % 86 G., łuž. pfandbr. 4 % wupowjedźne. 99 do. 4 % njewupowjedźne 94 G. — Akzije: Lipſko-drażdź. 250 bz. — Creditanſt. w Lipſku 160 B., ſaſſ. bank 168 B., hornołuž. bank 108 G., winſke bankowki 92 (18 nßl. 4 np.) — Lubijſke — Budyſke papjerniki 175 bz., ſebn. pap. 111 B., ſ. maſch. fabr. Hartm. 112 B., budyſke ßukn. a wulkomkynſke akz. 95 G., łuž. maſch. fabr. B. 108.

Nakładnik: J E. Smolerſ. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 43. — 26. oktobra. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Łasa. S Mikkez. S rosborskeho wokreßa. S Brěsyny. S Budyschina. S Dźěchorez. S Wyßokeje. — Nawěschtnik.

Nowy porjad w dawkidawanju.

(Skónczenje.)

Pschecziwo dokhodnemu dawkej (Einkommensteuer) wudawaja tež czi, kiž jón měcz njechadza, so ßu dokhody (nutspschińdzenje) wot naschich ležomnosczow jara njewěste a tola ma ßo potom jenajki dawk wot nich dawacz. Na to chzemy jenož to prajicz, so bě a je to tež pschi nětczischich dawskich jenosczach (einheitach) runje tak. Wone ßu tež na wěsty wunoschk naschich ležomnosczow wobliczene a ßo kóžde lěto jenak wot nich dawa, hacz my runje derje wěmy, so nam nasche polo, móhł rjez, kóžde lěto hinak pschinjeße. Sa wunoschk yaschich ležomnosczow, kaž tež sa wunoschk wschelakeho wikowanja a pschekupstwa móže nam krajna wyschnoscz runje tak mało rukowacz, kaž sa wěstoscz naschich kapitalijow pschi jich wschelakim sapołoženju.

Po tajkim njesda ßo nam prawe bycz, hdyž ßo w nastupanju dokhodneho dawka jenož slě wěschczi, wjele skerje sa prawdu dźerżimy, so kóždy jenož wot teho dawki dawa, schtož wo prawdźe wobßedźi a samóže; mjenujzy něhdźe tak, so tsjo wobßedźerjo tsjóch zyle jenajkich u po tajkim tež jenak wjele hódnych kubłow abo žiwnosczow kóždy hinaschi dawk dawa, a to teho dla, dokelž ma jedyn 1000 toleř dołha, druhi pak nima žaneho dołha a tsecżi ma 1000 toleř wupožczene. Poßleńschi ma wot tychle wupožczenych pjenjes tež dawk dacz, dokelž ma wot nich nutspschińdźenje, bjes tym, so ma tón prěnschi mjenje dawka dacz, dokelž ma 1000 toleř dołha.

To wschitko wopomniwschi drje mi w ßwojim czaßu móžno njebndźe hinak hłoßowacz, hacz sa dawk, kiž ma ßo dacz wot teho, schtož kóždy wo prawdźe wobßedźi, jeli mje prjedy wo něczim lěpschim njepscheßwědcza.

H. Keřk (Strauch).

Najnowsche.

Gumbinnen, 23. oktobra. Po powjesczi, wot wyschnoscze wosjewjenej, je tež w ruskim měscze Bjałystoku kholera wudyriła.

Draždźany, 23. oktobra. Na kralowski 50 lětny mandźelski jubiläum je ßo hižom něhdźe 30 wjeřchow, prynzow a prynzeßynow jako hosczow pschipowjedźiło.

Pschi jubileju budźe 24 kadettow (młodych woßebnych ludźi, kiž ßo na to pschihotuja, so bychu pschichodnje offizierojo we wójsku byli) jako panosche (Edelknabe) ßłužbu cżinicz. Jich drasta budźe jara rjana a pyschna a budźe teho dla sa kóždeho panoschu wjazy hacz 200 toleř khoschtowacz.

Minister kultußa a sjawneho wucżeństwa je porucżił, so ma ßo kralowski mandźelski jubiläum tež wote wschěch sakskich schulow njedźelu 10. novembra na pschihódne waschnje ßwjecżicz.

Cżesczomne wopißmo
jeneho zyrkwinskeho wjeřcha.

Podpißany wobßwědczam s tym, so ßym G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrotßławja psche saßakły katarrh, dołhotrajazy kaschel a sažwanje płuzow s woßebnym skutkowanjom nałožił a so ßo mi po wutrjebanju někotrych bleschow moja strowoscz saßo

dospołnje wróczi,

cżohož dla ja kóždemu G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótßławja se wschěm prawom porucżicz móžu.

Raab. Sigmund v. Deäcky,
biskop w Caßarobelu a wyschschi propst raabskeho domskeho kapitla, tajny radźiczel Jeho bamžiskej ßwjatoscze.

Jenož prawdźiwy maja jón w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
B. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař Gerischer w Ostritzu,
Schołta we Wotrowje a
Lehmann w Budestezach.
haptykař Dr. Hultzsch w Rakezach.

Ssyn sprawnych starschich, kiž chze pjekařstwo nawuknycz, móže pola podpißaneho pod spodobnymi wuměnjenjemi do wucżby stupicz.

Aug. Pahlitzsch w Małym Wjelkowje.

Swětne podawki.

Sakska. Krónprynz Albert a prynz Jurij staj so 20. oktobra saso s Woleschnizy do Draždzan wróćikoj.

Nětko je wěste, so němski khěžor a khěžorka, kaž tež pruski krónprynz na kralowski 50létny mandželski jubiläum pschijědu. Teho runja je awstriski khěžor prajicz dał, so tehdy do Draždzan pschijědże. Tutón zwjedżeń budże, kaž zmy hižom wóndano wosjewili wot 7. — 11. novembra wotdżerżany. Mjenujzy 7. a 8. novembra pschińdu sbožopschijaze deputazije, 9. budże hosćzina na kralowskim dworje, 10. zyrkwinske požohnowanje a 11. hosćzina a pyschne prjódkstajenje w kralowskim theatru. Wjeczor tutych dnjow budże wokolnosć kralowskeho hrodu mjenje abo bóle pyschnje poswěczena. Psched hrodom teho dla hižom nětko dwaj obeliskaj twarja, kiž budżetaj tehdy rjenje s gasowymi pkomjeschkami poswěczenaj. — Draždżanszy měschczenjo chzedża k czesczi jubileja 12. abo 15. novembra wjeczor se 4000 saswěczenymi pišanymi lampionami psched kralowski hród pschiczahnycz a na tajke waschnje swoje poczesczowanje wopokasacz.

W hornych rudnych horach (Erzgebirge) wot Branda hacz do Jöhstadta a Schwarzenberga mějachu 16. oktobra zylne znéhhicze, ale znčh dołho lezo wostał njeje.

Na knjezim forbarku w Mühlbergu je 16. oktobra w nozy woheń wudyrił a tamnische hródże do procha a popjeła pschewobrocził. Pschi tym staj so dwaj dźěłaczerjej spalikoj, kotrajž wysche kruwarnje na zynje spaschtaj a hewak tež 1 kóń, 14 howjadow, 32 wowzow a 40 kur.

Někotre nowiny powjedachu, so chze sakske knjezerstwo krajne żelesnizy pschedacz. Na to je pak ministerstwo wosjewiło, so na tym žane złowo wěrne njeje.

Jako chzyssche minister kultuza a sjawneho wuczeństwa, knjes Dr. Gerber, wóndano s wosa wustupicz, dha so někak pschehlada a padże, pschi czimž zebi lěwu ruku wuwiny. Lěkarjo zu jemu ruku saso srunali, ale wón budże so pschezo hischcze někotre njedżele s njej na kedżbu bracz dyrbjecz.

Pruzy. Barlinske nowiny powjedaja, so němski khěžor teho dla, dokelž je jeho bratr prynz Albrecht wumrjeł, hakle 15. novembra do Draždzan pojědże, w draždżanskich nowinach pak so pische, so tam wón hižom 10. novembra pschijědże.

Pschewodżenje njebo prynza Albrechta sapocza so pjatk 18. oktobra wjeczor. Najprjódzy so w jeho hrodże w pschitomnosćze khěžora a zyłeje kralowskeje zwójby psched pyschnym mahagonijowym kaschczom khěrlusch wospěwa a wot jeneho duchowneho ryczi dżerżesche. Potom ½11 hodżinow wjeczor so kaschcz na wosu, wot 6 konjow czehnjenym, do kralowskeho hrodu pschewjese. Nasajtra dopołdnja w 10 hodżinach wjesesche so kaschcz s czółkom na kraznje wupyschenym czółkowym wosu do hrodowskeje zyrkwje. Czah wotewri poł schwadrony garde du corps, sa jésnymi dźěchu prynzowi sastojnizy, złużobnizy a wscha czeledź, kralowszy nižschi a wyschschi dwórszy sastojnizy, deputazije prynzowych regimentow, njeżerjo prynzowych rjadow, medaillow a czeżnych snamjenjow. Na kaschczu leżachu jeho teżak, scherpa a rukajzy. Jeho 8 wojerskich konjow 8 rytmischtrow wjedżesche. Hnydom po kaschczu so jeho paradny kóń tež wot jeneho wyschka wjedżesche. Potom dźěchu wschelazy wożebni kralowszy sastojnizy a na to hakle khěžor s prynzom Korlu, prynz Albrecht mkódschi, wschitzy druzy kralowszy prynzojo a někotsi zusy wjerchojo, sa nimi zusy poskanzy, wjele pruskich generalow a druhich wyschkow, ministrjo a jich radźiczelio atd. Zyły czah so wot poł schwadrony gardy du corps (praj: garde dü khor) wobsankny. Psched zyrkwinymi durjemi wožmjo stabsoffizierojo kaschcz s wosa sběhnychu a jón do zyrkwje, s czornym zuknom wupojschaneje, no katafalk donjeżechu, pschewodżeni wot duchomnych. Po wuspěwanju krótkeho khěrluscha general-superintendent czélnu ryczi dżerżesche a njebo prynzej požohnowanje wudżěli, pschi czimž so wonka s kanonami a tsélbami tsélesche. Jedyn khěrlusch tule zwjatocznosć skónczi a w nozy prynzowe czéko do pohrjebnischcza kralowskeje zwójby w Charlottenburgu dowjesechu.

Hacz dotal je so w němskim khěžorstwje nimale sa 421 millionow markow nowych skotych pjenjes nabiło.

Prěnja komora pruskeho zejma je w tychle dnjach zwoje wuradżowanja saso sapocżała. Sa pschedzydu bu hrabja Stollberg-Wernigerode wuzwoleny. Wjerch Putbus mějesche jenoż 2 hłosaj mjenje.

Ermelandski biskop je pschecziwo ministrej kultuza proceß sakożił, dokelž je tón sakasak, jemu dale jeho sdu płaczicz.

Awstria. Město Win se zwojimi pschedměstomi ma nětko 901,000 wobydlerjow. (Barlin ma jich 826,000).

Ruzowska. Khěžor Alexander je polskeho pisaczela (Schriftsteller) Michała Czajkowskeho wobhnadził. Tutón je w zwojim czasu w polskej revoluziji pschecziwo Ruzam wojował a potom do Turkowskeje czeknył, hdżež je w tu khwilu wyschschi kommandant turkowskich kosakow.

W Petersburgu a Moskwje je kholera skoro zyle sastała, tola knjezi wona hischcze we wschelakich ruskich krajinach.

Wjeliki knjas-naslědnik (Großfürst-Thronfolger) je se zwojej zwójbu do Livadije na Krymje pschijěł. Wón je na zwojim puczu s Danskeje psches Prusku a Galizisku puczował a njeje po tajkim do Wina pschischoł, kaž někotre nowiny wudawachu.

Franzowska. Pschi dopjelnjowazych wolbach sa franzowski zejm je so tójschto radikalnych republikanarjow jako sapołkanzow wuzwoliło.

Schpanisska. Sběžkarjo, kiž běchu twjerdżisnu Ferrol wobzadżili, zu s wjetscha roscżěkali, jako shonichu,

ſo kralowſke wójſko na nich cźehnje. Tola bu jich nětko 400 ſajatych.

Turkowſka. Nowy wulkovezir abo miniſter-pſchedſtyda je hižom ſaſo wotſtadżeny. To je ſo najſkerje teho dla ſtako, dokelž wón na wſchěch bokach pſchekoru ſapocźinaſche a ſo pſchi tym tež woſebje jako njepſcheczel turkowſkich Sſlowjanow a Rußowſkeje pokaſowaſche.

Bołharjo (ſtkowjanſki, nětko 6 millionow duſchow ſtylny lud w Turkowſkej) ſu w poſlenſchim cźaſu wſchěch grichiſkich duchownych, ſ kotrymiž bě konſtantinopolſki grichiſki patriach bołharſke duchowne měſta wobſtadźił, ſ tutych měſtow wuhnali a ſtebi ſtwoju ſtamſtnu bołharſku zyrkej ſakoźili, kaž ju w ſtarych cźaſach mějachu. Grichiſki patriarch je jich teho dla do klatby (Bann) dał, ſ cźehož pak ſtebi niczo njecźinja, dokelž maja dźe nětko wſchudźom ſtwojich ſtamſtnych duchownych.

Ze Serbow.

S Laſa. Pjatk tydźenja 18. oktobra ſtmy naſcheho, wot woſtady jara lubowaneho a wyſtokowaženeho fararja, knjeſa Handrija Seilerja khowali. Wón bě, kaž je to hižom tydźenja w Serbſkich Nowinach powjedane, wutoru 15. oktobra wumrjeł, jako bě jeho pjatk prjedy Boża ruczka ſajaka. Na khowanje bě ſo jara wjele pſchewodźerjow ſhromadźiło a běſche bjes nimi tež 11 kk. duchownych (tež 1 katholſki) a 16 kk. wucźerjow. Se wſchěch ſtronow jara wobžarowachu, ſo hodźiſki k. farař Imiſch pſchijěł njebě, a njemóžachu ſtebi wukoźicź, cźeho dla pobrachowaſche. (Wón je ſo, Bohu žel, na puczu ſaſo domoj wrócźicź dyrbjał, kaž je to ſe ſtlědowažeho naſtawka „ſ Mikkez“ widźecź. Red.)

Poſlenje kožo naſchěho lubeho duchowneho bě ſ palmowymi hakoſami, ſ wěnzami a kwětkami kraſtnje wudebjene a wón ſtam tam leżeſche, kaž by ſpał; pſchetož jeho wobleczo bě ſo mało pſcheměniło. Bjes palmowymi hakoſami widźachmy tam jenu, kotruž bě ſterbſke towarſtwo budyſkeho gymnaſija poſtłało, ſ tym kaczanſkim napiſtmom: „Piis Manibus excellentissimi Sorabiae nostrae poëtae atque paterni amici nostri Andreae Seileri societas slavica Budissina.“*)

Wubjerk towarſtwa Maczizy Sserbſkeje bě tež wulku palmowu hakoſu ſe ſchěrokim a dołhim běłoźidźanym bantom, kaž tež ſ napiſtmom a ſchtucźkami, wot k. wyſchſcheho ſeminarſkeho wucźerja Fiedlerja ſeſtajanymi, poſtłał a běchu tež tſjo maczizni wubjerkowniczy na pſchewodźenje pſchijěli. Sſłowa napiſtma a ſchtucźkow, na bant wucźiſchczanych, ſu ſtlědowaze:

„K wopomnjenju na droholubeho wotcźinza, wyſtokodoſtojneho knjeſa **Handrija Seilerja**, derje ſaſtłużbneho fararja we Laſu, ſtkawneho ſterbſkeho pěſtnjerja a ſpiſtaczela, horliweho budźerja narodneho żiwjenja bjes Sserbami, ſtobuſakoźerja a wubjerkownika towarſtwa Maczizy Sserbſkeje poſtwjecza na dnju Jeho khowanja 18. oktobra 1872 maczicźny wubjerk: Bergan. Dr. Ducźman. Fiedler. Hórnik. Imiſch. Jakub. Jencź. Kucźank. Luſcźanſki. Dr. Pful. Smoler. Wjela.

Schto ſterbſki lud dżenſt żelne ſtylſy roni,
Schto Łużizu ſchat cźorny pſchikrywa?
Schto tyſchna ſkórżba, żakoſcź naſtawa,
A wótcźinſtwa ſto khorhoj k ſemi kloni?

Ach, dżenſta **Seilerjej** ſto k rowu ſwoni!
Nětk Jeho ſtkawna harfa doklincza —
Wón ſterbſki narod wjazy njeſbudźa,
Kiž Jeho ſtwěrnu luboſcź poknje ſhoni.

Spi derje! Sserbow dżakne ſtylſy praju;
Hdyż trawnik tež Twój proch nětk pſchikryje
A Twoje ſtawy w rowje prochnu, tkaju:

Dha tola njeſachodny pomnik ſtaju
Cźi ſtwěrni Sserbjo w ſtwojej wutrobje
A Tebje na wſchě cźaſty w cźeſczi maju!“

Jako běchu cźěłowy kaſchcź ſaczinili a na mary pſched faru ſtajili, ſpěwaſche ſto tam najprjódży jedyn khěrluſch. Potom ſto cźah ſeſtupa, w prědku běchu ſchulſke dźěcźi wyſchſcheje rjadomnje, wot kotrychž nětkotre wſchelaku pychu njeſtechu, po nich kk. wucźerjo, kk. duchowni a nětkotſi knjeża. Jako běchu ſto cźi ſrjadowali, poſtběhnychu kk. rychtarjo woſtadnych wſtow mary a njeſtechu kaſchcź pod ſpěwanjom khěrluſcha „Jeſuſt, moja nadźija“ a pod ſwonjenjom wſchitkich ſwonow do zyrkwje Sa kaſchczom dźeſchtej ſrudnej ſawoſtajenej knjeżnje dżowzy, wot k. kollatora barona ſ Löbenſtein wjedżenej, a ſa nimi jara wulka ſtyła pſchewodźerjow.

Do zyrkwje pſchiſchedſchi noſcherjo kaſchcź pſched woltař ſtajichu, na cźož ſto ſterbſti khěrluſch ſanjeſte. Po teho wuſpěwanju wujeſdżanſki k. farař Ryczeŕ ſ klětki ſterbſke cźělne prědowanje dżerżeſche, kotrež bě po wopſchijeczu tak kraſtne a hewak tak wutrobu hnujoze, ſo drje nichtón teje wulkeje ſrudneje ſhromadźiſny bjes ſtylſow woſtał njeje. Jako bě wón ſtwoje rjane prědowanje ſkóncził a ſto wot kk. wucźerjow jena ſterbſka motetta wuſpěwała, ſpěwaſche ſto němſki khěrluſch, po kotrymž k. ſuperintendent Karaſt ſ Wojerez pſchi woltarju móznu němſku ryczż dżerżeſche. Wón, kaž tež k. Ryczeŕ prjedy, ſ khwalbu na to ſpomni, kajke ma njebo k. duchowny Seileŕ ſaſtłużby wo ſhromadny ſterbſki lud a kak ma ſto jemu tón ſa jeho ſtwěrne ſkutkowanje dżakowacź. S nětkotrymi khěrluſchowymi ſchtucźkami ſto zyrkwinſka ſtłużba wobſankny, kk. rychtarjo kaſchcź ſběhnychu a pod ſpěwanjom khěrluſcha a pod ſwonjenjom ſwonow na kerchow pſched row donjeſtechu, kiž bě w ſtuſtodſtwje rowa njebo knjenje mandżelſkeje k. duchowneho

*) Sserbſzy gymnaſiaſtojo běchu k cźeſczi njebo k. duchowneho Seilerja jedyn kaczanſki ſpěw do budyſkich němſkich nowinow ſtajicź dali.

pschihotowany. Tam hischcze k. archidiakonus Kröhn s Wojerez wutrobnu rycz dzerzesche a pozohnowanje wudzěli, po czimž kk. wuczerjo s artju „Horjestawacz" pohrjebnu zwjatoczność wobsankuchu.

Bóh luby Knjes daj czěku nascheho njebo k. fararja czichi wotpoczink w rowje a jeho duschi wěczu sbóznosez, nam pak, kiž zmy jeho tak rad měli a tak njerad shubili, spoczž wón zwój njebjeski troscht. Hamjeń!

S Mikez. Pjatk, 18. oktobra, pschiňdze k. farař Imisch s Hodzija njedaloko nascheho knjezeho dwora k wulkej schkodze. Jeho wós, s jenym bokom na brjózk sajěwschi, zo tu swróczi. Hnydom bě tam wjazy ludzi s nascheho dwora k pomozy. Pschi tym swróczenju bě k. farař, zylny, czežki muž, s wosa najprjódzy na lěwe ramjo a po tym na bjeswoczi tak czežzy panyk, so s krawjazym wobliczom khwilku bjes myzlow leżesche. Jako bě zo jemu sazo horje spomhako a wón sazo k zebi pschischok, dha zo najprjódzy Bohu lubemu Knjesej wótsje dzakowasche, so je jeho pschi tym wobschkodzenju hnadnje psched wjetschej schkodu wukhowak a pschi zywjenju sdzerzak. Na to wón prosches che, so by khětsje něchtón po symnu wodu bězak a jemu tu krej wotmyk, a so by zo jemu we wschěm khwatajzy pomhako, dokelž dyrbi hischcze do Łasa, so by pschi khowanju zwojeho dobreho pschecželа, njebo k. fararja Seilerja, kaž je jemu hižom psched 15 lětami zlubik, czělne prědowanje dzerzak. Ale tuto prjódkwsacze zo bórsy sa njemózne wupokasa. Jeho lěwiza wizasche prosta, a wón ju njemózesche ani pohnucz ani kuska sběhnycz. Pak bě zo horny dzěl ruki skamak, pak bě jabłuko we ramjenju s pónwiczki wuskoczilo. A pschi tym khodzesche sazo njemóz na njeho. Tak niczo wysche njewosta hacz so dyrbjesche, psches dweju muzow sazo do wosa zadzeny, zo dacz domoj dowjesez. Bóh tón Knjes jeho bórsy sazo sahoj a wustrów!

S rosborskeho wokreza. Schtoż delnobukojnjanskeho Nowotnika nastupa, kotryż je, kaž zmy powjedali, najskerje wot wěsteho Wolfermanna sarazeny, dha je w sańdzenych dnjach Wolfermannowa żona zudnistwu zlědowaze wusnaka. Wona je mjenujzy k wjedzenju daka, so je Wolfermann domoj pschischok, prajizy, so je Nowotnika skónzowak, jemu pjenjesy a drastu wsak, jeho czěko něhdze bjes Mikowom a Niskej sahrjebak a wós a konje wěstemu czlowjekej pschedak. Wolfermann je dale prajik, so to tola wscho na zwětko pschiňdze a so jemu teho dla dale niczo wysche njewostanje, hacz zebi zam zywjenje wsacz a so zebi wón teho dla dwaj měchaj wokoko schije swinje a zo potom pojznje. Taj měchaj chze pak wón teho dla wokoko schije sczinicz, so by na schiji widzecz njebyko, so je zo wojbjeznyk. Wolfermann je zebi potom tez wo prawdze psches wojbjeznjenje zywjenje wsak a jeho zona je jeho na to wotrěsaka a jeho do kaschcza pokoczicz daka, niczo njeprajizy, kak je wón po prawym wumrjek. Nowotnikowu drastu zu posdzischo pola Wolfermannez namakali, ale jeho czěko hischcze hacz do sańdzeneje njedzele nadeschli njeběchu. Hewak zu tez na pozleńschich skótnych wikach teho czlowjeka zadzili, kiž bě Nowotnika konje a wós wot Wolfermanna kupik a je tónle czlowjek tez hnydom k temu stak.

S Brěsyny. Tudy je 21. oktobra wjeczor w 9 hodzinach woheń wudyrik a Hany Schusteroweje khězku do procha a popjeka pschewobroczik. Wuheń je pjecza hubjeny byk a teho dla na njesbožu wina.

S Budyschina. Luzиske semjanstwo k kralowskemu 50létnemu mandzelskemu jubileju rjanu khachlowu sastawu dari. Wona je 3 metry dołha a 2 metraj wyzoka a je na njej zerbski kwazny czah, něhdze s 12 parschonow wobstejazy, wosnamjenjeny. Tuta sastawa budze na nowy tydzeń w tudomnej nowej měschczanskej schuli k wobhladowanju wustajena.

Schtoż zerbsku njewjestu, se zlěbora shotowanu, nastupa, kotruż zwěrni sakszy Sserbja kralowskimaj mandzelskimaj k jeju skotemu kwazej darja, dha je wona nimale hotowa a budze najskerje tez w Budyschinje k wobhladowanju wustajena. Wona je s pódstawu něhdze 18 zolow wyzoka a skoty wěnz w ruzy dzerzi.

Pschi zwjedzenju spomnjeneho skoteho kwaza budza zo tez tak mjenowane zywe wobrasy (lebende Bilder) prjódkstajecz. Jedyn tajki wobras budze pjecza „zerbski kwaz," pschi czimž bjes druhim maky prynz Bjedrich August jako zerbski braschka s tsirozkatym kobukom a jeho starscha prynzezyna zotra jako zerbska njewjesta w borcze wustupi.

S Dzěchorez. Na tudomnym knjezim dworje je zo 17. oktobra rano po 8 hodzinach dzěkacer Seiler s Warnołcziz w wolazej hródzi na jedyn rěbel wojbjeznyk.

S Wyzokeje pola Kamjenza. W tudomnym knjezim parku je zo 18. oktobra rano w 4 hodzinach jena, se zlomu kryta, tola pak njewobydlena khězka wotpalika.

Jaquety a tüffelowe jeczki

we wschěch wulkosczach a barbach, wot 1½ tl., porucza sazo we wulkim wubjerku

H. Kayser,
firma: **J. Hartmann.**

Na žitnej haßy čžo. 52 w domje knjeſa pſchekupza Noacka.

K prjódkſtejazemu hermankej poruczam we wulkim wubjerku

draſtowe ſchtoſy,
barchenty
wołmjane a kattunowe rubiſchcza,
pjelzowe poczehnjenja
ßukno a bukſkin,

wſcho hiſchcze po ſtarych tunich płaczíſnach.

Herm. Kayser
firma: J. Hartmann.

Kralowſki napoj

jena nĕhdże ſe 100 mikymi roſtlinowymi brĕczkami ſhotowana ſelowa limonada, najwjetſche **wokſchewjenje** ſa wſchĕch khorych, njeje żana „medicina" abo tajny ßrĕdk; wón podawa organismu mnohotu ſtrowotnych wutkow, pſches kotrež ßo natura (pſches krej- a mokſchinupolĕpſchenje) tak pſchetwori, ſo ßo pſchiczinу khoroſcze a ſ tym khoroſcze ßame ſhubja.

Hygiĕiſt **Kral Jacobi** w Barlinje
Friedrichſtr. 208.

Skład ma w **Budyſchinje** H. J. Lincka, w **Kamjeńzy** H. Pachaly w **Wojerezach** Rob. Huſta. Płaczíſna ſa bleſchu 16 nßl.

Tannin-terpentin

pſche **rheumatismus a wicź.**

Pradźiwy ma jón na pſchedań w bleſchach po 12½ nßl. a 1 tl. w Budyſchinje **E. Menzner** (w hrodowſkej haptyzy.)

Skopjaze plezo.

Budź ßwĕrny, ſprawny hacź do rowa!

— ? ! ? —

Hermańſke woſſewjenje.

Mojim lubym ßerbſtim krajanam a pſchecźelam ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedżenju dawam, ſo ſmĕju bliżſchi budyſki hermank 2. novembra wulki wubjerk

mużazeje draſty

po tunich płaczíſnach na pſchedań. Poßłużenje ſprawne a ſpĕſchne. — Moja pſchedawarnja je na mjaßowym torhoſchczu čžo. 39 pódla knjeſa pſchekupza Wehle. Ja proſchu na moju firmu kedźbowacź.

A. Sodan ſ Draźdźan.

Drjewowa aukzia.

Rjedźelu 27. oktobra t. l. popołdnju wot 3 hodźinow budże ßo w delnowujeſdźanſkej zyrkwinej holi pſchi żeleſnizy nĕhdże 60 kop ßuchich khójnowych walczkow, kaž tež nĕſchto kloftrow ſchczĕpjaneho a pjeńkoweho drjewa ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

W Delnym Wujeſdże 20. oktobra 1872.

Hajniſke ſarjadniſtwo.

Łužičan čo. 10 je wušoł

a wopřija: 1) Moja Leńka. Spĕw wot J. M. 2) Złoto a złoty. Powjedańčko wot Mučinka. (Skónčenje.) 3) Tragiska podawizna. Spĕw. Přeł. K. A. Fiedleŕ. 4) Kałata Róża. Z ruskeho přeł. J. B. Nyčka. 5) Zapis cycatych zwĕrjatow w Hornych Łužicach. Wot H. F. Wjele. 6) Skleńčana hora. Bajka z luda. Podał J. Kral. 7) Fijałka na Čornobozy. Wot G. Kaplerja. 8) Z Budyšina a z Łužicy. 9) Porjedźenje.

Trjeny len a dźĕło

kupuje we wulkich a małych dźĕłbach po najwyſchſchej płaczíſnje

W Budyſchinje.

Johann Hoffmann
ſ napſchecza theatra.

S tutym dowolam ßebi, mojim wyßokowaženym wotebjerjerjam, kaž tež cžesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze mój skład

tu- a wukrajneho ßukna a wschelakeho bukskina,

kaž tež mój wulki skład hotoweje, ßamodzělaneje,

mužazeje a hólcžazeje drasty

s nowa naspomnicž; wón wopschija pschi wulkim wubjerku najnowsche a najrjeńsche, schtož nětcžischi cžaß poskicza. Ja možu tež w **najkrótschim cžaßu wschěm požadanjam,** niz jenož schtož **dobroscž a tunjoscž** nastupa, kaž tež psches dobre, prawocžaßne a tunje dzěło doscž cžinicž.

Mój skład schlafrokow, ßuknjow, nadßuknjow, kholowow a lazow s tutym najlěpje poruczam.

Adolf Weiß
s napschecza noweje měschczanskeje schule.

---

na schulerskej haßy pola k. schtrympofabrikanta Darschau

Eduard Göckeritz

klobukarski mischtr
w Budyschinje

ßobotu pola měschczanskeje haptyki w naróżknej budze

porucza ßwój bohacze wuhotowany **klobukowy skład,** kaž tež we wschěch sortach a wulkosczach **bunzle, tofle, schkórnje, nadschkórnje** atd. po najtunischej płaczisnje.

Ratarstwo.

Tójschto ženjenych a nježenjenych hetmanow pschi wyßokej sdžě, wotroczzy pschi 80 tl. a 70 tl. a dzowki pschi 30—40 tl. sdy, kaž tež kucharki a stwinske dzowki ßo sa tudomnu a draždžansku wokolnoscž psches podpißaneho pytaja.

Rudolph Wahl
na žitnych wikach w Budyschinje.

Jedyn sahrodniski

móže pschi wyßokej sdžě hnydom město dostacž. **Rudolph Wahl.**

Pomoz! Wěsta pomoz!

Skład **rheumatismusoweje žałby** w buschkwjach po 20 nßl. a 1 tl., **hojazu žałbu sa rany,** pomjenowanu **dziwotwornu žałbu,** kruch po 5 nßl., wot wobßedzerja dracžiny **J. G. Krätza** w Zeitzu ma jenož sa **Budyschin** a wokolnoscž knjes **Heinr. Jul. Lincka.**

L. Hochheimer & Co. w Zeitzu, jeniczzy pschedawarjo sa Němzy a wukraj.

Drjewowa aukzia.

W tudomnym knježim lěßowym reviru, we wotdzělenju „w czernschach" budze ßo

wutoru 5. novembra t. l.

150 Rcm. ßuchich khójnowych schczěpow,
110 „ „ „ pjeńkow,
20,00 walczkow „ „ walcžiny

sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacž.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodzinow.

W Minakale 23. oktobra 1872.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk 31. oktobra t. l. dopołdnja wot 10 hodzinow budze ßo na delnowujesdzanskim lěßowym reviru pschi łuczanskej drósy něhdze 120 kop schpatnischich ßuchich khójnowych walczkow sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacž.

W Delnym Wujesdze 20. oktobra 1872.

Hajniske sarjadnistwo.

Aukzia hatneho ßłanja.

Wutoru 29. oktobra rano wot 9 hodzinow budze ßo ßłanje w njechoŕnskich a worzynskich hatach na pscheßadzowanje pschedawacž.

Wosjewjenje.

Pschichodneho

12. novembra 1872 pschipołdnju w 12 hodźinach

budźe dźělbnje k sawostajeństwu Handrija Lehmanna, teho runja 3 starschim Lehmanowym dźěćźom ßłuschaza sahrodniska źiwnoscź cat. no. 10/2 fol. 3 gruntskich a hypotekskich knihi sa Trjebjenzy, kotraž je s dźiwanjom na wobcźeźnoscźe na 5525 toler 22 nßl. 5 np. taxirowana, w sawostajenym Lehmannez domje dobrowólnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

S poczehnjenjom na wuwěschtki, na tudomnym ßudniskim měscźe a tež w Kozorez hoscźenzu w Trjebjeńzach wupojßnjene s wopißanjom ležomnoscźe to wosjewjujo, ßo tež s dobom k sjawnemu nawjedźenju dawa, so budźa ßo na dnju po pschedawanju, 13. novembra t. l. dopołdnja wot 9 hodźinow a po dobrosdacźu na ßlědowazym dnju te k Lehmannez sawostajeństwu ßłuschaze mobilije, bjes kotrymiž ßu 3 kruwy, 1 jałojza, 1 kosa, 1 ßwinjo, 6 kur, wschelaki rolny grat, kaž tež źito, drasta a schaty teho runja w sawostajenym domje psches wjeßne grychty w Trjebjeńzach na pscheßadźowanje pschedawacź.

Kralowski ßudniski hamt w Budyschinje
8. oktobra 1872.

Michler. Mstr.

Budyska
filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

S tutym k nawjedźenju dawamy, so ßmy wot 1. oktobra t. l. sa pjenjesy, kiž ßo pola naß k sadanjenju sapołoža,

pschi **jenoměßacźnym** wupowjedźenju na . . . . . $3\frac{1}{2}$ %,
" **tsiměßacźnym** wupowjedźenju na . . . . . 4 %,
" **schěscźměßacźnym** wupowjedźenju na . . . . . $4\frac{1}{2}$ %,
" nasadpłacźenju s **krótschim**, ßnadź **wschědnym** wupowjednym cźaßom na 3 %

dań, kaž je horka widźecź, hacź na dalsche **powyschili**.

W Budyschinje, w oktobru 1872.

Filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

Jaquetty

we wulkim wubjerku a **ßamßneho fabrikata** po woßebje tunich płacźisnach porucźa

Reinhold Hartmann jun.
23 na ßerbskej haßy 23
na rožku butroweje haski.

Prima amerikanski petroleum,
" **schlesynske ßwěcźenje,**
" **fischthran,**
" **stearinowe ßwězy,**
" **parafinowe ßwězy**

najtunischo porucźa

Moritz Lehmann,
mydłowy fabrikant na bohatej haßy.

Dźělbu

wolijowych ßudow

ma dla njedostatka ruma najtunischo na pschedań

Moritz Lehmann,
mydłowy fabrikant na bohatej haßy.

Aukzia ßłanja.

Ssrjedu 30. oktobra budźe ßo na łuhowskim reviru wulka dźělba kopneho ßłanja w hromadkach na pscheßadźowanje pschedawacź. Kupowarjo chzyli ßo na pomjenowanym dnju rano w 9 hodźinach w brěsynku w lětuschim drjewnischcźu shromadźicź. Wuměnjenja budźa psched sapocźatkom aukzije wosjewjene.

W Khaßowje, 23. oktobra 1872.

Behrens.

Jena **khlamarnja** w dobrach wobstajenjach, kotraž źno psches 50 lět wobsteja a najlěpschi wužitk njeße je pscheměnjena dla na jeneho pilneho muža pod dobrymi wuměnjenjemi pschenajecź. Wscho dalsche je shonicź pola pjekarskeho mischtra **J. Kögler** w Budyschinje.

Dobru twjerdu
aktowu papjeru,
kiž ßo jara derje pschi tykanzypjeczenju trjebacz hodzi ma po centnarjach, kaž po jenotliwych knihach na pschedań
Moritz Lehmann,
mydkowy fabrikant na bohatej haßy.

Sołu (Aescher)
k hnojeju, w kotrejž je wjele kalka wopschijateho, porucza najtunischo **Moritz Lehmann,**
mydkowy fabrikant na bohatej haßy.

Poßwjeczenje lutherskeje schule w Wukranczizach.
Sapoczatk Bożeje ßłużby njedzelu 3. novembra (23 po ßw. Tr.) dopołdnja w 10 hodzinach, sapoczatk poßwjeczenja popołdnju w 2 hodzinomaj.

We Łusku je jena **khěža** w dobrym rjedze a se ßadowej sahrodu na pschedań a je wscho dalsche shonicz pola knjesa wjeßneho rychtarja tam.

Wurěsane, kaž tež **wucżeßane włoßy** kupuja ßo po najwyschschej płaczišnje na jerjowej haßy czo. 275 po 2 skhodomaj.

Kosaze, kaž tež wschě druhe ßyre **koże** kupuje po najwyschich płaczišnach
Gustav Nauck
na garbarskej haßy czo. 426.

Jedyn pohonczˇ s dobrymi wopißmami, kiž ßmě tež ženjeny bycz, może hnydom abo k nowemu lětu 1873 město dostacz na knježim dworje w Sarynczu.

W Běczizach je sahrodniska żiwnosczˇ czo. 21 s 8 korzami pola, kuki a sahrody se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedzerja tam shonicz.

Jedyn knježi pohonczˇ, kiž pak tež rolne dźěło rosymi, może na jenym rycherkuble w bliskosczi Budyschina město dostacz. Hdże? je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

W Drożdżiju
jutsje njedzelu 27. oktobra
kermuscha a reje,
na czoż najpodwolnischo pscheproschuje
Mrós.

Czesczenym Serbam Budyschina a wokolnosczˇe s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ja klempnarstwo mojeho njebo muża, klempnarskeho mischtra Korle Lehmanna, dale powjedu. Ja s dobom proschu, so bychu dowěrjenju, mojemu njebo mużej spożczene, też na mnje pscheńczˇ dali.
Anna swudowjena **Lehmannowa**
rodz. Stöckelez.

Dżak.

Sa wschu luboscz a pschecżelniwoscz, kiž je ßo naju lubemu njebo nanej, knjesej duchownemu **Handrijej Seilerjej** w Łasu, na jeho khorym kożu, kaž też pschi jeho pohrjebje w tak bohatej měrje wopokasała, prajimoj s tutym ßwój najwutrobnischi dżak.
W Łasu 19. oktobra 1872.
Hłubokosrudzenej sawostajenej dżowzy.

Wopomnjeńka
na row njeboho fararja
knjeza
Handrija Seilerja
w Łazu.

Duż spi Ty swěrny syjerjo
A serbskich dušow wodźerjo;
Serbske bě dźě Twoje żiwjenje,
Serbske činjenje a myslenje.

Kak krasnje Twój syw wukćěwa
Na płódnej roli Serbowstwa.
Jasnje Twoje spěwy żołmja so
Po wšěch Serbach, zrudnych tróštujo.

Duż dźensa luba Łużica
Měr, pokoj přeje do rowa,
Wusywa pak Twojoh' swěrneho
Płody njech su Serba kóždeho.

W Khrósćicach.
Serbske spěwanske towarstwo. „Jednota."

Wot redakzije.

Dopiß se Ssmilneje może ßo hakle sa tydzeń wotczischczecz.

Płaćizna żitowa produktow w Budyšinje
19. oktobra 1872.

Dowoz: 5925 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	nižša.			wyšša.			najniža.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pšeńża 50 kilogr.	4	5	—	4	20	—	4	5	—	4	23	—
Rožka " "	3	2	—	3	4	—	3	3	—	3	5	—
Jeczmjeń " "	2	22	—	2	24	—	2	22	—	2	24	—
Wowß " "	2	—	—	2	2	—	2	—	—	2	2	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	4	28	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka "	6	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 "	—	23	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna "	1	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—

Nakładnik: J. E. Smolerˇ. Ciščó L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 44. — 2. novembra. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. póšće 8½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěw. — Se Serbow: Se Ssmilneje. S Klětneho. S Delneho Wujesda. S Mikowa. Pschispomnjenje redakzije. S Budyschina. — Hanß Depla. — Cyrkwinske powjesce.

Hrajadła

4 hacz 120 kruchow hrajaze; kraßne wudźełki se swonjazej hru, s bubonom a swonami, njebjeskim hłoßom, mandolinu, expreßiju atd. Dale:

hrajate tyski

2 hacz 16 kußow hrajaze, neceßairy, cigarrowe polczki, schwajzarske khěžki, fotografiske album, pißadła, rukajzowe kaschcziki, listytkóczerje, cigarrowe etuisy, tobakowe a sapalkowe tyski, blidka, blesche, portemonnaies, stolczki atd., wscho s hudźbu. Stajnje najnowsche porucza:

J. H. Heller, Bern (Schweiz).

Płaczisnosapiß sczełu franko.

Jenoj schtóž direktnje wote mnje kupi, dostanje Hellerske wudźełki; tute w ßwojej najwyschschej dokonjanosczi spoczca najrjeńsche wotschewjenje.

Kosaze, kaž tež wschě druhe ßyre **koze** kupuje po najwyschich płaczisnach

Gustav Rauca
na garbarskej haßy czo. 426.

W Běczicach je sahrodniska žiwnosć czo. 21 s 8 korcami pola, kuki a sahrody se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedzerja tam shonicz.

Jedyn knježi pohonc, kiž pak tež rolne dźěło rosymi, może na jenym ryczerkuble w bliskosczi Budyschina město dostacz. Hdże? je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Serbska kuchinska holza s dobrymi wopißmami, kotraž je hižom w kuchinje ßkužika a trochu waricz rosymi, może k nowemu lětu město dostacz na knježim dworje w Saryczu.

Sandźenu ßobotu bu na puczu s Komorowa do Delneje Hórki 25 puntow želesa shubjenych. Sprawny namakar chzył to sa pschisprawne myto pak w komorowskim pak w delnohórczanskim hoscenzu wotedacz.

Pschedawanje torfa.

Torf s torfnischcza ryczerkubła Wyßokeje pola Rakez może ßo nětko wschědnje wotwoschycz. Płaczisna sa kloster (3000 schtuk) 4 tl. Skasanja njech ßo na knježim dworje stanu.

Souche drožđże
wschědnje czerstwe a po kotrychž ßo derje hiba, porucza
J. G. F. Nieckisch.

Najnowsche.

Draždźany, 31. oktobra. Kral Jan je pschiswolił, so by Jemu a Jeho knjeni mandźelskej w mjenje sakskich Sserbow deputazia 12 ßerbskich mužow ßerbski czestny dar k kralowskemu stotemu kwaßej pjatk 8. novembra pschipopołdnju ½2 hodźinow pschepodała. — (Tuczi deputirtojo budźa wscho ßerbszy ratarjo, khiba tež jedyn měschczan. A dokelž budże kralej s dobom rjana knižka pschepodata, w kotrejž budża mjena wschitkich tych wßow wotczischczane, hdźež je ßo pjenježny pschinoschk k temu czestnemu darej dał, dha proßymy te gmejny, kiž k ßerbskemu darej hischcze niczo dale njeßu, so bychu to skerje lěpje sczinile a so by tak tež mjeno jich wßy do teje knižki pschischło. Red.)

Barlin, 30. novembra. Prěnja komora je w ßwojich wuradźowanjach noweho wokrjeßneho porjadka tak daloko pschischła, so je sjawnje widźecz, so jón wona saczißnje. Minister Eulenburg w dźenßnischim poßedźenju prajesche, so pak ministerstwo tajkeho saczißnjenja dla se ßłużby njestupi, ale so budże ßebi hižom pomhacz wjedźicz, kak nowy wokrjeßny porjad pschecziischczi.

Barlin, 31. novembra. Pruski ßejm budże jutsje hacz do 12. novembra rospuschczeny. Bjes tym kral nětdże 30 nowych ßobustawow prěnjeje komory pomjenuje, s kotrychž pomozu ßo wokrjeßny porjad pschecziischczi.

Swětne podawki.

Sakska. Kral Jan a jeho wyšoka knjeni mandželska staj 30. oktobra hród Weesenstein wopuschczikoj a šo do Draždžan pschešydlikoj.

K kralowskemu 50létnemu mandželskemu jubileju, kaž je šlyschecz, wjele schožopschejazych deputazijow do Draždžań pschindže, kotrež s wjetscha wschitke czestny dar šobu pschinješu. Tola pschinjesecz jena deputazia šwój dar njemóže, mjenujzy voigtlandski wokrješ dari kralowskimaj mandželskimaj k Jeju skotemu kwašej 9 rjanych howjadow.

So němski khežor kralowskeho skoteho kwaša dla tež do Draždžan pschijedže, je wěste; tola njejšmy hischcze schonicz móhli, hdy šo to stanje: najskerje budže pak to 10. abo 12. oktobra.

Snata knjeni Simonowa je w Loschwitzu pola Draždžan sa invalidow khežu abo hospital natwaricz daka, w kotrymž šo tuczi derje wothladaja. Dokelž pak to wjele khoschtuje a šnadž tež šmilne dary stajnje dosez njewunješu, dha je němski khežor poruczik, so ma šo knjeni Simonowej lózde lěto wjetscha summa pjenjes wupkaczicz a to tak dołho, hacz budže wona šama tajki hospital sarjadowacz.

Draždžanske nowiny pišaja: K kralowskemu skotemu kwašu s wěstoseżu pschijedu: němski khežor, Jeho wyšoka knjeni mandželska, pruski krónprynz, pruska swudowjena kralowa Hilžbjeta, kiž budža w kralowskim hrodże bydlicz; dale awstriski arzywójwoda Karla Ludwig, bajerski prynz Theodor, meklenburgski wjelwójwoda, oldenburgski wjelwójwoda, wajmarski wjelwójwoda; meiningski, altenburgski, koburgski wójwoda; koburgska prynzešyna Amalia, braunschweigski wójwoda, koburgsko-koharski prynz August, sonderhausenski wjerch, prynz Wasa, prynz Reuß a prynz Schönburg. Italski, belgiski a hollandski kral wošebitych pošłanzow se schožopschejazymi listami atd. poscżeku.

S Branda pišaja, so je tam 27. oktobra woheń wudyrił, kotryž je twarjenja kublerja Ufera a hewak 4 domy do procha a popjeła pschewobroczik. Pschi tym je šo bjes druhim tež 162 huš spaliko.

Pruši. Ministerstwo je pruskemu šejmej nowy wokrešny porjad (Kreisordnung) k wujednanju prjódkpokoženy, po kotrymž bychu gmejny nowe prawa dostali, knjejstwa pak wschelake stare prawa (jako polizajstwo atd.) shubili. Druha komora je tajki nowy porjad sa dobry sposnała, ale prěnja komora, kiž jón nětko wnradžuje, chze jón, kaž šo sda, najradscho saczišnycz Duž to wjele ryczow czini a hrabja Eulenburg, kiž je wošebje tutón nowy porjad wumyšlik, chze se šlužby stupicz, jeli šo jeho dżeło saczišnje. Wón je to hižom kralej wosjewik, tón pak jeho se šlužby puschczicz nochze. Kral je teho dla tež sjawnje prajik, so tež wón žada, so by šo nowy wokrješny porjad tež wot prěnjeje komory sa dobry sposnał, ale hacz budże ta po tajkim žadanju czinicz, to je hischcze njewěste.

Wschelake barlinske nowiny powjedaja, so budże pruskemu šejmej sakóń k wuradżowanju prjódkpokoženy, po kotrymž budże pschichodnje tak mjenowane zivilne mandželstwo postajeny, to rěka: so budże šo kóždy najprjedy wot měschczanosty abo rychtarja mandželszy hromadu dacz, prjedy hacz šmě duchowny zyrkwinszy wěrowacz.

Minister finanzow wóndanjo šejmej k nawjedženju da, so šu dawki loni 11 millionow toleř wjazy munješli, hacz bě šebi wón myšlik, ale so móhli šo po tajkim nětko dawki pomjeńschicz, wo tym wón niczo njeprajesche.

Awstrika. W Peschczu (we wuherskim khownym měscze), hdżež awstriska khežorska šwójba hewak rad nasymu abo tež w symje pschebywasche, je kholera wudyrika a tak straschnje, so wot 32 czlowjekow, kiž běchu 27. okt. na nju skhorili, tón šamy dżeń 18 wumrje. Khežor a khežorka, kaž tež jeju dżěczi a sastojnizy šu teho dla Pescht wopuschczili a šo na hród Gödöllö pschešydlili.

Franzowska. Minister finanzow je w tychle dnjach saso 100 millionow frankow wójnskeho sarunanja do Barlina pošłak.

Franzowske nowiny powjedaja, so Thiers, tak bórsy hacz šejm saso hromadu stupi, tón namjet staji, so by šo Franzowska skónczinje jako republika proklamirowała a so by šo czaš postajił, kak dołho ma pschedšyda šłužicz.

Rušowska. Do Rušowskeje a to do krajiny Wołyń je šo hacz dotal 1340 czeskich šwójbow s 6746 šobustawami pschešydliko. Woni šu tam psches 20,000 dešjatinow (dješaczinow) kraja sa 700,000 rublow kupili a na tym 33 mjeńschich a wjetschich wšow sakožili.

Njebo
knjesej **Handrijej Seilerjej,**
duchownemu w Lasu.
† 15. oktobra 1872.

Spicże nětk, knjes fararjo,
Swěrny duschow pastyrjo,
Spicże derje! pschiwokam
S luboscju tež ja nětk Wam.

W Lasu tam na kerchowi
Wasche czěło nětko spi,
Tam hdżež Wascha mandželska
Pódla Waš tež šwój row ma.

Wy pak scże nětk we njebju
Tam pschi šwojim Sbóżniku,
W kotroh'ž šłužbje na šwěcże
Wy tak šwěrni byli scże.

Ach kak s wulkej srudobu
Waschej lubej dżowzy tu,
Haj, ta zyła wošada
Nětko wo Waš žaruja.

Hnydom hdyž ßym ja Waß ſnak,
Ssym Waß horzo lubowak,
Duž też nětko ſ luboſczu
Ssobu wo Waß žaruju.

Waſche ſpěwy — khěrluſche
Dóńž 'ſchcże jedyn Sserb tu je,
Budża k njebju ſaklinczecž,
Božu khwalbu powyſchecž.

Prjedy abo poſdžiſcho,
Hdyž też naſch cžaß wuſchoł jo,
Sa Wami też junu my,
Sprawny bratſje, pſchindžemy.

Duž dha nětk, knjes farar jo,
Stary ßwěrny pſcheczelo,
Juńkrócž 'ſchcże Wam pſchiwokam:
Spicże, ſpicże derje tam.

Pětr Mjónk.

Ze Serbow.

H. Se Ssmilneje. „To je tón dżeń, kotryž je nam Bóh luby knjes ſhotował," mójachmy 17. oktobra wo prawdże prajicž; pſchetoż rjany dżeń mějachmy, jako ßo nowe ſwony k nam pſchiwjeſechu, pak rjeniſchi běſche ßwjedżeń ßam.

Rano ſahe běchu hižom mužojo a mkodżenzy nowym ſwonam hacž pſches Hodżij napſchecżiwo jěchali. Bjes nimi bě ſchědżiwz. 79 lět ſtary, kiž na konju ßedżiſche, kaž mkode pacholo. Běſche to Khryſtof Rodig ſ naſcheje wßy, kiž je 1872 na wójnje w Rußowſkej a potom 1814—16 w Franzowſkej pobył a we 18 bitwach ßobu wojował. W Hodżiju bě ßo tójſchto ludži ſeſchko, ſo bychu ßwjedżeńſke poſtrowjenje ßkyſcheli, kotreż ſwonam tamniſche duchomnſtwo, wucžerſtwo a ſchula pſches rycž, ſpěwy a ſwonjenje ſhotowacž chżychu. Knjes farař Imiſch tutu wutrobnu rycž dżerżeſche. Jako bě ßo k. rychtař Frenzel ſa wopokaſanu cžeſcž a luboſcž podżakował, jěſdni do prědka jěchachu a ſwony na dwěmaj rjenje wobwěnzowanymaj woſomaj ſa nimi ßlědowachu.

Pola hoſcženża k ſakſkemu jěſdnemu pſchi Tumizach na mjeſach woßady ſtejeſche kraßna ſelena twarba ſ napißmom: Měr a wjeßele njech pſchipowjedaja jich ſynki. Pſches tulu cžehniſche rano wokoło 9 hodżinow wulki dołhi cžah rjenje wupyſchenych dżěcži ſ khorhojemi — jich běſche pſches 300 ſ naſcheje a ſemicžanſkeje ſchule — wjele mkodych towarſchkow, ſe wſchitkimi gmejniſkimi a zyrkwinſkimi prjódkſtejerjemi a tójſchto woßadnych. Schtyri hudżbne khory pſchi cžahu pak w hromadże pak jenotliwje piſkachu a make a wulke khorhoje ßo kraßnje ſmahowachu.

Jako wokoło 10 hodżinow ſwony na mjeſach ſaſtachu, ſpěwachu ßo nětkotre ſchtucžki khěrluſcha „Budž khwalba Bohu ßamemu" a potom ſpomni k. duchowny Ssykora na te ſacžucža, kotreż mějachmy, jako ßo ſtare ſwony — bjes kotrymiž běſchtaj dwaj pſches ſchtyri ſta lět wjeßele a ſrudobu pſchipowjedakoj — wot naß prjecž wjeſechu. Potom rycžeſche wón wo tym wjeßelu, kotreż je nam pſches wohladanje nowych, kraßnje wudebjenych a ßo ßlěbornje błyſchcžatych ſwonow pſchihotowane a kak mamy hoſiana ſpěwacž temu Knjeſej, k kotremuž ßo wone ſa nětkotre hodżiny wokacž budża. Po rycži ßo ſaßo jena ſchtucžka pod pſchewodom poſawnow wuſpěwa.

Na to doſtachu ſchulſke dżěcži w ſali hoſcženża zakty, kołbaſki a piwo a jěſdni, kaž też druſy pſchitomni poßnědachu. Cžah, ſaßo ſrjadowony, wſa ſwony do ßrjedża, cži 22 jěſdni pak w dobrym rjedże w prědku jěchachu. Też pſchi ſemicžanſkej ſchuli ſtejachu rjane ſelene wrota, ſ wěnzami a khorhojemi pěknje wupyſchene, teho runja pſchede wßu pola naß a pſched kěrchowom. Poßleńſche cžeßne wrota mějachu to napißmo: Cžeſcž budž Bohu we wyßokoſcži!

Pſched naſchej ſchulu bě ſelena klětka natwarjena, na kotruž k. duchowny ſtupi a ſwony ßo pſched nju pſchiwjeſechu. Po wupſchehnjenju konjow běkoſwoblekane knjeżny, ſchulſke dżěcži a khorhojenoſcherjo ſwony wobſtupichu a k. duchowny dżerżeſche jadriwu, wutrobnu a hnujazu rycž.

(Skonczenje pſchichodnje.)

S Klětneho. Swón, kotryž je ßebi tudomna tak mjenowana ſtaroluthersſka woßada lecž daka, budże pſchichodnu póndżelu 4. novembra poßwjecženy a ßo k temu wſchitky wěrybratſja wutrobnje pſcheproſchuja.

Pſchiſpomnicž ßo ma, ſo je khěžor-kral k tutemu ſwonej mjedž ſ dobytych franzowſkich kanonow dał.

S Delneho Wujeſda. Pſched nětkotrym cžaßom běſche mandżelſka khěžkarja Nagorki ſ dżěſcžom doma a dżěcžo bě w khěži w jeje bliſkoſcži, ſo mózeſche je macž ſtajnje wobkedżbowacž. Jako pak bě ta jenož wokomiknjenje pſches proh won wuſtupiła a ßo na měſcże ſaßo do khěže wróciła, dha k ßwojemu poſtróženju pytny, ſo je dżěcžo na bjeswocjo do wužkobjenja panyko, hdyž ßo popjeł khowa. Macž dżěcžo hnydom horje ſběhny a tuto ju też wokoło ſchije wſa, ale wone bě tola tejko popjeła do ßo ſeßrěbako, ſo dyrbjeſche k wulkej ſrudobje teje wboheje macżerje wumrjecž, kotraž bě je tola hewak kóždy cžaß najßwěrniſcho hladała.

S Mikowa. Moſtaj, kotrajž ſtaj ßo tudy ſa żeleſnizu pſches rěku a pſches horni pjeńkojty hat twarikoj, ſtaj nětko tak daloko hotowaj, ſo jenož hiſchcże żeleſne wobkoženje pobrachuje, kotreż pak też bórzy ßem pſchiwjeſu.

S Klukſcha. W ſahrodże tudomneho kublerja Jana Jazki hiſchcże nětko w doſcž póſnjej naſymje jena jabłkużina hižom tſi njedżele w najrjeńſchim kżenju ſteji.

Pſchiſpomnjenje redakzije. Wondano ßo nam powjedaſche, ſo w Koblizach pola khěžkarja Michała Schołty też jena jabłoń kżéje, na kotrejž ſ dobom hiſchcże jabłuka wißachu.

S Budyſchina. Po nowſchej powjeſczi chże tón

dražďžanſki ſtótnik, kotryž je podobiźnu ſerbſkeje njewjeſty (ſ bortu) jako ſerbſki cžeſtny dar k kralowſkemu ſkotemu kwaſej ſhotowak, tu ſamu, jeli móžno, pſchichodźu ſrjedu tudy k wobhladowanju wuſtajeńz. Dokelž pak ſrjedu mnoho ludźi ſe wſow do měſta pſchiźdže, dha ſmy k temu radźili, ſo radſcho po ſkotym kwaſu jenu ſobotu ſ njej ſem pſchijédže; pſchetoż to ſo ſ wyſokeho měſta lohko doſcź pſchiſwoli. Kotru ſobotu to budże, to ſo cžaſa doſcź wojſewi.

Lubemu njeſapomnitemu

Seilerjej

na palmowu hakoſu.

Schto wutroba mi krawi,
Schto wóczko ſyhſuje? —
Najlěpſchi pſcheczel ſprawny,
Tón ſo mi minył je!

Schto wutrobu mi cžěžni,
Schto myſle ſrudźuje? —
Horliwy wótcžinz drohi,
Ach, tón ſo minył je!

Schto klincži hłóſ tak ſrudnje,
Schto truna woněmi? —
Ach, króna wſchitkich lyrow
S Nim w khłódnym rowje ſpi!

Spi derje ſkawny ſpěwarjo!
Spi derje njeſapomnity wótcžinzo!
Spi derje lubſchi pſcheczelo!

Kaž dokho hory tužiſke
Tam ſ drjewom ſteja ſelene,
Kaž dokho žana maczerka
Ssej cžěſchi ſerbſke dźěcžatka,
Tež Twoje ſpěwy ſaklincža!

W Popojzach 18. oktobra 1872.

H. Jórdan.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Niczo noweho, Hanßo?

Hanß Depla. O haj, wóndano běchu tſjo. w ſrěbynczanſkej korczmje, kiž tam hawtowachu, kaž tſjo kralojo ſe ſtareho, hrubeho cžaſa.

M. T. Kak dha to?

H. D. Nó, dokelž bě wjeczor 10 wotbiło a jim korczmař teho dla žaneho palenza wjazy porjedźecz nochzyſche, dha wołachu: Njedaſchli palenza, dha worczíſnu njeſapłaczímy!

M. T. Ale ale tola!

H. D. Haj, a wyſche teho jemu mězu wſachu, ju rosdrěchu a, jako běchu te kruchi wopalili, je potom do khachlonka tyknychu. A hewak ſatraſchnje zyhnowachu a wo ſtwje wſcho prěki a pó dlu ſmjetachu.

M. T. Aj, to ſu dźě ſu kraßni ludźi byli!

H. D. Haj, ale ſ wopaczneho kónza.

M. T. Prawje maſch!

H. D. Někotre żónſke ſu tola dźiwne repuſchki!

M. T. Schto dha pak měniſch, Hanßo?

H. D. Hlaj, to jena żónſka najprjedy na jenym dworje ſa mlokowu ſłużeſche a potom ſa hoſpoſu. Ale to ſo jej njelubjeſche a duž ſłużbu horje da. Hdyž pak k wězy pſchiźdže, dha chze tam nětko ſa kucharku ſłużicz.

M. T. Dha dźě je, móhł rjez, ſ konja na wóßka pſchiſchka.

H. D. Hm, to je jeje ſamßna wěz; ale ſo je pſches to druhu wotcžiſchczaka to njeje pěknje.

M. T. Prawje maſch!

Cyrkwinske powjesce.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Auguſt Robert Dubſki, wobydler, ſ Marju Hilžbjetu Valtenez.

Michałska cyrkej: Auguſt Ferdinand Setzkorn, wobydler, ſ Madlenu Frödźiz ſ Hrubjelczíz. — Bjedrich Wylem Hauswald, lazaretſki pomoznik 2. kompagnije kral. ſakſk. infanterieregimenta No. 103, ſ Hanu Sofiju Ducžmanez ſ podhroda.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Hana Ida, Korle Auguſta Khěžora, domownika, dž. — Jan Auguſt, Handrija Lawka, pohoncza, ß. — Marja Madlena, Jana Kubizy, pohoncza, dž. — Marja Erneſtina, Korle Bohuwěra Pilaka, wobydlerja, ß.

Michałska cyrkej: Guſtav Arthur, Hendricha Oſkara Hancza, maſchinoweho ſamkarja pod hrodom, ß. — Jan Max Ota, Jana Auguſta Meßerſchmidta khěžerja a rěſnika na Židowje, ß. — Jan Bernhard, Guſtava Ernſta Hencza, khěžerja a polerja na Židowje ß. — Marja Martha, Jana Ducžmana, khěžerja a murjerja pod hrodom, dž. — Wylem Oſkar, Wylema Helbiga, kowarja-najeńka w Delnej Kinje, ß. — Korla Auguſt, Jana Auguſta Ponicha, kublerja w Bórku, ß. — Marja Thereſia, Handrija Gröſche, wobydlerja w Toroňzach, dž. — Ernſt Herman Bruno, Juna Ernſta Marza, kublerja na Židowje, ß. — Moritz Herman, Jurja Schmidta, khěžkarja a krawza w Jeńkezich, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 3. oktobra: Marja rodž. Freundez, Handrija Krawza, wikowarja mandźelſka, 42 l. 6 d. — 4., Hana Madlena, Jana Běrki, wobydlerja, dž., 3 m. 1 d. — 5., Marja Hańža, n. dž. w Dobruſchi, 2 m. 22 d. — 6., Handrija Faltena, khěžkarja w Wulkim Wjelkowje, morwo-narodźeny ß. — 8., Michał, Jana Lukaſa, khěžerja a murjerja pod hrodom, ſawoſt. ß., 34 l. — 10., Jurij Franz, Wylema Cžornaka, wobydlerja na Židowje ß. 34 l. — 11., Gerſcha rodž. Wicžaſez, Handrija Kleiniga, wobydlerja na Židowje, mandźelſka, 64 l. 3 m. 5 d. — 12., Marja, n. dž. w Ratarjezach, 2 m. 22 d. — 13., Madlena rodž. Wahrdez, njebo Jana Juriſcha, khěžerja a polerja na Židowje, wudowa, 81 l. 7 m. 23 d. — 15., Wilhelmina rodž. Rühlez, Pětra Donatha, ſtražnika w Khelnje, mandźelſka, 46 l. 9 m. — 16., Handrij Wicžas, ſahrodnik w Sajdowje, 72 l. 6 m. 24 d.

Eduard Hartmann

na ſnutskomnej lawſkej haßy

poruča: **ßukno, bukſkin, lama, flanell, klejdowe tkaniny, rubiſchka na hlowu a ſchawlowe rubiſchka** we wſchěch wulkoſćach, **deki ſa puczowanje a na ßanje, möblowe tkaniny, kattun, damaſt, blidowe a ložowe ſchaty** atd.

we wulkim wubjerku a po najtuniſchich płaczíſnach.

Na žitnej haßy czo. 52 w domje knjeſa pſchekupza Nowacka.

K prjódkſtejazemu hermankej poruczam we wulkim wubjerku

draſtowe ſchtoſy,
barchenty
wołujane a kattunowe rubiſcheża,
pjelzowe poczehnjenja
ßukno a bukſkin,

wſcho hiſchcze po ſtarych tunich płaczíſnach.

Herm. Kayser
firma: **J. Hartmann.**

Čeladnikam,

kiž chzedża hody ßwoju ßłużbu pſcheměnicz, ſtajnje pſchi wyßokej ſdźe měſta pſchipokaže

Rudolph Wahl
na žitnych wikach.

Čeſczenym Sserbam

poruczam k prjódkſtejazemu hermankej ßwój bohacze ſrjadowany ſkład **czaßnikow** (ſegerjow) wſchěch družinow, woßebje kedźbne czinju na nowomódne rjane **regulateury** ſ pjerowym czehnidłom (Federzug), **cylindrowe,** kaž tež **ſchwarzwaldſke** czaßniki po najtuniſchich płaczíſnach.

Hewak pak najpodwolniſcho poruczam mój atelier (dźěłarnju) k **porjedźenjam,** kotrež ßo derje, ſpěſchnje a tunjo ſtanu.

S poczeſczowanjom

Carl Sölwander
na mjaßowych wikach w domje k. pſchekupza Wehle.

Markthelfar pytany.

Jeneho ßylneho, ſprawneho młodeho człowieka, kiž je dźěławy a konja wothladacz roſymi, pſchi dobrej ſdźe huydom k ſaſtupjenju pyta

W Budyſchinje. **Wollmann & Co.**

Pſcheńczny muku

najlěpſcheje dobroſcze a w něktorych družinach czeſczenym Sserbam najpodwolniſcho poruczа

J. Kögler,
pjekarſki miſchtr na kamjentej haßy.

Wuřešane,

kaž tež **wuczeßane włoßy** kupuja ßo po najwyſchſchej płaczíſnje na jerjowej haßy czo. 275 po 2 ſchodomaj.

Trjeny len a dźěło

kupuje we wulkich a małych dźělbach po najwyſchſchej płaczíſnje

W Budyſchinje. **Johann Hoffmann**
ſ napſchecza theatra.

S tutym dowolam ßebi, mojim wyßokowaženym wotebjerjerjam, kaž tež cžesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscže mój skład

tu- a wukrajneho ßuknja a wschelakeho bukskina,

kaž tež mój wulki skład hotoweje, ßamodźělaneje,

mužazeje a hólczazeje drasty

s nowa naspomnicž; wón wopschija pschi wulkim wubjerku najnowsche a najrjeńsche, schtož nětcžischi cžaß poskicža. Ja možu tež w **najkrótschim cžaßu wschěm požadanjam,** niz jenož schtož **dobroscž a tunjoscž** nastupa, kaž tež psches dobre, prawocžaßne a tunje dźěło doscž cžinicž.

Mój skład schlafrokow, ßuknjow, nadßuknjow, kholowow a lazow s tutym najlěpje poručžam.

Adolf Weiß
s napschecža noweje měschcžanskeje schule.

Budyska filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

S tutym k nawjedźenju dawamy, so ßmy wot 1. oktobra t. l. sa pjenjesy, kiž ßo pola naß k sadanjenju sapołoža,

pschi **jenoměßacžnym** wupowjedźenju na . . . . . $3\frac{1}{2}$ %,
" **tsiměßacžnym** wupowjedźenju na . . . . . 4 %,
" **schěscžměßacžnym** wupowjedźenju na . . . . . $4\frac{1}{2}$ %,
" nasadpłacženju s **krótschim,** ßnadź **wschědnym** wupowjednym cžaßom na . 3 %

dań, kaž je horka widźecž, hacž na dalsche **powyschili.**

W Budyschinje, w oktobru 1872.

Filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

Sjawne pschiposnacže

G. A. W. Mayerowemu bróstsyropej.

So je mje jenož **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s **Wrotßławja** wot dokholětneho ßylneho **bróstsažwanja** a **kaschela** wuhojił, to ja k sjawnemu nawjedźenju dawam a poručžam kóždemu bróstkhoremu **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop.**

W Draždžanach.

Eduard Eckersberg,
organist pschi zyrkwje ßw. Trojizy
w draždžanskim nowym měscže.

Jenož prawdźiwy maja jón w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucže,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schokta we Wotrowje a
Lehmann w Budestezach.
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.

Drjewowa aukzia.

W tudomnym knježim lěßowym reviru, we wotdźělenju „w cžernschach" budže ßo

wutoru 5. novembra t. l.

150 Rcm. ßuchich khójnowych schcžěpow,
110 " " " pjeńkow,
20,00 walcžkow " " walcžiny

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacž.

Sapocžatk dopołdnja ½10 hodźinow.

W Minakale 23. oktobra 1872.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

Cžesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscže s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ja klempnařstwo mojeho njebo muža, klempnarskeho mischtra Korle Lehmanna, dale powjedu. Ja s dobom proschu, so bychu dowěrjenju, mojemu njebo mužej spožcženemu, tež na mnje pscheńcž dali.

Anna swudowjena **Lehmannowa**
rodź. Stöckelez.

Prawdźiwa **Glöcknerska cźehuita a hojaza žalba***) ma na schachtliczźy schtempel M. Ringelhardt, psches ßwoju spěschnu a hojazu móz ßławna, poruczena psche **wicź, drjenje w subach, sałsy, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, psche wschě wotewrjene, rosdźawaze, rosdźělome, wosabite, wopalene, kaž tež sifilitske cźerpjenja, bolaze leženje, sahorjenja, sacźeklisny, žołdkowe widlischcźa** atd. atd.

*) Sa 2½ nßl. dostacź w **budyskomaj haptykomaj**, kaž tež nimale we wschěch městach Horneje a Delneje Łužizy.

Wopißmo!

Někotre lěta na rheumatismus w nohomaj khory, ßym ja **tannin-terpentin***) knjesa Th. Höhenbergera nałožił. S tym ßym ja tajke **dobre skutkowanje** nadobył, so ßměm wschěm, kiž na to cźerpja, nałoženje tuteho sarybowanja naležnje poruczicź.

Wrotßław, 10. januar 1872.

Wilh. Schuppelius,
hłowny pokładnik freiburgsk. želesn.

*) Pradźiwy ma jón na pschedań w bleschach po 12½ nßl. a 1 tl. w Budyschinje **E. Menzner** (w hrodowskej haptyzy.)

Dr. med. Hoffmannowy
běły
selowy bróstsyrop

w ßwojej doscź snatej wubjernej woßebnoscźi jako hojazy ßrědk psche **sahorjene krka**, psche **dybawoscź, sažwanje, schijnu brunawu, katarrhy a torhazy kaschel.**

W bleschach po 1 tl., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón stajnje prawdźiwy na pschedań:

w **Budyschinje** knjes Rudolph Hölzer; w **Seifhennersdorfje** knjes Ernst Donath; w **Schěrachowje** knjes Ferd. Pech; w **Neugersdorfje** knjes Raimund Herbrich; w **Ebersbachu** knjes August Ernst; w **Klukschu** knjes Ernst Postel; w **Nowosalzu** knjes Rich. Bamberg; w **Kamjeńzu** knjes Hermann Kästner; w **Eybawje** knjes J. G. Müller; w **Biskopizach** knjes Bernh. Kunza; w **Žitawje** knjes Ferd. Müller jun.; w **Ledźborzach** knjes E. Jordan; w **Ostritzu** privil. haptyka.

Wosjewjenje.

Najlěpschi **tołcźeny safran** k barbjenju tykanzow,
najlěpschi **korjeński wolij** (Gewürzöl) bleschku po 2½ nßl.,
najlěpschi **citronowy wolij**,
äther se schmrěkoweje jehliny psche rheumatismus, blescha po 3 nßl.,
tanninowe, selowe, schwablowe, kołmasowe a glycerinowe mydło
najpodwolnischo porucźa

hrodowska haptyka.

Kralowski napoj

jena něhdźe se 100 miłymi rostlinowymi brěcźkami shotowana selowa limonada, najwjetsche **wokschewjenje** sa wschěch khorych, njeje žana „medicina" abo tajny ßrědk; wón podawa organismu mnohotu strowotnych wutkow, psches kotrež ßo natura (psches krej- a mokschinupolěpschenje) tak pschetwori, so ßo pschicźiny khoroscźe a s tym khoroscźe ßame shubja.

Hygiêist **Kral Jacobi** w Barlinje Friedrichstr. 208.

Skład ma w **Budyschinje** H. J. Lincka, w **Kamjeńzy** H. Pachaly, w **Wojerezach** Rob. Husta. Płacźisna sa bleschu 16 nßl.

Pschedawanje
ßukna a bukskina.

S tutym poruczam ßwój wulki wubjerk cźežkich **ßuknow**, kaž tež **cźorne-brune-módre melirowane, schěre-selene-cźorne melirowane** a 10/4 schěroke, wot 20 nßl. hacź 2 tl., kaž tež **trikoty, croisé, sartin, köper, bukskin a doubel** po jara tunich płacźisnach, wscho prawdźiwe se ßameje wołmy. Tež mam **astrika** cźorne, brune a módre na pschedań, wot 20 nßl. hacź 2 tl.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger**
na žitnej haßy w domje k. knihiwjasarja Weisera.

Na firmu kedźbowacź!

Aukzia palneho drjewa.

Ssrjedu 6. novembra t. l. dopołdnja wot 10 hodźinow budźe ßo na bartskim reviru

58 Rcm. dubowych schcźěpow a pjeńkow

na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna w Dubrawzy.

W Barcźe 29. oktobra 1872.

Wiedemann,
wyschschi hajnik.

Ródna a sprawna ßerbska holza, kiž je hižom ßłužiła, móže k nowemu lětu jako dźowka ßłužbu dostacź pola redaktora Serb. Nowinow.

Katholski Posoł cźo. 21. je wuschoł.

Mój najbohaczišcho srjadowany **cigarrowy skład** k dobroczinwemu wobkedžbowanju poručam a na družinu

No. 9 po 3 np. a
No. 10 „ 4 np.

wožebje kedžbne cžinju. Saßopscheda-warjo dostanu pschisprawny rabatt.

Rudolph Wahl
na žitnych wikach.

Reinhold Ulbricht s Draždžan.
Najwjetschi, najtunschi a najsprawnischi
magazin knjenjazych a džeczazych
mantlow a jeczkow
se składom
Chale-rubischczow wschech družinow
pschedawa tónle hermank na bohatej haßy czo. 83 w domje knjesa pschekupza R. Hauptmanna a ßo s tutym poručža.

Sstyschny wolij
wot haptykarja **C. Choya** w Hamburgu sahoji hłuchosć, hdyž pschinarodzena njeje a wotwobrocza wšcze wschitke s czežkim sstyschenjom sjenoczene njespodobnosćze; flacon sa 18 nßl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Linka.**

Jaquety a paletoty.
S dobom ja tež mój bohacze wuhotowany skład **jaquetow, paletotow, džeczazych jaquetow** we wschech wulkosczach a barbach wot 1 tl. 7 nßl. najpodwolnischo poručam.
Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger.**

Ta powjesć, zo je naš česny sobustaw, wysokodostojny knjez **H. Seiler**, farař w Łazu a sławny serbski pěsnjeř, swoje časne žiwjenje dokonjał, je nas wšitkich hłuboko zrudźiła. Wón je kaž za cyłe Serbstwo, tak też wosebje za naše serbske towarstwo z pilnosću a lubosću skutkował. Je wón tola krótko prjedy swojeje smjerće wopokazał, kak wysoko je naše towarstwo ważił a česćił. Dołhe časy budźa na jeho skutkowanje spominać; jeho mjeno změje mjez nami stajnje dobry zynk. Z džakomnej wutrobu přiwołamy jemu do wěčnosće poslenje „w Bože mje!“

W Lipsku 30. oktobra 1872.

Łužiske prědarske towarstwo.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 26. oktobra 1872.

Dowoz: 6215 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, nižša.			wyšša.			na bursy, najniža.			najwyšša.		
	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.
Pšeńca 50 kilogr.	4	5	—	4	23	—	4	5	—	4	23	—
Rožka „ „	3	2	—	3	5	—	3	4	—	3	5	—
Jeczmjeń „ „	2	22	—	2	24	—	2	23	3	2	27	—
Wowß „ „	2	1	—	2	3	—	2	—	—	2	3	—
Hróch „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły „ „	4	28	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka „	6	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 „	—	26	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna „	1	4	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczesche w Barlinje:

spiritus 19 tl.—19½ tl., pšeńca 75—92 tl., rožka 52—61 tl., rěpikowy wolij (njeczišczeny) 23 tl. — nßl.

Czahi po želesnizy:

S Budyschina do Draždžan: Rano 6 hodžinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 15 m.; wječor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 20 m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wječor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wječor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3% 80½ B., 1847 4% 97 G., 1859 4% 97¾ G., 1870 5% 105 B., prjed. sakš. schles. žel. akz. 4% 101 B., prjed. lub. žit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 101 B., landrentenbr. 3½% 86 G., kuž. pfandbr. 4% wupowjedźne. 99 do. 4% njewupowjedźne 94 G. — Akzije: Lipsko-draždž. 250 bž. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakš. bank 168 B., hornokuž. bank 108 G., winske bankowki 93 (18 nßl. 6 np.) — Lubijske — Budyske papjerniki 169 bž., sebn. pap. 111 B., s. masch. fabr. Hartm. 112 B., budyske ßukn. a wulkomłynske kaz. 97 G., kuž. masch. fabr. B. 111.

Nakładnik: J. E. Schulek. Ciščo L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 45. 9. novembra. 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne powawki. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. Se Smilneje. S Hbjelska. S Daliza. S Krapowa. — Hauß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschnik.

Sslawa! Sslawa! Sslawa!

Jeju Majestoscżomaj kralej Janej a kralowej Amaliji k Jeju 50lětnemu mandżelskemu jubileju. Bóh daj, so byschtaj jón jutsje radostnje ßwjeczilo a po nim hischcże wjele radostnych lět bjes ßwojimi ßwěrnym poddanami pschebywałoj. Sslawa!

Najnowsche.

Draždżany, 8. novembra. Sserbska deputazia, wobstejaza s 12 muzow, je dżenßa Jeju Kralowskimaj Majetoscżomaj w mjenje ßwěrnych sakskich Sserbow k Jeju 50lětnemu mandżelskemu jubileju sbożo pschała a pschi tym ßerbski czeßny dar pschepodała. Deputazija wobstejesche s 11 wjeßnych ratarjow a 1 budyskeho, a sbożopschejazu rycż dżerżesche kubleŕ H. Keŕk s Rodez, sapoßłanz 2. komory, kiž bě sa wodżerja deputazije wuswoleny. Sserbski czeßny dar — ßerbska njewjesta se ßlěbora a słoty kwaßny wěnz w ruzy dżerżo — ßo jara spodobasche a woczi wobhladowarjow po sdaczu wjele bole na ßo czehnjesche, hacż te druhe, po płaczisnje druhdy hischcże wjele drożsche dary; pschetoż wona ßó, każ tam prajachu, psches ßwoju żadnu, rědku woßebnosczpsched druhimi wusnamjenja. Kral deputaziju s najmiloscziwschimi ßłowami wot ßo puschczi.

Draždżany, 7. novembra. Schtóż chze nasche město w tychle ßwjedżeńskich dnjach wopytacz, tón może njedżelu najwjazy ßłyschecz a widżecz. Sstyschecz budże tšělenje, swonjenje a wojerska hudźba widżecz pak budże wjeczor kraßne poßwětlenje w bliskosczi kralowskeho hrodu. To budże s gasowych płomjeschkow wobstacz a khoschtuje, każ je to pruha wopokasała, sa hodżinu něhdże 100 tl. Jenoż na hrodowskej haßy budże ßo 17000 płomjeschkow ßwěczicz.

Draždżany, 7. novembra. Jeho majestosczkral Jan je pschi składnosczi ßwojeho słoteho kwaßa wschelake rjady wschelakim knjezim wudżělił. Tak dostachu bjes druhim ryczerski kschiż saßełużbneho rjadu: knjezerski radżiczel Edelmann, kanonikus kap. senior Hoffmann a pschedßyda appellazionskeho ßnda Noßky w Budyschinje — a ßlěbornu, k saßłużbnemu rjadej ßłuschazu medaillu dosta gmejnski prjódkstejeŕ Fröda w Ssmochczizach.

Dale dostachu ryczerski kschiż albrechtskeho rjadu: měschczanski radżiczel Heßler, ryczník Schenk w Budyschinje, měschczanski radżiczel Lade-Ruick w Kamjenzu a wokrjeßny lěkaŕ Dr. Steinhauer w Lubiju, czestny kschiż albrechtskeho rjadu je pak inšpektaŕ budyskeho dwórnischcza Barby dostał.

Barlin, 6. novembra. Khěżorka-kralowa 9. novembra do Draždżan pschijědże a ßo 12. wot tam do Koblenza wróczi, khěżor-kral tež 9. do Draždżan pojědże.

Draždżany, 6. novembra. Awstriski póßłanz na kralowskim jendżelskim dworje, hrabja Beust, je ßem pschijěł a w hotelu de Saxe wotstupił.

Kragujevaz, 6. novembra. Sserbska skupschczina (ßejm) bu dżenßa wot ministrapschedßydy s dleschej ryczu wobsanknjena.

Swětne podawki.

Sakska. Schtož kralowski 50lětny mandželski jubiläum nastapa, dha je žo tutón žwjedžeń, tak rjez, hižom schtwórtk 7. novembra sapoczał. Mjenujzy pschipołdnju tuteho dnja shromadžichu žo w kralowskim hrodze najwyschsche dwórske sastojnstwa, ministrjo, w Sakskej bydlazy wjerchojo, pschedžydstwo wobeju komorow, rektor a dekanojo lipskeho universitata a wschelake peputazije wuczenych, duchownych, wokrjeżnych a měschczanskich korporazijow, so bychu Jeho Majestoscjomaj kralej Janej a kralowej Amaliji k skotemu kważej sbožo pscheli. Nasajtra pschipołdnju sta žo to wot zusnych poßkanzow, kaž tež wot wschelakich pschekupskich, rjemjeżniskich, provinzialnych a druhich wotposkanych a nědže wot 2 hodžinow popołdnju te deputazije Jeju Majestoscjomaj sboże pschejachu, kotrež běchu czestne dary k skotemu kważej pschinjeżli. Na to podaschtaj žo kral a kralowa se sale na balkon w dworje kralowskeho hrodu, so byschtaj tam na skot pohladałoj, kotryž žu kublerjo draždžanskeho a voigtlandskeho wokrjeża jako czestny dar poßkali. W 4 hodžinach popołdnju. bě kralowska hosczina, na kotruž běchu wjedžerjo deputazijow pschepreschcheni.

Ssobotu njebudże dale niczo, harž so budże kral tych zusnych wjerchow witacz, kiž na skoty kważ pschijědu. Bjes nimi je tež němski khěžor a Jeho wyßoka knjeni mandželska a nimale 40 druhich wjerchow, prynzow a prynzeżynow. Njedželu dopołdnja w 10 hodžinach žo tuczi knjeza a nětkotsi wyßozy krajni sastojnizy w jenej wulkej sali kralowskeho hrodu shromadża a tam žo skotokważne zyrkwinske pożohnowanje kralowskeju mandželskeju wot biskopa Forberka stanje. Potom kral a kralowa, kaž tež wschě sakizy prynzojo a prynzeżyny žo do katholskeje dwórskeje zyrkwje podadża, hdjež žo ambrosianski khwalospěw pod swonjenjom swonow, kaž tež pod tsělenjom kanonow a tsělbow wuspěwa a žo Boża mscha wotdjerži. Na to žu wschitzy saża do kralowskeho hrodu wróczo, hdjež žo wot 4 hodžinow pyschna kralowska hosczina wotdjerži, na kotrejž žo bjes druhim tež wschitzy zusy wjerchojo, prynzojo a prynzeżyny wobdželu. Wjeczor žo kralowskaj mandželskaj s tutymi wyßokimi hosczemi do theatra podakaj. Nasajtra, pondželu 11. novembra žo kralowski skoty kważ s pyschnym bałom w kralowskim hrodze skónczi.

Pschispomnicz chcemy hischcze, so chze kral pschi tutym balu bjes druhim tež žodustawy wobeju komorow sakskeho žejma pschijeża, so žu jemu 8. novembra tež sastupjerjo wójska sbožo pscheli.

Sandženy schtwórtk žu žo wschitke hudžbne khory (Musikchöre) sakskeho wójska do Draždžan podachu, so bychu tam woßebje njedželu popołdnju sa czaż kralowskeje hoscziny pscheds kralowskim hrodom piskale a wjeczor po theatrje tež tam a w bliskej sahrodze wójnskeho ministerstwa.

Se strony draždžansko-lipskeho dwórnischcza, hdjež němski khěžor do Draždžan pschijědże, žu wulke czeżne wrota natwarjene, kiž žu zyle na tak mjenowane brandeburgske wrota w Barlinje podobne.

Lipszy studentojo chzychu k czeschczi kralowskeho skoteho kważu do Draždžan pschijěcz a kam wulki fakłowy czah srjadowacz. Ale kral je poruczik, so bychu to njeczinili, dokelz by pschi tajkim czahu lohko wjele ludzi k njesbožu pschinicz mohło.

Pruży. Hacz dotal hischcze sjawne njeje, na kajke waschnje chze ministerstwo wokrjeżny porjad (Kreisordnung) pschecziischczecz, hdyz žejm 12. novembra saża hromadu stupi. Tutón porjad je mjenujzy prěnja komora, każ na to tydżenja spomnichmy, w swojich wurodżowanjach saczißka a wobej komorje stej teho dla hacz do 12. novembra rospuschczenej. Najskerje žebi ministerstwo s tym pomha, so tójschto nowych žobustawow prěnjeje komory pomjenuje a to tajkich, kiž budża sa wokrjeżny porjad hłożowacz. Mjenujzy žobustawy žo njewuwoleja, ake žu — s nětkotrymi wuměnjenjemi — jenoz wot krala pomjenuja. — Dweju wyßokeju sastojnikow, kiž běschtaj pschecziwo wokrjeżnemu porjadkej hłożowałoj, je kral sceßkuzby puschczik.

Na prusko-polskich mjesach kholera dale a bole pschibjera a ministerstwo je teho dla napominanje wosjewiko, so bychu žo lěkarjo na krajne khóstu do namjesnych stronow podali a tam k pomozy byli, hdy by žnadz na pruskej stronje kholera wudyrika. Kóżdy lěkar, kiž žo tam poda, dostanje na dżeń s najmjenischa 5 toler.

Barlinske nowiny žo dziwaja, so tež prjedawschi sakski ministerster-pschedżyda Beust sa czaż sakskeho kralowskeho skoteho kważa do Draždžan pschijědże. Hrabja Beust pjecza 4 dny w Draždżanach wostanje a žo potom do Landona poda, hdjež je wón awstriski poßkanz.

Wjerch Bismark hischcze pschezo na žwojim kuble w Pomorskej pschebywa a sda žo, so žo wón s zyła do swady měschecz nochze, kiž je wokrjeżneho porjadka dla nastała.

Awstria. Ssejmy jenotliwych tak mjenowanych němsko-skowjanskich krajow žu žo tón tydżeń wotewrili. Sapoßkanzy czeskeje strony ani do czeskeho ani do morawskeho žejma pschischli njeżu a chzedża s tym k nawjedżenju dacz, so woni pschecziwo nětczischemu srjadowanju awstriskich žejmow a awstriskeho ministerstwa protestiruja.

W Peschczu kholera žylnje pschibjera a we Winje je žo tež hižom pokasała. Duż maja tam strach, so móhła wona wulku winsku wustajenju skasycz, kiž žo pschichodne lěto smeje. W tutu chwilu we wschelakich awstriskich městach jatra na jetra mrěja.

Jeho Majestosczomaj,
naschemu wyßokoczesczenemu kralej
Janej
a Jeho wyßokoczesczenej knjeni mandzelskej-kralowej
Amaliji
k Jeju
pokstalětnemu mandzelskemu jubileju
10. novembra 1872.

Kak kraßny dzeń dzenß saßwita
Wam, Kralo — Kralowa!
Dzenß, dzenß je kraßna njedzela,
Kiž Bóh Wam s hnady da.

Dzenß Waju swony wołaju
Haj rjeńscho, kraßnischo,
Hacž hewak druhu njedzelu
Do doma Božeho.

Hlaj, dzenß psched pokſta lětami
Dha běsche pola Waß
Tón prěni dzeń we mandzelstwi,
Dha bě Waj' prěni kwaß.

A dzenßa saßo wjeßele —
Sa tajki dołhi czaß —
Dzenß ßwjeczicze nětk w hromadze
Waj' rjany słoty kwaß.

Hlaj, tak je Bóh pjeczdzeßat lět
Wschak hnadnje wodził Waß,
So mataj jako wowka — dzěd
Sswój dzenßa słoty kwaß.

Duž wjeßle tón dzeń ßwjeczitaj
Jón s dzěczidzěczimi,
Kiž wjeßle wobdawaja Waj'
We sdobnej radosczi.

Ach, wot tych, kiž Waj prěni kwaß
Sa blidom ßedzichu,
Je jich tak mało wokoł' Waß,
Czi s wjetscha w rowje ßu.

Sa to pak Wasche dzěczi tu,
Haj, dzěczi dzěczatka,
Sa Waschim kwaßnym blidom ßu,
Sso s Wami sraduja.

Tež Sserbja dzenß ßo pschibliža
K tom' thrónej Waschemu
A wjele sboža popscheja
Wam s wěrnej lubosczu.

Ach, kak je tola někotry
Tón dzeń ßej pozadał
A njeje jón — kaž lubaj Wy —
Wschak tola doczakał.

Bóh sdzerž dha nětko dale Waj'
Pschi dobrej strowosczi,
Měr Wamaj, sboże, radoscz daj
'Schcze dołho na thróni.

Haj, Bóh tón wóczez njebjeski,
Tón Kralo — Kralowa,
Tón rosßwětl w Waju mandzelstwi
Waj' wjeczor žiwjenja,

A wsmi, hdyž Waj czaß na ßwěcze
Sso junu dokonja,
Bjes dołhej, czežkej khorosczе
Waj' k ßebi do njebja.

A daj sa krónu sachodnu,
Kiž tudy noßycze,
Wam s hnady krónu njebjesku,
Kiž njesachodna je.

Pětr Młónk.

Ze Serbow.

S Budyschina. Dokelž ßo czestny dar — mjenujzy ßerbska njewjesta se ßlěbora a w pschisprawnej wulkosczi — kotryž ßu sakszy Sserbja kralej a kralowej pschi składnosczi Jeju słoteho kwaßa poßłali, do tuteho kwaßa njeje w Budyschinje k wobhladowanju wustajicz móhł, dha ßo to posdzischo najskerje jenu ßobotu a njedzelu stanje. Hdy ta budze, — to ßo w Serb Nowinach sahe doscz wosjewi.

Se Ssmilneje. (Skónczenje.) Po ryczi, kotruž nasch k. duchowny po pschiwjesenju naschich nowych swonow psched schulu k shromadzisnje dzerzesche, ßo hischcze dwě schtuczzy khěrluscha „Njech Bohu dzakuje" wuspěwaschtej. — Horjeczehnjenje swonow ßo na sbožowne waschnje sta a něhdze ½4 hodzinow ßo s nimi prěni krócz swonjesche a kóždy dyrbjesche prajicz, so je jich swonjenje kraßne a zyle harmoniske. Po swonjenju ßo pod synkami posaunow jena schtuczka khěrluscha „O ßwjaty Ducho, troschtarjo" spěwasche, na czož k. duchowny hischcze dzakne ßłowa wupraji a shromadzenym Bože žohnowanje wudzěli. Jako bě ßo hischcze khěrluschowa schtuczka wuspěwała, ßo wschitzy roseńdzechu.

Wjeczor czehnjesche wotrosczena a schulska młodoscz s pißanymi latarnjemi wokoło zyrkwje, fary a schule a potom ßo s hudzbu a rejemi sa wotrosczenych kraßny ßwjedzeń skonczi.

S Hbjelska. Sańdzenu njedzelu 3. novembra je nasch waßokodostojny knjes duchowny Korl Ludwig Delank wumrjeł a bu schtwórtk na kschesczijanske a jara czesczomne waschnje khowany. Nasch njebo knjes farař bě 71 lět stary, pschetož wón je ßo w lěcze 1801 w Hornym Hbjelsku narodził.

S Daliza w Delnych Lužizach pische „Zaßnik:" Sańdzeny tydzeń běschtaj tudy wl korczmař Bercholz s Koßobusa a wěsty Njeschapař. Pschi palenzu poczeschtaj ßo wuryczowacz a napoßledku pschimasche Njeschapař Bercholza, tón shrabny łopacz, s kotrymž ßo woharascha a s nim Njeschparja praßny, tak so jemu hubu a jasyk

ſrani. Hižom wjeczor bě Njeſchapař morwy; wón bě ßo ßmjercz krawiť.

S Krapowa. Sańdženu njedželu wjeczor w 6 hodžinach běſche tudy hižom ſaßo woheń, kiž bróžeń, wumjeńk a hródže kublerja Auguſta Wünſche do procha a popjeła pſchewobroczi. Wjcle žita a ßyna je ßo ſpaliło tola mějeſche Wünſcha ſawěſczene. Woheń je najſkerje ſałoženy. W februaru 1870 ßu ßo Wüuſchez domſke wotpaliłe.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Dźiwnje je wſchak na ßwěcze, woßebje pak w Schiſkej.

Mots Tunka. Czeho dla dha to?

H. D. Nó, tam je jedyn 25 toleř ſa jene libjatko ſapłaczicz dyrbjał a to hiſchcze žaneho pjerja njemějeſche.

M. T. Ale czoho dla dha je tejko pjenjes ſa nje dał?

H. D. Dokelž mějeſche jenož poł pyſka.

M. T. Hm, to je tola dźiwnje!

H. D. Haj, to ja tež praju.

M. T. Hanßo, ty dźě wóndano wo tym powjedaſche, ſo ßu tſjo kralojo ſ hrubeho czaßa w ſrěbynczanſkej korczmje byli a tam ſlě hawtowali.

H. D. Hinak było njeje; pſchetož korczmař naſajtra ſ rosdrapanym wobleczom wokoło khodźeſche a kanapej tež w prawym porjadku njeběſche.

M. T. Hm, ale kak dha je jich wotbył?

H. D. Nó, lamjeſchczanſzy tam dlěhe pſchihladowacz njemóžachu a teho dla po rychtarja dźěchu; ale prjedy hacz tón pſchińdźe, bě hary kónz.

Cyrkwinske powjesce.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Jan Mikławſch, wotroczk w Tſělanach, ſ Marju Kujawiz ſ Delneje Kiny. — Jan Ernſt Mužik, wobydleř na Židowje, ſ Hanu Khryſtianu Wiczaſez w Ssmolizach. — Ernſt Jurij Schokta, kubleř na Židowje, ſ Marju Madlenu Lükez tam. — Ernſt Bieſold, ökonom w Tſělanach, ſ Hanu Madlenu Wiczaſez tam. — Handrij Haſcha, wobydleř w Sajdowje, ſ Hanu Krawzez ſ Khelna.

Kaholſka cyrkej: Joſef Hohlfeld, dźěłowjedźeř w papjerniku w Sstónkezach, ſ Marju Amaliju Piwarzez ſ Wotrowa.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Hana Auguſta, Jurja Fürſty, wobydlerja, dź. — Ernſt Herman, Jana Auguſta Němczka, czěßle, ß. — Marja Martha, Jana Auguſta Hórczanſkeho, krawza, dź.

Michałska cyrkej: Korla Herman Ota, Wylema Ernſta Eignera, khěžerja a rěſnika na Židowje, ß.

Katholſka cyrkej: Jan Ernſt, Jana Schuſtera, kublerja w Budeſtezach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 17. oktobra: Hana rodź. Wanakez, Jakuba Nowaka, měſchczana, mandźelſka, 88l. 3m. — 19., Jan Kobanja, měſchczan a khěžeř, 81l. 7m. — 21., Madlena Jeńkowa, wobydleřka w Wulkim Wjelkowje, 48l. 1m. 10d. — 24., Helena Auguſta, Bjedricha Wylema Henki, wobydlerja w Hornej Kinje, dź., 2m. 21d. — Herman Moritz, Jurja Schmidta, khěžkarja a krawza w Jeńkezach, ß., 13d. — Hańža rodź. Kubſchiz, njebo Pětra Jurka, khěžkarja w Dubrawzy, wudowa na Židowje, 72l. 1m. 14d. — 26. Marja Madlena, Handrija Bohuwěra Auſta, pohoncza, dź., 10m. 18d. — 28., Korla Auguſt Pjetſchka, dźěłaczeř ſ Kamjeneje, 54l.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze
(Assicurazioni Generali)

sawěsczuje pschi **rukowanskim fóndsu** wot:

32 millionow 128,481 schěßnakow 11 krajzarjow awstr. czißła

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja wschěch družinow** psche **wóhnjowu schkodu;**

b) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje czlowjekow** na najwschelaksche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kourancze.**

Towarstwo wupłaczi w lěcze 1870 sa 12,228 schkodowanjow summu wot 4 millionow 929 tyßaz 316 schěßnakow a 20 krajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Ketlizach.
Jan Noack w Drjeczinje.

Dr. med. Kochowy universalny magenbitter

jako dopokasane picze k polóženju pschi **wobczežnosczach** w ßlědstwje **hubjeneho pschetłacza w žołdku, hämorrhoidalnych wobczežnosczow a sažwanja,** wot **medicinskich autoritätow** poruczeny a se wschelkimi wopißmami pschiposnaty.

Na pschedań maja jón w originalnych bleschach po 10 nßl:

we **Wehrsdorfje** knjes C. Aug. Schmidt,
= **Seifhennersdorfje** k. Ernst Donath,
= **Schěrachowje** k. Carl Swoboda,
= **Neugersdorfje** k. Raimund Herbrich,
= **Ebersbachu** k. Aug. Ernst,
= **Lubiju** k. Reinhold Reiß,
= **Budyschinje** k. Wilh. Jacob a k. Rud. Hölzer,
= **Nowosalzu** k. Richard Bamberg,
= **Kamjeńzu** k. Herm. Kästner,
= **Eybawje** k. J. G. Müller,
= **Biskopizach** k. Bernh. Kunza.
= **Rakezach** k. Dr. Paul Hultsch,
= **Ledźborzach** k. E. Jordan,
= **Žitawje** k. Fr. Müller jun.,
= **Wosporku** k. Bernh. Hilbenz.

Wot autoritätow najlěpje poruczena:

Lilionesa psche pihi, **Dr. Heydrichowa wodźiczka sa woczi, dentifrice universell** psche subybolenje, **orientalska włoßy saczěrjaza pasta, Dr. Richterowe elektromotoriske schijniki sa subczki, halske plestrki psche kurjaze woka, Voorhof-geest.** Brodu- a włoßy tworjaza tinkturua. **Němska włoßowa barbiczka,** pod rukowanjom.

Jeniczki skład ma: **Heinr. Jul. Lincke.**

Wot najwjetscheje wažnoscze sa

na woczomaj bědnych psches ßwoju wubjernu hojazu móz njedoßahomna, wot lěta 1822 we wschěch dźělach ßwěta snata a ßławna prawdźiwa Dr. **Whitowa wodźiczka sa woczi** wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej (na czož ma ßo pschi kupjenju **woßebje** kedźbowacz) je hižom wjele **tyßaz** wot **najwschelakich wokowych khorosczow sahojenych, poßylnjenych a s wěstosczu psched woßlepjenju wobarnowanych;** wona ma teho dla **powschitkomnu ßwětowu ßławu,** schtož tež wschědnje pschikhadźaze **khwalby a wopißma** dopokasuja. Wona je konceßionirowana, wot **wyßokich** lěkarskich městow pruhowana a pschiposnata, jako **najlěpschi hojazy a poßylnjazy ßrědk sa woczi** poruczena a ma ju w bleschach po 10 nßl. na pschedań knjes **Emil Menzner** w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Attest. Moja žona mějesche něhdźe ¾ lěta **ßylne sahorjenje woczow.** Wschelke ßrědki ßo podarmo trjebachu, duž mi jedyn snaty Dr. **Whwitowu wodźiczku** wot Tr. Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej poruczi, a s njej bu moja žona s **jenej bleschu zyle sahojena. Kahle** s Langenawa p. Shorjelza w nog. 71. — Czesczeny knjes Ehrhardto! Prěnja blescha Dr. **Whitoweje wodźiczki,** kiž mi jedyn pscheczel wobstara, je mi **jara derje** na mojimaj bolazymaj woczomaj czinila. Budźcze tak dobry a posczelcze (Skasanje). **Barthel Kolley,** tyscheř w **Halenfeldu,** regbez. Teier.

Jako snamjo dźělbranja na prjódkstejazym jubelskim ßwjedźenju nascheju lubowaneju kralowskeju mandźelskeju chzedźa někotre wjeßne gmejny njedźelu 10. novembra t. l. wjeczor wot 6 hodźinow radostnym wóhnjam na daloko widomnych městnosczach ßwojich ležomnosczow ßo palicz dacz.

Czim wjetsche pschi tym wobdźělenje wjeßnych gmejnow budźe, czim wyscho ma ßo tajke skutkowanje wažicz, a nadźijamy ßo, so je jenož tychle kedźbnoczinjazych ßłowow pschi wobydlerjach trjeba, kiž k ßwojemu kralowskemu domu ßwěrnje steja.

W.

Thuringia,

woheńsawěsczaze towarstwo w Erfurtu.

Agenturu tuteho towarstwa, hacž dotal wot knjesa A. Franza w Budyschinje wjedženu, je nětko knjes **G. A. Koplansky** tam k dalewjedženju poručženu dostał, schtož ßo s tutym k sjawnemu nawjedženju dawa.

W Lipsku, 18. oktobra 1872.

C. Schneider,
generalny połnomóznik Thuringije.

Na horejsche wosjewjenje dźiwajo poručźam ßo k wobstaranju **woheńsawěsczenjow** po **najtunischich twjerdych** prämijach **bjes dopłaczowanja** a ßym k wudźělenju kóždeho požadaneho wukasanja hotowy.

W Budyschinje w oktobru 1872.

G. A. Koplansky
na mjaßowych wikach czo. 151.

Eduard Hartmann

na snutskomnej lawskej haßy

porucza: **ßukno, bukskin, lama, flanell, klejdowe tkaniny; rubischka na hłowu a schawlowe rubischka** we wschěch wulkosczach, **deki sa puczowanje a na ßanje, möblowe tkaniny, kattun, damast, blidowe a łožowe schaty** atd.

we wulkim wubjerku a po najtunischich płaczisnach.

Dźakprajenje.

Dlěschi czaß czerpjach na **rheumatismus** w prawej ruzy a bě ta mi s zyła k dźěłu njekmana. Wschě nałožene hojaze ßrědki niczo njepomhachu a jenož

tannin-terpentinu*)

Th. Höhenbergera, fabrikuwobßedźerja w Wrótßławju mam ßo sa dospołne wustrowjenje dźakowacz.

Tönning w Schleswigu, w juliju 1872.

H. Sievers, łódźinik.

*) Pradźiwy ma jón na pschedań w bleschach po 12½ nßl. a 1 tl. w Budyschinje **E. Menzner** (w hrodowskej haptyzy.)

Ródna a sprawna ßerbska hólza, kiž je hižom ßłužiła, móže k nowemu lětu jako dźowka ßłužbu dostacz pola redaktora Serb. Nowinow.

Czesczenym Sserbam Bukez a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo k nawjedženju dawam, so ßym tudy

wuřěsnotworowe khlamy (Schnittwaarengeschäft)

sałožiła. Se ßlubjenjom, so budu tym, kiž mje wopytaja, s dobrymi a tunimi tworami poßłužecz, sjenoczam s dobom tu próstwu wo dobroczjwe wodkedźbowanje.

W Bukezach 1. novembra 1872.

Khrystiana ženjena Schreiterowa.

Hrajadła

4 hacž 120 kruchow hrajaze; kraßne wudźěłki se swonjazej hru, s bubonom a swonami, njebjeskim hłoßom, mandolinu, expreßiju atd. Dale:

hrajate tyski

2 hacž 16 kußow hrajaze, neceßairy, cigarrowe polczki, schwajzarske khěžki, fotografiske album, pißadła, rukajzowe kaschczikt, listytłóczerje, cigarrowe etuisy, tobakowe a sapalkowe tyski, blidka, blesche, portemonnaies, stolczki atd., wscho s hudźbu. Stajnje najnowsche porucza:

J. H. Heller, Bern (Schweiz).

Płaczisnosapiß sczełu franko.

Jenož schtóž direktnje wote mnje kupi, dostanje Hellerske wudźěłki; tute w ßwojej najwyschschej dokonjanosczi spožcza najrjeńsche wokschewjenje.

Bunzle we wschěch wulkosczach, **pschedeschczniki** wot 22½ nßl.

porucza **Richard Rincke.**
na swonknej lawskej haßy 819.

Jedyn kuježi a jedyn kmany rólny pohoncz móžetaj pschi wyßokej sdźi pola podpißaneho město dostacz.

P. Wendler,
murjerski mischtr w Budyschinje.

Kralowski napoj

jena něhdźe se 100 miłymi rostlinowymi brěczkami shotowana selowa limonada, najwjetsche **wokschewjenje** sa wschěch khorych, njeje žana „medicina" abo tajny ßrědk; wón podawa organismu mnohotu strowotnych wutkow, psches kotrež ßo natura (psches krej- a mokschinupolěpschenje) tak pschetwori, so ßo pschiczjny khoroscze a s tym khoroscze ßame shubja.

Hygiêist **Kral Jacobi** w Barlinje Friedrichstr. 208.

Skład ma w **Budyschinje** H. J. Lincka, w **Kamjeńzy** H. Pachaly, w **Wojerezach** Rob. Husta. Płaczjna sa bleschu 16 nßl.

Pschedawanje
ßukna a bukskina.

S tutym poruczam ßwój wulki wubjerk czežkich **ßuknow**, kaž tež **czorne-brune-módre melirowane, schěre-selene-czorne melirowane** a 10/4 schěroke, wot 20 nßl. hacž 2 tl., kaž tež **trikoty, croisé, sartin, köper, bukskin a doubel** po jara tunich płaczjsnach, wscho prawdźiwe se ßameje wołmy. Tež mam **astrika** czorne, brune a módre na pschedań, wot 20 nßl. hacž 2 tl.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger**
na žitnej haßy w domje k. knihiwjasarja Weisera.

☞ Na firmu kedźbowacz!

Trjeny len a dźěło

kupuje we wulkich a małych dźělbach po najwyschschej płaczjsnje

W Budyschinje. **Johann Hoffmann**
s napschecza theatra.

Pscheńcznu muku

najlěpscheje dobroscze a w někotrych družinach czesczenym Sserbam najpodwolnischo porucza

J. Kögler,
pjekarski mischtr na kamjentej haßy.

Wurěsane,

kaž tež **wuczeßane włoßy** kupuja ßo po najwyschschej płaczjsnje na jerjowej haßy czo. 275 po 2 skhodomaj.

Jaquety a paletoty.

S dobom ja tež mój bohacze wuhotowany skład **jaquetow, paletotow, dźěczazych jaquetow** we wschěch wulkosczach a barbach wot 1 tl. 7 nßl. najpodwolnischo poruczam.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger.**

W Khwaczizach je žiwnoscz czo. 2 na pschedań a je wscho dalsche tam shonicz.

Najwěsczischi ßrědk psche kaschel.

Hižom dlěschi czaß mějach jara saßakły, mje jara pschimazy, ßuschazy kaschel, psche kotryž žane lěkarjenje niczo njepomhasche, ale je jenož **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s Wrotßławja pomhał; ja móžu teho dla s dobrym prawom prajicz, so je mi nałoženje Mayeroweho bróstsyropa moje žiwjenje sdźeržało, na czož ja a moji snaczi mało nadźije mějachmy. Po tajkim sa moju pschißłuschnoscz dźeržu, tutón hojazy bróstsyrop kóždemu bróstkhoremu na najlěpje poruczicz.

Grottau, pola Žitawy.

Schindelar,
sastojnik pola hrabje Clam-Gallasa.

Jenož prawdźiwy maja jón w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
B. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schołta we Wotrowje a
Lehmann w Budestezach.
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.

Drjewowa taxa.

Na turjowskim burskim reviru pola Borschcze pschi bartskej dalokej holi steja na pschedań:

150 stohow w 3 Rcm. khójnowych schczěpow po	5 tl.	17 nßl.	5 np.,
250 kloftrow měschaneho drjewa . . .	3 =	22 =	5 = ,
280 kloftrow pjeńkow	2 =	2 =	5 = ,
400 kop ßylnych walczkow	2 =	2 =	5 = ,

W Wolschinje, 4. novembra 1872.

T. Förster, drjewokupz.

Ssłyschny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu sahoji hłuchoscz, hdyž pschinarodzena njeje a wotwobrocza wěscze wschitke s czežkim ßłyschenjom sjenoczene njespodobnoscze; flacona sa 18 nßl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincka.**

Pschedawanje torfa.

Torf s torfnischcza ryczerkubła Wyßokeje pola Rakez móže ßo nětko wschědnje wotwosycz. Płaczjsna sa klofter (3000 schtuk) 4 tl. Skasanja njech ßo na knježim dworje stanu.

Kosaze, kaž tež wschě druhe ßyre **koze** kupuje po najwyschich płaczjsnach

Gustav Naucka
na garbarskej haßy czo. 426.

Konje!

Dźenßa a jutsje jako 9. a 10. novembra steji wulki transport danskich, srěbjatow w hoscźeńzu k słotemu lawej na pschedań.

Wilh. Hircha, konikupz.

Attest.

Glöcknerſku hojatu a czehnitu žałbu*)

ßym ja ſa mnje, ſa moju familiju a ſa wjele ſnatych trjebak; wona je ßo we wſchěch padach kraßnje dopokaſaka. Ja ßym 19 lět na woßebite ſtawy ſtraſchnje czerpik, wſchě wobalenja a žałby podarmo. nakožik; Glöcknarſka žałba je mje ſa 4 njedžele wuhojika. Pſched 6 njedželemi pſchiwda ßo mi hrib do kolenja, 3 ſchachtlki žałby ßu mje ſahojike; moja žona czerpjeſche na wiczowe kule; žałba je ſa krótki czas ſahna. Tuta žałba je najwjetſcha dobrota czerpjazeho człowjeczenſtwa a njeſměła w žanym hoſpodarſtwje pobrachowacz.

Karl Franke
w Reglitzu p. Schkeuditz.

*) Sa 2½ nßl. doſtacz w **hrodowſkej** kaz tez **měſchczanſkej hapthzy** w Budyſchinje.

Sańdżenu ßobotu je na ßwinjazych wikach jedyn **mantel** lezo woſtak a móże ßo we wudawarni Serb. Now. ſaßo doſtacz.

Dżiwoczanſke ev. luth. ßerbſke mißionſke towarſtwo ſměje jutſje — njedželu — w dwěmaj popołdnju ſhromadżiſnu. **Pětr Mtónk.**

Skopjaze plezo —

ſchto? Baicze tola; wſchak ja žaneho ſkopa rěſak njejßym. Duſchny mužnik.

---

1 konjazy wotrow, 1 wolazy a 1 hródżna dżowka móża k nowemu lětu 1873 na knježim dworje w Brěſynje do ßkużby ſtupicz.

✝

Mojim lubym pſcheczelam a ſnatym w Sserbach woſjewjam ja ſ tutym tu ſrudnu powjeſcz, ſo je nam naſcha w żiwjenju lubowana mandżelſka a macz, knjeni **Khryſtiana Julia Meldowa** rodż. Kinez po jenoż ſchtyrioch dnjach khoroſcje 29. oktobra w 44. lěcze ßwojeje ſtaroby czíſche a ſbóżnje wumrjeła. Tón hnadny a wſchehomózny Bóh daj jej czichi a ſbóżny wotpoczink, nam ſrudnym ſawoſtajenym pak tón ßkódki troſcht: „My ßo ſaßo wohladamy!

Hród Hoheneck na pohrjebnym dnju 1. novembra 1872.

Jan Melda,
wyſchſchi ſaſtojnik a katechet,
Hanka,
Marka,
Bertha,
Leńka, } dżěczi.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje 2. novembra 1872.

Dowoz: 6017 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach, nižša.			wyšša.			na bursy, najniža.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pſcheńza 50 kilogr.	4	5	—	4	23	—	4	12	—	4	25	—
Rožka " "	3	2	—	3	5	—	3	3	—	3	5	—
Jeczmjeń " "	2	22	—	2	24	—	2	23	—	2	25	—
Wowß " "	2	1	—	2	3	—	2	1	—	2	3	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	4	28	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka "	6	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 "	—	26	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna "	1	4	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—

Dokelž je z našeje serbskeje knihownje tójšto knihi hižom wjele lět wupożčenych a su nětko noweho zrjadowanja dla wšě tajke knihi potrjebne, dha prošu wšitkich, kiž maja knihi wot nas požčene, zo bychu mi je najpozdźišo hač do 15. decembra 1872 pripośłali, tak zo njebych nuzowany był, kóždeho listnje wo knihi pominać.

W Budyšinje, 6. novembra 1872.

Muka,
starši serbskeho gymnasialneho towarstwa, z bydlenjom na kamjentej hasy čo. 596, po 1 skhodźe.

Proſtwa na knjeſa Dr. Kalicha, fararja w Hornym Wujeſdże, wuprajena ſ maleſchanſkeje woßady.

Na ßerbſkim kemſchenju naſcheho rjaneho Guſtav-Adolfſkeho ßwjedzenja ſcze Wy, wyßozy doſtojny knjeże, tak rjane woßebne prědowanje dżerżeli, ſo bychmy jo wutrobnje rad cziſchczjane měli ſa ßebje, kiž ßmy jo ßkyſcheli, kaž tež ſa ßwojich bratrow, kiž njeßu na naſch ßwjerżeń pſchincz móhli. Duż Waß naležnje proßymy, Wy chżyli tak pſcheczelniwy bycz a jo do cziſchczja podacz.

Kermuſchnu

njedželu a pónđżelu **reje** w Ssowrjezach.

H. Kmoch.

Pytaja

ßo drainirowazy a ſemjazy dżěłaczerjo a doſtanu pſches podpißaneho trajaze dżěło na rycżerkuble Maleſchezach.

C. Thomas.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ciſk L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 46. — 16. novembra. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecje: Najnowsche. — Swětne podawki. — Sserbska deputazia. — Se Serbow: S Palowa. Se Semiz. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschnik.

Te mnohe wopokasma wutrobneho a horzeho dźělbranja, kiž su so Namaj pschi jubelskim swjedźenju Naju mandźelskeho swjaska se wschěch rjadomnjow luda, wot jednotliwzow, kaž wot zyłych sjenoczeństwow, psches słowo a pismo, kaž też psches pschihódne dary a wustajenja wschěch družinow, w tak bohatej měrje dostałe, su Naju wutrobnje hnułe a swjeżeliłe. Wošebje mamoj džakomnje pschiposnacź, so su Namaj krajne stawy psches bohate pschiswolenje srědki poskiczili, so by so sa wotczehnjenje a wuczbu wobschěrnje staracź móhło.

Tuto powschitkomne a wutrobne dźělbranje je Namaj nowe dopokasmo wutrobneho a twjerdeho swjaska, kiž Saksku a jeje kralowski dom sjenocza; wone je Namaj s nowa pokasało, so saksi lud wjeżela a srudoby swojich wjerchow jako swoje sobu czuje a sacżuwa. Mój so teho dla nuczenaj czujemoj, Naju džak sa to s tutym sjawnje wuprajicź.

W Draždźanach, 13. novembra 1872.

Jan. Amalia.

Na knježim dworje w Schczeńzy pola Rakez móże jedyn ženjeny hetman, kotrehoż žona směje mlokowe hospodarstwo wobstaracź, hnydom abo na hody město dostacź. Wobaj mataj so prjódkstajicź a wopißma sobu pschinjesci.

Sahrodnik pytany.

Jeneho nježenjeneho sahrodnika, kiž je plahowanju jědźnych rostlinow (Gemüsebau) nashonjeny, pyta ryczerkubło Manjow pola Delneho Wujesda.

Jedyn, 2. novembra bjes Budyschinom a Bartom shubjeny płatowy měschk chzył namakaŕ sa myto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacź.

Syrop

jara słódki a czisćze słodźazy, punt po 18, 20 a 24 np. porucza **Hermann Kunack.**

Jereje

kopu po 20 nßl.
3 schtuki sa 1 nßl.

Hermann Kunack
na bohatej haßy pódla pósta.

Pschedawanje torfa.

Torf s torfnischcza ryczerkubła Wyßokeje pola Rakez móże so nětko wschědnje wotwosycz. Płaczisna sa klofter (3000 schtuk) 4 tl. Skasanja njech so na knježim dworje stanu.

Ródna a sprawna serbska holza, kiž je hižom służiła, móże k nowemu lětu jako džowka służbu dostacź pola redaktora Serb. Nowinow.

Najnowsche.

Draždźany, 13. novembra. Jeho majestosć kral Jan je budyskemu kanonikußej a fararjej w Khrósczizach, Jakubej Barthej, ryczerski kschiż albrechtskeho rjadu spožcził.

Stralsund, 13. novembra. Ssylneho połnózneho wětra dla, kiž mórsku wodu na kraj czerjesche, je město powodźene, w pschistawje su so někotre łódże nuriłe, 12 su zyle shubjene. Woheń je wudyrił a někotre magaziny so pala.

Barlin, 13. novembra. Ssylneho wětra a sněhhicza dla so skoro na zanu stronu po telegrafach skutkowacź njehodźi. Se wschelakich stronow sylne powodźenja wosjewjuja, tak so so po želesnizach jěcź njemóżesche. — Bismark je we Varzinje pjecza khětro skhoril.

Win, 12. novembra. Prjedawschi hannoverski krónprynz je so s danskej prynzeßynu Thyru słubił.

Čwětne podawki.

Sakska. Sswjedźeń kralowskeho 50lětneho mandźelskeho jubileja je so schtwórtk 7. novembra sapoczał a so wutoru 12. novembra skóncził. Prěnjej dwaj dnjej běschtaj k temu postajenaj, so bychu deputazije se wschěch kónzow kraja kralej a kralowej swoje sbožopschecza a czestne dary pschinjesske a sobotu so zusy wjerchojo witachu. Němskemu khěžorej a Jeho swójbje, kiž bě tutón dźeń popołdnju w 3 hodźinach pschijěł, běsche kral Jan a kralowa Amali a s krónprynzom Albrechtom a jeho knjeni mandźelskej hacz na lipskodraždźanske dwórnischczo napschecziwo jěł. Tam bě tež jena kompagnia saksheho khěžorskowylemskeho grenadierregimenta postajena, kotrejež uniformu bě so khěžor woblekł. Jako běchu so wyšozy knjeza wutrobnje postrowili, wotkroczi khěžor spomnjenu kompagniju, kotrejež hudźba spěw „Toh' krala žohnuj Bóh" piskasche." Potom so czi knjeza do wosow sesydachu; najprjedy khěžorka a kralowa na kralowski hród wotjědźeschetj, na to khěžor a kral Jan, pruski a saksti krónprynz atd. a so jim wot shromadźeneho luda sylnje skawu wokasche. Khěžor jara strowy wonhladasche, kral Jan bě pak, kaž so sdasche, wot teje swjedźeńskeje prózy trochu mucżny.

Nasajtra njedźelu 10. novembra sta so slotokwasne wěrowanje wot biskopa Forberka pod sobuskutkowanjom 8 duchownych. Wone mějesche so w rožknej paradnej sali kralowskeho hrodu, hdźež běchu so wschitzy pscheproscheni wjerchojo, prynzojo a prynzesynny a tójschto druhich wosebnych knježich shromadźili. Psched woltarjom knjes biskop najprjódzy rjanu wěrowansku ryecz dźerżesche a to na podkožku 1. Jana 4, 16: „Bóh je luboscz, a schtoz w luboszczi wostanje, tón wostanje w Bosy a Bóh w nim." Na to sta so modlenje a potom so k. biskop wobeju jubilarow woprasha: „Sslubitaj Waju kralowskej majestoszczi psched Bożim wobleczom temu njerosswjasnemu swjaskej, kotryž staj psched 50 létami wobsankynkoj, hacz do kónza żiwjenja swěrnaj wostacz a w mandźelskej jednocze a wobojstronskim spomożenju w hromadźe Bohu skužicz, hacz Waju Bóh dźěli?" na czoz wobaj sjawnje „haj" prajeschtaj a sebi ruzy sawdaschtaj. Na to sta so wot k. biskopa mandźelske jubelske požohnowanje, djakna modlitwa a pontifikalne požohnowanje.

Potom so kral a kralowa, kaž tež khěžor a druhy wyšozy knjeza do zyrkwje podachu. Jako so tam Te Deum (Cze, Bożo, khwalimy) spěwasche, so se swonami wschěch draždźanskich zyrkwjow swonjesche, s wonka katholskeje dwórskeje zyrkwje so pak wot wójska tscelesche. Tam běchu mjenujzy 3 bataillony infanterije postajene, kotryž jedyn po druhim na dobo wutscheli, na czoz so po rjadu s 12 kanonow tscheli. Jako bě so to wot infanterije a artillerije tsi krócz stako, so hischcze k dobremu kónzej 101 krócz s kanonow wutscheli.

Popołdnju w 4 hodźinach bě pyschna kralowska hosczina, na kotrejž so wschitzy kwasni hosczo wobdźělichu. Bjes tym 17 wojerskich hudźbnych khorow, kiž běchu teho dla se wschelakich stronow do Draždźan pschijěli, psched kralowskim hrodom a khownej straju (Hauptwachu), kaž tež bjes kralowskim hrodom a katholskej dwórskej zyrkwju rjenje piskachu.

Po hosczinje wjeczor podachu so kral a kralowa se swojimi hosczemi do theatra, do kotreżož smědźachu tež czi s kraja sastupicz, kiž běchu k temu kralowske pscheproschenje dostali.

Theater bě jara wupyscheny a czi, kiž běchu so tam shromadźili, běchu tež w tajkej pysche pschischli, kajkaž so tam w tak bohatej měrje drje żenje wjaz widźecz njebudże. Pjchetož pschitomni běchu khěžor a khěžorka, kral a kralowa a wschitkón tón dołhi rynk wjerchow, prynzow a prynzesynnow, kiž běchu na kważ pschijeli. A hewak běchu jenoż tajzy do theatra puschczeni, kiž běchu k temu wot krala pscheproschenje dostali (bjes nimi tež serbska deputazia.)

Póndźelu wjeczor bě pyschny bal na kralowskim hrodże, na kotrymž so něhdże 1000 wosobow wobdźěli a s tym bě po prawym skotokwasnym swjedźeń skónczeny. Tola mamy pschistajicz, so běchu tež hischcze wutoru wjeczor draždźanszy měschczenjo k czesczi kralowskeju mandźelskeju jara rjany czah s faklemi a lampionami srjadowali.

Kral a kralowa staj pschi składnoszczi swojeho skoteho kwasa draždźanskim khudym 500 toler darikoj a 10,000 toler k temu wustajikoj, so bychu so s teje danje kóżde léto dary wot 30—40 tl. tajkimaj mandźelskimaj dale, kiž swój skoty kwasa swjeczitaj. — Kral je wschitkim, kiž běchu k jastwu hacz do 8 dnjow wotsudźeni, tule schtrafu spuschcził.

Khěžor-kral je póndźelu nowu kasernu tsělzow w Draždźanach wopytał a so tón samy dźeń sasso domoj podał. To su nasajtra tež s wjetscha czi druhy wosebni hosczo tak sczinili.

Prusy. Pruski krajny sejm bu 12. novembra sasso wotewrjeny a to wot ministra Roona, kiž bjes druhim prajesche, so budże wokrjesny porjad, kiž je wot ministerstwa w někotrych wězach pschemenjeny, s nowa k wuradźowanju prjódkpokoženy. Wón dale rjekny, so budża so teho dla, dokelž su krajne dokhody (nutspschindźenje) jara rostke, khudschim wobydlerjam s dźěla dawki pomjenschicz móz.

Sserbska deputazia.

(Wot H. Kerka.)

Tydźenja bě hižom w Serbskich Nowinach na to spomnjene, so je so tež serbska deputazia do Draždźan podała, so by tam kralej a kralowej k Jeju 50lětnemu

mandželskemu jubileju swoju pschaka a Jimaj pschi tym skotokwaßny dar pschepodaka. Tutón dar je, kaž je to tež hižom w Sserbach snate, ßerbska njewjesta, wot dwórskeho juweliera Holda Wiganda w Draždžanach se ßlěbora shotowana. Wona je w borcje se skotymi tschepjelezkami, ma skotu pychu wokoło schije a djerži skoty myrthowy wěnczk w ruzy, s tym na kralowski skoty kwaß pokasuja. Tuta ßlěborna podobisna ßerbskeje njewjesty steji na ßlěbornym podstawku, kotryž wěnz rózow, se ßlěbora pěknje wudzěłanych, wobdawa. Tutón rózowy wěnz na to pokasuje, so maja Sserbja luboscz k kralowskimaj mandželskimaj, pschetoż róża je kwětka luboscze. Na sadnim boku tuteho podstawka je hornokužisti wopon jara rjenje wuwjedzeny a na prědnim ßu ßlědowaze ßerbske ßkowa wurěsane: „Jeju Majestoscžomaj kralej Janej a kralowej Amaliji k skotemu kwaßej 10. novembra 1872 strowje a shoże pscheja ßwěrni sakszy Sserbja. Sskawa!" Zyły tutón ßerbski kwaßny dar je skoro łóhcz wyßoki a derje wudzěłany. My ßo pschi tym bjes druhim tež na draždžanske němske nowiny „Constitutionelle Zeitung" powołamy, pschetoż w tym cžißle, hdzež ßo te wschelake shožopschejaze deputazije wopißuja, steja tež tele ßkowa: „Es erscheint nun eine Wendendeputation, deren Ehrengabe in einer von Hold Wigand trefflich in Silber ausgeführten Statuette einer wendischen Braut besteht. (To rěka: Nětk pschińdże ßerbska deputazia, kotrejež cžesny dar je podobisna ßerbskeje njewjesty, wot Holda Wiganda kraßnje se ßlěbora shotowana.)"

A so byschtaj kralowskaj mandželskaj (abo schtóž hewak tutón dar wobhlada) wjedzikoj, schto maja ßkowa na podstawku na ßebi, dha bě rjana knijka pschihotowana, w kotrejž běchu tute ßkowa němski a ßerbski se skotymi pißmikami cžischcžane, teho runja tež mjena městow a wßow, w kotrychž sakszy Sserbja bydla, mjena ßobustawow sarjadowazeho wubjerka a shožopschejazeje deputazije. Sarjadowazy wubjerkownizy ßu: redaktor Smoler, farař Hornik a pschekupz Jakub; do spomnjeneje deputazije pak běchu ßo s tych mužow, kiž ßu ßo najbole wo shromadzowanje pjenjes sa cžesny dar starali, deputirtojo wuloßowali, s wumsacžom dweju, kiž běschtaj hižom prjedy postajenaj. Ssobustawy tajkeje deputazije ßu pak: 1) Handrij Kerk (Strauch), kubler a gmejnski prjódkstejer w Rodezach, kaž tež sapoßkanz 2. komory, s. M. S. jako wjedzer a ryczník deputazije. 2) Handrij Ernst Hanowski, ökonom w Budyschinje. 3) August Petrasch, kubler a gmejnski prjódkstejer na Zidowje, kaž tež provinzialnoßejmski sapoßkanz. 4) Pětr Albert, kubler w Rachlowje a pschedßyda bukicžanskeho ratarskeho towarstwa. 5) August Schrybar, kubler a g. p. w Stachowje. 6) Jan Ssmoka, kubler w Leschowje. 7) Jakub Libscha, kubler w Hornym Hunjowje. 8) Michał Kokla, kubler w Khroscžizach. 9) Michał Cžorlich, (Wiczas) kubler w Jaworje. 10) Michał Kumer, młynk-wobßedzer a g. p. w Laßku, provinzialßejmski sapoßkanz. 11) Jurij Wawrik, młynkwobßedzer a g. p. w Khanezach, pschedßyda ßerbskoketh. kasina atd. 12) Michał Wagner kubler w Ssmolizach.

Tuczi 12 knjeza shromadzichu ßo po dostatej poruczności pjatk 8. novembra blisko kralowskeho hrodu w Helbigez restauraziji w Draždžanach wokoło 1 hodziny pschipołdnju, swotkal jich H. Kerk do kralowskeho hrodu dowjedze a bu jim tam, kaž je to pschi tajkich składnoscžach waschnje, wot ßkužbu mějazych wojakow a kralowskich ßkužobnikow (łakajow) wscha cžesci wopokasana. — W hrodze bě wjele žiwjenja, pschetoż tudy shromadzowachu ßo ßobustawy wschelakich deputazijow s zyłeho kraja, tak so běschtej skónczne dwě sali wot nich poknej. Něhdże wokoło dweju da dwórski marschal snamjo, so ßo kral a kralowa bližitaj a hnydom kralowskaj mandželskaj sastupischtaj a ßo nimo pschitomnych, kiž běchu ßo s wobeju bokow sestupali, do sale podaschtaj, hdzež běchu te wschelake kwaßne dary hižom srjadowane a hdzež mějachu ßo shožopschecža stacz a dary pschepodacz. Wonaj pak ßamaj njepschińdżeschtaj, ale s wulkim dwórskim pschewodżeństwom, najprjedy wyschschi dwórski marschal, sa nim schtyri panoschе (paże) w drascze, woßebje sa tutón kwaß schitej. (My ju pschi druhej składnoscži wopißamy.) Sa nimi džěsche kral a kralowa, wobaj prynzaj a wobej prynzeßynje a na to wjele wyßokich sastojnikow, offizierow, knjenjow a knježnow, tak so bě jich drje 50 do hromady.

Bórsy na to ßo deputazije wot dwórskeho marschala po rjadu, tola pak jara khětsje, kralowskimaj mandželskimaj prjódkwjedžichu a to s boka tych blidow, hdzež běchu kwaßne dary postajene abo pojßnjene, kotrež ßebi deputirtojo potom dleschi cžaß wobhladowachu a bě teho dla w sali bórsy khětra měschenza, w kotrejž bě tež ßerbska deputazia hacz do blischkoscze krala a kraloweje pschischka.

Jako bu nětk kralej sjewjene, so je deputazia Sserbow tež hotowa, psches ßwojeho wjedzerja ßwój dar pschepodacz a ßwoje shožopschecža wuprajicz, ßo kral jara spěschnje a, móhł rjez, njenadžujzy k nim wobroczi, s dobom prajizy: „Aj, cži Sserbja tu ßu! Nó, Wy scze mi jara wulke wjeßele sczinili, woßebje pak mojim džěczom wulku radoscz pschihotowali, jako wczera wieczor Wasch dar do hrodu poßkaschcze." (Mjenujzy cžesne dary běchu ßo hižom prjedy do kralowskeho hrodu podacz dyrbjeli, so bychu ßo w sali we wěstym rjedze postajicz móhli.)

Na to wjedzer deputazije se wschej pokornoscžu pschistupi a wusna najprjódzy ßwoje wjeßele nad pschijeczom deputazije, wupraji potom w mjenje Sserbow kralowskimaj mandželskimaj powschitkomne shožopschecze k Jeju stotemu kwaßej, pschisankny wutrobny džak k Bohu, so je sakskemu kralowskemu domej a ludej tajki žadny ßwjedzeń wobradzik a skónczi s tej nutrnej próstwu k Bohu, so by nam

naſcheho krajneho wótza a Jeho wyßoku mandjelſku hiſchcze wjele lět pſchi ſiwjenju ſderžak a hnadnje ſpožčik, ſo by kóždy nowy dżeń też ſa kralowſki dom a waßebje ſa tón krónowany jubelpor nowu radoſć a wjeßele pſchinjeßł.

Kralowſkej majeſtoſći ßo ſa to wſchitko najmikoſćiwſcho dżakowaſchtaj a kral pſchiſtaji, ſo je ßebi myßlił, ſo jemu Sserbja ſbožopſchećza wěſcze w ßwojej maczernej ryczi pſchinjeßu. Wjedżeŕ deputazije na to rjekny, ſo drje je też prjedy kajke wotpohladanje měł, ale ſo je ßo dla tych wjele deputazijow a dla krótkeho czaßa, jim popſchateho, wot teho wothladako, a ſo je ßo bojał, ſo mohło ſbožopſchecze w njeſnatej ryczi Jeho majeſtoſći ßnadż woſtudże bycz. Kral na to wotmolwi: „Nó haj, ja wſchak ßerbſki wjele wjazy njeroſymju; prjedy ßym wjaz wjedżił, ale nětk ßym wjele ſabył, a ßerbſka ryczje khětro czežka.“

Na to wjedżeſche kral deputaziju k ſaſtawje, wot kužiſkich knjenjow darjenej, a pokaſowaſche na tón ßerbſki kwaßny czah a na to ßerbſke podpißmo, kiž bě na nju wuſchite; potom wróczi ßo k blidu, hdżež běſche ßlěborna ßerbſka njewjeſta wuſtajena a wupraji ßwoje wulke wjeßele nad tutym darom. Pſchi tym ſpomni wjedżeŕ deputazije, ſo to ßlěboro a ſkoto, ſ kotrejuž ta njewjeſta wobſteji, na Sserbow trajazu ßwěrnoſć k kralowſkemu domej pokaſuje, a ſo ßn Sserbja teho dla podobiſnu njewjeſty podali, dokelž je njewjeſta najrjeńſchi ſymbol luboſcze a poddanoſcze, kotruž dže Sserbja k kralej we wutrobje khowaja. A ſo je njewjeſta w ßerbſkej narodnej draſcze prjódkſtajena, to je ſnamjo, ſo je ju zyły ßerbſki narod abo lud póßłak. Kral jara kedżbnje na to poßłuchaſche a rjekny potom ſ waßnym a hnutym hłoßom khětro wótſje: „Haj, czi Sserbja, czi Sserbja, to je jedyn ſprawny lud!“

Pſchiſpomnicz mamy hiſchcze, ſo bě ßo wot jeneho druheho ßobuſtawa deputazije też horka ſpomnjena pyſchna knižka pſchepodała.

Bjes tym běchu ßo ſaßo wſchelake druhe deputazije pſchibliżiłe. Kral, wot dwórſkeho marſchała na to kedżbny ſczinjeny, ßo teho dla ſe ßerbſkej deputaziju najmikoſćiwſcho roſżohnowa, po czimž wona ſalu wopuſcheżi.

(Skónczenje.)

Ze Serbow.

H. S P a l o w a, 30. oktobra. Pſched krótkim jědżeſche naſch k. baron ſ Ponickau ſ mandjelſkej a ßotru do bliżſcheje wßy. Po puczu ſpkóſchichu ßo konje a ſwróczichu wós. Knjes bu tu a tam na czěle wobodrjeny a ßotſje ßo ruka ſłama, knjeni pak wuńdże wſchemu wobſchkodżenju. — Dżeń 29. oktobra padże dżěkaczeŕ Haſa ſe Schönbruna w Biſkopizach ſ jeneje twarby 3 poſkhody wyßoko do hromady kamjenjow dele a ßo tak wobſchkodżi, ſo bě ſtrach wo jeho żiwjenje.

H. Se Semiz, 31. oktobra. Pola naß poczinaja paduſchi khětro jara ſkutkowacz. Jenemu hoſpodarjej ßu pondżeku wjeczor 5 huß ſ khlěwa kramli. Jenemu druhemu pak ßu 4 zyle nowe ſtolzy ſ woſa wſali, kotreż bě wjeczor ſ Biſkopiz domoj pſchiwjeſł a je na woſu woſtajił.

Přilopk.

* W Njechanju kußny wóndano (najſkerje) ſkażeny poß 4lětneho ßyna khěżnika a maſchiny twarjerja Muczinka do ruki. Starſchej jemu hnydom lěkarſku pomoz pytaſchtaj a ßu wſchitzy teje dobreje nadżije, ſo ßo hólczez derje wulěkuje.

* Schwajzarſka je wěſteho Njeczajewa na ruſke knjeżerſtwo wudała, dokelž je wón jeneho człowjeka w Rußowſkej ſkónzował. (Politiſkich pſcheſtupnikow Schwajzarſka njewuda.)

* Stadowſki pſchißażny ßud je wóndano wěſtu Wilhelminu Woltmannowa k ßmjerczi wotßudżił, dokelž bě wona ßwojeju prěnjeju dweju mužow, nana a macz ßwojeho druheho muża a ßyna a dżowku ßwojeho hiſchcze żiweho muża na to waſchnje morika, ſo bě jim ſ jědom ſawdała.

* Jako ßkawny jendżelſki wucżeny Newton w lěcze 1660 w Grathanje ſtudowaſche, běſche wón druhdy tak khudy, ſo jěſcz njemějeſche. W lěcze 1870, po tajkim 210 lět poſdżiſcho, je Jendżelczan lord Shrewsbury jedyn ſub tuteho wucżeneho ſa 16,595 frankow kupił.

* S Lünena piſżaja, ſo je tam jedyn mkody pſchekupz wumrjecz dyrbjał, dokelž bě ſ fosforowej ſapałku (ſchtrychwanczkom) w ſubach ſchparał a ßebi pſchi tym dżaßna ranił. Do tuteje makeje rany bě najſkerje próſchk fosfora pſchiſchoł; hdyż pak fosfor człowjekej do krwje pſchiňdże, dyrbi wón wumrjecz.

Cyrkwinske powjesće.

W ě r o w a n a j:

Michalska cyrkej: Handrij Běrka, ſahródnik w Kóſłach, ſ Marju Madlenu Schokczig ſ Delneje Kiny.

K r ć e n i:

Michalska cyrkej: Natalia Hilżbjeta, Oty Reinharda Gräfy, ryczerkubleŕſkeho najeńka w Nadżanezach, dż. — Hana Helena, Jana Bohuwěra Kſchižanka, khěżkarja w Jeńkezach, dż. — Korla Herman, Korle Bohumiła Rychtarja, żiwnoſczerja w Sajdowje, ß. — Ernſt Auguſt, Korle Auguſta Urbana, tokczerja w hrodowſkej haptyzy, ß. — Marja Madlena, Pětra Simona, wobydlerja w Hněwßezach, dż. — Pětra Korla, Auguſt, n. ß. na Židowje.

Katholſka cyrkej: Handrij Pawoł, Jakuba Vita Krała żiwnoſczerja a rychtarja w Małßezach, ß.

Z e m r j e c i:

Dżeń 30. oktobra: Jurij Redo, wulkoſahrodnik w Jeńkezach a khejbětaŕ michałſkeje woßady, 42l. 4m. 28d. — 5. novembra, Hana Madlena, njebo Pětra Robla, żiwnoſczerja we Wulkim Wjelkowje, ſawoſtajena dż., 26l. 4m. 7d.

Symske nadwoblekarje (Ueberzieher)

we wulkim wubjerku, derje a dospołnje schotowane, porucza

Adolf Weiß

schapschecza noweje měschczańskeje schule.

Drjewowa aukzia.

W tudomnym knjezim lěßowym reviru budże ßo sa hotowe pjenjesy drjewo na pschedawanje pschedawacz a to na ßlědowazych dnjach:

wutoru 19. novembra

w khróstawskim lěßowym reviru něhdże 60 ßuschizowych dołhich hromadow. Sapoczatk rano w 9 hodźinach pschi brunizowych podkopkach.

Schtwórtk 21. novembra

w bukowskim reviru:

90 Rcm. ßylnych khójnowych schczěpow,
171 = = = pjeńkow,
46,25 stoczinow khójnowych walczkow.

Sapoczatk rano w 9 hodźinach w dźělenych khójnach.

W Minakale, 13. novembra 1872.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

Drjewowa aukzia.

Na scheschowskim reviru zyle blisko schußeja bjes Nowej Wßy a Rakezami budże ßo

wutoru jako 26. novembra 1872

rano wot 8 hodźinow něhdże 200 dźělbow rjaneho khójnoweho drjewa po loßach na pscheßadzowanje pschedawacz.

Shromadźisna na měsce pschedawanja.

Wuměnjenja ßo psched aukziju wosjewja.

Müller.

Porschiske ratarske towarstwo

njedźelu 17. novembra popołdnju w 4 hodź.

Pschednoschk k. prof. Dr. Heidena wo statizy w ratarstwje.

Pschedßydstwo.

Jedyn kmany **młynski** móże hnydom do dźěła stupicz w młynje w Rachlowje pod Czornobohom.

Bunzle we wschěch wulkosczach,
pschedeschczniki wot 22½ nßl.
porucza **Richard Rincke**
na swonknej lawskej haßy 819.

Reje w Khaßowje

njedźelu 17. novembra,
poßleni krócz psched hodami, k czemuż najpodwolnischo
pscheproschuje **Kipper.**

Pschedawanje

ßukna a bukskina.

S tutym poruczam swój wulki wubjerk czežkich **ßuknow**, kaž tež **czorne-brune-módre melirowane**, **schěre-selene-czorne melirowane** a ¹⁰/₄ schěroke, wot 20 nßl. hacz 2 tl., kaž tež **trikoty**, **croisé**, **sartin**, **köper**, **bukskin a doubel** po jara tunich płaczisnach, wscho prawdźiwe se ßameje wołmy. Tež mam **astrika** czorne, brune a módre na pschedań, wot 20 nßl. hacz 2 tl.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger**
na žitnej haßy w domje k. knihiwjasarja Weisera.

Na firmu kedźbowacz!

Pschenježnu muku

najlěpscheje dobrosczje a w někotrych druzinach czesczenym Serbam najpodwolnischo porucza

J. Kögler,
pjekarski mischtr na kamjentej haßy.

Jaquety a paletoty.

S dobom ja tež mój bohacze wuhotowany skład **jaquetow**, **paletotow**, **dźěczazych jaquetow** we wschěch wulkosczach a barbach wot 1 tl. 7 nßl. najpodwolnischo poruczam.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger.**

Drjewowa taxa.

Na turjowskim burskim reviru pola Borschcze pschi bartskej dalokej holi steja na pschedań:

150 stohow w 3 Rcm. khójnowych schczěpow po 5 tl. 17 nßl. 5 np.,
250 kloftrow měschaneho drjewa . . . 3 = 22 = 5 =,
280 kloftrow pjeńkow . . . . . 2 = 2 = 5 =,
400 kop ßylnych walczkow . . . . . 2 = 2 = 5 =,

W Wolschinje, 4. novembra 1872.

T. Förster, drjewokupz.

Warnowanje.

Ja podpisany dźerżu sa swoju pschisłuschnosez pschecziwo mojim ßobustawam, kóždeho psched człowjekom warnowacz, kiž ßo sa wěsteho Augusta Fischera s Draždźan wudawa, po wßach wokoło khodźi a skót kupuje, potom pak tak posdże po njón pschihóże, so maja pschedawarje jenoż njeluboscz s teho. Haj, wón tež druhdy s zyła wjazy njepschihdże a by teho dla k radźenju było, so by ßo nichtón wjazy s nim njewotedawał.

P. Albert,
pschedßyda bukiczanskeho ratarskeho towarstwa.

Zelesolijernja a maschinowa fabrika
Goetjes & Schulze w Budyschinje blisko dwórnischcza

porucza knjesam ratarjam swoje zyle wubjerne

ratarske maschiny wschech druzinow

a czini jich wosebje na swoje

mlócżate maschiny
s witymi biczemi s kowaneho zelesa kedzbnych.

Tute wumlocża do **czista** sorna se slomy, **bjes** rosbieża sornow, tak so móże so zito, s tajkej maschinu wumlocżene, **nanajlepje** k wuzyczu nakożicz.

Wopisma:

Sjawuje pschipósnacże. Podpisani kublerjo czuja so nuczeni, kujesomaj Goetjes & Schulze, wobsedżerjomaj zelesolijernje a fabriki ratarskich maschinow w Budyschinje, najwjetsche pschipósnacże dacj sa zitowe, mlócżate a sykanjowe maschiny, kotrez su wot njeju kupili. Wosebje su zitomlócżate maschiny s witymi zypamy jara praktiszy konstruirowane a mlócża wone wschě zita, jako: dżeczel atd. se slomy wosebje czisce, njewobschkodża sorna, tak so smy jenoż zito s maschinu mlocżene, wuzywali. My mózemy teho dla knjesow **Goetjes & Schulze** sa jeju ratarske maschiny najwjetsche pschipósnacże wuprajicz a żadamy tez, so by wonaj tajke nasche pschipósnacże jeju maschinow sa wschech kublerjow wosjewikoj.

Julius Hoentscher w Klein-Neudorfsje p. Grottkau, Carl Müller w Halbendorfsje p. Grottkau, Corl Scholz w Tarnau p. Grottkau, G. Sambal w Tharnau p. Grottku atd. atd. atd.

Dalsche referenzy: ryczerkubler O. Höhnel w Ulbersdorfsje p. Sebniz, kubler Schreiber Zarkach, ryczerkubler Dilling na Bynjezach, kubler Beer w Sczijezach, ryczerkubler Schmidt nad Hósnizu, kubler Bjebrach w Trjebjeńzach, kubler Fanhauer w Bobolzach, kubler Kober w Hornej Kinje, ryczerkubler Tholuck nad Wyżokej, hosczeńzar Gutscha w Wosporku, J. Lippitsch w Schérachowje, O. Claus w Dalizach, kubler Guda w Dalizach, J. Seiler w Hornej Borschczi, kubler Schokta w Hrubocżizach, kubler Jakub Pjech w Sczijezach, Mikkawsch Robel w Czornezach, kubler Wawrik w Nuknizy, kubler Lorenz w Dalizach, kubler Bébrach w Lejnje, k. Lukas w Khorjezach, ryczerkublerski najeńk Gutha w Njeswaczidle, kubler Schlötzer w Nakojdach, ryczerkubło Jamno, kubler Schorsch w Jeńkezach, J. Adler w Radworju, Pětr Kschiżank w Budestezach, kubler Żur w Njebjelczizach, kubler Simon w Debżezach.

Knjesomaj maschinyfabrikantomaj **Goetjes & Schulze** w Budyschinje na jeju pożadanje rad wobżwědczam, so srěnja mlócżata maschina, mi wot njeju twarjena, wschitkim sdobnym pożadanjam dosez czini. Wona **rosdzěla** sorna, slomu a pluwy, kożby **czisce** wumlóczi a sorna **nje**rani, je **sylnje** a derje twarjena a ma **lohki** a měruy khód, tak so możu tón fabrikat kóżdemu porucżicz

Ryczerkubło Demjany, 20. januara 1869.

Theodor Lantz.

Knjesej maschinyfabrikantaj **Goetjes & Schulze** w Budyschinje staj mi mlócżatu maschinu srjedżneje wulkosce natwarikoj, kotraż w nastupanju **lóhkeho, měrneho hicża** mojim żadanjam **dospołnje** dosez czini. Ja mózu teho dla jeju fabrikat knjesam ratarjam jenoż najlépje porucżicz.

Ryczerkubło Krakezy, 26. junija 1869.

Bruno Meuzner.

Ja nijepodpisany s tutym wobżwědczam, so staj mi knjesej **Goetjes & Schulze** w Budyschinje mlócżatu maschinu natwarikoj, s kotrejż sym w tych tsjoch létach, hdżez ju trjebach, **hzle spokojeny**, schtoż s tutym po prawdże wobżwědczam.

W Bělczezach, 15. junija 1871. **Jan Rěsak.**

S poknej spokojnosczu mózu mlócżatu maschinu s göpelom, s fabriki ratarskich maschinow **Goetjes & Schulze** w Budyschinje kupjenu, wschitkim kollegam, kiż chzedża mlócżatu maschinu, wschě pożadanja dopjelnjazu měcz, najlépje porucżicz.

W Hornej Kinje, 16. junija 1871.

Handrij Döcka.

Wuczah: Moja parna maschina czěri pódla s gratowym powjasom mlócżatu maschinu, wot kk. Goetjes & Schulze twarjena, kotraż w nastupanju lokeho měrneho hicża, czisteho mlócżenja a hewak lépscha bycz njemóże atd. atd.

W Huszy. Hrabja **Schall.** E. Ullrich, inspektar.

Wopisemo. Tej s maschinytwarjernje knjesow **Goetjes & Schulze** w Budyschinje nasymu 1870 kupjenej mlócżatej maschinje czo. 2 mózu jenoż najlépsche wopisemo dacz, pschetoż pschi czistym mlócżenju je wona tez jara twjerda, dokelż pschi posleuim mlócżenju pscheńzy twjerdy bróniny hósdż psches nju dżésche, katryż wona na kruchi sbi a jej pak to niczo njeskhodżesche. Tuto wobżwědcża

Grottau, 14. februara 1871.

G. Groß, měschczanski starschi.

Sstyschny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu saholi hłuchosez, hdyż pschinarodżena njeje a wotwobrocża wěsce wschitke s cżeżkim sykschenjom sjenocżene njespodobnosce; flacon sa 18 nßl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Linka.**

Kosaze, każ tez wschě druhe syre **koże** kupuje po najwyschich płaczisnach

Gustav Rauka
na garbarskej haßy czo. 426.

Eduard Hartmann

na ſnutskownej lawſkej haży

porucża: **ſukno, bukſkin, lama, flanell, klejdowe tkaniny, rubiſchka na hłowu a ſchawlowe rubiſchka** we wſchěch wulkoſczach, **deki ſa puczowanje a na ſanje, möblowe tkaniny, kattun, damaſt, blidowe a łożowe ſchaty** atd.

we wulkim wubjerku a po najtuniſchich płaczíſnach.

Thuringia,

woheńſawěſczaze towarſtwo w Erfurtu.

Agenturu tuteho towarſtwa, hacž dotal wot knjeſa **A. Franza** w Budyſchinje wjedżenu, je nětko knjes **G. A. Koplansky** tam k dalewjedżenju porucżenu doſtał, ſchtož ſo ſ tutym k ſjawnemu nawjedżenju dawa.

W Lipſku, 18. oktobra 1872.

C. Schneider,
generalny poknomóznik Thuringije.

Na horejſche woſſewjenje dźiwajo porucżam ſo k wobſtaranju **woheńſawěſczenjow** po **najtuniſchich twjerdych** prämijach **bjes dopłaczowanja** a ſym k wudżělenju kóżdeho požadaneho wukaſanja hotowy.

W Budyſchinje w oktobru 1872.

G. A. Koplansky
na mjaßowych wikach cżo. 151.

Hrajadła

4 hacž 120 kruchow hrajaze; kraßne wudżěłki ſe ſwonjazej hru, ſ bubonom a ſwonami, njebjeſkim hłoßom, mandolinu, expreßiju atd. Dale:

hrajate tyſki

2 hacž 16 kußow hrajaze, neceßairy, cigarrowe polcżki, ſchwajzarſke khěżki, fotografiſke album, pißadła, rukajzowe kaſchczíki, liſtyłóczerje, cigarrowe etuiſy, tobakowe a ſapałkowe tyſki, blidka, bleſche, portemonnaies, ſtolczki atd., wſcho ſ hudżbu. Stajnje najnowſche porucża:

J. H. Heller, Bern (Schweiz).

Płaczíſnoſapiß ſcżeku franko.

Jenož ſchtóż direktnje wote mnje kupi, doſtanje Hellerſke wudżěłki; tute w ſwojej najwyſchſchej dokonjanoſczi ſpożcża najrjeńſche wokſchewjenje.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cżaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łżizomaj wſchědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobżernoſcż, płodźi wjele mloka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi w 4 nßl. a je k doſtaczu

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Kralowſki napoj

jena něhdże ſe 100 mikymi roſtlinowymi brěczkami ſhotowana ſelowa limonada, najwjetſche **wokſchewjenje** ſa wſchěch khorych, njeje żana „medicina" abo tajny ßrědk; wón podawa organismu mnohotu ſtrowotnych wutkow, pſches kotrež ſo natura (pſches krej- a mokſchinupolépſchenje) tak pſchetwori, ſo ſo pſchiczíny khoroſcże a ſ tym khoroſcże ßame ſhubja.

Hygiêiſt **Kral Jacobi** w Barlinje Friedrichſtr. 208.

Skład ma w **Budyſchinje** H. J. Lincka, w **Kamjeńzy** H. Pachały, w **Wojerezach** Rob. Huſta. Płaczíſna ſa bleſchu 16 nßl.

Cigarry,

ſo bych je wurumował, pſchedawam po ſpodźiwnje tunich płaczíſnach. Woßebje porucżam

No. 6 ſchtuku po 3 np.,
No. 9 = = 4 =,
No. 10 = = 5 =

jako jara derje wotležane a ßo pěknje żehlaze. Saßopſchedawarjam dam wyßobi rabatt.

Rudolph Wahl
na żitnych wikach 603.

Na rów
cżeßneje młodeje holży
Marje Kozorez
ſ Trjebjeńz.

Ach, róże ſwjabnu a też ſhinu,
Haj někotrỳ pupk wotpanje,
Cżi lubi ßo nam bórſỳ minu,
Hdżeż nadżija najrjeńſcho kcże.
Bóh huſto ſahe wotwoła
Tych, kotrychż wón tu lubo ma.

Tak na ranje ta róża kcżéje
A na wjeczor żno wotpada;
Ach, rów tak někotreho kryje,
Kiż ßmjerecż prjecż njenadżiwſchi wſa;
A jeho cżaß, lóſcht, ſboże wſcho
Je ßo ſ nim ßobu minyło.

Ta luba bu też wot naß wſata,
Jej młodoſtny kcżéżeń nalemi
Tón ßmjercże jandżel, wona data
Bě k wjeßelu nam na ſemi;
Nětk w raju wěcżnoh' pokoja
Płód ßwojej' wěry wużiwa.

Kak krótke běchu jejne léta,
Kak rucże jej cżaß wubéża!
Ach ſpomńcże: naſcha ſemſka héta
Je ßmjertna wſchak a ſachodna,
Duż dżerżmy ßo tak hotowi,
So ßmjercż naß junu njeſtróżi,

My wſchak ju ſaßo wohladamy,
Duż pſche wſchu měru njepłacżcże!
Hdyż junu ßwój běh dokonjamy
A naſcha noha k njebju dże:
O, tam ßo wjażỳ njepłacże,
Ssmy ſjednoczeni na wěcżne.

H. Běrka.

Sonett.

Immortalia ne speres, monet annus et almum, quæ rapit hora diem. Hor.

Lubši Božo, čoho dla tak krótko
Tudy nizko naléćo nam kćeje?
Pře čo jeno krótki čas tak słódko
Sołobik swój dušny hłós nam přeje? —

Čoho dla je Serbow spěwać sławny,
Kiž je z pěsnjenjom jich zwjeselował,
Z čujnej' duše ryču zahorjował,
K čomu **Sejler** naš, tón wotčinc sprawny,

Nam na wěčne mjelčo so pominuł,
A z nim nalětny čas Serbam zhinuł? —
K temu, zo nam było pokazane:

Wobstajne tu ničo njenamkamy,
Tudy njeje ničo dokonjane;
Tu to přichodne my pytać mamy! —

Wjelan.

Płaćizna żitowe produktow w Budyšinje
9. novembra 1872.

Dowoz: 5932 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,				na bursy,			
	niższa.		wyšša.		najniża.		najwyšša.	
	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.
Pšcheńza 50 kilogr.	4	5	—	4	23	—	4	15	—	4	25	—
Rożka " "	3	3	7	3	6	5	3	5	—	3	6	5
Jecżmjeń " "	2	23	—	2	25	5	2	23	—	2	27	—
Wowß " "	2	1	—	2	4	—	2	1	—	2	4	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	4	28	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka "	6	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 "	—	27	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna "	1	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—

Na bróſtkhorych.

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop ſ Wrótßławja je wote mnje chemiſzy pruhowany, też ßym wjazy krócż ſkładnoſcż měł, ßo pſchi khoroſcżach dychawy a jeje wotnożkow wo jeho ſkutkowanju pſcheßwědczicż. Na ſakładże teho wobßwědczam nětko po prawdże, ſo w nim żane ſtrowoſcżi ſchkódne wutki njeißu a ſo ßo wot njeho, kiż ßo wyſche teho jara lohko wużiwa a jara derje ßkodżi pſchi wſchelakich hewak dołho trajazych, ſaßakłych a w naſtupanju jich ßlědowanjow huſto ſtraſchnych khoroſcżach dychawy a płuzow, pſchi njeſaſtawazej dybawoſcżi, łaſkotanju w ſchiji, pſchi cżeżkim, bróſt, móhł rjeż, roſtorhazym łaſchelu atd. nimale bjes wuměnjenja hnydom położenje a, jeli móżno, trajaze ſahojenje wuſkutkuje.

Birnbaum. (L. S.)

Dr. Lehrs,
kral. wokrjeßny lěkař.

Jenoż prawdżiwy maja jón w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Kinka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
H. Kinne, haptykař w Hernhucże,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Kieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Gerischer** w Oſtritzu,
Schokke we Wotrowje a
Lehmann w Budeſtezach.
haptykař Dr. **Hultzſch** w Rakezach.

Bukicżanſke
ratarſke towarſtwo
pónd̀żelu 13. novembra popołdnju w 3 hodż.

Pſchednoſchk k. prof. Dr. Heidena. — Powjeſcże w naſtupanju ratarſkeho mobiliarwoheńſawěſcżazeho towarſtwa atd. K temu ßo wſchě ßobuſtawy pſcheczelnje pſcheproſchuja a ßu hoſcżo rad widżeni.

Pſchedßydſtwo.

Nakładnik: J. E. Smolerf. Ciſk L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 47. — 23. novembra. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Straschne powodźenje w połnóznych Němzach. — Swětne podawki. — Spěw. — Sserbska deputazia. — Sslěborna ßerbska njewjesta. — Se Serbow: S Budyschina. S Njeßwaczidła. Se Ssowrjez. S Maleschez. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Straschne powodźenje w połnóznych Němzach.

Hdyž ßo jara ßylne wětry s połnozy sběhnu, dha ßu druhdy stanje, so woni wodu naranscheho abo baltiskeho morja, połnoznoněmske kraje wobmjesowazeho, psches brjoh a s dobom tež to tych rěkow cžěrja, kiž ßwoju wodu do spomnjeneho morja wuliwaja, Jich woda teho dla do morja běžecž njemóže, schtož móhło hižom wina powodźenja bycž, ale tajke powodźenje ßo hischcže s tym powjetschuje, so wysche teho tež hischcže s morja woda do rěkow stupa. Na tajkich dnjach je w tamnych stronach žałoßnje. Rěki se ßwojich brjohow stupaja, žołmy ßo s morja na kraj waleja, wětr ruje a torha, schtož woda powalicž njemóže. A se žaneje strony žana pomoz njepschindźe, pschetož ßurowy wětr kóždy cžołm a kóždu łódź powrócži, kiž by ßnadź k pomozy pschijěcž chzyła. Tak bě w nozy wot 12. novembra a ßlědowaze dny po wschěm k brjohu naranscheho morja a ßu tam mórske a rěcžne wody w sjenocžeństwje se satraschnym wětrom žałoßnu schkodu na kraju a twarjenjach nacžiniłe a wjele cžłowjekam žiwjenje rubiłe.

Se Schcžecžina pißaja 13. novembra: Wot wcžerawscheho popołdnja duje ßylny wětr s dołheho wjecžora, kiž je na tsěchach a twarjenjach wjele schkody nacžinił a wodźe rěki Odry dy morja njeda. Wscha wokolnoscž je powodźena, nowonatwarjeny zyrkwiny tórm, wot wody podemlěty, je ßo saßypnył. Blisko Swinemündy ßu ßo 3 łódźe rosrasyłe. — Lübek, 13. novembra: Satraschny wětr je wodu rěki Trawy tak napjał, so je jwscha nižina kaž wulki jěsor. Wot želesnizy nicžo wjazy widźecž njeje. — Eutin, 13. novembra: Ssylny wětr je wulke powodźenje pschihotował. W Hafkrugu je 13 na mórskim brjohu stejazych khěžow wotpławjenych, teho runja na gronebergskich łukach dwě twarjeni. — Kiel, 13. novembra: Sawcžerawschim wjecžor ßo ßylny wětr sběže a woda teho dla dale a bole pschibjerasche. W niže ležazych haßach na cžołmach jěsdźa, w Ellerbecku ßu hacženja želesnizy a schußeja pschedrjene, teho runja pola Friedrichsorta.

Dale wschelake nowiny pißaja: We Wismaru je mórska woda, do města wot wětra cžěrjena, wschě haßy powodźiła a w pinzach a delnych stwach wjele schkody nacžiniła. W Rostoku bě nusa tež wulka. We Warnemündu, hdźež bě ßo morjo tež pschedrěło, je wjele domow wotnjeßenych, w Travemündu žana khěža wjazy zyła njeje. W Kielu je w tamnischich khěžorskich łódźetwarjeŕnjach psches 150,000 toleŕ schkody nacžinjeneje. W Eckernfördźe je něhdźe 70 twarjenjow zyle wutupjenych, w Godmundu ßu jenož tsi khěže stejo wostałe. Ellerbeckszy rybazy ßu 10 domow a něhdźe 50 cžołmow shubili. Wjeska Wenningbund, s 10 khěžow wobstejaza, je ßo w žołmach shubiła. Někotrym wßam je morjo wjele akrow pola a łuki wudrěło a hdźež prjedy žita stejachu a ßo trawa selenjesche, nětko woda schumi. Schkoda, kotruž je kupa Falster wsała, ßo na poł milliona toleŕ a schkodowanje wobßedźerjow łódźi a cžołmow ßo wjaz hacž 7 millionow toleŕ woblicža, njedźiwajo na to, so je ßo khětro wjele ludźi stepiło. Na połkupje Darsu ßu wßy Prerow, Ahrenshoop, Born a Wieck žałoßnje skažene. Prerowszy ßo tam wjazy wrócžicž nochzedźa. W Neuendorfje na kupje Hiddensee wot 57 khěžow jenož hischcže 5 steji. Jara wjele skotu je po wschěm mórskim brjohu žiwjenje shubiło.

Wosjewjenje.

Hacž dotal ßmědźachu ßo Serbske Nowiny na póscže najkrótscho jenož schtwórtlětnje na 3 měßazy skasacž. Po nowschim postajenju móža pak ßo tajke skasanja nětko tež na 2 měßazaj, haj na 1 měßaz stacž. W nadźiji, so móhło skasanje na krótschi cžaß w hódź bycž, my tajke postajenje s tutym k sjawnemu nawjedźenju dawamy.

Redakcia.

Najnowsche.

Karlsruhe, 20. novembra. S pruskim krónprynzom ßo tak polěpschuje, so je hižom wcžera wjetschi dźěl dnja s wonka łoža bycž móhł.

Paris, 19. novembra. Franzowske knježerstwo je wobsanknyło, so ma ßo artilleria wo 32 regimentow powjetschicž.

Swětne podawki.

Sakska. Prěnja komora je nowy schulski zakon nimale tak za dobry spósnała kaž je jón ministerstwo k wuradženju przódkpołożiło. A hacž runje je žo po tajkim jara wot teho wotkhiliła, schtož je druha komora w tutym zakonu za dobre spósnała, dha je tola tón paragraf, hdyž je wo žerbskich schulach rycž, tak pschijała, kaž bě jón druha komora wujednała, mjenujcy, so ma žo we wyschschej klaßy s wuwjacžom kschescžijanskeje wucžby wscho druhe němski wucžicž. Duž ma žo też pschichodnje katechismußowa wucžba, nabóžniska wucžba, biblijske stawisny, wuknjenje schpruchow a khěrluschow a nabóžniska katechesa we wyschschej klaßy za žerbske džěcži žerbski wotdžerzecž.

Schtož nowy, wot ministerstwa przódpołożeny zakon nastupa, w kotrymž je postajene, po kajkim waschnju bychu žo pschichodnje krajne dawki dawacž měli, dha žo zda, so jón wobej komorje zacžißnjetej a potom požadatej, so by žo radscho tak mjenowany dokhodny dawk (Einkommensteuer) do skutka stajił.

Krónprynz Albert a prynz Jurij, kiž běschtaj wot němskeho khěžora na letzlingsku hontwu pscheproschenaj, staj žo wot tam zaßo do Draždžan wrócziłoj. — Hrabja Beust je Draždžany hakle 14. novembra wopuschcził a žo do Londona podał.

Prußy. Wscha pruska krajna politika žo w tu khwilu pschezo hischcze wo nowy wokrjeßny zakon wjercži, pschetož hdyž žo tón w žejmje njepschecžiscžecži, dha žo wschelake druhe nowe zakony hakle przódkpołożicž njemóža a bjes tymi žu wschelake, kiž žo ministerstwu jara nusne bycž sdadža, kaž zakon wo wschelakich zyrkwinskich a schulskich należnosczach atd. Prěnja komora je pak, kaž smy na to hižom wjazy króci spomnili, pschecžiwo nowemu wokrjeßnemu zakonej, haj, wona je jón hižom jedyn raz zacžißła. Duž žebi nětko ministerstwo s tym pomhacž pyta, so chže tejko nowych, jemu pschikhilenych žobustawow prěnjeje komory pomjenowacž, so by s jich pomozu tutón zakon też w prěnjej komorje pscheczischcežecž móhło. Mjena tajkich nowych žobustawow žu hižom Bismarkej k pschipósnacžu do Barzina poßłane a hdyž tón te žamy za dobre spósnaje, dha žo ta wěz potom bórsy do skutka staji.

Minister pschekupstwa je w tychle dnjach tón namjet stajił, so by žo jemu wot žejma požczonka wot 120 millionow toleř k twarjenju nowych želesnizow pschiswolika. To žo też najskerje stanje.

Ruski minister-pschedžyda, wjerch Gorczakow, je s Barlina do Petersburga wotjěł, jako bě przedy audienzu pola němskeho khěžora měł.

Pruski krónprynz je na puczu do Schwajzarskeje, hdyž jeho knjeni mandželska w tu khwilu s někotrymi džěcžimi pschebywa, w Karlsruhu wostacž dyrbjał, dokelž bě skhorjeł. Jeho khoroscž pak pjecža straschna njeje.

Awstria. Na tyrolskim universitetu w Innsbruku běsche ministerstwo dotalny rjad wuswolenja noweho rektarja pscheměniło, dokelž chzysche tajkeho muża wuswoleneho měcz, kiž by na tyrolskim žejmje, hdyž ma tónle rektał kóždy krócz też město, za ministerstwo hłožował.

Wuswolenje žo też po jeho woli sta, ale jako rektał na žejm pschińdže, tam wjetschina zapoßłanzow pschecžiwo temu protestirowasche a skutkowanje ministerstwa „njezakonske" mjenowasche. A jako ministerstwo to pschiwdacž nochzysche, dha wjetschina wjazy do wuradžowanja njepschińdže a žejm dyrbjesche žo k wulkemu mjerzanju ministrow wobsanknycž.

Rußowska. Ministerstwo schulskich należnosczow je s nowa 200,000 toleř k zakoženju nowych wjeßnych schulow wustajiło, teho runja 5,000 toleř za spißarjow nowych dobrych knihi za tajke schule.

Franzowska. Pschedžyda Thiers je žejmej rosprawu w nastupanju krajnych należnosczow poßleneho czaßa dał a pschi tym rozestajał, kajke nowe zakony maja žo wuradžicž. S dobom je wón psches žwoje nowiny wosjewicž dał, so žwoje zastojnstwo skoži, hdyž žejm jeho skutkowanje a dalsche wotpohladanja za dobre njespósnaje. Wón bě mjenujcy bjes druhim prajił, so žo w tu khwilu jenož republikanske knježerstwo najlěpje za Franzowsku hodži. W žejmje pak wjele tajkich zapoßłanzow žedži, kiž republiku hidža a czi bychu Thiersej jeho rycže dla rad někajki poruk sjawnje k nawjedženju dali. Tón pak žebi to nochzo lubicž dacž a budža drje teho dla njepschecželjo republiki žwój hněw pschi žebi skhowacž dyrbjecž.

Na

žwjedženi semrjetych.

We czichoscži žo pschibližamy
Dženž k rowam lubych semrjetych,
Se želniwosczu popłakamy
Dženž woßebje na rowje tych:
Kiž s nami žnadź dženž psched lětom
Tu ke mschi běchu s wjeßelom.

Nětk do Božeho domu woka
Naß swonow hkóß, hkóß prědarja.
Kak hnujaze žu jeho žkowa,
Kak mózhje nam wón pschiwoła:
Kónz wopomń czlowcže! spomń na tych
We tutym lěcže semrjetych.

Jich wjele, kiž psched lětom běchu
Tu strowi, w mozy žiwjenja,
Po Bożej woli wotžal džěchu
Nahle, bjes dokhoh' czerpjenja;
Tak někotreho morika
Je hrosna khoroscž nadpadna.

My widźimy, kak wopkakuje
Tu nan a macź te dźěćźatka;
Bjes ßmilnoſćje teź rosſwjaſuje
Ssmjerej twjerde ſwjaſki mandźelſtwa;
Kak ſrudnje, hdźeź ta ßyrotka
Je — nana, macźeŕ — ſhubika.

Hacź runje ßmy my pſchewodźeli
Jich k rowej teź ſe ſrudobu,
Ssmy ſe ßylſami womacźeli
Saß dźenß jich ſparnu komorku.
Nam Boźe ßkowo pſchiwoka:
Kiź w Knjeſu wumru, ſbóźnje ſpja.

Njech woni ſpja tam cźiſche měrni,
Tam źadyn ropot njeßkyſcha,
Hdyź tudy běchu Bohu ßwěrni,
Je wón ßam nětk jich wulka ſda:
My wěmy pak, ſo po khwili
Teź poczehnjemy ſa nimi.

Ty, Knjeźe, daſch nam huſto widźicź,
Kak ſachodne wſcho ſemſke je;
Ach pomhaj nam ßo prawje bědźicź,
Sa jenym ſtacź, kiź nuſne je:
So, hdyź ßo minje źiwjenje,
Wſchak duſcha njebjo doſtanje.

H. P.

Sserbſka deputazia.

(Wot H. Kerka.)

(Pokracźowanje.)

Pjatk 8. novembra, jako na tym dnju, hdźeź bě ßerbſka deputazia Sserbow cźeſtny dar kralowſkimaj mandźelſkimaj pſchepodała, běſche popołdnju ſaßo wjele ſkhadźowanja na kralowſkim hrodźe; pſchetoź kral běſche wodźerjow deputazijow w 4 hodźinach tuteho dnja na kralowſku hoſcźinu pſcheproßył. Duź ßo teź wodźeŕ ßerbſkeje deputazije na nju poda.

Tuta hoſcźina, na kotrejź běſche něhdźe 100 hoſcźi pſchitomnych, bě khětro pyſchna a jajimawa, pſchetoź bjes, hoſcźemi, tiź běchu ſ zyłeho kraja a ſe wſchěch ſtawow (ſchtantow) — ſ wucźenych a ſ njewucźenych, ſ měſtow a ſe wßow, wot ryćerjow, rjemjeßnikow a burſkich ludźi w hromadu pſchiſchli, běſche najwjazy tajkich, kotfiź běchu prěni krócź na kralowſkej hoſcźinje. Duź bě widźecź, ſo ßo jim ta zyła wěź tola trochu wulkotna bycź ſda, woßebje na tutym ſkotokwaßnym wobjedźe jich wocźi te cźeźke ßlěborne a ſkote ßudobja na ßo cźahnychu, dale teź tajke talerje, kźizy, noże a widliczki, kaź teź te woßebje kraßnje ſ róźemi a jědźemi wuhotowane blida.

Wjedźerjej ßerbſkeje deputazije bě pak lubo, ſo móźeſche ßo pſchi tutej ſtkadnoſcźi ſ tejko zuſymi a ſ daloko pſchiſchedſchimi ludźimi ſeſnacź. Bjes tymi běſche jich teź tójſchto ſ Chemnitza a ſ Lipſka, kotrymź dyrbjeſche wo kužiſkich a woßebje ßerbſkich naleźnoſcźach powjedacź, pſchi cźimź ßo jemu radźi, jich druhdy jara dźiwne nahlady wo Sserbowſtwje porjedźicź.

Wot kralowſkeho dwora běchu pſchi tutej hoſcźinje pódla krala jenoź kralowſzy najbliźſchi wyßozy ſaſtojniźy; źane knjenje tam njeběchu, teź niź kralowa, a myßlimy ßebi, ſo drje je wona ſ tymi wodźerkami knjenjazych deputazijow woßebje wobjedowała.

Zyła hoſcźina trajeſche něhdźe 2 hodźinje a bě potom hiſchcźe krótke rosryćźowanje w pódlanſkej ſali, hdźeź ßo hoſcźam khoſej a wſchelake druhe picźa podawachu, kaź je to pſchi kralowſkich hoſcźinach ſ wjetſcha waſchnje. Kral ßo bjes tym ſ nětkotrymi hoſcźemi rosryćźowaſche, běſche pak wot teho dwajdźeńſkeho wobkhadźenja ſ tymi wſchelakimi deputazijami jara ſprózny a buchn teho dla hoſcźo potom wot njeho ſ wutrobnym bożemje-prajenjom roſpuſchcźeni.

Dokelź bě poſtajene, ſo ßo njedźelu w kralowſkim theatru ßwjedźeńſke prjódkſtajenje ſměje, dha bě wyſchſchi dwórſki marſchal wodźerjej ßerbſkeje deputazije k tajkemu prjódkſtajenju billety k rosdźelenju bjes ßerbſkich deputirtow dał a my chzemy w bliźſchim cźißle Serb. Nowinow ſpytacź wopißacź, ſchto ßo tam w naſtupanju kralowſkeju mandźelſkeju dźěćźatſtwa, młodoſcźe, źeńtwy hacź k ſkotemu kwaßej prjódkſtaji. (Skónczenje.)

Sslěborna ßerbſka njewjeſta.

Bjes Sserbami je, Bohu źel! pſchezo hiſcheźe tójſchto ludźi, kiź wſcho ßerbſke ſa ſchpatne a njeknicźomne dźerźa a kiź w ßwojej krótkowidnoſcźi měnja, ſo niczo ßerbſke tak kmane njeje, ſo by ßo pſched woßebnymi knjeźimi pokaſacź ßměło. Duź ßo nětkotryźkuliź Sserb na to wulźy huntorjeſche, jako ſaßkyſcha, ſo chzedźa ßwěrni ſakſzy Sserbja k kralowſkemu ſkotemu kwaßej podobiſnu ßerbſkeje njewjeſty, ſ bortu na hłowje, jako cźeſtny dar pſchepodacź. Woni tajke prjódkwſacźe wußměſchachu a wěſchcźachu, ſo budźe teź tajki dar wot Němzow wußměſchany. Ale kužiſzy ſdźěłani Němzy hiźom prajachu, ſo ßo ſa ßerbſki ſkotokwaßny dar niczo lěpje njehodźi, hacź podobiſna ßerbſkeje njewjeſty, haj, kužiſke němſke ſemjanſke a druhe woßebne knjenje kralowſkimaj mandźelſkimaj niczo lěpſche k ſkotemu kwaßej daricź njewjedźachu, hacź ſaſtawu ſe ßerbſkim kwaßnym cźahom.

A w Draźdźanach je ßo rjenje a kraßnje dopokaſało, ſo ßu Sserbja ſe ßwojim darom to prawo wutrjechili; pſchetoź kralej a kralowej, kaź teź zyłej kralowſkej ßwójbje je ßo jich dar woßebje derje ſpodobał.

A ſo ßu draźdźanſzy wuſtojni Němzy ſjamnje ſa hódnoſcź ßerbſkeho dara ßwědcźili, to ßmy hiźom tydźenja ſ draźdźanſkich němſkich nowinow „Conſtitutionelle Zeitung“ dopokaſali. Jeli pak to naſchim pſcheźiwoßerbſkim Sserbam doſcź njeje, dha chzemy jim dźenßa hiſcheźe nětkotre druhe

němske zwědženja psched wocži pokoržicz. Mjenujzy druhe draždžanske němske nowiny „Dresdner Nachrichten“ čo. 323 takle pišaja: „Das Atelier von Hold Wigand hatte die reizende Statuette der wendischen Braut erzeugt, deren Spender die Wenden waren. Sie schickten diese silberne Gratulantin an den Hof, angethan mit allem Brautschmucke, einer eigenthümlichen Perlenschnur um den Hals, Münzen am Gewande, eine Parta auf dem Haupte, in der einen Hand ein Gebetbuch, in der andern den goldnen Myrthenkranz haltend. Am Piedestal sind in wendischer Sprache die Glückwunschworte und das Lausitzer Wappen angebracht.“ (To rěka serbski: Djěkarnja (skótnika) Holda Wiganda je tu luboznokrazny podobizny serbskeje njewjesty zhotowaka, kotrejež dawaczelijo Sserbja běchu. Woni poslachu tule zlěbornu gratulantku (t. j. zbožopschejerku) na (kralowski) dwór, wudebjenu se wschej njewjesczinskej pychu, s wosebitej parlowej schnóru wokoło schije, s pjenjesami na drasche, s bortu na hłowje a w jenej ruzy modlerske knihi a w druhej skoty myrthowy wěnz dzerżo. Na podstawzy zu w serbskej ryczi zbožopschejaze zkowa a kuzhski wopon zhotowane.)

A w nowinach sakskeho ministerstwo „Dresdner Journal“ je w czizle 271, hdzež zu skotokwazne dary s krótka wopizane, tež bjes druhim zlědowaze wotczischczane: „Unter den Gold- und Silberarbeiten ist auch zu nennen eine reizende, im Atelier von Hold Wigand ausgeführte Statuette in Silber, welche eine wendische Braut darstellt und von einer Deputation der Wenden überreicht worden ist.“ (To je: Bjes tymi skotymi a zlěbornymi wudžěłkami ma zo tež mjenowacz jena luboznokrazna podobizna se zlěbora, kotraž serbsku njewjestu wotsnamjenja a bu wot deputazije Sserbow pschepodata.)

Wysche teho je redaktor zkawnych němskich nowin „Illustrirte Zeitung“ w Lipsku hižom dwójzy wo to pisał, so by zo jemu fotografia tuteje serbskeje njewjesty poslała, dokelž chze jeje wobras w spomnjenych nowinach wschemu zwětej wosjewicz.

Ze Serbow.

S Budyschina. Dokelž je towarstwo Maczizy Sserbskeje wot wyschnoscze prawo juristiskeje wosoby dostało, dha je trjeba, so zo bórzy nowy maczicżny pschedzyda wuswoli. Duž budże wubjerk najskerje w blizschim czasu hłownu zhromadzijnu towarstwa wupisacz dyrbjecz.

S Njeswaczidła. Knjes hrabja Max Peralta-Renaud s Riesch je wóndano 100 toler k temu darił, so by zo 10. novembra jako na dnju kralowskeho skoteho kwasu s dżeczimi tudomneje schule, kaž tež s dżeczimi s Bohowa, Krónzy, Mikkez a Pschesedrenja, kotrez wšy tež pod nasche knjejstwo zkuscheja, schulski zwjedżeń wotdżerżak. To je zo tež na postajenym dnju na pekne waschnje stoka.

Se Ssowrjez. Dokelž je zo gardyskny August Pjetschka s Jeńkez, pola tydomneho kublerja a gmejnskeho prjódkstejarja Ssworu sa wotroczka zkużazy, pschi wohnju, 14. oktobra t. l. w domje zwojeho hospodarja wudyrjenym, jako zwěrny czeladnik wopokasak a se wschej pilnoscżu Ssworiz skót, wosebje pak konje pkomjenjam wutorhnyk, dha je jemu kuzhske wokrjesne ratarske towarstwo zjawne pokhwalenje dako a tež 10 toler czesneho myta spożczilo.

S Malescheż. Tudy je zo wutoru w nozy fajma kublerja Bayera wotpalika. Wona bě sawěscżena.

S Klětnoho. Poswjeczenje noweho swonu, k kotremuž bě kral tudomnej staroluthersej wosadze franzowske kanony darił, sta zo 4. novembra na tajke waschnje.

Rano w 10 hodzinach měješe zo poswjeczenje swonu, tehdy w zyrkwi stejazeho, wot k. zyrkwineho radżiczela Böhringera s Wrótzkawja (Breslau), kotryž pschi tym tež na to dżiwne pscheměnjenje pokasowasche, kotrež je zo s tej mjedżu (Metall) stako, pschetož s mordarskeje kanony bu swón k pschipowjedanju měru zhotowany. Po poswjeczenju bu wopor skkadowany a bě tón Knjes pschitomnym ruzy k darniwoscżi wotewrił. Potom czězle, kiž běchu tam twarili, swón horje donjezechu a něhdże sa pok hodżiny zo prěni krócz s nim swonjesche. Tuto swonjenje bě znamjo, so zo Boża zkużba poczina. Wjele kemscherjow bě zo jeschko a k. duchowny Geßner s Freistadta s klětki mózne prědowanje dżerżesche wo wobstajnoscżi we wěrje a nadżiji. Po tutym prědowanju stupi k. duchowny Biehler s Reinswalda na woktař a dżerżeschę po Phil. 1, 21 tak hnujazu ryczż, so poskucharjam zylsy do woczow stupachu.

Kollektu a pożohnowanje wudżeli k. duchowny Gräva s Wukranczig, a na to zo kóżdy domoj poda, jako bě něhdże 5 hodżinow w Božim domje pschebył.

To běsche pak dżeń, kotremuż kóżdy druhi runy njeje; pschetož schěscż zkużobnikow Božich běsche zkowo teje wěrnoscże wobtwjerdżako a zhromadżeni zo wjeselachu nad tymi skutkami Božimi, kotrež tudy wohladachu.

Pschispomnicz mamy hischcze, so zo s tutym, wot krala darjenym swonom, staremu wojakej s léta 1813, kiž bě nětko wumrjeł, najprjódzy swonjesche.

H. S Budyschina, 13. novembra. Dżenża kuzhske hkowne ratarske towarstwo zhromadżisnu wotdżerża, w kotrejž zo bjes druhim twjerdże wobsankny, so ma zo 26. — 28. meje 1873 tudy ratarska wustajenża wotdżerżecz. K pschihotowanju a wuwjedżenku tajkeje wustajenży bu něhdże 50 zobustawow do wschelakich wubjerkow wuswolenych. Bjes nimi zu tež zlědowazy Sserbja: kk. kubler Förstař s Budyschina, kubler P. Albert s Rachlowa, farař Räda s Barta, wucżer Mucżink se Semiz, ryczerkubler Bèbrach s Lejna, kubler Schpótka s Létonja, kubler Kschižank s Budyschina a kubler Wagner se Ssmoliz.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

ludźi pódla

Mots Tunka škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Ssy dha, Motso, tež njedaloko Czornoboha na kermuschi pobył?

Mots Tunka. To ßo wě.

H. D. Kak dha tam běsche?

M. T. Tam bě tak, so bě ßebi jedyn wjazy hosczow naproßył, hacž jich trjebacz móžesche.

H. D. Ssu dha pschischli?

M. T. O haj; ale jako wón widźesche, so du, běžesche jim napscheczíwo a rjekny, so niczo bycz njemóže.

H. D. Njesamóžesche dha wón tak wjele, so by jim tola jedyn krócz pojěscz dał.

M. T. Ssym ßłyschał, so ma wokoło 20 kórzow pole a někotre kruwy.

H. D. Dha drje tu wěz njerosymi?

M. T. Ja bych rjekł, so tón, kiž je tak stary, kaž wón, dyrbjał mudrischi bycz, so njeby na dworje ludźi wrócził.

H. D. Ach, někotryžkuliž wschak nihdy k posnaczu teho njepschińdźe, schtož ßo hodźi abo njehodźi.

Wulke wupschedawanje

we wschěch tworach mojich khlamow. Płaczisny spodźiwnje tunje.

W Budyschinje. **Heinrich Preu.**

Ajchowane dicimalne mostowahi,

teho runja taflowahi, měry sa žito, wuhlo atd., židkostne wahi s blacha, zyna, kopora a moßasa porucza po najtunischich płaczisnach

W Budyschinje. **Jul. Rob. Richter,** na schulerskej haßy 5.

Jena ßerbska holza, kiž je hjžom ßłužiła, móže k nowemu lětu w Budyschinje ßłužbu dastacz. Sda 20 – 24 toler, Bože dźěczo a hermanki 12 tl. hromadźe. Wscho dalsche je shonicz na drjewowych wikach czo. 510 po 2 sshodomaj.

Ssuche drożdże

wschědnje czerstwe a po kotrychž ßo derje hiba, porucza

J. G. F. Nieckſch.

Eduard Hartmann

na ſnutskomnej lawſkej haßy

porucza: **ßukno, bukſkin, lama, flanell, klejdowe tkaniny, rubiſchka na hłowu a ſchawlowe rubiſchka** we wſchěch wulkoſczach, **deki ſa puczowanje a na ßanje, möblowe tkaniny, kattun, damaſt, blidowe a łožowe ſchaty** atd.

we wulkim wubjerku a po najtuniſchich płaczišnach.

Dr. med. Hoffmannowy
hěły
ſelowy bróſtſyrop

w ßwojej doſcz ſnatej wubjernej woßebnoſczi jako hojazy ßrědk pſche **ſahorjene krka, pſche dyhawoſcz, ſazwanje, ſchijnu brunawu, katarrhy a torhazy kaſchel.**

W bleſchach po 1 tl., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón ſtajnje prawdźiwy na pſchedań:

w **Budyſchinje** knjes Rudolph Hölzer; w **Seifhennersdorfje** knjes Ernſt Donath; w **Schěrachowje** knjes Ferd. Pech; w **Neugersdorfje** knjes Raimund Herbrich; w **Ebersbachu** knjes Auguſt Ernſt; w **Klukſchu** knjes Ernſt Poſtel; w **Nowoſalzu** knjes Rich. Bamberg; w **Kamjeńzu** knjes Hermann Käſtner; w **Cybawje** knjes J. G. Müller; w **Biſkopizach** knjes Bernh. Kunza; w **Zitawje** knjes Ferd. Müller jun.; w **Ledźborzach** knjes E. Jordan; w **Oſtritzu** privil. haptyka.

Hrajadła

4 hacz 120 kruchow hrajaze; kraßne wudźełki ſe ſwonjazej hru, ſ bubonom a ſwonami, njebjeſkim hłoßom, mandolinu, expreßiju atd. Dale:

hrajate tyſki

2 hacz 16 kußow hrajaze, neceßairy, cigarrowe polczki, ſchwajzarſke kněžki, fotografiſke album, pißadła, rukajzowe kaſchczički, liſtyhtłoczerje, cigarrowe etuiſy, tobakowe a ſapalkowe tyſki, blidka, bleſche, portemonnaies, ſtolczki atd., wſcho ſ hudźbu. Stajnje najnowſche porucza:

J. H. Heller, Bern (Schweiz).

Płaczišnoſapiß ſczeku franko.

Jenoż ſchtóż direktnje wote mnje kupi, doſtanje Hellerſke wudźełki; tute w ßwojej najwyſchſchej dokonjanoſczi ſpožcza najrjeńſche wokſchewjenje.

Pſche bróſtbolenje.

Hižom dleſchi cžaß mějeſche moja dźowka žałoßne bróſtbolenje, pſche kotrež ja wſchelake domjaze ßrědki bjes pomozy nałožich, hacz mje na ßławny **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ Wrótßławſka kedźbneho ſczinichu; ja jej teho dla jenu bleſchu kupich a po jeje wutrjebanju bě moja dźowka wot ßwojeje boloſcze zyle wumožena. To je po wěrnoſczi.

Raſaler, ſen.
krawſki miſcht.

Namyßłow w Schleſynſkej.

Jenoż prawdźiwy maja jón w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
B. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Gerliſcher** w Oſtritzu,
Schokke we Wotrowje a
Lehmann w Budeſtezach.
haptykař Dr. **Hultzſch** w Rakezach.

Glöcknerſka
hojaza a czehnita žałba*)

je ßo pola mje podpißaneho kraßnje dopokaſała. Něhdže 5 lět mějach ja wicz tak ßyhnje, ſo běch w jenym lěcze 9 njedźel a w ſańdźenym lěcze 15 njedźel zyle ſproſtnjeny a dyrbjach pod wulkimi cžwilemi wo dnjo a w nozy w kožu ležecz. Glöcknerſka žałba je mje zyle wot mojeho cžerpjenja wumóhła; jako běch ſ njej někotre njedźele wſchědnje 2 raſaj moje khore ſtawy rybował, ßym dźakowano Bohu tak ſtrowy, ſo mózu dźěła mojeho powołanja ſaßo wobſtaracz. Ja poruczam kóždemu cžerpjazemu ſ pokneje duſche tutu žałbu.

Ernſt Hahn, ſtwinſti molerſ
w Draždźanach na kamjeńſkej haßy cžo. 17.

*) Sa 2½ nßl. doſtacz w **hrodowſkej** kaž tež **měſchczańſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Koſaze, kaž tež wſchě druhe ßyre **koże** kupuje po najwyſchich płaczišnach

Guſtav Raucka
na garbarſkej haßy cžo. 426.

Cigarry,

so bych je wurumował, pschedawam po spodźiwnje tunich płaczisnach. Woßebje poruczam

No. 6 schtuku po 3 np.,
No. 9 „ „ 4 „,
No. 10 „ „ 5 „

jako jara derje wotležane a ßo pěknje žehlaze. Saßopschedawarjam dam wyßobi rabatt. **Rudolph Wahl**
na žitnych wikach 603.

Pschedawanje

ßukna a bukskina.

S tutym poruczam ßwój wulki wubjerk cźežkich **ßuknow**, kaž tež **czorne-brune-módre melirowane, schěre-selene-czorne melirowane** a 10/4 schěroke, wot 20 nßl. hacž 2 tl., kaž tež **trikoty, croisé, sartin, köper, bukskin a doubel** po jara tunich płaczisnach, wscho prawdźiwe se ßameje wołmy. Tež mam **astrika** czorne, brune a módre na pschedań, wot 20 nßl. hacž 2 tl.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger**
na žitnej haßy w domje k. knihiwjasarja Weisera.

☞ Na firmu kedźbowacź!

Na knježim dworje w Schcźeńzy pola Rakez móže jedyn ženjeny hetman, kotrehož žona směje mlokowe hospodarstwo wobstaracź, hnydom abo na hody město dostacź. Wobaj mataj ßo prjódkstajicź a wopißma ßobu pschinjescź.

Drjewowa aukzia.

Na scheschowskim reviru zyle blisko schußeja bjes Nowej Wßy a Rakezami budźe ßo

wutoru jako 26. novembra 1872

rano wot 8 hodźinow něhdźe 200 dźělbow rjaneho khójnoweho drjewa po loßach na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna na měscźe pschedawania.

Wuměnjenja ßo psched aukziju wosjewja.

Müller.

Jaquety a paletoty.

S dobom ja tež mój bohacźe wuhotowany skład **jaquetow, paletotow, dźěcźazych jaquetow** we wschěch wulkosczach a barbach wot 1 tl. 7 nßl. najpodwolnischo poruczam.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger.**

Mój skład

cźaßnikow (segerjow)

na snutskomnej lawskej haßy podla tórma

je najbohatscho srjadowany a ja teho dla wulki wubjerk wschelakich cźaßnikow, budźerjow, hrajatych tyskow atd. atd. atd.

najpodwolnischo poruczam.

Kóždy cźaßnik je derje wotcźehnjeny a ja sa dobre hicźe 1 hacž 3 lěta rukuju.

☞ Tež pschispominam hischcźe, so ßym ja **ßerbskeje** rycźe tak derje mózny, kaž němskeje.

S pocźesczowanjom porucźa ßo

J. G. Schneider,
cźaßnikař.

Sa Hródk a wokołnoscź poruczam:

kralowski napoj, ßwětosnaty jako dobry we wschěch khorosczach. Blescha 16 nßl.;

babyduschzyny měd (Fenchelhonig), woßebje dobry psche schijuboleuje, torhazy kaschel dźěcźi atd. 1/1 blescha 18 nßl., 1/2 blesche 10 nßl. a 7 1/2 nßl.

rheumatismusowe bjeńtuschki, 1 schtuku sa 1 tl., 2 schtuzy 1 tl. 20 nßl., 3 schtuki sa 2 tl.

tucźno punt po 6 1/2 nßl., schmalz punt po 6 nßl.

Curt Roesger
w Hródku, na dołhej haß cźo. 7

Ssłyschny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu sahoji hłuchoscź, hdyž pschinarodźena njeje a wotwobrocźa wěscźe wschitke s cźežkim ßłyschenjom sjenocźene njespodobnoscźe; flacon sa 18 nßl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincka.**

Drjewowa aukzia.

Pjatk 29. novembra dopołdnja w 10 hodźinach budźe ßo na kónjecźanskim reviru

16 kloftrow schcźěpow a
70 kloftrow pjeńkow

na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna w korcźmje w Konjezach pola Ralbiz.

G. Pawlik.

Łužičan čo. 11 je wušoł

a wopřija: 1) Na tři serbske rowy. Spěw wot prof. Dr. Pfula. 2) Khudy tkalc. Powjedańčko wot K. A. Fiedlerja. 3) Žołte łopjena. Spěw wot Keřka. 4) Woły. Spisał M. Rostok. 5) Rjeńši přichod. Spěw wot Kruže. 6) Handrij Seileř. Nekrolog wot J. E. Smolerja. 7) Z Budyšina a z Łužicy. Wot redaktora Łužičana.

Jedyn pschedeschczńik (Regenschirm) bu 2. oktobra namakany a może ßo pola domownika w skotym lawje saßo dostacź.

Jena holza, kiž je hižom w kuchni ßkužika, może tajku ßkužbu pola restaurateura Bradela w „Großen Blumenberg" na ßukelnskej haßy hnydom dostacź.

Czěsku brunizu

Brücka, Duxa, Mariascheina a Schönefelda

pschedawa hischcże po starych płaczišnach

Heinr. Jul. Lincka.

Jene **viktualijowe a produktowe khlamy**, na jenej jara žiwej haßy w Draždźanach leżaze, ſ 2 dobrymaj schatowymaj rólomaj, na kotrymajž ßo skoro stajnje rónuje, ma ßo wěstych wobstejenjow dla na płaczenjakmaneho muža pschedacź. Wscho dalsche je shonicź we wudawarni Serb. Nowinow.

K 1. januara 1872 ßo dwaj **konjazej** wotrocźkaj sa wyßoku sdu na knježi dwór w Lutobczu pytataj. Wscho dalsche je shonicź pola schoßarja tam.

Sahrodnik pytany.

Jeneho njeżenjeneho sahrodnika, kiž je w plahowanju jědźnych rositlinow (Gemüsebau) nashonjeny, pyta ryczerkubko Manjow pola Delneho Wujesda.

Bunzle we wschěch wulkosczach,
pschedeschczniki wot 22½ nßl.
porucza **Richard Rincke**
na swonknej lawskej haßy 819.

Jedyn ruczny wós (Handwagen) se żelesnymi wóskami, hischcże malo trjebany, je czo. 51 w Scheschowje pola Rakez na pschedań.

Skótny pólver ſ czerstwych selow,
Korneuburgski skótny pólver,
Pólver psche kólku,
Pólver psche pripotawu proßatow,
Lockwitzski balsam,
Zischankowy salsowy pólver
porucza **hrodowska haptyka**
w Budyschine.

Murjerjo (putźarjo)

dostanu pola podpisaneho w dobrym akkordże psches zyku symu dźěło.

W Budyschinje. **H. Lehmann,**
murjerski mischtr.

Přirodospytny wotrjad M. S. zmeje dżensa za dwě njedźeli, 7. decembra, popołdnju w dwěmaj hodźinomaj pola Thiermannec posedźenje.

K. A. Fiedler, sekr.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
16. novembra 1872.

Dowoz: 5639 měchow.	Płaćizna w přerěžku											
	na wikach,						na bursy,					
	niža.			wyša.			najniža.			najwyša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża 50kilogr.	4	10	—	4	23	—	4	12	—	4	26	—
Rožka " "	3	3	7	3	6	5	3	5	—	3	6	5
Jeczmjeń " "	2	23	—	2	25	—	2	23	—	2	28	—
Wowß " "	2	2	—	2	4	—	2	2	—	2	4	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	4	28	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka "	6	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 "	—	27	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna "	1	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—

Wczera płaczesche w Barlinje:

spiritus 19 tl.—19½ tl., pschenża 75—92 tl., roża 52—61 tl., rěpikowy wolij (njeczisczeny) 23 tl. 10 nßl.

Czahi po żelesnizy:

S Budyschina do Draždźan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 1 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 15 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. 20 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenża do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjenża: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjeczor 9 h. 49 m.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3% 80½ B., 1847 4% 97 G., 1850 4% 97¼ G., 1870 5% 105 B., prjed. sakſ. schlesſ. żel. akz. 4% 101 B., prjed. lub. żit. 86 B., Bund. Anl. 1870 5% 101 B., landrentenbr. 3½% 86 G., łuż. pfandbr. 4% wupowjedźne. 99 do. 4% njewupowjedźne 94 G. — Akzije: Lipsko-draždź. 250 bż. — Creditanst. w Lipsku 160 B., sakſ. bank 168 B., hornołuż. bank 112½ G., winſte bankowki 92¾ (18 nßl. 5 np.) — Lubijſke — Budyſke papjerniki 170 bż., sebn. pap. 111 B., ſ. masch. fabr. Hartm. 112 B., budyske ßukn. a wulkomkynske kaz. 95 G., łuż. masch. fabr. B. 113½.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ciščo L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 47. — 23. novembra. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Skotokwaßne ßwjedżeńske prjódkstajenje w kral. theatru. — Swětne podawki. — Spěw. — Se Serbow: Se Żidowa. S Rakez. S Wojerez. S Wucżkez. — Pschilopk. — Nawěschtnik.

Skotokwaßne ßwjedżeńske prjódkstajenje w kral. theatru.

Dokelż běchu ßobustawy ßerbskeje skotokwaßneje deputazije na tuto prjódkstajenje też pscheproschene, dha chzemy je trochu wopißacż. Nasche města w theatru běchu tajke, so mózachmy s nich wschitko jara derje widżecż. Pschispomnicż mamy pak hnydom, so k wohladanju tuteho prjódkstajenja nichtón sa pjenjesy żane město dostacż njemózesche, ale so ßmědżachu jenoż cżi do theatru, kiž běchu po poruczności krala psches wyschscheho dwórskeho marschala k temu sastupny listk (billet) dostali. Duż běchu 10. novembra wjeczor jenoż ßami kralowi hosczo w theatru a tajka cżesczż bě ßo po tajkim też ßerbskej deputaziji dostała. Běchu pak tam hewak jenoż woßebni knjeża a woßebne knjenje, prynzojo a prynzeßyny, wschelazy wjerchojo a jich knjenje mandżelske, kral Jan a kralowa Amalia, němske khěżor a němska khěżorka atd. atd. Duż bě tam woßebnosczje, kraßneje pychi, skota, parlow a drohich kamjenjow tak wjele widżecż, so tajzy, kiž husczischo do theatra khodża, prajachu, so tam hischcze żenje tejko pychi widżeli njejßu. Theater ßam bě tak wudebjeny, so skoro k spośnaczu njebě.

My pak chzemy bórsy tudy na to spomnicż, so ßo wobrasy se żiwjenja krala a kraloweje prjódkstajachu.

Něhdże wokoło 8 hodżinow poczachu ßo kralowske loże se wschelakimi zusymi kralowskimi hosczemi dale a bole pjelnicż a też panosche (paże) stupichu ßo s wobeju bokow w bliskosczi tajkich hosczi k jich ßłużbje.

Bórsy po tym posběże ßo zyła shromadżisna a do loże sastupischtaj kral a kralowa a buschtaj se ßylnym ßkawuwokanjom witanaj, sa cżoż ßo s luboscziwym pokhilenjom dżakowaschtaj. Wonaj ßo pak njeßyżeschtaj ale żebi powjedajo stejo wostaschtaj.

Po khwili bě wulki hibot w kralowskej loži pytnycż, wscho s měrom stejesche a pod hłubokim pokkonjenjom pschitomnych khěżor a khěżorka sastupischtaj. Wschón lud postany a khěżorej ßkawu wunjeße, so cżoż ßo wón po wojerskim waschnju dżakowasche. Wón jara strowy wonhladasche a sda ßo hewak wjele mkódschi bycż, hacż po prawym je. Po małej khwilży ßyny ßo najprjódży khěżorka a potom kralowa Amalia pschi njej, khěżor ßyże ßo pak na lěwym a kral Jan na prawym boku tuteju wyßebneju knjenjow. H. K. (Pokracżowanje.)

Wosjewjenje.

Hacż dotal ßmědżachu ßo Serbske Nowiny na pósczo najkrótscho jenoż schtwórtlětnje na 3 měßazy skasacż. Po nowschim postajenju móża pak ßo tajke skasanja nětko też na 2 měßazaj, haj na 1 měßaz stacż. W nadżiji, so móhło skasanje na krótschi cżaß w hódż bycż, my tajke postajenje s tuthym k sjawnemu nawjedżenju dawamy.

Redakcia.

Bunzle we wschěch wulkosczach,
pschedeschczniki wot 22½ nßl.
porucża **Richard Rincke**
na swonknej lawskej haßy 819

K 1. januara 1872 ßo dwaj konjazej wotroczkaj sa wyßoku sdu na knjezi dwór w Lutobczu pytataj. Wscho dalsche je shonicż pola schoßarja tam.

Czěsku brunizu
Brücka, Duxa, Mariascheina a Schönefelda
pschedawa hischcze po starych płaczisnach
Heinr. Jul. Lincka.

Jeohn pschedeschczniк (Regenschirm) bu 26. oktobra namakany a móże ßo pola domownika w skotym lawje saßo dostacż.

Jaquety a paletoty.
S dobom ja też mój bohacze wuhotowany skład **jaquetow, paletotow, dżěczazych jaquetow** we wschěch wulkosczach a barbach wot 1 tl. 7 nßl. najpodwolnischo poruczam.
Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger.**

Mais
(kukuruz)
najlěpschu tworu, najtunischo pschedawa
W Budyschinje. **Wollmann & Co.**

Swětne podawki.

Sakska. W nastupanju schulskeho sakona, wot ministerstwa zejmej k wujednanju prjódkpokoženeho, w tu khwilu trochu dźiwno wonhlada. Mjenujzy druha komora chze, so by schula zyle pod zwětne knjejstwo zkuschaka, prěnja komora pak je postajiła, so schula k zyrkwi zkuscha, a so ma zo teho dla wot tuteje wodźicz dacz. Hacz a kak zo nětko wobej komorje sjednatej, je hischcze njewěste.

W Czechach je blisko sakskich mjesow skótny mór wudyrił. Duz zu nětko czěskosakske mjesy annabergskeho, freibergskeho a s dźěla tez pirnaskeho hamtskeho hetmanstwa wot sakskeho wójska wobzadzene, kotrez zadyn skót do Sakskeje njepuschcza a ludźi jenoz, hdyz zu zo pěknje wukadźicz dali.

Schtoz nowe waschnje dawkidawanje nastupa, dha je sakon, kotryz je ministerstwo teho dla zejmej k wujednanju prjódkpokoźiko, wot druheje komory we wěstym nastupanju saczißnjeny, a wona chze jón hakle potom dale wuradźowacz, hdyz je jón prěnja komora pschehladała. — Hewak je druha komora sa twarjenje schußejow, dróhow a mostow 400,000 toleř pschiswoliła, prajizy, so dyrbja te krajiny, kiz zane zelesnizy njedostanu, sa to s najmjeńscha dobre pucze dostacz.. Ministerstwo bě k temu jenoz 160,000 toleř zadako.

Bjes Lipskom a Bornu je wóndano na zelesnizy jedyn tworocźah (Güterzug) s kolije wuskoczik a je zo psches to 10 wosow khětro jara wobschkodźiko. Wot człowjekow nichtón k schkodze pschischoł njeje.

Pruzy. Khorosez pruskeho krónpryuza je tola straschnischa była, hacz nowiny najprjódzy powjedachu. Wón teho dla hischcze pschezo w Karlsruhu pschebywa a jeho knjeni mandzelska tam najskerje se Schwajzarskeje pschijédze, so by zo potom s nim do Barlina wrócziła.

Němskemu pozkanzej w Parisu, hrabi Arnimej, zo tam pjecza pschezo mjenje lubi a wón chze zo teho dla něhdze druhdze pscheżadźicz daez.

Dla tych wobhdlerjow brjoha naranscheho morja, kiz zu wóndano psches wulke wody jara schkodowake, zu zo po wschěch Němzach wubjerki sakoźili, kiz k jich podpjeranju pjenjesy shromadźuja. Kraj, kiz je schkodu czerpik, je nimale 80 mil dołhi a je w tych wulkich wodach něhdze 100 człowjekow wo ziwjenje pschischko.

Druha komora je wokrjeżny porjad, jej wot ministerstwa nětko druhi krócz k pschipostnaczu prjódkpokoženy, s nowa sa dobry spostnaka. Wón pschindze w blizschim czażu tez druhi krócz pscheð prěnju komoru.

Provinzialny zejm pruskeje Horneje Luzizy je zo sa to wuprajik, so ma zo ta zelesniza kiz by zo s Lubija hacz k shorjelsko-barlinskej zelesnizy, twaricz měka, psches Nisku do Rěczíz twaricz. Tutón zejm je tez wobsankuył, so ma zo sakkadny kapital banka wo poł milliona toleř powjetschicz.

Awstria. Wuherskemu ministrej Lonnayjej wóndano sapozkanz Czernatony w zejmej sjawnje wumjetowasche, so je tón zwoje wyzoke postajenje k temu nakoźik, so by zo na khóstu kraja wobohaczik. Lonnay njewjedźische niczo hódneho na to wotmolwicz a duz drje k temu pschindze, so budze Lonnay se zkuzby stupicz dyrbjerz.

Winski rajchsrath je hizom pscheð nękotrymi lětami nowy schulski sakon wuradźik a je tutón sakon w tych krajach, kiz pod winske ministerstwo zkuscheja, do ziwjenja stupił. Czechojo pak tónle sakon sa dobry pschipostnacz nochzychu, prajizy, so ma jón czěski zejm wuradźicz. Woni tez teho dla do schulskeho prjódkstejerstwa njewuswolachu atd. W nowschim czażu pak bjes Czechami tu a tam k temu radźicz poczachu, so bychu tez Czechojo zwojich muzow do schulskeho prjódkstejerstwa wuswoleli, dokelz bychu tak wěstu móz nad schulemi dobyli. Tak mjenowana staroczěska strona nochzyshe pak wo tym niczo zkyschecz a sta zo teho dla, so s tuteje strony Rieger a s druheje strony Ssladkowski takeje nalezhnoscze dla w nowinach zwoje měnjenje wosjewischtaj. A dokelz takje měnjenje jenajke njebě, dha winske němske nowiny khětsje rucze pißachu, so zu zo Czechojo bjes zobu swadźili. Ale jich wjeżele nad tajkim wadźenjom dołho trako njeje; pschetoz wobej czěskej stronje stej zo saso sjednakej a to w tym, so kózdej gmejnje sawostajitej, kak chze zo w nastupanju noweho schulskeho sokona sadźerzecz.

Ruzowska. Dokelz s wěsteje strony turkmenskeho kraja tamnischi wobydlerjo rubjezne nadpady na krajiny, pod ruskim knjejstwom stejaze, czinjachu, dha je zo wjetsche wotdźělenje ruskeho wójska na pucz podako, so by tych rubjeznikow wotschtrafowako.

Ministerstwo wójny je wobsankko, so maja zo kosakojo runje tak srjadowacz kaz druhe ruske wójsko a so maja po tajkim tez lěpschu bróń dostacz.

Franzowska. Franzowski zejm ma w tychle dnjach wopokasacz, hacz měr w kraju wostanje abo niz. Na zejmje stej mjenujzy dwě khownej stronje, jena je monarchiska, kotraz chze, so by w kraju saso khězor abo kral był, druha je pak republikanska, kiz zada, so by w Franzowskej jenoz pschedzyda był, kiz zo w postajenym czażu s nowa wuswoli. Ale zana strona tak zylna njeje, so by zo jej ta druha poddacz dyrbjała. W tu khwilu je pak w skutku republikanske knjejstwo w Franzowskej a franzowski lud je s tym derje s pokojom, dokelz zo psches to měr a pokoj w kraja sdźerzi. Duz je Thiers, kiz ma w tu khwilu knjejstwo w zwojej ruzy, wóndano prajik, so by derje było, hdy by franzowski zejm franzowsku republiku sa dobru sposnał, dokelz budze lud, hdyz zo wona konservativnje srjaduje, w tajkej republizy zbozomnje ziwy byez móz.

Takeho požadanja dla je nětko monarchiska strona franzowskeho ßejma na Thiersa jara njembra a móże ßo staŕ, so teho dla Thiers se ßkužby stupi. Jeli ßo pak to stanje, dha je hara hotowa; pschetoż monarchistojo a republikanszy smyßleni drje potom s bronju na ßo póndu.

Advent.

Pschihotuj ßo, luba duscha,
Na tón pschichód Jesußa;
Wutroba njech jemu ßkuscha
Rjana, jaßna, lubosna,
So wón bydko we njej ma
A jej měr a pokoj da.

Wonka ßylne wětry howrja,
Mjeczel mjeta se ßněhom,
Na woknach ßo kwětki tworja,
Kotrež sandu s czoplenjom:
Kwětki pak we wutrobje
Steja rjeńsche w czistocze.

Pschihotujmy Knjesej schczežki
Schczežki nam do wutroby,
We njej saßwěczmy ßej hwěžki,
So my radoscz widzimy,
Hdyž ßo bliži a naß woka
Khrystuß, naschej' wěry hkowa.

Horisław.

Ze Serbow.

Se Židowa. Khudzinarnja a dźěkarnja (Armen- und Arbeitshaus) sa budyski, biskopski, rakeczanski a wosporski ßudnisti hamt, kotraż ßo na jenej tudomnej lezomnoscži twari, je ßo 16. novembra sběhała. Twarba khoschtuje 14,700 tl. a budże sa snutskomne srjadowanje hischcze něhdże 2000 tl. trjeba. K tej wězy je krajnostawski bank 14,000 tl. požczik, kiž maja ßo sa 14 lět sapłaczicz, a gmejny ßu 3000 tl. hižom nawdake a smeja w pschichodnym lěcze tež tejko nawdacz. W tutym domje budże něhdże 100 czlowjekow bydlicz móz a wón je k temu sakoženy, so bychu gmejny tajkich ludzi do njeho poßłake, kiž ßebi drje sežiwjenje wot njeje žadaja, tola pak dźěłacz nochzedza, hacz runjez dźěłacz móża. Tež móża tam gmejny tajkich sprawnych khudych poßłacz, kotrychž doma sakonszy sastaracz njemóża.

S Rakez. Tudomne referendar Dr. Apelt je na ßudnisti hamt w Lubiju pscheßadzeny.

S Wójerez. Na poßlenim ßejmje pruskeje Horneje Łužizy bu tudomny landrath k. s Götz sa „landesbestalltu" wuswoleny.

S Wuczkez. Tudy je ßo 19. novembra 32 létny kubleŕ J. Ch. Hejdan wojbjeßnył. Czoho dla, to ßo s wěstoszu njewě.

Přilopk.

* W Kolmnitzach stajaj dżeń 10. novembra Beckertez mandżelskaj ßwój skoty kwaß ßwjeczikoj. Wot jeju dżěczi je 5 ßynow żiwych a 2 dżowzy.

* We Wolfenbüttelu běchu pscheð nětkotrym czaßom měschczanki wulku haru hnake, dokelž hěchu jim butra a jeja jara drohe. Wone běchu teho dla tym burowkam butru a jeja wudrěke a je s dżěła do błota smjetake, s dżěła pak na burowkach rosmasake abo rosbike. To potom pscheð ßud pschindże a ton je wóndano 28 měschczankow (bjes nimi 13 knjenjow) k jastwu hacz do 4 měßazow wotßudzik.

* W Burkartshainje padże wóndano 28lětny kubleŕ Schreyer s pschatrow tak njesbożomnje na huno, sodyrbjesche po nětkotrych hodżinach wumrjecz.

* W Přemyßku w Galiziji je kholera s nowa wudyrika a tam tak ßurowje knjezi, so kóżdy czěka, kiž jenoż móże.

* S Kralowza (Königsberg) pißaja, so je ßo pschi poßlenim wulkim wětsje 7akranzowskich rybarskich czołmow se wschěmi rybakami, kiž na nich běchu, w morju nuriko.

* S Woleschnizy w Schlesynskej pißaja, so ßu ßo tam na jenym sahonu rożki hižom kożßy wulakli a so na jenym pódlanskim polu raps kczěje.

* W měsczе Newyorku je w tu khwilu 344 Božich domow, w kotrychž je sa 350,000 czlowjekow města. Tute zyrkwje wscho do hromady něhdże 28 millionow dollarow khoschtuja. Wobydlerjow ma Newyork 1½ milliona.

* S Noweje Wjesti ßu wóndano s jeneje jabłonje kczenje a nowe make jabłuczka do města na pokasanje pschinjeßli.

* Njedaloko Greifswalda je na żelesnizy 13. novembra jedyn czah k njesbożu pschischoł, runje jako po mosczе psches rěku Pěnu jědżesche. Wulka woda bě mostowe stołpy tak podmyła, so czah wjaz wudżerżecz njemożachu. Ludżo pak wo żiwjenje pschischli njejßu, dokelž te wosy, w kotrychž běchu, pscheð mostom stejo wostachu.

* Papjernikaŕ Flinsch w Penigu je po pschedaczu ßwojeho papjernika ßwojim dotalnym dźěłaczerjam 10,000 tolerˊ darił.

* Wóndano je ßo hakle wuczinikо, schtó je w poßlenjej wójnje prěni franzowski hodleŕ dobył. To je ßo w sedanskej bitwje wot gefrajty Goldackera a wot podwyschka Busscha stako, kiž pschi pruskim gardyfüsilier-regimencze stejeschtaj. Duż mějesche ßo czeßny dar wo 670 tolerjow bjes njeju rosdżělicz a dosta prěnschi 256, poßleńschi pak 214 tl. a wo sbytk wot 200 tl. mějeschtaj wonaj loßowacz. Goldackrowy lóß dobu, ale wón Buschej hnydom 100 tl. wotstupi.

* W kanadskim městaschku Keynonje je wóndano wěsta Hana Campbellowa 130 lět stara wumrjeła. Wona żenje khora była njeje a móżesche hischcze dwaj dnjej do ßwojeje ßmjercze to a druhe dżěło wobstaracz.

Na žitnej haßy 32. **Julius Hartmann** na mjaßowym torhoschczu 36.

w Budyschinje

poručża we wulkim wubjerku:

klejdowe tkaniny,
pjelzowe poczehnjenja,
tkaniny ſa kholowy,
barchenty,
tkaniny ſa ßuknje,
lama ⅝—10/4 ſchěrje,
flanell we wſchěch barbach
wolmjane hlownſke rubiſchka
mužaze rubiſchka židžane a wolmjane,
płatowe ſchnóptuchi módre a běłe,
płat běły a módry
drill 6/4, 8/4 a 9/4
poßleſchczowe nawobleczenja
damaſty we wſchěch ſchěrjach
blidne ruby atd.,
trjenſchcza,

hotowe lama-koſchle,
= lama-jeczki
= barchentowe jeczki a
= džěczaze jeczki

wſcho po najtuniſchich hodownych płaczišnach k dobroczjiwemu wobkedžbowanju.

A. Schulz

czaßnikař na žitnych wikach
ſ napſchecza ßynoweho pſchedawanja

poručza ßwój wulki wubjerk wſchelakich czaßnikow (ſegerjow) po najtuniſchich płaczišnach a ſ rukowanjom. S dobom ßo na to kedžbne czini, ſo wón czaßniki ßam porjedža a ſo może ßo teho dla kóždy na jeho džěło ſpuſchczecz.

Pſchedawanje
ßukna a bukſkina.

S tutym poručam ßwój wulki wubjerk czežkich **ßuknow**, kaž tež **czorne-brune-módre melirowane**, ſchěre-ſelene-**czorne melirowane** a 10/4 ſchěroke, wot 20 nßl. hacž 2 tl., kaž tež **trikoty, croiſé, ſartin, köper, bukſkin a doubel** po jara tunich płaczišnach, wſcho prawdźiwe ſe ßameje wolmy. Tež mam **aſtrika** czorne, brune a módre na pſchedań, wot 20 nßl. hacž 2 tl.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger**
na žitnej haßy w domje k. knihiwjaſarja Weiſera.

Na firmu kedžbowacz!

Na knježim dworje w Schczeńzy pola Rakez może jedyn ženjeny hetman, kotrehož žona ſměje mlokowe hoſpodarſtwo wobſtaracz, hnydom abo na hody měſto doſtacz. Wobaj mataj ßo prjódkſtajicz a wopißma ßobu pſchinjeſcz.

Drjewowa aukzia.

Na huczinjanſkej holi pola Lěſkeje budže ßo wutoru 3. decembra dopołdnja wot 10 hodžinow něhdže 60 hromadow khójnoweje wulěßowaneje walczinty ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadžowanje pſchedawacz. — Na kupjenje ſmyßleni njech ßo teho dla w ſpomnjenym czaßu pſch. pſchespuczu želeſnizy pſches mužakowſki ſchußej ſhromadźi.

W Maleſchczach 27. novembra 1872.

Wyſchſchi hajnik **Sachßa.**

Drjewowa aukzia.

Na tudomnym knježim bukowſkim reviru budže ßo

ſchtwórtk 5. decembra t. l.

45 Rcm. dubowych kuleczkow,
33 = = hakoſow

a něhdže 30 ßuſchizowych dołhich hromadow ſa hotowe pjenjeſy na pcheßadžowanje pſchedawacz. — Sapoczatk rano w 9 hodžinach pſchi hajnikowym domje w Bukowzy.

W Minakale, 27. novembra 1872.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzia.

Koſaze, kaž tež wſchě druhe ßyre **koże** kupuje po najwyſchich płaczišnach

Guſtav Raucka
na garbarſkej haßy czo. 426.

Jeneho **wuczomnika** pyta kowař Schneider w Rachlowje pod Czornobohom.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk, 5. decembra t. l., budźe ßo w tych, k ryczerkubłu Huszy a Družkezam ßłuschazych lěßowych městnosczach: družkeczanska hola, wowczerske kerki, koczanski haj, jěsor a w husczanskim parku wot ßuschizow a wulěßowanjow

1 Rcm. mjehkich schczěpow,
1 „ twjerdych kliplow,
48 „ mjehkich „ ,
1½ stoczinu mjehkich sbytkowych walczkow, } w
24 stoczinow „ nabitych walczkow, } 71 czißkach,
40 lisczodrjewowych dołhich hromadow,
45 schmrěkowych dołhich hromadow

pod wuměnjenjom naßadźenja a sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

Aukzia sapocznje ßo dopołdnja w 11 hodźinach w družkeczanskej holi pschi budyskej drósy.

Pschi hrosnym wjedrje ßo aukzia w lěßu njewotdźerźi, ale směje ßo w korczmje w Brěsynzy a ßo kupowarjo proscha, ßebi te drjewa prjedy wobhladacz.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo
w Huszy.

Hugo Opelt.

Wot autoritätow najlěpje poruczena:

Lilionesa psche pihi, **Dr. Heydrichowa wodźiczka sa wocźi, dentifrice universell** psche subybolenje, **orientalska włoßy saczěrjaza pasta, Dr. Richterowe elektromotoriske schijniki sa subczki, halske plestrki psche kurjaze woka, Voorhof-geest.** Brodu- a włoßy tworjaza tinkturua. **Němska włoßowa barbiczka,** pod rukowanjom.

Jeniczki skład ma: **Heinr. Jul. Lincke.**

Syrop

jara ßłódki a czisczе ßłodźazy, punt po 18, 20 a 24 np. porucza **Hermann Kunack.**

Sporuschk (Mutterkorn)
hischcze pschezo kupuje **hrodowska haptyka.**

Jeja

stajnje po najwyschich płaczisnach kupuje
krawski mischtr **Ferdinand König**
we Wosporku na torhoschczu.

W Jenkezach je **khěža** czo. 23 se 86□ prutami pola se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedźerja tam shonicz.

Porjedźenja ežaßnikow (segerjow) kóždeje družiny, **hrajatych tyskow** atd. ßo spěschnje a derje pod jenolětnym rukowanju w mojich czaßnikarskich klamach wobstaraja.

Na snutskomnej lawskej haßy czo. 124 pódla tórma.

J. G. Schneider.

Přirodospytny wotrjad M. S. změje dźensa za tydźeń 7. decembra, popołdnju w dwěmaj hodźinomaj pola Thiermannec posedźenje.

K. A. Fiedler, sekr.

Nowe włóske worjechi,

czerstwn rjanu tworu, pschedawa po centnarjach kaž tež po kopach najtunischo. **J. T. Reimann**
s napschecza theatra.

Cigarry

znateje dobroscze a derje wotležane, w elegantnych kaschczikach, porucza **J. T. Reimann**
s napschecza theatra.

Lěkarßy psche bróstbolenje poruczeny.

Ja podpißany s tutym wobßwědczam, so le **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s Wrotßławja wote mnje ßameho, kiž ja hižom wjazy měßazow na katarrhalisku affekcziju bronchijow czerpju, kaž tež wschelakim pazijentam wote mnje ordinirowany a s nalěpschim skutkowanjom nałožik. Woßebje poruczecz móže ßo **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** sa dźěczi, kiž ßu na kaschel a sažwanje khori.

Bukarest. Med. Dr. **J. N. Auerbach,**
wokrjeßny lěkař.

Jenož prawdźiwy maja jón w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schołta we Wotrowje a
Lehmann w Budestezach.
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.

Jara rjanu ßuchu **brunizu** (Braunkohlen) po najtunischej płaczisnje na podkopkach w Khwaczizach porucza **Julius Hermann Liebscher.**

W Delnej Kinje czo. 27 je jena stwa na pschenajecze a je wscho dalsche tam shonicz.

Budyska
filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

S tutym k nawjedženju dawamy, so my sa pjenjesy, kiž ßo pola naß k sadanjenju sapołoža,

pschi schěsczměßacznym wupowjedženju	$4\frac{1}{2}$ %
pschi tsiměßacznym wupowjedženju	4 %
pschi jenoměßacznym wupowjedženju	$3\frac{1}{2}$ %
pschi nasadpłaczenju s krótschim, ßnadź wschědnym wupowjednym czaßom .	3 %

danje dawamy.

W Budyschinje, w novembru 1872.

Filiala hornołužiskeho banka w Žitawje.

Bremenski žiwjenje sawěsczazy bank w Bremenje.

Dividenda w lěcze 1872: 40%.

Sawěsczenja wobstara

Hermann Kunack w Budyschinje.

Wukasowanje dawa tež

knjes **Jan Grund** w Jeńkězach.

Ssuknowy a bukskinowy skład
August Fendler

na kotołnej haßy czißło 115

porucza wulki wubjerk czornych, módrych, melirowanych, czěmno- a jaßnoselenych ßuknow, czornych bukskinow, croisejow, trikotow a satinow, mustrowanych bukskinow we wschěch modernskich barbach a mustrach, lětnich, nasymskich a symskich tkaninow, kaž tež wschelake módre, brune a czorne tkaniny sa paletoty a nadßuknje a ßu wschitke twory wot najtunischeje hacž do najlěpscheje dobroscze na składze. Płaczisny ßu wschomóžno najtunische.

Wulki skład
czaßnikow (segerjow)
J. G. Schneider
na snutskomnej lawskej haßy czo. 134 pódla tórma.

Ja ßym ßwój skład czaßnikow jara bohacze powjetschił a mam we wschěch družinach czaßnikow wulki wubjerk, tak so móžu kóžde požadanje dopjelnicz. Płaczisny ßu najtunische a kóždy czaßnik je najßwěrnischo wotczehnjeny.

Rukowaze pißmo ßo kóždemu pschiwda.

☞ Wulki wubjerk prawdziwych ßlěbornych rjeczaskow, prawdziwych talmisłoczanych a we wóhnju posłoczanych rjeczaskow, teho runja s rukowanjom a w płaczisnje najtunischo.

☞ ☞ Tež pschispominam hischcze, so ßym ßerbskeje rycze runje tak mózny, kaž němskeje.

S poczesczowanjom

J. G. Schneider,
czaßnikar.

Wulke wupschedawanje

we wschěch tworach mojich khlamow. Płaczisny spodziwnje tunje.

W Budyschinje. **Heinrich Preu.**

Oskar Wilisch, czaßnikar w Hodziju,

porucza ßwój skład czaßnikow (segerjow) a najtunsche porjedzenje.

Hodowne wupschedawanje

wot póndzele 2. decembra.

Eduard Hartmann

na snutsknej lawskej haßy czo. 121.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze

(Assicurazioni Generali) sałożena w lěcze 1831.

Wobsanknjenje sliczbowanja sa lěto 1871 dopokasuje so Powschitkomna Aßekuranza s **rukowazym kapitalom** wot

34 millionow 232 tyßazow 691 schěßnakow 44 krajzarjow

skutkuje. Tutón kapital wobsteji w:

schěßnakach: 4,200,000 sakładneho kapitala;
" 28,493,464. 17 kr. wschelakich reservow;
" 9,539,227. 30 " prämijow a kapitaloweje danje.

Schěßnakow 34,232,691. 44 kr. Sa. kaž horka.

Napscheczjwo horka spomnjenym brutto-dokhodam s prämijow a kapitaloweje danje wot 9 millionow 539 tyßaz 227 schěßnakow a 30 kr. ßo w lěcze 1871 12327 schkodowanjow se snamjenitej summn wot **4 millionow 808 tyßaz 519 schěßnakow a 7 kr.** wupłaczi. Pola kóždeho agenta je czischczany sapiß wschitkich schkodowanjow k wobhladanju wupołożeny. S wobstacza towarstwa je ßo s zyła enormna summa wot 86 millionow 800 tyßaz 365 schěßnakow a 22 kr. sa schkodowanja wupłaczjło.

Powschitkomna aßekuranza sawěsczuje:

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja wschěch družinow** psche **wóhnjowu schkodu;**

b) posticzuje sawěsczenja na **žiwjenje człowjekow** na najwschelaksche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kouranceze.**

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Ketlizach.

Ssłyschny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu sahoji hłuchoscz, hdyž pschinarodzena njeje a wotwobrocza wěscze wschitke s czežkim ßłyschenjom sjenoczene njespodobnoscze; flacon sa 18 nßl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincka.**

Jereje

kopu po 20 nßl.
3 schtuki sa 1 nßl.

porucza **Hermann Kunack**
na bohatej haßy pódla pósta.

Na žitnej haßy 52. **Na žitnej haßy 52.**

We wulkim wubjerku poručam k přjódkſtejazym hodam, jako woßebje k daram ßa hodźaze, ſ mojeho ſkłada

hotowe tüfflowe a tricotowe jeczki,
tajke jaquety ſ aſtrachanom a atlaßom wobßadźene,
dźěczaze jeczki a jaquety

we wſchěch wulkoſczach a barbach a po jara ſolidnych płaczišnach.

Ja proſchu, ßo pſchi potrjebje na mnje dopomnicz.

☞ W mojich khlamach ßo we wſchěm naſtupanju ſerbſki ryczi.

H. Kaiſer
firma **J. Hartmann**
w domje knjeſa pſchekupza Noacka.

Wulke a małe **róſynki, zokor** w kehelach, kaž tež mlěty, běły a žołty, **korjenje** ſprawne a cziſcze tołczene, **barbu** jenož najlěpſchu, najpodwolniſcho poručam. Teho runja poručam ßwój ſkład **khoſeja** a **rajßa** we wulkim wubjerku, **petroleum** a rěpikowe **ßwěczenje** dwójcy raffinirowane, k dobroczinwemu wobkedźbowanju.

J. T. Reimann
ſ napſchecza theatra.

Rheinſke włoſke worjechi

poručja we wjetſchich džělbach k ſaßopſchedawanju, kaž tež po jenotliwym **J. G. F. Nieckſch.**

Dr. med. Kochowy universalny magenbitter

jako dopokaſane picze k położenju pſchi **wobczežnoſczach** w ſłědſtwje **hubjeneho pſchetkacza w žołdku, hämorrhoidalnych wobczežnoſczow a ſaſwanja,** wot **mediciniſkich autoritätow** poručeny a ſe wſchelkimi wopißmami pſchiwoſnaty.

Na pſchedań maja jón w originalnych bleſchach po 10 nßl:

we **Wehrsdorfje** knjes C. Aug. Schmidt,
" **Seifhennersdorfje** k. Ernſt Donath,
" **Scherachowje** k. Carl Swoboda,
" **Neugersdorfje** k. Raimund Herbrich,
" **Ebersbachu** k. Aug. Ernſt,
" **Lubiju** k. Reinhold Reiß,
" **Budyſchinje** k. Wilh. Jacob a k. Rud. Hölzer,
" **Nowoſalzu** k. Richard Bamberg,
" **Kamjeńzu** k. Herm. Käſtner,
" **Eybawje** k. J. G. Müller,
" **Biſkopizach** k. Bernh. Kunza.
" **Rakezach** k. Dr. Paul Hultſch,
" **Ledźborzach** k. E. Jordan,
" **Žitawje** k. Fr. Müller jun.,
" **Woſporku** k. Bernh. Hilbenz.

Agentura.

Schtóž chce ßwoje kubło pſchedacz, wobroczi ßo na generalne agenturſtwo (General-Agenturgeſchäft) Ritſcher w Draždźanach am See 3.

Wotewrjenje khlamow.

S tutym najpodwolniſcho woſſewjam, ſo ßym dženßa w poprjanzowej haßy

wurěſnotworowe khlamy

wotewrik a poručam czeſczenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcze mój wulki wubjerk wſchelakich draſtowych khaninow, jako ripſy, lüſtry, alpaka, ſofa-damaſty, blidowe a kommodowe deki, moir wſchěch barbow, prawdźiwe eilenburgſke kattuny módreho czišchcza a hiſchcze wſchelake druhe ßem ßłuſchaze artikle po wſcho móżno najtuniſchich płaczišnach.

J. Soberſky.

Wowczi miſchtr pytany.

Dla wotemrjecza mojeho wowczerja jeneho woženjeneho wowczeho miſchtra, kiž ma hnydom ſaſtupicz, pod jara ſpodobnymi wumĕnjenjemi pytam. Jenož pilni a naſhonjeni ludźo maja ßo ßami přjódſtajicz.

Ryczerkubło Kupej 28. novembra 1872.

Jan Mickel.

Sserbſka prothka na l. 1873

wuńdże ſa 2 njedźeli.

Soc. Lus. Sor.

Podpisane towarſtwo dowola sebi, k swojemu, srjedu 11. decembra wotdźerżomnemu założeńskemu swjedźenju, z kotrymž budźe też poswjećenje noweje khorhoje zjenoćene, swojich ſtarych knjezow přeprosyć.

Prĕnje zeńdźenje rano wokoło 11 hodźinach w „Plauenſcher Hof.“

Započatk swjedźeńskeho konventa w 2 hodźinomaj w sali hôtel de Prusse.

Łužiske prědarſke towarſtwo
w Lipsku.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ciščo L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 49. — 7. decembra. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8¼ nsl.

Wopschijeczе: Słotokwaßne ßwjedzeńske prjódkstajenje w kral. theatru. — Swětne podawki. — Serbinske zyrkwine podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Hosuizy. S Delneje Bukojny. S Maleschez. — Nawěschtnik.

Słotokwaßne ßwjedzeńske prjódkstajenje w kral. theatru.

(Pokraczowanje.)

W tym, jako ßo wyßozy knjeza seßydachu, herzy rjenje piskachu, hacz bu ſ jenym dobom wulka ezischina a ßwězy ßo poczachu jara błuke ßwěczicz. Sawěschk ßo sběhny a bě, jako bychmy psched wulkim selenim dubowym lěßom ßedzeli ßrjedz lěcza rano do ßwitanja, pschetoz měßaczk bě hischcze na njebju, kaz tez někotre hwězdy. W tutym lěßu bě rjana selena łuka, hdzez rjany módrogranitowy stołp abo wjele wjazy pomnik stejesche. Na jeho prědnim boku běschtaj skotaj pißmikaj: J. A.

Na delnim skhodzeńku stejesche rjana, běłoswoblekana knjezna, kotraz mějesche na ßwojej běłozidzanej drascze hischcze wulke dołhe wodzecze pśches lěwe ranjo sapnjene. Lěwu ruku mějesche dele wißajo, prawu pak na kromu pomnika seprjenu a wobej ruzy běschtej hacz wysche łohcza njewodzetej a kaz wot najrjeńscheho běłeho wóska, ſ nahej hkowu a ſ włoßami pyschnje shotowanymi. W tajkim postajenju stejesche wona khětru khwilu ſ měrom, tak so bu bjes pschihladowarjemi scheptanje: „Je dha ta żiwa abo je to snamjo?" Wopißowar teho pak bórsy sa tym pschińdze, so drje je tola żiwa, pschetoz wón pytny, so ßo parle na jejnej drascze tak posběhowachu, kaz ßo to pschi dychanju stanje. A to bě czim bole widzecz, hdyz ju magiske ßwětko wobßwětlicz pocza.

To wschitko bě wobras sazneho ranja prjedy naroda krala Jana a kraloweje Amalije. Ta knjezna pak mějesche „duch czaßa" bycz; hewak rěka wóna knjezna Langenhaun.

Na to poczachu w dalokim ranju serja żiwjenja słotojudelskeju mandzelskeju skhadzecz a bě w dalokej krajinje krakowski hród w Mnichowje a w Draždzanach jako narodnaj domaj wobeju widzeez. Prjedy naspomnjena knjezna stupi pomaku se ßwojeho města a sapocza w schtuczkach kralowskeju mandzelskeju narod, dzeczatstwo, młodosez, mandzelski swjask, błéborny a napoßledk słoty kwaß wopißacz, hdzez ßo po wopschijeczu kózdeje schtuczki wschelake městnosce krajiny a hrody, jako kupa Rügen, wieß Jahnishausen, hrod Wesenstein, hrod w Pilnizach atd. jako w rjanym panoramje pokasowachu. Pschi schtuczzy, hdzez ßo na kralowski mandzelski swjask spominasche, tej knjezne tsi druhe knjezny wele wěnzow pschinjeßechu, ſ kotrychz wona myrthowy wěnz wubra, a pschi schtuczzy wo błébornym kwaßu błéborny, a na wobaj bokaj prjedy wopißaneho pomnika pojßny. (Stónczenje na stronje 397.)

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje 30. novembra 1872.

Dowoz: 5681 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	niższa.			wyšša.			najniża.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża 50kilogr.	4	10	—	4	23	—	4	12	—	4	26	—
Rożka = =	3	5	—	3	8	—	3	5	—	3	8	—
Jeczmjeń = =	2	21	5	2	25	5	2	23	—	2	27	—
Wowß = =	2	—	—	2	3	—	2	2	—	2	3	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	4	28	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka =	6	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 =	—	26	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna =	1	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—

W Delnej Kinje czo. 27 je jena stwa na pschenajecze a je wscho dalsche tam shonicz.

Dżiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo śmeje jutsje popołdnju w dwěmaj shromadżisnu.

Pětr Mrónk.

Jara rjanu ßuchu **brunizu** (Braunkohlen) po najtunischej płaczisnje na podkopkach w Khwaczizach porucza **Julius Hermann Liebscher.**

Jedyn czorny, na wowczerskeho pßa podobny khětro wulki **poß** jo ßo 16. oktobra pschiwdał a może ßo w Brěsezach pola Domaschki saßo dostacz.

Rjane tunje wołmjane ßuknje, lama, strowotny flanell a hotowe jeczki, czesczenym Sserbam najpodwolnischo porucza **F. G. Dieza** pschi mjaßowych hětkach.

Jeneho **wuczomnika** pyta kowar Schneider w Rachlowje pod Czornobohom.

Swětne podawki.

Sakska. Ministerstwo je zejmej 2 sakonaj k wuradźowanju prjódkpołożiło, po kotrymajź bychu so prawiśny měšćańskeho piwowarjenja a tak mjenowane nusowane mlěčze wotstronicź měte. Tajke prawiśny wobsteja hišćeze w 112 sakskich městach a jich wotwjasanje by krajej 515,500 toleŕ khoschtowało. Hewak je w Sakskej 179 młynow, do kotrychž je 438 wozow s mlěčzom nusowanych, a tuta prawiśna by so něhdze sa 60,000 tl. wotwjasacź dała.

Krónprynz Albert je so 1. decembra w nozy s Brüzela do Draždzan wróćził.

Sa sakske ratarske wohenśawěšćaze towarstwo' su hižom agentoje pomjenowani, tak so by so skutkowanje towarstwa hnydom sapoczecź móhło, hdyž budźa wustawki wot knjezerstwa pschiswolene. Na tajke pschiswolenje wschědnje wotczakuja, ale hacź dotal so to hišćeze dało njeje.

Pruzy. Kral je skónczinje 25 nowych zobustawow sa prěnju komoru pomjenował, s kotrychž pomozu by so nětko nowy wokrjeźny porjad pschecźischczecź móhł. So so to najskerje stanje, to mózemy zebi drje myślicź; ale so by s tutymi nowymi zobustawami prěnja komora wozebje porjedzena była, to so prajicź njehodźi. Mjenujźy woni su s wjetscha zami kralowszy sastojniźy a generalojo, po tajkim wotwiźni ludźo, kiž dyrbja tak hłoźowacź kaž zebi ministerstwo žada. A njemóże znadź cźaz pschinćź, hdźez móhło ministerstwo znadź nješchto žadacź, schtoż by so liberalnej stronje njelubiło? A njedyrbja tajke zobustawy teź tehdy po woli ministerstwa hłoźowacź? Duź je s tymle knjezimi prěnjej komorje mało pomhane. Do njeje budźichu so njewotwiźni, samostatni mužojo poźacź dyrbjeli, kiž sa prawo a prawdu hłoźuja a pschi tym na ministerstwo dźiwacź njetrjebaja.

Kaž wschelake nowiny powjedaja, je kral s zyła jara mało pokhilenja k temu měł, nowe zobustawy prěnjeje komory pomjenowacź a je pschi tym mjena bohatych pjenjeźnikow, kotrez běchu jemu teź napisali, wschitke wumarał.

Pruski krónprynz hišćeze pschezo w Karlsruhu pschebywa a njesda so po tajkim, so je sazo zyle strowy. Jeho wyšoka knjeni mandźelska je pschi nim.

Minister wójny general Roon chze wyšokeje starosty a khorowatosće dla se skužby stupicź. — Schtó na jeho město pschinźe, hišćeze snate njeje.

Wjerch Bismark so pjecza 15. decembra s Pomorskeje do Barlina wróćił.

Na póstiskich sastojnikow je so w tychle dnjach 150,000 toleŕ jako pschidawk rosdźěliło.

Jako krajny etat, to rěka, krajne dokhody a wudawki wurudźowacź počachu, skorźesche sapoźacź Rychtaŕ na to, so drje je s krajnych dokhodow (nutspschinźenjow) sańdźeneho léta nimale 14 millionow wysche, ale so nihdze widźecź njeje, so by minister finanzow dawki pomjenschicź chtył, ně, so wjele wjazy sa nowymi zlédźi. Minister jemu na to wotmolwi, so drje mudrje njeje, dawki hnydom pomjenschicź, hdyž je něschto pjenjes wysche: wschak móhli teź cźaźy pschinćź, hdźez móhło pobrachowacź.

Khéźor-kral je sa powodźenych naranscheho morja 10,000 toleŕ darił a hewak so we wschěch wjetschich němskich městach sa nich dary hromadźa. — Khéźorka je 5. decembra do Barlina pschijéła.

Awstria. Khéźor je wuherskeho ministra-pschedsydu Lonnaya se skužby puschcźił a dotalny minister Szlavy je poruczność dostał, nowe ministerstwo srjadowacź. — (Lonnajej mjenujźy wumjetowachu, so je swoje wyšoke město k temu wotwużił, zebi na njeczezne waschnje někotre milliony pjenjes napraschacź. A jako na to niczo kmaneho wotmolwicź njewjedźiśche, dha jemu niczo druhe wysche njewosta, hacź wo puschczenje se skužby prošycź.)

Khéźor je porucził, so ma so tak mjenowany rajchsrath 12. decembra we Winje sejcź. — Ssejmy awstriskich jenotliwych krajow so teho dla w tychle dnjach skónczа.

Ruski wulkoknjas Mikkawsch, kiž bě na swojim domojpuczu s ranscheho kraja do Wina pschijéł, je so 1. decembra wot tam dale do Warschawy podał.

Ruzowska. Khéźorka je so s Livadije do Petersburga wróćiła. — Ministerstwo chze 20,000 wuskuzenych wojakow we Wokynskej saźydlicź a kóždemu nusny kruch kraja dacź.

Franzowska. Thiersowe postajenje je sazo trochu twjerdsche a wěsćiśche, pschetoż wón je wóndano w zejmje w jenej naležnosći dobył. Thiers bě mjenujźy psches swojeho ministra prawdy w zejmje tón namjet stajicź dał, so ma so se zejmskich sapoźłanzow kommizia wubracź, kotraž by sakon sestajała, w kotrymž je postajene, kak daloko ma móz pschedsydy republiki, móz zejma a ministerstwa doźahacź. — Na tajke waschnje chze Thiers wjazy porjadka w krajnych naležnosćach dobycź, monarchiska strona franzowskeho zejma chze pak dotalnu njewěstosć wobkhowacź — ale dokelź Thiers rjekny, so hinak dale pschedsydu bycź njemóże, dha je wjetschina zejma sa njeho hłoźowała. Wón teho dla dale w skužbje wostanje.

Serbinske zyrkwine podawki.

Serbinska evangelskoluthersa wozada wot léta 1866 k evangelskoluthersej tak mjenowanej mizuriskej synodze skuscha, kotruz wopschija na 500 prědarjow a 150 wucźerjow a ma swój prědarski seminar we wulkim měsće St. Louis stata Mizouri, swoju kaczansku schuln w měsće Fort Wayne (praj: Wehn) stata Indiana a swój wucźerski seminar wo wsy Addison stata Illinois. Wschitke tute 3 wyšoke schule so se zmilnymi darami wozadow dźerza.

Serbin (w statu Texasu) je pak wot léta 1870 do

dweju woßadow dźěleny, kotrejž ſtej wobej jeneje wěry a wobej k horka pomjenowanej ſynodze ßłuſchatej. To roſtorhnjeje njeje ßo wuczby dla ſtako, ale najbóle ßerbſkeje a němſkeje ryczе dla. Ale dokelž je bjes woßadomaj nětko měr, dha mamy ßo hladacz, ſo njebychmy pſches ſjawne wupowjedanje teho, ſchtož je ßo ſtako, ſaßo njepokoj ſbudźili.

Tola pak ßmě ßo prajicz, ſo ta murjowana, w czaßu roſeſtajenja hiſchcze njedotwarjena zyrkej wjetſchinje pſchipadże a zyrkej ßw. Pawoka rěka, kiž je prěnju njedźelu adventa ſańdźeneho lěta poßwjeczena. (— Poßwjeczeńſka ryczˇ k. duchowneho Kiliana je hižom w Serb. Nowinach wotczišchczana. Red.) Tuta zyrkej je 70 ſtopow dołha, 40 ſtopow ſchěroka a hacz do tſěchi 24 ſtopow wyßoka, ſ kamjenjemi wußadźana, ſ nutſka a ſ wonka wobělena, ſ woßmimi dołhimi gothiſkimi woknami a ſe ſchtyrihranitym drjewjanym tórmom, kiž je běły wobarbjeny, ſe ſelenej tſěchu, a ma dale horje kulu, khorhoj a hwězku. Delne zyrkwine kawy ßu ſa žony a kubje ßu ſa mužow. Klětka je wyſche woltarja a na chorje ſteja melodeongěrle ſ pedalom. Stara zyrkej, kiž bě 1859 poßwjeczena, ßłuži nětko ſa ſchuln.

Wotdźělena ſerbinſka mjeńſchina je wot lěta 1870 nowu zyrkej natwariła, kiž zyrkej ßw. Pětra rěka. Ta ſteji na tamnej ſtronje farſkeho pola ſ nowej faru pódla, a wobydlenje, hdźež wucžeŕ bydli, njeje tež daloko. Tuta nowa zyrkej je drjewjana, něſchto mjeńſcha, hacz tamna, ma tež tórm, kiž pak je czerwjeny kryty, a kula, khorhoj a hwězka ju tež pyſchi. Duchowny Jan Kilian a Jan Palmer (Palman) na ßo widźitaj, tak bliſko ſtaj w hromadże. Zyrkej ßw. Pětra je pak prjedy poßwjeczena, hacz zyrkej ßw. Pawoka. Pohrjebniſchczo matej wobej woßadże w hromadże. Mormi ßo wjazy njewadźa.

Duchowny Kilian je lětßa ſa ßwoju woßadu wucžerja doſtał, kiž tež gěrle (byrgle, piſchczele) hraje, mjenujzy ßwojeho najſtarſcheho ßyna Gerharda Auguſta, kotryž je ßem powołany, hdyž běſche pjecz lět na wucžeŕſkim ſeminaru w Addiſonje na wucžeŕſtwo wuknył. Teho ßameho je prěni dźeń ſeptembra papołdnju jeho nan ſ ryczu, na woltarju najprjedy ßerbſki a potom němſki czitanej, do jeho hamta poſtajił. Gerhard Auguſt Kilian ma ſ Addiſona wot ßwojich wucžerjow dobre pruhowanſke wopißmo.

Wot 16. hacz do 20. oktobra ßu w zyrkwi ßw. Pawoka czi duchowni ſ Texaſa, kiž k miſſuriſkej ſynodze ßłuſcheja, ßwoju konferenzu dźerżeli, kaž je to w zyłej miſſuriſkej ſynodze waſchnje, ſo duchowni we wěſtych czaßach ßo ſhromadźeja a wo Božim ßłowje a wo zyrkwinych a hamtiſkich należnoſczach ßo rosrycżuja k ſdźerżenju jednoty a k poßelnjenju. Mjena tych duchownych, kiž w Serbinje w hromadże běchu, ßu tele: Jan Kilian, Jan Palmer (Palman) ſ Bjedruſka, Jan Schmidt (Kowař) ſ Jiłoz, Jan Proſt ſ Maleczіz, Sſerbja, a 3 němſzy duchowni: Jan Zimmermann, Alwin Greif a Pětr Klindworth. A wobaj ſerbinſkej wucžerjej běſchtaj tež pódla, mjenujzy němſki Ernſt Leubner w ßerbſki Gerhard Kilian. Ta ſhromadźiſna je derje wotběžała a budże tajka k lětu, dali Bóh, pola duchowneho Zimmermanna nedaloko Huſtona dźerżana, ſ kotrehoż měſta żeleſniza niino Serbina do Auſtina horje wjedże. Auſtin je hłowne měſto ſtata Texaſa.

W Serbinje, 9. novembra 1872.

Skotokwaßne ßwjedżeńſke prjódkſtajenje w kral. theatru.

(Skónczenje.)

Pſchi ſchtuczzy, w kotrejž ßo wo ſkotym kwaßu kralowſkeju mandżelſkeju ryczeſche, tež knježni wjele korbow wěnzow a rózow pſchinjeßechu, w kotrychž wona po dołhim wubjeranju ſkoty wěnz namaka, do njeho rjany dejmant jako dar wſchěch, k theatrej ßłuſchazych woßobow ſwi a jon na prědni bok pomnika na pißmikaj J. A. pojßny.

Po dokonjenju teho wſcheho ſtupi ta knježna zyle do prědka a dźakowaſche ßo Bohu ſe wſchej nutrnoſczu a jara wutrobnje, ſo je kralowſkimaj mandżelſkimaj tajki żadny ßwjedżeń doczakacz dał a proſcheſche Boha ſ tej ßamej wutrobnoſczu, ſo by Jeju hiſchcze dołho pſchi żiwjenju ſdźerżał a jimaj ſtrowoſcz a wjele ſpodobneho doczakacz dał, tak ſo by kóżdy nowy dżeń tež nowu radoſcz ſa kralowſkeju mandżelſkeju pſchinjeßł.

Po ſkónczenju teho ſběhny ßo ſadny ſawěſchk a bě torhoſchczo widżecz, na kotrymż jara rjenje wobwěnzowane ſnamjo krala Jana a kraloweje Amalije ſtejeſche a wokoło njeju běſche ßo wulka czrjóda ludżi ſe wſchěch ſtronow kraja ſhromadźiła, kiž běchu pſchiſchli, ſo bychu kralowſkimaj mandżelſkimaj na dnju ſkoteho kwaßa pod pſchewodom ßwojich domjazych herzow rjane ſaſtaniczko wuſpěwali.

S tutym bě prjódkſtajenje w theatru, tak daloko hacz ſkotokwaßneju kralowſkeju mandżelſkeju naſtupa, ſkónczene.

H. Keil.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Dokelž ma ßo měſto pſchedßydy Maćicy Serbskeje hiſchcze lětßa wobßadźicz, dha je wubjerł M. S. ſa nuſne ſpoſnał, ßobuſtawy towarſtwa k 18. decembra na wurjadnu hłownu ſhromadźiſnu pſcheproßycz.

S Hoſnizy. Wóndano bě tudomny khěžkař Jan Pólnik w holi a tam khójny puſchczeſche. Pſchipołdnju chżyſche wón wobjedowacz a ßo teho dla k jenej hiſchcze ſtejazej khójnje ßyże. Ale jako ßo trochu na nju ſlehny, dho ta na njeho padże; pſchetož wona bě hižom podrěſana, ſchtož pak Pólnik pytnył njebě. Wón drje hiſchcze

se žiwjenjom wotendže, ale dwě hrjeble je jemu wona kola pscherasyka.

S Delneje Bukojny. Cžěko tudomneho kublerja Nowotnika, kotrehož je, kaž smy hižom powjedali, wěsty Wolfermann sarasył, su wóndano w lěžu bjes Großkrauschu a Rengersdorfom (pola Shorjelza) namakali. Mjenujzy tamnischi hajnik bě jeneho sornika natsělił a dokelž bě tón cžeknył, dha džěsche jeho nasajtra pytacz. Pschi tym jeho poss, kiž bě kruch wot njeho wotběžał, tak schczowkacz pocza, jako budzjische něschto namakał. Hajnik sehi myßlesche, so je to tón natsělený sornik, ale jako k pßu pschindže, wuhlada tam k swojemu postróženju, so w jenej hromadze skanja morwy cžłowjek leži. Wón to hnydom wyschnoszi wossewi a w tym cžěku potom, hacž runje bě hižom khětro pschětkake, wossebje na drasce Nowotnika sposnachu. Jeho cžěko su posdžischo domoj dowjesli a na wossadnym kerchowje pohrjebali.

S Maleschez. Tudomny 40létny dźěkacžeŕ Jan Eduard Roschk je so 28. novembra w błudnych myßlach wojbjeßnył.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze

(Assicurazioni Generali)

sawěsczuje pschi **rukowanskim fóndsu** wot:

34 millionow 232,691 schěßnakow 44 krajzarjow awstr. cžißła

a) **tworjy, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja wschěch družinow** psche **wóhnjowu schkodu;**

b) posticzuje sawěsczenja na **žiwjenje cžłowjekow** na najwschelakssche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kouranczе.**

Towarstwo wupkacži w lěcze 1871 sa 12,327 schkodowanjow summu wot 4 millionow 808 tyßaz 519 schěßnakow a 7 krajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja so jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Ketlizach.

86 **na bohatej haßy** 86. # Wulke wupschedawanje. 86 **na bohatej haßy** 68.

So bych swój skład **wokmjanych a bawmjanych schtrympparskich tworow,** kaž tež **fantasie-artikłow** wurumował, ja te same nětko po spodžiwnje tunich ale twjerdych płacžisnach pschedawam. — Ja poruczam wossebje wschě družiny schawlow, ff. wokmjane a połwokmjane spódne jeczki a kholowy, wokmjane jaki a schtrympy, duschohrějki a lazy, podschite jeczki a kholowy, schtrympy, wokmu a bawmu k schtrykowanju, schlipsy atd. atd.

86 **na bohatej haßy.** **Bruno Deutter.** 86 **na bohatej haßy.**

K prjódkstejazym hodam

poruczam najpodwolnischo cžesczenym Serbam swój derje wuhotowany

skład cžaßnikow (segerjow)

a mam s nowa na pschedań rjane **ßlěborne cylindorowe a ankrowe cžaßniki** po spodžiwnje tunich płacžisnach.

Dale so w mojich klamach **porjedženja** derje, spěschnje a tunjo wobstaraja.

S poczesczowanjom

Carl Sölwander

na mjaßowym torhoschczu cžo. 40.

A. Schulz

cžaßnikař na žitnych wikach

s napschecza swynoweho pschedawanja

porucza swój wulki wubjerk wschelakich cžaßnikow (segerjow) po najtunischich płacžisnach a s rukowanjom. S dobom so na to kedžbne cžini, so wón cžaßniki **sam** porjedža a so móže so teho dla kóždy na jeho dźěło spuschczecz.

Wossewjenje.

Najlěpschi tolczeny **safran** k barbjenju tykanzow,
najlěpschi **korjeński wolij** (Gewürzöl) bleschku po 2½ ngl.,
najlěpschi **citronowy wolij,**
äther se schmrěkoweje jehliny psche rheumatismus, bleschka po 3 ngl.,
tanninowe, selowe, schwablowe, kokmasowe a glycerinowe mydło

najpodwolnischo porucza

hrodowska haptyka.

Wot najwjetscheje ważnoscze sa

na woczomaj bědnych psches ßwoju wubjernu hojazu móz njedoßahomna, wot lěta 1822 we wschěch dźělach ßwěta snata a ßławna prawdźiwa Dr. **Whitowa wodźiczka sa wocźi** wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej (na cźoż ma ßo pschi kupjenju **woßebje** kedźbowacz) je hižom wjele **tyßaz** wot **najwschelakich wokowych khorosczow sahojenych, poßhlnjenych a s wěstosczu psched woßlepjenju wobarnowanych**; wona ma teho dla **powschitkomnu ßwětowu ßławu**, schtož tež wschědnje pschikhadźaze **khwalby a wopißma** dopokasuja. Wona je konceßionirowana, wot **wyßokich** lěkarskich městow pruhowana a pschiposnata, jako **najlěpschi hojazy a poßhlnjazy ßrědk sa wocźi** poruczena a ma ju w bleschach po 10 nßl. na pschedań knjes **Emil Menzner** w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Knjesej Tr. Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringskej! Moje wocźibolenje drje hischcze zyle sahojene njeje, tola je ßo po wutrjebanju **poł** blesche Wascheje **wo prawdźe hojazeje a dobrocźiweje** Dr. **Whitoweje wodźiczki** s mojim bolenjom **jara polěpschiło**. Gottfried Herr, Meisengasse 7, w Frankfurcze n. M. Knjesej Tr. Ehrhardtej! Ja ßo jara wjeßelu, to ßym na Waschu **prawdźiwu** Dr. **Whitowu wodźiczku** trjechił, wona cźini mojimaj ßłabymaj a stajnje k sahorjenju pokhilenymaj wocźomaj **jara dobru ßłužbu**, a pscheju, so bychu ßo wschě ludźo, kiž maja bolazej wocźi, tule wodźiczku nałožili. Duž Waß proschu (Skasanje.) **Jurij Wilding**, hewjer s Rheinbayerskeje, nětko w **Aachenje**.

Pschedawanje

ßukna a bukskina.

S tutym poruczam ßwój wulki wubjerk cźežkich **ßuknow**, **caž** tež **cźorne-brune-módre melirowane**, **schěre-selene-žorne melirowane** a 10/4 schěroke, wot 20 nßl. hacž 2 tl., **kaž** tež **trikoty, croisé, sartin, köper, bukskin a doubel** po jara tunich płacźisnach, wscho prawdźiwe se ßameje wołmy. Tež mam **astrika** cźorne, brune a módre na pschedań, wot 20 nßl. hacž 2 tl.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger**
na žitnej haßy w domje k. knihiwjasarja Weisera.

☞ **Na firmu kedźbowacz!**

Ajchowane
dicimalne mostowahi,

teho runja **taflowahi, měry** sa žito, wuhlo atd., **židkostne wahi** s blacha, zyna, kopora a moßasa porucza po najtunischich płacźisnach

W Budyschinje. **Jul. Rob. Richter,**
na schulersj kehaßy 5.

Murjerjo (putzarjo)

dostanu pola podpißaneho w dobrym akkordźe psches zyłu symu dźěło.

W Budyschinje. **H. Lehmann,**
murjerski mischtr.

Psche kaschel.

Někotre lěta ßem běsche moja žona na hrosny kaschel khora, psche kotryž žane nałožene domjaze ßrědki niczo pomhacz nochzychu; duž jej **G. A. W. Mayerowy brostsyrop s Wrotßławja** radźachu. Něhdźe po dwěmaj njedźelomaj bě moja žona wot ßwojeho kaschela zyle wumóžena, a njekomdźu ßo teho dla, tutón hojazy G. A. W. Mayerowy bróstsyrop kóždemu poruczicz.

Schöndorf. **Wünsch**, wikowař.

Jenož prawdźiwy maja jón w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
B. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schokta we Wotrowje a
Lehmann w Budestezach.
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.

Nowe włóske worjechi,

cźerstwn rjanu tworu, pschedawa po centnarjach kaž tež po kopach najtunischo. **J. T. Reimann**
s napschecza theatra.

Cigarry

snateje dobroscze a derje wotležane, w elegantnych kaschcźikach, porucza **J. T. Reimann**
s napschecza theatra

K prjódkstejazym hodam poruczam cźesczenym Serbam

pscheńcźnu muku

někotrych družinow najlěpschej dobrosczi a po najtunischich płacźisnach.

J. Kögler, pjekarski mischtr
na kamjeńtej haßy.

Cźěsku parnu muku
(Kaiserauszug),
ßuche droždźe

k prjódkstejazym hodam wschědnje cźerstwe,

poruczataj **Ginzel & Ritscher**
na swonknej lawskej haßy cźo. 798,
na wulkej bratowskej haßy cźo. 204.

Jedyn arabiski cźělz

budźe njedźelu 8. decembra popołduju w 2 hodźinomaj w hoscźeńzu w Trjebjenzach wukulany.

K hodownym daram ßo hodźaze

porucza podpißany

pschedeschcźniki (Regenschirme)

ßamßneje fabriki

w najwjetschim **wubjerku** najßprawnischeho **dźeła** a ſ najlěpschich **tkaninow** po najtuniſchich pkaczißnach.
Wſcho **porjedźenje a poczehnjenje** wotnoſchenych pſchedeſchcźnikow ßo börſy a tunjo wobſtara.

M. Schmidt
268 na jerjowej haßy 268.

(Sapoßkane.)

Wopißmo wjazorych ßwójbow.

Stajnje ßo nowe fabrikaty woſjewjuja a ßo ludźom wukhwaluja, kotrež ßo pſchi praktiſkim nakoźenju jako njekmane a niczo njepomhaze pokaſaja. Tajka pak

Glöcknerſka žałba

njeje, pſchetoż hdyž hdy něſchto porucźenje ſaßkuži, dha je to tale; wona je pſchi tajkej tunjej pkaczißnje wěrne žohnowanje ſa boloſtne cźlowjeſtwo. My ßmy ju pſche ſubbybolenje a drjenje, pſche woſabjenje, roskwětatej ruży, ſahorjenje nohow, kurjaze woko a woſabne kule trjebali, a je ßo wona wſchudźe najlěpje wopokaſała. My możemy ju ſ poknym prawom wěrnu dźiwotwornu žałbu mjenowacź, pſchetoż jedyn ßobuſtaw naſcheje ßwójby dyrbjeſche 12 lět koſcźożerja dla kdźo paſcź a wjazy njewjedźeſche, kak na haßach wonhlada. Wſchitko je ßo ſa tón dołhi cźaß wot lěkarjow, kupjelow, žałbow wſcho ſpytało a njeje niczo pomhało. Jako my hiſchcźe ſ

khwalobnje ſnatu Glöcknerſku žałbu*)

ſpytachmy, börſy ſ radoſcźu pytnychmy, ſo ta žałba w krótkim cźaßu 8 dnjow ſahorjenja, boloſcź a ſacźekliſnu pomjeńſchi, nětko po 2 měßazomaj je ßo pokna ſtrowoſcź wróciła a my tu žałbu teho dla kóždemu bědnemu najhorzyſcho porucźamy.

W Draždźanach. **Arndt. Dittrich. Gibe. Böhme.**

*) Sa 2½ nßl. doſtacź w **budyſkomaj hapthkomaj**, kaž ſtež nimale we wſchěch měſtach Horneje a Delneje Łužizy.

Woſjewjenje.

W Budyſchinje na nowych hrjebjach 713.

Wulki ſkład wužitkoweho drjewa

cźeßliſkeho miſchtra

W Budyſchinje na nowych hrjebjach 713.

A. Zimmermanna

porucza ſ tuthym ßwoje derje ſrjadowane twory jako: ſchměrokowe žerdże 1"—6" tołſtoſcze, khójnowe a ſchmrěkowe pfósty, deſki a ſtole wot 1"—4" tołſtoſcze a wſchěch druźinow, wſchelake katy, khójnowe bloki, wotcźeſchlene twarſke drjewa, dubowe, bukowe a brěſowe deſki a pfósty.

Dale ßo **pſchikrycza ſ pappy a drjewocementa** pſchi najſprawniſchim poßkuženju wobſtaraja, a ßo też **tſěſchna pappa, pappowe hoſdże, pappowe lejſty a theer** po jenotliwym pſchedawa.

Skaſanja wužitkowych a twarſkich drjewow wſchěch druźinow ßo kóżdy cźaß horjebjeru a ßo jenoż wubjerna twora wobſtara.

A. Zimmermann, cźeßliſki miſchtr na nowych hrjebjach 713.

Hodowne wupschedawanje

hacz do ßwjedzenja.

Eduard Hartmann

na ſnutſknej lawſkej haßy czo. 121.

Wulke a małe **rósynki, zokor** w kehelach, kaž tez mlěty, běły a žołty, **korjenje** ſprawne a cžiſcże tołczene, **barbu** jenoż najlépſchu, najpodwolniſcho poruczam. Teho runja poruczam ßwój ſkład **khoſeja** a **rajßa** we wulkim wubjerku, **petroleum** a rěpikowe **ßwěczenje** dwójzy raffinirowane, k dobroczíwemu wobkedzbowanju.

J. T. Reimann
ſ napſchecza theatra.

Wulki ſkład

czaßnikow (ſegerjow)

J. G. Schneider

na ſnutskomnej lawſkej haßy czo. 134 pódla tórma.

Ja ßym ßwój ſkład czaßnikow jara bohacze powjetſchił a mam we wſchěch družinach czaßnikow wulki wubjerk, tak ſo mózu kózde požadanje dopjelnicz. Płaczíſny ßu najtuniſche a kóždy czaßnik je najßwěrniſcho wotczehnjeny.

Rukowaze pißmo ßo kóždemu pſchiwda.

☞ Wulki wubjerk prawdźiwych ßlěbornych rjeczaſkow, prawdźiwych talmiſtoczanych a we wóhnju poſtoczanych rjeczaſkow, teho runja ſ rukowanjom a w płaczíſnje najtuniſcho.

☞☞ Tez pſchiſpominam hiſchcze, ſo ßym ßerbſkeje ryczе runje tak mózny, kaž němſkeje.

S poczeſczowanjom

J. G. Schneider,
czaßnikat.

Na žitnej haßy 52. **Na žitnej haßy 52.**

We wulkim wubjerku poruczam k prjódkſtejazym hodam, jako woßebje k daram ßo hodźaze, ſ mojeho ſkłada

hotowe tüfflowe a tricotowe jeczki,
tajke jaquety ſ aſtrachanom a atlaßom wobßadzene,
dżeczaze jeczki a jaquety

we wſchěch wulkoſczach a barbach a po jara ſolidnych płaczíſnach.

Ja proſchu, ßo pſchi potrjebje na mnje dopomnicz.

☞ W mojich khlamach ßo we wſchěm naſtupanju ßerbſki ryczi.

H. Kayſer
firma **J. Hartmann**
w domje knjeſa pſchekupza Noacka.

W nalutowarni a wupożczerni ßo dla wobliczenja danje wot **ſchtwortka,** jako **12. decembra,** hacz ßobu **wutoru** jako **31. decembra** t. l. ſkutkowacz **nje**budże.

Wuplaczenje naliczbowaneje danje ßo wot **2. januara 1873** ſtanje.

W Budyſchinje 4. decembra 1872.

Nalutowarnja a wupożczerńja.
Domſch.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 10. decembra budże ßo na kuhowſkim a khaßowſkim reviru pſches 140 ſtejazych loßow brěſoweho a wolſchoweho drjewa na pſcheßadżowanje pſchedawacz. Kupowarjo njech ßo na pomjenowanym dnju rano w 9 hodżinach na winizy pola Khaßowa ſeńdu.

Wuměnjenja ßo pſcheb ſapoczątkom aukzije k nawjedżenju dadża.

W Khaßowje 30. novembra 1872.

Behrens.

! Hodowne wupſchedawanje !

ßo w J. Soberſkeho tunich khlamach w poprjanzowej haßy jutſje ſapoczńje a porucża wón draſczenja we wulkim wubjerku, kaž tež hiſchcże wſchelake druhe nowe artikle po najtuniſchich płaczińach.

J. Soberſkeho tunje khlamy
w poprjanzowej haßy.

Woſjewjenje.

Czeſczenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcze a woßebje mojim lubym wotkupowarjam ſ tuthym najpodwolniſcho k nawjedżenju dawam, ſo ßym na dżeńßniſchim dnju

na żitnej haßy cżo. 56

jene poboczne draſtowe khlamy wotewrił.

Ja teho dla moje woboje, ſtajnje na najlěpje ſrjadowane khlamy, tak derje te prjedy pomjenowane, kaž tež te na

garbarſkej haßy cżo. 423

pſchi potrjebje

hotoweje mużazeje a hólczazeje draſty

k dobroczjiwemu wobkedżbowanju należnje poruczam.

W Budyſchinje 4. decembra 1872.

S poczeſczowanjom

Jan Haaſa.

Pſcheńczżnu muku 00 Kaiſerauszug
měrzu (hachtel) po 16 nßl.,
pſcheńczżnu muku 0, h. po 15 nßl.,
pſcheńczżnu muku I, h. „ 14 nßl.,
pſcheńczżnu muku II, h. „ 12 nßl.,
ſ cziſteje běleje pſcheńzy w budyſkich Wulkich Młynach mlětu k prjódkſtejazym hodam najpodwolniſcho porucża

A. Krüger
w mukowych khlamach na ſadnej bohatej haßy.

Na knježim dworje w Delnym Wujeſdże ßo ſa młynſke ſóry k nowemu lětu 1873 hiſchcże wotroczkaj ſ dobrymi wopißmami pytataj.

Spornſchk (Mutterkorn)
hiſchcze pſchezo kupuje **hrodowſka haptyka.**

Jaquety a paletoty.

S dobom ja tež mój bohacże wuhotowany ſkład **jaquetow, paletotow, dżěczazych jaquetow** we wſchěch wulkoſczach a barbach wot 1 tl. 7 nßl. najpodwolniſcho porucżam.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger.**

Mężowe khlamy

H. Müller na ſchulerſkej haßy porucża ßwój wulki ſkład ßamodżěłanych mężow.

☞ Tež ßo tam dżělba naſad ſtajenych mężow jara tunjo wupſchedawa.

Sſłyſchny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu ſahoji hłuchoſcj, hdyż pſchinarodżena njeje a wotwobrocża wěſcze wſchitke ſ czeżkim ßłyſchenjom ſjenoczene njeſpodobnoſcze; flacon ſa 18 nßl. ma na pſchedań w Budyſchinje **Heinr. Jul. Linka.**

Porjedżenja cżaßnikow (ſegerjow) kóżdeje drużiny, **hrajathch thſkow** atd. ßo ſpěſchnje a derje pod jenolětnym rukowanju w mojich cżaßnikarſkich klamach wobſtaraja.

Na ſnutskomnej lawſkej haßy cżo. 124 pódla tórma.

J. G. Schneider.

Wowczi miſchtr pytany.

Dla wotemrjecża mojeho wowczerja jeneho woženjeneho wowczeho miſchtra, kiż ma hnydom ſaſtupicz, pod jara ſpodobnymi wuměnjenjemi pytam. Jenoż pilni a naſhonjeni ludżo maja ßo ßami prjódkſtajicz.

Ryczerkubło Kupej 28. novembra 1872.

Jan Mickel.

Mais

(kukuruz)

najlěpſchu tworu, najtuniſcho pſchedawa

W Budyſchinje. **Wollmann & Co.**

Koſaze, kaž tež wſchě druhe ßyre **koże** kupuje po najwyſchich płaczińach

Guſtav Raucka
na garbarſkej haßy cżo. 426.

Bunzle we wſchěch wulkoſczach,
pſchedeſchczniki wot 22½ nßl.
porucża **Richard Rincke**
na ſwonknej lawſkej haßy 819.

Wurjadna hłowna zhromadźizna
towarſtwa
Maćicy Serbskeje
ſrjedu 18. decembra popołdnju w 1 hodźinje w ſali hôtela k winowej kići.

Dżeńſki porjad: Wolba předſydy.

W Budyšinje. **Wubjerk M. S.**

(K temu cżißtu jena pſchiłoha.)

Nakładnik: J. E. Smolef. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Železolijerńja a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje blisko dwórnischcza

porucza knjesam ratarjam swoje zyle wubjerne

ratarske maschiny wschech druzinow

a czini jich wożebje na swoje

młóczate maschiny

s witymi biczemi s kowaneho zelesa kedzbnych.

Tute wumłocza do **czista** sorna se słomy, **bjes** rosbicza sornow, tak so może so zito, s tajkej maschinu wumłoczene, **nanajlepje** k wużyczu nałożicz.

Wopisma:

Sjawuje pschipósnacze. Podpisani kublerjo czuja so nuczeni, knjesomaj Goetjes & Schulze, wobswědzerjomaj zelesolijernje a fabriki ratarskich maschinow w Budyschinje, najwjetsche pschipośnacze dacz sa zitowe, młóczate a swykanjowe maschiny, kotrez su wot njeju kupili. Wożebje su zitomłóczate maschiny s witymi zypami jara praktiszy konstruirowane a młócza wone wschě zita, jako: dzeczel atd. se słomy wożebje czisce, njewobschkodza sorna, tak so smy jenoz zito s maschinu młoczene, wużywali. My możemy teho dla knjesow **Goetjes & Schulze** sa jeju ratarske maschiny najwjetsche pschipósnacze wuprajicz a zadamy tez, so by wonaj tajke nasche pschipósnacze jeju maschinow sa wschěch kublerjow wosjewikoj.

Julius Hoentscher w Klein-Neudorfje p. Grottkau, Carl Müller w Halbendorfje p. Grottkau, Carl Scholz w Tarnau p. Grottkau, G. Sambal w Tharnau p. Grottku atd. atd. atd.

Dalsche referenzy: ryczerkubleŕ O. Höhnel w Ulbersdorfje p. Sebniz, kubleŕ Schreiber Zarkach, ryczerkubleŕ Dilling na Bynjezach, kubleŕ Beer w Sczijezach, ryczerkubleŕ Schmidt nad Hósnizu, kubleŕ Bjebrach w Trjebjeńzach, kubleŕ Fanhauer w Bobolzach, kubleŕ Kober w Hornej Kinje, ryczerkubleŕ Tholuck nad Wyżokej, hosczeńzaŕ Gutscha w Wosporku, J. Lippitsch w Schěrachowje, O. Claus w Dalizach, kubleŕ Guda w Dalizach, J. Seiler w Hornej Borschczi, kubleŕ Schokta w Hruboczizach, kubleŕ Jakub Pjech w Sczijezach, Mikławsch Robel w Cjornezach, kubleŕ Wawrik w Nuknizy, kubleŕ Lorenz w Dalizach, kubleŕ Bebrach w Lejnje, k. Lukas w Khorjezach, ryczerkubleŕski najeńk Gutha w Njeswaczidle, kubleŕ Schlötzer w Rakojdach, ryczerkubko Jamno, kubleŕ Schorsch w Jeńkezach, J. Adler w Radworju, Pětr Kschizank w Budestezach, kubleŕ Zur w Njebjelczizach, kubleŕ Simon w Debszezach.

Knjesomaj maschinyfabrikantomaj **Goetjes & Schulze** w Budyschinje na jeju pożadanje rad wobswědczam, so srěnja młóczata maschina, mi wot njeju twarjena, wschitkim sdobnym pożadanjam dosez czini. Wona **rosdzěla** sorna, słomu a pluwy, kosby **czisce** wumłóczi a sorna **njerani**, je **sylnje** a derje twarjena a ma **lohki** a měrny khód, tak so możu tón fabrikat kóždemu poruczicz

Ryczerkubko Demjany, 20. januara 1869.

Theodor Lantz.

Knjesej maschinyfabrikantaj **Goetjes & Schulze** w Budyschinje staj mi młóczatu maschinu swjedzneje wulkosce natwarikoj, kotraz w nastupanju **lohkeho, měrneho hicza** mojim zadanjam **dospołnje** dosez czini. Ja możu teho dla jeju fabrikat knjesam ratarjam jenoz najlepje poruczicz.

Ryczerkubko Krakezy, 26. junija 1869.

Bruno Menzner.

Ja nizepodpisany s tutym wobswědczam, so staj mi knjesej **Goetjes & Schulze** w Budyschinje młóczatu maschinu natwarikoj, s kotrejz swym w tych tsjoch lětach, hdzez ju trjebach, **hzle spokojeny**, schtoz s tutym po prawdze wobswědczam.

W Běleczezach, 15. junija 1871. **Jan Rěsak.**

S poknej spokojnosczu mózu młóczatu maschinu s göpelom, s fabriki ratarskich maschinow **Goetjes & Schulze** w Budyschinje kupjenu, wschitkim kollegam, kiz chzedza młóczatu maschinu, wschě pożadanja dopjelnjazu měcz, najlepje poruczicz.

W Hornej Kinje, 16. junija 1871.

Handrij Döcka.

Wuczah: Moja parna maschina czeri pódla s gratowym powjasom młóczatu maschinu, wot kk. Goetjes & Schulze twarjena, kotraz w nastupanju lokeho měrneho hicza, czisteho młóczenja a hewak lepscha bycz njemóże atd. atd.

W Huszy. Hrabja **Schall.** E. Ullrich, inspektaŕ.

Wopisмo. Tej s maschinytwarjernje knjesow **Goetjes & Schulze** w Budyschinje nasymu 1870 kupjenej młóczatej maschinje czo. 2 mózu jenoz najlepsche wopisмo dacz, pschetoz pschi czistym młóczenju je wona tez jara twjerda, dokelz pschi posleuim młóczenju pscheńzy twjerdy bróniny hósdz psches nju dzésche, katryz wona na kruchi sbi a jej pak to niczo njeskhodzesche. Tuto wobswědcza

Grottau, 14. februara 1871.

G. Groß, měschczanski starschi.

Oskar Wilisch, czaßnikaŕ w Hodziju,

porucza swój **sklad czaßnikow (segerjow)** a najtunsche **porjedzenje.**

Wulke wupschedawanje

we wschěch tworach mojich khlamow. Płaczisny spodžimnje tunje.

W Budyschinje. Heinrich Preu.

Na žitnej haßy 32. **Julius Hartmann** na mjaßowym torhoschczu 36.

w Budyschinje

poručza we wulkim wubjerku:

klejdowe tkaniny,	mužaze rubischka židžane a wołmjane,
pjelzowe poczehnjenja,	płatowe schnóptuchi módre a běłe,
tkaniny ſa kholowy,	płat běły a módry
barchenty,	drill 6/4, 8/4 a 9/4
tkaniny ſa ßuknje,	poßleschczowe nawobleczenja
lama 5/4—10/4 schěrje,	damasty we wschěch schěrjach
flanell we wschěch barbach	blidne ruby atd.,
wołmjane khownſke rubischka	trjeńscheza,

hotowe lama-koschle,
= lama-jeczki
= barchentowe jeczki a
= džěczaze jeczki

wscho po najtunischich hodownych płaczisnach k dobroczinwemu wobkedžbowanju.

Ssuknowy a bukſkinowy skład

Auguſt Fendler

na kotołnej haßy czisło 115

poručza wulki wubjerk **czornych, módrych, melirowanych, czěmno- a jaßnoſelenych ßuknow, czornych bukſkinow, croiſejow, trikotow a ſatinow, muſtrowanych bukſkinow** we wschěch modernſkich barbach a muſtrach, **lětnich, naſymſkich a ſymſkich tkaninow**, kaž tež wschelake **módre, brune a czorne tkaniny ſa paletoty a nadßuknje** a ßu wschitke twory wot najtunischeje hač do najlěpscheje dobroſcze na ſkkadže. Płaczisny ßu wschomóžno najtunische.

Bremenſki žiwjenje sawěſczazy bank w Bremenje.

Dividenda w lěcze 1872: 40%.

Sawěſczenja wobſtara

Hermann Kunack w Budyschinje.

Wukaſowanje dawa tež

knjes **Jan Grund** w Jeńkezach.

Nakładnik: J. E. Smolek. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 50. — 14. decembra — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych srotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłaća pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecje: Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. Se Ssmoliz. Z Marijneje Hwězdy. Z Worklec. Z Kulowa. Se Žornoßyk. S Delneho Wujesda. S Klukscha. S Nowych Cžichońz. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Ssejmskemu sapoßtanzej knjesej kublerjej Kerkej (Strauchej) w Rodezach.

Dźěłbranje, kotrež je serbski lud wótzneho kraja na Naju stotokwaßnym jubileju wopokasał, kaž tež tón charakteristiski cžestny dar, kiž je deputazia, wot Waß wjedźena, Namaj pschepodała, staj Naju wyßozy swjeßeliłoj a Naju wutrobje derje cžiniłoj. Moj ßo teho dla nuczenaj cžujemoj, sa tole wopokasane dźěłbranje Wam, jako wjedźerjej deputazije, a wschitkim, kotsiž ßo na cžestnym daru wobdźělichu, Naju najwutrobnischi dźak s tutym wuprajicź.

W Draždźanach, 30. novembra 1872. **Jan. Amalia.**

Cžesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze s tutym k nawjedźenju dawam, so budze mój **płatowy a blidowych tkaninow sklad** ßamßneje fabriki na serbskej haßy cžo. 10 prjódkstejazych hodow dla **wot 14. hacž do 24. decembra** wotewrjeny.

Wo dobroczźiwe wobkedźbowanje proßy.

A. Rätza s Wjeleczina.

Konje na pschedań.

Wutoru 17. derembra a ßlědowaze dny steji wulki transport młodych koni w hoscženju we Wujeri (Unwürde) na pschedań **Hircha.**

Parna młóczaza maschina.

sjenoczeństwa w Koblizach a wokolnjescze ßo s tutym k wumłoczenju wschelakich žitow a łuschczišnatych płodow porucza. Wona sa hodźinu 10—12 kop pschenzy wumłócži. W tu khwilu dźěła wona pschi někotrych kublerjach w Porschizach a Konjezach. Schtóž chze ßebi ju skasacź, tón chyk ßo na kublerja Jana Schmolu w Leschawje pola Hodźija wobroczźicź. Tež ma maschinist Petrik poručznosc dalsche skasanja horjebracź.

Serbska protyka na leto 1873

je hotowa

a móże ßo sa 2½ nßl. we wudawarni Serb. Nowinow dostacź.

We wudawarni Serb. Nowinow je sa 2½ nßl. na pschedań:

Tón Knjes a cži Evangelszh w rospróschenju. Prědowanje, na lětnym ßwjeczenju Gustav-Adolfskeho towarstwa ßrjedu 25. septembra 1872 dźerżane wot Dr. phil. **Kalicha,** fararja w Hornym Wujesdże.

Na knježim dworje w Delnym Wujesdże ßo sa młynske fóry k nowemu lětu 1873 hischcze wotroczźkaj s dobrymi wopißmami pytataj.

Bunzle we wschěch wulkosczach, **pschedeschczniki** wot 22½ nßl.

poruża **Richard Rincke**

na swontnej lawskej haßy 819.

W Kortnizy je **khěża** cžo. 14 se 164 prutami dobreho pola a s nowej brózynju na pschedan. Wscho dalsche je pola wobßedźerja tam shonicź.

Sandźenu ßobotu je w butrowej haßy jedyn **ßak** namakany a móże ßo we wudawarni Serb. Nowinow saßo dostacź.

Souche drožźe

wschědnje czerstwe a po kotrychž ßo derje hiba, poruża **J. G. F. Riecksch.**

Jena **pěstonca** móże k nowemu lětu na Židowje cžo. 122 ßłužbu dostacź. **Marx.**

Cžeta!

Krügarjez pschenczna muka je wo prawdźe dobra. Jena hospoſa.

Swětne podawki.

Sakska. W Bergenje pola Falkensteina je wóndano wěsta Sommerez, 15 lět stara a tam žkužaza na srudne waschnje wo žiwjenje pschischka. Wona bě mjenujzy s pschiswolenjom hosposy, pschi kotrejž s dobrej khwatbu žkužesche, wjeczor k jenej snatej holzy schka a bě tam najskerje hacz do 11 hodzinow wostała. Bjes tym bě pak hospodar domoj pschischoł, khěžne durje saukuył a klucz wot nutska w sanku tczazy wostajił, dokelž žebi wuždlesche, so nichtón wjazy wonka njeje. Duž ta dzowka, hdyž potom domoj pschindže, se žwojim kluczom durje wotankuycz njemóżesche a w strachu, so by hewak wonka wostacz dyrbjała, spyta s pinzowej dżéru do domu salětcz. Ale dokelž je ta delka wužscha, hacz horka, dha to njeńdje. Pschi prózowanju, žo wróczicz, wona tczaza wostanje, dokelž žo jej žuknje psches khowu žunu, wona won njemóże a žo skónczinje saduży. Rano w žedmich hodzinach ju morwu wuhladachu a hakle pschipokdnju žo jim radzi, jeje czéło s teje dżéry wudobycz.

W Jasońzy je žo sańdzenu žobotu 7. decembra knjeża wowcza hródz wotpaliła a je žo pschi tym tez wjele dobreho žyna spaliło. Wowzy žo płomjenjam hischcze sahe doscz wutorhnychu.

Wésteho Giebu se Zitawy, kotryž je dla skónzowanja žwojeje żony k žmjerczi wotžudzeny, je kral Jan k czaž-żiwjeńskemu jastwu w khostarni wobhnadził.

Pruży. So chże minister wójny hrabja Roon a tez minister ratarstwa k. Selchow, se žkužby stupicz, je wérno, ale hacz dotal jeju kral hisch-że puschcził njeje.

S pruskim krónprynzom je žo tak porjedziło, so mózesche pscheð nékotrymi dnjami préni krócz wujécz. Wón je žo nétko se žwojej knjeni mandzelskej po Wiesbaden pscheżydlił, so by tam nékotry czaż wostał.

Dokelž je pruski kral tójschto nowych žobustawow prénjeje komory pomjenował, dha je žo wóndano radziło, nowy wokrjeżny porjad, prjedy wot 1. komory sacżiżnjeny, nétko se 114 khożami pschecżiwo 87 khożam pscheczischcżecz. Wón teho dla, jeli jemu hewak niczo préki njepschindże, w žwojim czażu do żiwjenja stupi.

Awstria. Nowe wuherske ministerstwo je postajene. Wone wobsteji s dotalnych ministrow, jenož so je Lonnay s njeho puschczeny a na jeho mésto Szlavy stupił. Sa zyle noweho ministra je hrabja Zichy pomjenowany.

Wuherske khowne mésto Pescht ma tez wjele némskich wobydlerjow, tak so je pjaty dżél mésta némski a teho dla tez na radnej khěži s tamnischimi Némzami némszy ryczachu a jednachu. Ale nétko je wuherski žejm postajił, so ma žo na radnej khěži tez s Némzami madżarszy jednacz, tak so dyrbi žebi tam kóżdy Némz, kiž madżarsku ryczecz njemóże, tołmaczerja (pschekożerja) žobu pschiwjesczcz. — (Dżiwnje, w Budyschinje žu bjes wobydlerjemi tez pjaty dżél Serbja.)

Franzowska. Kommißia, kotrejež wuswolenje žebi Thiers żadasche, je wot franzowskeho žejma wuswolena, ale niż zyle po Thiersowej woli; pschetoż do tuteje kommißije je žo 19 monarchistow a jenoż 11 republikanszy smyślenych wuswoliko, a jenoż tucżi w tu khwilu s Thiersom sprawnje ménja. Duż bé wulka njespokojnosczi na Thiersowej stronje, jako shonichu, kak je wuswolenje wupanyło. Tola sda žo, so chże tale kommißia rosomnje skutkowacz a s Thiersom sa lubo wsacz, kajkiż wón je, a jeje žobustawy chżedża teho dla pschi žwojich wuradżowanjach tez Thiersa pódla mécz a na jeho khóż pożkuchacz. Duż je nadżija, so w Franzowskej mér bjes monarchistami a republikanarjemi wostanje.

Bjes franzowskim a italskim knjeżerstwom s jenej strony a grichiskim knjeżerstwom s druheje strony je swada wudyrita, dokelž béchu nékotsi Franzowsojo a Italijenjo laurionske žlédorne podkopki w Grichiskej wotnajeli a žo pschi tym s grichiskim knjeżerstwom roskorili. A dokelž grichiske knjeżerstwo nochowacz njecha, dha žu žo tucżi Franzowsojo a Italszy polu žwojeju domjazeju knjejstwow na nje wobczeżowali, ale tez na tuteju napominanje grichiske knjeżerstwo pożkuchacz nochże.

Rußowska. W nadżiji na to, so žo nowe srjadowanje ruskeho wójska bórzy stanje, je hižom jara wjele dobrowolnikow (Freiwillige) do wójska stupiko.

W nékotrych nowinach žo pisasche, so je ruske wójsko mésto a kraj Chiwa dobyło. To pak wérno njeje, pschetoż jenoż jene wotdżélenje ruskeho wójska je tam do kraja pschiežahnyło a tajkim wobydlerjam wšy wotpaliło, kiž béchu prjedy do ruskeho kraja panyli, nékotre wšy wurubili a tójschto wobydlerjow jatych do Chiwy žobu wotwjedli.

Ze Serbow.

S Budyschina. Jeju Majestoscżi kral Jan a kralowa Amalia staj wjedżerjej žerbskeje skotokwašneje deputazije, k. Kerkej, pišmo poškakoj, w kotrymż žo Sserbam sa czescz a luboscz, Jimaj pschi Jeju 50létnemu mandżelskemu jubileju wopokasanu, wutrobnje dżakujetaj, prajiży, so je Jeju to wyšozy žwjeżeliko a Jeju wutrobje derje czinilo. Wošebje je žo Jimaj to wulzy spodobało, so žu Jimaj Sserbja tajki charakteristiski czestny dar darili, to réka: dar, kiž žo pschebe wschitkimi psches to wusnamjenja, so pschi wschej wošebnoscżi tez sposnacz dawa, wot koho je daty.

S Budyschina. Pschi žerbskej Bożej žkužbje, kotraż žo 2. njedżelu adventa sa evangelskich Sserbow w kschižnej zyrkwi w Draždżanach wotdżerża, dżerżesche k. diakonus Urban s Klukscha prédowanje a k. farar Imisch

ſ Hodźija dwě ſpowjednej ryczi. Spowjednych ludźi bě 262, w zyłym lěcze pak 1025 wſcho do hromady, po tajkim 177 wjazy dyźli loni.

S Budyſchina. Blížſche poſtedźenja tudomneho pſchißaźneho ſuda ſmeja ſo wot 16. — 19. decembra. Ssudźicź budźe ſo 16. decembra wudowa Heinzowa ſe Zitawy wopaczneje pſchißahi dla, 17. G. A. Birnſtein ſ Eiſenberga też wopaczneje pſchißahi dla; 18., J. Schmelzer ſ Markraciz bicza dla, tak ſo je bity potom wumrjeł; 19., T. A. Grundmann ſ Bretniga ſkónzowanja dla.

S Budyſchina. Sserbſka protyka je ſkónczinje hotowa. Też je to prědowanje, kotrež je hornowujeſdźanſki farař k. Dr. Kalich na maleſchanſkim guſtav-adolfiſkim ſwjedźenju dźerżał, nětko we wudawarni Serb. Nowinow k doſtaczu.

S Budyſchina. Narodny dźeń krala Jana je ſo ſańdźenu ſtrjedu 12. decembra po wſchěm kraju a to woſobje w měſtach ſwjedźeńſzy wobeſchoł. W Budyſchinje bě rano reveilla wojerſkeje hudźby, dopołdnja ſo w ſchulach na tón dźeń ſpominaſche a wječor wojerſka hudźba też ſaſo hrajeſche.

Se Smoliz. Sańdźenu póndźelu je cźeſła Pietſchmann ſ Pſowjow pſchi twarbje dźěkarſkeho domu ſ wyſokoſcze dele panył a ſo pſchi tym cźeżko wobſchkodźił. Wón je hižom 61 lět ſtary.

Z klóſchtra Marijneje Hwězdy. Pſched woſebitej, wot miniſterſtwa zjawneho wucźeńſtwa wotpóſłanej kommiſſiju, wotpokózi pjecź knježnow klóſchtra khwalobnje ſwoje pruhowanja za ludowe ſchule. Scheſtej knježnje, kiž chcyſche pruhowanjo cźinicź, bu to ſpuſchczene, dokelž jeje atteſty, kiž bě pſchi wobſtatym pruhowanju w Cźeſkej doſtała, ſo za doſahace dźerżachu. Dwě z tutych knježnow běſchtej za kmanej ſpóznatej, na wyſchich holczich ſchulach, kajkaž je w klóſchtyrſkim inſtitucze, hako wucźerce pſchednoſchowacź. Kath. P.

Z Worklec. Schtwórtk 28. novembra bě za naſchu wjes a cyłu wokolnoſcź wjeſoły ſwjedźeń. Młodaj mandźelſkaj, knjez hrabia Franc Stolberg nad Worklecami a Jaſeńcu a jeho knjeni mandźelſka, Marija Madlena rodź. hrabina Hoensbroech, buſchtaj pſchi ſwojim nutsczehnjenju ſwjatoczinje witanaj. Pyſchmy cźah, wokoło pokſta muſkich z Worklec, Smjeczkec, Wudworja, Hórkow, Jaſeńcy, Hranicy, Serbſkich Pazlic na rjanych konjach pod wjedźenjom k. ſchofarja Wornacza powita jeju na mjezach něhduſcheho worklecźanſkeho knježeho poddanſtwa a jěchaſche potom pſched nimaj k Worklecam. Pſchede wſu pſchepodawachu ſerbſke druſki wěncy a bukety, a potom bě też ſchulſka młodźina ſtajena, kotrejež wucźerka k. Jurk powitanſku ryczi dźerżeſche. Na dworje ſamym hoſtdowachu jimaj hrabinſcy zaſtojnicy. Hewak z wokolnoſcze zhromadźeny lud ſpěwaſche pozdźiſcho khěrluſch k powitanju.

Z Kulowa. Swěrny dźěkacźeŕ w Bożej winicy je 18. novembra z toho ſwěta ſo minył: knjez Mikkawſch Cźórlich, wucźeŕ w Sulſchecach ſwojeje ſtaroby 62 lět a 22 dnjów. Wón je 1838 do ſchulſkeje ſłużby ſtupił a je ju 34 lět z wulkim žohnowanjom zaſtał. K. P.

Se Žornoſyk. Jeho Majeſtoſcź kral Jan je tudomnymaj Bódlinkez mandźelſkimaj, kiž ſtaj ſwój ſłoty kwaß hižom pſched 8 lětami měkoj, ſe ſwojeho ſłotokwaßneho wotkaſanja 10 toleŕ ſpożcźił.

S Delneho Wujeſda. Jako rědku pokaſku lětuſcheho mikeho mjedra dowolamy ſebi na to ſpomnicź, ſo je w ſahrodźe tudomneho hoſcźeńzarja k. Gutty jena jabłuczina, na kotrejż bě wjele jabłukow, w měßazu ſeptembra lětßa druhi krócź wukcźěła a ſo je nětko ſ nowa pokna jabłukow, kiž ßu něhdźe tak wulke, tak lěſchne worjechi.

S Klukſcha. So jedyn lětßa w póſdnej naſymje doſcź kwětkow ſ nowa kcźěcź widźi a ſo w ſahrodach hiſcheze truſkalzy frawja, teho ßmy w tu khwilu tak ſwucźeni, ſo ßo nad tym wjazy njedźiwamy. Ale ſo na polu tudomneho ſahrodnika Kſchidarja rožka kcźěje, to je wěſcze doſcź ſpodźiwne, a ßmy teho dla do wudawarnje Serb. Nowinow jědyn tajki kcźějazy kłóſk poßłali.

S Nowych Cźichońz. Wóndano běſche ßo tudomnych měſcherjez 81ětny hólcźez na pucźu ſ Budyſchina pſchi cźmicźzy někak ſaběżał, tak ſo bě na Židowje na wopaczny dróhn trjechił. Wón je po njej dale ſchoł, hacź bě ßo bliſko Panczicz k jenemu fórmanej pſchiwdał, kiž bě ßo po nim horje brał, tak ſo bu wón k ßwojimaj ſtarſchimaj, kiž běſchtaj jeho dla we wulkej ſtaroſczi byłoj a jeho na wſchě waſchnje pytałoj, po někotrych dnjach ſaſo wroczeny.

Přilopk.

* S Oelsnitza (w ſakſkim Voigtlandźe) piſaja, ſo ßu njedaloko wot tam 15. novembra ſłotokupza Hertela ſ Arnsgrüna ſe ßněhom ſawěteho a ſmjerſnjeneho namakkli.

* Sakſki kral je wóndano ruſkemu khěżorej ſchěſcź ßylnych dźiwich ranzow ſ Moritzburga jako dar poßłał.

* W Noßenje je ßo 20. novembra rano maſchinowe twarjenje a papjerowy ſkład tamniſcheho Huntemüllerez papjernika wotpalił.

* S Broklyna piſaja, ſo je ßo tam 18. novembra jedyn magazin wotpalił a ſo je ßo w nim ſa 800,000 dollarow žita ſpaliło.

* W Friedlandźe w Cźechach bě wóndano woheń wudyrił a ßo knježi fórbark wotpali. Wobßedźeŕ tehoßameho, hrabja Clam-Gallas, je pak ſa wopokaſanu pomoz tamniſchim fabrikſkim haſcherjam 100 ſchěßnakow a 3 tuny piwa darił, měſchczańſkim haſcherjam 100 ſchěßnakow a 5 tunow piwa a jich kommandantej ſłoty cźaßnik. Buram, kiž běchu jemu twarſku potrjebu darmo woſyli, wuhotowa wón pyſchnu hoſcźinu.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Pschelcze ßu druhdy tola mudre a to druhim k mjersanju. To ßym ja wóndanjo nashonił.

Mots Tunka. Ale hdźe dha to?

H. D. Nó w Lameschezach. Tam mjenujzy jedyn wjeczor nimo jeneje pschasy dźěch, hdźež ßo pschelcze jara ßmějachu.

M. T. A czeho dla to?

H. D. Wone powjedachu, so staj dwaj hólzaj s palenzom na pschasu pschischłoj, so pak žana holza njeje s nimaj picz chzyła, ale je kóžda pytała, kak by jeju wotbyła; schtož je ßo jim tež s lesczu radźiło.

M. T. Kak dha to?

H. D. Hlaj, wone jimaj prajachu, so byschtaj won wjelka honicz schłoj a jako běschtaj s khěže stupiłoj, dha holzy durje saßunychu a jeju wjazy nuts njepuschczichu.

M. T. Dha móžeschtaj taj holzaj potom palenz ßamaj wupicz.

H. D. Hm haj! Wonaj wschak jón sapłaczikoj njeběschtaj, ale běschtaj módru falu sa njón sastajiłoj.

M. T. Aw jaw jaw tola!

Pomoz pschi sastarjenej wicźi.

Jara czesczeny knjes Höhenberger!

S tutym mój najwutrobnischi dźak sa **tannin-terpentin**, mi poßłany, ja móžu Wam, mój knježe, k najwjetschemu wjeßelu ßobudźělicz, so ßu ßo **po wutrjebanju 1. blesche** moje **žałoßne bolosczе a saczeklisna snamjenicze polěpschiłe, ja ßym s wjeßołosczu płakał.** Khoroscz je pak hižom jara stara a w shibadłach ßu małe ßuczki, kiž mi pschi kóždym hibnjenju wjele bolenja sczinja; dokelž czuju, so móže ßo mi s tym pomhacz, hischcze wo 1 bleschu najpodwolnischo proschu. S najwjetschim poczesczowanjom porucza ßo Wam dźakowna

Bischdorf p. Hale, 7. junija 1872. wudowa **Hahnowa.**

W bleschach po 1 tl. a po 12½ nßl. je wón na pschedań w Budyschinje w **hrodowskej haptyzy.**

Symske nadwoblekarje (Ueberzieher)

we wulkim wubjerku, derje a dospołnje shotowane, porucza

Adolf Weiß

s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Cžěſku parnu muku

(Kaiserauszug),

ſuche droždże

k prjódkſtejazym hodam wſchědnje cžerſtwe,

poruczataj **Ginzel & Ritscher**

na ſwonknej lawſkej haßy cžo. 798,
na wulkej bratowſkej haßy cžo. 204.

A. Schulz

cžaßnikaŕ na žitnych wikach
ſ napſchecža ßynoweho pſchedawanja

porucža ßwój wulki wubjerk wſchelakich cžaßnikow (ſegerjow) po najtuniſchich płacžiſnach a ſ rukowanjom. S dobom ßo na to kedžbne cžini, ſo wón cžaßniki ßam porjedža a ſo móže ßo teho dla kóždy na jeho dźěło ſpuſchczecź.

Drjewowa aukzia.

Póndźelu 16. decembra t. l. budże ßo na klukſchanſkej holi khojnowe wyßoke drjewo, ſa lěto 1873 puſchczomne, ſ wjetſcha klozy a twarſke ſchtomy po ſtejazych loßach pod wuměnjenjemi, w termiji woſſjewjomnymi, ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź. Shromadźiſna dopołdnja w 10 hodźinach pſchi budyſko-mužakowſkim ſchußeju ſa mostami niže Lěſkeje.

Lichańſki hajniſki dom 7. decembra 1872.

Börnerſke hajniſke ſarjaduiſtwo.
W. Hammer.

Najlěpſchu parnu muku,

pſcheńcžnu muku 00,

dobru wotležanu tworu, hachtel po 14 nßl. porucža

pjekaŕ **Stöbe**
na garbarſkej haßy 433.

Otto Leonhardt

ryčžnik a notaŕ

w Budyſchinje na mjaßowym torhoſchču cžo. 150 porucža ßo cžeſcženym Serbam k wobſtaranju wſchěch prawniſnich a notariatſkich dźěłow, najßwědomniſche a najpſcheczelniſche poßkuženje lubjo.

Bukecžanſke

rataršķe tovarſtwo

póndźelu 16. decembra popołdnju w 3 hodźinach.

Rosprawa wubjerka wo wotkubkanju howjaſeho ſkotu.

Hoſczo ßu witani. **Pſchedsyda.**

Drjewowa aukzia.

Lětuſche ßuſchizy na tudomnych knježich revirach, bjes kotrymiž je tójſchto wužitkoweho drjewa, budźa ßo na ßlědowazych dnjach rano wot 9 hodźinow na pſcheßadźowanje pſchedawacź:

ßrjedu 18. decembra t. l.

na jeńſcheczańſkim reviru. Sapoczatk pſchi běłych ładach;

ſchtwórtk 19. decembra t. l.

na wumjenzach a na trupinjańſkim reviru. Sapoczatk na wumjeńzach, pokraczowanje w cžornych wolſchach;

pjatk 20. decembra t. l.

na jitkowſkim a koßlowſkim reviru. Sapoczatk na wopuſchi pola Jitka.

W Rakezach, 12. decembra 1872.

M. Pelz,
wyſchſchi hajnik.

! Hodowne wupſchedawanje !

w **Soberſkeho** tunich klamach w poprjanzowej haßy je ßo ſapoczało a porucža wón **draſczenja**, rubiſchka, ripſy, lüſtry, alpaka, kattuny, moir wſchěch barbow atd. wſcho po ſporžiwnje tunich płacžiſnach.

J. Soberſki, na poprjanzowej haßy.

Sswinjaze pleza

kupuje po najwróżſchej płacžiſnje

J. Wannack
na ſchulerſkej haßy.

Ssuche droždże,

wſchědnje cžerſtwe a po kotrychž ßo derje hiba, poruczeja

Hermann Kunack,
Moritz Mörba,
J. C. Ueimann.

Sporuſchk

kupuje po kóždej dźělbje

Franz Strauch,
haptykar na kotolnej haßy cžo. 116.

Zokor a roſynki

najlěpſcheje dooroſcze porucža po najtuniſchich płacžiſnach

Herrmann Kunack
na bohatej haßy pódla póſta.

Wodowy mkyn w Rodezach pola Bukez budże ßo 16. decembra ſe ſahrodu, kukami a poleni pſchenajecź. Na wotnajecze ſmyßleni njech na ſpomnjenym dnju dopołdnja w 10 hodźinach do mkyna pſchińdu.

G. Kalka w Rodezach.

Schtwórtk 5. decembra je jena konjaza deka wot Budyſchina hacž do Pſchiwcžiz ſhubjena. Namakaŕ cžyſk ju ſa pſchiſprawne myto w Hennigez korcžmje w Pſchiwcžizach wotedacź.

Jako bohdże a kmanje bydlenje dary podkrja

pschedeschčznikowa fabrika na rózku Hauenjtejnskeje a hutroweje haßy

B. A. Schulze

swój sklad **pschedeschčznikow a klónčznikow** wschěch druzinow se zidy, zanella, alpacca a njepuschčateho kópera.

Pschi zyle sprawnej a trajnje dźěłanej tworje **fabrika** zadam'ja, kaž tež pschi wschěch porjedźenjach a nowopocjehnjenjach **najtunischu pkaczinu**, tak so wěsče kózdy moje khlamy spokojeny wopuschčzi.

Budyska
filiala hornoluzisteho banka w Zitawje.

S tutym k nawjedźenju dawamy, so my sa pjenjesy, kiž so pola naß k sadanjenju sapokoja,

pschi schěsczmězaczným wupowjedźenju . . . . . 4½ %,
pschi tsimězaczným wupowjedźenju . . . . . 4 %,
pschi jenomězaczným wupowjedźenju . . . . . 3½ %,
pschi nasadpkaczenju s krótschim, znadź wschědnym wupowjednym czaßom . 3 %

danje dawamy.

W Budyschinje, w decembru 1872.

Filiala hornoluzisteho banka w Zitawje.

---

86 na bohatej haßy 86. **Wulke wupschedawanje.** 86 na bohatej haßy 68.

So bych swój sklad **wolmjanych a bawmjanych schtrympatskich tworow**, kaž tež **fantaste-artiklow** wurumowak, ja te zame nětko po spodźiwnje tunich ale twjerdych pkaczisnach pschedawam. — Ja poruczam woßebje wschě druzinu schawlow, ff. wolmjane a polwolmjane spódne jeczki a kholowy, wolmjane jaki a schtrympy, duschohrějki a lazy, podschite jeczki a kholowy, schtrympy, wolmu a bawmu k schtrykowanju, schlipsy atd. atd.

86 na bohatej haßy. **Bruno Deutter.** 86 na bohatej haßy.

Mězowe khlamy

H. Müller na schulerskej haßy poruca swój wulki sklad zamodźěłanych mězow.

☞ Tež so tam dźěłba nasad stajenych mězow jara tunjo wupschedawa.

Wosjewjenje.

Czesczenym Serbam Budyschina a wokolnosczu a woßebje mojim lubym wotkupowarjam s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so zym na dzensnischim dnju

na zitnej haßy czo. 56

jene poboczne drastowe khlamy wotewrik.

Ja teho dla moje woboje, stajnje na najlěpje srjadowane khlamy, tak derje te prjedy pomjenowane, kaž tež te na

garbarskej haßy czo. 423

pschi potrjebje

hotowoje mužazeje a hólczazeje drasty

k dobroczinwemu wobkedźbowanju naležnje poruczam.

W Budyschinje 4. decembra 1872.

S poczesczowanjom

Jan Haasa.

Porjedźenja ezaßnikow (segerjow) kózdeje druziny **hrajatych tykow** atd. so spěschnje a derje pod jenolětnym rukowanju w mojich czaßnikarskich klamach wobstaraja.

Na snutskomnej lawskej haßy czo. 134 pódla tórma.

J. G. Schneider.

Sstyschny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu sahoji khchosczj, hdyž pschinarodźena njeje a wotwobroca wěsče wschitke s czežkim sstyschenjom sjenoczene njesjodobnosczje; **flacon** sa 18 ngl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Linka.**

Jaquety a paletoty.

S dobom ja tež mój bohacze wuhotowany sklad **jaquetow, paletotow, dźěczazych jaquetow** we wschěch wulkosczach a barbach wot 1 tl. 7 ngl. najpodwolnischo poruczam.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger.**

---

2 konjazaj wotroczkaj, kiž dyrbitaj dobraj rólnikaj byczj, so hischcze k nowemu létu na knjezim dworje w **Brěsynje** pola Hurziny pschistajitaj. Sda 40 tl. Tež **mójetaj** tam hischcze 2 **wolazaj** wotroczkaj sastupicj, sda 24 tl.

K hodownym daram ßo hodźaze

porucza podpißany

pschedeschczniki (Regenschirme)

ßamßneje fabriki

w najwjetschim wubjerku najsprawnischeho dźěła a s najlěpschich tkaninow po najtunischich płaczisnach.
Wscho porjedźenje a poczehnjenje wotnoschenych pschedeschcznikow ßo bórsy a tunjo wostara.

M. Schmidt

268 na jerjowej haßy 268.

Na žitnej haßy 52. **Na žitnej haßy 52.**

We wulkim wubjerku poruczam k prjódkstejazym hodam, jako woßebje k daram ßo hodźaze, s mojeho składa

hotowe tüfflowe a tricotowe jeczki,

tajke jaquety s astrachanom a atlaßom wobßadźene,

dźěczaze jeczki a jaquety

we wschěch wulkosczach a barbach a po jara solidnych płaczisnach.

Ja proschu, ßo pschi potrjebje na mnje dopomnicz.

☞ W mojich khlamach ßo we wschěm nastupanju ßerbski rycži.

H. Kayser
firma **J. Hartmann**
w domje knjesa pschekupza Noacka.

Dr. med. Hoffmannowy

běły

selowy bróstsyrop

w ßwojej doscz snatej wubjernej woßebnosczi jako hojazy ßrědk psche **sahorjene krka**, psche **dybawoscz, sažwanje, schijnu brunawu, katarrhy a torhazy kaschel.**

W bleschach po 1 tl., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón stajnje prawdźiwy na pschedań:

w **Budyschinje** knjes Rudolph Hölzer; w **Seifhennersdorfje** knjes Ernst Donath; w **Schěrachowje** knjes Ferd. Pech; w **Neugersdorfje** knjes Raimund Herbrich; w **Ebersbachu** knjes August Ernst; w **Klukschu** knjes Ernst Postel; w **Nowosalzu** knjes Rich. Bamberg; w **Kamjeńzu** knjes Hermann Kästner; w **Eybawje** knjes J. G. Müller; w **Biskopizach** knjes Beruh. Kunza; w **Žitawje** knjes Ferd. Müller jun.; w **Ledźborzach** knjes E. Jordan; w **Ostritzu** privil. haptyka.

Wowczi mischtr pytany.

Dla wotemrjecza mojeho wowczerja jeneho woženjeneho wowczeho mischtra, kiž ma hnydom sastupicz, pod jara spodobnymi wuměnjenjemi pytam. Jenož pilni a nashonjeni ludźo maja ßo ßami prjódkstajicz.

Ryczerkubło Kupej 28. novembra 1872.

Jan Mickel.

Attest.

Wjele lět mějach hłuboke dźěry w rukomaj a nohomaj, kotrež běchu wot wosabjecza nastałe a mje k dźěłu zyle njetmaneho cžinjachu. Wscho možno běch nałožił, ale niczo njepomhaiche. Skónczńje ßo mi wumóženje s mojeho dokholětneho hubjenstwa dosta a to psches tu tak ßławnje snatu **Glöcknersku czehnitu a hojazu žałbu.***)

Kraft w Braunsdorfje.

*) Sa 2½ nßl. dostacz w hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Nowe włóske worjechi,

czerstwu rjanu tworu, pschedawa po centnarjach kaž tež po kopach najtunischo.

J. T. Reimann
s napschecza theatra.

Cigarry

snateje dobroscze a derje wotležane, w elegantnych kaschczikach, porucza

J. T. Reimann
s napschecza theatra

Wjchowane

dicimalne mostowahi,

teho runja **taflowahi, měry** sa žito, wuhlo atd., **židkostne wahi** s blacha, zyna, kopora a moßasa porucza po najtunischich płaczisnach

W Budyschinje.

Jul. Rob. Richter,
na schulersj kehaßy 5.

Najwěsčziſchi žrědk pſche hróſtbolenje.

Po naſhonjenjach, wote mnje žameho, kaž tež wot drubich ludži ſčinjenych, kiž žu **G. A. W. Mayerowy hroſtſyrop ſ Wrotžkawja** trjebali, je wón **wubjerny** žrědk pſchi akutnych a ſaſtarjenych katarrhaliſkich **hroſtſažwaſujach**, kaž tež pſchi drubich wobčežnoſčach w pluzach a pſchi aſthmatiſkich njeſpodobnoſčach, kaž tež pſchi krótkim dychu a hróſtowych widliſchčežach; ja mózu teho dla tutón žrědk wſchěm, na tajke wobčežnoſče čerpjazym čłowjekam poručič.

Ohrdruff p. Gotha.

Dr. Krügelſtein,
medicinalſki radžičel a wokrjesny lěkař.

Jenož prawdžiwy maja jón w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Lincke w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
H. Kinne, haptykař w Hernhučze,
Joſ. Föhmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Geriſcher** w Oſtritzu,
Schotte we Wotrowje a
Lehmann w Budeſtezach.
haptykař Dr. **Hultzſch** w Nakezach.

Khoremu pomoz!

Pſches moje **farbowanje pſche brunawu** (Bräune-Einreibung) žo lětnje tyſažy čłowjekow pſchi žiwjenju ſdžerža. Kóžda ſtaroſčiwa mač žebi je džeržeć k ſakitanju pſche wſchě **ſchijubolenje, kaſchel, brunawu a ſubbolenje.** Moja **pſchětłaza žiwjenſka eſenza** (Verdauungs-Lebens-Eſſenz) ſahoji najčežiſche jokkowe čerpjenja, delnoživotne wočežnoſče, hłowubolenje, njeappetitnoſč atd.

Dr. Retſch w Draždžanach.

K doſtaču pola **Heinr. Jul. Lincke** w Budyſchinje.

Pſcheńčžnu muku 00 Kaiſerauszug

měrzu (hachtel) po 16 nßl.,
pſcheńčžnu muku 0, h. po 15 nßl.,
pſcheńčžnu muku I, h. „ 14 nßl.,
pſcheńčžnu muku II, h. „ 12 nßl.,

ſ čiſteje běleje pſcheńzy w budyſkich Wulkich Młynach mlětu k prjódkſtejazym hodam najpodwolniſcho porucza

A. Krüger
w mukowych khlamach na ſadnej bohatej haßy.

Jena čiſta ſprawna holza, kotraž wſcho domjaze dźěło wobſtara, móže pola podpißanebo **huydom** žkužbu doſtač.

E. Siebenhüner, barbař.

Wurjadna hłowna zhromadźizna
towarſtwa
Maćicy Serbskeje
ſrjedu 18. decembra popołdnju w 1 hodźinje **w** ſali hôtela k winowej kići.

Dźeńſki porjad: Wolba předsydy.

W Budyšinje. **Wubjerk M. S.**

Pſchedawanje
žukna a bukſkina.

S tutym poručam žwój wulki wubjerk čežkich **žuknow, kaž tež čzorne-brune-módre melirowane, ſchěre-ſelene-čzorne melirowane** a ¹⁰/₄ ſchěroke, wot 20 nßl. hač 2 tl., **kaž tež trikoty, croiſé, ſartin, köper, bukſkin a doubel** po jara tunich płaćiſnach, wſcho prawdžiwe ſe žameje wołmy. Tež mam **aſtrika** čzorne, brune a módre na pſchedań, wot 20 nßl. hač 2 tl.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger**
na žitnej haßy w domje k. knihiwjazarja Weiſera.

Na firmu kedžbowač!

Woſſewjenje.

Najlěpſchi tokčeny **ſafran** k barbjenju tykanzow,
najlěpſchi **korjeńſki wolij** (Gewürzöl) bleſchku po 2½ nßl.,
najlěpſchi **citronowy wolij**,
äther ſe ſchmrěkoweje jehliny pſche rheumatismus, bleſcha po 3 nßl.,
tanninowe, ſelowe, ſchwablowe, kokmaſowe a glycerinowe mydło
najpodwolniſcho porucza

hrodowſka haptyka.

K prjódkſtejazym hodam poručam čeſčenym Serbam
pſcheńčžnu muku
něk otrych družinow w najlěpſchej dobroſči a po najtuniſchich płaćiſnach.

J. Kögler, pjekarſki miſchtr
na kamjentej haßy.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
7. decembra 1872.

Dowoz: 5594 měchow.	Płaćizna w přerěžku											
	na wikach,						na bursy,					
	niższa.			wyšša.			najniža.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pſcheńza 50 kilogr.	4	11	—	4	27	—	4	14	—	4	27	—
Rožka „ „	3	2	—	3	7	5	3	5	—	3	7	5
Jeczmjeń „ „	2	21	5	2	25	5	2	25	—	2	27	—
Wowß „ „	2	—	—	2	3	—	2	—	—	2	3	—
Hróch „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły „ „	4	28	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka „	6	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 „	—	26	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna „	1	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—

(K temu čiſtu jena pſchiłoha.)

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Pschiłoha k čžo. 50 Serbs. Nowinow.

Na žitnej haßy 32. **Julius Hartmann** na mjaßowym torhoschčži 36.

w Budyschinje

poručža we wulkim wubjerku:

klejdowe tkaniny,
pjelzowe poćehnjenja,
tkaniny ša kholowy,
barchenty,
tkaniny ša ßuknje,
lama 5/4—10/4 schěrje,
flanell we wschěch barbach
wolmjane hlownske rubischka
mužaze rubischka židžane a wolmjane,
płatowe schńóptuchi módre a běle,
płat běły a módry
drill 6/4, 8/4 a 9/4
poßleschčzowe nawobleczenja
damasty we wschěch schěrjach
blidne ruby atd.,
trjeńschcža,

hotowe lama-koschle,
" lama-jeczki
" barchentowe jeczki a
" dźěčzaze jeczki

wscho po najtunischich hodownych płaczisnach k dobroczinwemu wobkedźbowanju.

Ssuknowy a bukskinowy skład

August Fendler

na kotołnej haßy čisło 115

poručza wulki wubjerk **čzornych, módrych, melirowanych, čzěmno- a jaßnoselenych ßuknow, čzornych bukskincw, croiſejow, trikotow a ſatinow, muſtrowanych bukskinow** we wschěch modernskich barbach a muſtrach, **lětnich, naſymskich a ſymskich tkaninow**, kaž tež wschelake **módre, brune a čzorne tkaniny ſa paletoty a nadßuknje** a ßu wschitke twory wot najtunischeje hač do najlěpscheje dobroscze na skkadže. Płaczisny ßu wschomóžno najtunische.

Oskar Wilisch, čzaßnikař w Hodžiju,

poručza ßwój **skład čzaßnikow (ſegerjow)** a najtunſche **porjedženje.**

Hodowne wupschedawanje

hač do ßwjedženja.

Eduard Hartmann

na ſnutsknej lawskej haßy čžo. 121.

Wulke a małe **rósynki, zokor** w kehelach, kaž tež mlěty, běły a žołty, **korjenje** sprawne a čzisče tołczene, **barbu** jenož najlěpschu, najpodwolnischo poručam. Teho runja poručam ßwój skład **khoſeja** a **rajßa** we wulkim wubjerku, **petroleum** a rěpikowe **ßwěčzenje** dwójzy raffinirowane, k dobroczinwemu wobkedźbowanju.

J. T. Reimann
ſ napschecža theatra.

Wulki skład
cžaßnikow (segerjow)
J. G. Schneider
na snutskomnej lawskej baßy cžo. 134 pódla tórma.

Ja ßym ßwój skład cžaßnikow jara bohacže powjetschił a mam we wschěch družinach cžaßnikow wulki wubjerk, tak so mózu kózde požadanje dopjelnicz. Płaczišny ßu najtunische a kózdy cžaßnik je najßwěrnischo wotcžehnjeny.

Rukowaze pißmo ßo kózdemu pschiwda.

☞ Wulki wubjerk prawdźiwych ßlěborných rjecžaskow, prawdźiwych talmistoczanych a we wóbnju postoczanych rjecžaskow, teho runja s rukowanjom a w płaczišnje najtunischo.

☞☞ Tež pschispominam hischcže, so ßym ßerbskeje rycže runje tak mózny, kaž němskeje.

S poczeschczowanjom

J. G. Schneider,
cžaßnikař.

K prjódkstejazym hodam
poruczam najpodwolnischo czeschczenym Serbam ßwój derje wuhotowany

☞ skład cžaßnikow (segerjow) ☜

a mam s nowa na pschedań rjane ßlěborne cylindorowe a ankrowe cžaßniki po spodźiwnje tunich płaczišnach.
Dale ßo w mojich klamach porjedźenja derje, spěschnje a tunjo wobstaraja.
S poczeschczowanjom

Carl Sölwander
na mjaßowym torhoschczu cžo. 40.

Wosjewjenje.

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Wulki skład wužitkoweho drjewa

czěßliskeho mischtra

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

A. Zimmermanna

poruczа s tuthym ßwoje derje srjadowane twory jako: schměrokowe žerdże 1"—6" tołstoscze, khójnowe a schmrěkowe pfósty, deski a stole wot 1"—4" tołstoscze a wschěch družinow, wschelake katy, khójnowe bloki, wotczěschlene twarske drjewa, dubowe, bukowe a brěsowe deski a pfósty.

Dale ßo pschikrycža s pappy a drjewocementa pschi najsprawnischim poßkuženju wobstaraja, a ßo tež tšěschna pappa, pappowe hosdże, pappowe lejsty a theer po jenotliwym pschedawa.

Skasanja wužitkowych a twarskich drjewow wschěch družinow ßo kózdy cžaß horjebjeru a ßo jenož wubjerna twora wobstara.

A. Zimmermann, czěßliski mischtr
na nowych hrjebjach 713.

Nakładnik: J. E. Smolerf. Ciščo L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 51. — 21. decembra. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Spěwy. — Se sakskeho ßejma. — Swětne podawki. — Dopis z Lipska. — Se Serbow: S Budyschina. S Bukez. S Jeńkez. S Ssmochczizy. — Hanß Deplaa Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Hodowny spěw.

Kajkich serjow kraßne ranje
Dzenßa semju postrowja?
Kajkich ßkonzow bkyskotanje?
Ssyka jaßna njebjeska
Pastyrjam ßo pschibliża;
Jandżel spěwa powitanje:
Njebojcze ßo, wjeßele
Wam ßo wulke dostanje!

Khrystuß, knjes, je narodżeny
Dżenß we męscze Davita!
Sbóżnik, ßwětej wuswoleny,
W pjeluschkach tam pschebywa;
Żłob je jeho kolebka,
Knjes je wotroczk poniżeny.
Khwalcze dźěczo njebjeske
Wyßozy do wěczności!

Ach, schto tebi pschinjeßemy,
Knjeże teje kraßnoscze?
Wutrobu czi woprujemy,
Nascha luboscz njehaßnje.
Khěrlusche, czi ßwjeczene,
K twojej cześcži sanjeßemy.
Knjeże, njech ßmy na semi,
Twoji też we wěczności!

Hk.

Se sakskeho ßejma.

Po wujednanju noweho schulskeho sakona se strony prěnjeje komory bu wón w sańdżenych dnjach wot druheje komory k druhemu rasej do wuradżowanja wsaty, dokelż bě prěnja wschelake pscheměnjenja w tym scżiniła, schtoż bě druha prjedy sa dobre spósnała. A hacż runje ßo 2. komora nětko jara po 1. skożowasche, dha tola w dwěmaj najwoßebnischimaj paragrafomaj s wulkej wjetschinu hłoßow pschi ßwojim prěnim wobsanknjenju stejo wosta: mjenujzy so ma patronatske prawo na schulsku gmejnu pschenczi a so ma schula krajne wustawjenje bycz. Prěnja komora pak chze, so by dotalne patronatske prawo wostało a so by schula k zyrkwi ßłuschała — a wona pschi tutym sakonu też se wschej twjerdoscżu dżerżi. Duż je měnjenje rosschěrjene, so tajke njejednoty dla nowy schulski sakon do żiwjenja njestupi.

Ale wot druhich ßo saßo s wěstoscżu powjeda, so ßo wobej komorje pschi skónczinym jednanju na to waschnje sjednatej, so prěnja komora wot dotalneho patronatstwa, druha komora pak wot požadanja puschczi, so by schula krajne wustajenje była. Stanje ßo poßleńsche, dha schula dale pschi zyrkwi wostanje a njetrjeba ßo po tajkim nichtón w nabóżnistkim a zyrkwinstkim nastupanju wo nju bojecz. — Schtoż pak wschelake swonkowne sarjadowanje a potom też wobkedżbowanje schule ßameje nastupa, dha schulske prjódkstejerstwo po nowym sakonu wjele wjetschu móz dostanje, hacż ju zyrkwinske prjódkstejerstwo ma.

H. Kerk (Strauch).

Aukzia.

Tsecżi dżeń hodow jako 27. decembra dopołdnja wot 10 hodżinow budża ßo w hoscżeńzu w Delnej Hórzy dwaj hospodarskaj wosaj, jedyn rólwós, por płuhow, por krymarskich brónow, jena żitoczjiscżaza maschina, někotre sofa, koża, blida, stólzy, schpihele, por kosow a wschelake hospodarske wězy na pscheßadżowanje pschedawacz.

T. Lehmann, rěsnik.

Nowe jereje

1 kopu sa 15 nßl.,
4 schtuk sa 1 nßl.

ma saßo na pschedań

Hermann Kunack podła pósta.

Druhi dżeń hodow
reje w Ssowrjezach.

H. Kmoch.

Młody cżłowjek,

kiž ma luboscz k wothladanju konjow, ßo sa jeneho knjesa w Dražđżanach pyta wot inspektarja Meiseła na hornczerskej haßy w Budyschinje.

Bunzle we wschěch wulkoscżach,
pschedeschczniki wot 22½ nßl.
porucża Richard Rincke
na swonknej lawskej haßy 819.

Swětne podawki.

Sakska. Na univerſitecze w Lipsku je w tu khwilu 2650 ſtudentow a to 894 tukrajnych a 1756 wukrajnych. Bjes nimi 863 na prawiſniſtwo, 421 na duchomnſtwo, 394 no lěkarniſtwo atd. ſtuduje.

W Halſchtrowje je 14. decembra tamniſchi wyſchiſchi farař Richter wumrjeł. Jeho dołholětneho ſwěrneho ſkutkowanja dla bě jemu kral Jan ryczerſki kſchiž ſaſłužbneho rjadu ſpožczik, ale jako tuto czeſne ſnamjo do Halſchtrowa pſchinjeſechu, dha bě tón hižom morwy, kotremuž bě poſłane.

W Oberullersdorfje je 11. decembra w tamniſchich knježich wowczich hródżach woheń wudyrił a je do procha a popjeła pſchewobroczik.

W Rittersgrünu pola Schwarzenberga ſo 11. decembra jena mała khěża wotvali. Pſchi tym ſta ſo to żałoſne njeſboże, ſo tam macz ſe ſwojim małym dżeſczom, kotrež chżyſche wohnju wutorhnycz, w pkomjenjach żiwjenje ſhubi.

Po wſchěm kraju a woſebje w měſtach je ſo 12. decembra jako narodny dżeń krala Jana rjenje ſwjeczik. W Budyſchinje buchu we wyſchich wuczernjach ſwjedżeńſke ryczje dżerżane a wjeczor wojerſka hudżba pſched wobydlenjam generala Montbéa piſkaſche a potom ſ piſkanjom pſches měſto czehnjeſche.

Pruſy. Wjerch Bismark je ſo ſwojeho pomorſkeho kubła do Barlina wróczik. Wón je, kaž wěmy, najprjedy němſki kanzlěr, potom pruſki miniſter-pſchedſyda, k tſeczemu tež pruſki miniſter ſwonkownych naležnoſczow a k ſchtwórtemu miniſter lauenburgſkeho, ſ Pruſkej hiſchcze njeſjenezeho kraja. Te tſi prěnje żaſtojnſtwa ſu po prawym rajke, ſo maja ſ nimi wěſcze tſjo mužojo doſcz czinicz. Bismark je te ſame wſchitke tſi hacz dotal we ſebi ſjenoczik, nětko pak jeho mozy tola wjazy k temu njedoſahaja a duż je wón krala proſył, ſo by pruſke miniſterpſchedſydſtwo ſołżicz ſměł. Tón najſkerje do teho ſwoli, tak ſo by Bismark potom jenoż němſki kanzlěr a pruſki miniſter ſwonkomnych naležnoſczow był a tež hiſchcze lauenburgſki miniſter, kotrež poſłeńſche żaſtojnſtwa pak mało dżěła żada.

Wóſom landrathow, kiž běchu w 2. komorje pſchedcziwo nowemu wokrjeſnemu porjadej hłoſowali, je ſe ſłużby puſchczenych.

Khěżor-kral je Bismarkej wóndano pjecz dobytych franzowſkich kanonow darił, kotrež nětko na jeho knježim dworje w Schönhauſenje ſteja.

Schkodowanje, kotrež ſu tajzy pſchi powodżenju naranſcheho morja czerpili, kiž ſo bjes zuſeje pomozy wjazy ſhrabacz njemóża, woblicza ſo na 3½ milliona tolěr. Ssnadź tež tak wjele ſu bole ſamożiczi ludżo, měſta atd. ſchkodowali. Tak wſchelake nowiny powjedachu, ſo je jedyn jenicżki ryczerkubler, pſches tehdomniſche powodżenje 320 kruwow ſhubił. Kóżda jeho kruwa bě pak ſ najmjeńſcha 100 tolěr hodna, duż je wón jenoż na kruwach 32,000 tl. ſchkodomał.

W Straßburgu, hdżež tež jedyn ſakſki bataillon ſteji, a w Metzu, hdżež je wotdżělenje ſakſkeje artillerije, běchu 12. decembra jako na narodnym dnju ſakſkeho krala na tórmach, měſczanſkich wrotach atd. khorhoje wupoſſnjene.

Khěżor-kral najſkerje w měżazu haperleji pſchichodneho léta do Petersburga pojědże, ſo by ruſku khěżorſku ſwójbu wopytał.

Awſtria. We Winje je tak mjenomany rajchsrath hromadu ſtupił. Najważniſche dżěło, kotrež jemu miniſterſtwo prjódkpokoji, budże drje nowy porjad, po kotrymž maja ſo ſapoſłanzy do winſkeho rajchsratha wuſwolecz. Hacz dotal ſo woni ſe ſapoſłanzow jenotliwych krajnych ſejmow wuſwolachu, tak ſo mějeſche kóżdy jenotliwy kraj, kaž Czěſka, Tyrolſka atd., wěſtu ważnoſcz. Tule ważnoſcz pak, kotruž němſka ſtrona w Awſtriji a winſke němſke miniſterſtwo czucz njemóże, chzedża nětko ſ nowym wolbnym porjadom ſkaſycz, mjenujzy po tutym maja ſo ſapoſłanzy do winſkeho rajchsratha direktnje ſ luda wuſwolecz a niz wjaz wot jenotliwych ſejmow.

Khěżor, kiž w poſłenim czaſu na ſwojim wuherſkim hrodże Gödöllö pſchebywaſche, je ſo wot tam do Wina wróczik.

Serbia. S Belgrada piſaja, ſo ſu tam 12. december jako dżeń pſchipoſnacża ſamoſtatneje Sserbije pěknje ſwjeczili.

Franzowſka. W nowiſchim czaſu dyrbjeſche kóżdy, kiž chżyſche ſ Němzow do Franzowſkeje puczowacz, puczowanſki paß, wot franzowſkeho poſłanza w Němzach podpiſany, měcz, hewak jeho do Franzowſkeje njepuſchczichu, — a podpiſmo wot tajkeho poſłanza bě drohe. Duż poſdżiſcho tež żaneho Franzowſu bjes puczowanſkeho wopiſma do Němzow njepuſchczichu a mějeſche tón tež pſchi tym ſwoje wudawki. Nětko je franzowſki miniſter ſwonkomnych naležnoſczow w Barlinje tón namjet ſtajił, ſo by pſchichodnje kóżdy do Franzowſkeje a do Němzow ſo bjes puczowanſkeho wopiſma (paża) podacz ſměł, — a tajke waſchnje najſkerje po nowym lěcze ſaſtupi.

Pſchedſyda Thiers ſ kommiſiju, wot franzowſkeho ſejma k temu poſtajenej, dale wo to jedna, kajku móz bychu pſchedſyda, ſejm a miniſterſtwo měcz dyrbjało. W poſłenim poſedżenju kommiſije wón k temu radżeſche, ſo by franzowſki ſejm ſ dweju komorow wobſtał; pſchetoż, praji wón, w tu khwilu republika wobſteji, duż dyrbimy ju pódpjeracz abo, ſchtoż to njecha, tón dyrbi ju ſahnacz. To pak nichtón njeſamóże, teho dla je najlěpje, ſo ju tajku ſhotujemy, ſo móże Franzowſta měr w kraju wobkhowacz — a k temu by wjele pomhało, hdy by franzowſki ſejm pſchichodnje ſ dweju komorow wobſtał. Kommiſiji ſo jeho ſkowa ſpodobachu.

Schpaniſka. W tutym kraju hiſchcze ſbĕžkarſtwo kžĕže, haj, w ſamym Madridže bĕ wóndano ſbĕžk wudyrił, bu pak bórſy poraženy.

Advent.

Tak Bóh tón ſwĕt lubowaſche,
So wón ſyna lubeho
Sa naš do toh' ſwĕta daſche,
So by zyke cžlowjeſtwo,
Haj, tež kóždy hrĕſchnik tu
Doſtak ſbožnoſcž pſches wĕru.

Haj, tak Bóh ſwĕt lubowaſche
Pſchede wſchĕm to cžlowjeſtwo,
So wón ſwojoh' ſyna daſche
Narodžicž do ſwĕta ſo,
So by wſchitkich cžlowjekow
S hnady wumóhł wot hrĕchow.

Tak ty pſchiňdže do toh' twojoh'
Twoji pak cje njeſnaja,
Nochzedža cje mĕcž ſa ſwojoh',
Dokelž jim ſo džiwno ſda,
So — o luby Jeſu ty
Takle khudy pſchiſchoł ſy.

Tak je nĕtk 'ſchcže tež na ſwĕcži
Jena maka cžrjódžicžka,
Kiž ſu wĕrne Boże džĕcži,
S luboſcžu cje witaja.
Sswĕt je ſwĕt! wón nĕtk tež cje
K Sbóžnikej mĕcž njeſechze.

Duž dha witaj ſwjeſelena
Jeho, luba wutroba,
Pſches njeho ſy wumójena
Se wſchoh' hrĕſchnoh' hubjeńſtwa,
Pſches njeho — hdyž ſa nim džeſch —
Wĕcžnu ſbóžnoſcž doſtanjeſch.

Haj, duž chzemy wſchitzy tudy
S luboſcžu joh' horjewſacž,
Hdyž wón runje pſchiňdže khudy,
Kutrobnje joh' powitacž.
Wón, hdyž ſwój ſkutk dokonja,
Džĕſche k Wótcej do njebja.

S njebjeſ junu pſchiňdže k ſudu
S wulkej mozu, kraſnoſcžu,
O kak tehdy ſ nowa budu
Jeho witacž ſ luboſcžu,
Tehdy wſmi, mój Jeſu, mje
S hnady do tej' ſbóžnoſcže.

Pětr Mrónk.

Dopis z Lipska.

Łužiſke prĕdarſke towarſtwo w Lipſku, kotreż ſe ſtudentow, tam na duchownſtwo ſtudowazych wobſteji a w kotrymž je tež ſerbſke wotdžĕlenje, lĕtża ſwój ſakoženſki ſwjedžeń 11. decembra ſwjecžeſche.

Na tutym dnju ſta ſo po ſtarym waſchnju rano powitanje w Plauenſkim dworje a w 2 hodžinomaj ſo w ſali Hôtel de Prusse ſwjedženſki aktus ſapoča: Wyſche cžeſcženych hoſcži wobdžĕlichu ſo na tym nimale wſchitzy theologiſzy proſeſarjo a docentojo, kaž tež rektaŕ magnifikus proſeſaŕ Dr. Brockhaus. Najprjódzy ſpĕwaſche ſo khĕrluſch „Jedyn twjerdy hród je naſch Bóh ſam", po cžimž ſenior towarſtwa, ſtudent Jäkel hoſcži powita, na ſaſady towarſtwo „wĕdomnoſcžiwoſcž a towarſchnoſcž" ſpomni, na dokholĕtne Boże ſakitanje towarſtwa pokaſa a ſwoju ryčž ſ próſtwu wo dalſche Boże ſakitanje ſkónczi.

Na to džerješche ſtudent Peſchek ſwjedženſki pſchednoſchk „wo Bjedrichu wulkim a wo proteſtantismu jeho cžaſa." Jako bĕ tutón khĕtro dokhi pſchednoſchk ſkónczeny, ſo prĕnje 3 ſchtuczki khĕrluſcha „Ach, woſtań pſchi naſ ſ hnadu" wuſpĕwachu a potom wyſchſchi katechet profeſaŕ Dr. Fricka nowu kraſnu khorhoj, kotruž bĕ ſebi towarſtwo ſhotowacž dako, poſwjeczi. Wón we hłuboko hnujazych ſłowach na wyſoku ſnamjenitoſcž tuteje khorhoje pokaſa a na to ſpomni, ſo budže wona, hdyž tež ſnamjo kſchiža na njej njeje, tola ſ nim ſtajnje bróń pſchecžiwo njepſchecželam Khryſtuſowego kſchiža. Wón dale na to Boże žohnowanje ſpominaſche, kiž je tak dołhe cžaſy na tutym towarſtwje wotpocžowako, a hdyž ſo tež pſchepoſnacž njeda, ſo Serb po waſchnju ſwojeho ducha ſwoje prjódkwſacže twjerdže džerži, dha ſo ſkutk tamnych 6 ſerbſkich młodženzow, kiž to towarſtwo pſched 156 lĕtami ſakožichu, tola tak kraſnje radžić njebudžiſche, njebudžiſche-li je Bóh ſakitak. Wón wupraji ſkónczenje tu nadžiju, ſo budže jón Bóh tež dale žohnowacž. (Skónczenje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Na wurjadnej hłownej ſhromadžiſnje towarſtwa Macžizy Serbſkeje, kiž ſo 18. decembra wotdžerža, bu redaktor Smoleŕ ſa macžicznego pſchedſydu wuſwoleny.

S Bukez. Pſchi kollekcje ſa nowu evangelſko-lutherſku woſadu w Oſtritzu je ſo w tudomnej woſadze 125 toleŕ 15 ußl. nahromadziło.

S Jeńkez. Sańdzenu niedželu 15. decembra rano w dzewjatej hodžinje ſu ſo tudy domſke, hródž a brózeń murjerja Kranza, kaž tež domſke a hródž krawza Jurja Schmidta wotpaliłe. Woheń je na Kranzez łubi wuſchoł, ale, na kajke waſchnje, to hiſchcze ſnate njeje.

Se Ssmochcžiz. Jeho Majeſtoſcž kral Jan je, kaž bĕ hižom w Serb. Nowinach na to ſpomnjene, tudomnemu rychtarjej a gmejnſkemu prjódkſtejerjej, knjeſej Jurjej Frödže, ſlĕborna, k ſaſtužbnemu ujadej ſkuſchazu medaillu ſpožcžił. To je ſo teho dla ſtało, dokelž je wón hižom 25 lĕt ſwojej ſaſtojnſtwje ſe wſchej pilnoſcžu a ſwĕrnoſcžu wobſtarał. To cžeſne ſnamjo bu jemu pſches budyſkeho k. ſudniſkeho hamtmana Michlera, w pſchitomnoſcži tudomneho rycžerſkublerja k. dwórſkeho ra-

dźiczela Webera, kaž też pšched pšchitomnej gmejnskej radu a pšched wjeßnymi gryčhtami ſ pěknej ryczu pšchepodate.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Schto dha pak tu symu te wschelake pšchasy czinja?

Mots Tunka. Hm, gmejnska pšchasa w Wulkich Schparach wóchluje.

H. D. Ale, wochlowacz dyrbi jedyn tola prjedy, hacz jedyn na pšchasu dże. To dże je w Wulkich Schparach wopaczny ßwět!

M. T. Ach, pšchelcze tam mkodych hólzow wochluja.

H. D Aj aj na tuch wbohich hólzow, to jich tola njemako bolecz njebudże!

M. T. Haj, a wyſche teho ßo powjeda, ſo na pšchasy měſchczanſki palenz pija a ſo tam exerziruja, ſo ßo ßuknje wyßoko ſmahuja.

H. D. Aw jaw jaw tola!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Michał Schokta, žiwnoſczeŕ w Delnej Kinje, ſ Marju rodzenej Janez ſwudowjenej Pětſchowej. — Bjedrich Wylem Kunath, wobydleŕ pod hrodom, ſ Hanu Michałkez tam.

Michałska cyrkej: Jan Auguſt Heńka, wobydleŕ w Hrubjelczizach, ſ Henriettu Amaliju Mawczez tam. — Ota Ackermann, cigarrydźěkaŕ, ſ Khryſtianu Amaliju Auguſtu Heinzez ſe Židowa. — Korla Bohußław Khětank, maſchinytwarjeŕ w Tſělanach, ſ Khryſtianu Henriettu rodź. Hanczez ſwudowjenej Großerowej tam. — Jan Räda, wobydleŕ w Delnej Kinje, ſ Hańžu rodź. Kokrez ſwudowjenej Küchlerowej tam.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Hana Auguſta, Jana Auguſta Schatela, pohoncza, dź. — Hana Ida, Pětra Auguſta Rencza, wobydlerja, dź. — Marja Martha, Pětra Manje, póſtſkeho faſtojnika, dź. — Auguſta Emma, Bohuwěra Huſaka, wobydlerja, dź. —

Michałska cyrkej: Ernſt Emil, Korle Hendricha Graſa, wobydlerja w Dobruſchi, ß. — Max Jurij, Jana Auguſta Kſchižanka, kublerja w Tſělanach, ß. — Auguſta Marja, Korle Auguſta Nowaka, wobydlerja pod hrodom, dź. — Hana Helena, Handrija Robena, wobydlerja na Židowje, dź. — Hana Hilžbjeta, Korle Bjedricha Auguſta Porſche, kbubkarja pod hrodom, dź. — Alma Auguſta Hilžbjeta, Korle Hermana Kubiſcha, wětrnikarja na Židowje, dź. — Jan Auguſt, Jana Auguſta Nutniczanſkeho, ryczeŕkublerja w Zyżezach, ß. — Amalia Hańža, Pětra Hale, ſahrodnika w Hrubjelczizach, dź.

Katholſka cyrkej: Hana Katharina, Jakuba Běſaka, kublerja w Bělczezach, dź. — Emma Marja Hańža, Handrija Sarenka, wojnarja a žiwnoſczerja w Dźěžnikezach, dź.

Zemrjeći:

Dżeń 10. novembra: Ernſt Julius, Jana Ernſta Schlagi, zyhlekryjerja na Židowje, ß., 3m. — 12., Hana Karolina rodź. Kraliz, Jana Wenzela, žiwnoſczerja w Dźěžnikezach, mandželſka, 27l. 8m. — 17., Hana rodź. Miſchnarjez, njebo Handrija Wendlerja, wobydlerja, ſawoſtajena wudowa, 79l. — Hana Marja rodź. Rakez, njebo Jana Pjekarja, wumjeńkarja w Libochowje, wudowa na Židowje, 78l. 2m. 12d. — 26., Jakub Michał Schuſter, měſchczan a murjeŕ, 67l.

Woſjewjenje.

Czeſczenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcze a woßebje mojim lubym wotkupowarjam ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedżenju dawam, ſo ßym na dżenßniſchim dnju

na žitnej haßy czo. 56

jene poboczne draſtowe khlamy wotewrik.

Za teho dla moje woboje, ſtajnje na najlěpje ſrjadowane khlamy, tak derje te prjedy pomjenowane, kaž też te na

garbarſkej haßy czo. 423

pſchi potrjebje

hotoweje mužazeje a hólczazeje draſty

k dobroczjiwemu wobkedźbowanju należnje poruczam.

W Budyſchinje 4. decembra 1872.

S poczeſczowanjom

Jan Haaſa.

Mězowe khlamy

H. Müller na ſchulerſkej haßy poručza ßwój wulki ſklad ßamodźělanych mězow.

☞ Też ßo tam dźělba naſad ſtajenych mězow jara tunjo wupſchedawa.

Pſche ſažwanje a kaſchel.

S tutym wobßwědczam, ſo je mje jenož **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ **Wróţkawja** wot dolholětneho dußateho kaſchela, ſe ſažwanjom ſjenoczeneho, w krótkim czaßu wumohł, a dżerżu teho dla ſa ßwoju pſchißłuſchnoſcz, **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** najlěpje poručicz.

Lauterbach. **Franz Bachmann**
mkynſki miſchtr.

Jenoż prawdźiwy maja jón w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań.

Heinr. Jul. Fincke w Budyſchinje,
W. Retha w Lubiju,
H. Kinne, haptykaŕ w Hernhuczje,
Joſ. Föhmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykaŕ **Gerißcher** w Oſtritzu,
Schokta we Wotrowje a
Fehmann w Budeſtezach.
haptykaŕ Dr. **Hultzſch** w Rakezach.

We wudawarni Serb. Nowinow je ſa 2 nßl. na pſchedań:

Tón Knjes a czi Evangelſzy w rospróſchenju. Prědowanje, na lětnym ßwjeczenju Guſtav-Adolfſkeho towarſtwa ßrjedu 25. ſeptembra 1872 dżerżane wot Dr. phil. **Kalicha**, ſararja w Hornym Wujeſdże.

Wulke wupschedawanje.

Wot dźenßnischeho dnja hacž do 1. januara 1873 pschedawam ja wschu symsku drastu, so bych jn rucže wurumował, po jara poniženych płaczisnach.

W Budyschinje.

Adolf Weiß

s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Wot dźenßnischeho dnja ja te hischcze na składźe mějaze

symske paletoty, jaquety a jaki,

so bych je trochu wurumował, tak tunjo pschedawam, hacž mje ßameho khoschtuja.

Pschi potrjebje proschu ßo na mnje wobroczicz. — W mojich khlamach ßo stajnje **ßerbski** rycži.

H. Kayser

firma: **J. Hartmann,**

na žitnej haßy czo. 52 w domje k. pschekupza Noacka.

Pschedawanje

ßukna a bukskina.

S tutym poruczam ßwój wulki wubjerk czežkich **ßuknow**, kaž tež **czorne-brune-módre melirowane, schěre-selene-czorne melirowane** a 10/4 schěroke, wot 20 nßl. hacž 2 tl., kaž tež **trikoty, croisé, sartin, köper, bukskin a doubel** po jara tunich płaczisnach, wscho prawdźiwe. se ßameje wołmy. Tež mam **astrika** czorne, brune a módre na pschedań, wot 20 nßl. hacž 2 tl.

Friedrich Kloß,

firma: **Wittwe Strenger**

na žitnej haßy w domje k. knihiwjasarja Weisera.

Na firmu kedźbowacz!

Howjase, czelaze, wowcze, kosaze, kóslaze, mordarske, tkhórjaze, sajecze a karniklowe kože a kóžki kupuje po najwyschschich płaczisnach. **Gustav Naucka**

na garbarskej haßy czo. 426.

Jedyn kmany **zyhleschtrychowaŕ**, kaž tež jedyn **brunizowy hewjeŕ**, we wottwarjenju nashonjeny, dostanjetaj se ßwójbu a wobydlenjom pola podpißaneho dobre dźěło.

W Hornym Měrkowje.

G. L. Müller.

---

2 **konjazaj** wotroczkaj, kiž dyrbitaj dobraj rólnikaj bycz, ßo hischcze k nowemu lětu na knježim dworje w Brěsynje pola Huczinу pschistajitaj. Sda 40 tl. Tež móžetaj tam hischcze 2 **wolazaj** wotroczkaj sastupicz, sda 24 tl.

K prjódkstejazym hodam poruczam czesczenym Serbam

pscheńcznu muku

někotrych družinow w najlěpschej dobrosczi a po najtunischich płaczisnach.

J. Kögler, pjekarski mischtr na kamjeńtej haßy.

Pscheńcznu muku 00 Kaiserauszug

měrzu (hachtel) po 16 nßl.,

pscheńcznu muku 0, h. po 15 nßl.,

pscheńcznu muku I, h. „ 14 nßl.,

pscheńcznu muku II, h. „ 12 nßl.,

s czisteje běłeje pscheńzy w budyskich Wulkich Młynach mlětu k prjódkstejazym hodam najpodwolnischo porucza

A. Krüger

w mukowych khlamach na sadnej bohatej haßy.

Wulke

hodowne wupschedanje

porzellanowych, steingutowych a schkleńczanych tworow, běłych a pißanych we wulkim wubjerku, kaž tež **puppow a puppowych hłojczkow**, teho runja wschelakich **dźěczazych hrajkow** w porzellanowych khlamach na lawskich hrjebjach s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Ernst Ullrich.

Wosjewjenje.

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Wulki skład wužitkoweho drjewa

cžěßliskeho mischtra.

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

A. Zimmermanna

porucža s tutym ßwoje derje srjadowane twory jako: schměrokowe žerdże 1"—6" tokstosce, khójnowe a schmrěkowe pfósty, deski a stole wot 1"—4" tokstosce a wschěch družinow, wschelake katy, khójnowe bloki, wotcžěschlene twarske drjewa, dubowe, bukowe a brěsowe deski a pfósty.

Dale ßo **pschikrycža s pappy a drjewocementa** pschi najsprawnischim poßkuženju wobstaraja, a ßo tež **tsěschna pappa, pappowe hosdże, pappowe lesty a theer** po jenotliwym pschedawa.

Skasanja wužitkowych a twarskich drjewow wschěch družinow ßo kóždy cžaß horjebjeru a ßo jenož wubjerna twora wobstara.

A. Zimmermann, cžěßliski mischtr
na nowych hrjebjach 713.

Wulki skład

cžaßnikow (segerjow)

J. G. Schneider

na snutskomnej lawskej haßy cžo. 134 pódla tórma.

Ja ßym ßwój skład cžaßnikow jara bohacže powjetschił a mam we wschěch družinach cžaßnikow wulki wubjerk, tak so mózu kóžde požadanje dopjelnicž. Płacžisny ßu najtunische a kóždy cžaßnik je najßwěrnischo wotcžehnjeny.

Rukowaze pißmo ßo kóždemu pschiwda.

Wulki wubjerk prawdžiwych ßlěbornych rjecžaskow, prawdžiwych talmistocžanych a we wónju postocžanych rjecžaskow, teho runja s rukowanjom a w płacžisnje najtunischo.

Tež pschispominam hischcže, so ßym ßerbskeje rycže runje tak mózny, kaž němskeje.

S poczesczowanjom

J. G. Schneider,
cžaßnikar.

Zokor a rosynki

najlěpscheje dobrosce porucža po najtunischich płacžisnach

Herrmann Kunack
na bohatej haßy pódla pósta.

Sswinjaze pleza

kupuje po najdróžschej płacžisnje

J. Wannack
na schulerskej haßy.

Wowcži mischtr pytany.

Dla wotemrjecza mojeho wowcžerja jeneho woženjeneho wowcžeho mischtra, kiž ma hnydom sastupicž, pod jara spodobnymi wuměnjenjemi pytam. Jenož pilni a nashonjeni ludžo maja ßo ßami prjódkstajicž.

Ryczerkubło Kupej 28. novembra 1872.

Jan Mickel.

Jena cžista sprawna holza, kotraž wscho domjaze dźěło wobstara, móże pola podpißaneho **hnydom** ßkužbu dostacj.

E. Siebenhüner, barbar.

Tannin-Terpentin

pſche

wicź, rheumatismus a nervowe hłowubolenje

w bleſchach po 1 tl. a 12½ nßl.

je na pſchedań w Budyſchinje w **hrodowſkej haptyzy.**

Oſkar Wiliſch, cžaßnikař w Hodźiju,

porucža ßwój **ſkład cžaßnikow (ſegerjow)** a najtunſche porjedźenje.

K prjódkſtejazym hodam

poruczam najpodwolniſcho cžeſcženym Sserbam ßwój derje wuhotowany

ſkład cžaßnikow (ſegerjow)

a mam ſ nowa na pſchedań rjane **ßlěborne cylindorowe a ankrowe cžaßniki** po ſpodźiwnje tunich płaczišnach.

Dale ßo w mojich klamach **porjedźenja** derje, ſpěſchnje a tunjo wobſtaraja.

S poczeſczowanjom

Carl Sölwander

na mjaßowym torhoſchču cžo. 40.

Wuſtajenje bibliſkich wobraſow (Bethlehem.)

Cžeſcženym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcže ſ tutym najpodwolniſcho woſjewjam, ſo ßym też lětßa moju **wuſtajeńzu** bibliſkich wobraſow na tudomnej kupnizy w 2. poſkhodže ſaßo ſrjadowak. Bjes wſchelakimi ponowjenymi wobraſami, ja woßebje na podawiſnu „Khryſtus po ßwojim horjeſtaču wichor a morjo ſměruje" kedźbne cžinju. Wuſtajeńza je wot 1. róczneho dnja hodow wſchědnje, njedźelu a ßwjaty dźeń wot 4 do 9, a wſchědny dźeń jenoż wot 6 do 8 hodźinow k dobroczinwemu wobhladowanju wotewrjena. Saſtup po 2 nßl., dźěczi 1 nßl.

Wo prawje ßylne wopytowanje najpodwolniſcho proßy **K. Jäger.**

K hodownym daram ßo hodźaze

porucža podpißany

pſchedeſchczniki (Regenſchirme)

ßamßneje fabriki

w najwjetſchim **wubjerku** najſprawniſcheho **dźěła** a ſ najlěpſchich **tkaninow** po najtuniſchich płaczišnach.

Wſcho **porjedźenje a poczehnjenje** wotnoſchenych pſchedeſchcznikow ßo bórſy a tunjo woſtara.

M. Schmidt

268 na jerjowej haßy 268.

Budyſka
ſiliala hornołužiſkeho banka w Žitawje.

S tutym k nawjedźenju dawamy, ſo my ſa pjenjeſy, kiž ßo pola naß k ſadanjenju ſapokoja,

pſchi **ſchěſczmeßacznym** wupowjedźenju . . . . . 4½ %,
pſchi **tſimeßacznym** wupowjedźenju . . . . . 4 %,
pſchi **jenomeßacznym** wupowjedźenju . . . . . 3½ %,
pſchi naſadpłaczenju ſ **krótſchim**, ßnadź **wſchědnym** wupowjednym cžaßom . 3 %

danje dawamy. — **Sadanjenje ßo ſ dnjom ſapokoženja pjenjes ſapocznje.**

W Budyſchinje, na bohatej haßy ſ napſchecža pósta.

Filiala hornołužiſkeho banka w Žitawje.

Sporuschk

kupuje po kóždej dźělbje

Franz Strauch,
haptykar na kotolnej haßy čo. 116.

W Kortnizy je kněža čo. 14 se 164 prutami dobreho pola a s nowej bróžnju na pschedan. Wscho dalsche je pola wobßedźerja tam shonicz.

Seuche droždże

wschědnje czerstwe a po kotrychž ßo derje hiba, porucza

J. G. F. Nieksch.

Jena pěstoncza może k nowemu lětu na Židowje czo. 122 ßłużbu dostacz. **Marx.**

Serbska protyka na lěto 1873

je hotowa

a może ßo sa 2½ ngl. we wudawarni Serb. Nowinow dostacz.

Dobra hižom noschena mužaza a žonjaza drasta, kaž tež schaty a wobucze ßu stajnje tunjo na pschedań na wyßokej haßy (Hohengasse) czo. 250 po 1 shodże.

Berger.

Porjedźenja ezaßnikow (segerjow) kóždeje druźiny **hrajatych tyskow** atd. ßo spěschnje a derje pod jenolětnym rukowanju w mojich czaßnikarskich klamach wobstaraja.

Na snutskomnej lawskej haßy czo. 134 pódla tórma.

J. G. Schneider.

Jaquety a paletoty.

S dobom ja tež mój bohacze wuhotowany sklad **jaquetow, paletotow, dźěczazych jaquetow** we wschěch wulkosczach a barbach wot 1 tl. 7 ngl. najpodwolnischo porucjam.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger.**

Łužičan čo. 12 je wušoł

a wopřija: 1) Trošt zrudnemu. Spěw wot H. J. 2) Čeja swěca so dlěje pali? Powjesć ze stareho časa. Wot H. J. 3) Z wójny dom. Delnjołużiski spěw z ludu. Podał H. J. 4) Handrij Seileŕ. (Skóńčenje.) Wot J. E. Smolerja. 5) Woły. (Skóńčenje.) Wot M, Rostoka. 6) Z Budyšina a z Łużicy. Wot M. Hórnika, Jenča a Fiedlerja. 7) Wot redaktora.

NB. Tutemu čisłu je titul z wobsahom přidaty.

Dokelž je z našeje serbskeje kniehownje tójšto knihi hižom wjele lět wupožčenych a su nětko noweho zrjadowanja dla wšě tajke knihi potrjebne, dha prošu hišće junkróć wšitkich, kiž maja knihi wot nas požčene, zo bychu mi je tola najpozdźišo hač do 15. januara 1873 připosłali.

W Budyšinje 19. decembra 1872.

Muka,
starši serb. gymnasial. towarstwa z bydlenjom na kamjentnej hasy čo. 596 po skhodże.

Kóždu dźělbu **rozgowaneho lenu** kupi
mechaniska lanopschedźenopschadownja
w Hajnizach.

Rakečzanska nalutowarnja

(Sparkasse)

budże město 25. decembra 1872 a 1. januara 1873
27. decembra 1872 a 2. januara 1873
popołdnju wot 1 hacz ßobu 4 hodźinow skutkowacz.

Wjele ßylsow by mjenje było sa starschich, hdy bychu pschi kóždym kaschelu schiju dźěczi s Dr. **Retscha krańnym sarybowanjom pschebrunawu** jenoz swonknje rybowali. Wone sakituje pschebrunawu, **pschebrunawu, torhazy kaschel, sacżeknjenje, subybolenje, widlischeja, drjenje** atd.

W Budyschinje ma je na pschedań **Heinr. Jul. Linka.**

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
14. decembra 1872.

Dowoz: 5594 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach, nižša.			wyšša.			na bursy, najniža.			najwyšša.		
	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.
Pschenża 50kilogr.	4	10	—	4	23	—	4	14	—	4	25	—
Rožka " "	3	2	—	3	6	5	3	5	—	3	7	—
Jećzmjeń " "	2	23	—	2	25	5	2	23	5	2	27	—
Wowß " "	2	—	—	2	4	—	2	2	5	2	4	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	4	28	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka "	6	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 "	—	27	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna "	1	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—

Cżahi po żelesnizy:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 1 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 15 m.; wjecżor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. 20 m.; wjecżor 6 h. 50 m.: wjecżor 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjecżor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjecżor 9 h. 49 m.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ciščo L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 52. — 28. decembra. — 1872.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 7 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Dopis z Lipska. — Se Serbow: S Budyschina. S Cžichońz. S Sderja. S Wuczkez. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

K nawjedzenju.

Cži ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedza sa nje na prěnje schtwórtlěto 1873 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadza. Cži, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacz. Na schtwórtlěto płacza tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacž na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schwórtlětnje jenož 13 np.

Redakcia.

Wosjewjenje.

Hacž dotal ßmědzachu ßo Serbske Nowiny na póscze najkrótscho jenož schwórtlětnje na 4 měßazy skasacz. Po nowschim postajenju moža pak ßo tajke skasanja nětko tež na 2 měßazaj, haj na 1 měßaz stacz. W nadžiji, so móhło skasanje na krótschi czaß w hódz bycz, my tajke postajenje s tutym k sjawnemu nawjedzenju dawamy.

Skónčnje proßymy tych, kiž ßebi Serbske Nowiny pod frankomarku ßłacz dadza, so bychu ßebi je radscho na póscze ßamym skasali; dokelž frankowanje sa lěto něhdze 18 nßl. khoschtaje.

Redakcia.

Najnowsche.

Freiberg, 22. decembra. Najwyschschi sastojnik japanskich horniskich podkopkow, Jakaton Ožima, je ßem pschijěł a 3 měßazy tudy wostanje, so by tudomne horniske dźěła bliže sesnał.

Barlin, 23. decembra. Pißmo, s kotrymž pruski kral Bismarkej pschiswoli, so ßmě pschedßydstwo ministra słožicz, ma ßo takle: „Po Waschej próstwje wot 20. t. m. chzu Waß s pschedßydstwa mojeho krajneho ministerstwa s tutym puschczicz. Wy wobkhowacze pschednoschk pschi mni w naležnosczach němskeho khěžorstwa a swonkowneje politiki a macze, hdyž scze sadzěwany, ßo na poßedzenju krajneho ministerstwa wobdźělicz, ßwój hłóß psches ministra Delbrücka wotedacz. Pschedßydstwo krajneho ministerstwa na najstarscheho ministra pscheńdze."

Malchin, 21. decembra. Meklenburgski ßejm je sa pomnik, kiž ma ßo polnemu marschalej hrabi Moltkej w jeho narodnym měscze Parchimje stajicz, 6317 toleř pschiswolił. (Parchim je meklenburgske město.)

Win, 22. decembra. Hrabja Beust s Londona ßem pschijědze, so by tu někotry czaß pschebył.

Konstantinopel, 22. decembra. Khan (wjeřch) chiwaskeho kraja je pjecza wscho ßwoje wójsko na mjesy ruskich wobßedzeństwow poßłał, czohož dla budze Rußowska s nim skerje a lěpje wójnu sapoczecz dyrbjecz.

La Rochelle, 23. decembra. Jendzelska łódź „Germania" je psched wuliwom rěki Girondy na dno morja storcziła a ßo rosłamała. Nimale dwaj dnjaj běchu ludzo bjes pomozy, hacž jich s jeneje franzowskeje parołódze wuhladachu a 97 s rospadankow łódze wumóchu; něhdze 20 je ßo tepiło.

Paris, 22. decembra. Knježerstwo je wobsankło, so ma ßo wojerski ßud nad marschalom Bazainom, kiž je twjerdzisnu Metz Němzam pschepodacz dyrbjał, w sali saintcyrskeje wojnskeje schule wotdzeržał.

Konstantinopel, 22. decembra. Dotalny němski generalkonsul Radowitz je wot sultana rjad medzidije dostał.

Swětne podawki.

Salska. Budyske hamtske hetmanstwo je kublerja a gmejnskeho prjódkstejerja Oskara Thiermanna w Hornej Hórzy sa wóhnjokommißarja-namětnika w 10. distrikcze pomjenowako.

Jako bě 17. decembra premierlieutnant ſ Gutſchmid wot 1. regimenta jězdnych w Großenhainje swojich jězdnych, pschi kordonje njedaloko Jöhſtadta na czěſkich mjesach inſpicirowak, dowjese so wón ſ hauptmannow Brewskim na sanjach na jöhſtadtſku tſělernju, so by tam wobjedowak. Na dompuczu so kóń ſpłóſcha a ſpomnjeneho premierleutnanta tak njeſbožownje ſe sani czißny, ſo tón po krótkim czasu wumrje, dokelž bě jemu hkowa ſtraſchnje rosražena. Teho hauptmanna bě kóń drje tež ſe sani czißnył, ale tón bě so jenoż trochu wobodrjeł.

Jako džěkacjer Meyer 17. decembrje w hlinjanej jamje kublerja Schokty w Reichenawje džěkaſche, dha so ta ſasypny a to tak njeſbožomnje, ſo bě wón morwy, jako jeho ſ pjerſchcze a hliny wuhrjebachu.

Pruſy. So je kral do teho ſwolił, ſo wjerch Bismark wjazy džěła pruſkeho miniſtra-pſchedsydy wobſtarać njetrjeba, je wěſte a ſo je kral miniſtra wójny, hrabju Roona, ſo miniſtra-pſchedsydu pomjenował, je tež ſnate. Po tajkim hrabja Roon, kiž chzyſche wóndano ſe skužby ſtupicz, dale w skužbje woſtanje a hewak rěka, ſo tež miniſter Selchow skužbu njewopuſchczi. — (Mjenujzy Roon a Selchow běſchtaj ſ tym njeſpokojnaj, ſo je kral po Bismarkowej radze dla pſchecziſchczenja noweho wokrjesneho porjada tójſchto nowych sobuſtawow prěnjeje komory pomjenował, kiž potom wſchitzy ſa ſpomnjeny porjad hkosowachu a tak nad tymi sobuſtawami prěnjeje komory dobychu, kiž běchu nowy gmejnſki porjad prjedy saczißli.)

Kral je nowy gmejnſki porjad wobtwjerdził a wón w blizſchim czasu do žiwjenja ſtupi. Pſches tutón porjad gmejny wjele swobodnoſcze a samoſtatnoſcze doſtanu, tak ſo jim knjeża ſkoro niczo wjazy roskaſowacz njeſměja, ſa to ſměja pak gmejnſzy saſtojnizy wjele wjazy džěła a gmejny same něſchto wjazy khóſtow.

Wjerch Bismark je němſki kanzleŕ, kaž my to hižom dawno wěmy, a wón teho dla wyſche wſchěch němſkich miniſterſtwow ſteji a jim ſ pomozu rajchstaga roskaſuje. Nětko so pjecza pſchihoty k temu czinja, ſo by jeho pruſki kral tež ſa pruſkeho kanzlerja pomjenował. Tak by Bismark, hdyž tež wjazy miniſter-pſchedsydu njeje, tola wſchěm pruſkim miniſtram we wěſtej měrje roskaſowacz měł a njeby pak tejko džěkacz trjebał, kaž dyrbi to miniſter-pſchedsyda czinicz.

My wóndano na to ſpomnichmy, ſo je miniſter Eulenburg wosom landrathow ſe skužby puſchcził, dokelž běchu woni w druhej komorje pſchecziwo nowemu wokrjesnemu porjadej hkosowali. S tym pak je liberalna ſtrona, hacz runje so wona ſe wſchej mozu wo nowy wokrjesny porjad prózowaſche, jara njeſpokojna, prajizy, ſo miniſterſtwo zanemu ſapoſtanzej jeho wothkosowanja dla niczo roskoſowacz nima a ſo je jara njeprawje, hdyž teho dla krajnych ſaſtojnikow ſe skužby puſchczi, dokelž su jako ſapoſtanzy hinak hkosowali, hacz so miniſterſtwu ſpodobaſche. Na miniſtra Eulenburga so teho dla w druhej komorje napraſchowanje ſtanje.

Němſka khěžorka je nowemu hoſpitalej w Lipſku rjany wobras darika, mjenujzy wobras Khryſtuſa-wumóžnika.

Pruſki krónprynz po swojim wotkhorjenju nětko ſe swojej zyłej swójbu we Wiesbadenje pſchebywa a chze tam tak dołho woſtacz, hacz so doſpoknje wuſtrowi.

Prynz Korla je so ſandženu njedželu ſ Petersburga do Barlina wróczik. Jako chzyſche ſ Petersburga wotjěcz, dha jeho khěžorſka swójba na dwórniſchczo pſchewodzeſche. Ruſki khěžor a jeho prynzojo běchu so wſchitzy pruſku wojerſku uniformu woblekli, ſo bychu na tajke waſchnje swojemu pruſkemu hoſczej czeſcz wopokaſali.

Miniſterſtwo ratarſkich należnoſczow je sebi ſe wſchěch pruſkich krajinow žnjeniſke rosprawy poſłacz dało. Jemu je so jich pſches 1100 poſłało a je ſ tutych rosprawow widżecz, ſo su w Pruſkej létsa wſcho do hromady jenoż skabe srěnje žně měli. Jenoż běrny su so ſ wjetſcha derje radziłe.

Awſtria. Miniſterſtwo je nětko wſcho tak daloko pſchihotowało, ſo so po swjatych dnjach w rajchsrathu wo nowy rajchsrathſko-wolbny ſakon jednacz počnje. Galiziſzy polſzy ſapoſłanzy su pſchecziwo tutemu ſakonu, dokelž so boja, ſo pſches njón tamniſchi Rußojo wjetſchu mózˇ doſtanu.

Rußowſka. Ruſka khěžorka chze so swojeje kipreje ſtrowoſcze dla na ſymſki czas do Neapla (w Italſkej) podacz.

Franzowſka. Mózˇ pſchedsydy Thiersa so, kaž so ſda, ſ kóždym dnjom bole wobtwjerdżuje; pſchetoz wjetſchina franzowſkeho sejma, kotraž ſ monarchiſtow wobſteji, je dale a wjazy ſwolniwa, tajke politiſke poſtajenja ſa dobre ſpoſnacz, kotrež Thiers k ſdżerżenju měra a krajneho porjadka ſa nuſne dżerži. A dokelž tajke poſtajenja po prawym ſrjadowanje republiki podpjeraja, dha je tež mjeńſchina franzowſkeho sejma, kotraž ſ republikanſzy ſmyſlenych ſapoſłanzow wobſteji, ſ Thiersow a jeho miniſterſtwom tak někak ſpokojna.

Franzowſke knjeżerſtwo je 11. decembra poſlenjej 200 millionow tſeczeje milliardy wójnſkeho ſarunanja do Barlina poſłało.

Franzowſki sejm je k temu pſchiſwolił, ſo bychu so kubła prjedawſcheho krala Louis-Filippa, kotrež bě khěžor Napoleon III. konfiſcirował, swójbje ſpomnjeneho krala ſaso dało. Wone su něhdże 3 milliony toler hódne.

Wulke wody w Franzowſkej ſpaduja, su pak tola wjele ſchkody naczinike. Miniſter ſnutskomnych należnoſczow je teho dla wo pſchiſwolenje 1 milliona frankow proſył,

so by s tutymi pjenjesami tych podpjerał, kiž šu pomozy najbole potrjebni.

Jendželska. Rěka Themsa je se šwojich brjohow wustupiła a wulki dźěl města Londona powodźiła. Windsorski park je, móhł rjez, do jěsora pschemĕnjeny.

Schpaniska. Minister Zorilla wóudano na šejmje rjekny, so budźe karlistiske sběžkarstwo bórsy zyle saniczene. Wón tež na to spomni, so budźe šejmej bórsy sakon k dowuradźenju prjódkpołoženy, po kotrymž by šo schklovinstwo w schpaniskich kolonijach, wošebje pak na kupje Kubje sahnacź měło.

Amerika. Pschedšyda-naměstnik amerikanskeje unije, knjes Colfox, je šwoje wyšoke krajne sastojnstwo słožił, so by redaktor nowinow „New-York Tribune" bycź móhł.

China. Chinesiski khěžor je šo woženił. Khěžorka rěka Aluta a je dźowka jeneho profešora, s mjenom Cžunk-Cži.

Australia. W Melbournje bu 23. oktorra ratarska wustajeńza wotewrjena. W kraju mějachu 18. oktobra semjerženje, kotrež pak žaneje schkody nacžiniło njeje. — Sakskokoburgski prynz Filipp je se šwojim bratrom do Sydneya pschijěł a chze wot tam dale do Chinesiskeje pucžowacź.

Dopis z Lipska.

(Skónczenje.)

Nowa khorhoj, kotruž je šebi łužiske prědarske towarstwo shotowacź dało, ma na jenej stronje w módrym pola w němskej rycži te šłowa: Łužiske prědarske towarstwo 1716—1872, a hewak je tam wopon towarstwa rjenje wuschity. Na druhej stronje je w běłym polu wołtař s łacžanskimaj šłowomaj „Soraborum saluti (to je: k sbožu Sserbow)" a na tutym wołtarju je wopon hischcźe jedyn ras widźecź. Pschi kónzu pošwjecženja khorhoje šo pošlenje 3 schtucžki khěrluscha „Ach, wostań pschi naš s hnadu" wuspěwachu.

Potom wustupi starschi (senior) towarstwa hischcźe jedyn ras a pschepoda profešarjej Frickej jako wopokasmo dźakomnoscźe sa jeho 25lětne skutkowanje w towarstwje jeho wobras, w žiwjeńskej wulkoscži molowany. Knjes profešař sa to šwój dźak wupraji.

Na šwjedźeńskej hoscźinje šo psches 70 ludźi wobdźěli. Pschi tej składnoscži šo dołhi rynk krašnych šławow wunješe. My chzemy jenož tudy spomnicź, so bjes druhim tež rycžachu: profešař Dr. Kahnis, prof. Dr. Delitzsch, superintendant prof. Dr. Lechler, prof. Dr. Hofmann, duchowny Ziegler, diakonus Jakub s Kamjeńza atd. Pošleńschi šwoju šławu w šerbskej rycže wunješe. — Bjes šławami studentow chzemy na te spomnicź, kotrež kk. Jäkel, Martini, Mischnař, Rěsbark (w šerbskej rycži), Döhler atd. wunješechu.

Pschi hoscźinje šo tsi spěwy, wot šobustawów towarstwa shotowane, spěwachu, měnujzy jedyn němski, jedyn łacžanski a jedyn šerbski, kotryž pošleńschi mějesche šo na wošebite požadanje někotrych profešarjow wot seniora šerbskeho wotdźělenja prjódkežitacź. Wón ma šo takle:

Do toh' wěnza naschich spěwow
Sskuscha šerbske spěwánczko;
Sserbow horliwych je dźěło
Nasche zyłe towarstwo;
Wutroba
Sawyska
Sskawa cži Sorabia!

Korjeń prěni bě ždyn šnadny
Naschoh' luboh' towarstwa,
Ale Bóh jón sdali radnje,
So šo k schtomej rosschěrja;
Wutroba atd.

Hladajo na naschich wótzow
Stary šlub šej kruczimy,
Spomnimy jich pilnych prózow,
Nowy mozy sacžujmy;
Wutroba atd.

Nowa khorhoj twjerdźi s nowa
Naschoh' swjaska wobstacźe,
Snamjo šu nam jeje šłowa,
Snamjo nowej' jenoty;
Wutroba atd.

Luba macź šy stajnje była,
Miła ty Sorabia!
Je dha twoja luboscź zyła
Do rukow naš sanknyła;
Wutroba atd.

Bóh chzył na tebje pschez hladacź
S wokom lubym wotzowskim,
Chzył cži pschesporjenje nadacź
K sbožu bratram łužiskim;
Wutroba
Sawyska
Sskawa cži Sorabia.

Po hoscźinje šo kk. profešarjo a docentojo s wjetscha wotšalichu a w 9 hodźinach šo „kommers" sapocža, na kotryž bě wjele studentow pschischło, kiž k spěwanskimaj towarstwomaj „Paulus" a „Arion" a k akademiskemu turnarskemu towarstwu šłuschachu. Pod rjanymi spěwami a pschecželniwymi šłowami šo hodźinki tak rucže minychmy, so njewjedźachmy, hdźe šu wostałe, jako šo na domojpucź podachmy.

S wulětom do Grimmy, kotryž šo najsajtra sta, bu šwjedźeń skónczeny. Njech nascha luba „Sorabia" šwój narodny dźeń hischcźe husto na wješoke waschnje šwjecži! To s wutroby pscheje R.

Ze Serbow.

S Budyschina. W pošedźenjach, kotrež sańdźeny tydźeń tudomny pschišažny šud mějesche, buchn sašudźeni:

1) wěsta Heinzowa se Žitawy, kohłosmyßleneho pschißahanja dla k 3měßacznemu jastwu a k sapłaczenju khóstow; 8) kowař Birnstein s Eisenberga k 2 lětomaj khostarnje (Zuchthaus), dokelž bě jenej žónstej wotpschißahnył a s tym wopak pschißahał; 3) Josef Schmelzer s Markraczíz k 1lětnemu jastwu, dokelž bé w swadze jeneho cłowjeka tak straschnje kłół, so bě tón potom wumrjeł; 4) tkalz F. A. Grundmann s Bretniga k ßmjerczi, dokelž bě jeneho pokdralětneho hólczka s brěsowej hakosu, porst tołstej, sarasył.

S Cžichoňz. Njebaloko pucza s Hownjowa k nam ßu 20. decembra prjedawscheho budyskeho restaurateura J. G. E. Kehrbacha morweho namakali.

Se Sderja. Wot ßmjercze nascheho k. wuczerja Žura je k. wuczeŕ Kral s Radworja tudomnu schulsku wuczbu ßobu wobstarał. Nětko je pak k. Jan Schołta, dotal wuczeŕ w jenym privatnym institucze w Drajdžanach, sa wuczerja ßem powołany a ßwoje město najskerje po nowym lěcze nastupi.

S Wuczkez. (Porjedženje.) Psched někotrymi njedželemi w Serb. Nowinach stejesche, so je ßo tudy něchtón wojbjeßnył. To pak tu było njeje, ale je ßo w „Wukezach" stało.

Přilopk.

* W Lipsku bu 17. decembra student Pechmann, ßyn großenhainskeho hamtmana Pechmanna, w duellu na pistolije wot jeneho druheho studenta satřéleny. Tutón je ßo posdžischo ßam ßudej pschepodał. Wón rěka Wildenhayn a je s Barlina.

* S Parisa pißaja 16. decembra: Woda rěki Seiny hischcze pschezo pschibjera, w někotrych haßach khéže hacz do 1. poskhoda we wodze steja.

* Wóndano bu něhdže 3350 bleschow dobreho wina, kotrež khéžorej Napoleonaj ßkuschachu, w Londonje na pscheßadžowanje pschedawanych. Najwjazy sa Chateau Lafitte s lěta 1858 płaczachu, mjenujzy 5 tl. sa bleschu.

* Bajerski kral je ßebi nowe kraßne ßanje twaricz a sa te 4 konje, kiž smeja je cžahnycz, jara drohi grat shotowacz dał. Wscho w hromadze khoschtuje na 200,000 schéßnakow.

* S Londona pißaja, so ßu tam s nowa srudne powjescze wo powodženjach pschischle, kiž ßu po wschej Jendželskej jara wulku schkodu naczinike. Hischcze wjetscha budze schkoda psches to, so ratarjo, kotrymž ßu běrny prjedy na polach shnike, rolu njejßu pschihotowacz a pola njejßu wobßycz móhli. A so ßu pschekupzy se ßwojimi łódžemi tez wulku schkodu czerpili, je s teho sposnacz, so je jenoz w prěnich 12 dnjach měßaza decembra pschi skaženju pschekupskich łódžow něhdže 443 cłowjekow na morju žiwjenje shubiło.

* S Peterßburga pißaja: Naschich pschekupzow je wulke njesboże potrjechiło. Wulke wětry, kiž wóndano na cžornym morju sakhadžachu, ßu tam 53 wulkich pschekupskich łódži sniczili. Schkoda woblicza ßo na wjele millionow.

* W Belgiskej je stajny deschcz wschě réki tak s wodu pschepjelnił, so ßu te psches brjohi wustupike a kraj daloko a schěroko powodzike. Wulki kruch města Genta steji we wodze a na 20,000 cłowjekow nima žaneßo dżéła, dokelž ßu fabriki polne wody.

* Jako snamjo létuscheho spodžiwnje cžopkeho wjedra w nětczischim cżaßu pschinjeße druhi dżeń hodow jedyn budyski měschczan tsi kczéjaze koscżanzy s jeneho měschczanskeho pola.

* Knjes direktaŕ Mörbitz w budyskich Wulkich Młynach je městu Kamjeńcej, swotkal je jeho nan, 5000 tl. k wschelakim ßmilnym wotpohladum darił.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Max Moritz, Pětra Ssymanka, měschczana a khéžerja, ß. — Marja Amalia Emma, Jana Rychtarja, wobydlerja, dż. — Jan Herman, Michaka Měnczina, wobydlerja, ß. — Ernst Alexander Hugo, Jana Ernsta Schuby, běrza, ß. — Ernst Herman, Jana Sahrodnika, wóski, ß. — Paulina Emma, Handrija Ernsta Jermißa, wobydlerja, dż.

Michałska cyrkej: Hana Theresia, n. dż. w Jeńkezach. — Marja Helena, Handrija Löhnerta, žiwnoscżerja w Jeńkezach, dż. — Handrij Ernst, Jana Mikławscha, wobydlerja pod borklinom, ß. — Alwina Augusta, Jana Libusche, wobydlerja na Židowje, dż. — Hana Marja, Korle Handrika, wobydlerja pod hrodom, dż. — Jan, Ernsta Schneidera, wulkosahrodnika w Brěsowje, ß. — Ottilia Ida Hana, n. dż. pod hrodom. — Hańža Franziska, Jana Müllera, khéžkarja a murjerja w Khelnje, dż. — Korla Herman, Korle Wylema Kmocha, rěsnika a korczmarja-najeńka na Židowje, ß. — Marja Amalia, Jana Schönfelda, žiwnoscżerja w Wulkim Wjelkowje, dż.

Katholska cyrkej: Jan Jakub, Jakuba Wenzela, kublerja w Djeżnikezach, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 29. novembra: Jan Wicjas, kubleŕ-wumjeńkaŕ w Pschischezach, 62 l. 1 m. 16 d. — 3. decembra: Alwin, Ernsta Wilhelma Schöny, rycżerkublerja nad Jaßeńzu, ß., 3 m. 4 d. — 4., Handrij Höhna, schulski wuczeŕ w Wulkim Wjelkowje, 72 l. 3 m. mjenjn 3 dnjow. — Korla Bjedrich Gansauge, ökonom w Hownjowje, 48 l. 5 m. 25 d. — 9., Hana Hanowska, ßkužobna dżowka s Kortnižy, 32 l. — Hana, Jana Reneza, krawza, sawostajena wudowa, 79 l. — 12., Jan Lorz, cigarrydżékaŕ, 22 l. 8 m. — 15., Bohuwěr Ernst Arlt s Horneho Hbjelska, wojak 11. kompagnije kral. sakk. 4. infanteriereginenta cżo. 103, 20 l. 6 m. 9 d. — Hana Theresia, Handrija Donatha, khéžerja a tótki na Židowje, dż., 1 l. 5 m. — 16., Michaŕ Pjetasch pomjenowany Bjarsch, wobydleŕ s Radworja, 62 l. — 15., Madlena rodż. Rjekez, njebo Jurja Ackermanna, korežmarja-wobßederja w Khelnje, wudowa, 60 l. — Richard, n. ß. w Ratarjezach, 2 m. 9 d.

K nowemu lětu

pscheju ja wschěm mlodym ludźom wjele strowja a sboża a Boże žohnowanje a so kóždy, kiž so woženi, prawje pěknu žonu, a kóžda, kotraž so wuda, prawje pěkneho muža dostanje.

W Budyschinje 28. decembra 1872.

Jan Allmer.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych cžaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kžizomaj wschědnje kruwom abo wokam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernosć, plodži wjele mloka a sadźewa jeho wokißnjenje. Pakcžik płaczi w 4 nßl. a je k dostaczu

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Cžesczenym wobydlerjam Ketliz a wokolnosce s tutym najpodwolnischo k nawjedženju dawam, so ßu wot 1. decembra 1820 tež

steingutowe, porzelanowe a schkleńczane twory

pola mje k dostaczu a poruczam te ßame pod ßlubjenjom najtunischeho poßkuženja.

S poczesczowenjom

P. Mickel w Ketlizach.

Jena kowarska ležomnosć je se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Mostowahi, tastowahi,

sa kotrychž prawosć a dobre dźěło so rukuje, po sprawnych, dźěku a cžaßej pschimèrjenych płaczisnach poruczа

Robert Jacob, gratokowar

s napschecza stareje měschanskeje schule.

K prjódkstejazemu mam hischcze pschispomnicz, so ßu ludźo, so bychu wahi pschedali, s konkurrenzy tajkim, kiž ßu wahu kupicz chzyli, selharnje rjekli; „Jacob kupuje wschak tola wahi prjedy pola naß, tón je tak tunjo pschedawacz njemóže!" Ssměschnosć tajkich ryczow njetrjebam hakle wukładowacz, pschetož kóždy, kiž mje jenož trochu snaje, mi to dowèri, so ja moje wahi pola tajkich konkurrentow kupowacz njebudu, kotsiž ßami žane njedźěłaja a wo dźěku tež niczo njerosymja. Ja dale pschispominam, so budu ßo stajnje prózowacz a mojim wotkupowarjam wschitke twory a wschón grat w najlěpschej dobrosczi pschedawacz. Skónczinje tule składnosć wužiju, so bych mojim lubym wotkupowarjam a snatym sbožomne nowe léto pschak.

Na mužakowskej holi pola Hamora (Boxberg) blisko schußeja je wot noweho léta wulka dźělba

khójnowych pjenkow

psches podpißaneho na pschedań. **Schuster,**

drjewokupz w Hamorje.

Jedyn cžorny wulki rjeczasnik s běłej ßmužku na bróscze a s dołhej ßerschczu je psched dwěmaj njedźelomaj wotběžał. Tón, kotremuž je ßo pschiwdał, chzył to do Kumschiz cžo. 12 k wjedženju dacz.

Bunzle we wschěch wulkosczach,
pschedeschczniki wot 22½ nßl.

porucza **Richard Rincke**

na swonknej lawskej haßy 819.

Dobra hižom noschena mužaza a žonjaza drasta, kaž tež schaty a wobucze ßu stajnje tunjo na pschedań na wyßokej haßy (Hohengasse) cžo. 250 po 1 stkodze.

Berger.

Jaquety a paletoty.

S dobom ja tež mój bohacze wuhotowany skkad **jaquetow, paletotow, dźěczazych jaquetow** we wschěch wulkosczach a barbach wot 1 tl. 7 nßl. najpodwolnischo poruczam.

Friedrich Kloß,

firma: **Wittwe Strenger.**

Howjase, cželaze, wowcze, kosaze, kóslaze, mordarske, tkhórjaze, sajecze a karniklowe koże a kóžki kupuje po najwyschschich płaczisnach. **Gustav Rauda**

na garbarskej haßy cžo. 426.

Młody cžłowjek,

kiž ma luboscz k wothladanju konjow, ßo sa jeneho knjesa w Draždźanach pyta wot inspektarja Meisela na hornczerskej haßy w Budyschinje.

Dźowki.

Na kralowske kubło Pillnitz pola Draždźan ßo k nowemu lětu hischcze wjazy dźowkow pschi 40 tl. létneje sdy a 10 tl. butrowych pjenjes pyta.

Ja budu teho dla jutsje njedźelu 29. decembra w Budyschinje w hoscženzu k stotemu ßlónzu dopołdnja wot 9 hacz do 4 hodźinow popołdnju a mója tam kemni pschińcz, kiž chzedźa ßo pschistajicz.

Philipp.

Attest.

Najwjetsche sboże je strowosć! Sa tu mam ßo jenož **Glöcknerskej hojazej a cželnitej žałbje*)** dźakowacz. Ja mějach 20lět hłuboke dźěri w nohomaj (koscžozer), lěkarska pomoz běmje wopuschczika, wschě druhe žałby a bjentuschki niczo njepomhachu, ja ßam běch nadźiju spuschczik, dokelž mojej nosy wocžornjecz poczeschtej, ja ani stejecz ani hicz njemožach, buch zyle žiwjenja ßyty. Duž mi hischcze **Glöcknersku žałbu** poruczichu a po jeje nakoženju buch po krótkim cžaßu saßo zyle strowy a poruczam ju wschěm podobnje cžerpjazym.

Siegmannowa na kschiwej horje 3. A. w Magdeburg.

---

* Sa 2½ nßl. dostacz w **budyskomaj haptykomaj,** kaž tež nimale we wschěch městach Horneje a Delneje Łužizy.

We wudawarni Serb. Nowinow je nětko saßo dostacz: Druha sahrodka kwětkojta. 1 nßl. — Cžorny kóß a brósna. 1., 2. a 3 sběr, po 1 nßl. — Bohumik. 2½ nßl.

Želesolijerńja a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje blisko dwórnischcza

porucza knjesam ratarjam swoje zyle wubjerne

ratarske maschiny wschech druzinow

a cjini jich wosebje na swoje

mlócžate maschiny

s witymi bicžemi s kowaneho želesa kedžbnych.

Tute wumlócža do **cjista** sorna se zlomy, **bjes** rosbicža sornow, tak so móže so žito, s tajkej maschinu wumlócžene, **nanajlépje** k wuzyczu nakožicž.

Wopisma:

Sjawnje pschipósnacže. Podpisani kublerjo cjuja so nuczeni, knjesomaj Goetjes & Schulze, wobsedzerjomaj želesolijerńje a fabriki ratarskich maschinow w Budyschinje, najwjetsche pschipósnacze dacj sa žitowe, mlócžate a zykanjowe maschiny, kotrez su wot njeju kupili. Wosebje su žitomlócžate maschiny s witymi zypami jara praktisy konstruirowane a mlócža wone wschě žita, jako: dzeczel atd. se zlomy wosebje cjisce, njewobschkodza sorna, tak so smy jenož žito s maschinu mloczene, wuzywali. My mózemy teho dla knjesow **Goetjes & Schulze** sa jeju ratarske maschiny najwjetsche pschipósnacze wuprajicj a zadamy tez, so by wonaj tajke nasche pschipósnacje jeju maschinow sa wschech kublerjow wosjewilo.

Julius Hoentscher w Klein-Neudorfje p. Grottkau, Carl Müller w Halbendorfje p Grottkau, Carl Scholz w Tarnau p. Grottkau, G. Sambal w Tharnau p. Grottku atd. atd. atd.

Dalsche referenzy: ryczerkubler O. Höhnel w Ulbersdorfje p. Sebniz, kubler Schreiber Zarkach, ryczerkubler Dilling na Bynjezach, kubler Beer w Sczijezach, ryczerkubler Schmidt nad Hósnizu, kubler Bjebrach w Trjebjeńzach, kubler Fanhauer w Bobolzach, kubler Kober w Hornej Kinje, ryczerkubler Tholuck nad Wyssokej, hosczeńzar Gutscha w Wosporku, J. Lippitsch w Schérachowje, O. Claus w Dalizach, kubler Guda w Dalizach, J. Seiler w Hornej Borschczi, kubler Schokta w Hrubocžizach, kubler Jakub Pjech w Sczijezach, Mikkawsch Robel w Cjornezach, kubler Wawrik w Nuknizy, kubler Lorenz w Dalizach, kubler Bébrach w Lejnje, k. Lukas w Khorjezach, ryczerkublerski najeńk Gutha w Njeswaczidle, kubler Schlötzer w Rakojdach, ryczerkubło Jamno, kubler Schorsch w Jeńkezach, J. Adler w Radworju, Pétr Kschižank w Budestezach, kubler Zur w Njebjelczizach, kubler Simon w Debszezach.

Knjesomaj maschinyfabrikantomaj **Goetjes & Schulze** w Budyschinje na jeju požadanje rad wobszwédzam, so rénja mlócžata maschina, mi wot njeju twarjena, wschitkim sdobnym požadanjam dosczi cjini. Wona **rosdzéla** sorna, zlomu a pluwy, **koszy cjisce** wumlóczi a sorna **njerani**, je **zylnje** a derje twarjena a ma **lohki** a **méruy** khód, tak so mozu tón fabrikat kózdemu poruczicz

Ryczerkubko Demjany, 20. januara 1869.

Theodor Lanz.

Knjesej maschinyfabrikantaj **Goetjes & Schulze** w Budyschinje staj mi mlócžatu maschinu szrjedzneje wulkosce natwarikoj, kotraz w nastupanju **lohkeho, méreneho hicža** mojim žadanjam **dospolnje** dosczi cjini. Ja mózu teho dla jeju fabrikat knjesam ratarjam jenoz najlépje poruczicz.

Ryczerkubko Krakezy, 26. junija 1869.

Bruno Menzner.

Ja nijepodpisany s tutym wobszwédzam, so staj mi knjesej **Goetjes & Schulze** w Budyschinje mlócžatu maschinu natwarikoj, s kotrejz szym w tych tsjoch létach, hdzez ju trjebach, **hzle spokojeny**, schtoz s tutym po prawdze wobszwédzam.

W Bélezezach, 15. junija 1871. **Jan Rézak.**

S poknej spokojnosczu mózu mlócžatu maschinu s göpelom, s fabriki ratarskich maschinow **Goetjes & Schulze** w Budyschinje kupjenu, wschitkim kollegam, kiz chzedza mlócžatu maschinu, wschě požadanja dopjelnjazu méez, najlépje poruczjez.

W Hornej Kinje, 16. junija 1871.

Handrij Dócka.

Wuczah: Moja parna maschina czéri pódla s gratowym powjasom mlócžatu maschinu, wot kk. Goetjes & Schulze twarjena, kotraz w nastupanju lokeho méreneho hicža, czisteho mlócženja a hewak lépscha bycz njemóže atd. atd.

W Huszy. Hrabja **Schall.** E. Ullrich, inspektar.

Wopisemo. Tej s maschinytwarjernje knjesow **Goetjes & Schulze** w Budyschinje nasymu 1870 kupjenej mlócžatej maschinje czo. 2 mózu jenoz najlépsche wopisemo dacj, pschetoz pschi czistym mlócženju je wona tez jara twjerda, dokelz pschi posleuim mlócženju pschenzy twjerdy bróniny hósdz psches nju dzésche, katryz wona na kruchi sbi a jej pak *to* niczo njeskhodzesche. Tuto wobszwédzam

Grottau, 14. februara 1871.

G. Groß, méschczanski starschi.

Nowe jereje

1 kopu sa 15 nßl.,
4 schtuk sa 1 nßl.

ma saso na pschedaú

Hermann Kunack podla pósta.

Porjedzenja czaßnikow (segerjow) kózdeje druzinY **hrajatych tykow** atd. so spéschnje a derje pod jenolétnym rukowanju w mojich czaßnikarskich klamach wobstaraja.

Na snutskomnej lawskej haßy czo. 34 pódla. torma.

J. G. Schneider.

Polěpschk pschi rheumatismu a nervomym hłowubolenju.

Knjesej Th. Höhenbergerej w Wrótßławju.

Ja Waß najpodwolnischo proschu, mi na měscze wot Waschеho **tannin-terpentina***) psche rheumatismus 2 blesche po 12½ nßl. poßłacz a pjenjesy ßebi na poscze wupłaczicz dacz. Ja tutón ßrědk psche rheumatismus nałožam a ßym pschi tym tež pschipadnje namakał, so je wón tež jara dobry ßrědk psche jenoboczne nervowe hłowubolenje. Najpodwolnischo **Fischer**, wyschschi hajnik.

Ersrode, reg.-bez. Cassel, 5. november 1872.

*) w bleschach po 1 tl. a 12½ nßl. na pschedań w Budyschinje w **hrodowskej haptyzy**.

Wulki skład
czaßnikow (segerjow)
J. G. Schneider
na snutskomnej lawskej haßy czo. 134 pódla tórma.

Ja ßym ßwój skład czaßnikow jara bohacze powjetschił a mam we wschěch družinach czaßnikow wulki wubjerk, tak so móžu kóžde požadanje dopjelnicz. Płaczisny ßu najtunische a kóždy czaßnik je najßwěrnischo wotczehnjeny.

Rukowaze pißmo ßo kóždemu pschiwda.

☞ Wulki wubjerk prawdziwych ßlěbornych rjeczaskow, prawdziwych talmisłoczanych a we wónju posłoczanych rjeczaskow, teho runja s rukowanjom a w płaczisnje najtunischo.

☞ ☞ Tež pschispominam hischcze, so ßym ßerbskeje rycze runje tak mózny, kaž němskeje.

S poczesczowanjom

J. G. Schneider,
czaßnikař.

Na czerpjaze człowjeczestwo.

Podpißany s tutym czerpjazemu człowjestwu k nawjedzenju dawa, so je **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s Wrotßławja we wschelakich khorosczach dychazych organow, kaž pschi sestarjenych płuzowy katarrhach, psche dybawoscz atd. s najlěpschim wužitkom nałožował.

Kamenitz (w Czechach.)

Dr. Novak
měschczanski wokrjeßny lěkař.

Jenož prawdziwy maja jón w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schołta we Wotrowje a
Lehmann w Budestezach.
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.

We wudawarni Serb. Nowinow je sa 2 nßl. na pschedań:

Tón Knjes a czi Evangelszy w rospróschenju.

Prědowanje, na lětnym ßwjeczenju Gustav-Adolfskeho towarstwa ßrjedu 25. septembra 1872 dzeržane wot Dr. phil. **Kalicha**, fararja w Hornym Wujesdze.

Pschedawanje
ßukna a bukskina.

S tutym poruczam ßwój wulki wubjerk czežkich **ßuknow**, kaž tež **czorne-brune-módre melirowane, schěre-selene-czorne melirowane** a 10/4 schěroke, wot 20 nßl. hacž 2 tl., kaž tež **trikoty, croisé, sartin, köper, bukskin a doubel** po jara tunich płaczisnach, wscho prawdziwe se ßameje wołmy. Tež mam **astrika** czorne, brune a módre na pschedań, wot 20 nßl. hacž 2 tl.

Friedrich Kloß,
firma: **Wittwe Strenger**
na žitnej haßy w domje k. knihiwjasarja Weisera.

☞ Na firmu kedžbowacz!

Dr. med. Kochowy universalny magenbitter

jako dopokasane picze k położenju pschi **wobczeżnosczach** w žlědstwje **hubjeneho pschetkacza w žołdku, hämorrhoidalnych wobczeżnosczow a sazwanja**, wot **medicinskich autoritätow** poruczeny a se wschelkimi wopißmami pschipośnaty.

Na pschedań maja jón w originalnych bleschach po 10 nßl:

we **Wehrsdorfje** knjes C. Aug. Schmidt,
" **Seifhennersdorfje** k. Ernst Donath,
" **Schérachowje** k. Carl Swoboda,
" **Neugersdorfje** k. Raimund Herbrich,
" **Ebersbachu** k. Aug. Ernst,
" **Lubiju** k. Reinhold Reiß,
" **Budyschinje** k. Wilh. Jacob a k. Rud. Hölzer,
" **Nowosalzu** k. Richard Bamberg,
" **Kamjenzu** k. Herm. Kästner,
" **Cybawje** k. J. G. Müller,
" **Biskopizach** k. Bernh. Kunza.
" **Rakezach** k. Dr. Paul Hultsch,
" **Ledźborzach** k. E. Jordan,
" **Zitawje** k. Fr. Müller jun.,
" **Wosporku** k. Bernh. Hilbenz.

Wot autoritätow najlépje poruczena:

Lilionesa psche pihi, **Dr. Heydrichowa wodźiczka sa wocži, dentifrice universell** spche subybolenje, **orientalska włoßy saczérjaza pasta, Dr. Richterowe elektromotoriske schijniki sa subczki, halske plestrki psche kurjaze woka, Voorhof-geest.** Brodu- a włoßy tworjaza tinkturua. **Rěmska włoßowa barbiczka,** pod rukowanjom.

Jeniczki skład ma: **Heinr. Jul. Lincke.**

Khoremu pomoz!

Pśches moje **sarybowanje pschе brunawu** (Bräune-Einreibung) ßo létnje tyßazy cłowjekow pschi žiwjenju sdźerża. Kóżda staroscziwa macz ßebi je dźerżi k sakitanju pschе wschě **schijubolenje, kaschel, brunawu a subybolenje.** Moja **pschětkaza žiwjenska eßenza** (Verdauungs-Lebens-Eßenz) saboji najcześche żołdkowe czerpjenja, delnożiwotne wocześnosczе, hłowubolenje, njeappetitnosczź atd.

Dr. Retsch w Drażdżanach.

K dostaczu pola **Heinr. Jul. Lincki** w Budyschinje.

Jedyn kmany **zyhleschtrychowař**, kaž też jedyn **brunizowy hewjeř**, we wottwarjenju nasłonjeny, dostanjetaj se ßwójbu a wobydlenjom pola poopißaneho dobre dźeko.

W Hornym Měrkowje.

G. L. Müller.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinj 21. decembra 1872.

Dowoz: 5652 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, nižša.			wyša.			na bursy, najniža.			najwyša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża 50kilogr.	4	10	—	4	23	—	4	14	—	4	24	—
Rožka " "	3	2	—	3	5	—	3	4	—	3	6	—
Jećmjeń " "	2	22	—	2	25	—	2	22	—	2	26	—
Wowß " "	2	2	5	2	5	—	2	2	5	2	5	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	4	28	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka "	6	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry 1 "	—	25	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna "	1	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—

Cžahi po żelesnizy:

S Budyschina do Drażdżan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 15 m.; wječor 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Shorjelża: rano 7 h. 45 m.; dopołaja 10 h. 50 m.; popołnja 3 h. 20 m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 55 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenża do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołdrju 12 h. 50 m.; popołdnja 4 h. — m.; wječor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjenża: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdrju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wječor 9 h. 49 m.

Wječera płaczesche w Barlinje:

spiritus 18 tl.—18½ tl., pschenża 66—90 tl., rožka 40—58 tl., cepikowy wolij (njeczischeny) 22 tl. 10 nßl.

Statne papjery a akzije.

Sakske wot 1855 3⅓ 77½ B., 84 4⅓ 97 G., 1852 4⅓ 97¾ G., 1870 5⅓ 105 B., prjed. sakf. schlef. żel. akz. 4⅔ 100 B., prjed. lub. żit. 83 B., Bund. Anl. 1870 5⅓ — B., landrentenbr. 3½⅓ 86 G., kuž. pfandbr. 4⅓ wupowjedźne 99 do. 4⅔ njewupowjedźne 94 G. — Akzije: Lipsko-dražd. 238 bz. — Creditanst. w Lipsku 186 B., sakf. bank 181 B., hornokuž. bank 112 G., winske bankowki 91¾ (18 nßl. 5 np.) — Lubijske — Budyske papjerniki 186 bz., sebn. pap. 106 B., s. masch. fabr. Hartm. 111 B., budyske ßukn. a wulkomkynske kaz. 92 G., kuž. masch. fabr. B. 110.

Nakładnik: J. E. Smolerk. Ciščo L. A. Donnerhaka w Budyšinje.